Aaret Rundt

Maanedsskrift for Hjemmet.

Udkom 1889-91.

Skønlitterære bidrag indekseret på Dansk Forfatterleksikon:

https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/p102104.htm

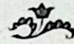
Udarbejdet 2024 af Niels Jensen

Fr [illegible]

3 Del

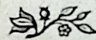
Alice Berg
Skagen

AARGANG 1891

AARET RUNDT

MAANEDSSKRIFT FOR HJEMMET

REDIGERET AF AL. SCHUMACHER

KJØBENHAVN

MARTIUS TRUELSENS FORLAG OG TRYK

1891.

INDHOLD.

DIGTE.

ROMANER.

FORTÆLLINGER OG SKITSER.

BIOGRAPHIER OG CHARAKTERISTIKER.

FRA FREMMEDE LANDE.

FORSKJELLIGT.

ILLUSTRATIONER

(uden Text).

Friser og Finaler af *Gerh. Blom, Carl Carlsen, Poul Fischer, H. Vestergaard* o. A.

KUNSTBILAG.

OLDEMO'RS KLOKKE.

Af Camilla Eegholm.

Bim—bam, bim—bam . . . saadan sagde Klokkerne fra Frue Kirke, og vi Børn, der boede ligeoverfor Kirken, vi sade i Dagligstuen, og hørte efter den høitidelige Klang.

»Nu ringer Vorherre Julen ind!« sagdeBedstemoder, og saa lyttede vi endnu mere, Bedstemoder gik hen til Vinduet, aabnede det paa Klem, men nu hørtes en anden Klang, Klangen af blæsende Instrumenter.

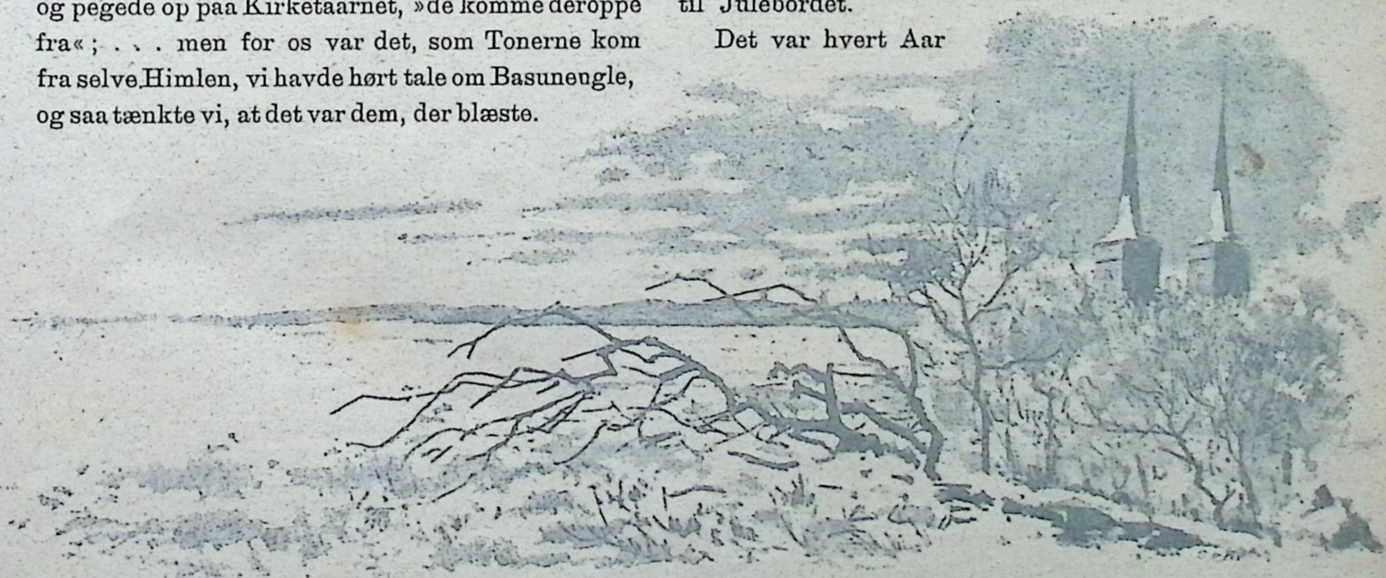
»Det er Basunerne!« sagde Bedstemoder, og pegede op paa Kirketaarnet, »de komme deroppe fra«; . . . men for os var det, som Tonerne kom fra selve Himlen, vi havde hørt tale om Basunengle, og saa tænkte vi, at det var dem, der blæste.

Dog længe kunde vi ikke sidde stille, for det kan man jo ikke godt Juleaften, og vi vidste, at der snart vilde komme en anden Lyd, fra en anden Klokke, Oldemo'rs Klokke, der ringede os sammen til Juletræ.

Ved første Lyd af denne Klokke stormede vi Smaa ud af Døren, og op ad Trappen — Oldemo'r boede i Etagen ovenover — og jo nærmere vi kom, jo stærkere lød Klokken, indtil det blev til en hel Hvirvel af Jubel, og hele Børneskaren gjorde nu Holdt ved Oldemo'rs Dør. Der stod Oldemo'r selv og svingede Klokken med den ene Haand, mens den anden fangede os om Livet. Saa bøiede hun sit Hoved med de hvide Lokker ned over os, og aandede et: »Glædelig Jul, Gud velsigne Jer!« paa vore Læber. Inde i Stuen stod Juletræet tændt, pragtfuldt og blændende, saa blændende, at Oldemo'r havde Taarer i Øinene.

Juleaften er en rar Dag, hvor Børnene faae Lov til at være de Første — ellers maa de jo altid være de Sidste i Rækken, fordi de ere de Yngste — men Juleaften er det heldigst at være den Alleryngste, for saa kommer man først til Julebordet.

Det var hvert Aar

det Samme, der gjentog sig, kun med den Forskjel, at jeg, som fortæller dette, ikke blev ved at være den Yngste, men maatte gjøre Plads for andre smaa Sødskende, og saaledes hændtes det efterhaanden, at jeg blev den Sidste i Børnenes Række, den Sidste, som Oldemo'rs Klokke ringede ind af Døren. Fra det Øieblik at hele Skaren var stormet ind til Juletræet, var der Ingen der tænkte mere paa Klokken, og saa hørte Klokken ogsaa op at lyde. Men bagefter, naar Juledagene vare forbi, naar Kræmmerhusene vare tømte, al Knaset fortæret, saa tænkte jeg paa Klokken, Dens festlige, glade, tryllende Klang lød endnu i mit Øre, og jeg syntes det var en deilig Klokke, Oldemo'r der havde. Og saa spurgte jeg Oldemo'r, hvor hun gjemte den Klokke, men Oldemo'r lo, og pegede hen paa Bordet; der stod en gammel, forslidt, rigtig grim Bordklokke med ikke en Smule Glands paa sig. »Det kan da umulig være den Klokke!« udbrød jeg.

Jo, det var den . . . jeg havde tænkt mig den straalende af Sølv, ligesom Sølvæblerne paa Juletræet.

Oldemo'r gav mig Klokken i Haanden, og jeg prøvede paa at ringe, men rystede misfornøiet paa Hovedet; nei det lød slet ikke saadan som Juleaften. Saa satte jeg Klokken fra mig paa Bordet.

»Olla vil du prøve!« Vi kaldte gjerne Oldemo'r for Olla.

Og Olla prøvede, men det var heller ikke samme Lyd.

Jeg passede paa Klokken, og kunde ikke lade være at se paa den, naar vi om Søndagen spiste til Middag oppe hos Olla. Klokken stod paa Bordet, ganske som en almindelig Bordklokke, og Olla brugte den, ligesom Mo'r nede hos os. Men der var rigtignok Forskjel paa de to Klokker! Den hos os var meget kjønnere, den var af fineste Plettering, og blev poleret hver Lørdag, saa den saae fix og fin ud. Den gav kun een Lyd fra sig, hurtig, kort, bestemt, undertiden lidt utaalmodig. Ollas Klokke kunde ikke poleres, og blev aldrig kjønnere end den var; den kunde heller ikke fatte sig i Korthed, som de nye Klokker, den havde et gammeldags Sving og var langtrukken og kjedelig til Hverdagsbrug; sommetider lød det som om den var træt og søvnig.

Og dog havde Ollas Klokke Tiltrækning for mig, for jeg vidste at den kunde, hvad de andre Klokker ikke kunde, ringe os Børn til Juletræ. Jeg havde spurgt mig for, om den fine Pletterede, vi havde, kunde gjøre det, men der blev svaret nei; den var anderledes skabt, kunde ikke svinges med, men maatte trykkes paa Hovedet, naar den skulde lyde, og saa havde den kun een Tone i Livet. Saa troede jeg, at der maatte være noget hemmelighedsfuldt ved den gamle Klokke, og at den maaske var i Familie med Aladdins Lampe, der jo ogsaa var grim at se til, og det gav mig Noget at tænke paa. Jeg passede paa næste Juleaften, om ikke Olla byttede Klokken om med en anden, men nei, det var den gamle slidte Klokke, udvendig styg, men indeni fuld af de deiligste Toner, og næste Dag stod den paa sin sædvanlige Plads, ligesom den aldrig havde ringet Julen ind.

»Hvor kan det være, Olla, at din Klokke ikke en eneste Gang i hele Aaret ringer saadan som den gjør Juleaften? Jeg har prøvet den mange Gange, og jeg har seet dig prøve den, men den ringer aldrig saa smukt.«

Oldemo'r saae betydningsfuld ud, saa sagde hun: »Klokken har mange Slag, mange Lyde, men Klokken gjemmer sin allerbedste Lyd til Juleaften, saa samler den Alt hvad den eier i sig af Godt og Smukt fra hele Aaret, og ringer det ud. Juleaften er ingen almindelig Dag, hverken for Store eller Smaa . . . og vi ere heller ikke de Samme som ellers; vi føle anderledes, mere varmt og kjærligt . . . vi opfyldes af Glæde og Forventning; Klokken gjør det samme. Du glæder dig hele Aaret til Juleaften, det gjør Klokken med . . Du jubler al din Glæde ud — ligesaa Klokken. Du synes at den til Hverdagsbrug er kjedelig, tvær og søvnig, det kan vi Mennesker — I Børn ogsaa være. Klokken er kun en Gjenklang af os selv. Juleaften vil I jo gjerne være gode Børn, det Allerbedste I kan være . . . nu vel, saadan gaar det ogsaa med Klokken. Peberkager og Julekage spise I jo kun i Julen og ikke hele Aaret rundt — det er forbeholdt Juletiden; Klokkens Klang hører ogsaa Julen til.«

Oldemo'rs Tale gjorde Indtryk paa mig; jeg forstod den godt, for jeg var jo ikke mere blandt de Alleryngste, og saa tænker man sig om og vil gjerne vide Besked. Fra den Dag steg Klokken endnu høiere i mine Tanker, den rummede Poesi i sig, og min barnlige Fantasi gjorde den til noget Vidunderligt.

»Maa jeg faae din Klokke, naar jeg bliver stor?« bad jeg Oldemo'r.

»Ja, mit Barn, naar jeg ikke mere behøver Klokken, naar Olla er i Himlen, saa skal du faae den, og gjemme den til du selv engang samler Børn og Børnebørn hos dig til Juletræ.« —

Og saaledes skete det. Da Vorherre tog Oldemo'r op til sig, lod han Klokken blive tilbage, og der stod skrevet i Oldemo'rs Bog, at jeg skulde have Klokken. Jeg gjemte den i mit Skab, og Ingen fik Lov til at røre den. Men det var ligesom Klokken savnede Olla; den ringede saa sørgmodig og klagende, og vilde aldrig ringe saadan som dengang Olla levede. »Vent til du bliver stor, som opklares Trolddommen«, havde Olla sagt en Dag, vi talte om Klokken. Man synes jo altid at man er stor nok, men der maa alligevel have manglet mig noget, for jeg kom til at vente i mange, mange Aar.

Jeg blev voxen og gift — glemte Klokken, og fik andre Ting at tænke paa.

Saa var det igjen Juleaften i den gamle Gaard, Oldemo'rs Gaard, ligeoverfor Frue Kirke. Og Klokkerne ringede, og Basunerne blæste, og smaa lyshaarede Væsener sade i Stuen, og hørte paa Klokkerne, ligesom jeg, da jeg var Barn.

»Mo'r, Du maa ogsaa ringe med en Klokke, naar vi skal ind til Juletræet!« sagde en af Smaapigerne.

»Ja, skaf mig en Klokke.« I samme Nu kom jeg til at tænke paa Oldemo'rs Klokke, der stod i Skabet og havde staaet der i mange Aar, gjemt og glemt.

»Oldemo'rs Klokke!« raabte jeg — »nu skal I høre Oldemo'rs Klokke. . . . .
Og da jeg stod med den i Haanden, i Døren til Stuen, hvor Juletræet var tændt, og Duften af Træet slog mig imøde, og mit Hjerte var opfyldt af Glæde og Tak, saa svingede jeg Klokken, Oldemo'rs Klokke, og Klokken den ringede akkurat som i Oldemo'rs Tid. Jo mere jeg ringede, jo stærkere og klarere bleve Tonerne, jo deiligere lød det . . . . . og nu forstod jeg Hemmeligheden, Trylleriet ved Oldemo'rs Klokke. Det var Oldemo'rs Haand der rørte Klokken, der gav Klokken den rette Klang, men de Toner der kom frem, de kom fra Oldemo'rs varme rige Hjerte, der strømmede over af »Julefryd, Englefryd, evige Fryd« . . . og idet Oldemo'r rørte Klokken, stod Vorherre bagved; ham var det egentlig der rørte Klokken, ham, der ringede Julen ind, først i Oldemo'rs Hjerte, og saa i Børnenes.

Jeg maatte først selv blive stor, være paa Veien til at blive Bedstemoder og Oldemoder, inden jeg kunde forstaa det; og hvis der endnu skulde være en Tone, der har gjemt sig i Klokken, og som ikke er kommen frem, saa kommer den nok, naar jeg engang selv er bleven Oldemoder. Derfor holder jeg Klokken hellig, og vil at den skal gaa i Arv til mine Børnebørns Børn, for at den i mange, mange Aar maa kunne øve sin Tryllemagt over deres Hjerter, ringe Julen ind, og gjøre dem glade.

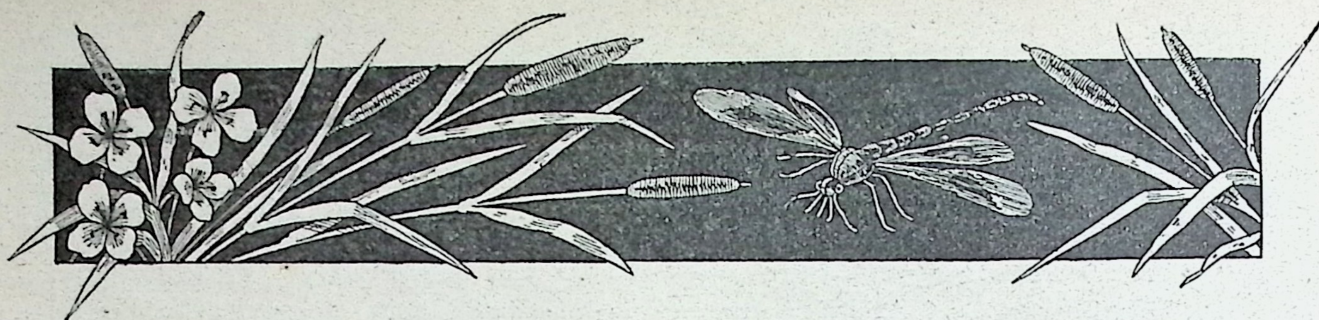

Musiken.

Aldrig kan jeg nok lovprise,
Aldrig takke Den tilfulde,
Som med Sans mig har begavet
Og med Strengespillets Glæde.
Strax naar Sangen jeg begynder,
Vaagner Vaaren i mit Væsen —
Intet Mørke mærkes mere,
Ingen Kulde er derinde.
Tanken springer ud som Skoven,
Hjertet aabner sig og blomstrer.
Og mens Strengespil fortroligt
Stemmer i og følger Sangen,
Lytte Andre til Musiken,
Sige ved sig selv forundret:
„Hvorfra kommer denne Luftning,
Denne milde Morgen-Friskhed?
Høre Skoven vi at suse?
Er det Engene som dufte? —
Dette Bad i klare Bølger
Snart forjager alle Sorger
Og end gladere gjør Glæden."

Efter Runeberg.

ERLACHHOF.

Roman af Ossip Schubin.

I.

Erlachhof! Et vinløvomkranset lille Slot ved Save; en venlig Spisestue med oplukkede Vinduer, gjennem hvilke tusinde gyldne Stjerner blinke ind fra en mørkeblaa Julihimmel og Duften af Akacie- og Lindeblomster svæver. Under en Hængelampe omkring et med Mundskaale og Resterne af Desserten garneret Bord gruppere sig sex Personer: Herren i Huset, Ritmester v. Leskjewitsch, hans Hustru og hans syvaarige Søn Freddy, desuden en Frøken v. Gurlichingen, som Fru Leskjewitsch har gjort Bekjendskab med for en Snes Aar tilbage og ikke havde kunnet blive kvit siden, og to Herrer, Baron Rohritz og General v. Falk.

Generalen var den samme ungdommelige Olding, som vi alle have truffet enten i en Wiener Salon eller ved et bøhmisk Badested. I umindelige Tider over hele Østerrig patenteret som god Selskabsmand, frygtet som ondskabsfuld Sladderhank og berygtet som en ægte Parasit, gjorde han sig ofte til af, at han i tredive Aar ikke havde spist hjemme — han havde vel kunnet tilføie: og ikke paa egen Bekostning. Han blev egentlig ikke indbudt nogetsteds, men da man heller ikke viste ham Døren nogetsteds, saa mødte man ham saa temmelig overalt. Fri for enhver Fordom i Valget af sin Omgangskreds bevægede han sig afvexlende i Selskabet og i Pengeverdenen; egentlig foretrak han den sidste — man spiste bedre der, paastod han.

Trods sine halvfjersindstyve Aar endnu rank som en Gran, gik han altid ungdommelig lapset klædt, lod hyppigt i Samtalens Løb, om end med en halvt ironisk Blinken, Ordet »vi unge Herrer« falde og dansede paa Baller med en Ungersvends Adræthed.

Baron Rohritz, som ikke var fyldt sexogtredive Aar, henregnede sig derimod, af personlig Magelighed, allerede til de gamle Herrer. Høi og slank, med et smalt, fintformet Ansigt, saae han usædvanlig destingueret ud, endog for den Kreds, han tilhørte. Til et feilfrit brunt Overskjæg havde han allerede graasprængt Haar, hvilket Damerne fandt interessant, især fordi det hed sig, at hans graa Haar stod i Forbindelse med en ulykkelig Kjærlighedshistorie. Det smukkeste ved ham var hans dybtliggende blaa Øine; men da han brugte Monocle, var nærsynet og glippede lidt, havde hans Blik noget Hovmodigt, som virkede kjølnende. Naar han smilede, blev Udtrykket i hans Ansigt meget tiltrækkende — han smilede dog sjeldent, og viste sig næsten kun velvillig overfor Hunde, Heste og Børn.

Frøken v. Gurlichingen, sædvanlig kaldet Stase — en Forkortning af hendes Døbenavn Anastasia forbunden med en Hentydning til hendes hyppige ekstatiske Anfald — var en gammel Jomfru, som engang var bleven anseet for en stor Skjønhed, hvorfor hun endnu bestandig med Forkjærlighed bar Guldbaand i en romantisk krøllet Frisure. Hendes smægtende hvidlig blaa Øine havde Nogen engang betegnet som Forglemmigeier bestrøede med Sukker, og hendes Teint mindede afgjort om pudrede Randershandsker. Hun havde været ung for tyve Aar siden og glemt at høre op, havde engang været ligeved at blive gift med en Prins af Blodet og var for kort siden bleven vraget af en Infanteriofficier. Hun var kommen til Erlachhof for at forvinde dette Slag af Skjæbnen, maaske ogsaa, for eventuelt at søge en Erstatning for den tabte Capitain.

Lille Freddy var et meget smukt, forkjælet Barn i Matrosdragt og med stærkt forkradsede bare Ben — og Herren og Fruen i Huset to sympathetiske Mennesker med saare mange Særheder, som for otte Aar siden, begge ikke længer i deres Illusioners Blomstring, skjøndt hun den-

gang ikke kan have været mere end sexogtyve Aar og Ritmesteren tredive, havde »flikket deres medtagne Existenser sammen«, det vil sige giftet sig med hinanden, ikke saameget for selv at blive lykkelige, som snarere for at ærgre to andre Mennesker. Skjøndt hun som Følge deraf egentlig havde giftet sig *par dépit* og Alt, hvad de Begge af Tilbøielighed havde medbragt i Ægteskabet, havde været en lille Rest af ulykkelig Kjærlighed for en Anden, og skjøndt de bestandig vare oppe at nappes, kom de strengt taget ikke meget daarligere ud af det sammen end to Trediedele af Ægtefolk, som have giftet sig af Kjærlighed.

Man ventede paa den sorte Kaffe, som Husets Frue af Angst for Pletter aldrig eller ialtfald kun ved høitidelige Leiligheder tillod at blive serveret i Salonen. Dens Tilsynekomst trak idag uforsvarlig længe ud og den berømte Gemytlighed i Erlachhof udartede allerede sørgeligt til gabende Kjedsomhed.

Med Undtagelse af Baron Rohritz, som hele Tiden med halvt sammenknebne Øine taus havde stirret ind i de blaa Røgskyer, som han fralokkede sin Virginia, havde alle de Tilstedeværende gjort deres Bedste for at animere Stemningen — Generalen havde fortalt Anekdoter fra »Fliegende Blätter,« Freddy havde gjort sig Umage for at frembringe en særlig behagelig Lyd ved med den fugtige Pegefinger at gnide paa Randen af mere eller mindre fyldte Vinglas; Frøken Stase havde givet en poetisk Sammenligning mellem Torden uden Regn og taareløs Hjertekvide til Bedste, og Ægteparret havde med særlig Virtuositet disputeret om de mest forskjellige Ting, først om Kartoffelsygdom, dernæst om en problematisk Konstitution af Polen — men alligevel var Samtalen ikke kommen rigtig i Gang.

I de sidste Minutter herskede der endog en ængstende Stilhed, selv Ægteparret, som i den Retning ellers var enhver Anstrengelse voxen, var ophørt med at skjendes. Man hørte Lommeuhrenes Tikken, da Tjeneren paa en Presenterbakke bragte den nylig indløbne Eftermiddagspost.

Medens Ritmesteren hastigt greb efter Avisen for med den mest grusomme Udførlighed at læse de nyeste Choleraberetninger for den nerveuse Stase, brød Fru Leskjewitz ligegyldig to Breve — det ene hidrørte fra en Kjøbmand i Triest og meddelte, at et for kort Tid siden forskrevet stort Kvantum af et yderst probat Desinfektionsmiddel var arriveret, det andet indeholdt aabenbart et ikke uvigtigt Budskab. Efter at have fløiet det igjennem lagde Fru Leskjewitsch det fornøiet paa Bordet.

»Børn«, udbrød hun — det var hendes Vane at titulere temmelig gamle Væsner saaledes, thi med Undtagelse af Freddy, som ikke var otte Aar gammel, og Generalen, som farvede sit Haar, vare alle de Tilstedeværende mere eller mindre graahaarede — »Børn, vort Selskab faaer en Tilvæxt; min Svigerinde skriver mig just til, at hun modtager vor Indbydelse og kommer imorgen eller iovermorgen.«

»Bravo!« udbrød Ritmesteren, som over denne Efterretning ovenikjøbet glemte at ærgre Stase og slugte hele tre Choleratelegrammer. »Jeg glæder mig meget til min lille Niece.«

»Freddy yttrede tankefuld:

»Jeg gad nok vide, hvad Tante har med til mig.«

De øvrige Herskaber forholdt sig passive overfor Glædesbudskabet, dels, fordi den saa længe ventede sorte Kaffe endelig blev bragt ind, maaske ogsaa, fordi med Undtagelse af Stase Ingen personlig kjendte Baronesse Meineck — saaledes hed Ritmesterens Søster — eller hendes Datter. Efterat Kaffen var drukket og medens Ægteparret i Korridoren udenfor med usædvanlig Energi debatterede om, hvilket Tog de Ventede kunde komme med, sukkede Generalen, som imidlertid inde i Salonen fik sit sædvanlige Parti Triktrak med Rohritz:

»Nu er det forbi med vor Gemytlighed!«

Rohritz trak spørgende Øienbrynene op i Panden.

»Skal det maaske sige det Samme som, at vi til Ære for disse nye Fremmede hver Middag skal trække i Kjole?«

»Det troer jeg nu ikke,« yttrede Generalen, »Damerne lide vist neppe selv af Elegance; men — man bliver nødt til at tage sig sammen i Conversationen.«

Rohritz smilede eiendommeligt.

»Sex!« udbrød han, idet han kastede Tærningerne henad det grønne Klæde, hvorpaa han med stor Nøiagtighed og fiffig Beregning begyndte at flytte Stenene paa Triktrakbrædtet.

Imidlertid vedblev den snaksomme General uden at blive spurgt:

»Leskjewitsch er overbærende med sin Søster og holder overordentlig meget af sin Niece, men, mellem os sagt, Leskjewitsch er jo en Nar!« Generalen lo i Skjægget.

Hvis der var Noget, der skaffede ham større Fornøielse end at leve paa Andres Bekostning, saa var det, at være vittig eller ialtfald ondskabsfuld paa Andres Bekostning. Rohritz fandt det upassende og tav.

»Jeg kjender ikke Damerne personlig,« vedblev Generalen og gned sig i Hænderne, »men i Originalitet« — den gamle Herre bankede sig ved disse Ord paa Panden — »i Originalitet vil hverken Moder eler Datter staa tilbage for Ritmesteren. Moderen er en gammel Blaastrømpe, i de sidste ti Aar har hun reist Verden rundt for at samle Materiale til et historisk Værk om Medicinerne eller hvad de nu hedder . . .«

»Er det ikke Medicæerne?« indskjød Rohritz.

»Kan gjerne være — jeg veed blot, at hun har en Apotheker i Familien og Piller i sit Vaaben, og at den gode Oberstindes historiske Værk bliver paa otte Bind,« sagde Generalen.

Stase, som imidlertid, lænet tilbage i en meget magelig Fauteuil, for hundredeogtyvende Gang fældede Taarer over det sidste Capitel af »*Paul et Virginie*« — det var hendes Yndlingsbog; Heltindens Død greb hende ganske særligt; hun kunde saa godt tænke sig ind i Situationen, paastod hun — lagde nu, da Ingen skjænkede hendes Taarer Opmærksomhed, Værket fra sig og blandede sig i Conversationen.

»De taler om Meinecks?«

»Ja; kjender De Damerne personlig?« spurgte Generalen.

»Ja ikke meget intimt . . . jeg har altid holdt mig lidt fra dem, men sidste Sommer tilbragte jeg et Par Maaneder i Zalow, hvor de boer; jeg pleiede just en svagelig Veninde, som laa paa Landet der, og ved den Leilighed blev jeg Vidne til noget og hørte meget tale om Damerne.«

»Og er det da virkelig sandt, Alt det Forrykte, man fortæller om dem?« spurgte Generalen.

»Jeg veed naturligvis ikke, hvad man fortæller,« svarede Stase, »ialtfald vilde det falde vanskeligt at overdrive Damernes Besynderligheder. Baronessen er desværre for sent kommen til den Overbevisning, at Menneskehedens Forplantelse er en Forbrydelse. En af hendes fixe Ideer bestaaer deri, overalt, hvor hun kommer hen, *à tort et à travers* gratis at holde smaa Forelæsninger om det amerikanske Shakersystem. Uagtet hendes ivrige Bestræbelser er det foreløbig ikke lykkedes hende at gjøre mange Proselyter. Selv hendes ældste Datter, som i mange Aar med sand Fanatisme tiltraadte Moderens Anskuelser, giftede sig fornylig med en Artilleriofficier. Stella, den yngste Søster, som De skal lære at kjende, var meget kjed af at faae en ‚Artillerist‘ til Svoger. For Baronessen kom det ikke an paa Svigersønnens Kvalitet, for hende var kun Ægteskabet en Rædsel. Hun mødte til Brylluppet i en sort Sørgedragt, og det skyldtes kun hendes nærmeste Slægtninges energiske Protester, at Bryllupskortene ikke blev forsynede med Sørgerand, det vil sige blev sendte ud i Verden som Begravelseskort.«

»Ah . . . og den anden Datter . . . hm, jeg mener hende, som ventes hertil?«

»Hun tænker foreløbig ikke paa at gifte sig og forbereder sig til Scenen.«

»Ja saa!« siger Baron Rohritz.

Generalen rykker noget nærmere hen til ham, og blinkende med sine grønne Øine hvisker han:

»Mellem os sagt, troer jeg ikke paa nogen ung Pige under tredsindstyve Aar — hi, hi, hi, — som ikke skulde være giftelysten. Stella danner sikkert ingen Undtagelse — men hun bilder sig sagtens ind, at hun kan gjøre et særlig godt Parti ved Theatret. Hi, hi, hi!«

Rohritz trak paa Skulderen og tav.

Imidlertid vedblev Stase:

»Det gjør mig egentlig ondt for Stella; under andre Forhold vilde hun maaske være bleven meget net, men saaledes som hun er, er hun rædsom. For et Par Aar siden blev hun grebet af en Lidenskab for at ride, hun foer hver Dag i flere Timer omkring paa en engelsk Racehest, som hun havde kjøbt for en Spotpris, fordi den var blind paa det ene Øie. Da de Meineckske Finanser selvfølgelig ikke kunde bekoste en Rideknegt, og det Meineckske Hovmod paa den anden Side ikke tillod hende at modtage det Tilbud om at ledsage hende, som, efter hvad jeg fra en paalidelig Kilde veed, blev gjort hende af en af de unge Herrer der paa Stedet, saa red hun ud alene og i en Ridedragt — ha, ha, ha! — som hun havde flikket sammen af et gammelt Sophabetræk af blaat Klæde — kan De tænke Dem det. En Dag trængte Baronessen mere til Penge end ellers — for at anskaffe sig et nyt historisk Værk eller fordi Kaminen stod i Begreb med at styrte sammen og maatte gjøres istand — naa, det veed jeg nu ikke. Hesten blev solgt til en Godseier der paa Egnen. Stella græd en hel Uge uafbrudt over Tabet. Nu er Hesten helt blind og kjører Gjødning, og naar den lille Tosse møder den, saa kysser hun den paa Panden.«

»Ah, *besoin d'aimer,*« fniste Generalen, »Hm, hm!«

»Hun kjører tre Gange om Ugen til Prag, altid uden Ledsager, og tager Timer i Sang hos en langhaaret Stemmefabrikant, der lover hende Albonis Carrière. Hvordan det skal ende, maa Guderne vide. Det Meineckske Temperament vil ialtfald før eller senere komme til Udbrud hos hende. Hendes Fader har ført et Levnet, som selv hans Kammerater gjorde Bemærkninger om, og hendes Tante . . . De maa bestemt have hørt Tale om Eugenie v. Meineck, Ritmesterens gamle Flamme . . .«

Hendes Talestrøm standsede pludselig, da Ritmesteren i dette Øieblik vendte tilbage til Salonen.

Idet han traadte hen til Rohritz, yttrede han:

»Det glæder mig, Gamle, at dit Ophold paa Erlachhof nu vil blive lidt mere fornøieligt.«

»Jeg forsikkrer Dig, at der slet ikke havde behøvedes nogen Forandring af *status quo,* for at gjøre mig Opholdet hos Jer kjært og behageligt,« svarede Rohritz høflig.

Ritmesteren sukkede.

»Ikkedestomindre,« svarede han, »vil Du

vel indrømme, at din Behagelighed endnu er istand til en Forhøielse, og Du er desuden endnu i den Alder, da man tiltales af en smuk og aandrig ung Piges Selskab.»

Rohritz bed sig i Læberne, han nærede — meget tilgiveligt — en ganske særlig Aversion for de saakaldte aandrige Damer. Imidlertid trak Stase Mundvigerne ringeagtende ned.

»Finder De den lille Meineck aandrig — *mais vraiment* aandrig, *spirituelle?*« spurgte hun.

»Hun er fuld af lystige, vittige Indfald, og hvad klæder ikke en kjøn ung Pige,« svarede Ritmesteren tørt.

»Finder De hende kjøn?« spurgte Stase meget slæbende.

Hun kunde aldrig formaa sig til at finde en ung Pige nydelig.

»Nydelig? Henrivende, bedaarende!« svarede Ritmesteren i et harmfuldt Crescendo.

I samme Øieblik traadte Husets Frue ind, meget ophidset over en særlig gyselig Misgjerning af Tyendet, hvilken hun havde opdaget ved sin Inspektion af Gjæsteværelserne, og spurgte:

»Hvad taler I om?«

»Meningsforskjel angaaende eders Niece Stella, Misse,« sagde Anastasia sødt, idet hun med en smægtende Mine lænede Hovedet tilbage i sin store Lænestol og stak Fingerspidserne sammen. »Din Mand finder hende saa dejlig.«

»Aa, min Mand overdriver altid!« bemærkede Fru Leskjewitsch.

»Jeg har ikke sagt: dejlig, jeg har overhovedet ikke sagt: smuk — jeg har kun sagt: nydelig!« tordnede Ritmesteren.

»Hun er kjøn. Hun har noget meget Yndefuldt ved sig,« bekræftede Fru Leskjewitsch, »men hun tiltaler særligt min Mand, fordi hun ligner hans gamle Flamme, Eugenie Meineck. Jeg for mit Vedkommende finder omvendt, at denne Lighed er det Eneste, der støder mig hos Stella. Det gjør mig ondt, at hun, selv om det kun er i Ansigtsformen, minder mig om hendes Tante.«

»Det er høist udelikat af Dig, at berøre dette Thema,« brummede Ritmesteren, hvem Rødmen var stegen op i de brune Kinder ved Husfruens Ord.

Efter hvad hans Hustru altid paastod, havde han aldrig rystet Kadetten af Ærmet, hvilket passede daarligt til hans Ydre, da han var et usædvanlig stort, bredskuldret Menneske med et stærkt af Krig, Veir og Vind og overhovedet af Livet medtaget smukt, skarpttegnet Ansigt, som paa første Blik røbede Sydslaven.

»Høist udelikat,« gjentog han med Eftertryk.

»Og jeg finder det latterligt, ikke at kunne blive færdig med sine Skuffelser,« sagde Fru Leskjewitsch, som siden sit attende Aar havde spillet den verdenserfarne Matrone, med koldblodig Overlegenhed, »yderst latterligt!« tilføiede hun, humoristisk efterlignende sin Mands bebreidende Betoning.

Dermed lagde hun sit lille Hoved, der var smykket med rigt Haar, som ganske simpelt var bundet i en stor Knude i Nakken, lidt tilbage, lukkede Øinene halvt og stak en Tommelfinger i det gule Læderbælte, som holdt hendes mørkeblaa Lærredsbluse sammen. Baron Rohritz, en fin Kvindekjender, havde taget sin Monocle paa og betragtede hende uden impertinent Paatrængenhed, men alligevel med stærk markeret Interesse. Uden at være smuk, eller i ringeste Maade bestræbe sig for at synes det, gjorde hendes Ydre alligevel et meget behageligt Indtryk. Uagtet hun efter Baronens Beregning maatte være henved fireogtredive Aar, besad hendes høie, usædvanlig slanke Skikkelse endnu den første Ungdoms Bøielighed. Alle Bevægelser havde noget Energisk, ligefrem formaalstjenlig, som virkede tiltalende, uagtet det var stridende imod de almindelige Anskuelser om kvindelig Gratie. Fra hendes ovale, blege Ansigt straalede under meget lange sorte Øienhaar et Par aandrige Øine, som altid skiftede Udtryk, hendes Træk vare smukke uden at være regelmæssige, og hendes Smil nydeligt.

»Ja,« gjentog hun endnu engang, »jeg bliver ved det, der gives intet Latterligere, end ikke at kunne gjøre rent Bord med sine Skuffelser. Min Gud, jeg tilstaaer for mig selv og hele Verden, at den gode Mand, i hvem jeg i hele fire Aar var ulykkelig forelsket, hørte til de mest forfængelige, ubetydelige, egoistiske og uinteressante Æsler, som nogensinde har existeret.«

»Du var ikke forelsket i ham,« paastod Ritmesteren, som ikke syntes ganske fri for retrospektiv Skinsyge, »Du har ganske simpelt lidt af en fix Ide.«

»Som om Lidenskaben nogensinde var andet end en fix Ide af Hjertet!« sagde Fru Leskjewitsch ivrig, »og en fix Ide er en Sygdom; saa længe den varer, bærer man over med den, men er den først forbi, saa bør man takke Gud for, at Indbildningen er overstaaet, og ryste Resterne ordentlig af sig. Det har Du aldrig gjort, Hans. Du har altid været ligesom de feirede Skjønheder, som ikke kan bringe det over deres Hjerte at brænde deres gamle Baldragter og andre Trophæer eller ligefrem kaste dem bort. De propper deres Kister med Krimskrams, saa at der ikke er Plads tilbage for et anstændigt Stykke Linned. Ud med det Stads, jo før, jo heller!«

»Hvad jeg engang har elsket, er mig helligt for evig!« sagde Ritmesteren høitidelig.

»Ja, og som Følge deraf slæber Du om med en saadan Pakke gamle, støvede og falmede Illusioner, at jeg virkelig ikke begriber, hvor Du faaer Kraft fra til at fastholde en anstændig levende Følelse. Bah! hvor smerteligt det end er, saa maa man begrave sine Døde i rette Tid!«

»Jeg foretrækker at balsamere mine Døde,« svarede Ritmesteren i høieste Affekt.

»Jeg gratulerer Dig til din Mumiesamling,« svarede hans Hustru.

»Du har ingen Sans for Pietet,« paastod hendes Mand.

»Naar jeg finder, at man ikke skal forlænge sine Tømmermænd *ad infinitum* for at hylde en bortdunstet Rus — latterligt!« sagde Kathrine.

»Nu maa I ikke skjendes, mine Turtelduer!« bad Stase med barnligt foldede Hænder.

»Falder os slet ikke ind,« forsikkrede Husets Frue humoristisk, »vi skjendes aldrig. Vi lide kun af chronisk Meningsforskjel. — Hvad var Talen egentlig om?«

»Om Illusioner,« bemærkede Baron Rohritz.

»Aa, det var en Bisag, ikke andet end et Efterspil,« yttrede Fru Leskjewitsch eftertænksom; »hvad var egentlig Udgangspunktet for vor Diskussion? — Jo, rigtig . . . det dreiede sig om min lille Niece.«

»Du kan maaske vise os et Photographi af hende,« sagde Anastasia.

»Ja, ja!« Med megen Iver og Energi begyndte Fru Leskjewitsch at rode op i et forgyldt Hus, som engang havde været en Bonbonnière og nu husede Photographier. Men forgjæves. Ved nærmere Undersøgelse viste det sig, at flere af Photographierne manglede. Lille Freddy tilstod med angrende Mine, at han havde skaaret dem itu for at vikle Seglgarn paa dem. Hans Moder smilede, kyssede ham paa de bedrøvede, søvnige Øine og sendte ham iseng. Saaledes blev det da foreløbigt overladt til Baron Rohritz' Phantasi at udkaste et muligt træffende Billede af Stella Meineck.

II.

Stase havde sagt saa meget Ondt om Stella, at Rohritz uvilkaarlig var begyndt at tænke Godt om hende. Sent paa Aftenen, da han allerede laa i Fjerene og forgjæves søgte at afvinde et Bind Tanchnitz Interesse, beskjæftigede hans Tanker sig endnu med hende. »Stakkels Væsen!« mente han, »hun maa dog altid have noget Sympathetisk ved sig, ellers vilde Les og hans Kone ikke være saa indtagne i hende. Og hvortil indskrænker det Ondskabsfulde, som denne giftige gamle Jomfru har fremført om hende, sig i Grunden? — til at hun har en Antipathi for Artilleriofficierer« — som forhenværende Kavallerist trak Rohritz kun overbærende paa Skulderen ad denne Svaghed — »og til, at hun vil gaa til Theatret . . . det er rigtignok slemt. I hele den vide Verden kjender jeg intet afskyeligere end unge Piger af de saakaldte bedre Klasser, som ville gaa til Theatret!«

Og Rohritz kom i Tanker om en Officiersdatter, som han engang havde truffet i et Aftenselskab, hvor hun, for at overbevise de Tilstedeværende om sin eminente Begavelse, havde declameret: »Das Lob der Kleinen« og »Welches Glück, eine Shauspielern zu sein!«

Rohritz havde lige fra Begyndelsen af ikke havt store Tanker om hendes Talent og ringeagtende kaldt hende »en hysterisk Løvfrø«. Ordet havde fundet Bifald og var ofte blevet gjentaget.

Erindringen om den magre Officiersdatter forfulgte ham idag som en Mare.

»Ja, hvis denne Stella skulde have den ringeste Lighed med den hysteriske Løvfrø — saa blev jeg rigtignok ikke længe her,« tænkte han gysende. »Ialtfald gjør det mig ondt for vor forstyrrede Gemytlighed. Parasiten og den gamle Skjønhed vare slemme nok, men man kunde ignorere dem, derimod en ung Dame, som er saa nær beslægtet med Husets Herre . . . Bah! Jeg kan jo reise min Vei.«

Og dermed støttede han sig paa Albuen og slukkede sine Lys.

Hvad der var ham kjært af denne søvnige og i Grunden uinteressante Gemytlighed i Erlachhof, er vanskeligt at sige. Maaske regnede han den til Gode, at den forligtes saa fortræffeligt med den skjønne Kjedsomhed, han for henved ti Aar siden havde bragt med hjem fra Amerika og fra hvilken han siden viste sig uadskillelig. Men det var ogsaa en elegant, fuldkommen Kjedsomhed, som, uden nogensinde gabende at fordre Adspredelse, ja uden i mindste Maade at hige derefter, saae selvtilfreds og overlegen ned paa hine barnagtige Mennesker, som virkelig endnu vare istand til at føle sig krænkede eller more sig i denne gamle, fortærskede Verden.

Han var stolt af denne moralske Stivnen, som lidt efter lidt havde lammet alle hans virkelig ædle Egenskaber.

»Skade for ham!« sagde Leskjewitsch, hvem Ungdomsfeberen endnu bankede i alle Aarer og som paastod, at han i hele sit Liv ikke havde kjedet sig en halv Time, undtagen ved bælgravendemørk Nat om Vinteren paa en øde Skiftestation, naar han var kommet for sent til det tilsluttende Tog. Men den gode Ritmester var ogsaa en halv Barbar og »havde ikke rystet Kadetten af Ærmet,« ikkedestomindre maa vi give ham Ret, naar han sagde om Rohritz: »Skade for ham!«

Ja, Skade for ham! Hvem der nu saae Edgar v. Rohritz — hans Moder havde givet ham dette melodramatiske Navn af en i hende forenet Forkjærlighed for Walter Scott og Donizetti — vilde kunne tro, at han i sin Ungdom, rigtignok bestandig under en Maske af fornem Phlegma, havde heldet betydeligt mere til Romantiken end hans forhenværende Vaabenbroder

Leskjewitsch. Men Romantiken var bekommet ham ilde. Efterat han ikke uden haard Kamp havde forvunden en meget bitter Skuffelse, beflittede han sig nu paa den mest nøgterne Livsanskuelse dels for at spare sig for unyttige Sorger, dels i forsigtig Frygt for at gjøre sig latterlig. Han holdt sit Hjerte vel forvaret og naar den hos ham i saa høi Grad i Miscredit geraadede Romantik alligevel engang imellem listede sig hen til det og indsmigrende bad om at blive indladt, saa negtede han sig hjemme. For Romantiken var han ikke længer hjemme.

For ca. tyve Aar siden havde han begyndt sin militaire Løbebane i det samme Dragonregiment som Hans Leskjewitsch, og knap femogtyve Aar gammel havde han allerede taget sin Afsked og derpaa foretaget en Reise Jorden rundt, maaske blot, fordi Luftforandring skal være den bedste Kur, saavel for Hjertelidelser som for mange andre Sygdomme.

Nu opholdt han sig fordetmeste i Graz, hvorfra han hyppigt gjorde en Afstikker til Wien. Han holdt ikke meget Omgang med Verden. Han havde aldrig danset; paa Ballerne spillede han Whist og kritiserede til Nød Baldamernes Figur og Toilette. Han var bekjendt som Kvindehader, hvorfor alle unge Damer fandt ham overmaade interessant. Han blev anseet for et af de bedste Partier i Graz, hvorfor han var udsat for Forfølgelse af alle med Døttre velsignede Mødre.

Kjed af denne forskjelligartede ukaldede Hyldest, havde han allerede trukket sig mere og mere tilbage fra Verden og tilmed fra Bostonpartier, da en Dag det Rygte udbredte sig, at han pludselig havde tabt næsten hele sin Formue ved sin Sagførers Uforsigtighed. Kun en ubetydelig Rest skulde være levnet ham. Da han ikke modsagde dette Rygte, gjaldt det for bekræftet. Mødrene til giftefærdige Døttre opdagede, at han havde en meget uelskværdig Charakter og at det maatte falde vanskeligt at leve sammen med ham. Og en Uge efter det sig hurtigt udbredende Sørgebudskab konstaterede han med et eiendommeligt Smil, at der i dette Tidsrum var kommet mindst et halvt Dusin færre Indbydelser til Diners og Soirées til ham end ellers. Da kort efter en Ven, som han mødte paa Gaden, kondolerede ham oprigtig bedrøvet, svarede han, snoende sit Overskjæg:

»Gjør Dig ingen Bekymringer for min Skyld; jeg forsikkrer Dig, at det under visse Omstændigheder er meget behageligt at være fattig.«

Efterretningen om hans pludselig saa sørgelig forandrede Forhold naaede helt hen til det stille Erlachhof og satte Ritmester Leskjewitsch, der modtog den gjennem en gammel Kammerat, føiet som en kort Efterskrift til et længere Brev, i en ubeskrivelig Bevægelse. Med det aabne Brev i Haanden styrtede han ind til sin Hustru og udbrød:

»*Ah ça,* Kathrine . . . læs . . . Rohritz har mistet hele sin ‚Rothschild'. Under disse Omstændigheder maa det være behageligt for ham, for længere Tid at trække sig fuldstændigt tilbage fra sine tidligere Omgivelser. Vi maa strax invitere ham, strax . . . det vil sige, hvis Du synes om det.«

Mærkværdigt nok stemmede dette stridslystne Ægtepars Anskuelser overens i dette Tilfælde!

»Det vil glæde mig at se ham,« svarede svarede Kathrine. »Inviter ham . . . det vil sige, hvis Du ikke er bange for, at han kunde falde paa at gjøre Cour til mig.«

Ritmesteren satte et meget pudsigt Ansigt op.

»At Du skulde lade Dig gjøre Cour til af en Fremmed, behøver man ikke at være bange for,« mumlede han, »den ubehagelige Side af din Charakter er, at Du heller ikke vil lade Dig gjøre Cour til af mig.«

Kathrine trak Øienbrynene i Veiret.

»Jeg har nu engang en Aversion for opvarmet Kaal.«

Ritmesteren benyttede Leiligheden til at bruse op.

»Du kan da ikke vente, at Du absolut skal have været den første Kvinde, som jeg . . . hm . . . har fundet havde smukke Øine?«

Men Kathrine var den Dag saa optaget af Husholdningssager, at hun manglede tilbørlig Tid til sit Yndlingstidsfordriv, det er: en livlig Debat.

»Alterer Dig ikke min Kjære,« svarede hun, »gaa nu hen og skriv et rigtig smukt Brev til Rohritz og saa hurtigt som muligt, for at det kan komme afsted endnu idag. Skal jeg maaske sætte det op for Dig?«

»Tak, jeg kan nok selv komme ud af det,« svarede Ritmesteren leende. »Hm, hvad en stakkels Dragon dog maa finde sig i af sa'dan et dannet Fruentimmer!«

Dermed vendte han sig om for at gaa, medens Kathrine lystig raabte efter ham:

»Jeg gjør Dig i Forveien opmærksom paa, at jeg har en Svaghed for Rohritz — alt andet bliver din Sag og jeg vasker mine Hænder i Uskyldighed.«

Stærk tilbøielig til humoristiske Udfald, fandt Kathrine Leskjewitsch særlig Fornøielse i at gjøre Nar af den problematiske Samvittighedsfuldhed hos hine unge Koner, som forbinde en inderlig Attraa efter »at kaste deres Huer over Møllen*«, med Trangen til at vælte hele Skylden over paa deres Mænd og staa frem for Verdens Domstol som englerene Martyrinder ved Siden af disse begsorte Uhyrer. Intet

* Det franske Ordsprog: »*Jeter son bonnet par dessus le moulin*«, saa meget som »at give sit gode Rygte til Pris«.

vakte hendes Spottelyst mere end disse bebudede Feiltrin.

»Forrykt Fruentimmer!« mumlede Ritmesteren, hvorpaa han øieblikkeligt begav sig hen til sit Skrivebord og — en sjelden Anstrengelse for en Kavallerist — skrev et fire Sider langt Brev til sin gamle Kammerat.

Vennens Brev gjorde, mærkværdigt nok, Indtryk paa Rohritz. Det var saa hjerteligt, saa ærligt og varmt deltagende, saa forskjelligt fra de matte Forsikkringer om Deltagelse, som han havde maattet taale af sine andre Bekjendte, at han modtog Indbydelsen og otte Dage efter Modtagelsen af Brevet indfandt sig paa Erlachhof.

Han havde nu været her i tre Uger. Han havde følt sig saa vel tilmode, særlig i den første Tid, som han tilbragte alene med Ægteparret paa det lille Slot. Generalens og Stases Ankomst for tre Dage siden havde allerede berørt ham ubehageligt; Efterretningen om Fremrykningen af et nyt Detachement Gjæster, som ovenikjøbet bestod af en Moder og en Datter, satte ham helt i daarligt Humeur. Igjen en Moder, igjen en Datter! Gaves der da ikke en Afkrog i hele den vide Verden, hvor man var fri for Mødre med Døttre!

III.

Et Telegram havde definitivt bebudet Meinecks Ankomst til idag Kl. elleve femogtredive Minutter i Hradnjk, den nærmeste Station, men som dog laa et godt Stykke Vei derfra.

Det er henad Middag, Ritmesteren og Freddy ere kjørte til Stationen for at hente Meineeks, Resten af Selskabet befinder sig paa Terrassen udenfor Spisestuen. Husets Frue sidder lænet tilbage i en Havelænestol, er som altid med puritansk Tarvelighed og militairisk Accuratesse iført en mørk Lærredskjole, der seer appetitlig proper ud og lugter af Lavendler, og hækler med stor Opmærksomhed paa et rødt og hvidt Tæppe, som aabenbart er bestemt for Sønnens lille Seng. Generalen, som har taget en med en Fjer prydet ungdommelig Jagthue paa, sidder krøben sammen i en Krog og leer i Skjægget ad et Mesterværk af Gyp. Anastasia flaggrer urolig og gratieust gestikulerende frem og tilbage, bilder sig ind at se ud som en Watteau og ligner snarere en Goya. Beheftet med den sørgelige Vane at bære gamle, luvslidte Soiréedragter ved høilys Dag paa Landet, har hun idag indhyllet sig i en meget falmet himmelblaa Silkekjole med halvt afreven Florbesætning og undrer sig over, at denne sørgelige Pragt ikke virker mere blendende paa de Tilstedeværende.

»Ikke sandt, man har det slet ikke ilde her,« yttrer Kathrine, idet hun seer op fra sit Hækletøi, til Rohritz, som staaer lige foran hende, lænet op til Terrassens Brystværn. »Jeg gjør alt muligt for at formaa min Mand til endelig at tage sin Afsked og trække sig fuldstændigt tilbage hertil! Men han tøver endnu.«

»Hm! . . . Troer De ikke, at Livet paa Erlachhof vilde blive lidt ensformigt for et Menneske med hans Temperament?« svarer Rohritz.

»Han kan jo tage sig noget for,« svarer Kathrine og trækker paa Skulderen.

»Hvis jeg ikke tager feil, er Avlsdriften paa Godset forpagtet bort?«

»Gud ske Lov!« bekræfter Fru Leskjewitsch; »Landvæsenet er sædvanlig en kostbar Passion for Dilettanter. Men han disponerer jo frit over Skoven og Vinbjergene . . . Alt dette vilde give ham nok at bestille, og desuden . . . han er jo en passioneret Rytter, Terrainet er meget gunstigt.«

Rohritz tier og slaaer eftertænksom Asken af sin Virginia med den lange Negl paa sin Lillefinger. Han kan ikke andet end finde, at Kathrine Leskjewitsch, saa exemplarisk hun end kan være som Moder, som Hustru har sine dadelværdige Sider. Hans Leskjewitsch er endnu ikke otteogtredive Aar gammel, og hun foreskriver ham en Levemaade, der i bedste Tilfælde kunde tilfredsstille en Mand paa Treds.

»Det er dog Skade for hans Carrière,« bemærker Rohritz lidt efter, »især da han forrige Aar bestod sin Stabsofficiersexamen saa glimrende.«

»Ja, han har betydelige Evner,« indrømmer Kathrine, »man mærker det slet ikke paa ham. Han har ikke anstrengt sig med sine Studier, det kan jeg bevidne, og jeg har heller ikke gaaet noget igjennem med ham, som en ulykkelig Capitainsfrue, der gik Lektierne igjennem med sin Mand.«

Et humoristisk Drag viste sig om Kathrines Læber. »Veed De, hvad det endelige Resultat var af disse fælles Anstrengelser? Fjorten Dage efter møisommelig og tarvelig overstaaet Examen blev den gode Mand gal. Forresten er ikke mindre end Syv af dem, der gik op sammen med min Mand, gaaet fra Forstanden. Besynderligt, hvor megen ærgjerrig Uduelighed man træffer paa i denne Verden! Hans hører ikke til den Kategori. Han tjener med Passion, men besidder ikke for en Døit Ærgjerrighed.«

Alt dette beretter den unge Kone med en stødende Ligegyldighed.

»Det er Skade, at hun ikke nærer varmere Sympathier for Les,« tænker Rohritz ved sig selv, men siger blot: »Og alligevel forlanger De af ham, at han skal opgive sin Carrière.«

»En Kavallerist, der vil gjøre Carrière, bør ikke gifte sig,« paastaaer Kathrine. »Maaske kan De mindes, hvor behageligt det militaire Nomadeliv er for en Familie, især at trække om i ungarske Reder. Disse Boliger! Udenfor Døren en Sump indfattet med en Krans af grønne

Pytter, i Værelserne et Regiment Kakelakker, og aldrig saasnart har man indrettet sig en lille Smule menneskeligt et Sted, saa bliver der allerede igjen blæst til Opbrud. I et Aar maatte jeg flytte tre Gange. Jeg havde vel nok fundet mig disse Ubehageligheder, men det dreiede sig for mig om Barnet. Freddy havde lette Anfald af Feber, saa pakkede jeg ham ind og reiste med ham herhen. Han kom sig tydeligt. Men jeg skrev til min Mand, at han maatte vælge mellem Familielivet og Militairet.«

»Det var kort og fyndigt,« siger Rohritz.

»Ja, i Begyndelsen lod han fornærmet og svarede mig ikke i fire Uger. Saa kom Længselen efter . . . efter Barnet. Han kom dumpende ned i vor Ensomhed ligesom en Bombe i Sebastopol. Vi bleve naturligvis glade over at se ham, og han var saa henrykt over Erlachhof, at han viste sig fuldkommen rede til at opgive Militairvæsenet. Men jeg har en stor Aversion for overilede Beslutninger, derfor raadede jeg ham til foreløbig at vente med sin Afskedsbegjæring. Og derfor har han taget et Aars Permission . . . hm! . . . Jeg er bange for, han begynder at kjede sig, det er mig ubegribeligt. De maa dog selv tilstaa, at Opholdet her er henrivende . . .«

»Ja, det er sandt!«

»Godset er saa heldigt beliggende,« fortsætter Kathrine, »vi har slet ingen Naboer.«

»Et stort Fortrin.«

»Jeg finder det,« forsikkrede Kathrine. »En af de afskyeligste Sider ved Livet hos Militairet var for mig den tvungne Omgang med saa mange ubehagelige Personligheder. De fleste af min Mands Kammerater vare jo meget nette — overordentlig rare, retskafne og behagelige Mennesker, men at maatte tage dem Alle med i Kjøbet — og tilmed deres Koner, ikke at turde støde Nogen for Hovedet og ikke foretrække Nogen, det er forfærdeligt! — Jeg er en fanatisk Ven af Ensomheden, Menneskeslægten i Almindelighed er mig mod. Og man kan ikke smide alle Mennesker ud, ikke med sin bedste Villie.« Med et flygtigt Blik over sin Skulder over paa Stase og Generalen: »Jeg maa bede Dem, ikke at tage denne Bemærkning til Indtægt.«

»Meget naadigt!« Rohritz bukker. »Jeg maa tilstaa, at jeg allerede . . .«

»Lad mig være fri for Phraser!« afbryder Kathrine ham. »De veed, at De er mig sympathetisk.. Og til Bevis derpaa . . . De har da vel hørt, at vi vil tilbringe Vinteren her . . . det bliver herligt, ganske alene — af en Snemur stængt ude fra Civilisationen — Jul paa Landet, give Børnene fra tre Landsbyer Foræringer, dertil hele Slottet tomt, ikke andre end os og Freddy! — Naa, som Bevis paa mit oprigtige Venskab for Dem, inviterer jeg Dem til at more Dem sammen med os over den deilige Ensomhed. Vil De komme? Siig nu Ja.« Idet hun lader sit Hækletøi falde ned i Skjødet, rækker hun ham begge Hænder.

»Kurieus Skabning! Hun behandler mig som en Olding, og, notabene, hun betragter sig aabenbart som en gammel Kone, der ikke længer behøver at være forsigtig i Omgang med Mænd. En forunderlig Illusion for en, mellem os sagt, endnu meget smuk Kone,« tænker Rohritz og kommer over disse Betragtninger ikke til at svare.

»Har De ikke Lyst?« spørger hun med lystig Ilterhed. »Jeg gjør Dem ikke en anden Gang en saadan Invitation.«

»De kommer, de kommer!« udbrød nu Stase, idet hun klappede barnligt i Hænderne og trippede urolig omkring.

»Jeg hører ikke Vognen,« svarer Kathrine og tager sit Uhr frem, »forresten er det endnu ikke Tiden.«

»Men jeg hører noget i Alleen. — Aa, jeg be'er, kjære Edgar,« fløiter Stase.

Rohritz rører sig ikke.

»Baron Rohritz!« bønfalder hun.

»De ønsker, min naadige Frøken?«

»Deres Theaterkikkert — hurtigt!« Og medens Rohritz fortrædelig reiser sig for at hente det ønskede optiske Instrument, læsper Stase: »Han er slet ikke galant, saadan rigtig som en Broder . . . jeg finder det yndigt.«

»Det er dem!« udbryder Kathrine, »der dreier Vognen ind i Alleen. Laan mig den lidt,« hun tager Kikkerten, med hvilken Rohritz lige vender tilbage, ud af Haanden paa ham, »jo, nu seer jeg dem tydeligt.«

Og et Par Minutter efter hører man Lyden af Hjul, som komme nærmere. De to Damer og Generalen skynde sig ned for at modtage de Fremmede, Rohritz trækker sig tilbage til sit Værelse for ikke at forstyrre Udvexlingen af slægtskabelig Hjertelighed. Bag en halvt lukket Persienne iagttager han Modtagelsen. Vognen holder, Ritmesteren springer først ud for at hjælpe to Damer ved Udstigningen. Rohritz hører først ikke andet end et Virvar af glade Velkomst- og Modtagelsesraab, seer ikke andet end et Chaos af omfavnende Skikkelser, dertil Generalen, som staaer høfligt grinende ved en Side, og Freddy, der for at tilkjendegive Intensiviteten af sine glade Følelser, opfører en Krigsdans omkring dem.

Da Situationen har opklaret sig, bemærker han en meget smuk gammel Dame med en paa alle Sider sammentrykket Reisehat, sorte Støvbriller og en Støvkaabe, som ligeledes engang maa have været sort, og ved Siden af hende — han sætter sin Monocle paa . . . Stella minder aldeles ikke om den »hysteriske Løvfrø« gyselig Ihukommelse, men derimod om en anden Person, som han med sin bedste Villie ikke kan give Navn. Han seer og seer, seer to alvorlige sorte Øine i et blødt blegt Barneansigt under en Kate

Greenawayhat, et halvt overgivent, halvt forlegent Smil, allerkjæreste Smilehuller, som snart dukke op i Kinderne, snart liste sig om Mundvigerne, en fin lille Næse, en meget kort, noget trodsig formet Overlæbe, under hvilken en Række skarpe hvide Tænder skinne frem — forøvrigt . . . en Alfeskikkelse, høi, endnu lidt for mager, og, kiggende frem under Sømmen paa hendes Kjole, en Taglionis lille Fod.

Han seer og seer . . . Nei, Stella minder ham ikke om den »hysteriske Løvfrø«, men hun minder ham dog ganske bestemt om Noget, om Nogen . . . om hvem da . . . ja, om hvem?

En uhyggelig Følelse griber ham, men inden han har tænkt den Tanke, der er dukket op i hans Sjæl, tilende, har Ritmesterens pludselige frembrusende Indtræden allerede jaget den bort.

»Kom ind i Salonen, Rohritz, for at jeg kan presentere Dig for Damerne,« udbryder han; »men apropos, hvad er det dog for er stygt Indfald? Stase fortalte mig for lidt siden, at Du i den allernærmeste Tid vilde tage tilbage til Graz.«

»Min Sagfører har virkelig skrevet efter mig,« svarer Rohritz, »men . . . hm! . . . jeg antager nok, at Sagen kan afgjøres skriftlig. Jeg vil ialtfald prøve derpaa.«

IV.

Freddy har oplevet en stor Skuffelse; istedetfor Bonbonnièren, Legetøispistolen eller Eventyrbogen, mellem hvilke tre Gjenstande hans barnlige Indbildningskraft forventningsfuldt har bevæget sig, har hans Tante bragt Sanders tydske Ordbog med til ham.

»Jeg haaber, at Du er glad over den,« siger Stella, idet hun lægger den volumineuse Foræring med Vægt paa Bordet i Skolestuen. »Vi har betalt mindst ti Pund Overvægt for det Uhyre og det har ovenikjøbet maset min eneste nye Sommerhat! Det maa Du ogsaa betænke.«

Skjøndt Freddy endnu er noget lille og spinkel af Væxt, er han i aandelig Henseende, takket være de fra begge Forældrene nedarvede udmærkede Evner, langt forud for sin Alder og morer sig allerede over Vosz' Oversættelse af Odysseen; nu blader han efterhaanden i alle tre Bind af Ordbogen uden at kunne forsone sig med Indholdet.

»Jeg havde lagt et godt Ord ind for Fyren,« siger Stella leende til Ritmesteren, som just tilligemed sin Ven Rohritz opholder sig i Freddys Værelse; »men Mama paastaaer, det gjør ingenting, selv om den ikke fornøier ham nu, vil den være ham til Gavn i Fremtiden. Naa, det skal Du ikke tage Dig nær, Skat,« henvender hun til sin lille Fætter, som med et dybt Suk, ikke uden stor Anstrengelse, anbringer den kolossale Sanders i sin Reol, »det er dog altid et imponerende Syn, og til din Fødselsdag skal Du ogsaa faae en Dumhed af mig, det Smukkeste, jeg kunde opdrive for mine smaa Sparepenge,« og dermed lader hun Haanden kjærtegnende glide henover den lille Drengs brune Hoved.

»Stella, Stella! Kommer Du snart?« udbryder i dette Øieblik en dyb Stemme og Stella svarer:

»Strax, Mama . . . jeg kommer; Jeg skal skrive et Brev til en Forlægger i Berlin!« siger hun forklarende til Herrerne, hvorpaa hun smutter bort.

Nu er det Aften — Dineren er forbi. De sidde Alle i mere eller mindre magelige Havestole udenfor Slottet paa en stor Sandplads, over hvilken en blomstrende Lind udaander sin søde Duft.

Stjernerne sove endnu, men Maanen staaer fuld paa Himlen, rigtignok uden at lyse, rødlig, uden Glans, som et Lys tændt om Dagen — Himlen er bleg grønligblaa med et opaliserende Skjær i Horizonten. Solen er gaaet ned, Skumringen har blandet Lys og Skygge sammen — Blomsternes Farver ere matte og visne. Rundtom Slottet hersker fredelig Stilhed, hin største, mest attraaværdige Luxus ved et Ophold paa det ægte Land. Og Aftenvinden synger en drømmerisk Duet med den ved Foden af den terrasseformede Have hulkende Save, af og til hører man de tunge Skridt af en Bonde, som vender hjem til sin Landsby.

Baronesse Meineck holder et Foredrag over Cholerabaciller og Pasteurs nyeste Opdagelser for Husets Frue, som taalmodig hører efter eller ialtfald forholder sig stille. Baronessen har et Organ, som halvveis minder om en Vagtmester, halvt om en tragisk Skuespillerinde, og taler altid i smukke, afrundede Sætninger, som om hun veirede en Stenograph i Nærheden, tænker Rohritz, som imidlertid *nolens volens* har maattet stille sine Hænder som Garnvinde til den skjelmske Stases Disposition. Medens den forhenværende Skjønhed med tusinde overflødige Grimasser vinder en Uendelighed af rødt Uldgarn paa et sammenlagt Spillekort, blinker og lytter han uvilkaarligt over i den Retning, hvor Stella fortæller Freddy Historier.

Da Baronessen, maaske kun, fordi hendes medicinske Afhandling nu berører nogle kildne Puncter, føler sig beføiet til at dæmpe sit mægtige Organ en Smule, saa kan han næsten forstaa hvert eneste af Stellas Ord. Naar han er særlig modtagelig for noget, saa er det for et smukt Organ. Hvad Stella siger, var ham hidtil ligegyldigt, men Vellyden af hendes bløde, friske Skovfuglestemme trænger ubeskrivelig indsmigrende gjennem Ørene ind i hans Sjæl.

»Nu er det nok — nu kan jeg ikke flere Historier,« hører han hende netop svare drillende

og bestemt paa sin lille Fætters indstændige Bønner om »et Eventyr til«.

»Sletingen flere?« spørger Freddy forskrækket med sin Alders Høitidelighed.

»Blot ikke flere idag,« trøster Stella ham. »Til imorgen falder der mig nok en ind igjen.« Hun kysser ham paa Panden. »Du er træt, forekommer det mig, Du lille Fyr! Er det ikke din Sengetid?« spørger hun.

»Nei,« svarer Ritmesteren for ham, »men han har ikke sidste Nat kunnet sove af lutter glad Forventning om vore kjære Gjæster, og det hævner sig nu. Skal jeg bringe Dig i Seng, Freddy, hvad?«

Men Freddy betragter det under sin Værdighed at gaa iseng med Hønsene og foretrækker at klattre op paa Skjødet af sin Fader.

»Det er Du egentlig altfor stor til,« siger Ritmesteren lidt irettesættende, men lægger dog Armen meget ømt om ham, og henvendt til Stella yttrer han undskyldende: »Vi forkjæler ham meget, han skrantede lidt i Foraaret og siden den Tid nyder han endnu Rekonvalescent-Privilegier. Ikke sandt, Knegt?« Paa dette Spørgsmaal mumler den Lille kun nogle uforstaaelige Ord, og medens Ritmesteren trykker sit Overskjæg mod Barnets bløde Haar, tager Stella et rødt Tørklæde af sine Skuldre og svøber det om hans bare Ben.

»Saadan sover man meget godt, Freddy, ikke sandt? Ak, hvor er den Tid, da jeg krøb op paa min Faders Skjød og faldt i Søvn ved hans Skulder. Det var de skjønneste Timer i mit Liv!« siger hun med et sørgmodigt Suk.

»Men, Baron Rohritz, saa hold dog Hænderne lidt mere stille!« raaber imidlertid den garnvindende Stase til sit Offer. »De ryster hele Tiden.«

»Naar Du vidste, hvor jeg har glædet mig til at se Jer Allesammen og tilbringe et Par Dage paa Landet!« begynder Stella efter en Stund.

»Kommer I da ikke nu fra Landet!« spørger Ritmesteren forbauset.

»Fra Landet . . . Vi kommer fra Zalow,« svarer Stella, »det er en himmelvid Forskjel! Ja, da Mama for tredive Aar siden kjøbte Møllen, i hvilken vi nu bo, rigtignok uden Møllerfolk, paa Grund af dens maleriske Beliggenhed, saa laa den virkeligt endnu paa Landet, det vil sige i en Landsby, i hvilken der foruden os og et Par Bønder kun fandtes en eneste Person, nemlig en menneskesky Enke, som boede i Udkanten af Landsbyen i et lille Hus bag en Palissade af ældgamle Kastanietræer. Jeg har ikke noget imod Bønderhuse, især ikke naar der groer rigtig meget Mos paa Straatagene, og menneskesky Enker kunne jo dog ikke genere En videre. Men for ti Aar siden blev der lagt en Jernbane tvers igjennem Zalow, rundtom er Villaer skudt som Paddehatte op af Jorden, og hvilke Villaer og hvilke Eiere! Allesammen Haandværkere, der have tjent Penge, og driftige Handelsfolk fra Prag. En Strømpevæver har opført to Villaer lige op til os, den ene paa Spekulation til at leie ud, den anden til sin Familie; han har døbt disse arkitektoniske Tvillinger Goroflé-Girofla og paastaaer, at Ideen alene er titusind Gylden værd. Han paastaaer ogsaa, at Villaernes Bygningsstil er den reneste Rococco, hm, med en græsk Peristyl og et firkantet Udsigtstaarn. Det vilde være til at le sig ihjel over, hvis man ikke altid maatte have de Utingester for Øie! Det Værste ved det Hele er, at man vænner sig dertil! Min kjære Faders forhenværende Skræder har bygget sig et Jagtslot i Franz den Førstes Stil, lige ud til Veien bag et Gitter med forgyldte Spidser, og uden et eneste Træ i Nærheden, af Frygt for, at man ikke tilstrækkeligt kunde beundre Pragten. Som alle Handelsfolk, der have trukket sig tilbage fra Forretningen, er Skræderen melankolsk. Nylig beklagede han sig til mig over, at det var saa vanskeligt for et dannet Menneske at finde en passende Omgang.«

»Kjender I ham da personlig?« spurgte Ritmesteren ærgerlig, forbauset.

»Aa ja, vi kjender Alle hinanden fra Gaden,« sagde Stella; »i den nærmeste Tid skal vi aflægge Visiter, jeg glæder mig allerede til det.«

»Hvad siger De til dette Hovmod, Baron?« hvisker Stase.

Men Baron Rohritz svarer ikke, maaske finder han dette Hovmod begribeligt.

Imidlertid fortsætter Stella med samme Galgenhumor:

»Naar en af disse smagfulde Villaeiere endelig lykkelig og vel har bestemt det Sted, hvor Klaveret skal staa, blive vi ufravigeligt indbudte til at beundre det nye Arrangement. Saa siger Mama ud fra sine Bøger: ‚Jeg har ikke Tid, men hvis Du vil gaa, saa gener Dig ikke.‘ Det er Mama saa ligegyldigt, hvad jeg foretager mig og hvem jeg omgaaes med!« Stellas bløde Stemme skjælver. Saa ryster hun sig lidt, stryger sig med Bagsiden af sin lille Haand henover Øinene og fortsætter sin Passiar. »Selv Spadseretourene er ødelagte for En: bestandig bliver Egnen gjort usikker af Skovgjæster,« fortæller hun. »De synge saa i Chor skiftevis: ‚Wer hat dich, du schöner Wald‘ og ‚Gaudeamus‘, og naar de er forsvundne, saa hænger den ‚smukke Skov‘ fuld af Levninger af Victualier, fedtet Kjøkkenpapir og Pølseskind. Det er forskrækkeligt! Jeg hader denne Jernbane. Os har den berøvet den smukkeste Del af vor Have. Vi har neppe saa megen Plads tilbage, for med Animo at kunne spille ‚Vater, leich mir die Scher'‘ i den, og nu har Mama ovenikjøbet leiet den halve Have og Møllens *rez de chaussee* ud som Sommerleilighed til en Familie fra Prag.«

»Jeg forstaaer ikke Lina,« udbryder Ritmesteren; »I er dog ikke saaledes stillede, at I behøver at tage Leiere i jeres lille Hus!«

»Mama trængte netop til tohundrede Gylden for at anskaffe sig Littré's Dictionnaire — den smukke fuldstændige Udgave, rigtignok antiquarisk. Forresten gjør Du Dig vist Illusioner med Hensyn til vore Forhold. Jeg hader Jernbanen, men hvis den ikke for to Aar siden havde afkjøbt os et Stykke Jord, for at opføre et Magasin paa det, saa vidste jeg ikke, hvad vi nu skulde leve af . . . Hm! Hvis stakkels Papa saae den Menage! — Han kunde ikke tænke sig en Husholdning uden Tjener og Kammerjomfru. Tjeneren begyndte Mama med at afskaffe af strengt moralske Grunde . . .«

Anastasia v. Gurlichingen slaaer Øinene ned.

»Har De nogensinde hørt Magen, Baron Rohritz,« spørger hun, »af en ung Pige?«

Rohritz trækker utaalmodig paa Skulderen, og Stella fortæller videre:

»Han gjorde altid Cour til Kokkepigen, og Kammerjomfruen udbasunede det, af Jalousi. Saa blev Kammerjomfruen strøget af Husholdningen af pekunaire Grunde, derpaa Kokkepigen af sanitaire Grunde — hun havde nemlig en skjøn Dag nær forgivet os Allesammen med Spanskgrønt, takket være daarligt rensede Kobberkar. Hun blev aldrig erstattet, thi i Interimstiden, det vil sige, medens vi søgte en ny *cordon bleu,* gjorde Mama den Opdagelse, at en Kokkepige var kostbar, og at man kunde hjælpe sig foruden hende. Altsaa hjælper vi os foruden hende! Vor sidste Hushovmesterinde var en ikke fire Fod høi Pukkelrygget, der maatte staa op paa en Skammel, naar hun skulde dække Bord. Mama tog hende udelukkende, fordi hun mente, at hun ved sin Hæslighed var beskyttet mod Kjærlighedshistorier.« Stella afbryder Traaden af sin interessante Beretning for at briste i Latter — hun leer aldeles som en Turteldue. Men et virkeligt Talent bryder sig Bane trods alle Hindringer, Mama er bleven en sørgeligere Erfaring rigere ved sit Experiment — den nemlig, at ikke engang en Pukkel er en probat Borgen mod Hjertesvagheder.«

Ritmesteren leer. Stases Forfærdelse naaer sit Høidepunct; tabende Taalmodigheden, viser hun ærgerlig Rohritz tilrette.

»Hvad mon Papa vilde sige, hvis han saae alt det?!« udbryder Stella med pludselig forandret Tonefald.

»Er Du endnu saa bekymret for din stakkels Fader?« spørger Ritmesteren medlidende, da han seer, hvorledes Stella ved Erindringen om den Afdøde med Møie holder Taarerne tilbage.

»Det vilde Du ikke spørge om, naar Du vidste, hvilket Liv jeg fører,« svarer hun med kvalt Stemme; »det er morsomt nok at fortælle om det, men leve det . . . Hvad kan det nytte at tænke paa det.« Dermed bøier hun sig lidt ned over sin lille Fætter, der endnu hviler trygt op til Ritmesterens Skulder. »Han er falden isøvn,« hvisker hun, idet hun dæmper Stemmen og jager en kluntet Natsværmer bort fra Freddys kjønne lille Ansigt, ». . . . stakkels lille Fyr!«

»Det begynder at blive kjøligt,« siger nu Kathrine, idet hun midt i den interessante Samtale om Medicinens nyeste Erobringer seer ængstelig over til Freddy, hvorefter hun forlader Svigerinden og gaaer hen til Sønnen. »Giv mig Drengen, Hans, jeg vil gaa op med ham!«

»Du vil slæbe paa den tunge Knegt? Naa det var ogsaa en Ide;« siger Ritmesteren ivrig.

Derover vaagner Freddy, gnider sine Øine, er ligestrax, som søvnige Børn pleie, lidt gnaven, men beslutter sig dog til at sige Godnat til de Tilstedeværende, hvorpaa han ogsaa gaaer bort ved Moderens Haand.

»Her sover ogsaa En!« siger Kathrine, idet hun gaaer forbi Generalen, som ligger i sin Stol med Hovedet bøiet ned imod Brystet og nedhængende Arme.

»Kan Du ikke sige mig, Hans, om Mumier ogsaa kan faae Rheumatisme?« spørger hun ondskabsfuldt; »ialtfald gjorde Du bedre i at vække ham. Jeg skal lade Whistbordet gjøre i Orden, og Du, Guldbille«, henvendt til Stella, »kunde pakke dine Noder ud og synge lidt for os.«

Medens Stella føielig springer op for at følge med Tanten, og Oberstinden gaaer bagefter med den Bemærkning, at hun blev nødt til selv at pakke Noderne ud, ellers kom hendes Manuscripter i Uorden, henvender Stase sig til Rohritz:

»Hvad siger De til det? Har De nogensinde oplevet Magen med en ung Pige af god Familie? En saadan Tale! Man maa rigtignok holde hende noget tilgode!«

Men Rohritz mumler kun: »Stakkels Pige!«

»Ja, hun er ganske vist til at beklage, hun har faaet en jammerlig Opdragelse!« sukker Stase, og dæmpende Stemmen en Smule tilføier hun: »Obersten . . .«

»Hvilken af Meineck'erne var det?« afbryder Rohritz hende utaalmodig; »der tjener fire eller fem af dem i Armeen — Feldmarschallieutnantssønner, hvis jeg ikke tager feil. Var det ham ved Windischgrätzdragonerne eller ved Cecilie-Ulanerne?«

»Frantz Meineck, ved X.-Husarerne,« siger Hans.

»Det er jo ham, der udmærkede sig ved Solferino og blev hædret med Theresiakorset,« siger Rohritz.

»Ja, det er ham,« svarer Ritmesteren.

»Jeg veed ikke, hvorfor jeg har bildt mig ind, at det maatte have været Heinrich Meineck. Altsaa Frantz . . .« Noget tøvede: »Jeg kjendte ham ikke personlig, men har hørt meget tale om ham. Han skal have været en charmant

Foresat, en prægtig Kammerat — desuden en af de tappreste Soldater i Armeen . . .«

»Han var særlig fremragende som Ægtemand,« udbryder Stase med sin sædvanlige ugenerte Spydighed.

»Lad os ikke tale om det, Frøken Stase!« siger Ritmesteren; »min Søsters Ægteskab var overhovedet en vild, overspændt Foranstaltning, og Frantz har givet sin Hustru al Aarsag til at lade sig skille fra ham, men den, hvis Liv blev mest forfusket, det var ham!«

V.

Ja, den af de To, hvis Liv var blevet mest forfusket, var Obersten, og derfor havde han, uagtet hele Uretten klart laa paa hans Side, dog alle Sympathier for sig, idetmindste alle sine verdens- og livserfarne Medbrødres, der vise sig rede til at skjænke deres Hengivenhed og Deltagelse til Menneskene, som de nu engang ere, istedetfor, som enkelte store Philosopher, at opspare hele deres Forraad af Deltagelse til exquisit regelrette Normalmennesker, som de burde være.

Da de lærte hinanden at kjende i Lemberg hos Linas Fader, General Leskjewitsch, var han sexogtyve — hun fyldt toogtredive Aar. Alligevel undrede Verden — den Verden, som netop kjendte disse to Mennesker — sig langt mere over hendes Tilbøielighed for ham, end over, at han lod sig bedaare af hende.

Hun havde altid, ligefra sin første Ungdom af, hørt til de Interessante, til Undtagelserne blandt unge Piger, og man havde altid ladet hende indtage en Særstilling, uden at hun selv havde tragtet derefter; thi det maatte man lade hende, at hun med alle sine Nykker og Særheder ikke besad en Gnist af Affektation eller Fordringsfuldhed. Hvad Folk sagde om hende, var hende altfor ligegyldigt til, at hun skulde have »leflet« med Galleriet. I sin af Omgivelserne opklækkede Egoisme gav hun efter for ethvert Indfald, og da hun var meget smuk, og, naar hun vilde, bedaarende elskværdig, og hendes Fader ved Siden af indtog en meget høi Stilling, saa fandt man hos hende alt det excentrisk, originalt og genialt, som man hos andre unge Piger vilde have fordømt som upassende.

Fra Ungdommen af opfyldt af stærke aandelige Interesser, blev hun i den anden Halvdel af Tyverne en anerkjendt Blaastrømpe, studerede Sanskrit og stod i Correspondance med de største videnskabelige Koryfæer i Europa. Dertil var hun paa ingen Maade angreben af Tankens Bleghed, men fuld af Liv og Lune. Hun svømmede som en Fisk ganske alene langt, langt ud i Floden eller Søen og red med en Kunstberiderskes Dristighed uden Herreledsagelse og altid uden Groom. Derimod havde hun altid kastet Vrag paa at danse. Det eneste Bal, hun lod sig overtale til at deltage i, overværede hun som Tilskuer. Hun kunde ikke afvinde Dansen nogen Interesse, paastod hun med et foragteligt Blik paa de dansende Par — hun fandt den enten latterlig, barnagtig eller forfærdelig anstødelig, og ikke andet.

Ligesaa stolt som paa Dansen saae hun ned paa alt Courmageri. At modtage den sædvanlige mandlige Dusinvares Complimenter kjedede hende ubeskriveligt, ja, var hende ligefrem en Rædsel. Hun roste sig ofte leende af, at hun i sit Liv kun havde følt tre Lidenskaber: for Bonaparte, for Lord Byron og for Bakunin.

Alle hendes Bekjendte, især den kvindelige Del af dem, sloge Hænderne sammen, da det pludselig hed sig, at hun interesserede sig for Frantz Meineck — en jevn, ubetydelig, blond Husar, der ikke besad andre Fortrin, end sit smukke Ansigt og fyrige, ridderlige Væsen.

Hvad der tiltrak ham hos hende, dette Spørgsmaal besvarede Enhver — hendes yppige, modne, brunette Skjønhed ligesaavel som den med hin Skjønhed i en saa gaadefuld Strid staaende Kulde, Ligefremhed og Haardhed i hele hendes Væsen, den Nimbus, som omgav hele hendes Personlighed, den Omstændighed, at hun, næsten indtil Uhøflighed afvisende overfor alle andre Mænd, kun var elskværdig imod ham. Men hvad hun . . . hun blandt Alverdens unge Piger, kunde føle sig tiltrukken af hos ham, dermed brød de Verdenskloge i Lemberg forgjæves deres Hoveder.

Men hun syntes om ham, det negtede Ingen, hun selv allermindst. Da en ligeledes lærd og interessant Veninde efter en Diner, ved hvilken hun havde siddet ved Siden af Meineck, spurgte, hvordan hun havde kunnet underholde sig med denne overfladiske Husar, svarede hun med et Skuldertræk, det var altid mere adspredende at høre en overfladisk Husar passiare, end at se en fremragende Lærd tygge, hvortil videnskabelige Koryfæers Conversationsevne ved gode Middage efter hendes Erfaring indskrænkede sig.

Men medens Meinecks Tilbøielighed for hende lige fra Begyndelsen af havde en lidenskabelig, sværmerisk Character, var hendes for ham oprindelig af en saare mild Natur.

I hendes Øine var han et Barn; at hendes Forhold til ham skulde ende med et Giftermaal, vilde ikke være forekommet Nogen mere taabeligt og usandsynligt end hende selv. Hun modtog ham altid med Venlighed, snart godmodig drillende, snart næsten moderlig hjerteligt — Forelskethed var der ikke Spor af i hendes Optræden.

I Slutningen af Februar, da et skuffende tidligt Foraar, for hvilket man, som Alle spaaede, vilde komme til at bøde med en barsk og kold Marts, holdt sit Indtog i Lemberg, tillod Lina

sin unge Tilbeder at ledsage hende paa hendes lange Udflugter tilhest. Ved den Leilighed var han i sit Element, var hende overlegen trods hendes Amazonemesterskab. Det var efter en af disse Ridetoure, da hun vendte hjem med straalende Øine og svagt rødmende Kinder, at hun pludselig blev greben af Angst. Hun vidste, at hun, saa længe vant til uindskrænket Frihed, før eller senere vilde finde Lænkerne trykkende; hun vilde ikke gifte sig!

Næste Dag forlod hun, uden at underrette andre end hendes nærmeste Slægtninge derom, Lemberg og trak sig tilbage til en lille Eiendom ved Prag, hvor hun paa sin uafhængige Maade tidt i flere Maaneder pleiede at opholde sig alene med en gammel Gartner og sin Kammerjomfru.

En kjøn, poetisk Rede var det, en forhenværende Mølle. En uhyre Sørgepil stod ved Siden af og ragede helt op over dens gammeldags brudte Tag, en lille Bæk løb tæt forbi den og hulkede og jublede mellem forglemmigei- og jonquillebevoxede Bredder henimod sit Maal, den nære Flod. Dengang i hin mindeværdige Martsmaaned sov Jonquiller og Forglemmigeier rigtignok trygt under Sneen og Bækken tav stille. Folk havde spaaet rigtigt i Februar: Marts var bidende kold. Lange, besynderligt dreiede Istapper hængte fra Taget af Møllen næsten helt ned til Vinduerne, og Sørgepilen glittrede eventyrligt i sit kolde, rene Sneskrud.

Lina sad fra Morgen til Aften som en Slags kvindelig Doctor Faust mellem Bogskabe, Retorter og Glober i et stort, øde Værelse, forsøgte at arbeide og tragtede efter »at finde sig selv igjen.« Saa en Dag presenterede Meineck sig i Møllen. Hun modtog ham med forsætlig munter Ligegyldighed, siddende ved sit Skrivebord og legende med sin Pen, hvorved det skulde betydes ham, at man ikke ønskede en stor Forlængelse af hans Besøg. Han mærkede det. Forlegen, skræmmet ved Synet af det lærde Apparat, der omgav ham paa alle Sider, sad han med Overkroppen lidt foroverbøiet, Sabelen mellem Knæene, i en Lænestol, fra hvilken han først havde maattet flytte et græsk Lexikon og to Bind »Revue«, fremstammede keitet Tøieri og betragtede hende med længselsfulde Blikke. Hun bar en tarvelig, mørkegrøn Klædeskjole, der passede hende som en Ridedragt, hendes naturligt krøllede, i Nakken afklippede sorte Haar var ganske simpelt strøget tilbage. Han fandt hendes Frisure nydelig og beundrede med høit bankende Hjerte hendes Skuldres pragtfulde Linier. Hun tyktes ham uforlignelig smuk — med det Uopnaaeliges høitidsfulde Skjønhed. Han saae hende senere hyppigt saaledes i Drømme, og i hans kvalfulde Dødsstund gjenfandt han hendes Billede endnu engang, saa ædelt, saa uforandret, som det i hin Stund havde tegnet sig i hans Hjerte.

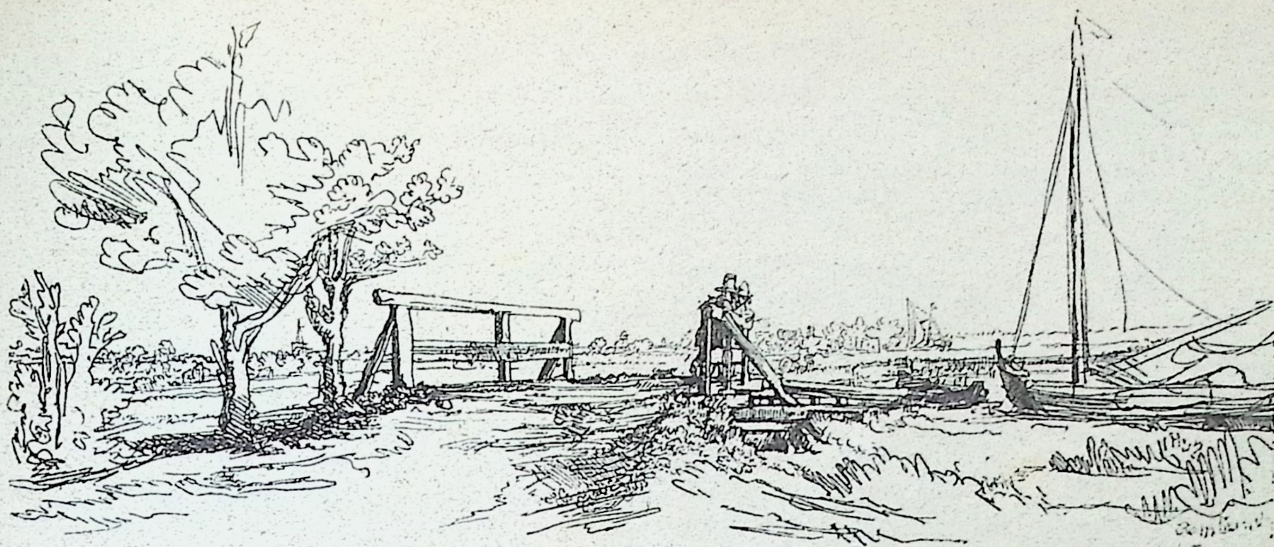
At han overhovedet fandt Mod til at tale, undrede ham senere meget, men — han fandt det. Han beilede til hende med lidenskabelige Ord, der trængte varmt ind i Sjælen. Hun gav ham et Nei. Han vilde ikke give sig tilfreds. Hun værgede sig tappert — tilstod ham aabent, at det ikke faldt hende let at afvise hans Kjærlighed, men at hun alligevel var nødt til at gjøre det for at sikkre deres gjensidige Livsfred. Bortseet fra hendes Ulyst til at give Afkald paa sin Frihed, ansaae hun det for samvittighedsløst at tage en stakkels, overspændt Fyr, der i et Øieblik af poetisk Begeistring lod sig henrive til at frie til en ældre Pige, paa Ordet!

Hun havde saa varme, fulde Hjertetoner i sin dybe Stemme. Syn og Hørelse forgik ham, han laa paa Knæ for hende, kyssede Fligen af hendes Kjole og lovede endelig — foreløbigt at give efter, hvis hun vilde tillade ham at komme igjen om sex Maaneder. Saa vilde han vel have leveret Beviset paa, at hans Tilbøielighed ikke blot var en øieblikkelig poetisk Begeistring.

Saa lagde hun sine smukke, smalle Hænder paa begge hans Skuldre og sagde godmodig: »Kjære Barn, hvis De om sex Maaneder virkelig endnu er saa forrykt at hige efter en gammel Brud, saa kan vi tales ved derom. Og nu adieu!«

(Fortsættelse).

Broen ved Six.

REMBRANDT VAN RIJN.

Efter J. F. White.

Med tre Illustrationer efter Raderinger af Rembrandt: Broen ved Six, siddende nøgen Mand og Gammel Mand med kort Skjæg.

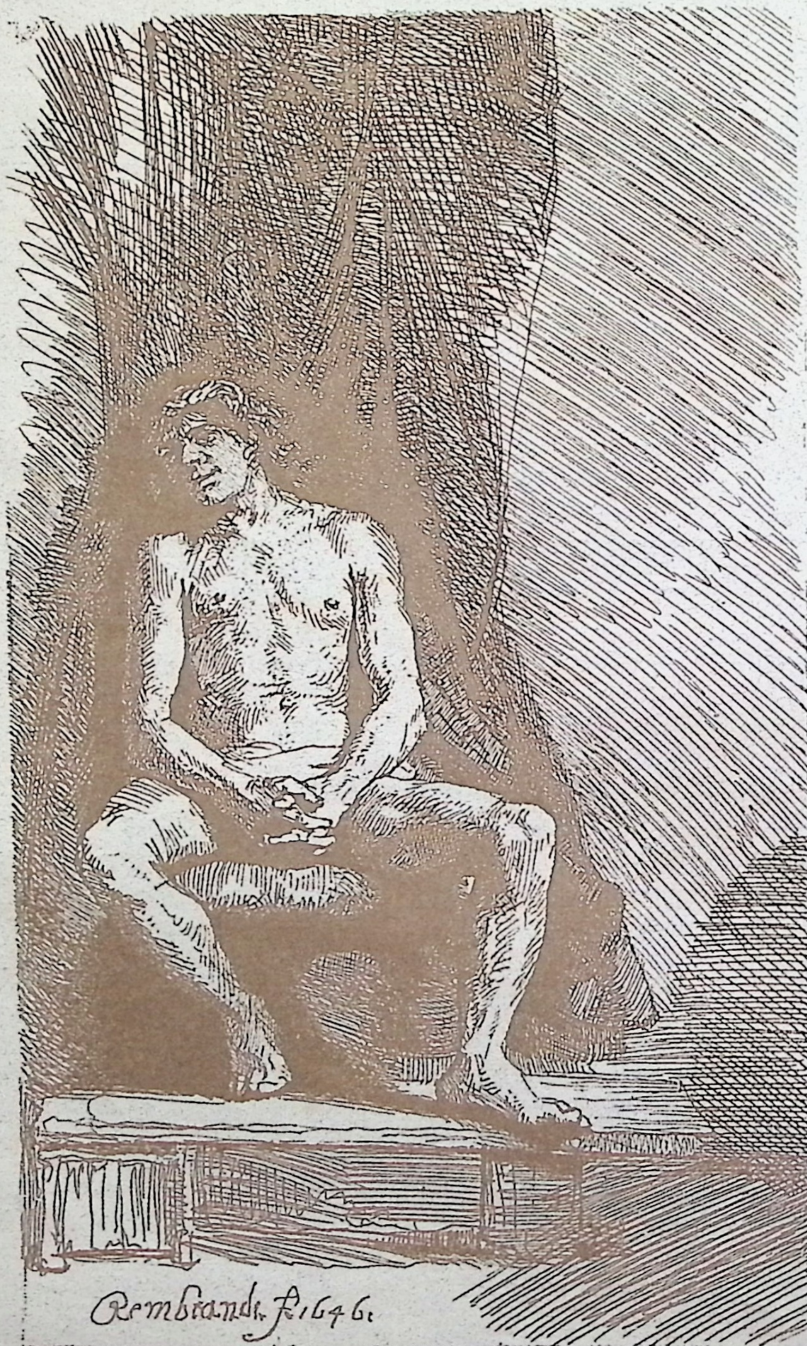
I.

Rembrandt Harmensz van Rijn, Hollands største Maler, blev født i Leyden den 15. Juli 1607. Det er først de sidste 30 Aar, der have bragt os Oplysninger om denne Mands virkelige Historie. Indtil den Tid havde vi kun et Væv af Fabler knyttede til hans Navn og fremstillende ham som uvidende, udannet og gjerrig. Disse Opdigtelser, der støttede sig til *Houbrakens*[1] løse Paastande, ere blevne opklarede ved de utrættelige Undersøgelser af Dr. *Scheltema* og andre Hollændere, navnlig af *C. Vosmaer*[2], hvis omhyggeligt udarbeidede Værk, *Rembrandt, sa vie et ses oeuvres«* (1868; 2. Udg. 1877) vedblivende vil danne Grundlaget for vort Kjendskab til Kunstnerens Livsforhold og Gangen i hans Udvikling. Den fremragende Plads Rembrandt indtager i Europas Kunst skyldes hans Ideers Originalitet, hans mægtige Fantasi, den Kjærlighed, hvormed han omfatter sine Emner, hans dristige System af Lys og Skygge, hans Modellerings Fuldkommenhed, hans skjønne Farve og fremfor Alt hans store Evne til kunstnerisk at udtrykke de almindelige menneskelige Følelser. Han var stor, saavel i Tanke som i Udførelse, paa engang Digter og Maler, Idealist og Realist, og denne sjeldne Forening udgjør Hemmeligheden ved hans Styrke. Paa Grund af sit dramatiske Foredrag og sin mesterlige Udtryksmaade er Rembrandt med Rette bleven kaldt »Hollands Shakespeare«. For ret at opfatte hans Stilling i Kunsten maa vi først kaste et flygtigt Blik paa hans Omgivelser og betragte de Indflydelser, som paavirkede ham; vi ville da se, hvad han havde tilfælles med sin Tid og bedre forstaa, hvorvidt han virkelig var en ny Evne, et oprindeligt Geni.

Det maa erindres, at Holland i Begyndelsen af det 17de Aarhundrede havde svunget sig op til stor Magt. Skjøndt endnu ikke helt befriet fra det spanske Aag, havde det ved den forrige Generations Anstrengelser brudt Lænkerne og var begyndt at udfolde en rig

[1] De groote schauburgh der Nederlandsche konstschilders en schilderessen. Amsterdam 1718. [2] Vosmaers første Arbeide, om Rembrandts Forgjængere og Læreaar, udkom 1863. Vigtige Punkter ere siden blevne nærmere belyste af Dr. Bode (»*Holländische Malerei*« 1883), De Roever, De Vries o. A.

Virksomhed paa alle Omraader. Videnskab og Literatur blomstrede ved dets Universiteter, Digte- og Skuespilkunst bleve begunstigede af dets Befolkning, og Kunsten fandt et Hjem ikke alene i Hovedstaden, men ogsaa i Provinserne. Det var tillige en Tid af ny Ideer. Gamle Traditioner i Religion, Filosofi og Kunst vare bortfaldne og Friheden opvakte nye Forestillinger. Det er med disse paa Kunstens Omraade, vi have at gjøre. Her fandtes ingen kirkelig Indflydelse, som bandt Maleren i Valget og Behandlingen af hans Emner, ingen Akademier[3] til at foreskrive Regler. Overladt til sig selv afbildede Kunstneren derfor det Folk, blandt hvilket han levede, og de Emner, som interesserede det. Det var saaledes en levende Historie, han malede: Optrin af Folkets daglige Liv og Adspredelser — ganske vist ofte simple og anstødelige — den borgerlige Øvrighed, Hospitalsforstandere, Laugsoldermænd og Nationalgarden, som forsvarede Byerne. Ligesaa med de religiøse Malerier, som bleve til under Paavirkning af disse Omgivelser. Romerkirkens Dogmer og Legender havde ikke længer Tiltrækning for et saadant Folk, men den Hellige Skrift blev læst og gransket med Iver, og Maleren afbildede Optrinene i dens jevne Fortælling direkte fra dens Sider. Det gamle og nye Testamente samt de apokryfiske Bøger vare de Kilder, fra hvilke han, uden nogensomhelst Indblanding af jesuitiske Inkvisitorer, øste sine Inspirationer. Denne Forandring var indtraadt med Reformationen, en Forandring, som

Siddende nøgen Mand.

[3] Malerne dannede Laug (Gilder) ligesom andre Haandværkere. I Holland bestode selvstændige Malergilder i Alkmaar, Delft, Dordrecht, Enkhuyzen, Gouda, Haag, Haarlem, Kampen, Leyden, Rotterdam, Zwolle og muligt i andre Byer.

rummede en stigende Frigjørelse fra alle Baand og et friere og mere menneskeligt Syn paa de behandlede Emner. De tidligste Tegn paa dette nye Syn paa Bibelens Fortællinger kunne maaske findes i de Malerier, som i Begyndelsen af det 17. Aarhundrede bleve malede af *Adam Elsheimer*[4], som aabenbart havde stor Indflydelse paa de hollandske Malere, der studerede i Italien. Til Gjengjæld bragte disse tilbage til Holland den Jevnhed og maleriske Virkning, som de fandt i Elsheimers Arbeider. Af disse, Rembrandts Forløbere, kan nævnes: *Nicolas Moyaert*[5], *Jan van Ravesteyn*[6], *Pieter Lastman*[7], *Jan Pinas*[8], *Gerard Honthorst*[9] og *Leonard Bramer*[10]. Udentvivl paavirket af disse Malere besluttede Rembrandt at udføre sine egne kunstneriske Ideer paa hollandsk Jordbund og syntes at modstaa enhver Tilbøielighed til at besøge Italien[11]. Skjøndt en Beundrer af de store italienske Mestere hævdede han alligevel sin Individualitet paa den mest fremtrædende Maade. Det er mærkeligt, at vi ikke have nogen Vished om, at han nogensinde kom i Berøring med sin største hollandske Medbeiler, den udmærkede *Frans Hals*[12], der var en Snes Aar ældre end han.

Rembrandt blev født i Huset Nr. 3 Weddesteeg, beliggende paa Leydens Vold med Udsigt over Rhinen. Huset tilhørte hans Fader, *Gerrit Harmen van Rijn*, en velhavende Møller, og existerer endnu, men Veirmøllen er borte. Han var den fjerde Søn, og da de ældre Sønner vare Haandværkere, bestemte Forældrene, at han skulde studere. Efter at have besøgt den lærde Skole blev han ogsaa virkelig indskreven ved Universitetet i Leyden, men røbede snart sin Ulyst til den lærde Stand og vilde være Maler. Som Følge deraf blev han anbragt i Lære hos *Jacob Isaakz van Swanenburgh*[13], en temmelig ubetydelig Maler, som dog nød en vis Anseelse, fordi han havde studeret i Italien. Hos ham blev den unge Rembrandt i henved tre Aar, hvorefter hans Fader gav ham i Kost og Lære hos *Pieter Lastman* i Amsterdam. Man har tilskrevet denne en betydelig Indflydelse paa hans Udvikling, men hans direkte Indflydelse kan dog ikke have været meget stor, da Rembrandt kun blev hos ham i sex Maaneder, hvorefter han, 1623, vendte tilbage til Leyden.

Gammel Mand med kort Skjæg.

I de første Aar af sit Ophold i Leyden synes Rembrandt udelukkende at have gjort

[4] F. 1578 Frankfurt a/M.; † 1620 i Rom. Fint udførte Landskaber med historiske og mythologiske Figurer. [5] F. før 1600; † efter 1659; bosiddende i Amsterdam. Historiske Fremstillinger, Portræter, Landskaber og Dyr. Djærv i sine Figurer. Naturalist. [6] F. ca. 1580; † 1657 Haag. Portrætmaler. I sit store Skyttebillede fra 1616 paa Raadhuset i Haag paa en vis Maade Forløber for Rembrandts Nattevagt. Kgl. M. 270 [7] F. 1580; efter 1631 bosiddende i Amsterdam; † 1649. Uddannede sig i Italien under Elsheimers Indflydelse. Religiøse og mythologiske Fremstillinger. Hans bekjendte Billeder fra 1608—1632 frembyde ingen Berøringspunkter med Rembrandts Ungdomsarbeider. Det er derfor tvivlsomt, hvorvidt han virkelig har været Rembrandts Lærer. [8] F. ca. 1570. Ungdomsforhold ubekjendte. Fulgte med Lastman til Italien. Landskaber med hist. og myth. Staffage, samt historiske Fremstillinger med landskabelig Baggrund. [9] F. 4/11 1590; † 27/4 1656 Utrecht. Historiske Fremstillinger og Enkeltfigurer ved kunstig Belysning (deraf Tilnavnet »Gerardo della notte«). Kgl. M. 139—142. [10] F. 1596 Delft; Dødsaar ubekjendt. Huler, underjordiske, med Fakler oplyste Hvælvinger; udstyrede sine Malerier med smukke og aandrige Figurer; tillige heldig som Portrætmaler. [11] At han, som det hyppigt paastaaes, aldrig skulde have været udenfor Holland, er neppe Tilfældet, da det af hans Værker fremgaaer, at han har modtaget og gjengivet fremmede landskabelige Indtryk, som han ikke kunde hente i Holland.

[12] F. 1584 Antwerpen; † 1666 Haarlem. Portræter og Enkeltfigurer, fulde af sprudlende Liv og energisk Charakteristik, Skyttebilleder og Festmaaltider. Af stor Indflydelse paa Udviklingen af den hollandske Malerkunst og Hoved for en talrig Skole. [13] Kgl. M. eier et Billede af ham: Pavelig Procession over Peterspladsen i Rom. — Simon van Leuwen, Rembrandts Samtidige, omtaler i sin Beskrivelse af Leyden ikke Rembrandt som Elev af Swanenburgh, men nævner derimod *Joris van Schooten* som Rembrandts Lærer.

Studier, idet han malede og raderede Folket omkring ham, Tiggere og Krøblinge, ethvert malerisk Ansigt og enhver eiendommelig Skikkelse, han kunde faae fat paa. Liv, Charakter og fremfor alt Lys var Formaalet for disse Studier. Hans Moder var en hyppig Model, og vi kunne i hendes Ansigtstræk spore den stærke Lighed med hendes Søn, i Særdeleshed i Portræterne af ham selv i en fremrykket Alder. Saa vidt vi vide, lignede han ikke sin Fader, som døde i 1632. Det sidste Portræt af hans Moder er det i Belvedere-Galleriet (Wien), malet Aaret før hendes Død i 1640. En af hans Søstre sad ogsaa hyppigt for ham, og Bode gjætter, at hun maa have fulgt med ham til Amsterdam og holdt Hus for ham, indtil han giftede sig. Denne Formodning støtter sig til en Del Portræter af en og samme unge Pige, malede i de første Aar af hans Ophold i Amsterdam, og før han mødte sin senere Hustru. I de mange Selvportræter fra hans yngre Dage kunne vi desuden se, med hvilken Ihærdighed han foresatte sig at beherske enhver Udtryksform, snart alvorlig, snart lystig, snart med et Smil, snart med rynket Pande — hvor grundigt han lærte at gjengive det menneskelige Ansigt, ikke blot i de ydre Træk, men afspeilende det indre Menneske. Omhyggelige i Enkeltheder og fuldkomne i Udførelsen lagde disse Studier Grunden til hans senere Triumfer. Dr. Bode opgiver Antallet af Selvportræter til 50, de fleste malede i hans unge Dage og Alderdom, de Tider, da han bedst havde Stunder dertil.

(Fortsættes).

DEN STORE ARV.

Fortælling af E. v. Dincklage.

Da man kom for at tilbyde Henrik Fuglefænger den tydske Keiserkrone, sad han just med sine Lokkefugle, »saa glad og veltilmode«, som det hedder i Visen. Onkel Dirk var ligeledes den Dag, da han modtog den store Arv, paa sin Viis glad og veltilmode. Han sad rigtignok ikke med Lokkefugle, men foran sine Bistader, opfyldt af faderlig Glæde, da han var Bifader med Liv og Sjæl. Bierne, som sade rundtom paa den rødviolet blomstrende Lyng, vare fortrolige med deres skikkelige gamle Papa, og den tilrøgede Pibestump mellem Dirks brede Læber havde gjerne kunnet gaa ud ligesom en udbrændt Vulkan, Bierne vilde alligevel have respekteret deres Herre. »De kilder bare lidt!« yttrede Bifaderen, naar hans kjære Smaa løb omkring paa hans brede, veirbidte Ansigt eller paa hans røde, senestærke og behaarede Hænder; det hørte jo med til Familielivet, og skete det en enkelt Gang, at et uopdragent Pleiebarn drev Spøgen saa vidt, at det brugte siu Braad, saa sagde Dirk: »Dit Fæ, det er ikke Umagen værd;« og Stikket hovnede aldrig op. Dirk havde nu engang en Elefanthud og en Bjørnenatur; det er umuligt at afgjøre hvor mange tusinde Aar han var kommen for sent til Verden i vort overciviliserede, materialistiske Aarhundrede. De udstrakte Heder og Moser, som i sin Tid udgjorde en Del af Nordsøen, se endnu af og til Skikkelser fra Forverdenen, forsinkede Samtidige af Mastodonten, Mammuthdyret og Uroxen, skride henover deres golde Flader. Lad være, at Aanderne, der holde Vagt paa Kjæmpehøiene, gjenkjende disse Efternølere, men Kulturen trækker paa Skulderen ad dem i selvbehageligt Hovmod og Oldgranskerne ere Idealister, som ikke have Sans for andet end det, der har en forsvarlig muggen Lugt, den historiske »*hautgout*«; de maa først slaa det Levende ihjel for at give det Værd. Onkel Dirk var i sin Originalitet en alt andet end poetisk Skikkelse: hans fladtrykte Ansigt, brede, undersætsige Krop, hørblonde Haar og kluntede Gang gjorde ham høilig uskikket til at agere Helt; desuden er det ikke disse Kjernenaturer, begavede med Nerver som Kabeltov og med Strudsemaver, som berige Historien med heroiske Omvæltninger; Herkules og Samson vare oprindelig satte Statsborgere, som samvittighedsfuldt opfyldte deres Pligter, indtil Forholdene fik dem til at gaa ud af deres

gode Skind, Goliath var ikke andet end en plump Buldog, som vilde gjøre lidt Løier med den mere ædle og fornemme Race, der vovede at komme ham paatværs. Onkel Dirk og hans Sjæl levede i den trygge Harmoni, som fremkaldes ved Bevidstheden om urokkelig Selvstændighed; denne Sjæl havde aldrig vovet at forlede Bifaderens dødelige Part til Udskeielser, den havde altid bevaret Herredømmet og fandt ovenikjøbet særligt Behag i en asketisk Forhærdelse af Naturen, i en komplet Mangel paa Ønsker og Fornødenheder, som ganske vist imponerede hans Omgivelser ikke lidt, men for selve Hedens Søn ikke var noget Offer. Hans Natur tillod ham at tilbringe hele Dage under aaben Himmel, hvordan Veiret saa var, at leve af svært fordøielig, grov Kost, og ikke tage Hensyn til, om de Klæder, som bedækkede hans mægtige Lemmer, vare vaade eller tørre. Maaske vilde han have syntes nok saa godt om Odin, Thor og Freia, hans Forfædres Guder, som om den Almægtige, hvem de Christne tilbede, Frelseren og den hellige Jomfru, men han kjendte ikke de Første og hengav sig desto gladere til Forløseren, eftersom denne havde været ligesaa jevn og ligefrem, som Onkel Dirk selv. Naar Bifaderen levede saa tarveligt, som det vel var muligt, saa indbragte det ham ingen Spot af hans landlige Standsfæller, da Enhver vidste, at han var formuende; det skader kun den Fattige, naar han maa indskrænke sig til det Yderste; om den Mand, som forvarede sine Penge i et Strømpeskaft paa Bunden af en solid Egetræskiste og hvert Aar lagde nye Guldstykker hen til de andre, sagde man i det Høieste: »Onkel Dirk skulde gjøre sig Livet lidt mere behageligt, han har jo ingen Børn at spare sammen til!« Saaledes forholdt det sig, Dirk levede som »enligt Menneske.« Efterat hans Brødre ved Hjælp af deres Fædrenearv havde forsøgt at komme høiere tilveirs og forlode deres Kaste, plantede Dirk sig ligesom med begge Ben i den fædrene Jord, og da han ikke var gift, lod han en af sine Karle flytte ind i Huset som Forpagter og levede som sin Forpagters Leier for Bierne, der for ham havde større Betydning end alle de Millioner Mennesker, skabte i Guds Billede, som udfægte Kampen for Tilværelsen paa Overfladen af vor Jordklode. Dirk savnede intet i hele Verden, han besad ovenikjøbet langt mere end han kunde benytte, thi den fyldte Guldstrømpe laa paa en Maade allerede i den døde Haand, forsaavidt som han ikke tænkte paa nogensinde at gjøre et Greb i den. Men, hvor Duer ere, komme Duer flyvende, den Morgen Onkel Dirk glad og veltilmode røg sin Pibe ved sine Bistader, dumpede den store Arv ned til ham. Han havde en Onkel eller Fætter, som han besøgte en Gang om Aaret, nemlig til Kermessen, og som gjengjældte Besøget en Gang om Aaret, nemlig til Kermessen i Onkel Dirks Sogn, lige fjorten Dage efter. De to Slægtninge talte ikke meget sammen ved disse Leiligheder og sparede sig i den Grad for alle Fortaler og Indledninger, at Onkel Dirk en Dag modtog nævnte Onkel Henrik med de Ord: »Den er stegen to Styver Pundet!« hvormed han mente Honningen af sidste Høst. Onkel Henrik klattrede stivlemmet ned ad Vognen og svarede: »Det er ogsaa gaaet i Veiret!« hvormed han mente Smørret, for fjorten Dage siden var disse Emner blevne drøftede; de to Slægtninge førte nemlig hvert Aar en og samme Samtale. Onkel Henrik boede sammen med en gammel Søster, og testamenterede denne, tilligemed sin betydelige Eiendom samt saa og saa mange Penge til den intet anende Onkel Dirk.

Man pleier at sige: Fredagen bringer intet Godt! Det var alligevel en Fredag Morgen, da to Mænd kom gaaende fra Tannenkamp, gik omkring det Stykke Tørvemose, som strækker sig ind i Hederyggen og derefter styrede lige henimod Bifaderen. Keiser Henrik sagde (da man kom til ham med den tydske Krone) ærgerlig: Ei, de Herrer ødelægge hele Fuglefangsten for mig! — Onkel Dirk var hverken ærgerlig eller nysgjerrig. »At de vil gjøre sig det Besvær,« mumlede han, »det kunde vel nok have ventet til Søndag, naar jeg gaaer i Kirke!« og saa lyttede han igjen til sine Kuber, i hvilke der hørtes en besynderlig Staahei. De unge Bier vilde ud at sværme.

Mændene vare komne til, den største af de To, en korpulent Mand paa Halvtreds, tog Ordet. En velnæret Bonde er altid en rig Bonde, eller ialtfald en, som ikke har nødig at arbeide. Kleyhoop bar denne sin Korpulence, som Mænd af de høiere Stænder et Orden, den var Udtrykket for hans Værdighed og Velstand, forøget med en meget lang Pibe, der betegner det samme, som de lange Negle hos Chineserne — Uvirksomhed!

»Fætter,« begyndte Kleyhoop, »vi har et Ærinde til Dig!«

Onkel Dirk stirrede ned i Sandet for sig, han grundede paa, naar han var bleven beslægtet med den hovne Kleyhoop, men saa kom han i Tanker om, at den nye Slægtning sagtens kom for at tigge til en eller anden Indsamling, og at Fætteren forestillede den Honning, som man smurte Bifaderen om det fem Dage gamle Skjæg.

»Til en Kirke to Daler,« sagde han endelig, »til Brandlidte sex Styver!« Dette Svar gjorde Onkel Dirks Religieusitet al Ære, men blev uden videre skudt tilside af Kleyhoop, idet den brave Mand med saa dyb Stemme som muligt sagde: »Henrik Moormann er iforgaars Aftes saligt hensovet!«

»Aa — aa,« udbrød Bifaderen forundret,

»saadan pludselig — hm, hm, nu er det forbi med Kermessen i Twisdorp og med det Hele!«

Kleyhoop pustede de fede Kinder op og kastede den sidste uhyre Effekt i Vægtskaalen. »Fætter, Henrik Moormann har indsat Dig til Arving!«

»Dumt Tøieri,« brummede Bifaderen og glippede besynderlig med Øinene, »dumt Tøieri, indsætte mig til Arving — hvorfor har Henrik ikke giftet sig ligesom andre Mennesker, da han havde Alderen dertil? — Indsætte mig til Arving! — Ja, hvad skal jeg nu gjøre ved den Ting, han er død og der er ikke noget at stille op!«

»Du kommer imorgen til Begravelsen, Fætter, Resten falder af sig selv!« trøstede Kleyhoop.

»Ja, naturligvis kommer jeg til Begravelsen — mēn mine Bier sværme — naa, ligemeget, jeg kommer, Henrik havde gjerne kunnet leve noget længere, i de følgende Aar var der jo Tid nok til at dø!«

»Han har sagt«, sagde nu den anden Mand, »at hans Arv skal forblive i Bondehænder, de fornemme Storhanser har altid været ham ligesaa meget imod som en Flue i et Snapseglas!«

»Aa Snak!« udbrød Kleyhoop haanlig, »den som har det langt, lader det hænge langt ned! og: det er godt for Dens Ryg, som ikke har nødig at bukke sig! Ikke sandt, Fætter Dirk, vi Store i Sognet har ikke nødig at kige efter Veiret?«

Dirk havde ikke hørt efter. »Jeg vilde give alle mine Bier for, at Henrik levede endnu!« sagde han vemodigt knurrende.

»Ja, blot I Store ogsaa kunde kjøbe Jer fri for Døden;« henkastede den anden Mand ondskabsfuldt.

Smiskende gned Kleyhoop sig i Hænderne. »Fjerdynerne vilde ikke om Aftenen forekomme mig saa bløde og varme, hvis jeg ikke vidste, at jeg maa sove min sidste Søvn paa Høvlspaaner; det Gode var ikke godt, naar vi ikke kjendte til det Onde! Naa, Fætter, nu har vi besørget vort Ærinde, nyd din Arv med Helsen! Min Mave er allerede slunken og jeg er ogsaa uvant med at løbe paa egne Ben, men naar Du trænger til mit Raad, saa send bare Bud, og jeg skal være der. Gud være med Dig, Adjøs!«

»I glemmer vel ikke Budet for det gode Budskab, Onkel Dirk,« sagde den anden Mand halvhøit, efter at Kleyhoop allerede havde begivet sig paa Vei.

»Godt Budskab?« Bifaderen studsede. »Naar de komme og fortælle mig, at man har lagt Dig i Kisten, Jacob, skal jeg saa sige: det er et godt Budskab?«

»Med mig er det en anden Sag, jeg efterlader ikke en Stads Gaard og en kjøn Kapital, jeg er en fattig Djævel, er jeg!«

»Naa, saa bed til Gud, at han ikke lader Dig blive rig!« og Onkel Dirk syslede med sine Bier, som om Ingen var tilstede. Han saae heller ikke efter de to Mænd, men flettede i en ti Minutter paa en Halmring, som han ved Hjælp af spaltede Pilekviste gav den fornødne Fasthed, en nederste Etage for saadanne Stader, der ved de voxende, duftende Voxkager blive for trange for de samlende Beboere. Da Bifaderen endelig saae op, skete det ikke tilfældigt. Hans skarpe Øre havde opfanget lette Skridt, som nærmede sig Kuberne.

Den Kommende var en ung Pige, egentlig et stort Barn, som barfodet og i en kort slidt brun Kjole og med ubedækket Hoved kom med Middagsmaden til Bifaderen. Hun holdt sig ikke, saaledes som de to Budbringere, i ærbødig Afstand fra Kuberne, men gik lige hen til dem, satte Blikkarret, som hun holdt i Haanden, fra sig paa en Grusdynge og sagde i en kort, uvenlig Tone: »Der er Roerne!«

»Har Du ikke taget min Vesperkost med?« spurgte Onkel Dirk saa venligt, som det var ham muligt.

»Nei,« svarede Barnet og satte sig ned paa Jorden, »Konen sagde, at I maatte komme hjem til Aften for Begravelsens og Arvens Skyld!«

»Det maa jeg vel!« svarede Dirk og stak en Tinske, som han tog op af Lommen, ned i Roerne, som vare kogte sammen med Kartofler og et dygtigt Stykke Flæsk.

»Hvis alle de Penge, I har, laa i een Bunke,« spurgte den unge Pige, »var den vel ligesaa stor som Tørvestablen der?«

Onkel Dirk var just ved at lukke sin Foldekniv op for at tage fat paa Flæsket, da dette Spørgsmaal lod ham glemme Blikkarret og sin gode Appetit. Han saae hende forundret ind i det solbrændte, ikke synderligt renlige og noget tvære Ansigt, rystede betænkelig paa sit tykke Hoved og yttrede: »Hvem kan vide det, Barn, hvem kan vide det!«

»Naar I flytter hen til Twisdorp, saa tager I vel Bierne og mig med!« yttrede Pigen tillidsfuld. »Nu har jeg længe nok været Barnepige, og den Fremmede i Twisdorp kjender ikke til Jeres Vaner, men det gjør jeg og Bierne kjender ogsaa mig.«

»Hvilken Fremmed mener Du?« spurgte Dirk med fedtglinsende Læber.

»Salig Henrik Moormanns gamle Søster. Folk siger, at hun beder noget vel meget, men hun kan ikke godt være værre end vores Kone, og der er heller ingen dumme Unger at gaa og slæbe paa. Jeg har ingen Taalmodighed med smaa Børn, nei, slet ikke! I maa give mig et Par Gylden, Onkel, for at jeg kan faae lidt ordentlig Tøi paa Kroppen, og uden Strømper og Sko kan I heller ikke sætte mig paa Jeres Vogn, naar I flytter!«

»Nei, det er sandt nok!« fremstammede Onkel Dirk, thi alle de uhyre Omvæltninger, som forestode ham, gjorde, at han spiste mere og mere ivrigt, som om der alt nu ikke var et Minut at spilde.

»Lad mig kun blive hos Bierne imorgen,« vedblev Pigen, »saa er jeg da endelig en Dag fri for Kjævl og Børneskrig; hvis det ikke var gaaet saadan, at I havde arvet og tog mig med, hvem ved, om jeg saa ikke en skjønne Dag havde kvalt en af Ungerne!«

»Tal ikke om saa stor en Synd, Anne,« irettesatte Onklen hende, »tænker Du da ikke paa Vorherre?«

»Aa — ikke videre,« erklærede Anne oprigtig, »jeg troer ikke, at han bryder sig synderlig om mig, der staaer alene i Verden; hvorfor skulde jeg saa elske ham?«

Onkel Dirk havde ført den sidste Bid til Munden, og stak Skeen i Lommen igjen.

»Immeke, Immeke,« truede han halvt forlegen, »Du gjør meget urigtigt i, ikke at give Vorherre Æren!«

»Det er ligemeget, hvad jeg gjør og tænker!« sagde Anne trodsig og sprang behændig op. »Nu gaaer jeg hjem og siger til Konen, at hun maa se sig om efter en anden Barnepige, og saa løber jeg hen til Skomageren og lader ham tage Maal af et Par Sko til mig.«

Onkel Dirk slog med Staal og Sten Ild i sin lille Messing-Fyrtønde og sagde:

»Er Du saa sikker paa, din Vildkat, at jeg tager Dig med?«

»Aldeles sikker!« svarede Anne og svingede det tomme Blikkar. »Aldeles sikker!« gjentog hun og opfangede med venstre Haand et vissent Blad, som den træge Sommmervind førte hen over Heden. Hun klemte Bladet itu og strøede det ud i Luften, saa slyngede hun ogsaa Karret fra sig, stod i et Spring henne hos Bifaderen, klamrede sig fast til hans Vadmelstrøie og saae ham stift ind i Øinene. Hun havde store, brune, melankolske, elektrisk lysende Øine, der ikke sjeldent antoge et Udtryk som hos en lurende Kat. Nu havde de et andet Udtryk, de vare opspilede, en higende Begjær, en ubetvingelig, hensynsløs Villiestyrke lyste ud af dem. »Onkel,« udbrød hun halvhøit, »jeg er ligesom et Blad i Blæsten, jeg flagrer videre, videre og Ingen bryder sig en Døit om mig, men hvis I ikke tager mig med, saa kommer det over Jeres Hoved, hvad der siden bliver af mig! Jeg bryder mig ikke om Jeres Penge, ikke det Ringeste, men I er den Eneste, som ikke slaaer mig, skjælder mig ud, og forfølger mig, netop fordi I er ligesaa alene, som jeg, og derfor skal I tage mig med!«

Onkel Dirk gjorde et Forsøg paa at stryge Pigens brune Haar bort fra den smukke, trodsige Pande; Uindviede kunde let have antaget denne keitede Ømhed for et Mordforsøg eller ialtfald for en alvorlig Straf, men det var i Løbet af 50 Aar det første Forsøg paa at kjærtegne et menneskeligt Væsen.

»Vil Du takke mig, naar jeg tager mig af Dig?« spurgte den egenkjærlige Gamle.

»Takke? Nei Onkel! Jeg er nu engang sat i Verden, og I maa lade mig leve et Sted, ligemeget hvor — men jeg vil ikke længer slaa Børn ihjel, stjæle Æg og slaa Folkenes Træsko itu, naar jeg bliver behandlet med Retfærdighed. Aa, Konen skulde bare vide, hvad jeg Alt har ødelagt i Smug —« Anne lo høit og haardt. »Der er kun een Ting jeg har kunnet og gjort godt, det var hvad der angik Jer, Onkel!«

»Godt, godt!« udbrød den Gamle afværgende. »Saa skulde da Pokker . . . jeg troer sandelig at de unge Bier flyve ud; pas nu godt paa imorgen, Barn, at ingen kommer bort for Dig; forresten skal jeg aldeles bestemt tage Dig med, og Du kan godt idag lade Dig tage Maal af til et Par Sko!«

Anne svarede intet, tog Karret og gik; hendes barnlige, bøielige Skikkelse tegnede sig tydeligt af mod den matblaa Horizont, enhver Bevægelse var sikker og frygtløs, hun saae ikke efter, hvor hun satte sine smaa, nøgne Fødder, men ilede kun afsted. Onkel Dirks udtryksløse, blaa Øine fulgte hende; man skulde ikke tro, at to Mennesker kunde være mere forskjellige, end disse, og alligevel rystede Bifaderen ikke paa Hovedet, men mumlede, som om han var kommen paa det Rene med noget: »Ja, hun har Ret — hun har Ret!« —

*

Kleyhoop var ganske vist ikke af den Anskuelse, at Mennesket først begyndte fra Baronen opefter, men ikkedestomindre anerkjendte han to store i hemmelig Feide levende Samfundsklasser: de Besiddende og de Ubemidlede. Han brød sig ikke om Blodets Røst, men søgte snarere sine Slægtninge efter Klangen af gode Mønter og paa sikkre Obligationers og faste Hypothekers Omraade. Henrik Moormann havde lettere kunnet finde Vei til Himmerige uden St. Peter, den himmelske Portner, end uden Kleyhoops og hans vægtige Kombinationers sidste Følge. Ved ham blev Begravelsesgildet til en overordentlig vigtig og interessant Sammenkomst, i hvilken kun de eneste virkelige Interessenter, den tause Onkel Dirk og den blege, fromme, gamle Jomfru Moormann, som gik fra og til med Flasker og Fade, ikke toge Del. Den Sidste viiste den forevigede Broder al Ære og gav ham et uomstødeligt Bevis paa sin bestandige Troskab, idet hun gjorde et Begravelsesgilde, som neppe fandt sin Lige i ti Miles Omkreds.

»Det er nu engang saadan,« sagde Kleyhoop i sin overvældende Vigtighed, »vi kan leve,

men vi skal dø! Vor Fætter der, Diderik Amhaag kan leve sine halvhundrede Aar endnu, men man vil dog gjerne vide, i hvilke Hænder den gode Eiendom med Tiden falder, og derfor har jeg forhørt mig om hans Sødskende, Brødrene Amhaag, som I jo ogsaa har kjendt. De selv, Johan og Herman, ere døde, Johan havde studeret og var Advokat, han efterlod en Enke og fire Døttre, som alle fire til Dato ere ugifte. Herman Amhaag var Kjøbmand, men det gik ham daarligt med Forretningen og derfor forsøgte han sig paa forskjellige Maader for at slaa sig igjennem. Han giftede sig med en Komediantspillerske, som døde efter at have født en Søn, Herman selv endte i Delirium, og saaledes kan kun Sønnen komme i Betragtning!«

Kleyhoop saae sig om med et stolt Blik; men han mønstrede ikke de kogte Skinker og de store Tinfade med Risengrød, nei, han speidede efter hvad Indtryk hans Meddelelse havde gjort paa de Tilstedeværende. Mændene nikkede tyggende og alvorlige og En sagde: »Der er altsaa fem Arveberettigede foruden Onkel Dirk?«

»Meget rigtigt!« bekræftede Kleyhoop, »vi maa imidlertid ikke glemme, at Fætter Diderik har Lov til at efterlade sin Eiendom til hvem han vil!«

»Naturligvis til Kirken!« sagde Skolelæreren, som tillige var Degn og Kirkesanger.

En undertrykt Brummen hørtes.

»Det kommer ikke Ham ved,« tog en ung Bonde Ordet, »Magisteren skal lade Folk tale, som har egen Jord under deres Skosaaler!«

Magisteren smilede bittert, han hadede disse opblæste Storbønder, og alligevel kom Æggene, Smørret, Hønsene og den Skjæppe Korn, som En og Anden sendte hans stridbare Livsledsagerinde, hans knappe Husholdning meget til Gode, han turde ikke afkorte sig disse uskyldige Nydelser, saa meget mere som han holdt meget af at leve godt. Vor Lækkermund stolede rigtignok ikke saa meget paa sin egen Fiffighed, som paa sin Ægtehalvdels, da han i sit stille Sind besluttede, ved Hjælp af samme Degnekone, at bringe Arvingerne paa sin Side og efter Evne spille de nye Fætteres Havesyge et Puds. Som for at komme ham til Hjælp, slap Sognefogden et Faareben, han sad og gnavede paa, og spurgte:

»Hvor boer da den nævnte Enke med de nævnte fire Døttre?«

»Ja,« svarede den Alvidende, »sidste Aar boede hun i Sandfort, og der er hun sagtens endnu med sit Firspand; hun er ikke videre glad over at kjøre med Fire!«

Vittigheden var lidt for fin, kun to af de Tilstedeværende, som skyldte Kleyhoop Penge, lo.

»Hør Fætter Dirk,« tog Kleyhoop atter til orde, »har dine Slægtninge, dine Brødres Familie, nogensinde brudt sig om Dig?«

»Om mig?« udbrød Bifaderen opskræmmet af en Tankeforvirring, som Dagen og de nye Forhold havde kastet over ham, ligesom en kvælende Lasso. »Om mig? Nei — jo, for fire eller sex Aar siden, naar jeg husker mig om, fik jeg et Brev!«

»Fru Doktorinden indbød Dig vel til at besøge sig? spurgte en Anden ironisk.

Med en urokkelig Alvor saae Dirk over paa ham og svarede: »Det stod der ikke noget om i Brevet!«

Nogle af de »vægtige« Tilstedeværende, som eiede Bevidstheden om, at de ikke behøvede at gjøre Kredentser for Kleyhoop, idet deres Lommer vare ligesaa fyldte som hans, smilede; imidlertid blev Samtalen afbrudt ved Kapellanens Indtræden. Degnen sukkede, fordi han desværre kun havde een Mave, og denne ene vægrede sig ved at udvide sig endnu yderligere, end allerede skeet. Magisteren var en Undtagelses-Natur. Naar Psychologerne i Almindelighed og Shakespeare i Særdeleshed paastaa: »Kun den Mand er from, som har spist til Middag!« saa blev vor Mand først rigtig giftig, naar han havde spist godt, og han græd, ligesom salig Uglspil paa den magelige Sti i Dalen i Forventning om det forestaaende Besvær og Savn. Idag var han høist ærgerlig, fordi en Idiot havde faaet en stor Arv; alle Lykketræf syntes en personlig Fornærmelse mod Skolemonarken, naar de tilstødte Andre, og ligesom et Rov mod hans berettigede Rigdoms-Krav. Han fandt ogsaa sin Hustru i en lignende Stemning, og Begge udkastede et Brev til Enkefru Doktorinde Amhaag i Sandfort, hvilket var bestemt til at volde den enfoldige Arving ialtfald nogle Fortrædeligheder.

Doktorinde Amhaag vilde have været en fænomenal Femtoning i sin Fødeby, hvis man ikke i Tidens Løb havde vænnet sig til hendes overordentlige Fornemhed. Man bliver tilsidst ufølsom for Alt, for Udbrud af Vesuv, for Lirekasser, for Samum og Scirocco og lignende Eiendommeligheder, som gjentage sig paany. Enken var Datter af en umaadelig en gros Forretning. Saa længe denne endnu bestod, ansaae man rigtignok hendes Fader for en beskeden Kjøbmand, der gav smaa Børn et Par Rosiner i Tilgift, naar de kjøbte for et Par Skilling. Dette blomstrende Etablissement var imidlertid neppe gaaet Fallit, paa Grund af vidtløftige politiske Kombinationer, før Traditionen gav det et kollossalt Omfang, Doktorinden skyndte sig med at sænke Erindringen om, at hun som blomstrende Ungmø, med Hænderne fulde af Frostknuder, havde maalt Tran og Vin og veiet grøn Sæbe af, i Lethes dybe Flod og sørgede over sin med Rigdom og Overflod velsignede Ungdom ligesom en dethroniseret Dronning. I Begyndelsen smilede hendes Bekjendte, men efterhaanden bleve de rørte over denne Fortids-Dyrkelse og tilsidst var

det fastslaaet, at man maatte nære dyb Agtelse for den stakkels Dame, ved hvis Vugge der var forjættet en saa glimrende Lod, og som nu, med mere end knappe Indtægter alligevel forstod at omgive sig med og opretholde Skinnet af en standsmæssig Tilværelse. I Etikette-Spørgsmaal var Enken saa uomstødelig bestemmende, som om hun havde været Overhovmesterinde ved et eller andet stort Hof, hun var i Alt, hvad hun foretog sig, saa fin og formfuldendt, at de nygifte Koner i Sandfort gjorde alle mulige Anstrengelser for nogenlunde at svare til hendes Fordringer. I Tidens Løb mærkedes Følgerne heraf i den lille By i alle Retninger, og en unaturlig Opskruethed bemægtigede sig de jevne Borgerdøttre og berøvede dem meget af deres oprindelige Friskhed. Enkefru Amhaag var endnu en kjøn Kone, med en ørneagtig Profil og mørke, gjennemborende Øine. To af hendes Døttre, Helene og Hermance, lignede Moderen og vare brunette og slanke ligesom hun; de to Andre vare imidlertid faldne tilbage til den Amhaagske Bondetype. Rosa, den Næstældste, blev som Følge deraf opdraget til en praktisk Vidunder-Jomfru, takket være de brede Skuldre en værdig Husjomfru, men tillige begavet med særlig Kjærlighed til smaa, uopdragne Børn, og udmærket skikket til at undervise saadanne indtil deres syvende Aar. Helene var Gouvernante hos en høiadelig Familie, efter hvad Moderen sagde, og Hermance søgte en Plads som Forelæserinde. Kun den yngste Datter havde hverken Talenter eller syntes egnet til nogensomhelst Stilling; skjøndt kun af Middelhøide og begavet med de lidet lovende fædrene Ansigtstræk havde hun alligevel opnaaet at gjøre sin Villie gjældende overfor den anstandsfulde Moder, og medens Søstrene i ubevogtede Øieblikke kaldte Rosa for »Pudelen«, døbte hele Sandfort unge Else »Uglspil.« Doktorinden gav en længere Sygdom, som det stakkels Barn havde lidt af, Skylden for denne abnorme Udartning, og man var ikke utilbøielig til at anklage Kighosten og Mæslingerne derfor.

Fru Amhaag var ikke den, der opgav et engang fattet Forsæt, tvertimod, hun besad den lurende Slanges infernalske Udholdenhed, men tre Ting havde hun aldrig kunnet faae Bugt med og overfor dem viist en Resignation, som var komplet stridende imod hendes Natur. Disse tre Ting vare for det Første: hendes afdøde Gemals Tørst og Dovenskab, for det Andet: hendes Svoger Dirks kollossale Seighed, for det Tredie: hendes yngste Datters tøilesløse Luner.

Svoger Dirk var forsaavidt lettest at tilgive, eftersom man stolede paa, at han ikke vilde leve evigt og ikke kunde tage Guldstrømpen med i Graven. Enken tog sig ogsaa vel iagt for at henlede Uvedkommendes Opmærksomhed paa Onkelens Sparepenge; der existerede jo desværre endnu en Fætter til hendes kjære Døttre, og dette ungdommelige Uhyre kunde jo omgaaes med den Tanke at gjøre Fordring paa Halvparten af Guldstrømpen tilligemed den Amhaagske Eiendom. Heldigvis syntes denne frygtede Prætendent ikke at være i Besiddelse af de frenologiske Tegn paa Familiekjærlighed, da han aldrig havde banket paa sin Families Dør eller Hjerte, og hans kjære Tante blev med hvert Aar mere bestyrket i Haabet om, at han var forsvunden — altsaa imødesaae hun en bedre Fremtid, som kun afhang af et eneste Dødsfald og en eneste Neveu, som sagtens var forduftet, tørstet ihjel eller druknet, hængt eller omkommen ved et Jordskjælv, kvalt i Rigdom eller druknet i Fattigdom. Det var Doktorindens Drømme! Medens de stakkels Romanforfattere ligge vaagne i deres Seng for at udspekulere nye, virkningsfulde Rædsler for deres Kjære, vilde den ærede Dames Opfindelser have været tilstrækkelige til at forvandle en hel Armee af Neveuer til Støv og Aske, helt bortseet fra Ligbrændingen. Hun, nemlig Doktorinden, bar et Par Briller med runde Glas paa den imponerende Næse og stoppede Linned; hun stoppede altid Linned. Seet fra et oekonomisk Standpunkt var det tvivlsomt, hvorvidt den betydelige Ødslen med Stoppegarn paa nævnte Linned svarede Regning, thi den gode Enke havde nu i tyve Aar med urokkeligt Heltemod kjæmpet for Bevarelsen af sit Linnedforraad og allerede var Væverens Værk næsten forsvundet for Stoppenaalens kraftigere Spor. Ved det andet Vindue i det temmelig mørke Værelse, ligeoverfor Moderen, sad den smukke Hermance med et Broderi; fra Morgen til Aften broderede hun altid, i Forventning om en Plads, til ubekjendte Veninder. Den labanagtige Postfuldmægtig i Sandfort paastod rigtignok, at Veninderne hentede disse Foræringer i en Modeforretning i en Naboby, men det Menneske var noksom bekjendt for sin slemme Tunge. Den vidunderlig praktiske Rosa kogte den meget magre Middagsmad, som selv den mest pligtopfyldende Vegetarianer havde kunnet nyde, da »Kjød« var en sjelden Ingrediens, hvorimod Sild blev serveret temmelig hyppigt. Rosa beskjæftigede sig desuden i Haven, da, som Moderen forsikkrede, Konen aldrig gjorde sine Ting ordentligt, og Else var — man vidste ikke hvor? Men nu fik man det at vide, thi hun kom i nedtraadte Sko farende gjennem den murstensbelagte, snevre Forstue, rev Døren op og kastede et Brev i sin Moders Sykurv.

»Læs, Mama,« udbrød hun, »Det er sagtens fra En, der er bleven blændet af min Skjønhed og nu beder Dig om min Haand!«

Moderen undertrykte det sædvanlige Indignationssuk, helt fordybet i Betragtningen af Haandskriften, men hun kjendte hverken den eller Poststemplet. Var det maaske et Rykkerbrev fra en eller anden Kreditor?

»Naa, Mama,« udbrød Else igjen, »berøv mig ikke et Minut af Lykke — forresten kan det være ligemeget, for om saa Brevskriveren var en Keisers Søn, tog jeg ham alligevel ikke!«

»Dumme Gaas!« sagde Moderen med et bistert Blik paa Brevet og rev Konvolutten itu. Skrivelsen var Degnens Inspiration fra Begravelsesgildet og lød saaledes: »Høiædle Fru Doktorinde! I min Hustrues Navn griber jeg i dybeste Hemmelighed til Pennen, da hun, som en Lidelsesfælle af Kvindekjøn (efterdi min Hustru ogsaa veed, hvad det vil sige at have fire hungrige Børn) vil meddele, at Diderik Amhaag, Fru Doktorindens kjødelige Svoger, har arvet den afdøde Arvefæster Henrik Moormann, hvorfor min Hustru ikke vil undlade at bede den høiædle Doktorinde at have os, som intet have villet røbe, i venlig Erindring, og uagtet det ingen Hemmelighed er, saa tegner jeg mig dog i dybeste Diskretion for de andre Bønders Skyld, som gjerne ville tilrane sig alting, som den høiædle Frues ærbødige Tjener Wilhelm Timmermann, Skolelærer og Degn, med Hustru.«

Doktorinden læste denne Mønsterskrivelse to Gange og lagde den derefter omhyggeligt sammen.

»Er det en Plads til mig?« spurgte Hermance med slet dulgt Interesse.

»Børn,« tog Moderen høitidelig tilorde, »det synes som om alle de Offre jeg, der er opvoxet i helt andre Omgivelser, har bragt Bondefamilien Amhaag, dog endelig skal blive belønnede. Eders Onkel Diderik har modtaget en Arv, og det er nu vor Opgave at finde Vei til hans slægtskabelige Tillid —«

»Aha, til hans Testamente!« henkastede Else leende. »I finder den ikke, men maaske jeg med mine bondeagtige Manerer! Veed Du hvad, Mama, send Du mig derhen, jeg skal le, lige indtil han leer med, og den, som leer sidst — —«

»Dette er intet passende Øieblik til at spøge i!« afbrød Moderen hende skarpt, »en saa hensynsløs Skabning, som Du, egner sig ikke for en diplomatisk Sending. Du vilde fordærve Alt! Kald paa din fornuftige Søster Rosa, for at vi kunne drøfte, hvad der er at gjøre!«

»Kom lidt herind, Pudel!« raabte Else ud i Haven, »her gaa vigtige Ting for sig og man vil høre dit Raad! Giv et godt Raad, men vent ikke, at der bliver taget Notits af det. Verdenshistorien vilde staa stille og Fængslerne tomme, hvis de gode Raad bleve spiste som Ost paa det daglige Brød. Hvis jeg maa give Dig et godt Raad, fornuftige Rosa, saa bliv ligesaa ufornuftig som jeg er, jeg bliver ikke besværet hverken med Arbeide eller Bekymringer, jeg er hverken Brodererske som Helene eller Kokkepige som Du, jeg er uvidende og udiplomatisk, tænk blot, Mama gjør mig den Ære at ansee mig for oprigtig. Kom nu og hold strax en god Portion Rottegift parat til den medarvende Fætter!«

Fløitende som en Dreng slentrede Else gjennem Bagdøren ud i Haven og henad en ujevn Markvei langsmed Nabohaverne. Hun lo af og til ved sig selv og bukkede sig ned for at trække Kapperne i sine nedtraadte Sko op. Da hun var kommen hen til en Kartoffelmark, hvis forhenværende Hegn nu kun var kjendeligt paa et Par sørgelige, med hvidt Træmos og grønt Løv bedækkede Gjærdestave, gjorde hun Holdt og overdøvede et arrigt skrigende Barn, for at spørge dettes forvildet udseende Moder, der hængte nogle Laser op til Tørring, om Mesteren var hjemme? Paa det bekræftende Svar gik hun hen til det forfaldne Hus, Barnet hørte op med at skrige og strakte de smaa Hænder ud imod hende. »Saa—aa?« udbrød Else og satte sig i Græsset hos Barnet. »Nu kan din lille Skurk le og være sød, fordi Du veed, at jeg har Pærer i Lommen, og for lidt siden brølede Du, saa det var en Gru; naa, hvad siger man, naar man vil have Pærer?«

»Be—be!« svarede den Lille med Øinene ufravendt fæstede paa Elses Haand.

»Er det det Hele? Hvem har ladet Pærerne voxe?«

»O, gode Gud, vi takke dig,
Dit Navn vi prise hjertelig,«

fremstammede Barnet og bed saa ivrigt med de hvide Tænder i Pæren, at Saften løb ned ad dets runde Hage.

»Seer Du, det gjør Vorherre, naar Du tænker rigtig tidt paa ham. Der har Du ogsaa en Dukke af Papir, riv den nu ikke itu!«

»Hvor De dog er god, Frøken,« sagde Konen, idet hun bragte den saakaldte Kattevask i Anvendelse paa sin Pode, »slet ikke stolt, men saa ligefrem, min Gamle siger hver Dag, at Frøken Else er den bedste af hele Slænget, og den Lille har nylig talt om Dem i Søvne! Hvormed kan vi være til Tjeneste?«

Imidlertid var Familieraadet forsamlet, man talte frem og tilbage om, hvordan man skulde tage Onkel Dirk paa Kornet, uden at vække Mistanke. Doktorinden kunde ikke tage afsted, Onkelen havde i sin Tid været meget imod Broderens Giftermaal med den hovne Tiggerske og ovenikjøbet gjort et Forsøg paa at give den fine Dame Penge for at træde tilbage, fordi lige Børn lege bedst. Fru Doktorinden beregnede imidlertid dengang, at hun stod sig bedre ved at vise en ædel Indignation, altsaa var hun ædel indigneret og giftede sig med sin Forlovede. Hvem veed, om hun alligevel ikke havde gjort bedre i, at lade sig afkjøbe — men det var forsent at tænke paa, nu gjaldt det om at udfinde det Rette. Helene, som havde meget Talent til Intrige, var desværre ikke hjemme,

og man tænkte saa meget desto mindre paa det, som hun, Gouvernante i en Skovriderfamilie, havde sine Garn ude efter den der stationerede Forstelev. Den Sidste var desværre noget ubehjælpsom og forsigtig, men Helene mente at seire ved Udholdenhed. Han havde røbet en særlig Evne til at falde igjennem ved de forskjellige Examina, men da hans Fader var en velhavende Lysestøber, saa havde det mindre at sige, om Sønnen var et stort Lys eller ikke.

»Rosa kan jeg ikke sende,« overveiede Moderen, »hun er ikke kjøn, og gamle, egensindige og keitede Mænd pleie netop at nære særlig Beundring for Skjønhed, Hermance er for lidt veltalende, det er galt — naar jeg ret betænker Alt, er det bedst, i Forveien at udforske de gode Degnefolk lidt om Onkel Dirks nuværende Forhold, og jeg vil strax skrive et Par Ord til Dem!«

Doktorindens søde, hjertelige Brev havde ikke mindste Lighed med hende selv og hendes Væsen, men hun smilede tilfreds og var overtydet om det ønskede Indtryk. Forinden Degnen imidlertid kunde efterkomme sin skjønne, i dybt Mørke indhyllede Pligt, dumpede en rystende Begivenhed ned i Doktorindens sikkre Forhaabninger. Det stedlige Organ bragte følgende Bekjendtgjørelse:

»Vendt hjem fra fjerne Lande, sender jeg min kjære Onkel Diderik, samt mine Slægtninge i Sandfort de bedste Hilsener, som jeg snart skal overbringe personlig.

Edwin Amhaag.

»Han lever, han kommer!« sukkede Moderen, »hvis han nu blot ikke er gift!« vedblev hun og saae hen paa Hermance.

»Brr!« udbrød Else, »Du har jo altid sagt, at han var et i Bund og Grund fordærvet ungt Menneske!«

»Aa Snak!« sagde Moderen vredt, »det kunde aldrig falde mig ind; han vilde være et meget passende Parti for Hermance!«

»Eller for mig!« bemærkede Else med en pudsig Grimasse. Rosa gik ud i Kjøkkenet og græd, medens hun rørte i Spinatsuppen. Det var afskyeligt, at Mama altid tænkte paa at faae Helene og Hermance gift, medens Rosa, den stakkels Askepot, maatte trælle, uden at det faldt Nogen ind at tænke paa hendes Fremtid.

Degnens Svar gav ialtfald Bevægelsen en bestemt Retning og viste Veien til Handling. »Deres høiædle og kjødelige Svoger,« fortalte Degnen med en fin Vending, »er for en Uge siden ankommen hertil med Kister og Kasser og et uopdragent Barn af Kvindekjøn; Jomfru Moormann har, som et høist gudfrygtigt Fruentimmer villet befri sig for ovennævnte uskikkelige Barn, men det viiste sig snart, at Arvefæster Didrik Amhaag paa ingen Maade var at bevæge til en Skilsmisse, jeg rødmer over det, man hvisker i Krogene, og saadan Hvisken bringer et Sted som Twisdorp, der ovenikjøbet besidder en, om end ringe Valfartskirke, liden Ære, hvormed jeg forbliver i min Hustrues Navn allerærbødigst

Wilhelm Timmermann.«

»Det lader til, at Arvingerne skyde op af Jorden som Paddehatte!« sukkede Doktorinden tragisk.

»Man kunde maaske indvirke paa Jomfru Moormann!« foreslog Hermance.

Moderen tog Mod til sig. »Jo, ja, Du maa gjøre en Valfart, en Valfart!«

»Til Onkels Guldstrømpe!« spottede Else, »og saa taler vi ovenikjøbet om Guldkalven; hvis jeg havde Valget — —«

»Ti stille,« afbrød Moderen hende. »Havde den enfoldige, kjære Mand af en Degn dog blot nævnt Twisdorps Helgen, maaske traf det sig saa heldigt, at han var en Sommerhelgen, saa havde Du det bedste Paaskud af Verden til at tage derhen med det Samme!«

»Helgenen modtager ogsaa nok Hermance i en Privat-Audients!« bemærkede Else.

Doktorinden bladede i en Kalender og sagde derpaa: »Helgenen kan vi ikke rette os efter, ellers ender det med at Fætteren kommer os i Forkjøbet, og den, der kommer først til Mølle, faaer først malet. — Barn, mine bedste Ønsker følge Dig!«

Efter de mest omhyggelige Forberedelser tiltraadte Hermance sin Valfart i en Retourpostvogn. Foruden andre høie Dyder besad Doktorinden en særlig Evne til at opsnuse Leiligheder. Hendes reisende Døttre, Breve og Pakker bleve regelmæssigt besørgede af En eller Anden, som slet ikke var forberedt derpaa. Især lod hun ualmindelig mange Gjenstande farve op og fandt, at det vilde være overflødigt at betale Porto for disse gamle Sager, skjøndt de der skulde besørge dem, havde samme Besvær med dem, som med nye Sager. Hermance benyttede altsaa en Retourvogn og forudsatte, at den paagjældende Helgen ikke vilde være saa indiskret at granske efter, hvordan hun kom, men lade sig nøie med, at hun kom. Samme Dags Aften hun var reist, lod Fru Amtmandinden sig melde til The hos Doktorinden og indtraf i rette Tid med sin Lulu. Lulu var den skjønnere Halvdel af hendes Tilværelse, en yndig Pinscher. Hvorsomhelst der i Sandfort passerede en Familiebegivenhed, som ikke var helt soleklar, kom Amtmandinden og Lulu til The. Den kloge Doktorinde vogtede sig vel for at dølge noget angaaende Hermances Reise, hun dækkede sig altid bag den største Oprigtighed, ligesom mange praktiske Folk høitideligt fortolde mindre betydelige Sager ved Grænsetolden, naar de ville smugle de betydelige igjennem.

»De kan ikke tro, kjære Veninde,« sagde hun, »hvad Hermance, det kjære Barn, har for

en øm Samvittighed. Dem kan jeg jo betro det til, hun gjorde sig Bebreidelser, fordi hun paa vor Pinseudflugt til Ellekrattet havde laant et altfor villigt Øre til Student Schmidts Konversation — jeg veed, De gjør intet Misbrug deraf — derfor har den kjære Sjæl nu tiltraadt en Valfart! Rosa, mit Barn, skjænk Theen til Fruen!«

»Det maa man sige,« bemærkede Amtmandinden, som hun hver Gang pleiede at gjøre, »et saa indbydende Thebord, som det, Rosa dækker, maa man gaa langt for at finde! Men hvor er vor muntre Else?«

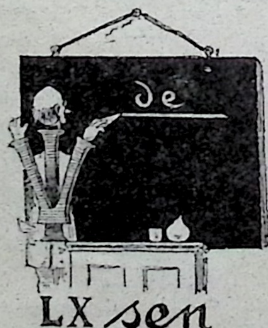
Doktorinden udstødte et lille Suk og svarede: »Aa Gud, De berører derved et ømt Sted; De maa nemlig vide, at ligesaa megen Glæde mine ældre Døttre berede mig, ligesaa store Bekymringer volder Elsbeth mig. Trods mine moderlige Forestillinger havde hun sat sig i Hovedet, at hun igjen inat vilde vaage hos den gamle, syge Postillon, idet hun paastaaer, at Marie, hans Datter, bliver ødelagt af den stadige Nattevaagen. Rosa, giv Lulu et Stykke Skinke! Jeg er sandelig ikke haardhjertet, min Kjære, men Postillonen var en Drukkenbold, inden han blev saa ussel, og det er et Princip hos mig at hædre Menneskeværdigheden, selv hos de simpleste Mennesker, derved, at jeg altid tager den uforskyldte Elendighed i Betragtning og søger at mildne den, men ikke gjør Indgreb i den velfortjente Skjæbne. Hermance ligner mig fuldstændig i denne æsthetiske Opfattelse, men Else — naa Enhver har sit Kors! — Lidt mere Mælk, Lulu?«

Den sarte Hermance rullede imidlertid henad Veien; dog lod det ikke til, at høiere Magter vare saa stemte for denne Pilgrimsreise, som Doktorinde Amhaag; de paavirkede nemlig Postkusken paa en høist ubehagelig Maade. Hvad enten han var begavet med en upaalidelig Natur eller havde opgivet Haabet om gode Drikkepenge, nok er det, efter knap to Timers Kjørsel holdt han ved enhver Kro for at nyde en Forfriskning; han blev dog tvertimod tilsidst alt andet end frisk, men faldt isøvn og lod Hestene gaa, som og hvorhen de vilde. De skikkelige Dyr gjorde ham forsaavidt til Skamme, som de sindigt travede henad Chausseen, men Hermance var alligevel ikke rolig for, at de ikke ved den første den bedste Leilighed skulde lade sig forlede til at skeie ud. Veien var temmelig ensom; da den Valfartende engang prøvede paa at bevæge den sovende Kusk til at opfylde sin Pligt, blev Karlen grov og piskede paa Hestene. Nu forlangte Hermance, skjøndt det allerede begyndte at blive mørkt og regne lidt, at gaa tilfods og steg ud med Reisetasken i Haanden. Børn af meget energiske Mødre have ikke sjeldent de Forkuedes forlegne Væsen. Ogsaa Hermance var ængstelig. Imidlertid hørtes der Hundeglam i det Fjerne og den natlige Spadseretour var dog naar Alt kom til Alt, mindre faretruende end Postkuskens Rus. Der kunde selvfølgelig ikke være Tale om idag at hilse paa den rige Onkel og den fattige Helgen og det gjaldt derimod om at finde en nogenlunde ordentlig Kro og stole paa den Dag imorgen.

Gjennem det graa Taageslør sittrede endelig nogle Lysstraaler, og just som Taarnuhret i Landsbyen slog otte, saaes et lille, med Vinranker bedækket Hus ligge tilhøire for Veien; alle dets fire Vinduer vare oplyste, og man kunde se et hvidmalet Stakit, som omgav en Blomsterhave. Huset havde et saa venligt Udseende, at Hermance uvilkaarlig gik ind ad Laagen og først tøvede, da hun stod paa de to Trappetrin foran Gadedøren for at overveie, hvordan hun skulde introducere sig; da gik Døren uforvarende op, en Paraply kom farende ud og udfoldede sig lige for Næsen af den unge Pige. Et let Skrig røbede Attentateren imod sin Villie, at han var kommen Nogen for nær, Paraplyen foer tilbage, og Hermance saae en ung Mand med et ganske kjønt omend noget vel lapset Ansigt og en lang, vægtig Guldkjæde hængende ned over den tilknappede Frakke.

(Fortsættes).

Rebus.

J. V. Sonne. Efter Maleri af Vermehren, fotograferet af V. Tillge.

J. V. SONNE.

Med Portræter efter Maleri af Vermehren og Skizze af Marstrand, samt Kunstbilag: St. Hans Fest i Tidsvilde.

Maleren Jørgen Sonne er Repræsentant for en Kunstretning, der staar i stærk Modsætning til den nu raadende. De moderne Kunstnere stræbe efter Realisme, de gaa Naturen paa Klingen, men lægge ikke stor Vægt paa »Kunstværkets Ide«. Sonne gik ikke i væsentlig Grad ind paa Detaillen, det tekniske var ikke hans Styrke, mod hans Farve kunde der gjøres berettiget Indvending, og hans Tegning kunde der være Mangler ved. Hovedsagen for ham var det Digteriske i Værket; Stemningen, Fantasien, Bevægelsen og Ynden kom det for ham an paa at give Udtryk; der aabenbarer sig en *Poet* i ethvert af hans Værker. Faa af vore Malere have som han kunnet tumle med Masserne og udtrykke Liv og Kjækhed, Handling og Bevægelse.

Sonne er absolut dansk af Natur. Sjællandsk Liv paa Landet har han fremstillet i en Række Folkelivsbilleder af stort Værd, og vor Krigshistorie i Midten af dette Aarhundrede har i ham haft en ypperlig Fortolker, dobbelt sandfærdig, fordi han selv

gav sig midt ind i Slagets Tummel og med mandig Koldblodighed optegnede paa Stedet Skizzerne til de Billeder, han senere udførte. Sonne var et Friluftsmenneske, og i hans Malerier er der aldrig Stueluft; men danske Lærker synge over dem, danske Piger og Karle lever i dem, danske Jomfruer længes i dem, danske Kanoner tordne i dem, danske Klinger brydes i dem, danske Melolier have faaet Farve i dem.

Der er skrevet saameget om Sonne, og hans Kunst er gaaet saa meget over i vor Befolknings Bevidsthed, at det kun vilde være trættende at opregne hans Billeder og i Enkelthederne gjøre Rede for deres Eiendommeligheder. Her skal kun slaaes fast, at vi skylde Sonne stor Taknemmelighed, fordi han har været blandt dem, der have givet vor Nation forøget Berettigelse til at existere, han har givet den ny Næring og bidraget til at forstærke dens Selvbevidsthed. Den flygtige Omtale af ham som Kunster kan afsluttes med at nedskrive følgende Udkast til en Skaaltale, som *Constantin Hansen* holdt for ham ved et Kunstnergilde 1871:

»Kunstnerne ere ligesaa talrige som Stjærnerne paa Himmelen. Man kan inddele dem i Stjærner af første Rang og Stjærner af anden Rang, af tredie Rang og Taagestjærner. Nogle Stjærner komme pludselig frem, men forsvinde ligesaa pludselig. Men hos Stjærner er der ikke Tale om Alder, de ere alle meget gamle, og de store, klare Stjærner vedblive uforandret at fordunkle de andre, om de endog blive nok saa gamle. Men hvorfra de faa deres Glans — ja, det er netop Gaaden. Der er Noget ved Kunsten, som gjør de Lærde meget Bryderi — ja, det ærgrer dem, at de ikke kunne matematisk-logisk forklare, hvori egentlig Kunsten stikker. De kan ikke ligefrem bevise, hvorfor *Venus fra Milo* er skjønnere end den *medicæiske*, eller hvorfor *Rubens* er saa fortræffelig trods sine Feil. Det er ligesom med Musikken: man kan ikke bevise videnskabeligt, hvorfor een Melodi er smukkere end en anden. Tilsidst maa det kaldes en Smagssag. Det kommer deraf, at Kunsten er det Umiddelbare. Den forholder sig mere til Tro end til Viden. Derfor kan den heller ikke læres. Man kan lære endel af det Tekniske, af Midlerne; men det Umiddelbare, som gjør et Menneske til Kunstner, det boer i hans Sjæls Allerinderste, og, ham selv ubevidst, driver det ham til at fremstille det Skjønne. Men Tiden har ingen Magt over det Umiddelbare. Naar vi saae *Sonnes* Malerier paa sidste Udstilling, da fandtes der i dem ikke Spor af *den Gamle.* Ungdommelig Kjærlighed lyste os imøde derfra. Idet vi skjønne paa, at *han* tilhører Fædrelandet, udbringer jeg en Skaal for *Sonne* som ægte dansk Kunstner.«

Sonne. Skizze af Marstrand.

*

Sankt Hansdag 1801 kom *Sonne* til Verden ude i Birkerød. Faderen var Kobberstikker og af bornholmsk Afstamning; Moderen var født *Zimmer.* Han var den førstefødte; en yngre Broder traadte ind i Faderens Livsvirksomhed, en Søster blev gift med Billedhuggeren *H. V. Bissen.* Jørgen Sonne var først Kadet, men forandrede saa sin Livsplan og gav sig til at dyrke Malerkunsten. Han gjennemgik Kunstakademiet, hvor han erhvervede sig den lille og store Sølvmedaille, og senere (1828) drog han med Reiseunderstøttelse til München og derfra i 1831 til Rom, hvor han blev til 1841. Her levede

han med en Mængde dygtige danske Kunstkammerater, saasom *Küchler*, hans nøie Ven, som han ogsaa i München havde knyttet sig til, endvidere *Constantin Hansen*, *H. Bindesbøll*, *Rørbye*, *Marstrand*, *Roed*, *Blunck*, *Ernst Meyer*, *Ludvig Bødtcher*, *Thorvaldsen*, o. fl. En Mængde af dem er afbildet paa *Const. Hansens* Billede: »Danske Kunstnere.« (Thorvaldsens Museum). I Rom erhvervede Sonne sig intime Venner i Etatsraad *Hans Puggaard* og dennes Hustru[1] *Bolette*, født *Hage*, og, saalænge han levede, var han nøie knyttet til denne Slægt i dens mange Forgreninger. Han gik under Navnet »Puggaards Porthund«, og det skulde være et Hædersnavn; det betød, at han nok kunde gø ad de enkelte Medlemmer i denne Familie; men Ve den, der vilde dem noget Ondt, saa stillede han sig paa Vagt, og saa var der Vrede i hans Gøen.

I Rom færdedes han maaske nok saa meget i Kampagnen som i Atelieret, han var i Følgeskab med *Küchler* en ivrig Jæger, og han forstod at knytte de landlige Italienere til sig. — Da han kom tilbage til Kjøbenhavn, blev han enstemmig agreeret ved Kunstakademiet og i 1846 ligesaa eenstemmig optagen til Medlem. En Gang senere har han paa det anckerske Legat været i Italien og i 1875 een Gang i Holland for at gjøre sig bekjendt med Mestrene *der*, blandt hvilke *Rembrandt* havde en ivrig Beundrer i ham. Ellers har Sonne levet et regelmæssigt og tilbagetrukkent Liv i Danmark, om Sommeren i Esrom, Tjustrup-Bavelse, Hellebæk, Ordrup, o. s. v., om Vinteren i en lang Aarrække paa Toldbodvejen 4, senere paa Charlottenborg, i hvis Fløi ud mod Nyhavn han paa 2den Sal havde Fribolig og hvor han døde. Han levede helst ubemærket, hadede at gjøre Opsigt og vilde nødig drages frem. Da han blev 80 Aar, var der dannet en Kommitte, som vilde foranstalte et Festmaaltid til hans Ære. Man forespurgte ham, om han vilde gaa ind herpaa, men fik til Svar, at han ikke kunde give Møde.

Sonne blev »gammel Ungkarl«. Kyndige Folk ymte om et erotisk Forhold, i hvilket han har lidt Skuffelse. Vist er det, at hans Billeder fortælle om megen erotisk Følelse, og, er det ovenfor anførte sandt, kan det ikke undre, at denne Følelse giver sig Udtryk i vemodig, længselsfuld Stemning, som aander gjennem alle hans Skildringer i den omtalte Retning. Han havde stor Sans for Familielivets Hygge og Lykke; men maaske det, om han selv havde dannet Hjem gjennem et Ægteskab, ikke havde givet ham den kunstneriske Frihed, hans Natur trængte til. I talrige Venners Huse fandt han delvis Erstatning for Hvad han savnede i sit eget. Hans Tilstedeværelse engang i Ugen var igjennem mange Aar sikkret af saadanne Familier som Medailleur *Krohns*, *Struncks*, *Puggaards*, *Roeds*, *Constantin Hansens*, *Hilckers*, o. s, v.* Var han ikke buden til Middag, spiste han en Tid lang paa Beckmanns Restauration i Pilestræde.

Sonne var i høi Grad en *Karakter*. Han

---

* Ikke faa Venner har Sonne portrætteret i den bekjendte Frise uden paa Thorvaldsens Museum, saaledes *H. Puggaard* og Hustru, *Orla Lehmann* og Hustru, født *Puggaard*, Fru Signe *Puggaard*, Etatsraad *Raffenberg* og Hustru, *Jørgen Roed* og Hustru, *J. Th. Lundbye*, *P. C. Skovgaard*, *Krohn*, *M. G. Bindesbøll*, *C. S. Købke*, *Const. Hansen*, *Hilker*, *H. Freund*, *N. L. Høyen*, *H. V. Bissen*, *Martin Hammerich*, *E. Sonne* (hans Broder) og sig selv. Blandt hans andre Portrætfigurer her kunne nævnes: *J. Collin*, *L. N. Hvidt*, *J. H. Koch* (Arkitekten), *Joach. Fred. Schouw*, *H. N. Clausen*, *J. P. Møller* (Landskabsmaleren), *Eckersberg*, *Troels Lund* (Teatermaleren), *Just M. Thiele*, *J. L. G. Lund* (Historiemaleren), *J. F. Holm* (der udførte det Cementpuds, hvori den her omtalte Frise er malet), *Svend Grundtvig*, Fru *Holst*, født *Heger*, Fru *Heiberg*, Fru *Anna Nielsen*, født *Brenøe*, Frøken *Nathalie Ryge* (nuværende Grevinde *Holck*), *Ludvig Bødtcher*, *Henrik Hertz*, *J. L. Heiberg*, *H. C. Andersen*, *Chr. Winther*, *Grundtvig* og *Oehlenschlæger*. — Naar der er sagt om Sonne, at han ikke var Portrætmaler, modbevise disse Figurer dette Udsagn; thi de ligne baade godt og kunstnerisk. Hele denne Frise viser en karakteristisk Side af Sonnes Kunstnerindividualitet; dens gode Tegning og dygtige Komposition er vel almindelig anerkjendt, og det er værdt at erindre, at de franske Malere, som ved den store Udstilling i 1888 gjæstede Kjøbenhavn, bleve saa indtagne i Sonnes Værk paa Museet, at de indfandt sig hos ham for at komplimentere ham; han følte sig for svag til at tage imod dem, og hans Beskedenhed og Mangel paa rigtig Brug af det franske Sprog gjorde ham det kjært at kunne give denne Undskyldning. — Skulde der ikke være god Grund til opfriske den af kompetente Dommere saa anerkjendte Frise, der er svært paa Veie til at udviskes?

sagde ikke mange Ord — han kunde godt komme og besøge Folk og saa sidde en halv Time uden at sige et eneste Muk — men han var fuld af Overbevisning, Villie, grundmuret Sandhed og ægte Kjærne. Hans livlige Øine røbede stor Iagttagelsesevne, han havde megen Sans for det Komiske, og ved sine korte Yttringer, der frembares med sagte, hurtigtalende Stemme og i ikke stærkt pointerede Ord, havde han den Gave at slaa Hovedet paa Sømmet. Der var ingen Vrøvl med ham; han snakkede ikke, men handlede. Blot eet Exempel! Engang i gamle Dage kunde han ude paa Toldbodveien ikke sove om Natten for en Ko, der brølede stærkt nede i Stalden. Han stod da op, gik derned og trak Koen ud og over i Grønningen, hvor han bandt den til et Træ. Derpaa søgte han tilbage til sin Seng. Næste Morgen blev Værten rasende ved at finde sin Ko ovre i Grønningen: men Sonne sagde ingenting. Først længe efter bemærkede samme Vært til ham: »Jeg kan dog ikke begribe, Hvem der dengang havde bundet min Ko ovre i Grønningen.« »Det var saamænd mig,« svarede Sonne ganske tørt.

Der kunde hos ham være noget, der vidnede om, at han var udgaaet af jævn Borgerstand og i somme borgerlige Forhold bragte dens Anskuelser med sig. Saaledes fortalte *H. V. Kaalund* engang, at han, kort efter at Sonne var kommen hjem fra sin første italienske Reise, var ude med ham paa Kirkegaarden for at følge en Kunstner til Jorden. Da de kjørte derfra, sad Sonne længe taus i Vognen. Endelig sagde han: »Det var underligt!«

»Hvilket?«

»At der slet ikke var noget Traktement derude.«

»Traktement?«

»Ja, før jeg reiste, var jeg engang med til *Dajons* Begravelse, og da fik vi saameget at spise og drikke, at, da vi skulde bære Kisten ned, stødte vi Hjørnerne af den; men her fik vi hverken Vaadt eller Tørt.«

Sonne holdt meget af god Kost, og fin Vin var han en Ynder af. Med stor Routine »kredensede« han Salaten ved et Middagsbord — det havde han lært i Italien. Efter Bordet holdt han meget af at spille et Parti Whist, og det gjorde han godt.

Sonne var jo af Aar en gammel Mand, inden der viste sig Svækkelse hos ham. Han laa alene paa Landet i umagelige Forhold, han gik sine Morgentoure paa Langelinie, han deltog i Selskabslivet, og endnu paa Udstillingen 1886 kunde han i sit 85de Aar møde med et Billede, hvis Aand vidnede om Kunstnerens Friskhed. Hans Affældighed viste sig først ved, at han rystede paa sine Hænder, siden ved en Svækkelse i Benene, der bevirkede, at han midt i sin usikkre Gang standsede og ikke kunde komme videre. Han formaaede nu ikke at føre hverken Pensel eller Blyant, og, skjøndt hans Aand endnu var kunstnerisk frembringende, hindrede Legemet ham i at give dens Skabninger synlig Form. Han havde anlagt et smukt landskabeligt Billede fra Esrom: en nøgen Karl rider ud med Heste for at vande dem, en anden Karl og en Dreng med opsmøgede Buxer ere behjælpelige; det hele er fint, friskt og malerisk, men det blev aldrig færdigt; han fik det stillet ind i sin Stue i den Hensigt at ville fuldføre det, vistnok til næstforrige Udstilling paa Charlottenborg, men — han *kunde* ikke. Sit gode Humør beholdt han til det Sidste, og, skjøndt han kun talede lidet, randt Ordene dog som klare Draaber fra hans Tanke og vidnede om, at denne rørte sig kraftig og levende i ham. I den seneste Tid svigtede ofte hans Stemme, saa han tidt maatte opgive at gjøre sig forstaaelig; kun, naar han laa ned, var den klar. Syn og Hørelse bevarede han næsten ganske usvækkede, saaledes at han kunde læse uden Briller og følge med selv under den hurtigste Høitlæsning. Tidens Rørelser og Yttringer fulgte han daglig gjennem Aviserne, og Alt, hvad der angik vort Fædreland, fængslede ham særlig. Sidste Gang der var Valg til Landsthinget, altsaa temmelig kort før han døde, lod han sig kjøre hen til Valgstedet for *der* at afgive sin Stemme. — Bud fra Naturen bragte hans Fugle ham — han havde over tredive i Bur — og han iagttog dem daglig med stor Interesse og Glæde. — En Bog om Fuglene hørte ogsaa til hans seneste Læsning paa egen Haand; meget af den anden Lecture,

han nød godt af, blev ham forelæst, og blandt dem, der saaledes, saagodtsom daglig, tjente ham i Venskab, kan nævnes hans Husfælle Maleren *Siegumfeldt*. Ingen Dag var han uden Vennebesøg, og det morede ham at overvære de Partier Skak, som ofte spilledes i hans Stue; hans rystende Hænder forbød ham selv at tage Del heri. Omtrent hver Dag blev han kjørt ud i sin Trillevogn, og Kongenshave hørte til de Steder, han da mest besøgte. Sidste Sommer leiede han en Droske og kjørte med sin Husbestyrerinde og dennes Datter til Charlottenlund, og, da de vare komne derud, sagde han: »Nu skal vi ha'e Chokolade.« Den legemlige Appetit svækkedes ikke hos ham; men det generede hans Skjønhedssans, at han ikke med Sikkerhed kunde føre Maden til Munden. Stærke Slimsamlinger vare hans værste Plage — de bragte stærk og hyppig Hoste med sig — og det var ogsaa disse, der fremkaldte den Lungebetændelse, som dræbte ham. Endnu Løverdag Eftermiddag havde han med fuld Klarhed dikteret Maleren Siegumfeldt et Brev; samme Aften fik han Feber og laa nu stille hen uden at tale, men dog ved Bevidsthed, indtil om Onsdagen, da Livet udslukkedes uden anden Kamp end nogle Trækninger gjennem Legemet. Han ligger begraven paa Holmens Kirkegaard, hvor saamange af hans gode Venner — saaledes forskjellige Forgreninger af Slægten Puggaard — have deres Gravsteder, og hvor hans Aandsfæller i Kunstens Rige, *Christian Winther* og *Peter Heise,* sove deres sidste Søvn. Ligesom disse hører han til vort Fædrelands kjære og ædle Sønner, hvis Minde det er en Lykke og Glæde at dvæle ved.

EN JULEHISTORIE.

I.

Det var under den store Krig, som forvandlede Tydskland til en Ørken; Byer og Landsbyer gik op i Flammer, Tugt og Sæder vare vegne for den raa Magt, og fra Væggene i mangt et Gudshus saae den Korsfæstedes Billede med sorrigfuldt Aasyn ned paa den vanartede Tids Rædsler. I de Byer, som endnu vare uberørte af Krigen, skjulte Borgerne sig indenfor deres snevre Mure og ventede i Frygt og Bæven paa den Dag, da ogsaa deres Hjem skulde blive et Offer for det byttelystne Krigsfolk. Men naar En blev nødsaget til at forlade Byen, saae han sig ængstelig om til alle Sider, saae maaske med en af Skræk og Vemod blandet Følelse Horizonten rødnet der, hvor en Landsby eller Flække blev lagt i Aske. Men hvem er det, som sidder sammenbøiet der ved Veigrøften, en ranglet lille Mand med ligblegt Ansigt og i sort Kappe?! Skynd Dig bort, Vandringsmand, lad ikke de graa, stikkende Øine se paa Dig! Thi viid, den Gamle er Pestmanden. Den Vandrendes Hjerte snører sig sammen, forfærdet styrter han afsted og takker sin Gud, da han atter seer sin Fødebyes Taarne rage op i Morgendæmringen. I sin Glæde over det hjemlige Billede troer han, at de kunne beskytte ham, disse Taarne med de kjære, kjendte Ansigter; men den gamle Krøbling havde været lettere til Bens end han. Før Daggry havde han banket paa Byens Port, og Portneren, der lukkede op, havde aldrig saasnart opfanget et Blik fra de graa Øine, før han var styrtet til Jorden, som om En havde

slaaet ham for Panden med en Øxe. Og nu begynder den Graa sit forfærdelige Arbeide. Som en Flagermus smutter han ind i alle Huse, ingen Dør eller Slaa er en Hindring for ham; han stiger helt op paa Loftet og finder det mest afsides Kammer. Den Tærskel, han betraadte, er viet til den sorte Død.

Saadan gik det i en lille By i Frankenland, hvor kun faa Huse gik fri for den forfærdelige Sot. Men der boede et fattigt, hæderligt Ægtepar med deres Barn, en Dreng paa henved tre Aar. Deres lille Hus laa paa et ophøiet Sted og var ved en lille Have adskilt fra Gaden. Det var denne Omstændighed, mente Folk, som gjorde, at det rædsomme Spøgelse saa længe gik Stedet forbi. Endelig syntes det ogsaa at have fundet Vei til denne afsides Krog. Et Par Dage før Jul blev Drengen syg, og da han Juleaftensdag om Morgenen laa ubevægelig i Sengen, troede de stakkels Forældre, at Pesten havde bortrevet deres Barn. Faderen vilde nu strax begrave Liget, men Moderen viiste ham det døde Barns livsfriske Kinder og mente, at en Død, der havde saa megen Lighed med Søvnen, ikke kunde volde dem Fortræd.

Derpaa gik hun ned i den lille Have, skar Buxbom af under Sneen og bandt deraf en Krans til den lille Døde; den trykkede de paa Barnets krøllede Haar og stillede dets Seng midt i Stuen, med tændte Lys derhos, saadan som man har for Skik i rolige Tider. Saa gik hun ud i Skoven, fældede et lille Grantræ og stillede det, behængt med Lys, Nødder og broget Flitter, hen ved Kisten, for at den Døde ogsaa kunde have sin Juleglæde.

Men det var det eneste Juletræ, som var tændt i den stakkels, hærgede By. Kom En der forbi, saae han med lønlig Misundelse paa de oplyste Vinduer, hvor Folk endnu kunde glæde sig i saa ond en Tid. Men ingen munter Lyd trængte ud paa Gaden, hvor Sneen dryssede ned fra den graa Himmel og indhyllede Alt i sit hvide Lin.

Og ligesom Sneflokkene sank sagte ned til Jorden, saaledes randt den stakkels Kones stille Taarer i Stuen derinde; indtil Juletræets Lys vare slukkede, Ilden brændt ud i Ovnen og Søvnen lukkede Moderens rødgrædte Øine. Saa blev der stille, meget stille i Stuen.

Men udenfor Himmelporten gik det livligt til den samme Aften. Utallige Skarer ilede op ad de brede Trapper, Ung og Gammel, Fattig og Rig, en broget Skare. Der stod den stolte Patricier ved Siden af Skræderen, der havde syet hans Frakke, Feltherren ved Siden af den simpleste Trosknegt, og en pjaltet Tigger kom endog til at staa ved Siden af en Konge, der trak Purpurkaaben sammen om sig for ikke at blive besudlet. De ilede Allesammen henimod den store, lyse Port, og mangen En, som paa Jorden kun havde slaaet og puffet til Andre, fik her i Trængselen sine første Knubs. Men lænet op til Porten stod en smuk, høi Engel, som stænkede Enhver af et Guldbækken med et Vand, hvis Berøring strax udslettede enhver Erindring om Fortiden.

St. Peter, hvem denne Tumult var noget vel broget, mente, at Menneskene havde let ved at dø og han havde Besværet, og brummede i Skjæget. Der stod en lille Purk i Skjorte foran ham, rystende af Kulde og seende paa ham med sine uskyldige Barneøine, som for at spørge, om han ogsaa maatte komme ind. Gnaven over at saadanne smaa Herrer gjorde ham Uleilighed, sagde St. Peter kort og barsk: »Gaa bare ind!« og forskrækket tullede den Lille saa hurtigt ind ad Porten, at Englen ikke fik Tid til at stænke ham med Glemselens Vand. Og da Børn paa to Aar have en meget kort Hukommelse og en meget uskyldig Fortid, lod Englen ham smilende gaa.

Men derinde greb en Flok flyvende Engle fat i lille Hans og trak afsted med ham ind i Paradiset, som var langt smukkere end den smukkeste Have paa Jorden. Sjeldne Blomster med store, farveprægtige Kalke opfyldte Luften med krydret Lugt; i dem boede de helt smaa Barnesjæle, som havde forladt Jorden, uden at kjende noget til den. Derinde kunde de drømme videre, og deres Aandedræt dirrede let over hver Blomst. Store Sommerfugle med silkebløde Vinger badede sig i den krystalklare Æther og fløi berusede fra Blomst til Blomst. Himlen lyste og tindrede, som om den var sammensat af Millioner Diamanter; men Solen blendede ikke Øiet, og Varmen steg ikke til sommerlig Glød. Evigt Foraar havde banlyst Kamp og Storm, Død og Forgjængelighed fra disse Steder, og langt dernede i det taagede Fjerne laa alle de plagede Skabningers Jammer. Men mellem Blomsterne vandrede stille, salige Skikkelser, hensunkne i Skjønheden af den dem omgivende Harmoni.

Nysgjerrig betragtede Drengen alle disse Herligheder, saae ned i Blomsternes duggede Kalke, undersøgte sine himmelske Legekammeraters Vinger og var ikke lidt fornøiet, da han opdagede, at han ogsaa havde faaet to Vinger, med hvilke han kunde flyve ligesom en Fugl.

»Det skulde Naboens Lise bare se!« tænkte Hans og var meget stolt ved den Tanke. Thi trods hele Herligheden dukkede Billedet af det forladte Hjem op i hans lille Hjerne. Det lille Hoved havde allerede en ypperlig Hukommelse for den meget spottede Jord, som snart med magnetisk Kraft drog alle hans Tanker til sig. Ved Synet af Paradisets Vidunderblomster, som Jorden aldrig frembringer Magen til, maatte han tænke paa Violerne og paa Vintergjækker og

Tulipaner, som om Vaaren skyde frem af den sorte Jord i Haven derhjemme. De gyldne Frugter paa Træerne mindede ham om de forgyldte paa Juletræet og tyktes ham ikke kjønnere end disse, og endskjøndt Paradisets Himmel i dens skinnende, rene Klarhed var tusinde Gange skjønnere end den skiftende Luft herneden, følte det lille Hjerte alligevel en dunkel Længsel efter den kjære Jord, hvis Sorger det endnu ikke havde lært at udmaale, og følte midt i al Engleskjønhed kun en ubetvingelig Længsel efter Moderens jevne Menneskeaasyn. Saa var det forbi med hans Glæde, han begyndte at græde og endelig at skrige. Forbausede stode de smaa Engle om ham og stirrede paa den besynderlige Kammerat, der havde Dugdraaber i Øinene og gjorde gruelige Grimasser. Saadan noget pleiede ikke at passere i Himlen, hvor Alt gik meget artigt og roligt til. Saa kom St. Jakob gaaende, og da han fik Øie paa den grædende Engel, talte han venligt til ham og tog ham tilsidst paa Armen for at trøste ham. Men den hellige Mand havde aldrig kjendt Magen; thi det var sagtens faldet ham lettere at omvende tusinde Hedninge, end at tumle den lille balstyrige Knegt, som begyndte at slaa ud med Arme og Ben og gjorde saadan en Støi, at Englene bestyrtede flagrede bort.

Der stod nu den hellige Mand, med Barnet paa Armen, og vidste hverken ud eller ind. Endelig besluttede han sig til at vise Vorherre det besynderlige Væsen og traadte hen for hans Throne. Da smilede Gudfader, og alle Engle om hans Throne smilede, da de saae St. Jakob, som ikke syntes kaldet til at passe Børn, og paa hans Arm lille Hans, som blev ved at give Hals. Men Vorherre yttrede, at der af de værste Skrighalse ofte blev de bedste Mennesker, og gav en Engel Befaling til at bære den Lille ned paa Jorden igjen.

Ogsaaledes skete det. Med mægtige Vingeslag svævede det himmelske Sendebud ned til Jorden, som kom nærmere og nærmere med den gamle, dødstrætte By — og Hjemmets spidse Tag ragede op af Byen med en Kappe af Sne derover.

Men Drengen i Kisten slog Øinene op, og jublende trykkede Moderen ham til sit Bryst.

Og det raslede og hviskede i Juletræets Grene. Mon ikke Granen tænkte paa, at ogsaa Vinteren kun er en dyb Søvn, og drømte om Vaaren.

II.

Nødens og Krigens Tid var endt. I den gamle Byes Gader, hvor endnu for nogle faa Aar siden Soldaternes Trommehvirvler drønede, eller Pestens Gravstilhed udbredte sine sorte Vinger, hørte nu den gamle Stork paa Raadhuset med stor Fornøielse muntre Børneskrig, Fredens mangestemmige Latter. Støiende jog en Flok Drenge over Torvet, i Leg efterlignende Krigen, som havde lagt Hjemmet øde for mange af dem — Du morgenfriske, muntre Barnelatter, ligesom Epheu og Vedbend klattrer Du over alle Ruiner og finder Solskinnet!

Men En var ikke blandt den larmende Flok, og det var Hans. Bekymrede saae Forældrene, hvordan der af Skrighalsen var blevet en ordknap, tilbageholden Dreng, som holdt sig borte fra Kammeraternes Leg og drømmende gik sin egen Vei. I hele Timer kunde han sidde i Haven paa Bænken ved Siden af Moderens Blomster og se paa Biernes og Sommerfuglenes Spil eller ligge i den nære Skov og stirre gjennem Bøgenes Grene op mod den blaa Himmel. »Hvad tænker Du paa?« spurgte Moderen ham stundom; saa foer han forskrækket sammen ligesom En, der vækket af Søvnen mister Traaden i sine Drømmebilleder. »Han er syg,« tænkte Moderen bekymret. Men Folk rystede betænkeligt paa Hovedet, naar de tiltalte Drengen og ikke fik andet Svar end et forlegent, taust spørgende Blik. »Det er galt fat med ham deroppe,« mente Nogle med en utvetydig Haandbevægelse; »han er en Nar,« mumlede Andre.

Saadan gaaer det en Dreng, der for tidligt har kiget ind i Paradiset Hans Jevnaldrende gjorde Nar ad ham, og stakkels Hans vilde have været helt forladt, hvis ikke Lise fra Nabohuset havde taget sig af ham.

Hun var en fuldstændig Modsætning til ham, munter og overgiven. Medens han sad og drømte, sprang hun syngende og leende omkring. Men Børnene holdt sammen, og de Gamle mente, at der engang i Tiden kunde blive et Par af dem.

Drengens Fader ærgrede sig over Sønnens indesluttede Væsen, og da han mente, at et Menneskes Haand ikke tidligt nok kunde lære at behandle og ælte Tilværelsens haarde Ler, satte han ham i Lære hos en Pottemager og haabede, at Aarene vilde omdanne hans Søns Væsen.

Men han tog feil; Barnet voxede op til en smuk, strunk Ungersvend, men i sit Væsen vedblev han at være Drengen fra før. Naar han saae op fra Arbeidet, saae han ikke som de andre Svende efter en ung Pige, der smuttede henad Gaden; han stirrede op i Luften, som blaanede mellem Husene og saae efter de store, hvide Skyer, som seilede afsted — hvem veed, hvorhen?!

Efter Fyraften gik han ikke som de Andre hen paa Torvet, men steg ned paa Volden bag sine Forældres Hus og stirrede ufravendt ud

over Dalstrøget, hvor Floden bar sine Bølger ud i det Fjerne.

Hvad mon der laa der langt ude? Langt, langt derbag maatte det Sted være, hvor hans Barndoms Drøm gik i Opfyldelse!

Hvor forbauset blev ikke Faderen, da hans Søn en smuk, solklar Foraarsmorgen mødte med Ransel og Knortekjæp for med straalende Øine at sige Farvel, da han vilde ud paa Vandring. Hvem havde tænkt sig, at han nogensinde vilde gaa paa Vandring! Faderen glædede sig i den Tro, at Sønnen vilde søge Arbeide efter Haandværkerskik, og gav ham sin Velsignelse og mangen god Lærdom tillige. Men han hørte neppe paa Faderens Ord og Lærdomme; det klang for hans Øren og tindrede for hans Øine, saa han var helt beruset — ja, han var en Nar! Han saae heller ikke de Taarer, som hans Moder og Naboens Lise fældede ved Afskeden — han tænkte kun paa Landet i det Fjerne, paa sin Barndoms Drøm; hvad kom Taarerne ham ved! Han vilde vandre for at finde sit Eden.

Han stod op med Morgensolen og tænkte: »Idag finder Du nok det, Du søger,« og naar han om Aftenen træt lagde sig ned, saa tænkte han: »Imorgen naaer jeg Maalet.« Og lykkelig i dette Haab sov han ind. Intet Bjerg var ham for steilt, ingen Vei for stenet, ingen Skov for tæt; han tænkte paa sit Eden og ændsede ikke Tornene, som reve ham tilblods. Ja — han var en Nar! Langt bagved ham, forglemt laa Hjemmet i det taagede Fjerne.

Men intet Væsen kunde sige ham, hvor Paradiset laa. Skovens Fugle sang videre paa deres Vise, Raadyrene saae forbausede paa ham, Kilderne vedbleve at nynne og søgte ud til Havet. Men de Folk, han spurgte, lo ham ud og saae hovedrystende efter den sære Fyr.

Tiden svandt hurtigt hen; Foraaret kastede sine Blomster, Sommer og Efteraar gik, og han vandrede endnu bestandig.

Veien, som før havde ligget grøn og blomstrende for ham, var nu bedækket med Sne. Han ændsede det ikke og gik videre. Det maatte jo endelig komme, det længe attraaede Maal. Og da han kom til en mægtig, snebedækket Bjergkjæde, tænkte han ved sig selv: »Der bagved ligger det,« og fuld af glade Forhaabninger fremskyndende han sine Skridt. Men en hel Dag havde han vandret om i Sne og Is, hans Fødder vare ømme og han rystede af Kulde. Endnu saae han ingen Hytte, hvor han kunde søge Ly. Purpurfarvet gik Solen ned bag de ispansrede Bjerge, efterladende en bidende Kulde, saa Stjernerne paa Himlen dirrede derved.

Saa kom den trætte Hans i Tanker om, at det var Juleaften, og for første Gang paa sin Vandring maatte han tænke paa Hjemmet, hvor nu Juletræet oplyste den varme Stue og samlede hans Kjære omkring sig. Men — hvad kom Juletræet ham ved! — han ledte jo efter Paradiset.

Saa fik han Øie paa en gammel Mand, der sad ved Veikanten paa sin Bylt med Haanden under Kinden. Han maatte være ældgammel; hans Ansigt var furet som Egebark og hans rimpudrede Skjæg hængte næsten helt ned til Jorden.

Den trætte Hans blev saare glad, bød Godaften og spurgte den Gamle, hvor langt der var til den nærmeste Menneskehytte.

»Der naaer Du ikke hen idag,« svarede den Gamle. »Hvor skal Du hen?«

»Jeg søger efter Paradiset,« svarede Hans. »I næsten et helt Aar har jeg vandret om paa Jorden og ikke fundet det.«

Saa reiste den Gamle sig, lagde Haanden paa hans Skulder og sagde: »Vend om og gaa hjem! — Jeg har alt i over tusinde Aar vandret om paa Jorden og søgt efter det og ikke fundet det. Du maa vide, jeg er Ahasverus, som det blev paalagt at vandre om til evig Tid. Hvor jeg kommer hen, bliver jeg forfulgt, hvor jeg banker paa, stænger man Porten og intetsteds har jeg et Hjem. Stene ere mit Leie og min Bylt er min Hovedpude. Gaa, stakkels Daare, vend om til det Sted, hvor dit hjemlige Leie staaer, og hvor man vil grave din Grav, hvori Du kan sove trygt. Vend om til Hjemmet, hvor man tænder et Juletræ for Dig og hvor man holder af Dig. Gaa — og overlad til mig, den gamle, fordømte Mand, at vandre og søge.«

Saa blev Hans meget bedrøvet; han kastede sin Ransel, satte sig ned i Sneen og græd bitterligt. Men han var saa træt af den lange Vei, at han snart glemte al Nød og faldt i en dyb Søvn. Men den Gamle dækkede ham til med sin Kappe, for at skjærme ham mod Kulden, og lyttede til den Sovendes dybe Aandedrag. Han kunde sove og dø og — glemme; medens han maatte vaage og leve og vandre! Men den unge Mand smilede i Drømme — saae han det attraaede Paradis, som han saa længe havde søgt efter?

Han saae i Drømme et Hus med snebedækket Tag og smaa, venlige Vinduer, tæt omgivet af Nabohusene og med en lille Have foran. Inde i Stuen sade Forældrene ved Kakkelovnen, hvori der knittrede en lystig Ild.

Spinderokken snurrede og Katten snurrede paa Ovnbænken.

Af og til faldt en Naal ned fra Juletræet, hvis krydrede Granlugt opfyldte Stuen.

Men ovre fra Nabohuset lød, sungen af en ung Piges klare Røst, den gamle Julesalme:

»Den yndigste Rose er funden,
blandt stiveste Torne oprunden,
min Jesus, den deiligste Pode,
blandt syndige Mennesker groede.«

Og Ildens Knittren, Spinderokkens Snurren og den unge Piges Sang forekom den Drømmende at være langt skjønnere end tusinde Eden, og en ubeskrivelig Hjemve greb hans Hjerte.

Da han vaagnede, var Østen farvet af Morgenrøden; saa sprang han op og greb til sin Vandringsstav.

Det faldt ham som Skjæl fra Øinene. »Hjem, hjem!« raabte det i ham med tusinde Røster. Men paa Bjergene henimod Morgenrøden saae han den Gamle vandre sin trøstesløse Vei.

Georg Schuster.

OM VEIRET.

Af en Dagdrivers Grublerier.

Alting gaaer mig da imod. Jeg vilde finde paa et rigtig splinternyt Emne til at skrive om. »Jeg vil skrive en Afhandling om noget aldeles nyt,« sagde jeg til mig selv; »noget, som ingen Anden har skreven eller talt om før; saa kan jeg udarbeide det helt og holdent efter mit eget Hoved.« Og jeg gik i flere Dage og søgte at udspekulere noget saadant; men det var umuligt. Og Mrs. Cutting, som gjør mit Værelse istand — det har intet at sige, at jeg nævner hendes Navn, da jeg veed, at hun aldrig faaer denne Artikel at læse. Hun læser ikke andet end Bibelen og »*Lloyd's Weekly News*«. Al anden Literatur betragter hun som overflødig og syndig.

Hun sagde: »Ih, Du Fredsens, hvor Herren seer elendig ud.«

Jeg sagde: »Mrs. Cutting, jeg er ved at udtænke et Emne, hvis Behandling skulde forbause Verden, et Emne, hvorom ingen levende Sjæl endnu har yttret et Ord, et Emne, som skulde fængsle ved sin Nyhed og virke oplivende ved sin overraskende Friskhed.«

Hun lo og sagde, at jeg var en komisk Herre.

Det er den gamle Historie. Naar jeg kommer med noget Alvorligt, saa leer man; naar jeg prøver paa at sige en Vittighed, forstaaer Ingen den. Forgangen Uge fik jeg et meget vittigt Indfald. Jeg syntes, det var saa ypperligt og udarbeidede det og kom ganske passende frem med det ved et Middagsselskab. Jeg husker ikke rigtigt, hvordan det var, men vi havde talt om Shakespeares Forhold til Reformationen, og jeg sagde noget og tilføiede umiddelbart efter: »Det minder mig om noget Morsomt, der forleden Dag hændte i Whitechapel.« — »Aa,« sagde de, »hvad var det?« — »Det var noget saa Morsomt,« sagde jeg og begyndte at smaale; »De vil faae Dem en ordentlig Latter,« — og jeg fortalte dem det.

En Dødsstilhed herskede, da jeg var færdig — det var ovenikjøbet saadan en lang Vittighed — og tilsidst sagde En: »Det var altsaa deri, det Vittige laa?«

Jeg forsikkrede, at saaledes forholdt det sig, og de vare overmaade høflige og troede mig paa mit Ord. Alle undtagen en gammel Herre ved den anden Ende af Bordet, som vilde vide, hvad det var, der var vittigt — det, som han sagde til hende eller det, som hun sagde til ham, og vi havde en lang Disput derom.

En hel Del Mennesker ere af en helt modsat Natur. Jeg kjendte engang en Person, hvis naturlige Tilbøielighed til at le ad alt var saa stærk, at hvis man ønskede at tale alvorligt med ham, maatte man i Forveien erklære, at det, man agtede at sige, ikke var morsomt. Hvis man ikke gjorde ham det indlysende, fik han rene Anfald af Munterhed ved hvert Ord man yttrede. Jeg veed et Exempel paa, at da man spurgte ham om, hvad Klokken var, stod han stille midt paa Gaden, slog sig paa Laarene og lo himmelhøit. Man vovede aldrig at sige noget virkelig morsomt til den Mand. En virkelig Vittighed vilde have dræbt ham paa Stedet.

I nærværende Tilfælde afviste jeg levende Anklagen for Mangel paa Alvor og opfordrede Mrs. Cutting til at give mig nogle praktiske Ideer. Hun blev da alvorlig og foreslog »Navneklude«. Hun sagde, at hun aldrig hørte tale om dem nu for Tiden, men at de vare i høieste Mode, da hun var ung Pige.

Jeg betakkede mig for Navneklude og bad hende tænke sig om en Gang til. Hun grundede en Stund med Thebakken i Haanden og foreslog tilsidst Veiret, som hun syntes havde været særlig taalmodsprøvende i den sidste Tid.

Og lige siden hun kom med dette dumme Forslag, har jeg ikke været istand til at faae Veiret ud af mine Tanker eller tænke paa noget andet.

Det er sandelig et nedrigt Veir. Idetmindste er det Tilfældet, da dette skrives, og hvis det, Veiret nemlig, ikke er særlig ubehageligt, naar disse Linier læses, saa varer det bestemt ikke længe.

Veiret er altid daarligt, efter vor Anskuelse. Ligesom Regeringen er det aldrig tilpas. Om Sommeren sige vi, at det er trykkende, om Vinteren, at det er bidende; om Foraaret og Efteraaret klage vi over, at det hverken er det ene eller det andet, og ønske, at det vilde bestemme sig. Naar det er smukt, sige vi, at Landet bliver ødelagt af Mangel paa Regn; naar det regner, bede vi Vorherre om smukt Veir. Hvis December Maaned gaaer ud uden at det sneer, spørge vi harmfuldt, hvad der er blevet af vore prægtige gamle Vintre, og tale, som om vi vare blevne snydte med noget, vi havde kjøbt og betalt for; og naar det sneer, føre vi en Tale, som er en Skam for kristne Mennesker. Vi blive aldrig tilfredse, før Enhver fabrikerer sit eget Veir og beholder det for sig selv.

Hvis dette ikke kan lade sig gjøre, ville vi helst undvære det.

Alligevel troer jeg, at det kun er os Byboere, som alt Veir forekommer saa uvelkomment. I sit eget Hjem, Landet, er Naturen altid elskværdig. Hvad kan være smukkere end Sneen, der falder saa hemmelighedsfuldt i bløde og lette Flokker og smykker Marker og Træer med Hvidt som til et Alfebryllup! Og hvor behagelig er ikke en Spadseretour, naar den frosne Mark gjenlyder under vore elastiske Skridt — naar Blodet rinder hurtigere i vore Aarer i den skarpe, rene Luft, og Lænkehundens fjerne Gjøen og Børnenes Latter lyder dæmpet men klart ligesom Alpeklokker over de lave Bakker! Og saa Skøiteløbningen! At svæve med Vinger af Staal over den gyngende Is og fremkalde larmende Musik, idet vi flyve afsted! Og hvor skjøn er ikke Vaaren — Naturen i sin lyseste Ungdom! Naar de smaa forhaabningsfulde Blade titte frem saa friske og grønne, saa rene og glinsende, lig unge Menneskebørn, som forlegne begive sig ud i Verdens Vrimmel, naar Frugttræernes Blomster, skære og hvide, som Bønderpiger i deres Søndagsdragt, dølge det hvidmalede Hus i en Sky af flygtig Skjønhed, og Gjøgens Kukken føres paa Vindens Vinger gjennem Skoven! Og Sommeren med dens dybe, mørke Grønt og søvndyssende Summen — naar Regndraaberne hviske høitidelige Hemmeligheder til de lyttende Blade, og Tusmørke hersker over Skovens Stier! Og Efteraaret, hvor vemodig smukt med dets gyldne Glød og dets farveskiftende Skoves døende Pragt — dets blodrøde Solnedgange og dets spøgelsesagtige Aftentaage, med dets Høstfolks flittige Støi, dets frugttyngede Haver, dets Axsankeres Raab og dets Høstgilder.

Selv Regnen og Haglbygerne og Snesjappet synes kun at være Naturens nyttige Tjenere, naar de opfylde deres simple Pligter paa Landet; og selve Østenvinden er ikke andet end en støiende Ven, naar vi møde ham mellem Hækkerne.

Men i Byen, hvor den malede Stuk revner under den tilrøgede Sol, hvor den snavsede Regn fører Sjask og Smuds med sig, hvor Sneen ligger ophobet i graa Dynger og hvor den isnende Blæst farer hylende gjennem de snavsede Gader og tuder omkring gasbelyste Hjørner, har Naturen ingen Tiltrækning for os. Veiret er i Byerne ligesom en Lærke paa et Kontor — ikke paa sin Plads men blot i Veien. Byerne burde overbygges, forsynes med Varmeledninger og oplyses med Elektricitet. Veiret er en Bondepige og viser sig ikke til sin Fordel i Byerne. Vi syntes, det var rart nok at gjøre Kur til hende ude paa Markerne, men hun forekommer ikke saa fængslende, naar vi møde hende paa *Pall Mall.* Hun gjør sig altfor bemærket der. Den friske, utvungne Latter og den glade Stemme, som lød saa behagelig i Meieriet, harmonerer ikke med Bylivets Forkunstling og hendes Væsen bliver høilig trættende.

For ganske nylig har hun opmuntret os med en næsten uafbrudt Regn i tre Uger, og jeg føler mig forbistret klam, fugtig og ubehagelig i Kroppen, som Mr. Mantalini pleiede at udtrykke sig.

Vor Nabo gaaer af og til ud i sin Stump Have og siger, at det er umaadelig gavnligt for Landet — ikke, at han gaaer ud i sin Have, men Veiret. Han forstaaer sig ikke det Ringeste paa Sagen, men lige siden han plantede en Række Agurker sidste Sommer, betragter han sig som Landmand og taler paa denne komiske Maade i den Hensigt at indbilde sine Naboer, at han er en forhenværende Gaardeier. Jeg haaber blot, at han for denne Gang har Ret, og at Veiret er til Gavn for noget, thi mig gjør det megen Afbræk. Det ødelægger baade mine Klæder og mit gode Humeur. Det sidste har jeg Raad til, da jeg har et godt Forraad deraf, men det skjærer mig i Hjertet at se mine kjære gamle Hatte og Buxer visne hen, for tidligt udslidte og alderstegne under Verdens kolde Vindpust og Snesjap.

Og saa min nye Foraarsdragt! Det var en pyntelig Dragt, og nu hænger den der saa overstænket med Snavs, at jeg ikke har Hjerte til at se paa den.

Det var Jims Skyld og ingen Andens. Jeg var aldrig gaaet ud den Aften, hvis han ikke havde fristet mig. Jeg var just ved at prøve den, da han kom. Han slog Hænderne sammen med et vildt Hyl, saa snart han fik Øie paa mig, og udbrød: »Du store Kineser!«

Jeg sagde: »Sidder den rigtigt bagtil?«

»Brillant, Gamle,« svarer han. Saa vilde han vide, om jeg tænkte paa at gaa ud.

Jeg sagde først nei, men han overtalte mig. Han sagde, at en Person med en saadan Dragt havde ikke Ret til at holde sig inde. »Enhver Medborger,« sagde han, »har visse Pligter mod Samfundet. Hver og en i sin By bør bidrage til det Heles Velfærd, forsaavidt det staaer i hans Magt. Kom ud og lad Pigebørnene beundre Dig.«

Jim taler gjerne Slang. Jeg veed ikke, hvor han lærer det. Ikke af mig.

Jeg sagde: »Troer Du virkelig, at de vilde synes om det?«

Han sagde, at det vilde være dem en ligesaa stor Fornøielse som en Skovtour.

Det var et afgjørende Argument. Det var en herlig Aften, og jeg gik.

Da jeg kom hjem, klædte jeg mig af, gned mig med Whisky, tog mig et varmt Fodbad, lagde en Sennepskage paa Brystet, spiste en Tallerken Havresuppe og drak en varm Toddy, smurte Talg paa Næsen og gik iseng. Disse hastige og kraftige Forholdsregler i Forbindelse med en kraftig Konstitution reddede mit Liv, men Dragten! Det er ikke længer nogen Dragt; det er en Karklud.

Og jeg var saa glad ved den Dragt. Men saadan gaaer det. Jeg kan aldrig fæste mig særligt ved noget i denne Verden, uden at det gaaer galt med det. Som Barn havde jeg en tam Rotte, og jeg elskede det Dyr, som kun en Dreng kan elske en gammel Vandrotte; og en skjønne Dag faldt den i et Fad Stikkelsbærgrød, som stod i Kjøkkenet for at afsvales, og ingen vidste hvor det stakkels Kræ var blevet af, førend Grøden blev budt om for anden Gang.

Jeg hader fugtigt Veir i Byen. Det er dog ikke saa meget Væden som Smudset, jeg ikke kan taale. Jeg veed ikke, hvoraf det kommer, men jeg synes at udøve en uimodstaaelig Tiltrækningskraft paa Snavs. Jeg behøver blot at vise mig paa Gaden i smudsigt Veir, for omtrent at drukne i det. Det kommer der blot af at være saa tiltrækkende, som den gamle Dame sagde, da hun blev ramt af Lynet. Andre Mennesker kunne gaa ud, naar det er sølet, og spadsere i timevis uden at faae et Stænk paa sig, medens jeg ikke kan gaa over Gaden, uden at komme hjem og se ud som et Fugleskræmsel (som min salig Moder pleiede at sige i min Barndom). Selv om der ikke fandtes mere end een eneste Klat Snavs i hele London, er jeg overbeviist om, at jeg og ingen Anden skulde føre den med mig.

Jeg vilde ønske, at jeg kunde gjengjelde denne Hengivenhed, men jeg er bange for, at jeg aldrig vil blive istand dertil. Jeg har en formelig Skræk for det, som kaldes »Londons Specialitet«. Jeg føler mig ulykkelig og sløv, naar det er snavset udenfor, og det er en sand Lettelse at kunne tage Klæderne af og lægge sig, befriet fra al denne Elendighed. Alting gaaer galt i fugtigt Veir. Jeg veed ikke, hvoraf det kommer, men det synes mig altid, som om der var flere Mennesker, Hunde, Barne-

vogne, Droschker og Arbeidsvogne i Bevægelse, naar det regner, end ved nogen anden Leilighed, og alle ere de mig mere i Veien, og alle Mennesker ere saa ubehagelige, undtagen jeg selv, og det gjør mig saa desperat. Dertil kommer, at jeg altid synes at have flere Ting at slæbe paa, naar det regner, end i godt Veir; og naar man har en Vadsæk og tre Pakker og en Avis, og det pludselig begynder at regne, saa kan man jo ikke slaa sin Paraply op.

Dette minder mig om en anden Side af Veiret, som jeg ikke kan taale, og det er April-veiret (saaledes kaldet, fordi det altid kommer i Mai). Digterne holde meget af det. Eftersom det skifter hvert femte Minut, ligne de det ved en Kvinde; og det ansees af denne Grund for at være saare fortryllende. Jeg for min Part er ikke henrykt over det. Saadanne lynsnare Forandringer kunne jo være meget behagelige hos en ung Pige. Det er udentvivl meget behageligt at have at gjøre med en Person, som i det ene Øieblik griner ad slet ingenting og i det næste tuder af selvsamme Anledning og som snart leer og snart surmuler, som er frastødende og øm, sørgmodig og glad, overgiven og taus, lidenskabelig og kold, tam og vild, altsammen i et Minut (jeg maa bemærke, at det ikke er mig, som siger dette, det er Digterne; og de betragtes som Kjendere i denne Sag): men med Hensyn til Veiret er dette Systems Ubehageligheder mere aabenbare. En Kvindes Taarer gjøre En ikke vaad, men det gjør Regnen; og hendes Kulde lægger ikke Grund til Asthma og Rheumatisme, som Østenvinden ofte gjør. Jeg kan forberede mig paa og finde mig i en rusket Dag, men disse Smaaportioner af alle mulige Slags Dage passer mig ikke. Det ærgrer mig at se en klar blaa Himmel over mig, naar jeg gaaer drivvaad omkring; og der ligger noget saa drilagtigt i den Maade, hvorpaa Solen smilende titter frem efter en ordenlig Bløde og synes at sige: »Ih bevares, hvor Du er vaad. Jeg er virkelig forbauset. Det var kun en lille Spas af mig.«

Man har ikke Tid til hverken at slaa Paraplyen op eller ned i et engelsk Aprilveir — især naar det er en »automatisk.«

Jeg kjøbte engang et »Automat« i April, og det fik jeg at føle. Jeg trængte til en Paraply og gik ind i en Boutik i *Strand* og fremsatte mit Ønske; de sagde:

»Hvad Slags Paraply skal det være?«

Jeg sagde, at jeg vilde have en, som beskyttede mig mod Regn og ikke kunde glemmes i en Jernbanecoupé.

»Forsøg et ‚Automat‘« sagde Kommis'en.

»Hvad er et ‚Automat‘?« spurgte jeg.

»Aa, det er saadan en snild Opfindelse,« svarede Manden med et Anstrøg af Begeistring. »Det aabner sig og lukker sig af sig selv.«

Jeg kjøbte et og fandt, at han havde fuldkommen Ret. Det aabnede og lukkede sig virkelig af sig selv. Jeg havde ikke det ringeste Herredømme over det. Naar det begyndte at regne, som det den Tid paa Aaret gjorde hvert femte Minut, forsøgte jeg at slaa Apparatet op, men det rørte sig ikke en Tomme; og saa kunde jeg staa og baxe med Uhyret og ruske i det og bande det, medens Regnen øste ned. Men i samme Øieblik Regnen hørte op, gik den bagvendte Tingest pludselig op med et Knæk og kunde ikke faaes ned igjen; og saa maatte jeg gaa under den blaa Himmel med en Paraply over mig, hele Tiden ønskende, at det maatte begynde at regne igjen, for at Folk ikke skulde tro, at jeg var gal.

Da Tingesten endelig lukkede sig, skete det saa uventet, at den slog Hatten af mig.

Jeg veed ikke hvorfor, men det er et ubestrideligt Faktum, at der ikke gives noget, der faaer en Person til at se saa komisk ud, som naar han taber Hatten. Den Følelse af hjælpeløs Elendighed, der mærkes helt nedad Ryggen, naar man paa engang mærker, at Hovedet er bart, er en af de bittreste Lidelser, som er falden i Menneskers Lod. Og saa kommer den vilde Jagt efter Hatten i Selskab med en eller anden livlig lille Hund, som troer, at det er Leg, og under hvilken man løber tre, fire uskyldige Børn overende — for ikke at tale om deres Mødre — puffer en korpulent gammel Herre over mod en Trækvogn og kaster en Pigeskole i Armene paa en vaad Gadefeier. Efter alt dette forekommer Tilskuernes dumme Munterhed og Hattens nedrige Udseende, naar man endelig faaer fat paa Fyren, En som Ubehageligheder af mindre Betydning.

I det Hele taget gjør Foraaret, i Betragtning af Martsvindene, Aprilbygerne og den fuldstændige Mangel paa Maiblomster, ingen Lykke

i Byerne. Paa Landet er det godt nok, som jeg har sagt, men i de Byer, hvis Folkemængde overstiger titusind, burde det ganske vist afskaffes. I Verdens larmende Værksted er det ligesom Børnene — ikke paa sin Plads. Ingen af dem viser sig til sin Fordel blandt Støv og Bulder. Det er et bedrøveligt Syn, at se de smaa pjaltede Børn, som forsøge at lege i støiende Gaarde og smudsige Gader. Stakkels smaa forsømte, overflødige Menneskeatomer, de ere ikke Børn. Børn ere klarøiede, buttede og tilbageholdne. Disse ere snavsede, skrigende Alfer, deres smaa Ansigter ere hærgede og visne, deres Latter unaturlig og hæs.

Livets Vaar og Menneskenes Vaar vare begge bestemte til at vugges i Naturens grønne Skjød. For os, Byboere, medfører Vaaren kun kolde Vinde og bestandige Regnbyger. Vi maa søge den i de nøgne Skove og paa de tilgroede Stier, paa de lyngbevoxede Heder og mellem de vældige, tause Bjerge, naar vi ønske at mærke dens blide Aandedrag og høre dens stille Røster. *Der* ligger en herlig Friskhed i Vaaren. De ilende Skyer, de vide Felter, den susende Vind og den klare, gjennemsigtige Luft fylde os uvilkaarligt med Kraft og Mod. Ligesom Landskabet omkring os synes Livet større og videre og friere — en Regnbuevei, der fører til et bekjendt Maal. Gjennem de sølvhvide Rifter, som strække sig henover Himlen, synes vi at opfange et Glimt af det evige Haab og den Storslaaethed, som omgiver denne pulserende lille Verden, og et Pust af dens Duft bæres til os paa den vilde Martsvinds Vinger.

Underlige Tanker, som vi ikke forstaa, røre sig i vort Sind. Røster mane os til en og anden Stordaad, til vældige Bedrifter. Men vi kunne endnu ikke fatte deres Mening, og de dulgte Gjenlyd i vort Indre, som skulde svare, ere forvirrede og stumme.

Vi strække vore Hænder ligesom Børnene ud imod Lyset og søge at fange, vi veed ikke hvad. Vore Tanker, ere ligesom Drengens Tanker i den danske Sang, meget, meget lange Tanker og meget ubestemte; vi kunne ikke skjønne, hvor de føre hen.

Og saaledes maa det være. Alle Tanker, som strække sig udenfor denne trange Verden, kunne ikke være andet end dunkle og formløse. De Tanker, vi klart kunne fatte, ere meget smaa Tanker — at to Gange to er fire — at det er behageligt at spise, naar vi ere sultne — at Ærlighed varer længst; alle større Tanker ere utydelige og svævende for vore barnlige Hjerner. Vi se kun dunkelt gjennem de Taager som omgive denne Livets tidbegrænsede Ø, og høre kun den fjerne Brusen af det store Hav i det Fjerne.

JEROME K. JEROME.

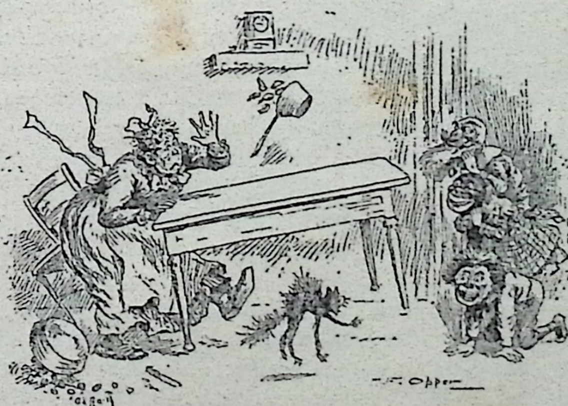
EN OVERRASKELSE.

(Amerikansk. Illustreret af F. Opper.)

I.

Vor Kokkepige. — Aa, hør Børnene komme ned for at ønske mig glædelig Jul; det er en Fornøielse at se deres smaa uskyldige Ansigter.

(De ere imidlertid kun komne for at vise de pudsige Masker, som Onkel Georg har givet dem).

I DET MØRKESTE AFRIKA.

En Fortælling om Stanleys sidste Reise. Efter »Darkest Africa« ved Al. S.

(4. Fortsættelse.)

En af Masambonis Krigere.

Den næste Dag gav Stanley offentlig Audiens; fra tidlig Morgen til langt ud paa Aftenen modtog han, siddende i sin Felt-Lænestol, Skarer af Høvdinger og Slaver, Fyrster og Bønder, Krigere og Kvinder fra hele Egnen.

Først indtraf Masamboni med et imponerende Følge. Med alle Beviser paa Høiagtelse blev han ført ind i Midten af Leiren, Officiererne bukkede høfligt for ham, og Sansibariterne og Sudaneserne, som i December havde jaget ham og hans Legioner henover Bakkerne, saae saa uskyldige ud og smilede venligt til ham. Under et lille Træ bleve de bedste Maatter udbredte til den høie Gjæsts Bekvemmelighed, Elephanthornene lode deres blideste Toner høre; Intet blev undladt for at opklare de mørke Træk. Masamboni modtog enhver Opmærksomhed som noget, der faldt af sig selv, og svarede hverken med et Ord eller et Smil. Man kunde have antaget ham for døv eller stum, hvis han ikke med dæmpet Stemme havde rettet nogle Ord til sine Underhøvdinge, som derpaa gjentoge dem med en saa brølende og gjennemtrængende Røst, at Stanley maatte holde sig for Ørene.

»Mine Venner,« sagde han, »I sprænger mine Ørehinder, hvis I bliver ved paa den Maade. Desuden er Visdom, som I veed, kostbar. Hvorfor skal hele Flokken høre Statspolitik?«

»Ja, sandelig,» svarede en gammel Mand med et Skjæg, saa hvidt, som det sømmede sig for den Ældste i Raadet. Og denne Vismand sænkede nu Stemmen og fortalte vidløftigt Landets Historie, hvilken Virkning Colonnens Ankomst i December havde fremkaldt, de hastige Raadslagninger de havde afholdt, de overilede Beslutninger, de havde taget, og tilstod, at de, ved at høre at der befandt sig hvide Mænd blandt de Fremmede, havde formodet, at de handlede urigtigt i at fortsætte Fjendtlighederne, men de ungdommelige Krigere havde været saa fremfusende og overstemt de Gamle. Da de saae de Fremmede vende tilbage fra Njansaen og marchere fredeligt videre henimod Skoven, havde de vidst, at Warasura'erne, som de havde antaget dem for, aldrig vendte saa hurtigt tilbage fra deres egen Sø, men vilde være dragne til deres Land over Semliki. Og da de hørte, at Malleju, den hvide Høvding i Jernkanoen, havde søgt efter de Fremmede, indsaae de, at de havde taget fuldstændig feil. »Men det gjør ingenting,« sagde vi, »de Fremmede vil vende tilbage fra Kivira (Skoven) og saa skal vi nok forklare dem Sammenhængen. Naar de søger vort Venskab, skal de have det og Masambonis Blod skal blande sig med deres Høvdings, og vi skal være eet Folk. Og se, I ere komne, og vore vise Mænds Drømme ere blevne til Virkelighed. Masamboni sidder som Broder ved den hvide Høvdings Side; lad os se, hvorledes Blodet blander sig, og der skal aldrig mere komme en Sky imellem os, saalænge I ere i Landet. Hvad der tilhører Masamboni, er dit, hans Krigere, Kvinder, Børn, Landet og Alt, som findes i det, tilhører Dig. Har jeg talt godt, I Krigere?«

»Du har talt godt og sandt,« mumlede hans Omgivelser.

»Skal Masamboni være Bula Matari's Søn?«

»Ja.«

»Skal der være sand Fred mellem os og de Fremmede?«

»Ja,« raabte Mængden.

Derpaa greb Masamboni og Jephson, som frivilligt havde erklæret sig rede til dette Offer, korsvis over de korslagte Ben hinandens høire Haand, og den indfødte Professor i Medicinen gjorde et let Snit i Jephsons Arm, indtil denne var farvet rød af Blod. Dernæst lod Expeditionens sansibaritiske Sortekunstner, Murabo, Masambonis

mørkerøde Blod flyde ud af Aarene, og nu begyndte Vismanden med det hvide Skjæg sine Besværgelser og, medens han truende rystede Tryllecalabassen, fyldt med Flintestene, mod alle fire Verdenshjørner, udslyngede han fra Toppen af Nsera Kum sine frygtelige Forbandelser:

»Forbandet være Den, som bryder sit bekræftede Løfte.

»Forbandet være Den, som nærer Had i Løndom.

»Forbandet være Den, som vender sin Ven Ryggen.

»Forbandet være Den, som paa Kampens Dag fornegter sin Broder.

»Forbandet være Den, som raader sin Ven, hvis Blod er blevet blandet med hans, til onde Gjerninger!«

Og han manede alle Sygdomme og Ulykker frem og nedkaldte dem over Synderens Hoved.

Nu greb Murabo, som i Begyndelsen var bleven noget forvirret over den Gamles med saa stor Tungefærdighed udslyngede Række af Forbandelser, sin Tryllecalabasse og rystede den med vældig Høitidelighed mod Bjergene og Dalen, mod Masambonis Hoved, mod Vismanden og det af Ærefrygt opfyldte Følge og overgik endog den Gamle i Raseri, Stemme og Fagter, medens han rullede vildt med Øinene og Fraaden traadte frem paa hans Læber. Han anraabte enhver Pestilentse, at den skulde angribe Landet og dets Produkter, enhver Magt, at den for evigt skulde forfølge Masamboni, hin mørke, mægtige Helvedesaand for de onde Indbildninger, at den skulde plage ham ved Dag og Nat. Tilsidst bleve hans Fagter saa phantastiske og hans Forbandelser saa gyselige, at Alle, baade Indfødte og Sansibariter, brast i en uimodstaaelig Latter, hvilket foranledigede Murabo til strax at sunde sig og med affecteret Hovedrysten sige til Stanley paa Kisuaheli-Sproget: »Ja Mester, hvad tykkes I om denne Prøve paa høi Skuespilkunst?«

Den 16. April drog Expeditionen videre, fulgt af tolv Førere, som Masamboni havde overladt den, og eskorteret af Bavira-Høvdingen Gavira eller Mpinga, i hvis Landsby den skulde holde Hvil, foruden en lang Række af de nye Venner, som havde sluttet sig til Bagtroppen. Det var et sandt Triumftog; i hver Landsby, de passerede, kom Krigerne ud og bøde dem Velkommen, medens Kvinderne raabte lu-lu-lu, som Udtryk for deres venlige Følelser.

Om Aftenen, da Expeditionen havde gjort Holdt i Landsbyen, kom to Sendebud fra Høvdingen i Kavalli, hvis Distrikt udstrækker sig i en bred Strimmel ned til Njansa'en, med Bud om, at deres Herre havde en lille Pakke til Stanley. Den var bleven leveret ham af en Mand fra Njamsassi, som igjen havde faaet den af den saakaldte Malleju.

Den følgende Dag strømmede Hundreder af venlige Indfødte til Landsbyen for at hilse paa de Fremmede. Medens de Gamle sade som nysgjerrige, men rolige Tilskuere, samlede de Unge Brænde og hentede Kartofler og Hirse til Leiren, hjalp Sansibariterne med at opføre Hytter, hente Vand og knuse Hirsen; et venligt Nik, et Smil og af og til en Opmuntring i Form af nogle Glasperler, et Par Kauris eller et Messingspænde var dem Løn nok for deres haarde Slid. Om Eftermiddagen blev Høvdingen Gavira, indhyllet i prægtigt skarlagenrødt Stof, ført rundt i Leiren, hvor Expeditionens Førere bevidnede ham deres Ærbødighed og viste ham de forskjellige Hytter. Et Haandspeil udøvede en overordentlig Virkning paa ham og hans ældre Ledsagere. Ved at se deres egne Ansigter afspeile sig troede de, at en fjendtlig Stamme skjød op af Jorden, og løb deres Vej for at komme i Sikkerhed, men standsede instinktmæssig, da de bemærkede, at Faren kun var indbildt. Saa listede de sig tilbage paa Taaspidserne, som for at søge Forklaring paa den vidunderlige Hændelse; Speilet var nemlig faldet ned i Kassen med Bagsiden opad. Som Svar paa deres spørgende Blikke blev Speilet holdt op for dem, og nu saae de fast ind i det. Saa hviskede den Ene til den Anden: »De Ansigter ligne vore!« og da det blev forklaret dem, at det, de saae, var Speilbilledet af deres egne indtagende Træk, rødmede Høvdingen af Stolthed. Nu tog de selv Speilet i Haanden, og det var morsomt at se, hvor hurtigt den personlige Forfængelighed tiltog. Høvdingens ældre Ledsagere flokkedes om ham og bemærkede Alle med stor Fornøielse, hvor sandt Speilet gjengav Eiendommelighederne ved hvert enkelt Ansigt. »Se Arret der, hvor det ligner! Men se dog, se Mpinga, er det ikke livagtigt din brede Næse! Ja, og se den store Fjer, se hvor den nikker! Det er dog vidunderligt! Hvad kan det være lavet af? Det seer ud som Vand, men er ikke blødt; og paa Bagsiden er det sort. Vi have idag seet en Gjenstand, som vore Forfædre aldrig have seet!«

Landsbyen var beliggende paa en nøgen Bakke, aaben for alle Vinde. Efter Solens Nedgang blæste en skarp Vind ind fra Søen; Europæerne, som fra den lune Skov vare uvante med slige hastige Temperaturforandringer, kom i en Fart i Overtøiet; det hjalp intet, Blæsten trængte alligevel ind til Marv og Ben og de maatte derfor krybe ind i de Indfødtes bikubeagtige Hytter, det eneste Sted, hvor der var Ly og Varme.

Istedetfor som forrige Gang at drage langs med Søen, begav Expeditionen sig mod Nordost til Landsbyen Kavalli, hvor den mystiske Pakke fandtes. Græsset var afædt af de talrige Kvæghjorder, men bedækkede hele Lysningen og lignede en stor Græsplaine, kun hist og her

gjennemskaaren af de smaa Kløfter, som Regnen i Tidens Løb havde dannet.

»Paa Marchen gjennem det smilende Land,« skriver Stanley, »overalt hilset, anraabt og budt Velkommen af de venlige Indfødte, kunde vi ikke andet end tænke paa de Dage, da vi maatte kjæmpe os frem, da de samme Indfødte ophidsede deres Naboer, truede og raabte, da talrige Spyd blinkede i Solen og Pilene svirrede igjennem Luften for at modtage os, medens vor Fortrop nu bestod af 157 Bavira'er og Bagtroppen af ligesaa mange og vore 90 Byrder vare fordelte mellem frivillige Dragere, der betragtede det som en Ære nu at tjene de samme Folk, mod hvilke de et Par Maaneder i Forveien havde rettet saa voldsomme Angreb.«

Da Colonnen gjorde Holdt foran Tjørnegjerdet om Kavalli, kom Høvdingen, en høi og slank ung Mhuma med regelmæssige Træk og et mærkelig afmaalt Væsen, lidt efter ud for at anvise den en Leirplads og overgav Stanley en lille Seildugspakke, som viste sig at indeholde et Brev fra Emin Pascha, hvori denne meddelte, at han havde faaet Nys om hvide Mænds Ankomst og udbad sig nærmere Oplysninger.

Kavalli, Babiassi'ernes Høvding.

Som Følge heraf afsendte Stanley d. 20. April Jephson og Dr. Parke med 50 Mand og to indfødte Førere fra Kavalli, for at transportere Staalbaaden ned til Albert-Søen, og derefter seile til *Mswa*, en af Emin Paschas Stationer.

VIII.

Sammen med Emin Pascha.

Den 29. April om Morgenen modtog Stanley et Brev fra Jephson, som meddelte, at han i god Behold var kommen til Mswa, hvis Kommandant, Schukri Aga, derpaa havde sendt Bud til Emin Pascha om Expeditionens Ankomst. Leiren blev som Følge heraf flyttet nærmere ned til Njansaen.

Da Stanley om Eftermiddagen stod udenfor sit Telt, saae han pludselig en mørk Gjenstand dukke op langt ude i Søen. Han troede først, at det var en Kano eller Staalbaaden, der vendte hjem, men et Blik i Kikkerten overtydede ham snart om, at det maatte være et Fartøi af større Dimensioner end en Kano eller Baad, og lidt efter viste en opstigende mørk Røgsky derfra, at det var et Dampskib. Kl. halv syv løb det, med to Baade paa Slæbetov, ind i den lille Bugt paa Øen Njamsassi og lagde sig for Anker der, 3 Kilometer fra Leirpladsen. Nogle dygtige Folk bleve udsendte langs Stranden for at sætte sig i Forbindelse med Damperen; men da disse søgte at gjøre sig bemærkede ved at affyre deres Geværer, antog man dem ombord paa Skibet for fjendtlige Indfødte og fyrede med Skarpt. Der skete heldigvis ingen Ulykke, Misforstaaelsen blev hurtigt opklaret, og Kl. 8 holdt Emin, ledsaget af Capitain Casati, Jephson og en af Paschaens Officierer, sit Indtog i Leiren, modtaget med Jubel og Glædessalver.

»Jeg trykkede Alle i Haanden,« skriver Stanley, »og spurgte om Emin Pascha var tilstede. En lille spinkel Mand tiltrak sig min Opmærksomhed ved paa fortræffeligt Engelsk at sige: — Jeg skylder Dem tusind Tak, Hr. Stanley, og veed virkelig ikke, hvordan jeg skal udtrykke min Taknemmelighed.

»— Ah, De er Emin. Intet at takke for. Træd indenfor og sæt Dem ned. Det er saa mørkt herude, at man ikke kan kjende hinanden.

»Vi toge Plads udenfor Teltet; et Voxlys oplyste Omgivelserne. Jeg havde ventet at se en høi, mager Skikkelse med et militærisk Udseende i en luvslidt ægyptisk Uniform, og istedetfor saae jeg en lille, spinkel Mand med en net udseende Fez og iført en sirlig, smukt

strøget, snehvid Bomuldsdragt. Et mørkt, graasprængt Skjæg omgav et Ansigt med udprægede ungarske Træk, skjøndt Brillerne gave det et vist italiensk eller spansk Præg. Hans Udseende tydede hverken paa Sygdom eller Bekymringer, men snarere paa Velvære og indre Tilfredshed. Capitain Casati saae derimod mager, træt og bekymret ud, skjøndt han er yngre end Paschaen. Han bar ligeledes en hvid Bomuldsdragt og en ægyptisk Fez.

»Samtalen, der varede i henved to Timer, dreiede sig om hvad vi havde oplevet paa Reisen, Begivenhederne i Europa og Tilstanden i Ækvatorialprovinsen samt personlige Forhold, hvorefter vi, som Afslutning paa det lykkelige Møde, tømte flere halve Flasker Champagne, en Foræring af min Ven Greshoff i Stanley Pool, og drak Emin Paschas og Capitain Casatis Skaal.«

»Den 30. April marcherede jeg med Expeditionen til Nsabe, et smukt, tørt, græsbevoxet Sted, der ligger henved 50 m fra Søen og 5 km fra Øen Njamsassi. Da vi kom til det Sted, hvor Dampskibet »Khedive« laa for Anker, bleve vi modtagne med Musik af et Detachement af Paschaens Sudanesere, som stode opstillede paa Strandbredden. Paschaen bar Uniformsfrakke og saae mere militærisk ud end den foregaaende Aften. Efter at have afleveret 30 Kister Remingtonpatroner til Paschaen, begav jeg mig ombord paa Damperen, hvor jeg indtog en Frokost, bestaaende af Hirsekager, bagte i Sirup, og et Glas nymalket Mælk.

»Ved Middagstid kastede vi Anker i Nærhsden af Nsabe, og jeg gik i Land for at bevæge Folkene til at anlægge en stærk Leir, der egnede sig til et længere Ophold i et Land, som vi, paa Grund af Kabba-Regas Nærhed, maatte betragte som usikkert. Efterat denne Konge havde kastet Handsken til Emin Pascha, maatte han ogsaa tiltro sig Evne til med sine 1500 Bøsseskytter at prøve vor Styrke; Waganda'erne kunde ogsaa paa deres Røvertog høre Tale om de Fremmede og faae Lyst til at aflægge os et Besøg.

»Om Aftenen kom Emin Pascha i Land, og vi havde en længere Samtale; men ikkedestomindre er jeg ude af Stand til at sige, hvad han har isinde. Jeg leverede ham Brevene, Khedivens Ordre og Nubar Paschas Skrivelse.

»Jeg tænkte, at vi maaske maatte vente et Par Uger og saa i Forening vilde marchere hen til Høilandet for at besætte en passende Plads i Undussuma, hvor jeg kunde lade Emin blive tilbage, efter at alle mulige Forholdsregler vare trufne med Hensyn til hans Sikkerhed og Velvære, og selv vende tilbage for at komme Bagtroppen til Undsætning. Naar vi saa atter mødtes, kunde vi efter et Par Dages Hvil bryde op til Sansibar.

(Fortsættes.)

Mødet med Emin Pascha.

Salomon Smiths
Bakkenbarthistorie.

I Macon i Georgia levede et lapset Individ, som vi ville kalde Jenks. Dette Individ havde en yderst fordelagtig Mening om sin Person. Hans Fingre vare overlæssede med Ringe, og Indlæget i hans Skjorte var prydet med en prægtig Brystnaal; Frakke, Hat, Vest og Støvler passede udmærket; han bar Gedeskinds Hansker af en sjelden Hvidhed; hans Haar var pomadiseret og friseret efter den nyeste og eleganteste Mode; og for at gjøre sin bedaarende Fremtoning komplet, lod han en mægtig Bakkenbart staa. Af denne Bakkenbart var Jenks ligesaa stolt som en Kat af sin Hale, naar den opdager, at den har en. Jeg sad en Dag paa Kontoret, da Jenks traadte ind for at spørge om Vexelkursen paa New-York. Man bad ham om at tage Plads og bød ham en Cigar. Samtalen dreiede sig om Kjøb og Salg af Børseffecter, og en Herre gjorde den Bemærkning, at Jugen burde sælge visse Bankaktier, da disse maatte stige i den nærmeste Tid.

„Jeg sælger Alt, hvad jeg har, naar jeg kan tjene noget ved det," svarede Jenks.

„Aa, nei, ikke Alt," svarede En; „bestemt ikke Deres Bakkenbart!"

En høi Latter fulgte paa denne henkastede Bemærkning.

Jenks svarede strax: „Jo vel — men hvem vilde kjøbe den? Enhver, som vovede den Handel, vilde tabe Penge derved, antager jeg."

„Naa," bemærkede jeg, „jeg vilde nok indlade mig paa den Spekulation, naar De sætter en rimelig Pris."

„Aa, jeg sælger den billigt, meget billigt," svarede Jenks og blinkede listigt til de tilstedeværende Herrer.

„Hvad kalder De billigt?" spurgte jeg.

„Jeg sælger den for halvtredsindstyve Dollars," svarede Jenks, idet han pustede en Røgsky henover Bordet og blinkede igjen.

„Naa, det er virkelig billigt; De vil altsaa virkelig sælge Deres Bakkenbart for halvtredsindstyve Dollars?"

„Ja vel."

„Hele Bakkenbarten?"

„Hele Bakkenbarten, paa begge Sider."

„Jeg kjøber den, naar kan jeg faae den?"

„Til enhver Tid — saasnart De forlanger den."

„Godt — den tilhører mig. Jeg tænker at tjene mindst hundrede Procent paa den."

Jeg betalte de 50 Dollars og modtog følgende Kvittering: „Modtaget af Salomon Smith 50 Dollars kontant for min Bakkenbart, som jeg har at bære, omhyggeligt at pleie og paa Forlangende at aflevere. — Jenks."

Jenks strøg Pengene til sig, forlod os i det bedste Humeur og fortalte alle sine Bekjendte om den glimrende Forretning, som han havde gjort ved Salget af sin Bakkenbart. Mægleren og hans Venner lo mig ud, fordi jeg havde ladet mig pudse saadan af.

„Gjør ingenting," sagde jeg; „den, der leer sidst, leer bedst; forlad Jer kun paa, at jeg nok skal tjene en kjøn Skilling ved den Bakkenbart."

Ugen efter spurgte Jenks mig, hvergang han mødte mig, naar jeg vilde hente min Bakkenbart. „Jeg skal nok lade Dem vide, naar jeg vil have den," var mit stadige Svar; „pas godt paa den og giv den engang imellem lidt Smørelse; jeg skal snart hente den."

Nogen Tid efter skulde der afholdes et glimrende Bal. Jeg fik at vide, at Jenks var en af Balinspektørerne (han var naturligvis svært i Velten hos Damerne — sagtens paa Grund af sin Bakkenbart), og jeg kom i Tanker om, at jeg jo kunde forlange min Bakkenbart inden Ballet fandt Sted.

En Morgen traf jeg Jenks i en Barberstue. Han forskjønnede sig foran et Speil og redte min Bakkenbart.

„Ah, er De der, gamle Ven," sagde han, talende med mit Speilbillede. „De kommer sagtens efter Deres Bakkenbart?"

„Aa, det har ingen Hast," sagde jeg og satte mig ned for at blive barberet.

„Er altid parat, som De veed," svarede han og lagde sidste Haand paa sin Kravate.

„Naar jeg tænker mig rigtigt om," sagde jeg, medens Barberen begyndte at sæbe mig ind, „kunde det maaske ligesaa godt ske nu som senere, De kan sætte Dem ned, og Barberen kan øve sin Kunst paa Dem."

„Kan De ikke vente til imorgen?" spurgte han tøvende. „Iaften er der Bal, som De veed — —"

„Vel veed jeg det; og jeg mener, De skal gaa derhen med et glat Ansigt; ialtfald indseer jeg ikke, hvorfor

De skulde bære min Bakkenbart paa Ballet; sæt Dem altsaa ned."

Han adlød temmelig ærgerlig, og lidt efter var han indsæbet. Barberen tog Kniven og vilde just begynde sin Operation, da jeg pludselig betænkte mig. „Holdt," sagde jeg til Barberen; „De skal ikke tage Bakkenbarten af endnu." Han lagde Kniven fra sig, medens Jenks temmelig rasende forlod sit Sæde. „Det er Barnestreger!" udbrød han. „De har forlangt deres Bakkenbart — tag den saa."

„Jeg tænker, jeg kan gjøre med min Eiendom, hvad jeg vil," bemærkede jeg og gik, medens Jenks bandende vaskede Sæbeskummet af Ansigtet.

Ved Middagsbordet dreiede Samtalen sig om Bakkenbartaffairen. Det lod til, at hele Byen havde faaet Nys derom; Jenks kunde ikke vise sig paa Gaden, uden at Drengene skreg efter ham: „Der gaaer Manden med gamle Salomons Bakkenbart!" Og Bakkenbarten var voxet til en uhyre Størrelse, da Jenks ikke vovede at studse den. Jeg blev snart overbeviist om, at Jenks ventede meget utaalmodigt paa, at jeg skulde gjøre min Eiendomsret gjældende. Ved Middagsbordet sad jeg tilfældigt overfor et Par Herrer, som havde været tilstede ved Afslutningen af den besynderlige Forretning; de opfordrede mig indstændigt til at lade Bakkenbarten tage af endnu samme Dag og saaledes tvinge Jenks til at gaa paa Bal uden Bakkenbart eller blive hjemme. Jeg tænkte ligeledes, at det var paa Tiden at tage min Høst hjem, og lovede, at jeg, naar de Allesammen om Aftenen vilde møde hos Mægleren, skulde jeg komme derhen med Jenks, naar han havde klædt sig paa til Ballet. Det lovede de Allesammen, og jeg sendte Bud efter Jenks og Barberen. Jenks mødte; han var aabenbart meget gnaven, fordi han var bleven hentet saa pludseligt, og hans Ærgrelse blev sandelig ikke mindre, da han saae, at Mæglerens Kontor var fuldt af Nysgjerrige. „Saa, skynd Dem nu," sagde han, idet han satte sig ned; „jeg har ikke megen Tid, da flere Damer, som jeg skal ledsage hen paa Ballet, vente paa mig."

„Det er jo rigtigt — De er een af Balinspektørerne — det husker jeg nu. Barber, ophold ikke Herren — giv Dem strax i Lag med Værket." Indsæbningen tog ikke lang Tid, og kort efter var den ene Side af hans Ansigt berøvet sin Prydelse. „Skynd Dem, skynd Dem," sagde Jenks, „der er ingen Tid at spilde — Herren vil have sin Bakkenbart — han bliver utaalmodig."

„Aa, paa ingen Maade," svarede jeg rolig. „Jeg har ingen Hastværk — og nu, da jeg tænker paa, hvor kostbar Deres Tid maa være, fordi flere Damer vente paa Dem, har jeg besluttet, foreløbigt at lade den anden Halvdel af Bakkenbarten staa." Skraldende Latter af de Omstaaende og et Blik i Speilet viiste Jenks, hvor latterlig han saae ud med en ensidig Bakkenbart, og han forlangte, at jeg skulde tage hele min Eiendom! Men det hjalp ingenting; jeg havde Ret til at tage den, naar det behagede mig; jeg var aldeles ikke tvungen til overhovedet at tage den og det behagede mig i Øieblikket kun at tage den Halve; ja, jeg gav ham meget tydeligt at forstaa, at jeg ikke var nogen haardhjertet Creditor og maaske, hvis „han opførte sig godt" vilde skjænke ham Resten! Da Jenks kom til den Overbeviisning, at jeg var fast besluttet paa at lade den anden Halvdel af Skjæget staa, begyndte han midt under de Omstaaendes stormende Munterhed at gjøre Kompromisforslag, idet han efterhaanden bød ti, tyve, tredive, fyrgetyve, halvtredsindstyve Dollars for, at jeg skulde lade den anden Halvdel af Skjæget tage af. Jeg sagde bestemt: „Min kjære Herre, det nytter ingenting; jeg holder paa, at De skal gaa en eller to Maaneder med Resten af Skjæget."

„Hvad vil De have for det?" spurgte han endelig. „Jeg vil kjøbe den tilbage."

„Ah," svarede jeg, „nu begynder De at tale som en Forretningsmand. Ja, jeg kjøbte den paa Spekulation og vil sælge den, naar jeg kan faae en antagelig Pris for den."

„Hvad forlanger De?"

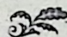
„Hundrede Dollars — ikke en Cent mindre, og selv da har det ingen Hast med Salget."

„Godt, jeg tager den," stønnede han; „der er Pengene. Og nu, Barber, i en Fart af med Skjæget, ellers kommer jeg for sent paa Ballet."

Smiger existerer ikke. Er en Roes fortjent, er den ingen Smiger, men Sandhed; men er den ikke fortjent, saa er det paa den anden Side ikke Smiger, men Bagvaskelse.

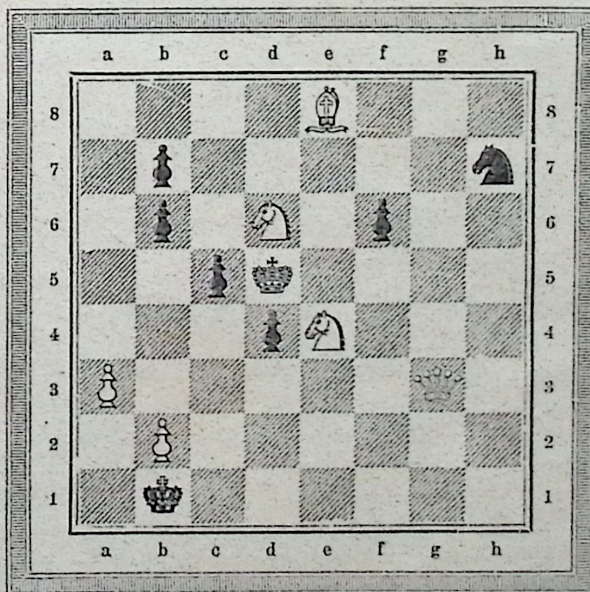
Josh Billings.

Skakopgave Nr. 1.

Af Ludvig Bennecke.

SORT.

HVID.

Hvid begynder og gjør mat i 3 Træk.

Aforismer.

Siig noget, som følger af sig selv, for første Gang, og Du er udødelig.

*

De forstaa meget lidt, som kun forstaa det, der lader sig forklare.

*

En Dom kan gjendrives, men aldrig en Fordom.

*

Nutidens Mennesker ere fødte til at kritisere. Af hele Achilles se de kun Hælen.

*

Ingen har endnu frembragt noget Ordentligt, som ikke vilde frembringe noget Overordentligt.

*

Den simpleste og mest bekjendte Sandhed forekommer os øieblikkeligt ny og vidunderlig, saasnart vi for første Gang opleve den med os selv.

*

Den udøver den meste Overbærenhed, som behøver den mindste.

*

Den, som ikke tydeligt mindes sin egen Barndom, er en slet Opdrager.

*

Een Ting burde vi altid søge at lære af vore saakaldte Venner — deres skarpe Blik for vore Feil.

*

Der gives en smuk Form for Forstillelse: Selvbeherskelse, — og en smuk Form for Egoisme: Kjærlighed.

*

Man kan ikke hjælpe Alle! siger den Sneverhjertede og — hjælper Ingen.

*

Den som intet veed, maa tro Alt.

*

Ønsket er Haabets Fader.

*

Aanden i et Sprog aabenbarer sig tydeligt i de Ord, der ikke lade sig oversætte.

Marie v. Ebner-Eschenbach.

Af et amerikansk Blad: „Vi erfare med Fornøielse, at en Mand i Staten Illinois har opfunden et nyt Knaphul. Vi have længe følt, at vor fremskredne Civilisation trænger til et nyt Knaphul, og det glæder os, at amerikansk Opfindelsesaand endelig har afhjulpen denne Trang. Vi ere kun i Tvivl om, hvorvidt Opfinderen vil tage Patent paa Knaphullet alene. Vi havde Lyst til at se ham drage til Washington med nogle hundrede Knaphuller løse i Lommen, af hvilke intet er forbundet med Klæde. Man skulde tro, at en Mand kunde bære en ordentlig Ladning af saadanne Knaphuller og adskillige Hundrede Spundshuller og Borehuller foruden.

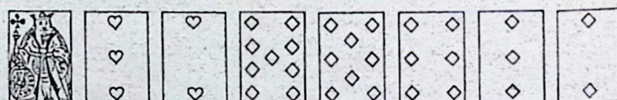
Whistopgave.

A spiller med den blinde Mand (C). B og D ere Makkere. Spader er Trumf. B og D har endnu ikke faaet et Stik. Endnu otte Kort paa Haanden.

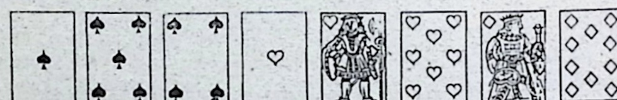
A har:

B har:

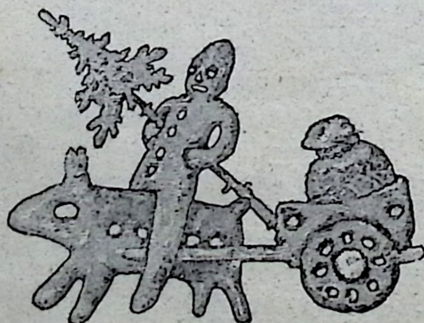
C har:

D har:

A har taget femte Stik. Hvordan maa A spille, for at gjøre Store-Slem?

YVES' LØFTE.

Fortælling fra Bretagne af Lady Margaret Majendie.

Med Illustrationer af Maurice Greiffenhagen.

FØRSTE CAPITEL.

»Ja, ja! en god Dreng! Jeg benegter det ikke, La Gelotte! Hvem siger vel andet?« udbrød Præsten lidt hastigt, da Mo'er Josephine Gelotte havde sat Armene i Siden og de store Vinger paa hendes bretonske Hue havde noget Udfordrende ved sig.

»Det er godt nok at sige, at han er en god Dreng!« udbrød hun skarpt. »Men hvorfor vil han i Aar ikke tage ud til Fiskepladserne? Baadene tage afsted paa Tirsdag. Mester Moy kommer ned til os, ikke een, ikke to Gange men hver anden Time, og siger: ‚Naa, La Gelotte, har Yves saa betænkt sig?' *Peste!* Hvad hjælper det at komme med Udflugter? Han vil ikke tage afsted, og det nytter ikke, hvad jeg siger, der er ikke noget at stille op.«

»Jeg beklager . . .« begyndte Præsten.

»Ja, Hr. Pastor, jeg tvivler ikke om, at De beklager det, men det er just af den Slags Ting, som Beklagelse ikke raade Bod paa. Naar et Menneske endelig skal være opdraget til at gjøre ham bedre end hans Fader var før ham, kan De ikke vente, at han skal blive hjemme og ernære sin gamle Moder.«

»Naa, naa,« sagde Præsten og forsøgte at smile, »I ønsker jo ikke, at han skal blive hjemme, men at han skal tage med Fiskerne ud til St. Pierre.«

»Hr. Pastoren veed nok, at vi ikke alle ere ens stillede,« sagde La Gelotte koldt. »Jeg mener, at vi Folk uden Opdragelse gjerne seer, at vore Børn skal ernære os, naar vi er for gamle til at ernære dem.«

»Yves vil alligevel være en Hjælp for Eder,« sagde Præsten, idet han lagde sin buttede Haand paa hendes Skulder og gik bort med et Suk.

De stode og talte sammen paa Torvet i Quimperlon, en af de gamle Byer i Bretagne. Rundt om den uregelmæssige Firkant stode Huse i de mest maleriske Skikkelser. De steile, fremspringende Gavle støttedes af udskaarne Piller; forunderlige Uhyrer, Drager, Havfruer og Delfiner smykkede Vinduesposterne og støttede Gavlene. De aabne Boder oplivedes af skarlagenrøde, orange- og indigofarvede Tøier, medens hist og her grove Ulveskind vare udstillede til Salg. Store Kurve med Fisk skinnede i alle Regnbuens Farver i Martssolens Skjær. Kvindernes snehvide Huer og brogede Tørklæder og Skjørter dannede et næsten altfor straalende Maleri. Øiet vendte sig bort for at søge Hvile til den øverste Del af Torvet, hvor Kirken laa med aabne Døre.

I dens Indre saae man høie, slanke gothiske Piller tabe sig i et fint Kniplingsvæv af Skygger mellem smukke og indviklede Ornamenter.

Alteret var i Anledning af en stedlig Fest dækket med Hvidt og Guld, og Lysene blinkede som gyldne Knapper i det dæmrende Mørke. For Enden af Torvet førte to Rækker Trappetrin ned til Stranden; en lang Sten-Molo løb ud i Søen, der, blaa som Middelhavet, skyllede langsomt frem og tilbage, trækkende sig tilbage inden den naaede de brune Garn og Fiskerbaadene inde paa Land.

Præsten gik langsomt op ad Trappen, der førte op til Kirken. Idet han gik forbi, sprang smaa Børn med stramtsiddende Huer om de buttede, røde Kinder op fra Trinene, paa hvilke de legede, og flokkedes om ham. Idag standsede han ikke for at passiare med dem, men klappede venligt de smaa brune Hænder, som greb efter hans, og smilede til dem, idet han gik ind i Kirken. Der var koldt derinde, og et isnende Pust slog imod Præsten, da han traadte ind fra Solskinnet udenfor; hans milde brune Øine vandrede rundt med en vis Bekymring, og det gav et lille Sæt i ham, da de faldt paa en Skikkelse i den nordre Sidefløi.

»Yves!« udbrød han og skyndte sig hen til ham. Yves laa henslængt over et Par Stole, med Hovedet lænet op til Muren. Da Præsten udtalte hans Navn, løftede han et meget smukt Hoved med blondt, krøllet Haar og saae paa ham med store, lysegraa, urolige Øine.

»Jeg søgte herind fra Tummelen ude paa Torvet, *mon père*«, sagde han. »Her er saa svalt og stille, og jeg er idag bleven plaget mere end ellers.«

»Min stakkels Søn!« sagde Præsten, idet han tog Plads og saae bedrøvet paa ham. »Jeg tvivler alligevel om, at jeg har været din bedste Ven.«

Med en pludselig, heftig Bevægelse greb Yves hans Haand og kyssede den.

»De har været min eneste Ven; hvad Moder angaaer, saa er hendes eneste Formaal at drage mig ned til de Tølpere, blandt hvilke Skjæbnen har hensat mig.«

»St. Pierre! Du vil altsaa ikke tage afsted?«

»Hvordan kan jeg det? Veed I, Fader, hvad det vil sige at leve sammen i Maaneder med saadanne Folk som Bartaron og Pierre, Mathuron, Jaquot — hele Flokken. Jeg kan til Nød udholde Livet her ved aldrig at tale til og om dem; men at seile med dem! Den Rædsel, det Smuds, den raa Tale! At være sammen med dem, Dag for Dag, Uge for Uge, siig mig, er det til at holde ud? Sandelig, jeg er det mest ulykkelige Menneske. Aldrig har nogen været saaledes udenfor sit Element.«

»Det er min Skyld, min Skyld,« sukkede Præsten.

»Det er forsilde at angre det nu. De skal faae at se, *mon père*, jeg bliver nok rig. Jeg har beregnet mine Chancer, De husker nok Beregningerne,« og han begyndte ivrigt at søge i sine Lommer.

»Ja, ja,« sagde Præsten hastigt, »jeg kjender dem og bryder mig ikke om at gaa dem igjennem igjen. Du kjender min Mening om Lotterier i Almindelighed, Yves, og om dette i Særdeleshed, det mest demoraliserende —«

»Bah! Det er et Lykketræf; men, alligevel, det ene Menneske har ligesaa gode Chancer som det Andet, og hvorfor skulde jeg ikke være den Heldige? Var jeg bestemt til at være en slet og ret Fisker paa Bretagnes Kyst? Var det et Lykketræf, som fik Dem til at tage mig under Deres Omsorg, dengang min Fader var druknet, og give mig den Opdragelse, som har gjort mig til den, jeg er?«

»Og dog har jeg gjort mig Ulempe for at lære Dig, at Pligten er det Første af Alt, og at Din første Pligt er den mod din gamle Moder.«

»Ord! Ord! Betragt Forholdene! Hun ved sin Vaskerballie har ikke alene sit Udkomme, men lægger Penge op; hun savner intet. Der behøves intet Offer fra min Side; desuden er jeg en Plage, en Sorg for hende; det fortæller hun mig Morgen, Middag og Aften. Nei, nei, Tilfældet, Skjæbnen eller Forsynet, hvad De nu vil kalde det, har noget isinde med mig!«

»Angèle?«

»Angèle! Hun skal komme i Veiret med mig! De skal se, *mon père*, hvor lykkelige vi skal blive! Hun har Evner, Muligheder.«

»Hun er fuldkommen som hun er!« udbrød Præsten med Varme. »Det er Dig, som ikke er hende værdig.«

»O Gud!« udbrød den unge Mand, og udstrakte Hænderne med en pludselig og heftig Gebærde. »Det Samme siger jeg! Jeg føler ved mig selv, at jeg er istand til saa meget, jeg er fuld af Ærgjerrighed, Forhaabninger og Styrke, og dog er jeg ikke andet end Yves Gelotte, Søn af gamle Josephine, Vaskerkonen; simpel, fattig, ringeagtet, desto mere ussel, fordi min Sjæl er for stor til mit simple, elendige Liv.«

»Taalmodighed!« udbrød Præsten, forskrækket over denne heftige Strøm af Ord. »Hvad kan jeg gjøre for Dig? Jeg veed ikke, hvor jeg skal henvende mig for at hjælpe Dig. Du vilde ikke modtage den Plads i Tours, jeg tilbød Dig, eller Leiligheden til at komme til Paris.

»At være Bydreng hos en Boghandler, Bogholder hos en Skomager! Aldrig! Nei, nei! Overlad mig til min Skjæbne. Jeg er ærgjerrig, jeg higer mod noget Stort, mod Frihed, Liv! Jeg vilde give min Sjæl for Rigdom!«

»Ti stille!« sagde Præsten strengt. »Du veed ikke selv, hvad Du siger.«

Et Blik paa de vildt ophidsede Øine gjorde ham forskrækket.

»Gaa hjem til din Moder,« sagde han. »Vær kjærlig imod hende og søg at erstatte hende den Skuffelse, Du har beredt hende.«

»Jeg kan ikke gaa hjem,« sagde Yves. »Jeg maa til Rennes endnu iaften.«

»Til Rennes? Hvorfor?«

»Lotteriets Trækning bliver bekjendtgjort der. Jeg maa være tilstede.«

»Det har gjort Dig rent forstyrret, min stakkels Søn.«

»Kan den store Gevinst ikke ligesaa godt tilfalde mig, som enhver Anden. Hvorfor ikke? Siig mig det?«

»Een af hundrede — nei, tusinde.«

»Ja, men Nogen maa da blive denne *Ene*. Hvorfor ikke jeg? En maa vinde. Min Chance er ligesaa god som nogen.«

Stakkels Dreng!« sagde Præsten; »Du er sangvinsk. Gid jeg kunde dele dine Forhaabninger. Ialtfald taler Du vel med Angèle, inden Du tager afsted; hun venter Dig. Gjør hende ikke bedrøvet.«

»Det agter jeg ikke.«

»Hun er gaaet ned til Stranden, Yves. Hun sidder ved den gamle, hvidmalede Baad og strikker. Gaa og opsøg hende der. Vær god imod hende, Yves.«

Yves sprang op. Han var usædvanlig høi, selv af en Breton at være, kraftig bygget, men hans Hænder vare hvide og smalle, og der var blaa Skygger under de store, dybtliggende Øine, som røbede det livlige, oprørte Sind.

Præsten gik, ude af Stand til at undertrykke et dybt Suk da han aabnede Døren ind til Sakristiet. Yves var alene. Der var et forunderligt Udtryk i hans Ansigt; hans knyttede Hænder og rynkede Pande røbede hans urolige Tanker. Ønsket om at vinde en Formue ved et heldigt Træf var efterhaanden voxet til en Lidenskab, der ikke lod sig beherske; hans Tro paa sit Held var udartet til Fanatisme. Hvis hans gamle Ven havde seet ham i dette Øieblik, som han stod der med knyttede Hænder og et vildt Udtryk i de store graa Øine, greben af sin fixe Ide, vilde han have frygtet for hans Forstand. I dette Øieblik syntes Hensynet til hans Moder, Kjærligheden til hans smukke Kjæreste at være vegen for hans heftige Attraa.

Yves kastede sig paa Knæ for *Mater Dolorosas* Alter, opløftede sine foldede Hænder og aflagde et lidenskabeligt Løfte:

»Moder!« udbrød han, »Hellige Moder, Du, som raader over min Skjæbne. Ifald det er et Offer, som behager Dig, saa hør mine Ord. Jeg lover Dig, at hvis Du vil skjænke mig Rigdom, vil jeg give Afkald paa det, jeg holder kjærest i Verden. For dette Offer hør mig, Himlens Dronning, og opfyld mit høieste Ønske.«

Han stod op, strøg Haaret tilbage og forlod Kirken.

Solen var nu ved at gaa ned, og hele Torvet laa badet i et vidunderligt, høirødt Skjær. Da Yves traadte ud paa Kirketrappen, belyste Skjæret hans eiendommelige Skjønhed. Torvekonerne puffede til hverandre og udbrød: »Himlen være lovet! Vor Pierre eller vor Jean ligner ikke denne forvildede, unyttige Knøs, smuk som St. Michael og unyttig som et Stykke malet Lærred.«

Yves gik ned ad Trappen og forbi dem, uden at se hverken tilhøire eller venstre. Foran ham laa Søen, funklende som smeltet Metal. Han skyggede med Haanden for Øinene — det var saa straalende og stærkt. Han gik nedad de brede Trin til Stranden, henimod Solnedgangen, ud til Sandene, hvor lange, skinnende Vandstriber viste, hvor langt Søen var gaaet op under Flodtiden, og et friskt, salt Pust opfyldte Luften.

Angèle ventede paa ham. Hun stod lænet op til den gamle, hvidmalede Baad, som nu i Solnedgangen var farvet med et livligt rødt Skjær. Hun havde lagt Armene overkors; hendes høie, slanke Skikkelse var bøiet bagover. Lyset spillede paa det blonde Haar, som i bløde Lokker hang ned over den høie Pande og var heftet op i en stor Knude i Nakken. Hendes store, milde Øine stirrede ud over Søen, de friske, røde Læber vare let aabnede; hun lyttede.

Blodet foer op i hendes Kinder, hun hørte Fodtrin som nærmede sig, knasende den duftende Tang, de spredte Muslingeskaller og Stran-

dens Sten, og vidste, at de tilhørte ham, hun elskede høist paa Jorden, hendes Kjæreste.

Angèle var ligesaa smuk, ren og god som Santa Fina, Santa Filemena, som den reneste,

»Ligger den mørke Sandstribe ikke mellem os og den mørke Pæl?« (Pag. 53).

yngste og skjønneste af de hellige Martyrinder.

Yves standsede sin hurtige Gang; han stod stille, og Betydningen af hans Løfte gik pludselig op for ham: det var hende, han havde lovet at give Afkald paa.

Hun hørte ham standse, og vendte sig om med et mildt, kjærligt Udtryk i sine klare Øine og gik ham hurtigt imøde.

»Jeg tænkte nok, at Du vilde komme, min Yves,« sagde hun, »at den vidunderlige Solnedgang vilde drage Dig herud fra den larmende By. Selv jeg, der ikke er som Du, boglærd og snild, jeg sætter Pris derpaa — Du har jo lært mig at holde af Alt, hvad der er smukt.«

»Hvor det gløder og brænder!« sagde Yves og skyggede for Øinene. »Selv det Største og Skjønneste, mest Attraaværdige er fuldt af Lidelse.«

»Det er sandt,« sagde Angèle mildt.

Hun havde ikke lagt Mærke til det bekymrede Udtryk i hans Ansigt, men hun var vant til det sygelig Overspændte i hans Natur.

»Det er sandt,« gjentog hun. »Kast et Blik derud. Kan Du se, hvorledes de hvide, bløde Sandflader udstrække sig mellem os og Forbjerget? De ere saa smukke, men forræderiske. Jeg har en saadan Angst for disse lumske Sandflader.«

»Ja, Angèle,« svarede han hurtigt. »Men hvor farlige og lumske de end ere, saa fører der dog en Vei igjennem dem, ligesaa sikker som Kongeveien.«

»Den er kun smal,« sagde hun og gjøs.

»Hvad gjør det til Sagen, hvor smal den er,« udbrød han, »naar den blot fører En til Maalet, trygt gjennem de mange Hindringer, som optaarne sig paa Livets Sti? og jeg — jeg kjender hver Tomme af Veien.«

Angèle sukkede.

»Det er besynderligt,« sagde hun. »Det er vist kun en Indbildning af mig, men det forekommer mig, at jeg seer en ny Dreining af Veien. Ligger den mørke Sandstribe ikke nu mellem os og den hvide Pæl?«

»Det er umuligt,« sagde Yves hastigt. »Der er ikke skeet nogen Forandring med Kviksandet i al den Tid, jeg har kjendt Kysten. Det maa være Indbildning.«

»Alligevel ængster det mig, da jeg veed, hvor ofte Du gaaer den Vei, Yves.«

Han trak lidt utaalmodig paa Skulderen; i hans ophidsede Tilstand angreb Alt hans Nerver.

»Det bliver kjøligt, naar Solen er gaaet ned, Angèle. Skal vi ikke gaa hjem?«

Hun vendte sig om for at følge ham.

»Yves,« sagde hun dæmpet, »tager Du med til St. Pierre?«

»Nei,« sagde han, »det er overflødigt at spørge om.«

»Det glæder mig. Det kan ikke andet end glæde mig. Og dog vilde det have givet os Midler ihænde til at sætte Bo.«

»Men alligevel, Du Kjære, tiltrods for Glæden over Udsigten til endelig at kalde Dig min Hustru kunde jeg ikke gaa det imøde, som jeg alt engang har maattet gjennemgaa, den skrækkelige Tilværelse.«

»Nei, nei; vi har jo ogsaa Tiden for os.«

»Hvis det nogensinde falder i min Lod at blive rig —«

Han tav pludselig. Solen var dukket ned i Søen, en Skygge syntes at sænke sig rundtom, en isnende Vind strøg henover Vandet og fik ham til at gyse, ligesom ved Tanken paa sit Løfte.

»Ja, hvis Du skulde blive rig! Dag og Nat beder jeg paa mine Knæ om, at Du maa blive rig, min Yves. Jeg beder derom, fordi jeg veed, at det er dit høieste Ønske.«

Men han greb hendes Haand og holdt den saa fast, at det næsten gjorde ondt.

»Nei, nei, Angèle,« udbrød han hæst. »Bed aldrig, aldrig mere derom. Undertiden bringer saadanne Bønner Forbandelse, ikke Velsignelse — aldrig! Husk paa, at det er mit Ønske — endnu mere min Befaling!«

Hun saae kjærligt paa ham.

»Jeg vil altid gjøre, som Du vil, Yves,« sagde hun. »Jeg tænkte blot, at det var din Lykke, jeg bad for. Seer Du, jeg har intet høiere Ønske end et lille Hus inde i Byen, med Vinranker, der slynger sig om Vinduet, en kjøn, ny Baad, nye Makrel-Kurve flettede af Dig i de lange Vinteraftener, medens vi talte om Kjærlighed og Guds lyse Verden.«

»Det vilde være tilstrækkeligt for Dig, Angèle.«

»Du skal ikke se saa mørk ud, Yves. Ja, for mig vilde det være nok, hvis — —«

»Hvis? Vær ikke bange, siig mig Sandheden.«

»Blot dette. Seer Du ikke, Du Kjære, at min Lykke er saa nøie knyttet til din, at hvis Du ikke var tilfreds, vilde jeg aldrig være rolig, og jeg har bange Anelser, nei, jeg behøver ikke at kalde det Anelser, jeg veed, at et saadant Liv ikke vilde tilfredsstille Dig.«

Han omfavnede og kyssede hende ømt.

»Og dog gjentager jeg, at Du ikke maa bede om Rigdom. Jeg vil ikke have det, min Elskede — bed kun for mig Dag og Nat af dit ganske Hjerte.

ANDET CAPITEL.

Der var en almindelig Travlhed og Tummel i hele Quimperlon den næste Morgen. Den høieste

Flodtid var Kl. sex og ved den Tid skulde Baadene sætte Seil for Pierre.

Fiskerne og deres Koner havde været oppe det meste af Natten for at træffe de sidste Forberedelser. Nu i den kolde, graa Morgen vare alle forsamlede paa Quaien, rede til Opbrud.

De svære Søer kom rullende ind, ikke voldsomt, men i lange, tvære Kast og sloge deres grønne Vand mod Dæmningens Sten. En lille Bugserdamper, sort og ivrig, foer frem og tilbage. Dagen forud var den ankommen fra St. Malo, vigtig dampende ind i Havnen, rede til ethvert Arbeide, forberedt paa at slæbe de svære Barkasser ud af Havnen.

La Gelotte og Angèle fulgtes ad ned til Quaien og sluttede sig til den lille Gruppe af Kvinder med haarde Træk, som stode der og kjæmpede med deres Taarer og Bevægelse.

»Ah, La Gelotte! Han tager altsaa ikke med. Jeg tænkte det nok! *Dame!* Jeg er mere heldig end Du, begge mine Sønner følger med derud.«

»Siig, at Du er mere heldig, naar de kommer hjem igjen,« brummede La Gelotte.

»Og Yves? Kommmer han ikke engang ned for at ønske sine Naboer til Lykke?«

»Yves er i Rennes i Forretninger.«

»Forretninger!«

Man lo lidt spodsk. Kvindernes Hjerter vare saa ømme, at de let bleve bittre.

La Gelotte banede sig med Albuerne Vei igjennem dem.

»Ti stille, I pludrende Skader!« udbrød hun. »Der kommer Hr. Pastoren.«

Præsten kom langsomt ned fra Kirken. Han var iført Præstekjole og kort Kniplings Messesærk og bar et stort Krucifix. Smaa Chordrenge i Høirødt og Hvidt gik foran ham. Han kom for at velsigne Baadene. Kvinderne skyndte sig ned til den lave Havnedæmning, som strakte sig langt ud i Søen, og som deres Præst maatte passere.

Der blev dyb Taushed, da han gik forbi dem. I Baadene ophørte den travle Larm af Forberedelserne. Mændene toge deres Huer af og knælede, idet Præsten med høit opløftet Krucifix gik fra Baad til Baad og messede Bønner. De barske Sømænds høie »Amen« endte i en Hulken fra Kvinderne.

Da Præsten vendte tilbage til Kirken, var Floden paa sit Høieste. En høi, monoton Sang lød op fra Baadene; Mændene vare ifærd med at hive Ankrene op. De Befalende udslyngede høie, ærgerlige og utaalmodige Ordrer. Den lille Bugserdamper brusede ud af Havnen, og den første af de svære Barkasser fulgte langsomt bagefter, glidende støt gjennem Søerne, medens Vinden bar Søfolkenes høie, monotone Sang, medens de maneuvrerede med de uhyre, hvide Seil, ind over Land.

Det var forbi. Bugserdamperen havde gjort sin Skyldighed; den sidste af de sex Baade var slæbt ud, og en frisk, mild Brise fyldte de udfoldede Seil og trængte koldt til Kvindernes Hjerter.

»La Gelotte, I er alligevel ikke den Eneste, man maa have Medlidenhed med idag,« sagde Præsten, henvendt til hende, med Taarer i sine milde Øine. »Se Mariette der, som har sendt sin Mand og tre Sønner ud paa Søen, og Victorine den eneste Søn, hun har tilbage.«

»Aa! Hr. Pastor. Hvis jeg havde et Dusin Sønner vilde jeg faae dem til at tage ud allesammen og være glad. Jeg har kun en, og han er —«

»Tys, Moder!« udbrød Angèle. »Tal ikke ilde om Yves; han bliver nok en Dag en stor Mand.«

De gik langsomt op fra Stranden.

Nede paa Moloen tøvede endnu mange af Kvinderne; een stod og skyggede med Haanden for Øinene og stirrede med hele sin Sjæl ud over Søen, een løftede sit Barn op, for at det skulde se et sidste Glimt at dets Fader, to sade paa Stenene, med Hovedet bøiet helt ned i Skjødet, uden at ændse Vandet, der sprøitede op over dem, en Flok Børn var krøben op paa nogle Pæle; de raabte og svingede deres Huer.

»Se, Moder, der er Bud til Jer!« udbrød Angèle.

Drengen fra Telegrafkontoret kom løbende ned ad Trinene og holdt et Telegram i Haanden.

»Det maa være fra Yves,« udbrød den unge Pige og blev helt bleg. »Luk det op, Moder!«

»Du veed nok, jeg kan ikke læse, Barn.«

»Saa lad mig! O, jeg kan ikke se.«

Præsten tog hurtigt den gule Konvolut fra hende. Han aabnede den og læste — en pludselig Alvor prægede sig i hans Træk.

»Hvad er det? De bliver saa alvorlig. Det er da ikke daarligt Nyt?« udbrød La Gelotte.

Angèle fæstede blot sine store, milde Øine forbauset paa ham

»Det er en stor Nyhed! — en ganske overordentlig Nyhed!« sagde Præsten langsomt. »Yves har vundet den store Gevinst i Pariser-Udstillingslotteriet.«

»Aa, ikke andet!« sagde La Gelotte. »Hvad er vel det? En Sadel, en Bøsse, en Hest. Ja, hvis det endda var en Baad.«

»Det er en meget betydelig Sum,« sagde Præsten, endnu mere alvorlig. »Det er 255,000 Francs.«

Angèle trak Veiret dybt.

»Saa er han rig; han har faaet sit høieste Ønske opfyldt!«

»Han er rig; han har faaet sit høieste Ønske opfyldt!« gjentog Præsten.

»Er De da ikke glad, Hr. Pastor?« fremstammede Angèle med et spørgende Blik paa ham, forundret over, at Nogen kunde være saa ligegyldig overfor denne Nyhed, denne mageløse Lykke, for hvilken man maatte juble og være taknemmelig.

»Jo, jeg er glad,« sagde Præsten langsomt; »glad og dog bekymret.«

»Se nu, hvad det vil sige at have en Søn, der ikke er som andre Mennesker! Han er rig; han kan blæse alle de Andre et Stykke!» næsten jublede La Gelotte.

Angèle udstrakte Armene i glad Henrykkelse. »O, lad mig juble! Lad mig juble!« udbrød hun. »Hvor Verden dog er lys og smuk, for min Yves er endelig bleven lykkelig!«

TREDIE CAPITEL.

Klokken var tolv om Aftenen, men der var Lys i Præstegaarden, Præsten var endnu ikke gaaet til Ro.

Han gik op og ned i det store tarvelige Værelse, hvor han gjerne opholdt sig. En lille Lampe oplyste de hvidtede, nøgne Vægge og skinnede paa hans blege, tankefulde Ansigt. Han var hensunken i Tanker, som maa have været pinlige, da hans ellers saa klare Pande var høilig formørket.

Folkene i den lille By vare for længe siden gaaede iseng, saa at der herskede en dyb Stilhed, som pludselig blev afbrudt ved en sagte Banken paa Døren.

Præsten behøvede ikke at spørge om, hvem der stod udenfor. Hele Dagen havde hans kjærlige Hjerte været bekymret for den unge Mand, han holdt ligesaa meget af, som om det var hans egen Søn — hvis Tankeliv han havde vakt ved Læsning og Samtaler, hvem han havde hævet op over hans Omgivelser og indgydt en Aand, over hvilken han, i dens stærke, voldsomme Yttringer, havde mistet Herredømmet.

Hans Hjerte sagde ham, at Yves var kommen til ham i det vilde Oprør af lidenskabelig Glæde, for hvilken Præstens beherskede Sjæl nærede en egen Frygt. Med Lampen i Haanden gik han hurtigt ud i Forstuen og lukkede Døren op.

Et koldt Vindpust trængte ind og blæste Lampen ud, opfyldende Stedet med en ildelugtende Os; men over det Hele kastede Maanen sit klare Lys og viste Præsten sin unge Vens Ansigt. Han blev høiligt forskrækket. Var det Glæde? Henrykkelse? Med begge Hænder drog han den unge Mand indenfor og førte ham hen til Vinduet, saa at det hvide Lys kunde vise ham ethvert Udtryk i Yves' Ansigt.

Var det kun dette Lys, der gjorde Yves saa ligbleg, næsten askegraa, og lod hans Øine funkle med et Udtryk, som Præsten ikke kunde forklare. Det maatte være Sindsforvirring, Fortvivlelse.

»Yves, min Søn! Hvad er det! Gjør mig ikke saa forskrækket! Hvad fattes Dig? Tal!«

»Har De ikke fortalt mig om det Døde Havs Æbler, Fader?« sagde Yves, »saa smukke, saa vidunderligt smukke, at ligesom Adam i Edens Have vilde et Menneske sælge sin Sjæl for at smage dem; men mellem Læberne blive de til Støv og Aske — saaledes er det i denne usle Verden at opnaa sit høieste Ønske.«

»For Himlens Skyld vær rolig. Du veed ikke, hvad Du siger.«

»Veed jeg det ikke? Hør, Fader, og døm. De, som kjender mig bedst, har kjendt mit Hjertes Attraa. Hvordan jeg havde faaet den besynderlige Overbevisning, at jeg en Dag skulde blive rig, ikke ved Flid eller eget Arbeide, men ved en hastig Omdreining af Lykkens Hjul, en Gave fra Himlen selv, en Opfyldelse af en Bestemmelse, hvortil jeg følte, at jeg var født.«

»Vær rolig, min Søn.«

»Slip min Haand! Gaa hjem! Jeg har truffen mit Valg.« (Pag. 59).

»Og jeg, Erke-Taabe, troede det, troede det blot halvveis, kunde ikke sætte min fulde Lid dertil, ikke ret tro paa min Bestemmelse. Men Angèle, den fromme, kjærlige Sjæl, som jeg elsker høiere end mit Liv, søgte at faae mig til at opgive dette Drømmebillede, som hun kaldte det. Jeg var nærved at tro, at min Overbevisning var en skuffende Løgn, og det gjorde mig forstyrret. Jeg var vanvittig. Knælende ned for Vor Jomfrues Alter gjorde jeg det mest høitidelige, ubodelige Løfte, at hvis hun vilde skjænke mig Rigdom, vilde jeg opoffre min Kjærlighed, opgive min Elskede, min Angèle, og — og — hun har hørt mit Løfte. O Gud, se i Naade til mig! Hvad skal jeg gjøre?«

Han kastede sig paa Knæ og skjulte Ansigtet i sine Hænder.

I dette Øieblik mærkede Præsten for første Gang, at han var en gammel Mand: han blev forvirret; Ret og Uret stod ikke længer klart for hans Blik, han kunde ikke dømme.

»Lad mig tænke mig om! Giv mig Tid!« udbrød han. »Min stakkels Søn, det er forfærdeligt.«

»Aa, hvor lidt, hvor lidt kjender jeg mig selv.«

»Jeg kan ikke dømme. Lad mig tænke mig om! Maa Du absolut træffe et Valg?«

»Jeg har intet Valg, og mit Hjerte er knust.«

»Giv mig blot Tid til at tænke, til at bede. Lad mig søge Raad. Yves, Yves, jeg er kun en stakkels, enfoldig Landsbypræst. Lad mig gaa til Biskoppen. Jeg vil paakalde selve den Hellige Fader.«

»Der gives ingen Hjælp!«

Det klagende Skrig undslap Yves, idet han næsten laa for Præstens Fødder.

FJERDE CAPITEL.

I et af Fiskernes Huse var samme Nat et lille Barn meget sygt.

I flere Nætter havde Moderen vaaget over det, nu var hun afkræftet, og Angèle, som altid var rede til at hjælpe, vaagede i hendes Sted.

Barnet var faldet i en tryg Søvn. Hun havde lagt det ned i Vuggen og sad nu ved Vinduet og saae ud i Natten, med et lyst Smil paa sine Læber.

En Taage havde lagt sig over Maanen; den lange Strandlinie var graa og utydelig; det var Ebbetid. Mørke Skygger leirede sig om Husene og gave de fantastiske Figurer Liv.

Saa pludselig blev der banket paa Døren, saa stærkt, at den trætte Moder sprang op og ængstelig og overrasket løb hen for at aabne den.

Den gamle Præst stod i Døren. Hans Ansigt fik et ligblegt Udseende i den taagede, graa Belysning.

»Jeanne,« udbrød han, »det gjør mig ondt, men kan Du ikke undvære Angèle? Yves Gelotte er bleven ramt af en Ulykke, hans Forstand har taget Skade, han er opsat paa at gaa over Sandene til Forbjerget endnu inat for imorgen tidlig at kunne møde Dampskibet der, og jeg vilde gjerne have Angèle med; hun kunde maaske tale ham tilrette.«

»At gaa over Sandene inat?« udbrød Konen rystende af Kulde og Frygt. »Det er jo den rene Galskab. Taagen begynder at falde; se blot hvor vaad De er, Fader.«

»For Guds Skyld, kald paa Angèle, der er ingen Tid at spilde.«

Angèle var der allerede,

»Jeg er rede, Fader,« sagde hun.

Hun gjorde intet Spørgsmaal. Hun vidste kun, at hun maatte komme strax, maatte forhindre Yves i at udføre sit vanvittige Forsæt. Hun blev greben af en pludselig Frygt for, at den store Lykke havde forvirret hans Forstand, men vilde dog ikke ret tro derpaa. Præsten gik saa hurtigt, at det kostede hende Umage at følge med, fremad, fremad, nedad Stentrappen, hen til de udstrakte Sandflader, hen til den gamle, hvidmalede Baad, som nu tegnede sig sort og skyggeagtig af mod Horizonten.

»Yves, her er Angèle.«

Med et Skrig sprang en mørk Skikkelse frem af Skyggen.

»De har bragt hende med? Var det derfor, De bad mig om at vente? De er mere grusom end min Skjæbne!«

»Nei, min Søn; hør mig. Vær nu taalmodig.«

»Er det Dem, Fader, som vil spille Fristerens Rolle og overtale mig til at bryde mit Løfte?«

»Det er mig, som, i din Skytsengels Navn, byder Dig at blive.«

Angèle traadte nærmere. »Yves,« udbrød hun, »gjør mig ikke vanvittig af Angst! Du er syg. Du maa have Feber. Du, som kjender Sandene saa nøie, kan Du ikke øine Faren? Se, just som vi tale, bliver Taagen tættere.«

»Slip min Haand! Gaa hjem! Jeg har truffen mit Valg.«

Præsten gjorde sig Umage for at tale roligt. »Det er Galskab, Yves,« sagde han. »Vi beder Dig blot om at give Tid. Se, Maanen kjæmper med Taagen. Det er over Ebbetid; det er forsilde at gaa over Sandene inat.«

»Jeg siger Dem, jeg maa afsted.«

»Yves, Yves! ikke inat!«

Men han rev sig løs fra de kjærlige Hænder, som vilde holde ham tilbage.

»Lad mig gaa.«

»Yves, Yves!« Angèles Stemme lød mere og mere bestemt, »den hvide Taage bliver tættere, det er saa koldt! Se, hvordan der kommer ligesom Røgskyer ind fra Søen. For min Skyld! — Du har jo sagt, at Du holdt af mig, Yves! — o, for min Skyld, opgiv den Galskab. Gaa ikke over Sandene inat.«

»Du vil gjøre mig gal! Jeg siger Dig, at en Magt, stærkere end jeg selv, driver mig afsted, ligemeget hvorhen, kun bort herfra. Du veed ikke, hvad Du forlanger. Jeg maa afsted. Mit eneste Haab er ved Daggry at være langt ude paa Søen. Jeg kommer forsilde. Lad mig gaa.«

Han rev sig løs fra dem.

De stode ligesom fastnaglede og stirrede efter den høie, mørke Skikkelse, som ilede hastigt bort og snart var forsvunden i det tætte Mørke.

»Ebben! Er der endnu Tid?« fremstammede Angèle.

»Ja, ja, der er Tid, hvis Taagen blot ikke faaer ham til at fare vild. Gud staa ham bi.«

Præsten berørte hendes Arm.

»Kom med,« sagde han, »det er meget koldt, og jeg maa fortælle Dig Alt, hvad der er skeet.«

Taalmodig lod hun sig føre bort, En Følelse af Trøstesløshed greb hende, det var, som om alle Livets Haab brast for hende.

FEMTE CAPITEL.

Det var koldt, meget koldt. Yves havde tilbagelagt omtrent to Mil af sin Vei. Kulden gjennemisnede ham, stillede den vilde Storm i hans Bryst, fik hans Hjerte til at banke mere roligt.

Stilheden var ubeskriveligt trykkende.

Yves havde gaaet hurtigt, med Blikket mod Sandet, fra Mærke til Mærke paa den Vei, han kjendte saa godt. Nu stod han pludselig stille og saae op. Han blev forskrækket; en tæt, hvid Mur syntes at hæve sig foran ham og bagved ham, omgive ham paa alle Sider.

Vandet drev ned fra hans Haar og hans Klæder.

»Taagen vil lette i Dagbrækningen,« sagde han til sig selv. »Det gjælder blot om at have Taalmodighed.«

Men Floden! I Løbet af kort Tid vilde den komme brusende, næsten som en galoperende Hest. Klokken maatte nu være over tre, og der var endnu et godt Stykke Vei til Forbjerget hvis han blot kunde naae derhen i rette Tid.

Taagen var ikke mørk; den var hvid, næsten lysende, Maanen stod et eller andet Sted og kunde bryde igjennem. Han maatte videre.

Han gik tolv Skridt — her skulde være en Pæl — hvor var den? Besynderligt! I en eller anden Storm maatte dette Mærke være revet op og skyllet bort — han kjendte hver Tomme af Veien! I tolv Skridt til vilde han komme til den næste.

Yves standsede og gned sine Øine, den var ogsaa borte.

Den hvide Mur var saa tæt, at han ikke kunde se noget. Han kunde høre sit Aandedræt blive hurtigere og mere uroligt, thi han blev pludselig greben af en forfærdelig Angst.

Han bukkede sig ned for at se, om han ikke i Mørket kunde følge sine egne Fodspor i Sandet, men dette var blødt og løst, og idet han løftede Foden forsvandt Sporet og blev fyldt op. Han vidste, at disse Taager ved Kysten af Bretagne pleiede at falde ualmindeligt hurtigt og lette ligesaa hurtigt igjen ved Solens Opgang; Solen stod ikke op endnu, og i det Fjerne troede han at høre Søens Brusen. Floden nærmede sig!

Yves stod ganske stille, det var pludseligt gaaet op for ham, i hvilken farefuld Situation han befandt sig: han var gaaet vild. Dragende ham imøde, skjult i den tætte Taage, lurende under de lumske Sandflader, rullende i den vældige Sø, nærmere og nærmere indtil den skulde lægge

sig om hans varmt pulserende Liv, kom Dødens mægtige, kolde Skygge.

Hvad var det? Langt borte fra bares Lyden af Kirkeklokker gjennem Luften til hans Øre. Han vidste hvad det betød; Klokkerne ringede derhjemme; de opfordrede Alle til at vaagne op og komme ud for at bede for en Sjæl i Livsfare. Det var hans egen Ligklokke han hørte. Bønner opstege for ham til Naadens Throne, hvor han endnu haabede at finde Miskundhed.

Den var forbi, den forfærdelige Sjælekamp, i hvilken han havde været stedt — han havde intet mere at gjøre med Livet, Livet med al dets Nød og Jammer. Han vilde gaa ud af denne Skjærsild af vilde Følelser og Smerter, ind til den ophøiede Stilhed, der vilde komme. Han vendte om og søgte endnu engang at finde den rette Vei, han gik hurtigere og hurtigere, hans Fod syntes at flyve henover Sandet; saae pludselig, helt pludselig, med et smerteligt Suk opdagede han en besynderlig Vægt tynge paa sine Lemmer, Noget, som drog ham ned, ned, sugede ham til sig — Noget som det var umuligt at staa imod. Han sank.

»Ikke dette, ikke dette, min Gud!« raabte han høit, greben af en forfærdelig Angst for den grusomme Død ved langsom Kvælning. »Hellere den aabne Sø, de store Bølger i Guds Haand.«

Han sank dybere og dybere. Der var kun een Ting at gjøre, blot een: han kastede sig fladt ned paa Ryggen, med Armene vidt udstrakte, som om han laa paa et Kors. Saaledes maatte han ligge i flere Timer, indtil Søen kom og vuggede ham i Søvn.

*

I Quimperlon vedbleve Klokkerne at lyde gjennem Nattens Mørke. Folk kom to og tre i Følge ud fra deres Huse, forbausede og med Frygt i deres Hjerter. De vidste jo ikke, hvad det betød.

Angèle knælede for Alteret, hun laa næsten henstrakt paa Gulvet og bad inderligt. Med skjælvende Røst læste Præsten Litanier for Alle, som den Nat vare i Fare.

Kun Mo'er Gelotte vaagnede ikke op af sin Søvn, hørte ikke Klokkernes Kalden, hun vidste ikke, hvad der foregik omkring hende, hun arbeidede strengt hele Dagen til langt ud paa

Aftenen, og Træthedens dybe Søvn holdt hende i sine bløde Arme.

Henad Morgenstunden, lige i Dagbrækningen blev hun vækket af en let Berøring og hviskende Stemmer.

»Hellige Jomfru, hvor koldt!« udbrød hun, da et isnende Pust syntes at fare gjennem Stuen. »I dette Øieblik er sikkert en Menneskesjæl faret heden.«

Derpaa foer hun op, da hun saae Angèle staa ved Sengen og Præstens Skikkelse henne i Døren.

»Hvad er det, Angèle? Hvad er det, Fader?« udbrød hun pludselig. »Hvorfor stirrer Du saa besynderligt? Du smiler, Angèle — og alligevel — Gud hjælpe os, Barn, hvorfor smiler Du, som da Du hørte, at Yves havde faaet sit høieste Ønske opfyldt?«

Angèle svarede ikke. Hun rev Vinduet op og saae ud. Vinden, som trængte ind, blæste Haaret tilbage fra hendes ligblege Ansigt.

Den store, graa Sø skyllede op paa Land.

DEN STORE ARV.

Fortælling af E. v. Dincklage.

(1. Fortsættelse).

»Jeg beder tusinde Gange om Forladelse, Frøken,« sagde den Fremmede, »hvormed kan jeg være til Tjeneste; tør jeg bede Dem om at træde indenfor?«

»Boer De der i Huset?« spurgte Hermance tøvende.

»Ja, jeg gjør; til Tjeneste! Hvad skaffer mig den overordentlige Ære?«

»Jeg var ved et Uheld nødsaget til at forlade min Vogn og søgte efter Nogen, der kunde følge mig hen til et anstændigt Gjæstgiversted.«

»Den Søgte staaer underdanigst for Dem!« sagde den unge Mand, idet han lettede paa Straahatten, der bedækkede hans smukt friserede Lokker.

»Jeg er bange for at gjøre Dem Uleilighed — —«

»Aldeles ikke, »det er ialtfald et rent Træf; desuden kalde mine Forretninger mig netop hen i Hôtel »forgyldte Lisbeth«, hvor man har det ganske godt, naar man tager Hensyn til Egnen! Tør jeg bede Dem, Frøken, modtage min ridderlige Arm?«

»Jeg takker Dem meget, jeg er slet ikke træt!«

»Det er udmærket, virkelig udmærket; iaften er der Bal i den forgyldte Lisbeth og De vil komme til at more Dem guddommeligt, forsaavidt man da kan more sig med de uciviliserede Beboere af en Egn som denne, der ikke have Anelse om den ægte Dansekunst og Gratie. De er sikkert fra en stor By, Frøken, Deres Gang og Holdning røbe et høiere Dannelsestrin!«

»Jeg er fra Sandfort!« svarede Hermance tøvende.

»Sandfort — ganske rigtigt, Sandfort, saadan hed jo det Sted, som blev nævnt i hint Blad — *eh bien,* jeg har ogsaa Familie i Sandfort, en Doktorinde Amhaag med et halvt Dusin formodentlig meget hæslige Døttre — skulde De maaske kjende den Familie?«

»En Smule — jeg boer ikke i selve Byen!« fremstammede Hermance, der blev greben af en forfærdelig Anelse.

»Jeg maa tilstaa,« fortsatte den veltalende Ledsager, »at jeg neppe vilde have husket paa min Familie, da jeg har tilbragt den største Del af mit Liv i Udlandet for at uddanne mig i min Kunst, men et hjemligt Ravnekrogsblad bragte i mit Navn — jeg hedder ogsaa Amhaag — tag dem endelig iagt for Rendestenen! — en Hilsen, som viste mig, at jeg ikke er den Sidste af min Slægt!«

»Gudskelov, han veed ingenting!« tænkte

Hermance ved sig selv og sagde derpaa: »Enkefru Amhaag lever i trange Kaar, og efter hvad jeg nylig hørte, er Onkelen en simpel Hedebonde, som driver Biavl!«

»Biavl — ikke ilde! Det er ved Gud ikke ilde at have en Onkel, der er Biavler, ha ha, hvad monstro den kjære Hedebonde vilde sige til sin Neveu? Jeg er virkelig nysgjerrig og havde stor Lyst til at forestille mig for ham som Familie-Antipoden og smage hans Honning — o, søde Blodets Baand! — Nu ere vi allerede ved den forgyldte Lisbeth, som forresten kalder sig Madam Tunder. Jeg skal have den Ære siden at ledsage Dem ind i Dansesalen og anbefaler mig nu! Heida, høistærede Fru Værtinde, her bringer jeg Dem en Dame, som staaer under min særlige Beskyttelse, jeg haaber, at De vil sørge paa det Bedste for hende!«

Indgangen til Kroen kunde godt kaldes en Indkjørsel, en høi Dør førte ind til en lang, brolagt Gang, til hvilken to Rækker Døre vendte ud. Fra alle disse Døre kigede nysgjerrige Ansigter ud, unge Piger og Drenge foruden modnere Ungdom af begge Kjøn. Alle havde nyvaskede Ansigter, glatkæmmet Haar og hint Søndagsudseende, som Folk have, der ikke ere vante til at være i Stadsen hver Dag. Der var aabenbart noget paafærde, og den omfangsrige Madam Tunder undlod ikke at meddele Hermance, at der idag var »Afdansning«.

Landsbyens Ungdom havde taget Danseundervisning, og idag var der Slutningsbal — Børnene gjør deres Ting ganske mageløst,« bemærkede Madam Tunder fornøiet, »men Hr. Amhaag er ogsaa en Dansemester, der har vasket sig og allerede har undervist Prinsesser og Grevinder i store Byer!« Den gode Kone blev kaldt bort, »thi paa saadanne Dage,« bemærkede den forgyldte Lisbeth, »maa man være baade her og der!«

Hermance var overladt til sine Tanker. I Tvivl om hvad Moderen vilde sige dertil, besluttede den fromme Pilgrim endelig at tage Ballet og Fætteren nærmere i Øiesyn og fremfor Alt overfor den Sidste dølge, at hun var hans Slægtning. Den unge Pige pyntede sig saa godt hun kunde, et hvidt Liv, en grøn Vinranke, som hun plukkede udenfor Vinduet, og en kulørt Sløife gjorde fuldstændig deres Pligt, Hermance var ung og kjøn, saa kommer Resten af sig selv!

Dansesalen var kun tarveligt udstyret og oplyst af en sparsom Belysning. Den unge Dansélærer havde rigtignok ladet anbringe noget Grønt med dekorativ Tendens, men Væggenes Nøgenhed, som skulde dækkes af det Grønne, blev blot mere fremtrædende ved de ufuldkomne Bestræbelser for at skjule den. Dansen paa det ujevne Gulv var allerede begyndt og tre Musici ledsagede det anstrengende Arbeide med mere Ihærdighed end Dygtighed. Hr. Amhaag ledede med utrolig Vigtighed, han rettede hist og her paa de Unges Holdning, som om de vare Ledédukker. Ved den smukke Hermances Indtræden forstummede Alle med Undtagelse af Musikken, som imidlertid mere dristigt end før afveg fra Harmoniens og Taktens smalle Sti. Kun Fodkunstneren Amhaag flagrede hende imøde med et Udbrud af Beundring og modtog hende med den overraskende Bemærkning: »Hvilket Mirakel, Solen staaer op sent om Aftenen!« Han tog hendes Haand og hviskede: »Som hvem skal jeg forestille Dem for denne idylliske Landsbyes Honoratiores?«

»Elise — Elise Meyer!«

»Elise Meyer — paa Ære, en himmelsk Lyd! Kom, jeg stiller Dem under Fru Amtsfogdens Beskyttelse! En fortræffelig Kone, hun lader Fire danse!«

Fru Amtsfogden vilde i Blomstersproget kun kunne betegnes som Slaaen, saa sammensnerpende var hendes Smil, men hun smilede og hørte paa Fortællingen om Hermances Reiseuheld, som rigtignok ikke blev gjengivet helt uforfalsket, hvad Omkostningerne angik.

»Men hvor skulde De hen?«

Den smukke unge Pige slog Øinene ned. »Min afdøde Fader havde Slægtninge paa Landet, vi hørte, at de levede i trange Kaar, og jeg vil selv overbevise mig om, hvorledes man kan være dem til Hjælp!«

Slaaentornen nikkede. »Ens Godhed bliver kun altfor let misbrugt af saadanne Folk!«

Damen talte bestemt ikke af egen Erfaring. Nu kom ogsaa Incognito-Fætteren til og opfordrede Hermance til en Vals, trykkede midt i Dansen hendes Haand og hviskede: »Elise, saaledes vilde jeg gjerne danse med Dem gjennem Livet, De er en værdig Hustru for en *Maître de grace*, et Geni i sin Kunstbranche!«

Hermance rødmede, der var endnu gjort hende saa faa Kjærlighedserklæringer, skjøndt hun var smuk, og det er altid en forfeilet Skjæbne, som ikke engang kan afledes og afdæmpes ved Misundelsen paa skjønnere Væsener. To Interesser kjæmpede i hendes unge Hjerte: Skulde hun opmuntre Dansemesterens Kjærlighed, tilstaa Alt for ham og i Forening med ham tilvende sig Arven, eller var det mere fordelagtigt at lade den unge Amhaag forblive uvidende om, hvad der ventede ham fra den kjære Onkel Dirks Side, og handle i Faveur af den Sandfortske Linie? To Betragtninger lode Hermance foretrække det Sidste. Hvad den bedaarende Ungersvend angik, kunde man just ikke gjøre Regning paa Bestandighed, især naar han fik at vide, at ialtfald en hel Halvpart af de Dirk'ske Rigdomme vilde tilfalde ham, medens de fire Søstre maatte nøies med den anden Halvdel. Nei, det Hele maatte komme Sandforterne til Gode, Rosa og Else maatte forblive ugifte, og Hermance kunde da gjøre Regning paa et helt andet Parti end

en fattig Landsbydanselærer. Imidlertid tog hun med høieste Ynde imod Mandens Hyldest og mere og mere bevinget, altforglemmende svævede det unge Par henover Dansesalens alderstegne Brædder. Honoratiores rynkede paa Næsen, Fru Amtsfogden saae paa sine skrofuløse Døttre, der antoge en saa haanlig Mine, som det var dem muligt, og Alle fandt, at Afdansningsballet slet ikke var morsomt idag. Kun den unge Amhaag skred uberørt som Salamanderen gjennem Blikkenes og Underfundighedens Flammehav og sværmede, som han var vant til, i ømme Forsikkringer om sin første, sande Kjærlighed. I enhver Ravnekrog, hvor han gav Undervisning, havde han altid en første, sand Kjærlighed, og Udbruddene af denne Følelse vare altid nøiagtigt de samme — aa, han forstod sine Sager! Hans Tilbøielighed forblev uforandret, kun Gjenstanden vexlede hyppigt. — Det elskende Par nærmede sig hinanden saa oprigtigt og utvungent — det er ikke for intet, at den Hellige Skrift sammenligner Menneskehjertet med en Morderkule! — Hermance benyttede sig af den moderløse Frihed. Da flere Par efter Dansen, og da Regnen var hørt op, søgte ud i den lille, afskyelige Krohave, som egentlig blev benyttet til Keglebane, gik Hermance ogsaa derud ved sin Fætters Arm, og den Sidste undlod ikke at kysse sin søde Engel og ødsle med skjønne Ord og Forsikkringer. Den rødmende Ungmø spurgte atter sig selv, om hun ikke skulde binde ham skriftligt eller mundtligt og tilstaa ham Alt? Men medens den Letfodede kyssede Rosenlæberne, kalkulerede disse, at Fordelen var paa den Tauses Side, og hun tav.

Klokken to var Ballet endt, Hermance lukkede sig inde paa sit Værelse, tog sin Reisedragt paa, pakkede sin Vadsæk, lagde nogle Penge paa Bordet, som Betaling til Værtinden, og listede sig ud af Huset, som laa mørkt og øde i sine fredelige Omgivelser.

*

Onkel Dirk havde ikke indrettet sin Flytning efter egen Bekvemmelighed, men efter Biernes Familieforhold. Efter Henrik Moormanns Begravelse meddelte han dennes Søster, at han vilde komme, naar Bierne havde afgræsset Lyngen, og medbringe et Barn, om hvis Fortid og Fremtid han ikke indlod sig paa nærmere Forklaringer. Og ganske rigtigt kom han ogsaa en skjønne Dag dampende, det vil sige ikke med Dampkraft, men langsomt paa en Arbeidsvogn, dampende paa sin Pibe. Han sad hos Kusken, og bagved ham paa en Kiste, med Fødderne stemmede mod Vognens Sidestykke, tronede en ung Pige. Enhver kunde overbevise sig om, at hun havde splinternye Sko paa, og det hævede hende ikke lidt i hendes egne Øine. Jomfru Moormann, som var et sindigt Menneske, fulgte med sin nye Beskytter hen til Bistaderne i Kaalhaven, som var det Første, han tog i Øiesyn, og der gjorde hun ham det Spørgsmaal: »Hvordan forholder det sig med denne Anne, Fætter Dirk, skal jeg betragte hende som Tjenestepige, eller hvad vil Du gjøre med hende?«

»Hvad jeg vil gjøre med Immeke? — Aa, hun gjør kun, hvad hun vil, men naar hun vil, er hun flink til sit Arbeide. Det er nu engang ikke anderledes, Moster, hun vilde absolut med mig!«

»Vilde?« spurgte den andægtige Jomfru noget hvast.

Dirk tog Piben ud af Munden, saae alvorlig paa hende og sagde: »Ja, absolut, og jeg er ikke den Mand, der vil standse Stormen eller Bækkene, naar Sneen tøer; Natur er Natur og kræver sin Ret!«

Jomfru Moormann vidste ikke, hvad den Tale betød, hun fik blot en Følelse af, at Fætteren forlangte Overbærenhed med Anne. Forresten var han allerede igjen Bifader, og døv for alt Andet end for Biernes Summen. Han mente ogsaa engang for alle at have forhindret enhver yderligere Hentydning til sin Protegé, og da Jomfruen en Dag beklagede sig over den unge Pige, svarede Onkel Dirk betænksom: »Ja, det er nu engang ikke anderledes! Det er da bedre, end om hun skulde kvæle Børnene!«

Jomfru Moormann trak lidt paa Skulderen og sagde til en Veninde: »Dirk er en Mand, from som et Lam, men jeg kan ikke finde mig i det egenraadige Fruentimmer!« Ingen har bragt i Erfaring, hvorvidt det var en Art Skinsyge, der talte ud af Jomfru Moormann, eller om unge Anne virkelig, bortseet fra Tilbøieligheden til Barnemord, udfoldede andre slette Egenskaber. Men der skulde indtræffe langt værre Ting. En Morgen gjøede Lænkehunden foran Ladeporten saadan, at den var ligeved at kvæles af Raseri og reiste Børster. Denne Vrede var en aabenbar Feiltagelse af den skikkelige Sultan, thi foran den stod en kjøn ung Pige med et venligt Udseende, vor valfartende Hermance, og grundede paa, hvor lang den trofaste Vogters Lænke vel kunde være, da en ikke synderlig venlig Stemme raabte over Havegjærdet: »Har Du ikke noget Bedre at tage Dig for, end at drille andre Folks Hunde?«

Hermance vendte sig om imod den Talende, hvis mørke Hoved kom tilsyne mellem Hækkens grønne Grene, og undskyldte sig: »Jeg har virkelig ikke drillet Dyret og var kun bange for at gaa forbi det ind i Huset!«

»Ikke drillet?« sagde den unge Bondepige og lo vredagtig, »ægger man ikke Mennesker og Dyr til at gjøre En Fortræd, naar man viser, at man ikke har Mod? Viis Tænder og gaa løs paa Køteren, og den kryber ind i sit Hus!«

»Det kan jeg ikke,« sukkede Hermance. »Tjener Du her, saa hjælp mig at komme forbi!«

»Jeg tjene?« udbrød Anne. »Nei, jeg er Anne eller Immeke og hører til hos Bonden Diderik Amhaag — saa, nu veed Du det!«

»Er Bonden Amhaag hjemme?« spurgte Hermance, næsten endnu mere forskrækket over denne Meddelelse end over Sultans Raseri. »Jeg er nemlig hans Broderdatter, tilføiede hun for at gjøre det godt igjen.

»Han er ikke hjemme, han er taget til Papenburg med Honning, men Huset og Brødskabet er der; saa kom bare indenfor. Hold Mund, Køter!« bød hun Hunden og kastede en forsvarlig Jordklump i Hovedet paa den. »Hold Mund, Broderbørnene vil tale om Arven!«

Strax efter blev Døren aabnet indvendig fra, og den slanke unge Pige i Bondedragt stod i den for at indlade den Fremmede.

»Er Du vred, fordi jeg kommer?« spurgte Hermance, saa venligt som muligt, medens de To gik gjennem den lange Diele til Kjøkkenet.

»Vred? Ikke det mindste, det glæder mig ovenikjøbet, at Du kommer, jeg kan da se paa Dig, hvordan fine Folk te sig i Livet og om de er klogere end vi dumme Bønder!«

»Klogere — nei, langtfra!« forsikkrede Hermance med Overbevisning.

»Gaa derind!« sagde Immeke og lukkede Døren op ind til Kjøkkenet. »Moster, det er Onkel Dirks Broderdatter, vi maa diske op for hende for at hædre Familien.«

Den gamle Jomfru modtog Hermance yderst afmaalt, medens Anne lagde Tørv paa Ilden og satte Kaffemøllen i Bevægelse. Enhver af hendes Bevægelser røbede en Energi, en Selvbevidsthed, som vilde have gjort en Dyretæmmer Ære, saa sikkre vare Blikke, Haand og Fod.

Hermance foredrog den fromme Løgn om sin Valfart, og den just ikke videre skarpsindige Jomfru, som havde testamenteret hele sin Formue til Kirken, troede opbygget og tankeløst hvad hun sagde. Doktorinde Amhaags Datter maatte snart sige sig selv, at hun hos Jomfruen ganske vist ikke vilde støde paa Modstand, men heller ikke finde den ringeste Bistand; det gamle Menneske gik kun rundt i sine daglige Sædvaners Trædemølle, men havde, udover det, ingen selvstændig Villie. Maaske lod Immeke sig vinde. Pigen var sysselsat i Kostalden, og Hermance gik ud til hende.

»Jeg kan lære meget af Eder,« sagde hun indsmigrende, »vi Kjøbstadfolk, som ikke har Forstand paa Landvæsenet, maa forekomme Jer rigtig enfoldige!«

»Den Ene kan det, og den Anden det!« svarede Anne.

»Kunde Du ikke have Lyst til at besøge os i Byen?« spurgte Hermance.

Den unge Pige vendte sig om, greb Tyren ved de mægtige Horn, som om hun vilde brydes med den, og sagde kort: »Nei, jeg vil ikke have, at I skal le ad mig!«

»Men vi vilde sandelig ikke le!«

»Det veed jeg bedre,« sagde Immeke trodsig. »I leer ad os, vi ad Jer, da Enhver holder sig for den Klogeste!«

Hermance bed sig i Læben — Kampen truede med at blive mere vanskelig, end selv den kloge Doktorinde havde havt nogen Anelse om; foreløbigt ansaae hun det for klogest at henvende sig til Helgenen; den Valfartende lod den tjenstvillige Timmermann lukke Kirken op og knælede ned foran Alteret. Den gjennemdansede Nat, de mangfoldige Spørgsmaal hun havde maattet forelægge sig selv, Fodtouren og Skuffelsen udøvede deres Virkning — det smukke Hoved sank dybere og dybere ned, og en Time efter fandt Magisteren den Fromme med Panden mod Altertrinenes Tæppe og saa dybt hensunken i Bøn og opløftende Betragtninger, at hun slet ikke bemærkede hans Komme, uagtet Skolelærerens Fjed vare ligesaa lidt ætheriske som de Ørefigener, hans Haand pleiede at uddele til Skolebørnenes Nytte og Fromme.

Anne var imidlertid ifærd med at gjøre Husets store Gjæsteseng istand og feie Kammerets Murstensgulv og bestrø det med Sand. Siden denne selvraadige Skabning følte sig ligesom paa sine egne Enemærker, var hun flittig, agtpaagivende og virksom, i Modsætning til hendes tidligere Skjødesløshed. Det er nok sandt, at hun kun gjorde hvad hun selv vilde, hyppigt forsømte de huslige Andagtstimer, spiste hvad og naar hun vilde og tidt overfor Tjenestefolkene udtalte sig nedsættende om Jomfruens Foranstaltninger, men hendes Frygtløshed, hendes Kvikhed, den Hemmelighed, som hvilede eller ialtfald syntes at hvile over hendes Forhold til Onkel Dirk, gjorde disse Ting mindre paafaldende, selv overfor de patriarkalske Skikke i en nordtydsk Landsby. Husets Herre var langtfra at svinge sig op til en befalende Tone overfor sin Adoptivdatter, tvertimod rettede han sig ikke sjeldent efter hendes raske og ofte træffende Forslag, som man kun kunde bebreide en stor Hensynsløshed. Der herskede en eiendommelig Harmoni mellem disse to kulturfjendtlige Mennesker, kun var den Gamles Hjerte blødt, hvor mærkeligt det end lyder, og naar Immekes Fantasi slog saadanne Volter, at hun formeligt blev borte for Jomfruen og de spindende Piger, saa brummede Dirk noget, som ingen andre end Anne kunde forstaa, og hun tæmmede sine Tanker og satte sig stille og tam ned paa en Skammel ved Siden af Onkelen og talte med ham om Bierne og Veirmærker og Vandstanden og lignende Ting.

Da det begyndte at blive mørkt, og den fremmede unge Pige endnu ikke var kommen, gik Anne lige hen i Kirken og raabte udenvidere ind i den halvmørke Hvælving. Selv om hun ogsaa godt gjennemskuede Hermances Hensigt, kunde hun dog ikke andet end føle en levende Beundring for hendes Skjønhed og Ynde. For et Barn uden Grundsætninger var det høist naturligt, at Onkelens Slægt søgte at faae Fingre i saa meget af hans Formue som vel muligt, Anne behøvede selv saa lidt, og hendes Beskytters Rigdomme forekom hende saa uudtømmelige, at hun ikke følte Misundelse. Men da nu Hermance traadte fra Mørket ud paa Kirkegaarden, belyst af det sidste Dagskjær, da følte hun den pludselige Skinsyge hos en Hund, der seer sin Herre klappe en anden Hund; hun var bange for, at Onkel Dirk skulde beundre Hermance, og, visende sine smaa, hvide Tænder, sagde hun: »Hvis Du ikke vil have andet end Penge af *ham*, saa skal jeg hjælpe Dig, for han gjør, hvad jeg siger, men Du skal holde Dig langt borte fra ham og vore Bier og alt det, jeg taaler det ikke, han skal tilhøre mig, han skal — —« hun tav, der foer sagtens Noget gjennem hendes Hjerne, som endog forekom hende for dristigt, for nyt, til at udtale det.

»Du holder altsaa meget af min Onkel?« spurgte Hermance, hvis Stræben virkelig ikke gik ud paa at vinde den gamle Bifaders Kjærlighed, saafremt hans Penge kunde faaes uden det.

»Holde af?« udbrød Anne forundret. — »Ingen har holdt af mig, saa længe jeg kan mindes, og jeg heller ikke af Nogen; jeg er ikke skabt til at blive holdt af, slet ikke, men vi To, han og jeg, vi høre nu engang sammen, altsaa maa vi blive sammen, og hvis Du vil lokke ham ind til Byen, saa løber jeg bagefter og brænder Huset af over Hovedet paa Jer!«

»Men Barn, det falder mig slet ikke ind at lokke ham bort herfra, jeg vilde blot have, at han skulde hjælpe min Moder, som er Enke, og os faderløse unge Piger lidt!«

»Aa Snak, Du er en rar Faderløs, Du, i dine fine Klæder. En Faderløs løber om paa sine bare Ben, man puffer til hende og skjælder hende ud, man giver hende det Daarligste man har og forlanger, at hun skal arbeide baade Dag og Nat — jeg har selv været en Forældreløs, jeg kjender til det — det rører Du mig ikke med, men jeg skal nok hjælpe Dig, for at vi snart kan blive Dig kvit!«

Anne borede Foden ned i en frisk Grav og mumlede: »Dernede ligger Henrik Moormann, som har efterladt os Alt; han var rig, seer Du, de kom Allesammen, baade Unge og Gamle og sleskede for ham og vilde mele deres Kage. Jomfruen siger, at der i de sidste ti Aar har været over Hundrede hos ham, man blandt dem Alle fandt han ingen bedre Mand, end Diderik Amhaag, Henrik havde i halvfjerdsindstyve Aar lært Verden at kjende — jeg er kun sexten Aar gammel og vil aldrig i mine Levedage skjøtte om nogen Anden, for jeg veed, hvordan de unge Mandfolk er, hvor fint de end lader! En fattig Pige løber de efter i Smug, og den Rige gjør de aabent Haneben til, jeg har lært det altsammen, inden jeg endnu havde slidt det første Par Sko, jeg forlader ikke Onkel Dirk!«

»Ja saa — kalder Du ham Onkel Dirk, og ikke andet?«

Immeke saae fast og mørkt paa hende: »Endnu ikke!«

»Men senere —?« forsikkrede Hermance.

»Senere!« sagde Anne og lagde Armene overkors.

Pludselig reiste hun sig op og lyttede. »Nu kommer han hjem,« sagde hun, »jeg kan høre den løse Ege paa det forreste Hjul, og nu hoster ogsaa den Blissede, det stakkels Dyr vil ikke gjøre det ret længe, det er ellers en god Hest!«

Uden at bryde sig om Hermance, der ikke kunde høre den mindste Lyd, gik eller rettere sagt »flagrede« Anne hen til Huset, lukkede Porten op og hentede inde fra Kjøkkenet en Sivstol, som Dirk skulde benytte, naar han steg af Vognen, saa tændte hun en Lygte og hængte den op paa et Søm. Snart vare ogsaa et Par Træsko satte hen til Ilden, saaledes at denne skinnede varmende ind i dem, og den store Lænestol blev ogsaa flyttet lidt. Nu hørte ogsaa Hermance gjennem Sultans Glædeshyl Vognen komme rumlende. Det var ingen Nytte til at hilse paa Onkelen ude i Mørket, hun blev altsaa staaende henne ved Skorstenen og saae spændt henimod den aabne Dør, som førte ud til Laden. Da hørte hun en Stemme, som fik hende til at blegne, hun blev saa forskrækket, at hun maatte gribe fat i Lænestolens svære Ryg.

»Høistærede Onkel,« sagde Stemmen, »jeg oplever den ene Overraskelse efter den anden; istedetfor en fattig, gammel Biavler finder jeg en statelig Gaardmand, og istedetfor det lille Barn, De omtalte, den yndigste Landsbyrose, som nogensinde er opvoxet paa Heden — og hvilken en Kvægstand. Det er sikkert Landet, der flyder med Mælk og Honning!«

»Men Dreng,« lød det noget barske, plattydske Svar, »naar Du ikke søgte mig, din Onkel, i Twisdorp, hvad vilde Du saa her?«

»En Stjerne, Onkel, en Ledestjerne, en —« den Talende forstummede, thi han stod ligeoverfor Hermance og blev med Rette meget forbauset over at træffe sin Elise her under dette Tag. »Hvad — Frøken Meyer?« fremstammede han, da en dæmpet Latter fra Anne fik ham til at se op. Immeke laa paa Knæ og trak Støvlerne af Husets Herre og gav ham de varme Træsko paa, saa hentede hun en stoppet Pibe, tog en Gløld fra Skorstenen og tændte Piben. Alt

dette foregik i Taushed, først da Piben vandrede fra Annes Læber over til Onkelens, trak Anne ham i Skjorteærmet — Frakken havde han allerede taget af — og sagde: »Onkel Dirk, hun der er Jeres Broderdatter fra Sandfort!«

»Ja saa,« yttrede Dirk, »jeg haaber, I har beværtet hende med hvad Huset formaaer.«

»Ja,« forsikkrede Anne, »hun har spist og drukket og Gjæstesengen er istand.«

»Kjære Onkel —!« begyndte Hermance.

Danselæreren gjorde et meget behændigt Luftspring, knipsede med Fingeren og udbrød: »Ah, min Ledestjerne var altsaa en Lykkestjerne. Jeg er Dem megen Tak skyldig, Frøken — Cousine!«

»Det var en Prøve —« fremstammede Hermance.

»Hvilken jeg har bestaaet som en enfoldig, brav Ungersvend,« svarede Danselæreren heftig, »dersom De har leet ad mig, har De maaske leet lidt — *for tidligt!*«

»Børn,« sagde Onkel Dirk, »sæt Jer nu hen og tag tiltakke — eders Fædre kom ikke for at lange til Fadet med mig, men det skikker sig ikke for os at gaa i Rette med de Døde!«

»De maa takke Frøkenen her, høistærede Onkel,« sagde Neveuen, »hun har viist mig Veien herhen, men da jeg nu engang er her, vil det ikke være let at faae mig bort igjen — jeg føler mig i min Ret!«

»Hvoraf vidste De, at jeg var i Twisdorp?« spurgte Hermance.

»Jeg? — Deres elskværdige Person var mig ganske vist en tilsløret Gaade, jeg søgte efter en vis Elise Meyer, hvem jeg havde Grund til at betragte som min Forlovede. Da jeg gik hjem fra Ballet, omsvævet af de yndigste Fantasier, mødte jeg paa Veien en Kusk, der hos mig, som den eneste natlige Veifarende paa Stedet, forhørte sig om en ung Dame, som han skulde have kjørt til Twisdorp, men som have foretrukket at gaa tilfods. Efter at jeg havde givet ham Oplysning, tilbød han at besørge samme Dame videre næste Morgen Kl. 7, altsaa idag. Klokken sex var jeg i den forgyldte Lisbeth for at ledsage Elise Meyer, mit Hjertes Ideal — hun var borte, var flygtet! Jeg benyttede nu selv Postvognen for at komme i Nærheden af Twisdorp, Mennesket vilde nemlig ikke forlade Chausseen. Men paa Sandveien indhentede jeg en anden Vogn, bad om Lov til at kjøre med, sagde mit Navn og fik at vide, at jeg sad ved Siden af min Onkel, paa hans Vogn.«

Jomfru Moormann traadte ind. Onkel Dirk pegede med Pibespidsen paa Fodkunstneren og sagde: »Det er min Brodersøn!«

»Mar-Joseph!« udbrød Jomfruen forbauset, »hvor mange Børn havde da Jeres Broder?«

»Spørg hende ad!« var Svaret, og Hermance skyndte sig at sige, at hun havde tre Søstre.

»Kommer de Andre ogsaa?« spurgte den gamle Pige ængstelig.

»Ja, hvis Onkel skulde ønske det — —« sagde Hermance undvigende, men Onkelen sad og saae ind i Ilden, kun et let Sideblik streifede Anne, og han bankede med Fingerspidsen paa hendes brune Hoved, hvorpaa hun resolut svarede: »Vor Dør er aldrig lukket, hverken ved Dag eller Nat!«

Hermance rødmede og blegnede under Vægten af sin pinlige Situation, medens hendes Fætters hele Opmærksomhed var henvendt paa lille Immeke, idet et skadefro Smil spillede om hans Læber.

»Du, Dreng,« afbrød Onkel Dirk Neveuens dæmpede Samtale med Anne, »Du, Dreng, hvad er egentlig din Profession?«

»Amhaag junior rettede sig i sin fulde Høide, bukkede og sagde: »Jeg underviser i Anstand og Dansens Videnskab!«

»Anstand? — Altsaa noget af en Jæger eller Forstmand?«

»Han er Dansemester!« oplyste Hermance i en lidet smigrende Tone.

»Danse?« studsede Dirk. »Lad os engang se, hvordan Du bærer Dig ad — — hm, hm, hm, — en Amhaag, der danser for Penge, ligesom Bjørne og Abekatte paa Markedet!«

Intet kunde være mere urokkeligt end den unge Amhaags triumpherende Bevidsthed. Han flyttede strax et Par Stole tilside og opfordrede Anne til Dans, idet han sang og fløitede, alt imedens han med største Iver søgte at forklare hende de forskjellige Trin og Regler.

Anne rettede sig ganske vist ikke derefter, men hendes elastiske Lemmer antoge en overgiven Bevægelighed, og hun søgte at overgaa sit Forbilledes Stillinger og Bevægelser i vild Gratie. Synet af Dansemesteren og den unge Piges Kaprioler vare i den Grad komiske, at selv Onkel Dirk og Jomfru Moormann smilede. I det Øieblik, da Kappestriden var livligst paa begge Sider, da Amhaag junior opbød Alt for at tæmme og beseire sin unge Elev ved Synet af ægte Kunst, omtrent paa samme Maade, som salig Orion bar sig ad overfor de vilde Dyr, traadte Magister Timmermann beskeden og nysgjerrig ind for at betragte Arvingens Fremskridt overfor Onkelen. Karlen, som idag havde kjørt for Dirk, oplyste ham snart om den nye Gjæst, og Degnen, som blev høist ubehageligt berørt deraf, besluttede strax at foretage en ny diplomatisk Vending, idet han redebont roste Danseren og forsikkrede Onkelen, at Neveuens Kunst virkelig var ganske uhørt.

»Det er mig kjært,« sagde Dirk, »jeg selv har aldrig hørt tale om den Slags og vilde synes bedre om en Skræder eller Skomager, for det kjender man dog til. Men naar Folk betaler

ham for det og det er et ærligt Haandværk, saa lad gaa!«

Til alt Held for Hermance var det nu Aftensmadtid, efter Maaltidet fulgte en længere Andagt, ledet af Jomfruen, og saa blev det betydet de Fremmede, at nu var det Sengetid. Ogsaa til Neveuen var der gjort et Kammer med en Alkoveseng istand, og de to unge Mennesker, som endnu den foregaaende Dag havde udvexlet kjærlige Ord og Kys, skiltes idag i haanlig Kulde for at tænke over, hvordan de skulde blive hinanden kvit.

Anne havde tændt en Lygte for at følge Husbonden paa hans Aftenrunde. Denne pleiede at blive udført ligesaa ordknapt som samvittighedsfuldt. Onkel Dirk holdt Lygten op for hver af de sindigt drøvtyggende Køer, der saae paa ham med store, forundrede og blendede Øine, forskrækkede ved sin Indtræden Kalve og Svin og gav hver af Hestene et let Klap, men den Blissede to, fordi den havde en slem Hoste og fortjente større Deltagelse. Tilsidst blev ogsaa Sultan sluppen løs og der blev hørt efter ved Døren til Faarestalden, om Alt var roligt derinde.

»Onkel Dirk,« begyndte Anne, da de gik tilbage gjennem Laden, »der er Folk, som lade sig forstaa med, at I er min Fader, er det sandt?«

Dirk fæstede sine graa Øine paa hende, rolige som Maaneskin og svarede saa: »Nei!«

»Det vidste jeg nok!« udbrød Anne og svingede med Lygten, »og det er godt, jeg behøver ingen Fader!«

»Saa—aa,« yttrede Dirk, »Du behøver ingen? Det tykkes mig dog, at Du kunne trænge til en.«

»Nei,« erklærede Immeke bestemt, »jeg vil ikke have nogen, en Fader maa man lystre, og det vil jeg ikke!«

»Saa var din Moder ganske anderledes;« sagde Dirk tørt.

»Hvordan var min Moder da?« spurgte Pigen trodsigt.

Dirk rev en Haandfuld Hø ud af det opstablede Forraad, betragtede Græsstraaene, som om han vilde tælle dem, og sagde derpaa:

»Din Fader gav hende flere Prygl end Mad, og hvis han havde behandlet hende ordenligt, saadan som jeg vilde have gjort, saa havde hun levet den Dag idag.«

»I vilde have behandlet hende ordenligt, Onkel!«

»Ja,« var det rolige Svar, »hvis din Fader ikke havde drukket sig ihjel forinden, vilde jeg have giftet mig med hende, men hun kunde ikke holde det ud længer, hun døde først!«

»Ha, ha, ha,« lo Immeke, »saa ligner jeg bestemt min Fader!«

Dirk svarede ikke og tog Lygten op fra Gulvet.

»Vent lidt,« sagde Anne, »jeg har endnu noget at spørge Jer om: siden min Moder er bleven pryglet ihjel, hvorfor giftede I Jer saa ikke med mig?«

»Med Dig —?« udbrød Onkel Dirk forbauset. »Børnesnak, Børnesnak! Gud maa vide, hvor Du faaer de Nykker fra, din Grønskolling!«

»Nei, det er mit Alvor!« forsikkrede hun og gik med lange Skridt ved Siden af ham. »Dersom I tager en Anden, vil hun ikke gjøre Jer tilpas, og tager jeg en Anden, vil han prygle mig, eller jeg ham; der stikker noget af min Fader i mig.«

Onkel Dirk gik sin Vei med Lygten, som om han ikke havde hørt Ægteskabstilbudet. I Kjøkkenet slukkede han Lygten og sagde langsomt: »Ja, det er sikkert, Du har det ikke efter din Moder, hun led som et Lam, saa en Sten maatte røres derved!«

»Onkel Dirk,« hviskede Immeke og traadte tæt hen til ham, idet hun lagde Hænderne paa hans brede Skuldre, »jeg, for min Part, finder det dumt at lide som et Lam, jeg vilde bide og kradse, hvis En kom mig for nær. Enhver skal vogte sig, kun I ikke, for I er retfærdig og forstandig. God Nat!«

»Hun har alligevel Ret!« mumlede Dirk, da han tog Træskoene af.

Danselæreren sov endnu ikke. Det maa regnes ham meget til Gode og er et virkelig smukt Træk i hans Karakter, at det ikke var Hævnfølelse mod den falske Hermance, som holdt ham vaagen, men en første, brændende Kjærlighed til »Rose, Rose, Rose rød, Roselil paa Heden!« Han sang det liggende under den vældige Overdyne og tænkte ved sig selv, at han altid havde allerkjæreste Indfald. Ja, Immeke var hans første Kjærlighed, han havde nok gjort Løier med Opvartningsjomfruer, med Kokkepiger og Stuepiger, men en »Rose, Rose, Rose rød«, som endnu var helt uciviliseret og uberørt af enhver Danseregel — en saadan havde han endnu ikke elsket, og kun en saa flot Fyr som han, Amhaag junior, kunde paa samme Tid have det Held, at hans sidste første Kjærlighed just faldt paa en rig Onkels Kjælebarn. »Imorgen! Imorgen!« udbrød Kunstneren glad, nynnede endnu engang »Roselil . . .« og faldt saa isøvn, skjøn som en Gud. Degnen Timmermann var ikke saa heldig, hans bedre Halvdel regerede saadan med ham, at det løb ham koldt nedad Ryggen.

»Seer Du,« udbrød den kjære Sjæl med sin skingrende Røst, »det kommer der ud af din Klogskab! Vi faaer ikke en Døit af Arven at se, jeg indestaaer ikke engang for et anstændigt Gravøl. Saadan en gammel Bonde, som Dirk, offrer jo ingenting paa sig selv, og som man lever, saa døer man. Du har altid været en Æsel, saa længe jeg har kjendt Dig, det er intet Under, at Du har henvendt Dig til de gale

Arvinger, det vil koste mig Umage at gjøre dine Dumheder gode igjen!«

»Du træffer nok det Rigtige, Gamle, det gjør Du nok!« mumlede den lyksalige Ægtemand formildende.

»Jeg skal nok bringe Sagen i en anden Gjænge,« vedblev Konen selvtilfreds, »jeg vil forestille Bonden, at man venter, at han endelig gifter sig, og at den unge Pige er en passende Kone for ham!«

»Hvilken ung Pige?«

»Faareho'ede, Arvingen, Broderdatteren!«

»Ja, Du har Ret, Du har Ret!« sagde Manden.

»Ja, naturligvis!« udbrød hun haanligt. Dermed endte Samtalen.

*

Den store Kleyhoop var forud overbevist om, at i Twisdorp maatte Alt gaa galt, hvis han ikke fra Tid til anden stak sin Næse i Sagerne der. Han regnede sig imidlertid sine Besøg hos Onkel Dirk meget til Gode og opstillede sig i sin Landsby som en ægte Martyr for opoffrende Venskab. Han havde kjedet sig over, at Sagerne hidtil virkelig gik deres gode Gang, og blev sjæleglad, da han en Dag traf de to Arvejægere. Nu var han meget fornøiet og udfandt strax et Krigspuds for at slaa de To af Marken. »Fætter,« begyndte han høitidelig, »jeg maa bede Dig om at gaa med op i Øverstestuen, jeg har noget at tale med Dig om!«

Dirk viste ikke Spor af Nysgjerrighed, men han fulgte sindigt med og satte en Stol hen til Gjæsten, som først havde overbevist sig om, at Døren var lukket.

Kleyhoop stemmede Næverne mod sine Knæ, pustede Kinderne op og sagde: »Fætter, der er ikke andet for, Du maa gifte Dig!«

Dirk satte et helt fornøiet Ansigt op og svarede: »Ja, det Samme har hun sagt — men det gaaer ikke!«

»Hun? — Hvem er hun?«

»Degnens Kone, men det gaaer ikke!«

»Og hvorfor i al Verden gaaer det ikke!«

»Det er en forbudt Slægtskabsgrad!«

»Pokker heller — Giftermaal?«

»Nei, min Niece!«

»Ja naturligvis er det forbudt; din Niece er ogsaa altfor ung og fin paa det, Fætter, Du maa have en ordentlig, dygtig Bondepige, og jeg kommer for at tilbyde Dig een!«

»Tak skal Du have!« svarede Dirk rolig, »jeg har foreløbig ikke Brug for dit Tilbud!«

»Naa — saa Du vil ikke gifte Dig? Det vilde dog være passende, at der sad en ordentlig Stamme paa Gaarden i Twisdorp!«

»Ja, en ordentlig Stamme, det har Du Ret i!« gjentog Dirk tankefuld og tilføiede derpaa: »Men det gaaer alligevel ikke!«

»Men hvorfor ikke?« spurgte Kleyhoop misbilligende og indtrængende.

»Ja, det bliver nu min Sag,« erklærede Dirk paa sin sindige Maade.

»Du vil altsaa ikke have hende?« spurgte Kleyhoop og reiste sig.

»Nei, tak! Vil Du gaa med ned i Kjøkkenet?«

For første Gang i sit Liv kunde Kleyhoop ikke gjennemskue sin Adoptivfætter, hvilket fortørnede ham høiligt og atter gjorde ham gunstigt stemt for de to Arvejægere.

Forresten gik «Drengen«, som han blev kaldt der paa Gaarden, ikke saa meget paa Jagt efter sin Onkel som efter den letfodede Anne. Engang havde hun nær begravet ham i Halmen, som hun kastede fra Loftet ned paa hans krøllede Hoved, en anden Gang slukkede hun Lygten, og Fodkunstneren maatte famle sig frem mellem Kreaturerne for at komme hen til Kjøkkenet.

Den geniale Straahat med det blaa flagrende Baand syntes at finde en lumsk Glæde i at anbringe sig paa de usædvanligste Steder, snart hang den mellem Flæskesiderne i Skorstenen, snart svævede den i Hønsehuset, snart vuggede den sig gratieust paa Tyrens Horn. I ethvert Drilleri af den virkelig tornefulde Hederose saae »Drengen« en ny, omend noget eiendommelig Elskovserklæring, der, som næsten alle Begivenheder i hans Liv, gav hans Forfængelighed forønsket Næring. Stakkels Hermance havde virkelig ingen anden Trøster end Helgenen og Skolelæreren. Hun gjøs rigtignok ved at høre Fru Timmermanns Plan, men det var dog altid bedre at gifte sig med Onkelen, som jo dog ikke kunde leve evigt, end at miste Formuen. Hun vilde ialtfald ikke give fortabt, før hun havde gjort et Fremskridt paa en eller anden Maade og straffede den hensynsløse Anne ved at blive, indtil denne godvilligt befriede sig fra hende. Dette Øieblik syntes da ogsaa snart at være kommet, skjøndt Stedet var lidt underligt valgt. De to unge Piger knælede under Gudstjenesten i Twisdorp-Gaardens gamle, raat udskaarne Chorstol, da Immeke puffede til sin Naboerske og sagde til hende: »Du, jeg har betænkt mig, endnu i denne Uge tager jeg med Dig til Byen!«

»Jeg bliver her,« svarede Hermance bag sin Bønnebog, »indtil Onkel har givet mig Løfte om en Understøttelse.«

»Naa, vi vil ikke lade os lumpe for en Haandfuld Penge!« udbrød den Lille uden Spor af kristelig Ydmyghed, reiste sig, børstede sit grønne Silkeforklæde af og gik med flagrende røde Huebaand ud af Kirken.

Da Eftermiddagskaffen var drukket, kom Anne med Dirks Hat og Stok og bød ham begge Dele tilligemed hans Tobakspung.

»He, he —« sagde Dirk, »hvad skal jeg med det?«

»Vi maa idag gaa ned til Grankobbelet,« svarede Pigen, »Henrik Moormann gik derhen hver Søndag, naar Veiret var godt!«

»Hun veed det, hun veed det!« udbrød Jomfruen rørt, uden at have nogen Anelse om, at Anne havde en Bagtanke dermed.

Dirk rettede sig i Veiret og sagde: »Hun har Ret!« Saa stavrede han af, saa at Anne ikke kunde holde Skridt med ham og maatte raade Bod herpaa ved af og til at gjøre smaa Spring.

Danselæreren og Hermance bleve siddende ved Kaffebordet. Den Sidste talte tilsyneladende de Ringe, som Overkopperne havde efterladt paa Bordpladen, medens de landlige Kaffedrikkere drak af Underkoppen. Endelig begyndte den unge Mand paa sin uforfærdede Maade: »Det er ligefrem latterligt, at vi løber rundt om hinanden, ligesom Katten om den varme Grød. Forresten har jeg for længe siden tilgivet Dem Deres Forræderi imod mig, da De jo dog er Aarsagen til min tilkommende Lykke ved min Anne-Roselils Side! Hvis Onkel, som jeg formoder, skulde indsætte mig som Arving, skal jeg nok vise mig generøs mod mine trængende Slægtninge, det giver jeg Dem mit Ord paa!«

»De er altfor god, Hr. Amhaag, men jeg haaber ikke at faae Brug for Deres Løfte.«

»Naa, saa meget desto bedre! Det er jo ikke nødvendigt! Det var kun mit gode Hjerte, der talte! Jeg har et Hjerte som Guld, deri søger jeg virkelig min Lige!« —

Anne løb imidlertid taus bag efter Husets Herre hen til Granerne. Hos Bønderne er det ikke Skik, at et Fruentimmer gaaer foran en Mand, hun maa ovenikjøbet holde sig et Par Skridt tilbage. I Udkanten af Grankobbelet saae Anne ud over Mosens brune Boghvedemarker og sagde:

»Her var et godt Sted til Bier!«

»Ikke ilde — hun har Ret!« svarede Onkel Dirk og borede sin Stok ned i Mosset.

»Det vil jeg ogsaa sige,« tog Immeke atter til Orde, »hvis der ikke snart bliver gjort en Ende paa det med Jeres Broderdatter, saa faaer vi nok Moderen og de andre Tøse paa Halsen!«

Onkel Dirk saae temmelig forskrækket ud og sagde vemodig resigneret: »Dersom de kommer, saa kommer de, vi har jo Brød nok!«

»Men jeg vil ikke have, at de skal komme,« udbrød Anne, »og det er ogsaa Jer imod!«

»Hvem kan forhindre det?«

»I! Lov hende her noget, eller giv hende Penge, saa gaaer hun!«

»Ho ho, hvad jeg lover, det holder jeg ogsaa!«

»Naturligvis, I kan jo dog ikke tage Jeres Guldstykker med i Graven!«

Denne Tanke beskjæftigede Dirk alvorligt, medens han pirrede med sin Stok i Jorden.

»Hvorfor skal jeg da nu paa een Gang absolut dø?« spurgte han endelig. »Før har dog alle Mennesker ladet mig leve og Ingen brød sig det mindste om mig!«

»Fordi vi nu er rige, derfor bekymrer man sig om os!« sagde Anne og glattede sit smukke, brogede Forklæde. »Aldrig i Evighed havde Nogen tænkt paa at gifte sig med mig, dengang da jeg gik med bare Ben og passede Børn, nu er jeg paa Torvet ligesom Fedekvæg; Jeres Dreng vil ogsaa gjerne have mig til Hustru!«

»Oho!« — udbrød Dirk bister — »og Du vilde gjerne have ham til Mand for at danse gjennem Livet ligesom et Egern?«

»Ja, Onkel Dirk, jeg troer nok, jeg kunde lide at faae ham! Og hvis I nu vilde lade mig komme til Kjøbstaden med Eders Niece, saa vil jeg se at faae lidt fine Manerer!«

»Ja, saasnart de er komne ud af Svøbet, vil de løbe!« brummede Onkel Dirk. »Saasnart Du er bleven fin, vil gamle Onkel Dirk og Twisdorp være for grove for Dig — det er ikke anderledes!«

»Ti stille!« udbrød Anne med funklende Øine, »ti stille! Jeg er ingen god Pige, men heller intet Utyske, som kvæler sin Underholder, I maa hellere slaa mig ligestrax, end tale saa slet om mig!« Hun havde lænet sig tilbage ligesom et tirret Rovdyr, men nu sprang hun frem, slyngede sine Arme om Bifaderens Tyrehals og pressede sin bløde Kind mod hans veirbidte Ansigt. »Tal ikke saadan,« hulkede hun, »vi er jo dog alene i Verden, vi To, og jeg vil heller ikke tage herfra! Lad Drengen gifte sig med Hermance, hvis han vil, jeg bliver her!«

Onkel Dirk havde Møie med at ryste det heftige Pigebarn af sig, med sine Labber klappede han hendes taarevædede Kinder og sagde til hende: »Gaa Du bare, Barn, gaa Du bare, men Du maa komme igjen, og hvis Du vil have Drengen, faaer vi at se. Og jeg skal nok give Niecen nogle Skillinger, for at I ikke kommer tomhændede; græd blot ikke, Barn. Din Moder har saamænd grædt nok, altfor meget!«

Paa engang stødte Immeke heftigt sin gamle Ven tilbage, satte Armene i Siden og spurgte med flammende Aasyn og Dirren i Stemmen: »Er det sandt, at I er løbet efter min Moder?«

Dirk rystede paa sit store Hoved, skubbede Huen fra det ene Øre til det andet og sagde derpaa: »Det skulde Du ikke spørge mig om, Immeke! Men siden det nu engang er skeet, skal Du vide, at jeg aldrig har talt et Ord under fire Øine med den stakkels Kone, men hendes Have stødte op til vort Kobbel, og der stod mine Bier ved Pinsetider, naar Rapsen var i Blomst, som Du veed. Da Du var saadan en fire, fem Dage gammel, kom hun, med Dig paa Armen flygtende forbi mig og din Fader bagefter, og jeg spærrede Veien for ham, løftede min

Øxe og svoer at slaa ham ned, hvis han rørte sig af Pletten eller gjorde den stakkels Kvinde mere Fortræd — han vidste, at jeg vilde have gjort det med koldt Blod, og blev staaende, siden gav jeg ham af og til Penge for, at han ikke skulde mishandle hende — han plagede hende saamænd nok endda, men hun fik dog Lov til at dø med hele Lemmer!«

Anne rev Huen af Hovedet og slog med de smaa, knyttede Hænder løs paa Bryst og Skuldre med en Heftighed, der vilde have tilfredsstillet den strengeste Svøbebroder.

»Nei, jeg passer ikke til Dig, Dirk,« gispede hun, idet hun uden videre sagde Du til Bifaderen; »Du er retfærdig og god, og jeg er min Faders Datter og har en Djævel i mig, jeg passer bedre til de Folk, som smigrer mig idag, for imorgen, naar Du slaaer Haanden af mig, at jage mig bort som en skabet Hund. Tidt,« — hun lod Armene synke og hendes Stemme blev sørgmodig, »tidt har jeg tænkt paa, at I kunde knuse Djævelen i mig med Jeres store Fod, at jeg kunde gaa efter Jeres Haand, ligesom de unge Plage, naar de skal lære at gaa for en Vogn, men det nytter ikke, den ubændige Aand griber mig og ryster mig, jeg kan ikke overvinde mig selv!« Hun rev de harpixduftende Grangrene af, saa det knagede, men da hun vilde knække et lille Træ, løftede Dirk truende sin Stok og hans »Holdt!« lød drønende gjennem Krattet. Annes Træk opklaredes: »Slaa kun, slaa kun!« sagde hun, »hvis en Anden slog mig, vilde jeg kaste mig over ham som en gal Kat, men I har Ret dertil, jeg tilhører Jer!«

»Vorherre bevare mig for at løfte min Haand mod Kvinder og Børn!« knurrede Dirk og gik saa med bøiet Hoved gjennem Krattet.

*

Onkel Dirk hørte ingenlunde til dem, der forhaste sig; der forløb hele fireogtyve Timer, inden han var kommen paa det Rene med Sagen, men saa var det paa den anden Side ogsaa slaaet fast. Da om Mandagen den huslige Kreds var forsamlet om Aftenpandekagen, skjød Husbonden sin Tallerken bort, stak sin Foldekniv i Lommen og tørrede sig om Munden med Bagen af Haanden. Saa fæstede han sine graa Øine paa Dansemesteren og sagde: »For en anden Gangs Skyld, saa holder jeg mere af, at Enhver taler rent ud af Posen, og erklærer nu, at Du kan gifte Dig med Anne, hvis Du vil have hende, kun paa det ene Vilkaar, at I bliver boende her hos mig!«

»Kjæreste Onkel!« udbrød den skjønne Ungersvend bevæget, »De kjender mine høieste og lønligste Ønsker, thi Rose, Rose, Rose rød er og bliver min første Kjærlighed, jeg har heller ikke noget at indvende mod Soliditeten af dette Hjem, imidlertid tvivler jeg om, hvorvidt de elskværdige Indvaanere af Twisdorp vil være tilbøielige til, Aar ud og Aar ind at tage Danseundervisning hos mig, for at jeg kan tjene til mit Ophold.«

»Det er forbi med Dansen,« knurrede Onkel Dirk, »Du bliver Bonde!«

»Naa saadan —?« udbrød Fodkunstneren og foer op, »godt, vi forsøge det, Anne skal være min hulde Læremester.«

»Nei, det skal Avlskarlen besørge!« rettede Onkelen med urokkelig Alvor, »Immeke tager til Kjøbstaden og prøver paa at blive fin!«

Et eller andet i Mændenes Tale maatte have stødt Anne, hun skubbede til Bordet, saa Tintallerkenerne klirrede og sagde trodsig: »Og dersom Hr. Edwin Amhaag siden kommer paa andre Tanker, saa kan han bare give mig Løbepas!«

Onkel Dirk vendte langsomt det mægtige Hoved om og sagde paa sin sindige Maade: »Nei, det kan han ikke. Mens Du var et lille Barn, Immeke, har jeg kvalt en gal Hund med mine egne Hænder for at beskytte Dig, da Du i din Barnedumhed gik henimod den. Jeg tænker ikke, at mit Hoved eller mine Arme er blevne mere skrøbelige siden den Tid, og jeg skal nok værne om Dig, saalænge ingen Bedre træder i mit Sted!« —

Amhaag junior stillede sig i tredie Position for at give en af sine sirlige Fraser tilbedste. Det maa ikke lades uomtalt, at disse pathetiske Talemaader i Virkeligheden imponerede Onkelen og hans Pleiedatter, de forekom dem høitidelige og værdige ligesom en Præken, ikke fordi de klart forstode Ordene og Meningen, men tvertimod, fordi den største Del var dunkel for dem, og de mere holdt sig til den Talendes Stilling og Foredrag end til Indholdet af det Sagte. Denne Gang — saa meget Skjønt gaaer desværre tabt — kom den vordende Ægtemand og præsumtive Arving ikke til at give sine Tanker og Anskuelser om den første Kjærlighed Udtryk, da en heftig Hulken henledte Alles Opmærksompaa Hermance. Det var ikke af Medlidenhed, eftersom de Tilstedeværende vare blottede for Sentimentalitet, Dansemesteren og Anne havde et ondskabsfuldt Udtryk, Jomfru Moormann var oprørt over et saa upassende Følelsesudbrud, Onkel Dirk saae paa hende med den uforanderlige Sindsro, som man var vant til hos ham.

»Aa, jeg Ulykkelige!« gispede den unge Dame, »nu er alt Haab ude, og jeg kan tage bort med tomme Hænder!«

Hun fortrød sin Uforsigtighed, inden hun endnu havde fuldendt Sætningen, og fæstede de overstrømmende Mine ængstelig paa den gamle Bonde, men Virkningen var en hel anden.

»Barn!« begyndte Onkel Dirk, »jeg har kun ventet paa, at Du selv skulde udfinde, hvad Du egentlig vil her, jeg bryder mig ikke om det der foregaaer i Krogene og bestjæler ikke

andre Folk for deres lønlige Tanker. Men jeg har to Øren; siig rent ud, hvad Du vil!«

»Vi er fem med Mama,« fremstammede Hermance, »og vi har sexhundrede Daler om Aaret at leve af, vi arbeide allesammen undtagen Else, som altid siger, at hun er som en ung Ravn i Guds Forsorg, men det er alligevel meget lidt og — —« hun vovede, skamfuld, forvirret og usikker, ikke at fortsætte, da Onkelens Ansigt bevarede et stift og roligt Udtryk. En pinlig Pause opstod, Anne tog den store Brødkniv og borede den lige til Skaftet ned i det store Rugbrød, som laa ved Siden af hende, skjøndt dette faste Brød byder selv den skarpe Klinge Modstand nok.

»Immeke,« sagde Bonden og gjorde Korsets Tegn, »tag Kniven ud og knæl. Bed tre Fadervor,« vedblev han, da hun adlød, »og I Allesammen siig bagefter, naar det hedder: Giv os idag vort daglige Brød, ve det Hus, hvor Guds Gaver blive vanærede — bed, Barn, bed!«

Onkel Dirk havde taget sin Hat af og gjentog med høi, kraftig Stemme den femte Bøn, tog saa Hatten paa igjen og henvendte sig til Hermance: »Enhver af Jer,« sagde han, »skal hvert Aar, saa længe jeg lever, af mig faae halvtredsindstyve hollandske Gylden til det daglige Brød, men den af Jer, der er som en ung Ravn, skal have hundrede Gylden. Vorherre giver ikke Alle en og samme Natur, og Enhver skal love ham med sin Tunge. Jeg sender ogsaa mit Pleiebarn Immeke til Jer, og hun skal ikke komme tomhændet!«

Han gik hen til Skorstenen og lagde en Gløb paa Piben, Hermance vilde takke ham, men han skjød hende tilbage: »Jeg gjorde det ikke af Kjærlighed, men af Pligt!« knurrede han og gik ud ad Kjøkkendøren.

Edwin Amhaag gjorde et Par sirlige Skridt henimod sin Forlovede og udbrød: »Torneløse Roselil — Du er tilbedelsesværdig, altsaa forstaaer Du ogsaa at adlyde?«

Anne lagde Armene overkors: »Tilbage,« advarede hun, »bild Jer ikke ind, at jeg nogensinde vilde lystre Jer, det skulde da være, at I først lærte at befale som Onkel Dirk! Hvis vi To skal have hinanden, saa er jeg bange for, at En af os bliver Herre, enten Du eller jeg — saa, nu veed Du det!«

Hermance ilede fuld af Harme hen til Fru Timmermann, som ikke glemte at udgyde en Strøm af Anklager over sin Mand, fordi han han havde forkludret det Hele, indtil Magisteren hel spagfærdig sagde: »Men naar I har det Utyske til Anne i Sandfort, kan I lettelig gjøre det forrykte Guds Barn helt forrykt ved alskens Forfængelighed og Smiger — saa er det Hele forbi, for hvad der ikke er bondsk, synes vore Bønder ikke om!«

Damerne saae til hinanden og hans kjære Ægtehalvdel sagde haanlig: »Nu er det Fæhoved ovenikjøbet klogere end vi — men der er foreløbig ingen anden Udvei; Hun er et Barn, et slemt Barn, men desto lettere er det at komme hende tillivs, prøv paa at bestikke hendes hoffærdige Mund, eller hendes tindrende Øine, eller hendes opmærksomme Øren, bliv ved at tale om hvor klog, smuk, rig og frygtet hun er, og send hende saa tilbage til os, Resten paatager jeg mig, et Aar efter Brylluppet skal det nette Par have vendt Twisdorp Ryggen for bestandig — siden Uddrivelsen af Paradiset har det altid været lettere at løse end at binde! Du skal ikke rømme Dig, Degn og Magister, vi maa holde ærligt med det ene Parti og den smukke gode Mamsell kan trøstigt reise, jeg haaber blot, at hun vil vise sig taknemmelig for min Omsorg for hende og betænke mine Børn —«

»Det kan De stole paa,« afbrød Hermance hende, blussende af indre Harme, og med kunstlet Venlighed, »at min første Udgift skal være en Foræring til Deres kjære Børn!«

De to Talende gik passiarende ud ad Døren, Magisteren rynkede imidlertid majestætisk Panden og modtog sin alene tilbagevendende Udkaarne med samme Værdighed, som den hvormed han modtog fornemme Lig paa Begravelsesdagen: »Kvinde, Dig har Satan forblendet og tilmed atter i en Slanges Lignelse! Vil Fru Amhaag maaske lade sig vie og døbe her os, hvad? Vil hun maaske give Offer foruden andre Intrader? Vil Døttrene ikke blive gifte her og der, og Moderen skrabe sammen til dem hos os, hvad?«

Fru Timmermann satte Armene i Siden, gav sin Hue et Skub tilbage og svarede dæmpet, næsten venlig: »Lille Magister, lille Magister, hvor Du dog er sindrig og forslagen. Vær Du kun rolig, Fruentimmerne skal blot skaffe os af med den Djævleunge til Anne, men Hr. Edwin, som er en rigtig venlig ung Mand, skal arve, jeg har allerede lovet ham det, og han vil ogsaa staa Fadder til vor næste, men vi lade os ikke mærke med Noget og sørge kun for, at Kleyhoop og Hr. Edwin holde sammen. Kleyhoop er selvfølgelig imod Anne, som er kommen af Ingenting — det skulde dog gaa mærkeligt til, hvis vi ikke fik snakket den Gamle hans Arv fra!«

»Du er dog en prægtig Kone!« sagde Degnen og vilde tage hende under Hagen, men hun gav ham et velrettet Ørefigen og forsvandt i Kammeret, hvor to Børn vrælede omkap, og det var vanskeligt at bestemme, naar de vilde høre op, da den Ene ikke gav den Anden noget efter.

(Fortsættes.)

REMBRANDT VAN RIJN.

(Selvportræt).

Prospekt af Amsterdam.

REMBRANDT VAN RIJN.

Efter J. F. White.

II.

Med 5 Illustrationer: Anatomiforelæsningen (efter Fotografi), Prospekt af Amsterdam, Rembrandt, Rembrandts Moder, Jesus helbreder de Værkbrudne (efter de originale Raderinger).

Rembrandts tidligste Malerier skrive sig fra de sidste fire Aar af hans Ophold i Leyden, fra 1627 til 1631. Bode nævner ni Malerier, som vides at tilhøre disse Aar, hovedsageligt Malerier med enkelte Figurer, saasom St. Paulus i Fængsel og St. Hieronymus, men ogsaa større Kompositioner, som Samson i Fængsel, Fremstillelsen i Templet. Den fremherskende Tone i alle disse Malerier er en grønlig-graa, Virkningen er noget kold og tung. Galleriet i Cassel giver os et typisk Exempel paa hans Studiehoveder af gamle Mænd, omhyggelige og energiske i Udførelsen og fulde af Enkeltheder, Virkningen af Lys Skygge er omhyggeligt udtænkt. Kunstelskere i Amsterdam bleve nu opmærksomme paa hans Arbeider og, tilskyndet af deres Opfordringer, flyttede han 1631 til denne By for at tilbringe Resten af sit Liv der. Hans Liv frembyder ikke mange Begivenheder, og disse ere rent private, thi han levede blandt jevne Borgere, omgikkes en udvalgt Kreds af Videnskabsmænd, Præster, Digtere, Kunstnere og Kunstelskere. Han havde pludselig svungen sig op til at være den første Portrætmaler i Byen og modtog talrige Bestillinger. Man kjender idetmindste 40 Portræter, udførte i de første Aar af hans Ophold der; de ere bestemte og kraftige i Maneren og alvorlige i Udtrykket. Det er blevet bemærket, at han kun gav sin Fantasi frie Tøiler i Portræterne af sig selv og sine nærmeste Paarørende. Den udmærkede Maler, *Thomas de Keyzer*[14], stod dengang paa Høiden af sin Kunst, og hans Indflydelse kan spores i nogle af Rembrandts mindre Portræter. Elever strømmede nu ogsaa til hans Hus i Bloemgracht, blandt dem *Gerard (Gerrit) Dou*[15], som omtrent var paa Alder med sin Lærer. Det første betydelige Arbeide, Rembrandt udførte i Amsterdam, er Simeon i Templet (Musæet i Haag), et smukt, tidligt Exempel paa hans Behandling af Lys og Skygge og fine Farve. Det samlede

---

[14]) F. ca. 1595; † sammesteds 1679. Portræter og Portrætgrupper med kraftig Charakteristik. Kgl. M.: Portræter af Borgermester Cornelis van der Gracht og Hustru Jobie Broetmans (Landskabet er malet af Jan van Goyen.) [15]) F. 1613 Leyden; † 1675. Genrebilleder med fin, miniaturagtig Udførelse og smuk Belysning. Kgl. M. eier to Arbeider af ham: Lægen og Pigen med Lyset. — De betydeligste af Rembrandts øvrige Elever ere: *Ferdinand Bol, Govaert Flinck, Gerbrandt van den Eeckhout* (hvis Arbeider ofte ere forvexlede med Rembrandts), *Carel Fabritius, Nicolas Maes, Samuel van Hoogstraten* og *Aart de Gelder.*

Lys falder paa Hovedfiguren, medens Baggrunden ligger i et hemmelighedsfuldt Mørke. Overfladen er jevn, og alle Enkeltheder omhyggeligt udførte, men Lysvirkningen paa Simeons Kappe viser, hvor snart han har følt den magiske Virkning af Farvens Spil. Mellem den lille Simeon fra 1631 og den legemsstore Anatomiske Forelæsning fra 1632 er der stor Forskjel. I den Sidste have vi den første af de store Portrætgrupper — Anatomen Dr. Tulp, Rembrandts Ven, taler til sine syv Tilhørere, som spændt lyttende staa omkring det forkortede Kadaver. Emnet var ikke nyt, det havde været behandlet tidligere til Lægernes Forsamlingshus. Men det var forbeholdt Rembrandt at gjøre det til et stort Maleri ved at samle de udtryksfulde Portræter i en charakteristisk Handling. Farven er rolig og Penselføringen ængstelig, medens Lys og Skygge staa noget haardt imod hinanden. Men det er alligevel et forbausende Arbeide af en ung Mand paa femogtyve Aar, og det betragtes almindeligt som den første Milepæl paa hans Kunstnerbane og som betegnende et nyt Afsnit i hans Kunst.

Rembrandts Moder.

I de 40 lange Aar af Rembrandts Virksomhed som Maler vides henved 700 Malerier at hidrøre fra hans Haand. Det er derfor aldeles umuligt med den Plads, der staaer til vor Raadighed, at omtale andet end de fremragende Værker i deres Rækkefølge. Foruden Portræterne af Familien Pellicorne fra 1632 have vi Kalligrafen Coppenol (Galleriet i Cassel), der har særlig Interesse som et tidligt Exempel paa Rembrandts Methode, at give et Portræt blivende Interesse ved at gjøre det til et Genrebillede. Han giver det et Udtryk af Liv ved at lade Coppenol vende Hovedet mod Tilskuerne, medens han snitter en Pen. Samme Motiv findes i Skibsbyggeren fra 1633 (Buckingham-Paladset), som seer op fra sit Arbeide, afbrudt ved Hustruens Komme. Men den brave Coppenol, »Pennens Fønix«, har en anden Tiltrækning for os: han var en af Rembrandts første Venner i Amsterdam og vedblev at være ham tro til det Sidste; han er malet tre Gange og raderet to Gange af Kunstneren, hvis sidste Portræt-Radering (1661) var den saakaldte store Coppenol. De to smaa Malerier af Filosoferne i Louvre fra 1633, ere omhyggelige i Udførelsen og af stor hemmelighedsfuld Virkning. Aaret 1634 er særlig mærkeligt; den 10. Juni 1634 ægtede Rembrandt den nydelige *Saskia van Uylenburgh,* en smuk, blond Friserinde, Datter af den i 1624 afdøde Retslærde Rombertus Uylenburgh, Borgermester i Leuwarden og Medlem af det høie Raad i Friesland. Saskia var født i Aaret 1612 og havde tilbragt sin Ungdom hos sine gifte Søstre; de sidste Maaneder af Aaret 1633 hos sin Søster Antje i Franeker. Hvor Rembrandt lærte hende at kjende, er ikke paavist, men faktisk er det, at han allerede i 1632 kjendte og portætterede hende, thi i Galleriet i Stockholm findes hendes Portræt fra Rembrandts Haand, dateret 1632, i Brera i Milano et andet fra samme Tid, en Perle af Rembrandts Kunst. Indtil hendes Død i 1642 var hun Midtpunktet i hans Liv og Kunst og lever for os saavel paa mangt et Lærred, som i de særlige Portræter af hende. Paa hende ødslede Maleren sin tryllende Evne, malede hende som Dronning Artemisia eller Bathseba (Madrid) og som Samsons Hustru — altid stolt af hendes lange, blonde Haar og bedækkende hende med Guld og Perler, ligesaa kostelige i deres Farvespil, som de ægte. Et lystigt Par, som vi se dem i Dresdener Galleriet, hvor han sidder leende med Saskia paa Skjødet, spadserende sammen paa et smukt Maleri fra 1636 eller vælgende Smykker til sit Toilette, saaledes forklarer

Bode nemlig den saakaldte Borgermester Pancras og hans Hustru. Det var hans lykkelige Tid, da han afbildede sig selv med frodig Fantasi og smykkede sig, ialtfald paa sine Portræter, med Skjærf og Fjedre og Guldkjæder. Saskia bragte ham en Medgift af 40,000 Gylden, en betydelig Sum for den Tid, og hun tilførte ham tillige en stor Kreds af gode Venner. Hun skjænkede ham fire Børn, *Rumbartus* og to Døttre, som begge vare døbte *Cornelia,* efter hans elskede Moder, men døde i deres spæde Barndom, og *Titus,* opkaldt efter Titia, en Søster til Saskia. Vi have adskillige udmærkede Portræter af Saskia, en god Type paa en hollandsk Skjønhed, alle udførte med den største Kjærlighed og Omhu, i Cassel (1633), i Dresden (1641) og et efter hendes Død, fra 1643, i Berlin. Men det ypperligste i kunstnerisk Henseende og mest rørende i Udtrykket forekommer os at være det i Antwerpen (1641), i hvilket det er umuligt andet end at spore et nedbrudt Helbred og finde et vemodig Varsel om hendes Død, som indtraf i 1642. Da slukkedes virkelig Lyset i Rembrandts Liv.

Vendende tilbage til Rembrandts Værker maa, som et af de betydeligste Portræter fra 1634, nævnes det udmærkede Portræt i Legemstørrelse af Martin Daey, som tilligemed det af Madame Daey, hvilket ifølge Vosmaer er malet nogle Aar senere, udgjorde en af Prydelserne i Van Loons Samling i Amsterdam, men begge nu eies af Baron Gustav Rothschild. Fra den detaillerede Udførelse af dette Portræt vender man sig med Forundring til den bredere Behandling af den gamle 83aarige Kone i Nationalgalleriet, fra samme Aar, mærkelig ved Virkningen af reflekteret Lys og endnu mere ved den sympathetiske Gjengivelse af Charakteren.

Historien om Samson afgav mange Emner i dette Tidsrum. Den saakaldte Hertug af Geldern, der truer sin Fader (i Berliner-Galleriet) er i Virkeligheden en Samson. Men det Største i denne Række og et af de mest fremragende af Rembrandts Værker er Samsons Bryllup i Dresdener-Galleriet, malet i 1683. Her giver Rembrandt sin Fantasi frie Tøiler og gjør Scenen levende for os. Med Undtagelse af Bruden (Saskia), som sidder rolig og statelig paa en Forhøining i Midten, med det fulde Lys legende paa sine flagrende Lokker og rige Juveler, er Alt Liv og Bevægelse. Samson, aabenbart en Rembrandt i Fantasien, læner sig over en Stol og foredrager sin Gaade for Filisterne. Udførelsen betegner et stort Fremskridt fra tidligere Fremstillinger af lignende Emner; det er mere dristigt i Maneren og vi have her Tegn paa hans vaagnende Forkjærlighed for varme Toner af Rødt og Gult. Det er tillige et smukt Exempel paa hans magiske Farvespil.

Susannas Historie beskjæftigede ham ligeledes i dette Tidsrum, og han vendte tilbage til dette Emne i 1641 og i 1653. Den Badende i Nationalgalleriet er ogsaa en Behandling af dette Emne. I alle disse Malerier er Typen grov og Formen plump, skjønt Modelleringen er blød og rund, den Virkning Rembrandt bestandig stræbte efter at opnaa. Formens Skjønhed laa udenfor hans Kunst. Men den saakaldte Danaë (1636) i St. Petersborg er et tilstrækkeligt Svar til dem, som dadle hans nøgne kvindelige Former. Som Kjød-Maleri gløder det af Farve og Liv, og Blodet synes at pulsere under den varme Hud. I den maleriske Tobiæ Historie fandt Rembrandt ogsaa meget, der interesserede ham, som vi se i det smukke lille Maleri i Arenberg-Samlingen i Brüssel. Den gamle Tobias har faaet sit Syn igjen, og hans Hustru holder med uendelig Ømhed den gamle Mands Haand i sin. I Berliner-Galleriet fremstiller han Forældrenes Bekymring, medens de vente paa Sønnens Tilbagekomst. I 1637 malede han det smukke Maleri, Engelen forlader Tobiæ Familie, som nu er i Louvre, og det samme Sujet er behandlet af ham, sandsynligvis i 1645, i det Maleri, som var udstillet i Burlington-House 1885. Ærbødighed og Ærefrygt er udtrykt i enhver Bevægelse af Tobias og hans Familie. En lignende ophøiet Behandling kan findes i Christus, der aabenbarer sig som Urtegaardsmand for Maria, fra 1638 (Buckingham-Paladset).

Vi ere nu naaede til 1640, som betegner Overgangen til hans anden Periode, der varede til 1654, Rembrandts Middelalder. I de sidste Aar af de foregaaende Periode finde vi Skyggerne mere gjennemsigtige og Blandingen af Lys

Anatomiforelæsningen.

og Skygge mere fuldkommen. Der er en voxende Styrke i enhver Del af hans Kunst. Det Kolde i hans første Maner var forsvundet og Tonerne gik efterhaanden over i Gulbrunt. Han havde gjennemgaaet, hvad Bode kalder hans »Sturm og Drang«-Periode af Voldsomhed i Udtryksmaaden, som i den berlinske Samson, og var naaet til en mere sand og rolig Form for dramatisk Udtryk, hvorpaa hans Mansah i Dresden er et godt Exempel (1641). Om det var fordi han var bleven træt af at male bestilte Portræter, eller fordi han ikke behøvede det, eller fordi han stræbte mod høiere Maal, vist er det, at disse Portræter, malede »paa Bestilling«, bleve mere sjeldne paa denne Tid, og at de, som vi besidde, ere betydelige Mænd af hans Omgangskreds, saaledes som Mennonit-Præsten[16] (C. C. Ansloo) og Forgylderen *(Le Doreur)*, et smukt Exempel paa hans gyldne Tone, forhen i Grev Mornys Samling og nu i Amerika. Rembrandts prægtige Selvportræt (1640) i Nationalgalleriet oplyser Forandringen i hans Malemaade. Det giver en god Fremstilling af Kunstneren — stærk og kraftig, med et mægtigt Hoved, sammenpressede Læber, energisk Hage, svære Øienbryn, adskilte af en dyb, lodret Fure, og et skarpt og gjennemtrængende Blik, helt igjennem en selvtillidsfuld Mand, som vilde udføre sine egne Ideer, uden at bryde sig om, hvad enten hans Popularitet voxede eller aftog. Han fremstillede ikke længer sig selv i fantastisk Skikkelse, men syntes mere bevidst om sin Værdighed og Stilling. Han har nu mange Venner og Elever og modtager talrige Bestillinger, endog fra Statholderen; han har kjøbt et stort Hus i Breedstraat, hvor han i de følgende 16 Aar af sit Liv tilveiebringer den store Samling af Malerier, Kobberstik, Vaaben og Dragter, som siden figurerer i hans Inventarium. Han eiede Malerier af Giorgione og Palma Vecchio, og for et Kobberstik af den høitansete Marcantonio Raimondi gav han i Bytte et smukt Aftryk af sin Radering: Jesus helbreder de Værkbrudne, det saakaldte »Hundredgyldenblad.« Statholderen var ingen punktlig Betaler, og der førtes en interessant Brevvexling mellem Rembrandt og Prinsens Secretair, Digteren Constantin Huygens. Der er kun bevaret nogle faa af Rembrandts Breve og disse ere derfor af Betydning. Rembrandt forlanger en ret betydelig Sum for sine Malerier, som han siger ere udførte med »megen Omhu og Iver«, men han er villig til at modtage, hvad Prinsen maatte synes passende, Han sender tillige Huygens et stort Maleri til Foræring for hans Umage i denne Sag.

Her er intet Tegn paa den Havesyge, som han er bleven beskyldt for, medens hans uegennyttige Optræden fremgaaer af Arrangementet af Familieaffairerne ved Moderens Død i 1640.

(Sluttes).

[16] *Mennoniter*, en kirkelig Sekt i Nederlandene og Nordtydskland, opkaldt efter Simons Menno (f. 1492 Witmarsum i Friesland; † 1559 Oldesloe), som samlede de sidste Rester af Gjendøberne til velordnede Menigheder med streng Kirketugt.

ERLACHHOF.

Roman af Ossip Schubin.

(1. Fortsættelse).

Han trykkede hendes Haand til sine Læber, saa fast, saa lidenskabeligt, at hun pludselig tog den til sig. Blodet steg op i hendes Kinder, han havde aldrig før seet hende rødme. Hans Blik sænkede sig dybt ned i hendes Øine — hun vendte Hovedet bort.

»Paa Gjensyn!« sagde han og trak sig tilbage med et dybt, alvorligt Buk.

Der lød næsten som noget Triumferende i Lyden af hans Skridt, saaledes forekom det hende ialtfald, da hun lyttede efter ham, hørte hans Skridt tabe sig i det Fjerne. Han gik, som om hans Fod havde Vinger, overmodig, vis paa sin Seier. En heftig Vrede gjennemfoer hende. Hendes stærke Natur værgede sig med Magt mod dette lumsk indsmigrende fremmede Element, som havde taget hendes Hjerte fangen og nu truede med at underkue hendes Forstand. Forgjæves! Den Haand, han havde trykket til sine Læber, brændte, og pludselig sneg det sig gjennem hendes Aarer, drømmerisk indlullende, ubeskrivelig sødt, noget, som hun endnu aldrig havde følt, en behagelig, lammende Mathed. Hun tog sig sammen, lagde Papirerne paa sit Skrivebord i Orden, prøvede paa at arbeide. Forgjæves! Pennen gled ud af hendes Haand. Hun sprang op, ilede ud i det Frie for at gaa en lang, lang Spadseretour. Hendes Fod sank overalt tommedybt ned i den opblødte Sne, Luften var mild og en kjækt henover Jorden strygende Søndenvind ruskede i Træer og Buske. Det knistrede hemmelighedsfuldt i Bækkens Isdække. Hendes Træthed tog til, hun maatte vende om.

Den Aften gik hun tidligere iseng end ellers, søgte at tænke paa ligegyldige Ting — men søde, længst forglemte Melodier tonede gjennem hendes Sjæl og Hjerte — hun kunde ikke tænke. Med den eventyrlige Sang og Klang i sit Indre faldt hun endelig isøvn.

Midt om Natten vaagnede hun. Fuldmaanen skinnede indad Vinduet lige paa hendes Seng. Hun lyttede. Hvad var det? Lystigt brusende, overmodig, stormende som en Triumffanfare af Foraaret drog det forbi hendes Vindue, Bækkens Pladsken. Isen var brudt.

Og langsomt, i alvorlig, ensformig Kadence hørte hun Draaberne af den smeltende Sne falde ned fra Taget.

»Ah,« sukkede hun, Foraaret er kommet!«

*

Han sendte hende hyppigt smukke Breve fulde af ridderlig Ild og sværmerisk Hengivenhed. Hun besvarede dem aldrig. Saa udbrød Krigen 1859. En af hendes Brødre havde meddelt hende, at Meineck havde ladet sig forsætte fra det lidet til alvorlige Strabadser bestemte Paraderegiment, i hvilket han hidtil havde tjent, til et, som var udkommanderet til Krigsskuepladsen. Kort efter modtog hun følgende Billet fra Franz:

»Trods den Rædsel, som det med ethvert Felttog forbundne grusomme Mennesketab indgyder mig, glæder jeg mig over Krigen — glæder mig til den Leilighed, endelig engang at kunne bevise Dem, at jeg dog er istand til at udrette Noget i Livet. Viis mig en Naade, send mig et Par Linier eller blot en Haarlok, et lille Smykke, som De pleiede at bære — et eller andet, der knytter sig til Deres Person og som jeg kan tage med i Felten. Jeg kysser Deres kjære Hænder og forbliver som altid i dyb Ærbødighed og inderlig Hengivenhed Deres

F. Meineck.«

Saa holdt hun Hænderne for Ansigtet og hulkede bitterligt. Og hun, som hele sit Liv havde spottet over slige Sentimentaliteter, klippede en Lok af sit Haar, lagde den i en flad Guldmedaillon og sendte ham den med følgende Ord:

»Kjære Barn!

De paalægger mig et stort Ansvar. De havde sandelig ikke behøvet at kaste Dem over Hoved og Hals i Krigen for at bevise mig, at De er noget værd. Vedlagt den Bagatel, som De beder mig om; maatte den bringe Dem Velsignelse. Vorherre holde sin Haand over Dem — det ønsker af Hjertet Deres trofaste Veninde

Karoline Leskjewitsch.

Junimaaned gik tilende. Den tørre Sommerhede brændte over Jorden. Bleg, febrilsk og søvnløs slæbte Karoline Leskjewitsch sig gjennem de uendelige Sommerdage, pillede — ude af Stand til nogen anden Beskjæftigelse — med rystende Hænder Charpie og læste med hede, tørre Øine Listerne over de Saarede og Døde.

En Dag fandt hun hans Navn blandt de Døde. Hun var som sønderknust, ude af sig selv! Da modtog hun et Brev fra sin Broder med den Berigtigelse, at Efterretningen om Meinecks Død var en Feiltagelse, han laa haardt saaret i Venedig. Hun kjendte ikke sig selv igjen; — næsten uden Reisegods, uden at underrette nogen derom, reiste hun endnu samme Aften med sin gamle Kammerjomfru. To Dage efter var hun i Venedig og traadte ved sin Broders Arm ind i den Saaredes Værelse.

Bleg, elendig, med uordentligt Haar og slappede Træk laa han i Puderne. For svag til at røre sig, løftede han kun med Møie Hovedet og smilede taus og lyksalig til hende.

Hun bar en sort, spansk Hat med store nikkende Fjer. Da hun traadte ind, tog hun den af, og idet hun nærmede sig hans Seng, sagde hun:

»Jeg kommer ikke paa Besøg, men som barmhjertig Søster — jeg vil blive hos Dem, indtil jeg har faaet Dem rask igjen.«

Men han svarede med sin svage, klingre Stemme neppe hørligt:

»For at gjøre mig rask, behøves der kun et eneste Ord . . . siig det!«

Endnu et Øieblik tøvede hun, saa bøiede hun sig ned over ham og trykkede sine Læber mod hans.

*

Hvem, som saae dem ti Aar efter, skulde vel have troet det! . . . Endnu aldrig var et Ægteskab begyndt mere poetisk end de Tvendes. Han var opgivet. To Læger, som hun spurgte om hans Tilstand, svarede, at den var haabløs. Med energisk Overvindelse af alle Hindringer lod hun sig vie til ham ved Sygesengen, blot for at kunne pleie ham, kunne staa ved hans Side i Dødskampens tunge Time.

Ti Uger efter tilstode Lægerne, at de havde taget feil. Han var ikke alene uden for Fare, men havde næsten fuldstændigt gjenvunden sin gamle Livskraft. I Begyndelsen af October foretog Parret en Bryllupsreise til Bøhmen. Hvor det gjaldt Følelsessager Poet lige ud til Fingerspidserne, gruede Frantz for paa den obligate Bryllupstour at slæbe sin unge Kone fra det ene Hotel til det andet. De tilbragte deres Hvedebrødsdage i den gamle Mølle i Zalow.

Mangen en frisk, duggraa Efteraarsmorgen saae Bønderne de to høie Skikkelser streife gjennem Skoven, hvor Løvet begyndte at falde. Hun, som ellers havde holdt sig saa rank, bar nu Hovedet ydmygt sænket og Skuldrene lidt bøiede, som om hun bar for tungt paa sin store Lykke!

Utrætteligt, i flere Timer gjennemvandrede de Egnen, forskede i gammeldags Bønderhuse efter forglemte Rariteter, og paa en smuk, poetisk Kirkegaard valgte de en Plads til deres Grav. Og naar Tusmørket sank ned over Jorden og de vendte hjem, saa sade de ved Siden af hinanden i Halvmørket i den store tarvelige Stue, i hvilken han havde friet til hende og hvor nu alt det lærde Skrammel var ryddet afveien og store Bouketter af Efteraarsblomster, anbragte i forskjellige Vaser, venligt hilsede dem. Blomsterbouketterne skiftede langsomt Farve, Blomsterne visnede og de røde Blade bleve sorte. Og over de Elskende kom der ligesom et stort Tungsind, Lykkens hellige Tungsind — med sin Haand i hans fortalte den unge Frue Ægtefællen om den lune Martsnat, da Bækkens jublende Hulken havde vækket hende og tilraabt hende, at Vaaren var kommen!

*

»I kan tro mig, om I vil,« pleiede Meineck i senere Aar ofte at sige, og med et meget bittert Smil, »jeg er virkelig hint fabelagtige Menneske, som man hidtil forgjæves har ledt efter — det Menneske, som i sine Hvedebrødsdage ikke har kjedet sig saa meget som et Kvarter!«

Han optog atter sin Carrière. Hun vilde ikke høre tale om, at han skulde opgive den for hendes Bekvemmeligheds Skyld. Da han foreslog hende det, havde hun kjærligt slynget Armen om hans Hals og sagt:

»Uvirksomheden vilde klæde Dig ilde, og jeg vil være rigtig stolt af min Mand! Jeg har nu kun een Opgave i Livet — at gjøre Dig lykkelig!« tilføiede hun.

Det svimlede for ham af Lykke! Var det da muligt, spurgte han ofte sig selv, at en Engel var stegen ned til ham, for kjærligt at klynge sig til hans Hjerte — for at trylle Himlen ned paa Jorden for ham? At hun ikke var saa slapt hengivende som andre Kvinder, at han af og til endnu fandt en vis Haardhed og Kulde at overvinde hos hende, gav kun hendes Kjærtegn en særlig Tiltrækning.

»En Kvinde og en Hest maa begge besidde elskværdig Modstandsevne, ellers har man ingen Glæde af dem!« paastod han.

Hun blomstrede mærkværdigt op ved hans Side. Hendes noget for markerede Træk bleve blødere, hun havde en femogtyveaarig ung Piges Friskhed. Haaret, som hun efter hans Ønske lod voxe, bar hun kun i Lokker om Kinderne. Man talte almindeligt om, hvor usædvanlig smuk hun var bleven. Paa den anden Side paastod man ogsaa, at han selv havde vunden ved sit

Jesus helbreder de Værkbrudne. (»Hundredgyldenbladet«).

Ægteskab. Hans Naturs hele aandelige og moralske Niveau havde høinet sig. Hun vilde ikke længer have nogen Interesse, som han ikke delte, hun anvendte en utrolig Grad af Skarpsindighed paa i sin Lecture at finde noget, som kunde interessere ham, og fortalte ham det saa eller læste det for ham.

I hendes Alder endnu at spille den kjælne Elskerinde vilde have forekommet hende smagløst, ja ligefrem latterligt; hun vilde kun være hans Ven, hans trofaste Kammerat; derved forvænnede hun ham med tusinde udsøgte Opmærksomheder hundrede Gange mere, end den mest forelskede unge Kone havde været istand til. Hun anvendte nu kun alle sine Evner til at forskjønne hans Tilværelse. Hun holdt ikke af at gaa meget ud, derimod gjorde hun det gemytligt for hans Kammerater hos sig. Hele Regimentet, ligefra Kadetten til Obersten, tilbad hende. Kun Kvinderne hadede hende. Det var virkelig utaaleligt, mente de, at en Blaastrømpe dristede sig til at overfløie dem i Mændenes Gunst.

Hvor blev hele den skjønne Lykke af? — Den forsvandt lidt efter lidt, ligesom Sneen langsomt siver ned i Jorden!

*

»Jeg kjender mig selv,« havde hun sagt til ham dengang, da han friede til hende, »jeg kjender mig selv, min lammende Svaghed vil gaa over, ligesom Deres Rus vil fortage sig!«

Men hans Rus varede dog længer end hendes Svaghed!

Efter at de havde været gifte i henved fem Aar, kom deres anden Datter Estella til Verden. Barselsengen havde taget forfærdeligt paa hendes Helbred. Han omgav hende med rørende Omhu, men hun havde ikke længer nogen Glæde deraf. Hendes Hjertes unaturlig sent opvaagnede Glød forflygtede sig langsomt, hendes Illusioner døde, hendes Lidenskab kjølnedes. Af hendes Fantasies unge Foraarsgud, der havde vækket hendes Hjerte af dets kolde Vintersøvn, var der for hende ikke bleven andet tilbage end et godmodigt — ubetydeligt Menneske, hvis Omgang ikke frembød nogen Interesse for hende, hvis Ømhed faldt hende til Besvær!

Saa kom Krigen i 1866. Ved Afskeden fældede hun et Par Taarer, og under det store Mandefald i Bøhmen blev hun endog greben af skrækkelige Samvittighedsskrupler; men da Vaabenstilstanden var underskreven, vilde det have været hende ligegyldigt at se hans Fraværelse forlænget *ad infinitum*. Da han et halvt Aar efter vendte hjem, havde han sin første Utroskab paa Samvittigheden — hun havde udarbeidet et Essay om Don Juan d'Austria!

Fra dette Øieblik af gik det hurtigt nedad Bakke!

Hvis han idetmindste havde beholdt et hyggeligt Hjem, saa havde han maaske funden sig i det, han havde havt noget, han kunde glæde sig ved, noget, han havde kunnet leve for eller, som han senere udtrykte sig, der ialtfald havde forhindret ham i »at gaa Pokker i Vold.«

Men han følte sig med hver Dag mere fremmed under sit eget Tag, og hans Hustru gjorde slet intet for at knytte ham til Hjemmet, tvertimod var hans Nærværelse hende trykkende, hvilket hun ikke altid lagde Skjul paa.

En lille Tid holdt han sig endnu oppe, saa . . .

De mest brutale Instincter i hans Natur vaagnede, han gjorde sig ikke længere Umage for at beherske sig selv.

*

Een Glæde havde han dog i denne skrækkelige Tid: sin yngste Datter. Den ældste havde han aldrig kunnet forlige sig med, hun havde alle Moderens Nykker uden dennes Begavelse.

Men lille Stella var virkelig en Skat!

Da hun var lidt over et Aar — dengang, da hans Kammerater, skjøndt allerede sjeldent, dog endnu samledes hos ham til livlige smaa Soupeer — gik han tidt hen til hende, naar hun var kommen i Seng, og naar hun saa ikke sov, men saae paa ham med sine store sorte Øine, rev han hende ud af Fjerene, som hun var, i hvid Natkjole og Kappe, og bar hende ind i Salonen for at vise hende frem. Hun gav alle de Fremmede Haanden, men var ikke at formaa til at give Slip paa Faderens Hals. Han klappede og kjærtegnede hende, medens hans Venner roste hans nydelige lille Datter.

Naar han, da hun var bleven større, vendte hjem fra sine militaire Beskjæftigelser, var hun altid den første, som kom ham imøde. Tidt om Vinteren, naar Sneen laa paa hans Kappe, foer hun leende tilbage og udbrød: »Aa, Papa: hvor Du er kold, jeg vil slet ikke røre ved Dig!«

»Kom kun her!« befalede han, knappede sin Kappe op trykkede hende ind til sit Bryst. »Der er varmt, ikke sandt?« Og medens hun klyngede sig tæt ind til ham, maatte han trække Kappen sammen, og hun dannede en lille Aabning, kigede ud igjennem den og var lyksalig.

Hun tænkte siden ofte paa, hvor deiligt det havde været, varmt beskyttet i Mørket at trykke sig ind til Faderens Bryst og kun se ud i Verden gjennem en lille Sprække.

Det var ham, der forærede hende den første Bogstavæske, mere som Legetøi end af Undervisningsgrunde. Hun løb bestandigt efter ham for et vise ham de Ord, det var lykkedes hende at stille sammen. Hun fandt en særlig Fornøielse i lange, lærde Udtryk, som hun ikke forstod et Muk af. Et af de første Ord, som hun, staaende

mellem hans Knæ, lagde sammen paa hans Skrivebord, var »Phosphorescens«.

Han fortalte det leende til Officiererne paa Rideskolen. Stakkels Fyr! Han skammede sig i Smug over sit forstyrrede Hus og sit løsnede Ægteskab og den elendige Rolle, han spillede i sin Familie. Da han ikke kunde fortælle om Andet, saa fortalte han om Barnet.

*

Hans Kones Artikel om Don Juan d'Austria var imidlertid bleven trykt i »Globus« og havde uheldigvis gjort Opsigt. En Kritiker sammenlignede Forfatterindens brillante Stil med Macaulay. Fra det Øieblik af tabte hun den sidste Smule Interesse for Hus og Familie.

Artiklens Succes gik hende til Hovedet, hun huskede paa, hvordan man altid havde kaldt hende »genial« som ung Pige og paastaaet om hende, at hvis hun blot vilde, hvis hun blot gjorde sig den ringeste Umage, maatte hun overgaa George Sand med Pennen, Klara Schumann paa Klaveret og Rahel Felix paa Scenen. — Ja, hvis hun blot vilde . . . nu vilde hun. Hun forsøgte sig i enhver Gren af Literaturen, prøvede Papirets bekjendte Taalmodighed i enhver Retning; Udkast til Tragedier, Romaner, Flyveskrifter om det sociale Spørgsmaal udstrømmede i eet Virvar fra hendes Pen, uden at der af alle disse Udkast opstod noget Fuldendt, nogenlunde Brugbart. Hun var selv utilfreds med sine Frembringelser, men søgte aldrig Grunden til Manglerne i sin egen Begavelses Utilstrækkelighed, men tilskrev dem ene og alene de huslige Forhold, som hæmmede hendes Aands frie Flugt. Besat af Ærgjerrighedens Dæmon, skubbede hun fra sig Alt, som kunde røve hende Tid, forhindre hende i at jage efter sin ærgjerrige Chimære. Al Selskabelighed var hende imod, hun gik afveien for alt Samkvem med Andre. Naar hendes Mand slet ikke kunde undvære sine Kammerater, kunde han jo træffe dem i Klubben.

Alt i Hjemmet gik tilgrunde. Det havde varet meget længe, inden Meineck havde vovet at sige et Ord til sin »fremragende« Hustru. Nu kom det næsten hver Dag til hæslige Optrin. Trods alle sine øvrige Udskeielser fra den korrekte Livsbane, endnu bestandig af pinlig Accuratesse og Properhed i Alt hvad der angik hans Person og forøvrig af pedantisk Ordenssans, var hans Kones og hele Hjemmets Sjuskeri ham høiligt imod.

»Men Gud dog,« spurgte han hende ofte heftig, »hvem kan da holde det ud i de støvede Værelser med de halvt aabne Kasser, i hvilke Alt ligger imellem hinanden i et Rod, mellem de sjuskede Tjenestefolk og de uappetitligt serverede Maaltider! Selv Børnene bliver passede daarligt!«

Det kom til heftige Optrin — Optrin, ved hvilke Meineck brugte Mund og tidt kastede en Stol eller hvad der kunde træffe sig imod Væggen eller slog den itu, medens hans Hustru ubevægelig, kun af og til henkastede et strengt, koldt Ord, sad ved sit Skrivebord med Pennen svævende over Papiret og længselsfuldt afventede det Øieblik, da hun igjen kunde »arbeide« uforstyrret.

Fra Tid til anden kom der endnu Øieblikke hos hende, da hun bragte den forsømte Husholdning lidt i Orden og smagfuldt paaklædt præsiderede ved det net dækkede Bord. Hendes Fremtonings medfødte Elegance gjorde sig ved saadanne Leiligheder mærkværdig gjældende, og for et Par Timer, tidt for en eller to Dage, anvendte hun sin Begavelse paa det Eneste, hvortil den virkelig strakte til: at forskjønne Livet for sine Omgivelser.

Saa plagede Meineck sig hver Gang med Selvbebreidelser og Samvittighedsnag, paatog sig hele Skylden for hendes Forandring og overdængede hende med Høfligheder, forsaavidt hun blot tillod det. Men neppe var han begyndt at tro paa Solskinnet, saa var det forsvundet.

Disse Anfald af rhapsodisk Elskværdighed hos Karoline bleve ogsaa mere og mere sjeldne og kortvarige — især siden hun gjorde den Opdagelse, at det ingenlunde gik saa glat og glimrende fremad med hendes literaire Løbebane, som hun havde ventet det efter sit Held med Don Juan d'Austria. Feilen søgte hun, som sagt, aldrig i sit Talents Utilstrækkelighed men altid kun i de Omstændigheder, som hæmmede hendes aandelige Udvikling.

*

En Aften — Stella kunde vel dengang være elleve Aar — kom Meineck beruset hjem. Tilfældet vilde, at han maatte forbi sin Hustru og begge sine Døttre.

Næste Dag ved Middagsbordet følte han sig noget forlegen overfor sine Folk, talte som Følge deraf mere end ellers, bar overhovedet hin trætte, udfordrende Holdning til Skue, som Mænd paatage sig, naar de føle sig særligt generede. Hans Smule kunstlede Contenance forsvandt meget snart. Hans Hustru henvendte kun een eneste Gang afmaalt Ordet til ham, hvorpaa hun begyndte en interessant Samtale om engelsk Retspleie med Franziska, den ældste Datter. Hun og den unge Pige undgik Begge at se paa ham og sade stive og stramme, et Billede paa dydig tilbageholdt Indignation.

Ærgerlig vendte han sig bort fra dem og saae sig om efter sin kjære Stella. Hun sad helt bleg, med nedslagne Øine foran en tom Tallerken. Stakkels lille Stella! Ogsaa paa hende havde den dumme Historie gjort Indtryk. Hvad angik det hende? Hvad havde hun at gjøre sig Tanker over, naar han engang kom hjem med en Rus? Var han da den Eneste i Verden, hvem sligt passerede? Vilde den Nar nu ogsaa begynde

at spille op med ham? For første Gang sagde han barsk til hende: »Hvad er der iveien, hvorfor spiser Du ikke? Er Du syg?« og dermed vinkede han ad Tjeneren og øste op til hende. Hun tog artig Kniv og Gaffel i Haanden, men hun kunde ikke faae en Bid ned, og de store Taarer faldt paa hendes Tallerken. Han saae det godt, skjøndt han lod, som han ikke saae paa hende.

Da de Andre saa havde trukket sig tilbage og han sad alene ved det uordentligt dækkede Bord, med sin blaa Mundskaal foran sig, Hovedet støttet til den høire Haand, og, idet han med den venstre trommede Tappenstregen paa Borddugen, tænkte over sit forkludrede Liv, da mærkede han pludselig en lille, slank Arm, slynge sig om hans Hals og følte to fine, varme Barnelæber paa sin Tinding. Han foer op — det var Stella! Han tog hende paa Skjødet og bedækkede hendes lille Hoved, hendes Hals, ja hendes smaa Hænder med Kys — og hans Taarer faldt paa hendes Pande. Det Øieblik glemte de To aldrig!

*

Det var kort efter, at Ægteparret blev enigt om at finde Livet ved hinandens Side uudholdeligt, hvorpaa de skiltes *à l'amiable.* Børnene tog Moderen naturligvis med sig; hvad skulde han ogsaa have gjort med dem! Ved en retslig Skilsmisse, med hvilken hun truede ham, ifald han ikke føiede sig i den frivillige, vilde de ubetinget være blevne tilkjendte hende. Saa tillod hun ham hvert Aar at tilbringe fjorten Dage hos hende for at være sammen med Børnene. Derefter reiste hun til Florents for at gjøre Studier til Medicæernes Historie — som hun aldrig skrev.

Foraaret efter besøgte han hende i Meran. Hans Stilling i hendes Hus var saa pinlig, at han ikke engang kunde holde det ud de tilstaaede fjorten Dage tilende, han skammede sig endog overfor sin lille Stella — hun syntes fremmed for ham.

Han kom ikke mere igjen. Han sendte hyppigt sine Døttre smukke Foræringer og skrev lange, kjærlige Breve til dem, men gjorde ikke mere noget Forsøg paa at faae dem at se.

Aarene forløb, Meineck var bleven Oberst. Hans Hustru havde imidlertid med begge sine Døttre flakket om i Verden, fra Madrid til Konstantinopel, for at samle historisk Materiale til forskjellige vidtløftige Foretagender. Nu sad hun i Møllen i Zalow paa Grund af, at hendes Finanser vare i altfor hurtig Aftagende, og fordi hun endelig agtede i Ro at gaa til sit store Værk. — Det Værk, som hun definitivt havde valgt til sin Livsopgave, var: »Kvindens Rolle i Verdenshistorien«.

Franziska, som mærkeligt nok nu heller ikke kunde enes med sin Moder, logerede imidlertid i Prag hos en Embedsmands Enke, som leiede enkelte Værelser ud til Sproglærerinder eller ugifte Herrer, og forberedte sig til Præliminærexamen; stakkels Stella, som imidlertid var bleven en ranglet attenaarig Backfisch, tog allerede dengang Sommer og Vinter tre Gange om Ugen med Toget til Prag for at tage Timer (bestandigt uden Ledsager), læste alt Muligt, ligefra »*Paradise lost*« til »Manden i Maanen«, og streifede om i Egnen ledsaget af en meget vild, hvid Ulvehund.

Det var i November og hele Egnen tilsneet, da kom der et Brev fra Obersten fra Venedig til hans Hustru og de to Døttre. Paa Grund af en Lungekatarrh, som han trods et længere Ophold i Gleichenberg ikke havde kunnet blive af med, havde man tilraadet ham et Vinterophold i Syden; som Følge deraf havde han nu opholdt sig en Maaned i Venedig. Kunde hans Døttre ikke beslutte sig til at komme derned og gjøre ham Selskab, skrev han, — han vilde gjøre sit Bedste for at gjøre dem Opholdet behageligt.

Franziska erklærede ligestrax, at hun i det Øieblik ikke kunde afbryde sine Studier; Stella erklærede lige saa bestemt, at hun vilde reise. Oberstinden havde nogle Betænkeligheder ved at lade hende reise alene og saae sig om efter et passende Selskab; men Stella erklærede, at hun behøvede ingen Beskyttelse. Som om hun ikke saa tidt havde taget med Toget til Prag, og til Venedig var det jo ganske det Samme — kun lidt længere; forresten fandtes der jo Damecoupéer. At hun kunde kjøre paa andet end anden Klasse, faldt den ved sin lærde Moders Sparsommelighed meget hærdede lille Person slet ikke ind.

Hendes Moder paalagde hende endnu særligt, ikke at spilde megen Tid i Venedig og stoppede istedetfor andet Proviant Daru's »*Histoire de Venise*« i hendes Reisetaske, hvorpaa hun, efter selv at have taget Billet og selv besørget sit Reisetøi, frisk og munter steg ind i en meget overhedet Coupé og susede afsted.

VI.

Hvor hun glædede sig til ham, hvor herligt hun udmalede sig Gjensynet, hvor ømt hun vilde klynge sig til ham og fortælle ham, hvordan hun havde længtes efter ham i alle de mange Aar, hvordan hun ofte havde ligget vaagen halve Nætter og fortalt sig selv om ham, det vil sige opfrisket alle de smaa Episoder, til hvilke han var knyttet.

Hun saae ham ikke for sig, saaledes som han havde været sidste Gang: hun saae ham ældet før Tiden, med mørke Ringe om de rødnede Øine og dybe Rynker om Munden, graa og falmet . . . hun saae ham med blond Haar og smilende, venligt Blik — ofte i guldstrittende

Husaruniform — langt oftere i den mørkeblaa Blouse med Lommer paa Brystet. Men hun kunde slet ikke tænke sig ham uden Spore- og Sabelklirren. Hun saae hans fine, velpleiede Hænder — hun mindedes endnu tydeligt den Duft af tyrkisk Tobak og en eller anden vellugtende Essens, hvoraf Alt, hvad han havde paa sig, var gjennemtrængt.

For hende var han endnu bestandigt den unge straalende Officier, der havde skjult hende under sin Kappe, naar hun jublende sprang ham imøde.

Hvor Reisen i Begyndelsen forekom hende lang! Saa blev hun pludselig greben af en forunderlig Ængstelighed og Undseelse; da Conducteuren i Mestre forlangte hendes Billet og gjorde hende opmærksom paa, at den næste By var Venedig, begyndte hun at ryste.

Toget standsede — Conducteuren rev Dørene op. Med Hjertet oppe i Halsen saae hun ud, saae Ingen, hun kjendte. Nei, Papa var aabenbart ikke kommen for at hente hende! Havde han da ikke modtaget hendes Telegram? . . . Saa fik hun Øie paa en graahaaret Mand i Civil med lavpullet Hat, et fint formet, men af svær Sygdom mærket Ansigt og store indfaldne Øine, med hvilke han opmærksomt speidede efter Nogen. Pludselig paakom der hende en Følelse, kold, lammende, ligesom en Smerte. Hans Blik mødte hendes . . . Naar han kun havde foresvævet hendes Erindring som en ung og straalende Officier, saa havde hun bestandig staaet for ham som et uudviklet tolvaars Barn med stramme røde Strømper og kort Blousekjole — som noget, man endnu kunde tage paa Skjødet og kjæle for. Men den Datter, der kom hen til ham, var en ung Dame, en Voxen, som kunde dømme ham, og hvis Dom ikke længer som et Barns lod sig bestikke med Kjærtegn. Gysende spurgte han sig selv om, hvad hun mon kjendte til hans Levnet, om hun vilde være istand til at tilgive ham det, og glemte i sin Angst, hvad Erfaringen dog hundrede Gange havde lært ham, at Kvinden tilgiver den Mand, hun elsker, det være nu Ægtefælle, Broder, Fader, Alt undtagen en Feighed og Æreløshed, og hvor det gjaldt *point d'honneur* havde selv hans værste Fjende ikke vovet at løfte Fingeren mod Obersten.

»Papa!«

»Stella!« Istedetfor at omfavne hende, kyssede han hendes Haand. »Hvordan gaaer det hjemme?« spurgte han forlegen. »Er Mo'er rask — og Franzi?«

»Jo! De bad mig Begge hilse Dig saa mange Gange. Franziska kunde desværre ikke tage med, da hun i Øieblikket ikke tør afbryde sine Studier!«

Hvilket uhyggelig korrekt Høitydsk hun talte! — Havde de monstro forbyttet hans Stella? — Hans Forlegenhed tiltog.

»Hvor er din Jomfru?« spurgte han.

»Jomfru? — jeg har ingen — aa, det er længesiden vi holdt Jomfru!«

»Du har reist alene den lange Vei,« udbrød Obersten forfærdet, »ganske alene?«

»Ja, Du gjør Dig neppe nogen Forestilling om, hvor uafhængig og praktisk jeg er!«

Obersten rynkede Panden, han havde hellere seet sin lille Datter forvænt og ubehjælpsom, men han gjorde ingen flere Bemærkninger, bad kun om hendes Bagageseddel for at give den til Kommissionairen fra Hotel Britannia, hvorpaa han bød hende Armen for at følge hende ned til den ventende Gondol. Da de, ankomne til Britannia, stege ind i Elevatoren for at komme op paa tredie Sal, havde de ikke vexlet tre Ord med hinanden.

Den kjønne lille Salon, han førte hende ind i, havde Udsigt til Canal grande og, forbi Kirken Santa Maria della Salute, til Lido. Værelset var godt opvarmet, i Midten stod et appetitligt dækket rundt Bord, paa hvilket en Themaskine snurrede lystigt mellem et Krus guldgul Marsala og en Flaske Bordeaux. En prismerende Solstraale laa tvers over de skarpe Folder i den blaalig hvide Dug.

»Aa, hvor hyggeligt!« udbrød Stella og hendes Øine straalede og i hendes smalle, men alligevel kjønt rundede Kinder dukkede de Smilehuller op, som han hidtil forgjæves havde søgt i dem.

»Jeg har ladet en lille Frokost servere til Dig. Jeg tænkte paa, at Du maaske ikke underveis havde faaet noget Ordentligt!« sagde han.

»Jeg har slet ikke spist andet end Boller underveis, fordi jeg generede mig for at gaa ind i Restaurationerne,« berettede hun.

Og Obersten svarede: »*Tiens!* Du er altsaa endnu ikke helt *strongminded female!*« og dermed hjalp han hende den lange brune Paletot af. »Hvis jeg ikke tager feil,« sagde han, idet han betragtede det tunge Klædningsstykke fra alle Sider, »saa er det en gammel Officierskappe.«

»Det har Du Ret i,« svarede hun stolt, »det er en af dine gamle Paletots; jeg har ladet vor Skræder i Zalow forandre lidt ved den, fordi den minder mig om gamle Dage.« Det er det Hele, hun faaer over sine Læber af alt det Kjærlige og Ømme, hun havde forberedt sig paa at sige ham. »Den er bleven ganske net, min Kappe. Synes Du ikke om den?« spørger hun.

»Oprigtig talt, nei!« svarer han, »men alligevel er jeg den meget forbunden. Den beviser mig nemlig, at min Datter altid er nydelig, selv i det hæsligste Menneskeflikværk, som nogensinde har vansiret en Guds Skabning.«

Hun slaaer Øinene ned, rødmer lidt, skammer sig pludselig over sit lurvede Klædebon, som hun før var saa stolt af. Han lægger godmodig,

men endnu med en tilbageholdende Tøven sin Haand paa hendes Skulder og siger:

»Du tillader vel, at jeg seer lidt nøiere paa min Datter?«

Saa er det som om en stor, varm Bølge pludselig slog op fra hendes Hjerte.

»Se kun paa mig, hold kun af mig!« udbryder hun og slynger sin Arm om hans Hals og klynger sig til hans Bryst. »Du kan slet ikke tænke Dig, som jeg har glædet mig til at se Dig!«

Og den gamle Synder bøiede andægtig sit trætte, sørgelige Hoved over sit Barns guldlokkede og tænkte angerfuld, at han ikke havde fortjent denne store Naade!

Da Dagens Lys var forsvundet og Lygterne tændtes foran de gamle Paladser, og deres Gjenskjær gyngede sig udstykket og uregelmæssigt paa Lagunerne, tændte Obersten Lys og stillede Skrivetøi med Tilbehør paa Bordet foran Stella.

»Skriv et Par Linier til Mama, Gamle. Mange Hilsener fra mig og tak hende, fordi hun har sendt Dig ned til mig.« Medens Stella saa skrev og Obersten, med Haanden tankefuldt under Kinden, sad ligeoverfor hende, begyndte han: »Stella, jeg har faaet et Indtryk af, at I nu lever meget tarveligt derhjemme. Veed Du ikke, hvorledes det forholder sig med din Moders Finanser?«

»Slet,« svarede Stella lakonisk.

»Hm! Jeg har ingen rigtig Forstand paa, hvad man behøver til to unge Pigers Opdragelse; maaske kan hun ikke komme ud af det med det, jeg sender hende til Jer. Hun burde have ladet mig det vide — jeg vil ikke have, at mine Børn skal mangle, som . . . som . . .«

»Som min Garderobe giver det Udseende af,« leer Stella. »Naa, slet saa usselt staaer det ikke til med os. Naar det gjælder om at kjøbe Bøger eller Antiquiteter, saa skraber vi altid det Nødvendige sammen, men naar det gjælder om at anskaffe et Par nye Støvler — saa er der ingenting!«

Obersten trak urolig i sit Overskjæg.

»Jeg beder Dig, skriv til Franzi, om hun vil have Penge,« begyndte han paany. »Jeg lever rigtignok nu allerede af Kapitalen, men eders Part er sat fast — og med mig vil det jo desuden ikke vare længe!«

Hun fattede ikke ligestrax Betydningen af hans Ord, hun stirrede blot paa ham med store Øine, da det saa endelig var gaaet op for hende, faldt Pennen hende ud af Haanden, og hun brast i en høi og heftig Graad.

»Vær blot rolig, Gamle, plag Dig ikke forud — jeg forestiller mig maaske min Tilstand værre end den er,« sagde han, og idet han kjærligt bukkede sig ned over hende, tog hende om Hagen og saae hende dybt ind i hendes mørke Øine, udbrød han: »Dersom Solskinnet kan gjøre et Menneske rask, saa bliver jeg rask!«

*

Nei, det var forsilde — forsilde! Intet kunde gjenoprette hans legemlige Kraft, Intet helbrede hans Lunge — men til Gjengjæld lægedes hans Sjæl og Hjerte ved Siden af hans Barn! Siden de første skjønne Aar af sin Ægtestand havde han ikke følt sig saa lykkelig som nu, uagtet han sjeldent helt glemte, at han stod paa Gravens Rand.

Engang, en mild fugtig Novembernat var det, i en af Wiens Forstæder havde han seet en Beruset, som tumlende langs Husene var stolpret op og ned ad samme Gade, uden at kunne finde Vei. En Betjent stod just i Begreb med at anholde ham, da en lille Pige, indhyllet i usle Pjalter og med et blegt, gammelklogt Ansigt, pludselig dukkede op af Mørket ved Siden af ham, greb ham ved hans famlende, rødt opsvulmede Haand, og med sin hæse, trætte lille Stemme, uden Utaalmodighed og Skarphed, men ikke uden Autoritet udbrød: »Fader, følg med hjem!« Og den Berusede, som hverken havde ændset de Forbigaaendes Tilraab eller Betjentens Ordre, sænkede Hovedet og fulgte uden videre Indvending, from som et Lam, med den svage, hjælpeløse Skabning. Obersten havde seet efter dem, indtil de vare forsvundne i Mørket. Han kunde endnu saa tydeligt huske den lille Piges tynde, gule Fletninger, hendes spidse Hage, rød- og sorttærnede Shawl og de altfor store nedtraadte Snørestøvler, som hun bar paa de af Kulde blaalige nøgne Ben og som besværliggjorde hendes Gang.

Den lille Episode havde gjort et forfærdeligt Indtryk paa ham, saa havde han glemt den. Nu dukkede den atter op i hans Erindring, men forklaret. Og medens han nu ved sin lille Datters Haand skred henimod Graven, sammenlignede han sig i sit stille Sind med den Berusede, der blev fulgt hjem af Barnet.

*

Han var meget ussel. Uvant til at skaane sig legemligt, dertil uden rigtig Livsglæde, havde han i flere Maaneder forværret sin slette Helbredstilstand ved Mangel paa Pleie i den Grad, at Lægerne allerede den Sommer havde ordineret en Kur i Gleichenberg som en *conditio sine qua non* for hans Helbredelse. Nogenlunde styrket, havde han øieblikkelig og imod sin Læges Veto optaget Tjenesten igjen. En Brysthindebetændelse, som han havde paadraget sig ved Efteraarsmaneuvrerne, havde givet ham Dødsstødet. Hvor daarligt det egentlig stod til med ham, havde han ingen Anelse om, trods den Hentydning han havde gjort til Stella. Han gav sig endnu et

Par Aars Frist, og han var mest bange for, at man skulde pensionere ham for tidligt paa Grund af hans Skrøbelighed. Hel skjæv efter sin sidste Sygdom, gjorde han sig den største Umage for at holde sig rank, saa godt det lod sig gjøre.

Der var dengang mange fornemme Østerrigere i Hôtel Britannia, nogle enkelte svagelige, de fleste muntre og livsglade, bestemte paa at tilbringe et Par Uger i maleriske Omgivelser og meget ubundet Selskab. Obersten var afholdt af dem Alle, og Alle modtoge de hans smukke Datter med største Venlighed, selv Damerne, som Obersten raadførte sig med angaaende nogle paatrængende nødvendige Toiletreformer for den Lille. Ved Table d'hôte sad hun og hendes Fader altid oppe midt iblandt de store Herskaber, som saae meget dybt ned paa Resten af Bordselskabet, der indtog den nederste Ende af Bordet, og spottende af hine blev betegnet som »Menageriet«. Den dybe Medlidenhed, man nærede for den Døendes Datter, forøgede endnu den Sympathi, man i og for sig følte for den unge Piges venlige Ynde. Gamle Herrer drillede hende med hendes Erobringer, og de Unge viste hende den mest ridderlige Opmærksomhed. Hendes bedste Ven var den smukke, sortøiede Prins Zino Capito, i Særdeleshed da han havde Tid til at offre sig for hende, eftersom hans Hjertes nyeste Herskerinde, den berømte Fyrstinde Oblonska, netop var reist til St. Petersborg for at tiltræde Arven efter sin pludselig afdøde Mand. Han sendte Stella hver Dag de skjønneste Blomster, for at hun kunde pynte den kjedelige Hôtelsalon op for Faderen. »Syge have saa megen Glæde af Blomster,« sagde han og viste smilende sine blændende hvide Tænder. Og naar Veiret var godt og Obersten følte sig rask nok, saa indbød han dem Begge til en Seiltour med sin lille Kutter ud paa det blaa Adria.

Obersten talte tidt om sin Hustru, han længtes efter hende. Det sidste Forhold, som havde havt den definitive Skilsmisse mellem ham og hans Hustru til Følge, berøvet ham hans Selvagtelse, nedværdiget ham overfor hans Børn og berøvet ham den sidste lille Rest af indre Fred, havde for omtrent to Aar siden løst sig af sig selv. Erindringen derom var ham imod, men ligesom alle Mennesker, der ikke længer se Noget for sig, holdt han meget af at dvæle ved længst forgangne Tider. Den Kvinde, han havde skilt sig fra, den aldrende Skribentinde med hendes Uorden og Irritation havde han glemt — men han saae Kjæresten for sig, der i en lys Kjole bøiede sig ned over hans Leie, saae hende paa deres Bryllupsdag midt i et Væld af klart Solskin, som faldt ind gjennem de store Vinduer i Sygestuen og kastede et Glorieskjær af helligt Lys om Guldkorset paa det improviserede Alter ved Siden af hans Seng.

En solklar Dag, da han og Stella seilede gjennem Canal grande, viste han hende et smukt gammelt Palads.

»Der laa jeg syg, da Moder kom for at pleie mig, dengang i nioghalvtreds. De to Vinduer der, det var mine,« sagde han.

Samme Dags Aften, medens Stella skrev til sin Moder, sagde han henne fra Chaiselonguen, paa hvilken han imidlertid halv slumrende havde hvilet:

»Stella, kunde Moder ikke beslutte sig til i et Par Ugerstid at komme til Venedig med Franzi? Vi behøvede jo ikke at bo sammen, hvis det var hende til Besvær, men . . . Skriv til hende, at det vilde glæde mig saa meget at se hende . . . og,« tilføiede han forlegent smilende, »skriv til hende, at jeg er meget syg — maaske beslutter hun sig saa snarere dertil.«

Med febrilsk Spænding ventede han paa Svaret. Efter otte Dages Forløb kom en Pakke temmelig ubetydelige Recensioner over et paa eget Forlag udkommet Værk af Oberstinden — først tre Uger efter et Brev.

»Naa, hvad skriver Moder?« spurgte Obersten, da han saae Stella stave sig igjennem det ulæseligt opkradsede Document. »Læs det for mig,« bad han endelig indtrængende, »Du veed, at Alt, hvad der handler om Hjemmet, interesserer mig. Kommer Moder?«

Men Stella fremstammede, mørkerød og med Taarer i Øinene:

»Der maa være gaaet et Brev tabt — hun omtaler slet ikke vor Plan!«

Obersten vendte beskjæmmet Hovedet bort fra Stella og gik hen til Vinduet for at se paa det ostindiske Dampskib.

»Skade!« sukkede han efter en Stund halvhøit, »jeg vilde saa gjerne have bedt hende om Forladelse!«

*

Naar han ved Stellas Ankomst, da han endnu følte sig mere vel, næsten med en Slags Forkjærlighed havde talt om sin nære Død, saa udgik han fra det Tidspunct af, da det pludseligt begyndte at gaa stærkt nedad Bakke med ham, næsten ængstelig enhver Hentydning til sin Tilstand. Lægen besøgte ham engang om Dagen, undertiden kom han oftere, drak en Flaske Sherry hos ham og fortalte om sine glimrende Mirakelkure. I Førstningen gav han den mest glædelige Beretning om Patientens Tilstand, lovede ham fuldstændig Helbredelse og saa videre. Saa blev han noget modfalden. Endelig, i Slutningen af April, foreslog han Obersten en Lungeoperation. Obersten blinkede skarpt til ham, saa sendte han Stella bort.

»Hvor længe kan det vare endnu?« spurgte han Lægen. »Vær oprigtig, jeg er Soldat, jeg er ikke bange for at dø.«

»Under heldige Omstændigheder et Par Maaneder.«

»Jeg forstaaer. Tal ikke om det til den Lille . . . Det er godt.«

Om Aftenen sad han længe bøiet over sin Skrivemappe og skrev. Han kom ingen Vegne, det lod til at falde ham vanskeligt. Pludselig rev han sit Udkast itu.

»Stella, kom herhen!« udbrød han, og da hun kom hen til ham: »Græd ikke, Gamle. Det berøver mig Forstanden, og jeg har Brug for den. Jeg har villet skrive mit Testamente — men det er overflødigt. Eders lille Formue er sat fast, det, som bliver tilbage, deler I — jeg tør ikke begunstige Dig. Det er ikke sandsynligt, at jeg skulde dø her; men hvis det skulde ske, lad mig saa ikke blive i Venedig, i det Fremmede. Begrav mig hos Jer i Zalow — Moder veed Stedet, og paa Kirkegaarden vil jeg ikke genere hende.« Han tog en lille Guldmedaillon op af sin Brystlomme. »Gjem den godt,« sagde han, »det er den Medaillon, som Moder sendte mig under Felttoget Nioghalvtreds — og Moder skal hænge den om min Hals, før man lægger mig i Graven, bed hende derom. Har Du hørt efter, Stella?«

Hun sad ligeoverfor ham ved det lille, runde Bord — meget bleg, meget rank, uden at græde, som han havde forlangt det af hende.

»Ja, Papa!«

*

Dagen efter var det hendes Fødselsdag.

Han forærede hende et Guldarmbaand, ved hvilket der hang et i Bjergkrystal indfattet Firkløver.

»Jeg kan ikke begunstige Dig i mit Testamente,« sagde han, »men bær det til Erindring om mig, Gamle. Og naar Forsynet engang skjænker Dig en stor Lykke, saa — kan Du sige til Dig selv: Det har min stakkels Fader tiltryglet sig hos Vorherre!«

*

En Dag kom der til Obersten et Brev med parisisk Poststempel, der lod til at sætte ham i daarligt Humeur. Hele Dagen efter Modtagelsen deraf var han tankefuld og ordknap. Om Aftenen skrev han et længere Brev, hvorved han af og til gjorde Ophold og hostede. Da han lagde det sammen, mærkede Stella, at han ogsaa lagde Penge i Omslaget. Saa syntes han at betænke sig lidt; endelig tog han et i Venedig taget Fotografi af Stella frem af sin Skrivemappe, legede først kjærligt med det, syntes at tøve og lagde det tilsidst alligevel ind i Brevet. Idetsamme mødte hans Blik den ligeoverfor siddende Datters Øine, som nysgjerrigt vare fæstede paa ham. Han blev pludselig forlegen, beskjæftigede sig først meget ivrigt med de fem Segl, som han anbragte paa sin Epistel, saa pludselig strakte han begge Hænder over Bordet, og idet han tog Stellas i sine, udbrød han:

»Du spørger Dig selv, hvem jeg sender Portrætet af min Yndling? — Til min yngste Søster, Din Tante Eugenie Kan Du endnu huske hende? — Ja? — Du holdt meget af hende, ikke sandt?«

»Rigtig meget, Papa . . . men . . . jeg troede . . . at hun var død.«

Obersten vendte Hovedet bort. Lidt efter drog han Stella hen til sig.

»Hun er ikke død,« sagde han dæmpet. »jeg kan ikke fortælle Dig, hvorledes det forholder sig, spørg mig ikke derom . . . men . . . vær ikke haard imod hende . . . og hvis Du nogensinde skulde møde hende i Livet . . . saa siig hende et venligt Ord for min Skyld!«

(Fortsættes).

I DET MØRKESTE AFRIKA.

En Fortælling om Stanleys sidste Reise. Efter »Darkest Africa« ved Al. S.

(5. Fortsættelse).

Men Paschaen var ikke til at blive klog paa. Naar jeg foreslaaer ham at vende tilbage til Havet, pleier han at smile paa en Maade, som om han vilde sige: »Vi faaer at se.« Det falder ham aabenbart vanskeligt at opgive sin Stilling i et Land, hvor han har hersket som Vicekonge.«

Efterat Stanley i et længere Foredrag havde udviklet Grunden til, at Ægypten havde opgivet Ækvatorialprovinsen, udtalte Emin, at han godt indsaae Ægyptens vanskelige Stilling, men at han hverken kunde betragte Khedivens Skrivelse eller et langt Brev fra Nubar Pascha som andet end en Tilkjendegivelse af, at han ikke kunde vente nogen Hjælp fra Ægypten, men maatte handle paa eget Ansvar, hvis han foretrak at blive. Stanley anførte nu forskjellige Grunde til at forlade Provinsen. Paschaen gav

ham Ret, men frygtede for, at de 10,000 Mænd, Kvinder og Børn, som maaske vilde følge med, vilde berede altfor store Vanskeligheder paa Reisen og i en paafølgende Samtale udtalte Emin ogsaa sin Tvivl om, at de regulære Soldater vilde følge med hjem. »De have her ført et saa frit og lykkeligt Liv,« sagde han, »at de ville betænke sig paa at forlade et Land, hvor de have havt det langt bedre, end de kunne faae det i Ægypten. Men forudsat, at de Regulære vægre sig ved at forlade Landet, kan De nok forestille Dem, hvor vanskelig min Stilling vilde være. Vilde jeg handle rigtigt i at overlade dem til deres Skjæbne? Vilde det ikke ende med deres Ruin? Jeg blev nødt til at lade dem beholde Vaaben og Ammunition, og saasnart jeg var borte, vilde der danne sig Partier, og det Hele vilde ende med fuldstændig Opløsning.« Stanley mente, at der dog maatte være saa megen Disciplin iblandt Tropperne, at de ikke, som Emin hentydede til i Samtalens Løb, »skulde falde paa at omringe ham og holde ham tilbage«, naar han oplæste Khedivens Skrivelse for dem, ifølge hvilken Ægypten havde opgivet Ækvatorialprovinsen. »Men De maa naturligvis selv bedst kjende Deres Folk,« tilføiede han.

»Godt,« svarede Emin, »jeg skal imorgen sende Damperen afsted med Khedivens Skrivelse, og jeg vilde være Dem meget forbunden, hvis De tillod en af Officererne at følge med og forestille sig for Tropperne i Dufilé. Lad ham selv tale til Folkene og sige dem, at han kommer fra Regeringens Stedfortræder, der er sendt af Khediven for at afhente dem; naar de have seet ham og talt med Deres Sudanesere, ville de maaske være villige til at følge med os. Hvis Folkene gaaer, gaaer jeg ogsaa, hvis de blive, bliver jeg ogsaa.«

Under en længere Samtale en af de følgende Dage udtalte Emin: »Jeg er overbeviist om, at mine Folk aldrig ville følge med til Ægypten. Men Hr. Jephson og de Sudanesere, som De har været saa venlig at overlade mig, vil faae Leilighed til selv at gjøre sig bekjendt med Forholdene. Det vilde være mig meget kjært, hvis De vilde forfatte en Proklamation, der kan blive oplæst for Soldaterne, og i hvilken De fremsætter Deres Instruktioner og lader dem vide, at De venter en Erklæring fra deres Side. Men efter hvad jeg kjender til dem, drage de ikke til Ægypten. Det er en Selvfølge, at Ægypterne vil reise hjem, men de ere saa faa og hverken til Nytte for mig eller nogen Anden.«

Dette var, som Stanley skriver, »det bestemteste Svar, jeg endnu havde faaet,« og han gjorde nu Emin følgende tre Forslag:

»Det første Forslag gaaer ud paa, at De vedbliver at være en lydig Soldat og ledsager mig til Ægypten. Efter Deres Ankomst dertil vil De, Deres Officierer og Folk da faae den tilgodehavende Lønning udbetalt. Jeg veed ikke, hvorvidt Regeringen vil benytte Dem i aktiv Tjeneste, men antager dog, at det vil ske, da Officierer af Deres Slags ere sjeldne, og Ægypten har en Grænse, hvor saadanne Tjenester, som De vil kunne yde, ere værdifulde. Som Svar paa dette Forslag siger De imidlertid, at De er overbeviist om, at Deres Folk ikke vil forlade Landet, og at De i saa Tilfælde vil blive hos dem.

»Mit andet Forslag kommer fra Kong Leopold af Belgien. Han har anmodet mig om at meddele Dem, at Kongostaten, for at forhindre at Ækvatorialprovinserne falder tilbage i barbariske Tilstande og forudsat, at disse ere istand til at give et passende Udbytte, maaske kunde overtage Regeringen af dem, naar dette kunde ske ved et Tilskud af 10—12,000 Pund Sterling om Aaret; og endvidere, at Hans Majestæt, i den Mening, at en saadan Beskjæftigelse maatte svare til Deres egen Tilbøielighed, er villig til at give Dem en tilstrækkelig Gage — 1500 Pund Sterling — som Gouverneur med Generalsrang. Deres Pligt vilde bestaa deri at holde Forbindelsen mellem Nilen og Kongofloden aaben og opretholde Ro og Orden i Ækvatorialprovinserne.

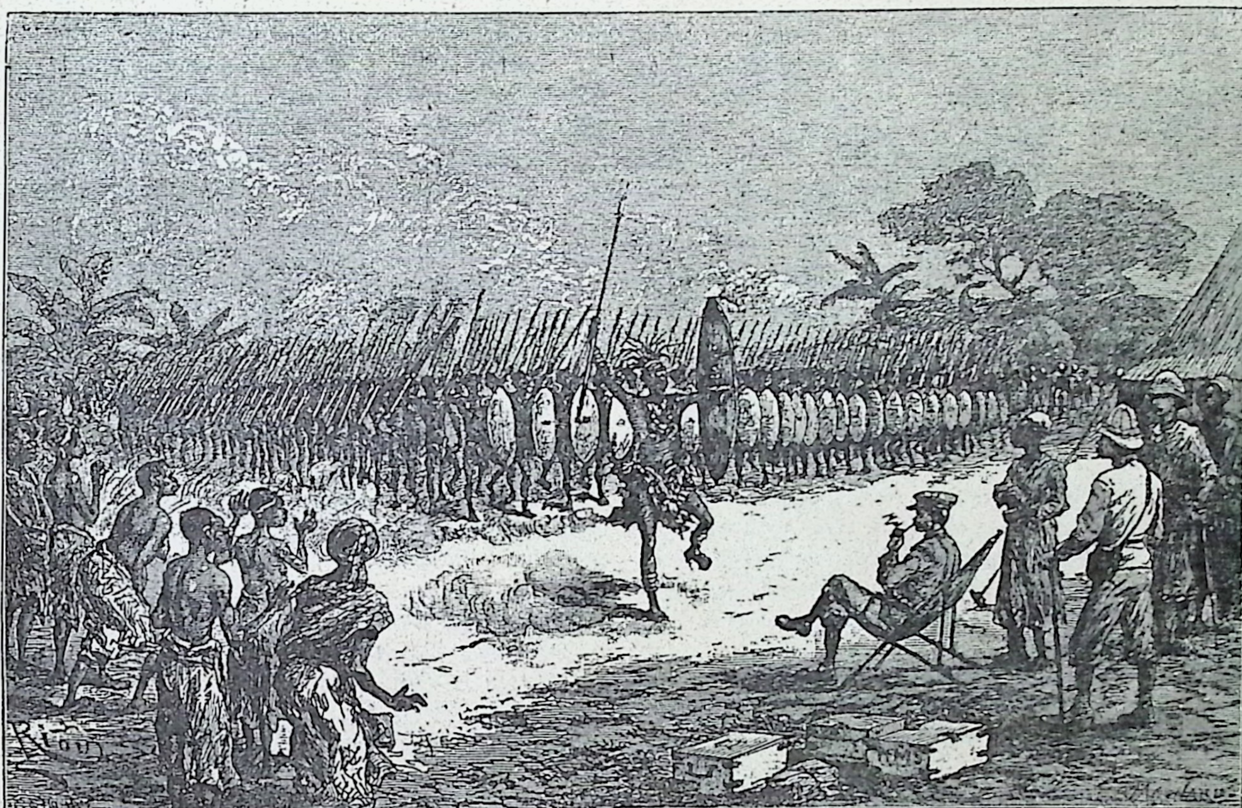
»Mit tredie Forslag er: Hvis De er overbevist om, at Deres Folk absolut ville vægre sig ved at modtage Khedivens Tilbud om at vende tilbage til Ægypten, ledsag da mig med de loyale Soldater til det nordostlige Hjørne af Victoria-Njansa og tillad mig at indsætte Dem der i det engelsk-østafrikanske Selskabs Navn. Vi vil hjælpe Dem at opføre et Fort paa et for Selskabet gunstigt Sted og overlade Dem vor Baad og andre Gjenstande, som maatte være nødvendige for Dem, derpaa skynde os hjem gjennem Massai-Landet og forelægge Sagen for det østafrikanske Selskab for at opnaa dets Samtykke til dette Skridt og dets Hjælp til at etablere Dem til Stadighed i Afrika. Jeg maa erklære, at jeg ikke har Bemyndigelse til at gjøre Dem dette sidste Forslag, men at det kun er et Udtryk for min gode Villie overfor Dem og det alvorlige Ønske om at bevare Dem og Deres Folk fra Følgerne af Deres Forsæt: at blive tilbage her. Jeg er imidlertid sikker paa at opnaa Selskabets Samtykke og Medvirkning, og at det vil indse Betydningen af at have en eller to indøvede Batailloner i dets nye Besiddelse, foruden en Administrator med Deres Dygtighed.«

Stanley begrundede nærmere sit Forslag og fremhævede overfor Emin, at Ægypten aldrig, saa længe dette blev styret af ægyptiske Embedsmænd, kunde tænke paa igjen at besætte Ækvatorialprovinserne, dels af Mangel paa de fornødne,

betydelige Pengemidler, dels paa Grund af den lange Afstand fra Ægyptens virkelige Grænse.

Emin takkede Stanley i de varmeste Udtryk og lovede at give et aabent og ærligt Svar. »Med Hensyn til det første Forslag,« sagde han, »saa har jeg allerede besvaret det. Hvad det andet angaaer, maa jeg bemærke, at jeg først og fremmest har Pligter mod Ægypten. Saalænge jeg er her, tilhører Provinserne Ægypten og vedblive at være i dets Eie, indtil jeg gaaer min Vei. Naar jeg gaaer, blive de ,Ingens et Par Aar hen, før Efterretninger kunne naae os. Nei, med al skyldig Taknemmelighed mod Hans Majestæt Kong Leopold, troer jeg ikke, at jeg kan modtage dette Forslag.«

Det sidste Forslag syntes Emin aabenbart bedst om og ansaae det for det, der lettest lod sig udføre, men vilde dog endnu ikke give et bestemt Svar. Stanley svarede, at det hastede heller ikke, Emin havde jo Tid til at tænke over Sagen, indtil Stanley kom tilbage med Bagtroppen. Imidlertid viste Stanley Emin nogle Depecher

Dans af Masambonis Krigere. (Pag. 91).

Land'. Jeg kan ikke saadan uden videre stryge mit Flag og ombytte det røde med det blaa. Jeg har tjent det første i over tyve Aar, det sidste har jeg aldrig seet. Desuden maa jeg spørge Dem, om De efter Deres sidste Erfaringer anseer det for sandsynligt, at Forbindelsen kan holdes aaben for en rimelig Sum.«

»Udentvivl neppe i Begyndelsen,« svarede Stanley. »Vore Erfaringer have været altfor ubehagelige til at glemmes saa hurtigt, men jeg troer nok, det vil falde lettere at komme tilbage til Jambuja for at hente Bagtroppen. Pioneren har altid den vanskeligste Opgave. De, som følge efter os, ville høste Nytten af vore Erfaringer.«

»Det er muligt, men der vil ialtfald gaae fra det engelske Udenrigsministerium, deriblandt en Kopi af et Brev fra Emin til den britiske Generalkonsul paa Sansibar, John Kirk, i hvilket Paschaen i 1886 tilbød sin Provins til England eller en hvilkensomhelst anden Magt, som vilde paatage sig at opretholde Provinsen.

»Dette Brev burde aldrig været offentliggjort,« sagde Emin. »Hvad vil den ægyptiske Regjering tænke om mig, at jeg vover at forhandle om denne Sag.«

»Jeg kan ikke se noget Ondt deri,« svarede Stanley; »den ægyptiske Regering erklærer sig ude af Stand til at holde Provinsen, den engelske Regering vil ikke have noget at gjøre med den. Naar De absolut afslaaer at tjene Kongen af Belgien og er bestemt paa at blive i Afrika,

saa kan de stole paa mit Løfte om, at jeg skal formaa et engelsk Selskab til at beskjæftige Dem og Deres Tropper.«

IX.

Tilbage til Jambuja.

Den 24. Mai brød Stanley op fra Leiren ved Nsabe efter at have udstedt den Proklamation til Emins Tropper, som Jephson skulde oplæse for dem og hvori de opfordredes til at forlade Ækvatorialprovinsen og vende tilbage til Ægypten. Emin udtalte endnu engang sin hjertelige Tak til Stanley og bød ham Farvel, og medens de sudanesiske Soldater, som stode opstillede ved Veien, saluterede, drog Expeditionen afsted henimod Landsbyen Badsua.

Paa Veien derhen, otte Kilometer fra Leiren ved Nsabe, blev Stanley opmærksom paa en besynderlig formet Sky, der skinnede som Sølv, og fuldstændig lignede et uhyre, snebedækket Bjerg. Nedefter blev Farven dyb blaasort, og Stanley troede allerede i den at se Forbudet paa en af de heftige Hvirvelvinde, som saa hyppigt hjemsøge denne Egn, da han opdagede, at den formentlige Sky naaede helt ned til Aabningen mellem det østlige og vestlige Høiland og derved blev overtydet om, at det ikke var det blotte Billede af et stort Bjerg, men et virkeligt Bjerg med snebedækket Top, han havde for sig. Han lod derefter gjøre Holdt, fik Kikkerten frem og anstillede nærmere Observationer, som bragte ham paa den Tanke, at Bjerget maatte være Ruwenzori, som, efter hvad to af Kavallis Slaver meddelte, skulde være bedækket med et hvidt Metal eller en Substans, som de antoge for en Stenart. I to Timer beholdt Colonnen Bjerget isigte, saa skjulte Fjeldvæggen, ved hvis Fod Landsbyen Badsua var beliggende, det for deres Blik.

Medens Stanley opholdt sig i Badsua, kom nogle Balegga'er ned fra Høilandet og fortalte, at Kadengo og Musiri, den Sidste en krigerisk, mægtig Høvding, havde forenet sig for at angribe Expeditionen paa Veien mellem Gaviras og Masambonis Landsbyer. Om Eftermiddagen, i brændende Solhede, begyndte derfor Opstigningen paa Høilandet og en halv Time før Solnedgang naaedes Leiren ved Bundi. Stærke Vagtposter bleve udstillede og der blev udvalgt 40 Bøsseskytter, som anførte af to Sansibariter skulde foretage et natlig Overfald og Angreb paa Kadengos Leir. Tidligt næste Morgen vendte Afdelingen tilbage efter at have udrettet sit Hverv, men Kadengo selv var undkommen med det Raab, at han var en Ven af »Bula Matari.«

Marchen blev nu fortsat i Retning af Gaviras Landsby, men Expeditionen havde neppe sat sig i Bevægelse, før en stor Flok Indfødte kom henimod den. I Spidsen for Skaren gik en Mand med et karmoisinrødt Flag, som i Frastand godt kunde antages for Sansibars eller Ægyptens Flag. Expeditionen gjorde derfor Holdt i den Tanke, at de Kommende vare Fjender, en Fortrop af Musiris Krigere, men det viste sig snart, at Manden med Flaget var Masambonis Broder, Katto, som af sin Høvding var bleven udsendt for at hilse paa Expeditionen og erfare noget Nærmere om dens Hensigter.

Stanley beholdt nogle af Folkene hos sig og gav Katto Ordre til at skynde sig tilbage til sin Broder og gjøre ham den fortrolige Meddelelse, at da Stanley iovermorgen (d. 29. Mai) ved Daggry vilde angribe Musiri, der havde isinde at overfalde Expeditionen underveis, ventede han, at Masamboni i Løbet af den næste Dag vilde indfinde sig med saa mange Krigere, som han kunde. Skjøndt Tiden var meget knap, lovede Katto dog at gjøre sit Bedste og begav sig afsted. Efter Ankomsten til Gaviras Landsby lovede ogsaa denne Høvding at deltage i Angrebet, og den følgende Dag, en Time efter Solnedgang, indfandt Masamboni sig med henved 1000 Krigere, bevæbnede med Spyd og Bue, og slog Leir paa Kartoffelmarkerne mellem Gaviras og Musiris Distrikter.

Den 29. Mai, Klokken 3 om Morgenen marcherede Expeditionen i dyb Taushed henad den maanebelyste Vei til Usiri. Henved 100 af Masambonis bedste Mænd droge i Spidsen, medens Resten sluttede sig til Expeditionen, som ialt bestod af 224 Mand, og Gaviras Stamme, repræsenteret af ca. 500 Mand, dannede Bagtroppen. Kl. 6 kom Toget i Nærheden af Usiri, og efter at hver Anfører havde modtaget sine Instruktioner, ifølge hvilke Dr. Parke, som Anfører for 60 Bøsseskytter skulde danne Centrum, Katto med Broderens Krigere den venstre og Gavira med sine Folk den høire Fløi, rykkede Angrebscolonnen rask frem.

Den stødte ikke paa nogen Fjende. Gaviras Wahuma-Hyrder havde underrettet Musiris Wahuma-Hyrder om Expeditionens Planer, og Masambonis Wahumaer'er havde været ligesaa meddelsomme overfor deres Landsmænd blandt Fjenderne. Som Følge deraf havde Hyrderne drevet deres Hjorder bort fra Usiri ad andre Veie. Den ene Halvdel var indtruffen i Gaviras, og den anden i Masambonis Landby samme Morgen, som Angrebscolonnen udbredte sig over Usiris Omraade, hvor Høvdingen Musiri, efter at have hørt om Kadongos Uheld og den fremrykkende mægtige Armee, forsigtig havde sørget for at undgaa Blodsudgydelse. Landet var fuldstændig ryddet for Folk og Fæ, derimod fandtes betydelige Forraad af Korn i Leirene, og paa Markerne var der fuldtop af Kartofler, Bønner, Mais, Grøntsager og Tobak.

Om Eftermiddagen forsamlede Masambonis Krigere sig for at feire den ublodige Seir

over Musiri med en Phalanxdans, under Kattos Ledelse. Medens henved et Dusin store og smaa Trommer bleve rørte med stor Dygtighed og Taktfasthed og frembragte en saa kraftig Lyd, at den kunde høres milevidt ud i Landet, opstillede Katto og hans Fætter Kalenge, smykkede med prægtige hvide Hanefjerbuske, Krigerne i 33 Rækker, hver paa 33 Mand, og saa nøiagtigt som muligt i Form af en fuldkommen, sluttet Firkant. De fleste af Krigerne havde kun eet Spyd, men nogle havde dog ogsaa to foruden de Skjolde og Pilekoggere, som de havde hængende i en Snor om Halsen.

Phalanxen stod stille med Spydene støttede mod Jorden, indtil Katto paa et givet Trommesignal med dyb Røst begyndte en vild Triumfsang og ved en særlig høi Tone løftede sit Spyd; strax steg en Skov af Spyd op over Hovederne, Stemmerne svarede i et mægtigt Chor, Phalanxen bevægede sig fremad, medens Jorden drønede som ved et Jordskjælv. Mændene stampede af alle Kræfter i Jorden og gjorde kun ganske korte Skridt. Paa denne Maade bevægede Phalanxen sig langsomt men uimodstaaeligt fremad; Stemmerne hævede og sænkede sig i brusende Lydbølger, Spydene stege i Veiret og sank atter ned og de utallige blanke Jernspidser blinkede, naar de dukkede op og ned i Takt efter Trommernes hule, ophidsende Larm. Svarende til disse Bevægelser hævede og sænkede sig de tusinde Hoveder, rettende sig i Veiret ved de kraftige, vægtige Lydbølger og sænkende sig ved Mængdens dæmpede, klagende Mumlen. Da de, for at give Stemmernes tiltagende Styrke den største Virkning, med opadvendt Ansigt og Hovedet bøiet tilbage, udstødte deres Skrig, som skulde antyde uudslukkeligt Raseri, Had og ødelæggende Krig, syntes hver Sjæl at være greben af Slagets Lidenskab, Tilskuernes Øine straalede og Mængden opløftede truende de knyttede Næver, som om de bleve gjennemrystede af de krigerske Toner. Og da Krigerne sænkede deres Hoveder og bøiede dem mod Jorden, syntes man at føle Dødskampen, Krigens Nød og Jammer og at tænke paa Enkernes og de Faderløses Graad og Klager, paa ødelagde Hjem og nedtrampede Marker. Men da saa Mængden, som bestandig kom nærmere, igjen kastede Hovederne tilbage, Spydene blinkede og klirrede og de brogede Fjer vaiede, da lød der et høit, trodsigt Raab og en saa stærk Jubel, at man kun saae de seirrige Faner og følte Pulsslagene af stolt Triumf.

Da den store, tætsluttede Skare Indfødte med vild Sang var rykket tæt hen til det Sted hvor Stanley sad, sænkede de Forreste deres blinkende Spyd; sænkede og løftede dem tre Gange til Hilsen, hvorpaa Krigerne, idet de grebe Spydene ligesom til Kast og udstødte et skingrende Krigsskrig, een for een satte i Løb. Ophidselsen tiltog mere og mere, indtil Firkanten havde forvandlet sig til tre hvirvlende Kredse, og Fyrst Katto, efter tre Gange at have løbet omkring den aabne Plads, stillede sig op i Midten, hvorpaa de hvirvlende Rækker sluttede sig sammen om ham, saa at der opstod en stor sluttet Kreds. Efter at have endt denne Maneuvre blev Firkanten atter formeret og det Hele delt i to Halvdele, af hvilke den ene trak sig tilbage til den ene, den anden til den anden Ende af Pladsen. Medens de fortsatte den vilde Sang, trængte de frem imod hinanden, passerede uden den ringeste Forvirring gjennem hinandens Rækker og indtoge den modsatte Stilling, hvorpaa der under frygtelige Gebærder igjen blev foretaget et hurtigt Løb omkring Pladsen, indtil Øiet var helt forvirret af de omhvirvlende Skikkelser. Saa opsøgte de Alle under Latter og Spøg deres Hytter, uden at bryde sig om de fremmede Tilskuere og det Indtryk, det opførte Skuespil havde gjort paa disse.

Den følgende Dag marcherede Expeditionen gjennem Masambonis Land til Nsera Kum-Høien og modtog underveis tydelige Beviser paa, at Masamboni var i Ledtog med Wahuma-Hyrderne, idet der ikke alene fandtes friske og betydelige Spor af talrige Kvæghjorder, men det varede ikke længe før Expeditionen kom forbi frodige Marker, hvor Kvæget stod og græssede saa roligt, som om der var Fred og ingen Fare. Et Øieblik herskede dyb Taushed, saa svarede Masamboni, paa Spørgsmaalet om, hvorledes Musiris Hjorder kom paa hans Omraade, at de tilhørte Wahumaer'ne, som i December, dengang han laa i Feide med Expeditionen, vare flygtede fra hans Territorium og nu, for at undgaa den samme Fare i Usiri, vare vendte tilbage til deres gamle Græsgange. Den Besked maatte Stanley lade sig nøie med, og det fristende Bytte fik Lov til at græsse i Fred.

Medens Expeditionen de følgende Dage holdt Rast hos Masamboni, kom en hel Del Høvdinge fra de omliggende Distrikter i Besøg og sluttede Venskab med Stanley, og Musiri sendte ligeledes Bud om, at han, efter at hele Landet havde sluttet Fred med de Fremmede, ogsaa ønskede at blive betragtet som Ven og lovede at handle derefter.

Den 7. Juni ankom Expeditionen til Fort Bodo efter 67 Dages Fraværelse. De Første, som indfandt sig, efterat Bøsserne havde vakt Skovens slumrende Ekko, vare Lieutenant Stairs og Capitain Nelson; de vare begge noget gustne men befandt sig ellers i bedste Velgaaende. Efter dem kom Folkene tililende, jublende af Glæde, med tindrende Øine og straalende Ansigter. Tilstanden i Fortet var upaaklagelig. Dvergene havde nogle Gange aflagt natlige Besøg paa Kornmarkerne, indtil Lieutenant Stairs med nogle udsøgte Mand af Garnisonen foretog et Udfald mod de smaa Tyveknægte og tugtede

dem saa eftertrykkeligt, at de tabte Lysten til at komme igjen.

Den 16. Juni brød Stanley atter op fra Fortet til Jambuja. Expeditionen talte 113 Sansibariter, 95 Madi-Dragere, 4 af Emin Paschas Soldater og 2 Hvide, foruden Dr. Parke og hans lille Afdeling paa 14 Mand, der fulgte med til den arabiske Koloni ved Ipoto, for der at afhente forskjellige efterladte Gjenstande.

Atter gik Veien gjennem det udstrakte ubeboede Vildnis, forbi Kilonga-Longas Station, hvor Folkene vare blevne vanvittige af Nød og Sult, forbi Hungerleiren; til hvert Sted, de kom forbi, knyttede der sig Erindringer om Nød og Lidelser. Kilonga-Longa var rigtignok denne Gang lutter Venlighed og Forekommenhed; han ikke alene udleverede de fleste af de Geværer, som Manjema'erne i sin Tid havde fralokket Stanleys Folk, men medgav ogsaa Expeditionen en Manjema-Eskorte, som havde strengt Paalæg om at følge med til Ugarrowwas Station. Men iøvrigt vare Hændelserne underveis kun en Gjentagelse fra sidst: Kamp med Vanskeligheder af enhver Art, utilstrækkelig Føde, som i Forening med Opholdet i en hed og forpestet Luft fremkaldte Sygdomme, saa Folkene styrtede døde om paa Veien eller udmagredes til rene Skeletter.

Den 10. August kom Stanley og hans Folk til Hvepse-Hvirvlerne, hvor de ventede at træffe Ugarrowwa og virkelig paa den høire Flodbred opdagede en uhyre Leir og kort efter saae hvidklædte Skikkelser bevæge sig inde mellem Træerne.

Efterat de sædvanlige Signalskud vare afgivne og besvarede, stødte flere store Kanoer fra Land paa den høire Flodbred, kom henimod Expeditionen og raabte den an paa Suahelisproget. Stanlay modtog nu den glædelige, omend sorgblandede Meddelelse, at de Folk, som for næsten sex Maaneder siden af Lieutenant Stairs vare afsendte med Breve til Jambuja, befandt sig her hos Ugarrowwa. Da Expeditionen havde slaaet Leir paa den venstre Flodbred i en forladt Landsby ligeoverfor Arabernes Hytter, indfandt de Sendebud, som endnu vare i Live, sig ledsagede af Ugarrowwa og hans Høvdinge. Under almindelig Taushed fortalte Sendebudenes Anfører sin sørgelige Historie:

»Herre, dengang I opraabte Frivillige til at besørge Eders Skrivelse til Majoren, da fandtes der ikke en Mand iblandt os, som ikke var besluttet paa at gjøre sit Bedste, fordi vi vidste, at vi vilde faae en stor Belønning og høste megen Ære, naar vi havde Held med os. Vi have gjort vort Bedste, men det har været forgjæves. Vi have derfor mistet baade Lønnen og Æren. De Folk, som ere fulgte med Eder til Njansaen og have fundet Paschaen og kunne rose sig af at have staaet Ansigt til Ansigt med ham, dem er det, som fortjene den bedste Belønning af Eders Haand. Men naar det ikke er lykkedes os at opsøge Majoren og glæde hans Hjerte med de gode Budskaber, som vi skulde overbringe, saa skal Gud vide, at det ikke har været vor Skyld, men var Hans Villie, at vi ikke skulde det. Vi have mistet fire af vor Skare, og jeg er den Eneste, som ikke kan opvise noget Saar, modtaget paa Reisen. Vi have to Mand, som rigtignok endnu ere i Live, men synes uhelbredelige paa Grund af Giften i deres Blod. Nogle af vore Folk kunne vise Eder indtil fem Pilesaar. Lige til Avisibba kom vi temmelig uhindret nedad Floden, men strax efter begyndte det strenge Arbeide. I Engwedde bleve to saarede; ved Panga-Faldene bleve tre Mand meget alvorligt saarede af Pile. Mellem Panga-Faldene og her fandt Dag og Nat en uafbrudt Kamp Sted; det lod til, at de Indfødte kjendte vor Styrke, længe før de saae os, og de angrebe os enten ved høilys Dag eller i Mørke, som om de havde besluttet vor Undergang. Hvorfor de vare saa modige overfor os, efterat have opført sig saa feigt, dengang vi drog opad Floden sammen med Eder, kan jeg ikke sige, det skulde da være, at vore Deserteurer have sat Hedningerne istand til at faae Smag for Sansibarfolkenes Blod og ladet dem antage, at de maatte have samme Held overfor os. Men da vi kom til denne Landsby, i hvilken I nu befinder Eder, vare kun elleve af os duelige til noget, de Andre vare syge af deres Saar og En var hjælpeløs. Neppe havde vi naaet dette Sted, før Kampen begyndte for Alvor. Folkene i den store Landsby ligeoverfor os forbandt sig med de Indfødte i Bandeja, Floden var bedækket med Kanoer, og Tykningen rundtom Landsbyen var helt levende af Indfødte. Efter een Times Forsøg, i hvilken Tid mange af Folkene paa Floden maa være dræbte, da de overalt vare saa tæt sammenpakkede, lode de os i Fred. Vi benyttede Tiden til at befæste de Par Hytter, vi havde valgt til vort Kvarter, saa godt som muligt.

»Ved Mørkets Frembrud udstillede vi paa sædvanlig Maade Skildvagter, saaledes som I og Lieutenant Stairs og Ugarrowwa havde raadet os til, men trætte af Arbeidet og udmattede af Bekymringer maa vore Vagtposter have sovet, thi det første vi erfarede, var, at de Indfødte havde revet vor Seriba ned og vare komne ind i Leiren, og da vi bleve vækkede ved det vilde Skrig af en Mand, som havde faaet Dødsstødet med et Spyd, fandt vi dem midt iblandt os. Enhver af os greb til sit Gevær og fyrede paa den, der stod os nærmest, saa at sex Indfødte styrtede død om for vore Fødder. Det lammede dem for et Øieblik, men saa hørte vi en Høvdings Stemme sige: »Disse Folk ere løbne bort fra Bula Matari. Ikke een af dem maa slippe levende herfra.« Og derpaa kom de hid i tætte Skarer fra Floden og inde fra Tykningen, og deres Antal var saa stort, at selv de Bedste

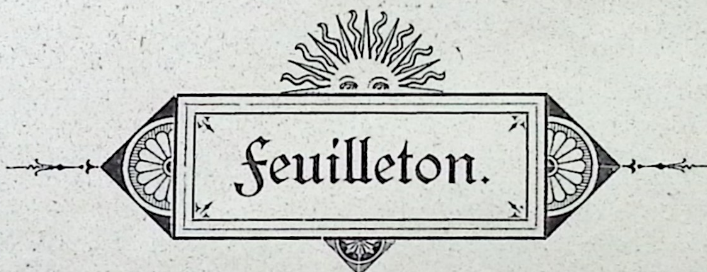
iblandt os for en Stund bleve forskrækkede. Men Lakkin, der aldrig er mere spøgefuld, end naar han er i Forlegenhed, udbrød: »Disse Karle vil have Kjød, giv dem det, men lad det være deres eget;« og Saarede og Alle grebe til Bøsserne og sigtede, som om de skjød til Skive. Jeg veed ikke, hvormange af de Indfødte der faldt, men da det var paa Heldingen med vore Patroner, løb de deres Vei og overlod det til os at tælle de Døde. To af vore Folk svarede ikke, da vi raabte deres Navne op, en tredie, Djuma, Nassibs Søn, kaldte paa mig, og da jeg gik hen til ham, saae jeg ham bløde ihjel. Han havde kun saa mange Kræfter, at han kunde opfordre mig til at opgive Reisen. »Vend tilbage,« sagde han. »Hør, hvad jeg siger. Vend tilbage. I kan ikke komme til Majoren, derfor, hvad I end gjør, vend tilbage til Ugarrowwa.« Efterat have sagt dette udstødte han sit sidste Suk og faldt død om.

»Næste Morgen begravede vi vore egne Folk og fandt ni døde Indfødte udenfor Seribaen, medens der laa sex indenfor den. Vi halshuggede Ligene, lagde Hovederne i en Bunke og drøftede nu i Forening, hvad vi skulde gjøre. Kun sytten af os vare endnu ilive, men kun fire usaarede. Djumas sidste Ord klang ogsaa som en Advarsel for vort Øre, og vi besluttede derfor at vende tilbage til Ugarrowwas Leir. Dette var lettere sagt end gjort. Jeg vil ikke trætte Eder med Enkeltheder; vi stødte paa den ene Vanskelighed efter den anden. De, som tidligere vare blevne saarede, bleve atter saarede af Pile, og de, som ikke vare saarede, undslap ikke uden Saar; jeg er den Eneste, som ved Guds Naade endnu er uskadt. En Kano kæntrede og vi mistede fem Geværer. Ismaili blev skudt ved Panga-Faldene. Men hvorfor skal jeg gjentage, hvad jeg allerede har fortalt? Kun 16 af os vare endnu i Live og deraf vare 15 saarede. Arrene af disse Saar kunne fortælle Eder Resten. Vi staa Alle i Guds og i Eders Haand. Gjør med os, hvad I vil. Mine Ord ere tilende.«

Den jevne Fortælling, som blev endnu mere virkningsfuld og gribende ved Synet af de talrige Saar, gjorde et dybt Indtryk paa de Tilstedeværende. De, som hørte den for første Gang, græd og gave deres Medfølelse Udtryk i dybe Suk og deltagende Ord. Da Taleren havde endt, styrtede Alle med udstrakte Hænder henimod ham og udbrøde: »Gud være lovet! Gud være lovet! I har opført Jer tappert, ja, I har handlet som en Mand.«

Det maa endnu tilføies, at takket være den omhyggelige Pleie, de havde nydt hos Ugarrowwa, vare Saarene hurtigt blevne lægte, skjøndt Folkene endnu vare lidende og svage. De kom sig dog Alle igjen, med Undtagelse af een, som tæredes langsomt hen og døde to Maaneder efter.

(Fortsættes).

Den fedtede Taske.

Et ungarsk Folkeeventyr.

Der var engang et dumt Menneske, der havde ligesaa mange Børn som en Rist har Huller og endda langt flere, og det var det Allerdummeste. Han eiede en halv Tønde Land, og den havde han pløiet saa længe, indtil Vinden havde baaret Jorden bort.

En Dag sagde Konen til sin Mand:

— Hør Fa'er, gaa I til Vinden.

— Hvordan skulde jeg finde derhen?

— Gaa I bare, Folk siger Jer nok Besked.

Den stakkels Mand gik og gik og kom helt hen paa den anden Side af det operencziauske Hav, tilsidst kom han til en Sø og betalte Færgemanden for at blive sat over. Derpaa gik han til Vinden, traadte ind i Huset, tog sin Hue af og sagde:

— Guds Fred og god Dag, Hr. Vind!

— Velkommen! Hvad vil Du her, hvor ikke engang Fuglen flyver?

— Jeg har en halv Tønde Land, den har jeg pløiet saa længe, indtil Vinden har ført den bort, derfor maa I give mig noget i Stedet, eller lade være at bære min Jord bort.

— Bliv lidt, min Søn, her har Du en fedtet Taske, men pas paa den, som paa dine to Øine. Du skal blot sige til den: „Pak Dig ud, kjære Taske!" saa pakker den sig ud.

Den fattige Mand kunde ikke spise af bare Glæde, han gik hen under et Weichseltræ og gjorde et Forsøg: „Pak Dig ud, kjære Taske!" — og Tasken pakkede sig

ud med de lækreste Retter; Manden spiste sig saa mæt, at hans Mund stod ligesom en Bogdányer Pibespids.

Han slentrede nu hjemad, og vor Mo'er stod i Døren og ventede paa ham.

— Kald paa Ungerne! — raabte vor Fa'er til hende.

— Hvad Pokker skulde jeg kalde paa dem for, jeg seer, at I kommer hjem med en tom Taske?!

— Kald Du bare paa dem, naar jeg siger det!

Saa blæste vor Mo'er i en Trompet, og alle de mange Børn kom løbende ligesom Kyllinger.

Vor Fa'er lod dem sætte sig til Bords, smed Tasken hen til dem og sagde: „Pak Dig ud, kjære Taske!" — saa pakkede den sig ud, og Børnene spiste, saa deres Mund stod ligesom en Bogdányer Pibespids.

Da nu Smausen var til Ende, sagde vor Fa'er til vor Mo'er: — Hør, vor Mo'er, gaa hen og hent Godtfolk: Dommeren, Præsten, Skriveren og Skolemesteren.

Konen gik for at hente dem, men de havde ikke megen Lyst til at narres derhen og gjorde derfor mange Ophævelser. Da de endelig indfandt sig, lod vor Fa'er dem sætte sig i Rad omkring Bordet. Skriveren kunde ikke sidde uden at sige noget:

— Hvad skal vi her, hvor hverken Skorstenen ryger eller Ilden brænder.

Saa kom vor Fa'er med den fedtede Taske, smed den hen til dem og sagde: „Pak Dig ud, kjære Taske!" — saa pakkede den sig ud, og de gode Folk spiste, saa deres Mund stod som en Bogdányer Pibespids.

Dommeren kaldte vor Fa'er til Side:

— Sælg mig den Taske! Jeg giver Jer 100 Gylden for den.

Vor Fa'er vilde først ikke sælge den, men vor Mo'er overtalte ham: — Sælg den kun, 100 Gylden er mange Penge, I kan jo gaa til Vinden, han giver Jer nok en anden.

Hvad skulde den stakkels Mand gjøre; han solgte den.

Saa gik han til Vinden og sagde:

— Guds Fred og god Dag, Hr. Vind!

— Velkommen, men hvad vil Du her, hvor ikke engang Fuglen flyver; har Du maaske solgt Tasken?

— Nei, nei, jeg beder om Forladelse, Hr. Vind, Skarnsfolk har stjaalet den fra mig!

— Det gjør heller ikke noget, her er en anden Taske, en pænere, til den behøver Du ogsaa kun at sige: „Pak Dig ud, kjære Taske," saa pakker den sig ud, men saa maa Du skynde Dig at sige: „Pak Dig ind, kjære Taske!"

Den stakkels Mand kunde ikke spise af lutter Glæde, han vidste jo, at den var af samme Slags som den forrige.

Han slængte sig hen under Weichseltræet og sagde: „Pak Dig ud, kjære Taske!" — og ud af den sprang saa to Knortekjæppe, som slog den stakkels Mand saa længe, indtil han fik Stunder til at sige: „Pak Dig ind, kjære Taske!"

Da han kom hjem, stod vor Mo'er i Døren:

— Her er en Taske, vor Mo'er, men nu maa Du spise alene, jeg har allerede faaet, hvad jeg skal have.

Han lod Konen sætte sig hen til Bordet, smed Tasken hen til hende og sagde: „Pak Dig ud, kjære Taske!" — og ud sprang de to Knortekjæppe og slog løs paa Konen, indtil vor Fa'er sagde: „Pak Dig ind, kjære Taske!"

— Se saa Mo'er! Hent nu vore gode Venner, Dommeren, Præsten, Skriveren og Skolemesteren, at de ogsaa kan faae deres Part.

Nu var de lettere til Bens end forrige Gang; de tog Plads ved Bordet i to Rader.

Da Dommeren saae den kjønne Taske, sagde han: — Den er ikke saa fedtet som den anden.

— Det skal I ikke bryde Jer om — svarede vor Fa'er — Maden vil smage Jer endnu bedre af denne. Dermed smed han Tasken hen til dem: „Pak Dig ud, kjære Taske!" — og ud sprang de to Knipler, hver til sin Side, og slog saa længe løs paa de gode Folk, indtil Dommeren sagde: — Jeg giver Jer den fedtede Taske igjen, og I maa gjerne beholde de 100 Gylden!

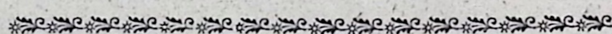
Der var ikke gaaet lang Tid, saa skulde der betales Skat, og Underdommeren gik omkring og bankede paa alle Vinduer, for at inddrive den. Han kom ogsaa til vor Fa'er. — Kom kun indenfor Janos og faae en Bid Mad! — sagde denne. Han vovede at kalde Underdommeren for Janos. Underdommeren fulgte Indbydelsen og gik indenfor. Vor Fa'er lod ham sætte sig til Bords, smed den fedtede Taske hen til ham og sagde: „Pak Dig ud, kjære Taske!" — den pakkede sig ud, og Dommeren spiste, saa hans Mund stod som en Bogdányer Pibespids.

Som en lille Drikkeskilling ovenpaa kom vor Fa'er frem med den pæne Taske: — Pak Dig ud, kjære Taske, fordi han kommer til mig og vil have Skat? — Dermed sprang de to Knortekjæppe ud og dansede saaledes paa Underdommerens Ryg, at han troede, Himlen var en Basfiol.

Da Dommeren var kommen hjem, skrev han til Kongen, at han skulde sende Soldater for at drive Skatten ind hos den fattige Mand. Kongen sendte et Tusinde Soldater. Da de kom derned, opvartede vor Fa'er dem med Frokost af den fedtede Taske. Men Kapitainen sagde: „Vi vil ogsaa have Middagsmad!"

— Det skal I faae — svarede vor Fa'er — den er allerede færdig, den staaer inde i Kammeret. Da det var blevet Middag, satte Soldaterne sig i to Rækker i Græsset, vor Fa'er smed Tasken hen til dem og sagde: „Pak Dig ud, kjære Taske!" Frem sprang de to Knipler, hver til sin Side; Kapitainen blev saa forskrækket, at han løb sin Vei og blev borte med det Samme.

Det er det Hele; det var et Eventyr, maaske er det heller ikke sandt. M. S.

Mrs. Partington siger, at den eneste Maade, hvorpaa man kan forhindre Dampskibsexplosioner, bestaaer deri, at man lader Maskinisterne koge Vandet inde paa Land. Efter hendes Mening springer Dampskibene i Luften, ene og alene fordi Dampen bliver kogt ombord.

*

Hr. P.: „Damernes Nysgjerrighed er ufattelig. Hvorfor interessere de sig for saa mange Ting, som slet ikke komme dem ved?"

Fru P.: „Det er nu engang en Svaghed hos vort Kjøn. Men, hør, siig mig, hvorfra har Du faaet de sorte Fingerspidser paa din høire Haand?"

Hr. P.: „Aa, det er Oliefarve. Jeg vilde blot se, om det nymalede Stakit inde hos Naboens var tørt! —

Visse Medicinere paastaa, at Genialitet ligesaavel er en Nervesygdom som Galskab; udspringer denne Tanke nu af et genialt eller af et forstyrret Hoved?

*

Bagtalelse og Underfundighed ere det modbydeligste Udflod af to Saar, som aldrig læges: Udygtighed og Forfængelighed.

Aaret, med de skjulte Tanker,
er, naar det paa Døren banker,
midt i Nytaars Leg og Spøg
et høitideligt Besøg.

Som en Fremmed ind det træder,
Ingen veed, hvad i ham boer,
Ingen veed, om i hans Spor
følge Sorger eller Glæder.

Ønsker kun man bringe kan:
Held for Kongen! Held for Thronen!
Held for Staten, for Nationen,
for hver Borger i vort Land!

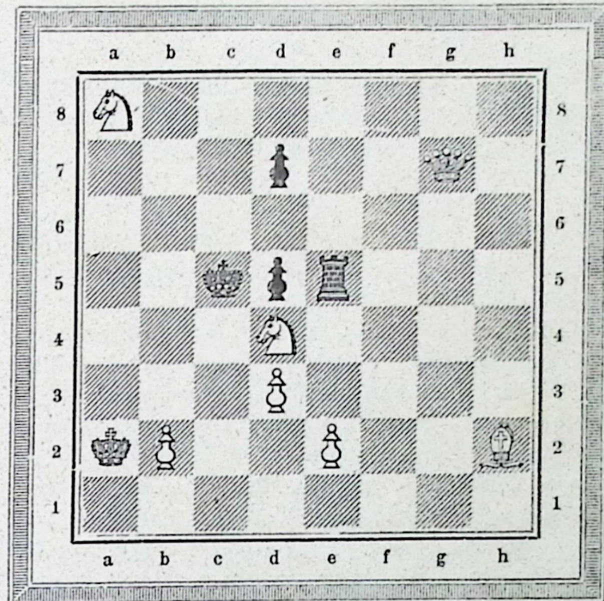
J. L. Heiberg.

Skakopgave Nr. 2.

Af Max Feigl.

SORT.

HVID.

Hvid begynder og gjør mat i 2 Træk.

Løsning paa Skakopgave Nr. 1 (Side 47).

1. S d6–c4. — 1. K d5–e4.
2. L e8–f7. — 2. d4–d3 eller anderledes.
3. D g3–g4 eller S c4–d6 mat.

A.

1. . . . — 1. K a5–e6.
2. S e4–f6. — 2. Efter Behag.
3. Dronning mat.

B.

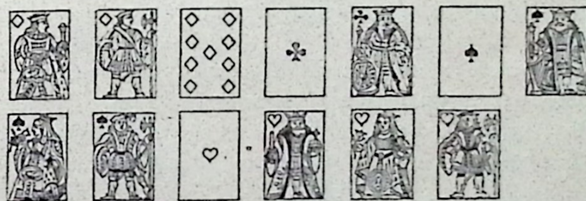
1. . . . — 1. f6–f5.
2. S e4–d2. — 2. f5–f4 eller anderledes.
3. D g3–g8 eller e5 mat.

(Andre Spillemaader lette).

Whistopgave Nr. 2.

D har givet Kort. Ruder er Trumf. A er i Forhaanden.

D har:

B og D blive Store-Slem (faae ikke et Stik). — B har tre Trumfer.

Hvorledes ere Kortene fordelte? Hvorledes er Gangen i Spillet?

Løsning paa Whistopgave Nr. 1 (Side 48).

6. Stik: Hjerter 5, Hjerter 2, Hjerter Es, Hjerter 4.
7. Stik: Spader 4, Spader 3, Spader 6, Hjerter 3.
8. Stik: Klør Bonde, Klør Konge, Spader Es, Klør 3.
9. Stik: Spader 5, Spader 10, Spader Bonde, Ruder 2.
10. Stik: Spader Konge, Ruder 3, Hjerter 8, Spader Dame.
11. Stik: Klør Dame, Ruder 6, Hjerter Bonde, Ruder Bonde.
12. Stik: Ruder 7, Ruder 8, Ruder Konge, Ruder Dame.
13. Stik: Ruder 10, Hjerter Konge, Hjerter 6, Ruder 9.

Kaster D i ellevte Stik ikke Ruder Bonde, men Hjerter Konge til, saa spiller A i tolvte Stik Hjerter 6 ud, gjør dermed dette Stik og den blinde Mand det sidste med Ruder Konge.

Opløsning paa Rebus i December-Heftet:
Over Fortielsen slaa vi en Streg, under de forhen omtalte Forudsætninger.

Et Bryllup i Boomopolis.

Der var Glæde i Boomopolis. Denne blomstrende, aargamle By havde nydt alle Livets Glæder, undtagen een. Der havde været afholdt Skydeøvelser; de fornemme Boomere havde foretaget Udflugter paa Æsel i Omegnen og med heldigt Udfald; der havde været fire Militærbegravelser og to Skilsmisser — men intet Bryllup. Og nu, Juledag, kom det glade Budskab, at Miss Penelope Hicks, Forstanderinde for Undervisningsanstalten i Boomopolis, havde skjænket sin Tro til Coyote Bill, født Wilkens, en Tscherokeser-Indianer.

Det var en Lettelse for Alle, den lykkelige Mand med indbefattet, da Miss Hicks gav Mr. Wilkens Maal af den tredie Finger paa hendes venstre Haand og nævnede den 1. Januar som den lykkelige Dag, idet Damen var imod lange Forlovelser, særligt i en Egn, hvor ingen Mand vidste, naar en Meningsforskjel fra hans Side kunde sætte en anden Mand istand til at skyde først.

Grunden til Byens Tilfredshed over Bekjendtgjørelsen af det forestaaende Bryllup var denne: Miss Hicks havde været den anerkjendte Skjønhed i Boomopolis lige siden hendes Ankomst til dette sandede Eden. Hun havde i nogen Tid været Gjenstand for sex elegante Cow-boys' brændende Tilbøielighed, og Boomopolis var bange for, at det halve Dusin Tilbedere skulde gribe til Vaaben og forringe Boomopolis' Befolkning med mindst fem af dens ledende Borgere, hvilket vilde medføre et betydeligt Tab af Prestige for Byen, især i et Folketællings-Aar. Men heldigvis for alle Parter var Miss Hicks en Dame med megen Takt og forberedt paa ethvert Tilfælde. Hver af hendes sex Beundrere havde friet til hende, men af en rent kvindelig Aarsag havde hun givet dem Alle Grund til Haab. Hun afholdt sig fra at træffe en Afgjørelse indtil et Par Dage før Jul, da en Kugle foer pibende gjennem hendes Daglistuevindue og streifede en Hat, der tilhørte den Tilbeder, som netop var i Besøg hos hende. Det var tydeligt, at noget maatte der gjøres og det hurtigt.

Penelope betænkte sig ikke længe, og næste Aften vare de sex anskudte Cow-boys forsamlede i hendes Dagligstue, ifølge hendes Indbydelse, paa hvilken hun havde skrevet R. V. S. P., og i Overensstemmelse hermed vare de alle mødte ubevæbnede. R. V. S. P. var nemlig i Boomopolis den forkortede Form for Rendez-vous sans pistols.

Efterat Alle havde deltaget i en lille Souper, bestaaende af Smørrebrød og Sarsaparilla, holdt Miss Hicks en kort Tale til sine Gjæster og oplyste dem om, at hun elskede dem Allesammen inderligt, for ikke at sige lidenskabeligt, og ikke nærede Tvivl om, at hun, hvis der blev levnet hende Tid dertil, vilde gifte sig med dem Allesammen! Livet var jo saa stakket og her paa Egnen særlig ubestandigt for Mænd. Som en patriotisk Indbygger af Boomopolis ønskede hun imidlertid Spørgsmaalet om Fortrinsretten afgjort i al Venskabelighed og uden utilbørligt Tab af Befolkningen, og hun tilføiede, at, eftersom Julen nærmede sig, kunde hun ikke tænke sig noget bedre Middel til at afgjøre Vanskeligheden, end det at forære sine Tilbedere et Juletræ og paa dette anbringe sex Pakker, alle af samme Størrelse og een til hver. I en Pakke, sagde hun, vilde hun lægge et Par sølvpletterede mexikanske Sporer; i en anden den bedste Tomme, som var at finde paa denne Side af Mississippi; i en tredie en Lasso, som vilde gjøre sin Eiermand misundt af hele Territoriet; den fjerde vilde indeholde en forniklet sexløbet Revolver med Elfenbens Haandtag, den femte en Anvisning paa den skjønneste Sadel i hele Universet, og den sjette et Fotografi af hende selv, hvormed der vilde følge en Forpagtning paa Livstid af hendes Haand og Hjerte. Beilerne kunde frit vælge mellem Pakkerne; Fortrinsretten maatte afgjøres ved Lodtrækning.

Forslaget blev modtaget med Begeistring. De sex Gentlemen-Cowboys svore hverandre evigt Venskab og lovede, at de, som trak det korteste Straa, skulde tjene som Brudesvende for den Lykkelige.

Og saaledes skete det. Træet blev modtaget, Pakkerne fordelte, og Coyote Bill vandt Miss Penelope Hicks' Haand, Hjerte og Fotografi.

Ugen mellem Jul og Nytaar gik hurtigt og om Eftermiddagen den 1. Januar indfandt Boomopolis' Ungdom, Skjønhed og Elegance sig i den lille transportable Kirke i West End Avenue for at overvære Høitideligheden.

Medens Mendelsohns Bryllupsmarch, udført af Lederen af Boomopolis' Musikkorps, tonede fra et Melodeon, skred Bruden, ført af Mayoren, op ad Kirkegulvet til Alteret, hvor Coyote Bill og hans Forlover, Nevada Pete, stode. Da Bruden besteg Forhøiningen, traadte Brudgommen henimod hende, men veg pludselig tilbage, da han hørte et ildevarslende Klik i Nevada Petes Frakkelomme. Derefter traadte Nevada Pete frem og tilbød Bruden sin Haand. Hun, forbauset over denne noget eiendommelige Fremgangsmaade, drog sin udstrakte Haand tilbage og saae spørgende paa den tilsyneladende dristige og frække Pete.

„Det er altsammen i sin Orden, Miss Hicks," sagde han. „Coyote Bill vil forklare Dem Sammenhængen."

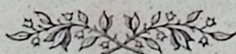
„Ja, Penelope," sagde Bill, „det er Altsammen i sin Orden. Den sexløbede, De gav Pete, var saadan et deiligt Vaaben, at jeg ikke kunde modstaa, da Pete foreslog mig et Bytte."

Bruden rødmede, Coyote Bill traadte tilbage til Forloverens Plads, og Nevada Pete tilbød atter Miss Penelope sin Haand.

„Lad gaa," sagde hun og modtog den tilbudte Haand. „Jeg er tilfreds. Begynd saa, Hr. Pastor."

Og Brylluppet blev feiret under almindelig Jubel.

John Kendrick Bangs.

ERLACHHOF.

Roman af Ossip Schubin.

(2. Fortsættelse).

Han lod sig endnu hver Dag heise ned i Elevatoren for at indtage sine Maaltider, men spiste nu med Stella efter Table d'hôte ved et lille Bord ganske alene i den store, ensomme Spisesal. De krampagtige Hosteanfald, som nu hyppigt paakom ham ved Maaltiderne, gjorde ham forlegen. Han var bange for at falde Folk til Besvær.

»Jeg er ikke længer salondygtig, Stella,« sagde han ofte; »stakkels Guldbille, det er ubehageligt at have en saadan Papa, ikke sandt?«

Hun var aabenbart af en anden Mening. At kunne pleie ham, selv om det ogsaa kun var som et svagt, hjælpeløst Barn, andet ønskede hun ikke. Om Dagen opmuntrede hun ham med sin vanlige Kvidder, og naar han om Natten blot rørte sig, stod hun allerede ved Siden af hans Seng i en lang Peignoir, under hvilken hendes smaa blottede Fødder stak frem, og støttede ham, naar han hostede.

Udenfor stod den fulde Maane over Kirken Santa Maria della Salute. Fra Haverne trængte Duften af Roser og Syrener og svævede berusende over Lagunernes Sumplugt, og gjennem Bølgernes Pladsken ved Foden af de gamle Paladser klang smukke, sørgmodige Melodier — sungne af Venedigs Nattesangere:

»Vorrei bacciar i tuoi capelli neri —«

og

»Penso alla prima volta in cui volgesti
Lo sguardo tuo soave in sino a me!«

Tidt faldt hun isøvn siddende ved hans Seng, med Hovedet paa hans Hovedpude.

*

Hun lignede snart en Skygge. Han vilde ikke høre tale om, at hun afbrød sin Nattero for hans Skyld, truede hende med at antage en Sygepleierske, men der blev aldrig noget af det.

Strengt taget behøvede han ikke megen Pleie; sengeliggende blev han slet ikke, hvilede sig kun om Dagen hyppigt paa en Chaiselongue. Han var ogsaa meget hensynsfuld og betjente sig indtil sin sidste Stund næsten udelukkende selv, kun sjeldent maatte Kellneren hjælpe ham med Paaklædningen. Han blev urolig, nerveus, kunde ikke holde det ud nogetsteds, længtes efter Hjemmet — med de Døendes store Længsel. Billedet af den gamle Mølle dukkede op for ham, den gammeldags Have, den lille, kummerlige Skov med det lave Krat ved Foden af de knudrede Ege, og den skifergraa Flod, der i Efteraarstaagen bugtede sig mellem nøgne, stenede Bakker. Han følte en vanvittig Længsel efter at gjense alt dette. I lang Tid bar han paa den, uden at vove at udtale et Ønske. Hans Hustru havde vist sig saa ufølsom overfor alle hans Forsøg paa en Tilnærmelse. Men, aa Gud, han behøvede jo kun saa liden Plads, vilde ikke genere hende meget, og desuden, han var jo en gammel, dødssyg Mand, hans personlige Fordringer til hende indskrænkede sig til et venligt Ord, til et deltagende Haandtryk!

Imidlertid blev han daarligere og daarligere. Til hans øvrige slette Helbredstilstand sluttede sig nu tillige en Mavekatarrh — Mavekatarrhen hos Lungesyge, som gaa deres Opløsning imøde. Han klagede over, at han ikke længer kunde taale Hotelkosten. Lægen, der, som alle Læger i klimatiske eller andre Kursteder, saa meget

som muligt undgik at se sine Patienter dø mellem sine Hænder, raadede ham indstændigt til en Luftforandring.

Modfalden, med Haanden skamfuldt lagt over Øinene, bad den Døende Stella spørge Moderen, om han maatte komme hjem.

Men Stella havde allerede spurgt, og kort efter indløb Svaret. Oberstinden skrev, at hun som altid ogsaa denne Gang var rede til at gjøre sin Pligt — modtage ham hos sig og pleie ham. Møllen stod til enhver Tid aaben for ham.

Hvor han glædede sig til at komme hjem! Han vilde selv hjælpe til ved Indpakningen, men han var for mat. Liggende paa Chaiselonguen saae han paa, hvorledes Stella tumlede med Kufferterne, og smilede, og tidt kaldte han hende hen til sig, blot for at klappe hendes Hænder og se hende ind i de kjære, milde Øine.

Endelig kom de afsted. Det var Paaskemandag og i den sidste Halvdel af April, alle Klokker ringede høitideligt, og blændende Solglans laa over Lagunernes grumsede Vand.

Alle Bekjendte fra Hotellet fulgte Fader og Datter ud paa Hotellets Perron, hvor de stege ind i den ventende Gondol. Hele Gondolen var fuld af Blomster, som man havde bragt Stella ved Afskeden, og ud over Hotelhavens Gelænder viftede hvide Lommetørklæder Afskedshilsener til de Bortdragende.

*

De reiste i Begyndelsen med hyppige Ophold, toge en Omvei af Hensyn til bedre Nattekvarterer, opholdt sig i Villach og i Graz. Saa blev Obersten greben af en stor Uro, han vilde skynde sig hjem, han kunde ikke tøve længer. Fra Graz var han bestemt paa at reise i en Tour, hvorfor de flere Gange maatte skifte Tog. Folkene vare alle gode og udviste den venligste Redebonhed overfor den syge Mand og hans smukke, rørende omhyggelige Datter. Han blev med hver Time mere affældig og ussel. Den sidste Gang kunde han ikke staa ud af Vognen, to Dragere maatte løfte ham ud og bære ham ind i den næste Coupé.

Det var en første Klasses Halvcoupé med tre Pladser — Stella havde ikke som tidligere kunnet opnaae en hel til ham.

Man veed, hvor skuffende Mageligheden er ved disse med Allonger forlængede Fauteuils.

Stella hjalp Faderen tilrette med Plaids og Puder, saa at han fandt nogenlunde Hvile. Han faldt isøvn — Eftermiddagen forløb. Mørket faldt paa. Grøngullige Tinter farvede Horizonten, og en ganske lille, hvid Maanesegl svævede over Jorden, hvor Mørket tiltog mere og mere. Mild Foraarsluft trængte ind gjennem det aabne Vindue. I den stikkende skarpe Lugt af det endnu uudviklede, grønne Løv og Korn blandede sig hyppigt den fulde, mætte Duft af et blomstrende Frugttræ. Et neppe mærkeligt Vindpust strøg sagte og kjærtegnende henover Markerne og Vandet i de store, stille Damme, som Toget susede forbi. Hist og her ragede en Landsby op af det flade Landskab, lange, med sværtet Straa tækkede Lader, uregelmæssigt om en Kirke eller et Slot grupperede Hytter mellem blomsterhvide eller høist matgrønt farvede Træer.

Obersten sov. Pludselig opdagede Stella, at hun havde tabt sit Guld-Lykkearmbaand — det med Firkløveret. Hun blev forskrækket, gjorde en Bevægelse — Obersten vaagnede.

»Hvor er vi?« spurgte han.

»Om en Time er vi hjemme, der er kun tre Stationer endnu,« trøstede hun ham. Hendes Hjerte bankede.

Han bøiede Hovedet, foldede Hænderne og vilde gjøre sig Umage for at vente med Taalmod. Men han kunde ikke holde det ud, han blev grebet af et stærkt Ildebefindende. Han saae sig fortvivlet om ligesom et fanget Dyr.

»Jeg er daarlig,« udbrød han, »jeg veed ikke, hvad det er, har aldrig følt mig saaledes!«

Han hostede krampagtigt, trak med Hænderne i Fauteuilens røde Fløilspolstring, søgte forgjæves at finde en magelig Stilling for sit Hoved.

»Gjør Dig det dog mageligt, Papa, stræk Dig ud, læg Hovedet i mit Skjød!« bad Stella ængstelig ømt.

Han gjorde det. Han lagde Hovedet paa hendes Knæ, tog hendes Haand og holdt den op til sin Kind. Den pinlige Feberuro, som hidtil havde hamret i hans Hoved og Lemmer, var ophørt, en behagelig Søvnighed, der opløste enhver anden Følelse, paakom ham. I hans Tanke opdukkede for sidste Gang Billedet af den Berusede, der blev fulgt hjem af Barnet — saa udviskedes Alt. Han drømte — det forekom ham, at han vaklede møisommeligt gjennem en Sump, og pludselig tog Nogen ham ved Haanden og førte ham ud paa en smal Bro, hvorunder der glinsede mørkt, langsomt rindende Vand. Han saae ned ad sig — det var Stella, der førte ham, men Stella som lille treaars Barn, med en simpel lille Lærredskappe bundet under Hagen, med bare Fødder og i hvid, rødprikket Natkjole. Plankerne knagede under ham, det gav et Sæt i ham, og han foer op.

»Er vi hjemme?« spurgte han neppe hørligt.

»Strax, Papa!«

Han pressede sine Læber mod hendes Haand.

Mørket blev tættere, henover den blege Himmel drog ligesom en gjennemsigtig sort Røg.

Det var, som saae man Himlen gjennem et Sørgeflor — de brede, glinsende Rande om Vandhuller og Damme bleve smallere, Maanen begyndte at lyse.

Larmende brusede Toget afsted, kastede sig uroligt frem og tilbage paa Skinnerne. Paa engang mærkede Stella, hvordan Obersten foer

sammen paa hendes Skjød, saa udstødte han et kort Suk, som man udstøder det, naar man overraskes af noget uventet Smukt og naar man pludselig er bleven befriet fra en stor Byrde. Saa var Alt stille — stille — dødsstille! Hun bøiede sig ned over ham og lyttede. Forgjæves, hun følte hans Haand i hendes Høire blive kold og stiv. En pinlig Angst paakom hende. Hun blev bange i Mørket. Imidlertid blev Lampen i Coupéen tændt. Dens skarpe, gule Lys faldt paa Oberstens Ansigt.

Sov han, eller . . . Hun holdt Aandedrættet tilbage, blot for at lytte til hans . . . hendes Hjerte bankede, som om det skulde briste, ikke længer beherskende sin Angst sagde hun først: »Papa!« saa høiere: »Papa, Papa!« han svarede ikke.

Nattesværmerne kom flagrende ind ad det aabne Vindue, kredsede om Lampen, Duften af de blomstrende Kirsebærtræer trængte herind — i det Fjerne ringede en sprukken lille Klokke med mat, hæs Stemme Ave Maria.

Stella bad halvhøit et »Fadervor« — midt under Bønnen brast hun i en vanvittig Hulken — hun klappede og kjærtegnede den Dødes kolde Kinder, tynde Haar. Hun vidste, at det kun kunde vare et Par Minutter, før man tog ham fra hende og med ham Alt, hvad der havde været hende kjært i Livet.

Afsted brusede Toget. En Regn af Gnister foer forbi Vinduerne — en skingrende Piben, et Ryk — Toget standsede, de vare ved Maalet!

*

Hendes Moder og Søster vare mødte ved Stationen. Da Kondukteuren rev Døren op, sad Stella ubevægelig, med den Dødes blege Hoved i sit Skjød.

*

Det begyndte at blive mørkt, Stjernerne kom frem paa den sorteblaa Himmel.

Taus, ligbleg gik Oberstinden ved Siden af Stella bagefter Liget det korte Stykke fra Stationen hen til Møllen. Ved en keitet Bevægelse af Bærerne gled Ligets ene Arm ned, Haanden slæbte henad Jorden. Med en kort, heftig Bevægelse greb Oberstinden den, trykkede den døde, kolde Haand mod sine Læber og beholdt den Resten af Veien i sin.

De lagde Liget ned i den af Lavendler og Violrod duftende Seng, som var gjort istand til den Syge, i Hjørnestuen, som han havde holdt saa meget af, og i hvilken Oberstinden havde anbragt en Bouket hvide Syrener for at feire hans Ankomst.

To Lys brændte ved Hovedgjerdet af Sengen.

En pinlig Uro paakom pludselig Stella, der hidtil ligesom stivnet havde gjort alt halvt maskinmæssigt med. Hun huskede paa, at hun havde glemt noget, saa fremtog hun Guldmedaillonen, som Obersten havde givet hende til Moderen, og som hun siden altid havde baaret om Halsen. Meget tydeligt, men med monoton Røst, udrettede hun den Døendes Budskab:

»Om Du vilde hænge Medaillonen om hans Hals, før man lagde ham i Graven . . . og en Dag sagde han, at han gjerne vilde have bedet Dig om Forladelse.«

Oberstinden modtog den lille Kapsel af sit Barns Haand. Hun blev blegere end før. Hendes Øine havde det stirrende, indadvendte Blik hos Mennesker, der ved en Vision ere blevne satte tilbage i en længst forsvunden Tid. Syrenerne duftede, udenfor strøg Foraarsvinden klagende gjennem Sørgepilen, den lille Bæk pladskede og hulkede.

Paa engang begyndte den gamle graahaarede Dame at ryste uhyggeligt paa Hænderne.

»Lad mig være et Øieblik alene med ham!« bad hun sagte, og Stella listede sig ud.

I de skrækkelige otte Dage, som fulgte efter hin uforglemmelige Aften, viste Baronessen en uforanderlig, rørende Ømhed overfor Stella — i disse otte Dage lærte Stella at forstaa, hvilket uimodstaaeligt Trylleri denne Kvinde havde formaaet at udøve paa Menneskene — lærte at forstaa, hvorfor Længselen efter hende havde naget den Døendes Hjerte efter aarelang Skilsmisse!

Men saa kom alt rigtignok i den gamle Gjænge igjen, med den eneste Forskjel, at Enken aldrig mere omtalte Børnenes Fader med et ukjærligt Ord, men gjerne fremhævede hans smukke Egenskaber for Døttrene.

VII.

Det har regnet hele Eftermiddagen — det regner endnu. Selskabet i Erlachhof har Stuearrest. Freddy er paa Grund af Ulydighed og fordi han i Løbet af Eftermiddagen har nyst tre Gange bleven sendt tidligt iseng og dømt til at drikke Brystthe. De Voxne tilbringe imidlertid Aftenen i Salonen, istedetfor som ellers fordetmeste i det Fri.

Stase er for sexogtyvende Gang bleven færdig med »*Paul et Virginie*,« nu helliger hun sig til en anden Gren af Literaturen og læser Zolas »*Joie de vivre*«, naturligvis kun for at prale med den Rædsel, som en saadan Bog maa indgyde hende. Hvert femte Minut udstøder hun med stor Energie et oprørt »Nei!« eller »Det er virkelig for galt!« hvorved hun lægger den ene Haand over sit rødmende Aasyn og med den anden strækker Bogen ud imod Kathrine. Men Kathrine røber ingen særlig Lyst til at deltage i hendes Rædsel: »Det interesserer mig ikke!« siger hun tørt, idet hun viser Bogen

fra sig og bliver ved at hække paa sit røde og hvide Sengetæppe, der skal være færdigt til Freddys forestaaende Fødselsdag.

Baronesse Meineck spiller imedens et Parti Skak — det eneste Spil, som hun ikke foragter — med Generalen, og Ritmesteren seer til.

Stella har hidtil, accompagnerende sig selv, sunget de smukke italienske Sange, som hun i lune Foraarsnætter har afluret Sangerne paa Canal grande. Hun sidder endnu ved Klaveret men er hørt op med at synge. Med de smalle Hænder paa Tangenterne, af og til halvhøit spillende et Par Takter af en Chopinsk Mazurka, saa pludselig brydende af igjen, seer hun op paa Rohritz, som, lænet til Pianolaaget, passiarende seer ned paa hende.

»Hvor livligt Rohritz taler med Stella; han er ligesom et helt andet Menneske!« bemærker Leskjewitsch smilende.

»Naar han bliver spurgt, maa han da svare!« yttrer Stase bidsk midt i Læsningen af »*Joie de vivre*«.

»Naa, hvis han ikke havde Lyst til at passiare med den Lille, kunde han jo gaa sin Vei,« replicerer Ritmesteren vredt, »hun har da ikke naglet ham fast til Klaveret.«

»Hi, hi, hi! Hun nagler ham fast med sine Blikke. Har De ikke seet de kokette Blikke, hun sender ham?« fniser Stase. »Jeg gad nok vide, hvad han fortæller hende.«

»Om Mexiko og de tropiske Haves Phosphorescens,« svarer Ritmesteren kort.

»Ah, dreier det sig virkelig ikke om noget mere Følelsesfuldt, Personligt?« hvisker Anastasia. »Naa, hvis der ingen Indiscretion er forbunden dermed, vil jeg høre efter,« og idet hun lukker »*Joie de vivre*« i, strækker hun lyttende den magre Hals frem.

Det er ganske stille i Værelset, med Undtagelse af Regnens ensformige Pladsken udenfor og den sagte Klappren af Skakfigurerne paa deres forskjellige Farter over Slagmarken klinger intet ind mellem de Tilhørerne og de Tvendes Samtale henne ved Klaveret.

»Efter de usle smaa Lynglimt, som man i lune Septemberaftener seer bugte sig gjennem Nordsøen, kan De ikke gjøre Dem noget Begreb om Havets Lysen under Troperne, Frøken! De Nætter, som jeg paa min Reise til Mexiko tilbragte paa Dækket af »Europa«, ville altid forblive mig uforglemmelige!« siger Rohritz.

Stella, som hidtil har skjænket hans Fortællinger den oprigtigste Interesse, antager pludselig en spøgefuld gammelklog Mine, og idet hun slaaer en kort, skarp Accord an, spørger hun:

»Hvor gammel var De dengang?«

»Jeg begriber egentlig ikke . . .« bemærker han noget overrasket.

»Aa, De behøver heller ikke at begribe, men blot at svare,« siger hun med stor Ro.

»Fireogtyve Aar.«

Det er en af de Eiendommeligheder, der skyldes hendes forkvaklede Opdragelse, at hun ofte hovedkulds og af blot Kaadhed styrter sig ind i Samtaler, som ethvert velopdragent Væsen ellers yderst omhyggeligt vilde undgaa.

»Fireogtyve Aar!« gjentager hun tankefuld og fortsætter derpaa sit Forhør: »Var De forelsket dengang?«

Han leer noget forlegen.

»De gjør mig Samvittighedsspørgsmaal.«

»Jeg giver Dem Lov til at gjøre Gjengjæld,« erklærer hun høimodig. »Deres Svar lyder undvigende, De var aabenbart forelsket. Jeg vilde blot vide det, for nøie at erfare, hvor mange Procent Poesi jeg maa trække fra Deres Beskrivelse. *All things considered,* har jeg ingen rigtig Tiltro til Deres Beretning om Havets Lysen i Troperne; thi naar Folk er forelskede, saa seer De Alt i bengalsk Belysning.«

Denne sindrige Yttring forleder naturligvis strax Rohritz til det leende Spørgsmaal:

»Veed De det af egen Erfaring, Baronesse Stella?«

»Ja, jeg gjør,« svarer hun med imponerende Naivitet, »jeg har jo oplevet det med min Søster; hun har ogsaa seet sin Artillerist i bengalsk Belysning, ellers havde hun sandelig ikke for hans Skyld givet Afkald paa Videnskaben, thi, Gud skal vide, han var akkurat som alle Andre, blot, det vil sige ovenikjøbet — at han spillede Klaver. Vil De tænke Dem: en Artillerist, som spiller Klaver! — Naturligvis Wagner! — To Hunde og een Hankat er blevne vanvittige hos os over det Spektakel. Men Franzi forsikkrede mig, at hendes Artillerists Anslag mindede hende om Rubinstein. Der seer De, hvor troværdige Deres Naturskildringer er.«

Rohritz leer godmodig, saa siger han:

»Selv om jeg ogsaa vil indrømme, at jeg dengang om Bord paa Europa endnu havde en lille Smule Hjertefeber, saa vover jeg dog at paastaa, at Deliriernes Tid var forbi for mig.«

»Hm, endnu et,« bemærker Stella, som mere og mere dristigt trænger frem paa sin Gammelklogskabs Skraaplan, »det maa jeg nøie vide! De var da vel forelsket i en gift Kone? *Un homme, qui se respecte,* er altid kun forelsket i en gift Kone, ialtfald i Romaner.«

»Stella!« udbryder Stase oprørt.

Selv Rohritz, som hidtil med stor Taalmodighed har hørt paa Stellas Passiar, synes denne Gang ubehagelig berørt. Han seer den unge Pige skarpt ind i Øinene og mærker, at han seer ned i en Afgrund af Uskyldighed. Inden han endnu har faaet Tid til at sige noget, udbryder Stase allerede indigneret:

»Du er i en Grad frivol, Stella . . .«

Stella rødmer meget dybt, hun faaer Taarer i Øinene; hun gjør keitede smaa Bevægelser

med sine Hænder, spiller et Par Takter af Thalbergs Etude i *Cis moll.*

»Frivol . . . frivol . . . men, Anastasia, det er jo kun mit Spøg!« mumler hun, og henvendt til Rohritz, ligesom for at søge Beskyttelse, tilføier hun: »Der hørte jo virkelig ogsaa kun en Smule Logik til for at gjætte det, thi hvis De havde været forelsket i en ung Pige, havde De slet ikke havt nødig at være ulykkelig og reise rundt paa tropiske Have for at søge Adspredelse. De havde jo ganske simpelt kunnet gifte Dem, ikke sandt?«

»Men hvis nu den unge Pige ikke vilde have ham?« spørger Ritmesteren muntert.

Stella seer med store Øine først paa Rohritz, dernæst paa sin Onkel og yttrer:

»Det var ikke faldet mig ind!«

En skraldende Latter af Ritmesteren — en Latter, som Kathrine istemmer hjertelig og Stase ironisk, er Svaret paa denne Tilstaaelse.

»Saa tak dog for Komplimenten, Rohritz, tak dog!« fremstøder Leskjewitsch midt i Latteren.

Men Rohritz bevarer sit alvorligt velvillige Udtryk.

»Det er ikke engang givet de største Aander at tage alle Eventualiteter med i Betragtning,« siger han rolig.

Baronesse Meineck, som imidlertid, helt fordybet i Skakspillet, ikke har lagt videre Mærke til, hvad der er foregaaet omkring hende, kommer pludselig i Tanker om, at det paahviler hende at opdrage sin Datter.

»Nu har Du vel igjen sagt Dumheder, Stella,« bemærker hun tørt, »Du er uforbederlig!«

»Stakkels Mama, hun er virkelig til at beklage,« sukker Stella med sin ubetvingelig gjennembrydende Sans for Humor; »hun har intet Held med sine Børn. Hendes kloge Datter *gjør* Dumheder og hendes enfoldige Datter *siger* dem. Hvad er værst?«

VIII.

Hele den følgende Nat regner det — ja, det regner til langt op ad Formiddagen. De udtraadte Steder paa Terrassen ere alle fyldte med Vand og danne smaa brune Pytter. Det lysegule Slot er blevet mørk orangegult og har et opblødt og forgrædt Udseende. Græsplainerne dampe af Fugtighed, Malmaisonroserne ere blege og smudsige. Druknede Sommerfugle ligge i Pytterne og fantastiske Taageguirlander slynge sig om Foden af Bjergene, som se herover fra den modsatte Savebred. Solen søger man forgjæves mellem det graabrune Skyvirvar. Endelig falder Regnen svagere og svagere, der høres et Par ængstelige Fuglerøster, en udvisket hvid Plet mellem Skyerne antyder det Sted, hvor Solen har skjult sig, langsomt drager den det sidste Slør fra sit straalende Aasyn, og mellem de sønderrevne Skyflager smiler Himlen, blaa og livlig.

Opmuntrede dertil af den behagelige Veirforandring begive Kathrine, Stase og Stella sig ud for at tage det daglige Bad i Neuring. I normal Tilstand er Neuring en klar, lystig lille Bæk, som med megen Kaadhed springer henover Stenene i sit grundede Leie og ligger i en bestandig Feide med diverse Klippestykker, som tage dens Angreb med haanlig Ro. At bade sig mellem de største af disse Klippestykker, hvor der til Damernes Bekvemmelighed er anbragt en solid Stang, er en af de mest yndede af de mangfoldige Adspredelser i Erlachhof.

Ved Bækkens ene Bred hæver sig en jevnt skraanende, græsbevoxet Bakke, paa hvis ene Side der er anbragt et Badehus, sammentømret af uhøvlede Brædder. En Trætrappe fører ned i Vandet.

Stella sidder paa det nederste Trin i en meget forvasket Badedragt af sort Serge med hvide Borter og stirrer sørgmodig ned i Vandet.

»Jeg har vist igaar baaret mig utilgivelig dumt ad,« siger hun og slynger sit gyldne Haar sammen i en tyk Knude og befæster den med en noget defekt Skildpaddeskam.

»Naar mener Du,« spørger Stase elskværdig, »ved Lunchen eller om Aftenen eller imorges tidligt?«

»Igaar i Salonen,« rettede Stella lidt utaalmodig.

»Historien med Rohritz var virkelig noget *captieux,*« siger Kathrine leende.

»Hvis jeg havde begaaet en saadan Taktløshed, vilde jeg ikke være istand til at se ham ind i Øinene,« paastaaer Stase.

Hun er løbet ud i Vandet forud for de andre Damer og holder sig nu fast ved Stangen mellem Klippestykkerne, medens Vandet syder og bruser omkring hende.

»Var det da virkelig saa slemt, Tante Kathrine,« udbryder Stella, blegnende af Skræk.

Kathrine bøier sig ned over hende, giver hende et muntert Klaps paa Skulderen, tager hende saa venlig under Hagen og siger:

»Naa, dine Bemærkninger var just ikke af de mest passende; men jeg troer alligevel ikke, at Rohritz er bleven fornærmet paa Dig. Man bliver jo ikke saa let fornærmet paa saadan en kjøn, dum Guldbille, som Du er!«

Dermed strækker Kathrine den smalle Fod frem og sætter den langsomt ned mellem de gule Sværdlilier og hvide Aakander, som voxe langs Bredden.

»Det var altsaa meget, meget skrækkeligt . . . Det maa have været skrækkeligt, naar selv Du finder det!« udbryder Stella, og store Taarer trille ned ad hendes Kinder og falde i Bækken.

»Vær dog ikke et Barn,« trøster Kathrine, »Sagen er jo virkelig ikke af nogen videre Betydning.«

»Aldeles ikke,« bekræfter Stase, lidt forpustet af sine Svømmeøvelser, med hæs, hvislende Stemme. »Hvad *han* tænker, kan jo strengt taget være Dig ligegyldigt, og han vil ikke bringe dine forbausende frivole Yttringer videre. Jeg troer, at de interesserer ham for lidt til, at han vil huske dem længe.«

»Kom nu ud i Vandet; idag har Du da en gyselig Vandskræk,« siger imidlertid Kathrine til Stella, som endnu sidder paa Trappen hensjunken i sørgelige Betragtninger. »Du skal ikke tage Dig den Dumhed saa nær; der havde slet ikke været noget i det, hvis Rohritz's Seiltour over Oceanet ikke stod i Forbindelse med en meget mislig Historie.«

»Ah!« udbryder Stella og tripper gjennem Vandet hen til Tanten, som, nu holdende sig fast ved den omtalte Stang, nyder Strømbadet, »virkelig . . . noget Romantisk?« spørger hun nysgjerrig.

»Ved hele Historien var der ikke andet romantisk end hans Opfattelse deraf,« siger Kathrine med et bittert Smil, »og derfor er det ham sagtens høist ubehageligt at blive mindet om dette Afsnit af hans Fortid.«

»Ah! . . . det var altsaa alligevel en gift Dame, ikke sandt? . . . Fortæl!« beder Stella, brændende af Nysgjerrighed.

»Nei, Salomo,« svarer Kathrine, »det var en ugift ung Dame, heller ikke saa ganske ung, en sex—syvogtyve Aar gammel, af god Familie, Baronesse Föhren, Liflænderinde med russisk Blod i Aarerne, fattig, ærgjerrig, klog og just aandrig nok til at underholde Herrerne uden at skræmme dem. Jeg har seet hende en eneste Gang i Theatret; hun var meget smuk og mishagede mig overordentligt. Jeg applauderer med stor Fornøielse Judic i Bouffes og paa *Grand prix*-Dagen i Bois holder jeg nok af at betragte kjønne Kameliadamer gjennem Kikkerten — men i hele den vide Verden er intet mig mere modbydeligt end demimondaine Manerer hos Damer, som burde være virkelige Damer.«

»Jeg finder Dig lidt vel streng imod Sonja. Hun var ikke *irréprochable* i sin Holdning,« henkaster Stase, som i flere Aar har staaet i et Slags Venskabsforhold til den Omtalte. »Ikke *irréprochable*, men . . .«

Naar hendes overordentlig heftige Anstændighedsfølelse kommer med i Spillet, forstaaer Kathrine ikke Spøg.

»Hendes Holdning var ikke alene alt andet end *irréprochable*, den var ligefrem kriminel!« udbryder hun. »Hvis det paa nogen Maade kan interessere Dig, Stella, kan jeg forresten vise Dig hendes Portræt; der var en Tid, man kunde se det i enhver Boutik. Men hun var som skabt til at fordreie Hovedet paa et ungt Menneske. Mænd have virkelig en daarlig Smag, naar det angaaer Kvinder!«

»Oho, Kathrine! Man skulde næsten tro, at Du sagde det *par dépit*,« udbryder Stase skalkagtig.

»Man tro, hvad man vil,« svarer Kathrine tørt.

»Aa, men fortæl endelig lidt om denne Baronesse Föhren,« beder Stella.

»Hvad er der at fortælle. Han stod i Forhold til hende . . .«

»I Forhold!« Ordet falder saa hurtigt fra Stellas Læber, som man kaster en Gløer.

»Ja,« vedbliver Kathrine, »Historien foregik i Baden-Baden, hvor Föhren dengang opholdt sig tilligemed en Slægtning. Det kom endelig ved en eller anden Leilighed til *esclandre*. Helt fortvivlet over at have kompromitteret sit Hjertes Dame, anholdt Rohritz strax om Baronessens Haand og skrev til sin Fader, at han havde besluttet at gifte sig. Den gamle Herre, en Gentleman af den gamle Skole, desuden beheftet med en stor Følelse af sit Ansvar for Familiens Ære, følte sig lidt ubehagelig berørt af denne overilede Beslutning, opfattede Sagen fra et mindre romantisk og betydelig mere fornuftigt Standpunkt end sin Søn, forhørte sig om den paagjældende Dames Renommée og . . . man kan jo ikke fortælle Dig Alt, men kortsagt — Resultatet af hans Undersøgelser var, at han meddelte Edgar, at han ikke skulde gjøre sig videre Skrupler for den Eventyrerskes Skyld, hvorpaa han negtede sit Samtykke til Giftermaalet.«

»Naa, og hvad saa?« spørger Stella.

»Jeg husker det ikke længer saa nøie,« siger Kathrine. »Forleden Dag fortalte Hans mig det rigtignok med karakteristisk Indignation, men jeg hørte ikke efter. Historien fortsattes endnu en Tid, den dengang noget sværmeriske Edgar vilde ikke give Afkald paa Föhren, vexlede Breve med hende — jeg gad nok have læst dem! — duellerede tilsidst med en af hendes ,Bagtalere' og blev haardt saaret. Da han endelig blev rask efter flere Maaneders Rekonvalescens, hørte han, at Baronessen havde giftet sig med en rig russisk Kavaler.«

»Hvor afskyeligt!« udbryder Stella.

»Herregud, hun var fornuftig,« henkaster Stase giftig; »jeg vilde, om saa skulde være, have giftet mig med en Bissekræmmer, hvis jeg holdt af ham, men I, Nutidens unge Damer, skammer Jer jo ikke ved at udtale, at I, naar der er Tale om Giftermaal, tænker paa Logen i Theatret, Equipagen og Toiletterne. Den gamle Rohritz vilde have gjort Edgar arveløs, ialtfald ikke givet ham en tilstrækkelig Apanage — Fyrst Oblonsky . . .«

»Fyrst Oblonsky!« udbryder Stella hurtigt, — »Sagde Du Oblonsky?«

»Ja, saadan hed hendes Mand, Boris Oblonsky. Nu er hun Enke — men endnu en Skjønhed!«

»Ja — jeg har seet hende i Venedig paa et Bal hos Fyrstinde Giovanelli,« siger Stella, »,med store drømmende Øine' — saa det var hende!« Og med lønlig Uro tænker hun ved sig selv: »Et Forhold, men hvad er et Forhold?»

IX.

Søvnig Eftermiddagsstilhed svæver over Erlachhof. I et afblomstret Natskyggelysthus sidder Anastasia og broderer paa en Strimmel Stramai gule Parasoller afvexlende med røde Chinesere. Ikke langt derfra underviser Oberstinde Meineck, som har tilbudt fuldstændig at overtage Freddys Undervisning, saa længe hun opholder sig i Erlachhof, den Lille i Mathematik, stiller derved de utroligste Fordringer til Elevens syvaarige Forstand, og ærgjerrig og intelligent, som han er, begynder han at blive helt febrilsk under sine frugtesløse Forsøg paa at følge hendes høie Aandsflugt. Stella, hos hvem enhver Sindsbevægelse altid er forbunden med stærk Musiktørst, sidder ganske alene inde i Salonen og spiller nogle Brudstykker af »Kreisleriana«. Med drømmerisk Ladhed glide hendes Fingre henover Tangenterne. »Et Forhold . . . men hvad er et Forhold?« Dette Spørgsmaal klinger atter og atter gjennem hendes Hjerte og samtidig sniger en Blanding af Nysgjerrighed, Længsel og Angst sig gjennem hendes Aarer. Aldrig ved intim Omgang med i denne Retning bevandrede ældre Veninder oplyst om saadanne Ting, har hun i saa mange Henseender de vageste Begreber. For hende er et Forhold endnu noget, som er forbundet med Rebstiger og Livsfare, som Romeos og Julies Sammenkomster, noget, som hun ikke kan forestille sig uden Maaneskin og en Balkon. Hendes uskyldige Nysgjerrighed flagrer ligesom fortryllet frem og tilbage over Baden-Badener Kjærlighedsepisoden i Rohritz' Ungdom — ligesom en Sommerfugl flyver henover en muddret Vandpyt, hvis sørgelige Smudsethed skjuler et Solblink, det blaa Gjenskin af Himlen og et Net af blege Nøkkeroser.

Hendes Tanker kunne ikke løsrive sig fra Baden-Baden, som hun kjender dels fra Turgènjews »Røg«, dels, rigtignok kun i dens nuværende Tilstand, af Selvsyn — Baden-Baden, som endnu dengang, da Historien mellem Baronesse Föhren og Rohritz foregik, skal have gjort Indtryk af et Stykke Paradis, som Djævelen havde forpagtet.

»Om hun hemmelig har sagt Du til ham, kaldt ham Edgar?« spørger Stella sig selv.

Hendes Hjerte banker stærkt. Det er, som om hun tilfældigt havde læst en Side i en forbudt Bog, som Nogen tankeløst har ladet ligge opslaaet. Ikke for nogen Pris i Verden vilde hun vende Bladet og læse videre, thi som hos enhver ren og meget ung Pige forener sig ogsaa hos hende, naar det gjelder Kjærlighedens store Mysterium, Nysgjerrigheden med en hellig Undseelse.

»Om han var meget ulykkelig?« spørger hun sig selv. Ja, det er sikkert, Kathrine har jo fortalt hende, at han er bleven graahaaret af Skuffelsen. En stor Medlidenhed opfylder hendes rene Hjerte. »Ja, hun var meget smuk!« siger hun til sig selv.

Hun husker hende saa tydeligt fra Ballet hos Fyrstinde Giovanelli, hvilende noget tungt i sin Kavalers Arm, med halvttillukkede Øine, Hovedet bøiet henimod hans Skulder, — og senere i et ensomt Sideboudoir foran en Marmorkamin med flagrende Ild. . . . Hun havde taget de lange Handsker af og rettede, med begge Arme opløftede, paa sin Frisure, hvorved hun maatte bøie den pragtfulde Overkrop lidt tilbage. Og medens hun endnu var beskjæftiget med at ordne sit Haar, smilede hun over Skulderen til en ung Mand, som laa henstrakt i en Lænestol i Nærheden af hende og, med begge Hænder hvilende paa sin Claque, beundrede hende i Taushed.

Det var Stellas Ven, den sortøiede Prinds Capito. Hele Venedig talte dengang om Fyrstens begeistrede Beundring for den smukke Liflænderinde.

Hvoraf kommer det dog, at alle Mænd blive forelskede i hende. Og pludselig opstaaer der næsten som en Slags Misundelse i hendes uskyldige Hjerte. Ak, blot een eneste Gang kunde hun lide at smage den underlige Gift, som alle Digtere besynge. »Vil Nogen elske mig!« spørger hun sig selv. »Aa, det maa være deiligt, vidunderlig deiligt . . . ligesaa skjønt som Musik og Duften af Foraarsblomster . . . og jeg vilde saa gjerne være lykkelig . . . en Gang i mit Liv . . . selv om det kun var en eneste Time. Men . . .« Pludselig faaer hun Taarer i Øinene. Hvad taler hun om Lykke . . . for hende gives der ingen Lykke . . . hun har været overbevist derom ligefra det Øieblik, da hun paa den sørgelige Reise med sin Fader mistede sin lille Amulet. Stakkels Papa; han havde villet sende hende Lykke ned fra Himlen — og istedetfor tog han hendes Lykke med sig i Graven. Stakkels, kjære Papa!

Gjennem de nedrullede Stores trænger Rosenduft ind, sød og trykkende. Nede i Haven summe Bierne høit om de til ny Skjønhed vækkede Blomster, de sænke sig hovedkulds ned i Snerlernes Kalke, og sagte, ligesom med en

Slags Ærefrygt nippe de til Malmaison-Rosernes blege, fornemme Skjønhed. Over de blomstrende Akacie- og Lindetræer summe de i tætte Sværme.

*

Robritz har beskjæftiget sig med at skrive det obligate Kvartalsbrev til sin gifte Broder. Som hos alle Folk af hans Art er et Brev for ham et stort Foretagende, som Kjedsomheden udfører Haand i Haand med Pligtfølelsen. Efterat han ved en Skrivepult af Rosentræ med en hel Mængde hemmelige Rum og forgyldte Sølv- og Elfensutensilier af den mest hemmelighedsfulde Ubrugelighed, som en Tante i sin Tid har givet ham, har fyldt fire Sider engelsk Papir med sin steile og vidunderlig regelmæssige Skrift, leder han efter sit Signet for at forsegle Brevet. Ved saa at gjennemlede de forskjellige Rum i Pulten finder han et lille Damearmbaand, en meget let Guldkjæde, ved hvilken der hænger et Firkløver, indfattet i en Kapsel af Bjergkrystal.

Forbauset spørger han sig selv, hvorledes det er kommet i hans Besiddelse. Er det en Foræring fra en eller anden sentimental Veninde? Forgjæves søger han i sine Erindringer; nei, dette nydelige Legetøi er ingen Souvenir. Han holder det i Haanden, lader Solen spille paa det. Saa opdager han paa Kapselen et indgraveret Bogstav, et latinsk *S*, og nedenunder det en Stjerne. Uvilkaarligt mumler han ved sig selv: »Stella!« Nu kommer han i Tanker om, hvor han har fundet Armbaandet; paa Sædet af en rød Fløielsfauteuil i en første Klasses Coupé, for tre Aar siden, ved Foraarstid, i Slutningen af April.

Han havde dengang bekjendtgjort sin Fund i alle Blade i Wien og Graz, gjort alt Muligt for at udfinde Eierinden til Armbaandet. — Forgjæves!

»Maaske . . .« Han slaaer sig for Panden. Han kommer i Tanker om, hvad Leskjewitsch har fortalt ham om Stellas sørgelige Reise med sin Fader. Han smiler, lader sit Brev ligge uforseglet, gaar hen til Vinduet, seer ned i Haven, seer Stase sidde i Natskyggelysthuset beskjæftiget med sine Chinesere, hører, noget borte fra hende, Oberstinde Meinecks Organ lyde ud fra et med røde Kvaster prydet Havetelt, hører Freddys Barnestemme svare hende spag og grædefærdig.

Gjennem den stille Sommerluft liste sig de bittre, smertelige Modulationer af »Kreisleriana«.

»Ah!« Saa gaaer han ned i Salonen. Der i det poetisk halvmørke Værelse, som ved Stores og Gardiner er beskyttet mod Julisolens Indiskretion, seer han en lys Skikkelse sidde ved Klaveret. Ved hans Indtræden vender hun det gullokkede Hoved om.

»Søger De Nogen?« spørger hun midt i Nummer sex af »Kreisleriana«, lidt forlegen over hans uventede Tilsynekomst og i al Skyndsomhed aftørrende de Taarer, der ere blevne hængende paa hendes Kinder.

»Ja, jeg søgte Dem, Baronesse Stella.«

»Mig?« spørger Stella forbauset.

»Ja, jeg vilde spørge Dem om Noget.«

»Og det var?« siger hun, tager Hænderne fra Tangenterne og vender sig om paa den runde Klaverstol, uden at reise sig.

»For tre Aar siden fandt jeg et Armbaand i en Jernbanecoupé. Da det igjen idag faldt mig ihænde, opdagede jeg, at det var mærket med Deres Forbogstav. Er det ikke . . .«

Men Stella har ikke ladet ham tale ud, ligbleg, rystende over hele Legemet, er hun sprungen op, har grebet efter Armbaandet i hans Haand.

»De veed ikke, hvad De giver mig tilbage med Armbaandet!« udbryder hun og rækker ham i sin overvættes Glæde begge sine Hænder.

Ere de da Begge saa optagne af hinanden, at de ikke have lagt Mærke til den spøgelseagtige Fremtoning, som lige har vist sig i Døren ind til Salonen, men rigtignok strax forsvandt igjen?

Nede i Haven foregaaer der imidlertid en dramatisk tilspidset Scene. Forvirret ved Oberstindens storartede Undervisningssystem, saa at han ikke længer er istand til at besvare de simpleste Spørgsmaal, skammer Freddy sig tilsidst i den Grad over sin Mangel paa Evne, at han giver sig til at græde høit. Da hans Moder nu ængstelig kommer tililende for at forhøre sig om, hvad der har krænket hendes Søn saa dybt, slaaer han sine Arme om hendes Liv, ligesom for at søge Hjælp, og udbryder i hjerteskjærende Fortvivlelse: »Mama, Mama, hvad skal der blive af mig, jeg er saa dum, saa dum!«

Men i den Henseende forstaaer Kathrine ikke Spøg.

»Jeg maa endelig bede Dig om, ikke at beskjæftige Dig mere med min Drengs Undervisning, Lina, naar det er de eneste Resultater, Du opnaaer!« udbryder hun ærgerlig, hvorpaa Oberstinden irriteret svarer:

»Jeg skal ikke paanøde Dig mig som Lærer, saa meget mindre, som det endnu aldrig er faldet mig saa vanskeligt at gjøre et Barn de simpleste Ting begribeligt, som din Søn.«

»Ah, dermed vil Du give mig at forstaa, at min Søn er en Dumrian. Tak, men jeg kan forsikkre Dig . . .«

I hvilke gjensidige Elskværdigheder, de to Damers Konversation vilde have kulmineret, maa for evigt høre til de problematiske Konjekturer, da i dette Øieblik Stase kommer trippende og udbryder med affekteret Latter:

»Nei, hvor man dog kan tage feil af Mennesker; ja . . . ja, det stille Vand, det stille Vand . . . Ha, ha, ha!«

»Naa, hvad er det med det stille Vand?« spørger Kathrine kort.

»Hm, hm!« siger Stase og bevæger Pegefingeren skalkagtig frem og tilbage foran sin pudrede Næsetip, med et megetsigende Blik paa Drengen, som endnu klynger sig til Moderen og gnider sine vaade Øine paa hendes Ærme.

»Løb ind i Huset, Dreng, og vask dine Øine, saa gaa vi ud at spadsere!« befaler Kathrine sin lille Søn. »Hvad er det saa?« spørger hun, medens den Lille bortfjerner sig, med barsk, helt forandret Stemme.

»Rohritz . . . ha, ha, ha! . . . vi antog ham Allesammen for ‚en udbrændt Vulkan‘,« læsper Stase, »jeg, som ellers er saa fabelagtig reserveret, tillod mig ofte et lille Drilleri, en Elskværdighed, ene og alene fordi jeg holdt ham for komplet ufarlig. Og nu, nu finder jeg ham i den gule Salon i *tête-à-tête* med Stella; han holder begge hendes Hænder i sine, seer hende ind i Øinene, som sværmerisk ere fæstede paa ham, i fuld Flirtation — men en Flirtation *à l'Américaine* — som virkelig overskrider Grænsen for det Passende . . . Farligt!«

»Dersom Du virkelig fandt Situationen farlig for Stella, saa forstaaer jeg ikke, hvorfor Du ikke afbrød deres *tête-à-tête!*« udbryder Kathrine vranten.

»Det kom ikke mig ved,« svarer Stase meget spidst; »jeg kunde jo ikke vide, om ikke den følelsesfulde Samtale vilde ende med et Frieri. Det forekommer mig rigtignok ikke sandsynligt, thi dertil er Rohritz for forsigtig — selv om han ogsaa en Sommereftermiddag lader sig henrive til at kysse en smuk ung Piges Haand i en *tête-à-tête.*«

Med Øine funklende af Vrede farer Oberstinden ind i Slottet og op ad Trappen ind i Salonen.

«Stella, hvad bestiller Du her, har Du ikke andet at tage Dig for? Kom!«

Forskrækket følger Stella efter Moderen, som med lange Skridt iler op paa sit Værelse. Ankommen der slaaer Oberstinden Døren i efter sig, og idet hun griber Stella ved Armen, udbryder hun:

»Og det skal jeg opleve, at min Datter gjør mig Skam i et fremmed Hus, at hun indlader sig paa smagløse Koketterier, saa at fremmede Mennesker kan fortælle mig, at hun vedligeholder en Flirtation *à l'Américaine* med unge Herrer!«

»Jeg, Moder, jeg . . .« udbryder Stella og stirrer stivt paa den fortørnede Dame, »men jeg forsikkrer Dig . . . Moder . . . Moder . . . hvor kan Du dog sige noget saa Afskyeligt?« Og Stella brister i en heftig Graad. »Det er sagtens Stase, der har forklaget mig — hvor kan Du dog lægge Vægt paa hendes Ord!«

»Jeg bryder mig ikke om, hvad Stase siger, Du opfører Dig paafaldende.«

»Men Moder . . . Moder!«

»Hvad ligner det for Dig at være alene med unge Herrer?« udbryder Oberstinden i høieste Affekt — den samme Oberstinde, som tre Gange om Ugen sender sin Datter uden Ledsager til en Sanglærer. »Det er upassende, høist upassende; hvad maa Rohritz tænke om Dig? — Det ender nok med, at Du bliver som din Tante Eugenie.«

X.

At Stellas Opførsel altid er ukonventionel og ofte grænseløs uforsigtig, lader sig ikke negte. Men i det Hele taget skader hendes smaa Indiskretioner ikke hendes Væsen, som er særlig tiltrækkende ved sin Naturlighed. Oberstinden, som aldrig har taget sig synderligt af hendes Opdragelse, lægger egentlig aldrig Mærke til hendes smaa Overilelser. Gjør derimod en Fremmed hende opmærksom derpaa, saa føler hun sig dybt krænket i sin moderlige Ærgjerrighed og saa bryder ufejlbarlig et Uveir løs over Stellas uskyldige Hoved — et Uveir, som hver Gang kulminerer i de frygtelige Ord:

»Det ender nok med, at Du bliver som din Tante Eugenie!«

Hvad de Ord betyde, veed Stella ikke, da man aldrig har meddelt hende, hvad der egentlig er blevet af hendes Tante Eugenie, men hun veed dog saameget, at det maa dreie sig om noget Gyseligt. Forskræmt og ulykkelig lister hun sig om efter en saadan Explosion, som om hun havde gjort sig skyldig i en Forbrydelse, indtil hendes friske Livsaander atter faae Overhaand og hun paany begynder at pludre og være uforsigtig.

Efter Moderens sidste Straffeprædiken har hun fuldstændig mistet sin vanlige Freidighed overfor Rohritz. Hun undgaaer ham saa paafaldende, viser sig saa stiv og ordknap overfor ham, at han en Dag spørger Ritmesteren om Grunden til denne Forandring, hvorpaa Vennen giver ham den nøiagtigste Forklaring:

»Det er just ingen Lyksalighed at være min Søsters Datter,« slutter Ritmesteren sin Beretning med et Suk. »Stella forekommer mig under Moderens Ledelse som en ædel sensibel Ridehest under en meget slet Rytter. Jeg kan ikke længer taale at se paa dette Dyrplageri og vilde være hjertensglad, hvis jeg kunde finde en god Mand til hende, før Moderen har forkludret hende helt. Det maatte være en net, chevaleresk Fyr — paa engang djærv og godmodig — med en fast men alligevel blød Haand

og med Formue, thi den Lille har desværre ingenting — den dobbelte Kaution *voilà tout* — det er en Feil!«

XI.

Tiden gaaer aldrig hurtigere end om Sommeren; uden stormende Hast men med den mest tiltalende Flygtighed glide de smukke Julidage forbi os i deres rige Dragt af Mørkegrønt og Himmelblaat. Sommerens hulde Genier omsvæve os, strø Blomster for vore Fødder og Diamanter i Græsset. De holde Lykken i Hænderne, hviske indsmigrende: »Grib til . . . grib til . . .« Og nogle af os havde nok Lyst til at følge Opfordringen, men deres Hænder ere bundne, og de tænke paa, at da de engang i en ligesaa smuk Sommertid længselsfuldt strakte Hænderne ud efter Roser, faldt Bladene af, da de rørte ved dem, og kun Tornene bleve tilbage, og de vende sig bort i mistroisk Harme. Andre igjen se tøvende, kritiske paa Lykken, ville ikke bestemme sig, vente, men inden de veed af det, ere de lykkebringende Genier forsvundne, Efteraarsstormene have forjaget dem tilligemed Roserne og det grønne Løv. Solen skinner ikke mere, Himlen er graa, og en kold Vind tuder os en spottende Sang i Ørene.

Forbi . . . forbi! — Otte Dage, fjorten ere forløbne siden Meinecks Ankomst til Erlachhof. For hver Dag har Rohritz syntes bedre om Stella, hver Dag har han vist hende smaa venlige Opmærksomheder, men han har ikke nærmet sig hende virkeligt.

Idag er det Freddys Fødselsdag. Af Stella har han faaet en prægtig Farvelade, forresten af sine Forældre og andre Venner faaet det mest Optænkelige af Legetøi og er naturligvis bleven endnu mere forkjælet af Fader og Moder end ellers; hans Fødselsdagsglæde naaer imidlertid sit Høidepunkt, da han underrettes om, at der til Ære for ham skal foretages en større Udflugt.

Ingen af de Tilstedeværende nære en særlig Forkjærlighed for landlige Udflugter, og Kathrine er maaske den, der sværmer allermindst for disse komplicerede Foretagender. Men Freddy sværmer for dem — hvad vilde Kathrine ikke gjøre for at berede Freddy en Glæde!

Det er Søndag! En sagte Vind suser melodisk i det dugtunge Græs, sukker i Lindetræernes rige Sommerløv, ligesom et drømmerisk Ekko af den ensformige Klokkesummen, der klinger herover fra de hvide Kirker og Kapeller paa Bjergene langsmed den modsatte Savebred. Fra de aabne Vinduer i Spisestuen seer man over den lave Parkmur brune Krainerinder, med fromt udtryksløse Ansigter og store, hvide Hovedklæder opheftede i Nakken gaa henad Veien histovre op til Kirkerne. Henover den mørkeblaa Himmel flygter, sønderrevne og spredte, en hel Hjord af gjennemsigtige Lammeskyer, og en Flok lystige blaa og gule Sommerfugle omflagre med traditionel Ynde og Uro Malmaisonroserne, Resedaerne og Heliotroperne foran Slottet.

Sidste Nat regnede det igjen, men kun kort. Hele Jorden har derfor idag et friskt og festligt Udseende. Solen skinner saa klart, men Barometret falder, hvilken bedrøvelig Kjendsgjerning Baron Rohritz meddeler de Forsamlede ved den høitidelige Fødselsdagsfrokost.

Freddy sætter et bedrøvet Ansigt op, og Kathrine udbryder ivrig:

»Deres Barometer er utaaleligt!« Det falder hende slet ikke ind at opoffre sit Barns Glæde for Veirprofetens Luner.

»Ja, Edgar, dit Barometer er en grov Tølper!« paastaaer Ritmesteren med lystig Alvor.

En grov Tølper er som bekjendt i Damernes Øine Enhver, der tillader sig at komme med en Sandhed, der i Øieblikket er dem ubehagelig eller blot ubeleilig.

Kathrine gaaer imidlertid ud paa Terrassen, overbeviser sig om, at Veiret er mageløst, og idet hun streifer den advarende Rohritz med et tilintetgjørende Blik, giver hun Tjeneren, som just er traadt ind med et nyt Oplag af varme Mandelkager, Ordre til strax at lade spænde for.

Rohritz snoer med stor Sindsro sit Overskjæg og bemærker, idet han reiser sig, at han vil tage sin Regnkappe med. Kort efter ere Vognene, en let Phaeton og en solid Landauer, kjørte frem. Phaeton'en er forspændt med et Par fyrige Juckere med busket Manke, Landaueren med et Par bedrøvelig tamme Arbeidsheste, da den ene af Kjørehestene er bleven syg.

Leende og passiarende staa Gjæsterne paa den okkergule Grusgang foran Slottet. Kathrines Stemme lyder, endnu udstedende Ordrer, snart her, snart der. Stella hjælper ivrig Ritmesteren med at anbringe den rigelige Proviant i Vognen.

Indhyllet i duftende Skyer af Mousselin og *poudre de riz*, elskværdig lidende, men trods hele Selskabets forenede Overtalelser ikke at formaa til at blive hjemme, staaer Anastasia lænet op til en af Terrassepillerne og holder en Flacon for Næsen.

Forinden Husfruen har givet sin sidste Ordre, bestiger Ritmesteren og Stella Phaeton'ens Kuskesæde, Generalen og Freddy tager Plads paa Bagsædet — Kusken maa blive hjemme paa Grund af den absolute Umulighed af at anbringe ham. Ritmesteren smækker med Tungen, og afsted fare Juckerne. Resten af Selskabet anbringer sig i Landaueren, saa godt det lader sig gjøre, Oberstinden og Frøken v. Gurlichingen paa Bagsædet, Rohritz og Kathrine paa Forsædet. Der hengaa endnu et Par urolige Minutter, den Ene spørger den Anden, om han ikke har

glemt noget, Tjeneren bliver jaget frem og tilbage, indtil endelig et tilstrækkelig Antal Plaids, Paraplyer og Kikkerter ere samlede, hvorpaa Kusken faaer Ordre til at kjøre. De tamme Arbeidsheste skridte bedrøvede ud og trave med Møie bagefter Phaeton'en, som lystigt farer afsted i Forveien.

I Reierstein, ved Foden af en romantisk Borgruin — en Ruin hører som bekjendt med til en Udflugt paa Landet — skal der indtages en Gaffelfrokost i det Grønne. Til Dineren, som er bleven opsat fra sex til syv, vil man være tilbage i Erlachhof.

Kathrine har Ret, det er ganske deiligt Veir, et Faktum, som hun ikke bliver træt af at meddele Eieren af det utaalelige Barometer

»Man skal ikke rose Dagen, førend den er endt,« svarer Rohritz, »Solstraalerne stikke ligesom Høstfluerne, det er et daarligt Tegn.«

»Aa, De seer altid sort,« svarer Kathrine ærgerlig.

Og Rohritz bukker, hvorpaa Alle tie. Kathrine seer pludselig meget optaget ud, beskjæftiger sig i Aanden med det Spørgsmaal, om man ikke i det sidste Øieblik har glemt Mayonnaisen, Stase fegter hendøende med sin Flacon og Oberstinden, som hidtil har siddet fordybet i Tanker, vaagner pludselig op, for med sin dybe Stemme at gjøre en høist forbausende Bemærkning om Skabelsens Urimelighed og Menneskettilværelsens Overflødighed, og Rohritz deler fuldstændig hendes Anskuelse. Med stor Behændighed sekunderer han hende i en Duet *à la* Schopenhauer, som hun foredrager med fremragende Dygtighed. Hun hævder, at alle anstændige Folk burde undgaa Ægteskabet som en Menneskeelendigheden forplantende Forbrydelse, medens Rohritz priser Opfindelsen af en stor Dynamitpatron, der kunde sprænge hele Jorden i Luften, som den mest passende Opgave for Fremtidens Ingenieurer.

Imidlertid spille Solstraalerne varmt og gyldent paa det saftige Juliløv og gynge sig paa de staalblaa Bølger i Bækken, som lystigt pladsker langs Veien. I Snerlernes hvide Kalke, som yndefuldt omslynge Pile- og Ellekrattet ved Bækkens Bred, blinke prismerende Dugdraaber, de høie Græsstraa bøie sig mod Jorden, som om de forberedte sig paa at holde Siesta, mellem deres rødlig violette Skjær smile gule og blegrøde og blaa Markblomster, og Fuglene istemme jublende Sange.

Men vore to Pessimister tage naturligvis ikke den ringeste Notits af saadanne Bagateller.

Veien gaaer opad Bakke, bliver daarlig og stenet, Hestene slæbe sig mere og mere trætte afsted, komme tilsidst neppe af Stedet. — Anastasia bliver mere og mere grøn, halv afmægtig synker hun tilbage i Vognens Puder. »Aa, jeg døer . . .«

Baade for at lette Hestenes Byrde og befri sig for Synet af Frøken Anastasia foreslaaer Rohritz, at han vil staa af og gaa til Reierstein ad den ham bekjendte, langt kortere Fodsti.

XII.

Imidlertid have Ritmesterens fyrige Juckere forlængst naaet Reisens Maal. Heste og Vogn blive anbragte i en Kro i den nærmeste Landsby. Det er en god Kro, og man havde vistnok kunnet faae en god Frokost der. Men da som bekjendt Nydelsen ved en landlig Udflugt kulminerer i at fabrikere uspiselige varme Retter ved en rygende Ild og fortære det medbragte fortræffelige kolde Kjøkken i saa umagelige Stillinger som vel muligt, saa forlader man øieblikkelig Landsbyen, og Stella, Freddy og de to Herrer, transportere, ved Hjælp af en leiet Bondedreng, Provianten hen til Engen nedenfor Ruinen, hvor der skal spises under en gammel Egs romantiske Løvtag.

Gjennem denne Eng slynger sig den samme, nu rigtignok til en betydelig Brede tiltagne Bæk, som af og til hilsende løb forbi Landeveien.

Medens Leskjewitsch og Generalen begive sig afsted for at sanke Brænde, tager Freddy, som øieblikkelig har konstateret, at Bækken maa indeholde Krebs, efter indhentet faderlig Tilladelse Sko og Strømper af og hopper nu som en livagtig Kobold om mellem Stenene og Sivet.

»Naa, Gamle, det lader til, at Du ogsaa havde Lyst til at fange Krebs?« yttrer Ritmesteren, da han seer de længselsfulde Blikke, som Stella sender efter den lille Fyr.

»Ja vist havde jeg Lyst,« forsikkrer hun med et alvorligt Nik, — »men passer det sig ogsaa, Onkel?«

»Hvem generer Du Dig vel for, for mig, eller for den gamle Mand der?« — han blinker over Skulderen til Generalen — »han er blind.«

Stella leer.

»Ham bryder jeg mig ganske vist ikke om,« siger hun, »men . . .« hun bliver lidt rød — »hvis de Andre kom!«

»Aha, Du tænker paa Rohritz,« udbryder Ritmesteren, »i saa Henseende kan Du være ganske rolig; efter hvad jeg kjender til Hestene, saa vil det mindst vare en god Time før de faae Vognen slæbt herop, og imens kan Du have fanget sexogtredive Laibacher Krebs. Saasnart jeg hører Vognen, aviserer jeg Dig og fløiter den østerrigske Nationalhymne. Nu ud i Vandet med Dig, og tag Dig blot iagt for, at Du ikke skjærer dine Fødder itu.«

To Minutter efter hopper Stella uden Handsker, med opsmøgede Ærmer og opheftet Kjole om i det grundede Vand ved Siden af Freddy, be-

væger sig med den allerkjæreste Ubehjælpsomhed hos et smukt lille Fruentimmer, hvis Fødder møisommeligt søge et Hvilepunkt mellem de skarpe Stene, og hos hvem Attraaen efter at fange saa mange Krebs som muligt blander sig med en endnu større Angst for grønt Vandslim.

Det fristende Held, der følger alle Spillere, som for første Gang tage Kortene i Haanden, er bekjendt. Stella har et fabelagtigt Held med sig i sit første Forsøg paa at fange Krebs. Bestandig flere og flere af de sorte, sprællende Uhyrer kaster hun i den Kurv, som Freddy holder i Beredskab. Da hendes Hat forhindrer hende i at se, har hun i Kampens Iver kastet den ind paa Land. Hendes Haar begynder at løsnes mere og mere, Solstraalerne spille paa det gule Haar og den brune Skildpaddeskam. Triumferende holder hun just en kolossalKrebs i Veiret.

»Se bare, Freddy, saadan en har Du ikke!« udbryder hun.

Saa — Blodet stiger op i hendes Kinder, hendes brune Øine antage et høitragisk, forfærdet Udtryk og fuldstændig tabende Fatningen giver hun samtidig Slip paa Krebsen og sin Kjole.

»Forstyrrer jeg maaske?« udbryder Rohritz, som idetsamme er kommen til og med et Smil er Vidne til hendes Forlegenhed.

Men i Hastværket for at komme op af Bækken, seer hun ikke, hvor hun træder. Pludselig farer et smerteligt Udtryk over hendes fine lille Ansigt og Vandet omkring hende farves mørkerødt.

»De har skaaret Deres Fod,« udbryder Rohritz nu oprigtig bekymret og strækker Armen ud efter hende for at hjælpe hende i Land, hvor hun sætter sig paa en Træstub. Hurtigere og hurtigere rinder Blodet ud af et gabende Saar paa Stellas Fod og farver det grønne Græs. »Det gaaer ikke an,« siger Rohritz næsten faderlig medlidende og bekymret, idet han dypper sit Lommetørklæde i Bækken. Men dybt rødmende skjuler Stella Foden under den desværre stærkt tilsølede Søm af sin Kjole. »Vær nu fornuftig,« siger han, antagende en strengere Tone, »det er ikke til at spøge med. Betænk mine graa Haar, jeg kunde jo være Deres Fader!« Dermed knæler han ned foran hende, tager hendes lille Fod mellem sine Hænder og forbinder Saaret behændigt og omhyggeligt. Trods de graa Haar, som han gjør sig til af, maa vi tilstaa, at han bliver meget eiendommelig tilmode, medens han beskjæftiger sig med den lille Fod. Men det er ogsaa en henrivende lille Fod, smal, uden at være mager, fin og blød som et Rosenblad og desuden saa lille, at den næsten kan faae Plads i hans hule Haand.

Men hvad der er endnu kjønnere end hendes Fod, det er hendes forpjudskede, blonde Hoved, af hvilket han kun seer en fortabt Profil, akkurat nok til at røbe, hvordan Rødmen bedækker hele hendes Ansigt.

»Tak,« siger hun kort og trodsig, idet hun trækker Foden ind under Kjolen, efterat han er færdig med sin Forbinding. Idet hun derpaa seer noget mistroisk paa ham, spørger hun: »Hvor gammel er De egentlig?«

»Syvogtredive,« svarer han, allerede saa vant til hendes kuriøse Spørgsmaal, at han ikke tænker videre over dem.

»Hvordan kunde De saa sige, at De kunde være min Fader? De er allermindst fem Aar for ung!« udbryder hun vredt. »Men hvorfor overraskede De mig ogsaa saa pludselig?«

»Jeg føler den dybeste Anger over min Indiskretion,« forsikkrer Rohritz. »Den betydelige Træthed hos Hestene, som havde Møie nok med at trække tre Personer, bevægede mig til at staa af og følge Markveien.«

I dette Øieblik blev der inde i Skoven, som stødte op til Engen, fløitet: »Gott erhalte unser Kaiser!« og lidt efter hørte man en Vogn komme kjørende.

»Der kan De høre!« siger Stella, endnu fortørnet. »Onkel havde lovet mig at fløite Nationalhymnen, saasnart han hørte Vognen komme . . . men Ingen havde ventet Dem tilfods. Deres Fremtræden paa Skuepladsen indtraf akkurat tyve Minutter for tidligt!«

XIII.

Det eneste, Oberstinden yttrer angaaende det Uheld, der er tilstødt Stella, er: »Man kan da ikke et Øieblik tabe Dig afsyne, uden at Du begaaer Dumheder!«

Stella sukker kun: »Stakkels Mama!« og den endnu græsgrønne Stase har mandet sig op til at blinke betydningsfuldt, først til Stella, dernæst til Rohritz. Da hun nu hører, at det var Rohritz, som har forbunden Stellas Fod, vil Anastasia afvexlende besvime og le sig ihjel. Nu kalder hun ikke Rohritz for andet end: »Min kjære Chirurg.« Af og til hvisker hun til ham: »Lille Saarlæge!«

Man kan forestille sig hans Fornøielse over denne Spøg!

Generalen smiler, Oberstinden seer barsk ud, Ritmesteren og Kathrine ere de Eneste, som hverken lægge Mærke til Rohritzs Forstemthed eller Anastasias Hentydning, saa ivrigt er de beskjæftigede med at gjøre hinanden Bebreidelser for, at Proptrækkeren er bleven glemt.

Uagtet Frokosten i det Grønne saaledes er begyndt med en dobbelt Misstemning, opløser alt sig tilsidst i skjøn Harmoni. Generalen

husker paa, at hans Lommekniv er forsynet med en Proptrækker, Ægteparret beroliges, Krebsene blive trods mangfoldige Hindringer endelig kogte og — for Freddys Skyld — fundne udmærkede, de kolde Kapuner og dito Gaaselevere lade intet tilbage at ønske, Mayonnaisen er ikke bleven glemt hjemme og Cliquot'en er fortrinlig.

Gemytligheden har atter indfunden sig saa fuldstændig, at da Vognene efter Aftale møde Kl. 5, synge Herrer og Damer til Henrykkelse for Freddy *unisono* »Prinz Eugen, der edle Ritter«, hvortil Generalen slaaer Takten med en Kniv paa en Tallerken.

Baron Rohritz, som ikke kjender »Prinz Eugen«, og som Følge deraf taus hører paa Foredraget af denne opløftende Sang, fæster imidlertid Blikket kritisk paa en lille violet Skyspids, som kryber frem bag Bjergene.

»Mit Barometer,« begynder han saa, men Kathrine afbryder ham: »Maa jeg være fri for Deres Barometer,« udbryder hun ærgerlig.

Saa blander et fremmed Element sig i Samtalen. Et heftigt Vindstød farer igjennem den gamle Egs mægtige Grene, river et Par Blade og Kviste af og kaster dem haanligt leende i Ansigtet paa de Forsamlede; en tykmavet grøn Champagneflaske væltes og slaaer to Glas itu.

»Det bliver silde, vi har langt hjem og Hestene er daarlige,« bemærker Ritmesteren, »vi gjør vist bedst i at pakke sammen.«

I en Fart bliver Tilbagetoget organiseret. Generalen udbeder sig denne Gang en Plads i Landaueren, da hans Ryggrad høilig trænger til et Støttepunkt, og Freddy, som er tilbøielig til Forkjølelse, bliver ligeledes af sin Moder anbragt i denne Vogn.

Ingen tænker paa Stellas Helbred; hun trækker i sin brune Regnkaabe og bliver løftet op paa Bukken af Phaetonen, paa hvilken Ritmesteren ogsaa denne Gang tager Plads ved Siden af hende, medens Hr. v. Rohritz bestiger Bagsædet. Man sætter sig i Bevægelse. For sidste Gang bryde Solstraalerne frem mellem de tætnende Skyer; men Luften er tung og trykkende, og langt borte, endnu sagte, men mere og mere tydeligt ruller Tordenen.

Mærkværdigt nok følge Arbeidshestene nu rask bagefter Juckerne, hvilket maaske skyldes den Omstændighed, at den krainerske Kusk med uafbrudt Livlighed lader sin Pisk suse dem om de lange Øren. Det veed Kathrine, som sidder med Ryggen til Hestene, ikke noget om, glæder sig som Følge deraf kun over at komme saa uventet hurtigt afsted. Pludselig udbryder Stase, idet hun synker tilbage af Skræk: »Kathrine!«

»Hvad er det?«

»Kusken; se blot . . .«

Fru v. Leskjewitsch vender sig om, seer, at den tykke Kusk dingler frem og tilbage paa Bukken. Vognen preller mod en Sten, Damerne skrige, Freddy, som imidlertid har sovet bagi Vognen mellem Oberstinden og Anastasia, vaagner og spørger grædefærdig, hvad der er paafærde — Generalen farer op, griber fat i Tømmerne og raaber, saa høit hans halvfjerdsindstyveaarige Lunger tillade det: »Leskjewitsch!«

Ritmesteren hører det ikke.

»Papa! — Hans! — Ritmester!« lyder det høit og gjennemtrængende i Chor, indtil Ritmesteren, af Rohritz gjort opmærksom paa Støien, overlader Tømmerne til sin gamle Kammerat, springer ned fra Vognen og iler de Nødlidende til Hjælp. En heftig Scene udspinder sig mellem ham og Kusken, der ikke vil slippe Tømmerne, først bliver rasende, derefter støiende og paa Krainerisk forsikkrer om sin fuldstændige Ædruelighed, hvorpaa Ritmesteren uden videre trækker ham ned fra Bukken og slænger ham hen i Grøften under en Hagl af Skjældsord. Kathrine faaer et Anfald af Kjæbekrampe, Oberstinden grunder paa den etymologiske Oprindelse af et krainerisk Ord, som hun har opfanget af Ritmesterens Talestrøm og nu vedbliver at gjentage ved sig selv. Generalen folder resigneret Hænderne over Maven og sukker kun: »Dineren er ansat til Kl. syv!« Freddys klare Barneøine tindre snart forskrækket, snart lystigt, og da Stase mangler ethvertsomhelst Publikum for sine Affektationer, opfører hun sig ganske fornuftigt. Midt i den almindelige Bevægelse lægger den ene Hest sig ned med den største Sindsro. Dette bortleder i Øieblikket Ritmesterens Opmærksomhed fra den Berusede.

»Sapperment, det er en gal Historie — værre, end man skulde tro! De Ralliker kan ikke komme af Stedet,« udbryder han, »den berusede Pjalt har hidset dem halvt tildøde . . . Guderne maa vide, hvordan vi skal komme hjem, Dyrene kan ialtfald ikke trække denne Noahs Ark. Det Bedste vilde sagtens være, at vi byttede Hestene om. — Hør Du, Rohritz!«

»Hvad er det?«

»Spænd Juckerne fra!«

De to Kavallerister have snart foretaget Ombytningen — Juckerne i deres maleriske, med Schallanker bedækkede Seletøi blive spændte for den svære Landauer, de langhaarede Arbeidsheste for det lette Kjøretøi.

Det begynder at regne, at blive mørkt.

Freddy bliver næsten kvalt i Plaids af sin bekymrede Moder. Ritmesteren bestiger Landauerens Buk og raaber til Rohritz:

»Kjør til Wolfsegg, Landsbyen ved Færgestedet! Der skal vi vente paa Jer med friske Heste i Kroen ‚Hanen'. Adieu!«

Og Ritmesteren traver muntert forbi det lille Kjøretøi.

»*Tiens!* Saa er Stella jo alene med Rohritz!« hvisker Stase.

»Og hvad gjør saa det?« siger Kathrine temmelig opirret. »Han tager vel ikke Livet af hende.«

»Nei, nei . . . men det kunde give Folk noget at tale om.«

»Bah, for den ene Time!«

»Hm, hm, lad os først se, om de er punktlige!« hvisker Stase.

»Anastasia, Du er utaalelig!« udbryder Kathrine.

»Vi faaer at se,« gjentager Anastasia, »vi faaer at se.«

XIV.

»Er De godt indpakket, Frøken?« spørger Rohritz efter længere Taushed sin unge Ledsagerinde.

»Aa ja,« siger Stella, idet hun tilfreds indhyller sig i sin tynde og temmelig luvslidte Tyvefrancs-Waterproof og trækker Hætten ned over sit blonde Hoved, »jeg er helt varm. Det var en Lykke, at De advarede os saa tidligt, ellers havde jeg bestemt ladet min Elendighedskappe blive hjemme.«

»Der seer De, at en ,grov Tølper', som Les kaldte mit Barometer, under visse Omstændigheder kan være til Nytte.«

»Det er vist!« nikker Stella; »men det havde dog været Skade at opgive Udflugten af Hensyn til Deres Veirprofet, da den dog var meget vellykket.«

»Er det Deres Alvor?« spørger Rohritz forbauset.

»Hvorfor tvivler De?«

»De havde da, efter min Mening, allermindst Grund til at rose Dagen. De har skaaret deres Fod, har faaet en meget smuk Kjole ødelagt, og hvis det bliver ved at skylle saadan ned, har De uagtet deres Waterproof Udsigt til at blive gjennemblødt!« siger Rohritz.

»Det gjør jo ikke noget!« udbryder hun leende og stikker Hovedet frem af sin brune Hætte. »Hvad gjør saa det at blive lidt vaad? Det er morsomt.«

Han tier. Hun har et misundelsesværdig muntert, venligt Temperament og tager sig vidunderlig smuk ud, til Trods for den groteske Forklædning.

Ikke det mindste Vindpust forstyrrer Regnens lodrette Fald. Næsten kløftagtig snever løber Veien mellem to steile, skovbevoxede Bakker, fra hvilken en eiendommelig Duft trænger ned til de To. En dyb Fred, en ubeskrivelig velgjørende Ro hersker rundtom, kun Bækkens Brusen, Regndraabernes Fald og de dryppende Blades sagte Susen og Hvisken afbryder Stilheden.

»Hvor smukt, hvor vidunderlig smukt!« udbryder Stella med sin bløde, eiendommelig fængslende Stemme, gjennem hvis Munterhed der altid klinger ligesom dulgt Graad.

»Ja, det er smukt!« indrømmer Rohritz, »men« — med et mistroisk Blik paa Hestene, der slæbe sig dovent afsted —« Guderne maa vide, naar vi kommer til Wolfsegg!«

Er det ham om at gjøre at komme hurtigt til Wolfsegg? Oprigtig talt — nei! Han føler sig uforsvarligt veltilmode i Ensomheden ved Siden af det smukke, blonde Barn — kan ikke andet end glæde sig over denne *tête-à-tête*. Siden den Dag, da Stella med maaske lidt overspændt Varme har takket ham for Tilbageleveringen af Armbaandet, har hun ikke anslaaet en saa frimodig Tone overfor ham som idag.

Et Ønske om at se rigtig dybt ind i hendes rene, uskyldige Væsen, uden at hun selv har nogen Anelse derom, blade i hendes unge Fortid, i hele hendes Væsen, paakommer ham.

Imidlertid gjentager hun endnu engang:

»Men det er alligevel smukt, vidunderlig smukt!«

De udasede Heste have mere og mere Møie med at slæbe sig afsted, Rohritz har den største Umage med at forhindre dem i at sænke deres graa Muler helt ned til Jorden og faae sig en Bid af det vaade Græs, som i smaragdgrøn Frodighed indrammer Veiens Sider.

»En mageløs Fornøielse at kjøre disse bovlamme Ralliker!« udbryder han. »Jeg kan kun tænke mig een Ting, som vilde være et tilsvarende Ækvivalent, nemlig at danse med en halt Baldame. Den Fornøielse kjender jeg rigtignok kun af Omtale.«

»Har De aldrig danset?« spørger Stella.

»Nei — ikke siden jeg forlod Akademiet. Og har De været paa mange Baller?«

»Paa et eneste i Venedig hos Fyrstinde Giovanelli,« svarer Stella. »Efter den første Vals blev jeg saa ilde tilpas, at jeg ikke vilde udsætte mig for at besvime og gjøre mig og min Kavaler latterlig. Min Balfornøielse indskrænkede sig til at sidde en hel halv Time paa en Sofa mellem to gamle Damer og spise Is for at restituere mig. Paa Slaget tolv skyndte jeg mig forresten tilbage til Hôtel Britannia, da jeg vidste, at min stakkels, syge Fader vilde blive siddende oppe for at høre om mine Triumfer. Han var nemlig aldeles overbevist om, at jeg vilde feire Triumfer. Stakkels Papa! De maa ikke le ad hans Illusioner! — Næste Dag beklagede de andre unge Damer i Hotellet mig, fordi jeg havde maattet desertere, fordi jeg ikke havde fundet en Kavaler til Cotillon, de bredte deres Bouketter ud foran mig, ligesom Indianerne efter Kampen deres erobrede Skalpe. Saa fortalte de om deres Beundrere og om de *passions funestes*, som de havde indgydt, og spurgte mig om, hvad

jeg havde præsteret i den Retning. Og jeg kunde kun slaa Øinene ned og svare — »Intet!« Jeg skammede mig saa forfærdeligt, jeg var ligeved at græde. Og at tænke sig, at jeg idag, tre Aar efter, endnu maatte besvare dette Spørgsmaal med — Intet!«

»De har aldrig danset!« siger Rohritz tankefuld.

Mærkeligt, hvorledes denne Anstændighed hæver hende i hans Øine. Stella forekommer ham som en Frugt, der endnu er noget bedsk, endnu ikke helt modnet af Solen, men med uskyldig Ungdoms hele hellige Duft skinner frem mellem Løvet. Der er noget vidunderligt indbydende ved en saadan dugfrisk Frugt; han faaer Lyst til at strække Haanden ud efter den. Men nei . . . det vilde være en Dumhed, en Latterlighed — han er en gammel Mand, hun et Barn; det er umuligt — og dog . . .

De To ere saa fordybede i deres Tanker, at de ikke mærke, hvorledes Luften rundtom er bleven mørk — hvor mørke og truende Skyerne trække op paa Himlen. Efter at være traadt ud af Kløften fører Veien nu langsmed Save, Pytterne paa Chausseen blive dybere og dybere, Mudderet fra Hjulene oversprøiter Stella — hun ændser det ikke.

»Deres sidste Paastand var lidt dristig,« yttrer Rohritz nu og bøier sig ned til hende.

»Dristig?« udbryder Stella bestyrtet; dristig betyder for hende udfordrende, forvoven, kortsagt noget skrækkeligt.

»Ja,« vedbliver han, smilende over hendes Bestyrtelse, »De har paastaaet noget, der forekommer mig utroligt, nemlig, at De endnu ikke har indgydt Nogen en levende . . .«

Han tier.

Et blaat Lyn farer henover Himlen, i dets Skjær seer man Save, skummende og høit opsvulmet af de sidste syndflodagtige Regnskyl, fare afsted i sit altfor snevre Leie. Saa bliver alting mørkt som Natten — et frygteligt Tordenskrald gjennemryster Luften og hæst hvislende, ligesom med tilbageholdt Vrede, suser Stormen ned fra Bjergene.

De udslidte Heste fare sammen, den ene af dem snubler, Skaglen gaaer i Stykker, Vognen gaaer henover Hesten.

»Nu er vi færdige!« udbryder Rohritz og springer af for at undersøge Skadens hele Omfang.

Det er ikke til at tænke paa at kjøre længer. Med stort Besvær lykkes det ham at bevæge den trætte Hest til at staa op, hvorpaa han spænder begge Dyrene fra og, saa godt det lader sig gjøre, binder dem ved et Gjerde, da Ulykken er skeet i Nærheden af en enlig Hytte med tilstødende, lille Have. Han banker imidlertid forgjæves paa Hyttens Dør, paa alle Vinduerne, Ingen svarer. I den dybe Dørniche befinder sig et Trin, som frembyder et taaleligt Sæde. Rohritz breder sin Plaid ud over det og siger, da han kommer tilbage tll Stella:

»Tillad mig at løfte Dem ned fra Bukken, jeg maa skyde Vognen hen til Siden af Veien. De er rigtignok ikke meget beskyttet mod Regnen, kryb lidt mere sammen, saaledes.«

»Aa, jeg er ikke bange for at blive vaad,« forsikkrer hun, »men hvad nu? Vi kan da umuligt blive siddende her hele Natten og vente paa, at et Par forbikjørende Bønder før eller senere medlidende fiske os op af Pølen?«

»Hvis De kunne gaa, var alting godt. Ikke en Fjerdingvei herfra ved Færgestedet ligger en Kro, hvor vi vel nok kunde laane et Par Heste. Kan De træde paa Foden?«

»Kun med meget store Smerter. Men hvordan skal jeg kunde gaa, naar Onkel Hans har min anden Sko i Lommen?«

»Det er meget uheldigt!«

»Bedst vilde det være, hvis De for at skaffe os Hjælp gik hen til den omtalte Kro,« foreslaaer Stella.

»Saa maatte jeg lade Dem være alene her,« siger Rohritz hovedrystende.

»Jeg er ikke bange!« svarer hun med den Sindsro, som skyldes fuldstændig Uerfarenhed.

»Men jeg er bange paa Deres Vegne,« udbryder han; »jeg kan ikke tænke mig at lade Dem sidde alene her paa en Søndag, da hele Egnen er beruset. Det kunde hændes, at en eller anden af de raa Karle kom her forbi.«

»Sandsynligheden taler for, at Ingen vil komme her forbi,« svarer Stella; »skynd Dem nu at gaa, for at vi kan komme bort herfra.«

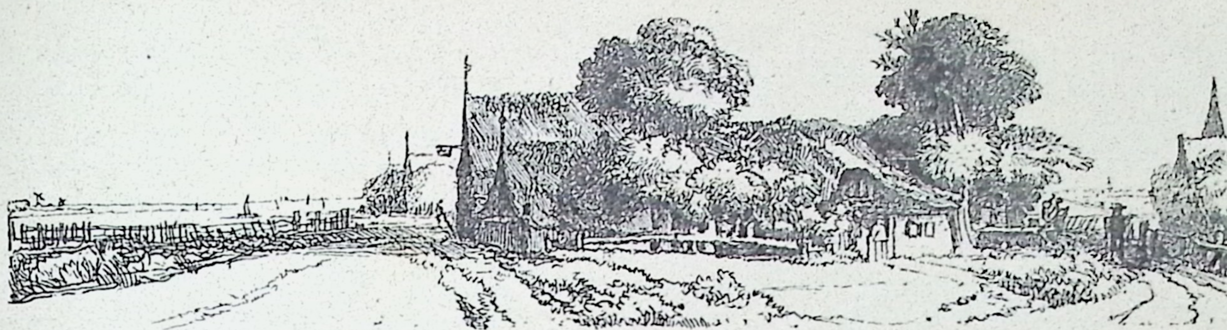
»Egentlig har hun Ret,« tænker Edgar. Han vil allerede til at gaa — saa vender han endnu engang om, tager sin tykke, vandtætte Regnkappe af og breder den ud over hende.

(Fortsættes).

»Nattevagten«. Kapitain Frans Banning Cocks Kompagni forlader Skyttehuset.
Bet. Rembrandt 1642. (Fragment).

REMBRANDT VAN RIJN.

Efter J. F. White.

III.

Med fem Illustrationer.

I Aaret 1642 udførte Rembrandt den berømte »Nattevagt«, det største Billede, han har malet. Det er en Komposition paa 24 Personer i Legemsstørrelse, hovedsagelig Portræter, og Hovedpersonernes Navne har Rembrandt med egen Haand optegnet paa et paa Væggen hængende Vaabenskjold. Det forestiller ingen Nattevagt, men en Afdeling af et Kompagni af Borgervæbningen under Anførsel af Frans Banning Cock, som dengang (1642) endnu var Kapitain, men kort efter blev forfremmet til Oberst og som saadan førte Kommandoen over den amsterdamske Borgermilits. En hollandsk Forfatter, *Nieuwenhuis*[17], mener, at det Øieblik er fremstillet, da Borgerne drage ud for at modtage Prins Vilhelm og hans unge Gemalinde Marie, en Datter af Kong Karl den I. af England, som ledsagede af den engelske Dronning og Prins Frederik Henrik d. 20. Mai 1642 beærede Byen Amsterdam med et Besøg. Men dette er en blot Formodning, og Afbildningen af den unge Pige, som har en Sølvhane, formodentlig Præmien for den bedste Skytte, heftet til sit Belte, synes at antyde, at Borgerkompagniet drager ud til Skiveskydning. Det seer rigtignok ud, som om Borgerne bleve revne bort fra deres Arbeide, og de skynde sig, som om et eneste Minuts Tøven kunde have de allerværste Følger for dem; de styrte ud halv paaklædte; En knapper sin Kofte, en Anden er ifærd med at trække sine Handsker paa, een Skytte lader sit Gevær, og Høvedsmanden skrider travlt i Forveien, ledsaget af sin Lieutenant. I det hele Optrin hersker usædvanlig megen Bevægelse, Forvirring og Travlhed, det er, som om Fjenden stod udenfor Byens Porte og ikke, at det kun er brave Borgere, der drage ud til Skiveskydning. Dette Billede, der, ifølge *Baldinucci*[18], blev betalt med 4000 brabrantske Dalere, hang oprindelig i det lille Krigsraadsværelse paa Raadhuset, men findes nu, efterat være blevet restaureret, i Rijksmuseet, hvor det indtager en hel Væg. Det hænger lidt skraat, og foran det løber et Trin, der svarer til Forgrundens Farve og danner ligesom et Hele med Maleriet.

Samme Aar Rembrandt frembragte dette

[17] A Review of the lives and works of some of the most eminent Painters (London 1834).

[18] Cominciamento e Progresso dell' arte dell' intagliare in rame (Florents 1686). B.'s Kilde var formodentlig en dansk Maler, Bernhard Keil, som dengang arbeidede i Rom, efter at han i otte Aar havde studeret i Rembrandts Skole.

sit mest berømte Værk, mistede han sin Hustru, som den 19. Juni blev begravet i den gamle Kirke. Kort før sin Død, den 5. Juni 1642, havde Saskia oprettet et Testamente, som indsatte hendes Søn til Arving, dog med det Forbehold, at hendes Mand, Rembrandt, indtil Indgaaelsen af et nyt Ægteskab, ellers indtil sin Død skulde have fuld Raadighed over Formuen, paa den Betingelse, at han gav Titus en passende Opdragelse og drog tilbørlig Omsorg for alle hans Fornødenheder, indtil Sønnen blev myndig eller giftede sig, i hvilket Tilfælde han saa skulde modtage en Medgift eller et Udstyr af sin Fader. Døde Titus imidlertid før denne Tid og uden lovlige Arvinger, saa skulde alle hendes Efterladenskaber tilfalde Rembrandt, derimod, hvis denne døde eller giftede sig igjen, Formuen deles ligeligt mellem Rembrandts Søster og Saskias Søster. Kort efter blev der optaget et Inventarium over Formuen, og denne anslaaet til 40,750 Gylden.

Den elskede Hustrues Død gjorde et dybt Indtryk paa ham, et Indtryk, der giver sig tilkjende i den Poesi og rørende Alvor, som er udbredt over hans Fremstillinger af den hellige Familie — et Yndlingsemne i denne Periode af hans Liv — som derved forme sig til sande Hymner over Familiens Hellighed. Det er vel sandt, at den Tid, i hvilken han levede, gjorde det umuligt for ham at give en naturtro Fremstilling af de gamle jødiske Kulturforhold og de gamle Dages Jøder, hvor megen Umage han end gjorde sig for at komme Virkeligheden saa nær som muligt. I den Bydel, Rembrandt beboede, det saakaldte Jødekvarter, saae han daglig hollandske og portugisiske Jøder i deres brogede og ofte kostbare Dragter, og mangen en jødisk Rabbi sad Model for ham. Han laante saa deres Turbaner og stedlige Dragt for at karakterisere Folket. Men i hans religiøse Malerier er det ikke Dragten, vi se paa, hvad der griber os, er den dybe Opfattelse af Fortællingens Tanke, der gjør dem sande til enhver Tid og uafhængige af sted-

Saskia.
(Facsimile af Sølvstifttegningen i Kobberstiksamlingen i Berlin).

lige Forhold. Som et betegnende Exempel kan anføres »Den barmhjertige Samaritan,« der med Rette ansees for et af Rembrandts mest vellykkede Værker. Dette Emne er behandlet af Paul Veronese, Tintoretto og mange Andre, som Alle have valgt det Øieblik, da Samaritanen gaaer hen til den Udplyndrede og forbinder hans Saar. Rembrandt har fremstillet Samaritanen, da han kommer med den Saarede til Herberget. Det er et sjeldent Held og altid et Tegn paa et usædvanligt Talent, naar der skal vælges et Moment af en Handling, og Valget træffes saaledes, at Tilskueren sættes ind i det, der er gaaet forud, og lader forudse, hvad der vil følge efter, saaledes som det er Tilfældet i dette Billede. Den barmhjertige Samaritan staaer udenfor Herberget og seer sig om efter den Saarede, som just bliver løftet ned fra Hesten; han har Pungen i Haanden og behøver ikke at sige noget; Enhver, der seer ham, veed, at han er Mand for at betale. Drengen, der holder den Saaredes Fødder, vender bestyrtet Ansigtet bort; han har aldrig før seet et blodigt Menneske; Staldkarlen derimod seer medlidende paa den Mishandlede og holder vaersomt hans Hoved lige, han er kommen løbende i Skjorteærmer og med Strømperne nede om Hælene og tænker ikke paa andet end den Ulykkelige, som han bærer. Hesten, der har baaret den Syge, bøier Hovedet ned imod Jorden; man skulde næsten tro, at den havde Bevidstheden om den Andel, den har havt i den barmhjertige Gjerning. Bagved Hesten staaer en Dreng paa Taaspidserne for bedre at kunne se, hvad der foregaaer og hvorledes de gaa bort med den Syge, der har viklet sit tilbundne Hoved ind i Samaritanens Pelsfrakke, og hvis Ansigt bærer Udtryk af de paa engang smertelige og taknemmelige Følelser. Udtrykket i Gebærder og Miner er fuldkommen talende, og det Træk, at nogle Folk i Herberget ved den Fremmedes Ankomst stikke Hovederne ud ad Vinduet, er meget træffende, men de forblive i Skygge og Halvmørke, ligesom Værtinden, der bliver staaende i Døren, som en Borgen for Husets Gjæstfrihed. Ogsaa Hestene, som ere indhyllede i uldne Dækkener, vidne noksom om, at selv Kreaturerne ikke lide Nød paa dette Sted. Deres Dagværk er endt, og de komme lige hjem fra Marken, thi det begynder at skumre, og Himlen er farvet af en varm Aftenglød. Koloriten er som Helhed noget brun, men hvad Lokaltonernes Kraft, Harmoni og Gjennemsigtighed angaaer ligesaa beundringsværdig som selve Kompositionen. Den store Kunstner har netop grebet det Moment, da alle de handlende Personer fremtræde paa den smukkeste og interessanteste Maade, fordi de glemme sig selv og ere fuldstændigt revne med af Optrinet. Maleriet udtrykker baade den umiddelbare Virkning for den Saarede og den middelbare Indflydelse paa alle Meddeltagerne. Vi have her det nøiagtigste, rigtigste, tydeligste og mest levende Indblik i gode Handlinger, ligesom en Skole for Kjærlighed til Næsten.

Om Kunstnerens Deltagelse i den store Begivenhed i 1648, Afslutningen af den westphalske Fred, hvorved Holland erklæredes uafhængigt, vidner et interessant Maleri, »De Eendracht van't Land«, som nu befinder sig i Boymans Museum i Rotterdam. Hvorvidt den ufærdige Skitse, der er holdt i en lysende lysebrun Tone, skulde tjene som Udkast til et stort Maleri eller som Grundlag for en Radering, er det nu umuligt at afgjøre, da vi ere henviste udelukkende til dette Arbeide, som i 1657 blev solgt paa Rembrandts Auction.

Rembrandt berørte ingen Side af Kunsten uden at sætte sit Spor i den, baade i Stilleliv, som i hans døde Fugle eller den slagtede Oxe (i Louvre), og i hans Malerier af Elefanter og Løver, der alle ere fulde af Liv. Men i denne Periode komme vi til en Branche af hans Kunst, som han, baade i Raderinger og i Malerier, paatrykte Stemplet af sit Geni, nemlig Landskaber. *Roeland Roghman*[19], skjøndt kun en halv Snes Aar ældre, indvirkede øiensynligt paa hans Stil, da Ligheden mellem deres Arbeider er saa stor, at man, som i Cassel, har været i Tvivl om Forfatterskabet. *Hercules Seghers*[20] var tillige meget

[19] F. 1597; † 1687 Amsterdam. Landskabsmaler. Flere af hans Arbeider gaa endnu den Dag idag under Rembrandts Navn. Kgl. M. (Landskab. Aaben Egn.)

[20] Død ca. 1650. Slettelandskaber med ypperlig Farvevirkning.

skattet af Rembrandt, da der paa hans Auction forekommer otte Malerier af denne Kunstner, og ifølge Vosmaer har Rembrandt arbeidet paa en Plade af Seghers og tilføiet Figurer paa en raderet Flugt til Ægypten. Det første rene Landskab vi kjende fra Rembrandts Haand er »Vinterlandskabet med Skøiteløbere« i Cassel (1646), den skjønneste Fremstilling af en kold, klar Vinterdag. Som Regel i sine malede Landskaber, stræber han efter Storhed og poetisk Virkning, som i »Den hellige Families Flugt« fra 1647 (indtil fornylig betegnet »Zigeunerne«), en Maaneskinsvirkning, klar endog i Skyggerne. Lord Lansdownes »Kanal« og »Bjerglandskabet med det optrækkende Uveir«, hvor Solen bryder frem af tunge Skyer, ere begge udtænkte og udførte i denne Aand. En lignende poetisk Stemning hviler over »Slottet paa Bjerget« (i Cassel). Solen er lige gaaet ned, endnu forgylde dens Straaler de fantastiske Ruiner af et gammelt Slot paa Bjerget, og Horisonten udstraaler endnu Dagens varme Glød, medens Natten og dens Skygger allerede bedække Dalen i Forgrunden. En høitidelig Søndagsstilhed, en egen længselsfuld og dog rolig Stemning griber Tilskueren — en Stemning, som intet moderne Landskab, ikke engang af en Rousseau eller Millet, er istand til at fremkalde saa ren og mægtig. Endnu mere mægtigt, men tillige mere vemodigt gribes vi af det større, under Navnet »Veirmøllen«

Mandsportræt.
(Efter Originalen i den kongelige Malerisamling paa Charlottenborg.)

bekjendte Aftenlandskab, som eies af Marquien af Lansdowne i Bowood. Spøgelseagtigt tegner den hollandske Mølles mørke Omrids i den frembrydende Nats Halvmørke sig af mod den glødende Aftenrøde, som endnu farver Horisonten. I alle disse Malerier er Lyset med dets magiske Virkninger Emnet for Digtermaleren. At dømme efter Antallet af Landskaber, udførte af ham selv, i Auctionskataloget, skulde det synes, at disse store Arbeider ikke ere blevne skattede af hans Samtid. Den sidste Række Landskaber hidrøre fra 1655 eller 1656, Slutningen af Rembrandts Middelalder eller Manddomsaar, det Tidsrum, da Kunstneren fuldtud har opnaaet, hvad han stræbte efter i den tidligere Periode: den harmoniske Forbindelse af Kunstnerens samtlige maleriske Midler i deres heldigste og skarpest udprægede Form, hvorved de blive til et troværdigt Udtryk for den dybt følte Stemning. Til dette Afsnit hører tillige »Josef anklages af Potiphars Hustru« (ca. 1654) og det store Selvportræt i Fitzwilliam-Museet i Cambridge.

Men onde Dage nærmede sig. De langvarige Krige og indre Uroligheder havde udtømt Landets Hjælpekilder. Industri og Handel sygnede hen, og i Amsterdam stode flere Hundrede Huse tomme. Rembrandts Brødre havde lidt Tab og Penge vare knappe. Hans egne og udentvivl tillige Saskias Midler vare bundne i hans Hus og den store Samling af værdifulde Malerier, og vi se Rembrandt laane betydelige Pengesummer mod Sikkerhed i sit Hus for at holde Sagerne gaaende. Maaske var dette tillige Grunden til hans usædvanlige Virksomhed i denne Tid. Desuden finde vi paa samme Tid, 1654, Rembrandt indviklet i den Skandale at have et Barn med sin Tjenestepige *Hendrickje Jaghers* eller *Stoffels*, hvilket fremgaaer af den Reformerte Kirkes Bøger. Han vedkjendte sig Barnet og lod det døbe Cornelia efter sin elskede Moder, men

De Staalmeesters. Forstanderne for Klædemagernes Gilde i Amsterdam.
(Efter Originalmaleriet i Rijksmuseet i Amsterdam.)

der foreligger intet Bevis for, at han giftede sig med Moderen, og Sandsynligheden taler imod et saadant Giftermaal, eftersom Bestemmelserne i Saskjas Testamente i saa Tilfælde vilde være traadte i Kraft, og hendes Formue strax være gaaet over til Sønnen. Hendrickje synes at være vedbleven at holde Hus for ham, da hun ved Auctionen i 1658 sees at gjøre Fordring paa en Dragkiste som sin Eiendom. Hun er udentvivl den »Bondepige fra Rasdorp«, som Houbraken siger, at Rembrandt var gift med. Hvor sørgelig Historien end er, saa har Hendrickje alligevel Interesse for os. Bode hævder, at i Rembrandts Kunst var der bestandig en Kvinde, som stod i nær Forbindelse med Mesteren og fremtræder i hans Værker — hans Moder, Søster og endelig Saskia. Findes der nu nogle Spor af Hendrickje? Hvad om den lille Tjenestepige paa ti Aar, malet i 1645 (Dulwich College), og Gjentagelsen fra samme Aar i Demidoff Galleriet, i hvilken Pigen er malet i et hollandsk Vaisenhusbarns røde Kjole, men i begge Malerier smilende læner sig ud ad et Vindue, var Rembrandts Tjenestepige i 1654? Alderen vilde stemme. Bode antager, at det smukke Kvindeportræt i Salon carré i Louvre, og »Venus med Amor« i samme Galleri fremstiller Hendrickje og hendes Barn, lille Cornelia. Begge Malerier høre til denne Tid og adskille sig ved Behandlingen fra Rembrandts sædvanlige Portræter. Men hvis denne Formodning er rigtig, komme vi Sagen nærmere, naar vi betragte det Maleri, som 1883 var udstillet i Burlington House, og hvilket Traditionen betegner som »Rembrandts Datter«. Man seer strax, at det ikke er en almindelig Modelstudie. Den unge Pige har reist sig op i Sengen og trækker Omhænget tilside, som om hun hørte velkjendte Fodtrin nærme sig. Det er tydeligt en Kvinde, for hvem Rembrandt nærede personlig Interesse. Aarstallet er tydeligt 165 , det fjerde Tal er ulæseligt, men den brillante Carnation og mesterlige Behandling henfører det til samme Tid som »Potiphars Hustru« og Hendrickje-Perioden.

I 1656 bleve hans Pengeforhold mere indviklede, og Overformynderiet overdrog Huset og Grunden til Titus, skjøndt Rembrandt endnu beholdt Raadighed over Saskias Formue. Intet kunde imidlertid afvende den truende Ulykke. I Juli 1656 blev Rembrandt erklæret Fallit, og Handelskammeret optog et fuldstændigt Inventarium over hans Eiendele[21]. Den første Auction fandt Sted 1657 i Gjæstgivergaarden »Keiserkronen«, Thomas Jacobz Haring, et velbekjendt Navn i Forbindelse med Rembrandts Kunst, var Auctionarius, og den anden, paa hvilken den største Del af Malerierne og Raderingerne bleve solgte, i 1658. Den opnaaede Sum, 4964 Gylden 4 Styver, var kun en ringe Del af deres Værdi. Tiden var over hele Europa ugunstig for saadanne Auctioner, Carl den Første af Englands berømte Samling indbragte kun et forholdsvis ringe Beløb i 1653. Paa denne Maade fordreven fra sit Hjem, berøvet alt hvad han eiede, lige indtil Dækketøiet, leiede Rembrandt sig ind i den samme Gjæstgivergaard, hvor hans Eiendele vare blevne solgte (hans Regninger ere opbevarede), tilsyneladende uden Venner og udelukkende henvist til sig selv. Men hans Kraft var usvækket; i dette mørke Aar, 1656, blev nogle af hans mest fremragende Værker til, bl. a. »Johannes den Døber prædiker i Ørkenen«, tilhørende Lord Dudley, og »Jacob velsigner Josephs Børn« i Cassel. Det er umuligt andet, end at agte den Mand, der under saa ulykkelige Forhold rolig kunde undfange og udføre saadanne Mesterværker. Dog selv i hans Kunst kan man se, at hans Sindsstemning var mørk. De Malerier, som bleve til i Midten af Halvtredserne ere for en stor Del flygtige i Udførelsen, skjødesløse i Tegningen, uden hans sædvanlige Inderlighed og Dybde i Opfattelsen og holdte i en mørk, ensformig graabrun Tone. Ikkedestomindre høre de to nysnævnte Malerier til Mesterens mest fremragende Værker. Til samme Aar hører »Joan Deymanns Forelæsning i Anatomi«[22], et Sidestykke til den

[21] Aftrykt i Immerzeel »Lofrede op Rembrandt (Amsterdam 1841.)

[22] Dette Maleri har havt en mærkelig Historie. Det var blevet beskadiget af Ild og blev 1841 solgt til en Mr. Chaplin i London, var udstillet i Leeds 1868, forsvandt igjen, for endelig at blive fundet i South Kensington Museets Magarin og gjenkjendt som en ægte Rembrandt. Nogle hollandske Patrioter kjøbte det, og det hænger nu, som et prægtigt Fragment, i Museet i Amsterdam.

store Tulp fra 1632, samt det berømte Portræt af Jan Six, den senere Borgermester i Amsterdam. Bekjendtskabet mellem Rembrandt og den fremragende Familie Six, var gammelt og nøie, og er til Ære for begge Parter. Jan ægtede en Datter af Anatomen Tulp, en af Rembrandts tidligste Venner. I 1641 var Six' Moder, Anna Wymer, bleven malet med fuldendt Kunst af Rembrandt, som tillige i 1647 udførte den skjønne Radering af Six, der staaer ved et Vindue og læser sin Tragedie »Medea«, som Vennen illustrerede. Nu malede han ham i hans bedste Alder, og samme Aar udførte han til ham det mesterlige »Johannes den Døber.« Om Six end ikke kunde afværge Ulykken i Rembrandts Liv, saa stod han ham ialtfald troligt bi i de tunge Dage.

Efter Salget af Huset i Breedstraat flyttede Rembrandt til Rosengracht, et ikke videre anseet Kvarter i den vestlige Ende af Byen. Vosmaer mener at have opdaget Huset, men dette er blevet betvivlet af De Roever. Vi nærme os nu de sidste Aar af hans Virksomhed, som paa en vis Maade vise os Afslutningen af Kunstnernes Udvikling i Begyndelsen af Halvtredserne. Opfattelsen bliver mere simpel og storslaaet, Behandlingen mere bred, fordi hans Herredømme over Midlerne nu er langt mere fuldkomment, han anvender hyppigt Spartelen istedetfor Penselen for hurtigt træffende at charakterisere en Form. Fattende os i mere Korthed maa vi nævne »Den gamle Mand med graat Skjæg« (1657) i Nationalgalleriet og Portrætet af Nicolaas Bruyninck (1658) i Cassel, som begge danne Overgangen til den store Portrætgruppe af »Forstanderne for Klædemagernes Gilde« (1661). Der ligger henved tredive Aar mellem dette Maleri og »Anatomiforelæsningen«, Aar af uafbrudt Iagttagelse og Arbeide. De derved indhøstede Erfaringer, de løste Opgaver, det opnaaede Mesterskab fremtræde her i Overflod. Rembrandt vender tilbage til den simpleste Farveskala, men viser sin Dygtighed i Anvendelsen af den derved, at han bibringer Tilskueren et Indtryk af fuldendt Nydelse, uden at denne spørger om de Midler, ved hvilke dette Resultat er opnaaet. De jevne Borgere, som drøfte deres Gildes Anliggender, fængsle vor Opmærksomhed, som om det gjaldt en vigtig historisk Begivenhed. De leve for bestandig.

Paa sine gamle Dage vedblev Rembrandt at male sit eget Portræt, ligesaa ufortrødent som i sine unge og lykkelige Dage. Henved tyve af disse Portræter ere kjendte og spredte i forskjellige Samlinger. Disse Billeder ere af stor psychologisk Interesse ved det Indblik de give os i Mesterens Stemning. I Begyndelsen opfatter og udstafferer Rembrandt sit Hoved og sin Person med ungdommelig Pathos og i forskjellige Forklædninger som Kriger, som ung Laps, som lykkelig Ægtemand, senere træder han os imøde som den fornemme, velhavende Borger i Amsterdam, men i Selvportræterne fra Slutningen af Halvtredserne er der foruden den alvorlige Fatning tillige Tilbageholdenhed og i det forskende Blik en vis Mistro, som har udviklet sig under de forudgaaede Aars Prøvelser og bittre Erfaringer. I Tredserne opklares Trækkene efterhaanden igjen; ud af dem tale Aabenhed og Mildhed, samt den stille Ro, der er i Følge med Alderdommen, som nu tillige yttrer sig i visse legemlige Svagheder, i den tandløse Mand, det noget opdunsede Kjød, de trætte Øine — maaske ikke uden Indflydelse af Sygelighed.

Der findes i Stockholm et stort og ufuldendt Maleri, som, saafremt det er malet af Rembrandt, hører til de sidste Aar af hans Liv. I Kataloget er det betegnet som »Johann Ziskas[23] Ed«, sikkert et besynderligt Emne for Rembrandt. Bode antager Prof. Anton Springers mere naturlige Forklaring, nemlig som »Judas Maccabæus' Gjæstebud«, og henfører Maleriet til en tidligere Tid end Vosmaer. Howard[24] paastaaer imidlertid, efter omhyggelige Undersøgelser, at det er malet af Carel Fabritius.

I Aaret 1663 malede Rembrandt den saakaldte »Jødebrud«, i Museum van der Hoop, og »Familiegruppen« i Braunschweig, hans sidste og maaske mest udmærkede Arbeider. Kvinden og Børnene ere malede med en saadan Kjærlighed, at man faaer Indtrykket af, at de forestille en Episode fra Malerens gamle Dage. Denne Tanke fik en

[23] Den berømte hussitiske Feltherre (1360—1424).

[24] I »L'École Hollandaise«.

vis Berettigelse, da man mente at have opdaget, at han efterlod en Enke, *Catherine van Wyck* og to Børn, men denne Theori falder til Jorden, da De Roever i »Oud Holland« (1883) har paavist, at Catherine var Enke efter en Marinemaler, *Theunisz Blanckerhoff*, der døde paa samme Tid som Rembrandt. Feiltagelsen hidrører fra en feilagtig Udskrift af Begravelsesregisteret. Hvad disse Malerier forestille er saaledes endnu en uløst Gaade.

1668 døde Titus, Rembrandts eneste Søn, efterladende et Barn, og Aaret efter, d. 8. October, døde den store Maler selv, efterladende to Børn, og blev begravet i Vest-Kirken. Han havde overlevet sin Popularitet, da hans Malerier, efter Samtidiges Udsagn, ikke længer stode i Gunst hos et Folk, som foretrak de slikkede Trivialiteter af Van der Werff[25] og den yngre Mieris[26], Førerne for en Skole i Forfald[27].

---

[25] F. 1659; † 1722 Rotterdam. Kgl. M. (Ung Pige foran en Blomstervase).

[26] En Sønnesøn af og opkaldt efter den berømte Frans Mieris den Ældre. F. 1689; † 1763 Leyden. Kgl. M. (Portræt af Kunstnerens Fader).

[27] Danmark eier fire Arbeider af Rembrandt: »Christus hos Disciplene i Emaus« (1648), og Billeder af en Mand og hans Hustru (1656), i den Kongelige Malerisamling, samt »Billede af en gammel Kone« (ca. 1654), i Moltkes Malerisamling.

FRYGT.

Af Guy de Maupassant.

Vi gik op paa Dækket efter Middagen. Foran os laa Middelhavet glat som et Speil, hvori Maanen speilede sig og som den kastede en magisk Straaleglans over. Det store Dampskib gled majestætisk fremad og sendte i mægtige Slangebugter en tyk Røgstribe op mod den stjernebesaaede Himmel. Bag os dannede Skibets hurtige Fart et skummende Kjølvand, der piskedes hvidt af Skruen, og medens det ligesom vred sig fremviste saa mange Lysreflexer, at man kunde have kaldt det sydende og boblende Maaneskin.

Vi vare en 6—8 Stykker, der tause og beundrende sade og stirrede hen mod det fjerne Afrika, hvorimod vi rettede vor Kurs. — Capitainen, der røg sin Cigar sammen med os, optog pludselig den afbrudte Samtale fra Middagsbordet.

»Jo, jeg var bange den Dag. Skuden laa i 6 Timer med det spidse Skjær gjennem Bunden og overskylledes af Havet. Heldigvis bleve vi henimod Aften tagne ombord af en engelsk Kuldamper, der havde faaet Øie paa os.«

En høi Mand med et alvorligt og solbrændt Ansigt, en af de Mænd, man har Følelsen af har bereist store og ukjendte Lande under uophørlige Farer, og hvis rolige Øie dybest inde synes at gjemme noget af de sælsomme Landskaber, han har seet — en af de Mænd, man tænker sig som Legemliggjørelsen af Mod, tog nu for første Gang Ordet:

»De siger, De var bange, Capitain; det troer jeg ikke paa. De tager feil af Ordet og af hvad De følte. En energisk Mand føler aldrig Frygt Ansigt til Ansigt med den truende Fare. Han er bevæget, urolig, ængstelig — men Frygt er noget ganske andet.«

Capitainen svarede leende:

»Jeg giver Dem mit Ord paa, jeg var bange«.

Manden med det solbrændte Ansigt sagde langsomt:

»Tillad mig at forklare, hvad jeg mener. Frygten — og selv de mest uforfærdede Mennesker kan føle Frygt — er noget forfærdeligt, en gyselig Følelse, det er ligesom Sjælen opløstes, som en rædsom Krampetrækning i Tanke og Hjerte, hvorom alene Mindet faaer det til at løbe En koldt ned ad Ryggen. Men er man tapper, finder dette ikke Sted, hverken ligeoverfor den visse Død eller nogen af alle de andre bekjendte Former for Fare; det finder kun Sted

under visse abnorme Omstændigheder, under visse hemmelighedsfulde Indflydelser, — overfor ubestemte Farer. Den rigtige Frygt er noget i Lighed med et Ekko af fordums fantastisk Rædsel. En Mand, der troer paa Gjengangere, og som indbilder sig at se Spøgelser ved Nattetid, maa føle Frygten med al dens forfærdelige Rædsel.

Jeg for min Del har kjendt den ved høilys Dag for omtrent 10 Aar siden, og forleden Vinter følte jeg den igjen en Decembernat.

Og dog har jeg udført adskillige Vovestykker og bestaaet mangt et Eventyr, der syntes at maatte bringe Døden i sit Følge. Jeg har duelleret mangfoldige Gange, er bleven efterladt af Røvere som død, er i Amerika bleven dømt til at hænges som Oprører og under den kinesiske Kyst kastet i Havet fra et Skibsdæk. Hver Gang troede jeg, at det var ude med mig, men tog alligevel øieblikkelig mit Parti uden Spor af Sindsbevægelse eller Klagen.

Nei, Frygt er noget ganske andet.

Jeg har følt den i Afrika, og dog er den en Nordens Datter, der forsvinder som Dug for Solens Straaler. Læg vel Mærke til, mine Herrer, at Livet hos Orientalerne regnes for Intet; der finder man sig strax i sin Skjæbne; Nætterne ere lyse og klare og derfor blottede for eventyrlige Sagn, og Sindene ere ligesaa fri for den hemmelige Uro, der hjemsøger dem i Nordens kolde Lande. I Orienten kjendes vel Panik men ikke Frygt.

Nu skal De høre, hvad der hændte mig i Afrika.

Jeg reiste gjennem den store Strækning af Sandbanker Syd for Quargla. Det er en af de besynderligste Egne i Verden. De kjende alle den sammenhængende, jevne Sandkant ved Oceanets uendelige Strandbred; forestil Dem nu, at Havet selv er blevet til Sand, medens der blæser en Orkan; forestil Dem en lydløs, taarnhøi Søgang med ubevægelige Bølger af gult Støv. De ere høie som Fjelde disse Bølger, ujevne og af alle mulige Former; de hæve sig aldeles som Søer, der tumle sig i ubunden Frihed, men ere endnu større og stribede som vatret Tøi. Over det oprørte, stumme og ubevægelige Hav gyder Sydens fortærende Sol sin ubarmhjertige og stikkende Glød. Man maa bestige disse Bølger af gylden Aske, stige ned af dem igjen og op igjen uden Ophør, uden Hvile og uden Skygge. Hestene stønne, synke i til Knæene og glide, naar de skulle ned ad den anden Side af disse sælsomme Høidedrag.

Vi vare to Venner med et Følge af 8 Spahis og 4 Kameler med deres Drivere. Overvældede som vi vare af Varmen og Træthed og med Tungen klæbende til Ganen af Tørst talte vi ikke længer til hinanden. Pludselig gav en af Mændene et vildt Skrig fra sig; Alle standsede, og vi bleve holdende ubevægelige, overraskede af et uforklarligt Fænomen, der er kjendt af alle Reisende i disse ensomme Egne.

Et Sted i Nærheden af os hørtes — uvist fra hvilken Kant — en Trommeslager, Sandbankernes hemmelighedsfulde Trommeslager; han trommede ganske tydeligt, snart stærkere og snart svagere, standsede og begyndte igjen med sin fantastiske Hvirvel.

Araberne saae forfærdede paa hverandre, og en af dem sagde paa sit Sprog: »Døden er over os.« Og se, pludselig faldt min Ledsager, min Ven, han der næsten var min Broder, af Hesten, ramt af et Solstik.

Og medens jeg i to stive Timer forgjæves prøvede at frelse ham, fyldte den usynlige Trommeslager stadig mine Øren med sin ensformige, af og til afbrudte, ubegribelige Trommen, og jeg følte Frygten, den rigtige, afskyelige, forfærdelige Frygt trænge mig gjennem Marv og Ben her ligeoverfor min elskede Vens Lig i den glødende Gryde mellem høie Fjelde af Sand, mere end to Hundrede Mil fra den nærmeste franske Koloni, medens et mangetonigt Ekko kastede de hurtige Trommehvirvler tilbage til os.

Den Dag forstod jeg, hvad det vil sige at være bange, men jeg forstod det endnu bedre — — —«

Nu afbrød Kapitainen Fortælleren:

»Undskyld, men hvad er denne Trommeslager for noget?«

»Det veed jeg ikke; der er Ingen, der veed det. Officiererne, som ofte overraskes af denne Lyd, tilskrive den i Almindelighed det forstærkede, mange Gange fordoblede, af Sænkningen mellem Bankerne umaadeligt forøgede Ekko af en Regn af Sandskorn, som Vinden fører med sig, og som støder mod Duske af tørt Græs; thi man har lagt Mærke til, ad dette Fænomen

altid skeer, hvor der findes Smaaplanter, der ere forbrændte af Solen og saa tørre som Pergament.

Trommeslageren skal med andre Ord ikke være andet end et Slags »Fata Morgana« af Lyd; det er det Hele — men det fik jeg først at vide senere.

Jeg kommer nu til det andet Tilfælde.

Det var forgangen Vinter i en Skov i det nordøstlige Frankrig. Himlen var saa overtrukken, at Mørket faldt to Timer tidligere paa end sædvanligt. Som Veiviser havde jeg en Bonde, der gik ved Siden af mig paa en ganske smal Vei under en Hvælving af Naaletræer, hvori den stærke Blæst hylede og peb. Mellem Toppene kunde jeg skimte, hvorledes Skyerne fore afsted som forvildede og jagede, som om de flygtede for noget rædselsfuldt. Undertiden bøiede hele Skoven sig med en smertelig Stønnen i samme Retning under Anfaldet af et umaadeligt Vindstød, og trods min hurtige Gang og varme Paaklædning trængte Kulden mig lige ind til Skindet.

Vi skulde spise til Aften og overnatte hos en Skovfoged, hvis Bolig nu ikke var langt borte. Det var for at gaa paa Jagt, at jeg begav mig derhen.

Af og til saae Bonden op og mumlede: »Uhyggeligt Veir!« Derpaa talte han om de Folk, vi skulde til. Skovfogden havde for to Aar siden dræbt en Vildttyv, og efter den Tid saae han altid mørk og skummel ud, som om han plagedes af en styg Erindring. Hans to gifte Sønner boede sammen med ham.

Mørket var tæt og uigjennemtrængeligt; jeg kunde ikke se en Haand for mig, og Træernes Grene og Kviste, som stødte mod hverandre, fyldte Luften med en uafbrudt Knagen og Bragen. Endelig skimtede jeg et Lys, og et Øieblik efter bankede min Ledsager paa en Dør. Der hørtes gjennemtrængende Kvindeskrig, og kort efter spurgte en halvkvalt Mandsrøst: »Hvem der?« Min Veiviser nævnede sit Navn, og vi bleve lukkede ind. Det var et Syn, jeg aldrig glemmer.

En gammel hvidhaaret Mand med vilde Øine, og som havde et ladt Gevær i Haanden modtog os staaende midt i Kjøkkenet, medens to store, stærke unge Mænd væbnede med Øxer bevogtede Døren. I de mørke Kroge af Kjøkkenet skjelnede jeg to knælende Kvinder, som gjemte Ansigterne mod Væggen.

Efter gjensidige Forklaringer satte den Gamle Geværet fra sig og gav Ordre til at gjøre mit Værelse istand; da imidlertid ingen af Kvinderne rørte sig, vendte han sig pludselig til mig og sagde:

»Seer De, inat for to Aar siden dræbte jeg en Mand; ifjor kom han igjen og kaldte paa mig — og jeg venter ham iaften igjen,« og saa tilføiede han i en Tone, der bragte mig til at trække paa Smilebaandet: »derfor ere vi ikke ganske rolige.«

Jeg satte Mod i ham, saa godt jeg kunde, glad over at være kommen netop den Aften og at kunne være Vidne til denne overtroiske Skræk. Jeg fortalte Historier og opnaaede nogenlunde at berolige dem Alle.

Ved Ildstedet laa en gammel, næsten blind Hund med stærke Knebelsbarter — en af den Slags Hunde, der ligner Folk, man kjender — og sov med Snuden paa Poterne. Den heftige Storm udenfor fik det lille Hus til at ryste, og gjennem en lille Rude, et Slags Kighul, ved Siden af Døren saae jeg pludselig et Virvar af Træer, som svaiede for Vinden, oplyst af mægtige Lyn.

Jeg mærkede godt, at der trods alle mine Bestræbelser hvilede en stærk Skræk over disse Mennesker, og hver Gang jeg holdt op med at tale, lyttede Alle i Forventning om, at der vilde ske noget. Træt af at være Vidne til denne dumme Frygt stod jeg netop i Begreb med at bede om at faae mit Værelse anvist, da den gamle Skovfoged pludselig sprang op fra sin Stol, greb sit Gevær og forfærdet stammede: »Der er han! . . . der er han! . . . Jeg kan høre ham!« Begge Kvinderne faldt igjen paa Knæ i deres Kroge og bedækkede Ansigterne med Hænderne, og Sønnerne greb atter deres Øxer. Jeg vilde prøve paa atter at berolige dem, da den gamle Hund pludselig vaagnede, løftede Hovedet, strakte Hals, saae mod Ilden med sine næsten blinde Øine og udstødte et af disse ildevarslende Hyl, der om Aftenen og i Mørke bringer Haaret til at reise sig paa Hovedet af de Reisende paa Landet. Alles Øine rettedes mod den; den havde reist sig og stod nu ubevægelig og strittede paa Benene ligesom betaget af et Syn, medens den igjen gav sig til at hyle mod noget usynligt, ukjendt, Noget som maatte være meget gyseligt, thi alle Haarene paa dens Krop reiste sig som

Børster. Skovfogden blev ligbleg: »Den lugter ham! den var med, da jeg dræbte ham!« og de forstyrrede Kvinder begyndte at hyle omkap med Hunden.

Mod min Villie løb en kold Gysen mig ned ad Ryggen. Den Maade Dyret teede sig paa netop her og paa den Tid blandt de forstyrrede Mennesker gjorde et rædselsfuldt Indtryk.

I en hel Time stod Hunden og tudede uden at røre sig af Pletten; den hylede som i en ængstende Drøm, og Frygten, den knugende, forfærdelige Frygt sneg sig over mig — — Frygten for hvad? Ja, veed jeg det? det var Frygten, simpelthen Frygten.

Vi stode ubevægelige, ligblege, lyttende spændt og med bankende Hjerter, opskræmmede af den mindste Lyd og ventede paa, at der vilde ske noget skrækkeligt.

Saa begyndte Hunden at gaa rundt i Kjøkkenet og snuse til Væggen, medens den fremdeles tudede. Dyret gjorde os gale! I et Slags Anfald af rasende Forfærdelse kastede Bonden, der havde vist mig Vei, sig over den, aabnede Døren, der vendte ud til et lille Gaardsrum, og smed den ud.

Den tav øieblikkelig, og der herskede nu en Stilhed, der om muligt var endnu forfærdeligere. Pludselig gav det et Sæt i os Alle paa een Gang: et Væsen strøg langs Væggen udenfor paa den Side, der vendte ud mod Skoven; derefter nærmede det sig Døren, som det syntes at famle efter med usikker Haand; saa var der stille i Løbet af et Par Minutter, der næsten gjorde os afsindige af Skræk; derpaa hørte vi atter, hvordan det strøg sig langs Væggen, og saa var det ligesom om et Barn ganske sagte kradsede med Neglen paa Døren . . . Pludselig viste der sig et Hoved ved Gluggens Rude, et hvidt Hoved med skinnende, lynende Øine som hos vilde Dyr, og fra dets Mund kom der en utydelig Lyd som en sagte Klagen.

Da lød der et forfærdeligt Knald i Kjøkkenet. Den gamle Skovfoged havde givet Ild, og øieblikkelig styrtede begge Sønnerne frem og dækkede Ruden med det store Bord, som de barrikaderede godt.

Men jeg sværger Dem til, at ved Knaldet af Skuddet, som jeg aldeles ikke var forberedt paa, følte jeg en saadan Hjerteangst, en saadan Skjælven i Sjæl og Legeme, at jeg troede, jeg skulde besvime og var nærved at dø af Rædsel. Saaledes bleve vi staaende, indtil det blev lyst, ude af Stand til at sige et Ord eller røre os, knugede af en usigelig, vanvittig Skræk.

Vi vovede ikke at tage Barrikaden fra Døren, førend vi saae en smal Straale af Dagslyset sive igjennem en Sprække i en af Skodderne. —

Ved Foden af Muren udenfor Døren, laa den gamle Hund med Snuden knust af en Kugle.

Den var kommen ud af den indelukkede Gaardsplads ved at grave et Hul under Plankeværket —«

Manden med det solbrændte Ansigt tav; en Stund efter tilføiede han:

»Den Nat var jeg ikke udsat for nogen Fare, men jeg vilde heller leve alle de Timer om igjen, i hvilke jeg har trodset den øiensynligste Livsfare, end det ene, korte Øieblik, da Skuddet faldt mod det skjæggede Hoved ved Gluggen.«

DEN STORE ARV.

Fortælling af E. v. Dincklage.

(2. Fortsættelse).

Fru Amtmandinden og hendes Lulu paadroge sig en heftig Forkjølelse, idet de gjentagne Gange i daarligt Veir ilede gjennem Sandforts Gader, men Forholdene gjorde det nødvendigt, og man maa ikke sky noget Offer, naar det gjelder en god Hensigt. Saa mange Nyheder paa et Brædt! Fru Doktorinden faaer en aarlig Indtægt af Arve-Onkelen, Damen selv kaldte den rigtignok meget beskeden, men man kjender den Slags Talemaader! — Hermance vendt hjem med en Bondepige, der teer sig som en Prinsesse, og endelig er der dukket en Fætter op, som har været Attaché ved det Marokkanske Gesandtskab, men nu bestyrer sine Godser — denne Fru Amhaag har rigtignok Lykken med sig!

Anne var flyttet til Sandfort. Enkens Hus

opbød alle sine Kræfter for at bevare sit imponerende Skjær; ved Ankomsten stod den store Søndagaftens-Thelampe med det blegrøde Papirslør paa Bordet, Slobrokkene vare tagne af de to røde Lænestole (Døttrene havde ved slige Leiligheder bestemt Ordre til aldrig at sætte sig paa disse Stole), paa Bordet stod en Bouket af de sidste Efteraarsasters og Enken bar lange, nyfarvede, flagrende Kappebaand. Hun og Rosa modtoge den Fremmede, som halvt forlegen, halvt trodsig i Begyndelsen slet ikke svarede. Men da Doktorinden havde beundret det kjære Barns Skjønhed, omfavnet hende som sin vordende Cousine og tolket sin Glæde over at kunne forestille den lille, smukke Arving for sine fornemme Bekjendte, saa blev den unge Pige ogsaa stolt paa det og sagde, at hun ikke havde anet, at der var saa smukt og rart i Kjøbstaden. Begyndelsen tegnede forsaavidt godt, da paa engang Else kom farende ind. Hun studsede ved at se Anne med den brogede Bondehue sidde i Sophaen og tage ordentlig til sig af de søde Kager, som Rosa havde bagt og som skulde holde ud til Forlovelsesgildet, hvilket dog var tvivlsomt, da Anne var sulten efter den lange Kjørsel. Forlovelsesgildet gjaldt nemlig den fraværende Helene og hendes Aspirant, hvis Fader, Lysestøberen, ikke længer stillede sin Velsignelse under en Skjæppe, efterat Helene optraadte som Arving.

»Naa, det er godt, at Du er kommen!« udbrød Else, »Du skinner jo, som om Du havde kjøbt en hel Guldsmedboutik. Er det sandt, at det ikke er mere end et Aarstid siden, at Du løb om paa bare Ben?«

Anne løftede Hovedet, satte Koppen fra sig og svarede: »Seer Du, Vorherres Engle gaaer ogsaa barbenede, selv midt om Vinteren, da jeg gaaer i Træsko, og vi To er langtfra Engle!«

»Vi har altsaa Lov til at gaa med Træsko?« sagde Else og lo, idet hun satte sig ligeoverfor den nye Gjæst og tog den unge Bondepige i Øiesyn, medens Moderen irettesatte hende for hendes Uhøflighed. Det faldt ikke vanskeligt at bringe Anne paa andre Tanker, hun opdagede utallige nye Gjenstande, selv det gamle, meget skurrende Instrument indgjød hende Beundring, og de mange Bøger i Bogreolen og Billedet, der forestillede en i Silke broderet Løve. Men hun havde alligevel ikke glemt, at en Anden havde været hensynsløs imod hende, og da man skulde iseng, spurgte hun pegende paa Else: »Skal jeg ligge hos hende?«

I Nordtydskland paa Landet har man endnu de store dobbelte Senge, og de unge Piger i Huset blive uden videre indlogerede i et eller andet Kammer. Men Anne fulgte med Hermance, hos hvem der var en Plads ledig paa Grund af Helenes Fraværelse; Fru Doktorinden indsaae strax Nødvendigheden af, at Anne og Else kom saa lidt sammen som vel muligt, og efterat hun endnu havde føiet et Par pæne Ord til sit Godnat, begav hun sig ufortøvet op paa det Værelse, som Elsa og Rosa beboede, og sagde, henvendt til den Første: »Da vi nu er flere her i Huset end ellers, kjære Else, og jeg ikke vil savne Dig saa meget, maa Du gjerne i et Par Uger flytte over til Jomfru Balbi, som det altid har været dit Ønske og naturligvis ogsaa den stakkels ensomme Blindes!«

»Godt, Mama,« svarede Else, »jeg overlader Valpladsen til Eder!«

»Hvad mener Du?« spurgte Enken fornem.

»At det er kjønt af Dig at ville undvære mig af Hensyn til en gammel, blind Lærerinde!«

Den fornemme Dames Mund blev meget sammenkneben, hun sagde imidlertid i sin belærende Tone: »Vi har havt Held med os og bør meddele af vor Velsignelse til andre Ulykkelige. Du kan tage tørret Frugt og et Brød med til hende. God Nat, Børn!«

»Vi er dog nogle gode, rare Mennesker, Rosa!« udbrød Else leende og trak Tæppet op over Ørene.

»Du kan sagtens snakke,« knurrede Rosa, fortrædelig, »mens jeg slider mig op som et Udgangsøg, stryger Du dine dobbelte Indtægter til Dig og bestiller Ingenting!«

»Jeg kan nu engang ikke lyve som I!« sagde Else og derpaa vidnede hendes rolige Aandedrag om, at hun var falden isøvn. Næste Morgen, da man mødte ved Frokostbordet, var den yngste Datter allerede taget afsted hen til den gamle, svagelige Blinde.

Immekes naturlige Mistro blev snart dysset i Søvn i Omgivelser, der gjorde sig saa megen Umage for at misbruge hendes Uerfarenhed, men allerede efter et Par Dages Forløb begyndte det »hjemmesiddende« Liv at kjede hende. Hendes Taalmodighed strakte ikke til at lære fint Haandarbeide, at man kunde finde Fornøielse i at læse eller — skrive, var hende aldeles ufatteligt og hun vilde maaske udenvidere være taget hjem igjen til Twisdorp, hvis ikke Tanten havde antaget en Syjomfru, som i Forening med Hermance syede nyt Tøi til den lille Bondepige. Bondehuen blev banlyst og en Frisure opfunden, i hvilken der kunde anbringes et kulørt Silkebaand. Anne havde medfødt Smag og hun arbeidede paa sit Ydre og sine Bevægelser ligesom en Kunstner paa en Statue, omend aldeles ubevidst. Hun efterabede ikke, var tvertimod meget kritisk overfor Andres Adfærd, hun krængede blot Puppehylsteret af og udfoldede Vingerne. Saa kom der et langt Kjæreste-Brev fra Edwin, sirligt og kunstigt fra først til sidst. Han skrev, at hans nye Stilling ganske vist var besværlig og trættende, men Hr. Godseier Kleyhoops Deltagelse lettede Opgaven, medens Kjærligheden til hans Hederose gjorde ham til en komplet Helt. Anne var helt

beruset, hun havde aldrig før modtaget et Brev, og her stod nu Alt Sort paa Hvidt, ligesom i en Bog, og det Hele var skrevet for hende alene. Hun lod ikke Papiret komme fra sig og lærte Indholdet udenad, medens denne vigtige Begivenhed gjorde hende helt alvorlig og sat og hendes lille syttenaarige Ansigt antog et Udtryk af Værdighed. Men hun var dog ikke at formaa til at svare. »Hvad skulde jeg vel skrive om,« yttrede hun, »jeg er, som jeg altid har været.«

Den Opgave, som den kvindelige Linie Amhaag havde stillet sig med Hensyn til den lille Bondepige, blev allerbedst løst af Rosa. Else lod sig kun sjeldent se, den gamle Kvinde laa syg, hendes Tilstand krævede uafbrudt Pleie, og den fremrykkede Aarstid vanskeliggjorde en March paa henved to Mil. »Stol ikke paa dem!« sagde Else, da hun engang var alene med Anne, idet hun pegede henimod Døren, der havde lukket sig efter hendes Moder og Hermance.

»Jeg skal nok selv forsvare mig,« svarede trodsig, »men hvad kan de gjøre mig?

Elise trak paa Skuldrene, det værste Arbeide var allerede besørget — Offeret var gjort trygt!

Kjæresten, Neveuen og Fætteren meldte, at han i Juledagene vilde komme til Sandfort, udstyret med de bedste Vidnesbyrd, efter hvad han selv forsikkrede. Det var et Brev, som overgik alle de forrige; øverst paa forreste Side prangede ovenikjøbet en struttende, rød Rose, og nedenunder den stod med prentede Bogstaver: »Anne«; det Hele var sindrigt omgivet af et brændende Hjerte. Anne betragtede dette Kunstværk vel tusinde Gange, indtil hun pludselig kastede det fra sig med formørket Pande og vredt udbrød: »Det er lumpent! Der skriver han alle Dumheder og ikke et Ord om Onkel Dirk; han stopper bestemt ikke mere Piben til ham!«

Den unge Pige viste sig tilbøielig til strax at tage hjem til Twisdorp for at overbevise sig om, hvorvidt den gamle Bonde ikke led under hendes Fraværelse, og kun Tanken om, at hun der ikke godt kunde gaa med sin moderne Dragt og Frisure, afholdt hende derfra.

Edwin Amhaag indtraf med den Punktlighed, der er særegen for Folk, hvis Erhverv er knyttet til bestemt inddelte Timer. Nu bar han rigtignok ikke længer Straahat, men en rød Fez, der vakte megen Opsigt i Sandfort.

Første Juledag gik Anne i Kirke ved sin Forlovedes Arm, han med Fez, hun i Hat og Slør. Den unge Pige saae stolt og skadefro paa de to Frøkener Amhaag, som traskede bagefter uden Kavaler; hendes Tanker vare tillige saa godt som ikke ved Gudstjenesten, hun nød i fuldt Maal den Lyksalighed, at blive betragtet og misundt af hele Sandfort. Den anden Helligdag var ikke slet saa lykkelig. Man besøgte Klubballet i den grønne Løve. Hele Dagen havde Edwin og Hermance indstuderet marokkanske Danse; Anne, der viste sig at være altfor ubehændig, var i daarligt Humør, og det hjalp ikke, at hendes Forlovede gjorde hende den smigrende Meddelelse: »Tro endelig ikke, evig Elskede, at jeg kunde glemme Dig for nogetsomhelst Pas, nogensomhelst Adspredelse, aldrig, aldrig! Se, Kleyhoop, som er den Kløgtigste paa hele Egnen og hvem en Mand med min Dannelse da kan tale et fornuftigt Ord med, Kleyhoop sagde hver Dag til mig, at jeg, for at vinde Fodfæste, maatte gjøre et helt andet Parti, end med Dig, der jo saa godt som ingen Forældre har; men jeg stod fast som en Klippe i Havet!«

»Saa?« udbrød Immeke haanlig, »og med Onkel Dirk kan Du ikke tale et fornuftigt Ord!«

»Prægtig, prægtig Mand — men meget indskrænket!« dømte Edwin, idet han tændte sin Cigar. Men i dette uskyldige Foretagende blev han skammelig afbrudt af en velrettet Kindhest og fik lige Tid til at se sin Roselil fare ud ad Døren som en tirret Kat. Hurtig fattet ilede den haardt Trufne bagefter og fangede ogsaa ganske rigtig den unge Pige ude paa Trappen. Den verdenserfarne Ungersvend vilde gjøre det godt igjen med et Kys, men Immeke slog om sig med begge Hænder og udbrød: »Du rører mig ikke, jeg har lovet Onkel, at der ikke skeer noget af den Slags før Brylluppet, og hvis Du igjen taler ilde om Onkel, saa faaer Du igjen et Dask! Der —!« og atter hørtes Lyden af en Ørefigen.

Den unge Mand agtede at tæmme den »lille Vilde« ved Talens Magt, da en Latter bagved dem fik de to Stridende til at vende sig om. Der stod Else, med opheftet Kjole og en Bylt Tøi under Armen. Den fortørnede Anne stampede i Gulvet og sagde udfordrende: »Det er rigtigt; den barmhjertige Søster forlader den Syge for at gaa paa Bal!«

Else lagde sin Bylt paa en Stol, tog Hatten af og svarede: »Jeg skal ikke paa Bal, men den Syge trænger ikke længer til mig — Jomfru Balbi er død!«

Immeke dreiede sig om paa Hælen, gik op paa sit Kammer og lukkede sig inde der.

*

Klubballet fik ikke det Udfald, som Amhaags havde ventet; de marokkanske Danse fremkaldte absolut Misbilligelse hos alle unge Piger, som ikke stode i nogen Forbindelse med hin Stat, men fremfor alt hos Anne, der sad ærgerlig og surmulende henne i en Krog og slet ikke tog sig ud i sin nye Stads. Fru Amhaag maatte opbyde hele sin Veltalenhed, og Kjæresten de mest splinternye Elskovserklæringer for at forhindre, at hun skulde lade sin Vrede komme til Udbrud. Da hun ikke vilde og kunde danse »fornemt«, svingede Edwin og Hermance sig desto utrætteligere i Dansens Hvirvel og følte sig i deres

Element og hviskede om hint første uforglemmelige Bal, og Attachéen ved det marokkanske Gesandtskab læspede melankolsk: »Jeg vilde jo tilgive hende (nemlig Anne) Alt, hvis hun blot kunde danse!«

Stakkels Immekes unge forfængelige Hjerte var imidlertid saa opfyldt af Mismod som en i Malurt dyppet Svamp, men hun smilede alligevel med funklende Øine, da hendes Tante havde sagt, at man spottede over en ung Pige, der var jaloux — endelig, endelig havde den brave Enke fundet Annes svage Side: Ærgjerrigheden, Stoltheden!

Var Ballet end en mørk Erindring for Anne, saa holdt den følgende Dag hende skadesløs for de lidte Skuffelser. Den melankolske Kanal, som, i et ubekjendt eller forglemt Øiemed, forbandt Sandfort med en anden lille Kjøbstad, var tillagt og den unge Pige var paa Skøiter ligesom en Vind. Før havde hun kun havt et Par gamle Skøiter, der havde tilhørt hendes Husbond, og som hun bandt fast med Seglgarn, men nu forærede Edwin hende et Par, der skinnede som selve Isfladen og hvis Remme vare forede med høirødt udtakket Flonel. Marokkaneren var ingen Helt paa Skøiter, han vilde gjøre Sagen altfor sirlig, men Anne ventede ikke paa ham, hun foer afsted som en Pil, som om hver Muskel i hende havde sit eget Liv.

»Tante raadede mig galt,« sagde den unge Mand til sig selv, idet han saae efter hende, »jeg giver ikke Afkald paa hende, Onkel Dirk finder sig kun i mig for hendes Skyld, og alt det Landvæsensvrøvl var desuden til ingen Nytte.«

Forresten var det ingenlunde Tantens Mening saadan uden videre at faae Kjærestefolkene skilte ad; hvad hjalp det ogsaa at blive Anne kvit, naar Edwin var tilbage! Hvor farlig var ikke enhver Overilelse, før man var sikker paa Onkelen — desuden var der ankommet et Bud, som havde tilbagelagt de lange tolv Mil tilfods for at bringe en Pakke fra Onkel Dirk til hans Pleiedatter. Samme Bud havde ogsaa vidtløftig mundtlig Besked med, paa en vis Maade som Repræsentant for et Brev, men Ingen kunde opsnappe tilstrækkeligt af hans Ærinde, kun det stod fast, at der nu i Annes Dragkiste laa en betydelig Sum til at kjøbe Udstyr for. Hvor listede Doktorinden sig ikke om denne Dragkiste og dens Eierinde! Hvilke Spekulationer lode der sig ikke gjøre, naar hun kunde kjøbe Annes Udstyr samtidig med den vordende Forstaspirantindes! Derfor — endelig ingen Overilelse.

»Endelig ingen Overilelse!« sagde ogsaa Kleyhoop og Degnekonen. »Kjønt vente til Jernet er varmt,« sagde den Første, »og saa skal man smede.«

Men der var En, som optraadte omend ikke mindre fjendtlig, saa dog ialtfald mindre forsigtig overfor den ildefarne unge Bondepige. I det sidste Nummer af Amtstidenden for det Aar var optaget en indsendt Artikel: »Den slagne Marokkaner!« som med al optænkelig Ondskab beskrev, hvorledes man taalmodig maatte tage imod Ørefigener af forgyldte Hænder, indtil man havde Pengene i Lommen og Modstanderen var lænket.

Familien Amhaag var høiligt indigneret over denne Intrige af den tilsyneladende saa uskyldige Amtstidende. Anne forstod i Begyndelsen ikke, hvad Meningen var, men da man forklarede hende, hvad det dreiede sig om, blev hendes lille, kjække Ansigt ligblegt, hun knyttede Hænderne og udbrød: »Staaer der ogsaa, at jeg maatte gjøre det for at forsvare Onkel Dirk?«

»En ung Pige *maa aldrig* gjøre noget Upassende!« henkastede Enken moraliserende.

»Trykt, trykt ligesom i en Bønnebog,« udbrød Anne helt sønderknust, »saa Enhver kan læse det, og ikke et Ord om, at han krænkede Onkel Dirk. Aa, selv om de havde pudset en bidsk Hund paa mig, jaget mig ud ved Nattetid eller ladet mig sulte i tre Dage — det havde været for intet at regne mod den Skam at sætte saadanne Løgne paa Tryk! Herre, Du min Frelser, hvis Skolemesteren i Twisdorp læser det og gaaer hen til Onkel og — —« en lidenskabelig Hulken kvalte Slutningen af hendes Klage. Hun gik op og ned, rev Silkebaandene ud af Haaret og sønderflængede i stille Raseri sine Klæder, indtil Familien lagde sig imellem og holdt hende fast, ligesom en Rasende, for at hun ikke skulde gjøre en Ulykke paa sig selv. Endelig foregik der en pludselig Forandring med den Rasende, hun søgte ikke længer at befri sig med Tænder og Hænder, lod pludselig Armene synke og mumlede: »Hvis Onkel Dirk saae mig, saae mig saa ynkelig!« Hun flygtede hen i en Krog, hvor hun krøb sammen med Ansigtet trykket ind imod Væggen, og noget efter opdagede man, at hun var falden isøvn. Tanten vilde lægge den unge Pige paa Sophaen, men Else taalte ikke, at nogen Anden rørte ved hende. »Jeg forstaaer bedst at omgaaes Syge, jeg skal nok bære hende — lad mig være alene!«

»Du holder ikke af hende, Du har noget Ondt isinde!« sagde Hermance tøvende.

»Hvem siger, at jeg ikke holder af hende?« svarede Else, og da de Andre vare glade over at blive fri for igjen at slaaes med Anne, forlode de uden videre Stuen.

Anne sov trygt som et Barn. Else stod og saae paa hende og strøg Haaret bort fra hendes hede Pande, et besynderligt, næsten vemodigt Smil spillede om Pleierskens tykke Læber, hun rystede nogle Gange paa Hovedet, ligesom i Tanker, saa traadte hun igjen hen til hende og udviste hin moderlige Omsorg mod den Sovende, der synes saa ubetydelig og dog er saa rørende

i sin Stilfærdighed, som om man opdagede aldrig anede Englevinger paa de Barmhjertiges Skuldre.

Immeke vaagnede pludselig; det var, som om Virkeligheden lig en Lavine var styrtet ned over hende.

»Le ikke ad mig!« sagde hun heftig til Else og foer op, »jeg taaler det ikke — jo, le kun, le kun, der leer jo saa mange idag, alle Mennesker, hele Sandfort leer jo ad mig, hvor mange Mennesker troer Du læser det forbistrede Blad?«

»Henved et halvt Tusinde, antager jeg!«

»Et halvt Tusinde —« mumlede Anne, hvis de Allesammen stod ved Siden af hinanden, det blev en ordentlig Række, og Allesammen, Allesammen leer de ad mig!«

De forlode Dagligstuen, for at gaa ind i Stadsestuen, som, for de Fremmedes Skyld, eller egentlig for det gode Rygtes Skyld, undtagelsesvis var opvarmet; det maatte ikke se ud, som om man sparede paa Brændselet. Annes Indtræden fik de Tilstedeværende til nerveust at fare op, men hun viste sig fuldkommen rolig. »Der, Edwin,« sagde hun og gik hen til sin Forlovede, »der har Du din Ring igjen! Jeg kan ikke forlange af Dig, at Du skal tage en Hustru, om hvem der paa Tryk staaer at læse, at hun er en gal Kat, Skammen vilde ramme Dig. Jeg tager hjem til Onkel Dirk, fortæller ham Alt, og da jeg ikke længer kan være Barn i Huset hos ham, vil jeg være Tjenestepige og adlyde Jomfru Moormann, ligesom de andre Piger!«

Familien Amhaag blev mere forskrækket over denne Sagtmodighed, end over det tidligere Anfald af Raseri, den samme Bleghed lagde sig over Alles Træk, thi Arven var saa godt som forspildt, dersom Immeke vendte hjem paa denne Maade. Men selv i dette betænkelige Øieblik bevarede Dansekunstneren, *vulgo* Attachéen, sin sirlige Anstand. »Høitelskede!« udbrød han, »vil Du min Død? Kan Du tro, at Livet har nogetsomhelst Værd for mig, naar mit Hjertes skjønne Blomst grusomt er knækket? — Nei, min Anne, ingen Magt, hverken i Himlen eller paa Jorden, mægter at rive din Haand ud af min!«

Immeke lukkede Øinene halvt for ret at nyde disse Talemaaders berusende Musik. Hun forstod nu fuldkommen godt Høitydsk, men kunde alligevel endnu ikke naae op i Høide med den geniale Ungersvends høipoetiske Flugt, og derfor fortrylledes hendes Øre af hans Ord.

»Du vil have mig alligevel?« udbrød hun halvt ængstelig, halvt fuld af Haab.

»Naturligvis, er mit Hjerte ikke dit Hjerte?«

Hun rystede sagte paa Hovedet og hviskede derpaa: »Siig mig med rene Ord, Edwin, holder Du mere af mig end af alt Andet i Verden? Lyv ikke, thi Vorherre vilde straffe Dig haardt, jeg spørger Dig for Guds Aasyn!«

»Jeg elsker Dig over Alt i Verden, min Anne, min lille Brud!« udbrød Edwin bevæget. En Støi fik ham til at fare sammen, Hermance lod en stor Sax falde ned paa Gulvet. Men Edwin omfavnede Anne ømt og trykkede det første Kys paa hendes unge Læber.

»Det vil jeg være Dig evigt taknemmelig for,« hviskede Anne inderligt, »jeg skal være god og lydig imod Dig, saadan som jeg er det mod Onkel Dirk selv, kun een Ting maa Du love mig, at Du aldrig taler ilde om ham, lov mig det!«

»Gjerne, gjerne! Jeg sværger —«

»Sværg ikke!« sagde hun, »jeg er tilfreds, og nu maa de le Allesammen, det gjør ikke noget, Du er der for at vise dem, at jeg har En til at forsvare mig! Og nu tager jeg min Hat paa, og Du gaaer nedad Gaden med mig, for at vi kan stoppe Munden paa Folk — vi er enige!«

»Et lille Kys til!« tiggede den lykkelige Elsker meget dæmpet.

»Nei,« svarede hun høit, »gjør mig ikke bedrøvet, Du veed, hvad jeg har lovet. At det skete i dette Øieblik, vil Onkel Dirk og Vorherre, for hvis Aasyn jeg ved dette Kys blev din Hustru, tilgive mig; men derved bliver det, Edwin, Onkel Dirk stoler paa mig! Farvel, Tante, vi gaaer en Tour!«

»Dumme Gaas!« hvislede Hermance efter hende.

Else trommede paa Ruden og fløitede, indtil Moderen i den skarpe Tone, som hun tillod sig overfor sine Børn, spurgte: »Hvordan forholder det sig egentlig med den gamle Blindes Bo? Er der Gjæld?«

»Ingen er kommen til kort, Mama, Bønderne har betalt Begravelsen, Præsten, Apothekeren og Doktoren vilde ikke modtage Noget, og jeg betaler Leien til Paaske!«

»Du? Er Du fra Forstanden? Er det din Taknemmelighed imod din Onkel, som vilde have, at hans Familie skulde optræde paa en sømmelig Maade?«

»Det er ikke usømmeligt at betale Husleie,« svarede Else med udfordrende Ro, »forresten vil Onkel Dirk, som bryder sig Pokker om mig, nok en Dag sande, at jeg er taknemmelig!«

Moderen gav ikke yderligere Formaninger, hun nærede altfor stor Frygt for sit vanartede Barns Oprigtighed, til at udfordre den. Hermance arbeidede paa sit Broderi med en Ivrighed, der var alt andet end tiltalende, hendes Bryn vare harmfuldt sammentrukne, hendes kjønne Mund sammenkneben og Naalen foer med fjendtlig Hast ned i Tøiet, som hendes Haand holdt krampagtigt fast. Else begyndte igjen at fløite, Hermance afbrød hende med det bidske Spørgsmaal: »Har Du ikke andet at bestille?«

»Nei, ikke andet — forresten er jeg beskjæftiget; jeg tænker!«

»En ypperlig Beskjæftigelse; tør man vide, til hvilke storartede Resultater Du er kommen?«

»Jeg er bange for, at Du ikke vil forstaa at sætte Pris paa dem, skjønne Hermance, jeg siger blot een Ting: Vær paa din Post!«

»Du kjender altsaa vor Fjende, den Usling, som har skrevet Artiklen?«

»Hvorfor vor Fjende?« spurgte Else.

»Aa, Du vilde maaske ovenikjøbet takke den underfundige Skurk?«

»Er det Underfundighed at sige Sandheden? Kunde han ikke have de bedste Hensigter?«

»Ti stille, din evige Tværdriver, Du kunde faae en Helgen til at tabe Taalmodigheden.«

Samtalen blev afbrudt ved Fru Amtmandindens og Lulus Ankomst. Den deltagende Dame havde lige mødt det »kjære, unge Par« paa Gaden og glædede sig over, at den dumme Artikel i Amtstidenden slet ikke havde afficeret Familien.

Fru Doktorinden smilede fornem og reciterede: »Hvad bryder Maanen sig om, at Hunden gjøer ad den!«

Imidlertid lod Maanen dog til at bryde sig om, hvilken Hund der havde gjøet, da Damerne fordybede sig i vidtløftige Formodninger om den anonyme Forfatter, der viste sig at være saa godt underrettet om de smaa »Kjærligheds-drillerier« i Familien Amhaag. Men da den Ubekjendte, eller hidtil Ubekjendte, ikke havde anrettet den mindste Skade, saa haabede man i Enkens Hus snart at glemme det »kolde Lyn«, det Lyn, som ikke havde tændt, og var temmelig rolig. Anne viste sig ovenikjøbet villig til at betro Besørgelsen af Udstyret til Tantens kjærlige Hænder og gik op ad Trappen for at hente de dertil bestemte Penge i Dragkisten. Til sin ikke ringe Forbauselse fandt hun Else siddende paa Kisten, med en lang Strikkestrømpe i Haanden.

»Lad Pengene ligge,« sagde hun, uden at flytte sig, »Du trænger ikke til Udstyr og det undrer mig, at jeg, din Fjende, først maa aabne dine Øine!«

Anne satte Armene i Siden og udbrød: »Flyt Dig, det er min Eiendom!«

»Og jeg passer paa den, den og det Andet!«

»Hvilket Andet?« spurgte den unge Bondepige med funklende Øine.

»Din utro Kjæreste — tys, skrig ikke op — tag ikke fat i mig, jeg er ligesaa stærk som Du. Jeg skal bevise Dig det, men hvis Du gjør Spektakel, saa bedrager han Dig endnu længer!«

Det faaer vi at se!« svarede Anne raadvild.

»Gaa igjen ned til Mama, som om Du blot havde glemt Pengene, tal med hende om Lærred og Dreil og hvad der ellers hører til; om et Kvarterstid kommer Du i Tanker om Pengene og gaa da saa stille som vel muligt over Loftet, pas paa, at Du ikke støder imod noget, jeg venter paa Dig deroppe, men ikke den mindste Støi maa røbe os!«

Det var et langt Kvarter. Heldigvis havde Doktorinden al Grund til at udmale Udstyrs-Indkjøbet saa vidtløftigt og vigtigt, som det vel var muligt. — Anne hørte ikke efter, hun fløi op ad Trappen, listede sig over det halvmørke Loft og blev greben af Elses kraftige Haand og dragen hen i en Krog. Fra denne Krog kunde man kige ned i Brændeskuret, der var bygget ud i Gaarden og blev beskyttet af et Halvtag. Der hørtes hviskende Stemmer og Anne søgte, med Haanden presset mod Hjertet, at beherske sig saa meget, at hun forstod, hvad der blev talt dernede — *hvem* talte, aa, hun vidste det kun altfor godt! Først hørte hun Hermances hulkende Stemme: »O, Edwin, Du elsker hende alligevel, troer Du maaske, at jeg er døv og blind? Du elsker hende mere end mig, og jeg vil ikke blive her længer for at se paa, hvordan Du lader Dig føre i Ledebaand af den dumme, forfængelige Marekat.«

»Men søde Hermance,« var Edwins Svar, »Du glemmer, at jeg er nødt til at forestille mig endnu i nogen Tid, medens Kleyhoop bearbeider det gamle Fæ af en Onkel. Dig har jeg forgudet lige fra det første Øieblik af, jeg saae Dig, skjønne Hermance, og Du vil vedblive at være mit Hjertes eneste Afgud lige til min Død! Det vil ikke vare længe, før vi To i Forening leer ad den lille hovne Anne og hendes fjollede gamle Onkel Dirk — —«

Et gjennemtrængende Skrig afbrød det ømme Stevnemøde, og uden Elses kraftige Haand vilde Anne være styrtet ned i Dybet og bleven knust. Men nu lænede hun sig kun op til Elses Skulder og stønnede: »Jeg vil bort herfra, bort fra disse Djævle!«

De to Elskende vare forlængst flygtede og listede sig nu ængstelige ind i Stuen, hvor Moderen veltilfreds gjorde Beregninger over Lærred og Besætning til Udstyret. »Hvor er — Anne?« spurgte Hermance lidt tøvende.

»Hun henter Pengene, jeg har allerede skrevet efter Prøver, jeg anseer den Bohne'ske Forretning for den mest reelle!«

Else kom ind og sagde: »Mama, Mathias var her og sagde, at Bedstemoderen igjen er bleven syg, jeg gaaer hen til hende, og Anne følger med!«

»I Guds Navn!« svarede Moderen, men egentlig mente hun: »Ogsaa Pokkers, at hun glemmer Pengene over enhver Dumhed!«

Det blev Midnat, og de unge Piger vare ikke komne hjem endnu. Henad Klokken et kom Else og spurgte Søsteren, som vaagnede idetsamme, om Anne ogsaa virkelig havde kunnet finde hjem; det havde de indgaaet et Væddemaal om.

»Funden hjem? Hun er ikke kommen hjem!« En grænseløs Bekymring greb Hermance, den allerede sovende Moder blev vækket, man sendte Bud til Gjæstgivergaarden efter Edwin, der blev

forespurgt hos Mathias — bestandig det samme Svar: Else var bleven hos den Syge og Anne havde, lidt over otte, begivet sig paa Hjemveien. Det var knap ti Minutters Gang.

En uhyre Raadvildhed greb Familien. Moderen forskede klogeligt strax efter en eller anden Aarsag, som kunde have fordreven Anne, thi at hun var flygtet, herskede der ingen Tvivl om, da man brød hendes Kiste op, og Pengene og nogle Klædningsstykker vare borte. Else undlod ikke at bemærke, at den unge Pige maaske, mindre blind end den kjære Mama, havde opdaget det fortrolige Forhold mellem Fætter Edwin og Søster Hermance. Ak, Mama havde desværre ikke været blind! Hun havde tvertimod samtykket i at knytte Edwin til Familien, indtil man roligt kunde skille sig af med ham! Men desto mere majestætisk var nu hendes Harme mod det unge Par, som stod der saa brødefuldt. Den moraliserende Præken, der traf de Skyldige som Cherubens Sværd i sin Tid Adam og Eva, kunde kun vige Pladsen for den nødvendige Raadslagning om, hvorledes de skjæbnesvangre Fakta bedst lode sig udjevne. Endelig blev det besluttet, at Moderen og Edwin skulde tage til Twisdorp for om muligt at formilde Onkelen; det var neppe sandsynligt, at Anne vilde leie en Vogn, det var snarere at antage, at hun gik tilfods eller benyttede en eller anden tilfældig Leilighed; det arvelystne Par kunde saaledes komme hende i Forkjøbet. Som sagt, saa gjort. Tante og Neveu toge afsted. Fru Timmermann, hos hvem man efter Ankomsten til Twisdorp først aflagde et Besøg, kunde give den glædelige Oplysning, at Anne endnu ikke var kommen; det faldt saaledes let at introducere sig som bekymret moderlig Veninde og gjøre et Anfald af Hjemve hos den flygtede unge Pige sandsynligt. Onkel Dirk hørte med sin sædvanlige Ro paa hende. Men da Enken endelig ikke havde mere at tilføie og ikke modtog noget Svar, tav ogsaa hun stille. Dirks graa Øine fæstede deres udtryksløse Blik paa Edwin, som stod der med sirlig Anstand, omend lidt urolig. »Dreng,« sagde han, »den Sag maa Du klare, eftersom Du har din Videnskab i Benene. Skynd Dig afsted og kom ikke igjen uden mit Barn, den Gamle bliver her saalænge!«

Den Gamle vilde ogsaa hjælpe at søge og granske, men det vilde Dirk ikke indlade sig paa. »Den Gamle bliver her,« sagde han, »hvis der er noget Muggent ved Sagen, saa holder jeg mig til hende!«

Edwin vendte altsaa strax tilbage ad samme Vei, han var kommen og med samme Vogn, idet han forgjæves forhørte sig i hver Landsby, hver Kro. Heller ikke i Sandfort vidste Nogen den ringeste Besked om den Flygtede. Edwin havde ikke Tid til at tage sig synderligt af sine meget mismodige Cousiner. Else var fordetmeste ude hos Syge og Bekjendte, og Rosa var lige ved at gjøre Hermance fortvivlet med sine evindelige Bebreidelser om, at hun havde ødelagt Familiens Fremtid. Saaledes stode Sagerne, da Else en Aften kom farende som en Stormvind ind til Søstrene og i stærk Sindsbevægelse spurgte, hvor Edwin var henne?

»Hvor skulde vi vide det fra?« spurgte Rosa gnaven.

»Han er taget tilbage til Twisdorp!« tilføiede Hermance.

Else sank ned paa en Stol og vred sine Hænder: »Anne er borte! Anne er borte!« jamrede den ellers saa ufølsomme unge Pige, »Huset er tomt og hun — hvor i Guds Navn kan hun være henne?«

»Hvad,« studsede Søstrene, — »Du vidste, hvor hun var?«

»Ja vel gjorde jeg det, I Tossehoveder. Hun var i den afdøde Blindes Hus! Da Edwin ledte efter hende her i Sandfort, forlokkede den Onde Dreieren, som hidtil havde holdt Tand for Tunge, til at sladdre af Skole for Penge. Den lumpne Karl førte Dansemesteren hen til det enlige lille Hus, de saae Anne staa ved Vinduet, men Ingen lukkede op. Da Mændene efter lang Venten havde brækket Bagdøren op, var Anne forsvunden og siden den Tid, i to Gange fireogtyve Timer, har Ingen seet noget til hende!«

»Slange!« udbrød Hermance, bleg af Raseri, »det er altsaa Dig, der har beredt os alle disse Bekymringer og al denne Elendighed? Du vil dræbe Mama af Sorg og bringe os i Ulykke!«

»Uskyldige Sjæl,« spottede Else, »vask dine Hænder, Barn! Ja, jeg besørgede det Hele, Artiklen i Bladet, Overraskelsen i Brændeskuret og Flugten; Gud er mit Vidne, jeg vilde rive det stakkels, gode Barn ud af jeres Kløer, men de bedste Hensigter mislykkes ofte! Hyl bare ikke, nu gaaer jeg hen paa Telegrafkontoret og telegraferer til Onkel Dirk!« Og hun var ude af Stuen ligesaa hurtigt, som hun for lidt siden var kommen.

Edwin havde aftalt med sin værdige Tante, at Onkelen maatte beroliges for enhver Pris. Skjøndt ellers ingen Løgner, fremstillede han dog denne Gang sin besmykkede Virkelighed paa en ret troværdig Maade. Anne og hans Cousine Else, paastod han, havde tilladt sig en Spøg og Begge søgt Skjul i et Hus, hvor der havde boet en gammel blind Kone, men den søde Hederose var atter i bedste Velgaaende i Sandfort og til Tegn herpaa sendte hun den kjære Onkel sin Bønnebog med Sølvspænderne!

Gamle Amhaag tog Bogen i Haanden, aabnede den, bladede lidt i den og lukkede saa Spænderne igjen.

»Hvis Du ikke siger mig Sandheden,« begyndte Dirk, »vilde det være bedre, at Du tilbagekaldte paa Stedet!«

Edwin studsede og blegnede, han var virkelig lige ved at tilbagekalde sit Udsagn, men Tanten, som var mere end kjed af sit Fangenskab, lagde sin haarde Haand tungt paa hans Skulder og tog nu selv, dybt krænket, Ordet for den kjære Neveu. Talen var saa smuk og overbevisende, at den nok havde fortjent en bedre Slutning end den, at en Pige kom ind og sagde, at der var en fremmed Mand med en Tingest til Husbonden.

Den omtalte Tingest var et Telegram; Onkel Dirk tog det, gik hen til Vinduet, læste vel i ti for de to Slægtninge ubeskrivelig lange Minutter, lagde Papiret sammen og — Ingen vidste eller saae hvordan det gik til — pludselig laa Edwin med Tilsidesættelse af al Sirlighed paa Gulvet og mærkede den gamle, stærke Mands Haand om sin Strube.

»Skurk,« sagde Dirk, uden at hans Stemme havde forandret sig synderligt, »Skurk, bekjend hvad Du har gjort ved Barnet, eller Du kommer ikke levende fra Stedet!«

»Det var kun en Spøg — en Spøg med Cousine Hermance, og Anne — belurede os —!« fremstammede Edwin i dødelig Angst.

»Tro ham ikke, Svoger!« skreg Doktorinden, »min Hermance er uskyldig, men dette umoralske unge Menneske vilde —!«

Onkel Dirk gav den liggende Neveu et haanligt Spark, stillede sig op i Døren, som den værdige Dame gik henimod, og sagde, bestandig i den samme farveløse Tone: »Du bliver her, indtil jeg har hende igjen; jeg har betroet hende til Dig, og Gud naade Dig, hvis mit uskyldige Barn ikke vender tilbage med det samme rene Hjerte, som hun tog med herfra!«

Jomfru Moormann blev saa forskrækket over Bondens Forvandling, at hun kastede sig paa Knæ og bad, som hun pleiede at gjøre i Tordenveir, selv den ellers saa haarde Doktorinde følte Knæene ryste saadan under sig, at hun maatte støtte sig ved Bordet, Dansekunstneren reiste sig forsigtig op fra sin horizontale Stilling, han var ligbleg af Skræk. Intet Udbrud af Raseri havde blot tilnærmelsesvis kunnet virke saaledes som Bondens stille, ordknappe Vrede; det var paa en vis Maade en upersonlig, hellig Vrede!

Overbevist om, at hans Ønske var en Befaling for de Tilstedeværende, forlod Husbonden efter endt Tale Stuen, passerede gjennem Stalden, hvor han saae til Kreaturerne, og gik saa ud i Vinteraftenens Skumring. Han var borte hele Natten. Siden fik man at vide, at han var gaaet hen til Kleyhoop for at søge et godt Raad hos ham. Det maatte staa ilde til med Onkel Dirk, naar han ønskede at høre en Andens Mening, han, som ellers altid holdt sin bestemte Kurs. Kleyhoop indsaae ganske vist Betydningen af det natlige Besøg, men han rystede forstemt paa Hovedet. Det var ikke Maaden til at fjerne Anne fra Onkelen, tvertimod maatte den Fortørnede nu holde langt mere end før med den Forfulgte! Paa Dirks ordknappe Meddelelse fremkom den store Mand ganske vist med flere Forslag til at finde den Forsvundne, men Onkel Dirk vilde ikke lade hende opsøge af Politiet, formedelst den Skam der var forbunden dermed. Han var vant til at betragte Lovens Arm som Noget, hvis nærmere Berøring satte en Plet paa et retskaffent Menneskes Rygte.

Det er vanskeligt at beskrive Tantens og Dansemesterens Stemning under deres Stuearrest. Enken gav Ondt af sig, indtil hun ikke kunde mere, og Edwin stirrede i et gammelt, i enhver Henseende malpropert Romanhefte, uden at læse et Ord eller forstaa Indholdet. Onkelen indfandt sig til Maaltiderne, men ellers streifede han om baade Dag og Nat, maaske i et dunkelt Haab om, at Immeke havde skjult sig et eller andet Sted i Nærheden.

*

Et Bondeordsprog siger: Januar skylder to Sommerdage, Februar fire etc.

Januar gav en af disse Sommerdage, og det var ovenikjøbet en Søndag og Menigheden stod udenfor Kirken og solede sig og ventede paa Amhaag-Folkene, om hvilke allehaande forunderlige Rygter vare i Omløb. Ganske rigtigt, der kom Onkelen, med faste Skridt, den høie Filthat paa Hovedet, ved Siden af ham gik Jomfru Moormann, bleg og ydmyg som altid, og bagefter hende de to Slægtninge, saa usædvanligt stille og beskedne. Den første Orgeltone lød ud i den klare Morgenluft, Onkel Dirk satte Foden paa Dørtrinet, da en pludselig Støi tilligemed de undertrykte Udbrud af flere Stemmer fik ham til at vende Hovedet om. Hvad han saae kunde nok have bragt en mere Livlig til at studse: henne i Kirkegaardsporten stod en Gensdarm og ved Siden af ham hans Arrestant, med det gulblege Ansigt sænket mod Jorden — Anne, i sønderrevne, tilsølede Klæder og hullede Sko. Onkel Dirk trykkede Hatten ned i Panden, vinkede ad Mændene, som omgave ham, og gik hen til Retfærdighedens Tjener. Anne rørte sig ikke, hun bed de smaa, hvide Tænder sammen og saae sig om med et sky og hadefuldt Blik.

»Er I Arvefæster Diderik Amhaag?« spurgte Gensdarmen.

»Ja, det er mig!«

»Er det Jeres Pleiedatter?«

»Ja, hvad har hun forbrudt?«

»Hun er antruffen i Bremen uden Papirer og Reisegods med en Sum Penge, hvis Besiddelse gjorde hende mistænkt for Tyveri. Det var hendes Agt at flygte til Amerika. Da der ikke var sendt Stikbrev efter hende saa blev hun befordret tilbage til dette hendes foregivne Hjemsted!«

»Kom, Immeke!« sagde Onkelen og strakte Haanden ud imod hende med hin Gebærde, der forhindrer alle Indvendinger. Den unge Pige stønnede — hendes Haandled vare bundne! Gensdarmen løste halvt forlegen Baandene og yttrede: »For Pokker, jeg kunde ikke andet, det er en forbistret galho'edet Per — ung Dame vilde jeg sige! En af os hefter for Arrestanterne, og jeg vilde være en slagen Mand, hvis en Vaga — vilde sige en Dame — undløb eller gjorde en Ulykke paa sig selv — og hun vilde ikke give mig sit Ord, hun har hele Tiden ikke sagt et Muk!«

»Jeg indestaaer for Alt, hvad hun har gjort!« sagde Onkel Dirk, og det lød som en Løves fortørnede Brøl, saa greb han Annes frigjorte Haand. »Gjør Plads!« udbrød han, skred igjennem den aandeløst lyttende og stirrende Mængde og førte den unge Pige ind i Kirken hen til Familien Moormanns Stol.

Under Gudstjenesten tøvede Tante og Neveu ikke med at tiltræde deres fremskyndede Hjemreise. Trods alle Arvelyster vare Begge foreløbig fuldstændigt blaserede overfor Twisdorps Herligheder. Da Onkel Dirk og hans Husfæller forlode Kirkegaarden, viste der sig friske Hjulspor i Kjøreveiens Sand — der saaes en lille Trækning om den Gamles Mund, ligesom et Fata Morgana af et Smil — nu var han ialtfald bleven sine Arrestanter kvit.

»Søskendebarn!« sagde han til Jomfru Moormann, »tag Barnet ved Haanden og gaa hjem og sørg for Middagsmaden, imens gaaer jeg hen i Skolen til Sogneraadsmøde!«

Jomfru Moormann greb maskinmæssigt Annes villieløse Haand, den Gamle gjorde sig ved overordentlige Hændelser saa faa Tanker som muligt, da enhver Sindsbevægelse, som rev hende ud af hendes fromme Vemod, forekom hende syndig. Onkel Dirk kom hjem et Kvarterstid efter. Maden dampede i store Tinfade paa Bordet — Husbonden lod Blikket glide henover de Tilstedeværende og spurgte derpaa kort, næsten aandeløs: »Hvor er Immeke?«

Jomfru Moormann rystede ydmygt paa Hovedet og svarede: »Hun vilde ikke komme ind, hun sidder derude, jeg har sendt Maden ud til hende!«

»Ja saa?« lød Svaret, »kom saa tilbords!«

Folkene opstillede sig omkring Bordet efter deres Rang, Onkelen ved den øverste Ende, Jomfruen paa høire Side af ham, Pladsen ved hans venstre Side havde staaet tom lige siden Anne forlod ham. Røgterdrengen læste Bordbønnen.

»Amen!« udbrød Dirk til Slutning. Folkene satte sig. »Lang saa til!« befalede han endnu og gik saa ud ad den store Ladedør. Der sad Anne paa Hundehuset, med Tallerkenen paa Skjødet og spiste, medens Sultan hylende af Glæde og ruskende i sin Lænke sprang omkring hende.

»Hvorfor kommer Du ikke ind til Bordet?« spurgte Dirk og stod stille foran hende, idet han lænede sig op til den svære Portstolpe.

»Det gaaer ikke an, Husbond,« lød Svaret, »jeg tør ikke længer sidde der, hvor I sidder, eftersom jeg er en bedragen, vanæret Pige, der ikke kan bringe Jer andet end et slet Rygte til Tak for al Eders Godhed imod mig!«

»Aa Snak,« udbrød Dirk og tog fat i Portstolpen, »Du er uskyldig i det Altsammen, stakkels Sjæl!«

»Nei, Bonde,« indvendte Anne alvorlig, »det er jeg ikke, det var Altsammen en Følge af mit Hovmod og min Utroskab — var den høitydske Mand, som jeg vilde gifte mig med, maaske bedre end den ringeste af Jeres Karle? Nei, han satte ikke mere Pris paa sin Kjæreste, end som paa et nøgternt Gedekid, hvoraf man sælger Skindet og giver Kjødet med i Kjøbet. Jeg vidste, at min Plads var hos Jer og de rigtige Bønder — og alligevel gik jeg min Vei og nu tør jeg ikke komme igjen!« Hun sagde dette høitideligt, gjorde Korsets Tegn, satte Tallerkenen fra sig og bukkede sig ned for at tage sine Sko og Strømper af.

»Hvad er det, Du gjør?« spurgte Dirk.

»Jeg vil gaa barfodet til min gamle Madmoder og fæste mig til hende som Barnepige, hvis hun da vil have mig!«

»Immeke, og naar Børnene skrige og — —«

»Nei, Bonde, jeg vil ikke mere tænke paa at gjøre dem Fortræd,« smilede Anne sørgmodig, »nu veed jeg, hvordan Sorg og Ulykke og Hjælpeløshed smager og — hvor jeg end drager hen, vil den Spot og Spe, jeg paadrager mig, dog altid falde tilbage paa Eder. Maalet er fuldt, men vær ikke bange, med min Villie skal der ikke føies en Draabe til, enhver Bod er mig kjær, men helst den haardeste! Jeg forlanger ikke engang Eders Velsignelse, thi jeg har været ulydig imod Eder og svigtet mit Løfte, for den Mands, Jeres Neveus Skyld.«

Den Gamles udtryksløse Ansigt blev pludselig gustent, hans vandblaa Øine udsendte blaalige, elektriske Blik, han greb Pigen fat i Skulderen og gispede: »Anne — siig det rentud — har din Moders Aand forladt Dig, skal jeg være nødsaget til at kvæle den sidste Amhaag ligesom en Mordbrænder, ligesom den gale Hund, jeg dengang kvalte for at beskytte Dig?«

Anne saae ham frit ind i Øinene med et Udtryk af ubøielig Villie, saa at han pludselig løsnede sit Tag og den brunrøde Farve foer atter op i hans Kinder. »Bonde,« sagde hun langsomt og dæmpet, idet hun blidt unddrog sig ham, »dersom Edwin ikke turde leve længer, skulde og maatte Eders Haand alligevel forblive ren, vær vis paa, saa havde I kun seet en af os To

igjen! For ham var Kysset kun et Legeværk, der blev til et Kainsmærke for mig — nu veed I det Hele, lad mig saa gaa!«

Han traadte tilbage, lænede sig med et Suk op til Dørstolpen, saae fra den unge Pige op til Duerne paa Mønningen og sagde saadan hen i Veiret: »Kunde ogsaa blive her, Immeke, naar Touren siden igjen kommer til Bierne — —«

»I veed nok, Bonde, det gaaer ikke an —« svarede hun og stod op, »Pengene, de har taget fra mig, betaler Amtet Jer tilbage!«

»Her!« sagde Onkel Dirk og greb i Blinde ned i Lommen og tog op, hvad han fandt.

»Nei!« sagde Anne afværgende, »jeg kan arbeide, Gud lønne Jer for Eders Almisse, jeg modtager den ikke!«

»Alene og uden en Skilling ud i den falske Verden!« mumlede Dirk rørt og barsk.

»Ja, falske er de — ogsaa de Gode, kun I, Bonde, I er den eneste Sande, Gode!« Hun sagde det med Graaden i Halsen, den Venstre slyngede hun om Sultan, der hylede urolig, den Høire rakte hun Bonden, rev sig heftig løs og løb, med Skoene under Armen, ud af Gaarden.

Onkel Dirk satte sig til Bords, men for første Gang i halvtredsindstyve Aar havde han ingen Appetit og rørte ikke ved Maden.

Pigerne blinkede til hverandre, og Jomfru Moormann udtalte fuld af Salvelse en af sine sædvanlige Floskler: »Utak er Verdens Løn!«

Onkel Dirk løftede Hovedet og sendte hende et Blik, der fik hende til nerveus at fare sammen, saa sagde han paa sin rolige Maade: »Viseren paa Klokken derhenne staaer paa et. Idag mellem Klokken tolv og et har jeg lært, at der endnu gives Taknemmelighed i Verden.«

»Gud hjælpe os, Fætter!« sukkede den Gamle, »jeg for min Part mener, at I er bleven daarligt lønnet.«

»Jeg har aldrig forlangt Løn og heller ikke fortjent nogen,« sagde Dirk, »jeg har søgt at efterkomme Guds Bud, og hun — Barnet —« han tav lidt, »har lydt mig, hun rettede sig altid efter mig, som om hendes Villie var min og hendes Sind var mit Sind, hun er min Lige!«

Jomfruen sukkede, det gjorde hun altid, naar der var noget, hun ikke forstod, thi hvad hun ikke forstod, kunde kun være beklageligt og jordisk. Det jevne, gamle Menneske søgte, ligesom den umættelige Lærdom, et Standpunkt udenfor Verdensaltet, og ligesom denne forgjæves.

*

Det er tvivlsomt, hvorvidt den store Kleyhoops Glæde over Begivenhederne i Twisdorp kan henregnes til de rene og høie Følelser — ialtfald var den stor og triumferende, og han mente sig fuldstændig berettiget dertil, thi hans, Kleyhoops, Opgave var ikke alene at være Vennen og Adoptivfætteren, men hele Standen mod en Mesalliance. »Endelig har Dirk fulgt mit Raad,« sagde han, »og jaget hele Slænget Pokker i Vold! Hahaha, tænkte jeg det ikke nok, da jeg forgangen Morgen saae Prinsesse Anne komme ud ad Døren hos Heuermanns. Hun skjød en Trillebør med Vasketøi ned til Aaen og saae ligesaa koradsig og storsnudet ud som dengang, da hun endnu gav Arvedatteren i Twisdorp. Naa, de golde Ax kneise høiest paa Ageren! Men nu skal jeg børste min Fættermands Bondeære saa speilblank, at han nok hytter sig for igjen at gjøre den til et Legetøi. Jeg for min Person har jo ingenting ud af det, men Stands-Ære, Lands-Ære.

Kleyhoop var nu ganske vist en Alverdens-Prokurator og havde sin Næse allevegne, men naar han paastod: jeg har jo ingenting ud af det, saa bar han sig kun ad som Viben, der flyver høiest, naar Fjenden er dens Rede nærmest, og lavt, naar den er langt fra den, for at lede den ubudne Gjæst vild. Den store Kleyhoog havde nemlig ikke lagt sig efter at *tilsnige* sig en Arv, men efter at *laane* en; han havde nemlig isinde at udvide sin Eiendom betydeligt og at laane Pengene dertil af Dirk og beholde denne Kapital, saa længe Dirk levede. Døde den Sidste som Ungkarl og uden at hans Arvinger vare nøie indviede i hans Pengeforhold, saa var Kleyhoop sikker paa, at han eller hans værdige Søn nok skulde holde sig Ryggen fri med Hensyn til dette Laan. Desuden holdt Fætter Amhaag en meget lav Rentefod; han havde rigtignok endnu aldrig laant Penge ud til formuende Folk, det maatte Kleyhoop først overtale ham til, og det var ham derfor en Glæde at se de opmærksomme Vogtere fjernede. Synet af den med bare Fødder arbeidende Anne var derfor i enhver Henseende en Lise baade for Kleyhoop og Forpagterkonen, Barnet havde af egen Indskydelse, ligesom af Guds Naade villet være *stor*, større end den mundrappe Forpagterkone, større end Kleyhoops uvorne Poder. Nu bleve de alle hævnede, hvis Forfængelighed var bleven krænket ved en saadan Adfærd! I Begyndelsen behandlede Madmoderen endnu den unge Pige med en vis Forsigtighed, den Sidstes mønsterværdige Pligtopfyldelse kunde jo være et Lune, og hun kunde jo en skjønne Dag vende tilbage til Twisdorp og indtage sin gamle Stilling. Hun fandt det selv, den alt andet end venligt stemte Forpagterkone, at en Lydighed som den Anne nu viste, var ligefrem unaturlig for Enhver, men dobbelt for saadan en Stivnakke. Den unge Pige svarede ikke igjen, slog ikke noget itu, gjorde ikke Børnene Fortræd. Men efterhaanden ærgrede Madmoderen sig over, at Anne, hendes Tyende, maaske ovenikjøbet bildte sig ind, at hun kunde tjene til et Exempel for andre Folk, og der begyndte en Slags Væddekamp mellem de to kvindelige Væsener om,

hvor vidt Madmoderen kunde gaa i sine Drillerier og hvor standhaftig den unge Pige kunde bære dem. Egentlig havde man ventet, at Onkel Dirk skulde komme og se til sit Pleiebarn, men Sommeren gik og Bonden lod ikke høre fra sig.

Organist, Kantor og Skolelærer Timmermann og ligesaa hans bedre Halvdel bleve ikke lidet bestyrtede, da alle Partier paa een Gang trak sig tilbage. Det vilde være en Feiltagelse at forudsætte, at dette brave Par glædede sig over at se Ende paa alle Rænker, tvertimod paastod den blide Hustru: »Saa længe Alt er i Orden, saa lide vi Nød som sædvanligt, men naar Kornsækken har et Hul, finde Spurvene Føde. Hvis Du brugte din Forstand noget bedre, saa vilde det sandelig ikke være gaaet saadan, men Du har altid Uheld med Dig.«

De hyppigt gjentagne Stiklerier til Mandens Uheld ramte desværre det ømme Sted i Skolemonarkens Hukommelse. Den gamle Præst havde ofte benyttet ham som Skriver og Bud ved Forvaltningen af Kirkens Eiendom. Paa Landet blive Pengesager behandlede mere som en Tillidssag, og saaledes havde der en Dag viist sig et uforklarligt Deficit. Skolelæreren løi sig ganske vist fra det, men han løi daarligt. Bønderne dækkede Underskudet, men Ingen havde Lyst til at gjøre Skolelæreren noget for »de Par Dalers« Skyld. Sognet er i en vis Henseende alligevel en Korporation og foruden anden Misforstand er en misforstaaet Fredskjærlighed ligesaa hyppigt at finde, som vrangvillig Trættelyst.

Fra den almindelige Betragtning over ubehændige Løgne og undvegne Arvinger gik Parret over til den særlige, hvilket Parti man i Hemmelighed skulde understøtte? Magisterinden stemte for Ex-Dansemesteren, fordi han var hendes Yngstes Fadder, men Skolelæreren svoer høit og dyrt paa, at Onkel Dirk aldrig i Evighed vilde tilgive sin Neveu Historien med Immeke, som han, trods Alt, nu engang var forgabet i; altsaa greb han da atter, fuld af triumferende Diplomati, til Pennen og nedskrev følgende Skrivelse, som var holdt i en mere beskyttende Tone:

»Til Enkefru, Doktorinde Amhaag
i Sandfort.

»Høiædle Veninde! Mine og min Hustrues Bestræbelser have baaret Frugt, den velagtede Arveonkel bryder sig ikke det Ringeste mere om den tossede Tøs Anne eller Immeke. Nogle ville endogsaa vide, at han har pudset Hunden paa hende, men jeg kan ikke indestaa for Sandheden heraf. Der indtræder nu den Omstændighed, at Jomfru Moormann har lagt sig tilsengs og efter min Hustrues Overbevisning neppe staaer op igjen. Mod Døden voxer ingen Urt og hvis der nu kom En fra Deres Hus, skulde vi nok sørge for, at den Paagjældende fik Sløven i Haanden med Klogskab og Forsigtighed. En maa dog forestaa Kvægbesætningen, formedelst Smør, Ost og Svineopdrættet. De vil endnu takke os i vor Grav, kjære Veninde, og undertegner jeg mig samt Hustru som Deres forbundne Organist

W. Timmermann.«

Det fortræffelige Dokument frembragte det glædeligste Indtryk i Sandfort, ja for Doktorenken blev det ligefrem nye Forhaabningers Morgenrøde. Hun havde i de sidste Maaneder udstaaet en formelig Martyrdom for at bevare Skinnet — Skinnet af Familieenighed med den forstokkede, hensynsløse Else, der rystede alle Bebreidelser af sig som en vaad Hund — Skinnet af ønskelige Udsigter til Arv — Skinnet af at være venlig stemt mod Attaché-Fætteren — Skinnet af ikke at ville synes det Ringeste paa denne Jord. Timmermanns Brev opfordrede til nye Planer. Else var selvfølgelig udelukket fra Familieraadet, og Rose blev udseet som Sendebud til Twisdorp. Alt, hvad der gjennem Amtmandinden og Lulu trængte ud i Publikum, bestod i den Meddelelse, at den ulykkelige, forvildede unge Pige Anne ligesom alle simple Naturer havde gjengjeldt Onkelens Velgjerninger saa slet, saa dybt skuffet ham og selv hende, Doktorinden, at den gamle Herre — Dirk var i Sandfort en gammel Herre — havde maattet hidse Hundene paa hende og jage hende bort fra sit Riddergods — i Sandfort var Twisdorp et Riddergods! Da Else, der ikke brød sig om Kaffesladderen i Sandfort, hørte denne Snak, stod hun atter som en Hævnens Engel for sin Moder: »Vov ikke, Mama, at lade udbrede Løgne, som Du ikke selv troer paa! Anne har et tappert Hjerte, hun kan handle lidenskabeligt, men ikke lavt. Du skal ikke tage Dig den Historie med Hundene nær! Jeg er selv, Gudskelov, en Amhaag, vi kan blive vrede, men vi yttre vor Vrede med Ro, ligesom jeg nu taler til Dig, Mama, men vi bliver aldrig brutale, dertil er vi for retskafne, maa Du vide! Men skulde den gamle Fyr virkelig have forglemt sig i den Grad, saa skal det ikke vare længe, før jeg har vasket hans Elefanthud!»

Den ædle Enke fordreiede sine Øine paa en from og dybt krænket Maade, da der ellers ikke var noget at svare derpaa, og Else ikke var vant til hverken Lydighed eller Hensyn. Den kjære Moder tænkte vel for tusinde Gang paa, om hun ikke paa en anstændig Maade kunde lade »Forstyrreren af Familielykken«, sit »Smertensbarn«, sin »Guds Straf«, sin »ulykkelig Fortabte«, hvilket Else Altsammen var, erklære utilregnelig. Den dydige Dame følte i sit Hjertes Lønkammer, en Uvillie mod

sin Yngste, der allerede grænsede til Hadefuldhed, da hun altid optraadte som en Hindring ved de vigtigste Vendepunkter i hendes Kombinationer og drog Nytte af Visheden om at kunne beherske Moderen ved sit Kjendskab til hendes Intriger. Men Alt, hvad den krænkede Dame foreløbig kunde gjøre, var at holde vaagent Øje med Else, medens man iøvrigt traf Forberedelserne til Roses Afreise. Hendes Datter kunde ikke tage til Twisdorp i et tarveligt Udstyr, dersom hun skulde faa Fodfæste der, thi ogsaa paa Landet skabe Klæder Folk, og Naturen havde ikke gjort sig særlige Anstrengelser for at udstyre Rosas Person saaledes, at man glemte den ydre Pynt.

Der var aldeles ikke noget mistænkeligt ved Elses Optræden hele Dagen, og om Aftenen gik hun iseng som sædvanlig. Det lod ikke til, at hun i mindste Maade tænkte paa at kræve Onkelen til Regnskab, men næste Morgen var hun alligevel forsvunden, og Doktorinden svoer paa — rigtignok kun indenfor lukkede Døre, — at den flygtede Skabning aldrig mere skulde betræde hendes Tærskel. Nu var det forbi med Rosas Reiseforberedelser, thi naar Else først havde draget den gamle egensindige Mand til Ansvar og opægget ham, saa Gud naade den, der efter hende vovede sig ind i Løvens Hule!

»Aa, jeg vidste det nok!« græd Rosa, »jeg har jo altid Uheld med mig, jeg stakkels Askepot! Jeg synes dog, at jeg havde været god nok til at blive gift med en gammel, fjollet Mand!«

*

Onkel Dirk havde ladet Hækkerne langs sine Grøfter hugge om og af Kvaset ladet binde Faskiner til Floddæmningen. Da man var saa temmelig færdig med Markarbeidet, bleve Hestene nu benyttede til at kjøre disse til Vandbygnings-Direktionen solgte Kvistebjerge til en Ladeplads ved Ems. Da Bonden havde den Grundsætning: Man kan ikke stole paa Andre end sig selv! saa talte han selv Faskinerne. Det lod ikke til at volde ham den mindste Uleilighed at staa oppe paa Bunken, tage Bundterne, som vare en halvanden Gang længere og tykkere end han selv, og med et sikkert Kast smide dem op paa Vognen. Det Hele tog sig ud som et Legeværk; det lod ogsaa til at staa Bonden an, da Karlen stod med Hænderne i Lommen og lænede sig op til Sadelhesten.

»Enogtredive, toogtredive — —«

»God Dag, Diderik Amhaag!« udbrød en klar Kvindestemme ved Siden af ham.

»Treogtredive, fireogtredive — —« talte Dirk uforstyrret videre, indtil Vognen var læsset, og hver Gang Tallet var udtalt, susede Faskinerne ned.

»Kjør saa!« raabte han til Kusken, der tilligemed sine Heste havde seet sig nysgjerrig om efter Else, der for første Gang stod Ansigt til Ansigt med sin Onkel. Da Vognen var kjørt og Dirk stegen ned, tilsyneladende kun i den Hensigt at banke Piben ud paa sin Støvlehæl, saae han langsomt hen paa den Fremmede, som udfordrende havde lagt Armene overkors, og ventede paa, at hun skulde sige noget.

»Jeg er Else Amhaag fra Sandfort, I har ment mig det godt, Onkel, men jeg vil ikke modtage Eders Velgjerning, naar I ikke kan sige mig: Hvad har I gjort ved Barnet, ved Immeke?«

Onkelen havde stoppet sin Pibe og tog nu et Par Drag for at faae Ild. Hans Ansigt forblev ubevægeligt. Else studerede paa sin hensynsløse Maade disse grove Træk, som alligevel ikke havde noget Simpelt, Frastødende ved sig. Dette rolige, besindige Ansigt berettigede tvertimod til den Forventning, at en eller anden god Tanke, et mandigt Charaktertræk uformodet vilde bryde igjennem Tusmørket, i hvilket det laa.

»Jeg har ikke gjort hende noget, —« lød det rolige Svar, «hun vilde tjene, og hun tjener den Dag idag. Naar Vorherre giver de ufornuftige Dyr Kundskab om, hvad de skal spise og gjøre, naar de ere syge, for at Alt kan komme i sin Rigtighed igjen, saa maa det fornuftige Menneske vel ogsaa følge sit eget Hoved for at bringe sit Liv i Lave igjen!«

»I er en gammel, enfoldig Mand!« udbrød Else fortørnet; »dersom et Barn vil hente Maanen op af Brønden, lader I det saa ogsaa springe ned i den? Havde I altid ladet Immeke gaae barbenet og tjene, var der jo ikke noget sige dertil, men I har taget hende til Jer, og fra det Øieblik af bærer I og ingen Anden Ansvaret for hende. Du gode Gud! Er I da saa ubekjendt med Verden, at I ikke kan indse, at hun gjør det Altsammen ene og alene af Kjærlighed til Jer og Eders tykke Hoved? Seer I ikke, at hun fornedrer sig som Bod for, at hun har forladt Eder?«

»Det er nok muligt!« svarede Dirk og satte omhyggeligt Piben fra sig for at faae Hænderne fri. Else var af den Mening, at han vilde kvæle hende, og veg tilbage, men han vilde kun tage hendes Haand i sin brede Næve, og saa vidste han ikke, om han turde trykke denne Haand uden at gjøre den Fortræd. Han skar derfor en Grimasse og sagde: »Barn, Freden vil blive ligesaa stor som Boden, hun bærer den ikke alene — nei, nei, hun bærer den ikke alene! — Du er døbt Lisbeth, ligesom min salig Moder, og jeg kan mærke, at Du er en Amhaag. Det vilde være mig kjært, om Du vilde blive her, eftersom det dog er paa Heldingen med Jomfru Moormann. Imorgen kan

Du gaae med mig til Grankobbelet, og saa vil jeg give Dig Svar og Du skal sige mig, hvordan det egentlig hænger sammen med Immeke, som holder meget af Dig, efter hvad hun sidst skrev til mig fra Sandfort.«

Onkel Dirk forblev sin Sædvane tro, først at tænke grundigt over en Ting, inden han udtalte en Beslutning eller en Mening. Han besad ingen hurtig Opfattelsesevne, den brave Kjæmpe.

Den følgende Dag blev Degneparret høist ubehageligt overrasket. Degnekonen havde aflagt et Besøg hos Else og med et lunt Smil gjort forskjellige fine Hentydninger til sin Redebonhed til at yde Bistand, og Else gjorde strax Gjenvisit sammen med Dirk. »Jeg har fortalt Onkel, hvad I foretager Jer bag hans Ryg, og at I er ugudelige, underfundige Mennesker, som blander Jer i hans Familieanliggender!« begyndte hun.

»Oho, hun er en net Person,« skreg Fru Timmermann op, »hun vil fortrænge sin gode Moder og sine Søstre og andre retskafne Mennesker fra Onkelen, for at faae det Hele selv! Men Bonden Amhaag er Gudskelov for klog til at bedømme sine gode Venner og Naboer efter saadanne haandgribelige Bagvaskelser!«

»Tak Gud for noget andet,« formanede Else den dydig Fortørnede, »han har ikke engang kunnet redde Eders Retskaffenhed. Her er de Breve, som Eders Mand der, Skolelæreren, har skrevet til min Moder og min Fætter, I bar ikke Kappen paa to, men paa fire Skuldre. I maa skamme Jer, Skolemester, i Eders Stilling at være en Hykler og Løgner!«

»Min Hustru — hun fik mig overtalt — vi tænkte —« fremstammede Skolelæreren fortvivlet, men med et tilintetgjørende: »Din Æsel!« lukkede hans bedre Halvdel Munden paa ham.

Onkel Dirk stod saa tæt ved den af Raseri skjælvende Kvinde, at hun nok knyttede Hænderne og gispede, men ikke vovede at tale.

»Kvinde,« begyndte Bonden, »hvis I havde prøvet paa at dræbe mig, saa havde jeg tilgivet Jer det, eftersom I ikke kunde skade min Sjæl, men at I vilde styrte en uskyldig *Pige* i Fordærv ved hendes Svaghed og gjorde hende ulykkelig, det vil Gud gjengjælde og det tør jeg ikke tilgive. Det jammerlige Menneske der har, som I veed, engang før forgrebet sig paa Guds Eiendom, paa et fromt Offer; vi skaanede ham, fordi det var noget, man kan betale med Penge; men nu har I forsyndet Jer imod et Barns Sjælefred — imorgen tager jeg ind til Amtstuen og forlanger Jer afskediget!«

Bonden saae saa ubøielig ud, hans Ord vare saa fulde af Værdighed, at selv Else blev beklemt om Hjertet, og Degnekonen gik fra Vrede over til Fortvivlelse. »Naade,« raabte hun, »gjør ikke mine stakkels Børn brødløse — det var mig, der tog Pengene, jeg tænkte, at Ingen fik det at vide, jeg bærer hele Skylden!«

»Ja, I bærer hele Skylden, men jeg tør ikke tage den fra Jer!« sagde Diderik Amhaag og gik henimod Døren. Else og Organisten søgte at holde ham tilbage, men han sagde: det gjør mig ondt for Børnene, men hvad Ret er, skal være Ret! Med sine brede Hænder frigjorde han sig fra de Andre, der spærrede ham Veien, og næste Dag tog han, som han havde forudsagt, ind til Amtstuen. (Sluttes.)

GEORG CHRISTIAN FREUND.

Med Portræt (Jan. 1891) og Kunstbilag: Rebecca.

Den 7. Februar 1891 kan Hr. Billedhugger Freund feire sin 70 Aars Fødselsdag. Vi ere komme lidt for sent med at bringe vor Lykønskning, men have følt Trang til at føre dette Kunstnernavn og den dygtige og velkjendte Personlighed, som bærer det, frem i det store Publikums Erindring.

Christian Freund er født i Altona den 7. Februar 1821, og kom i Huset her i Byen hos sin Farbroder, den berømte Professor Freund, for at studere paa Kunstakademiet, hvor han nogle Aar senere vandt Pengepræmien, dernæst begge Sølvmedailler, 1841 og 1343, Guldmedaillen 1845 for Basrelieffet »Hectors Afsked.« 1849 vandt han den Neuhausenske Præmie for et Basrelief i Marmor, 1853 atter den Neuhausenske Præmie for en Gruppe, som kjøbtes til Skulptursamlingen, et andet Relief, »Sorgen«, blev benyttet til et Monument paa Herlufsholm. Derefter blev

han af Kultusministeriet tilstaaet Reisestipendium til Rom, hvilket Kunstakademiet fandt Anledning til at forlænge paa nogle Aar.

Det vilde blive for vidtløftigt, her at omtale alle de Arbeider, der i disse Aar udgik fra Freunds Værksted: fritstaaende Figurer, Marmorgrupper, Buster og Monumenter, hvoraf især et, paa Grund af dets Skjønhed i Form og Linier og den smukke poetiske Tanke, i høi Grad har tiltalt os. Det er et Gravmonument, og forestiller et Skib, der er naaet ind til Havnen. Storm og Sø mægte ikke mere at knuge det, smaa Genier tage de skjørnede Seil ind. Farten og Kampen er tilende, ligesom hans Seilads, hvis Grav Billedet dækker. Et andet udmærket Arbeide, »en lille Pige, som plukker Foraarsblomster«, blev udført i Marmor og kjøbt til Skulptursamlingen, den fritstaaende »Bocciaspiller«, maaske et af hans bedste Arbeider, det mest kjendte i det mindste, blev ligeledes kjøbt til Skulptursamlingen. Kong Frederik den Syvende, Grev Moltke og Kammerherre Berling eie flere andre Arbeider, som allesammen skrive sig fra Opholdet i Rom.

Mellem den Mængde Værker, som vi paa Grund af indskrænket Plads maa forbigaa, er der endnu et, som bør fremhæves, baade af Hensyn til dets Skjønhed og den vedvarende Interesse, Kunstneren bestandig har følt for det. Det er den berømte Ragnaroksfrise, komponeret af Professor Freund og fuldført af hans Elever. Den blev kjøbt og anbragt som Frise i Kristiansborgs Slots Riddersal og desværre tilintetgjort, da Slottet sidst brændte. Allerede før denne Ulykke indtraf, havde Hr. Freund to Gange modelleret hele Frisen, første Gang som bestilt af en Rigmand i Berlin, den anden Frise til vor bekjendte Kunstelsker Jacobsen paa Ny Carlsberg, og nu, i denne Tid, er Freund ivrigt beskjæftiget med at modellere et nyt Exemplar af den hele Frise. Hvad et saadant Arbeide vil sige, gjør man sig først et ret Begreb om, naar vi fortælle, at Frisen er halvanden Alen høi og nogle og halvfjerdsindstyve Alen lang, »men det maa gjøres,« paastaaer Hr. Freund, »først af Pietetsfølelse mod min gamle Onkel, dernæst for at Billedet kan komme paa sin Hædersplads igjen, naar de engang gjenopbygge Slottet.«

G. Chr. Freund.

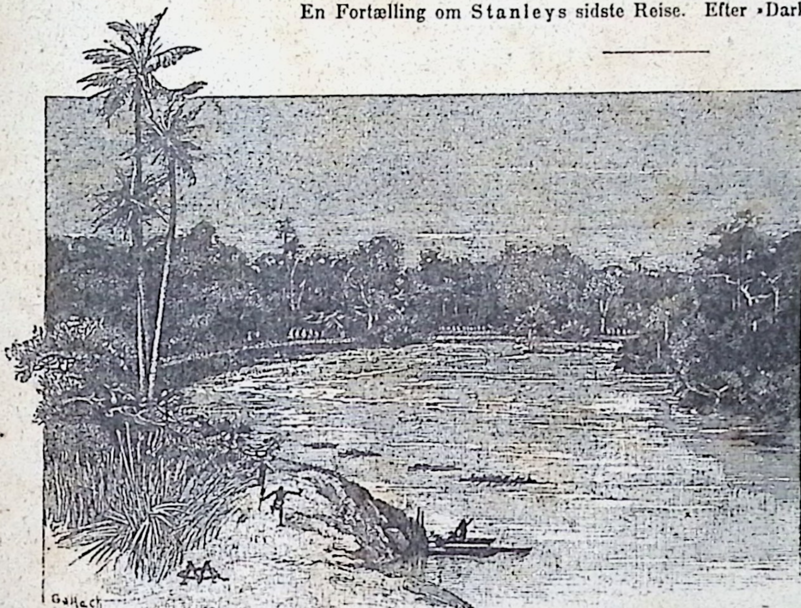
Hr. Christian Freund er nu Medlem af Akademiet, aandsfrisk og begeistret for sin Kunst, som i hans fagreste Ungdom, agtet og afholdt af Enhver, som kjender ham, og dermed have vi nu bragt ham vor Hilsen og givet et sanddru og tilforladeligt Billede af hans Personlighed.

I DET MØRKESTE AFRIKA.

En Fortælling om Stanleys sidste Reise. Efter »Darkest Africa« ved Al. S.

(6. Fortsættelse).

Den store Curve ved Banalja.

Ugarrowwa havde ligeledes sendt 45 Mand ud for at speide efter Bagtroppen, men Folkene bleve nødsagede til at vende om paa Halvveien. Dette bidrog selvfølgelig yderligere til at bestyrke Stanley i den Overbevisning, at der maatte være tilstødt Bagtroppen en Ulykke.

Den 12. August ved Middagstid seilede Stanley med Baadmandskabet nedad Floden, og efter fem Dagsreiser fik de den store Curve ved Banalja i Sigte. De havde ikke havt noget Sammenstød med de Indfødte, og de før saa tætbefolkede Egne syntes mærkeligt øde og forladte, som om en hærgende Borgerkrig havde funden Sted. Det samme var Tilfældet her; først henved Klokken halv ti fik de gjennem den lette Morgentaage Øie paa en Landsby langt borte. Da Colonnen kom nærmere, viste det sig, at Landsbyen imod Sædvane var omgiven af en stærk Indhegning. Snart tegnede ogsaa hvide Dragter sig af mod den mørke Baggrund, og da Stanley tog Kikkerten frem, opdagede han et rødt Flag, som, da et sagte Vindstød et Øieblik udfoldede det, var mærket med Halvmaanen og Stjernen. Ved Synet heraf sprang Stanley op og raabte: »Majoren, Gutter! Ro rask til!« Høie Raab og Hurraer løde og Kanoen foer afsted som en Pil.

Omtrent 180 Meter fra Landsbyen tog de Aarerne ind, og da Stanley saae en Mængde fremmede Mennesker staae inde paa Land, spurgte han: »Hvis Folk er I?«

»Vi er Stanleys Folk,« lød Svaret i Kisuahelisproget, og da en Europæer, som stod henne i Porten, ved sin Nærværelse bekræftede Sandsynligheden heraf, roede Colonnen mod Land. Europæeren viste sig ved nærmere Betragtning at være William Bonny.

»Naa, Bonny, hvorledes gaaer det?« sagde Stanley og trykkede hans Haand. »Hvor er Majoren? Er han syg?«

»Majoren er død.«

»Død? Du gode Gud! Hvad er han død af? Af Feber?«

»Nei, han er bleven skudt.«

»Af hvem?«

»Af Manjema'erne — Tippu-Tibs Folk.«

»Du gode Gud! Og hvor er Jameson?«

»Ved Stanley-Faldene.«

»For Guds Skyld, hvad bestiller han der?«

»Han er taget derhen for at skaffe flere Dragere.«

»Naa, og hvor er Hr. Ward og Hr. Troup?«

»Hr. Ward er i Bangala.«

»Bangala! Bangala! Hvad vil han der?«

»Ja, han er i Bangala, og Hr. Troup er allerede for flere Maaneder siden reist hjem, fordi han var syg.«

Disse Spørgsmaal, der bleve besvarede ligesaa hurtigt, som de bleve rettede, medens Colonnen endnu stod nede ved Vandet, bekræftede Stanleys Anelser, men uagtet Bonnys tydeligt fremstillede Beretning om de indtrufne Begivenheder, varede det dog flere Dage, før Stanley kunde faae Tid til at danne sig et klart Overblik over den sørgelige Begivenhed i hele dens Omfang. Ligesom

Forholdet mellem Stanley og Emin har fremkaldt en Række Kommentarer, saaledes hviler der ogsaa et gaadefuldt Slør over denne Katastrofe og Aarsagerne dertil, af hvilken Grund vi gjengive Stanleys egen Fremstilling af og Syn paa Begivenheden:

»Tidligt om Morgenen den 17. August 1887 er Dampskibet »Stanley« afgaaet fra Jambuja. De af dette medbragte Varer ere anbragte i Magasinet og, efter hvad jeg kan se, befinde 266 Mand sig i den befæstede Leir. Da Officiererne derpaa have forsamlet sig for at drøfte hvad der skulde gjøres, maa man antage, at de have oplæst mine Instruxer, men ikke have forstaaet dem. De beslutte at vente paa Tippu-Tib, der, som man vil erindre, havde lovet Major Barttelot at indfinde sig i Løbet af ni Dage.

Paa denne Dag hørte Officiererne Skyden ovre paa den anden Side af Floden og omtrent ligeoverfor Jambuja, og gjennem deres Kikkerter opdage de, at de Indfødte blive drevne ud i Floden af hvidklædte Mænd, som skyde paa dem. I den Mening, at Marodeurerne maa høre til Tippu-Tib's Folk, beslutte de at sende en Officier og nogle Folk derover og opfordre dem til at lade de Indfødte i Fred. Officieren sætter over Floden, finder deres Leir og indbyder deres Høvding Abdallah til at besøge den engelske Kommandant i Jambuja. Ved denne Leilighed hører Majoren, at disse Marodeurer virkelig høre til Tippu-Tib og at Stanley-Faldene over Land kun ligge sex Dagsreiser fra Jambuja. Sandsynligvis i den Mening, at Tippu-Tib alligevel vil lade sig overtale til at hjælpe Expeditionen, søger og faaer han en Fører, der skal ledsage nogle af hans Folk hen til Stanley-Faldene, for at disse i hans Navn kunne tale og forhandle med Høvdingen, som var bleven befordret fra Sansibar til Stanley-Faldene og i Betragtning af den saa høit og helligt lovede Hjælp havde faaet fri Proviant.

Den 29. August vender Hr. Ward tilbage fra Vandfaldene med Tippu-Tib's Svar: han lovede at samle de fornødne Lastdragere og sende dem i Løbet af ti Dage. Et Par Dage efter kommer Hr. Jameson i Følge med Selim ben Muhamed, en Neveu af Tippu-Tib, og en stor Flok Manjema'er tilbage fra Vandfaldene. Denne Flok skal være Fortruppen af Dragerkontingentet; Tippu-Tib vil personlig komme med Resten.

Medens man i Jambuja venter paa ham, udbryder der Uroligheder i Lomami, og Tippu-Tib er nødsaget til at begive sig derhen for at bringe Sagen i Orden. Garnisonen i Jambuja venter imidlertid Dag for Dag hans Ankomst.

Ude af Stand til at udholde Uvisheden foretager man et nyt Besøg ved Stanley-Faldene, og dennegang begiver Major Barttelot sig personlig derhen. Det er den 1. October. Selim ben Muhamed og Hr. Troup ledsage ham. Underveis møde de Tippu-Tib, som er paa Marchen til Jambuja og har sex Deserteurer af Fortroppen med sig, som hver slæbe paa en tung Elefanttand. Majoren overlader Tænderne til Araberhøvdingen og begge begive sig til Stanley-Faldene.

En Maaned efter vender Majoren tilbage til sin Leir ved Aruwimi og meddeler, at Tippu-Tib ikke var istand til at samle 600 Dragere i Omegnen af Stanley-Faldene og derfor maatte tage til Kasongo, omtrent 560 km. overfor Faldene, og at denne Reise, til Kasongo og tilbage, vilde kræve 42 Dage.

Imidlertid ere 20 af Majorens egne Folk blevne begravede udenfor Leiren.

Den engelske Kommandant hører, at i hans Fraværelse har en Manjema-Anfører opført sig »slemt« og faktisk gjort de Indfødte, som dreve Tuskhandel med Garnisonen, bange, enten for at lade Soldaterne og Sansibariterne sulte ihjel eller for at høste Fordel ved at optræde som Mægler. Da Majoren hører dette, bliver han naturligvis vred og sender Hr. Ward derhen, som nu foretager den tredie Reise til Vandfaldene forat klage over Madjatos vilkaarlige Adfærd. Klagen virker, og Madjato bliver strax fjernet.

I Begyndelsen af Aaret 1888 indtræffer Selim ben Mohammed for anden Gang i Jambuja og udvikler ved Gjennemførelsen af visse Forholdsregler imod de Indfødte en saadan Virksomhed, at Tilførslerne til Leiren fuldstændigt ophøre. Han begynder ogsaa at anlægge en permanent Leir af faste Lerhytter omtrent et Pileskud fra Jambujas Palissader og indeslutter Fortet fuldstændigt paa Landsiden, som om han traf Forberedelser til en Beleiring af Stedet.

Efter et frugtesløst Forsøg paa at formaa Selim til at udskikke en Afdeling Manjema'er paa Fortroppens Route, ved at tilbyde ham 1000 Pund Sterling, foretage Major Barttelot og Hr. Jameson, omtrent midt i Februar, det fjerde Besøg ved Stanley-Faldene. Selim, som er bange for at faae et uheldigt Skudsmaal, følger med dem; underveis træffe de 200 Manjema'er, som de, da de ikke have skriftlige Instruktioner hos sig, lade drage om i Landet og søge efter Elfenben.

I Marts vender Selim tilbage til Jambuja og underretter Officiererne om, at Dragerne ville komme, men ikke for at følge Hr. Stanleys Route, men for at begive sig over Udjidji og Unjoro.

Den 25. Marts vender Major Barttelot tilbage til Leiren med den Melding, at Hr. Jameson har fulgt Tippu-Tibs Route op ad Floden i den Hensigt at naa Kasongo. Tillige udtaler han sin Plan om at danne en flyvende Colonne og lader den største Del af sine Varer blive tilbage ved Stanley-Faldene i en Officiers Varetægt! Paa samme Tid afsender han et Telegram til Comitéen i London, hvori han udbeder sig dens Raad og Medvirkning til, at Kongen af

Belgien telegraferer til Kongostatens Administrator om at stille Lastdragere og et Dampskib til hans (Majorens) Disposition for at blive istand til at forlade Jambuja og opsøge Expeditionen.

Med dette Telegram begav Hr. Ward sig nedad Kongofloden, naaede Kysten i forbausende kort Tid, afsendte Depechen, modtog Svaret fra Comitéen, der henviser til Stanleys oprindelige Ordrer og opfordrer ham til at forholde sig rolig, indtil han hører fra Stanley. Da Hr. Ward indtræffer i Bangala faaer han Ordre til at blive der.

I Slutningen af Marts staaer Majoren paa en daarlig Fod med Selim ben Mohammed, hvorved han bliver tvungen til at foretage en femte Reise til Stanley-Faldene for at blive Araberen kvit.

I Midten af April vender Major Barttelot tilbage til Leiren, og Selim faaer Befaling til at forlade Leiren. Men istedetfor at begive sig til Stanley-Faldene, agter han at foretage et Røvertog mod en stor Landsby, der ligger nedenfor Jambuja; men et Par Dage efter kommer han igjen og paastaaer at have hørt et Rygte om, at Fortroppen var i Anmarch.

Den 9. Mai 1888 begiver Majoren sig for sjette Gang til Stanley-Faldene, og den 22. i samme Maaned vender han tilbage med Jameson og en stor Flok Manjema'er. Tre Dage efter indtræffer den nølende Tippu-Tib med Dampskibe »A. I. A.« Ogsaa »Stanley« ankommer med Breve til Expeditionen.

»Da Tippu-Tib erklærede, at Lasterne vare for tunge for hans Folk, maatte disse fra 60 Pd. reduceres til 40, 30 og 20 Pd., en alt andet end let Opgave. Ifølge Hr. Bonny modtog Tippu-Tib som Forudbetaling 47 Baller Tøier, et uhyre Kvantum Krudt og anden Ammunition, medens Muini Somai, Manjema-Bataillonens Anfører, fik Varer til en Værdi af 128 Lstr. Derefter bleve de europæiske Proviantforraad undersøgte, og saadanne Artikler, som Madeiravin, syltede Frugter, Sago, Tapioca, Arrowrot, Sardiner, Sild og Hvedemel, indpakkede og tilligemed otte Kister af min (Stanleys) Bagage som unødvendige og overflødige bragte ombord paa Dampskibet, det samme Skib, med hvilket Hr. Troup, som invalid Passager, tiltraadte Hjemreisen, og afsendt til Bangala.

Endelig den 11. Juni 1888, efterat endnu 29 Sansibariter og 4 Sudanesere ere udtagne som for svage til Arbeide, forlade Barttelot, Jameson og Bonny Leiren, fra hvilken de senest den 25. August skulde have have brudt op, med et Følge af Sansibariter, Sudanesere, Somali'er og Manjema'er, ialt næsten 900 Mænd, Kvinder og Børn, i den Hensigt »med største Iver« at opsøge den forsvundne Chef og frelse Emin Pascha

Men medens Majoren og hans Officierer bestræbte sig for at bevæge en vrangvillig Mand til at opfylde sin Kontrakt, døde deres egne trofaste Folk med en forfærdelig Hurtighed. Af det oprindelige Antal af 271 Menige var kun 132 tilbage, og af disse 132 var, da Bagtroppen ankom til Banalja, kun 101 i Live, af hvilke næsten Halvdelen var saa medtagen af Sult og Sygdom, at der ikke er Haab om, at de kan leve.

Major Barttelot.

Tretten Dage efter Afmarchen fra Jambuja foretager Majoren den syvende Reise til Stanley-Faldene og lader det blive Colonnens Sag at kjæmpe sig igjennem til Banalja. Den 43. Dag naaer de Forreste af Bagtroppen den med Palissader omgivne Landsby Banalja, som er bleven gjort til en af Tippu-Tibs Stationer under Opsyn af en Araber ved Navn Abdallah Karoni, og hvor samme Dag ogsaa Majoren indtræffer paa sin Tilbagekomst fra Stanley-Faldene. Den følgende Dag opstaaer der en Uenighed mellem ham og Høvdingen Abdallah; Majoren truer ham med, den 20. Juli at ville tiltræde den ottende Reise til Stanley-Faldene for at klage over ham til Tippu-Tib; men den 19. Juli ved Daggry bliver den ulykkelige Major skudt af Morderen Sanga.

»Imorges tidlig,« fortæller Bonny i sin officielle Rapport, »begyndte en Manjema-Kvinde at slaa paa Tromme og synge. Det er deres daglige Sædvane. Majoren sendte sin Dreng Sandi derhen for at forbyde det, hvorefter man strax hørte høirøstede, ærgerlige Stemmer, samt

to Skud, der bleve affyrede paa Trods. Nu sendte Majoren nogle Sudanesere afsted for at at hente de Folk, som havde skudt, medens han selv sprang ud af Sengen og sagde, idet han tog sin Revolver op af Kassen: »Den Første, som jeg træffer ifærd med at affyre en Bøsse, skyder jeg ned. Jeg bad ham om ikke at blande sig i Folkenes daglige Vaner, men hellere holde sig inde og ikke gaa derud, da de saa nok vilde slaa sig til Ro. Han begav sig alligevel med Revolveren i Haanden hen til det Sted, hvor Sudaneserne vare. De sagde, at de ikke kunde finde de Folk, som havde skudt. Majoren skubbede nogle Manjema'er tilside og gik hen til Kvinden, som sang og slog paa Tromme, og opfordredehende til at høre op. I samme Øieblik affyrede Sanga, den omtalte Kvindes Mand, gjennem et Lufthul i en ligeoverfor liggende Hytte et Skud, hvis Kugle ramte Majoren lige under Hjertet, gik ud gjennem Ryggen og blev siddende i en Del af Verandaen, under hvilken den Saarede styrtede død om.

Sudaneserne løb deres Vei og vilde ikke følge med mig for at hente Majorens Lig, men jeg gik alligevel derhen, fulgt af en Somali og en Sudaneser, som hjalp mig med at bære Liget hen til mit Hus. Efter Raabene at dømme troede jeg, at et almindeligt Slagteri var begyndt, skjøndt jeg ikke saae en eneste Sansibarit. De havde enten skjult sig i deres Hytter eller deltaget i den almindelige Flugt, der fulgte efter Mordet. Jeg vendte mig nu om og saae en af Manjema'ernes Anførere, som med Bøsse og Revolver i Haanden vilde lade sine Folk foretage et Angreb paa mig. Jeg havde intet Vaaben og gik derfor hen til ham og spurgte, om han vilde rette et Angreb paa mig. Han svarede: »Nei.« »Lad saa dine Folk gaa rolige til deres Hytter,« svarede jeg, »og hent alle Anførerne. Jeg vil tale med dem.« Lidt efter indfandt nogle af Anførerne sig hos mig og jeg sagde til dem: »Det berører ikke mig, men Tippu-Tib. Jeg forlanger, at I skal bringe mig alle Lasterne og sige til Jeres Kammerater, at de gjøre ligesaa. Tippu Tib veed, hvad Enhver af Jer har i sin Varetægt og er ansvarlig derfor. Han maa betale os de Varer, som gaa tabt, og straffe de Anførere, som forvolde ham Tab. Jeg vil skrive ham til og han vil komme her og skal faae opgivet Navnene paa de Anførere, som nu handle imod mit Ønske.« Dette havde tilfølge, at jeg fik leveret 150 Laster tilbage. Jeg sendte nu mine Folk ud for at samle saa mange Varer som muligt, og kort efter fik jeg igjen 299 Laster. De vare spredte over hele Pladsen, nogle vare skjulte i Skoven, andre i Rismarkerne og mange i Hytterne, kortsagt overalt. Nogle Sække med Perler og Kister med Ammunition vare allerede sprættede op eller slaaede itu, og Indholdet manglede enten tildels eller helt. Da jeg saae efter, fandt jeg, at der manglede 48 Laster. Landsbyens Beboere beløb sig til mellem 2—300 Personer; jeg havde havt henved 100 Mand med mig, Muini Somai, Manjema'ernes Overanfører, havde henved 430 Dragere og 200 Ledsagere, saa at der ialt var henved 1000 Personer tilstede, deriblandt 900 Kannibaler, og Alle samlede paa et Rum af 150 m Længde og 24 m Brede. De kan bedre forestille dem det Optrin, som nu fandt Sted: den almindelige Flugt, Hyl, Geværskud, Raab, Plyndring af Forraadene o. s. v., end jeg er istand til at beskrive det. Til min Beklagelse maa jeg sige, at Sudaneserne og Sansibariterne uden Undtagelse deltoge i Plyndringen, men jeg gjennemsøgte derpaa ligeledes deres Huse og Smuthuller og fratog dem en Mængde Tøier, Perler, Ris o. l. Jeg maatte straffe haardt, inden det lykkedes mig at gjøre en Ende paa Plyndringen. Jeg skrev nu til Hr. Jameson, som opholdt sig fire Dagsreiser herfra og var beskjæftiget med at besørge de øvrige Laster hertil, samt til en af Kongostatens Embedsmænd og Tippu-Tibs Secretair, Hr. Baert, fortalte denne, hvad der var skeet, og i hvilken Stilling jeg befandt mig, og bad ham om at gjøre sit Bedste for at bevæge Tippu-Tib til enten at komme selv eller sende en Høvding, for at erstatte Muini Somai, som havde været en af de Første, der var løbet sin Vei. Jeg tilføiede, at Hr. Baert skulde sige til Tippu-Tib, at hele Europa vilde give ham Skylden, dersom

Jameson.

han ikke hjalp os. Derpaa lod jeg Majorens Lig sy ind i et Tæppe og begravede ham; jeg har ladet Graven grave lige foran i Skoven, lagt et Lag Blade i den og tildækket Liget paa samme Maade. Derefter læste jeg en Bøn af vor Bønnebog over Liget, hvormed denne skrækkelige Dag fandt sin Afslutning.«

Tre Dage efter Tragedien indfinder Hr. Jameson sig med det sidste Mandskab af Bagtroppen i Banalja og overtager Befalingen, men tiltræder, efter at have sagt et Par opmuntrende Ord til Hr. Bonny, den 25. Juli sin ottende Reise til Stanley-Faldene, i Haab om, ved rige Tilbud af Guld at kunne tilfredsstille Tippu-Tibs Havesyge og bevæge ham til, enten selv at overtage Anførselen over Bagtroppen eller i sit Sted sende en af sine varmblodige Neveuer, Selim ben Mohammed eller Raschid, som under Capitain Deane har angrebet og erobret Stanley-Faldene.

Efter at have været Vidne til at Morderen Sanga har lidt sin velfortjente Straf, seet Manden blive skudt og hans Lig blive kastet i Aruwimi, reiser han fra Stanley-Faldene til Bangala, hvor Ward var bleven opfordret til at blive indtil videre. Af denne Grund var Svartelegrammet fra Comittéen endnu i hans Besiddelse, og da Jameson ønskede at kjende Indholdet deraf, inden han foretog en endelig Bestemmelse, tager han afsted i en Kano med 10 Sansibariter. De ro Dag og Nat, indtil han ligeoverfor Lomami-Floden bliver angreben af Feber. Dag og Nat anstrenge Kanofolkene sig for at naae Maalet, Stationen i Bangala; da de endelig komme dertil, modtager Ward en døende Mand, og Jameson drager sit sidste Suk der, i samme Øieblik som Fortroppen, der er ilet fra Albert-Njansa gjennem Skoven, indtræffer i Banalja.

28 Dage efter Majorens sørgelige Død, og 23 Dage efter Jamesons Afreise ankommer Fortroppen, stærkt formindsket i Antal og saa pjaltet, at deres gamle Kammerater ikke kjender dem igjen og tro, at de ere Hedninge opsankede paa Veien.

Den Fylde af Elendighed, som man fortalte os,« udtaler Stanley, »blev endnu forøget ved den Ynk, vi saae. De Rædsler vi vare Vidne til i dette forfærdelige Pesthul, er det umuligt at skildre. Barbarernes skjændige Svøbe havde mærket mange af de græsseligt udseende menneskelige Væsener, som, med vansirede, opsvulmede og lemlæstede Ansigter, stimlede sammen, drevne af Nysgjerrighed, for at se og høre os, os, der vare komne fra Skovlandet mod Øst og ikke ændsede den Skræk, som den i dem legemliggjorde Død maatte indgyde. Sex Lig vare endnu ubegravede, og vi saae Levende med Bylder i Snesevis for os. Andre vare paa Grund af Dysenteri og Anæmi skrumpede ind til Skind og Ben, atter andre, med Svulster saa store som en Underkop, kom krybende hid og tilraabte os med hul Røst et skrækkeligt Velkommen, Velkommen paa denne Kirkegaard! Svag, afkræftet og udmattet paa Sjæl og Legeme, vidste jeg neppe, hvorledes jeg skulde udholde de første Timer; Historien om Ulykken lød bestandigt for mit Øre, den ligagtige Stank af Sygdommen opfyldte Luften og de væmmeligste Syn mødte mit blændede Øie. Jeg hørte om Mord og Død, om Sygdom og Nød, og hvorhen jeg saae, mødte mit Blik de Døendes hule Øine, der havde et saa tillidsfuldt, bønfaldende Udtryk, at jeg troede mit Hjerte skulde briste, saasnart der blot lød et Suk. Jeg sad som forstenet i den kvælende Følelse af den dybeste Modløshed, og dog var Historien ikke tilende, den skrækkelige Historie, som ikke indeholdt andet end Død og Ulykke, Ulykke og Død.«

(Fortsættes).

FEUILLETON.

Februar.

Mens de kolde Vinterstrømme
over Jordens Hjerte gaa,
seer den slumrende, i Drømme
Vaarens Billed for sig staa.
Det forjætter, at dens Fængsel
brydes skal, som vort engang;
da skal vor og Jordens Længsel
springe ud, som Blomst paa Vang.

Chr. K. F. Molbech.

Den persiske Fyrste.

I Kalif Omars Dage levede der en Fyrste af Persien, hvis Navn var Med-ul-Mooch. Og efterdi han vilde, at alle hans Undersaatter skulde være ligesaa lykkelige, som han var, foretog han en Reise gjennem sit Rige og søgte at bemærke, hvad der forekom ham at være urigtigt. Og, se, da han havde redet tre Farsanger, saae han en Salamander ligge og sove i en Smelteovn. Og han sagde: „Sandelig, det er en Skam, at et levende Væsen skal ligge i Ilden.“ Og han sørgede for, at Salamanderen blev taget bort og forbød, under Dødsstraf, at tænde Ilden igjen. Af denne Grund findes der nu ikke flere Salamandere, da ingen Salamander kan leve, undtagen den ved hver Fuldmaane kan sole sig i Ilden. Og Fyrsten reiste endnu to Farsanger og kom til en stor Sø, i hvilken der fandtes utallige Hvaler. Og, da han havde seet paa dem, kaldte han paa sin første Naturforsker og sagde: „Ere Hvaler Fisk, siden de saaledes skulle pines i Vandet?“ Og Naturforskeren bukkede og svarede: „Nei, Herre! De ere alle Pattedyr.“ Hvorfor Fyrsten befalede, at Hvalerne skulde drages op af Søen og sættes paa det tørre Land; og da dette var skeet, døde alle Hvalerne i kort Tid, og deres Aadsler foraarsagede en overordentlig stor Plage. Og Fyrsten drog ud i Ørkenen, hvor der var Løver. Og det begav sig, at en Løve kom ved Nattetid og dræbte et ungt Æsel af Karavanen og slugte det raat. Da Fyrsten hørte dette, blev han saare fortørnet og sagde: „Skal Dyrenes Konger æde ukogt Kjød, naar Menneskenes Fyrster ikke gjøre det? Nei, de skulde gjøre, som jeg gjør!“ Og han udstedte en Forordning, at herefter maatte ingen Løve æde et Æsel eller nogetsomhelst Kjød, før det var tilberedt i det fyrstelige Kjøkken. Og en Løve hørte dette og blev fortørnet og foer ind i Leiren og greb Fyrsten og sønderrev ham. Og medens den fortærede ham, talte den og sagde: „Sandelig, jeg vilde aldrig have smagt dette skjønne Æsel, hvis det ikke havde røbet sig paa Røsten!“

„Johan, jeg er bange for, at vi ikke kommer mere i Theatret iaar,“ sagde hun til sin Mand.

„Nei, jeg er bange for det; det er meget smaat med Pengene.“

„Jeg vil savne det forfærdeligt.“

„Det Samme vil jeg.“

„Hvad skal vi gjøre?“

„Jeg har det. Vi hænger din store Hat paa Barnets Stol og sidder og seer paa den.“

Fremtidens Menneske.

Physiologer fortælle os, at Fremtidens Menneske vil være skaldet, nærsynet, tandløs og næseløs. Det forekommer mig, at hvis denne Spaadom skulde gaa i Opfyldelse, vil Menneskets Stilling i Fremtiden være høist ubehagelig. Det er galt at være nærsynet, men det er dog langt værre at være nærsynet og ikke have en Næse til at anbringe et Par Briller paa. Men Næsen vil neppe forsvinde. Ifølge Udviklingslæren er det kun de forsømte Organer, som, i Tidens Løb, ophøre med at frembringes paany. Folk burde derfor gaa med Briller, blot for at bevare deres Næser.

Hvis, paa den anden Side, Physiologerne have Ret, og Næse, Haar, Syn og Tænder forsvinde, vil det saa være værd at leve? Børn ere allerede overmaade fremmelige, men jeg troer dog, at Synet af et skaldet Drengebarn paa, lad os sige, fem Aar, med et Sæt forlorne Tænder, Briller og ingen Næse vil være nok til at gjøre de fleste Mennesker kjede af Livet.

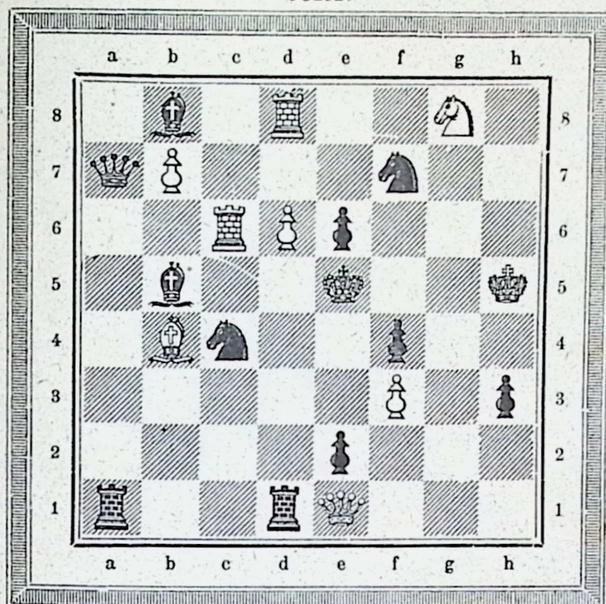
En kjærlig Datter.

I et amerikansk Blad finder jeg et skrækkeligt Exempel paa, hvorledes det svage Kjøn i den transatlantiske Republik hævder sine Rettigheder. Det er et Avertissement og lyder som følger: „Hvis Fader vil love mig at opføre sig ordentlig, kan han komme hjem uden at være bange for igjen at blive kastet paa Døren af sin hengivne Datter Lizzie.“ Ordet „hengivne“ er virkelig godt. Jeg gad nok vide, hvad den stakkels gamle Mand har gjort.

Skakopgave Nr. 3.

Af S. Loyd.

SORT.

HVID.

Hvid begynder og gjør mat i 3 Træk.

Løsning paa Skakopgave Nr. 2 (Side 95.)

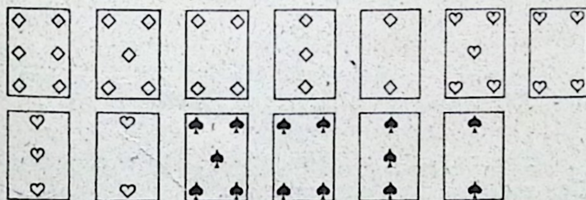
1. K a2—a3. 1. Efter Behag.
2. D eller b2—b4 mat.

Whistopgave Nr. 3.

Ruder er Trumf.

Blinde Mand i Forhaanden spiller Trumf ud, af:

Makkeren har nok *deux honneurs*, men de to Modstandere have i deres Kort 3 Esser, 4 Konger, 3 Damer, 4 Knegte, 3 Tiere og saa videre, deriblandt 4 Trumfer, men de blive alligevel Store-Slem. Hvordan maa Kortene være fordelte, naar dette Resultat er en absolut Følge af Kortfordelingen?

Løsning paa Whistopgave Nr. 2 (Side 95.)

A har: Ruder Es, Ruder Dame, Ruder 10, Klør Dame, Klør Bonde, Klør 10, Klør 9, Klør 8, Klør 7, Klør 6, Klør 5, Klør 4, Klør 3.

B har: Ruder 4, Ruder 3, Ruder 2, Klør 2, Hjerter 10, Hjerter 9, Hjerter 8, Hjerter 7, Hjerter 6, Hjerter 5, Hjerter 4, Hjerter 3, Hjerter 2.

C har: Ruder 8. Ruder 7, Ruder 6, Ruder 5, Spader 10, Spader 9, Spader 8, Spadet 7, Spader 6, Spader 5, Spader 4, Spader 3, Spader 2.

1. Stik: Klør 3, Klør 2, Ruder 5, Klør Konge.
2. Stik: Ruder 6, Ruder 9, Ruder 10, Ruder 2.
3. Stik: Klør 4, Hjerter 2, Ruder 7, Klør Es.
4. Stik: Ruder 8, Ruder Bonde, Ruder Dame, Ruder 3.

A spiller nu Ruder Es ud og tager alle de øvrige Stik hjem.

Et chinesisk Skuespil.

Artemis Ward, den bekjendte Humorist, skriver: „Et chinesisk Skuespil varer ofte i to Maaneder. Begyndende med Heltens Fødsel, bliver det lystigt fortsat fra Maaned til Maaned, indtil han bliver slaaet ihjel eller gift. En Aften, da jeg besøgte det chinesiske Theater, foredrog en chinesisk Sangkomiker en komisk Vise, som han brugte sex Uger til at blive færdig med; da jeg havde daarlig Tid, gik jeg, efter at have hørt 215 Vers. Hele Visen var paa 11000 Vers med Omkvædet „Turalluralrifolde!", som blev gjentaget to Gange i Slutningen af hvert Vers, hvilket udgjør det gyselige Antal af 22000 Turalluralrifolder!" — Og Manden lever endnu!"

Mrs. Partington (se forr. Hefte) tilhører en svunden Tid, men jeg kjender en nulevende Dame, som, efter min Mening, er hendes Mester i at komme med aandrige Bemærkninger. Her er et Par Exempler paa hendes eiendommelige Talent. Forlegen Dag spurgte En hende, om Døden ikke var at foretrække for Livet; og hun svarede, at efter hendes Mening kom de to Ting omtrent ud paa et, naturligvis forudsat, at man havde Helsen og Evne til at nyde dem. Det er den samme Dame, som sidste Sommer negtede at følge med sine Niecer til Schweiz, fordi hun havde hørt, at Hotelværterne der levede af Tourister, og hun havde ikke Lyst til at komme blandt Menneskeædere. Der fortælles ligeledes om hende, at da hun en Aften syntes, at hendes lille Neveu var for længe oppe, sagde hun venligt til ham: „Du veed nok, min søde Dreng, at alle smaa Kyllinger gaa iseng med Solen." Det var jo meget pænt sagt. Men det mindre Pæne laa i Neveuens Svar: „Jo, Tante; men det gjør de gamle Høns ogsaa!"

Retspleie i Texas.

En lærd og medlidende Dommer i Texas endte, efterat have dømt en Morder til Døden, sin Tale med følgende Ord: „Jones, Retten havde ikke isinde at lade Dem henrette før til Foraaret; men Veiret er meget koldt, og vort Fængsel er desværre i en meget daarlig Tilstand. De fleste Vinduesruder ere itu; Kaminerne saa forfaldne, at man ikke kan tænde Ild i dem for at gjøre Værelserne mere hyggelige; desuden kan der paa Grund af de mange Fanger kun tilstaaes hver et eneste Sengetæppe — det er derfor komplet umuligt at sove trygt og behageligt. I Betragtning af disse Omstændigheder, og da vi ønske at mildne Deres Lidelser saa meget som muligt, bestemmer Retten derfor, for at vise sin menneskelige Medfølelse, at De skal henrettes imorgen tidlig efter Frokosten, saasnart det vil være Sheriffen beleiligt og Dem behageligt."

Amerikanske Forfatterhonorarer.

Det maa være en indbringende Levevei at være Forfatter i Amerika. For Retten til at offentliggjøre blot fra Maaned til Maaned fortsatte Fortællinger af

Wm. Dean Howells og Henry James have Eierne af Century betalt 18000 Kr. til hver af disse Forfattere. For en lille Fortælling har T. B. Aldrich modtaget 3600 Kr. For en Fortælling paa fem Sider faaer Bunner 540 Kr. Mark Twain skal efter Sigende have tjent over 2½ Million Kr. En Forfatter af ledende Artikler i New York Herald faaer 18000 Kr. om Aaret. Frank R. Stockton forlanger og faaer ca. 217 Kr. for hvert Tusinde Ord. Mark Twain sætter ikke Pennen til Papiret for et mindre Honorar end 1800 Kr. Og det er ikke længe siden, at en bekjendt Poet af Harpers Magazine modtog 4500 Kr. for et Digt paa knap tre Sider. Denne Herres sædvanlige Pris er 36 Kr. for Linien, men da Udgiverne tog et Parti, nedsatte han Prisen.

En snild Theaterdirecteur.

Den nuværende Directeur for det nye Theater i Constantinopel er en opfindsom Mand. Han havde i nogen Tid tænkt paa, at han betalte altfor høie Gager til flere af Medlemmerne af sit Operaselskab, og det faldt ham tillige ind, at Tilhørerne aldrig vidste, hvad de skulde foretage sig i Mellemakterne. Han besluttede derfor at benytte Pauserne til at foretage en Ballotation. Enhver Theatergjænger modtog ved sin Indtræden et Antal Stemmesedler svarende til den Pris, han havde betalt for sin Billet, og blev høfligt anmodet om at stemme paa den af Sangerne, hvis Stemme og Spil tiltalte ham meest. Hver Aften gav Udfaldet af Ballotationen Directeuren et fortræffeligt Paaskud til enten at nedsætte Gagerne eller afskedige et eller andet Medlem af sit Selskab. Den komiske Tenor fik sin Afsked den første Aften efter Arrangementet, efter kun at have faaet to Stemmer; 24 Timer efter fik anden Soubrette 50 Francs om Ugen trukken fra sin Gage, og den tredie Aften blev første gamle Dame afskediget. Men saa ophørte den opfindsomme Directeur at udstede flere Stemmesedler. Den første gamle Dame var nemlig hans Svigermoder.

Forgangen Dag besøgte jeg en Sindssygeanstalt og havde den Fornøielse at gjøre Bekjendtskab med Julius Cæsar, Bismarck, Isak Newton og en Herre, som indbildte sig, at han var en moden Fersken og sukkede efter En, der kunde plukke og spise ham. Da jeg bagefter spiste Frokost med min gode Ven, Overlægen, hørte jeg flere udmærkede Historier. Blandt andet var der en om en irsk Lordkantsler, som havde for Skik at aflægge uventede Besøg i Sindssygeanstalter for at overbevise sig om, at de bleve tilbørligt ledede. Han aftalte med en inspicerende Læge, at denne paa en bestemt Dag skulde møde ham i Finglas-Anstalten, men uheldigvis hørte hans Secretair, som var en stor Gavtyv, Samtalen og var nedrig nok til at skrive til Forstanderen og meddele ham, at der den og den Dag vilde komme en Patient, som bildte sig ind at være Lordkantsler. Resultatet var, at da Lordkantsleren kom kjørende, blev han strax taget i Forvaring. „Men," protesterede den store Mand, „det maa være en Feiltagelse; jeg er Lordkantsleren; kjender De mig ikke." „Jo, jo!" svarede Forstanderen. „Jeg kjender Dem meget godt. Vi have for Øieblikket tre andre Lordkantslere her." Og den ophøiede Gjæst blev lukket ind i en udpolstret Celle, indtil den inspicerende Læge kom og befriede ham.

Nødvendigheden fødte Opfindelsen, Opfindelsen fødte Mageligheden, Mageligheden fødte Fornøielsen, Fornøielsen fødte Overdaadigheden, Overdaadigheden fødte Fraadseri og Sygdom; disse fremkaldte Armod, som atter fødte Nødvendigheden — dette er Menneskets Udvikling og saa temmelig Alt, hvad det roser sig af.

Aforismer.

Ved alle Regler, som vi opstille, tænke vi i vort stille Sind altid paa een Undtagelse, vort eget Jeg.

*

Enhver af os gjør Regning paa et usædvanligt langt Liv, men Ingen vil indrømme det.

*

Ingen Erfaring saarer vor Egenkjærlighed dybere, end den, at vi kunne erstattes.

*

Den, som ikke kan beherske sig, skyder gjerne Skylden paa sine Nerver, fordi det at være nerveus i vore Dage betragtes som et Tegn paa Genialitet.

Rebus.

Amor og Psyche (som Børn). Efter Maleri af W. Bouguereau.

VED GRÆNSEN.

En Historie fra Finland.

Af Jac. Ahrenberg.

En Septemberdag færdedes jeg langt borte i Øst-Finland. Solen søgte forgjæves at overbevise mig om, at Efteraaret endnu ikke var kommet; den kastede et varmt, gyldent Skjær hen over Fyrretræernes Kroner og lod Barken paa de slanke Stammer lyse i rødt. Dog forgjæves; Kulden havde allerede bidt sig fast i Jorden, den laa paa Lur overalt, hvor Solens Straaler ikke naaede hen, i Skyggen af en mægtig Rullestensblok eller i en Kløft, og dækkedes Solen blot faa Minutter af en Sky, strax brød Kulden frem fra sit Skjul og lod os føle, at Sommerens Saga var forbi.

Jeg paaskyndede mine Skridt for at undgaa Aftenkulden. Veien førte ned mod en Bæk, over hvilken en Bro var kastet; dennes ene Halvdel var forfalden, dens anden i god Stand, det halve Rækværk var raadent, Resten pyntelig malet. Nord for Broen var Veien haard og jevn, paa den modsatte Side fuld af Huller og dybe Hjulspor. Jeg stod ved Grænsen af mit Fødeland; et Skridt til, og jeg var i Rusland.

Her løb hen over Bækkens Bølger og mellem Fyrretræernes Stammer den imaginaire Linie, som delte den store stille Skov mellem tvende Folk, og det tyktes mig, som om Aakanderne vare hvidere, Bregnerne skjønnere og Solens Lys over Skovens Kroner varmere nord for denne usynlige Linie end derovre i det fremmede Land. Kom hid Du, som forkættrer den ældgamle vesterlandske Dannelse i vort Land, Du, som prædiker om Lyset fra Østerland: se denne Egn, er det ikke den samme Sandmasse, samme Skov, samme Agerland nord og syd for denne geometriske usynlige Linie, der løber hen over Lyngen; ja, hvad mere, det er det samme Folk, som boer paa hver Side af Grænsen, det samme Sprog, der tales, den samme Tro, og dog, Enhver, der kommer hid, behøver ei at se den sort-hvid-gule Toldbom for at mærke, at han hinsides den er i et andet Land.

*

I den nærmeste finske By var der ingen Gjæstgivergaard; jeg gik derfor, efter at have parlamenteret med en russisk Toldbetjent, over Grænsen til den nærmeste »hartscheuna,« det vil sige Herberg, snarest Kro. Tvende snavsede Rum udgjorde hele Leiligheden, og begge stank af Tobak, Transtøvler og Spiritus. Inderst i Skjænkerummet tronede et Helgenbillede over en Hylde med mørkegrønne Vinflasker. Kroen eiedes af en Finne, en fed Kareler. De strenge Love mod Brændevinen, der i den senere Tid hævdedes i vort Land, havde her ved Grænsen fremkaldt eiendommelige Forhold. Et Stenkast fra den flød nemlig Brændevinsstrømmen uhindret. Derhen valfarter Folk fra hele Omegnen. Det Brændevin, man ikke vover at smugle ind, det drikker man op. Folk, der endog bo et halvhundrede Werster borte, komme did med Hest og Kærre og stavre som oftest hjem til Fods; baade Øg og Vogn vare druknede i Brændevinsfloden.

Da Klokken slog ti, kastedes Gjæsterne paa Porten, Værelset luftedes, Halm spredtes over tvende Borde, og en Pels maatte tjene som Dyne; det var min Soveplads; at lægge mig i Værtens Slagbænk, det havde jeg ikke Mod til. Jeg bød min Vært Godnat men kunde ikke undlade i Forbigaaende at sige: Hvor kan I, en gammel, velstaaende Mand, dog drive en Haandtering, der styrter hundrede af vore egne Landsmænd i Ulykke?

Hm, hm, svarede Israel Wanhala, saaledes hed han, derom kunde der siges meget. Har De hørt om Luostasaari Donationsjord, om dets forrige Herrer, den Scheumannske Slægt? Nei! Vil De høre lidt om den Sag, Herre, saa faaer De Svar paa Spørgsmaalet, hvorfor jeg blev Krovært.

Og uden at afvente mit Samtykke, satte den Gamle sig paa en skrøbelig Stol og begyndte paa sin Fortælling. Det eneste Tællelys i Værelset oplyste hans rynkede, kloge men haarde Ansigt, der omsluttedes af et kort, kruset Skjæg; til Baggrund havde han et Stykke snavset, graablaat Tapet og et gyseligt Portræt af Keiseren. Som han sad der i sin lange, mørke Frakke, skaaren efter Landets Skik, med de fede Fingre om Piben var han en fuldstændig Type paa Omegnens Befolkning. Jeg, som ikke kan føie mine Ord saa veltalende og dog saa jevnt og naturligt som en karelsk Bonde, maa derfor paa min Vis berette, hvorfor gamle Israel blev Krovært.

*

Han hed Scheumann, var egentlig en Tydsker fra Estland, af lav Herkomst, en arbeidssom Grobian, men haard og grusom. Det sandede Jordsmon paa Donationsgodset — Himlen maa vide, paa hvad Maade det var kommet i hans Hænder — gav ham kun ringe Udbytte for al hans Møie og Flid, men til Gjengjæld gav Donationsbøndernes Stilling ham rig Leilighed til at udvikle sine slette Anlæg. Især forhærdedes hans Sind, efter at hans Hustru — hun stammede fra en finsk Embedsmandsfamilie — var bleven ført til det sidste Hvilested, og hans Sønner, forinden Studierne vare sluttede, sendtes hjem fra en russisk Junkerskole. Talløse vare Rivningerne mellem ham og hans Undergivne; ofte endte de med ligefremme Slagsmaal. Bønderne eiede Jorden fra Arilds Tid som Fædrenearv, og med utrolig Seighed udholdt de alle Slags Lidelser hellere end, som Scheumann ønskede det, at oprette Forpagtningskontrakter med Donationsherren.

Denne var villig til at dele den fælles Jord i ulige Lodder og forpagte dem mod ringe Afgift til Familiefædrene i Byen, men Bønderne negtede det enstemmig. De ræsonnerede som saa: vi

ville ikke forpagte det, der ubestrideligt tilhører os. En Forpagtningskontrakt kan brydes eller opsiges, og saa bliver Enden, at vi maa gaa fra Gaard og Gods.

Det var egentlig Israel Wanhala, i sin Ungdom en rask, stivnakket Kareler, udrustet med en god Portion af det, man kalder Bondeforstand, som var Sjælen i Modstanden. Han støttede de Vankelmodige, talte Byens Sag og tog med bred Ryg og roligt Sind saavel mod Grovheder som Smiger fra Feudalherren og dennes Sønner, Ræveungerne, som de kaldtes for paa Grund af deres lange, røde Haar.

Den haardnakkede Strid mellem Over- og Undermand førtes paa Liv og Død. Brød Ilden en Eftermiddag ud i Faarestalden og fortærede dens uldne Beboere samt Vinterfoderet, vidste Scheumann og hans Ræveunger godt, at Branden ikke skyldtes et Uheld, den var paasat. Fældede Ræveungerne i en maaneklar Nat i Smug et Elsdyr, der græssede i Pilekrattet, fik Lensmanden det stedse at vide, og altid fandtes der En eller Anden, der kunde vidne imod dem. Men til Gjengjæld kunde Israel Wanhala være sikker paa, at Godseieren netop havde Brug for ham og hans Heste paa den Tid, han selv skulde saa eller høste. For Donationsbonden gjaldt Loven: først Herren og bagefter Du selv.

Feudalherren havde imidlertid en mægtig Medhjælper, der i den ulige Strid tilsidst helt havde knust Bondepartiet, og det var Brændevinspanden. Dengang levede man endnu i de gyldne Tider, da man havde Lov at lave Brændevin til Husbehov; men netop som Kampen var bitrest, kom Hjælpen i Form af den nye Forordning om Brændevinen. Scheumann maatte fornagle sine Pander, Brændevin blev Kontrabande, og den Strøm, der havde bragt Donationsherren Guld og hans Undergivne Elendighed, standset. Striden mellem dem tegnede alt til at blive en Seir for Feudalherren, men nu blev den uafgjort og havde maaske varet ved endnu en Menneskealder, hvis ikke en aldeles uventet Begivenhed var kommen imellem og havde ført den ind i andre Baner. Anledningen var naturligvis her som altid en smuk Pige, Wanhalas Datter, Leena.

En varm Sommerdag færdedes Ræveungerne ude paa Mosen for at jage Bekkasiner. Ude paa Mosen vandrede ogsaa Leena og plukkede Multebær. Skjørtet var opkiltret, de hvide Lægge lyste frem mellem Rosmarinens brune Stilke, Halsklædet var gledet ned paa Skuldrene og blottede en prægtig Nakke. Fra den Dag lod Ræveungerne Bekkasiner og Elsdyr i Fred; de satte deres Garn ud efter Fa'er Israels gyldne Høne.

Nu tabte Israel Taalmodigheden, saa meget mere som det gik op for ham, at hans smukke Høne fandt Behag i Ræveungernes Besøg. Han opgav Striden, solgte sin Eiendom, tog sit eneste Barn, sin Leena, med sig og flyttede over Grænsen, hvor han tæt ved Toldbommen leiede et Hus. Over Døren satte han en Enebærgren, saa kunde Alle se, at Huset var en Kro. Israel var bister og mørk i al denne Tid, og man saae ham først fornøiet en smuk Efteraarsdag, da Ræveungerne i fuld Firspring kom ridende til Kroen. Et ondt Smil foer hen over hans kloge Ansigt, dem havde han ventet paa. Da Ræveungerne kom ind i den lille smudsige Krostue og med Ridepisken slog Støvet af de høiskaftede Støvler, stod Leena i hele sin Skjønhed bag Disken med de grønne Brændevinsflasker som Baggrund. Øl, Rom og Brændevin kom frem paa Bordet, Lystigheden steg, Ræveungernes brede Ansigter skinnede høirøde, og fra deres tykke Læber lød Latter og Skjemt, Leenas Deilighed fandt de endnu mere betagende end nogensinde. Fa'er Wanhala lod som ingenting, dog holdt han skarpt Udkig, og da Ræveungerne bleve for nærgaaende, sendte han sin gyldne Høne ovenpaa.

Fra den Dag blev der Liv i Kroen. Ræveungerne trak alle uduelige Landjunkere, alle Omegnens Døgenigte med sig, og Aften efter Aften kom gamle Scheumann forbittret til Kroen for at søge sine Sønner, som han stedse fandt mere eller mindre drukne. Naar den gamle Feudalherre og Bonden mødtes, vexlede de truende Blikke og Miner, men Seiren heldede over mod Wanhala. Brændevinen, som han kjøbte for Rubel og Kopek, solgte han for Mark og Penning. Hans Pengekiste fyldtes, og jo strengere Brændevins-Forordningen overholdtes i Finland, desto større blev Pilegrimsskaren i Israels Kro.

Det var en kold Vinteraften. Ræveungerne sade med Rom og Kort i den inderste Stue. De havde været usædvanlig maadeholdne og rolige denne Aften. Da det led mod Natten, kom gamle Scheumann, som han pleiede, for at hente dem hjem. Indsvøbt i sin Ulvepels var han bister at se til. Israel Wanhala traf ham

i den smalle Forstue; de vexlede ikke et Ord, men det var som om Ild og Krudt mødtes. Mange Aars Had brød pludselig ud i lys Lue. Den tydske Ulv slog Klo i den finske Bjørn, og i den mørke Forstue førtes en kort men hidsig Kamp. Ulven rullede ned ad Trappen og luskede hjem. Men medens Striden kjæmpedes ud mellem Bjørn og Ulv, var den ene Ræveunge brudt ind i Fa'er Wanhalas Hønebur, og og nu var hans lille gyldne Fugl borte.

Broderen sad stille med Hagen støttet mod Haanden og saae mørkt frem for sig. Røgen hvivlede op fra hans Pibe, og gjennem den blaa Damp syntes han at se et Vinterlandskab: Stjernerne glimtede, Nordlyset flammede, Sneen lyste, blaalige Skygger faldt hen over Skovstien, og mellem de snedækte Graner ilede i vild Flugt en Ræveunge, der havde stjaalet en lille hvid Høne. Nu hørte Skoven op, den hvide Horizont bredte sig over frossen Sø, og der, langt borte, i Kulde og Sne, i Vinternattens Mørke, svandt det sidste Glimt af den røde Ræv og dens Bytte.

Nordenvinden føg koldt hen over Søen. Den tilbageblevne Ræveunge frøs lige ind til Hjerteroden. Den var forsvunden, hans korte Drøm om Kjærlighedslykke. Han drog et dybt Suk, bankede Asken ud af Piben og reiste sig op for at gaa.

I det Samme kom Wanhala ind. Han saae sig om efter sin Datter; hun var borte. Rasende af Vrede og Smerte førte han et tungt Slag mod Ræveungens Nakke, og i næste Minut laa denne sprællende i Snedriven. Men Israel gik ind i Kroen, slog Døren til, sank ned over Disken, ved hvilken saa mangen en Drukkenboldt var styrtet om, og Taarer, mere bittre end Malurt, strømmede ned fra hans rødsprængte Øine.

Ræveungen var atter kommen paa Benene, rystede Sneen af sig og begyndte at gaa langsomt hjemad. Ved Toldbommen snublede han over noget tungt og mørkt, der laa paa Veien. Det var et Menneske. Folk ilede til. En Kvinde kom springende med en Fyrrespaan, hun lyste hen over det blege Ansigt; det var den gamle tydske Ulv! Der laa han lige under Toldbommen; en Blodstrøm fra Munden havde farvet Sneen rød. Han var død. Der blev ikke anstillet nogen retslig Undersøgelse om Dødsaarsagen. Den finske Herredshøvding erklærede, at Godseier Karl Scheumann var død indenfor Keiserdømmet Rusland. Den russiske Starost i Grænsebyen svoer ved alle sine Helgene, at velbaarne Karl Karlovitsch havde ligget stendød indenfor Fyrstendømmet Finland.

Saaledes endte den bittre Strid mellem Herren til Luostosaaris Donationsgods og hans Undergivne. Scheumanns Ræveunger vare ødelagte, og Eiendommen kjøbtes af den finske Statskasse. Bønderne vare ligeledes ruinerede; mange af dem førte i St. Petersborg en ussel Tilværelse som Isvoschiker eller lignende. Israel Wanhala, som under andre Forhold kunde være bleven en Pryd for sin Stand, sad der foran mig, gammel og forladt, nedbrudt, fordrukken og oppustet. Og Jorden, denne dyrebare, finske Fosterjord, den laa tør, forsømt og udpint. Mer end een ny Generation maa komme og gaa, inden den atter henter Kraft til ny Høst.

*

Værten havde endt sin Fortælling. Tællelyset var brændt ned og flammede endnu en Gang op i Lysestagen. Han stoppede sin brede Tommelfinger ned i Lysepiben og strøg den af mod Støvleskaftet. God Nat, sa'e han, og kort efter laa han snorkende i sin Slagbænk.

(Aut. Overs. ved H. B.)

OM MAD OG DRIKKE.

Af en Dagdrivers Grublerier.

Jeg har altid holdt meget af at spise og drikke, endog som Barn — især at spise, i denne tidlige Periode af mit Liv. Jeg havde dengang en god Appetit og god Fordøielse. Jeg erindrer en Herre med matte Øine og gulbleg Hudfarve, som en Dag kom og spiste til Middag hos os. I en fem Minutters Tid saae han med synlig Interesse paa, hvordan jeg tog til mig, henvendte sig derpaa til min Fader og sagde: »Lider Deres Søn aldrig af Dyspepsi?«

»Jeg har aldrig hørt ham beklage sig derover,« svarede min Fader. »Lider Du nogensinde af Dyspepsi, Collywobbles?« (Jeg blev kaldt Collywobbles, men det var ikke mit virkelige Navn.)

»Nei, Fader,« svarede jeg: »Hvad menes der med Dyspepsi?«

Min gulblege Ven betragtede mig med et Blik af blandet Beundring og Misundelse. Derpaa sagde han langsomt i en uendelig medlidende Tone: »Det faaer Du nok at vide — med Tiden.«

Min kjære Moder pleiede at sige, at hun holdt af at se mig spise, og det har altid været mig en stor Tilfredsstillelse at vide, at jeg maa have beredt hende stor Glæde i den Henseende. En opvoxende, rask Dreng, som tager sig god Motion og vogter sig for i altfor høi Grad at hengive sig til Studeringer, kan sædvanlig tilfredsstille de strengeste Fordringer til hans Spiseevne.

Det er en sand Fornøielse at se Drenge spise, naar man nemlig ikke selv skal betale Maden. Deres Begreb om et ordentligt Maaltid er følgende: halvandet Pund Rostbeaf med fem, sex store Kartofler (glatte foretrækkes som værende mere solide), en Mængde Gemyse og fire tykke Skiver Yorkbudding, derefter et Par Æbleskiver, nogle grønne Æbler, en Haandfuld Nødder, et halvt Dusin Kager og en Flaske Ingefærøl. Saa lege de Hest.

Hvor de maa foragte os Mænd, som trænge til at hvile os et Par Timer efter at have fortæret en Skefuld Bouillon og Vingen af en Kylling!

Men Drengene have ikke alle Fordelene paa deres Side. En Dreng erfarer aldrig den udsøgte Nydelse af at være mæt. En Dreng føler sig aldrig mæt. Han kan aldrig strække Benene ud, lægge Hænderne bag om Hovedet, lukke Øinene og synke hen i den himmelske Lyksalighed, som Manden føler efter en god Middag. Dette Maaltid har ingen Betydning for en Dreng. For en Mand er det en god Fees Trylledrik, og efterat den er tømt, forekommer Verden os lysere og bedre. En Mand, som har spist godt til Middag, føler en smægtende Kjærlighed til alle andre Jordens Skabninger. Han klapper Katten og kalder den »stakkels Mis« med en Tone af den dybeste Rørelse. Han sympathiserer med Medlemmerne af det tydske Musikkorps udenfor og er bange for, at de fryse; og i Øieblikket hader han ikke engang sin Kones Familie.

En god Middag fremmaner vor bedre Natur. Under dens oplivende Indflydelse bliver mørke og tvære Personer glade og snaksomme. Surmulende, stive Individer, som hele den øvrige Del af Dagen gaa og se ud, som om de levede af Eddike og engelsk Salt, blive lutter Smil efter Middagen, røbe en vis Tilboielighed til at klappe smaa Børn paa Hovedet og tale med dem om Skillinger — i al Almindelighed. Alvorlige unge Mænd tø op og blive muntre, og snobbede unge Mænd med vixede Moustacher glemme at gjøre sig ubehagelige.

Jeg føler mig altid selv sentimental efter Middagen. Det er den eneste Leilighed, da jeg fuldtud kan sætte Pris paa Kjærlighedshistorier.

Naar saa Helten trykker »hende« til sit Bryst i et sidste vildt Favntag og undertrykker en Hulken, føler jeg mig saa bedrøvet, som om jeg havde givet i Whist og givet forkert; og naar Heltinden i Slutningen døer, fælder jeg Taarer. Dersom jeg læste den samme Historie tidlig om Morgenen, vilde jeg le ad den. God eller rettere sagt daarlig Fordøielse har en mærkelig Indflydelse paa Hjertet. Naar jeg vil skrive noget meget Rørende — jeg mener, naar jeg vil *prøve paa* at skrive noget rigtig Rørende — spiser jeg en Timestid forinden en stor Tallerken Kiks med Smør paa, og naar jeg sætter mig ned til mit Arbeide, paakommer der mig en Følelse af uendelig Melankoli. Jeg seer sønderknuste Elskende skilles for evigt ved ensomme Stenter, medens den vemodige Skumring lægger sig tættere og tættere om dem, og kun Klangen af en Kobjælde i det Fjerne afbryder den melankolske Stilhed. Gamle graahaarede Mænd sidde og stirre paa visnede Blomster, indtil deres Blik taages af Taarer. Skjønne smaa Piger vente og længes ved aabne Vinduer; men »han kommer ikke«, og Aarene gaa deres Gang og de solgyldne Lokker blive hvide og tynde. De smaa Børn, de bare paa deres Arme, ere blevne voxne Mænd og Kvinder med egne buttede smaa Plageaander, og de Kammerater, de legede og tumlede sig med, ligge ganske stille under det bølgende Græs. Men alligevel vente de og vente, indtil den ubekjendte Nats mørke Skygger liste sig frem og tætne om dem, og Verden med dens barnagtige Bekymringer forsvinder for deres smertende Øine.

Jeg seer blege Lig tumles om paa skummende Bølger — Dødsleier vædede med bittre Taarer — Grave i øde Ørkener. Jeg hører Kvinders vilde Klageraab, smaa Børns sagte Klynken og stærke Mænds taareløse Hulken. Det kommer udelukkende af de omtalte Kiks. Jeg vilde ikke kunne fremtvinge en eneste melankolsk Tanke efter en Bedekotelet og et Glas Champagne.

En fuld Mave letter i væsentlig Grad Digterens Arbeide, og den poetiske Følelse døer, naar Maven er tom. Vi have ikke Tid eller Lyst til at hengive os til indbildte Sorger, førend vi ere blevne befriede for vore virkelige Bekymringer. Vi sukke ikke over døde Smaafugle, naar Fogdens Folk ere i Huset, og naar vi ikke se nogen Mulighed for at skaffe os vort daglige Brød, lægge vi ikke Vægt paa, om vor Elskedes Smil ere kolde eller varme eller lyse eller hvad de ere.

Enfoldige Mennesker — naar jeg siger »enfoldige Mennesker« i denne foragtelige Tone, mener jeg Personer, der ikke ere af samme Anskuelse som jeg. Skulde der være Nogen, jeg foragter mere end Andre, er det Den, der ikke synes fuldkommen det Samme som jeg i enhver Henseende. Enfoldige Mennesker, sagde jeg, som ikke have nogen synderlig Erfaring i nogensomhelst Retning, søge at indbilde os, at Sjælens Kvaler ere langt mere pinlige end Legemets. En romantisk og rørende Theori, fuld af Trøst og Husvalelse for den elskovssyge Ungersvend, som fornemt seer ned paa en stakkels Djævel med blegt, udtæret Ansigt og tænker ved sig selv: »O, hvor lykkelig er Du ikke i Sammenligning med mig!« — saa tillokkende for gamle korpulente Herrer, der snakke om de Fattiges Overtag over de Rige. Men det er noget Snak altsammen. Et smertende Hoved faaer os snart til at glemme et smertende Hjerte. En daarlig Finger forjager alle Erindringer, som ellers opvækkes af en tom Stol. Og naar man er rigtig sulten, glemmer man alt Andet.

Vi skinnende, velnærede Mennesker kunne neppe fatte, hvad det vil sige at være sulten. Vi vide, hvad det er ikke at have Appetit og at vrage de lækkre Retter, der sættes frem for os, men vi forstaa ikke, hvad det vil sige at savne Mad — ikke at eie saa meget som en Bid Brød, naar Andre ødsle med det — med lystent Blik at stirre paa tarvelige Spisevarer indenfor snavsede Vinduer, at længes efter en Bid Flæskepandekage, naar man ikke har Penge til at kjøbe den for — at føle, at en Brødskorpe vilde være en Lækkerbidsken og et Ben et Festmaaltid.

Sulten er en Delikatesse for os, en pikant, appetitvækkende Sauce. Det er nok værdt at blive sulten og tørstig blot for at opdage, hvilken Nydelse der ligger i at spise og drikke. Naar Du vil have, at din Budding rigtig skal smage Dig, gaa saa en Tour paa fire Mil efter Frokosten og nyd ikke noget, førend Du kommer hjem. Hvor dine Øine saa ville straale ved Synet af den hvide Borddug og de dampende Retter. Med hvilket Suk af Tilfredshed vil Du saa sætte det tømte Ølkrus fra Dig og tage fat

med Kniv og Gaffel! Og hvor tilfreds føler Du Dig ikke bagefter, naar Du reiser Dig fra Bordet, tænder en Cigar og smiler til Alle.

Men dersom Du følger dette Raad, saa overbeviis Dig imidlertid om, at den gode Middag venter Dig ved Hjemkomsten, thi ellers vil Du føle Dig grusomt skuffet. Jeg kommer i Tanker om en god Ven jeg havde — Joe, den kjære, gamle Joe. Ak, vi tabte hinanden afsyne i Livets Taage. Det er vist otte Aar siden jeg saae Joseph Taboys. Hvor behageligt vilde det ikke være at gjense hans venlige Ansigt, trykke hans kraftige Haand og endnu engang høre hans hjertelige Latter! Han skylder mig desuden fjorten Shilling. Nuvel, vi vare ude paa en lille Udflugt sammen, og en Morgen spiste vi tidligt Frokost og begave os ud paa en ualmindelig lang Fodtour. Vi havde bestilt en And til Middag. Vi sagde: »Skaf os en stor And, for vi er forfærdeligt sultne, naar vi kommer hjem;« og ligesom vi skulde til at gaa, kom Værtinden imod os med straalende Øine. Hun sagde: »Jeg har skaffet Herrerne en And, som kan sige Sparto. Hvis De kan magte den, vil jeg kalde det godt gjort;« og hun præsenterede en Fugl omtrent saa stor som en Dørmaatte. Vi smilede af Glæde over dette Syn og sagde, at vi skulde prøve ad. Vi sagde dette med den stolte Selvbevidsthed hos Mænd, som kjende deres Evne. Derpaa begave vi os afsted.

Vi gik naturligvis vild. Jeg gaaer altid vild paa Landet, og det gjør mig rasende, da det ingen Nytte er til at begjære Oplysninger af de Personer man møder. Man kan ligesaa godt spørge en Pige, som gjør istand i meublerede Værelser, om hvordan en Seng skal redes, som at vente, at en Bondekarl skal kjende Veien til den næste By. Du maa tre Gange høit gjentage Spørgsmaalet, inden Lyden af din Røst trænger igjennem hans Pandeskal. Tredie Gang løfter han langsomt Hovedet og stirrer sløvt paa Dig. Du skriger Spørgsmaalet ud for fjerde Gang, og han gjentager det efter Dig. Han grunder saa længe, at Du magelig kunde tælle til tohundrede, hvorpaa han begynder at tale med en Fart af tre Ord i Minuttet og troer, »at den gjenneste Vei nok er —« Nu faaer han Øie paa en anden Idiot, som kommer gaaende henad Veien, raaber til denne, hvad der er Tale om, og begjærer hans Raad. Saa drøfte disse To Sagen i henved et Kvarterstid og blive tilsidst enige om, at Du skal gaa ligefrem, dreie af tilhøire, stige over den tredie Stente, saa gaa tilvenstre forbi Jimmy Milchers Lade, gaa tværs over den store Mark og gjennem Ledet ved Forpagter Grubbins Høstak, saa følge en Gangsti, indtil Du kommer hen til den Bakke, hvor Veirmøllen stod — men den er borte — og saa dreie af tilhøire efter at være gaaet forbi Stiggins nye Gaard; og Du siger »Tak« og gaaer videre med en gyselig Hovedpine men uden ringeste Anelse om Veien, eftersom det Eneste Du tydeligt har opfattet, er, at der etsteds findes en Stente, som Du skal over, og ved næste Omdreining af Veien træffer Du paa fire Stenter, som alle føre i forskjellige Retninger!

Vi havde gjennemgaaet denne Prøvelse tre eller fire Gange. Vi havde vadet gjennem Aaer, arbeidet os gjennem Hækker og klattret over Stengjærder. Vi vare komne op at skjændes om, hvis Skyld det var, at vi først gik vild. Vi vare blevne rigtig ubehagelige, ømfodede og trætte. Men til Trods for alt dette holdt Tanken paa Anden Modet oppe. Som et herligt Drømmebillede afspeilede den sig for vore trætte Øine og drev os fremad. Tanken paa den virkede som et Hornsignal paa de segnende Soldater. Vi talte om den og opmuntrede hinanden med vore Erindringer om Fuglen. »Afsted«, sagde vi, »Anden bliver ødelagt.«

Vi følte en stærk Fristelse til at gaa ind i en Kro, vi kom forbi underveis, og faae os lidt Ost og Brød; men vi afholdt os tappert derfra: vi vilde spise Anden med desto større Nydelse, naar vi vare rigtig forsultne.

Vi bildte os ind, at vi kunde mærke Lugten af den, da vi endelig nærmede os Byen, og tilbagelagde den sidste halve Fjerdingvei i tre Minutter. Vi fore op paa vort Værelse, vaskede os, skiftede Klæder, gik ned i Spisestuen, satte vore Stole hen til Bordet, toge Plads og gnede Hænderne, medens Værtinden tog Laaget af; og jeg greb strax til Kniv og Gaffel og begyndte at skjære Anden for.

Den syntes at trænge til at skjæres. Jeg arbeidede med den i henved fem Minutter uden at gjøre det ringeste Indtryk, da Joe, som havde siddet og spist Kartofler, bad om at faae at vide, om det ikke var bedre, at En, der forstod at skjære for, paatog sig Hvervet. Jeg ændsede

ikke hans dumme Bemærkning men rettede et nyt Angreb paa Fuglen; og denne Gang med saadan Styrke, at Dyret forlod Fadet og tog sin Tilflugt til Gulvet.

Vi fik den snart samlet op igjen, og jeg var forberedt paa en ny Anstrengelse. Men Joe begyndte at blive ubehagelig. Han sagde, at hvis han havde tænkt, at vi skulde spille Bold med Middagsmaden, kunde han ligesaa gjerne have spist en Bid Brød og Ost forinden.

Jeg var altfor udmattet til at disputere. Jeg lagde Kniv og Gaffel fra mig med Værdighed og tog en anden Plads. Nu skulde Joe prøve sin Lykke. Han arbeidede en Stund med det ulyksalige Dyr i Taushed, mumlede derpaa: »Forbistrede And,« og tog Frakken af.

Vi kløvede tilsidst Tingesten ved Hjælp af et Hugjern; men den var aldeles umulig at spise, og vi maatte lade os nøie med Gemyse og Æblekage til Middag. Vi prøvede paa at faae en Bid af Anden, men det var ligesom at tygge Viskelæder.

Det var lumpent at slagte den Andrik. Men der findes ingen Ærbødighed for gamle Institutioner her i Landet.

Jeg begyndte denne Afhandling i den Hensigt at skrive om Mad og Drikke, men jeg synes hidtil udelukkende at have holdt mig til Maden. Nuvel, Drikkevarer er et af de Emner, med hvilket det ikke er raadeligt at vise sig at være altfor fortrolig. Den Tid er forbi, da det blev anseet for mandigt at gaa beruset iseng hver Aften; og et klart Hoved og en sikker Haand paadrage ikke længer deres Eier nogen Bebreidelse for Kvindagtighed. Tvertimod betragtes en spritduftende Aande, et rødblisset Ansigt, en ravende Gang og en hæs Stemme snarere som Kjendetegn paa en Deliriumskandidat end paa et ordentligt Menneske.

Men endog i vore Tider er Menneskeslægtens Tørst noget Overnaturligt. Vi drikke bestandig af en eller anden Grund. Vi føle os aldrig tilfredse, uden at vi have et Glas foran os. Vi drikke før Maaltidet, under Maaltidet og efter Maaltidet. Vi drikke, naar vi møder en Ven, og ligesaa, naar vi tage Afsked med en Ven. Vi drikke, naar vi tale, naar vi læse og naar vi tænke. Vi drikke paa en Andens Velgaaende og ødelægge vort eget. Vi drikke for Hans Majestæt, for Hæren og for Damerne og for hvemsomhelst, som egner sig dertil, og jeg troer, at vi, hvis Forraadet slap op, vilde drikke for vore Svigermødre.

I Paranthes sagt *spise* vi aldrig Nogens Skaal men drikke den altid. Hvorfor skulde vi ikke kunne reise os en og anden Gang og spise en Kage paa Nogens Velgaaende.

Jeg for min Part kan slet ikke forstaa, hvorfor de fleste Mænd skulle drikke bestandigt og jevnt. Jeg kan nok forstaa, at Folk drikke for at drukne Sorger eller forjage vilde Tanker. Jeg kan forstaa, at den uvidende Hob forfalder til Drukkenskab — ja, naturligvis er det oprørende, at den gjør det — oprørende for os, som eie hyggelige Hjem med alle Livets Behageligheder og Glæder omkring os, at Beboerne af fugtige Kjældere og luftige Loftskamre skulle krybe ud af deres elendige Huler til Skjænkestuens Varme og Lys og søge for en kort Stund at føres bort fra deres mørke Verden paa Brændevinens Lethe-Bølger.

Men inden Du opløfter dine Hænder i Forfærdelse over deres daarlige Levnet, betænk saa, hvad Livet virkelig indeholder for disse stakkels Skabninger. Forestil Dig Elendigheden og Usselheden i deres dyriske Tilværelse, som henslæbes Aar efter Aar i det trange, stinkende Hul, hvor de krybe sammen, hentæres og dø; hvor smudsige Børn skrige og slaaes, og sjuskede, høirøstede Fruentimmer puffes, bande og kives; hvor Gaden udenfor flyder over af væmmeligt Skarn, og Nabohuset er som en Daarekiste med dets Hyl og Stank.

Tænk, hvilket fortørret Siv dette Livs skjønne Blomst maa være for disse aandsfattige, sjælløse Skabninger. Hesten i sit Spiltov mærker Duften af det fine Hø og tygger fornøiet den modne Havre. Lænkehunden i sit Hus seer paa den varmende Sol, drømmer om en herlig Jagt over de dugvaade Marker og vaagner med et Glædesglam for at hilse en kjærtegnende Haand. Men disse i Støvet krybende Skabninger vide ikke, hvad en Lysstraale er. Fra det Øieblik de forlade deres usle Leie til den Stund, de atter kaste sig ned paa det, leve de ikke et eneste Øieblik af virkeligt Liv. Adspredelser, Fornøielser, Selskaber kjende de ikke engang af Navn. Glæde, Sorg, Latter, Taarer, Kjærlighed, Venskab, Længsel, Fortvivlelse ere tomme Ord for dem. Fra den Dag af, da deres Barneøine første Gang

saae sig om i deres smudsige Verden, til den Dag, da de med en Ed lukke dem for bestandig, og deres Ben gjemmes i Jorden, varmes de aldrig til menneskelig Deltagelse, ledes de aldrig til en eneste Tanke, oplives de aldrig af et eneste Haab. Lad dem i den barmhjertige Guds Navn skylle den bedøvende Drik ned i deres Hals og for et kort Øieblik føle, at de leve!

Ak, vi kunne være saa sentimentale som vi ville, men Maven er Lykkens virkelige Sæde her i Verden. Kjøkkenet er det fornemste Tempel, hvor vi holde vor Andagt, dets flammende Baal er vor vestaliske Ild, og Kokken er vor Ypperstepræst. Han er en mægtig og tillige velvillig Troldmand. Han bortmaner alle Sorger og Bekymringer. Han fordriver alt Fjendskab og sætter Liv i al Kjærlighed. Vor Gud er stor og Kokken hans Profet. Lader os spise, drikke og være glade.

Jerome K. Jerome.

ERLACHHOF.

Roman af Ossip Schubin.

(3. Fortsættelse.)

Nu er han borte. Hvor Tiden dog snegler sig langsomt hen i Mørket, naar man venter. Med ensformig Styrke, i en Slags storartet Firefjerdedels Takt strømmer Regnen ned fra Himlen, Save bruser og larmer — ellers høres Intet vidt og bredt. Stella seer sig om efter Hestene. Den Ene ligger, med alle Fire strakte fra sig, i Veimudderet, i den Stilling, hvori man afbilder skudte Heste paa Slagmarkerne; den Anden tygger med inderlig Fornøielse paa et Par Græskarranker, der hænge ned over Havegjerdet. Af og til opklarer et rødt eller blaat skinnende Lyn det ensformige Mørke. Stella tager sit Uhr frem, for ved denne momentane Belysning at orientere sig om Tiden. Uhret skulde da ikke være gaaet istaa — nei, der er virkelig kun forløbet et Kvarter siden Edgars Forsvinden.

Da høres en Vogns Rullen gjennem Saves Larmen og Regnens Susen. Lyden af en menneskelig Stemme træffer Stellas Øre. Er det Rohritz? — Nei, det er ikke hans Stemme, det er overhovedet ikke en enkelt Stemme. Det er fire eller fem mistænkelig hæse Stemmer, Krainere, som, skraalende en monoton slavisk Melodi, fare forbi i en lille Kurvevogn. Ved det røde Lynskjær seer hun det uhyggelige Selskab, Kusken pisker rasende paa en meget lille Hest, som med vidt opspilede Næseboer og flagrende Manke galoperer gjennem Dyndet.

Stellas Hjerte banker, hendes store Mundforraad er fuldstændig sammenskrumpet Og atter forløbe et Par Minutter. Nu hører hun Skridt . . . Kommer han? . . . Nei, Skridtene nærme sig fra den modsatte Side — det er snublende, slæbende Skridt, en Berusets Skridt.

En ubeskrivelig, taabelig Angst griber hende. Saa hører hun den raske, skarpe Rhytme af en Mands elastiske Skridt.

»Baron Rohritz!« raaber hun, saa høit hun kan, »Baron Rohritz!«

Skridtene gaa over til hastigt Løb. Et Minut efter staaer Rohritz hos hende.

»For Guds Skyld, hvad er der paafærde?« udbryder han meget urolig.

»Aa, ingenting, ingenting . . . ikke andet end en fuld Mand. Mit Mod har ynkeligt svigtet mig — hvis De ikke var kommen i rette Tid, havde jeg bestemt af Skræk styrtet mig i Save. Men nu er jo alting godt. Vognen kommer vel?«

»Jeg kunde desværre ikke opdrive en, kun en Dreng, der skal trække Hestene hjem. Hvis man blot kunde forlade sig nogenlunde paa de forbistrede Krikker, vilde jeg have sat Dem op paa den mindst ødelagte og i langsom Skridtgang ført Dem hen til Kroen. Men desværre er jeg overbevist om, at Dyret ikke kan bære Dem. Det vilde styrte om med Dem i den første den bedste Pyt. Jeg kan med den bedste Villie ikke hjælpe Dem. De maa prøve paa at gaa det Stykke Vei. Her har jeg taget en af Færgekonens Sko med.«

Og medens Stella stikker sin lille, forbundne Fod i den uhyre Blanklædersko, giver Rohritz

den medbragte Dreng Paalæg om at fiske hans Plaid og Regnkappe op af Mudderet og i al Mag trække Hestene hen til Kroen. Idet de gaa, hører han og Stella de drævende Tilraab, med hvilke Drengen søger at ruske Hestene op af deres lammende Søvnighed.

Støttet til sin Kavalers Arm gjør Stella sit Bedste for at komme afsted, uden at tilstaa, at hendes Smerter med hvert Minut blive mere og mere pinlige; hendes Bevægelser blive mere og mere møisommelige og ængstelige, en dæmpet Klynken træder frem mellem hendes Læber.

»Lad mig hvile mig blot et eneste Øieblik!« beder hun forlegen, skamfuld over en Hjælpeløshed, med hvilken ethvert normalt organiseret Fruentimmer vilde have koketteret.

»Det gaaer ikke an længer!« tænker han ved sig selv, og idet han bøiede sig ned til hende, sagde han med stor Bestemthed: »Jeg beder Dem, læg Deres høire Arm om min Hals — men tag godt fat, behandl mig aldeles som *porte-faix!*«

»Men Baron . . .«

»Maa jeg bede, ingen Indvendinger — denne Gang befaler jeg!« Han taler meget venligt, men med stor Autoritet.

Halv maskinmæssigt adlyder hun ham. Han bærer hende fast og sikkert, uden at snuble, uden at røbe den ringeste Træthed. I Begyndelsen er hun eiendommelig tilmode, saa langsomt, efterhaanden paakommer der hende en behagelig Følelse af at være velforvaret — hendes Tanker svæve tilbage, langt . . . langt . . . til hin Tid, da hendes Fader skjulte hende under sin store Rytterkappe, og hun fra det varme Mørke kigede ud i Verden gjennem en snever Aabning. Minutterne ile!

»Vi er ved Maalet!« siger Rohritz meget hæst.

Hun seer op. Tre, fire Vinduer skinne rødliggult fra en klodset Bygning ud i Nattens Mørke. Han sætter hende ned udenfor Krodøren.

»Tak!« mumler hun halvhøit, uden at se paa ham. — Han tier.

Gjæstestuen er tom. I den store Kakkelovn brænder en lystig Ild, Lugten af Enebær, som ryge paa Ovnfladen, krydrer Atmosfæren, der til Trods for det aabentstaaende Vindue er ubehagelig svangret med Dunsten af gammel Ost, Øl og billig Tobak. I et bredt Skab seer man mellem forskjellige Mærkeligheder af Glas og Porcellain et Par Sukkerskibe med Papirflag og en Brudekrans med krøllede, hvide Mousselinsblomster og arsenikgrønne Blade. Portræter af de to Majestæter, endnu meget ungdommelige, hidrørende fra Kroningstiden, hænge tilhøire og venstre for dette Meubel.

Mellem de mange, med sort Voxdug betrukne Borde staaer et propert dækket med en rødblomstret Dug, grønlige Glas, blaamalede Tallerkener og Jernknive og Gafler med sorte Træskafter. Værtinden, et kollossalt Fruentimmer, der seer ud som en om Midten sammenbunden Halmsæk, kommer for at modtage de to Forulykkede og tilbyde Stella hele sin Garderobe.

»Kan vi da ikke kjøre videre?« spørger Stella forundret.

»Nei desværre. Jeg har sendt Bud til det nærmeste Sted efter en Vogn, men Budet kan ikke være tilbage før om en Time. Og De maa være forberedt paa en yderligere Ubehagelighed, vi bliver tvungne til at gjøre en lang Omvei, Broen ved Gröblach er ødelagt, og Save fører Plankerne med sig, hvorfor Færgefarten foreløbig er indstillet.«

»Du kjære Gud!« sukker Stella, som imidlertid har taget sin drivvaade Regnkaabe af og kastet et tykt rødt Forklæde, som den tjenstvillige Værtinde har laant hende, over Skuldrene, »naa, vi har da ialtfald Tag over Hovedet.«

Imidlertid bringer Værtinden paa en græsgrøn Bakke et Fad med Æg og Skinke og et Krus Øl.

»Jeg har bestilt en lille Souper til os. Jeg kan ikke indestaa for Retternes særlige Fortrinlighed,« siger Rohritz paa Fransk til Stella, »men det vilde glæde mig, hvis De kunde beslutte Dem til at spise lidt Varmt. Derved vil De snarest undgaa en Forkjølelse.«

Stella gjør slet ikke Mine til at vise sig kritisk overfor det tilbudte Maaltid.

»Hvor gemytligt!« udbryder hun, idet hun tager Plads ved det dækkede Bord, »jeg er forfærdelig sulten og havde slet ikke vovet at haabe at faae nogetsomhelst før Midnat!«

Det glæder ham at sidde ligeoverfor hende og se ind i hendes kjønne, venlige Ansigt, det glæder ham at le ad hendes lystige Indfald.

Vilde det ikke være rart, hver Dag at sidde saaledes overfor hende, hæge om den stakkels, vildsomme unge Pige — at forvænne og gjøre hende lykkelig efter Hjertenslyst. »Grib til, grib til!« tilraaber hans Hjerte ham; »hendes Livslod er haard, hun er taknemmelig for en Smule Deltagelse, vil ikke være Dig ugunstig stemt, til Trods for Dine graa Haar!« Men Fornuften siger: »Hold inde — hun er et Barn! Ganske vist, hvis hendes Hjerte virkelig, som det hidtil var forekommet ham, var fuldstændig frit, saa . . .«

Medens han, fordybet i disse bekymrede Grublerier, bliver mere og mere taus, taler hun muntert om alt muligt og tager med misundelsesværdig Appetit for sig af de frugale Retter.

»Den er allerkjæreste, vor improviserede Souper,« udbryder hun, næsten lige saa hyggelig som de smaa Soupers i Hôtel Britannia, som Papa pleiede at have til mig, naar jeg kom hjem fra et Selskab og var saa forsulten, som man bliver det i en venetiansk Soirée,

hvor man morer sig udmærket og ikke faaer noget at spise.

»Det lader altsaa til, at Deres Bal hos Giovanelli ikke har været den eneste Gang, De er traadt i Forbindelse med det venetianske Selskab?« bemærker Rohritz, idet han retter et forskende, næsten indiskret gjennemtrængende Blik paa hende.

»Før Papas Tilstand forværredes, gik jeg flere Gange ud. Papa holdt paa, at Grevinde L . . . skulde ledsage mig. Og særlig paa Lady Stairs Modtagelsesaftener morede jeg mig næsten ligesaagodt, som jeg kjedede mig paa Giovanellis Bal. Danse kan jeg vel ikke — men passiare,« hun leer lidt forlegen, som om hun vilde gjøre Nar ad sig selv for sin Veltalenhed — »passiare, det kan jeg!«

»At man i venetianske Soiréer ikke faaer noget at spise, veed jeg af egen Erfaring,« siger Roritz lidt gnavent, »men hvordan man kan more sig i venetianske Soiréer, fatter jeg absolut ikke. Det venetianske Selskab er jo forfærdeligt — især Mændene er utaalelige.«

»Det har jeg ikke fundet,« forsikkrer Stella, rystende paa Hovedet, med sin sædvanlige, alvorlige Naivitet, »paa ingen Maade.«

»De maa dog indrømme, at Italienerne have en saa slet Tone, at . . .«

»Jeg traf jo ikke alene sammen med Italienere — jeg traf Østerrigere, Englændere, Russere, men *au fait.*« Stella stirrer tankefuld hen for sig, saa siger hun med Overbevisning: »Den netteste af dem Alle, min ganske specielle Ven, var dog en Italiener, Fyrst Zino Capito.«

»Han betragter sig egentlig som Wiener, henkaster Rohritz.

»Men han er dog født i Rom,« svarer Stella.

»Jeg seer, at De kjender ham nøie,« bemærker Rohritz.

»Vi omgikkes meget med hinanden,« passiarer Stella frimodigt, »vi boede i et og samme Hotel, Papa og jeg og Fyrsten. Han sad ved Siden af mig ved *table d'hôte*, naar Veiret var godt, seilede vi ud i hans Kutter, og om Aftenen kom han tidt ind til os for at spille Bésigue med Papa. Han var saa elskværdig imod Papa!«

»Selvfølgeligt!« bemærker Rohritz.

»Han synes at være Dem antipathisk?« spørger Stella noget forundret.

»Ikke i mindste Maade, vi kom altid meget godt ud af det sammen,« forsikkrer Rohritz koldt, »jeg kjender ham meget nøie, vi er besvogrede, min ældste Broder er gift med hans Søster Therese.«

»Aa, er hun ligesaa smuk som han?« spørger Stella naiv.

»En nydelig, destingueret Skikkelse, men ligner ham imidlertid slet ikke,« og med en mere og mere ubehageligt fremtrædende Skarphed i Tonen tilføier han: »Finder De ham virkelig saa smuk?«

Idetsamme kommer Værtinden ind med et Fad appetitlige Jordbær. Stella takker hende venligt for den fortrinlige Souper, Værtinden henvender nogle Ord paa Kreinerisk, som Stella ikke forstaaer, til Rohritz, og han tager sin Monocle paa, hvilket hos ham altid betegner et tiltagende daarligt Lune.

Efterat Konen har trukket sig tilbage, bemærker han med en let Blinken:

»Hvor mange Aar var det De sagde, at jeg var for ung til at være Deres Fader, Baronesse Stella — fire eller fem, ikke sandt? *Eh bien*, Værtinden lader til at være af en anden Mening — hun gratulerede mig just til min nydelige Datter.«

Men Stella har ikke Tid til at give ham nogetsomhelst Svar — forskrækket hefter hun Blikket paa den hvide, med Blomster bemalede Uhrskive, der hænger paa Væggen.

»Er Klokken virkelig allerede halv elleve?« udbryder hun; »nei, Gud ske Lov, Uhret staaer. Hvad er Klokken, Baron Rohritz?«

»Et Kvarter over elleve,« siger han, selv forundret og ubehagelig berørt, »jeg forstaaer ikke, at Budet endnu ikke er kommet med Vognen.«

»For Guds Skyld,« udbryder Stella ude af sig selv, »hvad vil Mama sige!«

»Vær dog fornuftig! Deres Moder kan da umulig tillægge Dem nogen Skyld i dette Tilfælde; hun maa jo være bleven underrettet om, at Færgeforbindelsen er afbrudt,« siger han, selv meget urolig.

»Ja, men da hun ikke veed, hvad der er hændt os, vil hun finde, at vi har havt Tid nok til at naae Wolfsegg, selv ad den længste Omvei. De havde sikkert den bedste Villie, men det havde alligevel været langt, langt bedre, at Hans var bleven hos mig. Han er nøie kjendt med Egnen og besidder den Energi, der er nødvendig for at opnaae noget hos disse dovne Krainere.«

»Jeg troer ikke, at det uagtet al hans Energi og Stedkundskab var lykkedes ham at skaffe Dem en Vogn,« siger Rohritz med voxende Irritation.

»Naar Færgen ikke gaaer, kunde vi maaske sætte over i en Baad,« hulker Stella.

»Jeg skal se, hvad der lader sig gjøre,« svarer han, »ialtfald vil det ikke være min Skyld, hvis Deres Mama ikke er fuldstændig beroliget før et Kvarter er gaaet.«

Dermed forlader han Værelset. Lidt efter kommer Værtinden igjen ind.

»Hvor er Deres Hr. Papa?« spørger hun.

»Han er gaaet ud for at se efter, naar og hvordan man kan komme over Save.«

»Inat lader det sig ikke gjøre,« udbryder Værtinden. »Han vil da vel ikke . . .« Hun

sætter Tallerkenen med Ost, som hun har bragt med, paa Bordet og skynder sig ud.

Stella bliver eiendommelig til Mode. Hvad har han for? Hvorfor er Værtinden bleven saa heftig forskrækket? Hun humper hen til et af de aabne Vinduer, opdager Rohritz, der staaer ved Flodbredden og i det slaviske Landsmaal, som Stella ikke forstaaer, forhandler ivrigt med et mandligt Individ; hun strækker Hovedet frem. Det er egentlig ophørt at regne, det sorte Skyvæv er sønderrevet. Med blaaligt Skjær seer Maanen ned fra Himlen og strøer sølverne Lysblink henover den stille Landevei med dens Virvar af Vandpytter og dybe Hjulspor, over den vildt larmende Save med dens skumtoppede Bølger, over det sorte Tag paa den Hytte, som tjener til Opholdssted for Færgefolkene, og over en gyngende Baad, der er fortøiet ved Bredden. En pludselig Angst griber Stella, en Angst, som er større og mægtigere end den barnagtige Frygt for at faae Skjænd af den uretfærdige Moder. Saa kommer Værtinden ind til hende.

»Med Herren er der ikke noget at stille op — han er saa stivsindet — Færgen kan ikke gaa ud, og ingen Skipper vil ro ham over — nu vil han tage alene med Baaden over til Wolfsegg og Ingen kan tale ham tilrette.«

Stella seer Rohritz stige ned i Baaden, som Fiskeren haandterer med Lænken, der holder den fast til Bredden — uden at tænke paa de Smerter, som hendes saarede Fod bereder hende, styrter hun ud, over den dyndede Vei ned til Bredden, hvor Fiskeren allerede har gjort Lænken los og staaer i Begreb med at støde Baaden fra Bredden, der paa dette Sted er grundet, ud i den dybe, rivende Strøm.

»For Guds Skyld, er De fra Forstanden?« raaber hun til Rohritz; »hvad tænker De paa!?«

Rohritz vender sig hurtigt om. I Maaneskinnet mødes deres Øine.

»Efter det, De har sagt til mig, har jeg ingen anden Udvei, end at værne Deres Rygte med Indsats af hele min Personlighed. — Stød fra!« raaber han til Fiskeren.

»Nei,« udbryder hun, »det er jo slet ikke faldet mig ind at tænke paa mit Rygte — jeg var kun feig og bange for Mama.«

Fiskeren staaer raadvild — Rohritz tager Roret i Haanden.

»Stød fra!« raaber han ærgerlig.

»For mig gjerne,« udbryder Stella, »men De tager mig med!« Med disse Ord er hun sprunget i Baaden, og da hun støder sin stakkels daarlige Fod mod et haardt Brædt, synker hun sammen af Smerte. »Jeg var feig, ja, ja, jeg var bange for Mama, men jeg foretrækker dog, fremfor at De drukner, at Mama ikke taler til mig!« hulker hun.

Hendes taarefulde Øine fæste sig ængsteligt paa ham og hendes bløde, skjælvende Hænder gribe fat i hans Arm. Rundom Baaden pladske Bølgerne: »Grib til, grib til, det er Lykken, der ligger ved din Fod!«

Han bliver baade hed og kold, han bukker sig ned, løfter hende op.

»Men Stella, min stakkels ufornuftige Engel,« begynder han.

I samme Øieblik hører man Vognraslen, derpaa Ritmesterens Stemme:

»Rohritz, Rohritz!«

»De er befriet!« siger Rohritz og trækker Veiret dybt.

Det viser sig nu, at Ritmesteren ad en lang Omvei med en leiet Vogn har opsøgt de to Forulykkede. Generalen, som, hvilke ubehagelige Egenskaber han end maatte besidde, er en *gentleman coachman* af første Rang, har erklæret sig rede til at kjøre den med de livlige Juckere forspændte Landauer hjem.

»Hvad har I saa taget Jer for, hvad er der hændt Jer?« spørger Ritmesteren de To, ryster afvexlende paa Hovedet, leer eller slaaer Hænderne sammen, da de Begge, talende i Munden paa hinanden, fortælle deres Lidelseshistorie.

Saa bliver Stella pakket ned i den lille Vogn, Rohritz tager Plads hos hende, og Ritmesteren kryber sammen paa det forreste, meget umagelige Agebrædt.

Et knapt Kvarter efter er Stella falden i en tryg Søvn. Rohritz drager Plaiden sammen om hendes Skuldre, uden at hun mærker det.

»Hun er dødtræt,« hvisker han; »jeg haaber blot, at det ikke har noget at betyde med hendes Fod. Har I været meget bange?«

»Min Hustru var ude af sig selv, min Søster tog derimod i Begyndelsen Sagen med Ro, indtil Stase satte hende idiotiske Anstændighedsnykker i Hovedet, saa tabte hun Contenancen, talte dumt Tøieri, skjældte afvexlende ud paa Dig og den Lille og traskede op og ned i Kroen i Wolfsegg ligesom en Bjørn i et Bur, indtil det blev mig for broget, og jeg lod hele Selskabet expedere hjem under Generalens Ledelse og begav mig afsted for at opsøge Jer. Hvordan har Stella fundet sig i det, har hun gjort Dig hed om Ørene?«

»Nei, hun var meget rolig.«

»Hun er en rar Fyr, ikke sandt? Hun har allerede gaaet meget igjennem! Stakkels Væsen! Naa, jeg lod mig naturligvis ikke forstaa med det overfor Stase, men, mellem os sagt, hvis en Anden havde været i dit Sted, vilde Eders Eventyr have berørt mig meget ubehageligt.«

»Mine graa Haar har stolt hjulpet din Niece ud over Situationen,« forsikkrer Rohritz, »Krokonen var fuldt og fast overbevist om, at jeg var hendes Fader.«

»Aa . . . Dumheder!«

»Hm, disse Dumheder har ialtfald i det rette Øieblik gjort mig mit Standpunkt klart,«

mumler Rohritz, »og *entre nous soit dit n'en reparlons jamais* — det var nødvendigt.«

*

Ritmesteren, som selvfølgelig ved disse Ord kommer til at tænke paa Vennens saa pludseligt sørgelig forandrede Formuesomstændigheder, sukker og tænker: »Skade!«

XV.

Da de tre Efternølere lidt efter Midnat dukke op i Erlachhof, finde de endnu de Andre forsamlede i Spisestuen om Resterne af en meget fortørret Diner. Stase, i en blegrød Peignoir, raaber til Rohritz, lige idet han træder ind:

»Jeg har vundet mit Væddemaal — sex Par *gants de Jouvain* — jeg havde nemlig væddet med Kathrine om, at — De vilde blive forsinket, ha, ha, ha!«

»Det var let at forudse ved Hestenes og Veienes slette Tilstand,« svarer Rohritz og rynker Panden.

For Stella, som meget ængstelig nærmer sig sin Moder, løber hele Sagen heldigt af. Da hos Oberstinden dog en naturlig Følelse af moderlig Bekymring tilsidst har fortrængt de Betænkeligheder, som Stase kunstigt har indpodet hende, saa glemmer hun i sin oprigtige Glæde over at se hende sund og rask for sig endog at skjænde paa hende. For at forebygge et muligt *on further consideration* bagefter dumpende Anfald af Vrede fra hendes Side og alle yderligere daarlige Vittigheder, aflægger Ritmesteren øieblikkelig en detailleret Beretning over de forskjellige Uheld, der ere tilstødte Stella og hendes Kavaler.

Kathrine leder imidlertid efter et Telegram, der for lidt siden ankom til Rohritz, og finder det endelig under et vældigt, gammelt Krus paa Buffeten.

»Hvad er det?« spørger hun, venskabeligt deltagende, da hun seer Rohritz fare sammen efter at have aabnet Depechen.

»Moritz Slagtilfælde, kom strax
Ernestine.«

læser han. »Det er fra min ældste Søster. Stakkels Tina!« mumler han. »Jeg maa tage med Morgentoget Kl. 7 fra Gradenik. Kan Du stille et Par Heste til min Disposition, Les?«

Ritmesteren sender strax Bud til Forpagteren for at besørge det Nødvendige.

Kort efter siger Rohritz Farvel til samtlige Damer; han vover naturligvis ikke at tænke paa, at de efter de udstaaede Strabadser skulde staa op før Kl. 6 for hans Skyld. Stellas Haand beholder han noget længer, end han burde, og mærker ogsaa, at den skjælver i hans.

Til Indpakningen behøver han ved sin meget summariske Fremgangsmaade ikke en halv Time, saa agter han at benytte Resten af Natten til en vederkvægende Søvn; men han kan ikke sove — en besynderlig Uro arbeider i ham, Lykken lister sig omkring hans Hjerte og trygler indsmigrende: »Lad mig komme ind, lad mig komme ind!« Men Fornuften holder Vagt ved Hjertet og viser Lykken bort.

Længe flytter han Hovedet frem og tilbage paa Puden, uden at kunne falde i Søvn. Henad Morgenstunden havde han en mærkelig Drøm: han var ude at spadsere i en mild Sommernat, Maanen skinnede klart gjennem et gammelt Lindetræs Grene og tegnede fantastiske Lysarabesker i den store, sorte Skygge paa en okkergul Grusgang, pludselig opdagede han en lille, mørk Gjenstand, og da han bukkede sig ned efter den, var det en lille Fugl, der var faldet ud af Reden, og saae med sine store, sorte Øine bedrøvet og hjælpeløs paa ham, han tog den op og varmede den ved sit Bryst. Aa, hvor den krøb sammen i hans Haand! Han trykkede sine Læber mod det lille, varme Hoved, da foer det igjennem ham ligesom et elektrisk Slag.

»Stella — mit stakkels, kjære, ufornuftige Barn!« mumlede han.

Ra-ta-ta — ra-ta-ta! Han foer sammen, vaagnede . . . Det var Tjeneren, der bankede paa hans Dør for at vække ham.

»Ønsker Hr. Baronen varmt Vand til Barbering?«

Da han nu en halv Time efter møder fix og færdig *à quatre épingles* i Spisestuen, finder han baade Herren og Fruen i Huset rede til at gjøre ham Selskab ved hans sidste Frokost i Erlachhof. Kort efter kommer Stase; Generalen sender ved Tjeneren en Undskyldning paa Grund af Rygsmerter.

Tjeneren melder Vognen; Rohritz kysser til Farvel Kathrines Haand og takker hende for et Par ualmindelig fornøielige Uger. Hun og Ritmesteren følge ham helt ned, medens Stase lader sig nøie med at sende ham Fingerkys fra Terrassen. I det sidste Øieblik opdager Rohritz, at han mangler Tændstikker, Tjeneren bliver sendt afsted for at hente dem.

»Det er afgjort imellem os,« begynder Kathrine, »naar De igjen er bleven grundig kjed af Menneskeheden *en gros*, saa —«

»Saa kommer jeg til Erlachhof for at lære at vurdere den *en détail*; ja vist, min naadige Frue!« svarer Rohritz og hans Blik søger adspredt op til Slottets Vinduer. »Paa Gjensyn til Jul!«

Morgenen er kjølig, den skyfri Himmel uden Glans, matblaa, Græsset tæt bestrøet med graa Dug ligesom med Sølv; paa den gjennemblødte Sandplads foran Slottet har Vognen skaaret dybe Hjulspor; Lindetræerne ere afblomstrede, tusinde smaa, sammenskrumpede Blomsterlig ligge ved deres Fødder, i deres mægtige Grene hører

man Duggen rasle, sørgmodigt falde de store Draaber fra Blad til Blad.

Tjeneren har bragt Tændstikkerne, Rohritz tøver endnu bestandig.

»Glem ikke, min naadige Frue, at hilse Baronesse Meineck og . . .« begynder han; idetsamme hører han Lyden af møisommeligt haltende Skridt. Han farer sammen, seer sig om — det er Stella — Stella i en hvid Morgenkjole og med løst opheftet Haar, meget bleg, meget fortryllende, med straalende Øine og et bevæget Udtryk i sit lille Ansigt.

»Er Du dovne lille Menneske alligevel staaet op? Det er smukt af Dig, virkelig roesværdigt!« udbryder Ritmesteren leende, for spøgende at maskere Stellas naive Iver.

Fra Terrassen høres en skraldende Latter.

»Jeg haaber, at De er rørt, Baron,« udbryder Stase; »naar vores Lille er staaet op Klokken sex, saa er det hos hende et Tegn paa den allerhøieste Exaltation!«

Stella bliver blodrød og kun med Møie lykkes det hende at holde sine Taarer tilbage; hun siger ikke et Ord, staaer, lamslaaet af Forlegenhed, taus og keitet, men Rohritz gaaer hurtigt hen til hende.

»Jeg sætter megen Pris paa Deres Venlighed,« siger han alvorligt og varmt, »det havde gjort mig meget ondt, ikke at kunne sige Farvel til Dem.«

»De havde igaar saa megen Uleilighed med mig og var meget taalmodig,« fremstammer hun; »med Undtagelse af Onkel Hans har Ingen vist mig saa megen Venlighed, som De, og derfor vilde jeg takke Dem!«

Han tager den bløde, varme, lille Haand i sin og fører den op til sine Læber.

»Gud beskjærme Dem!« mumler han.

»Skynd Dig, ellers kommer Du for sent!« udbryder nu Ritmesteren, som vil ledsage ham til Stationen, og trækker ham formelig ind i Vognen.

Kusken smækker med Tungen, Hestene fare afsted — for sidste Gang vinker Rohritz med Hatten, saa er Vognen forsvunden bag Parkporten.

»Stakkels Stella, stakkels Stella!« udbryder Stase og er færdig at dø af Latter. »Guddommeligt Menneske, denne Rohritz, lader sig ikke overrumple!«

Men Stella har bedækket sit glødende Ansigt med begge Hænder.

»Jeg gaaer i Kloster,« udbryder hun, »der vil jeg da ialtfald være forhindret fra at begaa Taktløsheder!«

Imidlertid ruller Rohritz ledsaget af Ritmesteren henimod Stationen. De tie Begge.

»Han er aldeles skudt i hende,« tænker Ritmesteren. »Er han da virkelig for fattig til at kunne gifte sig?«

Ja, det er meget sandt, Rohritz er aldeles skudt i hende, hendes nydelige Skikkelse staaer bestandig for ham, ligesaa tydelig som et Syn. Han kunde godt strække Armene ud imod hende, men mere og mere indtrængende, ophidsende plages han af det Spørgsmaal: hvem er det, hun ligner? Pludselig veed han det — han er tilmode, som om han havde faaet et Slag i Hjertet!

Ved Siden af den friske, rene Stella seer han i Baden-Baden, idet han bøier sig over en sorthaaret Mand med et Vagabond-Ydre ved Rouletten, den hektiske Ruin af en Dame, som engang har været meget smuk, med Sminke paa Kinderne og svage Rynker om Øinene og Munden — iøvrigt Stellas udtrykte Billede.

Det var tolv Aar siden, han havde dengang spurgt om, hvem hun var, hvorpaa man havde svaret, at hun var den spanske Violinist Corréze's Elskerinde; han forødte hendes Formue for at tilfredsstille sit Spilleraseri. Man tilføiede, at hun var en Dame af god Familie, hun havde forladt Mand og Barn for at følge sin Tilbøielighed; man kjendte ikke hendes Navn, hun kaldte sig dengang Madame Corréze . . .

Hvorfor kom han pludselig til at tænke paa Stases ondskabsfulde Hentydninger til Stellas ubehagelige Konnexioner og det Meineck'ske Temperament.

At det skorter Stella paa en vis traditionel Tilbageholdenhed, lader sig ikke negte.

Medens han og Ritmesteren sidde paa den med vild Vin bekransede Perron og vente paa det allerede signaliserede Tog, kan han ikke faae den stygge Erindring ud af sine Tanker. Pludselig spørger han Ungdomsvennen, der sidder og ryger sin Cigar:

»Hvorledes hænger det egentlig sammen med denne Svigerinde til din Søster, som Stase saa tidt omtaler? Var det den samme Eugenie Meineck, som Du i sin Tid har interesseret Dig for?«

»Ja,« svarer Ritmesteren og kniber Øinene lidt sammen, »og hun var en nydelig, bedaarende Skabning; Stella minder om hende — nu kaster Alle Sten paa hende, Alle, som før ikke kunde blive trætte af at rose og forkjæle hende!«

»Hvad er der blevet af hende?«

»Hun er kommen i daarlige eller ialtfald i uheldige Hænder, har en skjønne Dag *par dépit* giftet sig med en ældre Mand, som ikke forstod at behandle hende. Min Gud, den bedste Hest snubler under en daarlig Rytter — og . . .«

»Naa, og saa?«

»Efter et kort Ægteskab er hun løbet bort med en spansk Virtuos, en raa Karl, som prygler hende og har forødt hendes Formue . . . Det skal have været en af de første — han hed . . . han hed . . .« Ritmesteren knipser med Fingrene.

I dette Øieblik kommer Toget brusende.

»Mit Haandkys til Damerne i Erlachhof og

hjertelig Tak for din Gjæstfrihed!« udbryder Rohritz, idet han springer ind i Coupéen.

»Paa snarligt Gjensyn, Gamle — og . . . hm . . . har Du intet Bud til den taabelige, lille Stella?« siger Ritmesteren.

»Det er mit inderlige Ønske, at hun snart maa komme i gode Hænder!« siger Rohritz med Eftertryk, og hans Stemme klinger haard og skarp.

Toget farer afsted.

»Det er ogsaa Pokkers,« tænker Ritmesteren, »der er kun ringe Chancer for den stakkels Pige . . . Min Gud, hvis jeg holdt af Stella og mine Omstændigheder ikke tillod mig at gifte mig, saa vilde jeg søge et Erhverv. Men dertil er han altfor stor paa det!«

Imidlertid læner Rohritz sig mismodig op i Hjørnet af en tom Coupé.

»En nydelig, bedaarende Skabning . . . Stella minder om hende . . .« mumler han ved sig selv, »hun har giftet sig paa Trods med en ældre Mand, og saa videre.« Han tænder en Virginia og udsender langsomt tykke Røgskyer. »Hun vilde maaske have giftet sig med mig, ikke *par dépit* men af Ensomhedsfølelse — af Taknemmelighed for en Smule Deltagelse. Og hvis hun senere skulde møde Zino . . . Jeg var paa gode Veie til at tabe Hovedet; Gud ske Lov, at det er forbi!«

En lille Stund sad han stille med Hovedet støttet til Haanden, saa begyndte han igjen at suge paa sin Virginia men opdagede, at den var gaaet ud. Med en heftig Bevægelse kastede han Cigaren ud ad Vinduet.

»Jeg havde aldrig tænkt, at Sligt kunde passere mig i min Alder,« mumlede han. Han bed Tænderne sammen og — stængede for sit Hjerte. »Det er nødvendigt!« sagde han til sig selv.

Udenfor sukkede Vinden i Træerne og i det høie Græs.

Det var, som om han hørte sin forstødte Lykke hulke derude.

XVI.

Sommeren er forbi, Fuglene tie, brune Blade bedække det grønne Græs, tættere og tættere falde de ned fra de trætte Træer, lange, hvide Spindevæv svæve i den fugtige, trykkende Luft, Efteraaret virker et Ligklæde til det døende Aar.

Forskrækkede over de heftige Storme og den ødelæggende Regn have Svalerne sluttet sig sammen i mørke Flokke, senere har man saa seet dem sidde i lange Rækker paa Telegraftraadene i ivrig kvidrende, flerstemmig Conference om den forestaaende Reise — og saa, næste Morgen tidlig, tidlig . . . endnu før den søvnige Efteraarssol havde oplukket de tøvende Øine, var Himlen sort af skyndsomt flygtende Fugleskarer.

Men den store Dødskamp er endnu ikke tilende, Feberen i Vegetationen ikke taget af; brogede Blomster staa endnu ved Foden af Træerne, som Dag for Dag blive mere nøgne, og idet de kjækt ryste de nedfaldende Blade af sig, le de op mod den blaa Himmel.

Det lille Selskab, som vi i Begyndelsen af denne simple Historie fandt forsamlet i Erlachhof, er nu spredt for alle Vinde; Generalen har lagt sig i Borgeleie, som Hans Leskjewitsch udtrykker sig, hos en eller anden Kavaler i Sydungarn. Stase flagrer, sødt smilende og i Løndom udspyende Gift, fra den ene Veninde til den anden og synes foreløbig forgjæves at søge et fast Engagement for Vinteren. Rohritz foretager sin sædvanlige Efteraarsjagttourné og kjeder sig mere derover end ellers, og Leskjewitschs opholde sig endnu i Erlachhof, hvor Freddy ligger i en heftig Feide med sin nye Hovmester, en fra Bøhmen forskrevet tør Filolog, og Kathrine nyder i fuldt Maal sin kjære Ensomhed, uden dog at føle den høie Grad af Henrykkelse derover, som hun har ventet af denne lyksalige Tilstand; en Sky hviler over hendes Pande, og hendes Ærgrelse skyldes hovedsagelig den Omstændighed, at Ritmesteren unegtelig begynder at synke ned under sit tidligere Niveau af energisk Mandighed; hans Væsen er mindre stramt end før, den eneste Beskjæftigelse, som han dyrker med opoffrende og beundringsværdig Taalmodighed, er at kjøre et Par nye, meget unge og meget fyrige Heste til. Men dette fortjenstfulde Tidsfordriv udfylder dog kun en ringe Del af Dagen, Resten slaaer han ihjel, saa godt han kan, irriterer ved Lediggang sin Hustru, som altid er beskjæftiget med de mest interessante Ting, læser dumme Romaner og sværmer ovenikjøbet for Ohnets »*Maître de forges*«.

»Hvordan kan en Mand sværme for denne *Maître de forges?*« spørger Kathrine indigneret sig selv.

Oberstinden og Stella ere allerede for mange Uger siden igjen flyttede ind i deres Møllevilla i Zalow, hvor Stella som sædvanlig er overladt til sig selv.

Foruden hver Dag at smøre en eller to Bøger Conceptpapir fulde har Oberstinden, istedetfor at beskjæftige sig med Datteren, taget sig for at vaage over alle de af Regeringen foreskrevne prophylaktiske Forholdsregler, som skulle sikkre Zalow fuldstændigt mod Choleraen. Saa mangt et Slag har hun seirrig udfægtet med den i denne Retning yderst forsømmelige Sogneforstander, og til stor Opbyggelse for Villaeierne, som allerede ere vante til Baronesse Meinecks Særheder, er hun i Spidsen for en hel Bataillon barbenede Landsbybørn, udrustede med Vandkander, draget fra den ene Mødding til den anden for i egen

Person at vaage over disses Desinfection med Karbolvand.

Hvorvidt hun skulde tilbringe ogsaa denne Vinter, ligesom den foregaaende, i Zalow, var i lang Tid et svævende Spørgsmaal. Nu har Baronessen endelig truffet den Bestemmelse, at det baade for hende og for Stella var absolut nødvendigt at tilbringe den kolde Aarstid i Paris, for hende selv paa Grund af ivrige, historiske Kildestudier til sit store »Værk«, for Stella for at give dennes Sangkunst den sidste Slibning og uddanne hende for Scenen.

Naar Lina Meineck først engang har sat sig noget i Hovedet, saa sætter hun det igjennem, det veed Enhver, der har havt noget at gjøre med hende, og da Beslutningen om at reise til Paris endelig er taget, vil hun ogsaa føre den igjennem, skjøndt ingen af alle hendes Paarørende veed, hvorfra hun faaer Reisepengene.

Besynderligt nok falder det Ingen ind, at hun var istand til at angribe den lille Kapital, som tilhører Stella, der nylig er bleven erklæret myndig.

XVII.

Det er en venlig Efteraarsdag; Stella, som idag er vendt hjem fra et Besøg hos sin Søster, der nylig er bleven velsignet med en lille Datter, har med et lille Haandarbeide sat sig ind i Moderens Arbeidsværelse, for at fortælle hende lidt om det smukke Barn og Franziskas lille Hjem, men allerede ved det første Ord har Oberstinden henne fra Skrivebordet tilraabt hende:

»Lad mig nu være — jeg beder Dig . . . forstyr mig ikke!«

Og saa har Stella taus og skamfuld bøiet sig over det lille Livstykke, som hun var ifærd med at hække til sin lille Niece, og har beholdt sin ubetydelige Beretning for sig selv.

Efteraarssolen trænger ind gjennem Vinduet, og dens røde Gjenskjær falder paa en stor Blikkasse, som staaer henne i en Krog, den Blikkasse, i hvilken den afdøde Oberst gjemte alle de Breve, han har modtaget fra sin Hustru. Sammenbundne med kulørte Baand, pedantisk ordnede efter Rækkefølgen, ligge de i Kassen, saaledes som man har fundet dem i Oberstens Skrivebord i Enns og afleveret dem til hans Hustru. Hun har aldrig kastet et Blik i Brevene, har ikke gjort sig den Uleilighed hverken at tilintetgjøre dem eller opbevare dem, men har simpelthen sat dem afveien i deres rustne Kasse, ligesom andet unyttigt Kram.

Stella har engang bladet i dem, en ubeskrivelig uhyggelig Følelse har grebet hende ved Læsningen af disse Dokumenter, som lugte af Skimmel og Lavendler, thi det var Breve fulde af Glød og Lidenskab, Breve, i hvilke Lina Meineck blandt andet skrev til sin Mand, dengang han laa i Kvarter i Slesvig:

»Idag er det smukt Veir, og Folk glæde sig over den prægtige Foraarsdag, men for mig er det altid Vinter, saalænge Du er borte; naar jeg ikke har Dig, er Temperaturen altid for mig ti Grader under Frysepunktet!«

Gysende har Stella lagt disse Relikvier af en død Kjærlighed tilbage i deres lille Kiste. Hun var tilmode, som om hun havde hørt et Lig tale!

Hun har ofte havt Lyst til at brænde Brevene af Pietet for den Afdøde, der har holdt dem hellige, men har aldrig kunnet bringe det over sit Hjerte at spørge Moderen om Lov dertil.

Det lille Livstykke er færdigt, sukkende lægger Stella det sammen, spørger sig selv, hvad hun nu skal bestille for at udfylde Resten af Eftermiddagen, da Oberstinden udbryder:

»Har Du ikke noget at bestille, Stella?«

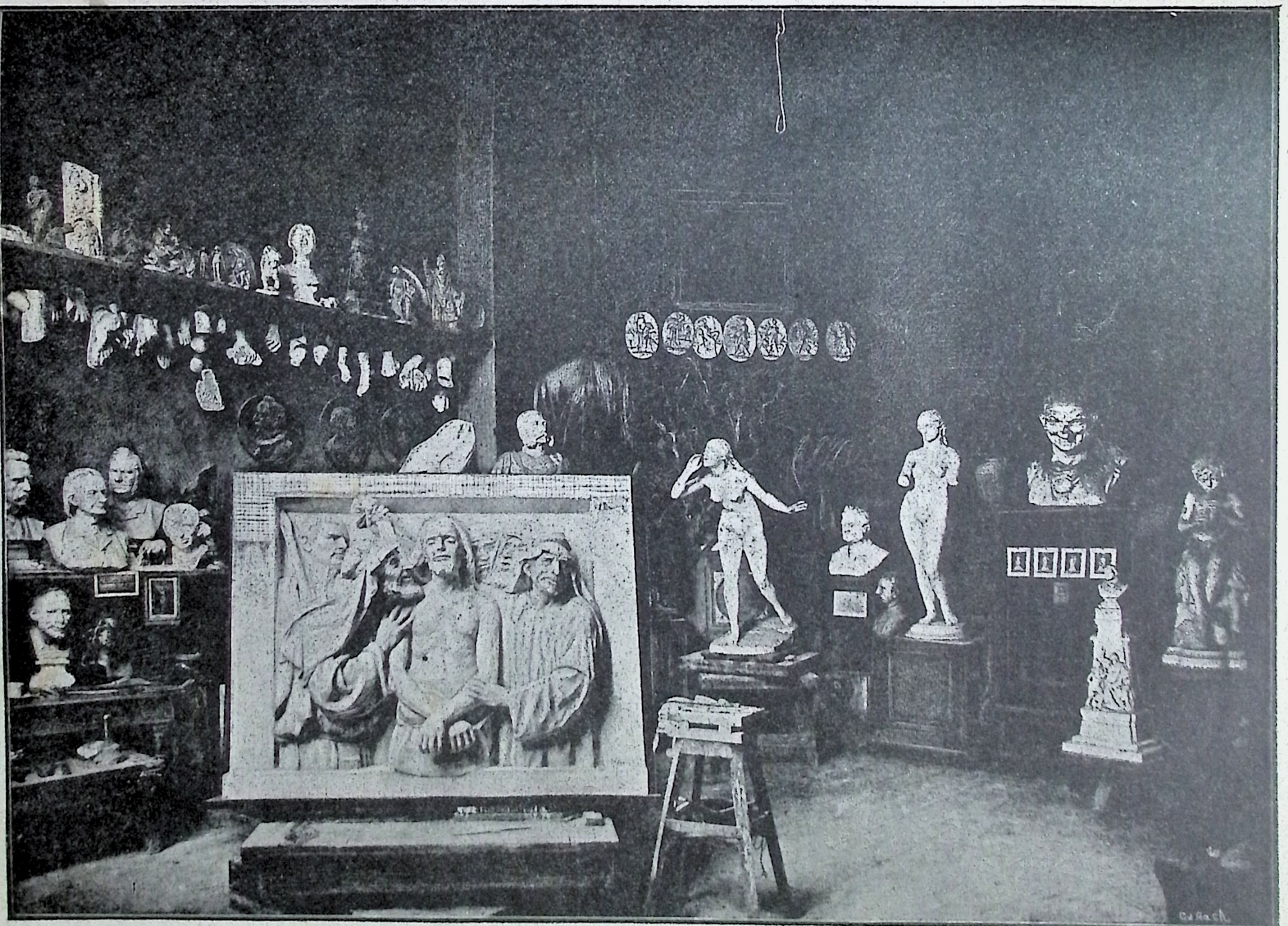
»Nei, Mama!«

»Naa, saa kunde Du løbe over til Schwarz og kjøbe mig et Par Bøger Papir, mit Forraad er sluppet op, imens skal jeg lade Theen bringe herop.«

Stella tager Hat og Handsker og begiver sig paa Vei. Schwarz er den eneste Kjøbmand der paa Stedet, og hans Varelager indeholder mere heterogene Ting end det største Magazin i Paris. Han roser sig af, at man hos ham kan faae Alt, ligefra Rottegift og Dynamitpatroner, til Papirmanchetter og vellugtende Sæbe. Hans Boutik ligger i Udkanten af Byen; for at komme derhen maa Stella forbi de smukkeste Villaer.

Det store Flertal af Luftsnapperne har allerede forladt Zalow, kun nogle særlig fanatiske Elskere af Landluft ere blevne tilbage paa Grund af det for Aarstiden usædvanlig smukke Veir. Inde i Haven hos Skræderen, der har bygget sig Jagtslottet i Frants den Førstes Stil, skjændes et lille Crocketparti, der er stuvet sammen paa en meget lille Sandplet, om en Ring, og i Giroflé-Villaen øver En sig med vanvittig Energi paa Schumanns *Études symphoniques*. Stella smiler; det Sidste, hun hørte, dengang hun og Moderen reiste til Erlachhof, var *Études symphoniques*, det Første, hun hørte, da hun i Midten af August vendte tilbage til Zalow, var atter *Études symphoniques*. Hun veed godt, hvem det er, der med en saadan Begeistring hengiver sig til disse musikalske Strabadser, et uhyggeligt Fruentimmer, som hedder Fuhrwesen, i længere Tid har været Spillelærerinde i Rusland og, noget over fyrgetyve Aar gammel, endnu haaber at gjøre Carrière som Virtuosinde.

Stellas lille Kommission er hurtigt besørget; i samme Øieblik hun, efter at være kommen igjen, leverer Papirrullen til Moderen, bringer

Aksel Hansens Atelier.

Husets eneste Pige, en barbenet Bondepige med et sort- og rødtærnet Hovedklæde, Theen ind.

»Der er kommet et Brev til Dig,« siger Oberstinden til sin Datter, »et Brev fra Graz . . . jeg kjender ikke Skriften . . . hvem kan skrive Dig til fra Graz? Hvor har jeg nu gjort af Brevet?«

Og medens Oberstinden mellem sine Papirer søger efter det forlagte Dokument, gjentager Stella med bankende Hjerte:

»Fra Graz — hvem kan skrive mig til fra Graz?« og kysser i Smug Firkløveren ved sit Armbaand, der skal bringe hende Lykke, og bygger i en Fart et deiligt Luftkastel.

At Edgar har mistet sin Formue og foreløbig ikke tør tænke paa at sætte Bo, det har Onkel Hans fortalt hende — maaske for at trøste hende . . . At han elsker hende, har hun med det ubedragelige Instinkt hos fuldstændig Verdensuerfarenhed ikke en Gang, men hundrede Gange læst i hans Øine, og som Følge deraf paa mangen en lang, ensom Efteraarsaften spurgt sig selv, om han maaske søger en Stilling . . . en eller anden indbringende Beskjæftigelse, for . . . at kunne gifte sig. Det skorter ham jo ikke paa Kundskaber — han kunde arbeide, hvis han vilde. »Og det vil han, for min Skyld!« jubler den lille ufornuftige, fantasirige Persons Hjerte.

Fra Dag til Dag har hun ventet paa, at han—selv om det ogsaa var gjennem En eller Anden, t. E. Hans eller Kathrine — skulde sende hende en Hilsen, men hidtil forgjæves! Endelig idag . . . endelig skriver han selv, thi hvem skulde ellers skrive hende til fra Graz? Hun kjender jo ikke et Menneske der, undtagen ham!

»Der er Brevet,« siger Oberstinden endelig.

Hurtig griber Stella efter det, lukker det op — farer sammen!

»Hvem er det fra?« spørger Oberstinden. Hun benytter altid Eftermiddagsthetiden til at hvile sig ud ovenpaa sine literaire Anstrengelser; med Fødderne paa en Skammel, et Bind *Buckle* paa Skjødet, en Stabel Bøger ved Siden af sig, et Hefte af *Révue des deux mondes* i den venstre, en Thekop i den høire Haand, nyder hun skiftevis den duftende Drik og en Artikel om Henrik den Ottende. »Hvem er Brevet fra?« spørger hun adspredt og sætter Thekoppen fra sig for at gribe efter et Bind *Froude*.

»Fra Stase,« svarer Stella kort.

»Ah, hvad vil hun?«

»Jeg skal besørge hende trehundrede Servietter eller saadan noget, fra Rumburger i Prag, for at hun kan gjøre en Veninde, som jeg ikke kjender og som ikke kommer mig ved, en Tjeneste!«

»Det er virkelig uforskammet!« bemærker Oberstinden. »Og Andet skriver hun ikke?«

»Intet af Vigtighed,« siger Stella, idet hun læser videre og pludselig bliver bleg.

»Ah!« Oberstinden gjør et Blyantsmærke i Revuen — da hun atter seer op, har Stella forladt Værelset. Uden at offre dette en Tanke fortsætter den lærde Dame sine Studier.

Imidlertid ligger Stella paa Sengen i sit lille Værelse, hvor Maanen skinner ind og maler en graa Vinduesramme paa Gulvet; hun har begravet det lille Ansigt i Puderne og græder, som om hendes Hjerte skulde briste.

»Intet af Vigtighed!« Naa ganske vist, for Oberstinden var det heller ikke af Vigtighed, det Stase havde skrevet paa det andet Ark — men for Stella er det af stor, af uhyre Vigtighed.

»Gjæt engang, med hvem jeg nylig traf sammen hos Steinbach?« skriver hun. »Med Edgar Rohritz; vi talte naturligvis meget om vort kjære Erlachhof, som Følge deraf ogsaa om Dig. Han udtalte sig paa en meget velvillig Maade om Dig, beklagede kun, at Du paa Grund af din bizarre Opdragelse eller et til Overdrivelse tilbøieligt Temperament besad for liden Tilbageholdenhed og *tenue*, hvilket kunde berede Dig slemme Forlegenheder; jeg tog Dig naturligvis i Forsvar. Man siger, at han skal have forlovet sig med Emmy Strahlenheim.

»Veed Du forresten det Nyeste — det Allernyeste? Vi vare Alle færdige at le os fordærvet over den listige Ræv. Det store pekuniaire Tab, som vi Alle i saa høi Grad beklagede, var ikke andet end en Mystifikation. Rygtet derom udspredte sig apropos et ubetydeligt Tab paa — Bankaktier . . . Han modsagde ikke Rygtet, udgav sig for fattig — for at forebygge yderligere Forfølgelser af Døttre og Mødre i Graz — for ikke længer at betragtes som et godt Parti. Max Steinbach har nylig faaet det at vide. Det er til at le sig ihjel over, absolut! Jeg er kun glad over, at Ingen kan sige om mig, at jeg nogensinde har lagt an paa ham.«

XVIII.

Og nu er Aarets Dødskamp forbi — forbi de skuffende Solblink, Blomster, som smile mellem faldende Blade — forbi — forbi! Kold og alvorlig, taus og snigende har den første Frost den foregaaende Nat listet sig henover Jorden og fuldbragt sit store Ødelæggelsesværk.

Det er Alle Sjæles Dag, Meinecks skal reise om Aftenen, om Morgenen overværer Stella Messen i den lille Kirke oppe paa Bjerget, ved hvis Fod Kirkegaarden ligger — den Kirkegaard, paa hvilken man har begravet Obersten. De tykke Voxlys paa Alteret, de tykke og tynde Lys, som ere blevne tændte paa de forskjellige Bedestole til Minde om Afdøde, brænde røde og uden Glans i det graa Dagslys.

I den udskaarne Bedestol oppe ved Alteret sidder Præstens Søster med en stor i rødt Fløiel

indbunden Bønnebog og med en stor, gul Rose paa en ny Vinterhat. Hun nikker venligt til Stella ved dennes Indtræden og gjør Plads for hende.

I Baggrunden af den lange, smalle Kirke sidde sammenkrøbne i Bedestolene bedrøvelige Skikkelser, Mænd og Kvinder, næsten alle gamle, skrøbelige, forkrøblede, de Arbeidsdygtige have ikke Tid til at gaa i Messen; det er meget koldt, den hvidlige Aande staaer ud fra deres Læber, Omridsene af deres indfaldne, rødligblaa Ansigter ere alle udviskede, man seer dem kun utydeligt bag Skyer af gulliggraa Røg; Lugten af kolde Sten og kolde Klæder blander sig med Lugten af Røgelse og Vox; Lysenes Sprutten, Voxdraabernes Falden, Rosenkransenes Klappren lyder ind i Præstens monotone Mumlen oppe foran Alteret.

Da Messen er endt og hun har sagt Farvel til den høflige Præstesøster, gaaer Stella ud paa Kirkegaarden — en ussel Kirkegaard med forsømte, næsten udjevnede Grave, paa hvilke frosne, brune Brændenelder brede sig — med Jernkors, hvis Indskrift er udslettet af Rust, Trækors, som ere blæste om og nu ligge og raadne paa Jorden. Oberstens Grav befinder sig under en Sørgepil i Udkanten af Kirkegaarden, hvorfra man kan se ned til den brede, glittrende Flod. Skjøndt Stella har passet den næsten som et Blomsterbed, har den dog idag et saare bedrøveligt Udseende; sorte og slappe hænge Bladene ned omkring Stenglerne paa de Chrysanthemer, som Stella egenhændig har plantet for et Par Uger siden; deres smukke Hoveder, røde og gule, som endnu den foregaaende Dag aftegnede sig smukt mod Himlens Blaa, ere falmede og sammenskrumpede, saa at de ikke ere til at kjende igjen, og sænke sig, knækkede, mod Jorden. En Krans af friske Blomster ligger mellem de døde Chrysantemer; men ogsaa disse Blomster begynde allerede at visne. Stella knæler ned i Græsset ved Graven.

»Adieu, Papa«, mumler hun og tilføier saa: »Men hvorfor siger jeg Adieu til Dig? Du er dog med mig, bestandigt og overalt, bliver hos mig, ledsager mig som en kjærlig Skytsengel og søger Lykken til mig. Sørg ikke for meget over, at Du ikke kan finde den, udbred dine Arme og tag mig til Dig, jeg er rede!«

*

Saa er Møllen laaset og lukket, Nøglerne ere blevne afleverede til Præsten, Moder og Datter tage til Prag, hvorfra de endnu samme Aften reise videre med Vestbanen. Indtil Furth ere de alene; men da de efter Toldeftersynet stige ind i en ny Coupé, lykkes det dem ikke, til Trods for Bestikkelse af Konduktøren, at udelukke ethvert fremmed Element. Lige før Toget skal gaa, kommer et Fruentimmer farende med to Haandkufferter, en Vadsæk, en Plaid og en Hatæske og haaber ikke at forstyrre. Meget fortrædelig mønstrer Stella Damen, hun er iført en kanelfarvet Regnmantel, paa hvilken der forøvrigt hænge ligesaa mange forskjelligartede Kvaster som paa et andalusisk Muldyrs Skaberak, og paa hendes Hat er en rød Kokarde befæstet med en fire Tommer lang Fugleklo. Stella gjenkjender i hende øieblikkelig Frøken Bertha Fuhrwesen, den samme Spillelærerinde, som har benyttet hele Sommerferien til at gjøre Stella led og kjed af *Études symphoniques*; hun gjenkjender ligeledes Stella, og skjøndt Stella knap har vexlet fire Ord med hende, behandler Frøkenen hende som en gammel Bekjendt og indleder strax en Samtale med hende; det vil sige, hun fortæller Stella hele sin Livshistorie, uden at afvente et Svar.

Da hun, som allerede omtalt, i længere Tid har opholdt sig i Rusland, kan hun fortælle det mest Utrolige om de russiske Tilstandes Raahed og unge russiske Fyrsters Elskværdighed; nu reiser hun til Paris, hvorfra hun agter med en Impresario at foretage en Tournée gjennem Sydamerika og Australien, fra Uruguay til Van Diemensland. Bortset fra Erhvervet af kunstneriske Laurbær, haaber hun ved sin musikalske Virksomhed i disse halvt barbariske Lande at virke fremmende paa Indbyggernes Civilisation.

Hun spørger flere Gange Stella, hvorfor hun er saa taus, og da denne undskylder sig med Hovedpine, bemærker hun, at det bedste Middel derimod er at spise noget, hvorpaa hun aabner sin med røde og hvide Roser broderede Reisetaske, og mellem en Flonelstrøie og forskjellige Toiletgjenstande tager hun frem en fedtet, brun Pakke, som viser sig at indeholde Resterne af en kold Kapun.

Stella takker noget tvært for de appetitlige Delikatesser og siger, at hun vil prøve paa at sove.

Frøken Fuhrwesen søger naturligvis Grunden til Stellas afvisende Holdning udelukkende i Meineck'ernes bekjendte Hovmod, som ikke vil have noget at gjøre med en fattig Pianistinde — og forstummer, dødelig fornærmet.

Stella falder isøvn.

Konduktøren river Døren op og underretter Damerne om, at den næste Station er Nürnberg, hvorpaa Kunstnerinden tager en Kam og en pjudsket Haarfletning op af sin omfangsrige Reisetaske og begynder at frisere sig.

Stønnende og brusende farer Toget gjennem Efteraarsmorgenens hvidlige Graa — og standser med en gjennemtrængende Fløiten i Nürnberg.

Stella og hendes Moder kaste gjennem Banegaardens Søiler et Blik udover Byen, se mellem enkelte maleriske Gavltage hæslige nye Huse i en fordringsfuld falsk Stil, ligesom sammenklinede af Pap, derpaa indtage de en daarlig Fro-

kost, kjøbe en Æske Peberkager og et Bind *Tauchnitz*, stige ind i et nyt Tog og afsted gaaer det . . . igjennem det gult og brunt schatterede Efteraar, gjennem smaa Fyrreskove og nogne Marker, forbi Landsbyer, Kirkegaarde og smaa Kjøbstæder, der se ud som om de vare skindøde. Ud paa Eftermiddagen viser Rhinen sig, graa, med et Taageslør over sig; den ligner slet ikke sig selv, uden Solskin, uden Liv, uden Englændere, næsten uden Dampskibe, den brummer og stønner, som om den var plaget af onde Drømme, og tusinde klagende Suk sittre igjennem det røde og gule Vinløv paa Bakkerne, som begrænse dens Bredder — Bakkerne, paa hvilke Daarskaben voxer.

Afsted . . . afsted! Flere skindøde Byer med romantiske Navne, der summe os om Ørene ligesom et Ekko af gamle Legender. Alt bliver søvnigt, graa Skygger dække Jorden, Natten bryder frem — grønne og røde Lygter funkle gjennem Mørket.

Køln!

Køln, hvor man kan spise til Aften, gjøre Toilette og ialtfald i Mørke betragte Domkirken.

XIX.

Nu ere de færdige med Toilette og Souper, Stella og hendes Moder. Oberstinden, som underveis har opbrugt sin medtagne literaire Reiseproviant, er gaaet hen til Bogudsalget for at finde en passende Lecture, hun betragter opmærksomt de udstillede Billeder af de store tydske Helte, Kejser Wilhelm, Bismarck og Moltke, blandt hvilke høie Herskaber der rigtignok ogsaa har indsneget sig Portrætet af en eller anden Mademoiselle Zampa. Pludselig opdager hun blandt en Pakke Bøger, der er lagt tilside, et grønt Hefte, hvilket hun strax gjenkjender som sit eget Barn — en Brochure over Themaet: »Skal Kvinden være selvstændig?« Naturligvis kjøber hun Heftet, tager det med ind i den lille Damesalon, der støder op til den store Ventesal, og idet hun tager Plads ligeoverfor Stella, fordyber hun sig med Øine, der funkle af Begeistring, i Studiet af sit Værk.

Stella har imidlertid forgjæves søgt at afvinde sin i Nürnberg kjøbte engelske Roman Interesse. Hun har lige forladt det elskende Par ved den toogtyvende Forsoning under en blomstrende Hyld; idet hun med en let Gaben lægger Romanen fra sig, kaster hun et Blik paa sine Omgivelser. Ved den yderste Ende af Bordet, saa langt borte fra Stella, som det er muligt, sidder Spillelærerinden og skriver et Brev, af og til seer hun op for at maale Stella med fjendtlige Øine, ved den anden Ende af det samme Bord sidde to Damer, fordybede i den bedste Souper, som Banegaardsrestaurationen er istand til at servere — en Souper med *foie gras*, Hummermayonnaise og en Flaske Champagne. Den ene af dem, en junonisk Skikkelse i en kostbar Pels, som hun har kastet malerisk skjødesløst over Skuldrene, er parfumeret i den Grad, at Duften af *peau d'Espagne* svæver over til Stella. Øienbryn, Læber — hele hendes Ansigt er malet, men alligevel seer hun ikke ud som en reisende Primadonna.

»Det skulde da vel ikke være Fyrstinde Oblonsky?« tænker Stella ved sig selv, og det giver et lille Sæt i hende. Der er ingen Tvivl om det . . . det er hende.

Og der . . . ved Siden af hende, siddende ved samme Side af Bordet som Stella, men lidt borte fra hende og med Ansigtet vendt imod Fyrstinden . . . hvem er det?

Hans Leskjewitsch pleiede altid at sige, at Stase havde Skuldre som en Champagneflaske. Det skulde undre Stella, om man nogetsteds i Verden kunde finde et Par mere skraa Skuldre end de, som skjule sig under den pelsforede Kaabe. Begge Damerne ere i Begyndelsen optagne af Maaltidet og sige ikke et Ord, endelig skubber Fyrstinden sin Tallerken fra sig med en kort, utaalmodig Bevægelse og med et eiendommeligt Smil yttrer hun: »Hvor har Du gjort hans Bekjendtskab?«

»Hvem?« spørger den Anden.

Det er Stase, naturligvis er det Stase — et Par saa unaturlig skraa Skuldre findes der maaske nok Magen til i Verden, men bestemt ikke til en saadan hvislende, tynd, affecteret Stemme.

»Naa, ham, min *Chevalier sans peur et sans reproche*,« siger Fyrstinden.

»Edgar? Jo, jeg var i Sommer sammen med ham, ovenikjøbet i længere Tid,« forsikkrer Stase; »han er endnu en af de interessanteste Mænd, jeg nogensinde har truffet. En Profil, et Par Øine — og dertil et ganske usædvanligt og tiltrækkende Væsen!«

De to Damer tale Fransk sammen — Fyrstinden flydende og korrekt, men med en noget haard Accent, Stase temmelig hakkende.

»Besynderligt!« mumler Fyrstinden.

»Hvad er det, der er besynderligt?« spørger Stase.

»Naa, at Du har seet ham«, svarer Fyrstinden, »at han lever endnu, at han overhovedet har levet, og at vi har holdt af hinanden. Jeg havde i saa mange Aar vænnet mig til at betragte Episoden i Baden-Baden som en Drøm, indtil jeg tilsidst glemte, at Drømmen hænger sammen med en Virkelighed!« Ordene falde langsomt, dæmpet, med tilsløret Velklang og yppigt Tungsind fra den smukke Dames Læber; efter en Pause fortsætter hun: »Det er for mig, som om jeg dengang i Baden-Baden havde læst en Roman, den holdt mig fuldstændig fangen!

Det var en smuk Sommerdag, Roserne blomstrede rundt omkring mig og fra det Fjerne lød sød og drømmerisk Musik, Poesien af Rosenduft og Musik blandede sig for mig med Fortællingens Poesi. Pludselig og inden jeg endnu havde læst den tilende, gled Romanen ud af mine Hænder, siden ledte jeg forgjæves efter den — jeg fandt den ikke! Men endnu den Dag idag forekommer den mig skjønnere end alle Romaner i Verden, endnu kan jeg ikke vænne mig af med at lede efter den for at læse det sidste Kapitel!« Og idet hun pludselig forandrer Tonen, trækker hun paa Skulderen og udbryder: »Hvem veed, hvilken Skuffelse jeg udsætter mig for — hvem veed, hvor meget Edgar har forandret sig! Hvorledes forholder det sig egentlig med ham, er han munter, tilfreds med sin Lod?«

»Nei, Sonja, det er han ikke«, forsikkrer Stase elegisk og lægger sin Haand paa Venindens; »rigtignok er han for stolt til at bære sin Sorg tilskue; i Almindelighed paatvinger han sig et koldt, ligegyldigt Væsen, men han har altid noget ubeskrivelig Melankolsk i sit Blik. O, han har ikke glemt!«

Stellas Øine funkle harmfuldt.

»Hun lyver,« udbryder Hjertet i hendes Bryst, »hun lyver!«

De to Veninder trykke imidlertid hinandens Hænder.

»Han har aldrig anet, hvad jeg har lidt for hans Skyld,« sukker Fyrstinden. »Troer han maaske, det var for at blive forsørget, at jeg modtog Oblonskys Haand? Nei . . . tusinde Gange nei! Jeg vilde befri Edgar for Martyriet af bestandig knurrende Familieplageri, som han for min Skyld udsatte sig for, jeg paatog mig Byrden af et Ægteskab uden Glæde og Kjærlighed, jeg lod mig nagle til Korset for hans Skyld!«

»Hun lyver,« raaber paany Stellas Hjerte i hendes Bryst, »hun lyver!«

Men Stase udbryder ømt:

»Jeg har altid forstaaet Dig, Sonja!« Lidt efter tilføier hun: »Du veed da vel, at han er bleven graahaaret . . . umiddelbart efter den sørgelige Affaire . . . efter dit Giftermaal . . . næsten paa en Nat, for din Skyld!«

»Graahaaret . . .« mumler Fyrstinden, »graahaaret! Og han havde saa smukt mørkebrunt Haar! Man maa have fortalt ham meget Ondt om mig — og maaske har han troet det — det glæder jo dog altid Mændene at tro Ondt om de Kvinder, der har foraarsaget dem Lidelser. Naa, Du veed jo, hvor uskyldige alle de smaa Flirtationer vare, med hvilke jeg forgjæves søgte at glemme Tomheden i min Tilværelse, Du kjender jo de Kunstnere, jeg har protegeret, lige til Zino Capito, med hvem jeg sværmede lidt. Hvis Nogen blot vilde oplyse ham derom . . . foresten —« Fyrstindens Øine funkle i en Opflammen af stolt Selvbevidsthed — »hvis jeg blot fik Leilighed til at træffe sammen med ham, saa . . .«

»Naa, hvad saa?« siger Stase, idet hun skalkagtig truer med Pegefingeren ad sin smukke Veninde; »hvad saa . . . saa vilde Du for anden Gang fordreie Hovedet paa ham, for tilsidst at gjøre hans ensomme Tilværelse endnu bedrøveligere end forud.«

»Du tager feil,« hvisker Fyrstinden, »der gives saa mange Musikstykker, som begynde i Mol, derpaa springe over i Dur, for tilsidst — men blødt og skjønt at ende i Mol . . . Anastasia, mit første Ægteskab var en Grav, i hvilken jeg lod mig indmure levende . . .«

»Og føler Du maaske Lyst til, for anden Gang at lade Dig begrave levende?« spørger Stase.

»Nei, jeg har Lyst til at staa op af Graven!«

En kold, trykkende Angstfølelse griber Stella; idetsamme seer Oberstinden op fra sin Brochure.

»Det maa jeg endelig læse for Dig, Stella!« udbryder hun; »jeg forstaaer virkelig ikke, at denne Brochure ikke har gjort større Opsigt — ganske vist, naar man staaer saa fuldstændigt udenfor alle literaire Kredse og det skorter En paa journalistiske Forbindelser . . . saa!«

Stase vender sig om.

»Min kjære Baronesse!« udbryder hun venlig. »Og Du, Stella — hvilken uventet Overraskelse! Jeg maa forestille Damerne for hinanden — Baronesse Meineck og hendes Datter — Fyrstinde Oblonsky!«

Med den Forekommenhed, som store Damer af et noget plettet Rygte viser alle deres anstændige Medsøstre, reiser Fyrstinden sig, rækker dem Begge Haanden, Oberstinden smiler adspredt, Stella smiler ikke og berører knap med Fingerspidserne Russerindens Haand. Imidlertid har Stase i Frøken Fuhrwesen gjenkjendt en gammel Bekjendt fra Zalow.

»God Dag, Frøken Bertha! Frøken Bertha Fuhrwesen, en ypperlig Pianistinde . . .« til Fyrstinden; derefter til Meinecks: »Damerne kjende sagtens hinanden!« Og medens Fyrstinden nedladende henvender et Par Ord til Virtuosinden om sin store Beundring for Musikken i Almindelighed, hvisker Stase til Stella: »Vær dog ikke saa stiv overfor Sonja, man skulde næsten tro, at Du var jaloux paa hende!«

»Latterligt!« svarer Stella harmfuldt gjennem de fast sammenpressede Tænder og bliver alligevel rød helt op til Øinene.

Stase knipser hende med Pegefingeren paa Kinden, og idet hun med et medlidende Blik mønstrer hendes lille Person, ligefra det fine, nu næsten altfor magre, blege Ansigt indtil hendes lurvede Reisedragt, den samme brune Officierskappe, i hvilken hun for tre Aar siden tog til Venedig, hvisker hun spottende:

»Ganske vist latterligt — nemlig, at ville konkurrere med Sonja! Der, hvor Sonja viser sig, der existere vi andre, almindelige Kvinder ikke længer!«

»Verviers—Paris—Brüssel!« raaber Portieren ind i Salen.

Alle staa op, Alle gribe efter Plaids og Reisetasker, tjenstvillige Aander komme tililende — en lang Stage af en Lakei og en Kammerjomfru med et søvnigt Udseende dukke op ved Siden af Fyrstinde Oblonsky. Fyrstinden nikker naadigt — Alle bevæge sig henimod Udgangen, og snart sidde Meinecks i en Coupé, i hvilken allerede en Amerikaner med altfor korte Benklæder og hans Hustru med en altfor stor Hat have taget Plads. Spillelærerinden seer ind ad Døren, men farer tilbage, da hun opdager Stella.

»Hende lader det til at jeg grundigt har gjort til min Fjende,« tænker Stella ligegyldig. Hvad gjør vel det? Stakkels Stella! Hvis hun kunde se ind i Fremtiden!

Toget sætter sig i Bevægelse; medens Oberstinden giver Afkald paa den allersædvanligste Skaansel af sine Øine og ved Coupélampens gullige Skjær fortsætter Læsningen af sit Mesterværk, og Amerikanerinden med sin altfor store Hat sover ind paa Amerikanerens Skulder, sidder Stella opret henne ved det af den kolde Natteluft anslaaede Vindue og gjentager gysende den ene Gang efter den anden: »Jeg havde Lyst til at staa op af Graven!« og »Hvor Sonja viser sig, der existere vi andre almindelige Kvinder ikke længer!«

Det er altsaa den Tryllerinde, som har ødelagt hans Livs Lykke . . . Smuk er hun, det er sikkert, men hvor hul — hvor falsk! Alt hos hende, Sjæl og Hjerte, er sminket ligesom hendes Ansigt. Skulde han virkelig være istand til for anden Gang at lade sig bedaare af hende? Og pludselig farer Blodet op i Stellas Kinder.

»Hvad kommer det mig ved — hvad interesserer det mig?« spørger hun vredt sig selv. »Ogsaa han er falsk, forfængelig og hjerteløs — ogsaa han kan spille Komedie!«

XX.

Stella har ikke lukket sine Øine et Kvarterstid, da Toget henad Klokken sex standser i Paris. Morgenen er kold og fugtig, det naturlige, sorte Mørke, som Dagstiden fører med sig, er ubehagelig fortættet med en Efteraarstaages hvide Mørke — et Mørke, imod hvilket Gadelygterne ere magtesløse, og hvori de, istedetfor at oplyse det, kun male matte røde Pletter.

Gjennem dette trykkende hvide Mørke er Stella og hendes Moder tilligemed et Par andre Reisende i en lille, klirrende Omnibus kjørt fra Gare du Nord gjennem et dødsstille Paris hen til Hôtel Bedford, Rue Pasquier; en Englænderinde i Nizza har i sin Tid anbefalet det til Oberstinden og tilmed som et Fænomen blandt alle Fænomener — et Hôtel af første Rang med Priser som et Hôtel af anden Rang; det staaer under engelsk Protektion. I første Etage tage af og til engelske Lorder og Ladyer ind, hvorfor Mansarderne naturligvis altid ere optagne af fremmede, men ikkedestomindre fornemme Udløbere af engelske *County-families.* I Læseværelset ligger mellem Lodges »*Peerage*« og Burkes »*Vicissitudes of families*« et Album, som indeholder Fotografierne af to Peeresser. Gjæsterne ere ligesaa hovmodige som sparsommelige — den Ene foragter den Anden og alle gjøre de Indsigelser mod Hotelregningen. Stella og hendes Moder ere ikke henrykte over dette Hôtel og begive sig strax, det vil sige, saasnart de have udhvilet sig lidt, afsted forat søge et passende Garni.

Men Budgettet er indskrænket, Husleien skal bestrides med halvandethundrede Francs om Maaneden!

Den første Dag gaaer, uden at vore to Østerrigerinder have fundet noget blot nogenlunde Passende. De billigste Pensionater ere usle, med smaa Værelser, mørke og lugte, som de to Damer udtrykke sig, af Englændere, det vil sige af en Blanding af Kamfer, Patchouli og Nøddeskaller — Soveværelserne i disse billige Pensionater bestaa af et Slags vinduesløse Vægskabe, der faae hele deres Luftforraad gjennem en Dør, som man om Natten kan lade staa aaben ud til Salonen.

Imidlertid er det dyrt at leve i Bedford. Oberstinden kommer til den Overbevisning, at selv en Privatbolig til 300 Francs om Maaneden vilde være en Besparelse, og beslutter sig endelig til at anvende denne Sum paa sit Vinterkvarter.

Ved trehundrede Francs forbedres Garni'ernes Udseende betydeligt, det vil sige Soveværelserne have Vinduer, til Gjengjæld gives der adskillige andre Ubehageligheder, af hvilke den største maaske bestaaer deri, at man i saa godt som intet af disse hovedsagelig for Pebersvende bestemte Leiligheder vil paatage sig at give de to Damer Kosten.

I Rue de Sêze have de endelig fundet et Appartement, som vilde have svaret til deres i Grunden temmelig beskedne Fordringer; i det sidste Øieblik er Portnerens Fysiognomi forekommet Oberstinden mistænkeligt, hun er kommen i Tanker om, at der Aaret i Forveien er begaaet et speciel skrækkeligt Mord i Rue de Sêze, hvorpaa hun strax har afbrudt Underhandlingerne.

Et smukt Mezzaninappartement i Rue de l'Arcade synes Stella særlig godt om, maaske fordi Salonen er udstyret med smukke Boulemeubler. Oberstinden staaer i Begreb med at

træffe endelig Bestemmelse med Portneren, det dreier sig imellem dem kun om en Meningsforskjel paa fem Francs, da Baronessen pludselig med en mistroisk Trækning af sine Næseboer yttrer: »Besynderligt, hvor Atmosfæren i dette Værelse er imprægneret med Moschus!«

Herpaa svarer Portneren hastigt, at denne Leilighed tidligere har været beboet af Mexikanere, som led af den sydlandske Uskik, at parfumere sig stærkt, og da Baronessen fæster Blikket paa et ikke meget herremæssigt indrettet Toiletbord, paa hvilket blandt andet en himmelblaa Pude med forskjellige Knappenaale vækker hendes Opmærksomhed, forklarer den slagfærdige Portner, uden at afvente hendesSpørgsmaal, at Mexikanernes Hovedbeskjæftigelse har bestaaet deri, at anlæggeen Sommerfuglesamling.

»Det lader til, at Mexikanere har langt blondt Haar, Mama«, yttrer Stella nu, idet hun trækker et ialtfald meterlangt Haar ud af det hæklede Stykke, der er anbragt paa en Fauteuil.

Oberstinden, der overalt veirer fransk moralsk Fordærvelse, bliver som lamslaaet, og idet hun kaster Hovedet tilbage, tager hun Stella ved Haanden og skynder sig afsted med hende, forbi den gabende Portner, til hvem hun ikke engang nedlader sig at sige Farvel.

I Rue Pasquier vrager hun en Leilighed, fordi den forekommer hende »for billig« — hun er overbevist om, at der i den store Seng med det røde Omhæng maa være død Nogen af Cholera, ellers vilde man ikke have sat Leien saa lavt.

Endelig, efter fire Dages Omflakken fra det ene Garni til det andet, finde Damerne en passende Leilighed i Rue Neuve des Petits Champs, i et lille Hôtel, som hedder »*Aux trois Nègres*« og forestaaes af en livlig og forekommende Irlænderinde.

Paa Oberstindens første Ord: »Vi søge en Leilighed for to rolige, anstændige Damer,« svarer hun strax:

»Mit Hus passer for Dem — det roligste Hus i hele Paris — jeg taaler slet ingen . . . hm . . . visse Damer . . . og aldrig mere end en Deputeret ad Gangen, to kommer op at skjændes,« hvorpaa Irlænderinden og Østerrigerinden blive enige, og efterat Irlænderinden har erklæret sig villig til ligeledes at give dem Kosten, flytte Meinecks endnu samme Dag ind paa anden Sal i de »Tre Negere«. Betalingen for een Salon og halvandet Sovekammer, rigtignok med meget store Vinduer, hvilket Stella tilfreds konstaterer, er trehundredeogtyve Francs om Maaneden.

(Fortsættes.)

FRA AKSEL HANSENS ATELIER.

Med Portræt og 2 Illustrationer.

Man behøver ikke at have opholdt sig mange Minutter i Aksel Hansens Atelier, før man vil have faaet Indtrykket af, at det er et Sted, hvor der arbeides og arbeides med fuld Kraft. En Mængde Studier og færdige Arbeider, spredte rundt om i Lokalet, en Mangfoldighed af Buster, opstillede paa Hylder og Skabe, af større og mindre Reliefarbeider, ophængte paa Væggen, bibringe den Besøgende et Indtryk af travl og mangesidig Virksomhed.

Dog er det selvfølgelig ikke hele Kunstnerens Børneflok, som er samlet her. Der er Medlemmer af den, som ere vandrede ud i Verden uden at efterlade sig anden Erindring end et Fotografi nedsyltet i en Skuffe og en tom Plads for nye Arbeider. Omend det samlede Indtryk af denne energiske Kunstnerstræben kraftigst og rigest slaaer En i Møde i Kunstnerens eget Arbeidshjem, behøver man heldigvis ikke netop at ty derhen for at komme i Forhold til den. Den har afsat sig Spor i offentlige Bygninger, Mindesmærker og Samlinger. Selv de, der veed det mindst mulige om dansk Billedhuggerkunst, forbinder dog med Aksel Hansens Navn Forestillingen om en Kunstner, der er Fart i, og som faaer noget fra Haanden. Og dog er Aksel Hansen endnu, efter Kunstneralder at regne, en ung Mand med Blikket vendt fremad, og der er ingen Grund til at tvivle om, at han endnu har baade den bredeste og tungeste Del af sin Kunstnervirksomhed foran sig.

Hans Udvikling har, som vel enhver dansk Billedhuggers, bestaaet i en Løsrivelse fra Traditioner, i en Frigjørelse fra Grundsætninger og Synsmaader, som Opdragelse og Skole gik ud paa at indprente. Er det paa ethvert Kunst-

omraade vanskeligt at naae til Selvudfoldningens Gjennembrud, saa er det dobbelt vanskeligt i Skulpturen, hvor en foregaaende Periodes Store staa med en næsten apostolisk Autoritet, der hin Tids Vilkaar kunde naaes, en Efterligning af Hellenismen, hvis Skjønhedskrav han sammensmeltede med sin Tids Krav paa det Harmoniske og forsonede. Men der var noget, som denne

Hagar og Ismael.
Gruppe i Gips af Aksel Hansen. Opstillet i Emauskirken.

magtstjæler de Unge under deres Bestræbelser efter at blive sig selv og Gang efter Gang tvinger dem tilbage under en Lov, der ikke er Udviklingens. Det er svært at forene Pietet og Selvstændighed i det rette Forhold. Ære være Thorvaldsen! Han naaede det Høieste, der paa Kunst ikke naaede og ud fra sine Forudsætninger umulig kunde naae, det individuelle Liv i dets af ingen Love eller Principer regelbundne Frihed. Af thorvaldsenske Epigoner har vor Billedhuggerkunst havt nok — paa det Felt er der ingen Laurbær mer at vinde — det vi nu

speide efter, er Folk, der vil hente Prometheus-Ilden ned fra Gudernes og de Saliges Himmel og anvende den til at gjennemgløde menneskelige Skikkelser og Former indvendig fra. Men lang er Veien fra de saliges Himmel til den syndige Jord, og i et Spring tages den ikke. Aksel Hansens Kunst bærer som alle danske Billedhuggeres Spor af at være opstaaet i det Land, der har frembragt en Thorvaldsen; men der er meget i hans Kunst, og i stadig stigende Omfang, som viser, at han hører en anden Tid og Udvikling til, at han er styret Virkeligheden en god Del Streger nærmere, og har lært af Renaissancens Kunst nogle af de Hemmeligheder, som dette fattige og bittre Menneskeliv hviler paa.

Strax indenfor Døren til venstre se vi den fløitespillende Dreng. Det er Kunstnerens Svendestykke, det første Arbeide han udstillede offentlig paa Udstillingen i 1880. Man kan ikke negte den lille Kunstdyrker, at han med al oprigtig Inderlighed er sin Kunst hengiven. Man kan ikke bruge Goethes Ord om ham: »Es blies ein Knabe wohl in sein Horn und alles er blies, das war verlorn.« Siddende paa et Faareskind, der er bredt over en Stump af en Søile, behandler han sit Instrument med en ukunstlet Alvor, der er helt uden Bagtanke om, hvad et høistæret Publikum vil synes derom. De uudviklede, kantede Drengeformer ere godt komne til deres Ret.

Aksel Hansen.

Paa Midterskabet i Atelierets Baggrund troner en mægtig Pjerrotbuste, hvis livfuldt spillende Træk uvilkaarlig fange den Indtrædendes Opmærksomhed og breder en vis hyggelig Stemning over det hele Rum. Det er den gode gamle Pjerrot-Volkersen, som her i beleilig Tid er grebet og fastholdt for Evigheden. Som en dansk Husgud for det under alle Former, gjennem alle Tider sig selv gjentagende uforgjængelige evigglade Kjøbenhavneri troner han der og fortjente i Gjengivelser at paradere paa alle offentlige Bygninger og alle Gadehjørner i vor By, ligesom Hermerne i Athen. Han skulde tale manende, om end ikke strenge Ord til de Fremmede, som vove sig ind i Staden, sige dem, at det var et lattermildt Folk, de vare komne til. Og for den Sags Skyld kunde han gjerne tilføie, at hans Byesbørns Smil ikke altid er saa elskværdigt som hans. Saa vidt ere vi imidlertid endnu ikke naaede i »Nordens Athen«, og den vesterbroske Satyr maa formodentlig nøies med at indtage en beskednere Stilling indenfor det Tivoli, der i saa lang en Aarrække i fortrinlig Grad har været hans Tempel og Tumleplads.

Tæt til venstre for den Gamle staa et Par Kvindeskikkelser, der ikke høre det Groteskes, men Gratiens Verden til, Slavinden, der smykker sig, og den fra den store nordiske Udstilling i 1888 kjendte »Ekko«, som i sin Tid samlede saa megen Opmærksomhed om sig og indbragte saa megen Anerkjendelse. En slank, fin Kvindeskikkelse, der bøier Overkroppen fremad. Den ene Haand fører hun lydsamlende op til Munden, medens hun bruger den anden som Balance. Det har været Kunstneren magtpaaliggende at gjøre Skikkelsen og dens Bevægelse saa lette som mulig, og det er ogsaa lykkedes ham til en saadan Grad, at den næsten maa siges at svæve. Luftig, som det stemmer med Ekkoets flygtige Væsen, behøvede den kun et Par Vinger for at flyve bort. Ansigtet har Kunstneren ikke gjort noget særligt ud af — han har i det Høieste med en let Omformning laant det fra sin Modelfigur. Maaske havde det været værd at prøve at give det noget af den skovfriske Sødme, den rent elementære Naturglæde, der hører Mythens Verden til. Dog der er ingen Grund til andet, end at være taknemlig for, hvad der er givet.

Saa følger paa Staffeliet Kristus, der bespottes af Jøderne, et Haut-Relief fra 1890, som udført i Bronze blev kjøbt af Staten. En kraftig Realisme, der mindst kommer Kristus-

figuren tilgode, udmærker dette interessante Værk, hvori Kunstneren har nedlagt et helt Aars Arbeide. De jødiske Typer ere givne med en kraftig og levende Karakteristik, som er fortræffelig. Den ene af Skikkelserne, Forgrundsfiguren til venstre, der betragter Kristus med udæskende, næsten vrængende Haan, er en løssluppen Shyloch, medens den anden nærmest repræsenterer den triumferende Dumhed, der løber med, fordi de andre løber, og hujer op, fordi det gaaer ilde til. Den hele Fremstilling indprenter sig levende i Erindringen.

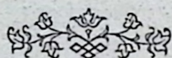
Rundt om i Lokalet findes et ikke ringe Antal Buster, en interessant Samling Gjengivelser af Personer, hvis Ansigter i deres bisarre og forskjelligartede Uregelmæssighed danne en Repræsentation for en vis Periode og en vis Tidstype i dansk Aandsliv og Historie, eller rettere sagt for to. Der er Kaalunds skjønne Patricierhoved med det glat tilbagestrøgne Haar Side om Side med Hostrups brede i sin Ro lidt sfinxagtige Fysiognomi, i hvis Rynker de mange smaa Smil ere gjemte, der er Chr. Richardt og Goldschmidt. Den nyere Tid — skal vi sige Realismens? — har sine Repræsentanter i saa udprægede Modsætninger som Topsøe og Fjord. Den aristokratisk fine Topsøe danner en næsten kontrapunktistisk Modsætning til den nylig afdøde Kemiker, hvis brede, grovtskaarne, men kraftigt intelligente Træk tydelig røbe hans Udspring fra Bondestanden, man kunde vel næsten sige hans jyske Extraktion. Mange andre Buster har Aksel Hansen gjort. Der er Folk fra dansk high-life, saasom Moltke-Hvidtfeldt fra Glorup — vor parisiske Gesandt — og Koryfæer fra Embedsverdenen og det praktiske Liv, som de tvende Odense-Buster af Etatsraad Koch og Odense Byes Brygger Jacobsen — den af Odense Musæet fortjente Apotheker Lotze.

Gjennemgaaende ere disse Buster al Anerkjendelse værd. Det er ikke blot i de fleste Tilfælde lykkedes Kunstneren fortrinligt at gribe Ligheden, men ogsaa i Fysiognomiet at udtrykke noget af det, som var Mandens Særkjende og Betydning.

Der var mange Arbeider at nævne endnu; tre store Statuer til Raadhuset i Odense, en Ambrosius til Marmorkirken m. m.; men vi tilsigte ikke nogen tabellarisk Fuldstændighed. Desuden har Aksel Hansen udført en Række Arbeider af mere dekorativ Art, som Forholdene fører det med sig.

Aksel Hansen er født i Odense den 2den September 1853. Han studerede ved Kunstakademiet, men maatte i sin Fritid arbejde for Brødet. I 1888 reiste han paa det ancherske Reiselegat til Italien, hvor han studerede Renaissancen i Florents og andre norditalienske Byer. Han har ogsaa besøgt Nordtydsklands større Samlinger og flere Gange været i Paris.

A—n.

DEN STORE ARV.

Fortælling af E. v. Dincklage.

(3. Fortsættelse.)

Else var saa godt som ubekjendt med Onkelens Planer angaaende Anne, men af hans mildere Tone og et vist Udtryk i hans Øine, saasnart Immekes Navn blev nævnet, ligesom af hans raske Beslutning om at gjøre Degnen uskadelig, efter at han i Forveien havde læst de Timmermann'ske Aktstykker, mærkede hun, at hans Tanker uafladeligt beskjæftigede sig med den Fraværende. Hun fortrød næsten at have listet Brevene fra sin Mama, thi uagtet Else ingenlunde var blød, var hun dog saa meget Kvinde, at hun vilde undgaa denne yderste Forholdsregel, der styrtede en hel Familie i Elendighed. Forøvrigt havde det »nye Sødskendebarn«, som man i Twisdorp kaldte Else, ikke megen Tid tilovers til Grublerier: Husholdningen og Jomfru Moormanns Sygdom lagde Beslag paa hele hendes Virkekraft, og Ingen vilde have troet, at hun var Den, der hidtil havde ladet sig ernære, ligesom de unge Ravne og Lilierne paa Marken, som ikke arbeide og ikke spinde; hun optraadte med en Sikkerhed, som om hun allerede i Aar og Dag havde bestyret Huset i Twisdorp. Den Syge, som fik frisk Luft

og nød omhyggelig Pleie, haabede, at hun alligevel skulde blive rask, da hun nu havde det langt bedre, end hun nogensinde havde havt det. Det havde altid været Elses Lyst at passe Syge, og ligesaa hensynsløs hun var overfor raske Mennesker, saa let rettede hun sig efter Syge og gjættede deres Ønsker; hun havde endog et eget Greb paa at faae dem til at udtale deres Ønsker, saa at Pleien blev betydelig lettet ved, at de Syge troede at anordne, hvor de kun adløde. Imidlertid tog Jomfru Moormanns Kræfter af ligesaa hurtigt, som hendes Livslyst tiltog. Hun forsikrede rigtignok ligesom før, at hun agtede at testamentere den største Del af sin Formue til Kirken, men havde en saa stor Aversion for at gjøre Testamente, at hendes Sjælesørger blev bange for, at hun skulde opsætte det, indtil det blev for sent. I denne Vaande henvendte Præsten sig til Else, der jo havde saa megen Indflydelse paa sin Patient. Jomfru Moormann var ganske vist stadig af den Mening, at der jo var god Tid, men hun underskrev dog et Diktat, som hun lod Else skrive ned, og tillod, at Dirk og Husets Skræder, en speciel Yndling af den gudfrygtige gamle Jomfru, satte deres Kragetæer under Aktstykket. Men Aktstykket skulde blive liggende i hendes Bordskuffe. Hun mente, at hun nok kom i Tanker om et og andet, over hvilket hun, i Tidens Løb, vilde disponere, thi enhver af hendes Bønnebøger, ethvert Klædningsstykke, ethvert Smykke skulde tilfalde en bestemt Niece eller anvendes til et bestemt Formaal. Strengt taget vare disse Gjenstande Jomfruens hele Eiendom, thi sine Penge havde hun aldrig seet, hun havde havt saa liden Raadighed over dem, at de for hende kun var en Tradition og nu syntes at tjene til at fremskynde hendes Reise til de Saliges Land. Præsten var tilfreds. Degnekonen, som var dristig nok til at aflægge hyppige Besøg hos den Syge, var derimod alt andet end tilfreds; hun anvendte hele sin Veltalenhed for at opnaae et lille Legat til den blomstrende, men haardt truede Familie Timmermann. Den gamle Iomfru var fuld af Vanskeligheder, hun yttrede, at hun havde havt meget ondt ved at skrive, og tre Navne stode under det, det kunde ikke forandres, men saasnart hun blev bedre, skulde hun nok give Degnekonen en Foræring; nu var hendes Hoved altfor svagt!

Den store Kleyhoop var imidlertid ikke heldigere med sine Arveplaner, end den af Vrede, Frygt og Ondskab omtumlede Degnekone. Meget ubehageligt overrasket over, at der trods alt igjen stod en Amhaag i Spidsen for Husholdningen og, som Kleyhoop ærgerlig yttrede: »den gamle Idiot absolut vilde bedrages,« viste den unge Amhaag sig ovenikjøbet som en høist resolut Person, der ikke gjorde mange Omstændigheder med Onkelen, men tilmed uopfordret blandede sig i Bondens Anliggender. Kleyhoop haabede efter Kaffen at kunne faae sit Laan fremført paa en pæn Maade, men med den sidste Kop iskjænkede Else ham det Spørgsmaal: »Naa, Kolonus Kleyhoop, I lo nok ordentlig i Skjægget, da lille Anne uden Jeres Medvirkning blev vækket af sin Drøm. Det var jo Jeres Plan, at hun skulde og maatte bort herfra!«

Kleyhoop forsvarede sig ivrigt: »Jeg har slet ingen Planer.«

»Ialtfald ikke altid Held med dem!« bemærkede Else. Hun bemærkede, at Onkelen kastede et langt, mistroisk Blik paa sin Valgfætter, og Kleyhoops Indflydelse var tilende, saasnart han stod der som Annes Modstander. Da den Store alligevel rykkede frem med sit Forslag, erklærede Dirk rentud, at det var imod hans Grundsætninger at laane rige Folk Penge. Kleyhoop havde af Raseri kunnet bide i sin Stok, men hvad nyttede det? — —

I een Henseende var Fru Timmermann alligevel bedre faren end den berømte Kolonus Kleyhoop — den Første havde En, hun kunde lade sin Ærgrelse gaa ud over, nemlig Skolelæreren. Kleyhoop derimod var Enkemand og hans voxne Børn lode sig ikke Alt byde. Han forgiftede sig hele Hjemveien, indtil han fik Øie paa det Hus, hvori Amhaags Forpagter boede. Gudskelov, derinde fandtes dog et Væsen, som var ham til megen Besvær og en Gjenstand for hans Had, og som han kunde saare!

Det var Aften og koldt, Forpagterboligens Døre vare allerede lukkede, men der var endnu Lys derinde. Kleyhoop bankede med Stokken paa Døren, et Øieblik efter blev den lukket op, en lille Haand skjærmede Lampen mod Trækvinden, og Annes Ansigt blev belyst af dens flagrende Skjær.

»Naa, Du seer saamænd nydelig ud —« udbrød Bonden haanlig, »har Du faaet Tæring, eller har Du allerede hørt det?«

»Hvilket?« spurgte Immeke, og hendes Øine skinnede stolte og kampberedte, ligesom før, da hun ikke var slet saa bleg og mager som nu og gik bedre klædt.

»Hvilket? — Onkel Dirk har taget sin Broderdatter Elsbeth til sig istedetfor Dig, hun kommanderer ham og det Hele, og saasnart gamle Jomfru Moormann er kommen godt og vel i Jorden, vil han gifte sig med det Skabilken; han har allerede ansøgt Konsistorium om Tilladelse, formedelst Slægtskabet, veed Du nok!«

Anne bukkede sig ned og satte Lampen ned paa Jorden, hun trak sit tynde Tørklæde sammen, ligesom imod den kolde Blæst, og svarede: »Hun vil være god og retfærdig mod Bonden! Men jeg kan ikke staa her længer,

min Madmoder ligger meget syg, vi har allerede vaaget i elleve Nætter hos hende!«

»Pokker heller — hvem mener Du med vi?«

»Naa, Forpagteren og jeg! God Nat!«

Saadan rigtig tilfreds var Kleyhoop alligevel ikke med sin Hævnbedrift. De elleve gjennemvaagede Nætter tilligemed det strenge Arbeide om Dagen, da Husholdningen og Bekymringen for Syge og Sunde hvilede paa Pigen, maatte sagtens have sløvet hende. Han gik endnu mere ærgerlig end før hen i Kroen for at forsøge den Medicin, der begynder med et C og ender med et C — Cognac!

Den syge Forpagterkone klagede sig derinde og spurgte, hvor Anne havde været henne saa længe, og om hun ikke skammede sig over at staa og snakke og lade et sygt Menneske ligge alene i flere Timer. Hun var tørstig og vilde have koldt, frisk Vand. Anne tog taus Spanden; Brønden laa bagved Huset i Haven under de gamle Æbletræer. Det var ikke helt mørkt udenfor, man kunde endnu se noget stivfrossent Tøi, der var ophængt til Tørring, og under Hyldetræet henne i Hjørnet stode Onkel Dirks nu meget forfaldne Bistader. Anne satte Spanden fra sig og kastede sig ned i det høie, blaalige Græs, der, stivfrossent som det var, knasede under Vægten af hendes elastiske Legeme; den Byrde, der tyngede paa hendes Sjæl og gjorde hendes unge Liv til en brændende Kval, den kjendte kun Gud alene.

*

»Det er godt,« yttrede Kleyhoop en Uge efter, »at Begravelserne ikke komme lige efter hinanden, man holdt ellers ikke det Æderi ud, men saadan passer det, Lørdag: Jomfru Moormann, Mandag: Forpagterkonen, nu maa Dirk alligevel derhen, jeg gad nok se, hvordan den Vildkat af en Tøs vil te sig overfor ham!«

Graverkarlene havde deres Møie med den haarde Jord. Begravelsesgildet for den fromme Jomfru maatte naturligvis ikke staa tilbage for hendes Broders, den afdøde Henrik Moormanns. Alle Deltagerne fra dengang vare ogsaa nu tilstede, med Undtagelse af Degnen, som allerede havde modtaget Tilsigelse til at møde for Retten. Gildet var mindre animeret end forrige Gang, ikke fordi Diderik Amhaag sad for Bordenden ligesaa ordknap som dengang, men fordi der blev hvisket Noget, der forekom Alle af største Vigtighed, saa vigtigt, at Enhver undsaae sig for at give det Navn. Kun Herren i Huset mærkede sagtens intet til denne ubenævnte, forstyrrende Gjenganger, der kredsede om det lange Bord; hans Tanker dvælede i Forpagterboligen, og ved Død og Liv der — — hvordan monstro Anne bar det hun nu maatte opleve?

Mandag Morgen ganske tidlig kjørte Bonden og Else til den næste Begravelse. De kom længe før det var nødvendigt, Enhver havde angivet sin Grund til det tidlige Opbrud, men ingen af dem den sande, den, at ville staa Anne bi. Da det var koldt, og Landsbyfolkene klædte sig paa til Begravelsen, var den sandede Vei næsten tom. Den store Dør til Forpagterboligen stod paa vid Gab, og man saae ind i den brede Diele, i hvis Midte Kisten stod mellem nogle brændende Lys. Køerne, som havde deres Baase paa begge Sider af Dielen, saae forundrede paa den sorte Kiste; gjennem den aabne Kjøkkendør saae man to Kvinder staa ved Skorstenen og tumle med vældige Kogekar. Ingen syntes at bryde sig om den Døde, undtagen Hønsene, der gjorde lang Hals, ja, ud fra det Kammer, som Dirk beboede, førend han fik den store Arv, lød en dæmpet, monoton Sang. Bonden og Else, der vare staaede af udenfor, lyttede og stirrede i nogle Sekunder og gik saa hen til den paagjældende Dør, som stod paa Klem. Derinde sad Anne og vuggede paa sine Arme det lille spæde Barn, hvis Fødsel havde kostet Moderen Livet, idet hun med Foden bevægede en Kurvevugge, af hvis blaa Lærredspuder et toaars Barns røde, kuglerunde Ansigt stak frem. Den unge Barnepiges Øine vare fæstede bekymrede paa det lille Hoved, der hvilede ved hendes Skulder, og nu gik hun, bestandig nynnende, hen til Ovnen, lagde et Par Tørv paa Ilden og tog en Mælkeflaske op af en dampende Vandkjedel og lagde den op til sin indfaldne, gulblege Kind for at prøve Glassets Varmegrad. Hun gjorde det altsammen med sin frie Haand, for ikke ved nogen af sine Bevægelser at afbryde den Lilles Søvn. Selv da Else nu sagde: »Immeke!« og den Tiltalte saae de Fremmede staa i Døren, røbede kun en hastig Rødme hendes Bevægelse, hun rakte dem den frie Haand og sagde: »Blot den Lille maa leve!«

Onkel Dirk gik hen til Vinduet; det var første Gang, at han saae Anne opoffre sig for Andre.

»Hvordan har Du det?« spurgte Else.

»Jeg? — Aa, jeg har det vel godt. Det er kjønt af Dig, at Du kommer og seer til mig! Jomfruen er jo ogsaa død?« henvendte hun noget usikkert til Onkel Dirk.

Denne nikkede. »Hvis Lisbeth ikke var kommen, saa havde jeg Ingen i Twisdorp!«

»Hun vil nok gjøre det godt,« sagde Anne og hentede Flasken, da Barnet begyndte at græde.

»Husholdningen — naa, jeg gjør mit Bedste,« henkastede Else i den indtraadte Pause.

»Du vil ære og anse Bonden — som han fortjener det,« sagde Anne med Anstrengelse, »naar Du er hans — naar Du er Bondekone!«

»Jeg agter og ærer ham af mit ganske Hjerte, men hvordan kommer Du paa den Ide, at jeg — det er altfor komisk! — vil gifte mig med Onkel eller rettere sagt, at Onkel vil gifte sig med mig?«

»Det sagde Kleyhoop!« mumlede Anne og et Par store Taarer trillede ned ad hendes Kind paa det lille Barns smaa Hænder, hun havde ikke en Haand fri til at tørre dem af.

»Troede Du det?« spurgte Dirk, idet han opmærksomt betragtede den tykke Dreng i Vuggen.

»Jeg tænkte, at det vilde være det Bedste — for Jer!« var det klangløse Svar.

Gjennem den atter indtrædende Taushed hørte man de mumlende Stemmer af nogle af Ligfølget ude i Dielen. Else reiste sig, som om det var Nysgjerrigheden, der fik hende til at se derud.

»Anne,« sagde Onkel Dirk, »saa bleg og i Sørgedragt ligner Du din stakkels Moder saa meget, hendes Øine se ud af dine paa mig og spørge: Diderik Amhaag, lovede Du mig ikke, at tage Dig af mit Barn? — Immeke, hvorfor staaer Du imellem mig og min Pligt?«

»Vær ikke bekymret for min Skyld, Herre,« svarede Anne ydmyg, »siden Forpagterkonen døde, føler jeg mig ligesom mere lykkelig. Dette stakkels, lille Barn har Ingen i hele Verden, som holder af det, uden jeg; Faderen havde helst seet, at det var død med det Samme!«

»Vil han nogensinde takke Dig?« spurgte Bonden bekymret.

»Har jeg maaske takket Jer?« udbrød Anne paa sin gamle, lidenskabelige Maade. »Jeg gav Jer Skam til Tak — det var det Hele!«

I dette Øieblik traadte Enkemanden ind for at hente sin Herre til Høitideligheden. Anne bøiede sine Læber ned til det grædende Barns lille Mund, for at dets bedrøvede lille Stemme ikke skulde høres derude.

Under Ligtalen sad Kleyhoop ved Siden af en anden Storbonde og sagde henover Bønnebogen: »Fætter, havde Du tiltroet Tvisdorperen en saadan Snedighed?«

»Hvilken Snedighed?« spurgte den Anden.

»Det med Jomfru Moormanns Testamente — Pokkers listig Maade til at narre Kirken — det skulde man ikke troet om Dirk?«

»Gud skal være mit Vidne, jeg veed af ingenting!«

»Ikke det? Naa Fætter, saa har jeg heller ikke sagt noget, nei om jeg har!«

Men uagtet denne Forsikkring var den sidste, haardfrosne Jordklump endnu ikke kastet paa Forpagterkonens Kiste, før en Flok af de mest ansete Bønder efterhaanden traadte til Side og Kleyhoop betroede dem Historien om Testamentet. Den afdøde Jomfru Moormann havde ladet udfærdige og underskrive et Dokument, ifølge hvilket Kirken skulde arve en Sum af 6000 Gylden efter hende. Da Pastoren efter hendes Død vilde tage Papiret i sit Værge, var det forsvundet, man ledte hele Huset igjennem, endelig Dagen før Begravelsen finder Pigen en Stump halvbrændt Papir i Asken paa Skorstenen; hun viste det til de andre Tjenestefolk og man gjenkjender den fromme Jomfrues Dispositioner! det er, som om hun endnu engang havde løftet Haanden op af Kisten og sagde: »Lad Kirken beholde, hvad der tilhører den, forgrib Jer ikke paa det Hellige!« — Præsten fik Underretning derom, han talte med Amhaag, og denne erklærede helt koldblodigt, hvad enten Papiret var tilstede eller ikke, det var komplet ligegyldigt, han skulde nok inden Aar og Dag udbetale den fastsatte Sum. —

»Saa — saa!« udbrød de andre Bønder skuffede, »naa, men saa havde Dirk jo ingen Fordel af at brænde Papiret.«

Kleyhoop smilede overlegent. »Ja, ja, Dirk gaaer saa lumsk tilværks, ligesom en bidsk Hund, man mærker først, at han er der, naar han har fat i En — Papiret er forsvundet, Dirk er villig til at udbetale 5000 Gylden inden Aar og Dag. Han, hans Niece og hans anden Eftersnakker, Skræderen, mindes ganske tydeligt, at der stod 5000 Gylden, men Pastoren, Pigen og Degnekonen veed med Vished, at der stod 6000 Gylden, gamle Grete og gamle Anton veed, at det i Mandsminde stod fast, og Ingen har heller vidst andet, end at Sabina Moormann har faaet en Affindelsessum af 6000 Gylden. En af os gav gjerne af Hensyn til det gode Formaal og for at undgaa Snak de 1000 Gylden til. Hvem sparer han mon til, naar ovenikjøbet Barnet, Immeke, spiste ham for meget — ja, til hvem? Men Gud bevares, han siger, at der stod 5000 Gylden og ikke en Døit mere — naa og bagefter leer han i Skjæget og putter sine 1000 Gylden i Strømpeskaftet.«

»Det er næsten utroligt!« yttrede Nogle, men Andre vilde hellere tro det Usandsynlige end at se Dirk Amhaag, der havde havt et saa umanerligt Held med sig, staa uden Plet og Lyde. Ved Begravelsesgildet tog alle Storbønderne Plads i det ene Hjørne, og Dirk sad mellem den Afdødes ringe, fattige Slægt.

Mænd som Onkel Dirk, der hverken smigre eller tage imod Smiger, have faa Venner og aldrig et Parti. De søge og behøve, ligesom Obeliskerne, intet Støttepunkt udadtil, men hvile helt og holdent paa deres egen Vægt, i fuldkommen Sikkerhed. Den Rige og den Tilfredse har desuden aabne eller stille Modstandere, som misunde ham, og derfor stod Amhaag allerede ved Sladderens Begyndelse alene. Men han mærkede ikke det optrækkende Fjendskab, ligesaa lidt som en Kjæmpeobelisk vilde mærke, hvis En søgte at stille den i Skygge. Han tænkte paa den unge Pige, som, bøiet over det lille Barn, der hvilede i hendes Arme, fandt sig i Skjæbnen — og tav!

Da de kjørte hjem, rettede Dirk intet Spørgsmaal til Else, men denne sagde uopfordret: »Hun er overbevist om, at I vil gifte Jer med mig,

Onkel, men hun fastholder ogsaa, at hun aldrig mere tør komme indenfor Jeres Dør!«

Noget ligesom en Stønnen eller Knurren var Onkelens Svar, men han sagde ikke et Ord.

*

Enkemanden var behageligt overrasket over, at Anne bestyrede Huset og passede Børnene taalelig godt uden fremmed Hjælp, hans Tilfredshed antog endog Charakteren af Overraskelse, da han blev vaer, at man kan styre et Hus uden at skjælde og smelde. I hans Øine havde denne Del af den kvindelige Virksomhed været ligesaa nødvendig, som at smøre Vognen — det gik nu engang ikke uden dette Middel. Han lagde fem Daler paa sin Piges aarlige Løn, og forærede hende den Afdødes Søndagsdragt. Hvis Anne havde forlangt det, vilde han gjerne have givet hende den dobbelte Løn, da den sørgende Enkemand havde isinde at gifte sig med hende næste Sommer, saa behøvede han ikke at betale noget og kunde maaske ovenikjøbet faa Bonden til at rykke ud med en klækkelig Medgift. Men Anne stillede ingen Fordringer, og frivillige Offre bringer Bonden i det Høieste af religieuse Hensyn. Imidlertid gik alt sin jevne Gang, Dag for Dag, Ingen kunde nu skjelne de friske Grene fra de gamle, over dem alle lagde Sneen sig, og smeltede igjen, og paa dem alle faldt Regnen og blev atter tørret bort af de første skarpe Foraarsvinde. Da traadte en Morgen Else ind i Forpagtergaarden, opfordrede Anne til at blive ved med at skrælle Kartofler og tog Plads ligeoverfor hende.

»Der er vel ingen, der kan høre os, Immeke?«

»Nei — Du gode Gud, er han — Onkel Dirk — syg? Du seer saa forstyrret ud!«

»Bah, forstyrret! Hvis han var syg, sad jeg ikke her, men blev hjemme og passede ham. Du maa komme hjem til os, Anne, nu kan Du gjøre det, Onkel Dirk er igaar i Sogneraadsmødet offentlig bleven beskyldt for Bedrageri!«

Anne blev ligbleg, hendes Øine bleve store og antoge et stirrende Udtryk: »Nei, nei, Else — det er ikke muligt, Du vil narre mig!«

»Enfoldige Barn, jeg spøger ikke med saa alvorlige Ting! De lumpne Mennesker have ogsaa bebreidet ham, at han, Bonden, havde fornærmet og krænket Dig saaledes, at Du, skjøndt Tiggerske, alligevel maatte vise ham Foragt — vi maa Begge se at hjælpe, Du maa følge med hjem!«

Anne var staaet op og gjort nogle hastige Skridt, som om hun strax vilde ile ud i det Frie — til Twisdorp — da græd Barnet inde i Kammeret, hun gik derind og tog det op af Vuggen. »Det gaaer ikke,« sagde hun sørgmodig, da hun kom tilbage, »det har ingen Andre end mig, se blot, det er allerede bleven tykt og stort!«

»Aa, hvad,« udbrød Else barsk, »der er Hundrede, som kan passe et Barn, men tale Onkel tilrette, det kan kun Du og jeg. Hvem staaer Dig vel nærmest, det fremmede Barn eller —«

»Siig ikke mere! Saasnart der kommer Nogen, gaaer jeg med Dig, Else — aa Gud, jeg gav jo gjerne min sidste Blodsdraabe for Onkel Dirk!«

Else kjendte ingen Hindringer, hun talte med den meget ubehageligt overraskede Forpagter, hun gik hen til Nabokonerne, de kjendte en Kone, hvis spæde Barn var død og som var villig til at tage hen til Forpagteren og blive der Sommmeren over, da hendes Mand i den Tid var i Holland; han var Tømrer. Kort sagt, det tilsyneladende saa Umulige blev muligt, og henad Aften sad Anne helt overvældet af de mest forskjellige Følelser ved Siden af Else og kjørte til Twisdorp. Længe tav de to unge Piger, endelig sagde Else: »Vi, Onkel og jeg, har aldrig tænkt paa et Giftermaal!«

»Ikke det —?« Du vilde dog have sat Pris paa ham og været god imod ham!«

»Jeg kunde dog ikke beskytte ham mod onde Tunger!«

»Hvordan tager han det —?«

»Roligt, han vil ikke engang forsvare sig!«

»Fortæl mig Ord til andet, hvordan det gik til!«

Else fortalte og Anne hørte efter. Da Alt var sagt, afbrød Anne Taushedeu og sagde: »Jeg veed, hvem der har skaffet Testamentet afveien!«

»Naa?«

»Degnekonen! Hun var hos mig før min Madmoder døde, tilbød mig en høi Løn, hvis jeg vilde tjene hos hende; sagde, at hun hver Dag bad til Gud om, at han vilde gjøre mig til Onkel Dirks Arving; sligt var jo ikke noget Ualmindeligt: de Store, Stolte kunde blive smaa, og de Smaa kunde blive store, og alle Veie førte til Kirkegaarden. Hun maa allerede dengang have overlagt, hvad der senere blev iværksat, og dengang levede Jomfru Moormann endnu!«

Else slog sig for Panden: »Det burde jeg selv have tænkt mig, det laa jo saa nær, hun vilde hævne sig paa Bonden, da hun brændte det —!«

»Troer Du, at hun har brændt det? Det troer jeg ikke, hvorfor vilde hun saa vinde mig? Nei, nei, hun vil gjøre sig alle dem til Venner, som er Medarvinger, naar hun finder Papiret igjen, eller ialtfald en Stump deraf — —«

»Det kan Du have Ret i, den lille Stump i Asken var kun Indledningen — men nei, hun kan ikke vise det frem, saa seer Alverden jo, at Onkel havde Ret med de 5000 Gylden, som nu paa engang skal være 6000!«

»Else —!« udbrød Anne ligesom en Clairvoyance, »hun forandrer Tallet, førend hun udleverer det!«

Else udbrød: »Men Pigebarn dog, hvordan kommer Du paa det?«

»Aa Gud —« hulkede Anne og rystede som et Espeløv, »jeg kunde jo ikke udholde at leve, naar der blev talt Ondt om Onkel Dirk!«

De to unge Piger drøftede endnu længe, hvad der var at gjøre, endelig naaede de Gaarden. Mellem Latter og Graad betraadte Immeke sit gamle Hjem, og da hun saae Bonden staa der, saa slyngede hun Armene om hans Hals, ligesom dengang hun var Barn, og lagde sit Hoved op til hans Skulder: »Aa nu — nu —« mumlede hun, »maa Alt jo blive godt igjen!«

»Barn, Barn,« sagde han og løftede hendes Hoved op, »hvorfor glemte Du, at Du hørte til her?«

De to unge Piger hørte, at Degnekonen, siden der var anlagt Sag imod hendes Mand, for Underslæb, kom meget sammen med den afdøde Jomfrues Paarørende og med Kleyhoop, omend kun i Smug. — »Hvad nytter det os Altsammen!« klagede Else, »vi overliste dog ikke det djævelske Kvindfolk, der er saa seig som Saalelæder!«

»Saa det troer Du?« spurgte Anne med et svagt Smil, »jeg troer det alligevel! At jeg blev bedraget dengang,« vedblev hun, »det var, fordi jeg ikke var bleven blandt mine Lige og nærede høiere Tanker om de fine Folk; men her er jeg nok ligesaa udspekuleret, som alle de Andre — var det blot gaaet op for mig noget før!«

Else vidste ikke, hvordan hun vilde bære sig ad, men hun troede paa Annes Tilsagn, især da denne endte: »Dirk *maa*, *maa* retfærdiggjøres!« Bønderfolk raabe ikke gjerne deres Planer ud i Forveien, Anne røbede intet.

Paasken var allerede nær forestaaende. Anne gik hyppigt til Landsbyen for at se til Forpagterens Børn. Da hun en Dag var gaaet ud, blev det et meget slemt Veir. Dirk gik ud for at møde hende men vendte hjem med den Overbevisning, at hun maatte være bleven der for Natten. Det var ogsaa Tilfældet; næste Morgen Kl. ti kom Anne først hjem med vaade Klæder, men med friske, røde Kinder. Hun fandt de kvindelige Husbeboere i en stærk, omend slet dulgt Sindsbevægelse. Else lod til at være mest urolig, Dirk undgik enhver Forklaring — lidt efter lidt kom Aarsagen frem: Om Natten havde der været Spøgeri, Jomfru Moormann gik igjen, hun havde rodet i alle Kister og Kasser i sit Dødsværelse (to af Pigerne kunde sværge paa at have seet hende!) saa vare Dørene sprungne op med et Brag, hun forlod Huset, gik hen til Degneboligen, bankede tre Gange paa Yderdøren, og da de forskrækkede Skolelærerfolk lukkede op, saae hun paa dem og forsvandt for deres Øine, men paa Døren stod med store, sorte Tal

5000

Degnekonen vilde vaske Skriften ud, men forgjæves — Aandeskriften lod sig ikke slette ud. Alle vare bange, kun Anne vilde gjerne se Spøgeriet — og hun saae det; otte Dage efter igjen paa Jomfruens Dødsdag, viste den Afdøde sig, omgiven af et Lysskjær, for at foretage den samme Manipulation. Else traadte ud af sit Værelse og raabte, thi Anne, som beboede det sammen med hende, havde stænget Døren indvendig. Dennegang var Skriften paa Degnens Dør blodrød, og tredie Gang, da Degnekonen klogeligt undlod at lukke op, stod den i Ildskrift paa Vinduesruden.

Den næste Morgen indfandt ogsaa Anne med ængsteligt og Dirk med mørkt Aasyn sig ved Frokosten. Gjengangeren havde rigtignok ikke vist sig for ham personlig, endog tilsyneladende undgaaet ham, men han var ingen Ynder af at henlede Folks Ompmærksomhed paa sit stille og fredelige Hus. Man havde imidlertid endnu ikke reist sig fra Bordet, før den gamle Præst traadte ind med et Papir i Haanden og forlangte at tale under fire Øine med Manden i Huset. Annes Ansigt straalede af indre Glæde, og knap fem Minutter efter vendte de to Mænd atter tilbage og traadte hen til Frokostbordet, om hvilket Tyendet sad, og sagde: »Den afdøde Jomfru Moormanns Testamente er bleven fundet igjen, jeg har overbevist mig om, at hun ikke, som jeg feilagtigt mente, har testamenteret 6000, men 5000 Gylden til vor Kirke. Paa Søndag vil Testamentet blive opslaaet paa Prædikestolen til Eftersyn for Alle!«

Saaledes skete det. Menighedens Bevægelse og de forskjellige Formodninger om, hvor man havde fundet det beskadigede Dokument og om Gjengangeren selv havde bragt det, var stor. Dertil kom endvidere, at en ny Organist sad ved Orgelet, da Timmermann hverken havde vist sig redelig eller dygtig nok til sin Bestilling. Der blev læst en Bøn for den fromme Velgjørerinde Sabina Moormanns Sjælefred, og derefter lystes der for et Par, som formodentlig vilde holde Bryllup lige efter Høitiden: »Onkel Dirk — Anne!« blev der hvisket, endog i Guds Hus. Og der blev først Stilhed, da den gamle Præst fortsatte: »Forinden vi i Slutningsbønnen nedkalde Himlens Velsignelse over de Nyforlovede og min kjære Menighed, har jeg endnu et Ord at tale med Eder. I treogtredive Aar har jeg været Hyrde for denne Hjord, som Gud Herren betroede mig. I kan selv bedømme, om jeg pleiede at opfylde min Pligt. Men selv den bedste Villie kan feile, og jeg har feilet, da jeg, galt underrettet af ondsindede Mennesker, gjentagende udtalte, at den Sum, vor afdøde Søster Sabina Moormann havde testamenteret til Kirken, var 6000 Gylden. Jeg læste rigtignok Dokumentet, da jeg besøgte den Døende, men kunde ikke tyde den fine Skrift uden Briller, og gjør hermed vor trofaste Broder, Diderik Amhaag, offentlig Afbigt!«

Bonden og Anne vare denne Dag selvfølgelig

ikke tilstede i Kirken, men Else og Tjenestefolkene sade der, ved Siden af hinanden. De besynderlige Kjærestefolk vare imidlertid hjemme, Anne var optaget af sine huslige Sysler, Dirk sad i sin Lænestol ved Siden af Ilden, røg og fulgte hende med Øinene. Da Degnekonen, halvdød af Skræk over Spøgeriet, for et Par Dage siden havde udleveret Testamentet og tilstaaet, at hun havde villet forandre Tallene og faae Folk til at tro, at der stod 6000, og tilmed overbevist de gamle Folk om, at de selv altid havde anslaaet Jomfruens Formue til 6000 Gylden — saa havde Else sagt: »Onkel, Anne har hjulpet Eder, hun har været Mester for det Hele, I seer, at I To ikke kan undvære hinanden, tag hende til Hustru!«

Og Onkelen stirrede en god Stund paa den lille, rødmende Immeke og svarede saa:

»Hun har Ret, men jeg er en gammel, tør Karl!«

»Aa —!« havde Anne sagt og trykket hans Kjæmpenæve til sine Læber og sit Bryst, og Dirk lod sin Haand glide henover hendes Kind, og sagde: »Du skal faae det godt, Barn, Alt hvad jeg eier, er kun til at berede Dig Glæde!«

Saa gik Alt igjen i den gamle Skure, og de Forlovede skottede til hinanden, ligesom for at overbevise sig om, at de ogsaa virkelig tilhørte hinanden, og derhos undgik de at være alene, de vare forlegne.

»Immeke«, sagde Bonden, da Taarnuhret slog elleve, »sæt Spanden og kom herhen. Veed Du af, at i denne Stund bliver der lyst for os, for mig og Dig. Troer Du, Barn, at Du aldrig vil fortryde denne Dag?«

»Fortryde?« udbrød Anne og foldede sine Hænder, »fortryde? Bonde, jeg kunde græde af Lykke; kun een Ting volder mig Sorg, jeg er langtfra god nok til Jer!«

Dirk saae længe paa hende, saa sagde han: »Mine Tanker har i alle mine Dage kun dvælet ved tre Kvinder: ved min Moder, din Moder og mere end ved Alt paa Guds Jord — ved Dig!«

Med et lidenskabeligt Glædesskrig udbredte Anne sine Arme og trykkede sine Læber mod hans: »Det er Altsammen udsonet, Dirk,« hviskede hun, »al Skyld, al Sorg, ved Dig! Giv ikke Slip paa mig, det forvildede Faar har gjenfundet sin Hyrde. O Dirk, Dirk, jeg kunde gjerne raabe, saa det lød høiere end Klokkerne: Immeke er frelst for sig selv og for Verden, Immeke er lyksalig!«

Da Else kom hjem fra Kirke, løftede Dirk sin Kjæreste i Veiret, høiere end det brogede Skorstensomhæng, hun kunde godt have rørt ved de store Flæskesider i Røgfanget. Der seer Du min lille Hustru!« sagde Bonden næsten skjelmsk, »og idag gjør hun sin første gode Gjerning, for det hjælper ikke, hun gaaer hen til de afsatte Degnefolk og giver dem de tusinde Gylden, som Konen vilde franarre mig, og siger til dem, at de skal give deres Børn en ordentlig Opdragelse og arbeide og være retskafne!«

»Gjør jeg det?« spurgte Anne forbauset.

»Ja, det gjør Du, og saa hænger Du min salig Moders Guldkjæde om din Hals!«

»Nei, nei,« sagde Anne, »den vil jeg først bære, naar jeg har vist, at jeg er værdig til at beklæde hendes Plads!«

»Siden eders Haand nu engang er aaben, Onkel og Tante,« henvendte Else til Parret, »saa maa jeg fortælle Jer, at min ærede Fætter, Dansemesteren, for et Par Dage siden skrev mig til, at han havde fundet sin første Kjærlighed, en rig Ølbrygger-Enke, hun elskede ham, men vilde ikke gifte sig med ham uden en anstændig Medgift!« Else talte saa høitideligt at Anne lo.

»Det maa hun afgjøre,« sagde Dirk, »jeg maa have Tid til at tænke mig om, og jeg har nok at gjøre med Bierne — spørg hende!«

Anne nikkede, blev atter rød og sagde derpaa: »Jeg vil ikke have, at Dirks Slægtninge skal miste noget for min Skyld, og det skal Altsammen blive slaaet fast Dagen før Brylluppet, de kan tage Arven, men Onkelen skal de lade mig beholde!«

*

Dirks Bier bleve den Sommer meget forsømte og Foraaret derefter sagde han til sin Hustru: »Jeg vil lægge det Bivæsen helt paa Hylden, der er for meget Besvær med det, jeg har ikke Tid. Der var virkelig ogsaa meget at bestille, da der nu ogsaa var kommet en lille Amhaag, som hans Moder fandt »saa smuk og hans Faders udtrykte Billede.« Da den stolte, unge Moder for første Gang efter hans Fødsel var i Kirke, havde hun aflagt de tarvelige Klæder, hun hidtil havde baaret, og var klædt i Silke og Kniplinger og bar sin afdøde Svigermoders Guldkjæde. Da hun kom hjem og Else tog imod Drengen, hendes Dreng! sagde hun: »Dirk synes, at Du skulde tage Landmaaleren, Else, og det Samme synes jeg, for Dirk siger, at der gives ingen større Lykke paa Jorden end et lykkeligt Ægteskab, og det Samme siger jeg!«

»Ja, naar I Begge To siger det — lad mig saa tage ham!« svarede Else.

Ende.

Blokhuset i Urskoven.

FRA „THE FAR WEST."

(Med 3 Illustrationer.)

Blokhuset i Urskoven. — Amerikansk Stordaad paa Samfærdselens Omraade. — ***Rail road towns.***

Naar om Efteraaret Græsset blegner, den saakaldte Indianersommer bringer sine smukkeste Dage, hvide Spindevæv planløst følge den dem af den svage Luftstrømning foreskrevne Retning, og Trækfuglene og Bisonhjorderne drage mod Syd, saa er Vildtet allerede iført sin værdifulde Vinterpels. Saa er Tiden kommen for Jægere til at opsøge de gamle eller ogsaa nye Jagtdistrikter. To, tre modige Mænd, dobbelt saa mange kraftige Arme tilligemed Bøsse, Øxe og Kniv, desuden Heste til at ride paa og til Transport af de mest uundværlige Livsfornødenheder og det vundne Jagtbytte, det er tilstrækkeligt til at grunde et hyggeligt Hjem i det fjerne Vildnis. Nogle Dusin Træer af jevnt Omfang ere snart fældede, savede itu og tildannede, og i Løbet af et Par Dage staaer der et Blokhus, som fuldkommen svarer til de lidet forvænte Mænds Ønsker og Tilbøieligheder. Vel hører der en vis Resignation til ligesom at begrave sig i dyb Ensomhed; men hvor ubetæmmelig Jagtlyst behersker alle andre Følelser, der tabe Besværligheder og Savn deres Betydning; det, som paa kultiverede Steder vilde synes uudholdeligt, faaer Tiltrækning her. Men at sætte den rette Pris paa disse Behageligheder formaaer kun den, som selv, længere Tid i næsten udelukkende Samkvem med Naturen, har været underkastet dens fortryllende Indflydelse. Og hvilket rigt Udbytte giver ikke en eneste heldig Dag!

Jagtbyttet er bragt hid. Skind ere udspændte til Tørring, medens det spiselige Kjød, skaaret i Strimler, tørrer over Ilden paa et let Stillads mellem Røg og Sol, for derefter at forøge Vinterforraadet. Staalfælderne, omhyggeligt bestrøgne med Bævergjeld, vente lumskelig paa det uskyldige Offer. De ere opstillede under

Piletræerne ved Bredden af den lille Flod, hvor en, ligesom af Menneskehænder, med vidunderlig Sagkundskab bygget Dæmning stemmer Vandet op til en tilsyneladende nøie beregnet Høide og holder en bagved liggende Lavning under Vand. Ligesom paa en oversvømmet Eng rager der hist og her ligesom smaa Høstakke op over det stille Vandspeil. De sindrigt ud imod Vandet fældede, afgrenede Træer bære talrige Spor af skarpe Gnavetænder og vidne om Bævernes forbausende Taalmodighed og Arbeidsevne.

Tøirede paa passende Sted staa de magre, udholdende Heste og tage tiltakke med Efteraarets saftløse Urter og Græs. Men nu leve de endda høit i Sammenligning med de kommende Dage, i hvilke de finere Grene af Poppelpilen (Cottonwood) udgjøre deres saagodtsom eneste Føde.

De dovent omsvævende Traade af den flyvende Sommer sænke sig; den næsten umærkelige Vind har lagt sig helt. Solen er ved at gaa ned; til Farvel farver den Himlen med et udflydende purpurfarvet Skjær. Jægernes Dagværk er endt; nu kommer Hvilen. Man behøver ikke at frygte for uvelkomne Besøg, thi i vid Omkreds findes ingen menneskelig Bolig. Kammeraterne sidde ved Ilden, med den stumpede Kridtpibe mellem Tænderne, og der fortælles Historier, om hvilke man kun maa beklage, at ikke alle blive optegnede. Hvor længe vil det mon vare, før de »vestlige Jægere« og deres Oplevelser tilhøre Sagnet?

Tusmørket sænker sig ned over Skov og Prærie; ligesom under Indflydelse heraf blive Stemmerne mere dæmpede. Græshopperne synge med hjemlig Klang, Flaggermus beskrive deres uberegnelige Zigzaglinier, medens de forfølge deres Bytte. Henover Lysningen stryger med lydløse Bevægelser Natteravnen. Snart fra denne, snart fra hin Kant udsender den sit melankolske »*Whipp-poor-will*«. Næsten oppe fra Skyerne trænger Brokfuglens gjennemtrængende Skrig herned.

Mørket bliver tættere; mere lydeligt rører Dyrelivet sig i Skov og Kløft. Her lyder de tyvagtige Coyoter, Prærieulvenes, underlige Bjæffen, der de dybe Hyl af den store, hvide Ulv, begge Parter lokkede af Lugten af det friske Kjød; inde i Tykningen leer den store Hornugle; Ænder og Gjæs flyve med pibende Vingeslag henover Trætoppene ned til Floderne. Langt borte høres et uhyggeligt Brag; det er et ældgammelt, trøsket Træ, som er styrtet om.

Idet Natten skrider frem, bliver Maanen mere klar. Den kaster et blaaligt Skjær over Hytten og Skikkelserne udenfor den. Taagen lægger sig over Lavningerne og svæver ind mellem Træerne. Den fugtige Luft bliver mere kjølig. Den sidste Pibe er røget ud, nu er det Tid at gaa ind i Hytten og opsøge Leiet, der er dannet af Mos, tørrede Bregner og Uldtæpper. Hvad der hørligt lever og færdes derude, det finder Vei til Jægernes Drømme; de Folk pleie nemlig at sove med »aabne Øren«.

*

Der gives intet Land paa Jorden, der paa Samfærdselens Omraade kan rose sig af saa store Bedrifter som de Forenede Stater. For knap et halvthundrede Aar siden var det halve Continent et ubekjendt Land. Kortene viste paa den anden Side af Missouri uhyre Flader med de megetsigende Ord: »*The great American Desert. Unexplored*«. — »Den store amerikanske Ørken. Endnu uudforsket.«

Derhen søgte ingen Agerdyrker, ingen Kvægavler, kun sjelden bleve Vestens umaadelige Prærier gjennemstreifede af enkelte dristige Jægere. Først da nogle Modige havde taget Ophold i Guldlandet Californien, og Rygtet om dette Dorado naaede udover Klippebjergenes mægtige Vold, begyndte man fra Østen at gjøre Forsøg paa at nærme sig dette Vidunderland. Først i mindre Selskaber, dernæst i hele Karavaner droge Udvandringslystne og Eventyrere efter den dalende Sol for at søge Lykken ved det Store Ocean. Samtidig med at Befolkningen i Guldlandet tog til, voxede ogsaa Ønsket om en regelmæssig, mere hyppig Forbindelse mellem Østen og Vesten, og neppe havde man indset Nødvendigheden heraf, før en Kreds af Mænd sluttede sig sammen og i 1860 oprettede et Selskab, som førte det simple Navn »*Overland Pony Express Company*« og paatog sig Befordringen af Breve mellem Øststaterne og Californien. Enkelte Ryttere, forvovne, modige Karle, udgjorde hele Posten. Deres Heste vare udsøgte Dyr, en Krydsning af Heste og Ponyer, og paa disse joge de dristige Postbude gjennem de farefulde Ørkener. I ti Dage udførte de

den 2000 eng. Mile lange Reise fra Missouri til den gyldne Port, og hvilke Farer og Savn maatte de dristige Ryttere ikke bestaa, og hvor mange faldt ikke som et Offer for Elementerne, vilde Dyr og de endnu mere vilde og blodtørstige Indianerhorder! Kan det undre Nogen, at Portoen for et paa denne Maade befordret Brev beløb sig til 5 Dollars i Guld, og at Postrytterne bleve lønnede med 1200 Dollars om Maaneden.

Foruden dette »*Pony Express Company*« gaves der andre Selskaber, som paatoge sig Befordringen af Passagerer, og saadanne bleve i Reglen i Løbet af 21—25 Dage bragte fra St. Louis til San Francisco.

Men amerikansk Foretagelsesaand lod sig ikke nøie med disse Befordrings- og Samfærdselsmidler, allerede i 1863 blev der oprettet den første Telegrafledning fra New-York til San Francisco og samtidig begyndt Anlæget af en Jernbane.

Ubeskriveligt besværlige Arbeider maatte udføres; Bjerge bleve gjennembrudte, Broer lagte over Dale og Floder, milelange Snetage opreiste og himmelhøie Alpekjæder bestegne, desuden maatte man bestandig værne sig mod de Vilde, som i den røg- og ildsprudende Damphest instinktmæssig saae en Bringer af deres Undergang. Men trods alle Anfægtelser blev efter aarelangt Arbeide, med en Bekostning af henved 200 Millioner Dollars, Værket fuldendt og Aabningen af Skinneveien feiret paa en særlig høitidelig Maade.

Den 10. Mai 1869, den Dag, da det verdensberømte Guldsøm afsluttede Kjæmpeværket, og Atlanterhavet og det Store Ocean blev forbundet med hinanden, var hele det amerikanske Fastland i en febrilsk Bevægelse. Alle Unionens Byer toge indirekte Del i Festen, Enhver følte Øieblikkets verdenshistoriske Betydning, da Kl. 2 om Eftermiddagen den elektriske Traad ovre fra Ørkenen ved Saltsøen rettede Opfordringen: »Hattene af til Bøn!«

Og kort efter fløi et andet Telegram til Østens Verdensbyer. Det bestod kun af tre Prikker, som repræsenterede de tre Hammerslag paa Guldsømmet. Den elektriske Traad satte Knebelen i Kapitolets Klokke i Bevægelse, og tre Klokkeslag forkyndte for hele Verden, at den første Pacific-Jernbane i dette Øieblik var bleven fuldendt og amerikansk Fortagelsesaand havde feiret sin største Triumf.

Siden hin mindeværdige Eftermiddag er der gaaet lidt over en Snes Aar, men i disse Aar udfoldedes en Jernflid, en rastløs Virksomhed. Medens Beboerne af den gamle Verden ruste sig imod og bekjæmpe hinanden, fortsætte Beboerne af den ny Verden deres Fredsværk. De store, hvide Pletter paa Landkortet forsvinde, Ørkenerne forvandles til Kornmarker, fem ny Pacific-Jernbaner føre allerede over det nordamerikanske Fastland.

Fra disse Hovedlinier, Verdenssamfærdselens Hovedveie, bliver der hvert Aar udsendt nye Sideveie, tættere og tættere blive Maskerne i Jernbanenettet, rastløst og utrætteligt ere overalt, i mennesketomme Udørkener og hidtil ubetraadte Urskove Hundreder og Tusinder af Jernbanearbeidere i travl Virksomhed for at bane nye Veie for Civilisationen.

*

»Jo længer den Reisende kommer frem«, skrev en Reporter, som reiste med Nordpacificbanen kort efter at denne var bleven aabnet, »desto mere faaer han Indtrykket af, at Civilisationens Sol synker mere og mere bagved ham i Horisonten, som om dens Straaler falde mere skraa og matte. Man færdes i en Halvkulturens Tusmørke, der udvisker Omridsene af Alt, som ellers er skarpt afsondret af Lov, Tradition og Sæder. Egnen bliver mere øde, Befolkningen mere spredt, Statistiken maa her erstattes af omtrentlige Overslag, ligesom den bestemt begrænsede Eiendom viger Pladsen for den frie Eiendomsret og Selvhjælpens Lov. Kulturmennesket gnider sine Øine, ligesom hildet i en forunderlig Drøm!«

Billedet vilde være forekommet den Reisende langt mere eiendommeligt og forunderligt, dengang Nordpacificbanen endnu var under Arbeide. Der marcherede Kulturens fremrykkende Pionerer, Jernbanearbeiderne, afsted, ligesom Landsknegtene for mange Aar siden. Over 7000 Mand droge afsted med en broget Hale af Dagdrivere, Spillere og løsagtige Fruentimmer efter sig, og ved Banens foreløbige Endepunkter opstode »*the rail road towns*«, i hvilke det gik meget gemytligt til, men ogsaa vildt og blodigt.

Midt i de ryddede Skove, belyste af det

Jernbaneanlæg i Urskoven.

røde Ildskjær fra de forkullede Urskovtræer, ligger Jernbanearbeidernes Leir. Bræddehytter, Telte, Blokhuse, Huler, Alt imellem hinanden. Den ene »Saloon« ligger ved Siden af den anden, om Natten er alle Værtshusene oplyste, og Mændene, som om Dagen have arbeidet strengt, slaa Gjækken løs. Ud fra Teltene lyder vild Trampen, Banjo- og Violinmusik, og halv- eller helfulde Karle svinge sig i Dansen med udmaiede Kvinder, drikke i deres Selskab de forgiftede Spirituosa, den forfalskede Champagne til en halv Dollar pr. Glas.

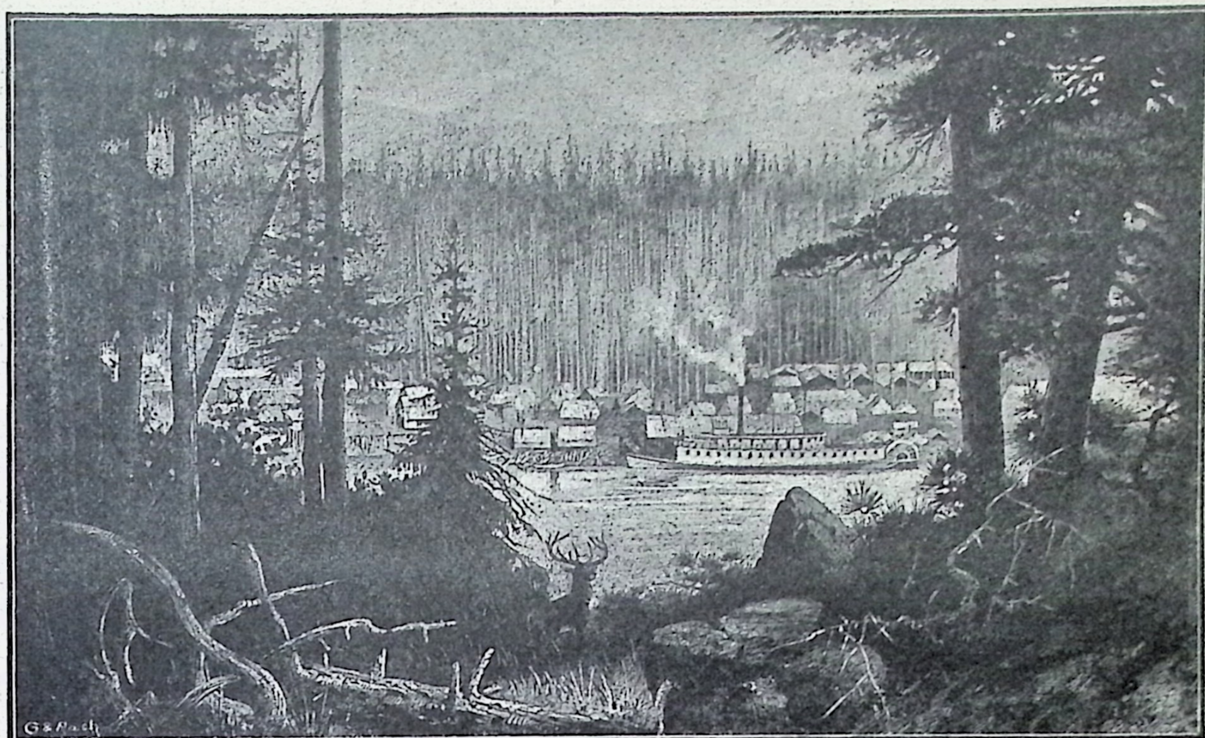
Ud fra andre Telte, oplyste af Petroleumslamper, hører man Klirren af Guldmønter. Enhver Plet, som ikke er optaget af Skjænken, »*the bar*«, er besat med Spilleborde, og omkring disse flokkes Mændene for at tilbede Spilledjævelen. »*Short pharo*«, »*Keno*«, »*High ball*«, »*Stud horse poker*« og det spanske »*Monte*« med enorm høie Indsatser staa paa Dagsordenen. Dørene staa paa vid Gab for at lokke de Forbigaaende ind. Og rundt omkring Larmen af de af Drik, Dans og Spil ophidsede Jernbanearbeidere.

Den forfærdelige Støi fortsættes hele Natten; stundom ophører Dansen et Øieblik inde i en af Bulerne, der høres høirøstede Stemmer, saa knalder pludselig et Skud — et til — og et blødende Lig bliver baaret ud paa Veien. Ingen bryder sig derom; det skeer saa hyppigt, at det ikke længer vækker Opsigt, de fleste af hine vilde Fyre med de besynderlige Øgenavne vente at dø »i Støvlerne«.

Da man i Aaret 1868 nedrev »Jernbanebyen« Julesbury, blev der ikke andet tilbage af den end Kirkegaarden, og i dennes 74 Grave laa der kun 3 Mennesker, som vare døde en naturlig Død. De Andre vare uden Undtagelse gaaede bort »*with their boots on*«, d. v. s. blevne skudte, stukne ihjel eller hængte. — Derovre, hvor de sidste Telte staa, jordes de, som ere gaaede under i dette Hav. Paa een Grav hæver der sig et simpelt Kors, dannet af to Fyrrebrædder. Det bærer følgende Indskrift:

He had sand in his craw,
but was slow in the draw,
and we planted him here in the dew.
Calibre 45.

Det kræver et længere Studium at udfinde Betydningen af disse Linier. »*To have sand*«

En »Rail road town.«

betyder saa meget som »*to be brave*«, Manden var altsaa tapper; »*but was slow in the draw*« d. v. s. han var noget seendrægtig og kunde ikke bruge sin Revolver saa hurtigt »som hans Modstander«; altsaa faldt han og »*we planted him here in the dew*« — »vi plantede ham her i Duggen« d. e. begravede ham; »*Calibre 45*« — det er Kaliberen af den Revolver, som gjorde ham til en stille Mand. Aldrig er der blevet sat et Menneske en mere indholdsrig Gravskrift i disse Menneskers Sprog. — —

Saaledes er Livet i »*the rail road towns*«. Og selve disse Byer?

Undertiden holder »Byen« sig, og der indfinder sig ogsaa efterhaanden bedre Elementer. Og naar disse have opnaaet et vist Antal, saa begynde de Kampen mod det tilbageblevne Pak. Viger dette ikke frivilligt, saa begynder den ublodige Udryddelseskrig med Strikken. Snart er Byen renset; Skoler træde i Stedet for Spillebulerne, og den, som kommer igjen efter fem Aars Forløb, finder en fredelig, venlig Flække, rigtignok endnu noget raa, men dog allerede forsynet med alle Kjendetegn paa Kultur.

Men i de fleste Tilfælde er »Jernbanebyernes« sidste Time slaaet, saasnart Arbeiderne drage videre. Sporløst forsvinder »Byen«, Gravene synke sammen og udslettes, og naar den Reisende siden farer forbi med Toget og kaster et ligegyldigt Blik over Skovlysningen med de forkullede Træstammer, som ligge spredte rundtom, saa fortæller Intet om det tøilesløse Liv og de Tragedier, som ere foregaaede paa dette Sted.

Rudolf Cronau.

DEN SORTE DAME.

Af Koloman Mikszáth.

Ogsaa jeg har allerede seet den »sorte Dame,« som af alle Kvinder dræber hurtigst og mest sikkert. Anno 1873 var hun sidste Gang her, og Den, som mødte hendes Blik, klædte sig i hendes Farver og blev hendes. Saaledes ogsaa min kjære, stakkels Moder.

Da jeg modtog Brevet, var hun allerede begravet og min lille Broder Julius underrettede mig derom paa følgende Maade: »Moder er død, kom *ikke* hjem.«

Naturligvis skyndte jeg mig strax hjem med knust Hjerte og et Bytte for Fortvivlelse. Jeg begyndte allerede at tabe Frygten for Koleraen, thi hvad kunde den endnu gjøre mig?

Men da jeg kom til vor Egn, hvor den »sorte Dame« havde opslaaet sin Residens, foer jeg sammen ved Synet af den skrækkelige Forandring, hun havde fremkaldt der. I Landsbyerne lød ingen Klokkeklang, hverken om Morgenen eller ved Aftenstid, Hveden havde forlængst sat Ax og de modne Korn faldt ud. Paa denne Maade skjød ny Sæd op af Jorden, og intet Menneske brød sig om Velsignelsen. Paa Landeveien kjørte Vogne, som vare belæssede med tomme Kister, og hele Verden syntes at have begivet sig paa Vandring . . .

I Komitatets Hovedstad var det uhyggeligt stille, Vognhjulene frembragte en spøgelseagtig Raslen paa Stenbroen, udenfor Vicegespanens Bopæl var der draget en Kordon, og sabelbevæbnede Husarer samt Bønder med Jernforke gave Agt paa, at Ingen gik derind. Den største Herre i Komitatet skjulte sig skjælvende; Du befaler altsaa ligeledes over ham, mægtige »sorte Dame«?

Jeg havde ingen Ro paa mig, men skyndte mig videre, til vor Landsby. Der herskede endnu for nogle faa Uger siden stor Sorg over, at Høsten var falden saa daarlig ud i Aar. Kornet er tyndt, Kartoflerne, Kaalen og Maisen giver intet i Skjæppen; hvad skal man leve af hele Vinteren? Hvor anderledes lyder ikke Klagen nu: at der Ingen er, som kan fortære det Lidet.

Jo længer jeg kom frem, desto skrækkeligere forekom den velbekjendte Egn mig. Fantasien kunde ogsaa bidrage sit dertil.

Paa Himlen seilede hvide sønderrevne Skyer, som ligesaa mange Spøgelser i hvide Ligklæder og bevæbnede med favnelange Leer. I Luften flagrede hvide Traade, og Skarer af summende Fluer tumlede sig imellem dem. Ofte berørte et Vindpust mit taarevædede Ansigt, og saa forekom det mig, at Vinden førte Liglugt med sig.

Hvert Øieblik lugtede jeg til den lille Flaske Koleradraaber, som jeg bar hos mig. I den lille Landsby Szele, som krydsede min Vei, flammede hele Rækker af Brændestabler, overheldte med Tjære. Mænd og Kvinder sade under Tagskjæget af deres Huse, med Hænderne i Skjødet og saae udeltagende hen for sig. Det var en Arbeidsdag, og alligevel tænkte Ingen paa at arbeide.

I Gitterporten til et Herresæde saae jeg en Slægtning, Hr. Georg Naszay, staa. Jeg sendte ham en venlig Hilsen, men han stirrede paa mig med et fjollet Udtryk, og hilste ikke igjen. Først da jeg var kommen et godt Stykke fra ham, raabte han efter mig. Han var kommen i Tanker om noget.

»Hør, Dreng,« sagde han i en hul Tone, »naar Du kommer til Kisfalva, se saa ind til min Kones Søster, Fru Sitkey, og siig til hende, at hendes Søster døde i Morges. Vil Du det?«

Jeg nikkede og kjørte videre. Men neppe var jeg kommen i Nærheden af Kisfalvas Bakke, før jeg saae Fru Sitkeys Kusk, som kom ridende henimod mig.

»Hvor skal Du hen, Jørgen?« spurgte jeg.

»Jeg skal hen til Fru Naszay og melde hende, at vores Frue er død.«

»Vend Du kun om, Jørgen — thi jeg skulde just overbringe Eders Frue Budskabet om, at Fru Naszay er bleven et Offer for den sorte Død.«

Han betænkte sig et Øieblik, men fandt intet Mærkeligt ved Sagen. »Det er sandt; naar de er døde, kan de selv sige det til hinanden i den anden Verden.«

. . . Ensomt stod mit fædrene Hjem; skjøndt det lakkede ad Middag, røg Skorstenen ikke som ellers; Husets Vinduer saae ikke venligt paa mig med deres Glasøine som forhen. Jalousierne vare nedrullede, og fem lukkede Øine stirrede frygtindgydende ud i det Fjerne.

Ingen kom mig imøde, og ingen Dør aabnede sig ved Lyden af Vognen, som kjørte op for Indgangen. Bagved Nabohusets Stakit kom et Hoved tilsyne; det tilhørte vor Nabo, unge Johan Kazi. Han gloede paa mig, men hilste ikke.

»God Dag, Johan!«

»Hm!« brummede han og vendte det trætte Blik bort.

Jeg gik gjennem Gaarden, hvor der herskede Dødsstilhed; saa prøvede jeg paa at lukke Dørene op; de vare allesammen lukkede.

»Heida! Er der Nogen?«

Intet Svar. Morbærtræerne hviskede til hinanden, og den modne Frugt faldt ned af sig selv. Fra Hønsehuset kom en hvid Kat og stirrede med et besynderligt Udtryk paa mig. Det lod til at forbause den, at et Menneske kom herhen. Fra den lille Baggaard strømmede en ildelugtende Røg mig imøde, og jeg styrede mine Skridt derhen. Brænder der maaske Ild der?

Ja, det gjorde der og ovenikjøbet et Hyrdebaal midt i Gaarden. Min lille Broder sad ved det og ved Siden af ham Hektor, den gamle, trofaste Hund. Min Broder stegte en Høne paa Spid, og Hunden saae til, siddende paa Bagbenene.

»*Servus*, Julius, er det Dig? Stakkels Dreng!«

Drengen saae op, gjenkjendte mig, stod op for at omfavne mig; men han smilede ikke og viste ellers ikke nogen Glæde.

Jeg saae forskende paa ham; Barnet var fuldkommen ældet. Tre store Rynker vansirede hans Pande, og den ellers marmorglatte Hud var sprungen op paa flere Steder.

»Hvad bestiller Du der, min Dreng?«

»Jeg laver Middagsmad,« svarede han rolig.

»Maa Du gjøre det selv? Er her Ingen, der kan besørge det?«

»Nei!« svarede han tørt.

»Hvor er de da henne?« spurgte jeg.

»Hvem?«

»De Andre?«

»De er døde.«

»Pigerne ogsaa?«

»Dels døde, dels løbet deres Vei.«

»Og Du er alene her? Hvorfor tog Du ikke hen til Familien?«

»De vilde ikke lade mig komme ind, for de var bange for mig.«

»Du har altsaa Ingen?«

»Ikke en Sjæl, uden Hunden; den maa jeg ogsaa fodre.«

»Hvorfor boer Du da ikke oppe i Huset?«

»Det holder jeg ikke af, for i hvert Værelse er der død Nogen.«

Jeg tog Plads ved Ilden, lille Julius begyndte igjen at dreie Spidet. Hunden gravede en Grav med Forbenene.

»Rolig, Hektor!« raabte min Broder vredt til den, »er det ikke nok endnu? Nok af Grave!«

»Du vil da vel ikke paastaa . . .«

»Jo, jeg vil! Hektor veed det altid i Forveien og graver en Grav, naar En af os skal dø.«

Der paafulgte en pinlig Taushed, som jeg afbrød ved dæmpet at sige:

»Den vil ikke grave mange flere Grave!«

Min Broder, som for neppe tre Uger siden havde været et livligt, snakkelystent Barn, gav intet Svar, men stirrede stift ind i Ilden. Jeg rykkede nærmere og klappede hans blonde Hoved.

»Min kjære lille Forældreløse, siig mig, naar døde Moder?«

»Det veed jeg ikke,« svarede han ligegyldig, »jeg har ikke talt Dagene siden.«

»Hvordan var det med Begravelsen? Kunde Du ikke have sendt mig Bud?«

»Begravelse? Hvem taler nu om Begravelse? Kusken tog Kisten paa Nakken og bar den hen i Familiebegravelsen. Der staaer den.«

Taarerne strømmede ud mine Øine og flød ned i den varme Aske. Det hvislede ved hver Draabe, som faldt . . .

»Græd ikke,« sagde Barnet i en barsk

Tone. »Lad os være Mænd! Lad der komme, hvad der komme vil!«

Og dette Barn var dengang ikke tolv Aar gammel . . .

»Hvad er der blevet af Kusken, den trofaste Klapka?«

»Han ligger for Døden paa Halmknippet derhenne i Krogen.«

Jeg ilede derhen, og der laa den gamle, trofaste Tjener. Hans Ansigt var blaalig sort, og han frøs. Længe havde han stridt mod Koleraen, den tappre, forhenværende Husar. Og da Krampen for to Uger siden greb hans Fødder, brugte han den Krigslist, at snøre Seglgarn om Laarene ovenfor begge Knæer, for paa den Maade at hæmme Blodomløbet. Dengang kunde Sygdommen ikke faae Tag i ham, og han roste sig deraf i følgende Ord:

»Selv Koleraen kan ikke faae Bugt med Klapka!«

Men for tre Dage siden var Koleraen kommen paa andre Tanker og angreb ham lumskeligt. Nu var den stærkest og han, stakkels Klapka, var kastet til Jorden. Der laa han, uden Bevidsthed, hel sort i Ansigtet, kun Øienbrynene viste en Smule Hvidt.

»Klapka, gode, brave Mikael Klapka? . . . Luk dine Øine op. Det er mig, jeg er kommen. Ikke sandt, Du kjender mig endnu?«

Med Møie slog han Øinene op. En graa Skygge foer hen over hans sorte Ansigt, det skulde sagtens være et Smil.

Han løftede Haanden og spjættede med Foden, som et Lam, naar det døer. Han gjenkjendte mig og forsøgte at reise sig. Jeg gik nærmere og tog Flasken med Koleradraaberne op af Lommen. Hans Øine vare igjen tillukkede, men en indre Røst syntes at sige ham, at jeg vilde give ham noget ind, og han spærrede den blaalige Mund op. Jeg heldte nogle Draaber i ham, og det lod til, at de gjorde ham godt. Saa foer der en Gysen igjennem ham, hans Tindinger hævede og sænkede sig, og han rømmede sig, ligesom der var noget, der kildede ham i Struben. Han faldt tilbage og døde i den Tro, at han havde drukket Brændevin. Resten af Drikken drømmer han sig til i den anden Verden . . .

Mine Taarer randt ved Mindet om den gamle Tjener, jeg besluttede at lade ham bisætte i Familiebegravelsen, ved Siden af mine Forældre, for hvilke han i mange Aar havde været en trofast Tjener . . .

»Hektor fik Ret,« sagde jeg, idet jeg vendte tilbage til Ilden. »Klapka er død.«

»Ikke sandt, Hunden vidste det?« svarede Drengen uden Spor af Overraskelse. De fem Dage med deres skrækkelige Optrin havde ikke alene ældet ham men tillige afstumpet hans Følelse. Han var Olding, før han endnu havde været Barn.

Endnu samme Dag tog jeg ham med til Komitatets Hovedstad og gav ham i Pleie hos Slægtninge. Der røgede man den stakkels Dreng igjennem og gav ham nye Klæder fra inderst til yderst. Han bed fra sig, skreg og vilde ikke lade Nogen komme sig nær.

Siden den Tid er der gaaet sytten Aar, men endnu har Ingen seet min Broder le. Rolig og sørgmodig seer han paa Verden, ligesom han paa hin Dag stirrede ind i Ilden.

Han voxede op, smuk og kraftig, og det er ikke utænkeligt, at ogsaa smukke hvide Damer kjærtegnende har klappet hans Pande . . . Men hine tre Rynker, som den »sorte Dame« har indprentet der, dem formaaer ingen hvid Dame at udslette.

(Fra Ungarsk ved Al. S.)

EN DYGTIG FOTOGRAF.

I en lille Landsby paa Sjælland imellem Kjøge og Ringsted boede for en Del Aar siden en Husmandsenke ved Navn Ane Jens A'en — hun boer der maaske endnu. Mandens Navn havde naturligvis været Jens Andersen, men efter den sædvanlige Skik der paa Egnen, at sammendrage Efternavnene, var hendes Navn krympet ind paa denne Maade; iøvrigt var det en brav og stræbsom Kone, der ernærede sig ved at spinde Blaar for Byens Gaardmændskoner. Hvorvel de store

Verdensbegivenheder og Opfindelser naturligvis ikke naaede hen til den lille Landsby, der ligger halvt skjult i Vallø Stifts store Skove, saa var der dog enkelte Opfindelser, hvis Omtale naaede derhen, og til disse hørte Fotografien. Ane lyttede med spændt Opmærksomhed til en Nabokones Fortællinger om, hvad denne vidunderlige Kunst kunde hentrylle paa Papiret; hvorledes Mennesker og Dyr, Fuglene i Luften og Bygningerne paa Jorden, Skibene paa Søen og Maanen og Stjernerne paa Himlen, Alt kunde fremstilles og komme til at se ud, som om det var lyslevende.

»Nei, det er dog forunderligt,« udbrød hun og faldt et Øieblik i Tanker, for lidt efter at spørge, hvor disse besynderlige Malerier kunde sees.

»Naturligvis i Kjøbenhavn,« var Svaret; »men hvorfor spørger Du, Ane?«

»Ja, det er nu det Samme,« mente Ane, »det skal Du nok faae at se.«

Ane havde en bestemt Karakter, og det varede ikke længe, før hun blev »enig med sig selv« om, hvad hun vilde gjøre. Hun pakkede nogle faa Nødvendighedsartikler sammen, og uden at lade sig raade eller betro sig til Nogen, puttede hun sine faa Spareskillinger i Lommen og begav sig en smuk Morgen paa Veien til Kjøbenhavn.

Hun kom hertil med sit grønne Skjørt, store Korsklæde og ærlige Ansigt, og det var en stor By, hun kom ind i, meget større, end hun havde tænkt sig, glimrende, støiende og forvildende; men Ane var ikke forknyt; hun gik saa rolig gjennem Østergade, som om hun var født i Kjøbenhavn, og brød sig hverken om de straalende Damer eller de prægtige Ting, der indenfor de blanke Speilglasruder fristede andre Dødelige. Hendes troskyldige Sind var kun opfyldt af en eneste Ide, og det var: — Fotografien og dens Tryllemagt. Paa hendes Spørgsmaal hos en Forbigaaende, om hvem der var den bedste Fotograf, — blev svaret, at Meningerne vare forskjellige. Nogle mente Most, Andre Hansen, Nogle Petersen og Andre Budtz Müller.

»Ja, men hvem af alle disse laver de bedste Børneportræter?« spurgte Ane.

Der nævntes et Navn paa en af vore Fotografer, som særligt har lagt sig efter Børneportræter, og til ham gik Anne hen.

»Alle Mennesker siger, at De laver bedst Børneportræter,« begyndte Ane.

»Det er meget pænt gjort af alle Mennesker,« svarede Fotografen smilende.

»Og at De tager dem af saa naturligt, at det er grangiveligt, som om de vare lyslevende,« fortsatte Ane uden at lægge Mærke til Afbrydelsen.

»Ja, jeg vil ikke negte, at jeg har lagt mig efter Børneportræter. Maaske ligger det i, at jeg holder af de smaa Gavstrikke. Det er mig en Fornøielse at fængsle deres uskyldige Smil og barnlige Udtryk til Papiret, og desuden har jeg et lille Udvalg her, som jeg kan øve mig paa.« Han aabnede Døren, og i det næste Øieblik kom et halvt Dusin muntre, leende Børn i en Alder imellem sex og tolv Aar ind og klyngede sig op til ham.

»De kan tro, lille Mo'er, at det er vanskeligt nok at faae disse smaa Vildkatte til at sidde stille, og der udfordres baade Takt og Taalmodighed. — Det er vel et Barn, hvis Portræt De vil have?«

»Ja, det er et Barn,« svarede Anne, »men den lille Sjæl gjør Dem saamænd ingen Uro. Han er død.«

Disse Ord, der bleve fremsagde med en Stemme, som var halv kvalt af Graad, bevirkede, at Fotografen ogsaa blev bedrøvet; han følte den bittre Modsætning, der var imellem hans livsglade Børneflok og den stakkels Kones lille Lig, og fik derfor Børnene hurtig ud af Stuen, efter at have kysset dem udenfor Døren, forat Ane ikke skulde se det.

»Det er altsaa Portrætet af et Lig, som De ønsker, at jeg skal tage. Jeg gjør det kun nødig, men for Deres Skyld vil jeg gjøre en Undtagelse. Hvis De er saa god at give mig Deres Adresse, saa skal jeg komme hjem til Dem.«

Ane tog et stort, rødtærnet Tørklæde op af Lommen og tørrede Øinene. »Ja, jeg takker Dem saa mange Gange, men min lille Jens har været død i sex Aar.«

Fotografen blev forbauset. »Har De da allerede et Portræt af Deres lille Søn, et Maleri eller en Tegning, som De vil have fotograferet?«

»Nei, jeg har saamænd ikke. Troer De desuden, at jeg vilde være kommen den lange Vei — en Mil paa den anden Side af Kjøge — naar jeg havde havt noget Skilderi med den lille Sjæls Ansigt.«

»Troer De da, min gode Kone, at det vilde være muligt at tage Portrætet af et Barn, der

er død for sex Aar siden, naar jeg aldeles ikke har noget at fotografere?«

Ja, det mente Ane jo rigtignok: Naar man kunde fotografere Stjernerne paa Himlen, saa maatte man da ogsaa kunne fotografere en lille Engel i Himmelen.

Det gjorde den godmodige Fotograf ondt for den stakkels Kone, som havde gaaet den lange Vei for at faae et Portræt af sit døde Barn, og han fik en Ide. »Ja — Intet er naturligvis umuligt. Siig mig engang, min gode Kone, har De endnu Deres lille Drengs Klæder?«

Ja — det havde hun — og hun havde dem endogsaa med til Kjøbenhavn.

»Bad Deres lille Dreng ordenlig sin Aftenbøn?«

»Jo — det gjorde han.«

»Vel, saa bring mig imorgen hans Klæder, saa vil jeg se, hvad jeg kan gjøre.«

Næste Dag bragte Ane den lille, stribede Hvergarns Trøie og de blaa Vadmels Benklæder, som lille Jens havde baaret, og to Dage efter fik hun Portrætet.

Hun var henrykt. — »Ja, det er ham. Det er min lille Jens, aa, jeg kan godt kjende ham igjen, det er hans smaa Hænder, som han har lagt sammen foran Ansigtet, og han beder sit »Fadervor«. Og se, det er hans lille Trøie, som jeg har spundet hver Traad til med mine egne Hænder.«

Behøve vi at fortælle, at Fotografen havde iført en af sine egne Smaafyre lille Jenses Klæder og ladet ham bøie Hovedet med Hænderne for Ansigtet, som om han bad sin Aftenbøn.

Ane vendte tilbage til sit fredelige Hjem, glad ved sin Skat, som hun naturligvis viste til Alle, og naar disse spurgte hende, hvorfor man ikke kunde se lille Jens ind i Ansigtet, saa svarede hun, at man da nok kunde begribe, at den lille Engel, som nu var i Himlen, bad for sin stakkels Moder, der var efterladt her paa Jorden, forladt og ene.

C. A.

I DET MØRKESTE AFRIKA.

En Fortælling om Stanleys sidste Reise. Efter »Darkest Africa« ved Al. S.

(7. Fortsættelse).

X.

Den tredie Reise til Njansa'en.

Efterat Stanley havde bragt Orden i Bagagen, sendt Beretninger hjem til England og truffen Aftale med Manjema-Anførerne, som den ene Dag lovede Troskab og den næste tudede ham Ørerne fulde af Klager over de uregerlige Folk, brød han op, men tøvede nogle Dage paa Øen Bungangeta for at afvente Svar paa et Brev, han den 17. August havde afsendt til Tippu-Tib. »Hvis De ikke vil tiltræde Marchen,« havde han skrevet til Araberhøvdingen, »saa er det godt; hvis De vil følge med mig, er det ogsaa godt. De maa handle efter Deres egen frie Villie. Jeg trænger ikke til Dem, men hvis De vil følge med, kan De være mig til Gavn, og jeg skal betale Dem efter Antallet af de Laster, som De befordrer.« Men først efter Afmarchen fra Øen, da Expeditionen havde gjort Holdt i Syd-Mupe, indfandt Tippu-Tibs Neveu, den føromtalte Selim ben Muhammed, som havde beredt Major Barttelot saa mange Ærgrelser, sig den 4. September i Følge med Ugarrowwa, for, som han sagde, at bringe mundtligt Svar paa Stanleys Brev og indhente nærmere Oplysninger, hvad der kunde synes mærkeligt, efter at Araberen havde modtaget ikke mindre end sex Breve. Det viste sig da ogsaa, at der stak noget andet bag Selims Besøg.

Selim var en Mand af Middelhøide, slank, med regelmæssige Træk af arabisk Typus, men høilig vansiret af Koppear, og med et Ansigt, der lyste af Mod og Dristighed.

»Læg nu Mærke til hvad jeg siger, Selim,« sagde Stanley. »Dersom jeg troede, at De eller Tippu-Tib paa nogen Maade havde Del i min Vens Mord, saa kom De ikke levende herfra. De har hidtil kun lært mig at kjende fra een Side. Men jeg veed og troer fuldt og fast, at hverken De eller Tippu-Tib have Skyld i Majorens Død. Vi kan derfor ligesom tidligere tale uden Uvillie med hinanden. Tippu-Tip har ikke gjort mig anden Skade, end hvad Konsulen og Sultanen i Sansibar med Lethed kunne afgjøre. Jeg vil lægge Sagen i deres Hænder. Sig til Deres Onkel, at Overfarten fra Sansibar til Stanley-Faldene for ham og hans 96 Led-

sagere maa betales og Tabet af Varer, Geværer, Krudt og Ammunition samt af Tid for hele Expeditionen erstattes. Siig til ham, at han kan gjøre hvad han vil, men jeg bliver alligevel den Vindende. Han kan ikke gjøre mig nogen Skade, men jeg kan skade ham. Siig til ham, at han kan tænke over Sagen, saa kommer han nok til den Overbevisning, at det alligevel er bedre, i det sidste Øieblik at levere Beviset for, at Historien gjør ham ondt, og at han i Fremtiden vil søge at forbedre sig. Hvis han vilde forsøge dette, samle sine Folk og indhente mig, inden jeg i Løbet af henved 50 Dage fra Dato sætter med Fxpeditionen over Ituri, vilde han have Udsigt til at gjenvinde min gode Mening og undgaa at blive draget til Ansvar.«

»Meget vel, jeg hører Alt, hvad De siger«, svarede Selim. »Jeg skal iaften tage tilbage til Banalja, Ugarrowwa vil laane mig Kanoer. Om otte Dage vil jeg være hos Tippu-Tip, og den syttende Dag er jeg her tilbage og følger efter Dem. Inden 40 Dage skal jeg have indhentet Dem.«

»Godt,« svarede Stanley, »det er bedst, at vi her siger Farvel til hinanden, for vi sees ikke, før vi om henved atten Maaneder træffes i Sansibar.«

»Hvorfor det?«

»Fordi hverken De eller Tippu-Tib har isinde at holde Ord. Deres Ærinde her var at give de Manjema'er, som befinde sig hos mig, Ordre til at vende tilbage til Stanley-Faldene. Men det aldeles uden Betydning. Tag dem kun med, thi jeg gjentager endnu en Gang, det staaer ikke i Deres Magt at volde mig Skade.«

»Inschallah, Inschallah, lad Deres Hjerte hvile i Fred; De skal faae mig at se, inden 40 Dage ere gaaede, det sværger jeg Dem.«

Fra Stanley begav han sig lige hen til Manjema-Anførernes Kvarter og søgte at overtale dem til at vende tilbage med ham, hvilket de imidlertid haardnakket afsloge. Selim blev derfor ærgerlig og truede dem, hvorfor Anførerne gik til Stanley og søgte Hjælp hos ham.

»Deres Løfte er gaaet i Opfyldelse,« sagde Stanley smilende til Selim, »De fik mig at se, inden 40 Dage vare gaaede! Men hvad har det at sige? Disse Folk ere uafhængige Manjema-Høvdinge, som Tippu-Tib har sendt for at ledsage os. De følge altsaa kun Tippu-Tibs Befalinger. Giv Dem tilfreds, Selim, De vil underveis faa færre Folk at passe paa, eftersom De jo ogsaa vil følge med os. Ikke sandt? Saa er det godt. Kom nu og sæt Dem i Deres Kano, ellers vil vi have gjort to Dagsreiser, inden De overhovedet kommer herfra, og De har jo, som De veed, lovet at indhente mig om 40 Dage.«

Den 5. September drog Expeditionen til Batundu, som besad frodige Maismarker og en prægtig Bananlund. Folkene af Bagtroppen trængte til god Føde for at komme til Kræfter igjen, og selv om der ikke kunde skaffes Kjød, vare Bananer og Mais dog ikke til at foragte. Expeditionen opholdt sig her i to Dage, i hvilke den gjorde Bekjendtskab med visse alvorlige Ubehageligheder, som hidrørte fra Omgangen med Manjema'erne. De sidste vare nemlig angrebne af Kopper og havde smittet Madi-Dragerne. Sansibariterne vare beskyttede mod denne frygtelige Sygdom, da i Marts 1887 ethvert Medlem af Expeditionen var bleven vaccineret ombord paa »Madura«, men blandt Madi'erne udbredte Sygdommen sig med foruroligende Hurtighed. Endvidere fandtes der blandt Manjema'erne to Kvinder, som vare blevne gale eller rettere sagt led af hysterisk Krampe; de vare, som Anførerne sagde, besatte af Djævelen, og de sang og skraalede, saa man ikke kunde faae Nattero. En lignende Sangmani i Utide har sagtens ogsaa været Aarsag til Majorens Død, da et Menneske, som blot har den ringeste musikalske Sans, maa blive bragt til Fortvivlelse ved et saa gyseligt Skraal, saa meget mere som en Del andre Kvinder pleie at gjøre de Syge Selskab, i den Tro, at de derved udøve en beroligende Indflydelse paa dem.

Af nogle af Ugarrowwas Folk hørte Stanley, at paa den anden Side af Buamburi, inde i Landet, lever A-Babua'ernes Stamme, hvis Hytter ere mere rummelige, hyggelige og pyntelige, og som besidder en sjelden Færdighed i Smedekunsten; alle deres Spydspidser, Sværd, Knive og Pile ere rigt forsynede med Forsiringer.

Foruden ved Koppeepidemien led Expeditionen betydelige Tab paa Grund af Folkenes Begjærlighed og grænseløse Uforsigtighed. Hver Gang, der blev gjort Holdt, foretog de Streiftog ind i Skoven for at søge efter Høns eller andet spiseligt Bytte. Nogle vare heldige, men Mange maatte bøde med Livet for deres Ubesindighed, da de Indfødte bestandig luskede om i Nærheden. Advarsler frugtede intet, og de Dræbte gjorde kun i Øieblikket Indtryk paa de Levende. I Løbet af 30 Dage havde Expeditionen paa denne Maade mistet 14 Mand.

Ved Ankomsten til Avedjeli, ligeoverfor Népoko, begav Manjema-Trommeslagerens Hustru, en meget smuk Kvinde, sig ud i de nærliggende Haver for at samle Urter. Der havde en Flok Indfødte skjult sig, de skjød paa hende og syv Pile trængte ind i hendes Legeme. Hendes Skrig lokkede Folk til og de bare hende hurtigt ind i Leiren, men just som Stanley stod i Begreb med at foretage Indsprøitninger af kulsur Ammoniak, faldt hun om, udstrakte sine Arme, omfavnede paa den mest rørende Maade sin unge Ægtefælle, drog et dybt Suk og døde.

Den 23. October naaede Expeditionen Ugarrowwas gamle Station og overnattede i de

forladte Hytter, men da Araberne havde lagt Egnen øde, maatte de skynde sig videre for at undgaa Hungersnød. To Dage efter sloge de Leir ligeoverfor Mundingen af Lenda-Floden. Om Aftenen skrev Stanley i sin Dagbog:

»Jeg er inderlig glad over, at vor besværlige March gjennem Skoven nærmer sig sin Ende. Vi befinde os iaften omtrent 260 km. fra Græslandet, og denne Afstand vil forhaabentlig hurtig formindskes. Imidlertid glæde vi os dertil. Vi finde os i Regntiden uden at knurre, thi efter Regnen vil Høsten i Græslandet være rede for os. Vi bande ikke længer Dyndet og Moradset i dette fugtige Land, skjøndt vi igaar have passeret 32 Vandløb, og de slibrige Bredder satte vor Taalmodighed paa en haard Prøve. Der forestaaer os endnu mangfoldige Behageligheder. Det vil være os en stor Lettelse, naar vi ere befriede for de røde Myrers Angreb; naar vi for sidste Gang have aftørret vore Støvlesaaler og rystet Skovens Støv af os, ville vore Drømme ialtfald ikke længer forstyrres af disse Fjender. Medens vi lide under de rasende, smaa Biers Stik, springe op ved de smaabitte Myrers Bid, vride os under Gedehamsenes Gift, stønne ved de sataniske Hvepsers Angreb, forjage de paatrængende Sommerfugle, befri os for de skadelige Tigersnegle, i nerveus Hast træde det grønlige Tusindben ihjel, trøste vi os med, at denne Elendighed snart vil faae Ende. Lidt Taalmodighed endnu, saa kommer der en lysere Tid. Siden den 17. August have vi slagtet fire Geder for at forsyne os med Kjød; vi have hovedsagelig levet af ristede Bananer, som vi lige kunde opholde Livet ved. Men vi vare alligevel taknemmelige derfor, skjøndt vi just ikke nu kunne rose os af vore Kræfter. Men saa tænke vi paa de gode Sager, der vente os, paa Oxe- og Bedekjød, Vildt, garneret med Kartofler og Bønner, Hirsevælling og Sesamolie. Det vil ogsaa være en behagelig Følelse, at vi ikke længer behøve at være bange for, at en Vild med Spyd og forgiftede Pile lusker om i Nærheden af os. De stadige Bekymringer, den spændte Opmærksomhed for at skaffe Folkene Føde og beskytte dem mod Veiens Farer, vil ophøre og det vil glæde mig, naar jeg igjen kan faae bedre Tanker om Verden og dens Beboere end de, som fremkaldes af den tvivlsomme Kjærlighed, jeg nærer til Skovens Mennesker.«

Den 28. October naaede Expeditionen Avatiko, just som Flertallet af Folkene var ligeved at dø af Sult, og de kastede sig ogsaa ligesom graadige Ulve over Træernes Frugter.

(Fortsættes.)

LIDT OM SKRUPTUDSER.

Af Prof. Karl Vogt.

Gives der noget mere Hæsligt end en rigtig stor, flad Skruptudse med tyk opsvulmet Bug, som om Natten kravler frem af sit Skjul under Buske og Stene, forstyrrer En Nydelsen af Maaneskinnet i varme Sommernætter og udbreder en ækel Hvidløglugt? Sachsenhäuseren[1] udtømmer al Afsky, som han er istand til at lægge i Udtryk, Stemme og Tone, naar han til en Modstander siger: »Du Krott!«

For endel Aar siden vakte en Notits i Bladene almindelig Opsigt. Den meddelte, at der blev dreven en betydelig Handel med Skruptudser fra Frankrig til England. Man betalte i London indtil en Shilling for en kraftig, udvoxen Tudse af godt Helbred — et Pund for Dusinet — og satte disse Tudser ud i Londons Haver, hvor man indrettede særlige Smuthuller for dem. Der gaves ikke Faa, som rystede paa Hovedet ad dette nye Indfald af de engelske Gartnere. Men Englænderne havde Ret. Den, som leer sidst, leer bedst. Men det er ikke saa let at stampe imod Braadden. Jeg havde i min Have en stor, brun Tudse, som hver Aften kravlede frem under en Maaneskinsbænk, og som jeg vaagede omhyggeligt over. Et kvindeligt Væsen, som engang blev den vaer, slog den ihjel med en Spade og troede at have gjort en god Gjerning. Men Sneglene aade Resedaerne, som hidtil havde staaet og duftet foran Bænken.

Hvad har man ikke løiet de stakkels Tudser paa? Fortællingen i Boccaccios Decamerone, i hvilken to Elskende blive dræbte af Uddunstningerne fra en stor Tudse, der sidder under den Salviebusk, ved hvilken de have truffet hinanden, er kun et svagt Speilbillede af det man tiltroer Skruptudserne.

Det er vel sandt, at de fleste Arter, især

[1] Beboerne af Sachsenhäusen, nu Forstad til Frankfurt a/M.

den store brune Skruptudse og den grønne Strandtudse besidde en vortet, tæt med Kjertler besat Hud, som afsondrer en hvidlig, skarp Vædske, der særlig hos den Sidste lugter meget skarpt og ubehageligt, maaske ogsaa er istand til at rødne en fin Hud en Smule. Fugle, der bleve indpodede denne Vædske, døde efter kort Tids Forløb, under Krampetrækninger. De lade heller ikke til at være særlig velsmagende; idetmindste skaane mange Dyr, som æde Frøer, Tudserne, eller spise dem ialtfald ikke. Man kastede engang nogle levende Tudser ind til Tigrene og Løverne i et Menageri. Rovdyrene fore løs paa dem — men derpaa lode de med alle Tegn paa Væmmelse Tudserne falde ud af Gabet, skuttede sig, spyttede og spyttede og skubbede endelig med Poterne de ubehagelige Krybdyr ud mellem Jernstængerne. Tudsernes Hudvædske har altsaa sagtens en ilde Lugt og Smag, maaske tillige ætsende Egenskaber, men derfor er den dog langtfra giftig og farlig for Mennesket. Jeg har mange Gange holdt en levende Tudse i Haanden og ikke mærket nogen brændende Fornemmelse eller at Huden blev rød. Det er muligt, at direkte Injektion i Blodet kan have giftige Virkninger — men en Tudse er ude af Stand til at skade et Menneske.

I »*Lehren der Weisheit und Tugend*«, som vi maatte lære udenad i vor Barndom, stod ogsaa den berømte Fabel (saavidt jeg erindrer, af Lichtwehr) om St. Hansormen og Skruptudsen, der »sprøiter al sin Gift efter den«. Tudserne sprøite altsaa Gift! Naar man forskrækker dem, sprøite de virkelig ofte en vandklar Vædske ud af Bagdelen. Det Samme gjør Frøerne, og dog falder Ingen paa at anse dem for giftige. Det er næsten rent Vand, som Dyrene paa denne Maade give fra sig af en saakaldet Urinblære, og om Gift kan der slet ikke være Tale.

Men Tudsernes Bid er forfærdelig giftigt! Vi ville tro det, saasnart vi have seet et Bid af en Tudse. Men Kjæberne ere aldeles tandløse, overtrukne med en blød Hud, ikke engang haarde, hornagtige og skarpe som Næbet af en Fugl eller Skildpadde, og saa tynde og svage! En Tudse kan ikke engang klemme saa stærkt med disse Kjæber, som et nyfødt Barn med sine tandløse Gummer. Kom nu og fortæl, at et nogle Dage gammelt Pattebarn kan bide til Blods.

Naa godt — saa bide de ikke! Men de suge Mælken ud af Køer og Geder, og den giftige Virkning af deres Spyt gjør Dyrene golde.

Spyt? De har neppe noget saadant, og suge kan Tudserne ligesaa lidt som Frøerne. Bygningen af deres Mund tillader det ikke.

Nei, alle Beskyldninger ere fuldstændigt grebne ud af Luften. Se vi bort herfra og søge den virkelige Aarsag, saa indse vi let, at et Natdyr af frastødende Hæslighed, uhyggelig Levevis og ubehagelig Lugt ganske naturligt maa nedkalde alle Fordomme over sit Hoved.

Men spørge vi Erfaringen, den ædruelige Erfaring, vil vor Afsky idetmindste forvandle sig til Overbærenhed. Vi se nu et Dyr, som ved Nattens Frembrud, navnlig ved fugtigt Veir og Regn, forlader sit mørke Skjul og langsomt, halvt hoppende, halvt krybende, med speidende Øine kravler om i Mark og Have. Den kan sulte overmaade længe og tørre ind næsten til en Mumie — den kan sætte store Kvantiteter tillivs og næsten fraadse. Men man vil i dens Mave aldrig finde Andet end ufordøiede Rester af Insekter, af Biller, Larver og Orme, dog hovedsagelig af de nøgne Havesnegle. Af disse fortærer en Tudse en saa betydelig Mængde, at man ikke kan finde nogen bedre Vogter for de fine Salatplanter, de unge Grøntsager. Naar Nat og Fugtighed lokker Sneglene frem af Jorden, begiver ogsaa Tudsen sig ud paa Jagt. Den har kun et lille Distrikt, men dette renser den grundigt og lærer det saa meget desto bedre at kjende, som et langt Liv sætter den istand til at gjennemstreife det Aar efter Aar.

De engelske Gartnere have draget sig dette til Nytte. Naturforskerne have i lange Tider præket om Tudsernes Uskadelighed, men for døve Øren. Cuvier sagde allerede i Slutningen af forrige Aarhundrede: »Tudserne ere Dyr af et hæsligt og frastødende Ydre, men med Urette beskylder man dem for at kunne virke giftigt med deres Spyt, deres Bid, deres Urin, ja endog ved deres blotte Uddunstninger.« Efterat Englænderne have brudt med nedarvede Fordomme, vil andre Lande maaske følge deres Exempel. Man vil finde, at Tudserne ere meget nyttige Dyr, at de ikke ere Giftblandere, og at man ikkeheller behøver at være bange for, at de skulle sprække, naar de krybe hen under Edderkoppens Spind. Man vil overtyde sig om, at en Have, hvori der findes Tudser, Staalorme og Muldvarpe,

frembringer langt flere Grøntsager, end en, som man omhyggeligt har renset for alle disse Dyr, og man vil faae Glæde af at frede om Tudserne og tilsidst se dem blive til rare, tamme Husdyr.

Tudserne vænne sig i Virkeligheden til Mennesket og synes ikke utilgjængelige for blidere Følelser. Man kjender Exempler, der synes hentede fra de gamle Folkeeventyr, paa, at en gammel Skruptudse, som i tredive Aar havde boet under en Trappe, kom frem hver Gang Familien spiste til Aften for at faae sin Part med ligesom Hund og Kat, og Familien sørgede, da Husvennen mistede Livet ved et Ulykkestilfælde. Nogle af mine Venner paastaa at have modtaget høist paafaldende Beviser paa Taknemmelighed af det hæslige Dyr. En Kapitain Percy, der roste sig af at være en Efterkommer af *Hotspur*, fortalte mig, at han paa en Reise i det Indre af Sicilien havde seet en Slange, som stod i Begreb med at sluge en Tudse. Han dræbte Slangen — Tudsen krøb bort. Sex Dage efter red han om Aftenen paa et Æsel tilbage ad samme Vei. Pludselig mærker han noget kravle paa sit Ben — det var hans Tudse, som paa denne Maade vilde vise ham sin Taknemmelighed og aldeles bestemt havde gjenkjendt ham.

»Men Kapitain, hvordan kunde De vide, at det just var den samme Tudse, som De havde frelst? Den ene Tudse ligner jo fuldstændig den anden!«

»Det er meget sandt,« svarede Kapitainen. »Men den saae paa mig med et saa taknemmeligt Blik, at jeg slet ikke kunde tvivle om, at det virkelig var den!«

Men skulde der alligevel være Nogen, som nærede Tvivl om, at der blandt de berygtede Tudser ogsaa kunde gives Exempler paa Dyd og gode Sæder, vil jeg blot minde om Fødselshjælperfrøen *(Alytes obstetricans)*. Hunnen lægger en Æggesnor med et tæt Hylster, som efterhaanden stivner til en kautschukagtig Masse. Hannen hjælper med at faae denne Æggesnor frem og vikler den om sit ene Bagben, ved at dreie sig rundt. Saa skjuler den sig med Snoren i fugtig Mergel, ofte i en Dybde af flere Fod, og sidder nu i flere Uger uden Føde i det mørke Hul for at udklække Æggene. Først naar Larverne ere saa vidt udviklede, at de kunne føre et selvstændigt Liv, forlader den sit Rugested og opsøger det nærmeste Vandhul for at anbringe Larverne der. En hel Sommer igjennem holdt jeg en Koloni af disse rugende Hanner i Mergel i en stor Kakkelovn, og jeg fandt af og til nogle, der havde snurret Snoren saa fast om deres Ben, at der var gaaet Betændelse i det. De fordrev Tiden under deres Fangenskab med at udstøde svage Klokketoner, der løde som svage Toner af en Glasharmonika, og undertiden forbausede mine Gjæster, da de ikke kunde opdage Stedet, hvorfra Lyden kom. Kjældertudserne ere ligeledes dygtige Bugtalere, og deres Unk! Unk! lyder, som om det kom langt borte fra, naar de ere lige i Nærheden af os. Men minder mine Fødselshjælperfrøer ikke levende om den Fyrste paa Otaheiti, som Cook fandt liggende i Barselseng, fordi hans Kone var nedkommen, og som i de fire Uger, Barselsengen varede, ikke turde bruge Snus, hvad han ellers pleiede, af Frygt for at det kunde gjøre Barnet Fortræd?

Adolphe Guillaume Bouguereau,

af hvis nye Genrebillede, „Amor og Psyche“, vi bringe en Gjengivelse, er født d. 30. Novbr. 1825 i La Rochelle, blev i Paris Elev af Picot, uddannede sig 1843—50 i École des Beaux-Arts og opholdt sig derpaa i flere Aar i Rom. Han er meget dygtig i Tegningen og Modelleringen, men hans ældre Arbeider, især Kirkebillederne, mangle hyppigt Fantasi og Varme i Følelsen. Til de betydeligste af hans Malerier høre: „Zenobia ved Bredden af Araxes“ (1850), „Bisættelsen af den hellige Cecilias Lig i Katakomberne“ (1855) og „Philomele og Prokne“ (begge i Luxembourg-Museet); ligesaa Vægmalerierne i den hellige Ludvigs Kapel i St. Clotilde-Kirke i Paris, Freskerne i St. Augustin, „Napoleon III. Besøg hos de Vandlidte i Tarascon“, „Tobiæ Hjemkomst“, „Arion paa Delfinen“ og den ved talrige Reproduktioner bekjendte „Venus' Fødsel“. Af nyere Genrebilleder, som udmærke sig ved en ofte miniaturagtig Udførelse, kan nævnes: „Nymferne og Satyren“, „Æbletyvene“, „Italienerinder ved Kilden“, Unge Zigeunerinder“, „Foraaret“ o. a. 1866 malede han i den nye Theatersal i Bordeaux „Apollo og Muserne“ og viste sig navnlig dygtig i Dekorationer i pompeijansk Stil.

FEUILLETON.

Marts.

Førend Tanken hæves over
alle Formers døde Magt,
er en Tid, da Livet sover
og i Dvale dyb er lagt;
men naar stærk Bevidsthedssolen
over Livets Himmel gaaer,
vaagner det, og Martsviolen,
Tankens første Blomst, fremstaaer.

Chr. K. F. Molbech.

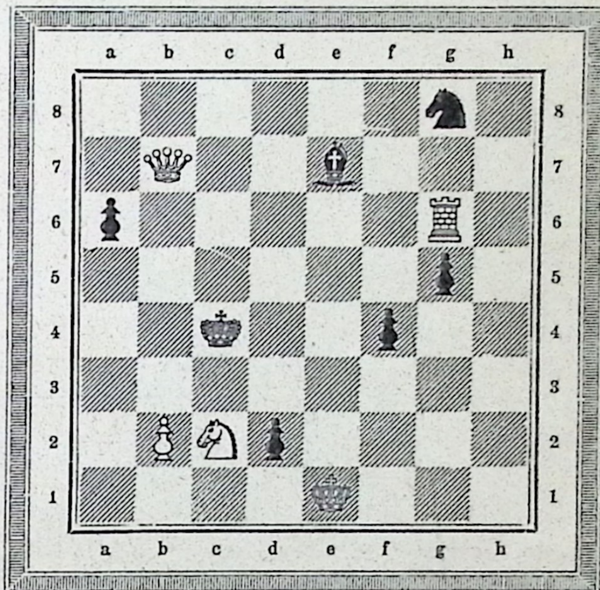
Han spandt en Ende.

En gammel Søkapitain fortalte for nogen Tid siden følgende Historie og svoer ovenikjøbet helligt og dyrt paa, at den var sand fra Ende til anden. Han fortalte om den Hungersnød, som herskede paa de azoriske Øer for nogle Aar siden, hvilken Landeplage endogsaa strakte sig til Madeira, og han udviklede med stor Styrke, hvilke Midler Indbyggerne maatte gribe til for at forskaffe sig Føden. „Seer De," begyndte han, „jeg laa i Havnen ved Funchal med en Ladning Jernkram, Vin-Knive, Plovjern, Leer og saadan Noget, der var indladet i Briggen „Lærken" fra New-York. Naa, vore Provisioner vare slupne op, og jeg havde jo tænkt, at jeg kunde proviantere i Funchal; men der var ikke saa meget Spiseligt som her bag paa min Haand. Køerne vare uddøde, følgelig var der ikke Oxekjød at faae, Faarene vare ogsaa døde, altsaa heller intet Lammekjød; Svinene havde faaet Trikiner, og Kyllingerne vare opædte af Rævene. Indbyggerne levede af Bær og Rødder, naar de ikke engang imellem kunde stjæle et Æsel, som de saa spiste. Der var ingen Fisk i Vandet, de vare allesammen svømmede helt bort fra Egnen, og Haierne vare udvandrede tilligemed de andre Fisk, saa at der var Intet, der var værd at fange. De eneste levende Væsner, der vare blevne tilbage i Havnene, var Havfruerne, og selv de vare nærved at dø af Sult." — „Troer De da virkelig, at der existerer Havfruer?" indvendte en af de Tilstedeværende. — „Nei, jeg troer det ikke, for jeg veed det. Jeg har seet dem i Dusinvis tumle sig i Vandskorpen ligesom Abekatte i Rigningen. De leve næsten udelukkende af Fisk, og det er morsomt at se dem fange Sild og sluge dem, ligesom Børnene i Holland sluge Agurker. Da nu Fiskene allesammen vare borte, saa led de stakkels Havfruer frygteligt. En Nat, da jeg kom fra Byen ned til Havnen, hvor min Baad laa ved Bolværket, saae jeg en Ild, der brændte paa Strandbredden, og troede i Førstningen, at det var nogle drukne Matroser, der lavede Punch, men da jeg kom hen til Ilden, hvad troer De saa det var? — Ja, derpaa kan De se, i hvilken Nød Folk var, — det var en Havfrue, der kogte sin egen Hale til Aftensmad."

Skakopgave Nr. 4.

Af M. D. Klark.

SORT.

HVID.

Hvid begynder og gjør mat i 3 Træk.

Løsning paa Skakopgave Nr. 3 (Side 143.

1. D e1—g1, truende med 2. D g1—g7 † og 3. S g8—e7 † at gjøre mat.	1. D a7 ell. T d1—g1.
2. L b4—c3 †	2. D g1 (T d1)—d4 eller K e5—d5 (f5).
3. T c6—c5 eller S g8—e7 mat.	

A.

1. . . .	1. L b8—d6.
2. D g1—g7 †	2. K e5—d5 eller —f5.
3. S g8—e7 eller D g7—f6 mat.	

B.

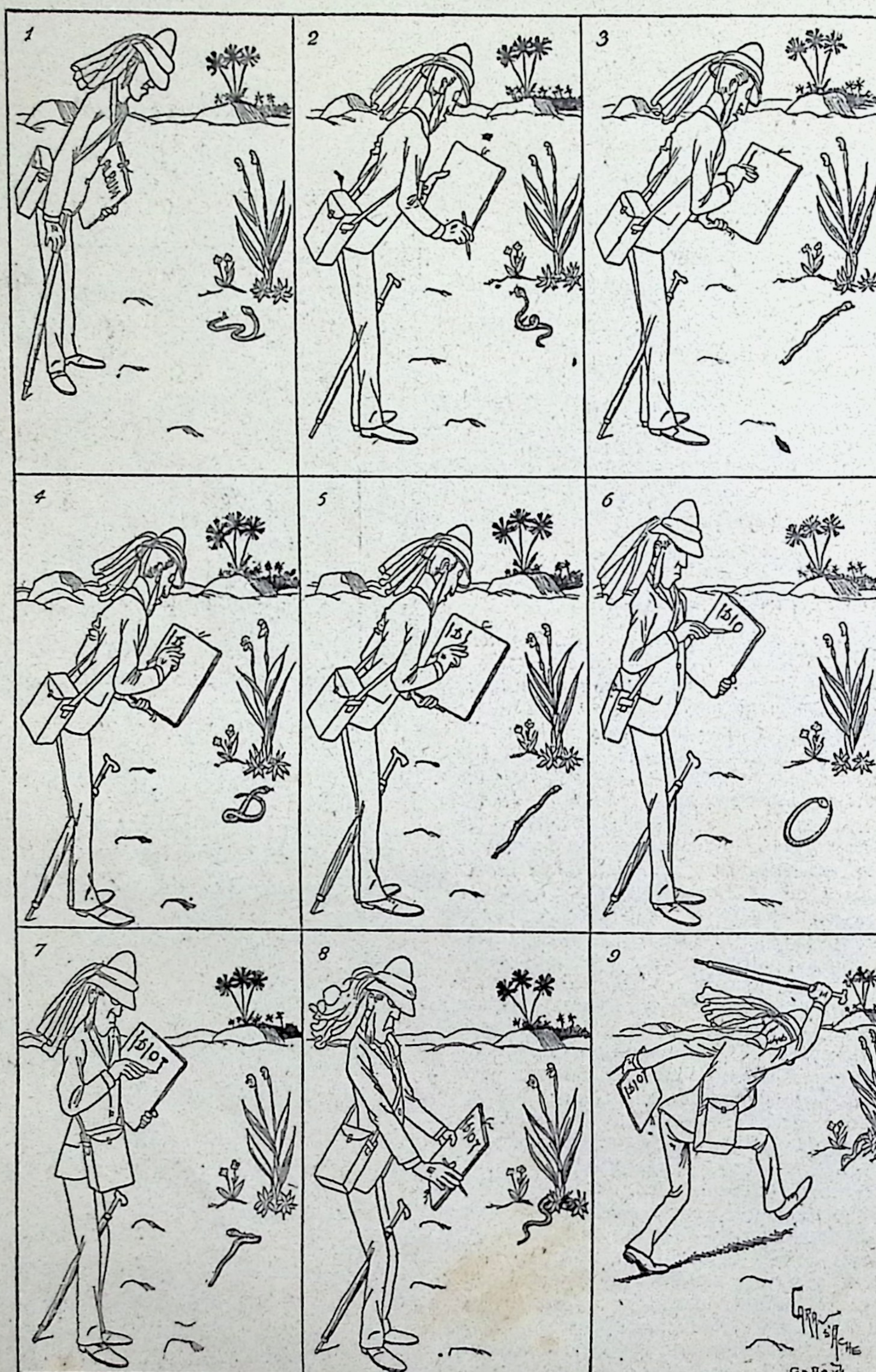
1. . . .	1. K e5—f5.
2. D g1—g6 †	2. K f5—e5.
3. D g6—e4 mat. Andre Spillemaader lette.	

Løsning paa Whistopgave Nr. 3 (Side 143.)

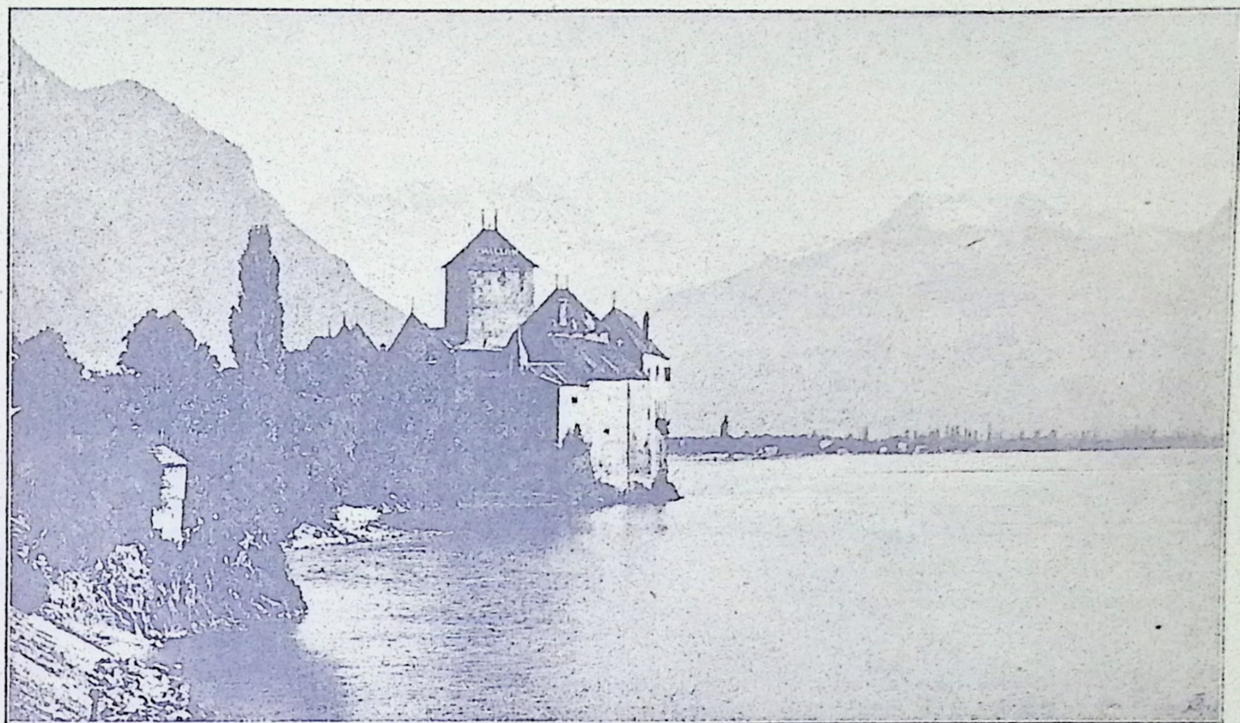
Makkeren har ni Klør og i Trumf Es, Dame, Ti og Otte, den tredie Haand fire Trumfer og to Klør, de andre Kort ere uden Betydning.

Opløsning paa Rebus i Februar-Heftet:

Dette Forslag har Fortrinet for ethvert andet.

Den vittige Slange. Af Caran d'Ache.

Chillon ved Genfersøen. Efter Fotografi.

Til Schweiz.

Deilige Schweiz!
Frisk som i Tidernes Morgen Du staaer,
Endnu ei mærket af Alder og Aar.
Klædt i din Skjønhed Du straalende stod,
Medens en Verden laa for din Fod.
Kold og koket kan Du Beilerne se,
Ingen har smeltet Din evige Sne!

Deilige Schweiz!
Barn af Naturen, med Malm i din Røst;
Mægtige Floder die dit Bryst.
Dristig Kulturen jog mod din Top.
Ilende fremad og higende op;
Men, som den jubled' af Seiren berust,
Laa for din Fod af Lavinen den knust.

Deilige Schweiz!
Tæt foran Sydens blomstrende Pragt
Du som en Argus ligger paa Vagt;
Søernes hundrede Øine Du fik,
Ingen kan modstaa dit deilige Blik;
Om end det dages i Bjergenes Nat,
Aldrig Kulturen vil rane din Skat!

Deilige Schweiz!
Blændende Snedronning, Bjergkongens Brud,
Vide Du seer over Landene ud.
Og paa dit Bjergslot, ensomt og koldt,
Løfter din snehvide Pande Du stolt.
Hvo der har seet dig en Gang paa sin Vei,
Bjergtagen bli'r han og glemmer Dig ei.

Christopher Boeck.

EN VANSKELIG SEIR.

Novellette af H. Villinger.

En Føhn havde reist sig og strøg lig en feberhed Aande henover Bjergene, idet den jagede Skyerne henad Himlen, saa at de snart tildækkede Maanen, snart igjen lod den skinne frit; brølende sluttede Kvæget sig sammen paa Skraaningerne, og nede i Dalen fore de løsgaaende Heste op af deres Søvn og joge med flyvende Manker over Grønsværen. Høit oppe, hvor Veien snoede sig smal om Bjerget, kom en Kvinde tilsyne; hun arbeidede haardt imod Vinden, der blæste hendes Hovedtørklæde ned i Nakken og strammede Kjolen fast om Knæene, saa hun maatte kjæmpe sig hvert Skridt frem.

Kvinden kom fra Sæterhytten, som laa lidt derfra paa den ensomme Skrænt over Veien. Vinden slog den aabentstaaende Dør op og i, saa det drønede langt bort, hvilket imidlertid Hyttens Beboerinde ikke syntes at bekymre sig om. Hun bøiede om den fremspringende Pynt af Bjerget, hvor en plaskende Vildbæk glimtede mellem sorte Sten, der ragede spøgelseagtigt frem af den dybe Afgrund. Her stod Skikkelsen stille, lænede sig mod Klippevæggen og lyttede; samtidig tog hun et Brev frem af sit Livstykke og trak Veiret stærkt. Længe stod hun saaledes uden at bevæge sig, indtil der hørtes kraftige Trin fra den modsatte Side af Bjerget, og efter faa Øieblikkes Forløb traadte en Mand frem af Nattens Mørke. Kvinden styrtede imod ham med et »Holdt!«

»Er det Dig, Narzisse!« raabte han.

»Ja, netop mig — hvor vil Du hen?«

»Ikke til Dig!«

»Det veed jeg, men til hende!« — og hun holdt ham Brevet op for Øinene. »Sixta skulde have havt det — hun er endnu ikke sexten Aar, Du gudsforgaaende Menneske! — og hun er min Søster, som min Moder paa sin Dødsseng har overgivet til min Varetægt, for at jeg skal bevare hende mod alt Ondt — og det Værste er Du!«

»Er Du jaloux?« spottede han.

»Nei,« vedblev hun, »med Dig er jeg færdig! — Da jeg først mærkede, at det ikke generede Dig at holde det gaaende med hele Tre paa engang, saa var det forbi, og jeg skammer mig kun over, hvor tosset jeg har kunnet være. Men det er noget helt Andet nu! Jeg har i Kirken seet, hvordan Du saae paa Sixta — hvad har Du i vor Kirke at gjøre, har I ingen hjemme i Jeres Sogn? — Og i Eftermiddags kom jeg lige til, da Seppi vilde stikke Brevet til hende — deri staaer, at Du vil banke paa Sixtas Vindue Klokken Ni, og nu er den Ni, Ambros, og her staaer jeg og siger: Du gaaer ikke!«

»Aahaa!« lo han.

»Du gaaer ikke,« raabte hun som rasende og greb ham i Armen, »før skal Du gaa med mig ned i Afgrunden, end jeg lader det uskyldige Barns Fremtid blive ødelagt. Tag Dig iagt, Ambros, Vreden giver Kraft — tag Dig iagt, thi jeg har Retten paa min Side! Sværg, at Du lader Sixta i Ro, saa Du ikke ogsaa faaer paa Din Samvittighed at have gjort hende ulykkelig ligesom de mange Andre, og jeg vil tilgive Dig al den Sorg, Du har voldt mig; jeg vil ikke anklage Dig paa den yderste Dag, naar Du sværger, Ambros,« og hun strakte de foldede Hænder imod ham, »sværg ved vor Frelser i Himlen, der dømmer vor Gjerning, og ved Din Moder, der hviler i Graven —«

»Hold Mund!« brølte han og gav hende et Stød, saa hun styrtede over mod Væggen,

»det er et forbandet Vrøvl, naar man har med Kvindfolk at gjøre — lad mig komme frem, eller —«

Men hun stod støt paa Benene og med knyttet Haand; Haaret flagrede vildt om hendes blege Ansigt, det var, som om hendes Skikkelse voxede.

»Tilbage,« raabte hun med skingrende Stemme, »tilbage, din Djævel!«

Han greb hende med en Forbandelse paa Læberne; idetsamme brød Maanen frem mellem Skyerne, Føhnen tudede med fordoblet Kraft, og en Flok opskræmmede Krager fore skrigende bort over Hovedet paa de Kjæmpende. Pludselig hørtes et høit Skrig — saa blev Alt stille, Intet rørte sig mere, endog Vinden syntes at holde sin Aande tilbage, og i Nattens Mørke dukkede de utydelige Omrids frem af det hvide Kvæg, der snøftede med udspilede Næseboer. Saa hørte man usikre Skridt, en Skikkelse, hvis Legeme kom tilsyne under de flagrende Klædningsstykker, vandrede hen ad den smalle Vei og tabte sig i Mørket.

— En Uge senere paa en solrig og klar Morgen lød en ungdommelig Jodlen op til Sæterhytten, i hvis Dør Narzisse kom tilsyne; hun jodlede tilbage med dybe, fulde Toner, og idet hun skyggede med Haanden for Øinene, kigede hun efter sin Søster, der kom hoppende op ad det steile Bjerg.

»Jeg skal hilse Dig fra vor Præst,« sagde hun, da hun var kommen helt op, »og spørge, hvorfor Du ikke mere kommer til Skrifte, det er han ikke vant til af Dig.«

Narzisse stillede et Glas Mælk til Søsteren paa Bordet udenfor Huset og satte sig selv ved Siden af med Ryggen til Væggen og Armene overkors.

»Du kan sige til ham, jeg har for Tiden saa Meget at gjøre — den Brune — nu ja, Kvæget giver mig saameget at bestille.«

Søstrene lignede hinanden meget, saaledes som de her sade sammen, kun var Narzisse tyve Aar, og Alt paa hende var større, kraftigere og betydelig mere udviklet end hos den yngre Søster. Den mørke, varme Ansigtsfarve havde hun efter Moderen, der havde været fra Syden.

Narzisse bed ofte Tænderne sammen, som om hun kvalte en heftig Smerte; hendes Søster gyngede Fødderne frem og tilbage og lo af en Edderkop, der krøb hen ad Bordet.

»Igaar,« fortalte hun, »sagde Fader, at han begyndte at blive gammel, og at han gjerne saae, Du giftede Dig, og jeg har faaet Lov til at faae Mo'rs røde Silke-Tørklæde paa til Bryllupet — naa, gaa nu ikke og betænk Dig saalænge, Du! — Og igaar har Sigmund traadt Pigens Saltfad istykker; Fader har lovet hende et nyt, men hun blev ved med at jamre og sagde, at det havde hun just holdt saa meget af, indtil Fader endelig sagde: ,Du maa jo være glad ved at faae noget Nyt; nye Koste feie altid bedst!' Og see, hvad Fader siger, er altid saa sandt, Narzisse, at man kan skrive det op, og naar der igjen gaaer Noget galt for mig, eller en af mine Veninder er falsk overfor mig, eller maaske endogsaa min Kjæreste, naar jeg engang faaer en, saa vil jeg altid strax tænke: ,Naa, ja, det er vel ogsaa godt for Noget; nye Koste feie jo bedst!' — Du,« hviskede hun pludselig, »er Du ikke bange heroppe for Ambros, der er omkommen i Kløften? Ikke engang om Dagen turde jeg gaa der forbi; de sige i Landsbyen, at han ikke havde fortjent det bedre, den Lyve-Ambros; tyve Piger har han vist bedraget . . . Men lad mig hjælpe Dig med Mælken og Smørret, forat Alt kan være færdigt, til Fader kommer herop.«

»Det er allerede gjort,« erklærede Narzisse.

»Men i Jesu Navn, naar staaer Du da op,« raabte Sixta, »og kan Du da idag ikke bestille Andet end sidde der og stirre ud i Luften? Saa veed jeg, hvad jeg gjør: jeg gaaer ind og leder efter Katten, det er da mere underholdende.«

Hun gik ind i Hytten, og Narzisse hørte hende le og raabe, og det gjorde hende godt at lytte efter den bløde, barnlige Stemme.

»Hun er selv som en Kattekilling, saa sirlig og fin,« sagde hun hen for sig: »ja, kjære Barn, saa glat, som Du troer, gaaer det nu ikke altid; Du kunde ikke trøste Dig med, at nye Koste feie bedst, hvis En, Du for Alvor holdt af, havde sveget Dig — Himlen bevare Dig derfor!«

Dagen gik hen under Arbeide; Faderen, en rask Mand paa de halvtreds, hvem Hæderligheden lyste ud af Øinene, spøgte med sin yngste, medens han kaldte Narzisse »den store« og behandlede hende som en jevnaldrende Kammerat.

Da Aftenen kom, dansede Sixta nedad Bjerget foran den fløitende Fader.

Narzisse sad igjen med korslagte Arme foran sin Hytte.

»Det er sandt,« sagde hun, »jeg har ikke været til Skrifte siden Foraaret, da det kom paa med Ambros. Aah!« stønnede hun pludselig, »naar der kun ingen Nat var til i Verden — og ingen Tanker!« Hun sprang op, drev Kvæget i Læ bag Hytten for at faae noget Andet at tænke paa og tog Katten med sig i Sengen. Men Søvnen kom ikke, kun en tung, ofte afbrudt Blunden, af hvilken hun hver Gang foer op med et lydeligt Skrig. Den næste Dag sad hun og betænkte sig, om hun skulde skrifte, men da hun ikke kunde det uden at sige det Skrækkelige rystede hun bestandigt paa Hovedet. Dog Angsten om, at Nætterne toge til, og den Tanke, at Præsten maaske kunde trøste hende ved sin Tale, vendte bestandig tilbage. Det kom saa vidt, at hun en Dag hentede sin Bønnebog frem, tog Halstørklædet paa og ilede nedad Veien. Men hun vendte om igjen, og ligeledes de følgende Dage, saasnart hun havde tilbagelagt Halvveien. Saaledes slæbte der sig en Uge hen med at gaa frem og tilbage — pludselig kunde hun ikke længer udholde denne Kval og ilede nedad uden at standse; ofte talte og skreg hun høit, som søgte hun at overdøve Stemmen i sit Indre.

— Hvor laa den lille By ikke fredelig foran hende i Aftenskjæret. Til høire førte Veien til det fædrene Hus, der laa noget afsides, men hun skyndte sig forbi Veien ned i Byen og ind i Kirken, der laa omgiven af Kirkegaarden. Præsten havde lige forladt Skriftestolen og bøiede sig for Alteret, idet han støttede Haanden paa den ældgamle Døbefont, da Narzisse kom stormende.

»Jeg maa endelig skrifte — men hurtig, inden jeg fortryder det — aa, for Guds Skyld,« hulkede hun, »jeg veed jo ikke, hvad jeg siger!«

»Kom,« sagde Præsten, der kjendte Narzisse fra hendes tidligste Barndom og havde seet mange Prøver paa hendes livlige og heftige Sind. Og neppe var han kommen ind i Skriftestolen, før hun stønnede gjennem Gitteret:

»Det er *mig*, der har styrtet ham ned —«

»Hvad — hvem?« spurgte Præsten, der ikke vidste, hvad hun mente dermed.

»Ambros,« hviskede hun.

Der var intet Menneske i Kirken: fredelig dansede Støvgranene i den nedgaaende Sols sidste Straaler, der bredt faldt ned over det brogede Alter.

Præsten, en gammel, allerede affældig Mand, foer op fra sit Sæde og rev Forhænget tilside. »*Hvad* har Du gjort, Narzisse?« spurgte han og bøiede sig ud af Skriftestolen ned til Pigen. Hun gled fra Bænken ned paa Stengulvet og saae derfra op paa den forfærdede Mand.

»Ja« stammede hun, »jeg kjæmpede med ham. — Brevet dér til Sixta var Skyld deri.« — Hun rakte ham Sedlen, som han hurtig gjennemlæste. »Og det har jeg ikke villet finde mig i, — jeg har villet bevare hende for den Skjæbne — som saa mange« — lagde hun til efter en kort Kamp med sig selv.

»Og I har kjæmpet,« trængte Præsten ind paa hende, »og Du har styrtet ham ned — Du! — Og *vilde* Du det ogsaa, Narzisse?«

Efter at have betænkt sig et Øieblik rystede hun paa Hovedet.« Nei — eller ja — under Kampen har jeg ikke villet Andet end værge mig — men først troer jeg nok, jeg tænkte, han eller jeg — og siden kan jeg aldrig sove; siden har mit Liv været forspildt! og nu maa I hjælpe mig at faae Fred i min Sjæl, ellers gaaer jeg til Grunde.«

»Barn,« sagde den Geistlige, »der hjælper kun Eet: Du maa tilstaa det for Retten, thi en Anden er anklaget — Pepi, den skikkelige Karl man har fundet Ambros' Kniv hos ham, og da begge kort før havde havt en Strid med hinanden — hører Du ikke, Narzisse?«

Hun nikkede, idet hun stirrede aandsfraværende hen for sig.

»Striden havde de for min Skyld.«

»Og nu er Pepi mistænkt for at have stødt Ambros ned i Kløften, og det maa *Du* gjendrive for Retten.«

»Jeg, aldrig!« foer hun op. »Bede vil jeg og gjøre Bod, saa meget I vil, men tilstaa — nei! Dér fritter De En ud om Alting, saa at man ikke faaer Lov at beholde en Tanke for sig selv — nei, saa styrter jeg hellere mig selv i Afgrunden!«

»Og naar nu Pepi bliver dømt til Døden, og Du havde kunnet redde ham med et eneste Ord — saa har Du *to* Menneskeliv paa Din Samvittighed — to Liv, Narzisse!«

Hun holdt Hænderne for Ørene: »Veed I

ikke noget bedre Raad, kan I ikke give mig nogen anden Trøst med paa Veien?«

»Jeg veed ikke andet.«

Hun var allerede ved Døren, tog en Haandfuld Vievand og løb bort.

Men hun kom igjen — allerede den følgende Dag, hun hængte sig fast ved sin Skriftefaders Knæ og bønfaldt om Absolution; Alt vilde hun gjøre, hvad han forlangte af hende, den haardeste Straf vilde hun tage paa sig, kun maatte han ikke lade hende gaa bort uden at lette hendes Samvittighed. Men han vilde kun det Ene — og saa gik hun og kom igjen, og Kampen vilde ingen Ende tage.

En Dag havde den gamle Mand bragt det saa vidt med hende, at hun indvilgede i at gaa med ham til den nærliggende lille By og overvære Mødet i Edsvorneretten, som skulde afgjøre Pepis Skjæbne. Han havde paalagt hende det som en Bod, og derfor lovet hende Absolution.

Forhandlingerne havde lokket et stort Publikum sammen, paa den bageste Bænk sad Narzisse, og der gik en Skjælven gjennem hele hendas Legeme, da hun opdagede Pepi paa Anklagebænken. Akterne bleve oplæste, i hvilke der stod, at den Forulykkede om Natten mellem den sjette og syvende Juni var gaaet hjemmefra og ikke mere var kommen tilbage; derefter havde man opdaget den Forsvundnes Kniv hos den Anklagede, som paastod at have fundet den ved Kløften. Videre Efterforskninger førte til, at man fandt den Savnedes knuste Lig i Kløften.

»Holder De endnu bestandig fast ved den Paastand, at De er uskyldig i hans Død? henvendte Dommeren sig til Pepi.

Karlen reiste sig: »Ja, jeg kan kun sige, at jeg har fundet Kniven paa Veien ved Kløften; det var om Natten, jeg traadte paa Noget og tog det op; jeg vidste ikke, at det var Ambros' Kniv.«

»Men De indrømmer dog, at De sidste Fastelavn har havt en Strid med Ambros; hvad dreiede den sig om?«

»Om en Pige,« sagde Pepi.

»Hvor er hun?«

»Jeg nævner hende ikke, jeg vil ikke bringe hende ind i denne Sag. Ambros, hvem Enhver kjender som en Løgnhals, har pralet med, at *hun* var hans Skat; jeg vidste godt, at det ikke var sandt, men jeg sagde til ham, at hvis han var simpel nok til at prale af det, vilde jeg dreie Halsen om paa ham.«

»Der er bleven opdaget Blod paa et Klippestykke og paa Veien til Kløften,« sagde Dommeren; »har De ogsaa bemærket Blod paa Kniven?«

»Ja,« svarede Pepi, »men det er jo ikke saa mærkeligt paa en Jagtkniv.«

Forhøret tog en bestandig pinligere Vending. Den Omstændighed, at den Anklagede vægrede sig ved at sige, hvad han havde havt at gjøre paa Veien til Kløften Natten mellem den sjette og syvende, talte stærkt imod ham.

Pepi, der var en kraftig Mand med et aabent og ærligt Aasyn, var ikke vant til at tale for sig; i Følelsen af sin Uskyldighed havde han forsmaaet at vælge sig en Forsvarer, de mange Spørgsmaal forvirrede ham imidlerlid saaledes, at han tilsidst ikke vidste at hjælpe sig, og med et raadvildt Blik søgte efter sit Lommetørklæde for at tørre Sveden af sin Pande.

Alle Vidner udtalte sig paa det fordelagtigste om den Anklagede, og navnlig den gamle Præst gav ham det bedste Vidnesbyrd.

De Edsvorne fjernede sig for at blive enige om deres »Skyldig« eller »Ikke Skyldig.« Præsten skred langsomt hen til den sidste Bænk, hvor Narzisse sad, strækkende de foldede Hænder langt frem, og han rettede sit Blik truende og besværgende paa Pigen. Hun reiste sig; der gik ligesom en Gysen gjennem hendes Legeme, hun vaklede et Øieblik, som om hun skulde falde sammen, og den svage Mand støttede hende med sin svage Kraft.

»Mod, Mod,« mumlede han, »Gud er med Dig.« Og hun tog sig sammen og traadte hen foran Skranken:

»*Jeg* har kastet Ambros i Kløften; den Mand dér er uskyldig.«

Dommeren saae hen paa Pigen, som stod der med hævet Hoved og med hver Muskel spændt i Ansigtet. Dødsstilhed herskede i Rummet, indtil hans Stemme lød:

»Kald de Edsvorne tilbage.«

Da rettede Anklageren det Spørgsmaal til Pigen, om hun havde staaet i noget Forhold til Ambros.

»Ja,« svarede Narzisse med et tungt Suk, »jeg hører til de Mange, som han har forført — og det er det, jeg ikke har villet bekjende — fordi jeg har skammet mig saa grænseløst

— fordi min Fader er en saa hæderlig Mand —« hun kunde ikke tale videre.

»Det er altsaa Hævn, der har drevet Dem til Gjerningen?«

Hun rystede afværgende paa Hovedet »Jeg skal nok sige Alt, de mange Spørgsmaal gjør mig kun forstyrret; nu, da det Værste er sagt, koster det Andet mig kun lidt at sige: det slette Menneske havde kastet sine Øine paa min Søster, der endnu ikke er sexten Aar! Her er Brevet, som han har skrevet til hende,« og hun lagde det paa Bordet. »Jeg er i Sommer til Sæters! Veien fra Landsbyen til vor By fører over Bjerget forbi Kløften. Kl. 9 vilde Ambros være nede hos min Søster; jeg løb ham imøde og passede ham op — jeg spærrede Veien for ham — Føhnen rasede, det var et Veir, som om Vorherre havde løsladt alle Helvedes Magter, kun en Gang imellem kigede Maanen frem mellem Skyerne. Jeg sagde til Ambros, hvad der havde ført mig derhen, og at jeg ikke lod ham have Fred, før han havde svoret, at lade min Søster i Ro — jeg varede ham i Tide, at Retten var paa min Side, og at Vreden gjør stærk — men han slyngede mig haanlig mod Væggen. Hvor længe vi kjæmpede veed jeg ikke — Veien dér er smal, og han vilde vel sagtens have styrtet mig ned, men min Kjole tog fat i en Busk, og da han saa igjen vilde til at rive i mig, var det ham, der tabte Fodfæstet.«

»Skulde det virkelig være muligt,« sagde Anklageren, »at De har kunnet staa Dem overfor saa stærk en Mand? Ligger den Mulighed ikke nærmere, at han —«

»Er styrtet baglænds ned?« afbrød hun ham, »nei, jeg har jo sagt det, Vreden giver Kraft« — og idet hun rev sit Linned bort fra Nakken, viste hun de Tilstedeværende et bredt Saar i Skulderen — »endog Kniven har jeg revet ham ud af Haanden, efterat han havde stukket den i min Skulder; men endnu sværere var det dog for mig at overvinde mig selv, og at jeg fik Kraft dertil, det har vor Præst ved Himlens Bistand bevirket.«

Det tilstedeværende Publikums Bevægelse var stegen mere og mere, medens Narzisse talte; nu, da hun tav, trak man igjen Veiret, og en deltagende Mumlen hørtes fra Bænkene.

Pepi sprang op, Taarerne trillede ham ned ad Kinderne, han rystede over hele Kroppen, og ude af Stand til at kunne tale, udstødte han kun en kort, usammenhængende Lyd, indtil endelig det Udbrud, »Store, almægtige Gud!« løste hans Tunge.

»Og nu vil jeg ogsaa tilstaa Alt,« raabte han, »nu, da jeg staaer fri og ren her, og da Narzisse ved selv at tale har brudt Isen, hvorfor Himlen skjænke hende sin Velsignelse. Ja, jeg er i den Nat gaaet forbi Kløften; jeg var paa Veien til Narzisse, jeg var bange for, at Føhnen skulde tage Hytten bort over Hovedet paa hende. Jeg har vist gaaet en Time frem og tilbage; men at banke paa hos hende, dristede jeg mig ikke til.«

»Det havde heller ikke nyttet Noget,« afbrød Narzisse ham, »jeg var ikke derinde, jeg var altfor bange til at turde være alene. Saaret smertede ogsaa, og jeg kunde ikke selv forbinde det; saa gik jeg til en af mine Veninder, der boer i den næste Sæterhytte, knap en Fjerdingvei borte; hun har pleiet mig en Dag og en Nat — der bagved sidder hun og dukker sig; hun kan let bevidne, hvad jeg siger.«

Pigen blev hentet frem, taget i Ed og opfordret til at tale. Hun var af en ængstelig Natur, græd derfor frygtelig og fortalte, saa usammenhængende som muligt, at Narzisse var kommen til hende den omtalte Nat med flængede og iturevne Klæder og et Saar i Skulderen, og hun havde sagt, at hun havde faaet det af en Voldsmand, der vilde stjæle et Stykke Kvæg fra hende. Derpaa blev det godtgjort, at Pepi, paa samme Tid som Narzisse blev pleiet af sin Veninde, var bleven fængslet. Den gamle Præst traadte nu frem, og da han talte med rystende Stemme, men i veltalende Ord udbredte sig om Narzisses Liv og hele Forhold, sænkede Pigen det forhen saa trodsige Hoved og græd. En Mængde Mennesker trængte sig nu frem i den Hensigt at tale for Narzisse, men kun Enkelte bleve afhørte.

Dommeren spurgte Anklageren, om Pigen skulde tages i Forvaring, men fik et benegtende Svar. De Edsvorne erklærede hende »Ikke Skyldig!«

Kort Tid efter gik de tre — Præsten, Pepi og Narzisse hjemad sammen.

»I To har det da nemt nok,« sagde en gammel Stenhugger, der sad paa Landeveien.

»I behøver da ikke at løbe langt for at blive smeddet sammen!«

Den Geistlige nikkede smilende og blev med Villie lidt tilbage.

»Narzisse,« sagde Pepi »hørte Du, hvad Manden —«

»Aa, ti stille,« afbrød hun ham, »nu ikke Noget om det!«

»Jeg forstaaer Dig,« gav Pepi til Svar, »men naar jeg nu ad Aare kommer igjen — maaske saa —«

»Maaske,« mente ogsaa hun.

— Det var Aften, da de naaede Byen.

»Ærværdige Fader,« sagde Narzisse og bøiede sig dybt over den Geistliges Haand, »Vorherre lønne Eder i al Evighed for, hvad I har gjort for min Sjæls Frelse!«

Saa gjorde han Korsets Tegn over Pigens Hoved og sagde høitidelig og med løftet Haand:

»*Absolvo te* . . .«

*(Oversat af ***.)*

ERLACHHOF.

Roman af Ossip Schubin.

(4. Fortsættelse.)

Efterat man lykkeligt har fundet en Leilighed, giver Oberstinden sig til at søge en Sanglærer til Stella; og hun gaaer udenvidere hen i den store Operas Sekretariat for at forhøre sig om en »Professor af første Rang«. Mærkværdigt nok lader det til, at man i den store Operas Sekretariat ikke har Tid til den Slags Ting; affærdiget med en meget vag Oplysning, prøver Oberstinden nu sin Lykke i en mindre Operas Sekretariat, men da hun har præsenteret sig og Datteren, naturligvis uden nogensomhelst Anbefaling, har den ved et tilstøvet Skrivebord siddende Embedsmand foreløbig ikke Tid til at tale med hende, saa fuldstændig er han optaget af at mundhugges med to Damer, som idag for niende Gang, ja, for niende Gang i en Maaned, forsikkrer han og strækker Hænderne fortvivlet op i Luften, have anmodet ham om Fribilletter.

Medens Oberstinden og Stella endnu staa raadvilde henne ved en af Dørene i Kontoret, træder ind ad den ligeoverfor liggende en mager, gul, ung Mand med markerede Træk og en malerisk Astrachankrave paa en meget lang Overfrakke, tager strax Stella i Øiesyn, og idet han gaaer hen til hende, spørger han om hendes Ønske. Oberstinden forklarer ham dette, hvorpaa der følger Udvexling af Høfligheder og en gjensidig Præsentation.

Herren i Pelsen er ingen Anden end den berømte Impresario Morinsky, som for Tiden er beskjæftiget med at søge en ny Patti.

Med et venligt Blik paa Stella spørger han hende, hos hvilke Lærere hun allerede har taget Undervisning.

Hos hvem har hun ikke lært! Listen over hendes Professorer omfatter: Carelli i Neapel, Lamperti i Milano, Garcia i London og Tosti i Rom.

Morinsky ryster paa sit sortlokkede Hoved og yttrer: »For mange Kokke fordærve Maden«, og spørger: »Men hvorfor har De da ikke holdt ud nogetsteds?«

Oberstinden paatager sig at svare ham og beretter noget Omstændeligt og Indviklet om sine historiske Projekter og Granskninger, som hidtil have gjort det absolut nødvendigt for hende og Datteren at føre et omflakkende Liv. Morinsky, som synes at interessere sig mere for Stellas smukke Øine end for Moderens historiske Studier, falder temmelig uhøfligt den gamle Dame i Talen, og henvendende sig til Stella spørger han:

»Har De isinde at gaa til Theatret?«

»Ja,« siger Stella modfalden.

»Jeg vilde kun tillade min Datter at offre sig for Scenen paa den Betingelse, at hun bliver en Stjerne af første Rang,« erklærer Oberstinden paa sin grandiose Maade.

»Det er lidt vanskeligt med Sikkerhed at kunne bestemme dette i Forveien,« svarer Hr. Morinsky med et eiendommeligt Smil. »Hm, hm! Jeg beder Dem, der seer De ofte en stor Ildkugle vise sig paa Himlen, større end alle Stjerner, De fæster Blikket paa den, men neppe har De begyndt at beundre Naturfænomenet, saa er det allerede forsvundet. En anden Gang ligger en lille rød Gnist paa Gaden, De lægger

knap Mærke dertil, men inden De veed af det, har den sat et helt Kvarter i Brand! Aldeles paa samme Maade gaaer det med Kunstnerdebuts.«

Efter at have endt denne Tirade, som Hr. Morinsky foredrager paa meget haardt Fransk med en stærk guttural, orientalsk Accent, henvender han sig til Stella og spørger:

»Vil De ikke synge Noget for mig? Det vilde interessere mig meget at høre Dem.«

Stellas Hjerte banker stærkt. Hvor længe maa andre Sangerinder ikke skrive frem og tilbage og trygle mangfoldige Størrelser om Protektion, inden de blot naae frem til den berømte Morinsky og formaa ham til at høre dem, og han opfordrer af sig selv og efter knap ti Minutters Bekjendtskab hende til at synge for ham.

Taknemmelig gaaer hun ind paa hans Forslag.

»Jeg saae hellere, at De prøvede at synge paa Scenen istedetfor i Foyeren,« siger Morinsky, »saa vilde jeg bedre kunne bedømme Deres Organ. Vil De være saa venlig at følge med mig.«

Og idet han gaaer i Forveien, fører Morinsky Damerne gjennem en Uendelighed af daarligt oplyste Gange til Scenen, som, paa denne Tid kun sparsomt oplyst af et Par Fodlamper, ved Siden af den bælgmørke Tilskuerplads seer graa, øde og farveløs ud, ligesom en død Illusion ved Siden af en sort Afgrund.

Paa Scenegulvet er der malet flere Kridtstreger, kabbalistiske Regisseurtegn, som for Stella ere af en fuldkommen mystisk Betydning — foran Souffleurkassen staaer en Primadonna med opheftede Hattebaand og en løst over Skulderen kastet Pels og synger med dæmpet Stemme en Elskovsduet med en Tenor, som med høi Hat paa knæler for hendes Fødder — ved Pianoet, lige ved Rampen, sidder Kapelmesteren, en lille Italiener med langt, glat, hvidt Haar og sorte Øienbryn, som springe mindst een Tomme frem for hans vilde, mørke Øine, og hamrer Accompagnementet, aabenbart mere for at charakterisere Rhytmen end for harmonisk at ledsage Melodien til Duetten.

»Prøven vil strax være forbi,« forsikkrer Morinsky de to Damer.

I Virkeligheden ende kort efter Tenoren og Primadonnaen deres Duet. Der følger endnu en kort Diskussion, i hvilken Primadonnaen skiftevis bebreider Kapelmesteren, at han ikke har respekteret hendes Ritardandoer, og Tenoren, at han viser en »ynkelig Mangel paa *verve*.«

Morinsky kaster sig mæglende mellem de stridende Parter, hilser paa Sangerinden og kysser hendes Haand. Uden at lægge Vægt herpaa, maaler hun Stella fra Top til Taa og siger, idet hun ironisk trækker Mundvigerne ned: »Aha, en ny Stjerne, Morinsky!« og gaaer, vuggende sig i Hofterne; hendes løse Pelsdolman flagrer forvovent efter hende.

»Hm, en ny Stjerne, Morinsky?« gjentager imidlertid Kapelmesteren ligeledes ironisk og stopper en meget stor Pris Tobak i sin italienske Ørnenæse.

»Vi vil haabe det,« svarer Morinsky med irettesættende Høflighed.

»Signorina'en der skal sagtens synge noget for os? Klokken er tolv, Morinsky — jeg er sulten. Naar det endelig skal være, lad det saa gaa i en Fart — hvilken Arie skal jeg spille, Mademoiselle?«

»*Ah fors' è lui che l'anima!*« siger Stella i den mest undseelige, hviskende Tone, »af —«

»Javel — af ‚Traviata‘,« svarer Kapelmesten. »De synger Arien i Original-Instrumentationen?«

»Ja.«

Stella faaer neppe Tid til at trække Veiret, før den lille Mand allerede har anslaaet Begyndelsesaccorden; midt i Arien tager han Hænderne fra Tangenterne, ryster misbilligende paa Hovedet, saa at det lange Haar flagrer ham vildt om Ørene.

»*Eh bien!*« udbryder Morinsky noget ærgerlig.

»Jeg har hørt nok,« svarer Kapelmesteren koldblodig, »har De maaske ikke, Morinsky? Det er en aldeles umulig Syngemaade — aldeles umulig!«

»Tab ikke Modet, Frøken,« udbryder Morinsky, »Deres Organ er superb, fuldt, blødt, en af de smukkeste Stemer, som jeg længe har hørt!«

»Jeg negter det ikke, Morinsky,« siger Kapelmesteren, skrigende som en Ravn,« men hun mangler absolut Rhytme, Routine og Aplomb!«

»En god Lærer,« siger Morinsky.

»Læreren gjør intet til Sagen!« udbryder Kapelmesteren, og idet han med et sønderknusende Blik maaler Stella fra Top til Taa, sammenfatter han sin Mening om hende i de Ord: »*C'est une femme du monde. Vous n'en ferez jamais une cantatrice!*« hvorpaa han med den uhyggelige Energi, som han synes at anvende paa Alt, beskjæftiger sig med at glatte sin høie Hat, som han allerede har taget i Haanden og i Hastværket børstet den forkerte Vei.

Stakkels Stella faaer Taarer i Øinene, Morinsky griber begge hendes Hænder.

»Lad Dem endelig ikke skræmme, min kjære Frøken,« og idet han fæster et straalende Blik paa hendes fine Ansigt, forsikkrer han: »Tro De mig, De har mange Betingelser for at gjøre Lykke paa Scenen.«

»Tro De min fyrgetyveaarige Erfaring, De vil aldrig gjøre Lykke paa Scenen!« skriger Italieneren.

»Lad ham blot tale,« hvisker Morinsky og dæmper sin Stemme lidt,« jeg interesserer mig meget for Dem; det vilde være mig en stor Fornøielse personlig at paatage mig Deres Undervisning!«

Men Kapelmesteren har Øren som en Hjort. »*Pas de bêtises,* Morinsky!« Han har sat Hatten paa og leder nu med korte, raske Bevægelser i de forskjellige Lommer i sin Overfrakke. »Der har De mit Kort,« siger han til Oberstinden og rækker hende det. »Hvis De vil lade Deres Datter lære at synge, gaa saa hen med hende til della Seggiola, Rue Lamartine Nummer *, han er Syngelærer for Faubourg Saint-Germain og Faubourg Saint-Honoré — fuldstændig, hvad De behøver. De kan gjerne hilse fra mig — han vil være billig — *Dio mio,* hvor jeg er sulten. *Allons,* Morinsky!«

Det er den nøiagtige historiske Beretning om Stellas Prøve ved *Opera lyrique* i Paris.

Oberstinden er fornuftig og forsigtig nok til ikke at lade Stella lære at synge hos Morinsky.

Efter den energiske Italieners Raad gaaer hun med Datteren hen til Signore della Seggiola.

XXI.

Vinteren — en Vinter, saaledes som Paris kjender den — er begyndt med at slaa sig ned der. Gartnerne have berøvet Pladserne og de offentlige Haver deres sidste Blomstersmykke, Plainernes Buxbomindfatninger og selve det visne Grønsvær er bedækket med Sne. Naar man siger »hvid« og ovenikjøbet »ren som Sne«, saa maa man derved endelig ikke tænke paa Pariser-Sneen, thi den er brun, sort, graa — alt andet end hvid, synes ogsaa at skamme sig grundigt over sin charakterløse Tilværelse, og saasnart det lader sig gjøre kryber den ned i Jorden igjen.

Der er gaaet hele sex Uger, siden Meinecks flyttede ind i »de tre Negere«. Forat forøge deres Indtægter lidt, har Oberstinden besluttet sig til at skrive Feuilletoner, skjøndt hun foragter al journalistisk Virksomhed; hun har ogsaa forfattet to mindre Artikler, og »Tribune« i Berlin har betalt hende 25 Mark for hver.

For at give sine Skildringer af Verdensstaden et saa virkelighedstro Præg som vel muligt, studerer hun Paris med selvsamme ivrige Grundighed som sine historiske Studier. Hun har allerede, med Notitsbogen i Haanden aflagt Besøg i La Morgue og hos Valentino. I Morgue, hvor de smukke Proportioner af en særlig sort Neger have gjort et dybt Indtryk paa hende, var hun alene, men hos Valentino i Følge med en gammel Snedker, som engang har restaureret en Kuffert for hende og vundet hendes Hjerte ved den fornuftige Maade, paa hvilken han talte om Politik. Hun har for hans Ledsagelse betalt ham fem Francs og paastaaer, at han har været langt mindre generende hos Valentino end en fornem Herre. I den nærmeste Fremtid agter hun at foretage en høist interessant Tour gjennem Kloakerne i Paris. Imidlertid kjører hun, regelmæssigt tre Timer daglig, to om Formiddagen og een om Aftenen, en Tour ovenpaa de forskjellige Omnibusser, for nøie at orientere sig over Gadelivet.

Og Stella — hvad tager hun sig for? Fire Gange om Ugen tager hun Sangtimer — to Privattimer, to i della Seggiolas »Cours« — desuden øver hun sig hjemme hver Dag i halvanden Time. Den øvrige Del af Tiden staaer det hende frit for at anvende til sin Uddannelse i andre Retninger. Hun kan, naar hun føler Lyst dertil, gaa med sin Moder hen i Richelieu — eller alene besøge Samlingerne i Louvre, kan besørge smaa Kommissioner eller hjemme læse lærde Værker og nedskrive Uddrag af dem i den smukt i gammelt Læder indbundne Bog, som hendes Moder nylig forærede hende paa hendes Fødselsdag!

Hvilken Mængde forskjelligartede, vækkende Beskjæftigelser og Adspredelser for en ung Pige paa enogtyve Aar! Det er virkelig ufatteligt, at hun alligevel føler sig alene og ulykkelig — at hun med hver Dag bliver mere urolig, nerveus og, uden at hun egentlig kan angive Grunden til sin Sørgmodighed, mere melankolsk. Hendes energiske Moder, i hvis Øine en saadan uklar Tilstand maa synes ligefrem ubegribelig, bebreider hende Mangel paa alvorligt Studium og lader en Læge ordinere hende Jern.

Jern skal ogsaa kurere for Alting!

Og idag sidder Stella igjen alene hjemme, da hendes Moder strax efter Lunchen har begivet sig afsted for at studere Paris fra Fugleperspektivet ovenpaa en Omnibus. Hun har naadigst tilbudt Stella at følge med — men Stella har rystet paa Hovedet, hun kan ikke taale at kjøre i Omnibus, sidder hun ovenpaa, bliver hun svimmel, og inde i Omnibussen faaer hun Ondt.

»Naa, ganske vist, Du kunde vel nok taale at kjøre med en Huitressorts ud i Bois,« svarede Moderen, »men det kan jeg desværre ikke skaffe Dig,« og dermed gik hun.

Stella har Ondt i Halsen — hun lider nu ofte af Halssmerter — de specifike Halssmerter hos et stakkels Menneskebarn, som har lært at synge hos syv forskjellige Lærere, og hvis Stemme afvexlende er bleven mishandlet som høi Sopran, Mezzosopran og dyb Contrealt. Som Følge deraf har hun maattet afbryde sine Sangøvelser. Hun har taget et Bind Gibbon i Haanden, men var for adspredt til at opfatte Indholdet. Det er mærkeligt, hvor lidt hun idag interesserer sig for det romerske Riges Forfatning.

»Og sæt nu, at jeg ikke gjør Lykke paa Scenen, at der ikke bliver noget ud af min Stemme«, spørger hun bestandig sig selv, »hvad saa . . . hvad saa . . .«

Ja, et Øieblik — hvor hendes Kinder brænde, naar hun tænker paa sin Illusion . . . var hun virkelig istand til at bilde sig ind, at

. . . Hvor bittert hun dog har lært at spotte over sine fantastiske Drømme!«

»Har Fru Edmund Rohritz endnu ikke været hos Jer?« har Leskjewitsch nylig skrevet i et Brev til Oberstinden. »I omtaler det ikke — jeg har dog allerede for nogen Tid siden bedt Edgar om at sende hende hen til Jer; det var dog ialtfald et selskabeligt Tilknytningspunkt for Stella!«

»Ja, ganske vist,« tænker den stakkels Lille, »men han har ikke engang taget Hensyn til sin gamle Vens Bøn, naar det gjaldt om at vise mig en Opmærksomhed.«

Hendes trætte, utilfredse Blik svæver aandsfraværende henover de forskjellige Lithografier paa Væggene, Portræter af berømte Sangere, Tamberlik, Rubini, Mario, alle forsynede med disse Koryfæers Underskrift. Hotellet maa aabenbart i sin Tid have huset en Kreds af Kunstnere!

Stella tager igjen fat paa sin Gibbon, søger at fordybe sig i Folketribunen Rienzis Levnetsløb — forgjæves.

»Aa Gud,» udbryder hun ærgerlig, »hvem kan ogsaa læse en alvorlig Bog ved denne Støi! Og Negerne blev anbefalet os som et roligt Hotel!«

I Værelset ovenpaa traver den Deputerede fra Sydfrankrig op og ned og lærer en Tale udenad, snart mumlende halvhøit, snart brølende med grotesk Pathos.

I Værelset der støder op til hans blæser En »Den sidste Rose« paa en meget hæs Fløite — en engelsk Handelsreisende, som har daarlige Øine, hvorfor man maa finde sig i hans musikalske Adspredelser. Han blæser idag Rosen for attende Gang, Stella har talt dem.

»Det er virkelig ikke til at holde ud!« udbryder Stella, idet hun lukker sin Gibbon. »Aa Gud, hvor Livet er tomt,« sukker hun; »aa, gid jeg var død!«

Saa bliver der ringet paa Entrédøren — Stella lukker op. En lang, glatbarberet Tjener staaer udenfor og rækker hende et Visitkort.

»*La baronne Edmond de Rohritz, née princesse Capito.*«

»*Madame la baronne* lader spørge, om Fru Baronessen tager imod?« spørger Tjeneren og forsvinder paa Stellas bekræftende Svar.

»Han har sagtens antaget mig for en Stuepige,« siger den barnagtige Stella ikke uden en smaalig Ærgrelse over, at hun har været nødt til selv at lukke op for Tjeneren, derpaa iler hun ind i Salonen, for at rydde lidt op derinde, og neppe er hun bleven færdig dermed, saa hører hun allerede lette, hastige Skridt ile op ad Trappen. Det ringer igjen — igjen lukker Stella op. En slank Dame, meget bleg, med fine Træk og store, sorte, lidt urolige Øine træder ind, betragter med en let Blinken Stella og rækker hende saa venligt Haanden.

»*Mademoiselle de Meineck, n'est-ce-pas?*«

Ikke et Øieblik er hun i Tvivl om, at den høie, unge Pige i den tarvelige mørke Klædeskjole ikke er nogen Soubrette.

»Min Svoger Rohritz skrev mig allerede for nogen Tid siden til og bad mig om at opsøge Damerne og spørge, om jeg ikke kunde være dem til Tjeneste med et eller andet. Hver Dag vilde jeg gjøre mig den Fornøielse at opsøge Dem — min ellers saa kritiske Svogers Brev havde gjort mig ikke lidt begjærlig efter at lære Dem at kjende — men i Paris har man jo ikke Tid til noget — ikke til noget Behageligt. Naa, endelig er jeg her. Er Deres Mama hjemme?«

»Mama er gaaet ud, men hun maa snart komme igjen; det vilde gjøre hende meget ondt, ikke at have hilst paa Dem, Madame — hvis De foreløbig vil tage tiltakke med mit Selskab . . .« siger Stella.

»Det vilde glæde mig uendeligt at passiare lidt med Dem,« forsikkrer Baronessen, »men troer De da, at jeg har Tid til at opholde mig! Hvad tænker De paa i Paris? Jeg maatte ligefrem stjæle et Kvarter af min Tidsinddeling for at kunne gjøre Dem en Visit. *Cela sera pour une autrefois.* Forhaabentlig vil jeg se Dem meget hyppigt hos mig — om Aftenen er jeg altid at træffe — det skulde da være, at jeg af Træthed maa gaa iseng! Og hvorledes har De imidlertid tilbragt Tiden, medens De har været her?«

Madame de Rohritz har taget Plads i en Fauteuil ved Siden af Kaminen, skubbet sit Slør op over Panden og slaaet sin Pels tilside. Hele hendes Person er omsvævet af en fin Duft — enhver Pariserinde parfumerer sig — men hvor diskret, hvor lidet paatrængende er denne Duft ikke i Sammenligning med den bedøvende Peau d'Espagneduft, som indhyller Madame Oblonska.

Therese besidder ikke sin Broder Zinos's Skjønhed, men hvor indtagende, hvor yndefuld er ikke hendes hele Fremtoning, hendes halvt tilslørede Blik — et Blik, som undertiden helder til Impertinence, men imidlertid hviler med største Velvillie paa Stella — hendes straalende og dog noget trætte Smil, ja selv hendes hurtige Artikulation og noget høie, men meget bløde og melodiske Stemme.

»Hvorledes har De tilbragt Tiden?« spørger hun endnu engang, da Stella ikke strax rykker ud med Svaret.

»Vi leve meget tilbagetrukne,« fremstammer Stella, »Mama gjør Studier for at fuldende sin Bog, hvorfor hun naturligvis ikke har megen Tid til at gaa ud med mig.«

»Ja, ja, jeg veed det, min Svoger skrev mig det til,« forsikkrer Madame de Rohritz, »og De . . .«

»Jeg . . . jeg tager Timer i Sang fire Gange om Ugen . . .«

»Min Svoger skrev mig til, at De havde isinde at gaa til Theatret« — Madame de Rohritz leer — »hvis jeg var en fransk Dame, vilde jeg være forfærdet derover, men jeg er selv Østerrigerinde — jeg kjender disse Nykker — en Cousine af mig, en Russerinde, Natalie Lipinska . . .«

»Natalie Lepinska, ah! udbryder Stella, »min Medelev! Vi synge to Gange om Ugen i della Seggiolas Cours.«

»Naa, hun drømmer ogsaa om at gaa til Theatret, og hun eier ti Millioner Rubler. I Østerrig og Rusland liste slige fixe Ideer sig ind i Hovederne paa de mest velopdragne unge Damer, *cela ne tire pas à conséquense!* Jeg siger ikke Natalie imod — men jeg vil have hende gift, inden hun veed af det — og hvad skal jeg stille op med Dem, *ma belle aux cheveux d'or?* Jeg synes saa overordentlig godt om Dem! *Le coup de foudre en plein — love at first sight* . . .«

Idetsamme slaaer Uhret paa Kaminen tre — et Uhr, som aabenbart stammer fra »Afrikanerindens« Glansperiode, da Skiven er omgiven af et Manzenilletræ og en døende kvindelig Figur med en Fjederkrone paa Hovedet.

Baronessen farer op, tager sit Uhr frem og seer paa det.

»Nei, Klokken er virkelig tre, og min stakkels, lille Dreng, som sidder nede i Vognen og venter paa mig — Klokken tre skulde jeg have været med ham henne i hans Cours de Solfège. — *Adieu, adieu, mes compliments* til Deres Moder og paa snarligt Gjensyn, *n'est-ce-pas!*« I Døren vender hun sig endnu engang om, og idet hun griber begge Stellas Hænder, siger hun: »De kommer da en Dag i denne Uge med Deres Mama og spiser til Middag hos os — ganske *en famille* første Gang, blot for at lære hinanden at kjende! Jeg giver Afkald paa et ceremonielt Besøg, det kan De gjøre en anden Gang — det er dumt at spilde Tiden med Formaliteter, naar man synes om hinanden — Adieu, adieu . . . Hvilke smukke Øine De har . . . *Je me sauve!*«

Den livlige unge Dame har, idet hun gaaer eller rettere sagt flyver afsted, kysset Stella paa Panden, og borte er hun.

Men Stellas Hjerte banker høit.

»Han har dog sendt hende, han har dog ikke helt glemt mig!«

XXII.

»Hm, rart . . . Nu vil jeg ikke mere kunne være ugenert,« det var de Ord, med hvilke Oberstinden ved Hjemkomsten modtog Stellas glade Beretning om Baronesse Rohritz' Visit. »Jeg havde glædet mig saadan til at leve i en By, hvor Ingen kjender mig!«

Selv om ogsaa Oberstindens produktive Geni hidtil har vist sig noget problematisk, saa er hun ialtfald fuldstændig gjennemtrængt af det, som Englænderne kalde *the sublime egotism of genius.*

Da der om Morgenen efter den unge Frues Besøg kom et violduftende Brev, i hvilket Madame de Rohritz i de venligste Ord inviterede de to Damer til Middag en af de følgende Aftener, Kl. halv otte, satte Oberstinden et meget surt Ansigt op, yttrede, at Rohritzs nok kunde have ventet, indtil man havde aflagt dem en Visit — og at en saadan Ivrighed hos en Dame af det gode Selskab tydede paa en høi Grad af Overspændthed — i Almindelighed forekom den kun hos Eventyrere, tilføiede hun med en ærgerlig Brummen, men lod sig alligevel af Datterens bønfaldende Blik bevæge til at modtage denne høist uvelkomne Indbydelse.

»Paa den Betingelse, at Du gjør mit Toilette i Orden,« sagde hun, hvilket Stella naturligvis ikke havde noget at indvende imod.

Oberstindens hele Soiréegarderobe bestaaer i en sort Fløielskjole, som nu akkurat er sytten Aar gammel og er bleven efterset lidt i Anledning af den ældste Datters Bryllup — Stellas Garderobe af et Par forresten virkelig meget nydelige Kjoler, som Obersten for tre Aar siden lod sye til hende af Venedigs bedste Dameskræderinde og følgelig nu ogsaa ere noget gammeldags.

Men hvor liden Vægt Oberstinden end til Hverdagsbrug lægger paa sit Ydre, saa seer hun dog endnu meget fornem ud, naar hun endelig engang beslutter sig til at gjøre sig præsentabel, at skjule det graa, kortafklippede Haar, som ellers flagrer hende om Ørene, under en sort Kniplingskappe — og Stella er altid allerkjæreste. Hun vilde tage sig ud i en brun Kapucinerkutte — i sin matblaa Kashmirskjole og med en Bouket gule Roser paa den venstre Skulder er hun bedaarende. Hendes Hjerte banker ikke lidt, da hun med sin Moder kjører i en utæt, klirrende Fiacre tvers igjennem Paris ind i Avenue Villiers.

Idag er hun ikke længer kjed af Livet, og glemmende, hvor hurtigt hendes Luftkasteller altid styrte sammen, beskjæftiger hun sig atter meget ivrigt med Luftarchitektur.

Rohritzs bebo et lille Hotel for sig selv mellem Gaard og Have. Hele Huset gjør Indtrykket af distingueret Velhavenhed uden nogensomhelst Ostentation. I Vestibulen — en sand Juvel af en Vestibule, med to store gammeljapanesiske Chimærer foran Døren, med guldindvirkede flanderske Tapeter paa Væggene og

gamle orientalske Tæpper paa Gulvet — hjælper en Tjener dem Overtøiet af.

Stella mærker øieblikkeligt paa den Maade, hvorpaa hendes Moder glatter sit Haar foran Speilet, at noget — hvad enten det nu er Chimærerne foran Døren eller Arrazzier'ne paa Væggen — har indvirket fordelagtigt paa hendes Sindsstemning, at hun idag, som det saa ofte er Tilfældet, vil sætte sin Stolthed i at vise, at en lærd Dame under visse Omstændigheder kan være mere elskværdig og underholdende end en Kvinde, der ikke har andet i Hovedet end »Mænd og Klude«.

I Salonen, i hvilken *le Mâitre d'Hôtel*, en Husaand, som er en halv Fod mindre men til Gjengjæld en halv Menneskealder mere værdig end Tjeneren, fører dem ind, finde de kun Herren i Huset. Uden at være forestillet for dem, ubekjendt, kommer han dem alligevel imøde med aabne Hænder og siger:

»Det glæder mig uendelig, igjen engang at kunne hilse paa et Par Landsmænd!«

»Det glæder ogsaa mig,« forsikkrer Oberstinden elskværdig.

Baron Rohritz betragter hende med diskret tilsløret Nysgjerrighed.

»Men hvorfor skrev min Broder til mig: ‚Oberstinden vil i Begyndelsen forekomme Dig noget besynderlig‘ — hun er jo en charmant, distingueret gammel Dame!« Høit sagde han kun: »Min Hustru lovede høit og dyrt, at hun vilde være her i rette Tid for at præsentere mig for Damerne. Men det lader til, at hun er bleven forsinket.«

»Vi have aabenbart været for punktlige,« siger Oberstinden smilende.

»Paa ingen Maade,« forsikkrer Baronen, »men min stakkels Hustru er netop exemplarisk upunktlig. Man har aldrig kunnet overbevise hende om, at en Time virkelig kun indeholder tredsindstyve Minutter, som Følge deraf foresætter hun sig altid, paa een Dag at besørge det, som en hel Uge ikke vilde være tilstrækkelig til. Ialtfald maa hun strax være her. Varm Dem dog imidlertid, mine Damer, disse Pladser ere de bedste — ikke altfor tæt ved Kaminen, jeg har ladet lægge i paa østerrigsk Maade for Dem, og det er virkelig næsten lykkedes mig at opvarme hele Salonen — vi Østerrigere taale nu engang en høiere Temperatur end disse forrykte Parisere; de paastaa altid, at de aldrig fryse; naar de blot se en Smule malerisk Blussen i Kaminen, saa ere de fornøiede; derfor sætte de sig ogsaa helt ind i Kaminen, strække Hænder og Fødder og Hoveder ind i Kaminen, faae som Følge deraf Frostknuder, Ansigtssmerter, Rheumatisme —— hvad veed jeg, men — de fryse aldrig!«

Uagtet Kaminen er fuldkommen tilstrækkelig fyldt, lægger Baron Rohritz dog endnu et Stykke Brænde paa Ilden, blot for at demonstrere energisk mod Parisernes Affektation og Praleri.

»Mærkværdigt, hvor smukt og hyggeligt De har forstaaet at arrangere Deres *home;* da jeg traadte ind, var det, som om jeg havde indaandet østerrigsk Luft. I al den Tid jeg har opholdt mig i Paris, har jeg ikke følt mig saa veltilmode som her,« siger Oberstinden. Dersom Baron Rohritz vidste, at hun, under sit Ophold i Paris, har tilbragt sin Tid enten ovenpaa en Omnibus eller i et lidet hyggeligt Garni, vilde Værdien af denne Kompliment maaske forekomme ham ringere — i lykkelig Uvidenhed om disse Kjendsgjerninger føler han sig uendelig smigret derved og siger med et Buk:

»Det glæder mig oprigtigt, at De synes om vor Rede — min Hustru har rigtignok den største Fortjeneste af dens smaa Fortrin; hvordan hun streifer omkring for at finde nette Sager, det er næsten ikke til at beskrive — men vi have det ganske net, ægte østerrigsk, ikke sandt?«

»Fuldstændigt,« bekræfter Oberstinden.

»Jeg forstaaer ikke min Hustru,« siger Herren i Huset derpaa, idet han urolig kaster et Blik paa Kaminuhret, »det er nu akkurat et Kvarter siden, at jeg hjalp hende halvdød med en Mængde Pakker ud af en Fiacre. Hun er da vel ikke bleven utilpas . . .«

Idetsamme rasler Portièren tilside — overmaade slank, duftende af Violer, indhyllet i en Sky af sort Crêpe de Chine og Kniplinger, døende af Træthed og febrilsk af Livlighed, træder Baronesse Rohritz ind, endnu ved sin Indtræden beskjæftiget med at fastgjøre et Armbaand.

»God Aften, tusinde og atter tusinde Undskyldninger! Det glæder mig uendeligt at gjøre Deres Bekjendtskab, Baronesse. Tilgiver De mig min Uopdragenhed at lade Dem vente, første Gang jeg har den Fornøielse at se Dem hos mig . . . det er *horrible!*«

»*Mais n'en parlons pas,*« svarer Oberstinden, som uagtet den unge Dame til Ære for hende taler Tydsk, svarer paa Fransk, da hun er meget stolt af sit Fransk.

»*Mais si, mais si,* jeg er helt ulykkelig — men uskyldig, aldeles uskyldig — det er umuligt at komme ud af det med sin Tid i Paris! Naa, hvordan har De det?« idet hun henvender sig til Stella og med sin fine, hvide Haand klapper hende paa Kinden. »Du gjør altid Nar ad min Enthusiasme, Edmund, har jeg denne Gang overdrevet?«

»Nei, paa ingen Maade,« forsikkrer Baronen, der jo af Høflighedshensyn ikke godt kunde svare andet.

»Hvem har dog syet Deres Kjole? Den er allerkjæreste — hvor kjønt. De har anbragt Deres Kniplinger — men Violet staaer altid bedre til Lyseblaat end Gult. Og Therese Rohritz

fjerner Roserne fra Stellas Skulder, tager en Bouket mørke, russiske Violer fra sit Belte og anbringer den paa Stellas Kjole — Alt med den samme gratiøse, leende, aandeløse Elskværdighed.

At erobre alle Hjerter omkring sig, at gjøre alle Mennesker lykkelige, give alle Mennesker Raad, besørge Kommissioner for alle Mennesker, overgaa alle Andre i Tjenstvillighed, det er nu engang en Mani hos Edgars Svigerinde. Edgar sagde engang om hende, at hun susede gjennem Livet som en sand Hvirvelvind af altfor gode Egenskaber.

»Men hvad vente vi nu paa, Therese?« henkaster Herren i Huset endelig noget ærgerlig midt i Hustruens Veltalenhed.

»Paa Zino.«

»Han har jo sendt Afbud, jeg har lagt Brevet paa dit Toiletbord. Da han modtog din Invitation, havde han desværre — desværre understreget — allerede lovet sig bort, men haaber at kunne slippe bort fra Lyons efter Kl. ti,« forklarer Rohritz, som imidlertid har ringet, hvorpaa le Maître d'Hôtel river Fløidørene op og melder:

»*Madame la baronne est servie!*«

XXIII.

Under Dineren gjør Stella en Iagttagelse, nemlig, at Ægtefolk i Paris, som aabenbart leve lykkeligt sammen, lide i selvsamme Grad af chronisk Meningsforskjel som i Østerrig. Baron Rohritz og Therese trættes ikke en Smule mindre end Hans Leskjewitsch og hans Kone.

Uagtet Rohritz som forhenværende Diplomat — et Kald, som han først for fem Aar siden har opgivet paa Grund af, at han ikke kunde forliges med sin Foresatte og en absolut Mangel paa Ærgjerrighed — desuden som gammel Pariser taler perfekt Fransk, bliver Konversationen dog særlig af Hensyn til ham ført paa Tydsk.

Under hele Dineren ophører han ikke med at drage forskjellige Paralleler mellem Østerrig og Frankrig, naturligvis kun til Skade for det sidste Land. Intet i Paris er ham tilpas, Alt kritiserer han, ligefra det udmærkede Kjøkken, som bliver serveret ved hans Bord, til den mønsterværdige Skuespillertrop i Français.

»Mod Fisken har jeg ikke noget at indvende,« siger han nedladende; »jeg er fuldstændig objektiv; hvor der findes noget Rosværdigt i Frankrig, glemmer jeg aldrig at anerkjende det — men nu beder jeg Dem — Vildtet, det er dog deplorabelt dette franske Vildt, smagløst, uden Kryderi — selv Strasburger Posteier faaer man bedre i Wien. Finder De ikke?«

»Man maa anse Dig for et rent Uhyre, Edmund,« udbryder Therese halvt leende, halvt ærgerlig, »Du taler idag ikke om andet end Viktualier!«

»Nok muligt, men som Du vil have bemærket kun fra et høit, streng patriotisk Standpunkt,« svarer Legationsraaden rolig.

»Det kjender man,« svarer Therese. »Det kan jeg forsikkre Dem,« henvendt til sine Gjæster, »selv om jeg ikke vil forsvare Pariserne i enhver Retning, i een Henseende ere de dog forud for Wienerne — nemlig deri, at de, uagtet de ingenlunde staae tilbage for dem i Kogekunsten, alligevel leve langt mindre med Maven.«

»Det er rigtigt,« bekræfter Edmund Rohritz, »men det har sin naturlige Aarsag; de leve mindre med Maven, fordi de have en daarlig Mave, fordi de ikke kan taale noget — de ere overhovedet en svækket, depraveret Slægt. Har De nogensinde seet et fransk Regiment defilere forbi, mine Damer, ligemeget Kavalleri eller Infanteri — det seer ynkeligt ud, dette franske Militær, ikke sandt?«

Oberstinden kan ikke andet end dennegang at give ham Ret til en vis Grad, og istemmer som gammel Soldaterhustru en Lovsang over den østerrigske Armee, hvad der henrykker Baronen, som naturligvis før sin Indtræden i Diplomatiet har tjent i et Kavalleriregiment, saaledes som det hører med til en standsmæssig Opdragelse.

»Jeg gad nok vide, hvorfor Folkene have et saadant Hastværk med Serveringen,« begynder han lidt efter, idet han gjør opmærksom paa Tjenernes eiendommelige Hastværk; »de Bengler have sagtens isinde efter Dineren at gaa hen til Valentino.«

»I saa Henseende vilde Hastværket ikke nytte dem noget,« svarer Fru Therese med et Skuldertræk, »eftersom de siden skal servere Theen til os. Jeg tænker ganske simpelt, at de opfatte det som en personlig Fornærmelse, at vi føre Konversationen i et Sprog, som de ikke forstaa.«

»Nok muligt,« sukker Rohritz; »de ere utaalelige disse Pariser Lakaier, af en Prætension, som overgaaer vor beskedne østerrigske Fatteevne. Paa deres Ansigter staaer altid at læse: ‚Jeg tjener rigtignok, men husk paa de udødelige Principer fra niogfirs.' Saadan en Karl er ogsaa altid fuldt og fast overbevist om, at hans Tjenerbestilling kun danner et Intermezzo i hans Tilværelse, og at han en skjøn Dag vil blive Hertug af Persigny eller af Malakoff, kort sagt, en langt større Herre end jeg. Har jeg ikke Ret, Therese?«

»Fuldstændigt,« bekræfter Fru v. Rohritz; »men jeg beder Dig, min Ven, tillad mig blot et Spørgsmaal: Naar Du finder Paris saa mangelfuld i enhver Henseende, ligefra Strassburger Posteierne til Domestikerne, hvorfor blev Du saa ikke i Wien?«

»Aa, det er en anden Guitar,« svarer Rohritz, »en hel anden Guitar!«

»Ikke sandt?« siger Therese triumferende. »De maa blot vide, mine Damer, at min Mands Fædrelandskjærlighed ikke er saa heftig, som man faaer Indtrykket af, men af en mere platonisk Art, han elsker sit Fædreland *à distance.* Da han for fem Aar siden, efterat vi havde opholdt os i længere Tid her, opgav sin Carrière og vilde tilbage til Wien, lagde jeg ham ingensomhelst Hindring i Veien, og vi etablerede os i hans høitelskede Fødeby, i Begyndelsen kun provisorisk. Efter sex Maaneders Forløb kjedede han sig saa grusomt, at han *à cor et à cri* vilde tilbage til Paris.«

Legationsraaden stikker noget forlegen sin Haand i sit Fingerglas.

»Det er rigtigt,« indrømmer han, »Paris er Manon Lescaut blandt Europas Hovedstæder, saa unyttigt et Væsen, den end er, saa bliver man den alligevel ikke kvit, naar man først engang er bleven indtaget i den.« Og da nu Therese har givet Tegnet til Opbrud, spørger han: »En Cigarette generer Dem vel ikke, mine Damer, hm, og holder De af Børn? Naa, Therese, saa kan vi jo drikke Kaffe i mit Rygeværelse, mine Smaa vente bestemt allerede paa mig.«

XXIV.

Rygeværelset er et noget smalt, meget tarveligt Værelse med et stort Summaktæppe foran det brede dobbelte Vindue, med meget smukke gamle Vaaben, med et Par Kobber-Appliques paa Væggen og svære, udskaarne gamle Egetræeskister. Foran de brede, lave Fauteuils og Divaner ligge gammelorientalske Æselstasker og Tæpper, som Legationsraaden, hvad han fortæller Stella, selv har bragt med fra Kairo.

De to Børn, en lille Dreng paa fem Aar med stramtsiddende røde Strømper og meget korte Benklæder, og en lille, treaars Pige i en hvid Kjole, med bare Ben og Arme, hjælpe deres Mama med at servere Kaffen. Momond bringer Damerne Kaffekopperne og Bebe staaer netop sikkert nok paa Benene til at trippe bagefter ham med Sølv-Sukkerdaasen, som hun maa holde op til sig med begge sine smaa buttede Arme, hvorved hun sætter et overmaade høitideligt Ansigt op. Efterat hun er bleven lykkelig og vel færdig med sin Rundgang, sætter hun Sukkerdaasen hen foran sin Moder og sukker, som om hun har opfyldt en tung Pligt, saa glatter hun paa en gammelklog Maade sin korte Kjole — men da hendes Fader smiler til hende fra den anden Ende af Værelset, hvor han taler med Stella, jubler hun lystigt, glemmende alt Decorum, løber hen til ham, springer op paa hans Skjød og lader sig drille og kjærtegne af ham, saa det har Skik!

»Kan De se, hvem dette Billede forestiller, Baronesse Stella?« spørger nu Legationsraaden, med sin lille Datter paa Armen, idet han peger paa et legemsstort Fotografi, som hænger under det i Olie udførte Portræt af en smuk blond Dame. Uagtet Stella strax ved sin Indtræden i Rygeværelset er bleven opmærksom paa Billedet, anstiller hun sig dog, som om hendes Opmærksomhed først nu var bleven henledet paa det.

»Ja, man kan nok se, hvem det forestiller,« svarer hun, idet hun betragter Fotografiet med en kritisk Blinken; »dersom det nogensinde har lignet Baron Edgar Rohritz, saa maa han virkelig have forandret sig meget siden den Tid!«

»Naturligvis,« siger Legationsraaden, »Billedet er taget for tolv Aar siden, Edgar lod det gjøre til vor Moder, før han reiste til Mexiko. Da han tre Aar efter vendte tilbage til Europa, var Mama død og han var graahaaret — graahaaret — i sit syvogtyvende Aar! Da han altid var Moders Favorit, har jeg hængt hans Billede under hendes.«

»Jeg paastaaer, at dette Fotografi er det smukkeste Mandshoved, som jeg overhovedet kjender,« udbryder Therese midt i en Samtale med Oberstinden. »Vi have tidt disputeret derom med min Broder Zino, som altid møder frem med Apollo fra Belvedere som den høieste Potens af mandlig Skjønhed —«

»Fordi han nemlig selv ligner den arrogante Slyngel i Vatikanet,« bemærker Legationsraaden temmelig tørt.

»Det er mærkeligt, hvor meget den ældre Broder, skjøndt betydelig ældre og noget mere tung i hele sit Væsen end Edgar, alligevel minder om denne,« tænker Stella ved sig selv.

Imidlertid fortsætter Therese muntert med sin svimlende Lethed:

»Det er stor Skade, at min Svoger absolut ikke vil gifte sig — absolut ikke. De kan slet ikke forestille Dem, mine Damer, hvor megen Umage jeg har gjort mig for at kaste ham Lassoen over Hovedet. Forgjæves! Og hvilke superbe Partier jeg har havt til ham — Marguerite de Lusignan, som nu er gift med Hertugen af Cesarini, og den henrivende Marie de Gaillère, kort sagt, de nydeligste unge Piger — *tout ce qu'il y a de mieux.* Mærkeligt nok syntes Mødrene ligesaa godt om ham som Døttrene — men forgjæves. Jeg har aldrig truffet et Menneske med en mere heftig Aversion for Ægteskabet end Edgar. Har De maaske hørt Tale om den Manoeuvre, ved hvilken han i Graz tilsidst skaffede sig ialtfald de mest entreprenante Mødre fra Halsen?«

»Ja,« siger Stella meget koldt, idet hun trækker Mundvigerne ned, »han udspredte det

Rygte, at han pludselig havde mistet sin Formue!«

»En guddommelig Ide,« siger Therese leende. »Finder De ikke?«

Stella tier.

»Det er aldrig faldet ham ind at udsprede Rygtet,« henkaster Legationsraaden ærgerlig, han var idethøieste for doven til at imødegaa det! Naar man hører Dig tale, Therese, saa maatte man virkelig anse Edgar for den mest arrogante Nar under Solen — for et Menneske, der tilbringer sit Liv med at forsvare sig mod giftelystne Damers Angreb. Men jeg forsikkrer Dem, Baronesse Stella, at Edgar ikke besidder Spor af Naragtighed. Naa, De har maaske lært ham tilstrækkelig at kjende, for selv at kunne danne Dem en Mening?«

»Jeg kjender ham meget overfladisk,« svarer Stella og trækker paa Skuldrene.

»Jeg mente dog, at De i Sommer havde været sammen med ham i flere Uger hos Leskjewitschs?« siger Legationsraaden og seer forbauset paa hende.

Uden at svare noget paa denne Bemærkning, lukker Stella sin Vifte op og i og yttrer, ikke uden at trække en Rynke paa sin kjønne lille Næse:

»Hans heltemodige Modstand synes ialtfald endelig overvunden, thi som man for nogen Tid siden skrev mig til fra Graz, har han forlovet sig med en lille Grevinde Strahlenheim.«

»Hvem har skrevet det til Dem?« udbryder Theresi. »Det interesserer mig jo umaadeligt — aa, den Hemmelighedskræmmer!«

»Jeg har faaet Efterretningen fra en vis Frk. v. Gurlichingen,« siger Stella.

»Gurlichingen? Anastasia Gurlichingen?« spørger Baronen.

»De kjender Frk. Gurlichingen?« udbryder Stella.

»Om vi kjende hende! Hvem kjender ikke hende,« siger Rohritz, »hun er jo det mest urolige Spøgelse, som jeg nogensinde er truffet paa, flagrer bestandig frem og tilbage, altid i Følge med en rig Veninde, som betaler hendes Ophold. Hendes Specialitet bestod hidtil i at opoffre sig for brystsyge Damer, man traf hende snart i Meran, snart i Kairo, snart paa Korfu. Hun spekulerede ikke i at arve, nei Gud bevares! Hm, min Svoger Zino har døbt hende Aadselgribben. Hvis De forøvrigt ikke har nogen mere paalidelig Hjemmelsmand for Deres Nyhed, Baronesse Stella, saa tillader jeg mig dog foreløbigt at betvivle Rigtigheden deraf!«

»De veed vel, at hun er i Paris? Hun har nylig besøgt mig, uden at træffe mig,« siger Therese henvendt til Stella. »Aner De maaske med hvem hun nu reiser?«

»Med Fyrstinde Oblonska!« svarer Stella.

»Med Oblonska? Da vel ikke med den forhenværende Føhren?« udbryder Ægteparret nu *unisono.*

»Jo vel!«

»Det er til at le sig fordærvet over . . . med Oblonska.«

Therese kan neppe faae Veiret for Latter.

Klokken er ti. Børnene ere forlængst hentede af Bonnen, Kammertjeneren har bragt The-Etagèren ind. Der er indtraadt en Pause i Konversationen, ligesom hver Gang, man har leet sig træt over en særlig forbausende Nyhed. Baronen lægger et Stykke Brænde paa Ilden og rager op i Gløderne. Ilden sprutter og knittrer, smaa Skygger og Lyspletter danse henover de guldbrune gamle Lædertapeter. Saa gaaer Døren op, uanmeldt, med meget nært Slægtskabs *sans gêne* træder en ung Mand ind i Værelset, høi, slank, med en vis bedaarende Dristighed om Munden og Øinene, som giver ham en absolut Lighed med den olympiske Laps i Belvedere. Det er Apollo i moderne Salondimensioner, Apollo fireogtredive Aar gammel, allerede lidt graa ved Tindingerne, men et Par Rynker under Øiet, i en Frakke fra Poole, Gardeniaen i Knaphullet, Claquen under Armen — Prins Zino Capito.

»Vær saa god at presentere mig,« siger han efter at have hilst baade paa sin Søster og Stella, idet han vender sig henimod Oberstinden.

»Du kjender allerede min nye Stjerne?« udbryder Therese overrasket, idet hun opfylder hans Ønske.

Fyrsten seer først paa Stella med det for ham eiendommelige Blik — et Blik, i hvilket Beundringen gaaer lige til Grænsen af Frækhed uden at overskride den, saa siger han leende:

»*Ça, Sasa!*« — naar han er i godt Humeur, kalder han endnu sin Søster saaledes, som dengang han var et toaars Barn og ikke kunde udtale hendes Navn rigtigt — »*Ça Sasa,* troer Du virkeligt, at jeg var styrtet fra Lyons, udelukkende paa Grund af den sværmeriske Skildring, som Du i din Invitationsbillet gav af din nyeste *trouvaille?* Nei, *ma petite soeur,* jeg veed altfor godt hvor tilbøielig Du er til akut Enthusiasme til ikke at modtage dine Sværmerier med en berettiget Mistro. Jeg havde ovenikjøbet en Tidlang den Fornøielse at være temmelig meget sammen med Mademoiselle,« sagde Fyrsten paa Fransk.

»Hvor . . . naar?« udbryder Therese.

»For tre Aar siden i Venedig. Baron Meineck boede paa samme Tid som jeg i Britannia og Frøken Stella kom derned for at pleie ham. Det var en sørgelig Tid for Dem,« siger han, henvendt til Stella, meget alvorlig og med den Varme, som han under visse Omstændigheder kan lægge i sin Stemme.

»Og trods Alt var det alligevel en skjøn Tid for mig,« siger Stella med Øinene fulde af Taarer og vendende Hovedet bort.

»Ialtfald kan De med roligt Sind tænke paa den Tid,« vedbliver han i deltagende Tone: »jeg har aldrig seet en Datter . . .« Pludselig mærker han, at Oberstinden stirrer stivt paa ham. Idet han opdager det Prekære i Situationen, ender han Sætningen saa godt han formaaer og søger at føre Samtalen ind paa et nyt Omraade. Men Oberstinden har mistet sin Sindsro; at lade fremmede Mennesker minde hende om, at hendes Mand i den sidste Tid af sin svære Sygdom maatte savne hendes Pleie, er hende altid uendelig pinligt. Capitos Ord ramme hende som en Bebreidelse.

»Vil De være saa venlig at skaffe os en Vogn?« beder hun Herren i Huset.

Alle Modforestillinger og Opfordringer til endelig at drikke en Kop The ere frugtesløse. Hun taler om sin anstrengende Virksomhed, for hvis Skyld hun maa være tidligt paafærde og saa videre. Da Capito siger Farvel til hende, spørger han, naar det maa være ham tilladt at gjøre Damerne sin Opvartning.

Men Oberstinden beder ham om, ikke at gjøre sig videre Uleilighed, hun er virkelig aldrig hjemme — hvorpaa han forsvinder i Følge med Herren i Huset og Fyrsten snoer sit Overskjæg med en komisk Grimace.

»Hvad har Du egentlig gjort, Zino?« spørger Legationsraaden, da han er vendt tilbage, og efterat Fyrsten halvt ærgerlig, halvt leende har oplyst ham om sin Taktløshed og de meineckske Familieforhold, siger Legationsraaden: »Jeg veed egentlig ikke, hvorfor Edgar ansaae det for nødvendigt, at forberede os saa skaansomt paa den gamle Meinecks Absurditeter. Det er jo nok muligt, at hun med sin Lærdom har gjort sin Mand tosset — men saadan at tale med er hun imidlertid meget behagelig — og en meget smuk gammel Dame — hun maa i sin Tid have været smukkere end Datteren.«

»Troer Du?« spørger Therese. »Jeg finder Stella allerkjæreste.«

»*Elle est tout betêment adorable,*« siger Zino Capito, idet han langsomt drikker The af en japanesisk Kop, som hans Søster lige har rakt ham. »Hvor Din The er god, Sasa, i hele Paris serverer Ingen en saa god The.«

»Du viser idag en mistænkelig Elskværdighed,« svarer Therese; »hvad har Du egentlig paa Hjerte?«

»Du indbyder mig nok snart sammen med Meinecks,« beder Zino med sit bedaarende dristige Smil.

»Nei — det gjør jeg ikke!« siger Therese bestemt.

»Og hvorfor ikke?«

»Fordi Du, som jeg nu seer, vilde gjøre Dig al Umage for at fordreie Hovedet paa Stella. Jeg troede virkelig, at Du var kommen ud over saadanne Narrestreger.«

»Hm!« bemærker Capito.

»Jeg vil gjøre mig al Umage for at faae hende godt gift,« erklærer Therese.

»Hm!« bemærker Capito endnu engang, men i en noget forandret Toneart.

»Hvis Du vil, skal jeg derimod overmaade gjerne inviterer Dig sammen med Gurlichingen, hun er for Øieblikket i Paris.«

»Saa . . . hvem reiser hun da sammen med?«

»Med . . .« Therese seer skarpt og spottende paa ham, »med Oblonska!«

»Ah! Er hun maaske bleven brystsyg i den senere Tid?« spørger Zino ligegyldig.

»Ikke det jeg veed af — men hun maa have faaet et Anfald af Sømmelighedsfølelse,« siger Therese.

»*Ah tiens, cela doit être drôle!* Altsaa et fuldstændigt Systemskifte hos Stase i Retning af Veninder,« siger Zino, idet han sætter sin Thekop fra sig og reiser sig.

»Som det lader til, har hun lagt en Aadselgribs lukrative Bestilling paa Hylden,« yttrer Legationsraaden.

»Ja, og istedetfor har hun oprettet et Vaske- og Strygeri for — Kapper, som ere faldne i Brændenelder i Nærheden af Møller. Heller ingen daarlig Forretning, hm!«

»Gaaer Du allerede, Zino?«

»Naturligvis,« siger Zino, idet han rækker og strækker sig, saaledes som forkjælede Brødre tillade sig det i deres Søstres Nærværelse. »Hvis I troer, at jeg har revet mig løs fra Lyons for at drikke The hos Jer; saa tage I feil. *Sois gentille, Sasa — voyons,* naar inviterer Du mig sammen med Meinecks?«

Therese bevæger Pegefingeren frem og tilbage foran sit smalle Ansigt, det romerske Tegn for et Afslag.

»*Eh bien, comme il te plaira,*« brummer Zino vranten. »God Aften! Hvor kan man dog træffe hende,« siger han til sig selv, idet han tænder en Cigar, før han stiger ind i sin Vogn, der holder udenfor.

»Besynderligt!« bemærker imidlertid Rohritz til sin Hustru, »Edgar skildrede jo i sit Brev til os den unge Meineck som særlig munter og underholdende.«

»Det gjorde han,« indrømmer Therese.

»Naa, hun forekommer mig tvertimod usædvanlig trykket i hendes Alder.«

»En Polichinelle maatte jo blive melankolsk ved det Trappistliv.«

Legationsraaden seer tankefuld hen for sig. Efter en Pause siger han:

»Hun skulde da vel ikke have Edgar i Hovedet?«

»Hvorpaa støtter Du din Formodning?« spørger Therese studsende.

»Hun paatog sig altid en saa paafaldende ligegyldig Mine, naar Talen faldt paa ham.«

Therese leer høit.

»Hvad leer Du af?« spørger Rohritz ærgerlig.

»Undskyld, men Du minder mig om den Franskmand, som, da han beilede til en ung Dame hos hendes Moder, og denne spurgte ham, hvorpaa han havde mærket, at Datteren nærede Tilbøielighed for ham, svarede: ,Jo, jeg veed det deraf, at hun altid gaaer ud af Stuen, saasnart jeg kommer.«

»Le Du kun, vi faae nok at se, hvem af os der faaer Ret. Forresten maa Edgar ogsaa interessere sig for hende, ellers havde han ikke anbefalet hende saa varmt til os.«

»Bah, han har anbefalet hende paa vor fælles Ven Leskjewitschs udtrykkelige Anmodning,« svarer Fruen i Huset.

»Det er nok sandt, men . . .«

»Jeg beder Dig, hun er jo et Barn ligeoverfor ham, han kunde være hendes Fader!«

Legationsraaden sidder et Øieblik taus, saa siger han:

»Det er sandt, hun er et Barn — og han er meget fornuftig!«

XXV.

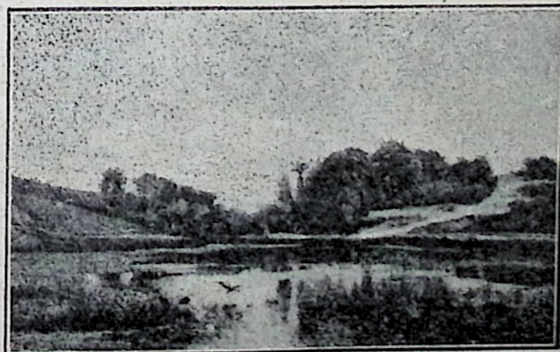
Ganske som Kapelmesteren har raadet hende, har Stella hos Signor della Seggiola hilst fra ham for at opnaa billigere Betingelser for sine Sangtimer.

De »billige Betingelser« er femogtyve Francs for en i begge Ender afkortet Time — og tredsindstyve Francs maanedlig for Deltagelse i Sangkursus'et, det vil sige i de musikalske gode Raad, som Signor della Seggiola tre Gange om Ugen giver sex, syv Elever i et lille Lokale i den Gerardske Klaverfilial.

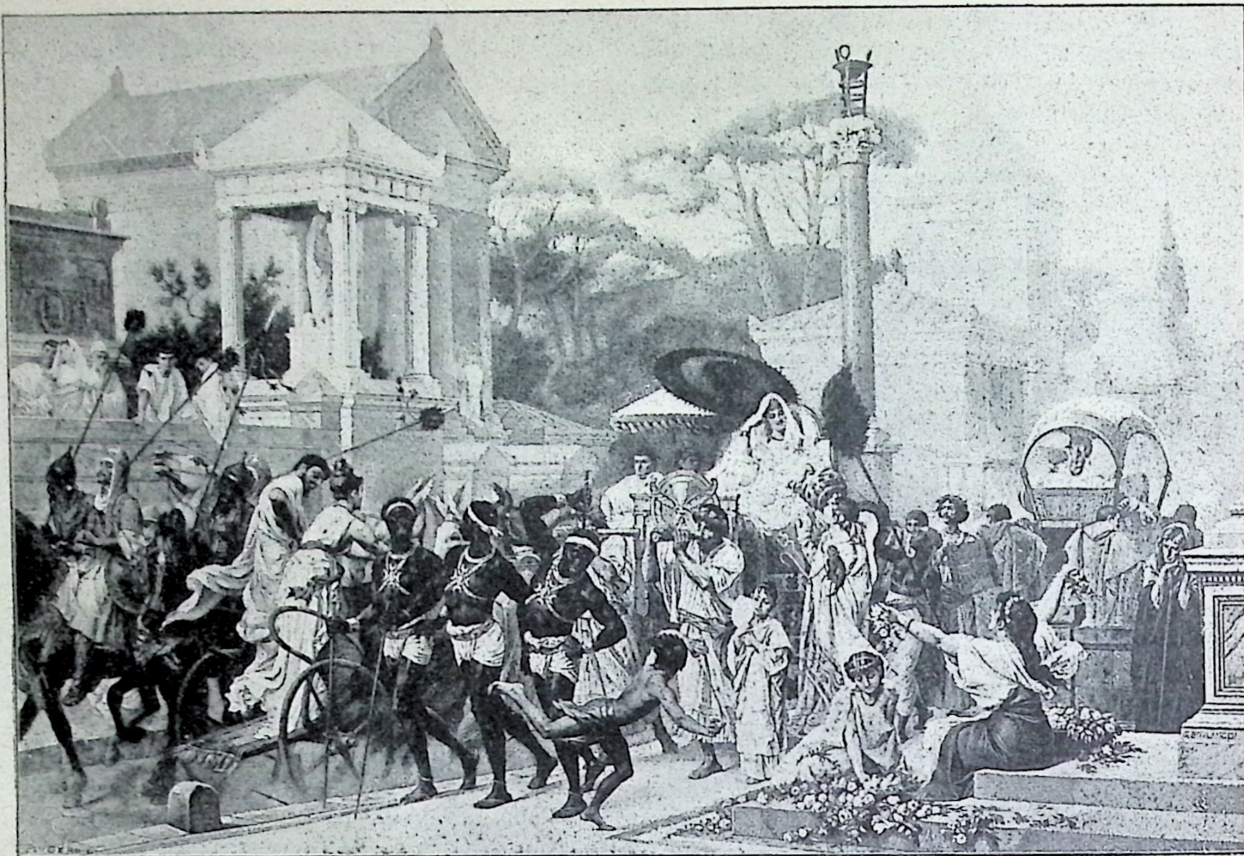
De, som maaske kunde synes, at femogtyve Francs pr. Time var en temmelig anstændig Betaling og saaledes være tilbøielige til at betragte Kapelmesterens Protektion som Humbug, maa jeg svare, at femogtyve Francs virkelig er en modereret Pris, og at Dilettanter betale tredive til femogtredive Francs for en Privattime hos della Seggiola.

Det er med Maëstroens Hustru at Stella afgjør det Forretningsmæssige — da della Seggiola selv, en Kunstner, en Idealist, et Barn, ikke forstaaer sig paa Pengesager. Han lider ogsaa aabenbart af den Illusion, at han giver gratis Undervisning, hvorved det lader sig forklare, at han ikke gjør den ringeste Mine til at byde sine Elever et samvittighedsfuldt Ækvivalent af god Undervisning for deres erlagte femogtyve, tredive eller femogtredive Francs.

Som vi allerede vide, kjender Stella saa temmeligt Sanglærerne i alle mulige Lande, hun veed, at de ligesom Tandlægerne nedsætte hinanden og altid yttre den samme Forfærdelse over deres Forgjængeres Misgjerninger, og at hver ny, som man konsulterer, med det samme tragiske Nik erklærer, at der maa begyndes med Abc'en, det vil sige med Solfeggierne af Concone — forøvrigt er det for Eleverne absolut nødvendigt at anskaffe sig det Værk over Sangkunsten, med hvilket den nye Lærer — ligesom sine Forgjængere — har beriget den musikalske Literatur. Stella eier allerede fem omfattende Værker over *bel canto* — *l'art lyrique* — *l'art du chant* og saa videre — hvert af dem koster tyve Francs og indeholder en mere eller mindre hensigtsmæssig Samling Solfeggier. Nogle af disse Bind ere smykkede med Forfatterens Portræt, andre med Forord, i hvilke en eller anden berømt Mand, t. Ex. Rossini, anbefaler Værket til Publikum som noget ganske Overordenligt, noget, som ved sit indre Værd er bestemt til at overleve Pyramiderne. (Fortsættes.)

Ch. Daubigny: Ensomhed.

Via Appia. Efter Maleri af G. Boulanger.

HVORFOR CLARA SANG.

I.

Det er nok, Marie, Natten er ikke kold,« sagde Maskinmester Eliot med et Suk; hans Kone betragtede ham sørgmodig, idet hun lagde det Stykke Brænde, hvormed hun vilde oplive den udbrændte Ild, tilbage i Kurven. Derefter satte hun sig taus ved Mandens Side.

»Arbeidet har vel ikke gjort Dig sulten, Karl?« yttrede hun noget senere med en Stemme, som hun anstrengte sig for at gjøre munter. Hun saae mod Bordet, hvorpaa der stod en tarvelig Aftensmad, — Rugbrød og Tykmælk i et Leerfad.

»Sulten nok,« svarede han rolig.

Der opstod en Pause, Konen lagde sin Haand paa hans Skulder, og sagde blidt:

»Vi maa ikke tabe Modet. Vi have ingen Ret til at klage, saalænge vi have sund Føde og Tag over Hovedet. Der er mange, som har det værre end vi iaften.«

»Jeg tænker ikke paa iaften,« mumlede Manden. Pludselig rettede han sig og bevægede forsigtig den venstre Arm, medens han knyttede Haanden, som for at prøve dens Styrke. Han lod den imidlertid snart synke igjen og rystede modløs paa Hovedet.

»Du mangler Hvile,« sagde hans Hustru trøstende, »Du har arbeidet strengt i de sidste Maaneder.«

»Ingen Hvile kan skaffe min Arm dens Styrke tilbage,« udbrød han, »det er ikke Over-

anstrengelse, som er Aarsag til min Svaghed, — se her!«

Han knyttede Haanden paany og rakte hende den med et sørgmodigt Smil. »Et Barn kan aabne den, — forsøg!«

Hendes første Anstrengelse rettede hans Fingre ud.

»Det er som jeg tænkte.«

Begge tav. Taarerne trængte sig frem i Fru Eliots Øine, medens hun beholdt den svage Haand mellem sine.

»Det er godt, at det ikke er den høire. Lad os være taknemmelige derfor.«

»Jeg er taknemmelig, men dersom det bliver værre, og jeg ikke længer kan arbeide, hvad skal der saa blive af vort stakkels Barn?«

»Tys,« hviskede Marie, og skyggede med Haanden over Øinene, idet hun saae hen mod et Hjørne i Stuen, hvor en lille Pige laa og sov i en lav Seng.

»Hun har sovet over en Time,« sagde Manden hurtigt. »Vi kunde slaa os igjennem, dersom vi ikke havde hende. Vi have begge arbeidet strengt i de sidste syv Aar — syv, det er mere end syv Aar siden Lynet gjorde hende blind; vi have undværet for at spare sammen til hende, hvor megen Nytte vil hun faae heraf? Der gaaer ikke en Uge, uden at vi tage op af vor lille Kapital, vi have neppe tyve Gylden tilbage. Hun bliver en Tigger.«

»Nei, saavidt vil det aldrig komme. Vi To kunne endnu arbeide, og Barnet staaer i Guds Haand.«

Der blev igjen en Pause. Pludselig udbrød Manden med undertrykt Heftighed:

»Hun er maaske en Tigger i næste Maaned. Hvad har vi vel at vente andet end Tiggerstaven, naar jeg ikke længer kan arbeide?«

Han rynkede Panden, medens han talte. Lidt efter hævede han sit Hoved, kastede det tykke Haar tilbage fra Panden og listede sig hen til den lille Seng. Han knælede ned paa Gulvet ved Siden af det sovende Barn, hans haarde Ansigtstræk mildnedes, idet han bøiede sig over det, fjernede en Lok af dets lange Haar og trykkede et Kys paa Datterens blege Kind. Hun laa stille med lukkede Øine og aandede hurtigt.

»Hvor hun er bleg,« hviskede Fru Eliot, som havde fulgt sin Mand, og betragtede Barnet lænet mod hans Skulder.

Det lille Ansigt foran dem var farveløst og ubevægeligt som af Marmor. Karl saae op med et smerteligt Blik, han lagde sit Hoved paa Puden ved Siden af den lille Piges, hans Læber bevægedes, som om han bad.

»Gud velsigne Dig,« sagde Fru Eliot.

»Amen,« hviskede Manden bevæget. »Lad os gaa iseng.« De fjernede sig sagte.

Da Døren lukkedes og alt var stille, trængte store Taarer sig frem under Barnets Øienlaag. Hun havde hørt alt.

I den sidste Tid havde hendes Fader været usædvanlig nedtrykt og bedrøvet, hun længtes efter at erfare Aarsagen hertil, derfor lyttede hun.

»Var jeg blot ikke blind, kunde jeg dog gjøre Noget for at hjælpe dem,« tænkte hun.

Clara var for blid og taalmodig til at klage over Tabet af sit Syn. Folk troede, hun havde glemt hvad det var at se. Erindringen om den Tid, da Verden ogsaa for hende havde havt Farver og Sol, var imidlertid den Blindes rigeste Liv. Hun laa ofte vaagen i de lange, lange Nætter og tænkte paa de svundne Aar. Denne Nat var det en anden, endnu sørgeligere Tanke, der holdt hende vaagen. Hun forstod, at der ikke gaves en eneste Ting i Verden, som hun kunde gjøre for at hjælpe dem hun elskede. Hun skulde sit hele Liv blive ved at være en ensom, raadvild Skabning, der ikke kunde glæde Nogen.

Hun drog Dynen over sit Ansigt, for at hendes Hulken ikke skulde høres i Nattens Stilhed. Der fandtes i denne Time ingen Fred for hende, alt var Mørke. Hun glemte sine Forældres Kjærlighed, hendes Hjerte rummede blot en Tanke: hun var en Byrde for Alle, og skulde bestandig blive ved at være det.

*

Vintersolens Straaler faldt ind gjennem en gammel Kirkes malede Ruder, og frembragte et farverigt Lys paa Marmorgulvet i Skibet. Voxkjerterne vare tændte paa Alteret og udbredte Glans over Guld- og Sølvkarrene, Blomstervaserne og over Præsternes guldbroderede Klæder.

Folket knælede paa den aabne Plads udenfor Høialterets Gitter. Det var en Høitidsdag, og der blev holdt Messe.

En ung Pige gik langsomt over Skibet og stillede sig ved Pillen bag Prædikestolen. Her tilbragte hun daglig flere Timer, ubevægelig, paa samme Plads. Faa lagde Mærke til hende, Færre kom i hendes Nærhed. Det var et skummelt Sted, men alt Lys i Kirken var Mørke for den stakkels Clara, medens hun taalmodig ventede paa Orgelets mægtige Toner. Endelig hævede de sig svulmende, høiere og høiere, indtil Bølge efter Bølge af Vellyd brusede henunder Hvælvingen. Den blinde Pige knælede ned og skjulte Ansigtet i Hænderne, opfyldt af en uforklarlig Lykke.

Orgelets Toner havde aldrig forekommet hende mere gribende end denne Dag. Chorsangernes fyldige Stemmer smeltede sammen i blød Harmoni, en klar Stemme hævede sig over de Andres i melodisk Jubel. Da de sidste Toner endelig døde hen, og Folket strømmede ud i Sollyset, forblev Barnet i sin knælende Stilling, med Ansigtet skjult i de magre, smalle Fingre; Luften syntes hende endnu fyldt af Musik. Lette, hurtige Fødder trippede henover Marmorgulvet, Lyden af muntre Stemmer kaldte hende tilbage til Virkeligheden, idet Nogen standsede tæt ved hendes Skjulested, og en ungdommelig Røst udbrød:

»Jeg har glemt mine Noder, og ret strax lukke de Orgelet, vent et Øieblik, Johanne!« Den Talende ilede op mod Choret.

»Det maa være nogle af Sangerinderne, hvor de ere lykkelige,« tænkte Clara. Hendes Hjerte bankede af Ærefrygt.

Den anden unge Pige gik frem og tilbage og nynnede en Melodi. Clara kjendte den, det var Agnus Dei, som nylig havde lydt i Messen.

Andre Fodtrin nærmede sig, Sangerinden tav. En dyb og klangfuld Mandsrøst sagde:

»Jeg er kjed af at skjænde paa Dig, Pige, Du bliver hver Dag mere og mere ligegyldig, for sex Maaneder siden sang Du langt bedre end idag.«

»Det er heller ikke muligt at gjøre Dem til Behag,« svarede en fortrædelig Pigestemme. »Jeg synger saa godt jeg kan; og jeg skulde rigtignok mene, min Stemme er ligesaa god som de Andres.«

»Du har den smukkeste Stemme i Choret, men . . .«

»Hvorfor skjænder De saa bestandig?« udbrød Johanne med Selvfølelse.

»Du holder ikke af Musik, Du føler ikke, hvad Du synger, der er ingen Lyst, ingen Udholdenhed i dine Studier.«

»Hvad kan det da nytte, at jeg kommer her tiere?« spurgte Pigen fornærmet.

Læreren henvendte sig til en Anden.

»Deres Sang var god idag, Margrethe, meget god. Bliv ved, som De har begyndt, og De vil høste Løn derfor. Det er Mod og Udholdenhed, hvoraf Alt afhænger.«

»Jeg savner undertiden Mod,« svarede den Tiltalte sørgmodig, »fordi min Sang ikke er bedre, der er saa Meget, jeg aldrig kommer til at synge. Havde jeg blot Johannes Stemme.«

Der blev en Pause.

»Hvad skal jeg gjøre?« udbrød den unge Pige, som først havde talt. »Jeg forsikkrer Dem, jeg vil virkelig gjerne lære at synge godt.«

»Hvorfor?«

»Hvorfor!« gjentog Johanne, »det er naturligvis behageligere at blive beundret end at faae Skjænd.«

»Der har vi det, jeg forstaaer Dem. — Er det ogsaa for at blive beundret, at De, Margrethe, studerer saa flittigt?«

»Nei,« svarede den Anden sagte og ydmygt. Clara, som lyttede, følte, at der var Sandhed i dette Svar.

De Talende forlode Kirken. Da de vare borte, reiste den Blinde sig som forvandlet. Hun greb med begge Hænder i Jerngittret foran Alteret og hviskede skjælvende:

»Dersom det var muligt, — kunde jeg blot tale med ham,« hun holdt pludseligt inde, udbrød derefter igjen: »Hvis han vilde undervise mig, gjøre mig til Sangerinde.« Hun faldt paa Knæ og fremstammede en Bøn, hulkende og lidenskabelig, som om hendes Liv afhang af at blive hørt.

Dagene gik, Clara sad taalmodig og ventede paa sin Plads, i det Haab igjen at høre Kapelmesterens Skridt. Han kom ikke. Efter nogen Tids Forløb faldt det hende ind, at Choret kunde have en egen Indgang, og at hun saaledes i Maaneder kunde komme til at vente forgjæves i Kirken. Hun tabte Modet. Der fandtes Ingen, som hun turde betro sin Hemmelighed, og alene kunde hun ikke finde Vei til den hun søgte. Omsider forekom hele Planen hende fantastisk og uudførlig.

Hendes Hjem laa tæt ved Kirken. Claras

Forældre lode hende uden Frygt daglig gaa samme Vei. Da hun en Aften vendte hjem, opfyldt af sin nye Sorg, snublede hun og faldt haardt mod Stenbroen. Idetsamme hørte hun en Stemme, som hun gjenkjendte, og som næsten betog hende Smerten ved Faldet.

»Tag Dig iagt, Barn! Du maa se Dig for,« sagde Kapelmesteren og reiste hende op.

»Det nytter ikke, hun seer sig for,« yttrede en godmodig Mand i sin Butiksdør, »hun er blind, den stakkels Pige.«

»Din Haand bløder jo, lad os svøbe mit Lommetørklæde om den.« Læreren lod Gjerning følge paa Ordet, medens han beroligede det skjælvende Barn.

»Hun er lige ved at besvime, hun bliver saa bleg, bær hende herind i Butiken,« sagde Kjøbmanden.

»Nei, nei,« udbrød Clara bønligt, »jeg vil hellere tilbage til Kirken, jeg har Noget at sige Dem, — dersom De vil være saa god, — Herre, — jeg mener, — jeg kan godt gaa.«

Kapelmesteren løftede hende op i sine Arme, uden at bryde sig om hendes Modstræben, og hjalp hende ind i Kirken, hvor han satte hende paa en Bænk.

»De er saa god,« hviskede Clara med rystende Stemme, »dersom De vil høre, hvad jeg har paa Hjerte og ikke finder det besynderligt, der er Noget, jeg længe har ønsket at betro Dem, bliv ikke vred, noget dristigt, men der er saa meget afhængigt deraf.«

»Du kjender mig jo ikke, Barn.«

»De er Kapelmesteren, jeg hørte Dem tale forleden til de unge Piger, som sang herinde.«

»Hvad kan Du da have at sige mig?«

Han fik intet Svar, den Blindes Hoved sank ned mod Brystet. Han vedblev mildt:

»Er Du bange for mig, giv Dig blot Tid. Fortæl saa, hvad Du har paa Hjerte, — kan jeg gjøre noget for Dig?«

»Ja, De kan gjøre mere for mig end nogen Anden i Verden,« udbrød hun, »Herre, jeg har ventet Dem her hver Dag for at betro Dem Alt, og nu er jeg bange for at tale.«

»Jeg vil hjælpe Dig, stakkels Barn, dersom det staaer i min Magt.«

Hun fremstammede frygtsomt, med foldede Hænder:

»Jeg vilde gjerne lære at synge.«

Kapelmesteren rystede paa Hovedet.

»Hvor kan det falde Dig ind, hvem har fortalt Dig, at Du kan blive Sangerinde?«

»Ingen.«

»Du er selv kommen til at tænke derpaa?«

»Ja, siden den Dag, jeg hørte Dem tale. Før faldt det mig aldrig ind, men jeg har besøgt Kirken i flere Aar, mest for at høre Musiken.«

Kapelmesteren lagde sin Haand paa hendes Hoved og sagde med blød Røst:

»Du glemmer, at Du er blind.«

»Ak nei, det glemmer jeg ikke, men jeg lærer hurtigt ved at høre, jeg veed, at De ikke kan undervise mig som de andre, jeg beder blot om at maatte sidde og høre efter, hvad de synge deroppe, saa synger jeg det siden for Dem; naar jeg tager feil, siger De, hvorledes jeg skal bære mig ad.« Hendes Ansigt rettedes ængstelig spørgende mod Kapelmesteren.

»Du er meget ung,« yttrede han efter at betænkt sig lidt.

»Jeg er fjorten Aar, men meget lille af min Alder,« skyndte hun sig at svare.

»Dit Navn?«

»Clara Eliot.«

»Vil Du blive glad, Clara Eliot, hvis jeg opfylder dit Ønske?«

Hendes straalende Smil svarede ham tilstrækkeligt.

»Jeg seer det. Er det alene Lyst og Interesse for Musik, som bringer Dig til mig?«

Hun tøvede et Øieblik, Blodet steg op i hendes Kinder, idet hun svarede:

»Nei.«

»Saa betro mig din anden Grund?«

»Vi ere saa fattige hjemme, og jeg kan Ingenting gjøre for at hjælpe med. Bliv ikke vred derfor, Herre.« Hun skjulte Ansigtet i sine Hænder.

»Vred,« var alt hvad han svarede, men det inderlige Tonefald, hvormed han udtalte dette Ord, gav hende Mod.

Hun betroede ham sine Sorger, sit Haab, og medens hun talte, glemte hun al Frygt. Da hun tav, sagde han blidt:

»Vent mig her i Morgen. Du er i dette Øieblik for ophidset til at kunne lade mig høre din Stemme. Jeg lover Dig idetmindste, at Du skal faae Tilladelse til at komme blandt mine Elever. Tør nu dine Øine og følg mig,

dersom Du kan gaa. Jeg havde nær glemt dit Fald.«

»Jeg ogsaa,« svarede hun glædestraalende. »Ræk mig din Haand.«

De fulgtes ud paa Gaden og skiltes der.

Da Messen var forbi den følgende Dag, hentede Kapelmesteren Clara. Han ledte hende op ad Trappen til Orgelet. Hun skjælvede af Bevægelse. Sangerne vare gaaede, undtagen Margrethe, der blev tilbage efter Lærerens Befaling. Han henvendte sig til den unge Pige, idet han traadte ind i Choret med Clara.

»Her er min lille Ven, som jeg fortalte Dig om, Margrethe. Jeg overgiver hende til Dig, Du skal lære hende Begyndelsesgrundene i Sang.«

Medens han talte, følte Clara en blød, varm Haand omslutte hendes, og nogle opmuntrende Ord hviskedes i hendes Øre. De to Piger bleve staaende ved hinandens Side. Kapelmesteren tog Plads ved Orgelet, og en dyb, langtrukken Tone lød gjennem Kirken.

»Kom herhen, Clara.«

Margrethe ledte hende frem til Læreren.

»Hør nu efter, hvad Margrethe synger.«

Pigen sang en Øvelse med klar Stemme.

»Nu Du.«

Claras første Toner løde svage og usikkre.

»Syng med, Margrethe.«

Støttet af hende vandt Claras Stemme efterhaanden i Styrke og Omfang, hendes Angst forsvandt, en forunderlig Lykke fyldte hende ved at høre hendes egne Toner smelte sammen med det mægtige Orgels.

Da Musiken tav, vendte Læreren sig mod Clara og sagde:

»Nu skal jeg sige Dig noget, Du gjorde vel i at henvende Dig til mig.«

Margrethe bøiede sig over sin lille Veninde og hviskede: »Vær ved godt Mod.«

»Kjender Du denne Sang?« Mesteren spillede igjen. Det var Agnus Dei. Nu sang Clara alene, i Begyndelsen frygtsomt og skjælvende, men efterhaanden, som Musiken greb hende, glemte hun alt omkring sig, — hendes selvlærte Sang, den alvorlige Inderlighed, hvormed hun foredrog den, hendes Stemmes Renhed og Blidhed gjorde et gribende Indtryk paa begge Tilhørerne.

Da de sidste Toner døde hen, ventede hun ængstelig paa Kapelmesterens Dom. Han sad og nikkede tilfreds med Hovedet.

»Det kan maaske blive til noget, Du! — Jeg modtager Dig som Elev.«

Clara sank ned for hans Fødder, overvældet af Lykke. Margrethe klappede i Hænderne og trykkede den Blinde til sit Bryst.

Det var mørkt, da hun denne Vinterdag kom hjem til sine Forældre.

»Hvor har Du været saalænge?« spurgte Moderen. Faderen smilede hende imøde. Karl Eliot var meget forandret siden den Aften, hvormed vor Fortælling begyndte. Hans Helbred var nedbrudt, hans Haab til Fremtiden forsvundet.

»Jeg har været i Kirken, Moder,« sagde Clara. Der var noget i hendes Tonefald, som fængslede Begges Opmærksomhed.

Faderen tog hende paa sit Skjød.

»Hvad har Du bestilt i Kirken?«

»Jeg er saa lykkelig,« hviskede hun tøvende. »Kapelmesteren siger, at jeg om nogle Maaneder kan synge i Choret og tjene Penge og hjælpe Eder; jeg skal da ikke længer være nogen Byrde herhjemme.«

II.

Det er fire Aar senere. Tummel og Festlighed herskede i den gamle By. Prinsen af Sachsen ventedes til Staden, og han ønskede at overvære en Gudstjeneste. Efter denne var der beredt et stort Gjæstebud for ham i Raadstuesalen. Det var første Gang i mange Aar, at den lille By nød Æren af et fyrsteligt Besøg. Folket strømmede til Kirken, en tæt Menneskemasse fyldte den længe før Prinsens Komme. Sollyset trængte ind gjennem de malede Ruder i alle Regnbuens Farver, og søgte forgjæves at naae hen i de mørke Kroge. En Række Lamper kastede et usikkert Skjær over de forventningsfulde Ansigter.

Endelig slog Timen. En lydelig Hvisken blandede sig med Orgelets brusende Halleluja, idet Prinsen traadte ind i Kirken. Han tog Plads ved Høialteret.

Messen begyndte. »Kyrie Eleison«, blev sunget. Derefter kom en høitidelig Solo. Den bløde, friske Stemme, som udførte den, henrev Alle ved dens Inderlighed. Prinsen udtalte sin levende Beundring.

Da Messen var endt og Præsterne forlode Alteret, ytrede Fyrsten, at han ønskede at bese Choret. Han blev ført op ad den snevre Orgeltrappe og traadte uventet ind mellem Sangerne.

»Jeg kommer for at bese deres lille Helligdom, Hr. Kapelmester, De har Ære af Deres Sangere.«

Den Tiltalte bukkede.

»De har ogsaa gode Stemmer at arbeide med,« vedblev Prinsen med Kjendermine, »fortrinlige Stemmer og et udmærket Instrument. Det vilde være mig kjært at høre Dem og Deres Elever endnu en Gang.«

Kapelmesteren tog Plads ved Orgelet og vinkede en smuk, mørkøiet Pige frem af Elevernes Gruppe.

»Det maa være hende,« tænkte Prindsen. Men han tog feil. Den Syngende havde en Tenor.

»Meget godt, — i Sandhed, meget godt,« mumlede han, »en smuk og veldannet Stemme. Jeg formoder at denne unge Dame er Deres bedste Tenor, — lad mig nu høre Deres Sopran.«

Kapelmesteren lod søgende sit Blik glide hen over Eleverne. Han vinkede ad Margrethe. Hun nærmede sig halvt uvillig og bøiede sig for at hviske Noget til ham.

»Ret strax,« svarede Læreren, og begyndte at spille. Det var en Sang af Pergolesas *Salve regina*.

»Meget smukt, meget smukt, men det var dog ikke hende, som jeg lagde Mærke til nede i Kirken.«

»Det vil maaske interessere Deres Høihed at erfare, at vor bedste Sopran er en blind Pige?«

Han kaldte paa Clara.

»Men det er jo et Barn,« udbrød Prinsen.

»Hun er ældre end hun seer ud,« svarede Mesteren og spillede Præludiet til Sangen.

Prinsen reiste sig, da Clara begyndte, og blev staaende med Øinene fæstede paa det blege, henrykte Ansigt, — hun sang som en Sjæl synger, der har Indhold i sig, og kun Tonen til at udtrykke det med.

Da hun tav, udbrød Fyrsten:

»Deres blinde Pige er en Mærkværdighed, Hr. Kapelmester! Hvor har De fundet hende, hvorledes har hun kunnet lære? Meget, meget godt,« vedblev han halvhøit, som om han forfulgte en eller anden Plan. »Jeg ønsker at høre endnu en Sang. Tillad mig selv at vælge den.« Han greb den aabne Messebog, bladede deri og standsede ved Claras Yndlingsmusik: »Agnus Dei«.

Og hun sang igjen. Hendes Ansigt farvedes af en svag Rødme, Prinsen fandt hende vidunderlig smuk. Han stirrede og lyttede. Da hun tav, vendte han sig mod Kapelmesteren:

»Dette Besøg har glædet mig overordentlig. Hvor høit jeg end skatter den gamle By, havde jeg dog ikke ventet saa stor en Overraskelse. Min Tid er knap, man venter mig andetsteds, og vi maa ikke længer sætte de gode Borgeres Taalmodighed paa Prøve; jeg udbeder mig en Samtale med Dem, Hr. Kapelmester, inden min Afreise.«

Prinsen bukkede høfligt for de Tilstedeværende, og gik, ledsaget af sit Følge.

*

»Vent lidt, Clara« sagde Kapelmesteren Dagen efter det fyrstelige Besøg, da Eleverne toge Afsked.

Hun stod ved hans Side og lyttede fornøiet til den langsomme March, han spillede, medens de Andre forlode Choret. Da de vare alene, tog Læreren hendes Haand. Den var lille og spinkel, men tilhørte ikke længer noget Barn.

»Jeg har en Nyhed til Dig,« sagde Kapelmesteren. »Gjæt engang!«

Hun rystede paa Hovedet.

»Hændte der ikke noget igaar?«

»Prinsens Besøg?«

»Rigtigt! Hans Høihed vil skaffe Dig Ansættelse i Hofkapellet.«

Han betragtede hende forskende. Et kjærligt, deltagende Udtryk lyste i hans Øine. Hendes Ansigt formørkedes. Hun blev staaende ligbleg, med bøiet Hoved og skjælvende Læber, som rammet af en dyb Sorg.

»Jeg troede at min Nyhed vilde glæde Dig?«

Hun tav. Han bad om Svar.

»Tilgiv mig, det kom saa pludseligt, jeg var aldeles uforberedt,« hviskede hun.

»Hvil Dig et Øieblik, Du seer jo ligesaa forskræmt ud, som den Dag jeg første Gang mødte Dig udenfor Kirken,« yttrede han smilende.

Hun græd.

»Siig mig, hvorfor Du græder,« vedblev han, »ellers kan jeg ikke trøste Dig.«

Hun forsøgte at tale. Tilsidst fremstammede hun, heftigt bevæget:

»Jeg har levet her hele mit Liv, Herre. Alt, hvad jeg har kjært i Verden, findes her, kan jeg da forlade det, uden at sørge? Jeg græder, fordi jeg pludselig faaer at vide, at Alt hvad jeg holder af, skal tages fra mig. Troer De at jeg mangler Følelse, fordi jeg er blind?«

»Du mener da vel ikke, at vi ville sende Dig ene ud i Verden?«

Et pludseligt Haab lyste i hendes Ansigt, hun gjentog:

»Ikke ene?«

»Din Fader og Moder ville følge Dig.«

Hun sukkede dybt, og hendes Hoved sank igjen ned mod Brystet. Der blev stille i Værelset.

»Jeg veed, mit Barn, at det ikke er let at løsrive sig fra Noget, man holder af,« sagde Kapelmesteren lidt efter. »Men Du tager jo dem med, som ere Dig kjærest, Tanken om, at Du opoffrer din egen Lyst for at frie dine Forældre fra Arbeide, nu de ere gamle og trætte, maa give Dig Styrke, det er mig, som har Grund til at sørge over at miste Dig, din Plads vil ikke blive udfyldt.«

Disse sidste Ord syntes at give hende nyt Liv.

»Hvem skal da vel udfylde Deres Plads hos mig?« hviskede hun med skjælvende Stemme, »hvem vil have Medlidenhed med en blind Pige, trøste hende, være hendes Ven, som De? Hvem vil give hende mere end Livet? Troer De ikke, at jeg er taknemmelig for Alt, hvad De har gjort mod mig?«

»Jeg troer, min lille Veninde, at Du holder af mig, og jeg veed, at Du er mig kjærere end en Elev, men dér er hver Dag mange Venner, som maa skilles.«

Hun svarede ikke, hun hørte maaske ikke hans sidste Ord, thi han talte sagte og sørgmodigt, og hun græd. Pludselig hævede hun Hovedet og udbrød:

»Skal jeg reise, Mester?«

»Ikke mod din Villie.« Hans Stemme lød kold og alvorlig. Hun stod taus og forlegen. Han vedblev bebreidende:

»Har Du glemt baade din Fader og Moder, Clara?«

»Tilgiv, vær ikke vred,« hulkede hun.

Hun strakte ham begge Hænder imøde, han tog dem og betragtede hende med inderlig Medlidenhed.

»Du er ophidset, Barn,« sagde han, »jeg veed, at Du dit hele Liv har tænkt mere paa Andre end paa Dig selv.«

»Fader, Moder,« hviskede hun, som om hun søgte Styrke i disse dyrebare Navne. Hun hævede langsomt Hovedet og sagde med skjælvende Læber:

»Jeg vil reise.«

Læreren tav, han forstod ikke hendes Sorg og havde ingen Deltagelse derfor. De lange, ensomme Aar havde kjølnet hans Ungdoms Følelser. Hans Kunst var nu hans Lidenskab. Den gjorde ham saa lykkelig, som han ønskede at blive, han havde glemt meget.

Da Clara blev roligere, talte han om hendes Forældre, om den ringe Hjælp, hun hidtil havde ydet dem, om deres Kjærlighed og den Glæde hun maatte føle ved at blive deres Alderdoms Trøst og Støtte.

Hvert Ord fandt Gjenklang i hendes Hjerte, hun vaklede ikke længer, hun havde ingen Ret til at tænke paa sig selv. Derefter talte han om hendes Fremtid, hendes afgjorte Talent skulde ikke længere forblive skjult, i den fremmede By vilde hun sikkert skabe sig et Navn, alt dette skulde med Tiden udslette Mindet om den Sorg, hun idag nærede.

Clara rystede paa Hovedet, hvad var Navn, Berømmelse vel for hende? Manden, Læreren forstod hende ikke.

»Det bliver silde, mit Barn. Dine Forældre vente,« udbrød han endelig.

Hun reiste sig hurtigt.

»Jeg vidste ikke Klokken var saa mange, jeg har opholdt Dem, det var meget tankeløst af mig,« sagde hun.

»Det var jo mig, som holdt Dig tilbage,« svarede han mildt.

Hun blev staaende, skjælvende og forlegen, som om hun ikke fandt Ord for Noget, hun vilde sige. Endelig fremstammede hun:

»Tro ikke at jeg er utaknemmelig — De har været god mod mig — hele mit Liv kan ikke tilbagebetale, hvad jeg skylder Dem — jeg vil tænke paa Dem saalænge jeg lever — vil De ogsaa tænke lidt paa mig, naar jeg er borte?«

»Vist vil jeg, ofte, ofte, mit kjære Barn,« Kapelmesterens Stemme lød bevæget, »jeg vil tænke paa, at Du blev taget fra mig i samme

Stund, som jeg følte, at Du kunde blive mig saa kjær som en Datter.«

Han bøiede sig over den knælende Pige og trykkede et koldt og roligt Kys paa hendes Pande. Saa løftede han hende op og bød hende at gaa, hun græd ikke mere og adlød som et Barn. De sidste Ord de talte sammen, vare om aldeles ligegyldige Ting.

»Du kommer vel imorgen som sædvanlig?«

»Jeg kommer.«

Dermed skiltes de.

*

Clara Eliots Stemme i det kongelige Hofkapel besad i mange Aar, efter hvad man sagde, en forunderlig Magt. Stærke Mænd bevægedes til Taarer ved at høre den, Mænd, som ikke havde bedet i mange Aar, bøiede uvilkaarligt Knæ, overvældede af Sangens høitidelige Skjønhed.

Hun levede og sang i mange Aar, saa døde hun.

Det er længe siden, men der er endnu bleven nogen Erindring tilbage om den blinde, sørgmodige Pige, der sang saa deiligt, og var saa venlig mod Alle. Hun syntes blot at leve for sine gamle Forældre. Efter deres Død var hendes Gjerning paa Jorden endt. Hun svandt hen, og bad, inden hun døde, om at blive begravet i den By, hvorfra hun kom. Kjærlige Hænder bragte hende til Hvile, der hvor hun havde ønsket at komme, tæt ved en Grav uden Navn, i Skyggen af en gammel Kirke.

Om Middagen, naar Klokken slaaer tolv, styrte Drengene fra Skolen hen over Pladsen og lege paa Graven; den ligger i Sollys et Øieblik om Efteraaret og i Skyggen om Sommeren. Ikke saa meget som en fattig Blomst pynter Stedet, hvor den blege Pige gjemte sig med sine Haab, der aldrig fik Lov at sætte Blomst, med Længsler, der aldrig bleve forstaaede, og som heller aldrig fik Lyd for Nogen.

Graven er taus, og det er godt at den forstaaer at holde fast paa, hvad den gjemmer.

Nada.

OM ROSER.

Anakreon lader den første Rose opstaa af en Skumdraabe, som stænkede ind paa Stranden i samme Øieblik, Venus Aphrodite steg op af Havets Bølger. Denne Skumdraabe indeholdt Spiren til den første Rosenbusk, som, opvarmet af hendes Øines Solstraaler, strax slog Rødder, udfoldede Blade og smykkede sig med Blomster for at krydre den første Luft, som Kjærlighedens Gudinde skulde indaande paa Jorden, med ambrosisk Duft.

Den persiske Digter Firdusi lader den første Rose opstaa af en Sveddraabe af Profeten Mahomed, som, forinden han steg fra Himlen ned paa Jorden, vandrede igjennem Paradisets Have og pludselig stod foran den Evige, der fæstede sit verdensoplysende Øie saaledes paa ham, at Profeten af Overraskelse og Skræk kom i Transpiration, som han med Haanden aftørrede af sin Pande. To Draaber af denne Sved faldt ned paa Jorden, og den ene af dem frembragte Risplanten, den anden Rosen. Cupido, Kjærlighedens Gud, skjænkede den første Rose til Taushedens Gud, Harpokrates, som til Gjengjæld maatte love ham aldrig at røbe Elskendes Hemmeligheder.

Og derfor blev Rosen et Sindbillede paa Taushed, og derfor pleiede de gamle Romere i deres Spisesale at ophænge en hvid Rose i Loftet for at minde deres Gjæster om, at Alt, som blev talt her, forblev *sub rosa,* d. v. s. under Taushedens Segl.

Den første Rose skal have været hvid som Lilien, men da den havde seet den skumfødte Gudindes Teint, skal den have slaaet Øiet ned og være bleven rød af Skamfuldhed.

De første Roser skulle ogsaa, efter hvad den hellige Basilius fortæller, i Begyndelsen ikke have havt Torne, og først senere, da Enhver vilde plukke dem, have anlagt Tornene som Forsvarsvaaben.

Ifølge en indisk Mythe fandt Vishnu, Gudernes Gud, en af sine Hustruer, Pagoda-Sire, i en Rosenkalk.

De gamle Grækere betragtede Rosen som et Orakel for Kjærligheden, de lagde Rosenblade i den hule Haand og sloge dem itu med den flade Haand; det mere eller mindre stærke Knald af de bristende Blade spaaede dem Naade eller Unaade i Kjærligheden.

De thessaliske Troldkvinder beredte Elskovsdrikke af Rosenblade. Troen paa denne Blomsts Tryllekraft er endnu ikke uddød. En Hr. v. Biedenfeld har i vore Dage udgivet en Bog med gode Raad; den indeholder følgende Anvisning: »Læg tre Roser, en mørkerød, en blegrød og en hvid tre Nætter og tre Dage i en Flaske Vin og giv Gjenstanden for din Kjærlighed denne Vin at drikke, uden at han veed, hvad den indeholder, og han vil elske Dig af hele sin Sjæl og forblive Dig tro i alle dine Dage.«

Midlet er saa uskyldigt, at Enhver kan forsøge det.

De gode Romere, som elskede Roserne, især om Vinteren, forskrev disse Blomster fra Ægypten, for med dem at bestrø deres Senge, Gulve og Borde og bekranse deres Hoveder og Bægre.

Da Marcus Antonius udaandede sit sidste Suk, bad han, om hans Grav maatte blive bestrøet med Roser.

Under Keiser Domitian blev en Mand, som opdagede, hvorledes man skulde faae Roser til at blomstre om Vinteren, saa rig, at han overmodig en Dag vovede det Spørgsmaal: hvad Rom kostede, han vilde kjøbe den.

Heliogabal, den mest storartede Ødeland i Rom, lod alle sine Fiskedamme fylde med Rosenvand. Smindrid, en af de største Sybariter i

Persien, kunde ikke falde isøvn, fordi der laa et sammenlagt Rosenblad under ham.

Antiochus sov selv om Vinteren paa Roser.

De første Christne dadlede Anvendelsen af Roser ved Fester og paa Grave, fordi de deri saae en Tilbagevenden til Hedenskabets Skikke. En af de fromme Kirkefædre, Tertullian, skrev en stor Foliant mod Rosenkransene.

Clemens fra Alexandria dadlede de Christne, som bekransede sig med Roser, medens Frelseren blev kronet med Torne.

Paa Synoden i Nismes blev det befalet Jøderne at bære en Rose paa Brystet, for at man kunde skjelne dem fra de Christne.

Prinsesse Nurmahal lod en hel Kanal fylde med Rosenvand. Destilleret af Solstraalerne, svømmede paa Overfladen den kostelige Olie, hvis Duft udbredte sig over hele Landet.

Karl den Store befalede i sine Kapitularier at plante Roser.

Da den hellige Biskop Ludvig, en Neveu af Kong Ludvig IX., var død, skjød en Rose frem af hans Mund.

Ifølge de gamle Skikke i Auvergne, Anjou, Tours og Maine behøvede en Adelsmand ikke at give sine Døttre anden Medgift end en Rosenhat eller Rosenbaret.

Den hellige Medardus, Biskop af Noyon, indstiftede i Aaret 538 den bekjendte Rosenfest, ved hvilken den uskyldigste unge Pige i Byen modtog Dydspræmien, som bestod af en Rose og 28 Livres.

Clemence Isaures Gravmæle blev i 400 Aar paa hendes Dødsdag beplantet med Rosenbuske og bestrøet med Rosenblade, og alle Digtere maatte være Vidne til denne Høitidelighed. Blandt de Præmier, som det af hende stiftede Akademi for Blomsterlege i Toulouse uddelte, fandtes ogsaa en Rose, *Rose Eglantine,* den saakaldte vilde Rose.

I Proims valgte Gartnerne hvert Aar en Konge, en *roi de rosiers,* hvis Regimente kun varede et Aar. Saa blev den nye Konge sat paa Thronen med de Ord: *deposuit potentes de sede et exaltaret humiles* og derefter baaren i Triumf til sit Hjem, under Klangen af Skalmeier og Afsyngning af muntre Sange.

Sultan Saladin vilde 1188 ikke drage ind i det af ham erobrede Jerusalem, før alle Væggene i det til en Moskee forvandlede Tempel vare blevne tvættede med Rosenvand. Samuel beretter, at 500 Kameler med Nød og Neppe vare istand til at transportere det hertil nødvendige Rosenvand. Mahomed II. lod ligeledes efter Konstantinopels Erobring d. 29. Mai 1453 Sofiakirken forvandle til en Moskee ved Aftvætning med Rosenvand.

Søndagen Lætare indvier Paven, for at betegne Guds Almagt, der kan frembringe Brød af Stene og Roser af Brød, i *Camera Papagalli* en Guldrose (en Ceremoni, der stammer fra det ellevte Aarhundrede, fra Leo IX). Disse indviede Roser skjænkede Paverne til Fyrster, som de vilde vinde for Kirken, t. Ex. Alexander III. i Aaret 1177 til Ludvig III. af Frankrig, Innocents VIII. 1486 til Jakob III. af Skotland, Leo X. 1518 til Kurfyrst Frederik den Vise af Sachsen, Gregor XIII. 1574 til Henrik af Valois, Konge af Polen o. s. v. Søndagen fik af denne Høitidelighed Navnet Rosensøndag (*Dominica in Rosa*).

I Englands Historie se vi Rosen spille en blodig Rolle. I Aaret 1453 udspandt der sig mellem Henrik VI. af Huset Lancaster og Hertugen af York en femogtrediveaarig Feide, Krigen mellem den hvide og den røde Rose, som fandt sin Afslutning med Slaget ved Bosworth, hvor Richard II. faldt.

Kong Jakob II. af Skotland forlenede en Sir Walter Scott med Baroniet Branksome, imod at Scott hvert Aar skulde levere ham en rød Rose.

En Rosenbusk betegner i Parken ved Roxburgh det Sted, hvor Kong Jakob II. af Skotland døde.

Da Kong Karl I. af England i Aaret 1648 besteg Skafottet, tog en ung Pige for at give den ulykkelige Fyrste et Tegn paa hendes dybtfølte Sorg en Rose af sin Barm og kastede den op paa Retterstedet.

Da Prinsesse Galizyn bad Erkebiskop Hoton om hans Velsignelse, plukkede han en Rose og rakte hende den med de Ord: »Tag Eders udtrykte Billede!«

Naar i Engadin i Graubünden en uskyldig Fængslet bliver frikjendt, overrækker en ung Pige ham en Rose til Tegn paa den ham gjengivne Frihed.

I Persien bliver der ved Festmaaltider stukket røde Roser i Flaskerne istedetfor Propper.

Om Efteraaret, ved Jevndøgnstid, feire Perserne deres Abrizan-Fest, ved hvilken man besøger hinanden og kaster hinanden Roser i Ansigtet.

Enhver Fremmed, som i St. Jago i Chile for første Gang betræder et Hus, modtager af Husets Dame en Rose til Tegn paa, at hans Besøg er hende velkomment.

I Aaret 1248 stiftede Christian Rosenkreuz, en adelig Munk i Franken, et hemmeligt Selskab, som foregav at have fundet de Vises Sten og en Livselixir og som i Slutningen af det 18. Aarhundrede stod i høi Anseelse. Medlemmerne, som kaldte sig Rosenkreuzere, bare et Ordensbaand, ved hvilket der var befæstet et Guldkors og en Rose. En af de sidste Matadorer i dette Selskab var den berygtede Guiseppe Balsamo, kaldet Vicomte Phønix, Marquis Ana, Greve Cagliostro.

I det 18. Aarhundrede opstod i Paris en Digterforening, hvis Medlemmer kaldte sig *Rosati* og deres Forsamlingslokale for Rosen-Bouketten. Enhver Poet, som vilde optages deri, maatte, ligesom Horats, digte en Sang til Rosens Ære.

I Aaret 1770 stiftede Hertugen af Orléans en Rosenorden, der snart blev ligesaa berygtet som dens Stifter. Medlemmerne af denne berygtede Orden kaldte sig *Chevaliers et Nymphés de la Rose*.

Mindre berygtet var den tydske Rosenorden, stiftet i Aaret 1784 af en Hr. v. Grossing.

Dom Pedro, Exkeiseren af Brasilien, stiftede ved sin Formæling med Prinsesse Amelie af Leuchtenberg en Rosenorden for Kavalererne ved sit Hof.

Kong Eduard II. af England lod præge en Rose paa sine Guldmønter (*Rosenobles)*; og Martin Luther, den store Reformator, lod gravere en Rose i sit Signet.

Der gives næsten ikke en Digter, som ikke har besunget Rosen. En af de skjønneste Apotheoser feirede denne Blomst i den gammelfranske *Roman de la Rose* og i det tydske Digt »Den fortryllede Rose« (af Ernst Schulze).

Men ogsaa denne skjønne, verdenshyldede Blomsterdronning har havt Modstandere og Fjender.

Balzac meddeler i andet Kapitel af sine *Entretiens* en Liste over Personer, som hverken kunde taale at se eller lugte Roser. Til disse Rosenfjender hørte Kardinalen af Cardonne, Hertug Henrik af Guise og Maria af Medicis, den franske Kong Henrik den Fjerdes anden Gemalinde. Den Sidste, ellers en Ven af alle Blomster, besvimede, hver Gang hun saae en Rose.

De lidenskabeligste Rosenelskere til alle Tider vare Hr. de Malesherbes og Dronning Maria Antoinette. Den Første pleiede at sige: Roser er det Skjønneste paa Jorden. Den Sidste elskede Roser over Alt. Da hun til Formælingen med Ludvig XVI. kom til Nancy for at overnatte der, bestrøede Lothringerne hendes Seng med Roser. Hun sov i den, drømte sig i Paradiset og vaagnede sytten Aar efter paa Skaffottet under Guillotinens Øxe.

A. v. Winterfeld.

A. Cabanel: En florentinsk Digter.

Kain. Efter Maleri af E. K. Liska.

EN LANDSBYPRÆST.

Fortælling fra den ungarske Frihedskamp.

Af Arnold Vértessi.

I.

Vi have kastet Glemselens Slør baade over vore egne Skrøbeligheder og den svundne Storhed, — baade over det, vi maa skamme os ved og det, vi maa være stolte af. Alle have vi drukket af Lethes Vand og ladet Liglædet brede over os, under hvilket Begeistringen bliver til Is og en Nation sover ind for evigt.

Hvorfor tænke paa det, som er skeet for saa mange Aar siden? Blodet er blevet til Vand, og vi leve, saa godt vi kunne og hvor vi kunne. Mennesker ere billige og Pengene dyre. Dyden er bleven til et Regnestykke og Selvopoffrelse en Dumhed. En klog Generation er traadt i Stedet for de gamle, og der klæber allerede saa meget jordisk Støv ved vore Fødder, at vi ikke ere i Stand til at svinge os synderlig høit op i Luften. Hvorfor vil jeg ryste Støvet af min Fod og flyve saa mange Aar tilbage i Tiden? Hvorfor fremmaner jeg det, som er svundet, for dem, der kun ville nyde Nuet?

De gamle Ægyptere havde for Skik at sætte et Skelet tilbords ved deres Gjæstebud. Ogsaa jeg henstiller en bleg Skygge af de Mange, som endnu forstode at dø for Sandheden. Naar det gjorde en heldig Virkning paa hine, kan det maaske gjøre det samme her. Der kan maaske atter komme en Tid, som trænger til Begeistring, og saa, om Gud vil, kan disse simple Blade maaske opflamme et eller andet slumrende Hjerte, bidrage selv blot en ringe Del, blot med en eneste lille Gnist til at faae den nationale Begeistring til at flamme op. Der kan atter komme

en Tid, da Landet trænger til sine Sønners Blod og man trøstig seer Andre dø, men ogsaa mere trøstig selv forstaaer at dø. Martyrernes Exempel river andre med sig.

Den Historie, jeg her fortæller, er meget simpel og handler kun om en from Landsbypræst, som i levende Live var kjendt af meget Faa, og som meget godt vidste, at han heller ikke vilde blive berømt efter sin Død.

Indtil sit 60de Aar havde han beskjæftiget sig med at forkynde Guds Ord og opklække Silkeorme, hvilket som bekjendt er en meget fredelig Syssel og paa ingen Maade fremkalder krigerske Tilbøieligheder hos et Menneske. Rolig sad han under Morbærtræerne og haabede, at Herren ikke altfor pludselig vilde kalde ham bort fra denne Jord. Han havde to smaa Niecer, som han endnu skulde opdrage.

Den ene var otte, den anden sex Aar gammel, da deres Moder døde. Den fromme Præst havde lovet sin afdøde Søster, at han vilde drage Omsorg for dem. Han havde ikke noget stort Embede, men naar man holdt ordentlig Hus kunde man ogsaa der spare lidt sammen i Aarenes Løb.

Det, Gud havde givet ham, var tilstrækkeligt til hans Udkomme. Han havde heller aldrig gjort sig Umage for at trænge sig ind blandt Snyltegjæsterne ved Biskoppens Hof, skjøndt han godt vidste, at for Hykleriet aabner der sig lettest en Vei til at komme frem, og at den krybende Smigrer naaer høiest. Hans lille Embede var nok for ham, Haven, de mange gode Mennesker og de to Børn, som med hvert Aar bleve smukkere og klogere.

Hvert Aar lagde den gamle Sjælehyrde 300 Sølvdalere hen til dem. De kunne komme til Nytte, naar Børnene voxe op og skulle giftes. I ti Aar havde de formeret sig betydeligt, og da den Ældste i Foraaret 1848 fik en Frier, kunde han ialtfald give hende en lille Medgift. Deres Moder havde ikke efterladt noget til de to stakkels Børn.

Den Trolovede var en flink, ung Kjøbmand fra Nabobyen; Brylluppet skulde staa til Efteraaret. Men Gud har bestemt, at hver Den, som elsker sit Fædreland, skal staa det bi i Nøden. Rige Gaver i Guld og Sølv strømmede ind til Ministeriet. Bladene vare fulde af Navne paa begeistrede Mænd og Kvinder, som med febrilsk Iver skyndte sig at nedlægge deres Offre paa Fædrelandets Alter; Magnatfruer offrede deres kostbareste Smykker, toge det sidste Armbaand af deres Arm, den Fattige bragte sin eneste Sølvske. Luften var svanger med en sværmerisk Begeistring, Frihedens Aandepust, Kossuths Ord, som fik alle Hjertets Strenge til at dirre. Den gamle Præst sagde til sin Niece:

— Det er sødt at offre til Herren, mit Barn. Se, her er tretusinde Sølvdalere. I ti Aar har jeg efterhaanden samlet dem til Eder. Dette udgjør Eders Formue; Alt, hvad jeg har kunnet lægge tilside. Ifald jeg skulde dø idag eller imorgen, faaer I intet andet. Siig mig nu, kan jeg lægge det paa Fædrelandets Alter?

Den unge Pige kyssede den gamle Mands Haand og svarede ivrig, med straalende Øine:

— O ja, ja!

Den gamle Præst gik ud paa Kirkegaarden til sin Søsters Grav, som om han vilde søge Raad hos hende.

Graven var helt bedækket med Blomster, og de smaa Violer smilede saa venligt, ligesom den Afdødes Øine.

— Hvis hun havde levet, vilde hun sikkert have bifaldet min Gjerning.

Og beroliget vendte han tilbage.

— Vi maa herefter leve lidt mere sparsommeligt, min kjære Pige — sagde han og klappede det lydige Barn; — med Guds Hjælp skulle vi nok erstatte det med Tiden.

Men forinden han afsendte det til Fædrelandets Alter bestemte Bidrag, ansaae han det for sin Pligt ogsaa at underrette Niecens Trolovede om sin Beslutning. Den næste Dag var just en Søndag, og den unge Mand kom derud. Præsten meddelte ham Sagen.

— Er det Deres Velærværdigheds alvorlige Hensigt? — udbrød den unge Mand forbauset.

— Min bestemte, alvorlige Hensigt — forsikkrede den gamle Præst.

Den unge Mand trak paa Skulderen og svarede intet dertil.

Men hele Eftermiddagen var han forstemt, og han gik tidligere, end han ellers pleiede. Den tredie Dag efter kom der et Brev fra ham. Han sendte Forlovelsesringen tilbage til Anna og ønskede inderligt, at hun maatte blive lykkeligere med en Anden, end hun vilde være bleven med ham. De maatte ikke dømme ham strengt for dette Skridt. Han elskede Anna af hele sit

Hjerte, og kun af Kjærlighed havde han villet tage hende til Hustru, men han var en fattig Mand, som mindst behøvede et Par tusinde Gylden for at kunne udvide sin Forretning og ernære sin Hustru anstændigt. Uden det kunde han ikke gifte sig.

Bittert hulkende lænede den unge Pige sig op til Væggen. Det var allerede for silde. Den gamle Præst havde en Følelse, som om hans Hjerte snørede sig sammen.

— Herrens Villie ske! — udbrød han, idet han bekjæmpede sin Smerte; — jeg har kun handlet, som det var min Pligt!

II.

Ud paa Efteraaret indtraf der sørgelige Efterretninger. Fjenden huserede overalt i Landet. Windischgrätz kom med en stor Armee, Schlick faldt ind i Kapatherne, de myrdede og dræbte paa hele Egnen. Gud se i Naade til det stakkels Ungarn!

Byerne og Landsbyerne affolkes, hele Ungdommen er gaaet i Krig. Der peges Fingre ad dem, som ere blevne hjemme. Fattige og Rige, Alle flokke de sig under Fanen. Den, som ikke faaer Sko, gaaer paa sine bare Ben, ved Vintertid, i Sne og Kulde. De fattige Karle hylle sig ind i en Lærredskittel; Fædrelandskjærligheden og Kanonilden varmer dem.

Der er flere Hænder end Geværer, og Den, som vil have en Bøsse, maa først tage den fra Fjenden. Hele Landet er een stor Leir. Et Trylleord har skabt Hærskarer af Bønder og Soldater af fredelige Agerbrugere. Stolte unge Karle falde i Hobetal; i deres Fodspor træde de Tilbageblevne, Mænd, Oldinge.

Sange lyde og Kanoner tordne i Bjerge og Dale. Et Folk kjæmper for sin Frihed. Blodet flyder i Strømme og siver ned i Jorden, ned til Gravkamrene, hvor Forfædrenes Aske hviler. Man maa ogsaa gjøre Regning paa de døde. Thi Krigen kan ikke være endt, før den ene af de kjæmpende Parter ligger slagen paa Valen.

Præsterne forkynde den hellige Krig i Kirkerne, og de unge Piger græde, fordi Gud ikke har skabt dem til Mænd, saa at de kunde gaa i Krig. Men Hjertet er svagt og Piger fra Orléans ere sjeldne.

Anna havde læst i Bibelen for sin yngste Søster om modige, begeistrede Kvinder, der fyldtes af Guds Aande og grebe til Vaaben for deres Folks Frihed.

— Skal Mændene saa blive hjemme? — udbrød hun, idet hun lagde den hellige Skrift bort.

Søsteren bøiede modfalden sit Hoved og sagde med skjælvende Stemme:

— Jeg kan ikke gjøre for det, Anna. Jeg kan ikke gjøre for det. Jeg er en svag, skrøbelig Skabning. Jeg døer, hvis han tager bort.

— Man døer ikke saa hurtigt, Kathinka — sagde Anna med et sørgmodigt Smil og kjærtegnede den Yngstes silkebløde Haar.

Og derpaa tilhviskede hun hende trøstende Ord om seierrig, lykkelig Hjemkomst, om Pligten, som Ingen kan unddrage sig, om den Hæderskrans, der smykker den unge Mand, naar han vender tilbage; det vil glæde hende dobbelt, hun maa snarere afsky Krysterne, som sidde hjemme, medens de Andre forsvare deres Land.

Kathinka rystede kun paa Hovedet. Hun havde ikke fattet de trøstende Ord, og i sin knugende Angst gjentog hendes dirrende Læber kun dette:

— Jeg døer, hvis han tager bort!

Hendes Haand var iskold, hendes Hoved brændte, med hver Time voxede hendes febrilske Tilstand. Hun lukkede ikke et Øie hele Natten; Anna hørte hendes kvalte Suk, og siden, at hendes Aandedræt standsede. Den unge Pige faldt fra den ene Besvimelse i den anden, og naar hun kom til sig selv igjen, trykkede hun heftigt Søsterens Haand:

— I maa ikke lade Imre drage bort! — sagde hun skjælvende med et bønfaldende Blik i sine glansløse Øine; — I maa ikke lade ham drage afsted, for jeg veed, at han kommer aldrig mere tilbage!

Den gamle Præst havde netop holdt Morgengudstjeneste i Kirken, da Anna kom ind til ham, bleg og med forgrædte Øine.

— Godsforvalterens Imre vil gaa til Honvederne, og Kathinka døer, hvis han drager bort.

Den gamle Mand saae strengt og bebreidende paa Anna.

— Hun er et Barn, og det er din Feil, at Du ikke har vogtet paa hende og ladet hende kaste Barnet af sig. Gaa og kom ikke til mig

med Barnetale. Livet er ikke givet os uden Lidelser, og vi skulle Alle lære at bære dem.

Men pludselig fortrød han sit haarde Svar og vilde rette nogle trøstende, kjærlige Ord til det lidende Barn. Kathinka havde altid været hans Yndling.

Han gik ind i de unge Pigers Værelse. Men hvor forskrækket blev han ikke ved Synet af den forfærdelige Smerte, der knugede den stakkels unge Pige. Ungdommens friske Farve var fuldstændig forsvunden fra hendes Ansigt, hvis Træk vare fortrukne af Smerte; den blege Teint havde antaget en næsten gulgrøn Farve, kun af og til viste der sig en rødlig Plet under Øinene eller ved Tindingerne, Feberens Roser. Hendes blaalige Læber dirrede, og man kunde høre Tænderne klapre. Hun sagde heller ikke et eneste Ord, kun fortvivlet tryglende strakte hun sine foldede Hænder ud imod Onkelen.

Ved dette Syn kvaltes Ordet paa den gamle Mands Læber. Han vidste ikke hvad han skulde sige, og med dyb Smerte bortfjernede han sig taus. Han saae godt, at man i Virkeligheden maatte nære Frygt for Kathinkas Liv.

— O, kjære, gode Onkel — sagde Anna, som fulgte den Gamle ud, og hendes Taarer faldt paa Præstens Haand — det afhænger af Dem, om vi skulle beholde Kathinka. Naar De siger det, saa bliver Imre hjemme.

Den gamle Præst følte sin Fasthed vakle. Kjærligt drog han sin Haand ud af hendes og skyndte sig hen i Kirken.

Han var endnu ikke naaet ud ad Porten, da Godsforvalteren kom hen imod ham. Den stolte Mand syntes dybt nedbøiet og ydmyget, og han støttede sig til sin Stok, som om han var bange for, at Fødderne skulde svigte ham.

— Gud har hjemsøgt mit Hus — fremstammede han, og det lod til, at han havde svært ved at faae Ordene frem — og bønfaldende kommer jeg til Deres Velærværdighed. Jeg har hørt Dem prædike om Gideon og Makkabæerne og om, at Gud er med dem, som kalde til Kamp for Fædrelandets Frihed. For hvis Frihed? For hvis Frihed er det, at De nu kjæmpe! Det er ikke for min! Hvad opnaaer jeg ved denne Frihed? Jeg kan kaste mit Adelsbrev paa Ilden og maa takke underdanigst, naar jeg gaaer gjennem Landsbyen og en eller anden Døgenigt af en Bonde, uden at lette paa sin Hat, raaber til mig: God Morgen, Borger! Lad dem, der have Gavn af denne Frihed, forsvare den.

Men pludselig afbrød han sin lidenskabelige Tale. To mørke Aarer kom tilsyne paa Præstens Pande og han rynkede sine Øienbryn.

— Jeg vil ikke strides herom — sagde Forvalteren, idet han betvang sin Heftighed. Nei. Lad det være, som Deres Velærværdighed siger. Lad dem kun træde paa min Nakke; mig er det ligemeget. Jeg er en gammel Mand, jeg kan dø idag eller imorgen, hvorledes, har for mit Vedkommende ikke stort at sige. Men min Søn, min ulykkelige Søns Skjæbne volder mig Uro. Deres Velærværdighed maa være ansvarlig for den evige Dommer, hvis jeg mister ham. Deres Velærværdighed maa være ansvarlig for de Ord, De har talt fra Prædikestolen, idet De har gjort Fredens hellige Bolig til en Hververtribune.

Her afbrød han paany sin Tale.

— Tilgiv, naar en Fader, som skal se sin eneste Søn vandre til Slagterbænken, ikke forstaaer at vælge sine Ord. Jeg er kommen til Deres Velærværdighed for at bønfalde, ikke for at anklage. Jeg beder Dem ved Kristi Vunder, lad mig ikke fortvivle. Deres Velærværdighed har gjort min Søn fortumlet og ansporet ham til at blive Soldat. Endnu er det ikke forsilde. Deres Velærværdighed kan endnu bringe ham til Fornuft. Og jeg skal velsigne Deres Velærværdighed til min Dødsdag!

Præsten saae bedrøvet paa den dybt nedbøiede Mand, som med den ene Haand støttede sig til sin Stok og med den anden holdt sig ved Havegjerdet. Selv Præsten begyndte at blive forvirret, han følte en Susen i sin Hjerne, og det sortnede for hans Øine. Under Indtrykket af denne dybe Sorg brast hans Tankes Traade.

— Hvad kan jeg gjøre — udbrød han.

— Alt — svarede Forvalteren. De kan sige til min ulykkelige, forblændede Søn, at det er en langt større Synd at forbittre hans Faders og Moders Alderdom, end udeblive fra en saadan Krig, hvorhen ingensomhelst Pligt kalder ham. Landet kan ikke forlange af mig, at jeg skal opoffre min eneste Søn for det. Loven undtager ogsaa den eneste Søn.

— Det ringer tredie Gang — sagde Præsten.

Jeg skal bede om, at Herren vil oplyse min Forstand.

Og han gik henimod Kirken. Forvalteren greb heftigt hans Haand og holdt ham tilbage.

— Endnu ikke. Blot et Ord endnu. De er jo ogsaa et Menneske, De har ogsaa et Hjerte, og Imres Bortgang vil ogsaa ramme Dem og Deres. Min Søn elsker Deres Niece; kan De have Hjerte til at kuldkaste Deres Adoptivdatters Lykke? De har modtaget hende af Deres afdøde Søster, for at De skulde drage Omsorg for Børnenes Lykke og blive en sand Fader for dem. Hvis nu den Døde traadte frem og krævede Dem til Regnskab, hvad vilde De saa svare hende. Hvis den Dødes kolde Haand berørte Deres Skulder, som min nu gjør, hvad vilde De saa svare hende? — Hvad vilde De svare hende, hvis hun steg op af Graven og spurgte Dem: hvorfor er Anna ulykkelig og hvorfor græder Kathinka?

Den gamle Præst blegnede. En Skjælven foer pludselig over hans energiske Ansigt og han stirrede stivt hen for sig, som om et Syn havde vist sig for ham og en usynlig Haand spærrede Veien for ham. To, tre Gange greb han uvilkaarlig ud i Luften; hans Læber bevægede sig, som om han vilde tale til det sælsomme Syn, men ikke et Ord kom over dem; fra hans Pande perlede Sveddraaber, og med hvert Øieblik blev han mere bleg.

Forvalteren gjøs tilbage og vovede ikke at se paa ham.

Dette varede et Par Minutter. Saa syntes Præsten igjen at komme til Bevidsthed, han gjorde Korsets Tegn og skred med faste Skridt henimod Kirken. Forvalteren havde ikke vovet at tiltale ham.

Efter en Times Forløb kom han ud af Kirken, paa hans Aasyn hvilede den vante ophøiede Ro, hint eiendommelige Udtryk hos jevne og dog stærke Charakterer, i hvilket der ikke er en Gnist af Stolthed og dog saa megen Værdighed, saa uendelig forskjellig fra den sædvanlige præstelige hovmodige Ydmyghed.

Tre, fire Bønder stod udenfor Kirken; med disse vexlede den gamle Herre nogle Ord. En af dem var yderst forbittret, han havde faaet Underretning om, at en Kanonkugle havde borttaget hans Søns ene Haand og at han nu laa paa Hospitalet.

— Og saa siger De endda — udbrød han og borede fortørnet sin Hæl ned i Jorden — at jeg skal sende min anden Søn i Krigen. En fattig Mands Søn skal udgyde sit Blod, medens Herrernes Sønner sidder hjemme, Forvalterens Søn dovner derhjemme i sin varme Stue og vore Sønner skal afsted.

Bønderne mumlede, at det var sandt; den fattige Bonde skal drage hele Læsset, han har hidtil gjort Hoveri og betalt Tiende af sin Avl, nu skal han gjøre det Samme af sine Sønners Blod.

En Sky viste sig paa Præstens Pande. Hvad der skeer *her*, kan ske paa hundrede andre Steder i Landet, og det staaer ilde til med Frihedens Sag, naar Folket har Grund til at tale saaledes. Det slette Exempel smitter, og Fisken stinker først fra Hovedet. Er det Ret, at den Riges Søn sidder hjemme, naar den Fattiges mister Livet paa Valpladsen? Et Par knuste Hjerters Sorg kan ikke komme i Betragtning, hvor det gjælder Millioners Lykke, og Retfærdigheden har ikke tvende Alen, en for den Rige og en for den Fattige.

Det skar den gamle Mand i Hjertet, men hans Sjæl var stærk, rede til det Offer, som Fædrelandet krævede. Herren havde forlangt af Abraham, at han skulde offre sit eneste Barn. Han vilde ogsaa bringe Offeret og med egen Haand støde Smertens Dolk i dens Bryst, som var hans Hjerte kjærest.

Han havde ikke Mod til at se Kathinka endnu engang og begav sig hen til Forvalterens Hus.

Konen kom ham imøde med foldede Hænder.

— Ikke sandt, Deres Velærværdighed, De vil ikke lade min eneste Søn gaa til Slagtebænken.

Den sønderknuste Moder ventede skjælvende paa hans Svar. Den unge Mand lod til allerede at være raadvild og vakle i sin Beslutning.

— Min Søn — sagde den gamle Præst til ham — de syv Brødre Makkabæus vare alle døde den pinligste Død for deres Fædreland, og selv deres Moder ansporede dem til en modig og hæderlig Død. Gjør ogsaa Du din Pligt.

Konen kastede sig paa Knæ for Præsten og omsluttede hans Fødder.

— I Guds hellige Navn beder jeg Dem, tag Deres Ord tilbage! — udbrød hun halvkvalt, febrilsk..

Hendes Mand rev hende bort.

— Spar dine Bønner. Du kunde ligesaa godt anraabe en Klippe, som denne Mand. Forband ham, i Stedet for at trygle for ham.

Konen stod kun og stirrede stivt, med tilbageholdt Aandedræt, som om hun ventede paa noget, ikke vilde tro, at Alt var forbi. Hun lignede en Stenstøtte, hendes Mand ruskede hende i Skulderen, greb hendes Arm; hun talte ikke, rørte sig ikke.

Hun var forfærdelig at see til. Dybt rørt var Præsten traadt hen til hende og havde talt trøstende Ord. Ved dissse Ord foer Konen pludselig op ligesom vaagnet af en tung Drøm, med vild Fortvivlelse rev hun i sit graa Haar, hendes Øine traadte frem af deres Huler og underløb med Blod. Hun aabnede sine dirrende Læber og hvislende lod hun disse Ord falde med et flammende Hævnblik rettet paa Præsten:

— Gud skal nok gjengjælde, hvad De har gjort imod os.

— Gud seer i min Sjæl, hvor tungt dette falder mig — sagde den gamle Mand bedrøvet.

Kathinka svævede nogle Dage mellem Liv og Død, efterat Imre var reist. Den stærke Sindsbevægelse havde fuldstændig rystet hendes Nervesystem; hun fik Tyfus. Hun kom sig endelig, men vedblev at være yderst svag, og man maatte vogte hende for det mindste Vindpust.

Tre Maaneder efter fik de Budskab om, at Imre var falden. En saa heftig, febrilsk Smerte greb den stakkels Pige, at man maatte frygte for et Tilbagefald.

— Nei — sagde den tilkaldte Læge — det behøver vi ikke at være bange for. Men det er min Pligt at tale aabent. Deres Velærværdighed er en stærk Mand og veed, at Menneskene maa bøie sig under Forsynets Tilskikkelser. De maa være meget forsigtig med hende, jeg har Haab om, at vi maaske kan beholde hende i mange Aar endnu.

— Maaske — gjentog Præsten, idet han skjælvende reiste sig.

— Maaske — svarede Lægen bedrøvet, men bestemt. — For den Brystsyge gives der intet Lægemiddel.

III.

Krigen 1849 staaer optegnet i Historiens Bog med Blod og Hæder. Hvad kan min svage Pen fortælle om den. Alle have vi seet det, og hele Europa har undret sig.

Den hellige Jomfrues Fane udfoldede sig seirrigt i Luften, og den flakte Ørn flygtede for den. Saa kom Russernes i Geledder opstillede automatiske Hundredtusinder, Baskirer og vilde Kosakker fra Stepperne ved Don, som paany vandede deres Heste i Theisz.

Honvedhæren var kun ringe i Forhold til dem, og hele det ungarske Folk maatte reise sig. Ludvig Kossuth kaldte Folket til Vaaben, Ministeriet proklamerede den hellige Krig: Præsterne skulde tale fra Prædikestolene, opflamme Folket og slibe Sabler, Leer og Haandøxer, i Ornat skulde Præsterne gaa i Spidsen med Kirkens Banner, Korset og de hellige Insignier og føre Folket mod Fjenden.

De Modige handlede derefter, de Frygtsomme søgte en Bagdør og — fandt den. Intriger havde kjølnet Begeistringen og ved Vilagos vristede Forræderiet Vaabnene ud af Heltenes Haand. Saa fulgte Krysternes Hævn, Fængslerne fyldtes og de Ædlestes Død gjorde Galgen hellig.

Det er let at dø paa Valpladsen i Kampfællernes Kreds, henreven af Stridens Hede, beruset af Hæderens Haab, men det er svært uden Vaklen at sidde i skimlede Fængsler eller staa under Skampælen. Den gamle Præst ihukom de syv Makkebæere, som Kong Antiochus lod sønderrive med Ild og Jernstænger, og alligevel fornegtede ikke een af dem sit Folk, sin Tro. — Jeg er rede til at dø, sagde han, da de førte ham ind ad Fængslets Dør.

Fængslerne vare opfyldte med Folk af alle Klasser og Aldere: Ynglinge, Mænd, Oldinge, Borgere, Soldater og Præster. Mod den geistlige Klasse var den østerrigske Krigsret mere overbærende; af tre Biskopper, som vare dømte til Galgen, bleve de to benaadede med et Par Aars Fængsel.

Den gamle Præst var anklaget for at have oplæst den revolutionære Regerings Proklamationer for sin Menighed i Kirken, at have prædiket for dem og opfordret dem til væbnet Opstand, ogsaa selv taget aktiv Del i denne og anført Folkene fra Landsbyen.

Flere vare anklagede for det Samme; men den største Del af disse forstod at undslippe ligesom Aal, i det Høieste efterlod En og Anden sin Samvittighed, men anden Skade skete der

ikke. Nogen særlig Fare syntes ikke at true den gamle Præst. Han var bleven arresteret, fordi han var angivet af Stedets Forvalter, der siden Sønnens Død nærede et uforsonligt Had til ham og hele Revolutionen. Men efter at de havde arresteret den gamle Mand, fortrød Forvalteren sin slette Gjerning, og i Vidneforhøret mildnede han saa vidt muligt Sagen i Præstens Gunst.

Der forelaa saaledes ingen særlig graverende Omstændighed, og Auditøren, der, som han sagde ikke gad plage sig med Borgerfolk, særlig med Præster, haabede, at den Anklagedes Sag snart skulde være bilagt. Hvis Præsten blot selv forsvarede sig lidt bravt, vilde han frikjende ham; bliver han derimod ubehjælpsom, faaer han et eller to Aar. Det døer han ikke af.

— *Ein Mordkerl dieser Pfaff* — brummede Auditøren godmodigt ved sig selv, da han saae den Anklagede træde ind: den høie, ædle Skikkelse, det graa Hoved med de aabne Træk, den jevne Landsbypræst.

Alle Bloddommerne følte en vis Medlidenhed. Det var en anden Slags Folk, hvis Blod de tørstede efter: straalende Navne i Revolutionens Historie, tappre Generaler, som de ikke havde kunnet overvinde i aaben Kamp. Men saadanne »arme Djævle«, hvorfor skulde de klynge dem op? Hvad Gavn kunde Regeringen have deraf?

Auditøren opgav Spørgsmaalene saaledes, at den Anklagede kunde smutte bort. Men forbauset opdagede han, at den gamle Præst begyndte at svare saaledes, at han absolut maatte kompromittere sig. Auditøren afbrød ham og raabte barsk til ham: — De skal svare ligefrem uden alle Omsvøb. Var det befalet Dem at prædike for Revolutionen. Ja eller nei?

— Ja — svarede Præsten aabent, med sit ærlige Aasyn rettet paa Auditøren.

Denne lod ham ikke faae Tid til at yttre et eneste Ord mere. Hurtigt rettede han det næste Spørgsmaal til ham, ligesaa barsk, ligesaa kort:

— Var det befalet Dem at organisere Opstanden i Deres Landsby og selv staa i Spidsen for den? Ingen Udflugter, kun ja eller nei?

Den præsiderende Oberst rynkede Panden og kastede et mistænksomt Blik paa Auditøren. En let, rød Sky viste sig paa dennes Pande, saa bed han Læberne sammen. Han havde forstaaet Betydningen af Oberstens Blik, men besluttede ikke at vige tilbage. Det czekiske Stivsind begyndte at lægge sig som et Jernpanser om hans Bryst.

Det Øiensprog, som Præsidenten og Auditøren talte, var kun et Øiebliks Værk. Men imidlertid foregik der en stor Krise i den gamle Præsts Sjæl. Han havde opfattet, hvor Auditøren vilde hen med sine Spørgsmaal og han, som var kommen forberedt paa Lidelser, paa Døden, saae pludselig en Frelsens Straale lyse frem. Denne Straale blændede ham. Mennesket er skrøbeligt og holder selv som Olding af at leve.

Mangfoldige Billeder droge i denne Stund forbi hans Blik: hans lille Hus med det røde Teglstenstag, hvor han havde haabet engang at sove ind i stille Fred: Haven, hvis Træer han selv havde plantet, og som hver Sommer bragte ham nye Glæder, de gode Landsbyfolk, som holdt saa meget af ham og endelig de to kjære Pigebørn, hvis eneste Støtte han var. Alt dette dukkede op med Lynets Hastighed og viste sig for hans Fantasi, og han følte Smerte over at skilles fra alt dette. I saadanne Øieblikke er Alt dyrebart, tusindfold dyrebart — en Blomst, et Stykke Bohave, ligemeget hvad, selv den ubetydeligste Gjenstand.

Han rødmede, fordi han følte, at hans Sjælsstyrke svigtede ham. Paa hans Pande traadte Angsten og Kvalens Sveddraaber frem. Hvad skulde der blive af hans Adoptivbørn? Forladte, gaaende tilgrunde i Elendighed, blive nødte til at tigge — maaske vilde der hændes dem noget endnu værre.

— Jeg vil leve for deres Skyld, sukkede han og knugede Hænderne heftigt sammen.

Auditørens barske Spørgsmaal skræmmede ham op. Han svarede saaledes som denne ønskede det. Han fornegtede ikke Sandheden, men dulgte den paa enkelte Steder. — De spurgte ikke.

Forhøret fik et meget fordelagtigt Udfald, Han vil blive frikjendt, det var den almindelige Mening. Den præsiderende Oberst sagde ikke et Ord.

— Lad den stakkels Gamle løbe — tænkte han ved sig selv.

Men da Alle havde forladt Salen, holdt han Auditøren tilbage i Døren.

—Hr. Kapitain, hav den Godhed af *Helbreds Hensyn* snarest muligt at søge deres Afsked.

Obersten hilste og vilde gaa videre, men han vendte endnu engang tilbage.

— Hr. Kapitainen er en brav Mand — sagde han koldt — men en daarlig Tjener for sin Herre, Hans Majestæt Keiseren.

Den gamle Præst fik nu en bedre Behandling i Fængslet.

— Jeg har hørt, at om en Uge bliver De allerede fri — sagde Arrestforvareren, som havde lagt Mærke til, at Fangen siden Forhøret hver Dag blev mere bedrøvet, mere nedslagen. Men hvor forbauset blev han ikke ved at see, at disse trøstende Ord ikke opmuntrede den gamle Præst eller i ringeste Maade mildnede hans Sorg.

— Hvad fattes denne Mand? — spurgte Arrestforvareren gjentagne Gange sig selv, naar han hørte Præstens dybe, tunge Suk. Han maa bestemt bære noget paa sin Samvittighed.

Undertiden lod det til, at den gamle Præst vilde tiltale ham, men saa bøiede han Hovedet, raadvild, forskræmt og modløs. Men endelig tiltalte han ham dog:

— Gaa og siig til Auditøren, at jeg meget gjerne ønsker at tale med ham. Jeg kan ikke udholde det længer. Jeg har ikke tilstaaet den fulde Sandhed og dulgt meget.

Arrestforvareren stirrede forbauset paa ham.

— Er Manden gal? — tænkte han ved sig selv.

Og først da Fangen havde gjentaget sit Ønske, gik Arrestforvareren brummende op til Auditøren. Det var en anden end den forrige, en uniformeret Rabulist, som bider i Alt, hvad han faaer fat i og ikke er mere glad, end naar han kan dømme nogen — til Bøder eller til Døden, *det* er ham ligemeget. Han greb Leiligheden til at vise sin Tjenesteiver og rette vanskelige Spørgsmaal til den Anklagede.

Sagen lykkedes over al Forventning. Præsten tilstod langt mere, end man spurgte ham om. Han var jo kommen for at tilstaa den rene Sandhed, hvad der saa fulgte efter. Af hans forrige Tilstaaelse maatte Enhver slutte, at han kun havde handlet af Tvang, at han kun efter Ordre havde prædiket den hellige Krig og kun fordi det var befalet ham havde ansporet sin Menighed til Kamp. Ikke uden at rødme kunde han vise sig blandt Folk, heller ikke for Guds Domstol, hvis han af feig Frygt fornegtede Sandheden. Han vilde have opfordret Folket til den hellige Kamp, selv om det ikke var befalet ham, og gjorde det ogsaa, endnu før Regeringen gav Ordre dertil.

— Hvilken Regering? — udbrød Auditøren; — de oprørske Skurke?

— Mit Fædrelands lovlige Regering — svarede den gamle Præst høitideligt.

Auditøren kunde være fuldkommen tilfreds. Majestætsfornærmelsen var konstateret, der var næsten tilføiet en ny. Svarene paa de øvrige Spørgsmaal skærpede Sagen endnu mere. Det var ude med den gamle Mand. — Krigsrettens Dom lød paa at han skulde hænges, men han blev benaadet med at skydes.

Rolig hørte han paa Dommens Oplæsning.

- Han, som sørger for Himmelens Fugle vil ogsaa sørge for mine Forældreløse — sagde han med et Blik mod oven.

Han bad kun om en Bibel og ønskede at se sine Niecer. Intet andet. Han talte saa kjærligt og muntert med dem, som om de sade hjemme i den venlige Præstegaard.

— Det havde virkelig ingen Skade været til, hvis jeg havde været mere sparsommelig — yttrede han og rystede paa sit gamle Hoved.

Det var det Eneste han angrede.

Saa drog han Anna hen i det ene Hjørne af Fængslet, forat den Yngre ikke skulde høre det, og sagde dæmpet:

— Jeg døer for Sandheden, mit kjære Barn. Hvis de udlevere mit Lig, begrav mig saa paa Kirkegaarden derhjemme, ved Siden af Eders kjære Moders Grav. Du maa sørge for Kathinka.

— Jeg skal arbeide for os begge — sagde hun; — jeg er stærk og Vorherre vil hjælpe mig.

Mere formaaede hun ikke at sige. Hun havde presset Lommetørklædet mellem Tænderne for at kvæle sin Hulken, medens hun med begge Hænder omfattede den gamle Mands Haand. Hendes Fingre borede sig dybt ind i hans, saa at han neppe kunde rive sig løs.

Det lakkede allerede mod Aften; han gav Børnene et Vink om at de nu maatte gaa. Saa omfavnede og velsignede han dem.

Da Arrestforvareren kom tilbage for at spørge om der ikke var noget han ønskede, fandt han den gamle Mand liggende paa Halmsækken, med Ansigtet vendt ind imod Væggen.

— Jeg troer, at han græder — sagde han til sig selv og vovede ikke at forstyrre ham.

En halv Time efter kom han dog igjen. Da sad Fangen paa Sengekanten. Hans Ansigt var fuldkommen roligt.

— Der er ikke noget De ønsker? — spurgte Arrestforvareren.

— Et Lys til at læse ved — svarede den gamle Præst med et mildt Smil.

Til henad Klokken et om Natten læste han i Bibelen. Saa lagde han sig og sov trygt. Klokken fem stod han op og læste igjen hele Morgenen, indtil de førte ham ud til Retterstedet.

Da han var kommen derud, opdagede han en stor sort Tavle, der var opslaaet paa en Pæl. Paa den var opskrevet Navnene paa dem, som *in contumaciam* vare dømte til Galgen. Da de kom i Nærheden af Tavlen, pegede den kommanderende Officier spottende paa den. Øverst paa den sorte Tavle stod Ludvig Kossuths Navn.

Den gamle Præst gjorde Korsets Tegn og hviskede andægtig:

— Herren holde sin Haand over ham i Landflygtigheden!

Ti Minutter efter knaldede tre Geværskud, og en gammel Mand havde ophørt at leve.

Hvem har optegnet hans Navn? Hvem tænker paa ham efter saa mange Aars Forløb? Der var saa mange Martyrer dengang, at man ikke kan mindes dem alle og desuden — det er jo menneskeligt at glemme. —

(Fra Ungarsk ved Al. S.)

GAMMEL LEGENDE.

Af Jaroslav Vrchlicky.

Det var i hine skjønne Dage, da det Gode og det Onde stredes om Herredømmet paa Jorden. Nutildags sidder hvert som et formørket Gudsbillede taus paa sin Throne i Menneskenes Hjerter; nu kommer det Gode kun til Orde i Tidsskrifter og praler der af sine Gjerninger, det Onde kun i Retssalene og i den nyeste Tid tillige i den naturalistiske Skoles Romaner.

Dengang levede der endnu Folk, hvis overspændte Hjerner mente, at det var en let Sag at forsone Godt og Ondt, og det var ikke alene Digtere, det var alvorlige Filosofer, Dommere med hvide Parykker og ærværdige Præster.

En Tidlang lod det endogsaa til, at det Gode og Onde selv tænkte paa at række hinanden Haanden og af Menneskeheden og dens Historie danne en »Vei til Lyset«, som Victor Hugo etsteds siger saa smukt. Det Gode og Onde underhandlede dengang. Det Gode havde Engle til sine Tjenere, det Onde Djævle. Disse Væsener kjæmpede med hinanden om Menneskenes Hjerter — i dem legemliggjorde sig den evige Kamp mellem Mørket og Lyset. De mødtes overalt, den Ene var altid i Veien for den Anden, de laa altid i aaben Feide med hverandre og alligevel hvert Øieblik rede til Underhandling, rigtignok forgjæves.

Engang mødtes en Engel og en Djævel i en Malers Værksted.

Denne Maler afbildede Christus, da han svedte Blod paa Oliebjerget. Han faldt isøvn ved Arbeidet, Penselen faldt ud af hans trætte Haand. Han havde arbeidet hele Dagen, den følgende Dag skulde der være en stor Høitid i Klosteret, og Billedet skulde for første Gang smykke Høialteret. Abbeden havde selv om Formiddagen besøgt Kunstnerens Værksted forat skynde paa ham. Men nu, overvældet af Julimiddagens Hede, sank den gode Mand tilbage i Stolen, og Drømmens graa Sommerfugl flagrede for hans trætte Blik, idet den om hans Hoved tegnede en mystisk Kreds af Skikkelser og Fantasier. En Engel fløi forbi — den var vant til at besøge Malerværkstedet og holdt af engang imellem at see ind i Madonnas og Cecilias drømmende Øine. Maaske forhøiede den ogsaa, ved at svæve over dem, ofte deres ætheriske Gjennemsigtighed, dette overjordiske Trylleri, som nutil-

dags ansees for de gamle Mesteres udelukkende Hemmelighed. Idag saae den paa Malerens Lærred Christus knælende i Haven, det blege Hoved dybt bøiet — nedover de foldede Hænder flød Striber af blodig Sved fra den ophøiede Pande — aabenbart en Forudsigelse om Tornekronen, Læberne skjælvede i Bønnen: Min Fader, er det muligt, da tag denne Kalk fra mig?

Engelen blev staaende i guddommelig Taushed. Over Mesterens Staffeli, paa hvilket den ufuldendte Christus stod, hang oppe ved Loftet et lille Billede. Det forestillede en Faun, som blæste en Sværm Libeller og Sommerfugle fra sig. Faunen vilde aabenbart tage sig en Lur i den stille Skov, men Libellerne fra den nære Dam og Sommerfuglene fra de blomstrende Hybenroser begyndte at forstyrre ham.

Engelens Blik streifede uvilkaarligt fra Christi blege Aasyn til den vanskabte Fauns oppustede Ansigt. Han vilde atter lede Blikket hen paa Billedet paa Staffeliet, men Faunens Kinder pustede sig endnu mere op, hans Øine lyste feberagtigt, de behaarede Hænder snappede efter Sommerfuglene og Libellerne og fangede dem, og disse, funklende i forskjellige Farver, svirrede om hans Hoved og sloge med deres Vinger mod Billedets svære forgyldte Ramme. Engelen forstod. Det Ondes Gud var tilstede og gav paa denne Maade sin Nærværelse tilkjende.

Engelen kunde ikke træde tilbage. Der begyndte atter den gamle Kamp, den uendelige Melodi af Bebreidelser og Strid — og som altid endte den med et Væddemaal — »Hvi staaer Du der og gaber saa henrykt paa Mesterens Billede? Det duer ikke stort!« haanede Satan.

»Du kunde dog ikke gjøre det!« svarede Engelen.

»Vil Du vædde, at jeg kan?«

»Vil Du vædde, at Du ikke kan det?«

»Hvad skal vi vædde?«

»Kom med et Forslag!«

»Godt, Altsaa Mesterens Sjæl,« sagde Djævelen. »Jeg lader der et sikkert Bytte gaa fra mig. Denne Hykler maler lutter Helgener, men er selv en gammel Aagerkarl — han lod sin Naboes Enke sælge den sidste Seng og lever i et syndigt Forhold« —

»Ti stille, Bagvasker! — Altsaa, det gjælder hans Sjæl, at Du ikke er istand til at male et Billede som dette her.«

»Hoho!« knurrede Satan, »vi faae at see! Fuldstændigt som dette her og endnu før Mesteren vaagner.«

»Godt!«

Satan steg ned fra Loftet, tog sin laadne Hale i Haanden og udslettede med et Strøg Mesterens vaade Maleri, saa gjorde han Lærredet istand, flyttede forsigtig den sovende Mester og begyndte at male.

Jeg røber, at Satan i Begyndelsen ikke nærede den mindste Tro paa, at det vilde lykkes, han indgik Væddemaalet af purt Overmod, af rent Djævelskab.

Han blev selv forundret over, hvor dygtigt han førte Penselen, hvor smukt han stillede Farverne sammen — hvor hurtigt han med Kul skitserede Omridsene af Christi Hoved og Legeme samt Træerne og de øvrige Omgivelser. Det gik usædvanlig godt og hurtigt fra Haanden. Farverne havde Glans, Varme og Liv. Udtrykket i Christi Hoved voldte ham rigtignok det meste Besvær — men Djævelen har altid havt en god Hukommelse og fortrinligt Imitationstalent. Han bragte ogsaa dette istand, saaat Engelen begyndte at blive urolig. Men Hovmod staaer for Fald. Beruset af sin Triumf forglemte Djævelen sig alligevel — det ham medfødte Djævelskab rørte sig tilsidst i ham. Da han fuldendte den guddommelige Mesters Hænder og Fødder, udskjød hans sataniske Humor en Raket af gyselig Blasfemi; i Visheden om sin Seir tillod han sig en Spøg — han malede Djævlekløer paa den guddommelige Mesters venstre Fod.

»Du har tabt!« udbrød Engelen bagved ham, medens Satans Pensel endnu var i Færd med at tegne den sidste Klo, »saaledes var ikke Mesterens Billede!«

Satan fnøs, sønderbrød Penselen, vilde vælte Staffeliet — saa vaagnede Maleren! Satan og Engelen maatte begge afsted — maaske endte de deres Strid om Malerens Sjæl et eller andet Sted i Verdensrummet.

Paa samme Tid traadte Abbeden ind med to Munke. De kom for at afhente Billedet til Festen den næste Dag. Mesteren hilste ærbødigt paa dem og vilde overrække dem sit Værk. Men se! Han blegnede og vaklede af Rædsel. Forløseren havde paa den venstre Fod Flagermusekløer — det havde han jo ikke malet — eller var han bleven gal?

Abbeden og Brødrene stode ligeledes lamslaaede foran Billedet. De troede den fortvivlede Mesters Forsikkringer om, at dette ikke var hans Værk; om Formiddagen havde Abbeden jo seet det næsten færdige Billede, og da havde Christus menneskelige Fødder! En saadan Gudsbespottelse var den gamle Mester heller ikke istand til!

Men i Morgen var Festen — hvad skulde man nu gjøre?

»Vi ville imidlertid opstille Billedet, som det er, paa Høialteret;« yttrede Abbeden, »nedenfor anbringe vi Blomster saaledes, at de fuldstændig skjule Frelserens Fødder. Efter Høitiden vil Mesteren forandre det. Det er tydeligt, at Satan var skinsyg paa Festen, som uden dette Billede vilde blive umulig, og at han vilde ødelægge Kunstværket. Men hans Umage var spildt. Vi maa imidlertid bevare en streng Taushed.«

Og saaledes skete det ogsaa. Festen lykkedes, Billedet blev rost — men Mesteren kom ikke til at ændre det. Om Morgenen efter Festen laa han afsjælet i sin Seng.

»Se blot, han har alligevel spottet,« sagde Abbeden, »og vi gav Djævelen Skylden.«

Billedet blev, som det var, hvordan det gik med Malerens Sjæl, det veed jeg ikke; maaske høre vi det først i Josafats Dal.

I DET MØRKESTE AFRIKA.

En Fortælling om Stanleys sidste Reise. Efter »Darkest Africa« ved Al. S.

(8. Fortsættelse.)

Dværg fra Avatiko.

Kort efter Ankomsten til Avatiko fangede Folkene to Dværge, en Mand og en Kvinde, og bragte dem til Stanley. Manden var en Snes Aar gammel, fuldt udvoxen men knap halvanden Meter høi. Hans kobberfarvede Hud var besat med korte, bløde Haar; han var hel lodden at føle paa. Paa Hovedet bar han en Slags Hue prydet med en Busk Papegøiefjer, ellers bestod hans Beklædning kun af en smal Strimmel Barkstof. Hænderne vare meget fine men trængte til at vaskes. Han havde aabenbart været beskjæftiget med at skrælle Bananer.

Det var med en eiendommelig Følelse, at Stanley betragtede disse Smaafolk fra den uhyre centralafrikanske Skovørken. »For mig var Manden langt mere ærværdig end Memnonsøilen i Theben,« skriver han. »Hans lille Krop repræsenterede de ældste Typer for den oprindelige Menneskeslægt, Efterkommerne af den ældste Tidsalder, den primitive Races Ismaeler, som for evigt fly Arbeidernes Boliger og ere berøvede den hjemlige Arnes Glæder og Hygge, for i Vildnissets Moser, Sumpe og Tykninger at føre et Liv som Dyr i Menneskeskikkelse. For 26 Aarhundreder siden tog hans Forfædre de fem unge nassamoniske Speidere tilfange og morede sig over dem i deres Landsbyer ved Bredderne af Niger. Allerede for 4000 Aar siden vare de bekjendte som Dværge, og Homer besang det berømte Slag mellem dem og Tranerne. Dengang Moses førte Jakobs Børn udaf Landet Gosen, herskede de som Eneherrer over det mørkeste Afrika, og de leve der endnu den Dag idag, medens utallige ægyptiske, assyriske, persiske, græske og

romerske Dynastier have blomstret en kort Tid og derpaa ere gaaede tilgrunde. Og i de forløbne Aarhundreder have disse smaa Folk streifet vidt omkring. Fra Bredderne af Niger ere de vandrede herhen og have opført deres Løvhytter dybt inde i Skoven.«

Da de kolossale Madi'er, de bredskuldrede Sudanesere og de største af Sansibariterne stimlede sammen om den lille Mand, var det morsomt at se, hvorledes Tankerne med Lynets Hurtighed afmalede sig i hans Træk: Overraskelse, Frygt, Tvivl, Haab og Nysgjerrighed. Hvorfra kom disse menneskelige Uhyrer og hvad vilde de gjøre ved ham, mon de vilde slaa ham ihjel, maaske stege ham levende, om han end vrælede nok saa høit. Men da de bad ham om at sætte sig ned, klappede ham paa Ryggen og gav ham nogle ristede Bananer, forsvandt hans Frygt, og han smilede lunt. Hans Tegnsprog var saa veltalende, at selv den Dummeste forstod det.

»Hvor langt er der til den nærmeste Landsby, hvor vi kunne faae Levnetsmidler?«

Han lagde sin høire Haand med Fladen over det venstre Haandled. (Over to Dagsreiser.)

»I hvilken Retning?«

Han pegede mod Øst.

»Hvor langt er der til Ihuru?«

»Aa!« Han løftede sin høire Underarm. Det er den dobbelte Afstand, fire Dage.

»Findes der Levnetsmidler mod Nord?«

Han rystede paa Hovedet.

»Mod Vest eller Nordvest?«

Han rystede igjen paa Hovedet og gjorde en Bevægelse med Haanden, som om han vilde feie en Bunke Sand bort.

»Hvorfor?«

Han udstrakte begge sine Hænder, som om han holdt fast paa et Gevær, og sagde »Duu!«

Manjema'erne have sagtens ødelagt alting.

»Er der nu »Duu'er« heromkring.«

Han saae op og smilede polisk, som om han vilde sige: »Det veed I selv bedst!«

»Vil Du vise os Vei hen til den Landsby, hvor vi kunne faae Levnetsmidler?«

Han nikkede hurtigt og strøg sig henover Maven, hvilket betød: »Ja, for der vil jeg faae nok at spise, her« — nu smilede han foragtelig og trykkede Tommelneglen mod det første Led af den venstre Pegefinger — »ere Paradisfigenerne kun saa store, medens de der« — han omsluttede sin Læg med begge Hænder — »ere saa store.«

»Det er jo et sandt Paradis!« raabte Folkene, »Bananer saa store som et Menneskeben.« De vare ligeved at omfavne den lille Gavtyv, der smilede saa engleuskyldig til dem, skjøndt det siden viste sig, at Historien om de kolossale Bananer var lutter Opspind.

Og i al denne Tid afspeilede den nøddebrune lille Dames Træk fuldstændig den mandlige Dvergs Følelser. Hendes Øine straalede af Glæde, og med Lynets Hurtighed gled et listigt Drag henover hendes Ansigt. Det var ganske det samme Minespil; hendes livlige Aand følte de samme Tvivl, Forhaabninger, den samme Nysgjerrighed og Frygt, da hun gjættede, hvilken Stemning hendes Ledsager fremkaldte. Hun var ligesaa buttet som en fed Julegaas, hendes Hudfarve var som gammelt Elfenben, og som hun stod der med nedhængende, foldede Hænder, var hun, skjøndt fuldstændig nøgen, et fuldendt Billede paa jomfruelig Beskedenhed. De to vare udentvivl Mand og Kone, Adam og Eva i Avatikos vilde Eden.

Belæssede med nye Forraad af tørrede Paradisfigener drog Expeditionen videre. Dvergene viste Vei. Underveis saaes talrige Spor af Dverge paa de forladte Leirsteder: Rester af Frugter, Nøddeskaller, afrevne Grene og deslige. Landet havde paa dette Sted et mere romantisk Udseende. »Vi vandrede langs Randen af vilde, amfitheatralske Fordybninger med terrasseformigt opstigende Løvværk, som straalede i forskjellige Nuancer af Grønt og fik rig Afvexling ved de høirøde og rødbrune Blomster, det vilde Mangotræes Snedun og Uldtræets lysegule, silkeagtige Frøuld,« skriver Stanley. »Af og til sprang hele Flokke af Aber i muntre Spring fra Gren til Gren, gyngede sig i de lange Haler, kastede sig over gabende Kløfter for at gribe fat i en Gren paa den anden Side og forsvinde i det tætte Løv. Ibis'erne skreg til deres Kammerater, at de skulde skynde sig og tage de Fremmede i Øiesyn, Turakoer skjændtes som en Flok ægyptiske Fellaher, og Bananædere, Solfugle, graa og smaa grønne Papegøier, samt enkelte hvidhalsede Ørne fløi enten op og kredsede henover Kløften eller sade søvnigt sammenkrøbne paa de af en let Taage indhyllede fremragende Grene. Der laa et Spor af Moskus, en Duft af Blomster i Luften, langs Veien laa Skarndynger af Elefanter og Buskantiloper, af Zibethkatte og Aber; i Nærheden hørtes Lyden af rislende Bække og brusende Vandfald, medens Solen med sine Straaler tegnede mangfoldige sølverne Linier og lyste ind i Krattet, saa at de fugtige Blade glinsede og Dugdraaberne funklede som Brillanter.«

Underveis døde mange af Folkene og de Øvrige befandt sig i en sørgelig Tilstand. De udstaaede Lidelser i Jambuja og Banalja i Forening med Marchens Besværligheder vare vel for en væsentlig Del Skyld heri, men Hovedaarsagen laa dog i Folkenes utilgivelige Letsindighed. Naar Dvergene fortalte om nære Bananlunde og med glødende Farver udmalede disses bugnende Rigdom, bortkastede Folkene saaledes deres Proviant, kun opfyldte af Tanken paa det Slaraffenland, der ventede dem. Naar Bananlundene saa enten kun existerede i Dvergenes Fantasi eller kun gave et tarveligt Udbytte,

kom Savn og Nød. Dvergene vare ligesaa upaalidelige som Førere, og Expeditionen løb Fare for at forvilde sig i den uhyggelige Skov med Udsigt til Hungersdøden. Da Situationen blev mere og mere truende, slog Stanley derfor Leir midt i Skoven, sendte en Afdeling ud for at fouragere og en anden under Bonnys Anførsel forat søge Ihurufloden, som ikke laa langt fra Fort Bodo. Heldigvis lykkedes det ogsaa Bonny sin store Glæde Fouragererne, og den 17. December stod Kolonnen ved Bredden af Ihuru og ankom et Par Dage efter til Fort Bodo, hvor den blev hilset med drønende Salver og det glade Budskab: »Alt vel!«

Her opholdt Stanley sig saa til den 27. December. Paa denne Dag blev der stukket Ild paa Fortet og den samlede Expedition drog nu ud for at opsøge Emin og Jephson.

Stanley uddeler Proviant til Folkene.

at finde Floden og afmærke Veien derhen. Imidlertid aabnede Stanley en Kiste med europæisk Proviant og uddelte Mælk og Smør til Folkene, som deraf med Tilsætning af kogende Vand tilberedte en Slags Suppe, der ialtfald hjalp til at forlænge Kampen for Tilværelsen. Naar Folkene saa vare lidt oplivede af den varme Suppe, gik de ind i Skoven for at søge spiselige Bær, Frugter og Svampe. Men Udbyttet var kun yderst ringe, og da Folkene med hver Dag maatte trænge dybere og dybere ind i Skoven og derved kom længere og længere bort fra Leiren, forvildede Mange sig og vendte ikke tilbage. I sex Dage opholdt Stanley sig her, men da Fouragererne endnu ikke vare vendte tilbage, og man maatte nære Frygt for at de havde forvildet sig, besluttede han at bryde op, og Bonny tilbød at blive tilbage i Leiren hos de Syge og Kraftesløse, som ikke kunde følge med. Paa Veien mødte Stanley til

XI.

Opstanden i Laboré. Emin og Jephson tages tilfange.

Efterat Emin og Jephson havde forladt de nordlige Stationer, ankom de den 12. August til Laboré. Stanley havde ønsket, at Jephson skulde besøge alle Stationer i Provinsen, for hvert Sted at oplæse Breve fra Khediven og Nubar Pascha foruden den Proklamation til Soldaterne, Stanley selv havde udstedt. Kommandanten i Laboré var Surur Aga, en sudanesisk Slave, som var steget til Kapitain i den ægyptiske Armee. Paschaen havde ingen Tillid til dette uvidende og fanatiske Menneske, som hadede og mistænkte Enhver, der ikke var Muhamedaner. Paschaens Mistro viste sig at være fuldt berettiget.

Om Eftermiddagen den 13. August bleve Stationens Soldater, Officierer og Embedsmænd kaldte sammen for at høre Brevene og Proklamationen oplæse, ligesom paa de andre Stationer. Det

var paafaldende, at medens Jephson oplæste Brevene og derpaa talte til Folkene, vare nogle af disse uopmærksomme og hviskede sammen; de lode til at være urolige og mistænksomme. Efterat Brevene vare oplæste og medens Paschaen rettede nogle Ord til dem, traadte en stor sudanesisk Soldat med et Slags Buldogansigt ud af Geleddet og raabte høit: »Alt, hvad I sige, er Løgn: disse Folk ere ikke komne fra Ægypten, og Eders Breve ere forfalskede. Chartum er ikke falden. Det er den rette Vei til Ægypten. Vi kjende ingen anden Vei, og den ville vi drage eller blive og dø her i Landet.« Han vedblev at sige, at Paschaen og Jephson havde udbredt Løgne i Provinsen, thi hvis det nyligt oplæste Brev var fra Khediven, saa vilde han have befalet Soldaterne at drage til Ægypten, istedetfor at overlade til dem, om de vilde blive eller ikke.

Paschaen tog strax Fyren ved Kraven og forsøgte at vriste Geværet fra ham, idet han samtidig befalede sine tre Ordonnantser at arrestere ham og føre ham i Fængsel. Nu opstod der et Røre, som trodser al Beskrivelse. Soldaterne omringede med høie Raab og Forbandelser Paschaen og Jephson, ladede deres Geværer og rettede dem imod de To. Nogle Soldater styrtede hen til Paschaen, greb fat i ham og trængte hans Ledsagere tilbage. Paschaen drog sin Kaarde forat forsvare sig, men Officiererne ilede til og slog Soldaternes Bøsser i Veiret. I samme Øieblik raabte en Stemme, at Paschaens og Jephsons Ordonnantser forsøgte at bemægtige sig Ammunitionen i Lagerbygningen. Strax ilede Alle hen til Krudtmagasinet og lod Paschaen være alene. Jephson fulgte med Soldaterne, som først modtoge ham med Trudsler og Raab. Men da han sagde til dem: »I se, jeg er ikke bange for Jer, skjøndt jeg er alene, fordi jeg veed, at I ere Soldater og ikke Vilde,« toge de Geværerne fra Kinden og raabte: »Nei, vi ville ikke gjøre Jer noget.« Officiererne havde gjort, hvad de kunde for at berolige Folkene, men vare magtesløse overfor de rasende Mennesker. Hvis et af de ladte Geværer, med hvilke Soldaterne fægtede om sig, var gaaet af, vilde der være opstaaet et almindeligt Blodbad, thi efter det første Skud vilde det have været umuligt at tilveiebringe Ro og Orden.

Nogle af Paschaens Folk viste en eiendommelig Opførsel i de farlige Minutter. Rajab Effendi, Paschaens Secretair, skjulte sig bag et Træ, hvor man senere fandt ham besvimet. Araf Effendi, en Skriver, en komisk, lille Cirkassier, løb skrigende ind i Selim Beys Hytte forat krybe ind under en Seng, idet han raabte, at man myrdede Paschaen og Jephson, medens det sorte Pak vedblev at hyle og skrige. Men Vita Hassan, Paschaens Apotheker, en tunesisk Jøde, løb strax, da han saae at der var Fare paafærde, hen til Paschaens Hus og bragte ham hans Revolver. Paschaens og Jephsons Ordonnantser og hans lille Tjener Binza opførte sig ligeledes meget modigt og bidroge i væsentlig Grad til at berolige Folkene. Siden blev det fortalt, at den Soldat, som havde anstiftet Mytteriet, var Ordonnants hos Surur Aga, og af denne var bleven overtalt dertil.

Rundtom gjærede det. Samme Dag Emin Pascha forlod Chor-Aju og reiste til Laboré havde han modtaget et Brev fra Havassi Effendi, den ældste af alle hans Officierer og Kommandant i Stationen Dufilé, som meddelte, at der var udbrudt en Opstand i Dufilé og at han selv var Fange i sit eget Hus.

Det viste sig, at Fadl el Mulla Aga, Kommandant i Fabbo Station, med to af sine Officierer og 60 Soldater var ankommen til Dufilé og der havde fortalt, at Paschaen havde sammensvoret sig med Stanley for at bedrage dem, og at Fadl el Mulla af ægyptiske og sudanesiske Officierer var bleven opfordret til at stille sig i Spidsen for Regeringen. Han havde trukket Skildvagterne bort fra Lagerhusene og Magasinerne og erstattet dem med sine egne Soldater, tillige spærret Havassi Effendi inde i hans eget Hus og paalagt Skildvagterne, at Ingen maatte komme ind eller ud.

Soldaterne, altid rede til at tro ilde om den bestaaende Regering og desuden foruroligede af de Fortællinger og Rygter, som ægyptiske Skrivere og Embedsmænd havde udspredt, havde fundet sig i det Skete: Fadl el Mulla blev Kommandant i Stationen og fra nu af i Virkeligheden Provinsens Overhoved. Derefter havde han frigivet alle Stationens Fanger.

Paschaen og Jephson vare nu i Virkeligheden i en Fælde. Oprørerne i Redjaf og Laboré vare mod Nord, Oprørerne i Dufilé mod Syd; mod Øst laa Nilen med sine farlige Strømhvirler, og en fjendtlig Befolkning beboede Landet mod Vest. Paschaen haabede imidlertid at kunne undertrykke Oprøret i Dufilé, og saaledes blev det efter lang Raadslagning besluttet, at han med Jephson og nogle faa Ledsagere den følgende Dag skulde marchere til Dufilé, som laa henved sexten Mil borte.

Man feirede just den muhamedanske Eed-el-Kebir-Fest, et meget uheldigt Tidspunkt, da de fire Helligdage gave Anledning til Drik og Optøier.

Underveis mødte man Sendebud fra Havassi Effendi, som opfordrede Paschaen til at komme saa hurtigt som mulig, da det ellers vilde være for sent. Sendebudene bleve ivrigt udspurgte om hvad der var foregaaet i Dufilé, og de svarede, at efter deres Mening stod det meget ilde til. Paschaen var meget nedtrykt og bedrøvet over, at Folk, som han havde levet saa længe sammen med, for hvilke han havde gjort saa meget og agtede at gjøre endnu mere, havde svigtet ham, især da Hjælpen endelig var nær.

Henad Kl. tre naaede Paschaens Skare en Bakke, halvanden Mil fra Stationen, og her blev der gjort Holdt for at vente paa Bagtroppen. Den lille Flok bestod af Emin Pascha og Mounteney Jephson, Apothekeren Vita Hassan, Paschaens to Skrivere Bajab og Araf Effendi og Sultan Aga, en Lieutenant fra Wadelai, som havde Opsyn med Lastdragerne.

Derfra kunde de se Stationen og Paschaens Flag, som vaiede over den, samt en stor Mængde Folk udenfor den og paa Pladsen foran Bagporten, som tillige var Hovedindgangen og indeholdt et Vagtrum. Da de kom nærmere, saae de, hvorledes Folkene stimlede sammen og stillede sig op paa begge Sider af Veien, som Paschaen og Jephson skulde passere. Der blev ikke afgivet Salut, saaledes som ellers, naar Gouverneuren besøger en Station; der var heller ingen Tropper opstillede for at hilse paa Paschaen. Det havde ellers været hans Sædvane, efterat Trompeterne havde spillet Khedivens Hymne, at udbringe et tredobbelt Leve for Khediven, inspicere Soldaterne og rette nogle venlige Ord til dem, før han betraadte sit Hus. Dennegang fattedes alle Ærbødighedsbeviser, og da Troppen drog ind i Byen, stillede efter en ægyptisk Officiers Ordre ti Soldater sig foran Paschaen og Jephson og det samme Antal bagved og afskar dem saaledes fra deres Følge.

Hele Stationen var fuld af Folk, som alle — Mænd, Kvinder og Børn — tilsyneladende vare komne for at være Vidne til Gouverneurens Ydmygelse. Paschaen indsaae strax, at det vilde være haabløst at tale til disse Mennesker eller gjøre noget Forsøg paa at bringe dem paa sin Side. Folkene stimlede til forat se Fangerne og pegede Fingre ad dem. Embedsmændene og Officiererne holdt sig noget tilbage, som om de skammede sig for at Paschaen skulde se dem, medens en Flok mere eller mindre drukne Soldater raabte og haanede ham, idet han drog forbi. De kastede sig tilsidst over Paschaens Følge, som de afvæbnede og slæbte i Fængsel.

Imidlertid førte de 20 Soldater, fulgte af den skrigende Pøbel, Paschaen og Jephson gjennem Stationen, hvor enhver Vei og Sti var spærret af Mængden, som vilde se de Forbidragende. Dette Indtog var høist forskjelligt fra det, der havde fundet Sted en Maaned forinden. Dengang blev Paschaen modtaget med alle Æresbeviser og Jephson modtaget med Venlighed som en velkommen Gjæst, der bragte dem gode Efterretninger fra hans store Foresatte, den almindelig bekjendte Stanley. Folket havde dengang opstillet sig i Rækker for at hilse paa ham og takke for den lovede Hjælp. Nu stod Ligegyldighed eller Ringeagt og Haan at læse paa ethvert Ansigt. De ægyptiske Brandstiftere havde udført deres Hverv og Alle vare imod Paschaen.

En stor Folkemængde havde forsamlet sig paa den Plads, som danner Midtpunktet i Stationen og paa hvis ene Side Paschaens Hus befinder sig. En Officier traadte frem og sagde til Paschaen, at han vilde være Fange i sit eget Hus forat afvente Dommen af et Tribunal af Officierer, som skulde kaldes sammen fra hele Provinsen. De Forbrydelser, han var anklaget for, vare Forræderi mod Khediven og Uretfærdighed imod sine Officierer. Emin og Jephson bleve derpaa under Pøbelens Skrig førte ind i Bygningen, der blev sat Skildvagter ved Indgangen og langs med det Gjerde, der omgav Huset, og de selv afskaarne fra enhver Forbindelse med Yderverdenen.

Oprørerne sendte nu Breve til alle Stationer, meddelte Officiererne, hvad der var skeet og befalede dem at komme til Dufilé og tage Del i den Divan, som skulde dømme Paschaen. Efter alle Officierers Ankomst blev der holdt stort Raad og tilsagt forskjellige Vidner for at vidne mod Paschaen. Jephsons tre Ordonnantser bleve tilsagte og forhørte af Rebellerne, som truede dem med Lænker, hvis de ikke sagde Sandheden. Modigt aflagde de deres Vidnesbyrd, fortalte, at de efter Khedivens Ordre vare fulgte med Stanleys Expedition og viste Officiererne deres med Stjerne og Halvmaane mærkede Geværer som Bevis paa, at de vare ægyptiske Soldater. Officiererne spurgte: »Men hvor ere jeres Uniformer?« De svarede, at disse vare blevne opslidte paa Reisen. Officiererne lode dem derpaa gjøre nogle Øvelser forat se, om de vare virkelige Soldater. Heldigvis kjendte Sergeanten Abdullah sin Tjeneste og gjorde sine Sager godt. Ordonnantserne fik saa Lov til at gaa, og en Officier gik hen til Jephson og stævnede ham for Raadet.

Der herskede stor Ophidselse i Stationen, da man var begjærlig efter at høre Resultatet af det første Møde, og en stor Mængde havde forsamlet sig for at se Vidnerne, da de bleve førte over Pladsen. Fadl el Mulla Aga og Ali Aga Djabor, hvilken Sidste som Kommandant i Redjaf ligeledes havde gjort Oprør, bleve udnævnte til Præsidenter for Domstolen. Ali Aga Djabor havde for et Par Maaneder siden forsøgt at tage Paschaen tilfange og i tre Aar gjort Oprør imod sin Gouverneur. Han havde sat sig fast i Makraka, hvor han levede som en Røverhøvding og havde gjort sig frygtet og afskyet ved sin Grusomhed.

Da Jephson traadte frem for Raadet, reiste alle Officiererne og Embedsmændene sig op forat hilse paa ham, og Fadl el Mulla forestillede ham for de enkelte Personer, deriblandt Scheich Muragan, Provinsens øverste Præst og største Skurk, som senere løb over til Mahdisterne. Jephson blev derpaa nøie udspurgt om Expeditionen, hvorledes den var bleven til og hvad dens For-

maal var, og maatte fortælle hele Historien fra først til sidst, hvorved han bestandig blev afbrudt af Spørgsmaal og Yttringer af Tvivl. Man troede ikke paa hans Fortælling, thi alle Officiererne sagde, at hvis Expeditionen virkelig kom fra Ægypten, vilde Khediven have sendt nogle ægyptiske Officierer med den; desuden vilde deres Slægtninge i Ægypten sikkert have skrevet dem til og medgivet Stanley Brevene.

Jephson foreviste saa Khedivens Brev og gav det til Fadl el Mulla, som lod det oplæse af Stationens Sekretair. Efter nogle tvivlende Bemærkninger om Brevet hentede man nogle Forordninger med Khedivens Underskrift for at sammenligne disse med Underskriften i Brevet.

I nogle Minutter syntes man usikker, men saa reiste den første Sekretair sig, kastede Brevet for Fødderne af Jephson og udbrød: »Brevet er forfalsket, og I og Eders Herre ere Svindlere.« Nu raabte den Ene i Munden paa den Anden, og der blev i Jephsons Nærværelse lagt Planer til at fange Stanley ved hans Tilbagekomst til Søen, fratage ham hans Geværer, Ammunition og øvrige Forraad og derefter jage ham ind i Vildnisset. — Jephson blev derefter ført tilbage til sit Hus og saaledes endte det første Retsmøde.

Derefter gjorde Oprørerne Anstalter til at danne en ny Regering og fjerne alle Officierer, som vare mistænkte for at helde til Paschaens Side, fra deres Post; imidlertid begyndte der snart at udbryde Skinsyge og Tvedragt imellem dem, men ellers løb Alt temmelig fredeligt af. De havde indrettet det saa hensigtsmæssigt: Formiddagen var helliget til Forretninger, Eftermiddagen til Fornøielser.

De to europæiske Fanger havde det ikke slet saa behageligt. Paschaens Hus var bleven plyndret, hans Tilhængeres Huse ligesaa. Af og til hørte de et Rygte om, at man vilde føre dem i Lænker til Redjaf, men det blev ved Rygtet. De vare indespærrede i et lille Rum paa ca. 90 Fod i Kvadrat, omgivet af et høit og tæt Gjerde. Sex Hytter stode i denne Indhegning — en til Paschaen, en til Jephson, en til Vita Hassan, to til Kjøkkenet og Tjenerskabet og en til Magasin. Fangerne eiede nogle faa Bøger, henved en halv Snes, ellers havde de ikke andet at fordrive Tiden med end at tale om de Rygter og Efterretninger, som leilighedsvis kom dem for Øre. Der kom hyppigt Skrivere fra de oprørske Officierer forat forelægge Paschaen forskjellige Breve, som stode i Forbindelse med hans Afsættelse, til Underskrift. Jephson kunde gaa frit omkring i Stationen, men han var altid ledsaget af to Soldater, som aflagde Rapport over Alt, hvad han foretog sig. Han gjorde sig dog kun sjeldent denne Fornøielse, da Folkene i Stationen ikke røbede de venligste Følelser overfor ham. Han var imidlertid nødsaget til at gaa ud for at kjøbe Levnedsmidler, da Oprørerne ikke sendte dem andet end lidt Korn engang imellem. Tjenerskabet blev udskjældt og fornærmet, og Fangerne bleve ydmygede ved enhver Leilighed.

Paschaen var meget nedslaaet og mismodig, og tidt var det næsten umuligt at rive ham ud af hans Tungsind. Saaledes slæbte Tiden sig hen indtil den 15. October, da der indtraf Efterretning om, at Mahdiens Folk med tre Dampskibe og otte Sandaler og Nugers vare ankomne til Ladó. Et Par Dage efter indfandt tre Derwischer sig under Parlamentairflag med et Brev fra Oman Sali, Anfører for Mahdiens Tropper, til Paschaen, i hvilket denne blev lovet fri Afmarch for det Tilfælde, at han og hans Folk overgave sig. Brevet blev aabnet af Oprørerne, som besluttede Kamp. Den 21. October angreb Mahdisterne Redjaf; Stationen blev indtagen, tre Officierer, to Embedsmænd foruden en stor Mængde Mænd dræbte, og alle Kvinder og Børn holdt fangne i Stationen. Dette fremkaldte en Panik; Officiererne og Soldaterne tilligemed deres Koner og Børn forlode Stationerne Beddén, Kiri og Muggi og søgte i vild Flugt til Laboré.

Da Oprørerne fik denne Ulykke at vide, besluttede de at sende store Forstærkninger til Muggi, og fra alle sydlige Stationer blev der sendt Soldater derhen. Der opstod imidlertid Uenighed blandt Officiererne i Muggi, og Soldaterne erklærede, at de ikke vilde slaaes, med mindre deres Mudir (Paschaen) blev sat i Frihed. De marcherede rigtignok til Redjaf, men da de ved Ankomsten hertil bleve modtagne af Mahdiens Folk, smurte Soldaterne øieblikkelig Haser og lode deres Officierer i Stikken. Sex Officierer, den nye Gouverneur og nogle af de værste Oprørere bleve dræbte, to Officierer savnede og talrige Soldater, som paa Flugten vare styrtede om, nedsablede.

Da de Officierer, som vare Paschaen venligt sindede, hørte dette, forlangte de, at Oprørerne strax skulde sætte de europæiske Fanger i Frihed. Dette skete; efter tre Maaneders Fangenskab i Dufilé blev Emin og hans Ledsagere frigivne og sendte til Wadelai, hvor Paschaen fik en begeistret Modtagelse. Der var indtraadt et Omslag i Stemningen; nu troede Folkene endelig, at Chartum var falden og at de Fremmede vare komne fra Ægypten, ikke forat bedrage men forat hjælpe dem.

(Fortsættes.)

FEUILLETON.

April.

Jeg vælger mig April!
I den det Gamle falder,
i den det Ny faaer Fæste;
det volder lidt Rabalder,
dog Fred er ei det Bedste,
men at man noget vil.

Bjørnstjerne Bjørnson.

Hvorledes Major Jonathan Bang overlistede sin tilkommende Svigerfader.

Hvordan jeg overlistede min Svigerfader, det er noget af det mest brillante i hele Verdenshistorien.

Jeg skal fortælle Dem hvorledes det gik til. De maa vide, at han var uhyre fedtet. Dette Onde lader til at ligge i Blodet og Enhver, der paa Egnen vidste, at han under ingen Omstændigheder inviterede Nogen til Middag. Saa sagde jeg en Dag, kun for Spøg, til Jeddy Dowkins, en Ven af mig — forresten en prægtig Fyr —: Jeg vædder om et Par Skoremme imod et Dusin Stoppenaale, at jeg skal faae gamle Ben Merkins (saaledes hedder min Kones Fader) til at invitere mig til Middag."

„Aa, gaa væk," sagde Jeddy, „Du kunde ligesaa godt prøve paa at lokke en Kat ind under et Styrtebad eller lave Toddy af et Græskar."

„Ligemeget," sagde jeg, „jeg vil forsøge det."

Og jeg forsøgte det ogsaa og skal fortælle Dem, hvordan jeg bar mig ad.

Just som gamle Ben Kl. 1 vilde sætte sig tilbords, ilede jeg i Stormskridt hen til hans Hus, høirød i Ansigtet, Frakkeskjøderne oppe i Nakken, Øinene rullende som Billardballer i Krampetrækninger. Ratatat! Klingelingeling! Jeg gjorde et morderligt Spektakel, og i et Nu kom gamle Ben farende ud med en Serviet bunden under Hagen og en Forskjærerkniv i Haanden. Da han lukkede Døren op, kunde jeg lugte Middagsmaden: Flæskesteg og Bønner.

„Aa, Mr. Merkins," udbrød jeg, „jeg er bandsat glad over at træffe Dem. Jeg var bange for, at De ikke skulde være hjemme — jeg har næsten tabt Veiret. Jeg kommer for at sige Dem, at jeg kan spare Dem tusinde Dollars."

„Tusinde Dollars!" brølede den Gamle, og jeg forsikkrer Dem, at en Væsel kan ikke løbe hurtigere, end der begyndte at lægge sig et Smil over hans Ansigt.

„Tusinde Dollars! Hvad siger De? Men saa tal dog!"

„Aa," sagde jeg, „jeg seer, at De var ved at spise til Middag, jeg vil følge Deres Exempel; saa kommer jeg igjen og fortæller Dem det Hele.

„Passiar," sagde han, „bliv bare, kom indenfor, sæt Dem ned, gjør Dem det mageligt og spis en Bid med. Jeg er meget nysgjerrig efter at høre, hvad De har at sige mig."

Jeg lod, som om jeg vilde sige Nei og sagde: „Jeg kommer igjen siden," men den gamle Knark var bleven saa rasende nysgjerrig, og Historien endte med, at han trak mig ind i Huset, og jeg lod Flæskestegen og Bønnerne smage mig.

En Stund lykkedes det mig at omgaa Hovedpunctet i hans Spørgsmaal. Men endelig var jeg mæt og havde ikke længer Grund til Udflugter; gamle Ben blev desuden utaalmodig.

„Naa, sagde han, „ryk nu ud med Sproget. Hvordan hænger det saa sammen med de tusinde Dollars? Kil bare paa!"

„De har jo en giftefærdig Datter, ikke sandt?" begyndte jeg.

„Hvad kommer det de tusinde Dollars ved?" afbrød han mig.

„Saa sagte, saa sagte — jo, det kommer dem grumme meget ved," sagde jeg. „Og svar mig nu paa mit Spørgsmaal."

„Naa ja," sagde han, „jeg har en Datter."

„Og det er Deres Agt at give hende 10,000 Dollars i Medgift."

„Meget rigtigt."

„Se saa, nu ere vi der, hvor vi skulde hen. Giv mig Deres Datter, jeg tager hende med 9000, og 9000 fra 10,000 bliver akkurat 1000 til Rest, og det er en ren Gevinst."

Det Næste, jeg husker, var, at gamle Bens høire Støvle og mine Frakkeskjøder i en Fart gjorde Bekjendtskab med hinanden — og jeg er tilbøielig til at tro, at det gik ud over mine Frakkeskjøder.

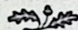
Hjertets Arbeide.

Man kan ikke fortænke Digterne i, at de af og til anklage Naturvidenskaben som Poesiens Fjende. I Virkeligheden betragter denne moderne Muse Verden med yderst nøgterne Blikke og skammer sig ikke ved med koldt

Blod at drage frem for Dagens Lys alt det, som sarte Naturer hidtil betragtede som noget ophøiet, skjult som det var bag dunkle Anelser mystiske Slør. Saaledes har den lokket en af sine Disciple til ogsaa engang at se Hjertet, dette sprællende, i alle Temperaturer spillende Centrum for vort jordiske Jeg, fra en anden Side end det fra Arildstid har været Sædvane hos følsomme Gemytter. En engelsk Videnskabsmand har nemlig regnet ud, at tolv Dusin Hjerter, naar man betragter dem som ligefremme Blodpumper, præstere omtrent ligesaa meget som en stærk Hest. Hvilken frivol Sammenligning!

Den engelske Professor har nemlig udfundet Følgende: 1) Ved hvert Hjerteslag drives der sex Lod ud af hvert Hjertekammer. 2) Det hydrostatiske Tryk, som det venstre Hjertekammer og Hovedstrømmen fra alle Pulsaarer udøver, svarer til en Blodsøile paa henved 10 Fods Høide. 3) Det venstre Hjertekammers Muskelkraft, der yttrer sig ved Sammentrækningen, forholder sig til det høire Hjertekammers Muskelkraft som 15 til 5.

De paa disse Data hvilende Beregninger have nu vist, at det Arbeide, som Hjertet gjennemsnitlig hver Dag udfører, svarer til et Arbeide, ved hvilket i 24 Timer 2780 Centner eller i et Sekund ca. $3^1/_2$ Pund bliver løftet 1 Fod iveiret, udrette saaledes tolv Dusin Hjerter omtrent det samme Arbeide som en Dampmaskine paa en Hests Kraft.

Den bekjendte engelske Tryllekunstner Anderson blev overlistet af en Yankee paa følgende Maade!

„I er jo Professor Anderson?"

„Jo, Herre, til Tjeneste."

„Naa, I skal være bandsat dreven, og jeg er heller ikke tabt bag af en Vogn, forstaaer I, saadan lidt durkdreven."

„Ja saa, virkelig? Naa, hvilke Kunststykker kan De da udføre?" spurgte Professoren og morede sig over det enfoldige Menneske.

„Naa, jeg kan forvandle en rød Cent til et Tidollarstykke."

„Aa, det er jo en simpel Taskenspillerkunst; det kan jeg ogsaa."

„Nei, det kan I ikke. Det vil jeg først se."

„Naa, hold Deres Haand frem, med en Cent i den."

Yankeen fulgte Opfordringen.

„Det er altsaa Deres Cent?"

„Ja vel."

„Hold nu godt fast paa den — Presto; Changez! Saa, luk nu Haanden."

Yankeen lukkede Haanden op — og se, i hans hule Haand funklede en Guldtidollar.

„Ja, minsæl kunde I gjøre det; jeg er Jer meget forbunden," og Jonathan vilde gaa.

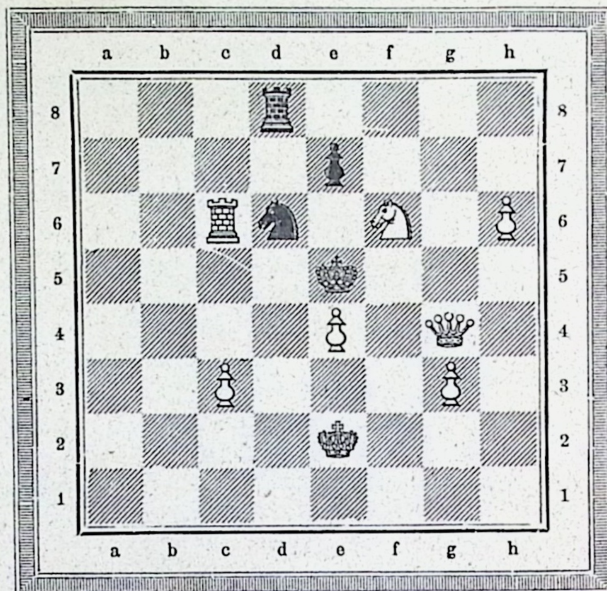
„Holdt," sagde Professoren, „vil De aflevere mine ti Dollar!"

„Jeres! Var det ikke min Cent? og har I ikke forvandlet den til den gule Tingest der, hvad? Adjøs!" og idet han forlod Værelset, hørte man ham sige: „Han er minsæl ikke grøn, det Barn."

Skakopgave Nr. 5.

Af J. Drtina.

SORT.

HVID.

Hvid begynder og gjør mat i 2 Træk.

Løsning paa Skakopgave Nr. 4 (Side 191).

1. T g6—d 6.	1. L e7—d6: bedst.
2. b2—b3 †	2. K c4—d3 eller —c5.
3. D b7- h7 eller d2—d4 mat.	

Tryllekvadrater.

Disse bleve i Oldtiden betragtede med megen Ærefrygt, fordi man tillagde dem mange skjulte Egenskaber. Endnu i vore Dage blive de i Østerlandene benyttede som Talismaner. En saadan Tryllekvadrat findes i Bengalen over en Læges Dør med en Inskription i Persisk, der anraaber om Gudernes Beskyttelse for Manden, hvis Navn var Kirkhy. I det franske Akademies Memoirer fra 1705 og 1710 findes udførlige Afhandlinger om denne Gjenstand. Nedenstaaende findes en ganske sindrig Kvadrat, der giver 165 som Facit, men som iøvrigt ogsaa kan sammenstilles anderledes. Den indeholder de 36 Tal fra 10 til 45. — Kvadraten ved Siden af er de første 9 Tal (Facit: 15):

8	1	6
3	5	7
4	9	2

10	16	31	36	42	30
45	39	24	19	13	25
11	17	29	35	41	32
44	38	26	20	14	23
12	18	33	34	40	28
43	37	22	21	15	27

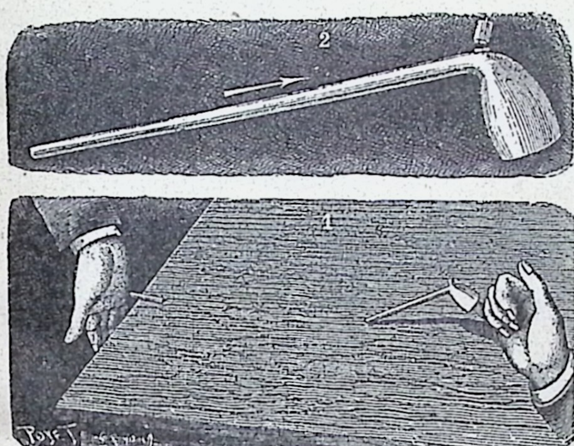
Et lille Kunststykke.

En af vore Læsere har under et Ophold i Paris seet følgende lille Experiment blive udført og sendt os en Beskrivelse af, hvorledes man bærer sig ad.

Hele Materialet, som udfordres til Kunststykket, indskrænker sig til en eller flere Kridtpiber, alt eftersom man behøver kortere eller længere Tid til at lære det.

Nedenunder Pibehovedet findes en lille fremspringende Tap, det er denne, som det gjælder om at brække af paa Afstand efter følgende Anvisning:

De knækker et lille Stykke af Piberøret og anbringer det paa Kanten af et Bord, saaledes at det rager en 5 à 6 Centimeter udenfor Bordranden. Deres Medhjælper stiller sig ligeoverfor Dem paa den anden Side af Bordet, og med Spidsen af sin ene Lillefinger stukket ind i Pibehovedet holder han det i den Stilling, som Tegningen viser. Røret skal blot helde lidt mindre.

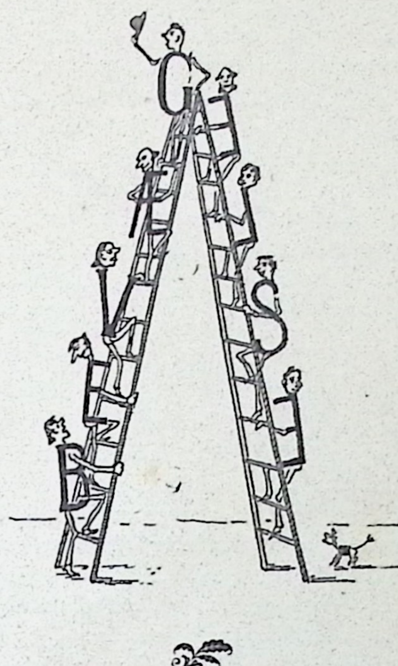

I denne Stilling rager Tappen paa Pibehovedet iveiret. De bøier Dem nu ned for at sigte efter denne Tap og anbringer den lille Rørstump, der skal tjene som Projectil, i lige Linie med Pibehovedets Rør. Hertil behøves blot et sikkert Øie.

Derefter underretter De Deres Medhjælper om at De er færdig og giver med Haandfladen Rørstumpen, som stikker udenfor Bordet, et saa heftigt Stød, at den glider langs Bordfladen opad Piberøret, som Deres Medhjælper holder, afbryder Tappen og lader den øvrige Del af Piben uskadt. Forat opnaa dette Resultat udfordres der blot et kraftigt Stød i Retning mod Piben. Forsøg det, og De vil blive forbauset over, efter to eller tre Gjentagelser, at opnaa en Færdighed, som de Fleste ville anse for en Umulighed. (Figur 1 viser Maaden hvorpaa Kunststykket udføres; Figur 2 Resultatet.)

Rebus.

Hvad gamle Mrs. Skaggs sagde.

„Naar jeg gaaer ud og gjør Indkjøb, saa spørger jeg altid efter det, jeg trænger til, og naar man har det og det staaer mig an, og jeg er tilbøielig til at kjøbe det, og det ikke er for dyrt og jeg ikke kan faae det billigere, saa kjøber jeg det fordetmeste, uden at staa og prutte en hel Dag, som mange Folk har for Skik.

„Det er nu engang saaledes."

Nutildags maa Mennesket have noget af Dampmaskinen i sig. For halvtredsindstyve Aar siden havde en doven Snegl kunnet komme frem i Verden, men ikke i vore Dage. Vi leve i de hurtige Ideers Tidsalder; Menneskene tale hurtigt, tænke hurtigt og man kjører ikke længer med Stude. Vær altid munter og paaklædt — ikke gabende og gnidende Øinene, som om Du halvsov, men rask og munter og parat til Alt, hvad der kan indtræffe, og der kan blive noget ud af Dig, før Du døer. Tænk og overvei, saa længe Du lyster, forinden Du handler; men tænk hurtigt og skarpt, og naar Du har dit Blik henvendt paa Noget, saa strax løs paa Maalet.

Paa Valgtribunen.

(Amerikansk.)

Det var ingen daarlig Ide af den Valgkandidat, som udtalte sig paa følgende Maade: „Mine Herrer, det er nu mine Anskuelser — en ærlig Mand og en begeistret Politikers Principer — men hvis De, mine kjære Medborgere, ikke synes om dem, saa kan de blive forandrede."

Et slagfærdigt Svar.

Under den sidste amerikanske Krig fremhævede en Mand fra Vesten i en Vennekreds, hvor umaadelig vigtigt det var, at de lode sig hverve. „Drag i Kampen, mine brave Venner," sagde han, „kjæmp for Eders Fædreland — dø for det, hvis saa skal være, thi det er sødt at dø for sit Fædreland." — „Men hvorfor gaaer I da ikke selv med i Krigen," spurgte En, „naar det er sødt at dø for Fædrelandet?" Det var et meget forbløffende Svar og bragte Taleren et Øieblik ud af Fatning; men han tog sig snart sammen igjen og erklærede, at han for sit Vedkommende ikke var nogen Ynder af søde Sager.

En Fiske-„Fangst."

En Dag fandt en meget livlig Konversation Sted mellem et Selskab af Amerikanere, som vare forsamlede i Great Western Hôtel i Birmingham til en Fiskemiddag, flere af dem fortalte vidunderlige Historier om Perler og andre Værdisager, som bleve fundne i Indvoldene af Fisk. En gammel Herre, som rolig havde hørt efter og sagt meget lidt, bemærkede endelig: „Jeg har hørt alle Deres Historier; nu skal jeg fortælle Dem een. I min Ungdom var jeg ansat som Kommis i et stort New-Yorker Handelshus; og, som det gjerne er Tilfældet med unge Mennesker, forelskede jeg mig i en vis ung Dame, med hvem jeg ogsaa kort efter forlovede mig. Henved to Maaneder før den fastsatte Bryllupsdag blev jeg pludselig sendt i meget presserende Forretninger til Birmingham. Jeg tog en hastig og kjærlig Afsked med min Tilkommende, og vi lovede flittigt at skrive hinanden til. Jeg blev noget længere borte, end jeg havde ventet, men inden min Afreise kjøbte jeg en smuk og meget værdifuld Diamantring, som jeg vilde forære min Forlovede. Ankommen til Bugten ved New-York og opfyldt af Tanken paa, at jeg snart vilde være hos hende, som snart skulde være min, saae jeg flygtigt i Morgenbladene, som Lodsen havde bragt med ombord, da jeg til Forbauselse læste Meddelelsen om hendes Giftermaal med en Anden, hvorover jeg blev saa forbittret, at jeg i min Harme kastede Ringen overbord. Et Par Dage efter spiste jeg i et Hotel i New-York; der blev serveret en Fisk, og da jeg spiste af den, bed jeg i noget Haardt; og hvad troer De, at det var?" — „Diamantringen"! raabte Flere. — „Nei," sagde vor Ven, uden at fortrække en Mine, „det var et Fiskeben!"

Der gives fire Ting, som ikke vende tilbage: det udtalte Ord, den udskudte Pil, det forgangne Liv og den forsømte Leilighed.

*

Paa en vis Maade — Hm! Paa en vis Maade spiser man en Høne, naar man fortærer et Æg.

*

Tvivlen er en grumme vid Kappe, under den finder ogsaa Uvidenheden Plads.

ET OPVAKT BARN.

Ill. af E. W. Kemble.

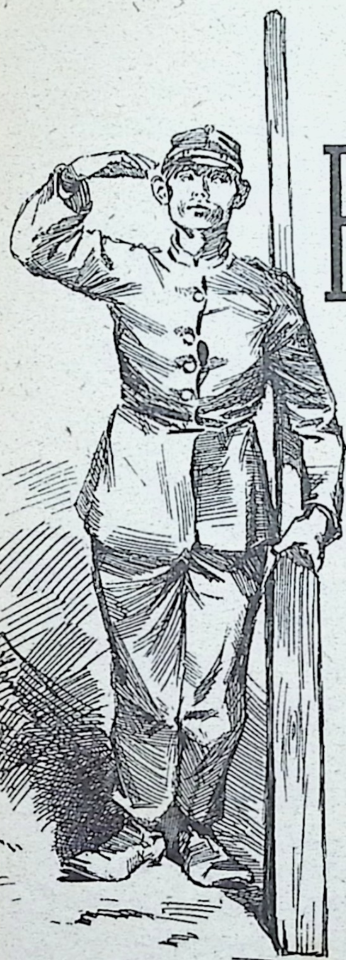

Mr. Woolsum — Du, Clarence, har Du ikke seet min Haarbørste?
Clarence — Næ, Fa'er, jeg har ikke seet den, men jeg kan høre den!

EN REKRUT FRA TREKRONER.

Fortælling af **Axel Moe.**

Med Vignet af K. Hansen Reistrup.

Fjorten var hans Nummer, men alle hans Overordnede kaldte ham ved Fornavnet Kristian, ligesom de ogsaa sagde Du til ham. — Begge Dele ere imod Reglementet, men anvendes ikke destomindre af alle velbegavede Befalingsmænd overfor Rekrutter med middelmaadige Aandsevner, og til dem hørte Kristian.

Naar han alligevel har drevet det saa vidt i Verden, at han nu kan se sit eget Billede paa Tryk, da skyldes dette den lykkelige Omstændighed, at selv dumme Mennesker kan have Lykken med sig.

Saaledes som Kristian staaer her paa Billedet, blev han fotograferet i sin Krigerperiode som Artillerist eller »Tollerist« ude paa Trekroner, og saaledes har han nu i to Aar figureret i Glas og Ramme paa sin tidligere Lieutenants Skrivebord. I to Aar har en ung, lykkelig Hustrus smukke, hvide Haand støvet ham af her hver Formiddag. — Alt i alt en Lykke, som maaske mangen velbegavet Kriger, selv med Befalingsmandsdistinctioner paa, vilde misunde ham. —

At Kristian paa hin mindeværdige Dag, da Grunden blev lagt til denne Ophøielse, havde Lykken med sig, var noget som intet dødeligt Menneske skulde have troet. Den ene Ulykke syntes nemlig at følge den anden Slag i Slag. Men det kan saa tjene til Bevis paa, at man heller ikke skal skue Skjæbnen paa Haarene; den kan skjule Lykken indvendig.

Dagen var en Søndag om Foraaret — herlig Solskin over hele Kjøbenhavn! — For os er det dog af mest Interesse, hvorledes Solskinnet gjød sig ud over Trekroner, Havnen og Langelinie. Det gjorde Trekroners Fæstningsværker skinnende hvide og glittrede i alle Havnens Smaabølger, som med en let Foraarsvind legende i deres perlende Kamme kom rullende ind fra Sundet.

Inde paa Langelinie gik der Grupper af festlig klædte Hovedstadsmennesker, som Solen og Vinden gjorde Alt for at oplive og forfriske. En Bestræbelse, der særlig syntes mislykket overfor et Par unge Damer, som uden at vexle ret mange Ord kom Arm i Arm ud fra Byen.

Vinden legede om dem, søgte koket at løfte lidt paa de korte, hvide Næseslør og gav de fine Kinder en let Rødme, medens Solen spillede i deres Øine og søgte at gjøre Verden saa lys og indbydende som mulig. — Alt forgjæves — sørgmodige Miner og ligegyldig Passiar! — Men engang imellem skjød et Blik over mod det i Sollyset skinnende Trekroner.

Der havde været Bal hos Kammerraad Bruns om Fredagen, og hele Lørdagen havde de to Damer, Kammerraadens eneste Datter og hendes Kousine været saa trætte af Dansen og saa optagne af Balminderne, at de ikke havde sat Foden udenfor Gadedøren. Først nu, Søndag Morgen, gik de en Tur, før de skulde i Kirke.

Medens de nu spadserede der sammen og atter og atter, halvt ubevidst, kigede over mod

Fortet, faldt Talen paa Balkavalererne. — Tilsidst kom den, de vidste ikke selv hvorledes, til at dreie sig om en bestemt af dem, Premierlieutenant Brink, som gjorde Tjeneste derude paa Trekroner. Og da opnaaedes, hvad hverken Solen eller Vaarvinden havde formaaet — Damerne bleve oplivede, helt ivrige. Hurtig bleve de enige om, at Lieutenant Brink var Elskværdigheden og Ridderligheden selv og, hvad de ikke ligefrem sagde hinanden, men mente — det egentlige Balminde for dem begge. — — —

Ovre paa Trekroner sad samme Morgen han, de kaldte Ridderligheden og Elskværdigheden selv, foran sit Skrivebord i et alt andet end elskværdigt og ridderligt Humør. Paa Bordet laa en Del halvt beskrevne Ark, dels Prosa og dels — *Poesi.* Den høire Haand førte snart Pennen henad Papiret, snart Cigaren til Munden; den venstre hang fuldstændig uvirksom i et Bind — forstuvet. Den var Lænken, der denne Dag bandt hans Fod, men ikke hans Aand, der var fri og dristig.

Han havde netop skrevet en Adresse udenpaa en lille, rosenrød Konvolut og betragtede nu sin Oppasser, en lang opløben Fyr, der stod foran ham, med et skarpt Blik.

»Siig mig,« sagde han endelig, »— kan De i Grunden være alvorlig, Hundrede? — I de sidste to Dage har Deres Ansigt udtrykt et eneste Grin, hver Gang De er kommen herind. — De er nok i det hele taget en noget lystig Fyr at sende til Byen i et høit betroet Ærinde. — Troer De ikke det selv, hvad?«

»Aa—aa— det veed jeg ikke,« Hundrede dreiede lidt paa Huen, han holdt i Haanden, og saae polisk ud.

»Troer De ikke, at De vilde komme til at falde ind i altfor mange »Ølhaler«, om De blev sendt til Kjøbenhavn i Dag — hvad?«

Hundrede lo, og da han vidste, at hans Lieutenant pleiede at sætte Pris paa et oprigtigt Svar, sagde han med et aabent Udtryk, og idet han slog ud med Huen, som han holdt i Haanden: »Jo vel, Hr. Premjerløitnant, det troer jeg jo nok. — Hi! — Men jeg kan da ellers taale en gebommerlig Portion Drikkevarer,« endte han beroligende.

Men Brink var, som vi veed, ikke i Humør, og Hundredes Bemærkning havde en modsat Virkning af den tilsigtede. Han dreiede sig utaalmodig paa sin Stol, bandede over den daarlige Haand og raabte endelig til Hundredes Ærgrelse: »Nei, det gaaer nok ikke an at sende Dem. — Tag i Stedet de Benklæder, som hænger der ved Ovnen, og gjør dem ordentlig rene, bank og børst dem vel. — Gaa!«

Hundrede tog Benklæderne og trak sig tilbage med et langt Ansigt. Han var imidlertid neppe kommen udenfor Døren, før Brink kaldte ham tilbage med glad Røst. — Sagen var, at han havde faaet en Pokkers god Ide: han vilde sende Nummer Fjorten, Kristian, med Brevet, for det var da En, der ingen Krumspring skulde gjøre. Han vilde saamænd blot gaa lige efter Ordren, og den var nem nok.

»Hundrede, hent Kristian! — Det er en Mand, som man kan stole paa.«

Hundrede skyndte sig afsted igjen i et meget ondt Lune. Paa Gangen traf han en god Kammerat. Det var kjærkomment!

»Hør Du! — Nu skal Du barestens høre.« Han standsede, slog ud med Haanden mod Brinks Dør og deklamerede noget af et Digt, som han havde fundet paa dennes Skrivebord om Morgenen:

»Blomsten spired for at gjekke
Danmarks fagre, hulde Datter.
Blomsten sendtes for at vække
buet Læbes klare Latter — —

ha, ha, ha, ha-a-a! — Sikke no'et forbandet Slu-u-uder. Saadan noget Skidt sidder han og skriver paa rødt Papir baade Dag og Nat, siden han var paa Bal forleden. Jeg er lige ved at kvæles af Latter, hver Gang jeg seer ham sidde der og hænge i med det Vrøvl. — Det er værre end om det var Rapporter til selve Krigsministeren. Og saa mager og gnaven som han bliver af det; han som ellers var saadan en rask Soldat. — Nu, det er lige meget. — Jeg er s'gu lige glad,« afbrød han sig selv pludselig, og sagde i en ligegyldig Tone: »Har Du seet Kresjan, han skal være Oppasser for En, der er ligesaa svagho'edet som han selv!« og dermed forsvandt han i Galop.

Lidt senere traf han Kristian, slog ham om Ørene med Lieutenantens Benklæder og raabte:

». . . mens dit Blik, der Blomsten naaer,
lyst og blidt i Solglans falder! —

Hør Du, Kanonføde, Du skal op til Premjerløitnanten. — Skynd Dig, og staa ikke der og glo paa mig med dine idiotiske, smaa Svineøine!«

Kristians kluntede, foroverbøiede Skikkelse foretog en langsom Vending i Retning af Brinks Bopæl. Saa begyndte han endelig en vraltende Stormskridtsmarch, hvorunder de store, aabne Hænder daskede ud bagtil. Paa hans ene veirbidte og tykhudede Øre sad en døsig Flue, uden at han mærkede det.

Han bankede paa med hele Haanden og traadte ind med et forfærdeligt Rabalder, da Brink, som havde hørt, hvem der var i Anmarch, raabte »Bryd ind!«

»De er jo en paalidelig Mand«, begyndte Brink, dennegang med venlig Stemme, og vendte sit af Nattevaagen blege Ansigt imod ham. — »De bryder Dem jo ikke om at svire, vel? — Drikker aldrig andet end Hvidtøl, ikke sandt?«

»Javel — Hvidtøl og Thevand,« lød det dybt inde fra Kristian.

»Meget godt, Hvidtøl og Thevand.«

»Aa — det er nok ellers ikke saa farlig godt, det vi faaer her paa Fortet,« indvendte Kristian med Gravrøst.

»Aa nei, det var heller ikke det, jeg mente. — Men hør, kan De aflevere dette Brev inde i Byen efter Adressen, til Frøken Ellen Brun, Toldbodgade. Stedet ligger kun 10 Minutters Gang fra der, hvor De gaaer i Land. — De kan vel læse?«

»Jovel!«

»De maa ikke sige, fra hvem det er.«

»Jovel, det ska' je' nok.«

»De maa ikke,« siger jeg.

»Neivel!«

»Ja, De er jo paalidelig?«

»Jeg kan ikke rigtig høre, hvad det er, som at Premjerløitnanten siger.«

»Jeg siger, De er vel paalidelig?«

»Javel!«

»Godt, nu har De Orlov hele Dagen, saa De kan give Dem god Tid til at besørge Brevet. — Vorherre være med Dem. — Bryd saa ud igjen!« — Forfærdeligt Spektakel med Dørlaas og Støvler.

Da Kristian var kommen udenfor, aabnede Lieutenanten Vinduet og raabte: »Pas paa De ikke trykker Brevet. Der er en Blomst indeni.« Kristian standsede, vendte sig mod Vinduet og gjorde Honneur. Han blev staaende saadan, ogsaa en Tid efter at det var blevet lukket igjen, saa faldt Haanden ned fra Huen med en hjælpeløs Slaphed, som om han vilde sige: »Det gaaer langt over min Forstand, hvad han siger«. Og saa drog han videre.

Da der noget senere paa Formiddagen sendtes en Baad ind til Toldboden med det Mandskab, der havde faaet Orlov, var Kristian deriblandt. Han sad med Brevet i Avispapirs-Omslag og saae svært fornøiet ud ved at se alle sine glade Reisekammerater omkring sig og tænke paa, at han nu rigtig skulde se sig om i Kjøbenhavn. Han havde kun været en lille Trip derinde tidligere.

Der kom efterhaanden en saa glad Stemning op i ham, at han gjorde Forsøg paa at deltage i den almindelige Underholdning ombord i Baaden.

»Det er et rigtigt Sommerveir,« sagde han, men Ingen brød sig om det.

Da han kom iland, trak hans store Mund sig op til et bredt Grin af Tilfredshed. Han gik hen til en nær Aandsbeslægtet, som tilfældigvis var med, og sagde:

»Du, Fiers! — Det er det, jeg siger, det er et rigtigt Sommerveir.«

»Javel! — Hvor skal Du hen, Kresjan?«

»Jeg skal først til Sølvkasernen til en Bekjendter, eller jeg vilde sige Svoger, som ligger der. — Men hvor ska' Du hen, Fiers?«

»Je? — Hm! — Je ska' s'gu' paa Berren. Der kan Du tro, der er Slav i Frikadellen, Kresjan,« sagde han med vigtig Mine. Han kaldte Frederiksberg for Berren, saa dreven Kjøbenhavner var han alt. Han havde været i Kjøbenhavn to Gange før og lod sig mærke med sit gjennemgribende Kjendskab til Forholdene overfor den »sølle Kresjan«.

»Kanske vi kan fyls et Styk, Fiers, saa gi'er jeg en Cigar.«

»Javel, det kan vi godt.«

De begyndte nu at marchere sammen med taktfast Fodslag og Retning tilhøire, midt op ad Gaden og standsede et Øieblik efter udenfor en lille Cigarboutik, hvor Kristian gik ind og kjøbte tre sexøres, bleggule Cigarer med hvide Skedevandspletter paa. Betjeningen gad ikke tilbyde ham at tænde inde i Butiken.

Saa skulde de have Ild paa udenfor, og Kristian bad Firs holde Brevet, medens han tændte. Den ene Svovlstik blev revet af efter den anden. Endelig slog en stor Flamme i Veiret fra Cigaren.

Da Firs ogsaa havde faaet Ild paa sin, sagde han strax: »Ja, farvel, Kresjan!«

»Faarvel, Fiers!«

De skiltes ad og gik hver midt op efter sin Gade, Kristian vraltende, foroverbøiet med de store, aabne Hænder viftende bagud og en kvælende tæt Røgsky ombølgende sit Hoved.

— Nu vilde han først til Svoger paa Sølvkasernen; han havde ikke seet ham i mange Aar.

Det kunde sagtens naae sig med Brevet; det skulde jo afleveres lige her i Gaden, og det kunde han saa faae Svoger til at hjælpe sig med. —

Det var et forbausende Held, at Kristian traf Svogeren lige i Porten til Sølvgadens Kaserne, netop som denne var ifærd med at gaa ud.

»Godav, Kresjan!«

»Godav, godav Svoger!«

De stode lidt og saae paa hinanden, saa sagde Kristian: »Det er et rigtigt Sommerveir i Dav!« Og Svogeren sagde: »Vil Du med ned i Tutten og ha' en Øl?« — Jo Tak, det vilde Kristian gjerne.

Nede i Marketenderiet sade flere Bekjendte af Svogeren, saa det snart blev et sluttet Selskab.

Kristian blev udspurgt om Tjenesten paa Fortet og maatte drikke med dem Alle. Ansigtet glødede, og Huen sad ned over det ene store Øre. Han røg, dampende som en Panserfregat, og sad lunt og godt med Skuldrene trukket i Veiret mellem to ganske ny Perlevenner.

Pludselig som Stemningen var allerbedst, foer han i Veiret, blev staaende raadvild et Øieblik og styrtede derpaa afsted i et rasende Løb. — Han havde ladet Firs beholde Premierlieutenantens Brev, og nu var Firs taget paa Berren! — »Ja, men er det dog ikke krepierligt,« stønnede han og susede, saa godt en Mand med hans Kluntethed kunde det, forbi Portvagten.

Staklen syntes strax, at Hjertet blev lettere, da han fik en Sporvogn isigte paa Sølvtorvet. Mon den gik til Berren?

En Herre, som netop sprang ned fra den og kom henimod Kristian, syntes ham saa »anseelig«, at, saafremt han blot kunde bevæges til et Svar, maatte dette være meget paalideligt. Det var en Handelsbetjent i Søndagsklæderne og med høi Hat.

Paa Kristians underdanige Forespørgsel, om Vognen kjørte til Berren, lo han høit og sagde: »Ja, kjør Du bare med den, Jens!«

Nu fik Tolleristen travlt; Vognen var alt et Stykke borte. — »Hou, hou, tag dog for Guds Skyld mig med!« — Den holdt; heldig naaede han den og kravlede op i en opløst og forpustet Tilstand.

Da Vognen var kommen i Fart igjen, og Kristian havde faaet sit Veir saa nogenlunde tilbage, opdagede han til sin Rædsel en »Skersant« derinde, som han ikke havde hilst paa. Til almindelig Uhygge for Naboer og Gjenboer, der hvert Øieblik ventede at faae ham paa Skjødet, reiste han sig nu op og gjorde Honneur den ene Gang efter den anden midt under Kjørslen. Sergeanten hilste uheldigvis ikke igjen, men vinkede og vinkede med Haanden til Tegn paa, at han blot skulde blive siddende. Dog, det forekom Kristian, der endnu havde alle Tanker optagne af, hvorledes han skulde faae Brevet igjen, at være for unaturlig nedladende til at kunne gjelde ham. Tilsidst maatte Konduktøren paa en nervøs Dames Forlangende betyde ham ikke at staa op under Kjørslen.

Kristian, der var bleven forknyt ved alt dette, blev næsten fornøiet igjen, da Vognen omsider holdt helt stille. — »Nu er jeg da naaet saavidt, og nu gjælder det blot om at finde Fiers«, tænkte han og traadte tilligemed de øvrige Passagerer ud ved Trianglen paa Østerbro.

»Er Berren her?« spurgte han og gjorde stram Honnør for Konduktøren.

»Berren? — Frederiksberg? — Nei, Vorherre bevare os vel for en saadan Omvæltning! Frederiksberg ligger helt ude ved Vesterbro i den anden Ende af Byen, Fatter.«

»Ja, er det dog ikke krepierligt?« Kristian var grædefærdig.

Efterat have betænkt sig en lang Tid, tog han sin Tilflugt til en Gendarm, som stod og drev paa et Gadehjørne. Efter denne Herres Anvisning begav han sig saa paa Vei igjen.

Underveis besluttede han, oplivet af Spadsereturen, at styrke sig lidt til videre Efterforskninger ved at nyde et Stykke Smørrebrød

og en halv Baier i en lille, høist ubetydelig Lysthave. Den bestod egentlig kun af et Lysthus.

Her gik han saa ind og fulgte Opvarteren i Hælene, til han havde faaet Smørrebrødet, Baieren og 1 Øre tilbage paa en Femogtyveøre, som Varerne vare blevne betalte med.

Da han vilde tage Plads i Haven, var desværre Lysthuset allerede optaget af to uniformerede Herrer, af hvilke særlig den ene, der havde bred Guldtresse om Huen, syntes ham svært »anseelig«. Det var en frederiksbergsk Politibetjent og et foraset Telegrafbud.

Altfor trykket af de ham ubekjendte Uniformer til at turde tage Plads paa Bænken ved Siden af dem, satte han sig beskeden ned paa nogle faa, gule Græsstraa i et Hjørne af Haven for at holde Hvil og i Ro tænke over sin »krepierlige« Stilling. Men Kristian var blandt Kjøbenhavnere som Spurv i Tranedans. Det kunde Enhver se, og neppe havde han sat sig til Rette, førend Opvarteren var der, slog efter ham med Servietten, som om han havde været en Koter og raabte: »Ikke lægge sig paa vores Plaine, hører han!«

Herrerne i Lysthuset lo bifaldende.

Saa var der ikke andet for; Baieren og Smørrebrødet blev i Hast puttet i Baglommen, og den løierlige Gjæst satte Kursen ud ad Porten.

»Pant for Flasken!« Den ubarmhjertige Opvarter var med et Spring ved Siden af ham igjen.

Kristian blev helt betuttet staaende. Han havde ikke mindre end en Tiøre; den skulde han have havt 5 Øre tilbage paa, men han gav sig ikke Tid til at vente — Manden med Guldtressen stirrede saa gjennemborende paa ham! —

Det var alt blevet mørkt, da Kristian begyndte at støve om efter Firs paa Frederiksberg. Træt og modløs af alt det Oplevede kom han tilsidst ind paa Sommerlyst, der straalede i hele sin elektriske Belysning. Her standsede han glad overrasket overfor en Karrusel, der baade med Elefanter, Heste, Løver og Vogne kjørte rundt i flyvende Fart til den deiligste Lirekasses Toner.

Den havde god Søgning af Havens Publikum, og Kristian besluttede sig tilsidst til ogsaa at more sig lidt under sin Orlov og besteg en Løve efter først at have erlagt 5 Øre. Han krøb sammen paa dens Ryg og klemte krampagtig fast med Benene.

Musiken begyndte igjen, og Kristian foer rundt og rundt paa sin Løve. Men denne Bevægelse var afgjort hans blodrige Natur imod; han blev svimmel, greb ud til Siderne med Hænderne og fik fat paa en — Kokkepige, ligesaa rødkindet og begavet som han selv; hun red paa en Elefant ved Siden af ham.

Kristian var uhyre stolt og glad, da han med hende under Armen forlod Karrusellen og for første Gang i sit Liv spadserede »med Dame paa«. Havde han nu blot ogsaa havt Brevet! — Dog nu vilde han nyde Øieblikket og ikke tænke paa dette mørke Punkt i sin Tilværelse. Nu troede han desuden fuldt og fast at have gjort sin Lykke. Og om dette i Virkeligheden ikke var Tilfældet, saa skulde dog ogsaa hun, der gik ved hans Side, bidrage sit til hans omtalte Ophøielse.

Instinktmæssig havde han sat Kursen efter et Lysthus, der netop var bleven forladt af en Skare støiende Soldater, som han fulgte med Øinene. Det var jo Tollerister! — Pludselig saae han, at Firs var iblandt dem; Brevet opfyldte igjen alle hans Tanker: »Hou, Fiers, Fiers! — Brevet! — Premierlieutenanten! — Hou, Fiers!« —

Kristian var styrtet bort, og Gine forsvandt i Mængden. De mødtes *aldrig* mere. —

Endelig havde Kristian igjen Brevet i sit Værge. Men fra alle de Kammerater, som han nu havde truffet paa, regnede det med bidende Vittigheder over hans uhyggelige Orlov: Han havde vel ikke saa meget som turdet drikke en Baier, og saa var det gaaet skidt for ham alligevel!

Dette gjorde ham saa meget mere ondt, som han nu, da Brevet var fundet, udelukkende kunde beskjæftige sine Tanker med hvad Andet, der var hændt ham paa denne Dag, og dette syntes altsammen at pege hen paa, at han var et Udskud af Menneskeslægten.

Alt kom over ham i ubestemte Tanker og Følelser; at tænke klart var jo ikke Kristians stærke Side. Tilsidst blev *en* Følelse den raadende, og det var den, at have spillet en Rolle, dengang han var Kavaler. Heraf fulgte en ubændig Lyst til atter at komme til at gjelde for noget; han vilde paa Høide med Kammeraterne! — Saa indbød han dem Alle under almindelig Forbauselse til en Omgang Øl inde paa

Sommerlyst og vendte lidt efter atter tilbage til hint Lysthus i Spidsen for dem og ved Siden af en af de lystigste Tollerister, Trekroner nogensinde har eiet.

»Artillerist har jeg været,
jeg altid var med til Kommers.
Mit Nummer, det bar jeg med Ære,
Ethundredogsyvoghalvfjerds,«

sang den muntre Fyr og spændte ud med Benene. — »Bare jeg maatte møde Gine, saa hun kunde se, hvilke raske Karle jeg omgaaes,« tænkte Kristian, »maaske kunde jeg ogsaa præsentere hende som min »Filovede«, og det vilde dog sætte mig i umanierlig Anseelse.« — Men Gine var forsvunden, og Kristian druknede alle sine Sorger i et Utal af gamle Carlsbergere.

Klokken var over ti, da en lille, løierlig Tollerist kom ravende op ad Toldbodgade i Lygteskinnet med et Brev i Avispapirs Omslag i Haanden og en Dreng som Veiviser ved Siden. — Det var Kristian.

Drengen viste ham op i et Hus og ringede paa for ham paa anden Sal.

Der blev lukket op, og en Pige modtog Brevet, som Kristian høitidelig afleverede med nogle slangeagtige, usikkre Kropbevægelser, idet han lidt tyk i Mælet bemærkede, at det var fra Premierlieutenant Brink paa Trekroner. Pigen saae lidt forundret paa ham og bad ham vente. Lidt efter kom to unge Damer ud, leende og talende i Munden paa hinanden.

»Har Premierlieutenant Brink sendt Dem?« spurgte den mørkeste af de To, Kammerraad Bruns Datter, og der indtraadte en Pause, hvorunder Begge betragtede Budet, der lod til at betænke sig.

»Ja, — hi, hi, hi! — Det nytter nu ikke det bitterste, at I spørger mig, eftersom Brink har sagt, at jeg ikke maa sige, det er fra ham,« sagde han endelig fortrolig med Hovedet paa Siden.

Damerne saae paa hinanden og lo. — Saa spurgte den mørkeste af dem igjen: »Veed De, til hvem Brevet er?«

»Ja, det er saa at sige til Den, som hedder saa meget som Overskriften.« Han rystede polisk paaHovedet. Det skulde betyde, at han var i sit durkdrevne Hjørne og da umulig at faae noget halet ud af.

»Ja, men seer De, her er to, som hedder det samme.«

»Saa er det den mørkeste, Brevet er til,« yttrede Kristian bestemt, og et dugget Blik skjød hen til Kammerraadens Datter fra hans smaa, af Rusen tindrende Øine. — Hans Gine fra Sommerlyst, som han maaske aldrig mere skulde møde, havde jo netop havt saadant Haar, tænkte han begeistret.

»Den mørkeste?« spurgte den anden af de To lidt skuffet og blev idetsamme blodrød i Ansigtet.

»Ja vel, den mørkeste,« gjentog Kristian endnu bestemtere end før. »Brevet er til den mørkeste.« Han understregede hvert Ord med et Nik.

— Det var ikke til at tage feil af, syntes Damerne, han maatte have faaet bestemt Besked af Brink, der maaske havde anet en Feiltagelse. De kastede endnu et Blik paa Oppasseren, der hele Tiden stod med god Holdning støttet til Trappens Rækværk, og sagde endelig Farvel.

Døren lukkede sig, og Kristian kastede los fra Rækværket og dundrede ned ad Trapperne.

Da han kom udenfor, drog han et dybt Suk og kløede sig i Hovedet. — Gud alene maatte vide, hvad Lieutnanten vilde sige til det med Brevet. Det kunde jo være, at han havde ment den lyseste skulde havt det. — Og saa Baaden til Trekroner! — Ja, den var nok gaaet for længe siden med dem, der havde havt Orlov, for nu var Klokken strax elleve. — Men her gik han og var fuld — fuld, fuld! —

»Aa—aa« han drog et langt, træt Suk. — »Det er saa umanierlig krepierligt at have Orlov.« Saa satte han sig paa en Trappesten. — »Dog saa umanierlig krepierligt. — Dog saa rent ad Helvede til!«

Det var blevet stille paa Gaden. Den kjølige Aftenluft bedøvede ham. Den Spænding, hvori han havde gaaet for Brevets Skyld, var ophørt, og Sløvhed indtraadt istedet. Hovedet sank langsomt ned paa Brystet, og lidt efter trængte en dyb Snorken langt ud paa Gaden fra det mørke Hjørne paa Trappen, hvor han havde sat sig.

Der kom en Sergeant forbi med sin Kone.

»Hvad er det for en forfærdelig Snorken?« sagde han og standsede, gik saa hen til Trappen,

bøiede sig over noget Mørkt der og udbrød: »En fuld Artillerist, formodentlig en af dem der ude fra Trekoner! — Ja, ja, gaa nu Du hjem, Julle, jeg maa have ham her ned til Vagten.« Han greb Kristian under Armen og løftede ham i Veiret. »Nu op med Dig, Fatter! Se nu til at komme paa Benene. — Saa, ja!«

De To begyndte saa smaat at dingle ned over mod Citadellet. »Er det? Si-i-i-g mig oprigtig, er det Dig Fiers?« spurgte Kristian og lagde Armen om Halsen paa Sergeanten.

Efter en høist bedrøvelig March fik denne endelig sin Byrde afleveret i Citadellets Brandvagt. Her sad der allerede i Forveien en fuld Artillerist fra Fortet og sov.

Da Kristian blev sat ned i Stolen ved Siden af ham, vaagnede han og sagde: »Er Du der Kresjan!« — Kristian gned Øinene og saae paa ham: »Aa, er det Dig, Fiers! Aa, Fiers, Fiers, Fiers! Det er det, jeg si'er. Aa! Ja, ja, ja!« De lagde Armene om Halsen paa hinanden og sov i den Stilling blideligt ind.

Men ude paa Trekroner sad en ung, bleg Lieutenant med Armen i Bind, ventede paa Kristian og prøvede sit Hjerte.

Den ene Gang efter den anden kom han til det Resultat, at Ballet hos Bruns havde været skjæbnesvangert for ham. Han var sandelig bleven forelsket — dødeligt!

Stadigvæk stod for ham den samme Situation, der havde været saa betydningsfuld hin Aften.

Han havde siddet og konverseret Husets Datter, da han mødte et Blik fra hendes mere blonde Kusine, og det var det Blik, der oprindelig havde draget ham til hende. Siden havde han atter forgjæves søgt, længtes efter det.

Kun et Øieblik havde det varet, et herligt Øieblik, hvori hans Sjæl ligesom havde drukket af disse daarende Øine, som han skuede ind i. Da kom der en Afbrydelse — hans Dame tabte sit Lommetørklæde, et lille, dameagtigt med en fin Duft af Eau-de-Cologne, og han maatte bøie sig ned efter det. Da han atter reiste sig, var Øieblikket svundet, Drømmen forbi — forbi! — Dette Lommetørklæde, hvor han hadede det!

De havde danset en Del sammen bagefter, og han havde faaet at vide, at hun hed Ellen. Men Blikket var ikke kommet igjen. Hvordan mon hun nu havde optaget Digtet, Blomsten? Mon hun havde forstaaet, at det var fra ham?

Hvor hun var livlig, ganske anderledes let at konversere end sin Kusine, Kammerraadens Datter, hvis Lommetørklæde havde gjort saadan Ulykke. Denne var, ligesom hun var mørkere, ogsaa mere alvorlig — men kjøn var hun ganske vist ogsaa — dog Ellen, Ellen bar Prisen! —

Han havde siddet i sin Stol sent om Aftenen og atter drømt det Hele igjennem, da sprang han op med et Sæt — Ellen! — Det svimlede for ham; det Navn havde jo ogsaa staaet broderet paa det Lommetørklæde, han havde taget op. Og nu, nu huskede han ogsaa pludselig klart at have hørt Kammerraaden kalde sin Datter Ellen. Store Himmel, begge Frøknerne Brun hed Ellen! Om nu den feile, den mørkeste havde faaet Brevet, dette ulyksalige Digt, der næsten var en Erklæring! —

Brink gik hastigt op og ned ad Gulvet, medens Blodet bankede i Tindingerne. Han saae paa Uhret; Klokken var strax elleve, og Klokken ti var Baaden taget fra Byen. Kristian maatte altsaa være kommen hjem nu. Han maatte over til den Inspektionshavende og forhøre sig, om de, der havde havt Orlov, vare vendte tilbage.

Lidt efter stod han atter i sin Stue. Jo, ganske rigtig, alle vare komne hjem, undtagen Firs og Fjorten — — —

Da Brink næste Morgen vaagnede efter en slem Nat med Smerter i Haanden og urolige Drømme om det Passerede, stod ingen mindre end Kristian foran hans Seng. En rigtig Ridder af den bedrøvelige Skikkelse.

»Hvordan er det gaaet med Brevet?« Brink reiste sig i en Fart op i Sengen.

»Jo vel, Hr. Premjerløitnant, der var to, som hed det sam'!«

»Ja, det veed jeg, men hvad saa, skynd Dem nu blot at sige, hvordan De bar Dem ad.«

»Ja, se saa vidste jeg ikke bedre end at give det til den mørkeste.«

»Til den mørkeste? — Men Menneske dog, hvem har givet Dem den ulyksalige Tanke? Til den mørkeste, til Kammerraadens Datter, til . . . Aa, De er et A-a-asen! De var fuld igaar! Ikke sandt?«

»Aa jo, jo vel.«

»De blev ude i Nat. Det er ikke mindre

end en Tur i Hullet, min Ven, og De kan stole paa, jeg ikke skal lægge noget godt Ord ind for Dem. Har De forstaaet mig? —«

»Jo, jo, jo vel, Hr. Premjerløitnant. Men det kom paa, at den mørkeste . . . Ja, hun lignede . . . Det vil sige, hun saae rigtig saa god og rar og kjøn og, og, og —«

»Hvad er det, De staaer og snakker om? Er De fuld endnu? — Ud! Gaa!« — — —

»Saa god og rar og kjøn, siger det enfoldige Menneske, som intet mindre har gjort end truffet et Valg for mig. Aa Ellen, Ellen — ja den blonde Ellen — Aa Gud!« — —

Han sad længe med Hænderne for Ansigtet,

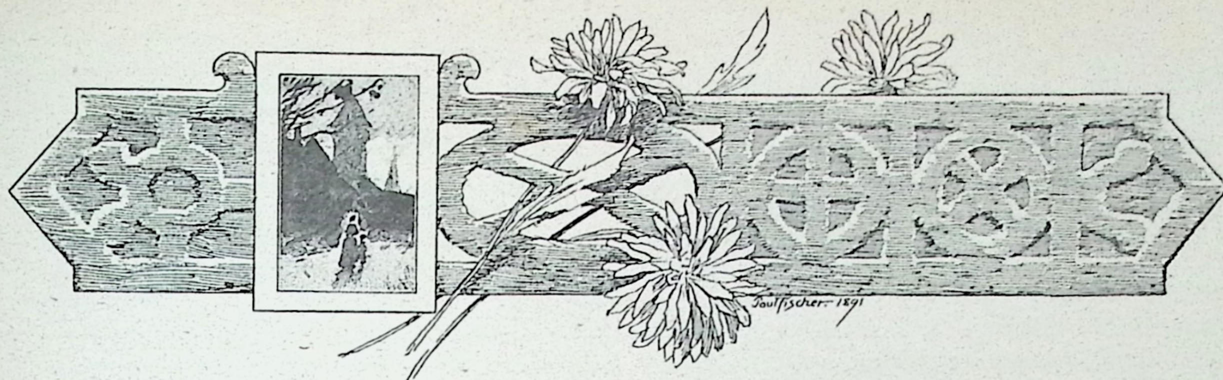
Men da der var gaaet nogen Tid, da Kristian havde faaet sin Arresttur vel overstaaet, og Brink havde lært de to Frøkner Brun nærmere at kjende, valgte ogsaa han den mørkeste tilsidst. For hun var virkelig saa kjøn og god og rar, akkurat, som Kristian havde sagt. Og da de To bleve forlovede, lod Lieutenant Brink Kristian fotografere, gjorde ham til sin stadige Oppasser og sendte ham ofte senere som saadan til Byen med røde Smaabreve og altid til — den mørkeste.

Siden, da de To bleve gifte, blev Kristians Billede stillet paa Brinks Bord i Glas og Ramme. Der har han nu staaet i to Aar, den skikkelige Fyr med sin Aare, der skulde minde om Livet paa Trekroner.

Hver Bryllupsdag tager Lieutenanten sin Hustrus Haand, kysser hende og siger: »Kristian har været mit Livs gode Engel — han valgte mig den bedste.« —

»Ja, ialtfald den mørkeste,« siger hun og leer.

ERLACHHOF.

Roman af Ossip Schubin.

(5. Fortsættelse.)

Della Seggiolas Værk adskiller sig fra alle disse stymperagtige Produkter. Hverken prydet med Forfatterens Portræt eller med Fortale af en Koryfæ, viser det paa første Side Profilen af et gjennemskaaret Hoved, hvad der afgiver et storartet Bevis paa Mesterens anatomiske Kundskaber, ligesom paa hans grundige Studium af de fysiske Betingelser for en hensigtsmæssig Stemmedannelse.

Det store, pragtfuldt udstyrede, af Flaxland forlagte Bind indeholder overhovedet ikke en Række nye Solfeggier, men kun nogle tarvelige, musikalsk umulige Tilløb til Kompositioner eller musikalske Exempler laante fra andre Værker, der svømme om som smaa Øer i et Hav af Text. Som Madame della Seggiola udtrykker sig, er hendes Mands Værk ingen Solfeggiesamling men en Bibel for Yndere af god Sang.

En Bibel fordem, der tro paa della Seggiolas Ufeilbarlighed!

I Privattimerne — Maëstroen giver dem naturligvis kun i sit Hjem — accompagnerer en stræbsom ung Musiker, som engang har reist med Strakosch — under Forelæsningerne accompagnerer Frøken Fuhrwesen, da hendes Impresario foreløbigt har opsat Koncertreisen til Sydamerika.

Della Seggiola lægger aldrig Fingrene paa Tangenterne. Han er en bredskuldret, livlig Milaneser — mærkværdig proper af en Italiener at være, med et stort, velvilligt smilende Ansigt og en sort Fløielskalot.

Uden at han nogensinde har besiddet en blot middelmaadig Stemme, blev han dog en Tidlang henregnet til de mest distinguerede Sangere i Verden — men hans Elever have kun ringe Udbytte af hans Sangkunst.

Den største Del af Tiden tilbringer Signor della Seggiola med at oplæse Kapitler af sin Bibel, medens Accompagnateuren med utrættelig Enthusiasme understreger Værkets Visdom — saa synger Eleven en eller anden Bagatel, hvorved della Seggiola betragter Vedkommende med en vigtig Mine, af og til ved Grimacer oplyser om den rigtige Mundstilling eller banker med Pegefingeren afvexlende paa Struben eller Brystkassen og raaber: »*Ne serrez pas!*« eller »*Soutenez, soutenez!*« Saa opfordrer han Eleven til at hvile sig, fortæller en Anekdote, smækker med Tungen, kaster sin Fløielskalot op i Luften og — Klingelingeling — Madame della Seggiola giver Signalet, at Undervisningen er endt.

Det saakaldte Kursus er arrangeret noget mere alvorligt og kunstnerisk end Privatundervisningen, hvilket allerede fremgaaer deraf, at der her ikke gives forskjellige Priser, men at med Undtagelse af en Protegé af Madame della Seggiola, en Baryton fra Florents, som nyder gratis Undervisning, Enhver, ligesom i en Omnibus, betaler ganske det Samme, nemlig tredsindstyve Francs om Maaneden, ligemeget om tredive eller to Personer tage Plads deri.

Selskabet her minder ogsaa nogenlunde om det i en Omnibus. Paa en Baggrund af almindelig Lurvethed aftegner der sig et Par sociale Glanspunkter, om hvilke man ikke rigtig veed, hvordan de ere komne der. Man vilde have ondt ved at paastaa, at de Yngre gjøre synderlige Fremskridt i Sangkunsten efter della Seggiolas enesaliggjørende Methode. I de sex Uger Stella

har besøgt hans Kursus, synge de altid et og det samme Stykke, kun med mindre og mindre Stemme, det er hele Forskjellen.

Da della Seggiola selv paa Grund af en overordentlig slet for Sang organiseret Strube er fordømt til at skaane sit Organ saa meget som muligt, tillader han heller ikke nogen af sine Elever at udstøde en naturlig, sund Tone, fordømmer tvertimod alle sine troende Disciple til en bestandig Mezza voce, som snevrer Struben ind.

Saaledes altid kunstigt holdt tilbage tager Stellas varme, fyldige Stemme af med forbausende Hurtighed. Da hun beklager sig til Maëstro'en, bemærker han, at det er et godt Tegn — hendes store Feil er, at hun besidder for megen Stemme, først naar hun helt har mistet Stemmen, vilde man kunne begynde at dyrke *bel canto* hos hende.

Denne forbausende Yttring har givet Stella noget at tænke paa. Det falder hende ind igjen idag, da hun staaer foran Pianoet i den lille Garnisalon, slaaer nogle Tangenter an og, som Forberedelse til Ensembletimen, synger den saakaldte »store Skala«. Hun har mistet to Toner under denne simple Sangøvelse.

»Naa, della Seggiola burde være tilfreds med mine Fremskridt,« mumler hun ikke uden Bitterhed. Derved banker hendes Hjerte uroligt, og gjennem hendes Hoved farer atter det samme Spørgsmaal: Sæt nu, at jeg virkelig skulde miste Stemmen . . . Hvad nytter det at tænke derpaa,« svarer hun sig selv med et Skuldertræk. Uhret paa Kaminen — Bronceuhret, hvis Skive læner sig op til Stammen af Manzanillotræet, slaaer et Kvarter til ti. »Det er paa høie Tid, at jeg begiver mig paa Vei!« udbryder Stella, og hermed ifører hun sig sin gamle, men endnu meget pæne Sealskinskaabe, som Obersten for hele sex Aar siden har sendt hende i Julegave, og iler gjennem de forskjellige brede og snevre Stræder, gjennem Gademylderet og det blaaliggule Januarsolskin henimod sit Maal.

»Salen« i den Gerard'ske Klaverfilial, Rue du Mail, hvor della Seggiola giver Ensembletimer, er ikke større og betydelig lavere end et almindeligt »Værelse« i Berlin eller Wien, langs Væggene staa Klaverer indsyede i Lærred, og som Følge deraf lader den endel tilbage at ønske med Hensyn til Akustik. Undervisningen er allerede begyndt, da Stella træder ind. Frøken Fuhrwesen, som altid iført sin bekvastede Waterproof, sidder ved Klaveret, paa hvis Laag »Bibelen« ligger opslaaet. Med den høire Haand støttet paa Værket, gestikulerende afmaalt med den venstre, holder della Seggiola et opløftende Foredrag over Sangens Kunst, medens en lang, gul, ung Mand, som har meget lidt Haar paa Hovedet, men til Gjengjæld desto mere i Ansigtet, med slet dulgt Utaalmodighed imødeseer det Øieblik, da han endelig tør synge væk.

Den unge Mand hedder Meyer, udtales Meyeeer, er Commis i en Bankforretning og uddanner sig til Scenen.

En anden Baryton, en ung Italiener, venter ligeledes længselsfuld paa, at Touren skal komme til ham. Han er Ensembletimernes Stjerne, indvandret til Paris sammen med to Søstre, som regelmæssigt følge med ham. De ere gule og tilaars, bære meget store Rembrandthatte, som de, efter hvad de *sub rosa* meddele Stella, have kjøbt i Temple, sidde en paa hver Side af Broderen og nikke hele Tiden fornøiede og venlige.

Strengt afsondret fra de unge Herrer, bevogtet af en graahaaret Duenna, over hvis falmede brune Atlaskescapotte hun koketterer livligt med Barytonen fra Florents, sidder en forpjudsket lille Sopransangerinde, Datter af en Diva og en Journalist.

Hun har naturligvis ikke isinde at gaa til Theatret, taler med Forfærdelse om Theatret og finder en dramatisk Løbebane ikke *comme il faut.*

En Englænderinde, meget tilaars, meget kobberfarvet, med meget lange Tænder og en Figur, der er lige op og ned, synes at være af en anden Mening. Hun skrifter just paa et problematisk Fransk for Barytonen fra Florents, hvor meget hun beklager ikke at have Stemme nok *pour remplir un opéra,* og udgyder modige Taarer.

Natalie Lepinsky er endnu ikke kommen.

Med et venligt Nik til de to Barytonsøstre og den gale Miss Frazer, skynder Stella sig saa stilfærdig som muligt hen paa sin Plads.

Efterat della Seggiola har endt sin Prædiken, og Monsieur Meyeeer er bleven færdig med sin »*Dolcesse perdute,*« synger Miss Frazer Valsen af »Traviata«, transponeret en Quint lavere end i Originalen, med meget Veir og meget svag Stemme. Midt under Sangen bryder hun af, lægger sin røde, med store strikkede Muffediser bedækkede Haand paa sit Hjerte og sukker.

»Hvad er det?« spørger della Seggiola ikke uden en vis Utaalmodighed. »Hvad feiler De?«

»Jeg finder dette Musikstykke saa uendelig gribende,« sukker Englænderinden, »jeg faaer altid Hjertebanken deraf!«

»Det er meget sørgeligt,« yttrer della Seggiola og tager en Pris Tobak, »spørg endelig en Læge, han vil ordinere Dem Digitalis.«

»I dette Tilfælde behøves der ingen Læge,« forsikkrer Miss Frazer og vugger sværmerisk Hovedet frem og tilbage, »jeg har et altfor stærkt vibrerende Nervesystem. Dersom min Stemme blot var lidt kraftigere, saa vilde jeg bestemt have gjort stor Lykke paa Theatret — *parce que je suis très passionnée!*«

Della Seggiola bider sig i Læben. Saa gaaer Døren op, ind træder Natalie Lipinsky, og med hende . . . Stella kan neppe tro sine egne Øine — Zino Capito!

»*Permettez,* at jeg forestiller min Fætter, Fyrst Capito, for Dem, Signora della Seggiola,« siger Natalie i sit flydende, noget haardt klingende Russisk-Fransk, »han glæder sig til at kunne nyde godt af Deres Undervisning.«

Timen bliver naturligvis afbrudt. Miss Frazer retter sine altid mere eller mindre om en vemodsfuld Kanin mindende Øine med et særlig følelsesfuldt Udtryk paa Fyrsten, som med sin europæisk berømte Aplomb rækker della Seggiola Haanden, i al Hast takker for den store Nydelse Sangerens Kunst saa ofte har beredt ham og beder forud om Overbærenhed og Taalmodighed, da han, som han paastaaer, kun er en Begynder, en fuldstændig Begynder.

Samvittighedsfuldt forestiller Natalie ham for alle de Tilstedeværende, hvorved han naturligvis tager feil af alle Navne.

Han nikker stivt, seer de to Herrer over Hovedet, streifer Damerne med et nysgjerrigt Blik og gaaer saa lige hen til Stella og tager Plads ved Siden af hende, efter først at have hilst paa hende med den mest indtagende Blanding af Courtoisi og Ærbødighed. Uden i mindste Maade at lade sig forstyrre af, at Miss Frazer igjen har begyndt at udstøde af sin transponerede Traviatavals hvad der vil slippe ud mellem Hjertebanken og Asthma, siger han:

»Jeg har allerede Dagen efter vort Møde hos min Søster villet aflægge Dem en Visit, men desværre forgjæves. Har De faaet mit Kort?«

»Ja!«

»Det har gjort mig uendelig ondt ikke at træffe Damerne hjemme. Maaske kunde jeg besøge Dem en Aften?«

»Jeg skal spørge Mama ad — men . . .«

»Og hvordan har De havt det siden?«

»Aa, i denne Uge har jeg moret mig meget; Madame de Rohritz har taget mig en Gang med i Theatret og en Gang i Bois de Boulogne.«

»Og naar Therese ikke afbryder Dem, helliger De al Deres Tid til Deres historiske Studier og Deres Sang?«

»En Gang imellem sætter jeg mig hen i Tuillerierne, jeg har gjort Bekjendtskab med en gammel Gouvernante, som ledsager mig — og en Gang imellem gaaer jeg hen i Louvre — der er jeg allerede ligesaa hjemme som nogen Fremmedfører i Paris.«

Er det rent tilfældigt, at Frøken Fuhrwesen ved denne Passus i den meget dæmpet førte Konversation vender sig om og stirrer paa Fyrsten og Stella?

Imidlertid er Touren kommen til Natalie og ovenikjøbet med den store Cavatina af »Puritanerne«: »*Qui la voce sua soave!*«

Natalie er en mærkelig Person — lille, mager, med ganske fladt Bryst, lidt vel gult men kjønt formet Ansigt og blændende Tænder. Til en fanatisk Forkjærlighed for Theatret og den Hensigt, at hellige sig til Scenen, slutter sig hos hende en Formue af adskillige Millioner Rubler og, hvad der maaske staaer i en endnu mere komisk Modsætning til hendes paatænkte Carrière, en ubøielig stiv Anstændighedsfølelse, som altid er paa sin Post, men en, som allerede paa Afstand seer med afværgende Foragt ned paa alt Ukorrekt.

Altfor velopdragen til at tale, naar en Dame som han kjender — om det saa hundrede Gange er hans Kusine — synger, hører Zino nu med exemplarisk Opmærksomhed paa Bellinis Cavatine, rigtignok ikke uden at der af og til viser sig et lystigt Blink i hans halvt tillukkede Øine.

Natalies Stemme er noget skarp, hendes italienske Udtale haard, hendes Foredrag af den lidenskabelige Arie indskrænker sig til strengt at følge Forskrifterne *pp., cresc., ritard.* og saa videre, selv paa det Sted, da den elskovsfulde Elviras Begeistring naaer sit Høidepunkt i Ordene: »*Vien ti posa — vien ti pose sul mio cor!*« ophører hun ikke et Øieblik at slaa Takt med den høire Haand.

Efter denne brillante Kulmination afbryder della Seggiola hende. Fuhrwesen tager Hænderne fra Tangenterne, Natalie retter et spørgende Blik paa Læreren, denne tager sig en Pris, ryster paa Hovedet.

»*Très bien, mon enfant,*« — det er overflødigt at bemærke, at den stolte Russerinde ikke synes om denne familiære Tiltale — »*très bien, mon enfant,* De synger fortræffeligt i Takt, men nu skulde De arbeide paa at bringe mere Liv i Deres Foredrag. Betænk Situationen — halvt fortumlet af Elskov og Længsel raaber De ud i Natten: ,*Vien ti posa sul mio cor. . . .*' De maa gjengive det — hvorledes skal jeg udtrykke mig — mere overbevisende, omtrent saaledes —«

Fuhrwesen hamrer Accompagnementet, della Seggiola strækker Armene ud ligesom Englevinger, lægger Hovedet lidt tilbage og fløiter:

»*Qui la voce!*«

Man kan mene om hans Undervisningsmethode, hvad man vil, men hans Sangkunst maa Enhver, som endnu finder Behag i de gamle italienske Traditioner, anerkjende.

Og Prins Zino, som, musikalsk Epikuræer ud til Fingerspidserne, er imod Alt i Musiken, hvad der er kluntet og ufordøieligt — Prins Zino, for hvem Mozart er Musikens Gud og Rossini hans Profet, stryger sig med inderlig Fornøielse om Skjægget og raaber: »Bravo!« og della Seggiola bukker.

Undervisningen frembyder endnu flere interessante Momenter.

Signore Trevisani, Barytonen fra Florents, synger en meget bedrøvelig Sang med det Omkvæd:

»Maladetto sulla terra,
Condannato nel ciel sarò.«

Den lille Sopransangerinde synger *»Plaisir d'amour«*, og Zino med fuldendt Alvor en Skala, af hvilket det fremgaaer, dels at han er den tredie Baryton i Syngeskolen — della Seggiola havde haabet paa en Tenor — og dels at han ikke kan læse Noder. Della Seggiola roser forøvrigt hans smukke Timbre og spørger, om hans ikke maa sende en Lærer hjem til ham for at raade Bod paa hans musikalske Uvidenhed, hvorpaa Frøken Fuhrwesen erklærer sig rede til at give Fyrsten Undervisning i Nodelæsning. Han lader, som om han har overhørt dette heroiske Forslag og seer forbi hende, hvorved han øieblikkeligt gjør dette overordentlig forfængelige og irritable Fruentimmer til sin Dødsfjende.

Glanspunktet i Ensembletimen danner Slutningsnummeret — den berømte Duet mellem Don Juan og Zerline, foredraget af Signore Trevisani og Natalie Lipinsky.

Det vilde falde vanskeligt at tænke sig en mere bedrøvelig Don Juan end den unge Mand fra Florents. Han har idag barberet sig, maaske forat hædre sit Parti, hans Kinder ere overkradsede med røde Streger, som hos en tydsk Ungersvend, der i sit eget Ansigt fører Bog over sin Tapperhed, hans Haar, der er kunstnerisk vildt i Panden og ved Ørene, falder bagtil ned over Frakkekraven. Paa nær en græsgrøn Slips er han helt sortklædt ligesom Pagen i »Mallbrouk«, hans Dragt — aabenbart af antikvarisk Oprindelse — stammer fra samme Sted som hans Søstres Hatte — fra Temple.

Ikke lidt trykket af den stolte Zerlina, snører hans Hals sig sammen i den Grad, at hans i og for sig smukke og klangfulde Stemme trænger saare hæs og miserabel frem mellem hans tørre Læber. Uagtet Natalie ogsaa denne Gang synger korrekt i Takt, lyder Unisonostederne dog alt andet end enstemmige, hvorfor della Seggiola raader de to Kunstnere til at holde hinanden i Haanden. Mademoiselle Lipinsky trækker sig endnu længere bort fra sin Don Juan end før og rækker ham Fingerspidserne.

Della Seggiola lader Duetten gjentage tre Gange, gjør sit Bedste for at bringe den i Gang, beder venligt Zerline om at være lidt mere koket, opfordrer Don Juan til at være noget mere forførerisk — forgjæves. Zerline trækker Mundvigerne ned og stirrer hen paa Væggen, Don Juan kløer sig bag Øret. Duetten lyder værre og værre. Yderst ærgerlig over dette Resultat, hvis Aarsag hun udelukkende søger i Signore Trevisanis Keitethed — siger Natalie tilsidst til den unge Florentiner:

»De skal ikke plage Dem mere dermed — det gaaer ikke!« Og henvendt til sin Fætter: »Zino, Signore Trevisani er hæs; vi have jo ellers pleiet at synge Duetten sammen — forsøg det engang!«

»Hvis der blot er Tid til det!« siger Zino med den mest elskværdige Redebonhed, idet han gaaer hen til sin Kusine.

Der er egentlig ikke længer Tid dertil — della Seggiola vilde oplyse enhver Anden end Fyrsten om, at Klokken allerede har slaaet tolv — ligeoverfor Zino gjør han ingen Hentydning til dette Faktum. Sulten og resigneret sætter han sig ved Siden af Klaveret og med Hænderne foldede over Maven, Blikket fæstet paa sine Støvlenæser, forbereder han sig paa for fjerde Gang at høre paa den velsignede Duet. Men — han lytter . . . alle de Tilstedeværende lytte, Alles Øine rette sig paa Prinsen, fra hvis Læber der strømmer en Vellyd, som man kun har hørt Mage til hos de første italienske Sangere i Verden.

Uden at tage videre Notits af Zerline bemærker della Seggiola, da Duetten er endt:

»Synger de maaske ogsaa Serenaden?«

»A peu près,« siger Zino, hvorefter Fuhrwesen slaaer den an, og han istemmer den.

Sangerne af den nye, høidramatiske Skole, Wagners Fortolkere, slynge Tonerne ud i Publikum — Prins Zino smiler dem til sine Tilhørere, og at der blander sig en god Dosis Ironi i hans Smil, giver kun hans Foredrag forøget Tiltrækning. Med rank men utvungen Holdning, Hænderne i Lommerne paa sin Jakke, Hovedet let kastet tilbage, er han den mest ægte Personifikation af den letsindig hovmodige Bonvivant — af Mozarts Don Juan, som Mesteren havde kunnet drømme om.

Da han er færdig, styrter Miss Frazer taareoverstrømmet henimod ham, udstrækker begge Hænder og udbryder: *»Merci . . . Merci!«*

Stella klapper leende og Signore Trevisani stirrer paa ham, som om han vilde lære Kunsten af ham. Men della Seggiola spørger:

»Hvor har De lært at synge, *mon prince?*«

»Overalt.«

»Og af hvem?«

»Af Ingen!«

»Det er det Rette!« udbryder della Seggiola i ren Kunstnerenthusiasme, glemmende al Humbug. *»Car entre nous soit dit, le chant ne s'apprend pas!«*

Og da Fyrsten leer og tvertimod haaber endnu at høste megen Nytte af Maëstro'ens Sangkunst, svarer denne med sin Nations medfødte Courtoisi:

»Hvis De vil hjælpe mig med at gjøre de her forsamlede Herskaber Sangens Skjønhed begribelig, saa skal De altid være velkommen, *mon prince* — men lære Dem noget, det kan jeg ikke.«

*

Undervisningen er endt. Zino hjælper Stella og sin Kusine Overtøiet paa, siger med sit straalende

Smil og et venligt Haandtryk Farvel til della Seggiola, nikker meget kort til Resten af de Tilstedeværende og forlader Salen tilligemed sine to Damer.

»Et charmant Menneske, denne *principe Capito* — jeg har i sin Tid undervist hans Søster. Og han kan synge som Mario i hans bedste Dage,« siger della Seggiola og gnider sig fornøiet i Hænderne.

»Jeg har allerede truffet ham i Wien,« siger Frøken Fuhrwesen i en harmfuld Tone, »han er rigtignok en Italiener, men Hovmodet, det har han lært i Østerrig.«

XXVI.

Naar Undervisningen er endt, saa kjende Eleverne fra della Seggiolas Cours hverandre ligesaalidt, som Folk, der ere trufne sammen paa Jernbanen, kjende hverandre, saasnart de ere stegne ud af Coupéen. Sopransangerinden med sin sjudskede Duenna i et langt Shawl af imiteret indisk Kashmir — Italieneren med sine to Søstre — han har en ved hver Arm — Alle fare de afsted som Blyet fra en sprungen Bombe.

Med et kaad Smil om Læben gaaer Capito ved Siden af de to unge Piger, sagte nynner han:

»*La ci darem la mano!*«

»Du har virkelig sunget kjønt idag,« bemærker Natalie efter en kort Pause, »della Seggiola var helt begeistret.«

»Hm, hvad nytter det mig!« siger Zino og trækker paa Skuldrene. »Han har dog alligevel paa en høflig Maade vist mig Døren.«

»Han var bange for, at De skulde sætte Miss Frazer i Affekt — hendes Hjerte er i Forveien angrebet!« siger Stella med sin sædvanlige Mangel paa Frygt for prekære Emner.

»Strengt taget havde della Seggiola Ret,« siger Natalie, »det havde virkelig ikke passet sig for Dig at deltage i hans Kursus.«

»Besynderligt, hvor ofte de behageligste Ting i denne Verden ere upassende,« mumler Zino.

»Troer De virkelig, at det vilde være saa overmaade behageligt at høre os synge en og samme Arie tre Gange om Ugen?« spørger Stella munter.

Uden at give ham Tid til Svar udfritter Natalie ham paa følgende Maade om det Indtryk, han har modtaget af della Seggiolas Undervisningsmethode.

»Hvad mener Du om della Seggiola som Lærer?« spørger hun.

»Han synger meget smukt,« svarer Zino bestemt.

»Naa ja, men han er for lax som Lærer — ikke streng nok, anlægger en altfor ringe Maalestok for sine Elevers Præstationsevne.«

»Synes Du?« siger Zino. »Jeg har tvertimod fundet, at hans Fordringer langt overstige hans Elevers Evne.«

»Hvorledes det?« spørger Natalie noget stødt.

»Han har forlangt af Dig, at Du skulde være — koket, og af denne . . . hvad er det nu han hedder . . . Trappenti — at han skulde være forførerisk. Det turde, efter min Mening falde Jer Begge noget vanskeligt!« siger Fyrsten.

Natalie rynker Panden.

»Jeg har fundet della Seggiolas Bemærkninger idag høist upassende!«

»Ja vist, da Du sang en Elskovsarie, da han opfordrede Dig til at tænke Dig ind i Situationen — *c'est de la dernière inconvenance* — forresten overstiger ogsaa denne Fordring Din Præstationsevne — ialtfald efter hvad jeg kjender til Dig,« og med en af disse hurtige Vendinger i Samtalen, som man kun tilgiver ham, retter han Blikket paa hende og spørger med en spottende Latter, som om det dreier sig om noget meget Komisk, indtil Absurditet Umuligt: »Siig os engang — det interesserer sikkert ogsaa Baronesse Stella — Du er femogtyve Aar gammel —«

»Sexogtyve,« korrigerer Natalie.

»Altsaa sexogtyve — naa, har Du nogensinde været forelsket?«

Til Prinsens ikke ringe Forbauselse vender Natalie — som ved dette Spørgsmaal bliver blussende rød — Hovedet bort og fremstøder harmfuld mellem sine sammenbidte Tænder:

»*Vous êtes insupportable anjourd'hui!*«

»Ah, altsaa alligevel!« siger Zino og blinker lystig. »Det maa have været i et af de lithograferede Portræter, som hænge i Korridoren hjemme hos Jer i Jekatarinovskoe — Orlow eller Potemkin. Skade forresten, at Du rødmer saa sjeldent, det klæder Dig allerkjæreste.«

Ved det næste Gadehjørne skilles Stellas og Natalies Veie til stor Ærgrelse for Fyrsten, som naturligvis seer sig nødsaget til ogsaa at sige Farvel til den smukke Østerrigerinde. Men selv om han nu ikke længere kan have den Fornøielse at tale med Stella, saa vil han dog endnu en Stund glæde sig ved Synet af hende. Istedetfor at slutte sig til sin Kusine, foretrækker han at slaa ind i samme Retning som Stella og gaa parallelt med hende paa det modsatte Fortov.

Natalie, som lægger Mærke til hans Maneuvre, seer hovedrystende efter ham, inden hun dreier om Hjørnet.

»Hvad Nummer mon det er i hans Passioner?« tænker hun ved sig selv. »*Pauvre petite étoile — elle est bien gentille!* Jeg haaber, at hun vil være mere fornuftig end jeg!«

Imidlertid gaa Zino og Stella fredeligt henad hver sit Fortov i Rue des Petits Champs.

»Hvor hun har en kjøn Gang og en brillant Holdning!« mumler han ved sig selv og har ikke Øinene fra hende. »Der er en saadan Rhytme i alle hendes Bevægelser! Det er den reneste Øienmusik! Og saa, *quel bouquet de couleur*, det blege Ansigt med de sorte Øine og de røde Læber, dernæst det guldglinsende Haar til Pelsens rødlig brune Skjær . . . hun er henrivende!«

Zino er en af de Mænd, hos hvilke Sandseligheden bliver forfinet og idealiseret ved at blandes med en ren kunstnerisk æsthetisk Følelse for det Skjønne. At dyrke det Skjønne er, som han ofte tilstaaer for sig selv, hans specielle Privatreligion, de Paroxysmer af akut Sværmeri, som denne Kultus i tidligere Tider medførte hos ham, ere forlængst blevne mere og mere sjeldne. Men idag mærker han aldeles bestemt, at han kan vente et nyt Anfald.

»Bah, det vil gaa over,« siger han til sig selv, »ligesom disse Anfald altid gaa over — det kan ikke føre til noget — *mais tout de même*, hun er henrivende!«

Saaledes gaa de Begge henad Gaden — han fæstende de skjønhedsdrukne Øine paa hendes smukke og poetiske Skikkelse, hun — som han selv ikke uden Fortrydelse bemærker — fuldstændig glemmende hans Nærhed, indvævet i sine egne Tanker! Imellem dem, rundtom dem pulserer Storstadens Liv og Tummel; paa Fortovene kjønt friserede Arbeidersker i nette sorte Kjoler og uden Hat, to eller tre i Følge, de komme fra Frokost eller gaa til Frokost, Mænd i tilsmudsede, graahvide Bluser, Tjenestepiger med hvide Kapper, Englænderinder med lange Tænder, og Parisere af enhver Art — Alle hige de mod et Maal, som kun de selv kjende; midt paa Gaden et Virvar af de forskjelligste Kjøretøier, lige fra smaa, med Fisk, Blomster, Grøntsager eller Appelsiner belæssede Trækvogne, som Kvinder med bøiet Ryg slæbe henad Kjørebanen, til Omnibusserne, der, store som lave Huse, med Imperialen ragende op over Mezzaninvinduerne, ere forspændte med de stærkeste Heste. Hist og her løber En bagefter dem — en forpustet Sproglærerinde, som Konduktøren griber fat i og haler op paa den bagerste Platform — eller en Notar med sin Mappe under Armen, der med en Abes Behændighed klattrer op ovenpaa.

Der er propfuldt ovenpaa. Ved Siden af nøgterne Forretningsfolk med glatragede Kinder og tykke, pølseagtige Overskjæg, sidde, blege og magre, alleslags Bohêmer, halvt Kunstnere, halvt Studenter med sørgmodige Øine i de af billige Fornøielser trætte Ansigter, en mærkelig, ægte parisisk Menneskeart, altid begeistret for enhver Afvexling, hvad enten det gjelder et Bal hos Bullier eller en Regeringsomvæltning — en letsindig sprudlende, letbevægelig Familie, som man godt kunde kalde Kulsyren i Paris i Modsætning til den sørgelige, som er dens Bærme. Og ved Siden af de hovedstadsmæssigt afsted farende Omnibusser rulle med brede, klodsede Hjul, langsomt, møisommeligt, sværtbelæssede — smalle Kærrer, foran hvilke der er spændt lange Rækker af vældige, hvide normanniske Heste med blaa Faareskind paa Ryggen og smaa Klokker om Halsen — Klokker, der klinge enfoldigt landlige ind i Paris' dæmoniske Virvar ligesom rene Børnestemmer ind i et Bacchanal. Svære normanniske Kuske med store hvide Bulehatte gaa ved Siden af dem og se hovedrystende ned paa de dels fornemme, dels usle Smaafolk i Paris.

Det blaaligt grelle Januarsolskin lægger sig over det Altsammen; gjennem den friske, kolde Luft svæver Duften af Appelsiner, Fisk og Blomster. Stella standser ved en Blomstervogn for at kjøbe en Bouket Violer. Zino staaer stille for at iagttage hende. Gjennem Gadetummelen kan han rigtignok ikke forstaa, hvad hun siger, men midt igjennem det vildt larmende Middagsvirvar, den store Byes lydelige Pulsslag, som altid ere stærkest paa denne Tid af Dagen, hører han afrevne Toner af hendes blødt kvidrende Fuglestemme. Hvor venligt hun smiler til den gamle Blomstersælgerske!

»Hvis hun smilede saaledes til mig, vilde jeg sende hele Blomstervognen hen til hende. Mon jeg tør sende hende en smuk Bouket i Morgen?«

Stella tager netop med en allerkjæreste Hovedrysten sin Portemonnaie op, da en svær Omnibus kommer kjørende og unddrager hende Zinos beundrende Blikke. Efter Omnibussen følger en Kærre, saa nok en Kærre, saa en til — endelig er Udsigten atter fri — men hvor er Stella? Der staaer hun, bleg, bevæget, med sænkede Blikke ved Siden af en høi, mager sortklædt Kvinde med en lille Pige ved Haanden, en Kvinde med gyldent Haar og Træk, der i deres falmede, af mange bittre og smertelige Erfaringer skærpede Skjønhed endnu have en paafaldende Lighed med Stellas nydelige Profil.

»Hvordan kommer Stella dog til dette Bekjendtskab?« spørger Fyrsten sig selv; men førend han endnu er kommen paa det Rene med, hvor og naar han tidligere har seet denne Dame, ere Stella og den Fremmede i Forening forsvundne i en lille Kagebutik.

XXVII.

Lad Kvinderne end i deres Ungdom med nok saa megen udfordrende Dristighed kaste deres Kappe over Møllen, naar de blive tilaars, og Skjæbnen tegner dem den første Rynke i Ansigtet, slaaer sikkert den Stund, da de gaa ud for at lede efter Kappen. Saa trænge de til en Veninde, som pynter Kappen op, hjælper

dem med at faae den til at sidde og, hvad der betyder endnu mere, troer paa Kappens Renhed og gjør deres Bedste for at overbevise Andre derom.

Stase har paataget sig at spille denne Rolle ligeoverfor Fyrstinde Oblonska. Og hvad er hendes Løn derfor? Udmærket Kost, udmærket Bolig og Betjening i en feagtig indrettet Leilighed, en Mængde Foræringer og — fraregnet nogle hos Damer i Fyrstindens Stilling uundgaaelige Udbrud af lunefuld Pirrelighed — en meget hensynsfuld Behandling.

Af alt dette fremgaaer det tydeligt, at det efter hendes Mands Død for tre Aar siden maa være gaaet svært nedad Bakke med Madame Oblonska, ellers vilde hun neppe offre saa meget paa en halvveis anstændig Persons Støtte.

Men hun har sandelig ogsaa havt Uheld med sig, den stakkels Fyrstinde Sophie. Dengang hun for tre Aar siden som Enke med en kolossal Formue vendte tilbage fra St. Petersborg, havde hun haabet at kunne udjevne alle fordums Uregelmæssigheder i sin Tilværelse ved et Giftermaal med Zino Capito. Men Zino viste sig ikke tilbøielig til at gaa ind paa hendes Plan. To Maaneder efter Fyrstens Død var han brouilleret med hende.

Det var den efterfølgende Vinter, at Sophie Oblonska begik den mindeværdige »Uforsigtighed«, ved hvilken hun mistede sin sociale Stilling engang for alle. Ved Rouletten i San Carlo gjorde hun Bekjendtskab med en ung Ungarer, der blev præsenteret for hende som en Conte de Bethenyi. Han var ung, fyrig, bar maleriske Pelskraver og Snorefrakker, som klædte hans kjønne, brune Zigeunerfysiognomi godt, kastede sine Penge ud ad Vinduet og spillede Klaver. Sophie Oblonska var altid modtagelig for Musik. Hun begeistrede sig for den maleriske Ungarer med en Lidenskab som hos en Fyrgetyveaarig, der har lidt en Skuffelse. Kompromitteret ved et ubehageligt Tilfælde, forlovede hun sig med ham i den Hensigt at rehabilitere sig ved et Giftermaal. Saa dukkede pludselig forskjellige Esterhazy'er og Zichy'er op i San Carlo, mødte Fyrstinden, hvem de kjendte, ved hendes Forlovedes Arm i Spillebankens Anlæg, hilste paa hende og sendte hendes Ledsager et besynderligt Blik. Efterat de vare komne forbi, hørte Sophie dem le.

En Time efter vidste hele Monaco, at Fyrstinde Oblonska havde forlovet sig med en Fægtemester fra Klausenburg, som fornylig havde vundet titusinde Mark i det sachsiske Lotteri. Samme Aften satte Caspar Bethenyi sine sidste tusinde Francs paa Nummer niogtyve, maaske fordi den niogtyvende Januar var hans Fødselsdag — og tabte.

»Figaros« Korrespondent skrev en underholdende Artikel om Episoden, og Fyrstinde Oblonska var engang for alle umulig — hun havde gjort sig latterlig!

Verden opfattede Historien komisk, saa komisk, at der endog blandede sig en ikke ubetydelig Dosis Spot i den Medlidenhed, som man skjænkede den stakkels Fægtemester, der i Fremmedbogen simpelthen havde skrevet sig som C. Bethenyi og, som det senere viste sig, halvt imod min Villie blev forført til sin Eventyrrolle, da han var bleven adlet af Opvarter og Journalister.

Det var to Aar siden; efter den Tid havde Oblonska forgjæves søgt paany at faae Fodfæste i Selskabet. Man undrede sig over, at hun, forstødt af den vestevropæiske »Verden«, ikke trak sig tilbage til St. Petersborg; men dette havde maaske ogsaa sine Grunde!

En anden letsindig Kvinde med hendes enorme Midler vilde maaske have sat sig ud over alt dette og levet saa fornøieligt, som det blot lod sig gjøre. Men hendes Naturel havde altid været tungt og hendes yppige Temperament blandet med en vis, sporadisk opdukkende Anstændighedsfølelse. Hun greb efter Alt, hvad der kunde forsone hende med Verden.

Hendes Livs hele Længsel samlede sig i Ønsket om et standsmæssigt, anstændigt Giftermaal. I det Fjerne foresvævede Edgar v. Rohritz hende som den Ridder Georg, der var bestemt til for hendes Skyld at kappe Hovedet af Fordommens Drage.

Visse Mennesker, især Kvinder forstaa at retouchere deres Erindringer med samme Kunstfærdighed som den, hvormed moderne Fotografer retouchere deres Fotografier — saa at der bliver meget lidt tilbage af det oprindeligt i deres Hukommelse udkastede Faktum.

Sophie Oblonska bortretoucherede af sine Erindringer Alt, som mishagede hende deri. Hun talte saa meget om sin Dyd, at hun tilsidst selv troede derpaa.

Imidlertid opførte hun sig mønsterværdigt og kjedede sig forfærdeligt.

Klokken er fem, de sølvindvirkede Gardiner i Fyrstinde Oblonskas Salon ere allerede trukne for. Lamperne udbrede et mildt og behageligt Lys. Kammertjeneren har lige bragt Theen ind. Paa en smuk, japanesisk Bakke funkle slebne Krystalflasker med sød Vin ved Siden af Sølvsamowaren. Paa sirlige Tallerkener af Sèvresporcellain, appetitligt ordnede, afvexle guldgule Foisgrasbrød med Fondants fra Gouache og Petitsfours fra Rebattais.

Det er Fyrstindens Modtagelsesdag.

At hun ligeoverfor Stase desto fuldstændigere ignorerer sin skjæve Stilling, jo længere hun er sammen med den gamle Jomfru, at hun som Forklaring for sit ensomme Liv giver den, at hun frivilligt har trukket sig tilbage fra den hende modbydelige, hule Selskabshvirvel, er det

vel ligesaa unødvendigt at sige, som at Stase, uden ved et Ord af Fyrstinden at være bleven opfordret dertil, alligevel har følt sig forpligtet til at danne en ny Omgangskreds for Sophie.

Den »Kreds«, hun har faaet samlet, bestaaer foreløbigt af et Par rige Amerikanere, som nylig ere havnede i Paris, og af Kunstnere.

Sophie har en særlig Forkjærlighed for Kunstnere; de ere, paastaaer hun, saa helt anderledes, langt mere friske, livlige og behagelige at omgaaes end hendes egne Standsfæller, om hvis kjedelige Tomhed hun kan fortælle saa meget. Og hendes erklærede Yndling blandt hendes Kunstnerbekjendte er Pianistinden Fuhrwesen. Aa Gud, den eneste Beskjæftigelse, som Fyrstinden i denne Tid virkelig giver sig af med, er at søge efter Uregelmæssigheder hos Damer, som gaa for at være anstændige, og ved disse Efterforskninger gaaer Spillelærerinden hende tilhaande med genial Sporsans.

Iført en smagfuld, men alvorlig tarvelig Dragt, holdende en lille japanesisk Haandskjærm mellem sig og Ilden, sidder Fyrstinden nu lænet tilbage i en lav Fauteuil ved Siden af Kaminen, beklager sig over at lide af Migraine, og haaber, at der endelig ikke maa komme saa forfærdelig mange Mennesker som paa hendes sidste Modtagelsesdag.

Der gaaer et Kvarter, en halv Time, og der kommer Ingen. Stase er sulten, Foisgrasbrødene lokke saa fristende, men at begynde at spise vilde være det Samme som at tilkjendegive, at hun har opgivet ethvert Haab om Besøg; hun tør ikke opgive Haabet før Sophie.

»Stakkels Boissy« — det er Navnet paa en Maler, som Fyrstinden protegerer — »stakkels Boissy, han har bestemt ikke havt Mod til at komme, han skammer sig lidt over sin Kone. *Mon dieu,* han aner sagtens ikke, hvor overbærende jeg er overfor Kunstnerhustruer. Jeg mener nu, at det sømmer sig for os Damer at opdrage Kunstnerhustruer for deres Mænd. Jeg veed nok, at man i Almindelighed ikke modtager Konerne — men jeg finder det smaaligt, og jeg hader al Smaalighed.«

Der gaaer endnu et Kvarter — Stase kunde godt skrige af Sult.

»En af Fanes maa bestemt være bleven syg,« bemærker hun, »ellers vilde de nok være komne. Jeg maa se efter, hvad . . .« Men Sophie falder hende utaalmodig i Talen.

»Skjænk mig en Kop The,« befaler hun.

Theen er bleven kold og ram af den lange Venten paa Gjæster, som ikke komme. Sophie finder den afskyelig og giver Stase Skylden.

Stase trøster sig over Venindens lunefulde Uretfærdighed ved at drikke to Glas Madeira og spise tre Foisgrasbrød og mindst en halv Snes Smaakager.

Imidlertid bemærker Sophie gabende:

»Jeg kan ikke sige Dig, hvor glad jeg er over, at der Ingen er kommen. Menneskene ere mig saa kjedsommelige — jeg svælger i min Ensomhed . . . Og at tænke sig, at de dog snart ville tvinge mig til at opgive den! Jeg maa endelig aflægge en Visit hos vor Gesandts Frue!«

Til Trods for sin forbausende Snylteraplomb tier Anastasia dog forlegen til dette Punkt i Samtalen.

»Du saae hende jo forleden i Bois,« vedbliver Oblonska i en ærgerlig Tone.

»Jo, Du viste mig hende.«

»Naa ja, Du lagde da vel Mærke til, hvor stivt hun hilste mig — det er ikke underligt! Hun maa have hørt, hvor længe jeg har opholdt mig i Paris, uden at indfinde mig hos hende.«

»Jeg har altid sagt, at Du er altfor meget en Træl af din Hang til Ensomhed,« fløiter Stase; »man kan overdrive alting.«

»Aa, Verden er mig forhadt,« erklærer Sophie sententiøs.

Saa hører man det ringe ude i Korridoren.

»Utaaleligt!« udbryder Sonja. »Jeg haaber da, at der ikke kommer Nogen nu og forstyrrer os!« Og med et Blik i Speilet over Kaminen begynder hun ivrig at rette paa sin Jabot og sine Pandekrøller.

Kammertjeneren slaaer Fløidørene op og melder: »Mademoiselle Urwèse —« hvilket aabenbart er en fransk Radbrækning af Fuhrwesen — derefter, noget mere kobberfarvet end ellers paa Grund af den skarpe Nordenvind, med Pandelokker ned til Øienbrynene, en Slags gulrød Negerturban paa Hovedet, forresten iført den bekvastede Waterproof, træder Spillelærerinden ind.

»Det er kjønt af Dem, det er virkelig charmant, min kjære Fuhrwesen!« udbryder Fyrstinden, idet hun hurtigt dølger sin Skuffelse. »Det er idag min Jour, men jeg har ladet mig negte hjemme for alle Fremmede, absolut Alle,« forsikkrer den fantasirige Fyrstinde, derpaa tier hun pludselig og streifer Stase med et uroligt Blik. Men Stase har forlængst vænnet sig til at lade deslige Rhapsodier svirre forbi sine Øren uden at blinke — hun fortrækker ikke en Mine og Oblonska vedbliver: »De var den Eneste, som jeg havde paalagt Baptist at lade komme ind . . . Tag nu Tøiet af, for De bliver naturligvis og spiser med os, lille Fuhrwesen, ikke sandt?«

»Hvis Deres Høihed tillader det,« siger Fuhrwesen underdanig og kysser Fyrstindens Haand.

»Sæt Dem nu hen til Ilden og varm Dem. Anastasia« — over Skulderen, i en slæbende Tone —« skjænk hende et Glas Madeira — De faaer ikke andet nu, kjære Fuhrwesen, jeg tillader ikke, at De ødelægger Deres Appetit. Der

venter os en udmærket Diner.« — »Deres Høihed er virkelig altfor naadig,« forsikkrer Spillelærerinden — »nei, hvor den flaskegrønne Robe klæder Deres Høihed! Veed Deres Høihed, hvorledes Fyrst Olary forleden betegnede Dem? *La Vénus de Milo habillée par Worth* — et glimrende Mot, ikke sandt?« Og Spillelærerinden seer sværmerisk paa Oblonska.

»Ja, ja, De er forelsket i mig, lille Fuhrwesen, det er en gammel Historie,« udbryder Fyrstinden leende; »men fortæl mig nu noget Nyt, De veed altid saa Meget. Ingen ny Skandale i Faubourg?«

»Jeg maa først tænke mig om,« mumler Frøken Fuhrwesen tankefuld; »ja, hvad Nyt er der nu . . . Apropos, nu falder der mig noget ind . . . men Haaret vil reise sig paa Deres Høiheds Hoved . . . jeg havde aldrig anet en saadan Fordærvelse hos unge Piger af de saakaldte bedre Klasser.«

»Fortæl, fortæl!« udbryder Fyrstinden.

»Hm, men først maa jeg da vide, om jeg ikke saarer Frøken Anastasia,« yttrer Spillelærerinden diskret. »Staaer den lille Meineck ikke i et nærmere Venskabs- eller Familieforhold til Dem, Frøken v. Gurlichingen?«

»Aldeles ikke,« forsikkrer Anastasia, »jeg har tilbragt et Par Uger under Tag med hende, uden at nærme mig hende — hun har altid været mig usympathethisk.«

»Meineck . . . Meineck?« siger Oblonska og trækker Øienbrynene iveiret. »Det er jo den lille Person, som Du har fortalt mig om, der havde forelsket sig i Rohritz?«

Anastasia nikker.

»Den unge Dame besidder aabenbart et letfængeligt Hjerte,« bemærker Fuhrwesen haanligt, »nu banker det allerede igjen for en Anden, og det er Fyrst Lorenzino Capito.«

Oblonska seer paa sine Negle, ligesom hensunken i Tanker, Anastasia hvisler:

»Dette forekommer mig dog at være et temmelig haabløst Sværmeri Men hvordan er Du forresten kommen paa Spor efter denne Hjertehemmelighed?«

Fuhrwesen trækker Veiret dybt.

»Som De veed, besørger jeg Klaveraccompagnementet i della Seggiolas Kursus. Den lille Meineck har besøgt Kursus'et i to Maaneder — Selskabet der er temmelig blandet, især hvad den mandlige Del angaaer. Men hvem lader sig saa pludselig indmelde i Kursus'et, hvem møder igaar i Ensembletimen? Aa, det er altfor latterligt! Under Paaskud af at ville lære at synge . . . Fyrst Lorenzo Capito!«

»Hvad siger De!« udbryder Stase.

»Ja, Fyrst Capito,« gjentager Fuhrwesen, »han seer alle de Tilstedeværende over Hovedet, sætter sig ved Siden af Meineck og taler hele Tiden med hende. Hvad siger De til det, mine Damer?«

Stase sukker og Oblonska yttrer:

»*C'est bien extraordinaire!* Jeg havde virkelig ikke troet, at denne ubetydelige Person kunde indgyde Capito selv en blot forbigaaende Interesse.«

»Jeg kjender Fyrst Capito,« forsikkrer Fuhrwesen, »jeg traf ham hos Grevinde Thierstein i Wien — han havde det forfærdeligste Rygte overfor Damer. Forat fordrive en Timestid er enhver ung Pige ham god nok!«

»Ja, han er et forfærdeligt Menneske,« sukker Fyrstinden, »jeg havde ingen Anelse derom. Han kom temmelig meget i vort Hus, medens min Mand levede. Overfor mig har han naturligvis aldrig taget sig Friheder.«

»*Cela va sans dire!*« udbryder Stase.

»Ja, Du kjender mig jo, en venskabelig Omgang — ja — jeg gjør mig ikke bedre, end jeg er — en lille Flirtation med en interessant Mand, aa ja,« fantaserer Fyrstinden, »men Alt, hvad der gaaer ud over det . . . er mig ligefrem ufatteligt!«

»Den lille Meineck lader ikke til at tage det saa nøie,« siger Fuhrwesen med et satanisk Smil, »jeg hørte meget godt, at hun i Sangtimen aftalte et Rendezvous i Louvre med Fyrsten.«

»Et Rendezvous!« udbryder Sophie forfærdet. »Det er dog virkelig . . . og veed De, om Capito har indfundet sig?«

»Ja, jeg overbeviste mig derom,« forsikkrer Fuhrwesen; »samme Formiddag efter Sangtimen gav jeg Undervisning i Nærheden af Louvre. Efterat have besørget den, havde jeg netop lidt Tid tilovers. Ganske vist kjender jeg Musæet ud og ind, da jeg pleier at træffe en af mine Bekjendte der. Jeg seer slet ikke mere paa Billederne, de kjede mig allerede til Døde, men Louvre er dog altid et behageligt Sted, naar man vil varme sig. Altsaa gaaer jeg derop, bliver staaende et Øieblik foran et af Varmeapparaterne i Salle La Caze — passiarer med en Englænder, som kopierer en Ribera. Saa vender Englænderen sig pludselig om, som en Mand vender sig om efter en smuk ung Pige — jeg vender mig ogsaa om — hvem seer jeg — Mademoiselle Stella med sit gule Haar og sin Sealskinstrøie! Siig mig nu, mine Damer, hvorledes kan en Person i Meineck'ernes usle Formuesomstændigheder — jeg kjender jo deres pekuniære Vanskeligheder fra Zalow — faae sig en Sealskinspels og ovenikjøbet en ægte; en anden En maa spare sammen i tre Aar til en anstændig Waterproof!«

»Der er vel Nogen, der har foræret hende den«, siger Fyrstinden med et Skuldertræk og et ondt Smil; »men fortæl videre«.

»Hun gaaer lige igjennem Salen, uden at se paa Billederne, ligesom En, der kun er kommen for at træffe en Anden. Jeg spærrer hende Veien — og, skjøndt jeg ikke kan lide den hovmodige

lille Padde, tiltaler jeg hende: ‚*Ah baronne,* hvordan har De det?‘ Hun svarer kort, speider tilhøire og tilvenstre, siger tilsidst, at hun ikke kan opholde sig længer, da hun skal møde en — aa — naturligvis en Dame, hun smutter afsted — jeg seer efter hende — min Tid er omme — jeg begiver mig paa Hjemveien — hvem møder jeg saa i Galerie d'Apollon — Fyrst Capito . . . Naa, hvorfor han er gaaet hen i Louvre, kan man nok tænke sig; man kjender unge Fyrsters Kunstsans!« udbryder Fuhrwesen. »Hvad siger De til denne Fordærvelse?«

»Bundløs!« siger Fyrstinden forfærdet.

»Vi veed Allesammen hvad disse ‚uskyldige‘ Stævnemøder i Billedgallerierne føre til,« vedbliver Fuhrwesen, »næste Gang besøger hun ham i hans Hjem.«

»Aa, lille Fuhrwesen dog!« siger Oblonska med en affekteret Latter.

»Bah, jeg boer ligeoverfor Fyrsten i Rue d'Anjou, det skulde ikke undre mig, om jeg en skjøn Dag saae denne unge Dame spadsere ind i Nummer X . . .«

»Saa kommer De da strax og fortæller os det,« jubler Fyrstinden og trykker Frøkenens Haand. »Uh, hvor De er kold — er det muligt, at De endnu ikke er bleven varm — ja, De gaaer ikke varmt nok klædt —«

»Mit Overstykke er noget tyndt, men hvad skal jeg gjøre; Deres Høihed indseer nok, at jeg ikke er saaledes stillet, at jeg kan kjøbe mig en Sealskinspels.«

»De . . . Du, Anastasia, vær saa venlig og siig til Justina, at hun skal bringe mig mine to Vinterkaaber.«

Den tjenstvillige Anastasia kommer selv med Kaaberne, hvorpaa Oblonska opfordrer Fuhrwesen til at prøve dem. Uagtet den kortbenede Spillelærerinde er godt og vel et Hoved mindre end den høie Fyrstinde, og Kaaberne som Følge deraf slæbe efter hende ligesom Kroningskaaber, forsikkrer Oblonska alligevel, at de passe hende udmærket, ligesom syede til hende, hvorpaa hun forærer Fuhrwesen den ene af dem, et pragtfuldt Klædningsstykke af Velour frappé besat med Skunk.

Spillelærerinden kysser begge hendes Hænder og kaster sig paa Knæ for hende, Oblonska siger smilende:

»Vær dog ikke absurd, lille Fuhrwesen. Seer De, give bort — gjøre Folk lykkelige, det er min hele Lidenskab. Stase har faaet en Kaabe, De har faaet en anden — jeg beholder selv den tarveligste. Aa — jeg har jo altid kun levet for Andre!«

XXVIII.

»*Something are rotten in the State of Denmark,*« siger Edgar v. Rohritz til sig selv, da han, staaende ved Vinduet i sit Værelse i Erlachhof, seer ned i den tilsneede Have.

For sex Dage siden er han kommen til Erlachhof for efter Aftale at tilbringe Julen der. Den store Juletummel er nu forbi, Landsbybørnene, som have modtaget talrige Gaver af Kathrine og Freddy, som har faaet endnu flere, have allerede vænnet sig til deres nye Gjenstande; men det kjæmpestore Juletræ, rigtignok berøvet sine søde Sager, staaer endnu med en Rest af nedbrændte Lys og Guldpapirsnet ude i Gangen, og paa de brune Rammer om Staalstikkene i Spisestuen hænge endnu et Par grønne Grangrene, Rester af Juledekorationen.

Det har glædet Rohritz igjen engang at kunne tilbringe den smukke Fest ude paa Landet, det var Altsammen saa smukt og hyggeligt — men Atmosfæren har forandret sig i Erlachhof, den fordum berømte specielle Erlachhof'ske Gemytlighed er borte.

Den Modtagelse Edgar fik af Ægteparret var saa hjertelig som vel mulig; Ritmesteren er livlig, veltalende, næsten mere livlig og veltalende end sidste Sommer, men paa Kathrines Pande hviler en Sky.

Istedetfor den skarpe men aldrig andet end lystig godmodige Tone, i hvilken hun ellers pleiede at spotte over Ritmesteren stærke Udtalelser, bevarer hun nu ved saadanne Leiligheder en afparerende, passiv Taushed. Hun disputerer ikke længer med ham, er absolut utilfreds med ham, og, hvad der er Rohritz mest paafaldende, Ritmesteren lader ikke til at lægge synderlig Vægt derpaa.

Idag har Rohritz spurgt Kathrine, om det saa er bestemt, at Ritmesteren skal tage sin Afsked og engang for alle trække sig tilbage til Landet. Derpaa ere Kathrines smukke Øine blevne harmfuldt formørkede, og med en let Trækning ved hendes fine Næseboer har hun svaret: »Det lader til det! Han vil jo ikke mere høre tale om igjen at paatage sig Militairlivets Strabadser og har levet sig fuldstændig ind i denne dovne Godseiertilværelses Uvirksomhed.« Og da Rohritz ikke har svaret noget derpaa, udbryder hun ærgerlig: »Jeg veed, hvad De vil sige, De mener, at jeg kun har givet ham Valget mellem Familielivet og hans Carrière, hvad der hos et Menneske som han, hos hvem Familiefølelsen er stærk men Ærgjerrigheden lig Nul, vil sige det Samme som slet intet! Da jeg handlede saaledes, tænkte jeg, at han vilde leve paa Landet uden at sløves, jeg tænkte, at han vilde beskjæftige sig alvorligt med at offre sig for en politisk Virksomhed, repræsentere de sydslaviske Landsinteresser . . .«

»Ja saa,« siger Rohritz, »altsaa det ventede De af Les?«

»Ja!« udbryder Kathrine og bliver mere og mere varm, »ja, det ventede jeg af Hans,

og var berettiget til at vente det, da det ikke skorter ham hverken paa Energi eller Hoved!«

»Han har altid været bekjendt som en af de raskeste og mest begavede Officierer i Armeen,« siger Rohritz.

»Og det med Rette,« bekræfter Kathrine. »De har ingen Ide om den Energi han udfoldede i sin Tjeneste. Har De nogensinde været i Ungarn?«

»Ja, min naadige Frue, som Officier har jeg ligget to Aar i Weisskirchen.«

»Saa kjender De altsaa den forfærdelige ungarske Sommerhede — at aftale Spisesedlen med Kokkepigen og sidde rank ved Bordet udgjorde der Høidepunktet af min Præstationsevne — medens han, efter at være staaet op Klokken fire om Morgenen, for, medens det var nogenlunde kjøligt, at besørge Rideundervisningen, knap lagde sig en halv Time hele Dagen. Bestandig havde han noget at tage Vare paa, han beskjæftigede sig med hver enkelt Soldat og Hest i hele Eskadronen, fra Morgen til Aften undte han sig ingen Hvile, medens nu — nu bestiller han ingenting — slet ikke andet end at kjøre i Kane, af og til reparere et Stykke Legetøi for Drengen og læse dumme Romaner . . .«

Rohritz bliver fritaget for et Svar, da man i samme Øieblik hører den skarpe, klingre Lyd af store Kanebjelder. Med en kort, heftig Bevægelse vender Kathrine Hovedet om og gaaer hen til Vinduet.

»Allerede der igjen!« udbryder hun, da en smuk, korpulent, blond Dame i en omfangsrig Pels lader sig hjælpe ud af Kanen af den tililende Ritmester. Medens Kathrine med et meget mørkt Aasyn tager Plads i en Fauteuil for taalmodig at vente paa den Fremmede, trækker Rohritz sig tilbage under Paaskud af, at han maa skrive et presserende Brev.

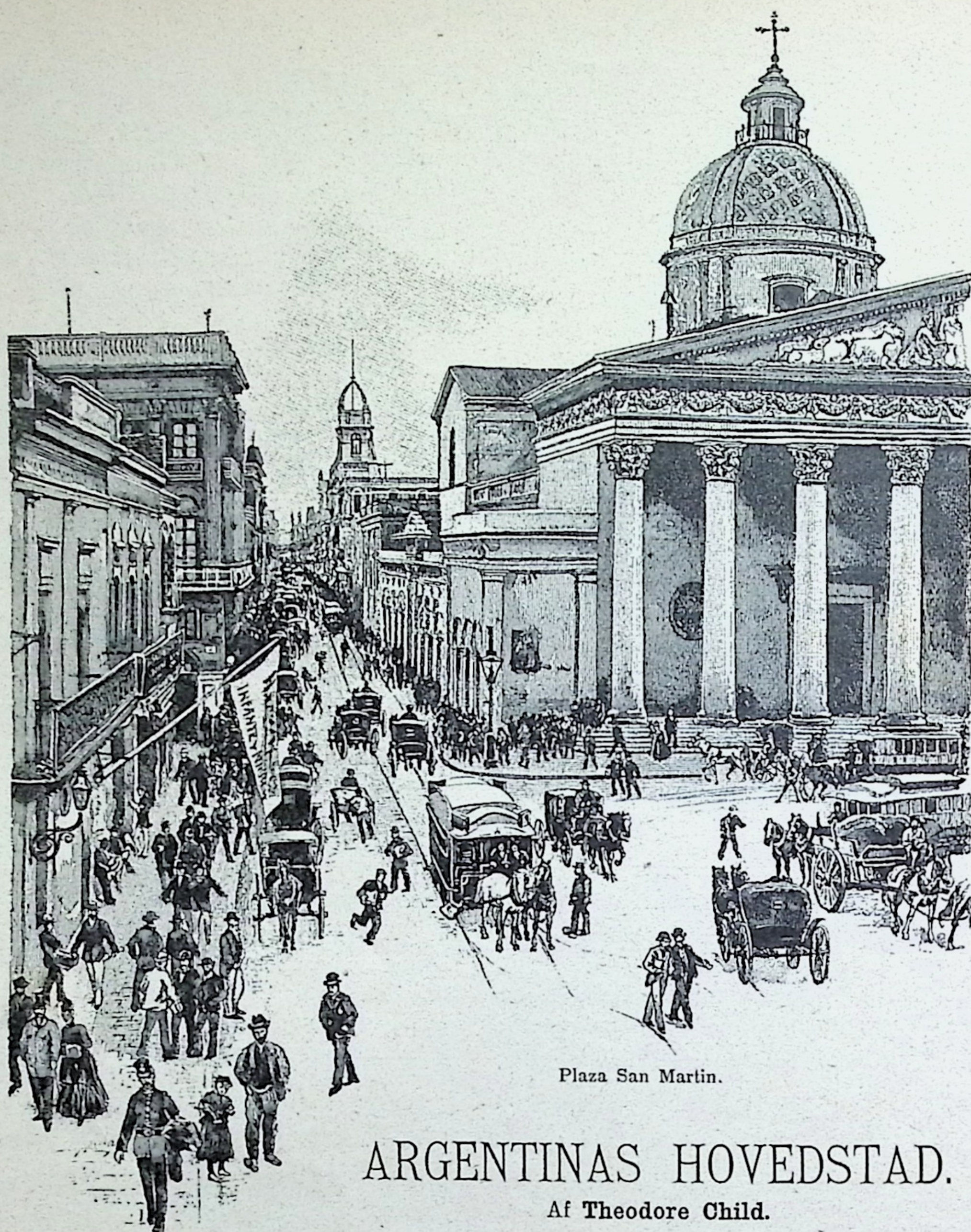
Men han skriver ikke noget Brev, sætter sig ikke engang hen til sin *writing desk,* men staaer ved Vinduet og seer paa Sneen. I Byen havde han fuldstændig glemt, hvor ren og hvid Sneen er efter sin oprindelige Natur. Han stirrer paa den som paa en Mærkværdighed, som om han saae den for første Gang. Paa Rosenbedene, paa Buskene, paa det gamle Lindetræ, overalt ligger den tykt — tykt!

Kun hist og her stikker en lille Gren en sort Spids frem af det hvide Dække — og Træernes Stammer ere allesammen delte i to Halvdele, en sort og en hvid.

Han tænker paa det Familiedrama, som forberedes i hans umiddelbare Nærhed. Det gjør ham ondt for Kathrine, uagtet hun tilskriver sig hele Skylden for de Ubehageligheder, hun har talt til ham om — smaalige, ærgerlige Ubehageligheder, som under visse Omstændigheder kunne være Forbud paa en stor Ulykke.

»Det er ogsaa En, der har stødt sin Lykke fra sig,« mumler han bitter, og samtidig tilføier han: »Hvis vi blot i rette Tid kunde se vor Lykke. Hvis den blot vilde sige til os: ‚Her er jeg, hold fast paa mig!‘ Men den ægte skjønne Lykke er ikke af en pralerisk Natur, taus og beskeden gaaer den ved vor Side og varmer og glæder os, uden at vi veed, fra hvem Varmen og Glæden er udgaaet.« (Fortsættes.)

Plaza San Martin.

ARGENTINAS HOVEDSTAD.

Af **Theodore Child**.

Med 8 Illustrationer.

Argentinerne gjøre Fordring paa Civilisation og Forfinelse, de ere stolte af deres Hovedstad, dens hurtige Opkomst og den Bekvemmelighed og Luxus, som udmærker Livet i Buenos Aires.* Denne Stolthed og Selvtilfredshed er fuldkommen berettiget, men ikke destomindre svarer Virkeligheden langtfra til de gjængse Skildringer. Den Fremmedes første Erfaring om Hotellerne er hans første Skuffelse. Med Undtagelse af Grand Hôtel, der staaer i Rang med tredie og fjerde Klasses Hoteller i Europa, ere alle de tredive eller fyrgetyve Hoteller indskrænkede, tarveligt meublerede, slet ledede og gjennemgaaende usle, urenlige og blottede for enhver Comfort. Ikke destomindre gjøre Eierne gode Forretninger. De forlange fra halvtredie til tolv Gulddollars pr. Dag for hver Person og deres Hoteller ere altid optagne. Mænd kunne undgaa en Del af Ubehagelighederne ved de almindelige Hoteller ved at søge hen til de store moderne *casas amuebladas,* saasom Deux mondes, Internacional, Sud Americana, Louvre, L'Universelle, der ere Hoteller uden Restaurationer. Maaltiderne kunne indtages i de forskjellige Spisehuse og Restaurationer i Forretningskvarteret, af hvilke de bedste ere Café de Paris, Mercer, Sportsman, Rôtisserie Française og Criterion. Der findes ogsaa en god tydsk Restauration,

* Buenos Aires ɔ: god Luft. O. A.

Aue Keller, udstyret i ny-middelalderlig Stil ligesom Raadhuskjælderen i Berlin. Ingen By i Sydamerika har bedre Restaurationer end Buenos Aires; og hvad Kjøkkenet andorer, kan man gjennem de halvtaabne Døre se fornemme Damer i kostbare Dragter og funklende af Juveler indsuge *Maté* og spise tarvelige Retter, som skrive sig fra Indianerne i Gran Chaco. Overdreven Luxus og liden virkelig Comfort, det er den Iagttagelse, man bestandig gjør i Buenos Aires, og den eneste Forklaring heraf er, at Argentinerne ikke føle Trang til Comfort. Hoteller og Restaurationer ere en god Maalestok for at bedømme Forfinelsen i et Samfund. Den Kjendsgjerning, at Hotellerne

Lecheros.

gaaer, kan Café de Paris maale sig med Pariser-Restaurationer af tredie Klasse. Disse Restaurationer ere imidlertid hovedsagelig besøgte af Fremmede og næsten udelukkende af Herrer. Det er yderst sjeldent at se en Dame spise til Middag i en Restauration, og seer man en, kan man være overbevist om, at hun er fremmed. Argentinerne søge til Hotellerne og spise enten ved Table d'hôte eller, hvad der er mere almindeligt, faae Maden bragt op paa deres Værelser, og naar man passerer de stærkt parfumerede Korri- i Buenos Aires ere slette og malpropre, Maden gyselig og Betjeningen skrækkelig, viser kun, at Publikum hverken øver Kritik eller gjør Indvendinger, at det ikke ønsker noget bedre, ikke fortjener noget bedre og faaer, hvad det fortjener.

Takket være Aabningen af den nye Darsena behøver den Fremmede, som ankommer til Buenos Aires, ikke længer at

underkaste sig den Tortur at blive landsat i smaa Baade eller Kærrer og at brandskattes af Baadførere og Dragere, hvis Udpresninger ikke ere begrænsede af nogen Taxt. Nu landsætte Floddamperne og Bugserbaadene Passagererne direkte ved Quaien, omtrent en halv Times Ridt fra Midtpunktet af Byen, og Kuskene ere de eneste, hvis Udpresninger man ikke kan undgaa. Men der klæber endnu mange Mangler ved Landsætningen og der trænges haardt til gode Politibestemmelser. Naar den Fremmede endelig befinder sig inde i Byen, forbauses han over de snevre Gader — de ere kun 40 Fod brede — de lave Huse, af hvilke mange kun have en Etage, den livlige Færdsel, Tummelen af Kærrer og Vogne og den uophørlige Passeren af Sporvogne, den ene bagefter den anden. Støien er bedøvende og bestaaer af Hjulenes Raslen og Hovslagene paa den ujevne Granit-Brolægning, som er fuld af Huller og Hjulspor, og fremfor alt af de skingrende Toner af Sporvogns-Hornene. Foran i hver Vogn, umiddelbart foran Kuskens Læber er anbragt et Kohorn, i hvilket han tuder med utrættelig Iver og aflokker det Toner, som paa engang minde om et spæd Barns Graad, Skrigene fra et Mester Jakel-Theater og en Katteconcert. Fra tidlig Morgen til Midnat gjenlyder enhver Gade, fra den ene Ende af Byen til den anden, af denne irriterende Støi. De fleste Sporvogne i Buenos Aires ere aabne amerikanske Vogne; de ere i Almindelighed haardt medtagne af Veir og Vind; Hestene ere smaa, indfødte Dyr, som aldrig blive striglede; de faae ikke andet end Grøntfoder og Hø og lugte ganske afskyeligt; Konduktørerne ere lurvede Karle af alle Nationaliteter, uden Uniform, og Kuskene høre til den laveste Klasse af Menneskedyr. Man bliver hvert Øieblik Vidne til det mest oprørende Dyrplageri. Da Brolægningen i de fleste Gader er yderst slet, bliver man rystet endnu mere i almindelige Kjøretøier end i Sporvognene, som hoppe, og støde henad de ujevne Skinner, svinge rundt med et Ryk og et Brag og fra Tid til anden løbe ud af Sporet. Der er ingen Grænse for Antallet af Passagerer i en Sporvogn. At holde sig fast ved en Rem og staa paa Trinet er Skik her ligesom i Nordamerika. Gaderne ere hvert Øieblik spærrede af Vogne, og midt inde i Byen kan man tyve Gange om Dagen se en hel Række Sporvogne og et Hundrede Kærrer og andre Vogne holde stille, sammentrængte i et Virvar, som først opløses i Løbet af tyve Minutter eller en halv Time. I Regnveir er Kjørebanen forvandlet til en Mudderpøl; Vandet bliver staaende i Hullerne og Hjulsporene og langsmed Sporvognsskinnerne; Hjulene skjære gjennem Mudderet og sprøite dette op paa Fortovene og Boutiksvinduerne; det eneste virksomme Beskyttelsesmiddel er gode Støvler og Regnfrakker. Paraplyer ere til ingen Nytte, da to Personer, som gaa ved Siden af hinanden, indtage hele Fortovets Bredde. Gaderne ere kortsagt utilstrækkelige for Færdselen i den moderne By.

Buenos Aires er inddelt i Firkanter eller *cuadras* af ensartet Størrelse, i Overensstemmelse med Reglerne i *Leyes de Indias*, givne i Escorial i det 16de Aarhundrede. Hver *cuadra* er 142 Kvadratyards og indtager saaledes et Fladerum af henved $4^1/_2$ Acres, og hele Byen indtager et Fladerum af 18,000 Hektarer eller 45,000 Acres. Længdegaderne løbe fra Floden mere eller mindre fra Øst til Vest og Tværgaderne fra Nord til Syd. Den centrale Længdegade, Calle Rivadavia, som løber fra Floden til Forstaden Almagro, deler Byen i to Dele, og idet den skjærer Tværgaderne, forandrer den deres Navne. Saaledes antager Calle Florida, naar den skjærer Rivadavia og fortsættes mod Syd, Navnet Peru, og ligesaa med alle de andre. Forsiderne af hver to *cuadras*, en paa hver Side af Gaden indeholder et hundrede Numre, 50 paa hver Side; saaledes indeholder den første *cuadra* Numrene fra 1—100, den næste 101—200, den tredie 201—300 og saa fremdeles. Det er saaledes let at beregne Afstanden til et givet Sted. Nummer 3091 maa t. Ex. findes i den 31te *cuadra*. Intet kan tænkes mere ensformigt end at gaa gjennem disse snevre, snorlige, endeløse Gader, som for Størstedelen frembyde den samme interessante Udsigt og de samme kjedelige Facader ligefra Nr. 1 til Nr. 4000, da Øiet endelig skuer ud over Forstædernes graa og

afsvedne Marker. Kun i de ny Dele af Byen, i nordlig Retning, er der skeet den Forandring, medens man iøvrigt har bibeholdt Cuadra-Systemet, at Hovedgaderne ere blevne mere end dobbelt saa brede, og smukke Veie anlagte og beplantede med skyggefulde Træer, med Pariserboulevarderne som Forbillede. Hertil høre Avenida de la Republica og de la General Alvéar, Calle Santa Fe, Rodriguez Peña, Belgrano og Callao samt Boulevard Corrientes, hvor der i de sidste Aar er bleven opført mange smukke Bygninger. I alle disse Gader og Boulevarder kjøre de uundgaaelige Sporvogne, sædvanlig paa Enkeltspor, da Pladsen ikke tillader Dobbeltspor. I 1890 benyttede de sex Sporveisselskaber i Buenos Aires 199,378 km. Spor, 342 Vogne og 5,882 Heste. Tourene i de tre første Maaneder af Aaret beløb sig til 374,355, og Antallet af Passagerer var 10,177,078. Gaderne i Buenos Aires frembyde ikke mange maleriske Elementer. Til de mest charakteristiske Typer høre *lecheros* eller Mælkemænd, sædvanlig Baskere, som komme ridende ind fra Forstæderne siddende paa Toppen af deres Mælkekander efter almindelig sydamerikansk Skik. Hver Morgen og Aften kan man, endog i de mest befærdede Gader midt i Byen, se Flokke af Malkekøer, ledsagede af deres Kalve, med Lædergrimer over Mulerne, holde foran et et Hus, medens en af dem bliver malket. Der findes tillige mange *tambos,* eller Mælkerier, spredte over hele Byen, for største Delen snavsede og alt andet end betryggende i hygieinisk Henseende. *Mozos de cordel, changadores* eller Gadedragere, hovedsagelig Baskere, danne tillige charakteristiske Figurer, som de staa paa Gadehjørnerne, med deres røde eller blaa Kasketter, deres Sække og Reb, medens de vente paa Kunder og ere rede til at kappes med Kamalerne i Constantinopel i at bære enorme Byrder paa deres Skuldre. Hver Morgen kan man tillige i Nærheden af Torvene se vældige Stude-Kærrer eller *carretas,* forspændte med to eller tre Par Oxer. De stadige Gadetyper ere Fiskesælgerne, som bære deres Varer slængte over en Stang, omvandrende Falbydere af forskjellige Fødevarer, snavsede smaa Gadedrenge, som børste Sko, endnu mere snavsede og støiende Drenge, som falbyde Dagblade, Lirendreiere og andre omvandrende Spillemænd og et betydeligt Antal vanskabte, affældige eller velnærede Tiggere. De øvrige Forbigaaende ere af cosmopolitisk Type, overveiende Italienere og Spaniere, og Klædedragten er ensartet og saa tiltrækkende for Øiet, som det er muligt, naar Klæderne indføres færdigsyede.

Buenos Aires' hurtige Opkomst er en af de mest mærkelige Fremtoninger, som vort Aarhundredes Statistikere have iagttaget. Den er forbausende og uden Sidestykke. Den virkelige Befolkning, deri indbefattet Besøgende, udgjorde ved den sidste Folketælling (September 1887) 433,375 Individer. Den bosiddende Befolkning i Byen og de tilstødende Forstæder Flores og Belgrano var 423,996. Den legale Befolkning, det vil sige, den Del af Befolkningen, som er født paa Stedet, var blot 75,062. Forskjellen mellem den legale og den virkelige Befolkning, 358,313 Personer, bestod af 129,672 fødte i forskjellige Dele af Republiken og 228,641 Fremmede. Ved den foregaaende Folketælling, i 1869, var Indbyggerantallet i Byen med Forstæder 187,126, saa at Tilvæxten i Løbet af 18 Aar var 246,249 Individer. Statistikerne godtgjøre desuden, at den aarlige Forøgelse af Folkemængden i Buenos Aires er større end i Chikago eller enhver anden nordamerikansk By. I 1887 fandtes 112 Fremmede for hver 100 Argentinere. Argentinerne udgjøre 47,2 % af hele Befolkningen, Italienere 31,1 %, Spaniere 9 %, Franskmænd 4,6 %, og alle de Fremmede tilsammen 52,8 % af hele Befolkningen. Ved Folketællingen 1887 var Antallet af Tydskere og Englændere 4000 af hver, og af Nordamerikanere knap 600.

Med Hensyn til Religion bekjender det langt overveiende Flertal af Befolkningen, 97,8 %, sig til den romersk-katholske Lære, 1,8 % indbefatter Protestanter af alle Sekter, mest Englændere og Tydskere, 366 Israeliter af begge Kjøn og 868 Fritænkere. Saaledes er Resultatet af Folketællingen i 1887, og der er ingen Grund til at antage, at Forholdene have forandret sig væsentligt siden den Tid. I Aarene 1888 og 89 vedblev Ind-

vandringen efter en større Maalestok og Indbyggerantallet antages at være steget til en halv Million I Begyndelsen af 1890 tog Indvandrerstrømmen af og ophørte helt, dengang Revolutionen udbrød i Juli, medens der paa samme Tid, som Følge af Pengekrisen, Ophøret af Byggeforetagender og det fordyrede Livsophold indtraadte en Modstrøm af Udvandring, som borttog mange tusinde Murere, Tømrere og andre Haandværkere, for ikke at tale om Folk beskjæftigede ved Handelen; saa at, uagtet det er almindeligt fremsat, at Buenos Aires har en virkelig Befolkning af ½ Million, vilde man komme Sandheden nærmere ved at fastsætte Antallet til 475,000 eller endog derunder.*

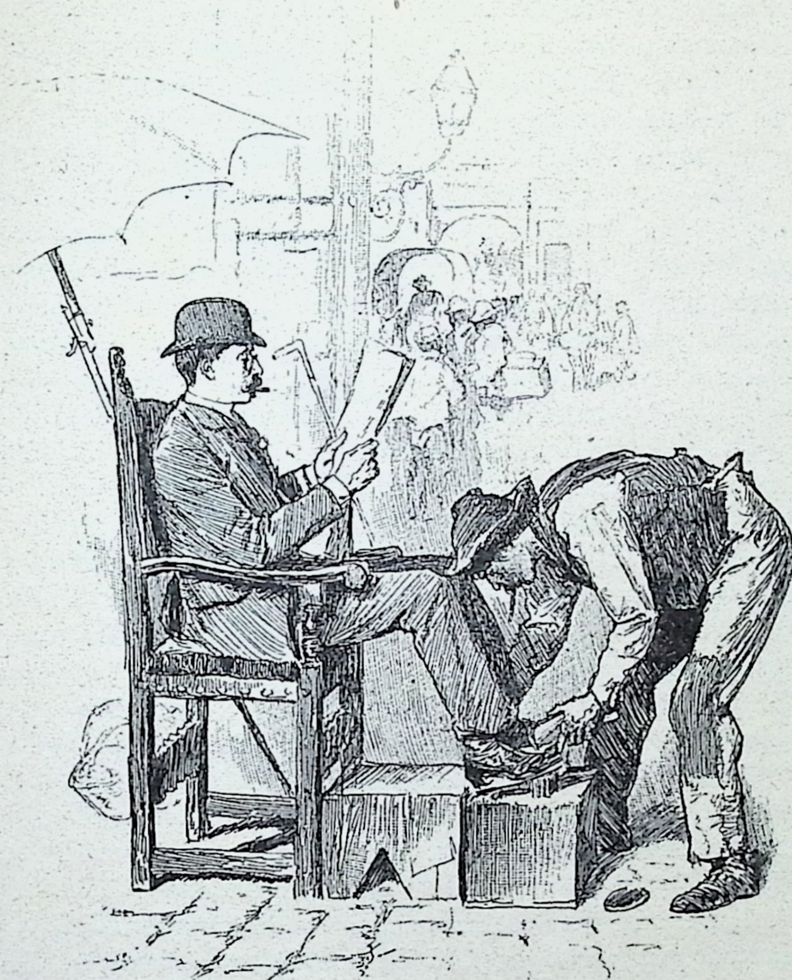
Selve Byen er naturligvis udvidet med den voxende Befolkning. Folketællingen i 1869 gav et Resultat af 20,858 Huse i Byen med Forstæderne Flores og Belgrano, af hvilke 1300 ikke vare andet end *Ranchos* eller straatakte Hytter og 1558 moderne Bygninger. Dette Tal er alligevel misvisende, fordi Leiligheder og Lofter i mange Tilfælde ere medregnede som Huse. Folketællingen i 1887, mere nøiagtig og troværdig, giver for Byen med Forstæder tilsammen 33,804 Huse, af hvilke det overveiende Flertal, 28,353, kun have en Etage, 4979 to Etager, 436 tre og 36 fire Etager. Folketællingen i 1869 omtaler ingen Huse med fire Etager. Desuden maa det bemærkes, at i Folketællingen i 1887 ere de straatakte Ranchoer fuldstændigt forsvundne. Den store Udvidelse af Byen begyndte i 1880 og standsede i 1890, da Udvandringen og Krisen foraarsagede en Aftagen af Befolkningen, og derfor ogsaa i Efterspørgslen efter Leiligheder.

Arkitekturens Historie i Buenos Aires kan inddeles i fire Perioder. Først optræder den straatakte Rancho, den næste Periode charakteriseres af Huse med Bambustage, tykke Mure af soltørrede *(Adobe)* eller brændte Sten, Døre, beslaaede med svære Nagler, faa og smalle Vinduer, beskyttede af svære Jerngittre, store Værelser og Gaardsplads efter andalusisk Skik. Disse rummelige Huse ere opførte af spanske Murere, de saakaldte *alarifes*. Adskillige af disse gammeldags Huse findes endnu i Buenos Aires og beboes af konservative Kreolerfamilier. I de gamle Provinsbyer, t. Ex. Cordoba og Corrientes, seer man en Mængde af dem. Husene fra den tredie Periode have teglhængte Tage, Brystværn og Balustrader, Ydermure beklædte med Stuk eller Cement og malede røde og blaa eller med andre Farver, kunstfærdigt smedede eller støbte Jerngittre eller *rejas* for Vinduerne og Marmorgulve, ligesom Væggene ogsaa hyppigt ere beklædte med samme Stenart. Huse af denne Art, sædvanlig en Etage høie og for største Delen byggede af italienske Murere, udgjøre 80 % af Husene i Byen. De ere smaa, ubekvemme, usunde og fuldstændigt blottede for Nutidens Bekvemmeligheder. Deres Ydre frembyder ingen særlig arkitektonisk Stil; de fleste af dem ere blottede for enhver Udsmykning med Undtagelse af Jerngittrene foran Vinduerne, andre ere overlæssede med Kapitæler, Karnisser, Søiler, Karyatider og Guirlander, alt støbt i Cement og meget begrænset hvad Tegningen angaaer. Man seer de samme Mønstre gjentagne paa hundrede Huse. En lignende Mangel paa Afvexling og Smag viser sig i Værelsernes Udsmykning. Det almindelige arkitektoniske Ideal synes at bestaa i den størst mulige Udsmykning af Facaden og Gaardspladsen eller *patio*, som endvidere maa dekoreres med Gipsstatuer og nogle Palmer og andre Planter i Ballier. Saa erklæres det Hele for at være meget smukt *(muy lindo)*. Den fjerde og nuværende Periode er helt forskjellig fra de foregaaende. Bygningsmaterialerne ere udelukkende Jern til Piller, Bjælker og Sparrer, som hovedsagelig ere fabrikerede i Belgien, og brændte Sten og Cement til Mure og Ornamenter. Husene, baade Handelshuse og Privatboliger, have Souterrain og tre eller fire Etager og tilfredsstiller alle hygieiniske Fordringer. Flere af de moderne Handelshuse t. Ex. de som eies af Tornquist & Co., Staudt

* De følgende Tal vise Antallet af Udvandrere, som ankom til Buenos Aires i de første fem Maaneder af 1889 og 1890:

	1889	1890
Januar......	22,100	15,531
Februar......	23,595	12,307
Marts.......	18,965	11,259
April	20,479	10,480
Mai	20,889	9,724
Tilsammen...	106,028	59,301

& Co. og flere Butikslokaler i Calle Florida, deriblandt den vældige Bygning, som Bon Marché lader opføre, Raadhuset og adskillige af de nye Skoler ere meget smukke, den fremherskende Stil er den saakaldte moderne tydske eller, med andre Ord, en Renaissance afpasset efter Nutidens Fordringer. Denne nye Bevægelse i den argentinske Arkitektur

En Skopudser.

gaaer ud paa at give Hovedstaden en fremtrædende europæisk Charakter. I de private Huse, særlig de, som ere opførte i den nordlige Del af Byen, synes Yndlingsstilen at være en fransk og italiensk Renaissance med spidse Tage, fremspringende Smaataarne og Buevinduer. Alt dette synes besynderligt, naar man tænker paa, at der i Buenos Aires ikke findes Bygningsten af nogen Art, langt mindre en Sten, der er skikket til at modtage den omhyggelige Behandling, som er noget af det mest tiltalende ved Renaissancens Arkitektur. De Kilder, hvorfra de moderne argentinske Arkitekter burde hente deres Ideer, ere ikke Renaissancens, hverken den franske, italienske, belgiske eller moderne tydske, men derimod de mauriske Mindesmærker i Andalusien og den østerlandske Arkitektur. Den arkitektoniske Inddeling af det mauriske Hus er den, som hidtil har været fremherskende i Spansk-Amerika; Materialet til den mauriske Arkitektur er det, som Landets Hjælpekilder til byde; den Udsmykning, som anvendes af Maurerne, er den eneste fornuftige og tilsvarende, hvor det naturlige og hensigtsmæssige Materiale er Leer, Kalk, Sand og disses Derivater, i Forening med Marmor.

Medens de snevre Gader i Buenos Aires ere utilstrækkelige for Færdselen, ere Husene utilstrækkelige til at huse Befolkningen under passende Vilkaar. Særlig de arbeidende Klasser ere usselt indkvarterede i Huse, som ere opførte uden Hensyn til Sundheden. Naar man tager Byens umaadelige Udstrækning — 18000 Hektarer — i Betragtning, er den tyndt befolket; Forklaringen heraf er, at hvert af de enetages Huse indtager et Areal, der i en By som Paris eller Berlin vilde indtages af et Hus paa fem eller sex Etager og give Husrum til tyve eller tredive Familier. Selv i Byens Midtpunkt — t. Ex. i Calle Florida, Buenos Aires' *Bond Street* og *Boulevard des Italiens* — findes mange enetages Huse og endnu flere paa kun to. Af hvad Grund, spørger man, bygge Eierne ikke nye og høie Huse? Det vilde sikkert være en god Anbringelse af Penge og give gode Renter. Ja, dette Ræsonnement er udmærket, men det rører ikke Eierne, enten paa Grund af creolsk Ligegyldighed eller fordi de hidtil have foretrukket at anbringe deres Penge i de mere hurtige og lukrative Spekulationer i Jord, Kreaturer og Guld. Hvordan det nu end for-

holder sig, faktisk er det, at 80 % af Husene i Argentinas Hovedstad have kun en Etage, at Husleien er enorm høi og at Befolkningen er spredt over et saa betydeligt Areal, at en stor Del af Indbyggernes Liv tilbringes i Sporvognene.*

Hvad de fattigere Klasser angaa, som ikke kunne afse Tid og Penge til at foretage lange Reiser, saa ere de sammentrængte i Midtpunktet af Byen i de saakaldte *conventillos,* disse forfærdelige Skure med Zink- og Jerntage, som ligge i Nærheden af Floden mellem Central-Banegaarden og Forstaden La Boca. Folketællingen i 1887 viser, at der paa det Tidspunkt fandtes 2835 conventillos i Byen, beboede af 116,167 Personer, som opholde sig i et Antal af en halv Snes eller flere i et Rum, under Forhold, der ikke kunne være gunstige hverken for Sædeligheden eller Sundheden.**

I den sidste Tid er der blevet bygget nogle enkelte Arbeiderboliger, overensstemmende med Hygieinens Fordringer og de ny Politiforordninger, men for virkelig at skaffe de fattigste Klasser i Buenos Aires bedre Vilkaar, behøves der 6000 saadanne Huse, hvert med Husly for 200 Personer. Det er overflødigt at tilføie, at dette Antal om nogle Aar vil være utilstrækkeligt, dersom Folkemængden tiltager i samme Forhold som hidtil. Foreløbigt beholder man det gamle System af usunde og afskyelige Skure, og de fattige Arbeidere med deres Familier leve sammenpakkede som Dyr.

Regeringen synes i temmelig høi Grad at have sin Opmærksomhed henvendt paa den offentlige Undervisning, og i Tidens Løb ville Indbyggerne faae en god Opdragelse. For Øieblikket, saavidt mine Erfaringer række, ere de unge Argentinere ligesaa uvidende og daarligt oplærte som deres Opførsel er slet, og det er ikke af Mangel paa Intelligents — de ere endog meget tidligt udviklede — men af Mangel paa en streng og fornuftig Opdragelse. Man er fristet til at tro, at det skorter paa Disciplin og en god Læremethode i Skolerne og Gymnasierne, og man kan ikke tænke sig, at den ubundne Frihed, som er tilladt Drenge paa ti og tolv Aar, saasom Lov til at ryge og at hengive sig til allehaande Laster og Udskeielser, lader sig forene med en god Opdragelse. I hele den civiliserede Verden har man ondt ved at finde en mere fordærvet, raa, ubehøvlet og fræk Skabning end den almindelige argentinske Dreng. Ogsaa Pigerne have noget frækt i deres Væsen og føre et Frisprog, som den ældre Civilisation ikke har vænnet os til. Skolestatistiken er imidlertid tilfredsstillende, at dømme efter de bogførte Resultater. Der er to Universiteter, et i Buenos Aires og et i Córdoba, hvilke tilsammen i 1889 besøgtes af 993 Studenter og udstedte 234 Diplomer, deraf 81 juridiske Doctores, 85 Doctores i Lægevidenskaben og 11 Civilingenieurer. I hele Republiken findes der 16 National-Gymnasier med 464 Lærere og (i 1889) 2599 Lærere. I Hovedstaden og Provinserne er der 35 Normalskoler med 12,024 Elever af begge Kjøn, som uddannes til Lærere især ved Elementar- og Folkeskolerne (*Écoles primaires).* I Buenos Aires fandtes (i 1889) 285 Elementar- og Folkeskoler med ialt 1571 Lærere og 54,509 Elever. I Provinserne er der 2719 Elementar- og Folkeskoler med 4532 Lærere og 205,186 Elever. Det samlede Antal i hele Republiken var altsaa 3040 Elementar- og Folkeskoler med 6103 Lærere og 259,695 Elever og 2373 Folkeskolebygninger, af hvilke 485 tilhøre Nationen eller Provinserne og 1888 ere privat Eiendom.

I Argentinas Hovedstad udgaa henved 100 periodiske Skrifter, men kun nogle enkelte have virkelig Betydning, enten paa Grund af deres Indhold eller deres Udbredelse. De betydeligste ere Dagbladene — *La Prensa* og

---

* Opførelsen af nye Bygninger i Buenos Aires er Gjenstand for visse kommunale Bestemmelser, som give Arkitekten frie Hænder med Hensyn til Stil og Udsmykning, men fordre visse Betingelser for Soliditet og fastsætte visse Grænser for Husenes Høide. I Gader, som ere under 10 Meter brede, maa Facaden af et Hus, maalt fra Fortovet til Karnissen ikke overskride 16 Meter. I de bredere Gader maa Facaden være høiere, men aldrig overstige 20 Meter. Offentlige Bygninger, Theatre, Kirker osv. ere undtagne fra Reglen.

** Folketællingen i 1887 viser, at det samlede Antal Huse i Byen indeholdt 261,456 Værelser; Gjennemsnitstallet er saaledes ikke engang 8. Over 35 % af Husene indeholde fra 3—5 Værelser. Flertallet af disse Huse indtage selvfølgelig et Areal, der kunde afgive Plads til Huse med 10, 20, 30 eller flere Værelser.

La Nacion, som hver udgaa i ca. 20,000 Expl. *Le Courier de la Plata,* under 5000 Expl.; *The Standard,* ca. 3000; *The Buenos Ayres Herald,* ca. 1500; *La Patria Italiana,* 12000 *L'Operaio Italiano,* 6000; *El Correo Español,* 4000; *Sud America,* 6000; Aftenbladene *El Nacional* og *El Diario,* den sidste med et Oplag af ca. 13,000 Expl.; det satiriske Ugeblad *Don Quijote* og *Sud Americano ilustrado,* som søger at blive Sydamerikas »Harpers Weekly« eller »The Graphic.« De vigtigste Dagblade ere store, firsidede Ark, slet trykte paa daarligt Papir og af et ubekvemt Format. Hvad Handels- og Børsefterretninger angaa, ere de udmærket underrettede, deres udenlandske Nyheder ere saa gode som de kunne faaes gjennem Telegrafbureauerne; deres politiske Artikler ere i Almindelighed velskrevne og fulde af bon sens, naar undtages enkelte Blade, saasom *Le Courier de la Plata* og *Sud America,* der have solgt deres Uafhængighed for en Understøttelse af Regeringen; Lokalnyhederne ere samlede af Reportere, som synes at udfolde en exemplarisk Iver. Hvad Bladenes øvrige Indhold — Artikler fra Samfundslivet, Musik-, Theater- og Literaturanmeldelser — angaaer, saa er dette mildelst talt »dilettantmæssigt«. Foruden de gode Egenskaber, som ere fremhævede ovenfor, skylder den argentinske Hovedstadspresse hele sin Fortrinlighed og Læseværdighed parisiske Blade, hvis Kroniker, Causerier og Fortællinger oversættes efter en større Maalestok. *La Prensa* og *La Nacion* bringe tillige særlige Korrespondancer fra Paris, skrevne af Jules Simon, Jules Clarétie og Poul Foucher, og Breve fra Madrid af Castelar og Novellisten Perez Galdoz. Desuden indeholde Dagbladene i Buenos Aires en Feuilleton, der saagodtsom altid er en Oversættelse fra Fransk. I Virkeligheden er Aandslivet i Argentina en fjern Afspeiling af det parisiske; der er ingen original Literatur, som er værd at omtale, undtagen i Retning af Historie og Lyrik. Deraf kommer det, at de Signaturer, man finder i Buenos Aires' Aviser, ere de samme som i Pariserbladene: Zola, Daudet, Goncourt, Feuillet, Guy de Maupassant, George Ohnet, Jules Mary, Xavier de Montépin etc. Frankrigs aandelige Indflydelse i den argentinske Republik er altfor iøinefaldende til ikke at blive særlig fremhævet. I Alt hvad der vedrører Civilisation seer Argentinerne i Virkeligheden op til Franskmændene og efterligne dem, naar de blive rige og tilstrækkeligt dannede, ligesom de foregaaende Generationer i politisk Henseende saae op til og søgte at efterligne de Forenede Stater. Nutildags er der imidlertid Grund til at antage, at de Forenede Staters Prestige ikke er hvad den tidligere var i Argentinernes Øine, en Kjendsgjerning, for hvilken den utilstrækkelige diplomatiske Repræsentation af den store nordiske Søster i høi Grad er ansvarlig, naturligvis i Forening med den begrænsede Handelsforbindelse mellem de to Republiker. I saa Henseende udtalte Dr. Roque Saenz Peña Landets virkelige Følelser, da han paa Congressen i Washington sagde: »Jeg mangler ikke Hengivenhed for og Kjærlighed til Amerika, men snarere Mistro og Utaknemmelighed overfor Europa. Jeg kan ikke glemme, at der er Spanien, vor Moder, som med uforstilt Glæde seer dets gamle Besiddelser udvikle sig under et ædelt og mandigt Folks Virksomhed, et Folk, som har arvet dets Blod, at der er Italien, vor Ven, og Frankrig, vor Søster . . . Europa, som sender os Arbeidere og fuldstændiggjør vort oeconomiske Liv, efter at have sendt os dets Civilisation, dets Kultur, Videnskab, Kunst og Skikke, som have fuldendt Udviklingen af vort Samfund.«

I Buenos Aires' Handel spiller Bankforretninger og Ind- og Udførsel en Hovedrolle, og disse Forretninger, tilligemed de derhen hørende: Søagenturer, Commissionærer, Toldklarerere eller *despachantes de aduana,**

---

* *Despachante de aduana* er en uundværlig Person i Buenos Aires' og Mondevideos' Havne. Baade i Argentina og i Uruguay kræver Toldforskrifterne saa mange indviklede Foranstaltninger angaaende Losningen og Indklareringen af indført Gods, at en god Del Praxis og Specialkundskab er aldeles nødvendig for at faae Varerne lossede uden Beskadigelse og altfor stor Tidsspilde. Derfor have de Folk, der til Punkt og Prikke er inde i Alt, hvad der angaaer Toldvæsenet, en meget god Stilling, og selv de største Import-Firmaer finde deres Regning ved at engagere disse Specialister, istedenfor at betro den vanskelige Indklarering til en af deres eget Personale. Toldboden i Buenos Aires er almindelig bekjendt for at

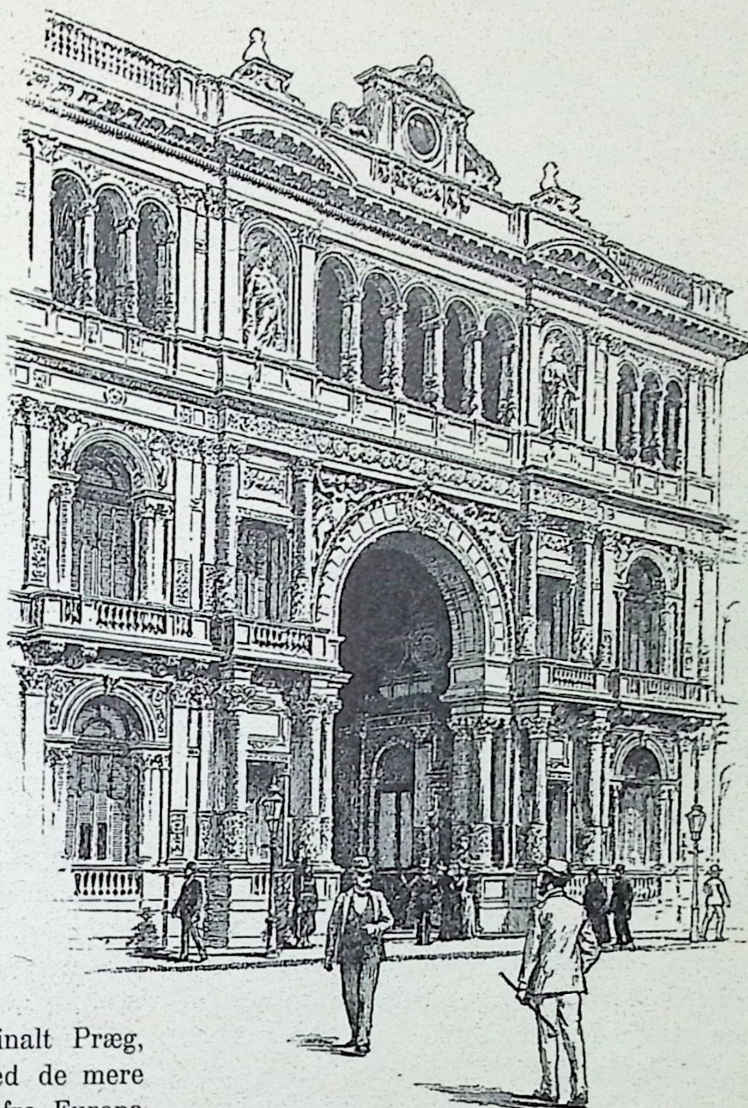
Vexellerere og Auctionsholdere arbeide alle efter en stor Maalestok. Det Liv der findes i Havnen og Pakhusene, paa Børsen og Gaderne her i Hovedstaden er i Sandhed forbausende og kan kun sammenlignes med hvad der foregaaer i de største Søhandelsstæder i Europa. At gaa ind paa Enkeltheder vedrørende alle disse Forretninger vilde udkræve saa mange Sider fulde af tekniske Betragtninger, at det ikke vilde interessere den almindelige Læser, og en Specialist vil finde det opført i de offentlige Opgjørelser, ialtfald hvad der angaaer Republikens finansielle Historie lige til den sidste Krise. Dog kunde det maaske have mere almindelig Interesse at gjøre nogle Bemærkninger angaaende et Par for Argentinas specielle Brancher, som t. Ex. de Forretninger, der gjøre i Bygningsmateriale, *corralones de madera* og *ferreterias*. De vigtigste Artikler, som de Første forhandle, ere, foruden Tømmer, Jern-Bjælker og Sparrer, *columnas* og *tirandes*, der nu bruges til alle nye vigtigere Bygninger baade i Byen og paa Landet. Nogle af disse *corralones* have en daglig Omsætning af 30,000 Dollars. *Ferreterias* sælge, foruden Isenkramvarer og andre Jernartikler, ogsaa Farver, Fernis, Tapetpapir, forgyldte Lister og Vinduesglas. Mange af disse Butiker udmærke sig ved deres uhyre Størrelse og luxurieuse Indretning.

I Hovedstadens Detailhandel indtager Handelen med Luxusartikler den øverste Plads sammen med Bazarerne, Juvelerbutikerne og Manufakturforretningerne, af hvilke en, *La ciudad de Londres,* næsten kan maale sig med Magazins du Louvre i Paris. I ingen stor By, maaske med Undtagelse af Montevideo, ere Juvelerbutikerne saa talrige i Forhold til Befolkningens Mængde som i Buenos Aires, og mindst 49 à 50 af dem ere glimrende og storartede Forretninger, der føre et kostbart Udvalg af de dyreste Artikler — Brillanter, Perler, kostbare Stene, Chronometre og Uhre af stor Værdi. Den største Part af Diamanter og Ædelstene, som sælges i Buenos Aires, blive indfattede i selve Byen, og jeg overdriver ikke, naar jeg siger, at Juvelererne i Paris og London ikke kunne fremstille et smukkere Udvalg i kostbare Stene end deres Colleger i Calle Florida. I Bazarerne finde vi en af de mest tiltrækkende Udstillinger af Modeartikler og Alt, hvad Kunst og Luxus kan fremtrylle i Paris, London, Milano, Venedig og Wien — Broncesager, Marmorstatuer fra de dygtigste Italieneres Meisel, Terracotta-Figurer, italienske Oliemalerier, Farvetryk, franske Fotogravurer, udskaarne italienske Møbler, venetianske Speile, lakerede Gjenstande fra Paris, saasom Skrin, Handskeæsker, Vifter, Toilettekasser, spansk Porcellæn, smukke Albums, kostbare Bord-Servicer og Sølv-Toiletsager af vidunderlig Størrelse og Skjønhed. Noget af det jeg først lagde Mærke til, da jeg drev nedad Calle Florida, var, næst efter de glimrende og utallige Diamanter, Størrelsen og Værdien af disse Sølv-Vandkander og Fade — Ting, som man i Europa sjelden seer undtagen hos kronede Hoveder og hos Demimonden. Nogle af disse Bazarer drive hele deres Forretning udelukkende gjennem Auctioner, der er Udsalg 2 à 3 Eftermiddage om Ugen og den øvrige Tid er der Udstilling med gratis Musik. Jo mere forslidte og ubrugelige Gjenstandene paa disse Auctioner ere, desto høiere blive de betalte; og med Hensyn til Malerier, Olietryk, Lithografier og Broncefigurer, hvad enten det er ægte Bronce eller *Zinc d'art*, som Franskmændene kalde det, saa opdagede jeg, at jo større de vare og jo mere nøgne Figurerne præsenterede sig, desto høiere gik de i Pris. De fleste af de Sager, som sælges paa disse Auktioner, ere indførte fra Italien. Ved at omtale den umaadelige Efterspørgsel efter Galanterivarer og Luxusartikler, der har gjort sig gjældende i Buenos Aires i den rige Periode fra 1880 til

---

være et høist ubehageligt Sted med Hensyn til Tyveri og Bestikkelse, og enkelte af de høiere Funktionærer, med hvem jeg talte, indrømmede Rigtigheden heraf. Det er umuligt at faae Noget fra Toldboden i mindre Tid end en Maaned efter at det er blevet indlagt der, og hvis man faaer det efter to Maaneders Forløb, kan man sige, at man har været heldig. De europæiske Exportører tilstaa Argentinerne 6 Maaneders Credit fra den Dato, Varerne ere afsendte. Hvis disse sendes derud med et Seilskib, kan man regne 90 Dage til Reisen, 60 à 70 Dage til Toldklareringen, og saaledes have Importørerne i Virkeligheden slet ingen Credit. Man kunde skrive et helt Capitel om det Tyranni, det Misbrug og alle de Hindringer, man er udsat for paa Toldboden i Buenos Aires.

1890, er det ret interessant at bemærke, hvor let Alt var sælgeligt, og hvilke usle, almindelige og tarvelige Ting Argentinerne have modtaget for deres Dollars. Baade i private Huse og i Butikkerne i Buenos Aires ere Gjenstande af virkelig kunstnerisk Værd yderst sjeldne, og baade Møbler, Tapeter, Nipssager og Ornamenter røbe en daarlig Smag. Argentinernes Dannelse staaer endnu paa et saa lavt Standpunkt, at vi endnu ikke hos dem kan forlange en udviklet Smag. Deres Kjærlighed til Alt, hvad der glimrer, ligger i Charakteren, og er ikke let at ændre. De ere typiske *rastacouères* og have en naturlig Tilbøielighed til at kjøbe Alt, hvad der er dyrt og kostbart. Af disse Grunde har den moderne nordamerikanske Kunstindustri, de forskjellige mindre Industridrivende, der levere Modeartikler,— som ganske vist ikke ere videre anbefalelsesværdige men dog alligevel have et originalt Præg, naar de stilles Side om Side med de mere gammeldags, men kjendte Sager fra Europa — rent forsømt et saa udmærket og villigt Marked for deres Arbeider. Til Dato ere disse finere nordamerikanske Fabriksgjenstande saagodtsom aldeles ukjendte i de sydlige Republiker.

Indgangen til Palacio de Gobierno.

Auctionsholderen, *martillero* eller *rematador,* er en vigtig Person i Argentina og en Factor, som man altid maa regne med i Handelsverdenen. En Auction eller *remate,* er baade Begyndelsen, Enden og den mellemliggende Periode paa saagodtsom enhver Omsætning. Ingen By i Verden har Noget, der kan sammenlignes med *remates* i Buenos Aires, og i intet Land har Salget ved Auktion faaet et saa nationalt Præg som i Argentina. Strax naar en Fremmed sætter Foden iland, seer han umaadelige Avertissementer, *remate de terrenos,* opslaaede, her udbydes en lille smuk Eiendom, hist saa og saa mange Strækninger Land; den sidste Side af de store Aviser er propfuld af Avertissementer om Salg af Jord og Eiendomme; i Gaderne hænge Flag, Bannere og røde Stykker Tøi, hvorpaa der med hvide Bogstaver averteres en *grand remate* over det og det; langsmed *Paseo de Julio* have de billige Udsalg deres Auctionsholder staaende bag Disken, og under Colonnaden staa andre *rematadores* og udbyde Mile af Land til nyankomne Emigranter. Ladninger af indførte Handelsvarer, Skibe, Land, Huse, Korn, Uld, Frugter og andre Landprodukter, Kvæg, Blodsheste, Møbler, Juveler, nye og brugte Sager, Alt gaaer under Hammeren, og Auktionsholderen tager sine Procenter, der variere fra $1\frac{1}{2}$—8 pCt., og bliver rigere og rigere, alt eftersom hans Stemme bliver hæsere og hæsere.

I Bladene, i Avertissementer og i officielle Beretninger er der en Del Selvtilbedelse med Hensyn til Industriens Fremskridt her i Republiken. Saa snart der er Tale om at skabe en »industria nacional«, saa er Regeringen strax rede til at lægge Beskyttelsestold paa den paagjældende Artikel, hvoraf Følgen kun bliver, at der i 9 à 10 Tilfælde lægges en større Skat paa Forbrugeren, som nu er nødt til at give den fremmede Producent Erstatning. I Virkeligheden er den nationale Industri i Argentina for Øieblikket, paa en enkelt Undtagelse nær, af ringe Betydning og hyppigt kun Efterligning. Ikke destomindre vil Statistiken hævde, at den er af stor Betydning. Den officielle Beretning fra 1887 nævner saaledes over 6000 industrielle Etablissementer i Buenos Aires, der beskjæftige over 40,000 Personer; men for at faae dette Tal ud medtager den 700 Skomagere, af hvilke nogle ikke ere andet end Gade-Skoflikkere, 466 Skrædere, 243 Bagere, 651 Tømrere, 400 Barberer, 114 Konditore, 279 Modehandlere, og saa fremdeles. Der findes rigtignok enkelte Fabriker, men langtfra nok til at nævne Landet som et stort Fabrikland. Dog er er der nogle nationale Industrigrene, der have udviklet sig saaledes, at de ere værd at betragte nærmere. Der er saaledes Oliefabrikerne i Buenos Aires, der af Jordnødden eller *mani,* der groer i Mængde i Santa Fe, Entre Rios, Corrientes og Chaco, fremstille en udmærket Spiseolie og ligeledes producere andre almindelige Olier af forskjellige olieholdige Frøsorter. Forfærdigelsen af Kærrer, Vogne og Seletøi er ligeledes fuldstændig national og meget blomstrende Industrigrene, saavelsom Bryggerier, Møller og Brænderier, Syltning og Henkogning af Kjød, Frugt og Urter ligesom Fabriker af Macaroni og Biscuits, af Cigarer, Voxstikker og Møbler. Der er omtrent 50 Macaroni-Fabriker i Buenos Aires og omtrent 120 Cigar- og Cigaret-Fabriker, hvor der kun laves simple Cigarer, men hvor der fabrikeres Cigarretter i Millionvis af indført Tobak, for største Delen Havana picadura. Den i Landet fremstillede Cigaret er eneraadende paa det uhyre argentinske Marked; Mærkerne ere meget talrige, hvert enkelt udmærker sig ved kunstnerisk farvetrykte Omslag og flotte Navne, som: Exelsior, Tip-Top, Clic-Clac etc.; den Concurrence, der finder Sted mellem Bærerne af denne indbringende Industri i Forening med Argentinernes Svaghed for noget Nyt, fremkalder bestandig nye Dessins. Under mit Besøg her talte jeg omtrent 100 Sorter Cigarretter i Hovedstadens forskjellige Butiker. De i Landet fabrikerede Voxstikker, smukt indpakkede i Æsker efter fransk og italiensk Mønster, have været eneraadende paa Markedet siden 1880, da de fordrev de italienske, der havde været eneraadende siden 1870, til hvilken Tid Franskmændene vare de eneste, der indførte denne Artikel. I ingen By i Verden bruges i Forhold til Beboernes Antal saa mange Voxstikker som i den argentinske Republiks Hovedstad, hvor enhver Voxen og enhver Dreng over 10 Aar ryger Cigaret fra Morgen til Aften. Cigaren er taalt overalt, i Sporvogne og i Jernbanecoupéer, inden Døre og uden Døre, i Ministerierne og de offentlige Contorer, i Pakhusene og Kontorerne, selv Fuldmægtigene i Bankerne ryge deres Cigaretter og blæse Dig Røgen af dem ind i Ansigtet, naar de udbetale Dig din Fordring i Papirdollars, eller *oro sellado;* og en almindelig Handelsbetjent træffes sædvanlig med en Cigaret bag det ene Øre og en Trætandstikker bag det andet, altid rede til at benytte et ledigt Øieblik.

Møbelfabrikationen har udvidet sig betydeligt i de sidste 20 Aar. Tidligere blev der kun forfærdiget almindelige umalede Ting i Republiken, medens Tydskland forsynede den med kostbarere og kunstnerisk udførte Sager. For Øieblikket sender Tydskland ikke længer hele Skibsladninger af Møbler herover, fordi de argentinske nationale Fabriker have havt Held med sig, baade med Hensyn til Smag og Godhed, til at eftergjøre de Gjenstande, som tidligere indførtes fra Tyskland. De franske Møbler, der for Tiden indføres, bestaa kun af enkelte Luxusgjenstande, fra England kommer der kun meget faa, hvorimod Nordamerika og Østerrig forsyne Argentina med Tusinder af Stole af sveifet Træ (Wienerstole) og andre billige Stole, der sees i alle, baade rige og fattige Huse hele Landet over. Møbelfabrikerne i Buenos Aires, ca. 300, forsyne ogsaa Provinserne, og skjøndt der tales meget om Udnyttelsen af Chaco's Rigdom paa Træ,

saa er denne Industri dog stadigt baseret paa indført Træ.*

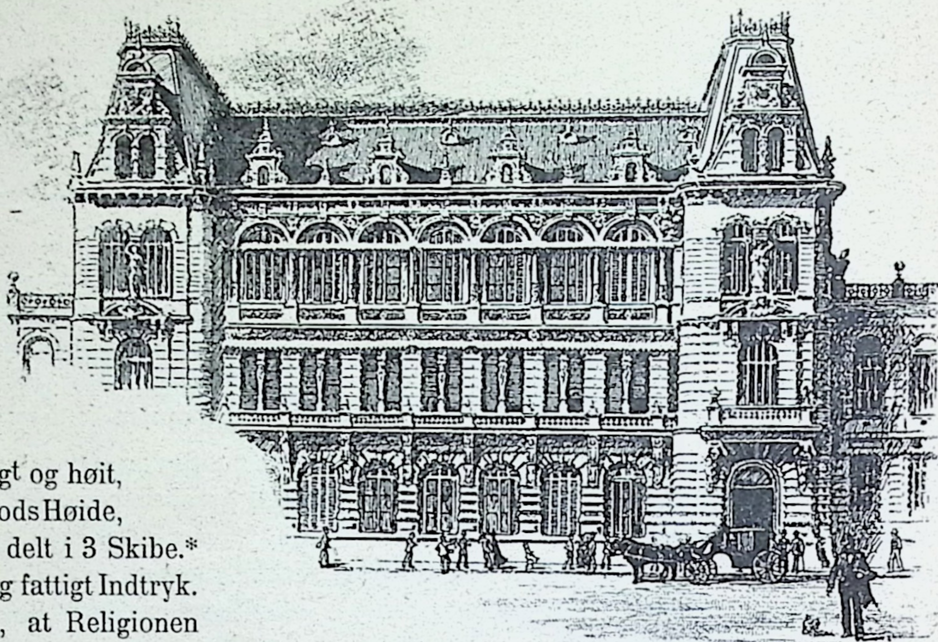
Hvad der i Buenos Aires findes af Monumenter har ingen videre Interesse i kunstnerisk Henseende, thi det Indtryk, man i Almindelighed faaer af Byen, er ensformigt og af en ensartet Hæslighed; de smukke Bygninger, som findes, fremtræde ikke videre ud over det Almindelige; man maa søge efter dem, især i de snevrere Gader, hvor Øiet kun raader over en temmelig begrænset Synskreds. Vi ville begynde vor Mønstring med Plaza de la Victoria, der, skjøndt den ligger lidt afsides, omtrent en *cuadra* fra Floden, dog afgjort er det almindelige Midtpunkt, hvorfra der ikke alene udgaa 10 af de større Gader, men ogsaa næsten alle Sporveie. Midt paa Pladsen, der er udlagt i Græsplainer og omgiven af en Række Palmetræer, der ingen Skygge afgive, staaer paa et hvidt Fodstykke en Pyramide, der paa sin Top bærer en Statue af Friheden — til Erindring om Uafhængigheds-Dagen, den 25. Mai 1810. Ved Enden af Pladsen, ud mod Floden, ligeoverfor Palacio de Gobierno, staaer en Rytterstatue af den nationale Helt, General Belgrano. Rundt om Pladsen ligge Palacio de Gobierno, Justitspaladset, Bolsa Comercial, Colon Theatret, der nu bliver indrettet til Brug for Banco National, Cathedralen, Erkebiskopens Palæ, Rigsdagsbygningen og forskjellige Buegange og Bygninger af mindre Betydning, der ville forsvinde, efterhaanden som Pladsens Ombyggelse og Forskjønnelse skrider frem. Den smukkeste Bygning er ubetinget Palacio de Gobierno, der paa den ene Side omgives af Justitspaladset og paa den anden af det nye Posthus, der dog endnu ikke er færdigt til Brug. Disse Bygninger ere opførte i den italienske Renaissancestil efter Tegning af en italiensk Arkitekt. Facaden, skjøndt lidet uensartet og ikke stilfuld som Helhed betragtet, indeholder dog flere smukke Details. Den Del af Facaden, der vender mod Paseo de Julio, er i en Slags sammensat corinthisk Stil. I Casa Rosada ligger Præsidentboligen, der nylig er bleven grundigt restaureret og præsenterer sig mere i kongelig Pragt end i republikansk Værdighed. Mosaik-Gulve, Marmor-Søiler, forgyldte Gesimser, Afbildninger af Amoretter og andre mythologiske Figurer, omgivne af Ornamenter, Medailler og Arabesker i pompeiiansk Stil, farvet Glas, prægtige Portièrer, smukke Møbler — kort sagt al den Pragt, der kan faaes for Penge og al den Ødselhed i Udsmykningen, som kun en moderne italiensk Hjerne kan udklække, er anvendt paa hver Tomme af Vægge, Gulv, og Loft. Trappegangen, der er helt af Marmor, er meget smuk og prægtig dekoreret. Jeg maa tilføie, at Argentinerne pleie at sammenligne den med Trappegangen i den store Opera i Paris. Palacio de Gobierno er opført af Mursten med Stuk, og alle Søilerne, Capitælerne og Ornamenterne ere ligeledes af Stuk. Bolsa Comercial, oprettet i 1854 og nylig anbragt i en ny Eiendom, har en elegant og imponerende Facade ud mod Pladsen. Den store Forhal er i corinthisk Stil, omgiven af et Galleri. Dens Udsmykning er tarvelig men smagfuld, og alle Kontorerne med Tilbehør synes at være godt indrettede og rummelige, da over 1000 Personer stadig med Lethed bevæge sig indenfor Bolsas Omraade. Kun Mæglerne og Medlemmerne have Adgang til Bygningen, hvis Indgange ere bevogtede af Tjenere i Liberi. Bolsa har en anden Indgang i Calle Piedad, hvor de vigtigste Banker og Finantshuse ligge. Fra 12—1 og igjen fra 3—4 om Eftermiddagen frembyder Buenos Aires' Børs et saa livligt og bevæget Skue, at faa af Europas og Nordamerikas Børser kunne fremvise Magen. Der foregaaer Omsætninger i Alt, men Hovedomsætningen er dog i Guld.

Paa samme Side af Pladsen som Bolsa ligger Cathedralen, bygget af Juan de Garay

---

* Folketællingen i 1887 angiver Antallet af de Personer, der ere ansatte i Handelshusene i Buenos Aires til 33,904, hvoraf over 13,000 ere Italienere, 7000 Argentinere, 7000 Spaniere og omtrent 3000 Franskmænd. Tydskere findes i et Antal af 657, Englændere af 604, Nordamerikanere af 62. Argentinerne eie det største Antal af Forretningerne, dels Import-, dels Export-Forretninger eller begge Dele i Forening; men de største Forretninger ere i Hænderne paa Englændere og Tydskere, de første have henved 60, de sidste 90. Franskmænd staae i Spidsen for 130 Handelshuse og indtage den tredie Plads i Rækken, hvad Importforretningen angaaer, og den anden, hvad begge Forretninger angaa. Ved sidste Folketælling var Import-Husenes Antal 672; Export-Husenes 55; Import og Export tilsammen 100; ialt 827.

i 1580, ombygget i 1752, og i dette Aarhundrede af General Rosas prydet med en svær, klassisk Portikus med 12 Søiler, der bære et Tympanum med et Basrelief forestillende Mødet mellem Joseph og hans Brødre. Det Indre, der er rummeligt og høit, meden Kuppel af 130 Fods Høide, er ved massive Søiler delt i 3 Skibe.* Det Hele gjør et koldt og fattigt Indtryk. Man fristes til at tro, at Religionen ikke har videre Betydning for Argentinerne, og jeg blev bestyrket i denne Tro, da jeg i Cathedralen var Vidne til Ceremonierne og Processionen ved Christi Legemsfest. Præsternes Dragter, Voxlysene, Bannerne og alle de dertil hørende Gjenstande vare af den billigste og jammerligste Beskaffenhed, medens Publikums Deltagelse i Forhold til Stadens Størrelse var meget ringe. I Buenos Aires seer man ikke de tydelige Beviser paa Fromhed og Ærbødighed for det Hellige, som man mærker i Chile og Peru. De argentinske Damer have ganske opgivet Brugen af *manta'en*, der i Santiago og Lima faaer alle Kvinder til at se ens ud foran Alteret Naar de gaa i Kirke, bære de Parisertoiletter og dække deres Ansigt med Rispudder og Veloutine. Mændene træde sjeldent indenfor Kirkens Døre, men vente udenfor forat hilse paa eller fornærme Damerne, naar de efter endt Tjeneste forlade Kirken.

Petronila Rodriguez' Skole.

Det eneste Mindesmærke af nogen Interesse i selve Cathedralen er General San Martins Gravmonument, der staaer i et Sidekapel eller Rotunda, der er bygget til Kirken. Paa et Fodstykke af rødt Marmor staaer en sort Urne, omgiven af Kappe, Sværd, Hat og Laurbærkrands af Bronce, og vogtet af 3 allegoriske Figurer der forestille Argentina, Chile og Peru. Inskriptioner paa Støtten fortælle de vigtigste Data og Hændelser i den spansk-amerikanske Befriers Liv, og i Kapellets Væg er indmuret en sort Marmorplade, hvorpaa der med forgyldte Bogstaver er indhugget:

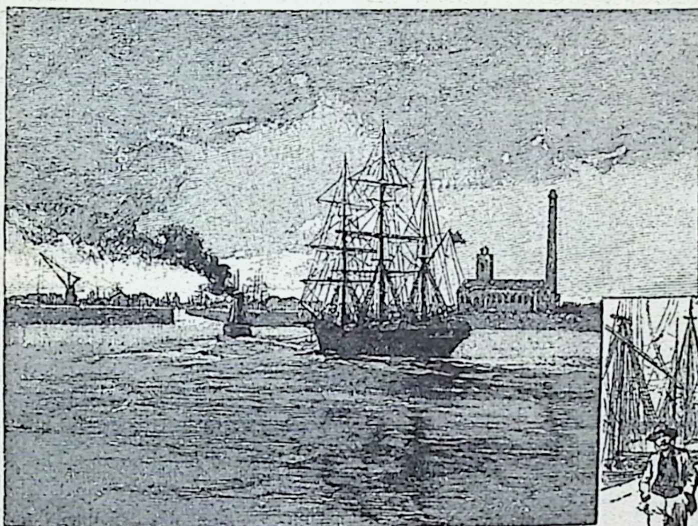
José de San Martin
Guerrero de la Independencia Arjentina.
Libertador de Chile y el Perú.
Nació el 25 de Febrero de 1778 en Yapeyú.
Murió el 17 de Agosto de 1850 en
Boulogne-sur-Mer.
Aquí Yace.

Dette smukke Monument blev reist ved en National-Subskription i 1877—80 og udført af den nu afdøde franske Billedhugger, Carrier Belleuse.

En Bygning paa Plaza de la Victoria, som vi endnu maa lægge Mærke til, er Kongres-Hallen, et usselt Hul, der mere ligner et Abetheater end et Sted, hvor den store Republiks Lovgivere forsamle sig. Det er forresten Noget, som Argentinerne godt vide, og de agte ogsaa at anvende 3 Millioner Dollars paa Opførelsen af en passende Bygning for deres Lovgivere, saasnart Landet opnaaer sin tidligere Velstand.

* Dimensionerne ere 270 og 150 Fod, Fladerummet 4500 □ Fod; Kirken kan rumme 18,000 Personer. Foruden Cathedralkirken, findes her 23 katholske Kirker og 4 protestantiske, men ingen af disse have nogen architektonisk Interesse.

I Hovedstadens Gader findes kun faa Bygninger, der ere værd at lægge Mærke til. Kirkerne ere simple og tarvelige, og det Eneste, der seer lidt livligt og malerisk ud ved Siden af de ensformige Stukprydelser, er de blaa, røde og hvide Talavera Tagsten eller *azulejos,* hvormed Kirkerne og Paladserne ere tækkede. Den gamle spanske Toldbygning, der ligger ud mod Floden, er mærkelig ved dens kredsformede Bygningsmaade, og fordi det er den eneste Bygning fra de første Colonisters Dage, som Staden eier. Alle de store Banker

De nye Dokker.

have deres Lokaler i store og imponerende Bygninger, hvis Arkitektur ikke frembyder noget mærkeligt, maaske med Undtagelse af Banco de Carabassa, der er en smuk Prøve paa den moderne corinthiske Stil. Nogle af de flotteste Bygninger i Hovedstaden ere Skolerne, nogle af dem ere ligefremme Paladser, som t. Ex. Escuela Sarmiento i Calle Callao, Normal Skolen i Calle Cordoba, Escuela Graduado de Niñas paa Plaza General Lavalle og fremfor alle andre Escuela Petronila Rodriguez, der indeholder et pædagogisk Museum og Skoleraadets Contoirer. Det Indre af Bygningen er almindeligt og uheldigt indrettet, men den store Facade og Indgang for Enden ere smukke Prøver paa tydsk Renaissancestil prydede med Caryatider og Ornamenter af det sædvanlige Cement og kunstige Sten, der revne og skalle af endog i et saa gunstigt Clima som Buenos Aires'. Bygningen har forøvrigt et imponerende og tiltalende Ydre. Escuela Petronila Rodriguez er den eneste offentlige Institution i Buenos Aires af nogen Art, som jeg fandt opført ved privat Initiativ. Den blev bygget for et Legats Midler, som den Dame, hvis Navn den bærer, havde stiftet. Naar undtages nogle af Nordamerikas Byer, er der intetsteds i de sidste 10 Aar erhvervet saa store Formuer som i Buenos Aires, men medens den nordlige Republiks rige Borgere lade det Offentlige nyde Godt af deres Rigdom ved Opførelsen og Udstyrelsen af Universiteter, Museer, Skoler, Bibliotheker, Malerisamlinger, Recreationssteder og andre for Offentligheden nyttige og blivende Intutioner, saa ignorere Argentinerne ganske simpelt deres Byesbørn og tænke kun paa deres egne materielle Nydelser. Jeg siger »materielle«, fordi Argentinerne hidtil kun ere optraadte paa det europæiske Marked som Kjøbere af smukke Heste, kostbare Juveler og andre almindelige Luxusgjenstande; de ere endnu ikke blevne tilstrækkeligt Venetianere til at forlange sjeldne og pragtfulde Bøger eller det mest Udmærkede i Retning af Malerier og Billedhuggerarbeide. Et mærkeligt Vidnesbyrd paa den argentinske Hovedstads aandelige Fattigdom er Manglen paa Bibliotheker, Læsestuer og lignende opdragende Institutioner. Der synes kun at være et eneste Leiebibliothek, og det er til liden Nytte i en saa stor By. Det nationale offentlige Bibliothek bliver kun besøgt af et forsvindende Antal Studenter og findes i en daarlig og utilstrækkelig Bygning i Calle Peru, ligeoverfor den ligesaa uanselige Universitetsbygning.

Escuela Petronila Rodrigues er forøvrigt

en af de smukkeste Bygninger i Buenos Aires og staaer i Høide med Palacio de Gobierno, Bolsa og den prægtige Banegaard for Ferrocarril del Sur paa Constitutionspladsen, der maaske er den smukkeste Stationsbygning i Sydamerika.

Formodentlig paa Grund af den symmetriske Strenghed ved Anlæget af Byen og dens snevre Gader, er Buenos Aires kun daarligt og utilstrækkeligt forsynet med aabne Pladser og Spadseregange, idetmindste i den gamle By. Der findes 17 Pladser, som ere beplantede med Træer og forsynede med Bænke og Spadsereveie, men de fleste ere daarligt holdte og ikke meget besøgte. Paseo de Julio t. Ex., der dog er smukt anlagt, er kun besøgt af den Slags Lediggjængere, som Argentinerne kalde *atorrantes* — Fremmede, der ere faldne ned fra Lykkens Vogn og saa sunkne dybere og dybere, indtil de endelig ere stillede foran den Opgave, at leve uden Penge, uden Tag over Hovedet og tildels ogsaa uden Klæder. Disse stakkels pjaltede Skabninger, ialt maaske en 2 à 300, opslaa deres Natteleie i de Kloakrør, som engang i Tiden skulle nedlægges af det ihærdige *Obras de Salubridad,* i Huse under Opførelse og paa Bænkene paa de offentlige Pladse. Jardin de la Recoleta, der er meget smukt anlagt og prydet med et Vandfald over kunstige Klipper, der har kostet adskillige Millioner Dollars, besøges næsten kun af Fremmede. Pladserne San Martin og Lavalle, hvilken sidste er prydet med en smuk Marmor-Søile og en Statue af den Mand, hvis Navn den bærer, ligge ligeledes øde til enhver Tid paa Dagen; og hvad den store Plaza Victoria angaaer, saa vilde vist Ingen tænke paa at trække frisk Luft der. Den fjerne Palermo, eller Paque 3 de Febrero, er i Virkeligheden den eneste Promenade i Staden, der bliver noget besøgt, og det kun af den fornemme Verden.

Brolægningen og den tilsvarende Kloakledning i Hovedstaden bliver meget langsomt udført af det saakaldte Obras de Salubridad, der for flere Aar siden har begyndt derpaa, og der vil gaa adskillige Aar, før det bliver færdigt dermed. Nye Boulevarder ere ogsaa blevne anlagte tværs igjennem den gamle By, i den Hensigt at lette den stedse voxende Trafik, og mange store og kostbare offentlige Foretagender ere enten paabegyndte eller projekterede, hvilke i Forbindelse med de Anstrengelser, der gjøres af private Personer, ville hjælpe til i Løbet af 8 à 10 Aar at gjøre Buenos Aires til en virkelig pragtfuld og glimrende By. For Øieblikket befinder Hovedstaden sig i en Overgangstilstand, og er alt andet end tiltalende, men alligevel kan man ikke andet end modtage Indtrykket af noget Kjæmpemæssigt og ane det straalende Klædebon, den efterhaanden vil iføre sig.

Arbeiderne ved Buenos Aires' ny Havn, Puerto Madera kaldet, ere skredne rask frem i de 6 Maaneder, hvori jeg har havt Leilighed til at iagttage dem, og har skabt store Forandringer ved hvad man nærmest maa kalde Hovedstadens Strømfacade, idet den gamle Passager-Mole med dens Sværm af Smaabaade er borte, ligesom ogsaa de mange Vaskeri-Etablissementer langs Bredden. Lige til i Foraaret 1890 var Passager-Molen og de mange Vaskekoner, der vare i fuldt Arbeide rundt om Mudderpølene langs Floden fra Las Catalinas til La Boca, et af de mest maleriske Partier her. Men nu har endelig baade til Held for de Reisende og for selve Befolkningen, Fremskridtet vundet Terrain. Paa Grund af de lave Grunde paa begge Sider af La Plata Floden og de Sandbanker, som den skiftende Ebbe og Flod danner og ligesaa hurtigt igjen bortfører, have større Skibe ikke været istand til at ankre op nærmere end i to eller flere Miles Afstand fra Byen. De store transatlantiske Dampere ankre op i en Afstand af 12 à 14 Mil fra Land, og dels paa Grund af de store Bekostninger og den delvis store Fare, der undertiden er forbunden med at føre Ladningen ind i Lægtere, have Bonaerenserne længe ønsket sig en Havn.

Det Arbeide, der nu er udført, indbefatter tre forskjellige Operationer: 1) Ved Hjælp af Opførelsen af en Dæmning at indvinde en Del af Floden, omtrent en League i Længden — fra Riachuelos Munding til paa den anden Side af Catalinas, det vil sige langs hele Byens Strømfacade — og nogle *cuadras* i Bredde. 2) Opførelsen af fire store Dokker, flankerede ved Enderne af to Basiner eller *darsenas,* hvorfra de adskilles ved Porte.

3) Den økonomiske Side af Sagen, der bestod i Salget af det Land, der saaledes var indvundet.

For Øieblikket vare Dok Nr. 1 og den sydlige *darsena* færdige og forsynede med et fortrinligt hydraulisk Maskineri, uhyre Quaier og kolossale Pakhuse; den sydlige Kanal var bleven opmuddret til en Dybde af 21 Fod og i en Længde af 20 Kilometer tværs over Rio Platas Flodseng; Opmuddringen af de andre Dokker og Paaføringen af Fyld vedvarede stadig. I Løbet af 4 à 5 Aar vil det hele System af Dokker og Kanaler være færdigt med en Udgift af 20 Millioner Piastre, og Hovedstaden vil saa have en ny kunstig Strømfacade, der bliver 5 Kilometer lang.

Imidlertid vedbliver Riachuelo, indfattet af Bolværker i en Udstrækning af over 15 *cuadras,* at danne Buenos Aires' virkelige Havn, og den Del af Byen, der strækker sig langs denne lille Flod, og som kaldes La Boca og Barracas, ligner en Skov af Master og rygende Skorstene, saa tæt ligge Skibene ved hinanden langs de uendelige Quaier, Værfter og Pakhuse. La Boca er beboet af 3000 Neapolitanere og andre Italienere, der ere meget flittige og nøisomme Mennesker, men ikke have Sands for Comfort og Renlighed. Denne Udkant af Byen er omgiven af lave, fugtige Pletter Jord, hvor de mest primitive Skure og Træhytter ere opførte under yderst sundhedsfarlige Betingelser, der hidtil have gjort Stedet til et varigt Opholdssted for Feber og andre Sygdomme. De nye Havnearbeider have dog forbedret La Boca i høi Grad ved at bevare den for Oversvømmelser. Quaierne ved La Boca, Fartøiernes Vrimmel, Baadebyggernes og Færgemændenes forunderlige Huse, Prammændenes og Flodfolkenes Sæder og Skikke, Losningen af Kul, Tømmer, Jern og Frugt — det Hele danner et yderst malerisk og livligt Skue, fuldt af Optrin, der ere egnede for en Malers Pensel.

Da jeg første Gang midt paa Sommeren kom til Buenos Aires, blev jeg ikke forbauset ved at finde, at Selskabslivet og alle offentlige Forlystelser for Øieblikket helt vare opgivne. Heden var aldeles overvældende. Rige Folk uden Beskjæftigelse havde trukket sig tilbage til deres Landsteder eller indaandede Søluften og gik paa Jagt i Mar del Plata, den argentinske Hovedstads Newport eller Brighton. Selv Forretningsfolk indfandt sig kun en halv eller hel Time i deres Kontorer, og det ikke engang hver Dag. Theatrene vare naturligvis lukkede med Undtagelse af Jardin Florida, hvor et fransk Café-chantant-Selskab af anden Rang sang for en tarvelig Tilhørerkreds, Variedades, hvor en spansk Skuespillertrup optraadte, og Politiema, hvor der var Cirkus. Men i disse Etablissementer var der ikke stor Morskab at hente. Jeg spurgte, hvad saa egentlig Byens Indvaanere toge sig for, naar de vare færdige med Dagens Arbeide? Hvorledes tilbragte Kjøbmændene, Handelsbetjentene, Arbeiderne, kort sagt Bybefolkningen deres Aftener? Hvilke Adspredelser kunde Hovedstaden tilbyde? En Rysten paa Hovedet var det eneste Svar paa disse Spørgsmaal. Buenos Aires tilbød ingensomhelst Adspredelser! Der høres ingen Musik paa nogen af Byens utallige Pladser, der er ikke en eneste Café, hvor man kan sidde og trække frisk Luft, medens man nyder Skuet af Livet paa Gaderne eller kaster Blikket ud over Floden. Alle Caféer ere lukkede og spærrede for Yderverdenen. Pladserne ligge ganske øde. Der findes ikke en Promenade, hvor Folk kunne gaa hen for at see og sees; og skjøndt vi dog ere paa sydlig Jordbund, saa finde vi ingen af disse navnløse, ubetydelige Smaabehageligheder, der kappes med hinanden om at gjøre Livet i sydlandske Byer saa behageligt. Alle disse Tilfældigheder maatte jeg, i Betragtning af Aarstiden, give Afkald paa; Sommeren er en daarlig Tid til at studere Livet i en Hovedstad. Men da jeg midt i Mai vendte tilbage til Buenos Aires, vare Vilkaarene bedre. Med Pamperoens* første Piben var Selskabet vendt tilbage. *Adiosito abanico!* Sommerens Hede var forbi, og det kjølige Vinterveir gjorde det muligt for de Velhavende at optage deres vante Beskjæftigelser. Jeg var derfor en Del nysgjerrig efter at se *la elegancia porteña* i fuld Virksomhed og faae lidt Begreb om *el gran tono*

* Den Storm, som hersker paa Pampassletterne. O. A.

bonaerense, la alta sociedad i Buenos Aires, og ligeledes om det ikke »fine«, men mere »almindelige« Selskab.

Buenos Aires har sin Bois du Bologne eller Rotten Row i Parque 3 de Febrero, der ligger i den nordlige Ende af Byen, lige ud til Floden. Paa vor Vei til denne temmelig afsides Park havde vi Leilighed til at betragte nogle af de smukkeste moderne Huse i Hovedstaden, nemlig i Omegnen af Calle Juncal, Avenida de la Republica og Avenida General Alvéar, hvilken sidste er en prægtig bred og lang Vei, der maaske engang vil tage Luven fra den parisiske Avenue du Bois de Bologne. Enkelte af disse Exempler paa privat Arkitektur udmærke sig ved god Smag eller Originalitet; Forbillederne til disse Huse ere, som vi alt have bemærket, hentede fra Frankrig og med lidt Forandring omdannede efter argentinsk Smag. En Millionær ønsker et lille Palazzo Pitti; en Anden foretrækker et Château de Blois; en Tredie forlanger en nøiagtig Kopi af en smuk Renaissance-Villa, som han har seet i Parc Monceaux i Paris, helst med Tillæg af lidt flere Friser og Ornamenter; og da der i Argentina ikke findes rigtige Bygningssten, saa blive Caryatider, Kapitæler, Piller, Balkoner, Karniser og Gesimser lavede i Stuk af dygtige italienske Arbeidere, der forstaa at skabe tilsyneladende prægtige Bygninger over et simpelt Skelet af Mursten og Jern.

Palermo.

Parque 3 de Febrero, almindelig kaldet Palermo, er smukt anlagt og beplantet med smukke Træer og Buskadser, men med Undtagelse af de to Avenuer, af hvilke den ene er beplantet med Palmer, den anden med Fyr, hvor den daglige Vognfærdsel foregaaer, ere Spadseregangene og Veiene ikke holdte og passede saa godt som de burde. I en dobbelt Række kjøre Vognene op ad paa den ene Side og ned ad den anden, stadig under Opsyn af det ridende Politi; enkelte Ryttere galoppere frem i Aabningerne mellem Rækkerne; ridende Damer sees kun sjeldent; Tilskuere og Lediggjængere træffes heller ikke. Der er i Virkeligheden meget liden Forskjel paa Promenade de Palermo og den sædvanlige kjedelige »Præsentation«, som alle større Hovedstæder paa en eller anden Maade give til Bedste; dens fornemste Egenskab er Mangel paa Liv; Alt foregaaer stille og ligesom ved en Begravelse; Damerne i Vognene synes stumme og ubevægelige at være ifærd med at opfylde en eller anden kjedsommelig Pligt, som de sidde der henstrakte i deres Coupéer, Landauere eller Victoriaer, som ere forspændte smukke Trakehnere, franske eller engelske Heste, der ligesom Vognene ere indførte med stor Bekostning. At eie indførte Kjøreheste og smukke Vogne er for Øieblikket de rige Argentineres største Stolthed. Man kan her se unge Blodsheste, bedækkede med perlegraa eller crèmefarvede Dækkener, der ere kantede med brede Baand og pyntede med Knapper saa store som en Suppeterrin, forspændte høie engelske Dogcarts eller Tandems. Kort sagt, hvad Heste og Vogne angaa, findes der her paa Palermo meget Smukt og Seværdigt. Hvad Damerne angaa, vil man her møde mange unge Piger af beundringsværdig Skjønhed, men meget faa Kvinder af modnere Alder, der ikke have tabt deres Skjønhed paa Grund af deres stærkt udviklede Fedme; og baade Unge og Gamle misbruge *poudre de riz* og *veloutine*. Damernes Dragter her i Buenos Aires ere à la Parisienne.

I den nordlige Ende af Staden findes to gode Væddeløbsbaner — en tætved Pa-

lermo og en anden ved Belgrano — nemlig Hippodromo Argentino og Hippodromo Nacional med smukke og malerisk beliggende Baner og smagfuldt opførte Tribuner. Enten paa den ene eller den anden af disse Baner er der Væddeløb hver Søn- og Helligdag i Vintermaanederne under Direktion af en Jockey-Klub og med alle de Formaliteter og Apparater, der høre til Væddeløbene i Europa. Argentinerne kjøbe nu efter temmelig stor Maalestok europæiske Væddeløbsheste, de have allerede deres Stambøger og godt indrettede og velbesatte Væddeløbsstalde. Da Væddeløbene i de civiliserede Lande sædvanlig ere et Samlingssted for Alt, hvad der er elegant og fashionabelt, saa gik jeg under mit Ophold i Buenos Aires tidt derhen, men mine Iagttagelser vare næsten hver Gang de samme.

Paa Jockey-Klubbens Tribune talte jeg omtrent et Dusin Damer; et lignende Antal Cocotter sade spredte paa de andre Tribuner og nede paa Pladsen; det øvrige Publikum bestod af Mænd og Drenge. Denne raa Hobs eneste Interesse var Væddemaalene, der i Argentina, som i Europa, vare indrettede efter *pari mutuel* Systemet. Ved ethvert Væddeløb steg Beløbene til 50 à 60,000 Dollars, og i samme Øieblik Væddeløbet var forbi, opstod der et almindeligt Stormløb henimod Udbetalingsstederne.

Under mit Studium af de offentlige Forlystelser besøgte jeg de to vigtigste Etablissementer eller *canchas,* hvor der spilles *pelota,* et Slags Boldspil. Dette Spil var indført i Argentina af Emigranter fra de baskiske Provinser i Spanien, hvor det bruges meget, og var nu blevet det mest populære Spil i Republiken. De *frontones* eller Gaarde i Buenos Aires, hvor dette Spil blev spillet, vare uhyre Pladser omgivne af høie Mure, forhøiede med Jerntraadsnet paa de to Sider, medens der ved de to andre Sider vare Rækker af Sæder og Loger for Publikum. Væggene havde haarde og glatte Overflader; Gulvet var jevnt og afdelt med sorte Streger. Ved den ene Endevæg tilhøire staaer *pizarre* eller Dommersædet. Spillerne i Buenos Aires ere Folk, der drive Sporten som en Forretning, i Almindelighed Baskere, og de Dygtigste af dem komme fra Spanien i den spanskamerikanske Saison, ligesom Tenorsangere eller Tyrefægtere, og faae meget høie Gager. Spillet foregaaer altid med Blaa imod Rød og afhænger af Spillernes Dygtighed og Navnkundighed. Dommerne kalde Spillerne *los azules* og *los colorados;* de bære blaa eller røde baskiske Klædes-Huer; deres Jerseydragter ere blaa og hvidstribede eller rød og hvidstribede; deres Belter henholdsvis blaa eller røde; deres Benklæder og Sko hvide. *Pelotares* slaa ikke til Bolden med den blottede Haand, men med en *cesta,* lavet af et seigt, bøieligt Fletværk, der er halvrund og krummet i Enden og omtrent 18 Tom. lang. Til dette øsekoplignende Boldtræ er fastgjort en Læderhandske, der passer til Spillerens høire Haand. Partiet bliver spillet af to Mand paa hver Side, og udfordrer meget stor Behændighed og Udholdenhed. Det er en sand Fornøielse at iagttage dygtige Spillere, og Tilskuernes enthusiastiske Beundring giver sig Udtryk ved at de kaste Guldmønter, chilensiske Dollars og alle de forskjellige Slags Mønter, der findes i Vexellerernes Butikker i Buenos Aires, ned i Gaarden — akkurat som Publikum i Madrid kaste Cigarer og fyldte Pengepunge til den Tyrefægter, der har udført et sjelden smukt Stød, idet han fældede en Tyr. Alt som Spillet fortsættes, høres der efter hvert Point, der er vundet, høie Raab fra Tribunen: *Veinte á cinco doy! Veinte á dos tomo! Cien á cinco doy!* Det er Odds, der blive udraabte; thi ligesom ved Væddeløbene, optage Væddemaalene ogsaa paa Boldpladserne Tilskuernes største Interesse. Det Publikum, der indfinder sig i Frontonerne, er ligesaa blandet og raat som ved Væddeløbene, og forresten omtrent det samme. Man kan saaledes mærke en lignende Vildhed fra Tilskuernes Side, en Simpelhed i Udtrykkene og en Raahed i Opførsel og Manerer, som er ligefrem uhyggelig.

Det var altsaa de Fornøielser, man kan nyde om Dagen: Palermo, Hestevæddeløb og *pelota.* Derefter komme vi til den ulige vanskeligere Opgave, hvorledes man skal tilbringe Aftenen, og i Vintersaisonen bidrage et

Antal Theatre til at lette os denne. Operaen, Politeama, Nacional, San Martin, Doria, Onrubia, Variedades, Pasatiempo, Jardin Florida ere Navnene paa disse. Operaen, der modtager et Tilskud fra Regeringen, er et stort Theater, hvis Hovedfacade vender ud mod Calle Corrientes. Vestibulen er rummelig og luftig, Trappegangen er prydet med enkelte Marmorfigurer, Foyeren er et Udtryk for daarlig Smag og overlæsset med Dekorationer. En Række Værelser af passende Størrelse ere opfyldte med en Masse Floiels-Portièrer, Divaner og forgyldte Stole; Væggene ere dekorerede med Stuk-Ornamenter, Paneler og Friser, som straale i alle Regnbuens Farver; det Hele er pralende og stødende for Øiet. Tilskuerpladsen, som er hvid med Guld, røde Forhæng og rødt Klæde paa Sæderne, er stor og ganske bekvemt indrettet, med Undtagelse af at der savnes Varmeapparater, og da Vinteren i Buenos Aires bliver koldere Aar for Aar, saa lide baade Publikum og Skuespillerne derunder. De andre Theatre og alle de gamle private Huse i Buenos Aires lide forresten af den samme Mangel — de have hverken Ovne eller Skorstene. Forestillingerne i Operaen ere saa gode, som berømte og dygtige Sangere kunne bidrage til at gjøre dem; Repertoiret indbefatter hele det sidste halve Aarhundredes forslidte Texter — *Il Trovatore, Rigoletto, Carmen, La Traviata*, etc., hvortil kommer det yndede Stykke, *Gli Ugonotti*, som trækker fuldt Hus hver Aften. Operaens Publikum er maaske en Smule vel pyntet, Smykkerne og de kostbare Stene lidt for blændende; Bifaldet gjælder ikke det kunstneriske Foredrag, men kun Sangernes høie Toner, vedholdende Triller og kraftige Stemmer. Kritikerne kunne ikke rose Tamagro paa anden Maade end ved at beundre hans Strube af Malm — *garganta de cobre.* Alt dette er jo lidt udannet, men glimrende og kostbart, og tiltaler derfor *el rastacouère.* I Saisonen 1890, da Guldet stod i 230, var Prisen for en Loge i Operaen 25 Papirdollars og der gaves 4 Forestillinger om Ugen.

Politeama, der ligeledes ligger i Calle Corrientes, er endnu større end Operaen. Det er en rummelig og velindrettet Bygning, der ikke udmærker sig særlig i arkitektonisk Henseende. I Vestibulen findes tre hvide Marmorplader med forgyldte Inskriptioner angaaende Rossis, Adelina Pattis og Coquelins Besøg og Triumfer. Under mit Ophold i Argentinas Hovedstad aflagde Coquelin sit andet Besøg, ledsaget af Damerne Judic, Barety, Lender og et udmærket dygtigt Selskab, og enkelte Gange havde jeg den Fornøielse at beundre disse udmærkede Kunstnere, der spillede for kun halvtbesatte Bænke. Uden Tvivl var Pengekrisen for en Del Skyld i dette daarlige Udfald; men jeg er bange for, at Hovedaarsagen var den, at baade Stykkerne og Skuespillerne vare for gode for Publikum. Den literaire Kultus i Buenos Aires er endnu ikke tilstrækkelig moden til at forstaa Feuillets og Marivaux' Finhed eller det ægte parisiske Stykke: *la femme à papa* (Fa'ers Kone). Det maa ogsaa bemærkes, at Prisen for en Loge til disse Forestillinger var 10 Papirdollars.

Vi komme nu til en af de vigtigste Adspredelser for de unge Lapse, *zambullidores*, i den argentinske Hovedstad, nemlig deres daglige Beskjæftigelse i Tiden mellem 5 og 10 om Eftermiddagen: at staa stille paa Fortovet i Calle Florida og gjøre deres Bemærkninger om Damerne, der passere forbi. Calle Florida er den fineste Gade i Buenos Aires. Her findes alle Butikkerne med de fineste Luxusgjenstande, de Juvelerere, Modemagaziner, Dameskrædderinder, Skrædere, Hattemagere og Skomagere, der ere paa Moden; de fashionableste Restaurationer: Mercer, Rôtisserie Française, Sportsman og fremfor Alt, den fortræffelige *Confiteria del Aguila.* Det maa bemærkes, at en Confiteria er et Sted, hvor der sælges Bonbons, Confect, kandiserede Frugter og Forfriskninger, og som paa samme Tid er en Slags Café og Skjænkestue, hvor man kan faae alle Slags Drikkevarer og Likører; det er den argentinske Oversættelse af den franske Café. Der vrimler af saadanne Etablissementer i Buenos Aires; der findes ikke et Huskomplex i Buenos Aires, som ikke har sin Confiteria. Confiteria'en i Calle Florida har en Hovedfacade af hvidt Marmor, prydet med en Ørn og to allegoriske Figurer, og fra dens Vinduer har man Udsigt over Fortovet;

hvert Vindue kan rumme et halvt Dusin unge Dandyer. Døraabningerne kunne lige-

Udenfor Confiteria del Aguila.

ledes rumme en Del, og de, som ikke kunne faae Plads i *Aguila,* spadsere op og ned ad Gaden og tage Plads i andre Døre, thi det maa bemærkes, at Calle de Florida er en gammeldags snever Gade, og at paa Fortovene kunne kun to Personer gaa ved Siden af hinanden, hvorfor de unge Lapse maa se at finde Tilflugtssteder, hvor de ikke genere Færdselen eller komme i Konflikt med Politiet. Og her komme de

saa sammen: de unge rige Kreolere, som tilbringe deres Dag med at spille høit Spil i Club del Progeso, de arbeidstrætte Kommis'er, Dagdriveren, der har spist til Middag i Café de Paris, og hans Kollega, der har delikateret sig i et italiensk Spisehus af tiende Rang; begge ere forsynede med Cigaretter og Tændstikker, begge bære vældige lyse Slips og kolossale Diamantnaale, og begge ere elegant klædte og flotte sig med snehvide Skjortebryster. De staa i Reglen stille og ryge; de titulere hinanden med Ordet *ché,* der over hele Argentina betyder «Mand»; de konversere med hæse Strubetoner, idet de udtale Ordene med en ensformig Hastighed; og naar en Dame passerer forbi dem, betragte de hende og sige: »*Hermosa rubia*« (smukke Blonde); »*Que cabecita tan linda*« (hvilket smukt lille Hoved); »*Que boca tan adorable*« (hvilken yndig Mund!) og andre flove og uforskammede Udbrud. Det er det Hele. De staa stille, de ryge, de gjøre deres dumme Bemærkninger, og Klokken 10 forsvinde de, og ligesom de andre Gader bliver Calle Florida øde og tom lige til Midnat, naar hjemvendende Theatergjængere give den et forbigaaende Liv. Saa bliver der stormet efter de sidste Drosker, der høres Hestehoves Klappren henad Asfalten, en Smækken Døre i, og saa bliver Alt igjen stille; de blanke Sporveisskinner glimte og tabe sig i det Fjerne langs de mørke og snevre Gader, og medens Maanen forsølver de blaa og hvide glaserede Tagsten paa Kirkerne og Paladserne og frembringer skarpe Kontraster mellem Lys og Skygge paa de uregelmæssige Husmasser, saa indhylles Buenos Aires for et Øieblik i et hemmeligsfuldt Halvmørke og antager det østerlandske Præg, som man ved et Blik fra Floden henover Byen uvilkaarligt maa tillægge denne. Saaledes er Fortovslivet i Buenos Aires, eller som det hedder paa Spansk: Fortovs- og Konditori-Livet — *la vida de confiteria y de vereda.* — Klubben del Progreso er tidligere omtalt som det fashionableste Opholdssted for de rige Dandyer. Den er i Virkeligheden den vigtigste af de Indfødtes Klubber, og har over 1200 Medlemmer. Andre argentinske Klubber ere Club del Plata, Union Argentina, Oriental og Jockey-Klubben. De Fremmede have den store Klub de los Residentes Estrangeros, der blev stiftet i 1841, og hvis 600 Medlemmer have deres bekvemme og pragtfulde Leilighed i Calle Rivadavia. Den engelsktalende Befolkning har sin egen Kosmos-Klub i Calle Cangalla i et temmelig daarligt Lokale. Englænderne have ligeledes en literair Forening, og de ere Stiftere og omtrent de eneste Medlemmer af Buenos Aires' Roklub, der eier et smukt Baadehus ved Floden i den yndige Forstad Tigre. I alle argentinske Klubber spilles der meget, og Spillet foregaaer baade Nat og Dag, medens deres selskabelige Formaal fremmes ved glimrende Baller, der fra Tid til anden vækker det argentinske kreolske Samfund op af dets sædvanlige Sløvhed. Der findes intet egentligt Selskabsliv i Buenos Aires, fordi Rivalitet i Luxus ikke kan tillade Familier at arrangere nogensomhelst Festivitet, medmindre de kunne gjøre det efter en storartet Skala; t. Ex. at give en Middag, der ikke bliver til en glimrende Banket, eller at tage imod en Aften uden at holde Bal med et stort Orchester. De gamle kreolske Familier leve afsondrede fra alle Andre og hade og foragte efter den sædvanlige spanske Skik *el gringo,* eller den Fremmede, der arbeider og bliver rig. Der findes ingen fremragende Mænd, hverken i social eller politisk Henseende, ingen udmærkede Borgere, hvis Indflydelse og Dygtighed kan skabe Midtpunkter og Betingelser for smukke og sunde Adspredelser. I Buenos Aires passer Enhver sig selv, ligefra Republikens Præsident ned til Gadedrengen, der sælger Aviser og prøver paa at snyde Kjøberen med Byttepengene. Det Indtryk, Hovedstaden og dens hele selskabelige Liv gjør paa Enhver, er den rene, skære Materialisme i et og alt. Paa den ene Side et Kapløb efter Rigdom, uden at der tages Hensyn til Midlerne, og paa den anden en broutende og simpel Luxus.

Fra Taarnpavillonen i Tivoli. Af Knud Søeborg.

Udenfor Forstaaelsen.

Han morsom, han: Nei, Pokker heller,
det er gamle Krøniker, han fortæller,
det er Ting, vi har kunnet, fra vi var smaa.
Og dog viser ham Emmy de hvide Tænder
og folder andægtig de smalle Hænder
og sidder henrykt og hører paa . . .

At hun dog ikke har mere Værdighed,
kan hun beundre en Tungefærdighed,
der er saa godtkjøbs, saa lidt i Stil—
Hvor maa hans Selvtillid ikke styrkes,
naar Manden føler, hvordan han dyrkes
og honoreres med kjælne Smil.

De Damer! De Damer! Hvem kan dem fatte,
de vexler som Formen paa deres Hatte,
med Dag og Time de skifter Form.
Før var hun sværmende og romantisk,
saa kom den Svensker, og strax bakkantisk
han hvirvled hende afsted i Storm. — —

Der er et den forelskede Stymper glemmer,
det er ikke Ordene som bestemmer
i Kvindeøiet en Mands Værdi.
Nei, kom til dem som en født v. Heller,
og de skal smile, naar Du fortæller,
og acceptere Dig som Geni.-

Alfred J.

Emin Pascha.

I DET MØRKESTE AFRIKA.

En Fortælling om Stanleys sidste Reise. Efter »Darkest Africa« ved Al. S.

(9. Fortsættelse og Slutning.)

XII.

Hjemad.

Efterat Emin Pascha og Jephson ikke længer bleve behandlede som Fanger, forlode de i December 1888 Wadelai og begave sig til Tunguru, en ægyptisk Station ved Albert-Søen, hvorfra Jephson skrev til Stanley, som nu opholdt sig i Kavalli, og gav en Skildring af sine Oplevelser og de Iagttagelser han havde gjort, og den 6. Februar kom Jephson selv og meddelte Stanley, at den eneste Hindring var, at Emin Pascha ikke kunde bringe det over sit Hjerte at forlade det Folk, som var betroet til hans Varetægt. »Jeg veed,« havde Emin Pascha sagt til Jephson, »at jeg aldeles ikke er ansvarlig for disse Mennesker, og alligevel kan jeg ikke formaa mig til selv at drage bort og lade Nogen, som maatte ønske at forlade Landet, blive tilbage. Jeg veed, at det er en ren Følelsessag, og maaske en Følelse, som De ikke kan forstaa, men mine Fjender i Wadelai vilde pege Fingre ad mig og sige til Folkene: ‚Der seer I, han har forladt Eder'« Da Jephson en Dag blev utaalmodig over Paschaens Tøven og udbrød: »Dersom Expeditionen blot kommer til et eller andet Sted her i Nærheden, vil jeg raade Mr. Stanley til at arrestere Dem og tage Dem med, hvad enten De vil eller ikke,« svarede Emin rolig: »Naa ja, jeg skal ikke forhindre ham deri.«

Maaske skyldtes Emins tilsyneladende Vægelsind Tanken paa de uskyldige Kvinder og Børn, idet de fleste Soldater under hans milde Herredømme havde giftet sig og eiede Hus, Kreaturer og Jord. Da de vare Hedninger, saa kunde de vente at blive gjorte til Slaver af Mahdiens Folk, medens de faa Ægyptere uden Barmhjertighed vilde blive dræbte. I lignende Fare svævede nogle arabiske Officierer, som havde kjæmpet mod Mahdien. Antallet af de Folk, hvis Skjæbne laa Emin Pascha saa meget paa Sinde, kunde ialt anslaaes til 10,000, for Størstedelen Kvinder og Børn. Med stor Ædelmodighed og Menneskekjærlighed, hvad man saa end vil dømme om Rigtigheden af hans Anskuelser, afslog denne udmærkede Mand Hjælpen for sig og sit personlige Følge, naar han ikke kunde tage hele sit Folk og alt rørligt Gods med til Østkysten under Stanleys Ledelse.

Dette var Stanleys eneste Vanskelighed i de første Maaneder af 1889, da Emin Pascha d. 17. Februar besøgte ham i Kavalli for at drøfte denne Sag. Han var ledsaget af Selim Bey og syv andre ægyptiske eller nubiske Officierer; senere indfandt Kapitain Casati sig tilligemed

et lille Antal Flygtninge. Stanley omtaler Forhandlingerne ved denne Leilighed i en let foragtelig Tone, men hans Utaalmodighed kan undskyldes. I det Krigsraad, som blev afholdt i Emins Nærværelse, vare alle Expeditionens Officierer enige om at fastsætte den 10. April som den seneste Termin for Afreisen. Stanley havde nogen Grund til at mistænke de arabiske Officierer for, at de vilde drage flere Soldater hid forat bemægtige sig Expeditionens Ammunition og Forraad. Han sagde dem med rene Ord, at han uden videre vilde lade dem hugge ned, hvis de gjorde Forsøg paa noget saadant. Derved vilde han uden al Tvivl kun have opfyldt sin Pligt og befriet Østafrika for en Flok Skurke, de sidste Rester af den nederdrægtige Bande, som har vanæret og kuldkastet Ægyptens Herredømme i Sudan.

Den 10. April 1889, saaledes som det var bestemt og uden at vente paa flere Flygtninge fra Sudan, efterat man allerede havde ventet i over tolv Maaneder, tiltraadte Stanley sin lange og besværlige March ad en Omvei, forat undgaa et Sammenstød med en bekjendt Fjende, Kong Kabba Rega af Unjoro; Expeditionen drog gjennem Warasura'ernes Land til Semliki-Dalen og de høie Bjerge Syd for Ituri, for derfra i sydostlig Retning at komme til Stationerne ved Njansaen. Dette var rigtignok ikke den korteste, men under de nærværende Omstændigheder formodentlig den sikkreste Vei hjemad — hjemad, det vil sige til Sansibar eller rettere sagt, til Bagamoyo, den ligeoverfor Sansibar beliggende Havn paa Afrikas Østkyst — hvortil Expeditionen naaede i Begyndelsen af December.

Ved Opbruddet viste det sig, at Emin havde taget storlig feil, ved at anslaa Antallet af de Folk, som vilde følge med til Østkysten, til 10,000. Meget faa af de sudanesiske, sorte Soldater med deres store Familier vare overhovedet tilbøielige til at forlade Landet. Hele Antallet af de i Kavalli den 10. April mønstrede Flygtninge beløb sig til 514, deraf 134 Mænd, 84 gifte Koner, 187 Tjenestekvinder eller Slavinder, 74 Børn over 2 Aar og 35 spæde Børn. Emin Pascha forlangte, at der skulde skaffe Dyr tilveie, forat Kvinderne kunde ride, men Stanley mente, at de vilde have godt af at gaa; hertil maa bemærkes, at ved Reiser i Afrika beløber en Dagsreise sig sjeldent til over ti engelske Mil. Selim Bey, en Oberst af Emin Paschas Armee, var taget hjem for at hente 200 af sine Folk, som foregaves at ville slutte sig til Toget; men han skrev derpaa uforskammede Breve, i hvilke han beklagede sig over, at man vilde forlange Soldaterne til at bære Laster. Da han ikke kom den 10. April, brød Stanley op og overlod det til ham at komme bagefter, hvis han havde Lyst. Den Del af Flygtningenes Bagage, som kunde tages med, blev transporteret af 350 Indfødte, som vare leiede dertil. Schukri Aga, Kommandanten i Mswa-Stationen, var den eneste af Emin Pachas militære Ledsagere, som fulgte med Expeditionen.

Expeditionen drog afsted i følgende Orden: I Spidsen gik ti til femten Mand som Førere eller Speidere. Saa kom Stanley paa sit Æsel med en Æseldriver og to Bøssebærere, og efter ham hans Ordonnants Uledi med Expeditionens Flag, det ægyptiske med tre Stjerner. Derefter kom en anden Høvding med første Kompagnies Flag, gult med arabiske Bogstaver. Første Kompagni bestod af udsøgte Folk under Jephsons Befaling. Først i Rækken kom saa andet eller tredie Kompagni under Befaling af Lieutenant Stairs og Kapitain Nelson. Disse to Officierer skiftedes til med deres Kompagni at gjøre Tjeneste som Bagtrop. Saa kom fjerde Kompagni under Dr. Parke og Nubierne under Bonny. Bagefter Nubierne blev Emin Paschas lille Datter, Ferida, baaret i en Hængekøie af to paalidelige Sansibariter. Saa kom Paschaen, Kapitain Casati, Signor Marco, og Havassi Effendi, en Major i Khedivens Tjeneste. Efter disse fulgte Paschaens Folk, de kraftigste tæt bagefter, medens de svagere efterhaanden sakkede agterud, saaat Efternølerne trods Bagtroppens Anstrengelser kom tre, fire Timer senere til Leiren end de andre. Men bagefter dem Alle marcherede det Kompagni, hvis Tur det var at forrette Tjeneste som Arrièregarde. Dette var i flere Maaneder Marchordenen, hvor Egnen var aaben og man ikke behøvede at frygte for Fjendtligheder.

Fra Unjoros Høiland til den sydlige Ende af Albert-Njansaen skraaner Landet nedimod den nordvestlige Bred af Albert Edward-Njansaen, hvor Usongoro ligger. De store Sumpstriber mellem Søen og Bjergene vise, hvor langt Søen i sin Tid maa være gaaet op. Sletten er øde, skjøndt der findes Spor, som tyde paa en tidligere, tæt Befolkning. Men Wanganda'ernes og Warasura'ernes Røvertog have affolket Wasongora'ernes Land og kun efterladt sørgelige Rester. Her gaaer Veien mod Nordost til Toro, derpaa mod Syd og Sydost over Grants Windermere-Søen til Karagwe og Usindja til Victoria-Njansa. Høisletten Ankori syd for Unjampaka skildrer Stanley som en aaben, tæt befolket Egn. Den ligger 5000 Fod over Havets Overflade, men Bjergene naae en Høide af indtil 6400 Fod. Stanley fortæller mange interessante Enkeltheder om de forskjellige Stammer, som han passerede og som levede i en bestandig Frygt for Overfald af deres mægtige Naboer. Wakondju'erne ere de eneste, som bo paa Bjergene, deres Landsbyer naae helt op til en Høide af 8000 Fod over Havets Overflade, og naar de blive overfaldne af Warasura'erne, saa drage de endnu høiere tilveirs, helt op til Snegrænsen. De lavere Bjerge blive opdyrkede i stor Udstrækning af Wakondju'erne, og disse vare meget venlige imod

Stanley og hans Folk. Indbyggerne i Usongora beskriver Stanley som en smuk Stamme, men i ingen Henseende forskjellig fra de bedste Typer i Karagwe og Ankori eller Wahuma-Hyrderne i Uganda. De Indfødte i Toro ere en Blanding af de bedste Klasser af Negere; de ligne nærmest de Indfødte i Uganda. Stanley paastaaer, at den æthiopiske (abessiniske) Type er meget udbredt i det centralafrikanske Høiland. Ruando ved Albert Edward-Njansa'en er ialtfald et smukt Land med en Befolkning af samme Antal og Styrke som Ugando.

Stanleys Bemærkninger om Søegnens fysiske Geografi ere meget interessante. »Naar man,« siger han, »trækker en lige Linie fra Nilens Udløb af Albert-Njansa i sydvestlig Retning, saa har man maalt Længden af en bred Skraaning af 10 til 50 Miles Udstrækning, som er beliggende mellem 3⁰ nordlig og 1⁰ sydlig Bredde i Midten af det afrikanske Fastland. Vest derfor er et stort Høiland, som hæver sig 1000 til 3000 Fod over Afgrunden, til hvilken den østlige Side falder næsten lodret af. Den vestlige Side sænker sig efterhaanden nedimod Ituri's og Louva's Lavninger. Imod Øst hæver sig et andet Høiland 1000 til 3000 Fod over Dybet og strækker sig helt hen til Unjoros Høislette. I denne Afdeling ligger Albert-Njansa. Den mellemste Del af den saakaldte Kløft, der er 90 Mil lang, indeholderRuwenzoris Bjergkjæde, som hæver sig fra 4000 til 15000 Fod over Semliki-Dalens Middelhøide; den øvrige Del af Høilandet er 2000 til 3500 Fod høiere end Floddalen og indeholder Usongoras, Unjampakas og Ankoris Høisletter. I den sydlige Del, som kun er 50 Mil lang, ligger Albert-Njansa og Sletten mellem den og Bjergene. Deraf seer man, at Albert Edward-Njansa er forholdsmæssig lille og ikke halv saa lang som den nordlige Sø. Den Del af Semliki-Dalen, som udstrækker sig fra Søen mod Syd, er meget jevn, hæver sig paa 30 Mil ikke høiere end 50 Fod over Havets Overflade og er efter Stanleys Mening af ny Formation. I nogen Afstand Syd for Søen er Alt mættet med Fugtighed. Henved 75 Mil længer frem naaer Dalen en Høide af 900 Fod over Havets Overflade, her ender pludselig Skovregionen og der begynder et nyt Klima, som i sin Tørhed danner en fuldstændig Modsætning til den med Fugtighed mættede Egn mod Nord.«

Landet mellem Albert Edward-Njansa og Victoria-Njansa, beliggende omtrent under 31⁰ østlig Længde, høiner sig til høie Bjergkjæder. Nogle af disse Toppe, som Stanley paa sine tidligere Reiser havde seet i Frastand, bleve af ham dengang døbte Gordon Bennets-Bjerg, Edwin Arnolds-Bjerg og Lawsons-Bjerg og findes under disse Benævnelser paa Kortet over Central-Afrika. I Juni 1889, flere Maaneder efter at Stanley, som tidligere omtalt, havde seet det første Glimt af de eiendommelige Bjergmasser, blev han istand til i Forening med Lieutenant Stairs nærmere at undersøge denne mærkelige og hidtil ubekjendte Region, Ruwenzori, som Stanley anseer for identisk med de fra Oldtiden bekjendte »Maanebjerge.« Dette Navn bruges af en arabisk Geograf, som angiver, at Nilen udspringer paa disse Bjerge, lidt Syd for Ækvator — hvilket nu viser sig at være korrekt, forsaavidt Talen er om den vestlige Arm af den øvre hvide Nil.

Den 6. Juni 1889 besteg Lieutenant Stairs Ruwenzori indtil en Høide af 10,677 Fod og af hans Beretning hidsættes Følgende:

»Det Syn, som disse Bjerge frembyde, naar man drager langsmed Foden af dem, er pragtfuldt. Dybe, mørke Dale strække sig fra den underste Skov opefter. En Eiendommelighed ved denne Bjergkjæde er Toppenes skarpt og klart fremtrædende Charakter, idet de næsten uden Undtagelse paa den sydlige Side ere kegleformede med overordentlig steile, næsten lodrette Vægge. De underste Høider og Dale ere indtil en Høide af 7000 Fod bedækkede med almindelig Skov, men over den voxer i Almindelighed Bambus indtil en Høide af 9500 eller 10,000 Fod; derpaa indtil en yderligere Høide af 1500 Fod over Bjergvæggene bevoxede med Buske og derefter følger nøgen Klippe og Jord. En anden Eiendommelighed er den overordentlige Dybde af Kløfterne eller Dalene mellem Høiderne. Skjøndt Floderne udspringe næsten fra Toppene, have de dog et forholdsmæssigt ringe Fald, da deres Leier synes at være udskaarne helt ind i Hjertet af Bjergene; paa enkelte Steder have de Kløfter, i hvilke de flyde, en Dybde af 6—7000 Fod. Det høieste Punkt i Bjergkjæden naaer en Høide af ca. 17,000 Fod, af hvilke 2000 Fod ligge over Snegrænsen.

»Egnen ved Foden af Bjergene er en af de frugtbareste, som vi hidtil have passeret. Bananer, indisk Korn, Bønner og Matama ere de Indfødtes Hovedprodukter.«

Ruwenzoris Beliggenhed, saaledes som den staaer optegnet paa Kortet, er lidt under en Grad Nord for Ækvator og under 30⁰ østlig Længde. Den Bjergkjæde, hvortil den hører, strækker sig parallelt langsmed Semliki-Floden, som er Udløbet af Albert Edward-Njansa, Nilens sydlige Tilløb, udstrækker sig i sydvestlig Retning fra et Punkt af Unjoro-Høilandet ligeoverfor den sydlige Ende ef Albert-Njansa og er omtrent 90 Mil lang. Det er mærkeligt, at denne mægtige Bjergkjæde med sine snebedækkede Toppe er undgaaet Sir Samuel Bakers Opmærksomhed, idet denne Reisende antog, at Albert-Njansa strakte sig Hundreder af Mil længer mod Syd.

Da Expeditionen havde forladt den Del af Semliki-Dalen nedenfor Ruwenzoris Bjergkjæde, som kaldes Awamba, kom den efter to Dages March til Usongora, et Land, der begrænses af

den nordlige og nordvestlige Side af Albert Edward-Njansa'en, og tre Dage efter til den betydelige Negerby Katwe. Dette Sted ligger mellem Albert Edward-Njansa og en to Mil lang og trekvart Mil bred Saltsø, hvis Vand har en rødlig Farve og udskiller Salt i faste Krystaller. Salt er en meget værdifuld Artikel, og fra Makara, Ukondju, Unjampaka, Ankori og Ruanda komme hele Flaader af Kanoer, ladede med Korn, forat faae Salt i Bytte, og fra det østlige Ukondju, det nordlige Usongora, Toro og Uhaijana indtræffe Karavaner, for at tiltuske sig Salt mod Hirse, Barkstoffer, Bønner, Ærter, Sesam, Jernredskaber, Vaaben o. desl. Beboerne af Øerne i Albert Edward-Søen befragte deres smaa Fartøier dermed og seile med tørrede Fisk til de vestlige og sydlige Kyster, hvor de gjøre gode Forretninger. Besiddelsen af Byen Katwe, som behersker Søerne, giver Anledning til stor Skinsyge. Oprindelig tilhørte den Wasongora'erne, dernæst Antari og Ankori; saa arvede Øhøvdingen Kakuri den, endtil endelig Kabba-Rega hørte tale om de rige Saltleier og skikkede Rukari derhen forat besætte Byen. Ved Rygtet om Expeditionens Ankomst havde Warasura'erne strax rømmet Sletten ved Makara ligesom ogsaa Rukari tilligemed sin Hær af Bøsseskytter og Spydkastere skyndsomst havde grebet Flugten. Veien fra Katwe førte i østlig og nordvestlig Retning omkring den bugtagtige Indskjæring af Albert Edward-Njansa mellem Usongora og Unjampaka. Paa Marchen gjennem Uhaijana og i Høilandet passerede Stanlay den nordlige Ende af Albert Edward-Njansa, Beatrice-Golfen, og fra nu af laa Veien aaben; det eneste, der kunde ventes, var et Sammenstød med Warasura'erne. Nogle Dage senere naaede Stanley Unjampaka, som han allerede havde besøgt i Januar 1876. Kong Ringi afslog at blande sig i Striden med Unjoro, men tillod Stanleys Folk at tage for sig af hans Bananer. Expeditionen drog derpaa langs med Søen, besteg saa Høiderne ved Ankori og marcherede gjennem Karagwe og Uhaiva til Usindja.

Da Stanley nærmede sig Usindja, gjorde han en yderligere geografisk Opdagelse ved Sydvestkysten af Victoria-Njansa. Han fandt, at denne Afrikas største Sø har en Udstrækning i sydvestlig Retning af indtil 155 Mil fra Tanganika. Dette giver hele Victoria-Njansa en Længde af 270 Mil og en Udstrækning af 27,000 Kvadratmile — langt større end de nordamerikanske Søer med Undtagelse af Lake Superior, som omfatter 32,000 Kvadratmile. Kysten af Usindja strækker sig paa alle tidligere Kort i nordvestlig Retning, men Stanley opdagede nu, at denne tilsyneladende Kystlinie, som han havde seet ved sin Omseiling af Søen i Aaret 1876, kun var en tæt Ørække, og at Søen udstrakte sig langt bagved denne og er ca. 6000 Kvadratmile større.

Paa Veien gjennem Usambiro aflagde Stanley et Besøg i den engelske Missionsanstalt i Makolo, hvor han fandt en gjæstfri Modtagelse hos Missionæren, Mr. Mackay, en af de ivrigste og modigste Mænd, som arbeide paa Udbredelsen af Christendom og Civilisation i det hedenske Afrika. I tolv Aar havde han opholdt sig her, seet sin Biskop blive myrdet, sine Medarbeidere fordrevne, sine Disciple brændte, sine Omvendte kvalte og sine mørke Venner pryglede ihjel, og alligevel havde han holdt trofast ud, uden at tabe Modet eller klage, stærk i sin Tro og Tillid. Stanley opfordrede ham til at følge med til Kysten; den lille Mand med de milde Øine rystede blot paa Hovedet, han vilde leve og dø hos sin lille Hjord. Aaret efter, i Februar Maaned, døde han, men havde kort forinden den Glæde, at se den fordrevne Kong Mwanga, som var venlig sindet mod de Christne, gjenindsat som Herre i Uganda.

Hos denne »brave, lille Mackay«, som Stanley kaldte ham, opholdt Expeditionen sig fra den 28. August til den 17. September, forat træffe Forberedelser til at retournere de overflødige Forraad og sende Bud til Kysten med Breve til England. Derpaa fortsattes Marchen: gjennem Usukuma og Ugogo til den velbekjendte Station Mpuapua, som ligger henved 150 Mil fra Havet. Hertil naaede Expeditionen den 10. November, og med den europæiske Expedition forenede sig underveis to franske Missionspræster, Pater Girault og Pater Schynse, der ligesom Mackey og hans Kollegaer vare fordrevne fra Uganda. Desværre viste Mønstringen af Expetionen ved Ankomsten til Mpuapua et enormt Tab blandt Ægypterne eller Araberne, Sansibariterne og Negerne siden Opbruddet fra Albert-Njansa: af henved 1500 Personer var knap Halvdelen tilbage, de Andre, ca. 750 vare enten forsvundne eller bukkede under for Sygdomme og Anstrengelser underveis.

Men Enden paa den møisommelige Expedition var nær, den 30. November naaede den Msua-Stationen, som ligger kun fem Dagsreiser fra Kysten, og her modtoges Stanley af Thomas Stevens og Edmund Vizetelly, Korrespondenter til »New York Herald«, og Baron Gravenreuth, der var afsendt af Major Wissmann, den tydske Kommandant paa Kysten. Derefter kom de i magelige Dagsreiser den 4. December til Bagamoyo.

Major Wissmann havde besørget Heste til Stanley og Emin Pascha, saaat de holdt et høitideligt Indtog i Bagamoyo. Byen var pyntet med Grønt og Palmegrene. En Salut af ni Kanonskud blev afgivet af Majorens Tropper og et lignende Antal af den tydske Krigsdamper »Sperber«. Alle Skibene paa Rheden havde Flag oppe. Major Wissmann gav en stor Frokost for Expeditionens Officierer, bød Stanley og Emin hjertelig velkommen og lykønskede dem til deres

Tilbagekomst til den civiliserede Verden. Mange Personer kom herover fra Sansibar for at hilse paa de Nysankomne, deriblandt Michol, Repræsentant for Sir William Mackinnon, Præsident for Emin Pascha-Expeditionen, den engelske Konsul Churchill, Dommer Crapnell fra den engelske Domstol og den tydske og italienske Konsul. Om Aftenen blev der afholdt et Festmaaltid for dem; det var ved denne Leilighed, at Emin Pascha havde det Uheld at styrte ned fra Balkonen.

Den 6. December ankom Stanley og hans Reisefæller til Sansibar med den tydske Kanonbaad »Sperber« og ledsaget af den engelske og tydske Eskadre. Stanley blev modtaget som Gjæst i det britiske Konsulat. Den ene Fest afløste den anden, indtil Dampskibet »Katoria«, tilhørende det engelsk-indiske Dampskibsselskab, ledsaget af ti Skibe af den engelske Flaade, afseilede fra Mombasa for at gaa til Aden og Sues og bringe Stanley, hans europæiske Ledsagere og 260 Flygtninge til Kairo, hvortil de ankom den 16. Januar 1890.

DEN STORE REISE.

Af **Saint-Juirs**.

Nei! Tal ikke til mig om saadanne ubetydelige Smaareiser, de faae mig ligefrem til at trække paa Smilebaandet.

. . . . . .?

Om jeg har reist? — Jeg har været Jorden rundt!

. . . . . .!!

Ja, min Ven, Jorden rundt! Det var saamænd efter min salig Kones, min stakkels Amélies Død! Hun havde skjænket mig tyve lykkelige Aar!

. . . . . .!!!

Ja, jeg har jo ikke sagt, det var nogen fuldkommen Lykke; der var saaledes ganske vist Dage, hvor . . . men det har ikke noget at sige, naar man er vant dertil, og jeg forstod hende saa godt — da hun ikke var mere. Hendes Opfaren og Hidsighed, de Uveirsstorme, hun lod rase over vort Hjem, de Bebreidelser, hvormed hun overvældede mig, hendes vilde Anfald af Skinsyge, kort sagt alt, hvad der var blevet mit Liv, blev mig berøvet paa engang; derfor undergravede Sorgen mig ogsaa. I Café du Commerce, hvor jeg hver Aften fik mit lille Parti Piquet — og et meget uskyldigt lille Parti var det, for jeg er ikke, hvad man kalder en Spiller — sagde Alverden til mig: »Bonnard, Sorgen undergraver Dig!« og saa gik jeg hen og raadspurgte en Læge.

. . . . . .?

Nei — ikke Amélies; en bedre. Jeg forklarede ham mit Tilfælde.

»Godt,« sagde han uden at undersøge mig, »det vil De blive kvit for en billig Penge; Intet vil hjælpe Dem saa godt som at reise. Reis!«

»Men, Doktor, Ondet, som undergraver mig, faaer jeg jo ingen Besked om . . . kan jeg ikke faae at vide hvad det er?«

»Tyve Frcs.!«

»Hm!«

Naa, jeg betalte mine 20 Frcs. og gik.

Reise! — Recepten var noget vag. Hvor skulde jeg tage hen? Til Meudon? Det var noget vel nær ved, Reisedosis'en vilde maaske vise sig utilstrækkelig. Doktoren burde, da jeg satte Pris derpaa, have angivet mig, hvor mange Kilometer jeg i Virkeligheden havde Brug for.

Medens jeg slentrede om og anstillede disse Betragtninger, faldt mit Øie paa en Plakat i et Butiksvindue. Da jeg altid har været nysgjerrig af Natur, stilede jeg denhen.

Et Dampskibsselskab annoncerede en Reise omkring Jorden paa enestaaende Betingelser: Brasilien, Kap Horn, Australien, China, Indien,

Suez! 8 Maaneder underveis; Logis, Kost og Opvartning, Alt iberegnet, for 10,000 Frcs.! Det kunde man da kalde en gunstig Leilighed — og Damperen forlod le Havre næste Dags Middag Kl. 12.

Jeg betænkte mig ikke et Minut, men styrtede hjem, smed Alt, hvad jeg i en Hast fik fat i, i en Kuffert og kaldte paa en Droske.

»Til St. Lazarebanegaarden!«

En Time senere sad jeg i Toget og snorkede, saa det stod efter — jeg sover nemlig altid paa Jernbanerne.

Havre er en smuk By — — efter hvad man fortalte mig, thi De kan jo nok forstaa, at jeg ikke fik Tid til at se den; jeg maatte nemlig skynde mig med at sikkre mig en Plads ombord i Damperen og vælge mig en Kahyt. Ved Middagstid lettede vi Anker, og snart kunde de Passagerer, der vare paa Dækket, se Frankrigs Kyster forsvinde i Horizonten. Jeg for mit Vedkommende var gaaet ned i Salonen. Havet — det kjender jeg; jeg har tidligere tilbragt fjorten Dage i Trouville sammen med Amélie — — Vand, meget Vand og saa endnu mere Vand, det er kort sagt altid det samme.

I Salonen befandt der sig en anden Passager, med hvem jeg kom i Passiar. Aa, det var en fortryllende Mand, en herlig Karakter! Akkurat samme Smag som jeg. Jeg havde ikke kjendt ham i fem Minutter, førend han foreslog mig, at vi skulde tage et Parti Piquet. Isen var brudt, det ligefrem gav et Sæt i mig af Glæde!

»Opvarter, hurtigt, Kort!«

Nu vidste jeg, hvorledes jeg paa en behagelig Maade skulde slaa Tiden ihjel paa Overreisen. Førend vi begyndte bleve vi enige om daglig at notere Tabene og saa gjøre op hvert Sted, vi gik i Land. 10 Sous Pointet!

Sikken et Held han havde! Aldrig har jeg set heldigere Spiller end det Dyr! Efter ti Dages Forløb havde jeg tabt 150,000 Points, og da vi kom til Rio-Janeiro skyldte jeg ham endogsaa 327,962 Points.

Rio-Janeiro er en smuk By! Jeg kan tale med derom, da jeg har været der — men jeg har rigtignok ikke seet den videre nøie efter. Forat gaa i Land maatte jeg først have betalt min Makker 163,981 Francs — det havde været noget dyrt, og saa for at se hvad? En Søhavn! Og vi kom jo fra le Havre!

Naar man kommer fra le Havre, har man saamænd ikke nødigt at bese Rio — alle Havne ere ens. Der er altid Quaier og Dampere og der lugter af Tjære. Det sagde jeg ogsaa til min Makker og foreslog ham derfor at blive ombord og fortsætte Partiet. Han gik med Beredvillighed ind derpaa; aa, han var en Gentleman i Ordets bogstaveligste Betydning!

Men jeg stod da forøvrigt ikke tilbage for ham i saa Henseende.

Kap Horn bragte mig Lykke. Der er meget smukt ved Kap Horn! Klipper og Vand — men der er en nederdrægtig Kulde, og De kan da nok tænke Dem, at jeg ikke var dum nok til at gaa i Land og fryse i Ildlandet under Paaskud af at ville se Patagonierne. Hvad kommer Patagonierne mig ved?

Men af Australien har jeg bevaret et glimrende Indtryk. Der er en Mængde Øer med meget smukke Navne som: Selskabsøerne, Marquesasøerne . . .! Og saa havde Heldet vendt sig — jeg vandt hele Tiden. Min Gevinst var 400,127 Points, og det netop i det Øieblik vi seilede ind i Sidneys Havn. Sikken en Havn Sidney har! Jeg vilde meget gjerne have været i Land og seet Byen, for jeg havde ikke havt Lyst til at gaa i Land paa de Smaaøer, vi hidtil havde anløbet. Nei, de Vilde er ikke noget for mig, de interessere mig ikke; der findes en Vild af Pap eller saadan noget, troer jeg, paa et Museum hjemme — ham har jeg seet, og i samme Galleri har jeg betragtet en hottentottisk Venus, og dem fik jeg mere end nok af. Sidney var derimod noget ganske andet! Da min Makker imidlertid havde vist den Finfølelse ikke at forlange, at jeg skulde gaa i Land i Brasilien, var jeg altfor velopdragen til ikke at gjøre Gjengjæld i Australien. Desuden er Sidney, som han gjorde mig opmærksom paa, kun en Havn! Det er aldeles forfærdeligt, hvad man seer af Havne paa en lang Reise! Det virker tilsidst noget trættende.

De, som have fremstillet Fortuna staaende paa et Hjul, have fuldstændig Ret. Den Taske lod mig ganske i Stikken i Torresstrædet. I Stedet for en god Gevinst, stod jeg, da vi kom i de chinesiske Farvande, Ansigt til Ansigt med et anseeligt Tab. China er et mærkeligt Land,

og Kanton en høist interessant By — men ikke for mig i det Øieblik. Jeg brød mig ikke mere om Chineserne end som saa . . . jeg tænkte kun paa atter at vinde min halve Million tabte Points tilbage; det var en Historie paa 250,000 Frcs., og det kan nok gaa forud for de chinesiske Abekatte. Vi fortsatte altsaa Partiet. Min Makker interesserede sig for Kanton som jeg for Sidney . . . det var en Tak for sidst — det var det Hele.

Der er langt fra Kanton til Bombay — heldigvis! thi i den Tid vendte Lykken sig endnu engang, og min Ven skyldte mig snart — ja, gæt engang hvormeget? — en lille Million, hel og holden! Jeg vilde have forsvoret, at der kunde vindes saa meget i Piquet. Den stakkels Fyr var i Virkeligheden aldeles fra det. Jeg havde Medlidenhed med ham og tilbød ham ikke en Tur i Land — sandt at sige følte jeg ogsaa, at jeg stadig sad i Held, og var nysgjerrig efter at se, hvor længe det kunde blive ved.

Men det gik ikke længe. Neppe havde Damperen forladt Bombay, førend jeg begyndte at tabe . . . og det blev jeg ved med. Jeg blev nu ivrig i Tøiet. I Sues havde jeg kun 71,724 Frcs. tilbage af min Million.

Jeg vilde vinde det Tabte igjen. Tanken om at forlade Kortene faldt mig ikke engang mere ind. Hvad er der desuden at se i Sues? En Kanal! Kanaler har jeg saamænd seet nok af; jeg har i otte Aar boet i Nærheden af Saint-Deniskanalen. Vi spillede Morgen, Middag og Aften, ja endogsaa om Natten med. Vi gik endogsaa saa vidt, at vi lod vore Maaltider servere paa Spillebordet for ikke at miste et Minut af den kostbare Tid.

Men det hjalp altsammen ikke. Han kjæmpede stadig med Held og vandt Terrain. Tænk Dem, i Marseille skyldte han mig ikke mere end 433 Frcs. 50 Centimer! Marseille er en glimrende, pragtfuld By: elegante Huse, en livlig Havn, stolte Kirker . . . idetmindste har jeg ladet mig det fortælle, thi De maa kunne indse, at jeg ikke for nogen Pris i Verden vilde have samtykket i at slutte et saa smukt og saa alvorligt Parti, et Parti, der havde varet syv Maaneder, med en saa lumpen Gevinst.

Ja, min Ven, De vil sikkert ikke tro det, men da vi naaede le Havre efter at have været Jorden rundt, stod min Makker og jeg lige, vi vare kvit, Balancen = Nul! Det var grundlatterligt.

Jeg vilde gjenoptage Partiet, men Kaptainen tillod det ikke. Skibet lod til at være gammelt og havde nok gjort sin sidste Reise. Vi gik iland, min Ven og jeg, hilste paa hinanden — og jeg har aldrig seet ham siden. Han var en mageløs Mand; kun Skade, at jeg aldrig spurgte ham om hans Navn — — men jeg havde jo ikke havt Tid dertil.

Olaf Jernberg: Maaneskin.

EN NYBODERS GAST.

Af en gammel Søofficier.

I 1833 var jeg Næstcommanderende i Briggen Allart, paa Togt til Vestindien. Blandt Mandskabet fandtes en Underofficier af Nyboders faste Stok, der snart tiltrak sig min Opmærksomhed: altid var han i Forhaanden ved ethvert Arbeide, selv om dette kunde være forbundet med Fare, han var snarraadig, aktiv, intelligent, vidste Raad for Alt, kort, var af den Slags Folk, der sætte Liv i et Mandskab og ere en Pryd for den danske Matrosstand. Hans Navn var Ekorre. Ofte har den Tanke fremstillet sig for mig, om ikke noget Stort kunde være blevet opnaaet af saadanne Folk, dersom de havde nydt, hvad man kalder en omhyggelig Opdragelse. Som oftest er jeg imidlertid kommen til den Erkjendelse, at saadanne Mænd, oplærte paa Skolebænken, sandsynligvis kun vilde være blevne til forkuede Middelmaadigheder. Det er kun ved Uddannelse i fri Luft, om jeg saa tør betegne det, at Mænd af Ekorres Beskaffenhed kunne udvikle sig.

Ekorre havde imidlertid en sørgelig Feil: — han drak!

En Dag, da Briggen laa tilankers ved Frederikssted paa St. Croix, og Mandskabet havde Landlov, blev Ekorre, saagodtsom døddrukken, bragt tilbage til Skibet, og maatte ledes over Faldrebet. Den næste Dag lod jeg ham tilkalde i mit Lukaf, gav ham en velfortjent Irettesættelse, hvorefter jeg paa venlig Maade raadede ham til, for hans Fremtids Skyld, at ophøre med at drikke sig fuld. Han svarede hertil: »Men Hr. Lieutenanten maa dog selv tænke sig, at det er saagodtsom den eneste Fornøielse man har, naar man kommer iland, at tømme et Glas i Selskab med Kammerater og gode Venner.«

Naar det blev ved eet Glas, mente jeg, var der vel intet at sige hertil, men Fuldskab kunde ikke taales, og Ondt vilde det gjøre mig, om jeg skulde blive nødsaget til at rette Klage til Chefen over hans Forhold, da dette vilde have Straf tilfølge, der vilde hindre hans Forfremmelse i Tjenesten. Mine venlige Ord syntes at gaa ham til Hjerte. Det forekom mig endog, at han næsten blev rørt ved min venlige Formaning. Han lovede ikke at drikke, saalænge Togtet varede, — og han holdt Ord.

Briggen kom tilbage til Kjøbenhavn; den blev desarmeret, Commandoen blev strøgen, og hermed var Togtet afsluttet. Faa Dage efter kom jeg tilfældigvis over Amalienborg Plads og fik her Øie paa to drukne Matroser med hinanden under Armen, der fra Toldboden kom slingrende op ad Amaliegade. Den ene af dem var Ekorre. Saasnart han saae mig, søgte han at rette sig; han slap sin Sidemands Arm, kom hen til mig, og med Haanden til Huen stammede han: »Hr. Lieutenant, det er min Broder, det Svinebæst.« Efter denne tjenstlige Melding søgte han tilbage til sin drukne Slægtning, og med ustadig Gang fortsatte de deres Vei ad Byen til.

General Scholten, General-Gouverneur over vore vestindiske Øer, var som Passager ombord i Allart kommen med os tilbage til Danmark. Ogsaa han havde fattet Godhed for Ekorre, og ved Ankomsten til Kjøbenhavn anmodede han mig om at anskaffe en Baads-

mandspibe med tilhørende Sølvkjæde og paa hans Vegne at overlevere Ekorre denne Foræring. Naturligvis paatog jeg mig med Fornøielse dette Hverv. Jeg lod Ekorre kalde, henvendte til ham nogle velvillige Ord, hvortil jeg tilfældigvis føiede: »Sæt nu ikke Piben paa Assistentshuset.« Efter et Øiebliks Betænkning svarede han: »Det kan jeg ikke love, Hr. Lieutenant.« — »Er det da en saa almindelig Ting for Eder ude i Nyboder,« spurgte jeg, »at sætte Eders Sager ind paa Pante-Kontoret?« — »Man kan jo komme i Bekneb, Hr. Lieutenant; se nu den Trøie jeg har paa, den stod for to Timer siden hos Onkel Harboe (den almindelige Betegnelse blandt Nyboders Folk for Assistents-Huset) jeg maatte jo være pæn, naar jeg fremstillede mig for Hr. Lieutenanten.«

Aarene gik hen; Ekorre kom ud af Tjenesten, og i 1845 beordredes jeg, som Chef for Briggen St. Croix, at afgaa til New-York, for der at afhente Gouverneuren paa St. Thomas, Kammerherre Søbøtker, efter en tilendebragt Badekur i Saratoga. Dagen efter Briggens Ankomst til Hudson-Floden, mødte min Ven Ekorre ombord; han kom forat forhøre sig om Hjemmet samt for at hilse paa sin tidligere Næstcommanderende. Det faldt af sig selv, at jeg forespurgte mig om, hvorledes det gik ham og hvad han tog sig for; min Overraskelse var stor, da Svaret lød paa: at han var »ifærd med at bygge en Kirke.« Det viste sig senere, at der dog var nogen Berettigelse for ham til at afgive dette Svar, idet han havde paataget sig at færge Sten paa North-River til Opførelsen af en Kirke i Brooklyn.

Samtidigt hermed havde han oprettet et Logihus for Matroser samt en lille Beværtning, hvor Briggens Mandskab naturligvis havde sit Tilhold under vort forlængede Ophold ved New-York. Da vi seilede, savnedes tre Mand af Besætningen; jeg har den Overbevisning, at Ekorre ikke var uindviet i deres Flugt, og at han i alle Tilfælde bidrog til, at intet Spor lod sig bringe tilveie, der kunde lede til Deserteurernes Paagribelse.

I 1848, tre Aar efter, udbrød den slesvigske Krig. Blandt de Første, der meldte sig i Ministeriet, for som Frivillige at træde til Tjeneste ombord i Skibene, der bleve udrustede, var Ekorre. Hans Kjærlighed til Fædrelandet var ikke kjølnet; han havde forladt Amerika for, sluttet til sine tidligere Kammerater, at »slaaes for gamle Danmarks« Sag. Han blev ansat som Underofficier ombord i en af vore større Orlogsmænd og vandt baade Roes og Anerkjendelse fra sine Foresattes Side.

Naar jeg tænker paa Ekorre, staaer han altid for mig som ægte Repræsentant for Nyboders Matrosstand før Midten af dette Aarhundrede: Udmærket Dygtighed i Forbindelse hvormed der, under en raa Skal, var bevaret et barnligt Sind, hærdet ved Arbeide og Møisommeligheder. Efter Krigen vendte han tilbage til Amerika, hvor han sandsynligvis forlængst er begraven efter et besværligt og anstrengende Liv.

Altid vil jeg mindes Ekorre med Velvillie og Interesse.

*

Siden den Tid, der i det Foregaaende er omhandlet, har meget forandret sig. Holmens faste Stok har ophørt at være til; de lave Nyboders-Huse, hvor man næsten maatte bukke sig under Tagskjægget for at naae ind til den lave Husdør, ere forsvundne, en ny Generation er traadt i den Gamles Sted, men endnu gives der Familier, hvor Traditionen er gaaet i Arv fra Slægt til Slægt, og hvor man vedblivende finder den Hæderlighed, den Trofasthed og den Kjærlighed til Flaget, til Konge og Fædreland, der stedse har gjort sig gjældende blandt Nyboders Mandskaber. Vel kunne Skyggesider paapeges, men i det Hele og Store vil Christian den Fjerde, igjennem Aarhundreder, med Tilfredshed have kunnet se ned til den Matroskoloni, som han grundlagde i de »nye Boder«, og af hvilken saa mange gode Kræfter ere udgaaede. I min lange Tjenestetid har jeg havt rig Leilighed til at paaskjønne den ægte Matros-Aand og den Kjærlighed til Faget, som i tidligere Dage bragte Holmens faste Stok til at udgjøre en særskilt og populair Klasse blandt Hovedstadens Indvaanere; mangen Gang har jeg glædet mig ved at modtage Beviser paa Hengivenhed fra dette Mandskabs Side, og altid har jeg med Paaskjønnelse anerkjendt den Aand, der rørte sig hos den faste Stok samt hos Nyboders oprindelige Befolkning.

OM KLÆDEDRAGT OG VÆSEN.

En Dagdrivers Grublerier. Af **Jerome K. Jerome.**

Med Vignetter efter Jan van Beer.

Det paastaaes — og Folk burde skamme sig ved at paastaa noget saadant — at Bevidstheden om at være velklædt indgyder i Menneskehjertet en Følelse af Salighed, som Religionen ikke er istand til at meddele. Jeg er bange for, at slige cyniske Personer undertiden have Ret. Jeg veed, at dengang jeg var meget ung (for mange, mange Aar siden, som det hedder i Eventyrene) og trængte til at live mig lidt op, pleiede jeg at iføre mig mine bedste Klæder. Naar jeg var bleven ærgret paa en eller anden Maade — naar t. Ex. min Vaskerkone havde narret mig; eller mit Digterværk paa femføddede Jamber sendtes mig tilbage for tiende Gang med Udgiverens Tak »og Beklagelse over ikke at kunne benytte sig af det venlige Tilbud af Mangel paa Plads;« eller naar jeg havde faaet over Næsen af den Kvinde, jeg elskede som aldrig Nogen tilforn har elsket. — I Paranthes sagt er det virkelig mærkværdigt, hvilken Mangfoldighed af Maader at elske paa der maa findes. Alle gjøre vi det; som det aldrig er blevet gjort før. Jeg gad nok vide, hvordan vore Børnebørnsbørn ville bære sig ad. De maa gjøre det staaende paa Hovedet, saafremt de fastholde ikke at ville komme i Kollision med nogen foregaaende Methode.

Nuvel, som sagt, naar disse Ubehageligheder indtraf og jeg følte mig sønderknust, iførte jeg mig mine allerbedste Klæder og gik ud. Det gjengav mig min svindende Selvagtelse. Med en splinterny Hat og et Par Benklæder med en Fold foran (omhyggeligt bevaret ved at have dem liggende under Sengen — jeg mener naturligvis ikke paa Gulvet, men mellem Sengen og Madratsen), følte jeg, at jeg var en betydelig Personlighed og at der existerede andre Vaskekoner; ja, endog andre unge Piger at elske, som maaske vilde sætte Pris paa en begavet ung Mand med et fordelagtigt Ydre. Jeg havde ikke isinde at sørge mig tildøde; det var ikke min Sædvane. Jeg vilde gjøre Kur til andre unge Piger, og jeg følte med mig selv, at i disse Klæder vilde jeg have Held med mig.

Klæderne spille en umaadelig vigtig Rolle ved et Frieri. De bidrage i en væsentlig Grad til Udfaldet. Ialtfald troer den unge Mand det, og han behøver i Almindelighed to Timer til at gjøre Toilette til den skjæbnesvangre Handling. I den første halve Time raadfører han med sig selv, hvorvidt han skal tage den lyse Dragt tilligemed Stokken og den brune Filthat eller den sorte Promenadefrakke med høi Hat og den ny Paraply. Han har Uheld med sig, hvilken Beslutning han end tager. Hvis han ifører sig den lyse Dragt og tager Stokken, bliver det Regn, og han kommer vaad og snavset til Gjenstandens Bolig og tilbringer Aftenen med Forsøg paa at skjule sit Fodtøi. Dersom han paa den anden Side bestemmer sig for den høie Hat og Paraplyen — det kan aldrig falde Nogen ind at gaa ud med høi Hat *uden* Paraply; det vilde være det Samme, som om den Mindste (Gud velsigne ham) gik ud uden sin Barnepige. Hvor jeg hader at gaa med høi Hat! En saadan varer en evig Tid, det kan jeg tale med om. Jeg benytter den kun, naar — ja, det kan jo være ligemeget, naar jeg benytter den. Den varer imidlertid meget længe. Den jeg nu har, har jeg havt i fem Aar. Den var temmelig gammeldags sidste Sommer, men Façonen er nu igjen bleven moderne, og jeg seer rigtig fjong ud.

Men lad os vende tilbage til vor unge Mand og hans Frieri. Dersom han begiver sig afsted med høi Hat og Paraply, bliver det forfærdelig varmt om Eftermiddagen, og den stærke Transpiration tager Stivelsen af hans Moustacher og forvandler den sirligt ordnede Lok i hans Pande til en slunken Haartave, der ligner en Busk Tang. Skjæbnen er aldrig den arme Fyr huld. Hvis han endelig engang kommer derhen paa en ordentlig Maade, er hun gaaet ud med sin Kusine og kommer ikke hjem før langt ud paa Aftenen.

Hvor en ung Elsker i sin løierlige Dragt maa misunde de elegante Ungersvende for halvfjerdsindstyve Aar siden! Betragt dem blot (paa Gratulationskortene) med deres krøllede Haar og kjønne Hatte, deres velformede Ben omsluttede af Knæbenklæder, deres pyntelige høie Støvler, deres Kalvekrøs, deres Stokke og dinglende Signet. Intet Under, at den lille Pige med den store Hat og det lyseblaa Skjærf slaaer Øinene ned og er fuldstændig beseiret. Mændene kunde erobre Hjerter i saadanne Klæder. Men hvad kan man vente af vide Benklæder og en stramtsiddende Kavai?

Klæderne udøve en langt større Indflydelse paa os, end vi i Almindelighed tro. Vor Holdning afhænger af vor Dragt. Lad en Person optræde i luvslidte Pjalter, og han vil luske afsted med bøiet Hoved, som om han var paa Vei til at hente sit Øl til Aftensmaden. Men dersom den samme Mand faaer pyntelige Klæder og fint Linned, gaaer han og lapser sig paa Routen, svinger med Stokken og seer paa Damerne, stolt som en Kokinkineserhane.

Klæderne forandre selve vor Natur. En Mand kan ikke andet end føle sig modig og djærv med Fjer i Baretten, Dolk i Beltet og en Mængde hvide Puf paa Ærmerne. Men i en Ulster gaaer han helst bagved en Lygtepæl og kalder paa Politiet.

Jeg indrømmer villigt, at ægte Fortjeneste, stort Værd, ædle Følelser og alle slige Dyder af Roastbeefs- og Plumbuddingsskolen ligesaa ofte, maaske oftere, kunne findes under Vadmel og Hvergarn som under Silke og Fløiel; men selve Aanden af den Ridderlighed, som »brød en Lanse for at vinde sin Dames Kjærlighed« og »kjæmpede for et Smil af sin Dame,« trænger til Raslen af Staal og vaiende Fjerbuske for at manes frem af sin Grav mellem Gobeliners støvede Draperier og skimlede Krønikers gulnede Blade.

Det forekommer mig, som om Verden begyndte at blive gammel; den klæder sig nu saa alvorlig. Vi have gjennemgaaet Menneskeslægtens Barnealder, da vi løb omkring med intet andet paa os end en lang Sløikjole og helst gik med bare Ben. Og derpaa kom den raa, barbariske Tidsalder, vor Slægts Drengeaar. Vi brød os dengang ikke om, hvad vi havde paa, men holdt af at tatovere os og redte aldrig Haaret. Derefter voxede Verden op til Ungersvend og blev lapset. Den stadsede sig ud med flagrende Lokker og Fløielsvamse og gjorde Haneben og pralede og kroede sig — et prægtigt Syn.

Men alle disse Ungdommens glade og taabelige Dage ere forbi, og vi ere meget fornuftige, meget adstadige — og meget dumme, paastaaer man — nu. Verden er i dette nittende Aarhundrede en alvorlig, midaldrende Herre og vilde tage Anstød af at se sig iført en Smule Flitterstads. Den klæder sig derfor i sorte Frakker og Benklæder og sorte Hatte og sorte Støvler og er selvfølgelig en høist respektabel Herre. Hvordan kunde den nogensinde have gaaet omkring som Troubadour eller vandrende Ridder, klædt i alle disse brogede Farver? Vi ere minsandten fornuftigere end som saa i vore Dage.

Eller idetmindste leve vi i den Tro. Det er en almindelig Mening nu for Tiden, at Kløgt og Kjærlighed følges ad.

Godhed er en anden Egenskab, som altid er i Selskab med Sort. Man lægge Mærke til, at meget gode Mennesker gaa helt og holdent klædte i Sort, selv hvad Handsker og Halstørklæder angaa, og det varer vist ikke længe, før de ogsaa begynde med sorte Skjorter. Middelgode Personer tillade sig lyse Benklæder om Hverdagene, og enkelte af dem gaa endogsaa saa vidt, at de pynte sig med kulørte Veste. Paa den anden Side gaa Personer, som ikke bryde sig om Livet efter dette, iførte lyse Dragter; og der findes tilmed Syndere saa forhærdede, at de gaa med hvide Hatte. Saadanne Personer omtales imidlertid aldrig i godt Selskab,

og jeg burde maaske ikke have hentydet til dem her.

Medens vi tale om lyse Dragter, har Læserne nogensinde lagt Mærke til, hvordan Folk seer paa En første Gang man viser sig i en ny, lys Dragt? Senere vækker den ikke saa megen Opmærksomhed. Londons Befolkning har vænnet sig til den tredie Gang, man har den paa. Jeg siger »man«, thi jeg taler ikke af egen Erfaring. Jeg gaaer aldrig med saadanne Klæder. Kun syndige Mennesker gjøre det, som jeg nylig omtalte.

Jeg vilde dog nok ønske, at det ikke var Tilfældet, og at man kunde være god og anseet og fornuftig uden at gjøre sig til et Fugleskræmsel. Jeg seer undertiden i Speilet paa mine to lange, cylindriske Sække (malerisk krøllede ved Knæene), min opstaaende Flip og Filthat og tænker paa, hvad Ret jeg har til at gaa omkring og gjøre Guds Verden skummel. Saa opstaa vilde og syndige Tanker i mit Hjerte. Jeg vil ikke være god og anseet. (Jeg kan aldrig blive fornuftig, har man sagt mig; saa det kan være det Samme). Jeg vil iføre mig lavendelfarvede Trikots, røde Fløielsbenklæder og en grøn Jakke med gule Puffer; jeg vil kaste en lyseblaa Silkekappe over mine Skuldre og have en sort Ørnefjerbusk vaiende fra min Hat, et stort Sværd, en Falk, en Lanse og en dansende Hest, saa at jeg kan drage ud til Øienslyst for Folket. Hvorfor skulle vi Alle søge at ligne Myrer, der krybe over en Skarndynge. Hvorfor kunne vi ikke klæde os lidt mere livligt. Jeg er overbevist om, at vi vilde være lykkeligere, hvis vi gjorde det. Det er rigtignok en Bagatel, men vi ere en lille Slægt, og hvad nytter det at te sig anderledes og forstyrre Glæden. Lad Filosoferne klæde sig som gamle Krager, om de have Lyst. Men lad mig være en Sommerfugl.

Damerne bør ialtfald gaa smukt klædte. Det er deres Pligt. De ere Jordens Blomster og bleve skabte for at vise det. Vi tale tidt nok ilde om dem, vi Mænd; men Gud skal vide, at denne gamle Verden vilde være altfor mørk uden deres smukke Dragter og kjønne Ansigter. Hvor de komme hen, sprede de Glæde og Liv omkring sig. Hvilket Solskin de — naturligvis Slægtninge — føre med sig ind i vore skumle Ungkarleboliger! og hvilket henrivende Nips deres Baand og Kniplinger, Handsker og Hatte, Parasoller og Lommetørklæder udgjøre! Det er, som om en vandrende Regnbue aflagde os en Visit.

Den Maade, hvorpaa vore Smaapiger pynte sig med kjønne Farver, udgjør efter min Mening Sommerens største Tiltrækning. Jeg holder af at se Klart og Blaat og Hvidt komme tilsyne mellem Træerne, stikke af mod det grønne Græstæppe og reflektere Solens Lys. Man kan se glade Farver i lang Afstand. Fire hvide Kjoler ere just ifærd med at gaa opad en Bakke, som sees fra mit Vindue. Jeg kan se dem tydeligt, skjøndt den ligger en halv Mil derfra. Jeg troede først, at det var Milepæle, der vare ude paa Eventyr. Det er saa yndigt at kunne se de søde Smaa saa langt borte — i Særdeleshed naar det træffer sig at være Ens Hustru og Svigermoder.

Apropos om Græstæpper og Milepæle kommer jeg til at tænke paa, at jeg gjerne vilde sige et Par alvorlige Ord om Damefodtøi. Damerne paa de britiske Øer benytte Alle Fodtøi, som er for stort til dem. De kunne aldrig faae Fodtøi, der passer. Skomagerne have ikke Læster, som ere smaa nok til dem.

Mange, mange Gange har jeg seet Damer sætte sig ned paa det øverste Trin af en Stente og erklære, at de ikke kunne gaa et Skridt mere, fordi deres Fodtøi piner dem saadan; og det har altid havt den samme Feil — at det har været for stort.

En Reform i saa Henseende er paatrængende nødvendig. I alle Ægtemænds og Fædres Navn opfordrer jeg Skomagerne til at vedtage denne Reform. Vore Hustruer, vore Døttre og vore Kusiner skulle ikke uskyldigt pines og lide Overlast. Hvorfor ikke have et større Forraad af »smalle Toere« paa Lager? Det er det Nummer de fleste Damer bruge.

Kjolelinningen er en anden Del af den kvindelige Dragt, som altid er for vid. Dameskræderinderne gjøre disse Tilbehør saa vide, at de Hegter og Maller, hvormed de ere forsynede, af og til springe af med et sandt Tordendrøn.

Hvorfor Damerne ville finde sig i disse Ubehageligheder — hvorfor de ikke bestemt forlange at faae deres Kjoler smaa nok, begriber jeg ikke. Aarsagen kan neppe være den, at de ere utilbøielige til at gjøre Ophævelser, naar der blot er Tale om Dragten, thi Dragten er den eneste Ting, som de virkelig tænke paa. Det er det

eneste Emne, som de virkelig interessere sig for, og de tale derom den hele udslagne Dag. Naar Du seer to Damer sammen, saa kan Du vædde om Alt hvad Du eier og har, at de tale om deres egne eller deres Veninders Klæder. Du opdager et Par barnlige smaa Væsener staa henne ved et Vindue og tale sammen, og Du tænker paa, hvilke skjønne, lærerige Ord der strømme fra deres hellige Læber. Du træder nærmere og hører saa den Ene sige:

»Derfor syede jeg Linningen ind og lagde en Søm ud, og nu sidder den udmærket.«

»Jeg har isinde at tage mit blommefarvede Liv med gult Skjærf paa til Selskabet hos Jones',« sagde den Anden, »og veed Du, at man faaer saadanne *yndige* Handsker hos Putticks for en Shilling og elleve Pence Parret.«

Jeg var engang ude paa en Kjøretour gjennem en Del af Derbyshire i Selskab med nogle Damer. Det var en herlig Egn, og de morede sig mageløst. De talte hele Tiden om Kjoler.

»Et smukt Maleri,« sagde jeg og beskrev en Bue med Paraplyen. »Se de blaa Bjerge i det Fjerne! den lille hvide Plet, som skinner frem i Skoven, er Chatsworth, og derhenne —«

»Ja, det er meget smukt,« svarer den Ene. »Men hvorfor kjøber De ikke en Alen Sirts?«

»Og lader Kjolen være som den er?«

»Naturligvis. Hvad hedder det Sted der?«

Derpaa henleder jeg deres Opmærksomhed paa nye, smukke Udsigter, og de se sig om og sige »henrivende« og »saa yndigt« og falde umiddelbart derefter i Henrykkelse over hverandres Lommetørklæder og sørge i Forening over Batiströchens Forfald.

Jeg troer, at hvis to Kvinder bleve kastede iland paa en ubeboet Ø, vilde de hele Dagen diskutere om Muslingers og Fugleægs respektive Fortjenester med Hensyn til deres Anvendelse som Garnering, og de vilde hver Maaned opfinde en ny Mode paa Figenblade.

Meget unge Mænd tænke grumme meget paa Klæder, men de tale aldrig om dem med hverandre. De vilde ikke finde megen Opmuntring. En Spradebasse er ikke yndet af sit eget Kjøn. Han bliver i Virkeligheden mere spottet, end det er nødvendigt. Hans Feil er meget uskadelig, og den forsvinder snart. Desuden bliver den Mand, som ikke er lidt lapset i Tyveaarsalderen, en skjødesløs, snavset Mand i Fyrrerne. En Smule Lapseri hos en ung Mand skader ikke, det er menneskeligt. Jeg kan godt lide at se en Hanekylling kro sig, strække Hals og gale, som om hele Verden tilhørte den. Jeg holder ikke af en beskeden og tilbageholdende Mand. Og det gjør Andre nok heller ikke — hvad Folk saa end snakke om Beskedenhed og indre Værd og Sligt, som de ikke have Forstand paa.

En ydmyg Optræden er en stor Feil her i Verden; Uriah Heeps Fader var en daarlig Menneskekjender, ellers vilde han ikke have sagt til sin Søn, at Folk holde af Ydmyghed. Der findes i Almindelighed ikke Noget, som ærgrer os mere. Kiv og Strid ere den halve Glæde her i Livet, og man kan ikke komme i Klammeri med ydmyge og sagtmodige Individer. De afvende vor Vrede, og det er just det, vi ikke vil. Vi vil have en Afleder for den. Vi vil have os sat i en Tilstand af indædt Raseri, og just som vi have ventet os Fornøielsen af et livligt Sammenstød, kuldkaste de alle vore Planer ved deres irriterende Ydmyghed.

Xantippes Liv maa have været en eneste lang Lidelse, bunden som hun var til den irriterende rolige Sokrates. Tænk dem en gift Kone, fordømt til at leve Dag for Dag uden en eneste Trætte med sin Mand! En Mand bør gjøre sin Hustru til Villie i saa Henseende. Guderne maa vide, at deres Liv er kjedeligt nok endda, stakkels Fruentimmer. De have ingen af alle de Nydelser, vi have. De gaa ikke til politiske Møder; de ere udelukkede fra Røgkupeerne paa Lokalbanerne i Hovedstaden, og de faae aldrig et Vittighedsblad at se — eller naar de gjøre det, saa veed de ikke, at det er et Vittighedsblad; Ingen oplyser dem derom.

I Betragtning af denne trøstesløse Ensformighed i deres Liv kunde vi gjerne etablere en lille Trætte af og til for at more dem, selv om vi ikke have Morskab deraf. En virkelig forstandig Mand gjør det, thi det er saadanne smaa Venskabstegn, der vinde en Kvindes Hjerte. Det er saadanne Prøver paa opoffrende Kjærlighed, som faaer hende til at betro sine Veninder, hvilken god Ægtemage han var — naar han ligger i sin Grav.

Ja, stakkels Xantippe maa have havt det rigtig ondt. Episoden med Vandspanden har

aabenbart kostet hende megen Umage. Stakkels Kone; hun troede virkelig, at hun skulde opmuntre sin Sokrates lidt med dette Skridt. Hun havde gjort sig den Uleilighed at fylde Spanden, havde maaske gaaet en lang Vei forat faae rigtig skident Vand. Og hun ventede paa ham. Og efter alle disse Forberedelser at modtages paa den Maade! Udentvivl satte hun sig bagefter ned og græd bitterligt. Alt maa være forekommet det stakkels Barn saa mørkt og haabløst, og saavidt vi veed, havde hun ingen Moder, til hvem hun kunde beklage sig over hans Opførsel.

Hvad kom det hende ved, at hendes Mand var en stor Filosof? Konen har ikke megen Glæde af, at Manden er en stor Filosof.

Der var engang en flink lille Dreng, som vilde være Sømand. Og Kapitainen spurgte ham, hvad han kunde. Han sagde, at han kunde Multiplikationstabellen paa sine Fingre og kunde klistre Planter ind i en Bog, at han vidste, hvor mange Gange Ordet »avlede« forekom i det Gamle Testamente, og kunde deklamere »Drengen stod paa det brændende Dæk« og Wordsworths »Vi ere syv.«

»Meget godt, meget godt, min Dreng,« sagde den gamle Ulk, »og kan Du bære Kul?«

Det er akkurat det samme Forhold, naar vi ville gifte os. Store Kundskaber ere ikke saa nødvendige som lidt Dygtighed. Gode Hoveder staa i lav Kurs paa Ægteskabsmarkedet. Der er ingen Efterspørgsel efter dem, og man sætter ikke engang Pris paa dem. Vore Hustruer vurdere os efter deres egen Maalestok. Din Udkaarede tager ikke det ringeste Hensyn til din Livlighed og dine Talenter, min kjære Læser — ikke Spor. Hun vil have en Mand, som kan udrette et Ærinde ordenligt, uden derved at gaa efter sit eget Hoved; og som kan holde et Barn rigtigt og ikke gjøre Vrøvl, naar Maden er kold. Det er en saaledes beskaffen Mand, at en fornuftig Kvinde synes om; ikke saadan et videnskabeligt eller literairt Vidunder, som vender op og ned paa hele Huset og sætter Alle i daarligt Humør ved sine Dumheder.

ELISABETH HOLST, født HEGER.

ELISABETH HOLST.

Af **Nicolaj Bøgh.**

I »Amleth« lader *Oehlenschlæger* Sigrid sige:
»Men fordi det Skjønne visner, var det jo dog skjønt engang;
»jeg har Lov til i mit stille Sind mig at erindre det.«

Saaledes vil mangen Ældre i vort Folk kunne udbryde ved at kaste Blikket tilbage til den Skuespillerinde, der, gammel og mæt af Dage, nylig er gaaet bort herfra, men som i mere end fyrretyve Aar har været en Pryd for den danske Scene, og om hvem det med Rette er blevet sagt, at hendes Noblesse har *adlet* de Nydelser, som *der* frembød sig.

Elisabeth Frederikke Margrethe Holst var Datter af det bekjendte Kunstnerpar *Stephen Heger* og *Maria,* født *Smidth.* Hun kom til Verden d. 23. Nov. 1811. Ved Daaben blev hun opkaldt efter Skuespillerinden Madam *Dahlén,* den bekjendte Raadmand *Langes* Hustru og *Karen Margrethe Rahbek.* I Hjemmet var der mange Søskende — hun var den næstyngste — men Moderen havde ved Siden af sin udstrakte Virksomhed paa Teatret god Tid til at tage sig af dem alle. Alt Pedanteri var vidt fjernet fra Opdragelsen *der,* og Børnene havde skabt en lille, frisindet Republik. Faderen hadede Undervisningsinstitutter, og der fortælles, at han sagde til sine Smaa: »B—a siger Ba, og D—a siger Da, saa maa I se at lære Jer selv det Øvrige.« Han spaserede meget med dem — saaledes ofte ud til Damhussøen — forklarede dem Meget i Naturen, gav dem Kjærlighed til Blomster og søgte altid at indgyde dem Tro paa noget Høiere, der allevegne vogtede over dem og beskjærmede dem, saa de ikke havde Noget at frygte for.

Elisabeth Heger med de gule Krøller og de ædle Former var tidlig meget smuk.

Endel af Moderens stoiske Ro havde hun arvet, dog med Gnist af den hegerske Ivrighed. Ved denne Ro blev hun en Slags Autoritet blandt sine Søskende; den kunde undertiden, naar de vare heftige, irritere dem, saa de foer imod hende og vilde slaa hende; hun stod da og betragtede dem overlegent, men saae saa deilig ud, at de faldt hende om Halsen og kyssede hende. — Hun lod sig aldrig overrumple af Situationen. Herpaa et Par Exempler! Da hun var ganske lille, laa hele Familien en Sommer paa Landet hos *Rahbeks* paa Bakkehuset. Den bekjendte Gase derude, som var bleven gal af Alderdom, overfaldt hende nede i Gaarden, væltede hende om og hakkede hende gudsjammerligt; hun blev ganske rolig liggende og gav ikke en Lyd fra sig; det var rent tilfældigt, at en af hendes ældre Søstre opdagede hendes farlige Situation og befriede hende fra Dyret. — Da hun var bleven ældre, havde hendes Fader engang leiet en lille Vogn for med sine Børn at kjøre paa Besøg hos to af deres Brødre, som gik i Skole i Roskilde. Midt paa Landeveien derud gik Vognen i Stykker, og under stor Forvirring kom man ud af den. Medens de Andre gav sig i Færd med at bringe Orden i Sagerne, tog hun ganske rolig sin franske Grammatik frem og begyndte at læse i den. — Var hun bedrøvet til Graad, rullede de store, klare Taarer roligt og langsomt ned ad hendes Kinder. Som alle *Hegerne* var hun grundsand, og denne gjennemgribende Sandhedstrang blev udviklet gjennem Opdragelsen, der meget gik ud paa at lade Eiendommeligheden faa sin Ret og bevare Grundpræget. Skolelivet kjendte de fleste af Børnene ikke videre til. Elisabeth blev sat i Jomfru *Weyses* Institut; men, da det ikke var muligt *der* at faa et eneste Ord ud af hende, kom hun hurtig igjen bort derfra, og, saavidt vides, nok aldrig ind i nogen anden Skole.

Noget mere Ubevidst end disse hegerske Børns Optræden skal man vanskelig kunne paavise. De bleve ofte feterede som »Madam Hegers Sønner« eller »Madam Hegers Døtre«; men selv anede de det ikke.

Den yderligste Tarvelighed og Nøisomhed karakteriserede Livet i Hjemmet; men Aanden vaktes ved Omgang med Folk som *Thorvaldsen*, Landskabsmaleren *J. C. Dahl* og Forskjellige af Skuespillerstanden. Naar *Dahl* kom, vilde han gjerne have kogt Torsk, som Madam *Heger* med Glæde serverede for ham, og efter Maaltidet sad han saa tidt og tegnede, med Børnene i Kreds om sig. En Aften midt under en saadan Scene trak Madam *Heger* sig ganske stille tilbage, uden at man egentlig lagde Mærke dertil. Næste Morgen fik Børnene at vide, de havde faaet en lille Broder. Der var ikke noget Vrøvl ved hende, hun vilde ikke forulempe Andre, og i saa Henseende lignede hendes Datter *Elise* hende. Høist ideelt betragtede alle de hegerske Børn Tilværelsen; for dem vare Menneskene enten Engle eller Djævle. Til hvilken af disse Afdelinger tykke Folk hørte, veed jeg ikke; men vist er det, at den Art kunde de ikke fordrage.

Havde Elisabeth Heger været et smukt Barn — hun blev en endnu deiligere ung Pige; men selv dette synes at have været hende ubevidst. At gjøre Lykke ved sin Skjønhed foragtede hun og var følelsesløs for alt Kurmageri. Engang i denne Periode vilde en ung Fyr gjøre Indtryk paa hende ved at kravle høit op i et Træ; han kom saa langt, at der kun var en tynd, spids Top tilbage. »Høiere op!« sagde hun og vendte ham Ryggen.

Som bekjendt var Madam *Heger* yderst begeistret for sin Kunst; hun indprentede Børnene denne Følelse dybt i deres Sind og havde Intet imod, at de alle kom til at gaa Teaterveien. Den Eneste af dem, hvis Livskald det blev, var *Elisabeth*. Udenfor Hjemmet bidrog det nære Slægtskab med *Rahbeks* paa Bakkehuset og *Oehlenschlægers* vel ogsaa Sit til, at den *Elisabeth Heger* medfødte Kunstfølelse næredes og hendes Intelligens og Kunstnernatur udvikledes. For en genial Begavelse kunde hun være saa fanatisk begeistret, at hun f. Ex. kunde tage og kysse Vedkommendes Hat.

Det var tidligt afgjort, at hun skulde »gaa til Teatret«. Først var hendes Moder, siden Jfr. *Jørgensen* hendes Instruktrice. Hun debuterede d. 16. Septbr. 1827 i den samme Rolle, hvori hendes Moder i sin Tid havde vundet Berømmelse, nemlig som Emilie i

»Emilie Galotti«. Da hun i sin blegrøde Dragt og med det sorte Slør, som hun paa Genueserindernes nydelige Viis bar over Hovedet, ned om Ryggen og bundet omkring Livet, traadte ind paa Scenen, vakte hendes Skjønhed en stærk Bifaldsmumlen i Publikum. *Christian den Ottende*, der som Prins var tilstede, sagde ved sin Hjemkomst til sin Bibliotekar, Debutantindens Onkel, *Carl Heger*, at han ingensinde før havde seet en saa smuk Pige. Folk kaldte hende almindeligviis »den hellige Jomfru«, og man gjenkjendte i hende Moderens skjønne Egenskaber. Denne Moder var ogsaa i Stykket hendes Moder, og, da hun nogle Aar efter gav en Aftenunderholdning, kort før hun traadte tilbage fra Scenen, lod *Oehlenschlæger* hende sige:

En Urt forgaaer, en anden fødes atter;
o, hvilket Held var skjønt som mit,
hvis i *Maria Hegers* Datter
I atter saae *Maria Smidth*.

Om Debuten siger *Overskou:* »Hun fremtraadte som en attenaarig* Skjønhed, der i store, udtryksfulde Øine, ædle Lineamenter, den reneste Kvindelighed i Ansigtsudtrykket, en rank Figur og naturlig Ynde i Gang og Bevægelser, havde alle ydre Evner til en fortræffelig Fremstilling af Lessings Emilie. Manglede det hende end endnu paa en saa klar Opfatning af den vanskelige Rolle, at hun kunde give sit Spil alle de fine Nuancer, som dens ægte kunstneriske Gjennemførelse betinger, viste hun dog mange Steder en saa inderlig Følelse i Rollens Karakter og et saa sandt Udtryk af Vemod, Ømhed og Sjælekamp, at allerede den første Debut var Borgen for, at hun ogsaa ved Aand, Fantasi og Forstand var kaldet til Kunstnerinde.« Hendes anden Debut var Signe i hendes Onkels »Hagbarth og Signe.« *Overskou* siger: »Hun var en uforlignelig skjøn nordisk Elskerinde og gav den høisindede trofaste Mø med megen Kraft, men kunde ikke ret komme til Varme i Kjærlighedens Frembrud, da hendes noget dybe Organ savnede Bøielighed og Omfang til at give hendes Følelser et frit Udtryk og førte hende i Vers til en Monotoni, som hun mere og mere frigjorde sig fra ved senere at komme ind i Lystspillet, hvor hendes tækkelige Munterhed og aabne Hjærtelighed gave hende en indtagende naturlig Elskværdighed i blide og godmodige Karakterer.«

Skal man i korte Udtryk karakterisere Fru *Holst* som Skuespillerinde, maa man fremhæve hendes Væsens rene Jomfruelighed, hendes udtryksfulde Ynde, hendes ophøiet skære Følelse, Energien og det sjælfulde Foredrag der dog næsten altid var stærkt patetisk. Hun var mere plastisk end malerisk i sin Kunst; der kunde være Kølighed og en vis Farveløshed over den, men den imponerede, den viste altid Fasthed i det Væsentlige og Klarhed i Omridsene; der var den høie Ro og den ædle Simpelhed over Alt, hvad hun gjorde. Den omskabende Evne besad hun ikke i væsentlig Grad og var derfor heller ikke egentlig omfattende Karakterskuespillerinde. Megen Erotik havde hun ikke i sit Spil, og allermindst var hun i Slægt med Venus. Hun spillede med fin Forstaaelse nordiske Elskerinder, hvis Kjendemærke var Kyskhed, saaledes Ingeborg i »Dronning Margrethe« og i »Kjartan og Gudrun« — hvor hun var halvt Søster, halvt Elskerinde —, Regitze i »Svend Dyrings Hus« og Thuride i »Landet fundet og forsvundet;« i alle saadanne Roller indtog hun ved »elskelig Jomfruelighed«, »yndig Blidhed«, »hellig Uskyld«, »høi Ynde«, »ædel, ægte nordisk Kvindelighed«. Om Ingeborg i »Dronning Margrethe« siger *Overskou,* at hendes Fremtræden til Farvel i sidste Akt var i sin høie Simpelhed et ubeskrivelig skjønt plastisk Udtryk af ædel Kummer. *Ludvig Mynster* siger, at hun i sin Yndlingsrolle som Regitze i »Svend Dyrings Hus« rørte mere i de Scener, der give Billedet af den uskyldigt lidende Pige end i Kjærlighedsscenerne med Stig Hvide. Dog lykkedes Gulnare i »Aladdin« hende godt. *Overskou* kalder hende en ved høi Ynde, Følelsesfuldhed og Begeistring henrivende Fremstillerinde af denne Rolle, og *Mynster* siger, at hun var en varm østerlandsk Gulnare; han tilføier: »I den vidunderlige Monolog i tredie Akt, og hvor hun efter denne i den indtrædende Aladdin hilser Engelen Gabriel, var det, som om al Kulde og Stivhed med Et vare smeltede; Digterens høie Flugt fandt saa levende et Udtryk, som Nogen kunde ønske, og fremkaldte — maaske især den

* Skal jo være: knap sextenaarig.

første Forestillingsaften — en sand Bifaldsstorm.« Hun var — som maaske ingen anden Skuespillerinde — i Stand til at give Udtryk for *Oehlenschlægers* følelsesfulde Patos og fulde Begeistring. Men ikke alene Digterkongen tjente hun, ogsaa mange andre af vore store Poeter havde i hende en ædel Fortolkerske af deres Skikkelser paa Scenen. For blot at nævne Exempler: i *Heibergs* »Alferne« »imponerede hun som Fedronningen ved sin personlig høie Skjønhed, ædle Fremtræden og følelsesfulde Deklamation« (Overskou); i *Paludan-Müllers* »Kjærlighed ved Hoffet« spillede hun saaledes, at Digteren sagde om hende, hun var »skjøn som en Drøm«; i *Hauchs* »Marsk Stig« fremstillede hun med dyb Forstaaelse »den alvorlige strænge, sønderknuste Hustru« og i samme Digters »Tycho Brahes Ungdom« med lige saa stor psykologisk Sans Jomfru Kirstine; foruden Regitze i »Svend Dyrings Hus« nævnes blandt hendes Roller i *Hertzes* Arbeider, i en senere Periode: Fru Helvig i samme Drama, samt Lady Algernon i »Tonietta«. Det kan ogsaa bemærkes, at hun som Leonora i Holbergs »Julestuen«, og i flere andre af hans Stykker, fornøiede Publikum; hun havde megen komisk Sans og sagde, selv hans drøie Replikker, med den største og i hendes Mund klædeligste Frimodighed. I *Shakespeares* Tragedie udmærkede hun sig i »Kong Lear« som »den rørende, uskyldige, aabne og barnlig kjærlige Cordelia« (Overskou), der ligesom smeltede sammen med hendes egen Personlighed.

I det nyere Lystspil med dets legende, spillende Dialog passede Fru Holst ikke videre; hendes Diktion var for vægtig, hendes Natur for alvorsfuld. *Ludvig Mynster* mener, at hun har naaet sit Høidepunkt i *Schillers* Johanna d'Arc, opført 1833; han siger: »Næppe har nogen anden Rolle saa fuldstændig passet for hende. Som hun stod *der* i sin sjældne, ungdommelige Skjønhed, med Hjælmen paa Hovedet, og gjengav Digterens Ord med en i Sandhed begeistret, dog simpel, ukunstlet Deklamation, der var vidt forskjellig fra den Svulst, hvormed de ofte gjengives i hans eget Fædreland, rev hun de Tilskuere med sig, som en schillersk Tragedie kunde fængsle.« Særlig gribende skal hendes Fremstilling have været i femte Akts ellevte Scenes Slutning, hvor hun sønderriver sine Lænker, vrister Sværdet fra Soldaten og iler ud af Scenen for at befrie Kongen. Da hun havde spillet denne Rolle, skrev hun et Digt til Jeanne d'Arc, og dette viser — blandt andre fra hendes Haand — hendes Talent ogsaa i denne Retning. En af hendes andre Glansroller var i Alex. Dumas' »Gabrielle de Belle-Isle«, hvor hun spillede Titelrollen. *Overskou* siger: »Den høie Uskyld, dybe Kjærlighed, patetiske Smerte og ædle Vrede, som Digteren mesterlig har fremstillet i denne yndige Skikkelse, kunde ikke finde noget klarere Udtryk end i Madam Holsts rene, skjønne Kvindelighed, og dertil havde den poetiske Rolle saaledes besjælet hende, at hun spillede med gribende Inderlighed og en hende usædvanlig Ild.« »Smertens Udtryk var her nærmere det Tragiske, og selv Kontrasten mellem Fru Holsts Diktion og hendes Omgivelsers lette Selskabstone maatte her forhøie Virkningen« (L. Mynster).

Efterhaanden som hendes Ungdom svandt, blev hun mindre benyttet, skjøndt hun afgav Beviser for, hvor fortrinligt hun egnede sig til det Rollefag, man i ældre Tid benævnede de »værdige Mødres«. — I Marts 1864 overraskede hun Publikum ved sin djærve og energiske Udfølelse af Værtshusholdersken Gertrude Boheims Rolle i *Heinrich Bodes* »Madonna« og vidnede herved om, at hendes Evners Rækkevidde var større, end man havde troet, og at hun kunde have gjort Fyldest i mange Arbeider, fra hvis Opførelse hun var bleven udelukket. I hendes meste Tid paa Scenen bevirkede Fru *Nielsen* og Fru *Heiberg*, at hun kom til at mangle Luft og Lys for sin Vækst: de overskyggede hende. I sit 59. Aar (altsaa i 1870) optraadte hun sidste Gang som Ingrid i »Brylluppet paa Ulfsbjerg«.

Aaret efter hende havde den unge, kjække Sømand *Vilhelm Holst* debuteret, og han vandt hendes Hjærte. Det var et smukt Par, og naar hun, der holdt meget af at ride, færdedes tilhest ved hans Side, vakte hun den mest smigrende Opsigt. Efter et Aars Forlovelse holdt de Bryllup d. 15. April 1834 og tog nu Brudens Moder i Huset. Aaret efter Brylluppet reiste Ægteparret til Paris, hvor Fru Holst laa farlig syg. Ellers har hun

ikke været udenfor Danmarks Grænser. Ægteskabet affødte 1 Søn og 3 Døtre. Sønnen, der var meget lovende, døde som filologisk Student, en af Døtrene er gift med Digteren *Hauchs* Søn.

Da Jfr. Heger i sin Tid havde debuteret, sagde Folk til hendes Moder: »Hvor vilde De dog lade Deres Datter gaa til Teatret? *Der* er hun jo udsat for Saameget!« Hun svarede: »Den Dyd, der skal have en Vogter i Hælene, fortjener ikke at bevogtes.« I saa Henseende var hun sikker paa sin Datter og blev ikke svigtet. Mærkværdig uberørt af Teaterlivets Farer, gik hun midt igjennem dem. Hun forstod at holde alt Utilbørligt tre Skridt fra Livet, og til Andre, som førte Snak eller spillede Intriger, kunde hun sige: »Hvor gider De dog give Dem af med alt Det! Jeg forstaaer det ikke!« Hendes Oprigtighed erfoer Enhver, der nærmede sig hende, og den har vel ogsaa undertiden kunnet saare; men den hørte dog til det Ædle i hendes Natur, selv om den kunde kaldes Tornen ved Rosen. Hendes Onkel *Oehlenschlæger* kunde godt have tænkt paa hende, da han skrev sit Digt »Rosen«, der lyder saaledes:

Ynglingen:
Du var langt mere skjøn og huld,
hvis ei Du var af Torne fuld;
da kunde man Dig bedre bryde.
Rosen:
Du regner Dyden for en Lyde!
Min Strænghed vogter mig for Ran,
hvor ei min Skjønhed kan forsvare.
Ynglingen:
Men Torn har ingen Tulipan.
Rosen:
En Tulipan har ingen Fare.

Hun var ubegribelig lidt forfængelig, og dette kunde endogsaa skade hende som Skuespillerinde; hun brugte saaledes aldrig Sminke eller andre Udpyntningsmidler, og jeg veed, at hun i en elegant Damerolle kom ind med sine Handsker trukne saaledes paa, at Snipperne langtfra vare udfyldte. Alligevel var hun Sirligheden og Properheden i egen Person.

Med den samme Uberørthed og Naivitet som ad Teaterveien gik hun gjennem hele Verden og vilde egentlig ikke have Noget med den at gjøre. Som sin Moder ofrede hun sig udelukkende for sin Kunst og sit Hjem, der i alle de senere Aar var i Frederiksbergs Alleegade. Skjøndt man søgte hende i Selskabssalene, vilde hun aldrig komme *der*, endogsaa ikke i en saa interessant Kreds, som den, det heibergske Hus samlede, og hvor hun var meget velset; thi Fru *Heiberg* og Fru *Sødring* vare de Personer, der paa Scenen stode hende nærmest. Heller ikke Visitter holdt hun af at gjøre, men i desto høiere Grad drog hende den stille Gjerning, i hvilken hun var pligtopfyldende indtil de mindste Smaating; i saa Henseende har hun aabenbart havt ikke ringe Lighed med sin Tante, Fru *Oehlenschlæger*. Som hendes Moder havde gjort, saaledes sørgede ogsaa hun for sit Hus, som om Intet udenfor kaldte hende; i den samme Kurv, hvori hendes Moder havde samlet sine Teaterrekvisitter, samlede hun sine og tog uden mange Ord bort, naar Teatervognen hentede hende. — Sagde hun Nei til Noget, saa betød det Nei. En Fremmed, som engang hørte hende afslaa en Anmodning om at blive til Te i et Hus, hvor hun var, sagde: »Nei, *der* er der ingen Barmhjærtighed; men saadanne Folk udretter Noget.«

Menneskefrygt, der gjør saamange af os Andre vage og uklare, medens den hindrer vor selvstændige og frie Udvikling, kjendte hun ikke til, og den Klarhed, der var over hende, stammede fra hendes Sandhedskjærlighed. Gudsfrygt styrkede hende i trange Tider og glimtede igjennem den Taage, der paa det Seneste omgav hende. Hun kunde da sige: »Jeg stoler paa Gud«; men hun opponerede altid imod megen Hverdagstale om Religion. Begeistringen for Kunsten bevaredes i hende til det Sidste, og selv, da hun syntes sløvet, kunde hun recitere lange Digte udenad. — Der siges om Balder:

Ham ofres Blomster hvide
og hver en venlig Urt;
den Gud saa vel kan lide
Hvad der er rent og purt.

Det vilde ikke være formasteligt at udtale saadanne Ord om hende, og jeg troer, det tilnærmelsesviis vilde kunde forsvares med Anvendelse paa hende at skrive paa hendes Gravsten: »Salige ere de rene af Hjærtet; thi de skulle se Gud.«

ERLACHHOF.

Roman af Ossip Schubin.

(6. Fortsættelse.)

XXIX.

Da den blonde Dame, som Leskjewitsch har hjulpet ud af Kanen, bliver i Erlachhof, ikke alene til Frokost, men baade til Eftermiddagstheen og Dineren, har Rohritz god Leilighed til at iagttage hende. At hun, ligesom alle Sirener, der forstyrre den ægteskabelige Fred, i enhver Henseende staaer langt under Hustruen, hvis Lykke hun truer, har han ventet, men at hun staaer saa langt under Kathrine, saa uberegnelig langt — det var Edgar ikke forberedt paa.

Ethvert andet Sted end paa Landet og tilmed i en afsides Snip af Oberkrain, hvor Rævene sige Godnat til hinanden og Menneskene som Følge deraf lettere end i civiliserede Egne ere at formaa til at sætte sig ud over nogle lumpne sociale Fordomme og sige Goddag til hinanden, vilde et Samkvem mellem hende og Familien i Erlachhof være umuligt.

Datter af en Tændstikfabrikant i Penzing, med en middelmaadig Opdragelse og stærke Sportspassioner, havde hun for tre Aar siden giftet sig med en vis Hr. Ruprecht, Søn af en Ridelærer, først Kavalleriofficier, senere Cirkuseier i Amerika, endelig Feuilletonist i Wien. Efter at have oplevet en hel Del sammen med sin lovende Gemal, havde Ægteparret fornylig bosat sig i et Slot i Nærheden af Erlachhof paa den anden Side af Save. Da Mandens Tid næsten udelukkende var optaget af en smuk Skuespillerinde i Laibach, saa tilbragte den unge Kone sit Liv i den sørgeligste Ensomhed. Der paa Egnen kaldte man hende Græsenken.

»At jeg ikke er i mindste Maade jaloux, behøver jeg sandelig ikke at forsikkre Dem,« bemærker Katrine inde i Salonen til Rohritz, medens Græsenken spiller Billard med Freddy og Ritmesteren inde i Bibliotheket, »men, oprigtig talt, finder jeg den Fornøielse, som han har af at omgaaes med denne simple Skabedukke, denne kluntede Gaas, ubegribelig. Det oprører mig! Hun er ovenikjøbet hæslig.«

Rohritz hører paa dette Udfald af Kathrine paa samme Maade, som han hører paa alle hendes Udfald, det vil sige tankefuld og høflig taus. Simpel og dum er denne Fru Ruprecht — deri har Kathrine Ret — hæslig er hun ikke. Hun har en blændende Teint, en pragtfuld Buste, en regelmæssig Profil, men rigtignok altfor tykke Læber, en stor Dobbelthage og blonde Øienbryn. Hun taler en ligefrem pøbelagtig Wiener-Dialekt, har i hele sit Liv ikke læst en fornuftig Bog, parfumerer sig altfor stærkt og klæder sig smagløst.

Men hun kjører som en Wiener-Droskekusk, rider som en Jokey og er i Besiddelse af Sportkundskaber, der vilde gjøre en Trainer af Profession al Ære. Hun finder sig i enhver Spøg af Leskjewitsch og er parat til at le ad hans daarligste Vittigheder.

Hun er næsten ligesaa modbydelig i Edgar Rohritz' Øine som i Kathrines, men alligevel forstaaer han godt, hvad det er, der drager Leskjewitsch ned til hende.

XXX.

Et Par Dage efter Græsenkens Besøg i Erlachhof bringer Posten Rohritz et tykt Brev med Poststempel Paris. Edgar gjenkjender sin Sviger-

indes Haand, aabner ivrig Brevet og læser det ikke uden Interesse. Det lyder saaledes:

»*Eh bien*, kjære Edgar, *j'éspère, que vous serez content de moi*« — Therese skriver altid til sin Svoger i et Kaudervælsk af Fransk, Italiensk, Tydsk og Engelsk, som vi imidlertid ville søge at oversætte saa godt det er os muligt — »jeg haaber, at Du vil være tilfreds med mig. Jeg tilstaaer oprigtigt, hvad Du sagtens allerede har gjættet af det Korrespondancekort jeg sendte Dig for nogen Tid siden, at din Anmodning om at gjøre ,to af dine Landsmandinder' Opholdet i Paris mere behageligt, kun voldte mig en blandet Glæde. Men i Reglen gives der neppe nogen værre Landeplage end disse Landsmænd, som ere anbefalede til os, ligefra Klavervirtuoserne, for hvem man skal afsætte trehundrede — aa, det er ovenikjøbet naadigt — femhundrede Koncertbilletter, og som saa, naar man indbyder dem til en Soirée, ere altfor fornemme til at spille blot den ubetydeligste Mazurka af Chopin — til Baronesserne Wolnitzka, som forlange af En, at man skal indføre dem i Pariser ,Verdenen' blot, fordi de hjemme ikke have Leilighed til at se Nogen. Virtuoserne ere slemme nok, men Wolnitzka'erne . . . aa . . . I et Punkt mødes de forøvrigt begge — de ere altid fornærmede. Indbyder man dem *en famille*, saa ere de fornærmede — fordi de tro, at man skammer sig over dem, indbyder man dem til store Soiréer, saa ere de fornærmede, fordi Ingen bryder sig om dem. Det ender altid med, at man maa afslaa dem et eller andet — Genierne tusinde Francs, som de ville laane af En, efterat de allerede skylde En femhundrede Francs — Wolnitzka'erne en Indbydelse til et eller andet Gesandtskabsbal — og saa indtræder den store Brouille — og de trække Mundvigerne ned og se til den anden Side, naar de møde En paa Gaden . . .

»Først paa den gjentagne Anmodning af din Broder, som, saasnart det gjælder noget Østerrigsk, altid er fuld af den mest selvfornegtende Opoffrelse, besluttede jeg mig til at opsøge dine Bekjendte i Negerne.

»Hotellet er . . . hm . . . meget tarveligt, men jeg troer nok *bien habité* — som Følge deraf alt og strengt taget endnu mere, end end man kan forlange af et Pariser Garni. Trappen, en smal Trætrappe med glat bonede, slidte Trin, knagede under mine Fødder, jeg ventede hvert Øieblik, at den skulde styrte sammen, da jeg gik op paa anden Sal, hvor Meinecks bo. For sidste Gang, truende, afskrækkende dukkede Erindringen om Wolnitzkas op for mig — Justin ringer — Døren bliver lukket op — og alle mine Fordomme svinde som Sne for Foraarssolen. Datteren var alene hjemme. Jeg blev strax forelsket i hende, saa forelsket, at jeg, før jeg gik, allerede havde kaldt hende Stella og kysset hende paa Kinden. *C'est un charme!*

»Ikke alene, at hun var meget smuk — i hele hendes Væsen forbinder den mest naive Naturlighed sig med den høieste Distinction, en Blanding, som man kun finder forenet hos Østerrigerinder. Du seer, at jeg forstaaer at sætte Pris paa dine Landsmandinder, naar de fortjene det.

»Hendes Ansigt, hendes hele Væsen synes ret som skabt til at forjage al Sørgmodighed fra hendes Omgivelser — og alligevel er der et Tungsind i hendes Blik, i hendes Smil, som gaaer mig til Hjertet. Men hun skal blive lykkelig — jeg skal søge hendes Lykke, og jeg skal finde den.

»*Ce que femme veut, Dieu le veut!* Naar jeg gjør noget, saa gjør jeg det tilgavns. Hvad siger Du til det? Det varede tre Uger, inden jeg kunde beslutte mig til at opsøge Meinicks. Jeg indbød Dem til Middag, uden at afvente deres Visit. Du veed jo, hvorledes jeg. Vi tilbragte en yderst behagelig Aften sammen, strengt *en famille*, for at lære hinanden at kjende. Oberstinden var af en Blaastrømpe at være saa lidt excentrisk som vel muligt og har i Løbet af fire Timer kun to Gange havt Anfald af Aandsfraværelse, det er al Ære værd. *Quelle belle tête!* Edmund, der er inde i disse Sager, paastaaer, at hun maa have været smukkere end Datteren — en stor Roes, da han, i Paranthes sagt, synes ligesaagodt om Datteren som jeg, og desuden, hvilke Fylde af Lærdom bag denne af hvidt Haar omgivne Pande! *Un puits de science!* En omvandrende Encyklopædi!

»Skjøndt Snittet af hendes Kjole er mindst tyve Aar gammelt, er hun endnu en komplet Dame — hvad der ved hendes aabenbart meget trykkede Forhold vil sige noget!

»Som Moder kan hun have sine ubehagelige Sider, dertil er hun noget for original og egoistisk. Hun forsømmer sin smukke Datter forfærdeligt. Den Tid hun har tilovers fra sine literaire Arbeider anvender hun til Studiet af Paris — og veed Du, hvad hun har opfundet for at dyrke dette Studium med den tilbørlige Grundighed? Hun kjører hver Dag et vist Antal Timer paa de forskjellige Omnibuslinier, og sidder tilmed ovenpaa.

»Ja, tænk blot, ovenpaa! Forleden, da jeg havde været henne i Bon Marché og i Rue de Bac blev standset af Vognfærdselen, saae jeg hende sidde nok saa gemytlig ovenpaa en Omnibus. Hun bar en kort, sort Fløielskaabe, som var løben op i alle Sømmene og af hvilken Møllene allerede havde ædt den største Del af Skindkanten, og perlegraa Handsker (hendes Hænder ere latterligt smaa), ligesom man brugte det for tyve Aar siden, naar man skulde gjøre *grand visite*, en sort Straahat og en lille Muffe. Hun sad imellem to Vagabonder i hvide Blouser, med hvilke hun førte en livlig Konversation, og saae

ud som . . . naa, som en eller anden *queen dowager in disguise.* Da det just begyndte at regne, saa lod jeg, medens vi holdt, min Tjener bede hende komme ned og kjørte hende hjem i min Vogn.

»En Dame, som kjører ovenpaa en Omnibus! Det er forfærdeligt — det er umuligt — men . . . langt mere umulig er en ung Pige, som vil gaa til Theatret — og Stella vil gaa til Theatret!

»Og ikkedestomindre træder jeg med hver Dag i et intimere Forhold til Meinecks. Heltemodigt fra min Side, ikke sandt?

»Stakkels lille Stella, jeg føler en grænseløs Medlidenhed med hende . . . og jeg troer ikke paa hendes Carrière. Bah, Stella Meineck ved Theatret! *Mi fa ridere!* Hun veed ikke ikke selv, hvad hun siger!

»Imidlertid har jeg paa det Strengeste paalagt hende ikke at yttre et Ord til Nogen om hendes kunstneriske Hensigter, som dog ikke ville føre til noget. Det kunde skade hende . . . og jeg har en Plan! Aa, overlad det kun til mig. *Lorsque je fais les choses, je les fais bien!* Førend Saisonen er forbi, er Stella gift. At anbringe en ung Pige uden Formue er nutildags vanskeligt, især i Paris, hvor alle Mænd have bestemte Priser — men *il faut se rabrattre sur les occasions!*

»Hun er smuk, hun er elskværdig, og selv om Familien Meineck ikke nedstammer lige fra Korsfarerne, saa klinger Navnet dog kjønt nok til at imponere en rig Bourgeois, der paa sit Visitkort kan trykke Navnet paa sin Landeiendom bag sit eget for at fabrikere sig en Adel.

»I dit østerrigske Hovmod rynker Du paa Næsen og seer med souverain Ringeagt ned paa alle disse Pseudoaristokrater. Du har Uret. *Mon dieu,* hvorfor skal saadan et Menneske ikke hellere opkalde sig efter sit Slot, end benytte sit eget Navn, naar Slottet bærer et kjønnere Navn end han! Vi foretrække jo selv at kunne forestille ham som vore Bekjendte som Monsieur de Hauterive istedetfor Monsieur Cabouat. *Nous y sommes!* Det er netop en vis Monsieur Cabouat de Hauterive, som jeg har udseet til Stella. Han er meget rig, har fra sin Ungdom af frekventeret godt Herreselskab og er i de sidste Aar ogsaa bleven modtaget overalt af Damer — har Sans for Musik og et af de smukkeste Privatgallerier i Paris, er i sin bedste Alder, ikke fyldt toogfyrre — det er ingen Alder for en Mand — kort sagt, han vilde være som skabt for Stella . . . I Sommer opfordrede han mig selv leende til at finde en Kone til ham og bemærkede udtrykkeligt, at han ikke gjorde Fordring paa Medgift. Dengang længtes han efter Ro og et Hjem, men efter hvad jeg hører, har han fornylig knyttet en ny Liaison med Simagrée fra Bouffes; det vilde være fatalt!

»Forøvrigt har jeg foruden ham to andre Herrer i Forraad til Stella — en Englænder, femogfyrretyve Aar, noget menneskesky paa Grund af Tunghørighed — Bibelotier — af meget god Familie — *à la main gauche* — men afholdt i sin Kreds, sextusinde Pund Sterling om Aaret, af en god, paalidelig Charakter — og en Hollænder, der har faaet Ørene skaarne af nede i Tyrkiet, hvorfor han er nødsaget til at gaa omkring med den første Konsuls Frisure — men det er Bagateller!

»Den stakkels, tungsindige lille Stella vil være glad ved at kunne skjule sit trætte Hoved under et sømmeligt Tag. Det Eneste, der gjør mig urolig er: Zino har for tre Aar siden gjort hendes Bekjendtskab i Venedig og er komplet forgabet i hende. Vil det lykkes mig at forhindre ham i at gjøre Cour til hende? Det vilde være forfærdeligt — jeg mener ikke, at det blot et eneste Øieblik kunde falde ham ind at behandle den unge Pige paa en uhæderlig Maade, men han kunde sætte hende Fluer i Hovedet, og det vilde gjennemkrydse alle mine Planer. Hun kunde saa sætte sig i Hovedet, at hun kun vilde gifte sig med en Mand, i hvem hun var forelsket — og det er en Taabelighed i hendes Stilling — det kan hun ikke tænke paa. Kjærligheden er den største Luxusartikel i Ægteskabet og existerer kun for rige Folk og Dagleiere.

»Ja, *lorsque je fais les choses, je les fais bien!* Jeg har ikke skrevet Dig til i to Aar, men naar jeg saa endelig skriver til Dig, skriver jeg tyve Sider paa engang. Har Du havt Taalmodighed til at læse dette Brev tilende? Hvis Du har — saa beder jeg Dig indstændigt om at lægge Dig de følgende Linier paa Sinde.

«Glæd os rigtig snart med dit Besøg — Du kjender endnu ikke vort nye Hjem, og jeg længes efter at vise Dig det. Paa første Sal i vort lille Hus staaer et Værelse parat til Dig — meget hyggeligt, og jeg giver Dig mit Ord paa, at Kaminen ikke ryger. Skulde Du slet ikke ville høre tale om at bo hos os, saa disponer over Edmund, at han kan bestille Værelser til Dig, hvor Du vil. Men kom! Ellers bilder jeg mig ind, at Du endnu ikke har tilgivet mig, at jeg i sin Tid ikke var dristig nok til at ville gifte mig med Dig. Adieu! Jeg lover Dig høit og dyrt, at jeg denne Gang ikke skal udkaste Lassoen efter Dig. Hjertelige Hilsener fra os Alle, *je me sauve*

Din trofaste Svigerinde

Therese.«

Denne meget udførlige Skrivelse er vedlagt et særligt Blad af følgende Indhold:

Paris, 27. December.

»Hvor glemsom jeg dog er! Medfølgende Brev hàr ligget i otte Dage i min Skrivemappe. *C'est de la vielle histoire à l'heure qu'il est,* men jeg sender det alligevel, fordi det dog vil orientere

Dig temmelig nøie over Situationen. Kun to Ord endnu: Siden jeg skrev det, har jeg en Gang indbudt Stella til Middag sammen med Hauterive, en anden Gang i vor Loge i Operaen. De have en fælles Aversion for Wagner — det er altid noget. Forresten finder han hende henrivende, og hun finder ham ikke helt ubehagelig — Alt, hvad man kan vente af et Fornuftgiftermaal. Historien gaaer ligesom paa Hjul, enten idag eller imorgen maa Forlovelsen finde Sted. Hvad siger Du til min Foretagelsesaand og til min *savoir faire?*«

*

Han siger slet Intet. Ligbleg, med skjælvende Hænder lægger han Brevet sammen og gjemmer det i sin Skrivepult. En ubeskrivelig ængstelig, lammende Følelse griber ham. Et Øieblik bliver han siddende ubevægelig ved sit Skrivebord, med begge Albuer paa Pladen, Hovedet i sine Hænder. Pludselig springer han op.

»En Samvittighedsløshed, jeg maa forhindre det!« I det næste Øieblik smiler han med rolig Ironi ad sin Iver. Han forhindre . . . Og hvordan? Skal han maaske ligesom sin Navnefætter i Operaen komme farende ind lige i det Øieblik, da Forlovelsen feires og dundre sit Veto ind i Festligheden? Og hvis Stella vil leve i Rigdom og Glans ved Siden af en Mand, hun ikke elsker, hvad kommer det ham ved? Der er jo Ingen, der tvinger ham til det!

I det Samme bliver Døren ind til hans Værelse lukket op. Med gammel Kammeratskabs Utvungenhed stikker Ritmesteren Hovedet ind.

»Vil Du ikke spille et Parti Billard med mig, inden jeg kjører ud, Edgar?« siger han.

Rohritz samtykker.

XXXI.

Billardet staaer i Bibliotheket, et langt, smalt Værelse med saare megen forældet Lærdom, indespærret i høje Glasskabe. I et Jernbur mellem to Vinduer gynger sig en graa Papegøie med et rødt Hoved og skriger monotont; »Spitzbub, Spitzbub!« Eftermiddagssolen skinner paa Bogskabenes Ruder, hele Værelset er opfyldt af blaagraa Røg og Stemningen er gemytlig. De to Herrer ere begge fortrinlige Billardspillere — Edgar er blot kommen lidt ud af Øvelsen. Han staaer just, støttet til sin Queue, og seer opmærksom og beundrende paa sin Ven, der er ved at gjøre et meget dristigt Stød, da Freddy kommer farende ud, helt ude af sig selv, og kaster sig i Faderens Arme.

»Naa, hvad er der paafærde, hvad gaaer der af Dig, Gamle?« spørger Ritmesteren og klapper ham godmodig paa Kinden.

»Ra . . . Ra . . . Rappenfranz,« begynder Freddy. Men uden at fortsætte, begynder han igjen at græde høit.

Forskrækket over sin Søns smertelige Klagelyde kommer Kathrine nu tililende, finder Ritmesteren i en stor Læderfauteuil, med den Lille staaende mellem Knæene, forgjæves bestræbende sig for at berolige ham. Rohritz staaer halvt smilende, halvt deltagende ved Siden af og er beskjæftiget med at kridte sin Queue, og Papegøien rusker med sine mægtige Kløer i Jernstængerne og gjør sig Umage for at skrige høiere end Freddy.

»Hvad er der paafærde . . . er Drengen kommen til Skade, hvad er det?« udbryder Kathrine i stor Sindsbevægelse.

»N . . . n . . . nei!« hulker Freddy med en Pegefinger i hvert Øie og med uhyggelig langt nedtrukne Mundviger, »men Ra . . . Ra . . . Rappenfranz . . .«

»Rappenfranz er den anden Kusk og desuden Freddys personlige Ven.

»Rappenfranz er en Æsel,« udbryder Ritmesteren, idet han begynder at komme paa Spor efter sin lille Søns Tankegang, »en Æsel, lad Dig ikke skræmme af ham.«

»Hvad har han fortalt Dig?« udbryder Kathrine og gaaer hen til sin Mand. »Hvormed har han gjort Dig bange? Har han tilladt sig at fortælle Dig Spøgelsehistorier? Jeg har dog paa det Strengeste forbudt ham det.«

»Aa nei, Kathrine, det dreier sig kun om en ganske ynkelig Dumhed, som virkelig ikke er værd at tale om,« svarer Ritmesteren, »om en Bagatel.«

»Jeg gad dog nok vide, hvad det er?« udbryder Kathrine, der bliver mere og mere urolig.

»Han . . . har . . . fortalt mig, at Papa skulde duellere . . . og naar . . . man duellerer . . . bliver . . . man . . . skudt!« skriger Freddy i lydelig Fortvivlelse, idet han af Kjærlighed og Dødsangst er nærved at kvæle Faderen.

»Jeg maa virkelig bede om en ordentlig Forklaring,« begynder Kathrine, som nu selv bliver angst og blegner kjendeligt.

»Det er virkelig en saa latterlig Dumhed,« mumler Ritmesteren og snoer sit Overskjæg.

»Sagen er meget simpel, min naadige Frue,« tager nu Rohritz tilorde, »Les har nylig, det var iforgaars, følt sig nødsaget til at give en kaadmundet Slyngel i Hradnyk en haandgribelig Revselse og har Dagen efter samvittighedsfuld holdt sig hjemme for at vente paa en Udfordring af Lømmelen — naturligvis forgjæves! Dersom han vilde forlange det, vilde den paagjældende unge Herre maaske ovenikjøbet give ham Kvittering for Modtagelsen af Lussingen!«

»Jeg burde egentlig have gjort det,« yttrer Ritmesteren, »Skade, at det ikke er faldet mig ind!«

Freddy har langsomt beroliget sig. Da han under sin taarerige Fortvivlelse har gnedet sig i Ansigtet med sine blækkede Fingre, saa ere hans Kinder nu sort marmorerede, hvorfor hans Moder smilende sender ham ud med Opfordring om at blive vasket.

»Tør man vide, spørger hun, da Døren har lukket sig efter Barnet, idet hun seer noget mistroisk og skarpt paa sin Mand, »hvorved dette Individ i Hradnyk egentlig har paadraget sig den omtalte Revselse?«

»Det er ikke Umagen værd, Kathrine,« fremstammer Ritmesteren. »Hvorfor skulde ogsaa Du ærgre Dig over den gamle Historie?«

Rohritz blander sig nu for anden Gang i Samtalen:

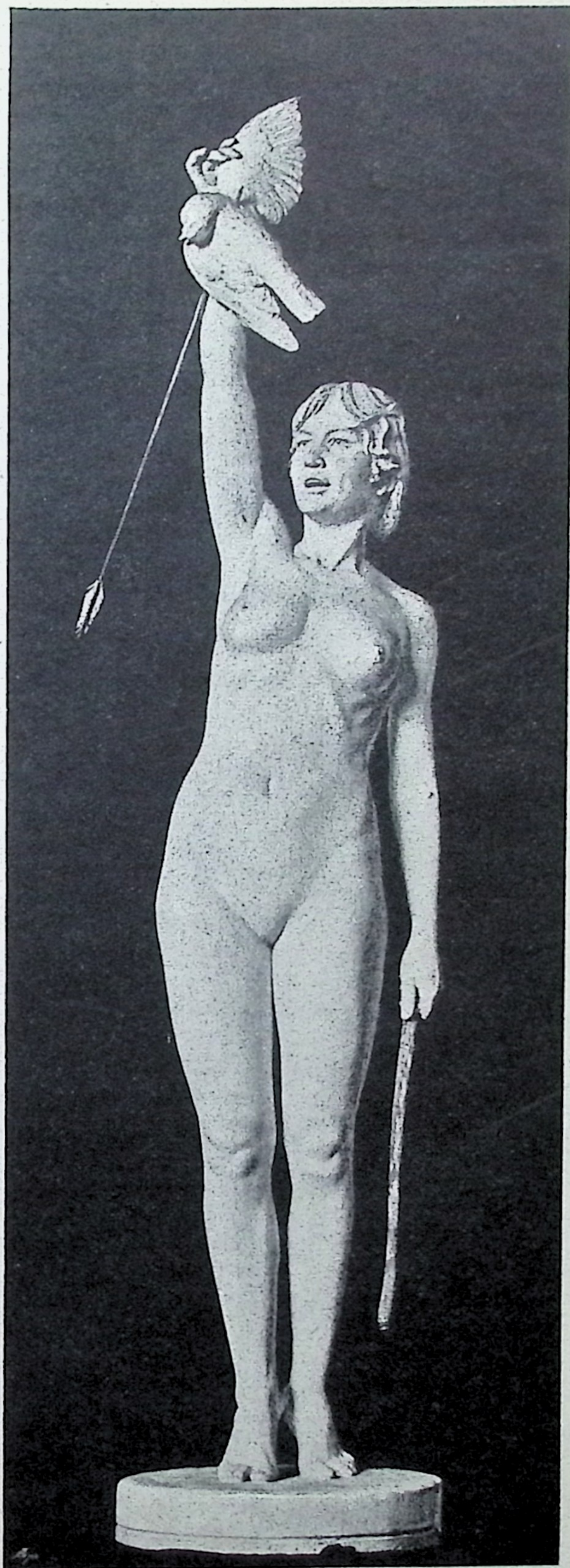
»Du gjør meget urigtigt i at dølge Sandheden, Les, Slyngelen tillod sig at komme med en Yttring om Dem, min naadige Frue, som ærgrede Les.«

»Om mig?« udbryder Kathrine med et let og foragteligt Drag om sine Læber. »Om mig? Hvad kan man sige om mig?«

»Ja, hvad?« gjentager Ritmesteren. »Naa, jeg skal nok engang fortælle Dig det under fire Øine, naar Du endelig vil vide det — det er en Dumhed — men Sagen gik mig til Hjerte!«

»Brushoved!« udbryder Kathrine leende.

Rohritz har allerede reist sig for at liste sig ubemærket ud af Værelset og unde Ægteparret en Forsonings-tête-à-tête, da Døren gaaer op og Tjeneren melder, at Kanen holder for Døren.

FRA FORAARSUDSTILLINGEN 1891.
V. Bissen: En Jægerinde.
Statue i Gips.

»Hvor skal Du hen?« spørger Kathrine i en pludselig forandret, skærpet Tone, medens Tjeneren trækker sig tilbage.

»Jeg vilde til Glockenstein til Græsenken for at bringe hende *maître de forges*, som hun bad mig om igaar. Men hvis Du ønsker det, Kathrine, saa bliver jeg hjemme.«

»Hvis jeg ønsker det,« gjentager Kathriiskold hans Spørgsmaal. »Naar har det kunnet falde mig ind at forhindre Dig i dine uskyldige Fornøielser?

»Jeg tænkte blot . . . Engang imellem forekom det mig, at Du var lidt jaloux paa Græsenken.«

Rohritz kunde gaa ud af sit gode Skind over sin Vens Ubehændighed — men Kathrine trækker kun med et utrolig ringeagtende Udtryk paa sin stolte, let krogede Næse.

»Jaloux, jeg?« svarer hun med en isnende Kulde, og med et Skuldertræk tilføier hun: »Tvertimod, jeg er glad, naar en anden Kvinde fritager mig for den Umage at sørge for din Adspredelse.«

At taale Sligt af sin Hustru og ovenikjøbet i Andenmands Nærværelse, ligger ikke for en varmblodig Soldat som Hans Leskjewitsch.

»Adieu, Rohritz!« siger han, bukker for sin Hustru, uden at række hende Haanden, og forlader Værelset.

Et Øieblik er det næsten, som om Kathrine vilde ile efter ham, vilde hente ham tilbage. Hun gjør et Skridt henimod Døren, standser raadvild . . . den skarpe, skingre Klang af store Bjælder høres udenfor gjennem Vinterstilheden — Kanen er kjørt. Kathrine gaaer hen til Vinduet for at se efter ham. Med rasende Fart glider den afsted midt i en blaalig glittrende Sky af det rundt om den ophvirvlende Snestøv. Inden hun veed af det, er han ude af Sigte.

Med sænket Hoved gaaer Kathrine bort fra Vinduet og forlader langsomt, med slæbende Skridt Værelset.

*

Om Aftenen staa Ritmesterens Yndlingsretter paa Spisesedlen — Fasan med Urter, men Klokken slaaer sex, uden at Ritmesteren har ladet sig se.

Kathrine spørger for en Forms Skyld Rohritz, om han bryder sig om, at man udsætter Spisetiden lidt. Man venter een, man venter i halvanden Time — Ritmesteren kommer ikke. Endelig lader Kathrine servere; uden at kunne faae et Ord frem sidder hun ordknap foran sin Tallerken.

Dineren er endt, Kaffen er drukket, Freddy har spillet tre Partier Dam med Hr. Kozourek, hvorpaa han søvnig er forsvunden med Pædagogen.

Kathrine og Rohritz sidde ligeoverfor hinanden, gjøre sig gjensidig Umage for at dølge deres Forlegenhed. Det ene Kvarter forløber efter det andet, uden at Nogen af dem mæler et Ord. Pludselig reiser Kathrine sig op, gaaer hen til Vinduet, aabner først det indre Vindue, dernæst Kikhullet i det udvendige.

»Kan De høre, hvordan Blæsten hyler?« tilraaber hun Rohritz med en hæs, trykket Stemme. »Og saa sneer det ovenikjøbet, som om man havde sprættet en Fjerdyne op.«

Rohritz er ikke engang istand til at smile over denne Lignelse, der staaer i en latterlig Modsætning til det tragiske Udtryk i Kathrines Ansigt; han er selv uhyggelig tilmode.

»Hør . . . vil De blot høre, hvordan Blæsten hyler — jeg vil kun haabe, at Hans ikke er kommen ind i Snedriverne!«

Rohritz svarer Et eller Andet, uden at Kathrine hører paa ham. Mere og mere bevæget gaaer hun op og ned.

»Det værste Stykke Vej er det ved Siden af Stenbruddene,« mumler hun ved sig selv, »det er saa smalt, at blot en Haandsbred, saa . . .«

»Les har en mærkelig Stedsans og er den bedste Kusk, jeg har kjendt,« siger Rohritz for at berolige hende.

Hun tier, presser Læberne sammen, lytter efter Blæsten, som pisker Sneen mod Ruderne og rusker i de mægtige Lindetræer udenfor, saa de stønne derved.

Hvor man dog tilgiver et Menneske meget, naar man er i Angst for det!

»Jeg . . . jeg burde maaske sende En ud imod ham,« fremstammede hun, »en sand Dødsangst har grebet mig.«

Hun strækker Haanden ud efter Klokkestrengen . . . i samme Øieblik hører man langt borte fra den dæmpede Klang af Kanebjælder, der lyder som spottende, overgiven Alfelatter. Kathrine lytter aandeløs . . . Kanen kommer nærmere, holder for Døren. Rohritz gaaer ud — Kathrine hører en Mand stampe Sneen af Støvlerne — hun hører Ritmesterens Stemme, frisk og veltilmode, i Samtale med Vennen. Hendes Angstfølelse forvandler sig til en ubeskrivelig bitter Følelse. Hun spotter over sin barnagtige Bekymring, kan ikke tilgive sig at have gjort sig saa latterlig overfor Rohritz. Medens hun saae sin Mand ligge forulykket i et Stenbrud, har han bestemt moret sig ypperligt med Græsenken!

Saa gaaer Døren op — Ritmesteren træder ind alene, uden sin Kammerat.

»Er Du oppe endnu, Kathrine?« spørger Ritmesteren med en blød, dæmpet Stemme, idet han gaaer hen til sin Hustru, og tilføier med et usikkert, halv forlegent Smil:

»Rohritz sagde . . . at Du havde været bange for . . . for mig.« Ved disse Ord gjør han Mine til at tage Hustruens Haand i sin, drage hende til sig. Men Kathrine trækker sig tilbage fra ham

»Rohritz har fantaseret,« svarer hun ganske tørt. »Et Øieblik tænkte jeg, at Du kunde være falden i Stenbrudet, fordi jeg ikke kunde forklare mig din Udebliven paa normal Maade. Men at jeg just følte Angst —« uden at fuldende Sætningen trækker hun paa Skulderen.

Ritmesteren smiler meget bittert og tager sig med begge Hænder op til Panden.

»Ja, han har aabenbart fantaseret, har gjort et Forsøg paa at føre os sammen,« mumler han, »hans romantiske Fortælling forekom mig ligestrax ikke synderlig troværdig — men hvad man helst ønsker, troer man saa let! Jeg Taabe, der glædede mig til et venligt Ord af Dig! I Sammenligning med den Modtagelse, Du bereder mig, er Veiret udenfor sandelig hel gemytligt.«

Ritmesteren sætter sig overskrævs over en lille Stol og begynder ærgerlig at tromme paa dens Ryg.

»Jeg synes, det er paatide at gaa i Seng,« siger Kathrine og vil tage en Sølvlysestage, der staaer paa Kaminen, »Klokken er et Kvarter over ti.«

Men saa griber Ritmesteren hende rask og næsten barsk om Haandleddet.

»Bliv!« siger han strengt.

»Du er kommen hjem i daarligt Humør,« siger Kathrine med et spodsk Smil, »Græsenken

maa have været uelskværdig imod Dig. Din lange Udebliven lod mig vente det Modsatte.«

Ritmesteren betragter sin Hustru med et eiendommeligt Blik; skulde hun alligevel føle tilstrækkelig Interesse for ham til at være jaloux?

»Jeg har slet ikke været hos Græsenken,« siger han efter en lille Pause.

»Det vil sige, Du traf hende ikke hjemme,« svarer Kathrine, »det er rigtignok tragisk!«

»Jeg har slet ikke været i Glockenstein.«

»Nei, virkelig . . . jeg mente . . .«

»Det var min Agt, meget rigtigt,« siger han trodsig, »efterat Du til Afsked havde sagt mig visse, særlig venlige og smagfuldt valgte Ord i en Andens Nærværelse, piskede jeg dygtigt paa Hestene forat komme til Skovslottet saa hurtigt som muligt. Naar Englene ikke ville vide noget af En, søger man at trøste sig med Djævelen; han er gjerne hurtigt ved Haanden! Fru Ruprecht vilde have modtaget mig med aabne Arme, i hendes Øine« — med et forlegent Smil — »i hendes Øine er jeg ikke for ubetydelig, i hendes Øine er jeg en halv Helt, og — seer Du . . . hun er dum, men hun er kjøn og ung, og en stakkels Fyr, der bestandig har en Følelse af, at han hjemme ikke tilfredsstiller sin aandrige Hustru, føler sig smigret ved enhver Smule kvindelig Anerkjendelse!«

»Saa . . . virkelig?« spotter Kathrine. »Turde jeg ikke bede Dig om at skynde Dig lidt med dine Forklaringer, Lampen begynder at brænde noget svagt.«

»Til det, jeg har at sige Dig, lyser den tilstrækkeligt,« svarer Ritmesteren; »altsaa, jeg piskede løs paa Hestene. Sandelig, jeg havde Hast med at kaste mig for Fru Ruprechts Fødder . . . men, saa i det sidste Øieblik kom jeg paa andre Tanker! Glockenstein var allerede isigte — men saa dreiede jeg af og tog over til Reitzersberg for at opgjøre Brænderegnskabet med ham!«

»Ah, den Forretning synes at have opholdt Dig længe!«

»Jeg spiste til Aften hos Reitzersberg og spillede et Parti Tarok med ham. Jeg vidste jo, at man ikke savnede mig hjemme.«

»Hm, da Du nu vel tilstrækkeligt har forklaret Aarsagen til din mærkværdig lange Udebliven, vil Du maaske endelig tillade mig at trække mig tilbage,« siger Kathrine.

»Som det lader til, troer Du mig ikke!« spørger Ritmesteren. »Du burde dog vide, at Løgn ikke hører med til mine slette Vaner.«

»Meget sandt« — Kathrine trækker paa Skulderen — »men ingen Mand gjør sig nogen Samvittighed af at improvisere lidt, naar der er en Dame med i Spillet. Jeg gad blot vide, hvorfor Du gjør Dig den Uleilighed i dette Tilfælde — ligeoverfor mig, mig — for hvem disse Ting ere saa ligegyldige!« Og idet hun for anden Gang strækker Haanden ud efter Lysestagen paa Kaminen, spørger hun: »Kan jeg saa gaa? Du er vel færdig?«

»Nei,« udbryder han heftig, »jeg er ikke færdig, og Du skal høre paa mig! Sagerne staa værre end Du troer — hele vor Existens staaer paa Spil — Du veed, hvordan det forholdt sig med min Søster Linas Ægteskab — Du er paa den bedste Vei til at støde mig ind i den samme Elendighed, i hvilken Franz Meineck er bleven tvungen ind af sin Hustru!«

»Sammenligningen mellem mig og din Søster Lina finder jeg dog noget dristig,« svarer Kathrine, »jeg veed nok, at det ikke er behageligt at høre Andre kritisere over ens Familie, om man end selv har noget at udsætte paa den — men jeg er nødsaget til at forsvare mig. Din Søster har forsømt sit Hus og sine Børn, har hengivet sig til en latterlig og steril Ærgjerrighed — medens jeg . . .« Hun tier, i Ritmesterens Blik er der Noget, som faaer hende til at bryde af.

»Medens Du . . .« begynder han, »jeg veed jo, hvad Du vil sige . . . Du er en ideal Husmoder, en ypperlig Moder og overordentlig sirlig og proper. Kortsagt, Du vilde være den Hustru, jeg har drømt om — hvis Du blot havde vist en Gnist af Hjerte overfor mig!«

»Jeg har altid gjort min Pligt overfor Dig.«

»Din strenge, nøgterne, bogstavelige Pligt!«

»Mere kunde Du ikke vente af mig. Da vi bleve gifte, var det afgjort imellem os, at vi gjensidigt skulde lade os nøie med en fornuftig Venskabsfølelse.«

Han har reist sig op, seer paa hende med et langt, forskende Blik.

»Det er sandt, Du har Ret!« siger han bitter. »Det Sørgelige er kun, at jeg havde glemt det!«

»Jeg forstaaer ikke, at Du . . . jeg maa sige, at jeg aldrig har mærket . . . at Du . . .«

»Saa, Du har aldrig mærket, at jeg havde ophørt at fastholde min Del af vor Overenskomst!« udbryder Ritmesteren »Virkelig? Kvinderne ere fabelagtig blinde, naar de ikke ville se! Troer Du maaske, at jeg havde ladet mig vriste Heftet ud af Haanden, troer Du, at jeg havde mistet min Dispositionsret over mit eget Barn og lagt min Virksomhed paa Hylden, dersom . . . dersom jeg ikke ligefrem havde været forelsket i Dig som en Skoledreng! Se saa, foragt mig nu dobbelt for denne Tilstaaelse, og indtil Du engang seer mig kvæles i Sumpen ligesom stakkels Franz Meinick, kan Du jo trøste Dig med den Overbevisning, at Du har opfyldt din Pligt overfor mig!«

Han bukker dybt for hende, vender sig om og forlader Værelset.

XXXII.

»Og indtil jeg engang kvæles i Sumpen ligesom stakkels Franz Meineck, kan Du jo trøste Dig med den Overbevisning, at Du altid har opfyldt din Pligt overfor mig!«

Det er besynderligt, hvor dybt disse Ord ere gaaede Kathrine til Hjerte! Hun kan ikke ikke falde isøvn den Nat, der følger efter den store Forklaring mellem hende og Ritmesteren, nei, hun sover ikke et Kvarter.

Urolig vender og dreier hun sig i Sengen, en Straale af Maanen, som har sneget sig ind i hendes Værelse mellem Gardin og Vindueskarm, peger med uhyggelig Vedholdenhed hen paa hende ligesom en stor, anklagende Aandefinger! Det lille Uhr paa hendes Skrivebord slaaer tolv Slag — den sjette Januar er forløben, den syvende Januar er begyndt — den syvende Januar! Det var hendes Bryllupsdag. Paa en syvende Januar for ni Aar siden var det, at hun uden en Gnist af Kjærlighed til Hans Leskjewitsch, men med den harmfulde Erindring om en Ydmygelse, der var bleven hende til Del ved en Anden, i Hjertet, iførte sig sin hvide Brudedragt og lod Brudekransen fæste i sit Haar. I sin inderste Sjæl havde hun bittert sammenlignet Brudekjolen med en Ligdragt, og hun havde paa sin Bryllupsdag seet saa kold, saa bleg og ufølsom ud, at de, som pyntede hende til Høitiden, siden ofte havde yttret, at de havde været tilmode, som om de klædte et Lig, og — det paastod Alle, som havde overværet Vielsen — at det kunde ikke være gaaet mere sørgeligt til ved en Begravelse end ved Kathrines Bryllup.

Hun havde gjort Bekjendtskab med Hans paa sin Faders, Friherre Rinskys Gods i Mähren. Indkvarteret paa Slottet, var Hans hurtigt bleven gode Venner med den gamle, gigtsvage Friherre. Kathrine havde intet imod ham, hun taalte ham i sin Nærhed. I de sidste fire Aar, siden den Vinter hun havde tilbragt i Pest sammen med en Tante, havde hun baaret paa en Skuffelse, og hendes stolte Sind modtog al mandlig Hyldest med en Bitterhed, der grænsede til Afsky. Hans Leskjewitsch var altid opmærksom imod hende, uden at gjøre Cour til hende, og det satte hun Pris paa hos ham. Da han friede til hende, gjorde han det paa en saa løierlig, tør Maade, at hun af ren Overraskelse ikke ligestrax sagde Nei.

Det var en Sag, det maatte overveies. Under samme Tag med en ung Stedmoder, med hvem hun ikke kunne forliges og som regerede hendes Fader, kom en meget formuende, grundhæderlig Mands Frieri hende slet ikke ubeleiligt. Ja, hvis han lidenskabeligt og ømt havde friet til hende, vilde hun øieblikkeligt have afskaaret ham Ordet — men det gjorde han ikke.

Da hun tilstod for ham, at en bitter Skuffelse havde opbrugt hele hendes Forraad af Følelse, at han ikke hos hende maatte gjøre Regning paa Kjærlighed, havde han modtaget Tilstaaelsen med den største Ro og svaret, at han heller ikke havde andet end hjerteligt Venskab at byde hende.

»De af mine Bekjendte, som have giftet sig af Kjærlighed, ere allesammen blevne ulykkelige — lad os derfor engang forsøge det paa en anden Maade,« sagde han til hende. Og saaledes, næsten leende, uden den ringeste Rørelse, havde de forlovet sig paa en graa, regnfuld Novemberdag, paa hvilken Blæsten foer henover Jorden med en Vælde, som om den havde foresat sig at puste Solens Lys ud paa Himlen, medens de sidste Gaaseurter livstrætte sænkede deres Hoveder nedimod de visne Græsplæner.

Sex Uger efter bleve de viede og foretog den obligate Bryllupsreise til Rom — fra det ene Hotel og det ene Museum til det andet.

Den blege Maanestraale pegede endnu paa hende som en advarende, truende Finger — dens sølverne Skjær faldt ind i hendes Fortid og opklarede der meget, som hidtil ubemærket var gaaet hende forbi i de ni Aar, som nu laa bag hende.

Fattig var hun traadt ind i Ægtestanden, havde ikke medbragt andet end sit Udstyr. Den hele materielle Comfort i hendes Tilværelse hidrørte fra ham. At være ham særlig taknemmelig herfor, vilde ganske vist have været smaaligt — men bortseet derfra, med hvilket Hensyn havde han ikke altid behandlet hende, hvor omhyggeligt bortryddet enhver Ubehagelighed og Anstrengelse fra hendes Vei med hele den Ømhed, som kun barske Krigsmænd vise overfor deres Hustruer. Hun havde beklaget sig over Ubehagelighederne ved det militære Nomadeliv, men hvem havde da i fuldt Maal paataget sig alle disse Ubehageligheder? Han! Han havde taget sig af Alt. Hun og Barnet havde ved Flytningerne altid udgjort det kostbareste og skrøbeligste Husinventarium, over hvis Transport der maatte vaages med særlig Omhu. Bestandig hed det: »Skaan Dig og pas paa Drengen!« og enten: »Det er for varmt«, eller »Det er for koldt« — Du kunde faae Feber eller forkjøle Dig, gjør Dig ingen Bekymringer, anstreng Dig ikke — jeg skal nok sørge for det Hele, stol kun paa mig!«

Ja, hun havde virkeligt kunnet stole paa ham, han tog sig af Alt, uden megen Snak, uden at gjøre megen Spræl, roligt, med praktisk Sans, som om det var noget, der faldt af sig selv.

Og hvad havde hun saa givet ham til Gjengjæld for al hans Omhu og Opmærksomhed. Hun havde holdt hans Hus i Orden, havde mere eller mindre venligt taalt ham ved sin Side — havde aldrig koketteret det Ringeste med en anden Mand og skjænket ham et meget smukt Barn!

Men nei, hun havde jo ikke engang skjænket ham det, men skinsyg beholdt det for sig selv, misundt ham enhver Ømhed, som den Lille viste sin Fader, havde forkjælet Barnet, blot for at

tilsmigre sig den første Plads i dets Hjerte. Men mærkeligt nok, trods al hendes Forkjælelse hængte Drengen mere ved den heftige, godmodige men strenge Fader, hvis Blik han lystrede, end ved hende, der lod sig vikle om en Finger af den unge Herre. Det tilstod hun ikke uden Bitterhed for sig selv.

Da hun sidste Efteraar uventet havde arvet Erlachhof efter en Grandonkel, havde hun ikke andet Ønske end at bryde med Militærlivet. Uden at tage det ringeste Hensyn til sin Mand havde hun egenmægtigt revet sig løs og tvunget ham til for hendes Skyld at finde sig i en Tilværelse, som var stridende imod alle hans Sædvaner og Tilbøieligheder. Maanestraalen skinnede bestandig ind i Stuen. Den blev klarere og klarere, den lyste ind i hver Krog af hendes Hjerte!

»Og naar Du en Dag seer mig kvæles i Sumpen ligesom Franz Meineck, kan Du trøste Dig med den Tanke, at Du altid har opfyldt din Pligt imod mig!«

Atter og atter lød disse Ord for hendes Øren.

»Jeg har gjort min Pligt imod ham,« gjentog hun med den krampagtige Stædighed, med hvilken man søger at fastholde et Selvbedrag, som er ved at forsvinde, »jeg har gjort min Pligt!«

Saa pludselig skjælver hun af Sindsbevægelse over hele Legemet, hun skjuler sit Ansigt i Puderne og græder.

Den hele grænseløse og med alt det barnagtig smaalige Egoisme, som hun har udfoldet overfor sin Mand, staaer med et tydeligt for hende.

Hvoraf kom det sig da, at hun aldrig har lagt Mærke til, at han forlængesiden havde ophørt med at opretholde sin Del af Overenskomsten? Smaa Kjærlighedsbeviser fulde af dulgt Poesi, som hun uændset havde ladet glidet forbi sig, rinde hende ihu. Hvorfor havde hun ikke forstaaet dem — hvorfor har hun selv aldrig følt en Gnist af Kjærlighed for ham? Hendes Kinder brænde! Hun havde altid bebreidet sin Mand, at han ikke kunde give Slip paa sine Illusioner, og hun . . . I et hemmeligt Rum i hendes Skrivebord ligger endnu den Dag i Dag, indtørret, vissen, en Gardenie, som hun aldrig havde kunnet formaa sig til at brænde. Hun springer op, tænder Lys, iler hen til Skrivebordet, finder den hæslige, brune Relikvie — og brænder den. Da hun gaaer iseng igjen, er den pegende Maanestraale forsvunden, men gjennem Vinternattens kolde Sort siver det første svage Morgenskjær. Det drømmeriske Klang af en lille Kirkeklokke, som fra Bjergene histovre kalder til Morgenmesse, lyder fredelig som en lille Morgenserenade ind i den unge Kones Stue.

Klokken er sex. Hun folder sine Hænder, med en inderlig Bøn paa Læberne — en mere inderlig stille Bøn i Hjertet, lader hun sit Hoved synke ned i den bløde, hvide Pude — og slumrer ind.

XXXIII.

»Idag er Papa doven!« bemærker Freddy under en almindelig, dyb Taushed, idet han næste Morgen fæster Blikket paa Ritmesterens tomme Stol. Klokken er bleven mange, Freddy har drukket sin Mælk, Rohritz og Hovmesteren ere ved den anden Kop The — Husets Herre, som ellers er en Morgenmand, har endnu ikke vist sig.

»Det passer sig ikke for Dig at gjøre saadanne Bemærkninger om din Fader,« irettesætter Kathrine, som ellers er meget overbærende overfor Næsvished, sin kaadmundede Søn. »Løb over til ham og spørg ham fra mig af, om han skulde være bleven forkjølet efter Touren igaar og ønsker Theen bragt op paa sit Værelse.« Men to Minutter efter kommer Freddy nok saa fornøiet springende og beretter:

»Jeg skulde sige fra Papa, at han feilede ingenting, han havde blot en stærk Katarrh, og han kommer strax!«

I Virkeligheden følger Ritmesteren, hostende, næsten i Hælene paa det lille Sendebud.

»Jeg var meget bekymret for Dig,« siger Kathrine med en Venlighed, der har et ubehagelig tvungent Præg.

»Ja saa — yderst elskværdigt,« svarer han med meget hæs Røst, »og aldeles overflødigt.«

»Det lader dog til, at Du har forkjølet Dig,« bemærker Rohritz.

»Bah, nok muligt — igaar foer jeg vild i Mørket og væltede i Snedriverne nedenfor Kumberg — det er det Hele. Naa, Kathrine, faaer jeg saa min The?«

»Jeg har lavet ny The til Dig; den første begyndte allerede at blive noget ram,« siger hun undskyldende; »vent et Øieblik.«

Ritmesteren vil svare, men et meget heftigt Hosteanfald afskjærer ham Ordet.

»Papa gjøer ligesom Hektor ad Fuldmaanen,« bemærker Freddy humoristisk.

Kathrine rynker Panken. Hvorfor forekommer Freddy hende idag saa beklagelig uopdragen?

»Jeg har allerede en Gang idag sagt Dig, at det ikke passer sig for Dig at tale paa den Maade om din Fader.«

»Lad ham bare, Papa veed godt, hvordan det er ment«, svarer Ritmesteren, mere henvendt til sin lille Søn, der sidder ved Siden af ham, end til hende; »derfor holder Du alligevel af Papa, ikke sandt, Dreng?«

»Det skulde jeg mene,« siger Freddy og klynger sig til Faderen!« At Nogen kunde

betvivle dette Faktum forekommer ham aabenbart yderst forbausende. Ritmesteren passiarer og leger gemytlig med den Lille, til Kathrine siger han ikke et eneste Ord.

Nu er Frokosten forbi. I en Time har Kathrine siddet i sit Værelse, beskjæftiget med et Haandarbeide, som hvert Øieblik glider fra hende ned i Skjødet, og lytter efter hans Skridt og venter . . . forgjæves! Der gaaer et Kvarter til — hendes Hjerte banker stærkere og stærkere, hun faaer Taarer i Øinene. Pludselig kaster hun sit Haandarbeide fra sig, springer op, og med løftet Hoved, idet hun hverken seer tilhøire eller venstre, iler hun over Korridoren og hen til Ritmesterens Værelse. Hun staaer stille udenfor Døren — tøver et Øieblik, saa aabner hun Døren og træder ind. Mon han er derinde? Ja, han staaer henne ved Vinduet og seer ud over det hvide, stille Snelandskab. Temmelig forbauset vender han sig om imod sin Hustru, thi at det er hende, veed han, han vilde kjende hendes Skridt blandt Tusinde.

»Ønsker Du noget?« spørger han tørt.

»N . . . ei.«

Ritmesteren betragter igjen det smukke Snelandskab.

»Hvorfor seer Du ud med en saadan Vedholdenhed?« spørger Kathrine. »Er der noget særlig Interessant at se derude?«

»Nei,« siger han, »men naar det er uhyggeligt inde i Stuen, saa seer man ud ad Vinduet for at adsprede sig.«

Der indtræder en Pause.

»Hvad skal jeg sige til ham — hvad kan jeg sige til ham?« spørger hun urolig sig selv. Blodet stiger op i hendes Kinder, hun staaer ligesom rodfæstet, vover ikke at gaa nærmere hen til ham. Endelig, efter en Stunds Forløb, begynder hun saa ligegyldig som vel muligt: »Du har idag for første Gang glemt vor Bryllupsdag. Det er besynderligt!«

»Overmaade!« svarer Ritmesteren med bidende Ironi.

Der indtræder igjen en Pause. Kathrine staaer allerede i Begreb med skamfuld at trække sig tilbage, da Ritmesteren paany vender sig om imod hende.

»Jeg har ikke glemt — nei . . . jeg glemmer ikke saadanne Ting — og hvis Du endelig vil vide det, saa havde jeg ovenikjøbet forberedt den sædvanlige, rørende Overraskelse paa Mærkedagen — jeg har blot opgivet den i sidste Øieblik.«

»Af hvad Grund?«

»Af hvad Grund? En Dame med dine fremragende Aandsevner kan vel selv finde Svaret derpaa,« siger han. »Efterat jeg otte Gange er bleven udleet for mine velmente Opmærksomheder, sagde jeg til mig selv, at det dog var overflødigt for niende Gang at tjene til Skive for din Spottelyst.«

Hun gaaer et Skridt nærmere hen til ham.

»Jeg har idag slet ingen Lyst til at spotte,« siger hun.

»Saa . . . hm! Saa kan Du tage den lille Pakke der tilvenstre paa mit Skrivebord, jeg har ladet Drengen fotografere til Dig, Billedet er meget vellykket.«

Hun lukker Pakken op. Der staaer Freddy lyslevende, kjæk, overmodig, allerkjæreste; med den ene Haand i Siden, Pelshuen trykket dybt ned i Panden.

»Han er deilig, vor Dreng!« udbryder hun glad, idet hun holder det tarveligt indrammede Billede i Hænderne og smiler til det.

»Vor Dreng!« mumler Ritmesteren meget sarkastisk. »Du er jo idag utrolig naadig; før talte Du altid om ham, som om han tilhørte Dig alene.«

Kathrine rødmer lidt, men siger, uden at værdige dette Udfald et Svar: »Han begynder at ligne Dig, den lille Fyr!«

»Saa . . . Skade . . .«

»Du gjorde virkelig bedre i at sætte Dig hen til Kaminen og varme Dig, istedetfor at fryse i Trækken henne ved Vinduet,« yttrer Kathrine.

»Ilden er gaaet ud, og det er ikke fornøieligt at sidde ved en kold Kamin.«

»Du skulde have raget op i Gløderne.«

»Jeg har forsøgt det,« svarer han med en meget sigende Betoning, »det er ikke lykkedes mig!«

»Virkeligt!« gjentager hun og leer skjelmsk midt i sin Ærgrelse. »Saa maa Du have gjort dine Sager daarligt; thi hvis jeg ikke tager feil, er der Gløder nok under Asken. Lad mig se!«

Hun lægger sig paa Knæ foran Kaminen, rager op i Gløderne og lægger med stor Præcision og Kunstfærdighed tre Stykker Brænde paa Ilden. Et Minut efter slaaer en klar Flamme op fra Brændet.

»Hans!« udbryder Kathrine med meget blød Stemme.

Han farer sammen — vender sig om.

»Hans, brænder Ilden nu ikke godt nok?« spørger hun.

Ligesom hildet i en Drøm, gaaer han hen til hende.

»Sæt Dig der,« siger hun, lystigt kommanderende, idet hun peger paa den store, magelige Lænestol, der staaer ved Kaminen, »og varm Dig!«

Han sætter sig, seer halv forundret, halv kjærligt paa hende. Hun knæler ved hans Fødder, slank, nydelig, Skjæret fra Ilden gløder paa hendes Kinder, kaster Guldglans over hendes lysebrune Haar.

Hun trækker Veiret urolig, ligesom En, der har noget paa Hjerte, som ikke vil komme over Læben. Hun havde imorges udtænkt saa-

danne smukke Fraser, i hvilke hun vilde klæde sin Anger, men de sidde hende fast i Halsen.

Saa lyder Lunchklokken — aa Gud, skal dette Øieblik gaa forbi, uden at hun har beseglet sin Forsoning!

Han forbliver taus. Brændet i Kaminen knittrer høit. Tidt lyder det som et Pistolskud gjennem Værelset.

Kathrine ligger endnu paa Knæ foran Ilden; hun bliver mere og mere urolig. Saa, idet hun pludselig kaster Hovedet tilbage og farer op af den unaturligt dæmpede kvindelige Sagtmodighed, som hun idag møisommeligt har tilvunget sig, udbryder hun med Øine, der funkle harmfuldt gjennem Taarer:

»Hvad forlanger Du mere, hvor vidt skal jeg endnu komme Dig imøde?«

»O, Kathrine, min trodsige, kjære Kathrine!« jubler Ritmesteren og trykker hende til sit Bryst. »Nu veed jeg endelig, at det ikke er en skuffende Drøm, som gjækker mig!«

Udenfor høres lette, trippende Skridt at nærme sig. De ere Begge sprungne op, da Freddy stikker sit fornøiede, lille Ansigt ind ad Døren med de Ord:

»Frokosten bliver kold!«

Om Aftenen, da de Begge sidde i Halvmørke i Salonen, siger Kathrine:

»Blot der ikke var Krig til?«

»Hvordan falder Du paa det?« spørger Ritmesteren.

»Det er kun, fordi jeg vilde bede Dig om at gjenoptage din Carrière, hvis jeg blot ikke var bange for et Felttog!«

»Det kan her ikke komme i Betragtning,« svarer Ritmesteren; »i Tilfælde af Krig vilde jeg ubetinget melde mig, ikke engang Du, Kathi, vilde være istand til at forhindre mig deri; men siig mig, har Du virkelig Mod dertil?«

»Om jeg har!« udbryder hun. »Det vil ganske vist falde haardt at skulle skilles fra Drengen, men før eller senere skal han dog paa Kadetacademiet og — oprigtig talt — selv Skilsmissen fra Freddy vilde ikke gjøre mig saa ondt, som at se Dig sløves i et uvirksomt Liv!«

»Saa det er, virkelig din Mening, Kathi? Du vil frivilligt paany paatage Dig alle Strabadserne og Ubehagelighederne ved vort Nomadeliv?«

»Ja vel vil jeg det,« forsikkrer hun, og hendes store Øine se inderlig alvorligt op til ham, »vel vil jeg det, og Du skal faae at se, hvilket hyggeligt Hjem jeg skal berede Dig selv i den gyseligste ungarske Landsby!«

»Aa, Du kjære Engel!« siger Ritmesteren, ider han tager hendes lille, bløde Haand i sin og holder den op til sin Kind. »Det er Skade, at vi have spildt saa megen Tid i disse ni Aar!«

»Du har Ret i det . . . det er Skade,« indrømmer hun; »men *never too late to mend*, ikke sandt?«

I dette Øieblik træder Rohritz ind i Salonen, for ligesom hver Eftermiddag at drikke en Kop The. Han bemærker for det Første, at Ægteparret har glemt at lade Lampen bringe ind, for det Andet, at de ved hans Komme pludselig have ophørt at tale — Summa Summarum, at han for første Gang kommer til Uleilighed.

»De kommer bestemt for at faae Deres The?« siger Kathrine. »Jeg havde fuldstændig glemt den. Ring dog, Hans!«

Før Aftenen er omme, gjør Edgar en meget vigtig Opdagelse, nemlig, at selv om man ogsaa af hele sit Hjerte maa glæde sig over, at to Menneskehjerter efter lang Omflakken endelig have fundet hinanden, saa er et længere Samliv med et forsonet Ægtepar betydeligt kjedeligere end med et uforsonet — hvorfor han tager bort allerede næste Morgen.

XXXIV.

I Therese Rohritz' Boudoir ere fire Personer forsamlede: Therese, hendes Mand, hendes Broder Zino og Edgar — Edgar, som den foregaaende Dag til stor Overraskelse for sine Slægtninge er ankommen til Paris og har ladet sig overtale til at flytte fra Hotel Vouillemont, i hvilket han oprindelig var taget ind, til Avenue Villiers under sin Broders gjæstfrie Tag.

Therese, mere udmattet og stakaandet end ellers, ligger indhyllet i et tykt, hvidt Tæppe, frysende, hostende, med alle Symptomer paa en stærk Grippe, paa en Chaiselongue og drøfter meget ivrigt med sin Mand det yderst vigtige Problem, hvorvidt hun, som han paastaaer, har forkjølet sig om Mandagen i Bon Marché eller, som hun paastaaer, om Tirsdagen i hans Rygeværelse.

»I mit Rygeværelse kan Ingen forkjøle sig, det er det eneste Værelse i hele Huset, hvor der hersker en sund Temperatur!« udbryder Legationsraaden. »Døm selv, Edgar, af Zino kan man aldrig faae et fornuftigt Ord. Hvordan kan man forkjøle sig i mit Rygeværelse? Jeg veed jo til Punkt og Prikke, hvorledes det forholder sig. Iforgaars, Mandag, averterede *Bon Marché* om Udsalg af orientalske Tæpper. Min Hustru styrter derhen i et Veir . . .«

»Det vil sige, jeg kjørte derhen i en hermetisk lukket Coupé,« bemærker Therese.

»Bah, den fugtige Luft trænger alligevel ind i Vognen,« afbryder Legationsraaden hende. »Kort sagt, hun styrter hen i Rue du Bac, kjøber ingen Tæpper, men derimod et Dusin Paraplyer og kommer saa hjem i en Tilstand af Træthed, vel at mærke saa træt, at jeg maatte bære hende op ad Trappen, fordi hun

ikke kunde røre sig af Pletten, og saa skal mit Rygeværelse være Skyld i hendes Grippe — det er utroligt!« For at skaffe sin Vrede Luft i andet end Ord, støder Legationsraaden energisk med Ildrageren ind i Kaminen.

»Tag dog lidt Hensyn til mine Nerver, Edmund,« trygler Therese og holder sig for Ørene, »Du gjør mere Spektakel end en Wagnersk Opera. Tolv Paraplyer!« Henvendende sig til Edgar: »Hvis Du skulde fæste Lid til min Mand, saa . . .«

Men inden hun har kunnet fuldende Sætningen, er Legationsraaden paany faldet hende i Talen.

»Naa, ligemeget, maaske var det kun tre Paraplyer og sex Straahatte . . . Men det er faktisk, alle Pariserinder lide af en Mani for Udsalg — men i en saadan Grad som hos min Hustru er jeg endnu ikke truffet paa Sygdommen. Hun kjøber Alt, hvad hun kan faae fat paa, naar der blot er Tale om Udsalg — gammelt Jernkram, nye Planer over Paris, Broderier, Rokokouhre og Flaconer af Krystal de Roche som . . . Faddergaver til Børn, der endnu ikke ere fødte!«

»Apropos om Foræringer,« bemærker Therese tankefuld. »Synes Du ikke, at den Lysekrone af venetiansk Glas, som jeg kjøbte forrige Aar, vilde være en passende Bryllupsgave til Stella Meinick?«

»Er hun da forlovet?« spørger Zino uskyldigt.

»Saa godt som,« forsikkrer Therese.

»Med hvem?« spørger Capito og sætter sig ned, med begge Hænder i Lommerne og Benene lagte over hinanden.

»Med Arthur de Hauterive — et glimrende Parti,« siger Therese.

»Cabouat de Hauterive,« mumler Prins Zino ironisk, idet han snoer sit Overskjæg. »Jeg veed, hvem Du taler om — et glimrende Parti, om Du vil, men en temmelig daarlig Patron, ikke?«

»Jeg gad nok vide, hvad Du har at indvende imod ham?« spørger Therese ærgerlig.

Zino trækker Skulderne op til Ørene og lader dem saa synke igjen, uden at gjøre sig den Umage at klæde sin Mening om Monsieur Cabouat i Ord.

»Han er ingen fuldendt Gentleman,« siger den ældre Rohritz.

»Han er en fuldendt Snob,« siger Zino.

Edgar, som hidtil har syntes fordybet i Betragtning af et Fotografi af sin lille Niece, der staaer paa Kamingesimsen, blander sig nu pludselig og uventet i Samtalen. »Tilgiv mig et Spørgsmaal. Har den lille Meineck allerede samtykket i Partiet?«

»Ja, til min store Forbauselse,« tilføier Legationsraaden; »jeg havde ikke ventet det af hende.«

»Det er ikke faldet mig ganske let at bevæge hende dertil,« fortæller Therese, »men Tingen er, at jeg har grebet Sagen an paa en fornuftig Maade. ,Har De ingen anden Tilbøielighed?' spurgte jeg igaar Stella, da jeg meddelte hende, at Monsieur de Hauterive var villig til at lægge sin Person og sine Millioner for hendes Fødder, men imidlertid havde bedt mig om, først at forvisse mig om, at hun ikke vilde afslaa hans Tilbud.«

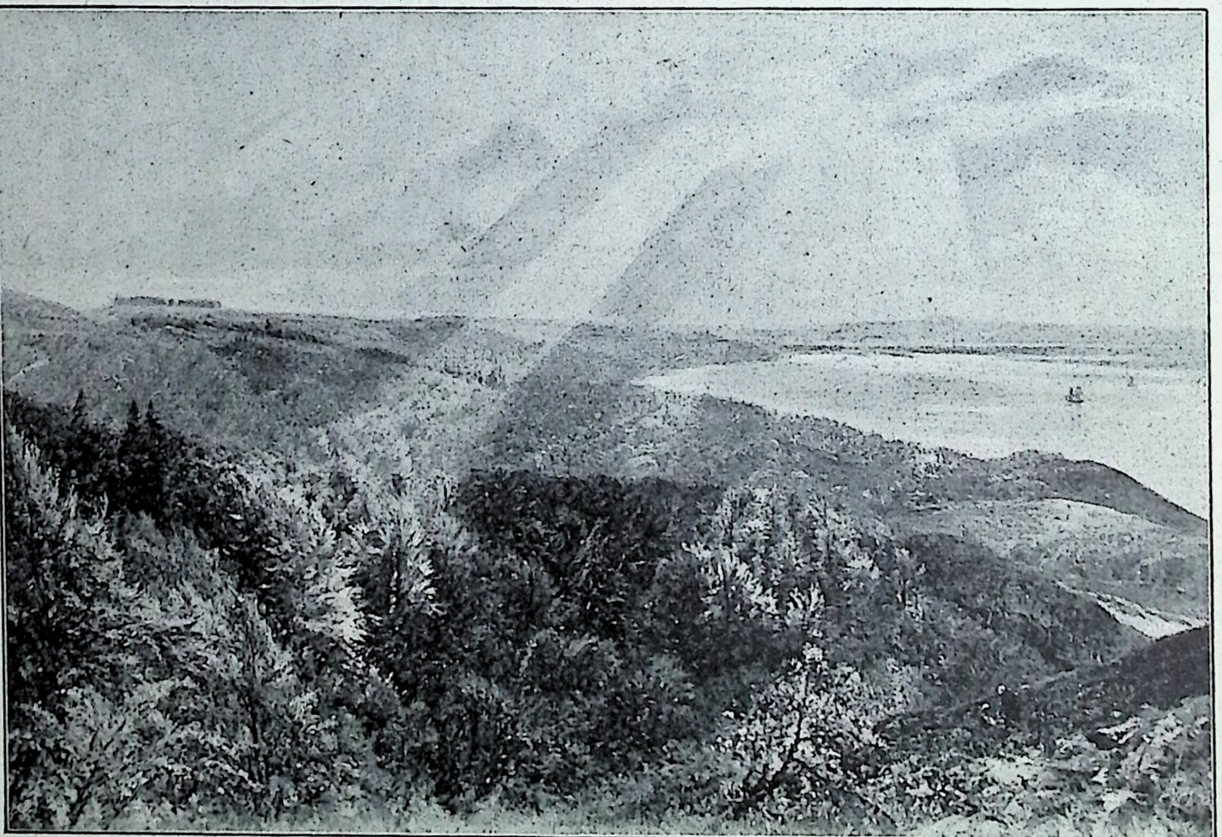
»Og hvad svarede Stella?« spørger Legationsraaden.

»Det gav et lille Sæt i hende og hun skiftede Farve.

»,Kjære Barn,' udbrød jeg, ,at De har været indtaget i En eller Anden, det følger af sig selv — vi have Allesammen engang sværmet for Manden i Maanen, *cela va sans dire,* saadanne Bagateller tælle ikke. Spørgsmaalet er kun: har De ikke en Lidenskab for En, der besvarer den og om hvem De ialtfald kan vente, at han vil gifte sig med Dem?'

»,Nei!' svarede hun meget bestemt.

»,Saa maa De ikke tøve et Øieblik, kjære Barn!' udbrød jeg, og da hun tav, udviklede jeg for hende hvor taabeligt, hvor samvittighedsløst det i hendes Stilling vilde være at afslaa dette Parti. ,De har ingen Formue!' udbrød jeg. ,De vil gaa til Theatret — det er en Taabelighed — thi bortseet fra, at De neppe har Stemme nok til at reusere, saa er Theatercarrièren umulig for en ung Pige med Deres Grundsætninger og Fordomme — forestil Dem Deres Fremtid, Kjære — Deres lille Formue vil De, som De jo selv forudseer, snart have fortæret, og det ligger udenfor Sandsynlighedens Omraade, at Eventyrprinsen fra Deres overspændte Drømme imidlertid vil have friet til Dem. De vil kun have Valget mellem to Alternativer, at tjene Deres Brød enten som Gouvernante eller ved at give Timer; da De ikke vil forlade Deres Moder, vil De være henvist til den sidste Erhversbranche. Sæt Dem nu ind i Situationen — at maatte løbe om i Galoscher og Regnkaabe i Regn og Frost og Blæst, blive seet over Hovedet af Domestikerne i Forværelset og plaget af Forældre og Elever, aldrig et Lysglimt undtagen en Gang imellem en foræret eller møisommeligt sammensparet Theaterbillet og endelig paa sine gamle Dage et usselt, svageligt Liv, som lige holdes oppe af et Par hengivne Elevers Almisser. Det er den Fremtid, der venter Dem, naar De afviser Monsieur de Hauterive. Derimod, hvis De modtager hans Tilbud, hvilken misundelværdig Tilværelse venter der Dem ikke! De kan give Deres Moder og Søster en glimrende Understøttelse og har ikke andet at gjøre end venlig at taale en Mand af Ære ved Deres Side, en Mand, som ikke fordrer nogen lidenskabelig Tilbøielighed af Dem, og

FRA FORAARSUDSTILLINGEN 1891.

Godfr. Christensen: Fra Munkebjerg. Skovbakkerne og Fjorden mod Vest. I Baggrunden Veile.

desuden med den Ynde og Elskværdighed, der er Dem medfødt, føre et af de mest glimrende Huse i Paris. *Mais il n'y a pas à hésiter, mon bijou!*'«

Alle tre Herrer have med taus Opmærksomhed lyttet til denne lange Forklaring — Legationsraaden med mørk rynket Pande, Zino med det halvt spottende Smil, med hvilket han har vænnet sig til at betragte endog den mest tragiske Situation; om Edgars Følelser under Svigerindens lange Tale giver hans Ansigt ingen Oplysning, da han hele Tiden vedholdende har stirret ind i Kaminen.

»Og hvad svarede den Lille paa denne glimrende Plaidoyer for Fornuftgiftermaal?« spørger Zino efter en kort Pause.

»Et Øieblik sad hun ganske stille — hun var bleven meget bleg og drog Veiret tungt. Saa saae hun stivt paa mig med sine store, mørke Øine, som I kjende, og sagde:

»,Ja, De har Ret — jeg vil være fornuftig!'«

»Jeg omfavnede hende og jublede over den Seir, jeg havde vundet. Jeg havde maattet kjæmpe dygtigt, det tilstaaer jeg — men I kan dog ikke sige andet, end at jeg havde Ret!«

»Jeg finder, at Du er gaaet meget energisk tilværks,« siger Legationsraaden mørkt.

»Hvad siger Du, Edgar?«

»Da jeg ikke personlig kjender Monsieur Cabouat de Hauterive, saa er min Mening uden Værd,« svarer Edgar tørt.

»Naa, saa vil Du da ialtfald skjænke mig Bifald, Zino?« udbryder Therese noget stødt.

»Ja vel,« svarer denne, »da jeg i den sidste Tid er bleven for fattig til at hengive mig til kostbare Passioner, og som Følge deraf ikke kan tænke paa et Giftermaal af Kjærlighed, saa vil det glæde mig, ialtfald at se Stella lykkelig ved en anden Mands Side!«

»*Mauvais sujet!*« udbryder Therese leende. »Jeg seer nok, at det er paa høie Tid at faae Dig gift, ellers gjør Du ovenikjøbet Dumheder. Jeg maa have Jer allesammen gifte, ogsaa Dig, Edgar — ah, Pardon, jeg havde egentlig lovet at lade Dig i Fred, men jeg har et saa mageløst Parti for Dig.«

»Hvem da?« spørger Zino. »Jeg er virkelig nysgjerrig.«

»Natalie Lipinsky!«

»Pardon, der har Du sikkert gjort Regning uden Vært,« siger Fyrsten næsten skarpt. »Natalie vil ikke gifte sig.«

»Som alle unge Piger, indtil der viser sig et passende Parti.«

»Skudt forbi,« falder Zino hende i Talen, »jeg kjender tre Mennesker — hm . . . og det Folk, som tælle, til hvem Natalie har givet en Kurv. To af dem tør jeg ikke nævne — men den Tredie i Flokken er jeg . . . *elle m'a refusé net!*«

»*Tiens!* Nu gjætter jeg Grunden til dit vedholdende Venskab for Natalie, det er ufatteligt!«

»Jeg synes om hende,« tilstaaer Fyrsten, »det er mærkværdigt . . . man bliver mæt af alle Delikatesser — men ikke af god, kraftig Bouillon. Natalie minder mig om Bouillon. Hun er den eneste unge Pige, for hvem jeg, i al den Tid jeg har kjendt hende — og det er fra Barn af — uafbrudt har næret den samme Grad af Venskab. *Ça*« — han tager sit Chronometer op af Lommen — »hun har bedt mig om endelig ikke at udeblive fra Rue de la Bruyère idag. Gaaer Du med hen til Lipinskys, Edgar? Det vilde glæde dem at se Dig.«

Med et Udtryk af Kjedsomhed trækker Edgar Øienbrynene iveiret. Men inden han paa sin langsomme Maade har faaet Tid til at svare, siger Therese:

»Du maa endelig gaa, Edgar! Monsieur de Hauterive skal nemlig idag gjøre Stella sin Erklæring. Jeg har raadet ham til at tale med hende, inden han taler med hendes Moder, saaledes er det jo Skik i Østerrig. Stella vilde aabenbart sætte Pris paa denne Indrømmelse. Ja, Edgar, gaa Du hen til Lipinsky og læg nøie Mærke til lille Stella og hendes Tilbeder. Hvis jeg ikke var saa fuldstændig ødelagt, gik jeg med, jeg er saa nysgjerrig.«

XXXV.

Ligesom de fleste fremmede Saloner, selv de fornemste, gjør Salon Lipinsky Indtrykket af en selskabelig Quodlibet — Kunstnere, Amerikanere, Diplomater tegne sig her af mod en Baggrund af gammelrussiske Bekjendte. Franskmænd træffer man saagodtsom ikke. Knap i tre Maaneder bosatte i Paris, have Lipinskys endnu ikke havt Tid til at organisere deres Kreds. Den elskværdige Atmosfære af alt oplivende Intimitet, som udgjør den væsenligste Tiltrækning ved ethvert sluttet Selskab, mangler. De tilstedeværende Russere og ældre Diplomater flokkes fordetmeste om Kaminen, hvor Madame Lipinsky holder sin lille Kur.

Hun er en ualmindelig distingueret, nydelig, gammel Dame, som i Keiser Nicolaus' Glansperiode var en berømt Skjønhed og dengang har spillet en Rolle ved Hoffet. Fra sin Stilling som Æresfrøken hos Keiserinden har hun i sit Hjerte bevaret en urokkelig Kjærlighed til den ridderlige og bagtalte, i hans sidste Levetid saa haardt prøvede Keiser. Hendes svære, hvide Haar er strøget tilbage fra Tindingerne, kun smykket med en noget fantastisk anbragt sort Knipling — de smaabitte Øren uden Boutons. Saasnart hun bliver noget fortrolig med en ny Bekjendt, fortæller hun ham om den Ubehagelighed, som disse smaabitte Øren have paadraget

hende under hendes Hofperiode. Keiserinden fordømte hende nemlig til at gaa med lange Bukler, der naaede helt ned over Kinderne, blot fordi Keiseren engang paa et Bal havde rost hendes smukke Øren.

»Hun var jaloux, den stakkels Keiserinde,« ender den gamle Dame hver Gang sin Beretning, og idet hun vender Øinene mod Himlen, tilføier hun med et Skuldertræk: »Paa mig!« Men allerhelst fortæller hun om, hvorledes Keiseren, da han engang beærede hende med en Morgenvisit, ved den Leilighed med største Taalmodighed gjorde Ild paa i hendes Kamin, hvorpaa hun tilraabte ham: »*O Sire, si l'Europe vous voyait!*«

Det kunstneriske Element flokkes om Natalie.

Den Dag, da Therese sendte Edgar og Zino hen til Lipinskys forat observere Stella og Monsieur Cabouat, er dette kunstneriske Element repræsenteret ved en Pianist med saare mange Pretentioner og Gummihætter paa Fingerspidserne, endvidere ved Signore della Seggiola.

Della Seggiola, uden sin kvikke Fløierskalot, i spidsborgerlig sort Frakke, seer meget renvasket og — bundløs ulykkelig ud. Hans gemytlige Barytonaplomb har ikke mægtet at holde Stand i denne kjølige Atmosfære; han har ikke Leilighed til at anbringe de Vittigheder, med hvilke han morer sine Elever i Timerne. Urolig og keitet flytter han sig fra den ene Fauteuil til den anden, fordyber sig i Beundring af et japanesisk lakeret Meubel og er synlig lettet, da man opfordrer ham til at synge noget, da dette aabenbart falder ham betydeligt lettere i en Salon end at tale.

Pianisten gjør sig derimod meget kostbar og hamrer tilsidst ærgerlig løs paa et Flygel af Pleyel, som om han var en personlig Fjende af Fabrikanten.

»Jeg har en stor Forkjærlighed for Kunstnere,« erklærer Madame Lipinsky, som har betragtet Barytonen gjennem sin Lorgnet, med et Suk til sin Nabo, Fyrst Suworin, der i Pariserverdenen som bekjendt gaaer under Øgenavnet »*memento mori*«, »men det forekommer mig, at de ere ligesom Jagthundene, meget kjønne at se til i fri Luft, men i en Salon blive de keitede. Man er altid bange for, at de skulle vælte Noget. Natalie er af en anden Mening, hun holder meget af at drage dem til Huset; min Datter er overhovedet en komplet Modsætning til mig.«

Det Samme mener Fyrst Capito, og derfor sætter han Pris paa Natalie.

Klokken er omtrent halv elleve, da Edgar og Zino indfinde sig hos Lipinskys. Efterat Edgar har hilst paa Husets Damer, en Ceremoni, ved hvilken Madame Lipinsky temmelig længe har lagt Beslag paa ham, seer han sig om efter Stella, opdager hende ganske rigtig midt i Salonen paa en gul Quille, fra hvilken en stor Kamelia med røde Blomster rager iveiret — ved Siden af Zino. Han vil just gaa hen til hende, da han mærker en Dames Haand paa sin Arm. Han vender sig om — Stase staaer ved Siden af ham, affekteret, grinende, smægtende, i en ungdommelig, hvid Kjole, med en Buket Roser i Brystet, en kjæmpemæssig Fjervifte i Haanden.

»Hvilken uventet Fornøielse!« udbryder hun.

Da i dette Øieblik en ung Dame, en Elev af Pianisten, har sat sig hen til Flygelet forat spille noget Spansk af Massenet, og Edgar som Følge heraf er forpligtet til at forholde sig saa rolig som muligt, kan han ikke andet end at blive hos den onde, gamle Fe, ja maa ovenikjøbet lade sig trække ned paa en Stol ved Siden af hende.

Selskabet finder sig taalmodigt i det første Foredrag af den unge Dame — men da der efter den spanske Dans følger et svensk Reverie, hører Tausheden op. Gjennem hele Salonen summer Konversationen i sin specifikt dæmpede, gode Selskabstone, som minder om den sagte Susen i vissent Løv. Zino var den, der først begyndte at tale.

»Jeg forstaaer slet ikke, hvorledes man med saadanne fine Hænder kan forbinde et saa haardt Anslag,« hvisker han, idet han bøier sig lidt ned til Stella, med et megetsigende Blik paa den trangbrystede lille Amerikanerinde ved Klaveret; »til disse Salonforedrag af unge Damer burde man altid holde stumme Klaverer i Beredskab, de Udførende vilde have den samme Leilighed til at vise deres smukke Hænder, og Tilhørernes Pinsler vilde være uberegneligt mindre!«

Stella leer lidt, ganske lidt. Hun er melankolsk idag. Zino husker paa det Damoklessværd, som svæver over hendes fine, blonde Hoved, og beklager hende. En Stund tier han deltagende, men idet han pludselig faaer Øie paa Anastasia, udbryder han: »Jeg gad dog nok vide, hvorledes Gurlichingen kommer her. Det er en Person, som jeg i Natalies Sted vilde holde tre Skridt fra Livet.«

»At blive fri for Gurlichingen, naar hun ikke vil, er næsten lige saa vanskeligt, som at undgaa en epidemisk Sygdom, saa stille og lumsk sniger hun sig hen til os!« siger Stella og trækker paa Skulderen.

»Af alle usympathetiske Fruentimmer, som jeg har truffet paa i mit Liv, er Gurlichingen det mest usympathetiske,« paastaaer Fyrsten dristigt. »Især synes jeg godt om hendes Smil. Det minder mig altid om Kapitain Whites *oriental pickles, the most exquisite compound of sweet and sour!* I Nizza kaldte man hende Dødningehovedet med Forglemmigeiøinene. Idag seer hun ud som et Skelet paa en Maskerade. Se blot paa hende! Hvis hun blot ikke altid vilde vise alle toogtredive Tænder paa een Gang.«

»Hvor sidder hun?« spørger Stella og løfter Hovedet ganske lidt, saa overordentlig bange har hun hidtil været for et eller andet Sted at faae Øie paa sin truende Skjæbne, at hun ikke hele Aftenen har vovet at se sig om.

»Derhenne mellem Rohritz og Blomsterbordet, derhenne . . .«

Med Rohritz mener Stella Legationsraaden — hun veed endnu ikke, at Edgar er i Paris. Frimodig seer hun op og farer sammen. Han er her i Værelse sammen med hende og har endnu ikke gjort sig den Umage at sige Godaften til hende . . . Min Gud, men hvad har det at sige . . . Hvor mange Minutter vil det vel vare, før Monsieur de Hauterive kommer for at affordre hende det Løfte, hun allerede har givet Therese Rohritz, og saa . . . Blodet stiger op i hendes Kinder.

»*Sapristi*,« tænker Zino ved sig selv, »skulde min Svoger for en Gangs Sklyd have været mere skarpsindig end min kløgtige lille Søster?«

»Finder De ikke, Baron Rohritz,« bemærker imidlertid Stase til sit Offer, som endnu er lænket til hendes Side, »at Fyrst Capito virkelig er altfor opmærksom imod vor lille Veninde Stella?«

»Det bliver hans Sag,« svarer Edgar koldt.

»Og hvad siger Deres Svigerinde til, at Stella faaer Folk til at tale om sig og Capito?«

»Min Svigerinde har aabenbart ikke fundet noget Upassende i den unge Dames Opførsel,« svarer han, «thi endnu idag omtalte hun hende i de varmeste, mest rosende Udtryk.«

»Ja det er sandt,« yttrer Stase, »Therese skal have taget Stella under sine Vinger!«

»Stella er hendes Veninde.«

»Ja, ja, hele Paris veed allerede, at Therese« — det er en høist charakteristisk Unode hos Stase at tale desto mere fortroligt om alle sine fornemme Bekjendte, jo fjernere de staa hende — »at Therese har gjort sig det til Opgave, at faae Stella godt gift. Hvis det er Tilfældet, skulde hun dog formane Stella til at være lidt mere forsigtig i sin Optræden, ellers vil den lille Nar snart have kompromitteret sig saa fuldstændigt, at et anstændigt Parti turde blive en Umulighed for hende. De veed vel, at Zino for Stellas Skyld har ladet sig indskrive i della Seggiolas' Kursus?«

»Er det Deres Mening at gjøre Stella Meinick ansvarlig for Fyrst Capitos Excentriciteter?«

»Lad os antage, at det ikke skete paa hendes direkte Foranledning — det har jo mindre at sige. Men hun har Stævnemøder med ham i Louvre . . . og« — Stases Øine funkle i djævelsk Triumf — »hun besøger ham i hans Hjem. En god og meget sandhedskjærlig Veninde af mig boer ligeoverfor Fyrsten i Rue d' Anjou og saae Stella, da hun nylig, tæt tilsløret . . . «

»Taabeligt!« udbryder Rohritz oprørt, uden at lade hende tale ud, og uden mindste Ceremoni forlader han hende for endelig at gaa hen til Stella. Men inden han har banet sig Vei mellem forskjellige Dameslæb og Møbeltykningen i en parisisk Salon hen til den gule Quille, indtager allerede en Anden den Plads ved Siden af Stella, som Zino lige har forladt — en smuk, bredskuldret Mand paa henved fyrgetyve Aar, elegant klædt, korrekt i Holdningen, men udistingueret, uden at man rigtig kan sige, hvori Feilen stikker. Der er noget Glinsende, noget Stivt ved ham; mellem ham og en Dandy af reneste Vand, som t. Ex. Capito, existerer der den samme udefinerbare Forskjel som mellem gammelt Meissener Porcellain og et eller andet patenteret nyt Fabrikat.

»Hvem er det Menneske med det røde Ansigt og Vædderhornoverskjægget, som sidder derhenne under Kamelien?« spørger Edgar ærgerlig sin gamle Bekjendt, Fyrst Suworin, som er traadt hen til ham.

En vis Cabouat de Hauterive — en Millionær, som sværmer for kjønne Ting,« svarer Suworin. »Forleden kjøbte han en superb Rousseau til sit Galleri, nu siges det, at han staaer i Begreb med at kjøbe sig en smuk Hustru til sit Hjem. Desuden skorter det ham i æsthetiske Sager absolut paa Initiativ. Maleriet har Billedhandleren Arthur Stevens skaffet ham. Jeg gad nok vide, hvem der har fundet Hustruen til ham! Valget er truffet med Smag, det maa jeg sige. Den dumme Karl praler allerede til alle sine Bekjendte af sin nyeste Akvisitions Skjønhed. Det er en Landsmandinde af Dem, hvis jeg ikke tager feil — den unge Pige derhenne, som sidder ved Siden af ham. *Elle est tout bonnement divine!*«

Og hun er virkelig overordentlig bedaarende. Hvordan har Stase kunnet tillade sig at bagtale hende saa brutalt. Det vilde sandelig falde vanskeligt, at tænke sig noget mere Ærbart og Uskyldigt end den slanke Skikkelse ved Siden af den bredskuldrede Parvenu! Med Albuerne pressede tæt op til Siderne, Hænderne i Skjødet, sænket Hoved, saaledes sidder hun der, ligbleg og aabenbart skjælvende af Angst, som om hun ventede paa Fuldbyrdelsen af en Dødsdom.

»Det er en Forbrydelse, at ville tvinge en ung Pige til noget Saadant,« tænker Rohritz ude af sig selv; »jeg vilde ikke paatage mig det Ansvar, som Therese paatager sig. Aa, jeg Nar . . . jeg Tosse!«

Enhver Bloddraabe i hans Aarer dirrer, det er næsten, som om Synet af dette blege, sørgmodige Barneansigt skulde berøve ham hans Fatning, som om han endnu i det sidste Øieblik maatte frigjøre hende for den glimrende, forfærdelige Byrde, som hun staaer i Begreb med at tage paa sig, og bære hende bort paa sine Arme, langt, langt bort, til et stille, grønt Land, hvor der i den drømmeriske Skumring staaer et hvidt Slot i Skyggen af et mægtigt Lindetræ, hvor Lindeblomsternes Duft i Aftenvinden blander sig med Duften af de store, blege Roser, som fra

det mørke Grønsvær se op mod den matblaa Aftenhimmel, hvor Bladenes sagte Susen forener sig tungsindigt med Saves hulkende Sang!

Men kun en Sindsforvirret vilde i vore civiliserede Tilstande give efter for en saadan Impuls. Edgar er ikke sindsforvirret, han er ovenikjøbet altfor velopdragen til i mindste Maade at lade sin Sindsbevægelse afspeile sig i sit Ydre. Rolig, med Monoclen i Øiet, staaer han ved Siden af Suworin og giver ham ovenikjøbet temmelig tydelige og sammenhængende Svar paa hans Spørgsmaal angaaende den nye Wiener Ballet.

Stella lægger mindre Selvbeherskelse for Dagen. Medens Monsieur de Hauterive i de mest indsmigrende Molltonearter præluderer sig frem til det store Spørgsmaal, søger hun forgjæves at anskueliggjøre sig alt det, der skulde tvinge hende til at modtage hans Tilbud som en Guds Naade med jublende Taknemmelighed af Skjæbnens Haand. Hun tænker paa sit forbigangne Livs ubetydelige Misèrer, paa Fremtidens grænseløse ensformige Elendighed i Galoscher og Regnkaabe, som udbreder sig for hende, paa Hotelregninger, som ikke ere betalte, paa Guldmedaillonen, som hun har maattet sælge for at kunne kjøbe sig et Par nye Handsker — paa alt det Haabløse og Trøstesløse i sin Tilværelse — aa, hun vil være fornuftig, vil give ham Ja, saa . . . nu har han rettet det store Spørgsmaal til hende, saa tydeligt, saa klart, at ingen vilkaarlig Misforstaaelse, der kunde skyde Svaret ud, længer er mulig. Hun trækker Veiret dybt, hendes Hjerte banker, som om det skulde briste — sorte Skymasser tumle sig for hendes Øine og i hendes Øren suser det som en fjern, fjern Flods Brusen . . . Hun løfter Hovedet, vil tale, da møder hendes Øine Edgars Blik . . . og om der saa var Dødsstraf for hendes Nei, kunde hun ikke mere sige Ja.

»De er meget . . . meget god, Monsieur de Hauterive,« fremstammede hun bønfaldende, »men jeg kan ikke . . . jeg kan ikke, tilgiv mig . . . men . . . jeg kan ikke!«

Et Øieblik efter sidder hun alene under de røde Kamelier.

XXXVI.

»Hun har givet ham en Kurv!«

»Det synes saa.«

»En net Historie. Therese vil blive glad!«

Saaledes passiarede Capito og Edgar v. Rohritz, da de sammen under en sortblaa, med tusinde Stjerner besaaet Himmel forlode Rue de la Bruyère, hvor det lille Hotel, som Lipinskys havde leiet, laa, og gik henimod den mere livlige Del af Paris.

»Ja, Therese vil blive glad,« mumler Edgar, gjentagende Zinos Ord.

»Hun fortjener det ikke bedre,« siger Zino leende. »Jeg maa tilstaa, Stella havde ikke behøvet at lade det komme saa vidt — men i Grunden synes jeg godt om, at hun gav Lømmelen Løbepas. Natalie og jeg vare just Vidne dertil . . . det var til at le sig ihjel over — og tillige til at græde over. Aa, det stakkels, ængstelige, blege Ansigt! Efterat det var overstaaet, kaldte Natascha — hun er i den sidste Tid bleven meget intim med Stella — sin Veninde ind i et lille Sideværelse, hvor hun begyndte at hulke bittert. Natascha omfavnede hende, jeg bragte hende en Kop The, og saaledes beroligede vi hende lidt efter lidt!«

»Et modbydeligt Menneske denne Cabouat!« brummer Rohritz.

»Efter min Mening er han en kluntet, almindelig Snob,« siger Zino, »og hvis jeg ikke tager meget feil, vil han snart give mig Beviset herfor ihænde. Sagen er og bliver alligevel ubehagelig, da han allerede overalt har gjort sig til af, at han stod i Begreb med at ægte en vidunderlig smuk Østerrigerinde, *l'amie de Madame de Rohritz, une jeune fille charmante, très bien apparentée et sans dot!*«

»Det staaer ham frit for at sige, at han i det sidste Øieblik er kommen paa andre Tanker,« henkaster Rohritz.

»Om han vil lade sig nøie dermed?« siger Zino tankefuld. »*Ça*, gaaer Du med paa Maskerade i Operaen?«

»Ih bevares, jeg vil iseng.«

»En træg og marvløs Slægt!« udbryder Zino spottende. »Hvad skal der blive af Paris, dersom denne Ligegyldighed for al Munterhed tager Overhaand? Jeg har idag drømt om en hvid Domino, der vil gjøre mig lykkelig; jeg gaaer hen for at opsøge den.« Dermed forlader han Edgar. Han har allerede fjernet sig et Par Skridt, da han hører raabe efter sig: »Capito! Capito!«

»Du ønsker?«

»Gjør mig den Tjeneste at skaffe mig en Invitation til Ballet hos Fanes, Fristen er kort, men . . .«

»*All right* — til et Amerikanerbal har det intet at sige,« svarer Zino og skynder sig henimod sit Maal. Hans og Edgars Veie skilles. Medens Capito iler tilbage til Paris' Hjerte, hvor der hersker et Natteliv paa de brede Fortove foran klart oplyste Huse, saa gaaer Rohritz nedad Boulevard Malesherbes, som bliver mere og mere stille, henimod Avenue Villiers. Rundt om ham er Alt tyst, de enkelte Butikker ere lukkede med mørke, gammeldags Skodder, kun af og til møder man en Fodgjænger, der med Frakkekraven op over Ørene nynner en Café-chantant-Vise, eller en Vogn med to Lygter, der tindre som St. Hansorme gjennem Mørket, farer henad Kjørebanen — Sporvognskjørslen er op-

hørt — Gadebelysningen sparsom. Tung og klodset rager Dumas' Statue paa sit mægtige Fodstykke op af den lille Firkant paa Place Malesherbes.

Tusinde behagelige Tanker svæve mellem den Ensommes Hjerte og Hoved. Hvor fortroligt passiarede han ikke med Stella endnu den sidste Time hos Lipinskys! I Begyndelsen havde hun været stiv overfor ham, men langsomt, langsomt tøede hun op indtil den yndigste, barnligste Fortrolighed. Han vil ikke tøve længer. Iovermorgen Aften paa Ballet hos Fanes vil han gjøre hende sin Tilstaaelse . . . Hvad mon hun vil svare? Som fremtidsblindt Menneskebarn vender han Blikket tilbage, søger hendes Svar i Fortiden. Langsomt, langsomt lader han alle de kjære, skjønne Sommerdage, som han har tilbragt sammen med hende, glide gjennem sin Erindring, lige til hin Uveirsaften, da han bar hende i sine Arme over den opblødte Landevei — han seer atter Vinduerne i det lille Værtshus skinne gule gjennem Mørket — han hører Stella mumle dæmpet, undseeligt: »Tak!« da han sætter hende ned paa Husets Tærskel — saa forandres Billedet . . . Han seer en stor, udvisket Maane skinne frem af en Krans af gjennemsigtig taagede Skyer med et Regnbueskjær, seer en lille Baad ved Bredden af en mørk, opsvulmet Flod, og i Baaden for hans, Edgars, Fødder ligger en slank ung Pige i en lys Kjole, skjælvende af Angst, med Øinene bønfaldende fæstede paa ham, de fine Hænder paa hans Arm.

Han bøier sig ned til hende. »Stella, mit stakkels, ufornuftige, kjære Barn!« Nu har han løftet hende op, han omfavner hende, drager hende ind til sig, trykker sine Læber paa hendes blonde Haar, paa hendes Øine, paa hendes Mund — saa pludseligt farer han op, han er tørnet imod en Forbigaaende, som tilraaber ham: »*Mais comment*, jeg synes, der er Plads nok til at gaa afveien paa Fortovet!« — og idet han seer op, mærker Edgar, at han allerede er gaaet ti Numre forbi sin Broders Hotel.

XXXVII.

»Kjære Ven!«

»*Accidents will occur in the best regulated families!* Da jeg igaar ledsagede min Kusine, styrtede jeg paa den islagte Gade med min Hest og forstuvede min Fod. Hvor dumt, at noget Saadant skal passere mig! Hvis det dog idetmindste skyldtes et Uheld, for hvilket man kunde lade sig beklage, men nei, kun en besværlig Ubehagelighed! Latterligt! Og jeg er ovenikjøbet engageret med Stella Meineck til Cotillonen hos Fanes! Gammel Herre, som jeg er, havde jeg glædet mig ikke lidt til denne Fornøielse. *Eh bien!* Alverdens Massage vil ikke kunne bringe Foden i Lave før om en sex, syv Dage. Hav den Naade, som man siger hos Jer i Wien, at danse Cotillonen i mit Sted med vor blonde Stjerne. Send mig to Ord om, at Du samtykker — eller kom selv og siig mig det.

»Tager Therese med paa Ballet? Siig til hende fra mig af, at hun skal være god imod Stella — og ikke maa tage hende det ilde op, at hun trods en lille Vaklen, der ene og alene maa tilskrives min|tungerappe Søsters ypperlige Dialektik, har opført sig helt igjennem nobelt og ærligt, kort sagt, saaledes, som man kunde vente det af hende. Adieu! *Yours for ever.*

Capito.«

Dette Brev modtager Edgar Andendagen efter Soiréen hos Lipinskys, da han sammen med sin Broder spiser Frokost i den Sidstes Rygeværelse.

»Fra Zino?« spørger Legationsraaden, som er fordybet i Læsningen af sin »Figaro«, der næsten er ligesaa uadskillelig fra hans Frokost som den duftende, sorte Kaffe og det guldgule *pain viennois* med normannisk Smør.

»Der læs,« svarer Edgar, idet han med Blyant skriver sex Ord paa et Visitkort. »Stiller mig fuldstændig til din Disposition,« og giver det til den ventende Tjener.

»En Nar!« udbryder den ældre Rohritz og giver Broderen Brevet tilbage. »En Nar, han veed jo godt, at Du ikke danser.«

»Naa, en Cotillon kan man da ialtfald passiare,« yttrer Edgar saa ligegyldig som muligt.

»Du har accepteret?«

»Jeg var jo nødt til det. Stella er fremmed i Paris, hun kunde let komme i den Forlegenhed at staa uden Cavaler til Cotillonen. Hvis hun i det sidste Øieblik finder en mere heldig Cavaler end mig, saa er jeg naturligvis villig til at trække mig tilbage. Apropos, tager Therese med paa Ballet? Er hun bedre?«

»Ja . . .«

»Hvad er det egentlig for et Bal?«

»Et Slags offentligt Bal i et rigt Privathus,« forklarer Legationsraaden, »givet af umaadelig rige Amerikanere, som Ingen kjender, som ikke kjende Nogen og som arrangere en Fest efter ‚Tusind og een Nat‘, blot for at gjøre sig bemærkede, for at blive omtalte i ‚Figaro‘ og en Skive for Selskabets spottende Bemærkninger. Endnu for tre Uger siden var der ingen Ende paa Spotten, da det hed sig, at Mrs. og Mr. Fane, fuldstændig ubekjendte Størrelser fra Kalifornien, vilde give et Bal. Det faldt Ingen ind at modtage Indbydelsen, men Mrs. Fane var saa klog at hverve et Par *ladies patronesses* af uomtvistelig Fashion — og da der udbredte sig det Rygte, at Hertuginden af * vilde besøge Ballet, sloges man om Invitationerne. ‚*Cela sera drôle*!‘ hed det sig over-

alt. Enhver tager med. Foruden det bedste Selskab i Paris, vil man naturligvis ogsaa træffe Folk, som man ikke træffer andre Steder. Hm, jeg gad nok vide, hvor mange af de Indbudte, der have lagt saa meget Mærke til Herren og Fruen i Huset, at de Dagen efter kunne kjende dem paa Gaden. Ialtfald vil det blive et smukt Bal og et morsomt Bal. Stella følger med Lipinskys, troer jeg nok — jeg er dog nysgjerrig efter at se, hvordan hun vil tage sig ud i sin Baldragt — ialtfald nydelig, men lidt for mager.«

I Løbet af Formiddagen aflægger Edgar et Besøg hos Capito og finder ham halv munter, halv ærgerlig udstrakt paa en Divan, der er bedækket med et Bjørneskind, hvis Hoved viser Tænder ved Fyrstens Fødder. Det er en Selvfølge, at Capitos Malepartus er en smagfuld Blanding af orientalske Tæpper, tyrkiske Broderier, interessante Bibelots og kjønne Billeder. I hele Arrangementet, lige fra de med sølvtraadsgjennemvirket Rokokosilkestof betrukne Vægge indtil de lave Divaner og Stole hersker der en vis blødagtiggjørende orientalsk Yppighed, som staaer i den pudsigste Modsætning til den unge Fyrstes ved enhver Sport hærdede og staalsatte Personlighed. Duften af en blomstrende Gardenia, blandet med Duften af Cigaretter og en eller anden subtil indisk Parfume, opfylder Atmosfæren, en stor Palme naaer med sine Blade helt op til Loftet. En halv Snes franske Romaner, to Guitarer og en Mandolin ligge rundtom Zino. Han er iført en komisk Smokingjaquet af blaa Silke med røde Opslag og har den ene Fod indsvøbt i hvide Tørklæder.

»Det glæder mig oprigtigt at se Dig — sæt Dig ned — kommer mig meget utilpas, Affæren med den forstuvede Fod — med hvad siger Du til den Fornøielse, som jeg derved bereder Dig?«

»Jeg danser egentlig aldrig,« indvender Rohritz, »men . . . for at gjøre Dig en Tjeneste . . .« Edgar seer sig noget usikkert om i Værelset og hans Blik fæster sig pludselig paa en særlig Gjenstand.

»Aa, det er min Watteau, som fængsler Dig!« bemærker Capito. »Et kjønt lille Billede — jeg kjøbte det forleden for Spotpris paa en Auction i Hôtel Drouot — femtusinde Francs —«

»Femtusinde Francs! Det er latterligt,« siger Rohritz; »Billedet er virkelig kjønt! Forresten var det ikke alene Watteau, som fængslede min Opmærksomhed, men . . .« Edgar peger paa to, tre Billeder, som ere vendte med Forsiden om imod Væggen.

»Ah, ah!« Fyrsten leer. »Du spørger aabenbart Dig selv om, hvad der kunde foranledige mig til denne Diskretion? Naa . . . jeg har havt Damebesøg.«

»Hvem da?« spørger Rohritz adspredt.

»Hvis Du ikke havde spurgt, vilde jeg maaske have svaret Dig — men overfor en saa smagløs Nysgjerrighed forbliver jeg stum,« siger Zino spøgende.

»Hm, *une femme du monde évidemment*,« yttrer Rohritz ligegyldig.

»Naturligvis, det er den eneste Species, som jeg i den sidste Tid taaler omkring mig. Dersom Du vidste, hvor jeg kjedede mig forleden paa Operaballet. Jeg blev utilpas i den daarlige Luft! Det kvindelige Element vil imidlertid altid spille en stor Rolle i mit Liv — blot, seer Du, taaler jeg i den sidste Tid ene og alene det mest Raffinerede og Distinguerede af Genren. Vi *gens de plaisir* ere besynderlige; hvad Cigarer, Vine og Heste angaa, forlange vi altid det Bedste, medens vi med Hensyn til Kvinder ofte lade os nøie med et Udskud, som . . .«

Et nyt Besøg, en af Capitos Bekjendte fra Jokeyklubben, afbryder disse Fyrstens vægtige Betragtninger. Rohritz trækker sig tilbage. Da han samme Dag tilfældig kjører temmelig hurtigt gjennem Rue d'Anjou, falder hans Øine paa en nydelig, slank ung Pigeskikkelse, som aabenbart i stor Sindsbevægelse iler henimod et Maal.

Er det ikke Stella? Han bøier sig ud ad Vognvinduet, men det er mørkt og hun er tilsløret, og alligevel vil han sværge paa, at det maa være hende. Han seer efter hende . . . Hun forsvinder i det samme Hus, i hvilket han idag har besøgt Zino Capito.

Et eneste kort Øieblik svirrer alt det Onde, som Stase har sagt om Stella, ham gjennem Hovedet, saa presser han Læberne sammen — han kan ikke tro noget Ondt om hende. Det er et lumsk Tilfælde, som bagtaler hende. Hun maa have en Dobbeltgjængerske i Paris.

XXXVIII.

Hvor Stella dog har glædet sig til dette Bal, hvor møisommeligt og tappert hun har bortryddet alle Hindringer, som i Begyndelsen syntes at modsætte sig hendes Fornøielse, omhyggeligt og ivrigt bragt sin tarvelige Pynt i Orden, med nette Kunstgreb fornyet sin gamle venetianske Balkjole, hvor har hun jublet over Zinos Billet, i hvilken denne med elskværdig Courtoisi har anmodet hende om idag at skjænke hans Ven Edgar Rohritz den Fornøielse, som han maa negte sig — og nu . . . nu er det blevet Aften, hendes Balkjole ligger udbredt paa Sofaen i den lille Salon i de tre Negere — men Stella selv ligger paa Sengen inde i sit lille Sovekammer i Mørke — og hulker bittert. For anden Gang har hun tabt den Portebonheur, som hendes

døende Fader for tre Aar siden har hængt om hendes Arm — Talismanen, der skal bringe hende Lykke. Igaar lagde hun nok Mærke til, at Sikkerhedskjæden derved er itu, men Laasen lod til at være saa solid — hun har foreløbigt opsat Reparationen — saa — idag Kl. fem, da hun frisk og munter med blussende Kinder og straalende Øine kom hjem belæsset med utallige Indkjøb, opdagede hun Tabet af Armbaandet. Greben af en ubeskrivelig Skræk er hun ilet fra den ene Butik, hvor hun har gjort sine Indkjøb, til den anden — altid med det samme bønfaldende Spørgsmaal, om man ikke har fundet en lille Portebonheur med en Firkløver indfattet i Bjergkrystal — en tosset, let Gjenstand, der ikke kunde have Værdi for Andre end hende. Men forgjæves!

Helt ude af sig selv er hun tilsidst vendt hjem og har klaget sin store, bittre Sorg til Moderen; men Oberstinden har kun trukket paa Skulderen ad hendes Overtro og er med sin mærkværdige Iver vedbleven at skrive. I den sidste Tid er hun i Færd med at forfatte »en sammentrængt Bearbeidelse af sit Værk om Kvindernes Rolle i Civilisationens Historie« til en Agent, med hvem hun har sat sig i Forbindelse og som handler med den Literatur, der ikke kan anbringes. Det lader til at Reduktionen vil omfatte flere Bind! Midt i Stellas barnlige Fortvivlelse begynder Oberstinden at beklage sig til Datteren over sin umaadelige Tankeoverflødighed, som altid vil gjøre det vanskeligt for hende at fatte sig i Korthed. Efterat Stella altsaa artig har hørt paa Moderens tragiske Klage, har hun træt og langsomt, med blytunge Fødder og endnu tungere Hjerte listet sig ind i sit Sovekammer, og der ligger hun nu paa den smalle Jernseng og hulker, som om hendes Hjerte skulde briste.

Det banker paa hendes Dør.

»Hvem der?« spørger hun, idet hun reiser sig halvt op og aftørrer de vaade Øine.

»*C'est moi!*« svarer en venlig, snurrende Stemme, en Stemme, der er typisk for Pariser-Soubretten; Stella gjenkjender Stuepigens Organ.

»*Entrez!* Justine, hvad vil De?«

»Der er kommet to Buketter til Mademoiselle, to deilige Buketter,« fortæller Justine. »Ah, her er mørkt, Mademoiselle har hvilet sig lidt, for at være rigtig kvik til Ballet; men Klokken er allerede ni, Mademoiselle skulde begynde at gjøre Toilette — det er altid bedre at have lidt god Tid. Maa jeg tænde Lys?«

»For mig gjerne, Justine.«

Soubretten tænder Lysene.

»Ah!« udbryder hun forfærdet ved Synet af Stellas forgrædte Ansigt, »*Mademoiselle a du chagrin!* Min Gud, hvad er der skeet — Mademoiselle har da vel ikke modtaget en sørgelig Efterretning, mistet en Slægtning?«

Enhver tydsk Kammerpige vilde ved Synet af den trøstesløse unge Pige have formodet en Kjærlighedssorg — en fransk forudsætter aldrig noget Saadant hos en anstændig ung Dame.

»Nei, Justine, men jeg har tabt en Portebonheur — en Portebonheur, som min Fader havde givet mig, kort før han døde; det betyder en stor Ulykke. Jeg veed, at der vil hændes mig noget Skrækkeligt paa Ballet. Jeg vilde allerhelst blive hjemme. Men hvad nytter det, min Skjæbne vilde naae mig indenfor disse fire Vægge, det er forgjæves at ville skjule sig fra den, naar den søger En!«

»Ak,« sukker Justine medlidende, »hvor det gjør mig ondt for Mademoiselle — men Mademoiselle maa ikke tage sig Sagen altfor nær — Portebonheur'en bliver nok funden, Alting bliver fundet i Paris — vi melde det paa Politiprefekturet og Portebonheur'en bliver funden. Aa, Mademoiselle kan ikke tænke sig, hvor mange tabte Sager jeg allerede har faaet igjen. Vil Mademoiselle ikke se lidt paa Buketterne?« Og behændig vikler Pariserinden Blomsterne ud af deres lette Svøb af Vat og Silkepapir. »*Dieu que c'est beau!*« udbryder Justine, og hendes brune, godmodige Ansigt straaler af Henrykkelse under den pibede Rand af hendes hvide Fanchonkappe. »Der ligger to Visitkort ved Blomsterne, se her . . .«

Stella griber efter dem. Buketten med Gardeniaer og fantastisk formede Orchideer er fra Zino. Den anden, med halvt udfoldede, svagt rødmende Malmaisonroser og Liliekonvaller er fra Edgar.

Med skjelmsk Ynde, tvangløst sammenstillede, se Blomsterne ud, som om de havde sluttet sig sammen for midt i den kolde Vinter at hviske til hinanden om Foraars- og Sommerglæder, naar Jord og Sol, som nu ere adskilte i bitter Feide, med et varmt og kjærligt Forsoningskys have sluttet et nyt Forbund.

Zinos Orchideer og Gardeniaer ligge henslængte paa et rhachitisk Bords kolde, graa Marmorplade. Med et drømmerisk, længselsfuldt Smil bag sine Taarer skjuler Stella sit lille Ansigt i Malmaisonroserne, der minde hende om Erlachhof.

»Mademoiselle faaer nok sin Portebonheur igjen, jeg er overbevist derom, jeg har en Anelse,« trøster Justine, »men nu maa vi gjøre Mademoiselle rigtig smuk; jeg har udtrykkelig bedt mig fri hos Madame for at kunne hjælpe Mademoiselle.«

*

I Fyrstinde Oblonskas Paaklædningsværelse hersker paa samme Tid allerede en vis Forstyrrelse. Kostbare Smykker, barbarisk plumpe, men alligevel charakteristiske i Indfatningen som alt russisk Bijouteri, funkle paa deres mørke

Fløielspuder i Skjæret fra utallige Lys. Iført en falmet himmelblaa Flonelspeignoir med gule Traadkniplinger staaer Stase ved Siden af en Syerske fra Worth, som er beskjæftiget med at Fyrstindens Frisure er under hans Hænder bleven til et Mesterværk af kunstnerisk Enkelhed. Istedetfor de konventionelle Fjertoupets smykker kun store, tindrende Brillantstjerner

FRA FORAARSUDSTILLINGEN 1891.

Carl Neumann: Franske Fiskere i Kanalen. Bygeveir.

anbringe store Solitairer paa Fyrstindens Balkjole. Luften er tung og trykkende af Lugten af Veloutine, hede Jern, brændt Haar og kolde Drivhusblomster, som kunstigt ere lokkede tillive. Monsieur Auguste, den berømteste Haarkunstner i Paris, er lige gaaet ud af Værelset. den smukke Dames Hoved. Nu staaer hun foran et høit Toiletspeil, med blottede Skuldre, de pragtfulde Arme hængende ned med den stolte Passivitet hos den store Dame, der, uden at røre sig, lader sig paaklæde af sine Kammerpiger. Hendes Kammerjomfru ligger paa Knæ

bagved hende, med Munden fuld af Knappenaale og ivrig bestræbt paa at give det kniplingsbesatte Mousselinskjørts lange Slæb et saa imponerende Sving som vel muligt.

Uagtet der brænder en halv Snes Lys i Armstagerne paa begge Sider af Speilet, uagtet hele Værelset er oplyst af mindst halvtredsindstyve andre Lys, staa alligevel en anden Kammerpige og Fuhrwesen, som nu er bleven endemisk i Oblonskas Husholdning, bagved Fyrstinden, hver med en Lysestage i Haanden, forat bevidne Kammerjomfruen deres Deltagelse ved hendes interessante Arbeide.

Ja, Sophie Oblonska tager idag hen til Ballet hos Fanes — hun veed, at hun vil træffe Edgar der.

Endelig er den sidste Solitaire anbragt paa Balkjolen i Garnituren af hvide Strudsfjer. Det gjælder nu om at lade Roben glide ned over den smukke Dames Hoved, uden at streife hendes Frisure, selv om det kun var som med Berøringen af en Sommerfuglevinge Det er Prøvestenen paa en Kammerjomfrues Dygtighed. Høit, høit løfter Pigen Worths Mesterværk iveiret . . . det er lykkedes. Paris har idag ikke seet en skjønnere Dame end Fyrstinde Oblonska i hendes Draperier af sølvindvirket Brokade med den femdobbelte Brillantrivière om Halsen og Diamantstjernerne i Haaret. Fuhrwesen knæler tilbedende med foldede Hænder foran Russerinden, forat tilkjendegive sin Enthusiasme, Stase udbryder:

»Du er henrivende; veed Du, hvad jeg i Køln sagde til den lille Stella, der, som Du veed, var saa forelsket i Edgar Rohritz? Ved Siden af Sonja blegner enhver anden Kvindes Skjønhed — hvor Sonja viser sig, der høre vi andre almindelige Kvinder op at existere!«

»Overspændte Nar!« smiler Sonja naadig, idet hun med sit kniplingsbesatte Lommetørklæde streifer Stases Kind. »Men skynd Dig nu at gjøre Dig selv smnk.«

»Ja, jeg gaaer! Jeg kan slet ikke sige Dig, hvor jeg glæder mig til Ballet! Jeg har Balfeber ligesom et Barn!«

»Jeg seer det,« spotter Sonja overlegen; »klæd Dig nu paa i en Fart; naar Du er færdig, skal jeg selv sætte Brillantnaalene i dit Haar.« Og da Stase har bortfjernet sig, yttrer Fyrstinden, henvendt til Fuhrwesen: »Jeg haaber kun, at Anastasia kommer til at more sig, da jeg ene og alene for hendes Skyld har ladet mig overtale til at tage hen paa Ballet. Jeg for min Part vilde hundrede Gange hellere være bleven hjemme, kjære Fuhrwesen, for at lade Dem spille Brudstykker af Wagnerske Operaer for mig.«

XXXIX.

Ja, Ballet hos Fanes er et pragtfuldt Bal, et af de smukkeste Baller i Saisonen, og opfylder alle Forventninger, som man har gjort sig om det. Der mangler ikke et eneste af de traditionelle Kunststykker for at forbløffe Bladreferenterne og fornøie Publikum — hverken Fontæner med Eau de Cologne eller Blomsterborde med Isklipper, som skinne frem mellem Bregner, eller Lysekroner og Speilrammer beklædte med Rosenguirlander, ikke heller Vinespalieret med kolossale Drueklaser. Men Kronen paa hele Arrangementet er dog Vinterhaven, i hvilken Mandarintræer fulde af guldgule Frugter skinne frem mellem blomstrende Oranger og Magnolier. De hyggeligste Siddepladser ere anbragte i dette Paradis, som fremtryller Sydens rige Vegetation midt i Nordens barske Vinter. Store Speile afbryde Planteverdenens Ensformighed.

Selskabet er yderst blandet. Det gjør næsten samme Indtryk, som om der paa et Theater af første Rang optraadte en Samling Provinsskuespillere i Forening med et Par Stjerner — Stjerner, som neppe behage at udføre deres Roller. De Færreste af Gjæsterne vide, hvem der er Herren i Huset, og de, som formode, at det muligt er den alvorlige, lille Mand med det store, hvide Halsbind og det skaldede Hoved, hvem de i Begyndelsen havde antaget for Hushovmesteren, undgaa ham. Hele hans Beskjæftigelse bestaaer deri, med et ulykkeligt Ansigt at liste sig om i de mørkeste Kroge og af og til forlegen opfordre en af Gjæsterne til at tage hans nyeste Meissonier i Øiesyn. Naar Gjæsten saa har besluttet sig til at følge med ham hen til Mesterværket, saa besvarer Mr. Fane Lovtalerne over Meissonier bestandig med de samme Ord: »Jeg har betalt trehundredetusinde Francs for Maleriet — troer de at Meissoniers ville stige?«

Fruen i Huset gjør et noget mere imponerende Indtryk end hendes skaldede Ægtefælle. Hendes Kjole stammer fra Felix og er garneret med tallerkenstore Solsikker, hvad der tager sig komisk ud. Therese Rohritz har ovenikjøbet hovedrystende spurgt en Veninde: »Hvad har denne gode Mr. Fane gjort Felix, at han hævner sig saa grusomt paa hende!« Men med Undtagelse af hendes Toilette og den Omstændighed, at hun aldrig kan tale en Sætning tilende uden at indflette Navnet paa en Hertug eller Hertuginde i den, er der ikke noget særlig Latterligt ved hende.

Man kan nu sige om Festen og Festgiverne, hvad man vil, saa maa man alligevel indrømme, at man sjelden har havt Leilighed til at beundre et saadant Antal skjønne Damer, men den Skjønneste af dem Alle, Festens Dronning, er ubetinget Fyrstinde Oblonska. Ethvert andet Sted vilde man maaske forbauses over at se hende sammen med saa mange andre ulastelige

Kvinder, men at træffe hende her, undrer En ligesaa lidt, som det vilde undre En at træffe hende paa et offentligt Bal. Ethvert andet Sted vilde man maaske holde sig borte fra hende, her nærmer man sig hende nysgjerrigt, ligesom en dramatisk Storhed, med hvem man tilfældigt paa en Landudflugt er truffen sammen med i en Krostue.

Maaske vilde hendes Seir over hendes Medsøstre ikke være saa fuldstændig, hvis hun ikke havde været den eneste af alle de Tilstedeværende, der har soigneret sit Toilette. Den øvrige Del af kvindelig Fornemhed, som har givet Møde paa det amerikanske Bal, synes ligesom efter fælles Aftale at optræde saa lurvet som vel muligt. Da man dog ikke kan rivalisere med Familien Fanes Millioner, vil man ialtfald vise, at man foragter disse Millioner.

Blandt alle de Tilstedeværende er Therese Rohritz iført den mest krøllede og medtagne Dragt, og den nydelige Dame seer aabenbart med den største Tilfredshed paa sin stærkt gulnede Crêpe de Chine-Besætning, som man, hvad hun leende fortæller, allerede har danset hende halvt af Kroppen i Sommer paa Kasinoballerne i Trouville. Legationsraaden synes ikke rigtigt om denne udfordrende Toiletskjødesløshed hos sin Hustru, ligesaa lidt som om den Maade, hvorpaa Therese ugenert lorgnetterer de Tilstedeværende, leer og kritiserer. Han er altfor meget god Østerriger til fuldstændig at kunne vænne sig til den udenlandske Chic. Hans østerrigske Hovmod vil altid adskille sig fra Pariser Hovmoden som Stolthed fra Impertinence. Han billiger fuldstændigt, at man holder sig borte fra en Parvenu, undgaaer hans Hus og Bekjendtskab, men han billiger ikke, at man opsøger Parvenuens Hus, adspreder sig i hans Leilighed, spiser hans Is, drikker hans Champagne, plukker hans Blomster af Væggene og henkaster Vittigheder om hans Fest. Paa alle de Forestillinger, som han gjør sin Hustru i saa Henseende, svarer Therese altid halvt paa Tydsk, halvt paa Fransk:

»Du har fuldkommen Ret, det er afskyeligt, *mais que voulez vous, c'est l'usage!*«

Den eneste Person paa Ballet, som virkeligt og ærligt skammer sig overfor sin altfor beskedne Pynt, er Stella, maaske fordi det Første, som frapperede hende, da hun lidt over elleve indfandt sig paa Ballet sammen med Lipinskys, var Oblonska i hendes straalende Skjønhed og ulastelige Elegance. Ved hendes Side, med hendes hvide Fjervifte paa Skjødet, sidder . . . Edgar von Rohritz. Stellas Hjerte staaer stille . . . ja, nu veed hun, hvorfor hun har tabt Armbaandet! Alle de barnlige Drømme, som opfyldte hende ved Synet af hans smukke Blomster, forsvinde pludselig — og atter og atter klinge de stygge Ord i hendes Øren, de Ord, som Stase tilhviskede hende dengang paa Banegaarden i Køln: »Ja, det er latterligt at ville rivalisere med Sonja — hvor hun viser sig, der existere vi andre almindelige Kvinder ikke længer!«

»Ja, det er latterligt at ville rivalisere med Fyrstinden,« gjentager Stella atter og atter, »især for et saa enfoldigt, keitet, ubetydeligt Væsen som jeg!«

Hun kan ikke faae Øinene fra den smukke Kvinde. Hvor hun smiler til ham, offrer sig fuldstændigt for ham, medens hun er omsværmet af en Armee af Pariser Dandies, som venter paa den mindste Leilighed til at tiltrække sig hendes Opmærksomhed. Stella nærer ingen Tvivl om, at han er bleven forsonet med Sophie Oblonska.

En Mand tilgiver en meget smuk Kvinde, som med Klogskab, Aand og den fornødne Tilbageholdenhed søger at vinde hans Gunst, Alt, glemmer ogsaa alt det Slette, han har hørt fortælle om hende, eller finder en hemmelighedsfuld Tiltrækning i selve hendes Syndighed! Denne Visdom har Stella nemlig hentet fra de franske Feuilleton-Romaner, som hun, blot for at slaa Tiden ihjel, læser hver Dag i »Figaro« og »Gaulois«.

At det kan falde en Mand vanskeligt at afvise en gammel Veninde, som bønfaldende og med ydmyg Beskedenhed nærmer sig ham, at han, naar hun beder ham om at hente et Glas Is, ikke godt kan sige Nei, og naar hun rækker ham sin Vifte, ikke med en stolt afparerende Mine kan lægge den paa en Guéridon og bortfjerne sig med et afvisende Buk, alt dette tager Stella ikke i Betragtning, og derfor er hun saa grænseløs ulykkelig, da hun og Natalie Lepinsky sidde paa en med rødt Fløiel betrukken Bænk ved Siden af et Blomsterbord.

(Fortsættes).

STUEUHRET.

Novellette fra den store Revolutions Tid af **Leon Séché.**

Jeg har i Omegnen af Nantes seet mange Stueuhre fra Franche-comté, men Magen til det har jeg aldrig seet. Det var omsluttet af en Nøddetræskasse, hvori man med Lethed vilde have kunnet bringe en Cyclop til Hvile. Polyfem havde et Øie midt i Panden, Fa'er Francheteaus Stueuhr havde et midt paa Maven — et umaadeligt Øie, rundt som et Koøie, gjennem hvilket man langt inde saae Perpendiklens med Spanskgrønt overtrukne Skive komme og svinde, hvorved Ligheden med et blinkende Øie yderligere forøgedes. Uhrskiven var enorm og helt omslynget af straalende Roser af den Slags, man finder paa gammelt Strassburgerfajance.

De tolv arabiske Tal i Blaat stode skarpt mod den hvide Emaille, og de monumentale Visere, der endte i et gjennembrudt Kløverblad, havde meget tilfælles med Viserne paa en Veirhane. Og Veirhaner vare de saamænd ogsaa tilgavns, thi de gik, som det faldt dem for godt, snart langsomt og snart i Galop; ofte tilbagelagde de et Kvarter i fem Minutter og saa stoppede op i ti for at puste ud. Naar de havde naaet fuld Time, og Uhret faldt i Slag, blev der et rent allerhelvedes Spektakel, en Snurren, en Larm af raslende Kæder og en Klemten i Klokkespillet, saa man maatte holde sig for Ørerne.

»Saa nu løber hun igjen løbsk,« sagde Fa'er Francheteau. »Det er de Kugler, hun fik i »Systemet« under den store Revolution, der har gjort hende tummelumsk i Hovedet.«

»Hvad for noget, er Deres Uhr saa gammelt?« udbrød saa Egnens Sladdersøstre i Kor; »det maa De endelig fortælle os Noget om, Fa'er Francheteau.«

Den skikkelige Fyr, der var snaksom som en Skade, lod sig aldrig bede forgjæves.

Han trak en gammel, tilrøget Pibe op af Lommen, stoppede den langsomt, tændte den ved en Stump brændende Riskvist og klemte saa paa:

»Først maa jeg fortælle Dem, at Françoise (saaledes kaldte han Uhret) og jeg ere lige gamle. Fader forærede min salig Moder det

den Dag, jeg blev født. Han var en galant Mand, var han, og hver Gang Moder skjænkede ham en Dreng, forøgede han deres Indbo med et nyt Møbel eller nogle nye Redskaber. Det hændte ham tolv Gange; ja, han var et ordentligt Jern, min salig Fader.

Naa, vi skrev altsaa 1793; jeg var dengang elleve Aar gammel og husker det, som om det var igaar. Man snakkede ikke om andet end Chouaner og Sansculotter; Chouanerne især indgjøde os en Rædsel som bare Fanden med deres Skrigen og Skraalen, vilde Ansigter og besynderlige og afstikkende Paaklædning. Næsten hele Omegnens Beboere vare flyttede ind til Nantes for at undgaa Vendéernes Udskrivninger. Der fandtes hverken Spor af Brød eller Kjød mere, og Adelen havde opkjøbt Kornet og skjult det i Maumessonsskoven — man var kort sagt lige ved at omkomme af Sult. Moder vilde forlade Byen, men det vilde Fader, der var Patriot om en Hals, ikke være med til.

En December Morgen meldtes Chouanernes Komme. Jeg gik udenfor Byporten for at se dem og fik Øie paa dem i Retning af Pontereau; de stormede frem som Vanvittige, Mænd og Kvinder mellem hverandre, pjaltede og lasede til Hobe, med nøgne Fødder, Ansigter, der næsten vare blevne sorte under Solens Glød, og Haaret langt ned ad Nakken — rene Banditter at se paa! Moder havde sikkert gjerne lukket Døren op paa vid Gab for dem, for hun var nemlig paa deres Parti, men Fader var døv paa det Øre, og naar han havde sagt sit: »Maa jeg være i Fred for disse Chouaner,« var Potten dermed ude, saa bøiede Moder Hovedet og svarede ikke.

Imidlertid hørte vi dem stavre forbi vore Vinduer, brølende i deres Dialekt: »Til Loire!« Nogle bare Planker, Bjælker eller Smaatønder, andre rullede afsted med Baade paa Kanonlavetter; det var for at drage til Vendée.

Pludselig bankede en ung Kone med et ægte Markisehoved paa vor Dør.

Moder benyttede sig af Faders Adspredthed til at lukke op.

»Frels mit Liv,« bad hun Moder; »,de Blaa' ere her i Byen og nedsable Vendéerne.«

Det forholdt sig virkelig saa. Gaderne vrimlede af Soldater til Hest og til Fods, der nedhuggede og nedskød alle, der kom i deres Nærhed.

»Jeg vil ingen Stratenrøvere have her,« sagde Fader til Damen; »troer De, jeg har Lyst til at lade vore Hjerneskaller mase for Deres Skyld? Se til at forsvinde i en Fart.«

Moder lagde sig imellem, tiggede og bad, og da hun gav sig til at græde, afvæbnede hun omsider Fader.

Men hvor skulde de skjule den Ulykkelige? Vi havde kun et Værelse nedenunder og et tomt Loftsrum ovenpaa.

Medens Fader stod og overveiede, rakte Markisen — thi hun var virkelig noget saadant — ham en Pakke Papirer med de Ord:

»Det er ikke mit Liv, men disse Papirer, det gjælder om at redde.«

Det synes, som om hun havde faaet dem af La Rochejacquelein, der havde betroet hende dem, i det Øieblik han overskred Loire.

Moder havde imidlertid uden at sige et Ord taget og skjult dem under Hovedpuden i Sengen. Det var paa høie Tid, thi i samme Øieblik hørtes der en dump Støi af Geværkolber paa Stentrappen udenfor.

»Luk op, Borgere!« blev der raabt.

Det var »de Blaa«, som afsøgte Byens Huse for at forvisse sig om, at der ingen Oprørere fandtes skjulte. Fader, der følte den Fare, Damen løb, og som hun udsatte os alle for, aabnede i en Fart Døren paa Uhrkassen og lukkede den atter skyndsomst efter hende med de Ord: »Rør Dem ikke!« Saa ilede han hen til Døren for at lukke op; men da der ikke var bleven aabnet paa første Opfordring, sprængte Soldaterne Døren med et vældigt Rabalder ledsaget af en Salve. Jeg spørger endnu mig selv, hvorledes det gik til, at Ingen blev ramt. Soldaterne maa rimeligvis have skudt i Luften, for det var Uhret, der fik hele Ladningen i Skiven. Ja, se selv, man kan endnu se Hullerne. De kan forestille Dem, hvorledes Markisen maa have været tilmode. Uhret gik øieblikkelig istaa og har siden aldrig gaaet rigtigt.

Fader tabte imidlertid ikke Fatningen. Ved Synet af Soldaterne, der saaledes faldt med Døren ind i Huset, tog han sin Hat med den trefarvede Kokarde ned af Knagen, svang den i Luften og raabte:

»Leve Republiken!«

»For sent, Borger!« sagde en Officier. »Hvorfor Pokker lukkede Du ikke op? Du maa vist skjule en eller anden Bandit?«

Fader saae ham stivt i Øinene, lagde Armene overkors og svarede stolt:

»Du tager mig nok for en Anden.«

Dette løgnagtige Skryderi gjorde sin Virkning; Officieren formildedes, beroligede Moder, der sad og krøb sammen af Skræk i en Krog, medens hun knugede mig tæt ind til sig, og efter at have snakket længe frem og tilbage med Fader sagde han tilsidst:

»Naa, siden Du er saa god en Patriot, Borger, vær da saa venlig at anvise mig et sikkert Hus, hvor Generalen kan tilbringe Natten.«

»I mit, om Du vil. Min Kone og jeg ville med Glæde overlade ham vor Seng . . . ikke sandt, Mo'er?«

Det var just ikke Moders Mening; hun tænkte paa Markisens tvungne Stilling i Uhrkassen, men tog sig vel i Agt for at modsige Fader.

»Det er hørt«, sagde Officieren. »Jeg gaaer nu hen og underretter Generalen, og om et Kvarter ere vi her. Hør, Borgerinden skulde vel ikke kunne lave os en god Suppe?«

»Vi have rigtignok ikke andet end Kaal.«

»Godt! Jeg skal bringe Eder noget Flæsk, og saa skulle vi ordentligt gjøre os tilgode. I kan melde Eder tilbage til Kompagniet,« sagde han henvendt til Soldaterne; »en af Eder er nok til at hjælpe Borgerinden.«

Ja, det troer jeg! Han var saamænd endogsaa for meget. Hvorledes skulde vi nu bære os ad med at faae Markisen ud af hendes Æske? Hvis hun viste sig, vilde hendes fornemme Mine og sønderrevne og tilsmudsede Klæder forraade hende; skifte Klæder kunde der ikke være Tale om, da Moder havde Alt, hvad hun eiede, paa sig; smide hende ud paa Gaden — forudsat, at der gaves Leilighed dertil — vilde være at svigte Gjæstfrihedens Pligter, og dem vilde min Fader ikke for nogen Pris i Verden have svigtet — end ikke med Udsigten til at blive skudt for Øie.

Man vendte og dreiede Sagen og raadslog sagte, men fandt ingen Udvei. Saa gav de sig i Færd med at tilberede Generalens Maaltid. Fader bad den hjælpende Aand om at hente Vand ved Brønden, og medens han var ude, ilede han hen til Uhret og sagde til Markisen:

»Rør Dem ikke, Frue, eller vi ere alle fortabte. De hørte jo, hvad Officieren sagde; vi skulle have Generalen liggende her. Naar han har spist til Aften, ville vi rede os en Seng paa Gulvet for at lade ham faae vor; jeg skal da ganske sagte lukke op for Dem, saa kan De ligge ved Siden af os. Vi faae saa iaften se, hvad vi kunne gjøre imorgen. Jeg skal nok sørge for at stikke lidt Mad ind til Dem gjennem Glughullet; for Bekvemmeligheds Skyld skal jeg slaa Ruden itu.«

Det gjorde han saa med et Næveslag, medens Moder tog en lille Stol, som hun gav Markisen, for at hun kunde have det lidt mageligere, og Kassen blev atter lukket.

*

Fem Minutter efter traadte Generalen ind med sit Følge.

»God Aften, Borger!« sagde han og gik hen mod Fader; »hvis Du ikke kjender Westermann, har jeg herved den Ære at forestille Dig ham.«

»Westermann! Den frygtede Mainzer, Chouanernes Skræk! Hvilken Ære for mig, General, at modtage Dig i mit Hjem.«

»Godt, godt, min brave Ven! Blot ikke saamange Komplimenter; giv mig hellere i en Fart noget at spise, jeg er færdig at dø af Sult.«

Medens han talte, gik han rundt i Stuen, undskyldte sig hos Moder for den Ulejlighed, han voldte hende, tog mig i Armene og løftede mig helt op til Loftet, satte sig foran Ilden, reiste sig igjen, maalte Værelset med lange Skridt, standsede ved Vinduet og udbrød til en af sit Følge, da han langs Gjenbohuset saae opdynget en Hob Lig af Vendéer:

»Guds Død! Jeg veed endnu ikke, om vi have faaet Tid til at anrette et ordentligt Blodbad paa disse Røvere. Mine Husarer have arbeidet haardt idag, men hvilken Skade, at jeg ikke kom to Timer tidligere, der skulde da ikke være undsluppen en eneste. La Rochejacquelein kan rose sig af at være sluppet naadigt fra det . . . naa, men det faaer være til imorgen.«

Saa vendte han atter tilbage til Kaminen, trak Støvlerne af og strakte sine nøgne Fødder paa Ildbukken, medens han morede sig med at

rage op i Ilden. Ikke den mindste af hans Bevægelser undslap mig, og derfor mindes jeg ogsaa tydeligt, hvordan han saae ud. Han var en kraftig Mand af Middelvæxt, bredskuldret og smukt skabt; Blikket var haardt, Stemmen kort og hans Bevægelser bydende; Gang og Holdning vare prægede af en sjelden Energi. Aldrig har jeg seet en smukkere Soldat! — Saalænge Maaltidet varede, var han trods sin store Træthed overstadig lystig. Han fandt Suppen god og Vinen fortrinlig, sagde Moder en Mængde Artigheder og komplimenterede hende for hendes Kjøkken og hendes Dreng. Jeg kroede mig ordentligt, forstaaer sig!

Fra Tid til anden saae han paa sit Uhr og sammenlignede det med Stueuhret.

»Eders Klokkeværk gaaer nok ikke?«

»Det er blevet bange for Chouanerne,« svarede Fader, »det gik istaa imorges.«

»Se, se! Naa, det maa jeg sige! Guds Død, Borger, Du skulde stille det og sætte det igang igjen, for mit Uhr er ikke rigtigt at lide paa, og jeg maa være paa Benene i Morgen tidlig Kl. 6.«

Moder blev bleg som et Lig, og Fader reiste sig for at skjule sin Forvirring; saa fattede han sig og sagde:

»Jeg vil raade Generalen til ikke at stole paa mit Uhr; jeg vil hellere laane et Uhr hos min Nabo Uhrmageren . . . men jeg staaer for Resten, som Du veed, op hver Morgen Kl. 5, saa Du kan være ganske rolig, jeg skal nok vække Dig.«

Endnu medens Fader talte, rømmede Markisen sig en to, tre Gange; det lød som om det kom fra Bunden af en Kiste. Den stakkels Dame frøs inde i sin Kasse, og Frygten og Kulden pirrede hende i Halsen. »Saa til Helvede, nu er vi den!« tænkte Fader og for at skjule Markisens Kremten gav nu ogsaa han sig til at hoste; Moder gjorde ligesaa, og jeg fulgte Trop, saa der i Løbet af et Minut omtrent ikke hørtes Andet i hele Huset.

»Guds Død!« spurgte Westermann Moder, »har I pludselig Alle faaet noget i den gale Hals? Drik en Slurk!«

»Bryd Dig ikke om det, General,« svarede Fader, »hver Gang vi have spist Suppe med Flæsk, føle vi Alle bagefter saadan en Krillen i Halsen.«

»Javist, Du er god! Nei, gjem den til en Anden, den er altfor meget til at tage og føle paa. Siig Du hellere rent ud af Posen, at Du er tørstig.«

Westermann tog en Flaske og fyldte Glassene.

»Skaal, mine Venner!«

»Skaal, General!«

Markisen tog igjen paa at hoste — og Fader ligesaa.

»Paa min Ære,« sagde Westermann og skottede hen til Uhret, »her stikker Noget under . . . der er Noget, Du skjuler for mig, Borger.«

»Du spøger, General!«

»Aldeles ikke . . . luk Klokkeværket op!«

Fader undslog sig, gjorde Indvendinger, stammede i det, sagde Dumheder og var paa Veie til at ødelægge Alt, da Moder med den Kvinderne egne, forbausende Aandsnærværelse, reiste sig og raabte:

»Men luk dog op, Fæhoved, naar Generalen ønsker det.«

»Bravo, Borgerinde! Bravo!« sagde Westermann, »saadan skal han bare have det!«

*

Fader blev ildrød i Hovedet af Vrede og truede ad Moder med knyttet Næve; Generalen tog Parti for Moder, der gav sig til at græde — kort sagt Situationen var alt andet end hyggelig, da der blev banket paa Døren.«

»Kom ind!«

En Officier traadte aldeles bestyrtet ind.

»Hr. General!« sagde han til Westermann, »General Marceau beder om hurtig Hjælp, da han frygter et nyt Angreb af Chouanerne; Posten ved Davray er lige bleven overrumplet og myrdet.«

»Guds Død! Blive vi da aldrig færdige med de Røvere? Giv mig mine Støvler og mine Vaaben . . . vi ville dog se, hvorledes det staaer til.«

Som sagt, saa gjort. Generalen gik med sin Ordonnantsofficier og lod kun en Skildvagt blive tilbage udenfor, da han jo kom tilbage for at ligge hos os om Natten.

Fader ilede øieblikkeligt hen til Uhret. Markisen var iskold og mere død end levende, og saa hostede hun aldeles frygteligt.

»I en Fart op paa Loftet, Frue; saa skal De strax faae Noget at leve af og Noget at pakke Dem ind i.«

Moder tog sit uldne Shawl af og kastede det om hende.

»Stakkels Folk,« sagde hun; »hvor jeg dog gjør Eder meget Besvær . . . det skulde jeg blot have vidst!«

»Det er ikke Noget at tale om, Frue; prøv blot paa at lade være med at hoste.«

Neppe var hun anbragt oppe paa Loftet med et Varmebækken under Fødderne, førend General Westermanns Ordonnantsofficier traadte ind uden at banke paa. Han kom for at hente Generalens Kappe og Vadsæk og med det Samme underrette Fader om, at han ikke vilde komme til at ligge hos os om Natten. Tropperne forlode strax efter Byen og marcherede nordpaa, ad hvilken Kant *de* Fleuriot havde trukket sig tilbage med Resterne af den vendéeske Hær.

»Hvor er Forsynet dog ikke naadigt!« udbrød Moder og faldt paa Knæ.

»Og hvilken Skræk har Du ikke skaffet os paa Halsen med din Markise!« tilføiede Fader.

Saa blev Døren laaset af; den stakkels Kone kom ned fra Loftet og fik Noget at spise, og da hun var kommen lidt til Hegterne, blev der lavet en Seng til hende.

Næste Morgen var hun oppe med Solen, omfavnede og kyssede Fader og Moder og tog afsted, idet hun paa Kaminen efterlod en lille Pung med 1000 Frcs. i Guld.

Hun glemte at sige os sit Navn; men Fader troede altid, at han i sit Stueuhr havde havt Markise de la Rochejacquelein skjult.

ANDREY SATCHELS BRYLLUP.

En Historie fra Wessex af **Thomas Hardy**.

Tækkemanden, Christopher Twink, fortæller: Det kom altsammen af, maa De vide, at Andrey paa den Tid holdt af at tage sig en Taar over Tørsten — skjøndt han nu er et meget ædrueligt Menneske; saa meget desbedre for ham. Seer De, Jane, hans Kjæreste, var noget ældre end Andrey, hvor mange Aar kan jeg ikke sige; hun var nemlig ikke fra vort Sogn, og kun Kirkebogen vil kunne give Besked derom. Men det, at hun var lidt ældre end sin Kjæreste i Forening med andre Omstændigheder, gjorde ialtfald, at hun var meget ivrig for at faae den Sag ordnet, inden han kom paa andre Tanker, og (efter hvad Folk fortælle) saae hun helt smilende ud, da hun og Andrey og hans Broder og Svigerinde begave sig afsted til Kirken en November-Morgen, saasnart det var blevet lyst, forat blive forenet med Andrey for Resten af sit Liv. Han var gaaet hjemmefra før Daggry, og Folkene, som vare oppe, svingede med deres Lygter og viftede med deres Huer, da han gik forbi.

Kirken i hendes Sogn laa en Fjerdingvei eller derover fra selve Byen, og eftersom det var en vidunderlig smuk Dag for den Aarstid, havde de aftalt, at saasnart de vare blevne viede, vilde de tage sig en Fridag og gaa til Port Bredy for at se Skibene og Søen og Soldaterne, hellere end at vende tilbage til et Maaltid i Huset hos en fjern Slægtning, hun boede hos, og sidde der og maabe hele Eftermiddagen.

Naa, der var Nogle, der lagde Mærke til, at Andrey gik noget humpende til Kirken den Morgen. Sandheden var, at hans nærmeste Naboes Barn var blevet kristnet den foregaaende Dag, og Andrey, som var Gudfader, havde holdt tappert Stand hele Natten, idet han nemlig havde sagt til sig selv: »Om jeg saa bliver tusinde Aar, oplever jeg ikke at være Gudfader den ene Dag og holde Bryllup den næste, og derfor vil jeg ogsaa tage hele Profiten.« Saa dengang han gik hjemmefra om Morgenen, havde han slet ikke været iseng. Følgen var, som jeg siger, at da han og hans Kjæreste traadte ind i Kirken, saae Præsten (som var en meget værdig og strix Mand indenfor Kirken, hvad han saa end var udenfor den) paa Andrey og sagde, meget skarpt:

»Hvad er det, gode Ven? I er jo beruset. Og saa tidlig paa Dagen. I maa jo skamme Jer.«

»Det er sandt nok, Herre,« siger Andrey. »Men jeg staaer skam sikkert nok paa Benene, jeg kan gaa henad en Kridtstreg,« siger han (uden at mene noget Ondt med det), »ligesaa godt som enhver Anden; og jeg mener nu, at hvis I, Pastor Billy Toogood, havde holdt ud

FRA FORAARSUDSTILLINGEN 1891.

C. J. Bonnesen: En Barbar. Ryttergruppe i Bronce. Tilhører Hr. Grosserer H. Hirschsprung.

ved en Barnedaab, ligesaa tappert som jeg, saa vilde I slet ikke kunne staa paa Jeres Ben; F— tage mig, om I vilde!«

Dette Svar gjorde Pastor Billy — som Folk pleiede at kalde ham — temmelig vred, for ikke at sige hidsig, for han var ikke god, naar Nogen ærgrede ham, og han sagde, meget bestemt: »Jeg hverken kan eller vil vie Jer i den Tilstand. Gaa hjem og sov Rusen ud!« Og han smækkede Bogen i.

Saa stak Bruden i at græde, som om hendes Hjerte skulde briste, af lutter Frygt for at hun skulde miste Andrey efter alt hendes sure Slid for at faae ham, og bad og tryglede Præsten om at foretage Vielsen — hvilket hun, stakkels Sjæl, havde al Grund til at haste med. Men nei.

»Jeg vil ikke være medskyldig i Eders høitidelige Forening med et beruset Menneske,« siger Mr. Toogood. »Det er urigtigt og usømmeligt. Det gjør mig ondt for Jer, min unge Kvinde, men I maa helst gaa hjem igjen. Det undrer mig blot, hvordan I kunde tænke paa at bringe ham herhen, drukken som han er.«

»Men dersom — dersom han ikke havde været drukken, Herre, vilde han slet ikke være gaaet herhen!« sagde hun, afbrudt af Hulken.

»Det kan ikke hjælpe,« siger Præsten; og Alt, hvad hun sagde, rørte ham ikke. Saa prøvede hun det paa en anden Vis:

»Ja men, Herre, hvis I vilde gaa hjem, Herre, og lade os blive her, og komme igjen om en Timestid eller to, saa vil jeg indestaa for, at han skal blive ligesaa ædru, som en Dommer,« udbryder hun. »Lad os blive her, for hvis han gaaer ugift herfra, vil alle Van Amburghs Heste ikke kunne slæbe ham tilbage igjen.«

»Godt,« siger Præsten. »Jeg giver Jer to Timer, og saa kommer jeg igjen.«

»Og vær saa venlig,« siger hun, »at stænge Døren, saa vi ikke kan slippe ud.«

»Ja,« siger Præsten.

»Og lad Ingen faae at vide, at vi er her.«

Saa tog Præsten sit Ornat af og gik sin Vei, og de Andre drøftede, hvorledes de bedst skulde holde Sagen hemmelig, hvilket ikke var saa vanskeligt, eftersom Stedet laa afsides og det var saa tidligt paa Dagen.

Vidnerne, Andreys Broder og Broderkone, som ikke skjøttede om Andreys Giftermaal med Jane og vare komne næsten imod deres Villie, sagde, at de ikke kunde vente i to Timer, da de skulde være hjemme i Longpudding inden Middag. De vare saa tvære, at Degnen sagde, at der ikke var noget til Hinder for, at de kunde gjøre, som de vilde. De kunde gaa hjem, som om Vielsen virkelig havde fundet Sted, og de Nygifte vare tagne ned til Port Bredy, som Aftalen var. Han, Degnen, og en tilfældig Forbigaaende kunde optræde som Vidner, naar Præsten kom igjen.

Saa var det afgjort, og bort gik Andreys Slægtninge, uden at gjøre Indvendinger, og Degnen lukkede Kirkedøren og gjorde Anstalter til at spærre Parret inde. Bruden gik hen og hviskede til ham, endnu med Taarer i Øinene:

»Kjære, gode Degn,« siger hun, »hvis vi ventede her i Kirken, kunde Folk se os og faae Rede paa hvad der er foregaaet; og det vilde volde en saadan Snak og Skandale, at jeg aldrig forvandt det, og maaske kunde kjære Andrey ogsaa faae isinde at prøve paa at slippe ud og forlade mig! Vil I ikke lukke os ind i Taarnet, kjære, gode Degn?« siger hun. »Jeg skal nok faae ham derind, hvis I vil.«

Degnen havde intet imod at gjøre dette forat føie den stakkels Pige, og de førte Andrey ind i Taarnet, og Degnen lukkede dem inde der og gik saa hjem forat komme igjen, naar de to Timer vare omme.

Pastor Toogood havde ikke været længe hjemme, efterat have forladt Kirken, da han saae en Herre i rød Frakke og lange Støvler ride forbi, og pludselig faldt det ham ind, at Hundene den Dag skulde møde lige paa Grænsen af hans Sogn. Præsten var en ivrig Jæger og havde stor Lyst til at være med.

Nu var Degnen Præstens Staldkarl og Gartner og Hushovmester og var just vendt tilbage til sit Arbeide i Haven, da ogsaa han saae Jægeren ride forbi og lidt efter flere i Følge, Adelsmænd og fornemme Herrer og saa Hundene, Overjægeren, Piqueuren, Jim Treadhedge, og jeg veed ikke hvem ellers. Degnen var en ligesaa lidenskabelig Jæger som Præsten, i den Grad, at naar han saae eller hørte Koblet, var han ikke længer Herre over sig selv. Han kunde ligge i Sengen eller sove — han kom op i en Fart. Derfor stak han nu sin Spade i Jorden og foer ind til Præsten, der ved den Tid var ligesaa ivrig efter at komme afsted som han.

»Deres Følhoppe, Hr. Pastor, trænger til at røres nu til Morgen,« siger Degnen, helt febrilsk. »Troer I ikke, at jeg gjorde bedst i at ride en Tour omkring Bakkerne med hende?«

»Jo vist, hun trænger svært til at røres. Jeg vil selv ride hende,« siger Præsten.

»Og saa er der Hingsten, Herre. Den bliver ikke til at styre, naar den skal staa saa længe i Stalden. Hvis I ikke havde noget imod det —«

»Godt. Tag den blot ud,« siger Præsten, der ikke brød sig om, hvad Degnen foretog sig, naar han blot selv kunde komme afsted i en Fart. Efter at have trukket i sine Ridebuxer og Støvler, saa hurtigt han kunde, red han hen til Mødestedet, i den Hensigt at være tilbage om en Time. Aldrig saasnart var han borte, før Degnen satte sig op paa Hingsten og fulgte bag efter ham. Da Præsten kom hen til Mødestedet, traf han

en Mængde gode Venner og var saa fornøiet som vel muligt: Hundene kom paa Sporet næsten ligesaa snart de bleve slupne løs og der var stor Iver. Præsten glemmer saaledes, at det var hans Agt strax at tage hjem igjen og rider med Resten af Jægerne tværs over Brakmarkerne mellem Lippet-Skoven og Green's Krat; og idet han galopperede afsted, saae han sig et Øieblik om og opdagede Degnen lige i Hælene paa sig.

»Hæ, hæ, Degn — er I her?« siger han.

»Ja, Herre, her er jeg,« siger den Anden.

»Det har Hestene godt af!«

»Ja vel, Herre, hæ, hæ!« siger Degnen.

Saaledes red de videre og videre, ind i Green's Krat, derfra over til Higher Jirton, saa afsted over Landeveien til Climmerston Ridge, saa over imod Yalbury-Skoven, opad Bakke og nedad Bakke, ligesom Vinden, Degnen lige bagved Præsten og Præsten ikke langt fra Hundene. Aldrig havde man seet en stoltere Parforcejagt end den Dag, og hverken Præst eller Degn offrede en Tanke paa det ugifte Par, som var lukket inde i Taarnet og ventede paa at blive klappet sammen.

»Det vil styrke jeres Heste brillant, dette hersens,« siger Degnen, medens de red, lige et Hestehoved bagved hinanden. »Det var en god Ide af Pastoren, at tage dem ud idag. Det kan jo let blive Frostveir en Dagstid eller to, og saa ere de stakkels Dyr bundne til Stalden i flere Uger.«

»Det er meget sandt. Et godt Menneske er god imod sine Dyr,» siger Præsten.

»Hæ, hæ!« siger Degnen og skæver polisk til Præsten.

»Hæ, hæ!« siger Præsten og skæver polisk til Degnen. »Hallo!« raaber han, da han i dette Øieblik seer Ræven søge ud i det Frie.

»Hallo!« raaber Degnen. »Der gaaer han! Hvad Fanden, der er to Ræve —«

»Tys, Degn, tys! Lad mig ikke høre det igjen! Husk paa jeres Bestilling.«

»Meget sandt, Herre. Men Jagten river sandelig en Mand saadan med sig, at han glemmer alt Andet! Og i næste Øieblik søgte Degnens Blik igjen Præstens og Præstens Degnens. »Hæ, hæ!« sagde Degnen.

»Ha, ha!« sagde Pastor Toogood.

»Aha, Herre,« siger Degnen igjen, »det er bedre end at sige Amen til Jeres ‚i al Evighed' paa en Vintermorgen.«

»Ja, det er sandt, Degn. Alt til sin Tid,« siger Pastor Toogood meget passende, da han var en lærd og troende Kristen, naar han vilde, og havde Kapitler og Vers paa rede Haand, som en Præst bør.

Endelig, langt op ad Dagen fik Jagten Ende, idet Ræven løb ind i en gammel Kones Hytte, gjemte sig under Bordet og derefter sprang ind i Uhrfutteralet. Præsten og Degnen vare blandt de Første, som vare tilstede ved Rævens Død, de stirrede ind i den gamle Kones Seierværk, medens Uhret gjorde et Spektakel, som man aldrig før havde hørt Magen til. Nu gjaldt det om at finde hjem.

Hverken Præsten eller Degnen vidste, hvordan de skulde bære sig ad dermed, da deres Dyr vare saa udasede, at de vare ligeved at styrte. Men de red tilbage saa godt de kunde, skjøndt de vare saa ødelagte, at de blot kunde slæbe sig afsted i Skridtgang og ikke meget ad Gangen.

»Vi komme aldrig, aldrig hjem!« stønnede Mr. Toogood, helt sønderknust.

»Aldrig!« gispede Degnen. »Det er Straffen for vore Synder!«

»Jeg er bange for det,« mumlede Præsten.

Naa, det var helt mørkt, inden de kom til Præstegaardslaagen, efter at have sneget sig ind i Sognet, saa stilfærdigt, som om de havde stjaalet Hestene; de vilde nemlig ikke have, at deres Menighed skulde faae at vide, hvad de havde taget sig for hele Dagen. Og da de vare saa dødtrætte og saa bekymrede for Hestene, offrede de ikke det ugifte Par en Tanke. Aldrig saasnart vare Hestene satte i Stalden og havde faaet Foder, og Præsten og Degnen selv faaet sig lidt Mad og en Snaps, saa gik de iseng.

Næste Morgen, da Pastor Toogood sad ved Frokosten og tænkte paa Gaarsdagens herlige Jagt, kom Degnen farende ind ad Døren og forlangte ham i Tale.

»Jeg er just kommen i Tanker om, at vi helt have glemt de unge Folk, som vi skulde have viet igaar!«

Den halvt tyggede Mad faldt ud af Præstens Mund, som om han var bleven skudt. »Du gode Gud,« siger han, »det har vi! Hvor skammeligt! Har I været henne i Kirken og seet hvordan det er gaaet dem, eller forhørt Jer i Byen?«

»Nei, Herre. Jeg kom blot i Tanker om det for et Øieblik siden, og i kirkelige Affærer gjør jeg Intet paa egen Haand. I kunde have slaaet mig til Jorden med en Fjer, da det faldt mig ind, ja, Herre, det forsikkrer jeg Eder om!«

Naa, Præsten sprang op fra sin Frokost, og de fulgtes ad hen til Kirken.

»Det er høist usandsynligt, at de ere der endnu,« siger Mr. Toogood paa Veien derhen; »og jeg haaber det virkelig. De ere nok slupne ud og gaaede hjem.«

Imidlertid gik de ind ad Kirkegaardsporten, og idet de saae op til Taarnet, opdagede de et lille, magert og blegt Ansigt ved Glamhullet og en lille Haand vinkede. Det var Bruden.

»Minsandten,« siger Mr. Toogood. »Jeg veed ikke, hvordan jeg skal træde dem for Øie!« Og han sank ned paa en Gravsten. »Hvor jeg ønsker, at jeg ikke havde været saa egensindig!«

»Ja — det var galt, at vi ikke gjorde os færdige, da vi vare begyndte,« sagde Degnen. »Men eftersom Eders præstelige Værdighed ikke tillod det, saa maa de unge Folk finde sig i det.«

»Det er sandt, Degn, det er sandt . . . Aa, hvor jeg har Ondt over Lænderne fra Touren igaar! . . . Men nu til Forretningen.

De gik ind i Kirken og lukkede Døren op til Taarnet, og øieblikkeligt foere stakkels Jane og Andrey ud ligesom halvdøde Muus fra et Skab; Andrey var nu ædru nok; hans Kjæreste var bleg og kold.

»Hvad,« siger Præsten, »have I været her i al den Tid?«

»Ja, vi have saamænd,« siger Bruden og synker udmattet ned paa en Stol. »Vi have hverken faaet Vaadt eller Tørt! Det var umuligt at komme ud uden Hjælp; derfor vare vi nødte til at blive.«

»Men hvorfor gjorde I ikke Anskrig?« siger Præsten.

»Jeg maatte ikke for hende,« siger Andrey.

»Fordi vi skammede os over Aarsagen til det,« siger Jane. »Vi indsaae, at hvis det kom ud, vilde det svie til os alle vore Levedage! Et Par Gange havde Andrey stor Lyst til at ringe med Klokken, men saa sagde han: ‚Nei, jeg vil hellere sulte ihjel. Jeg vil ikke bringe Skam over mit Navn og dit, min Kjære.‘ Og saa ventede vi og ventede og gik frem og tilbage; men I kom ikke før nu.«

»Til min store Beklagelse,« siger Præsten. »Naa, vi skal snart faae det besørget.«

»Jeg — jeg kunde nok lide at faae lidt at leve af,« siger Andrey, »om det saa ikke var andet end en Brødskorpe og et Løg; for jeg er saa tom, at jeg kan mærke min Mave skure imod min Rygrad.«

»Jeg mener, vi gjorde bedst i at faae Ende paa det,« sagde Bruden en Kjende ængstelig; »siden vi nu Allesammen ere forsamlede.«

Andrey slog sig til Taals, og Degnen fik fat paa et andet Vidne, som efter al Rimelighed vilde holde Tand for Tunge, og snart var Baandet knyttet og Bruden var lutter Smil og Andrey humpede mere end han pleiede.

»Naa,« sagde Pastor Toogood, »nu kan I To følge med hjem og faae et godt Foder i Livet, før I gaaer et Skridt videre.«

De bleve meget glade over Opfordringen og forlode Kirkegaarden ad een Vei, medens Præsten og Degnen gik ud ad en anden, og de tiltrak sig saaledes ikke Opmærksomhed, eftersom det endnu var saa tidligt paa Dagen. De Nygifte traadte ind i Præstegaarden, som om de lige vare komne tilbage fra deres Udflugt til Port Bredy, og saa proppede de sig med Mad og Drikke, indtil de ikke kunde mere.

Det varede længe, inden Historien om hvad de havde gaaet igjennem blev bekjendt, men saa kom det engang paa Tale, og nu lo de selv ad det; skjøndt det var ikke Stort, Jane fik for Alt, hvad hun havde maattet udstaa. Naa, det er rigtignok sandt, at hun reddede sit Navn.

O. Eerelmann: Prinsessens Ponyer.

FRA ALPERNE.

Efter Th. Berthold ved **Camilla Eegholm.**
Med Tegninger af Emmy Thornam.

Mellem Tydskland og Italien strækker sig Alpernes mægtige Bjergkjæde; de ældgamle Kjæmper sætte deres Fødder i tætte Naaleskove blandt lysegrønne Lærketræer, glimrende Søer, skummende Vandfald og dybe Dale, fulde af malerisk Afvexling. Deres majestætiske, mod Skyerne ragende Hoveder, smykke sig med Kroner af Is og Sne, der i Dagens Solglans glimre som Diamanter, og i Aftenens Purpurglød som Blodrubiner. Om deres knoklede Skuldre kaste de en Kaabe af Grønt, som er vævet af de mest forskjellige Græsser og Mosarter og overbroderet med Blomster i den rigeste Farvepragt.

Det er rigtignok kun i Sommermaanederne at de bære denne smilende Dragt, thi om Vinteren hylle de sig ind i Sneens hvide Hermelinskaabe; men om ogsaa Pragten hurtigt forsvinder, saa er den derfor ikke mindre yppig og blændende. Og fra alle Kanter af Verden drage nysgjerrige og videbegjerlige Reisende hid for at se og beundre Alpekjæmperne i deres brogede Sommerdragt, forat se den mørkerøde Alperose gløde paa den bløde Græsplet, omgiven af Enzian og Anemone. Og hvor fængsles ikke vort Blik af det venlige Blomstersmykke! Hvilken Modsætning til de truende Klippetinder, de nøgne Fjeldvægge!

Inden vi saae Alpefloraen, fandt vi, at Blomsterne nede paa Sletten vare yndige og frydede vort Hjerte; men de staa dog midt i Verdens travle Færdsel, de staa dernede ved Veien og blive ikke sjeldent bedækkede af Støv og Smuds, hvorimod Alpeblomsterne ere saa meget mere tiltrækkende, fordi de ere hævede over Jorden og staa saa uberørte i den rene Himmelluft og den dybe Ensomhed. Ved Siden af den blændende hvide Sne, den blaalige Is, de krystalklare Vandløb og de smaragdgrønne Enge, leve de deres korte Blomsterliv — til Guds Ære; thi for det meste seer intet Menneskeøie deres Blomstren og Visnen. Kun Apollo, en herlig Sommerfugl, vugger sig paa deres fine Blade, Alpeharen og den letfodede Gemse napper i de dugvaade Urter, den graa Lammegrib og Stenørnen svæve henover den med brusende Vingeslag. Kun sjeldent gaaer en Sæterpige, Gedehyrde eller Urtesamler forbi, og fra Verden nedenunder lyder kun af og til Klokkespillet af græssende Kvæg og Klangen fra en ensom lille Kirke.

Omendskjøndt Alpernes Blomsterdække er sammensat af langt færre Arter end det nede i Dalen, saa opveies denne Mangel rigelig ved den enkelte Blomsts større Skjønhed og Duft. Med Hensyn til Stængel og Bladudvikling blive de ganske vist baade lavere og mere trykkede i Væxten, jo høiere de nærme sig Sneregionen, men desto mere glimrende og glødende udfolder sig Blomsternes Farvespil. Desuden maa bemærkes, at Blomsterne deroppe, ikke som deres Søstre i Dalen, staa spredte, men at de i Reglen bestræbe sig paa at danne samlede Grupper, tætte Klynger, som om de derved gjensidig ville beskytte og værne hverandre mod Gletschernes isnende Aande. Derfor ligge disse Plantegrupper

som smaa forskjelligartede Øer rundt omkring paa det frodige Grønsvær, der beklæde de steile Klippepynter. Her skinner Alperosens stærke Røde ved Siden af Enzianens mørke Blaa, Klokkeblomstens Violet, Ranunklernes Svovlguld og de blaa og gule Alpeasters! Saa nær Sneen som muligt, væve Alpeviolen og Forglemmigeien deres røde og blaa Blomstersenge der, hvor Primulaer og Alsineer alt have bredt deres bløde Bolstre.

Naar man, som Botaniker, vandrer mellem Alpernes Klippemasser, bestiger deres Høider og efterforsker hver Klipperevne forat gjøre en Fangst, saa er ingen Sti for steil, ingen Top for besværlig at naae, og Timerne glide, Dagen helder, før man faaer sig besindet og husker paa, at man skal vende tilbage til menneskelige Boliger. Kun med et Suk tager man Afsked med hele denne Planteverden, der aabner sig i saa rig en Fylde, og det er kun Bevidstheden om at kunne begynde forfra med sine Efterforskninger næste Dag, der gjør, at man endelig beslutter sig til at stige ned eller opsøge sig en Alpehytte for Natten.

Men selv om man ikke er Botaniker, men kun Turist, saa øver denne Alpeflora et sælsomt Trylleri over Ens Hjerte, thi Blomsterne tale et Sprog, der baade er rigt og poetisk, sjælfuldt og manende. De tale om den store Skaber, der ved sit »Bliv!« gav dem Livet, og som ved sin store Kjærlighed tillige gav dem Evne til at trodse Naturens skjulte Kræfter. Helt ofte synes det et Under, at det fine Blomsterhoved paa den svage Blomsterstilk ikke afbrydes eller bortveires, naar Sne, Storm og Uveir raser, men at hver lille Plante saa resolut formaaer at hævde sin Plads paa den Plet, hvor den er sat, hvorfra den freidig skuer ud i Universet. Derfor besjæles man uvilkaarlig af Ærbødighed for Alpeblomsterne, og man nænner ikke tankeløst at sætte sin Fod paa de smaa Væxter, der i deres rørende Beskedenhed dog ere et Vidnesbyrd om Vorherres store Almagt.

Forfatteren Th. Berthold har aabnet os et Blik ind i Alpefloraen, og gjennem et lille Skrift, udgivet i Schweiz, givet Veiledning til Turister og fremmede Reisende, der agte sig tilfjelds. Det omfatter alle Alpernes spæde Børn med en Omhu, Kjærlighed og Poesi, der gjør, at hver Plantes Beskrivelse bliver til et stemningsfuldt lille Maleri. Det vil føre for langt at dvæle ved dem alle, og jeg vil derfor kun tillade mig at plukke en lille Buket af den Overflod, der mylrer frem paa de fjerne Alper.

Som de fornemste i Slægten staa *Edelweiss* og *Alperosen*.

Paa det høie Klippepalads, nær ved den evige Is, nær ved Stjernernes Ly fjernt fra alle andre Blomster, fjernt fra Foraarslyst og Livsglæde, der blomstrer den skjønne *Edelweiss* ensom ved det kolde Klippebryst, ofte lige ved Afgrundens Rand. Død og Ulykke reiser sig omkring den, Lynet knittrer, Tordenen ruller, Lavinen styrter ned, vilde Vandfald bruse rundt om den, men modig og trøstig blomstrer Planten, ifølge Guds Villie. Kun en sky Gemse lytter i dens Nærhed, den kongelige Glente streifer forbi som en Aand i det Øde og Vilde, men Blomsten føler sig vel i sin Ensomhed og skuer med ædel Holdning og i stille Alvor ud i Morgen- og Aftenrøden, ud i det graa Skydække og op til de evige Stjerner. Den er klædt i den nærliggende Snees kolde Farvetone, Stængel og Blade ere hvidlige og filtagtigt behaarede, og selve Blomsten er omgiven af lodne, hvide Blade i Form af en Stjerne. Saaledes indhyller Edelweiss sig i en hvid Vinterpels, ligesom i Dyreverdenen Alpeharen og Rypen (Schneehuhn), thi som smaa Eskimoer bebo disse Planter og Dyr Alpernes Polarkreds, der begynder 9000 Fod over Havets Overflade.

Da Edelweiss, paa Grund af sit høie Stade, kun lader sig plukke med Livsfare og Besvær, saa spiller den en stor Rolle i Schweizernes og Tyrolernes Folkeliv, man skjænker den til hinanden som et Kjærlighedstegn, hvilket man gjensidig bevarer; men i den senere Tid er der af Foreningen til Planternes Beskyttelse nedlagt Forbud imod at plukke denne Blomst, da man frygter for at den skal uddø, fordi den er saa efterstræbt.

Alperosen stiger ikke saa høit op som dens hvide Søster, dog finder man den ogsaa ved Sne og Is, over hvis hvide Flade den kaster sit varme, røde Skjær. Den er selskabelig anlagt, voxer i tætte Klynger og breder sit blomstrende Tæppe paa lange Strækninger ovenfor Snegrænsen. Dens stedsegrønne spydformede Blade stikke om Vinteren op over Sneen, om Sommeren, naar Blomsterne udfolde sig, udgjøre disse Bjergenes skjønneste Pryd. De forstaa at variere paa for-

skjellig Maade, snart brede de sig yppigt langs den stille dybe Alpesø, snart løbe de som et Purpurbaand opad Klippegesimsen, og snart dukke de frem som et sidste Livstegn fra den frodige Planteverden, inden at Gletscher og Snemarker lukker for den.

Men den smukke Plante er ikke alene til Lyst, men ogsaa til Nytte. Ved Storm og Uveir byder den Ryperne Ly og Næring, og til Gemsejægeren, der glider paa den glatte Sti ved Afgrundens Rand, rækker den sine seige, ualmindelig fast rodfæstede Stængler til Støttepunkt og redder ham fra at styrte ned. Den lille Gedehyrde, der paa iskolde Dage kun har sin nødtørftige, af Stenblokke opførte Hytte at ty til, er glad ved at kunne tænde en Ild ved dens tørrede Løv, der dufter af Harpix.

Alperosen er Schweizernes Yndlingsblomst, ret et Sindbillede paa Livslyst og Glæde; naar Ungersvenden jodlende springer ned ad Fjeldstien, saa bærer han store Buketter af denne Blomst paa sin Hat, ved sit Bryst, i sit Belte, og man bliver uvilkaarligt i godt Humeur, naar denne friske Blomst straaler En imøde, naar man staaer deroppe paa Fjeldet, og det rødmer omkring En med Alperoser.

Enzian, eller Gentiana, er den tredie i Rækken, men den første paa Pletten blandt Sneblomsterne, der hilse Foraaret velkommen. Den blomstrer samtidig med Krokus og Anemone, men endnu medens Sneens tætte Dække ligger over Fjeldet, skinner dens smaa blaa Stjerner forhaabningsfulde frem. Man har ikke for Intet kaldet den »Himmelsblümlein«; Alpehimlens Azur er afspeilet i den. Først senere hen paa Vaaren, naar Jorden er bleven mere opvarmet og befriet fra sit Isvand, vover dens yngre, mere kuldskjære Søster, den »stængelløse Enzian« sig frem, og leirer sig paa Fjeldet med klædelig Ynde. Den er mere iøinefaldende, og hviler sine Blomster, der ere et Par Tommer lange, paa Rosetter af grønne Blade, og om Morgenen, naar Duggen fylder disse Blomsterbægre med funklende Draaber, saa skinne de som Diamanter paa fyrstelige Pokaler af Emaille. Den stolte Edelweiss, den kongelige Alperose og den blaa Gentiana danne et straalende Diadem om Alpetindernes blanke Isse, og omkring dem flokke sig saa de andre Blomster i broget Mylder.

Der er saa stor Rigdom, at jeg paa Maa og Faa maa gribe i Bunken og gjøre mit Valg; alle ere de yndige, alle ere de en Beskrivelse, en venlig Tanke værd.

Der er *Forglemmigei,* lyseblaa som vor Moseblomst, om hvilken jeg husker at have læst et Vers, der er betegnende for den Smaa:

En lille Blomst i Vrimlen,
der blomstrer ved vor Aa,
hvis Øie er som Himlen
saa munter og saa blaa;
af Ord har den ei mange,
og altid kun de samme,
de er — »forglem mig ei!«

Forglemmigeien har forstaaet at tale sit Sprog, de simple faa Ord, hele Verden over; den er Alles Yndling. Man træffer den paa Islands størknede Lavastrømme, saavelsom paa Ny-Zeelands og Korsikas Bjerge, i Ostindien og ved Amerikas Flodbredder, ved Azorernes salte Havstrand smiler den os venlig imøde og kvæder sin Vise. Den tæller henimod 50 forskjellige Arter.

— Men tilbage til Alperne, hvor en prægtig Blomst gjør Fordring paa at komme med i Betragtning. Den skjuler sig ikke som Forglemmigeien beskedent i Skyggen, nei — ud i det fulde klare Sollys skyder den sin, ranke, bladløse Stængel og oversaaer Grønsværet i mange Alens Længde. I tætte, lige Rader staae *Lilierne* opstillede, ens af Høide og ens i Udseende, med et Præg af præstelig Værdighed, og de kunne sees i lang Afstand; helt ned til Dalen skinner det hvide Tæppe, der i Foraarsmaanederne spredes paa Fjeldene, og veed man ikke bedre Besked, saa troer man, at det er Vintersneen, der endnu ikke er smeltet deroppe. Men kommer man nærmere, saa opklares snart Feiltagelsen, og man seer, at det hvide Ligklæde er lutter levende Væsener, der aande En imøde med berusende Vellugt.

Langt borte fra Lilierne, nedenfor de høie Regioner, indenfor Trægrænsen, mellem Birk og Gran, der træffer man en gammel Bekjendt fra Norge og Sverrig, hvor den egentlig hører hjemme; det er den for sin uforlignelige Ynde bekjendte og besungne »*Linnæa*«, i Syden ogsaa kaldet »das nordische Erdkrönchen«. Den er opkaldt efter den berømte Botaniker Linné, og findes, hvor den optræder, i stor Mængde. I hundredvis vugge sig dens hvide Klokker med

rosenrød Bund paa de haarfine Stilke, der holde af at strække sig paa en malerisk Grund langs det kjølige Grønsvær, under skyggefulde Træer, og ud af dens fine Bægre, der skjælve ved Berøringen, strømmer en liflig Mandelduft.

Klokkeblomster have altid en særegen Ynde, baade de paa Fjeld, i Skov og paa Eng; deres Form synes mig af symbolsk Betydning. Vinteren bringer Sneklokken (Vintergjæk), Foraaret Liliekonvallen, saa kommer den blaa Klokkeblomst, der ringer Sommeren ind, og høit oppe, ved Gletscherne, ved den evige Is, der voxer »Dvergklokken«, en Gletscherblomst, hvis Klokker varsle om Evigheden. . . .

Lad os standse her . . . dog nei — der er endnu en lille uskyldig Blomst, der ikke beder om at komme med, men som netop derfor fortjener det. Det er »*Margueriten*«, det kjære Barn med de mange Navne, der i Danmark hedder »Gaaseurt«, i Tydskland »Massliebchen«, i Grækenland »Bellis« og desuden »Sonnenbraut«, »Marienblume«, »Tusighübsch« o. s. v. Den voxer paa Fjeldet saavelsom i Dalen, og den er haardfør og udholdende. Naar alle andre Blomster forlængst have bøiet deres Hoveder for den strenge Hr. Vinter, saa kan man finde »Margueriten« i god Behold paa en lille Klump Græstørv, som den har vidst at bevare uskadt fra Frostens haarde Haand. Der kneiser den hel strunk og seer sig freidig omkring, som om den vilde sige: »Død, hvor er din Seier?«

Og lad mig nu til Slutning, idet jeg nedlægger min Buket, binde et Baand omkring den; Baandet, det er de glade Minder, som disse smaa Blomsterbørn, Naturens Børn, have forskaffet mig; skjøndt langt borte fra dem, dvæler min Tanke gjerne hos dem, og de fremkalde i min Erindring alle de herlige Fodture, jeg har havt paa Alperne. Den tydske Forfatters smukke poesifulde Udtalelser om Alpefloraen ere ikke blot Ord, men Virkelighed; det føler man bedst, naar man selv betræder Alpeverdenen. Og naar derfor Du, min Læser, engang gjør en Vandring paa Alperne, saa se dig flittig omkring, thi alle Steder fra, ud fra den mindste Klipperevne, fra Afgrundens Rand, ja selv fra Sneens Fod, sende mine smaa Bekjendte Dig en venlig Hilsen — »Grüss Gott!« Den passer saa smukt til den Afskedshilsen, Du tog med Dig nede fra Dalen, da Du begyndte din Fjeldvandring — Schweizerens »Glück auf!« lyder endnu i dit Øre — og Du gaaer trøstig fremad, kjæk og fornøiet, men føler dog Alvoren deroppe, en Alvor, der peger mod Himlen.

Hesbjerg.

VED
FYNSKE HERREGAARDE.

Af Alfr. I.

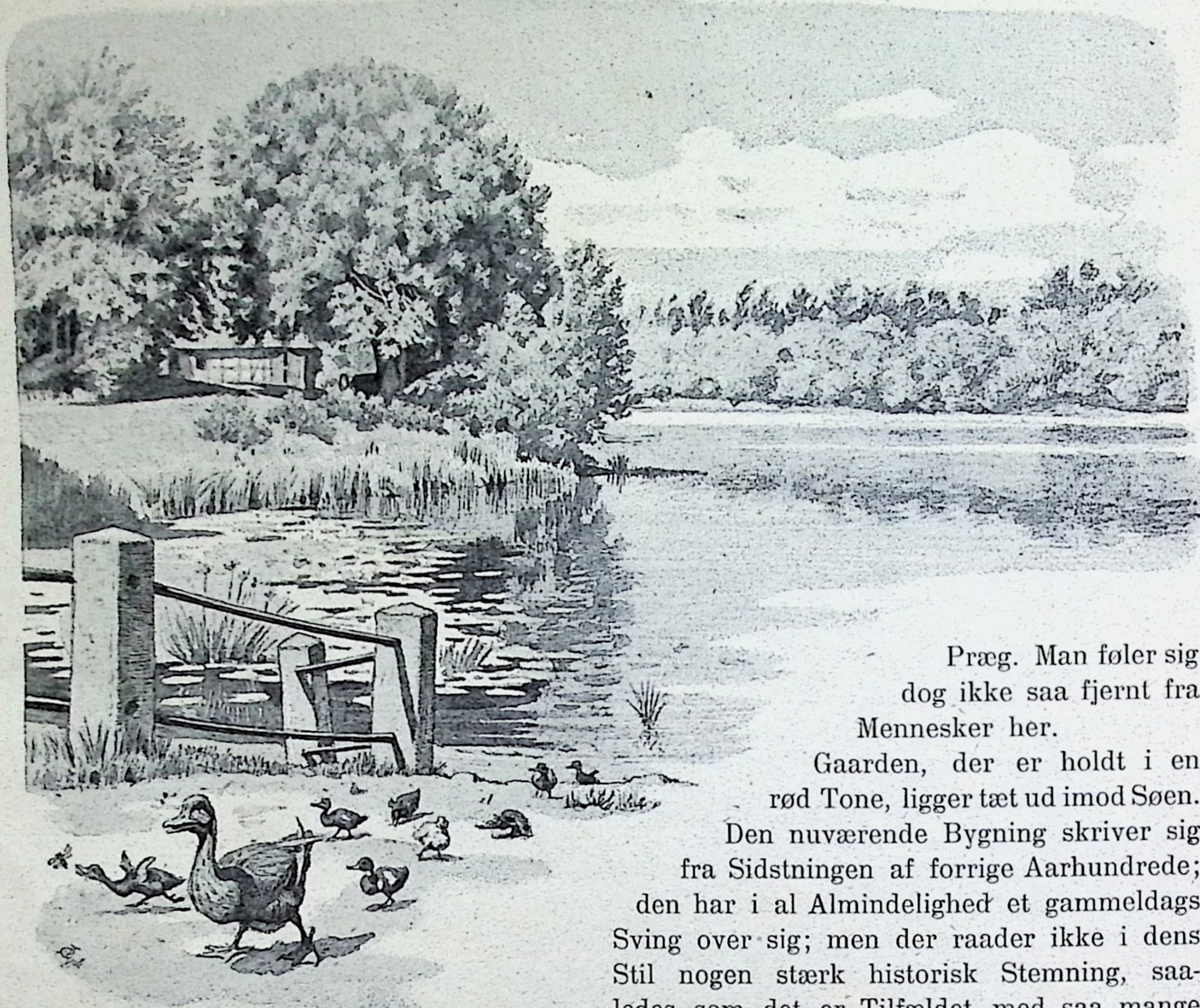
Med Tegninger af R. Christiansen. Finale af H. Westergaard.

Hesbjerg og Langesø hedder to fynske Herregaarde, der ligge vestlig for Odense, den ene en Smule til syd, den anden nordligere, men begge i en passende Afstand til at afgive Udflugtspunkter for Odensere, der ere blevne kjede af det evige Fruens-Bøge, og som have en Vogn til Raadighed eller — hvad der fuldkomment erstatter en saadan — et Par gode Ben.

Hesbjerg er det mest besøgte — en naturlig Følge af, at det ligger Jernbanen nærmest. Man stiger ud ved en lille Landstation, hvis Miniaturformat af en Ventesal visselig ikke er beregnet paa »større Selskaber«, og, naar Toget er kjørt videre, vandrer man over Skinnerne, og naaer gjennem den lange, kjønne Allé, der fører midt gjennem Vosemosegaarden, hurtig til Skoven.

Det er ikke af de Skove, hvor gullokkede Pigebørn holde af at vandre rundt og synge: »Her er dog en deilig Skov, her er slet ingen Røvere.« Sangen vilde ganske simpelt blive stikkende dem i Halsen. Snarere er det et af de Steder, hvor den store Knegt Robert holder til, han der spiser uskyldige Børn, der ere saa letsindige at løbe lige i Armene paa ham. Mørk og steil ligger Skoven der som et Røversagn, intet Steds et Overblik, intet Steds en menneskelig Vaaning. Gaaer man vild — og man gaaer utvivlsomt vild — er der ikke et Menneske, man kan spørge. Man føler sig forvisset om, at der har været Røvere her i gamle Dage, og man er ikke ganske vis paa, om der ikke skulde være en og anden endnu. Granerne slutte sig tæt sammen, som vilde de skjule over en Hemmelighed, paa den anden Side ligger det overgroede Vand dybt nede og »blinker saligt op i det lysegrønne Hvælv«. Især er her uhyggeligt, naar det begynder at skumre og Skyggerne uddybes inde mellem Træernes Stammer.

Dog er der ogsaa venlige Partier hist og her f. Ex. ovre ved det lille Skovfogedhus med den venlige Have foran og Udsigt over et grønt Engdrag. Det er ret et Sted, der synes skabt til at gjenkalde En wintherske Stemninger og Strofer, og naar man har bænket sig under de store, lyse Valnøddetræer i Haven og venter paa sit Øl, saa føler man sig forvisset om, at det vil blive bragt af en »fager Nordlandsmø«, og lider et Øiebliks Skuffelse, naar den opvartende Valkyrie viser sig at have et Par bredsnudede Træsko paa, der ikke uden Vanske-

Ved Langesø.

Præg. Man føler sig dog ikke saa fjernt fra Mennesker her.

Gaarden, der er holdt i en rød Tone, ligger tæt ud imod Søen. Den nuværende Bygning skriver sig fra Sidstningen af forrige Aarhundrede; den har i al Almindelighed et gammeldags Sving over sig; men der raader ikke i dens Stil nogen stærk historisk Stemning, saaledes som det er Tilfældet med saa mange andre fynske Herresæder. Foran den to Etages Hovedbygning, hvis høie Tag er tækket med mørkt glaserede Sten, staa pyramideformede Takstræer i Baller. Den har intet Taarn, men en karnapagtig Udbygning paa Midten. Den hvidmalede, dobbelte Indgangsdør bestaaer af en Mængde smaa Ruder — lidt à la Dukkeskab. En lang, smuk Lindeallé danner Indkjørslen og til venstre for denne ligger den pyntelige Have med Drivhuse og Frugttræer.

lighed lade sig presse ind i »Træsnittenes« fintskaarne Ramme.

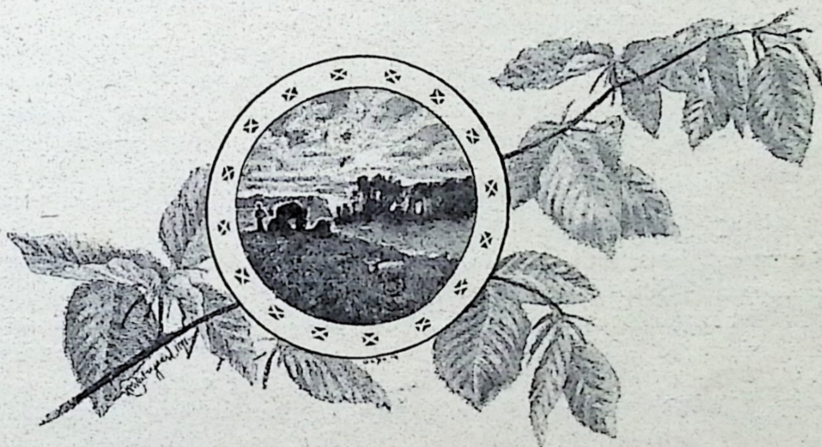
Hesbjerggaarden selv ligger gjemt i en fjern Udkant af Skoven. Den eies af Enkefru Milo (Boghandler Milos Enke), og bestaaer af en nyopført, ganske pyntelig Hovedbygning og en lavere liggende Avlsgaard med tilhørende Forpagterbolig. Paa en af de høie Banker i Skoven er der reist et Udsigtstaarn, det saakaldte miloske Taarn, hvorfra man har en vid Udsigt over Landsbyer og Skove.

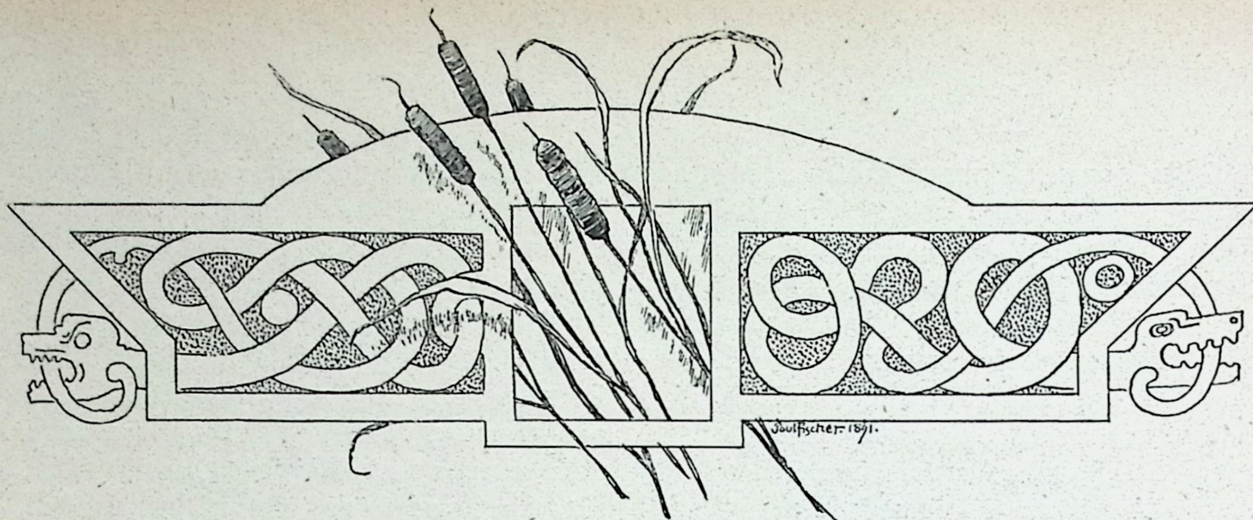
Minder Hesbjerg-Egnen om et gammelt Sagn, saa er Langesø eller Langensø derimod en venlig fynsk Idyl. Ikke at Terrænet er jevnere. Langtfra. Det bugter sig i Bakke Dal ligesaa fuldt som Egnen ved Hesbjerg, og Bakkerne ere store og Dalene dybe og lune. Men den lange Sø, der har givet Gaarden Navn, meddeler Omgivelserne et vist lyst og aabent

For Resten er Langensø et gammelt Navn i dansk Historie. Den var allerede til i Dronning Margrethes Tid, men den Gang i al Beskedenhed som en Bondegaard. Den har vandret gjennem mange Hænder og tilhørt ikke faa forskjellige Slægter. Under Christian den Tredie var den avanceret saa vidt, at Rigens Kansler tog Ophold der og opbyggede den til en Herregaard. I Begyndelsen af forrige Aarhundrede oprettedes den til et Stamhus,

og i Slutningen af samme forfremmedes den sammen med Holsteinshus til et Baroni i Familien Holstens Besiddelse. For Øieblikket eies den af Baron Berner-Schilden.

Har man kastet et Kig paa Gaarden, maa man ikke glemme den smukke Tour rundt om Søen. Travle, smaa Fodstier føre En paa Vei, de vimse ud og ind, op og ned, snart smutte de helt ned til Søen, snart føre de En ad en lang Række Trappetrin op til en magelig »Naturbænk«, hvor man kan puste ud efter Anstrengelsen og nyde Udsigten over den lille Sø med dens Skovramme og de hvide Svaner glidende stille over det neppe krusede Vand, der altid holder Speilet beredt for deres fornemme Skjønhed. Og langs med Veien sno sig lange, maleriske Brombærranker, der byde En deres modne, blaasorte Bær. Det hele er saa pynteligt, saa vel pleiet; der er noget her, der minder En om Omgivelserne ved Frederiksdal og Bagsværdsø, om der end er mere Romantik i de sjællandske Navne. Har man naaet Enden af Søen (den er en hel Fjerdingvei lang), saa ligger dér et lille Skovkapel med malede Glasruder og et lille Spir, der titter ud over Søen, der herfra præsenterer sig i sin største Længde. Kapellet, der er opført af Herskabet paa Langesø, rummer i sin Kjælder dettes Familiebegravelse — gjennem Vinduerne kan man kigge ned til de to store Egetræskister, som staa i Halvmørket dernede. Men naar man et Øieblik har dvælet ved Forkrænkeligheden, skal man lægge sig paa den fløielsbløde Græsskrænt ned til Søen og betragte Efteraarets Farver i Løvet, der netop har begyndt at sprænge deres Purpurhylster og drage forbi i broget Pragt, et Optog mere prægtigt end Fanemylderet ved nogen gammelflandernsk Fest.

ERLACHHOF.

Roman af Ossip Schubin.

(7. Fortsættelse og Slutning.)

En ung Russer, en god Bekjendt af Lipinskys, beder Natalie om en Vals. Natalie svæver ved hans Arm ind i den tilstødende Dansesal. Stella bliver siddende alene hos Madame Lipinsky, som just vil til at fortælle noget meget Interessant om Keiser Nikolaus, da Rohritz pludselig opdager Stella. Med en smilende Frase overgiver han den hvide Fjervifte til en af de andre Herrer og iler hen til Stella, hilser naturligvis først paa den ældre Dame, derefter paa hende. Dersom han har glædet sig til hendes gamle, barnlig fortrolige Smil, saa bliver han skuffet. Hun svarer ham mat, stivt, takker ham uden Varme for hans Blomster. Hvor hun er bleg, hvad mon der er iveien? Skulde hun have grædt Øinene ud, fordi hun idag maa danse Cotillonen med ham istedetfor med Zino Capito?

»Det er dog høist beklageligt, at stakkels Capito just idag skulde forstuve Foden!« bemærker han.

»Ja, og at De derved bliver nødsaget til at danse Cotillonen med mig,« svarer Stella, der for første Gang i den Tid han har kjendt hende røber en næsten latterlig Pirrelighed. »Jeg skal naturligvis gjerne fritage Dem for dette Hoveriarbeide.«

»De vil saaledes berøve mig en Fornøielse, hvortil jeg havde glædet mig saa meget,« svarer han alvorlig.

»De havde glædet Dem dertil — nei, virkelig?« spørger Stella og seer med store Øine paa ham. »Virkelig?« Og dermed kaster hun hovedrystende et kritisk Blik ned ad sin næsten fattige hvide Kjole, paa hele sit Toilette, ved hvilket intet andet er ulasteligt moderne end de lange Handsker, som naaer helt op til Skuldrene.

Mærkværdigt nok ere disse Handsker det eneste i hendes Paaklædning, som ærgrer Edgar Rohritz.

»Hvor meget Smukt er ikke skjult under det svenske Skind!« siger han til sig selv. En Plads ved Siden af Stella, som hidtil har været optaget af en Englænderinde med meget spidse, røde Albuer, bliver ledig. Edgar bemægtiger sig den.

»Ja, jeg havde glædet mig dertil,« siger han, »uagtet jeg ikke danser og De som Følge deraf maa passiare Cotillonen med mig.«

En Pause — hun seer ned — han uvilkaarlig ligeledes. Hans Øine fæste sig paa hendes lille Fod, som kommer tilsyne under Sømmen af hendes Balkjole. Han kommer i Tanker om, hvorledes han dengang paa Engen under den store Eg laa paa Knæ for hende og holdt den lille Fod i sine Hænder. Hvor det dog var er allerkjæreste, blød og varm Fod! Pludselig opdager hun, at hans Blik er rettet derpaa, hurtigt tager hun den til sig og trækker med en halv trodsig, halv ængstelig Bevægelse sin Kjole endnu længere ned over sine Knæ. Han smiler naturligvis ikke, men han havde Lyst til det. Og denne unge Pige har han engang villet lægge til Last, at hendes Ansigtstræk tilfældig minder om en Kvinde, som efter alle Oplysninger, han senere har indhentet om hende, var mere til at beklage end slet. Det var afskyeligt, grusomt, og mere end det, det var dumt!

Idet han bøier sig ned til hende og taler mere dæmpet end før, siger han alvorlig:

»Og jeg haaber, at De under Cotillonen vil betro mig, som en gammel Ven, hvorfor De idag seer saa sørgmodig ud?«

Enhver anden ung Pige vilde forstaa, at disse Ord for en Mand med Edgars store Tilbageholdenhed skulle bane Veien for en Kjærligheds-erklæring.

Stella forstaaer Intet.

»Hvorfor jeg er saa bedrøvet?« svarer hun. »Fordi . . .«

Men i samme Øieblik kommer Natalie med en blond ung Herre.

»Grev Kasin ønsker at blive presenteret for Dig, Stella,« siger hun.

Den unge Mand bukker og beder om en Tour — Stella bortfjerner sig ved hans Arm, ikke fordi hun føler sig særlig oplagt til at valse, men blot, fordi det vilde være en altfor stor Skam for en ung Pige at »sidde over« under hele Ballet.

»Hvem er den unge Dame,« spørger en Englænder, som kjender Edgar, idet han seer efter hende.

»En Østerrigerinde, Baronesse Stella Meineck.«

»Besynderligt, hvor hun ligner det berømte Billede af Greuze i Louvre — *la cruche cassée!* Hun er nydelig.«

Ordene bleve udtalte uden at der mentes noget Ondt dermed, men Edgar føler alligevel den største Lyst til at kvæle Mr. Harris.

Men hvorfor kommer han pludselig i Tanker om den unge Pige, som iaften i Skumringen ilede alene over Gaden og forsvandt i samme Hus, hvor Zino boer? Hvor hun dog lignede Stella!

*

Der er gaaet en Time. Stella har snoet sig igjennem to Kvadriller, har valset og polkeret med yderst overbærende Kavalerer, saa godt det gik, det vil sige samvittighedsfuldt og daarligt, saaledes som hun for en otte, ni Aar siden lærte det af en Danselærer, har med sin bedste Villie ikke kunne afvinde denne hæseblæsende Springen om og Feien henad Gulvet nogen Interesse. Nu, da de Andre først begynde at nyde Ballets Glæder, er hun allerede træt — saa træt. Da hun dansede med sin sidste Kavaler, en godmodig, gentlemanlike ung østerrigsk Diplomat, blev hun, uvant med den megen Snurren rundt, saa svimmel, at hun maatte bryde af midt i Dansen og bede ham om at føre hende tilbage til Madame Lipinsky. Men Madame Lipinsky har forladt sin Plads. En Herre paastaaer at have seet hende i Vinterhaven, og de begive sig derhen.

Madame Lipinsky er heller ikke til at opdage her, men Stella føler sig i hvert Fald bedre tilmode. Træernes og Planternes Grønt og det dæmpede Lys virker beroligende paa hendes Nerver. Luften er i Forhold til den inde i Balsalen kølig, det lidt ru Mosaikgulv danner en behagelig Afvexling efter det isglatte Danseparket. Træt lader Stella sid glide ned i en indbydende lav Windsorchair.

»Kjeder man sig altid saa forfærdeligt paa alle Baller?« spørger hun med sædvanlig genial Oprigtighed sin unge Kavaler.

Han bukker.

»Det var ikke min Agt at være uhøflig,« tilføier hun hastigt; »men De maa dog selv indrømme, at det er langt behageligere at sidde her og passiare i al Gemytlighed end at dreie sig rundt derinde —« hun peger med Viften henimod Balsalen.

Formildet tager Attachéen Plads paa en lille Filigranstol ved Siden af hende og forbereder sig paa en sentimental Orangeriflirtation. Til hans store Forbauselse synes Stella at være ligesaa lidt begeistret for at kokettere som for at danse.

»Et henrivende Sted!« begynder han. »Orangeblomsternes Duft minder mig om Nizzas Orangehaver. De har da været i Nizza, Baronesse?«

»Jeg har været overalt, ligefra Madrid til Konstantinopel,« sukker Stella, »og jeg vilde ønske, at jeg var hjemme. Hvor mit Hoved gjør ondt!« Hun lader Haanden glide hen over sin Pande.

»Skal jeg hente et Glas Is eller Limonade?« spørger Østerrigeren godmodig.

»Jeg vilde være Dem meget taknemmelig,« svarer Stella.

Hm, det lader just ikke til, at hun er meget ivrig efter en *tête à tête* med mig,« siger han med et Skuldertræk og gaaer.

Nu er han borte; hun sidder alene ved de duftende Blomster og storbladede, grønne Planter. Dæmpet, men tydelig trænger Lyden af hoppende og slæbende Fødder over til hende, snart indsmigrende sørgmodigt, snart overgiven lystigt klinge Straussiske Valsmelodier over til hende. En Stund sidder hun helt træt med halvtlukkede Øine og tænker kun: »Blot Attachéen vilde blive rigtig længe borte!« Blødt og venligt blander den drømmeriske Rislen af et Miniaturspringvand sig i Musiken. Hvorfor minder dette hende pludselig om Saves melankolske Brusen, om den lille Baad ved Bredden af det sorte Vand, om . . . Pludselig hører hun Stemmer lige i Nærheden, og da hun løfter Hovedet, seer hun i et høit, bredt Speil, der hænger ligeoverfor hende, omgivet af en gammel Brokadesportières guldindvirkede Draperier, et eiendommelig fængslende Billede — Fyrstinde Oblonska og Edgar. De befinde sig i et lille Boudoir, som kun ved en aaben Dør er adskilt fra Vinterhaven. Uden at røre sig iagttager Stella de To i det store, forræderiske Speil. Edgar i en lav Fauteuil, med Albuen støttet til Knæet, Hovedet til Haanden og ligeoverfor ham Fyrstinden. Hvor hun er vidunderlig smuk — smuk, skjøndt hun just tørrer Taarerne af sine Kinder.

»Jeg bliver altid saa styg, naar jeg græder,« tænker Stella, ikke uden Bitterhed.

Fyrstindens Vifte og Handsker ligge ved Siden af hende, hendes Arme ere blottede. Med et Udtryk af det yppigste Tungsind — et Udtryk, der ikke alene giver sig tilkjende i hendes Ansigt og i hendes Armes slappe Holdning, men ligefrem synes at have meddelt sig til enhver Fold i hendes Kjole, sidder hun ligeoverfor Vennen, lænet tilbage i den lille Sofas kunstnerisk nuancerede blegrøde og graa Polstring.

»Besynderligt, at vi endelig — endelig have fundet hinanden igjen!« hvisker hun. Stella kan ikke opfange hans Svar, men hun hører tydeligt Fyrstinden sige: »Husker De endnu Valsen? Hvor tidt har den ikke listet sig hen til os gjennem Rosenduften i de lange Sommereftermiddage i Baden? Hvor det er længe siden! . . .«

En sort Taage stiger op fra Gulvet foran Stella. Hun vil ikke høre noget, holder sig for begge Øren, springer op, og skjælvende fra Top til Taa iler hun bort — et eller andet Sted hen — ligemeget hvorhen, kun bort herfra, langt — langt bort.

*

Allerede i et Par Minutter i den anden Ende af Orangeriet beskjæftiget med at gjenvinde sin Fatning og kvæle sine Taarer, hører Stella pludselig lette Skridt og Klirren af Glas bagved sig.

»Ah Binsky — han har altsaa fundet mig!« tænker Stella i den mest uretfærdige Ærgrelse over den godmodige, lille Attaché.

»Jeg troer virkelig, Baronesse, at De leger Skjul med mig!« udbryder den unge Diplomat bagved hende i en mildt bebreidende Tone.

Hun er nødsaget til at vende sig om. Der, ved Siden af Attachéen staaer med sin Arts majestætiske Alvor en Lakai og presenterer Stella en Bakke, fra hviken hun tørstig tager et lille Glas Limonade.

Efterat Tjeneren har trukket sig tilbage med sin Bakke, fortæller Grev Binsky leende:

»Jeg har ledt efter Dem . . . som efter en Solitaire, Baronesse, i enhver Krog af Vinterhaven. Men det maa jeg tilstaa, jeg har gjort interessante Opdagelser underveis; vil De se« — han viser hende en itubrudt Vifte af hvide Strudsfjer indfattede i gul Skildpadde — »jeg fandt Invaliden i det kjønne, lille Boudoir ved Siden af den Plads, hvor jeg forlod Dem. Hm, har De nogensinde seet noget i sin Taushed saa veltalende, som denne sønderbrudte Vifte — den tragiske Kulmination af en yderst dramatisk Scene! Jeg gad nok vide, hvem den Dame er, der har havt den desperate Energi til at behandle dette Pragtstykke saaledes!«

»Maaske bærer Viften et Navnetræk,« formoder Stella, og hendes blege lille Ansigt bliver paa engang mærkelig oplivet. »Se engang efter.«

»Rigtigt, det faldt mig ikke ind,« siger Attachéen og undersøger Viften; »*O. S.* under en lukket Krone.«

»Sophie Oblonska,« siger Stella.

»Ja naturligvis — Oblonska!« Attachéens Munterhed stiger pludselig i en overvættes Grad. »Oblonska, det er hende, som i sin Tid havde den Historie med Rohritz. Hun forekom mig idag meget opsat paa at ville gjøre sig gode Venner med ham igjen, men« — med et ondskabsfuldt Blik paa Viften — »Rohritz lod ikke til at have videre Lyst dertil . . . Hm, hun maa have været i daarligt Humeur, den gode Fyrstinde!« Attachéen leer dæmpet i Skjægget — pludselig antager han en sat, alvorlig Mine, husker paa, at han har en ung Pige for sig og at det som Følge heraf paahviler ham ikke at omtale saadanne kildne Sager og holde sin Munterhed hos sig selv. Hans Øine søge Stellas Ansigt . . . Han kan være rolig, hun seer ikke i mindste Maade forfærdet ud, hendes hvide Tænder skinne frem mellem hendes røde Læber, de lystigste Smilehuller spille om hendes Mundviger og hendes Øine tindre som to meget kaade, sorte Stjerner.

Hun kan slet ikke forstaa, at hun endnu for fem Minutter siden har kunnet ønske den stakkels Attaché ved Nordpolen. Hun finder ham nu ganske ualmindelig amusant og elskværdig. Hvor hun dog pludselig befinder sig vel . . . saa vel! Skulde da Tabet af hendes kjære lille Armbaand dennegang virkelig ikke have havt nogen Betydning? Men hvor meget hun end søger at værge sig derimod, saa farer dog en kold Angstfølelse paany op i hendes Hjerte ved Tanken paa den tabte Amulet.

»Blot Ballet var endt!« tænker hun.

XL.

Hvilepausen førend Cotillonen er begyndt, Balsalen er næsten tom. Kun et Par Herrer indtage de Pladser, som de ønske at reservere for sig og deres Damer, og et Par Lakaier rydde Laser af Tyll og Tarlatan, kunstige og ægte Blomster, en sønderreven, bortkastet Herrehandske og lignende Trofæer bort fra denne Fornøielsens Slagmark. Edgar siger til sig selv, at nu er endelig ogsaa hans Time kommen — den Time, da han vil kunne holde sig skadesløs for den hidtil heltemodig udholdte Kjedsomhed. Imidlertid gaaer han hen til Buffeten, i den Agt at forfriske sig med et Glas isafkjølet Champagne og i det Haab endelig at gjenfinde Stella.

Spisesalen befinder sig i Etagen nedenunder Balsalen. Husets to Etager ere forbundne ved en med exotiske Planter smykket, overordentlig malerisk Trappe, som udmunder i en med gammelflandernske Tapeter behængt Vestibule.

Buffeten er aldeles glimrende, og Gjæsterne, især de mere fornemme iblandt dem, som beleire den, opføre sig temmelig uopdragent. Paa flere af dem kan Edgar mærke, at Mr. Fanes udmærkede Cliquot allerede er stegen dem betydeligt til Hovedet.

Forgjæves seer han sig om efter Stella. I et Hjørne opdager han Oblonska med onde Øine og et sødt Smil midt i en Kreds af lidenskabelig smægtende Tilbedere — lidt længere henne Stase i Lyseblaat, med Rosenknopper og Brillantnaale i Haaret, aabenbart lykkelig, fordi en amerikansk Diplomat holder hendes Handsker, en russisk Fyrste hendes Vifte — han seer Therese gjemme Bonbons

til Børnene — Stella søger han forgjæves. Han finder Champagnen slet, hvorved han gjør den Uret, og opsøger ærgerlig Rygeværelset forat ryge en Cigar. Den Første, han faaer Øie paa i det store, med tykke Røgskyer som med en graablaa Taage opfyldte Værelse, er Monsieur de Hauterive. Hans Ansigt er meget rødt, og han fortæller aabenbart noget, der maa forekomme ham morsomt, da han leer høit mellem hver Sætning. Herrerne, der staa omkring ham, synes ikke at more sig over hans Historier i samme Grad, som han selv. Stygge Ord naae Edgars Øren.

»*La cruche cassée — Stella Meineck — une Autrichienne — le ton des jeunes Viennoises — maitresse du prince Capito! — Je tiens cela de la prinsesse Oblonska!*«

»Vil De være saa venlig at gjentage det, De nylig fortalte disse Herrer?« siger Rohritz, der har ondt ved at beherske sig.

Franskmanden farer sammen, forstummer overrasket, saa fremstammer han med tykt Mæle: »Jeg veed virkelig ikke, hvorledes De, Monsieur, kommer til at blande Dem ind i en Samtale, som ho, ha, ha, — slet ikke vedrører Dem, ha, ha, ha! Med hvem har jeg den Fornøielse?«

Edgar giver ham sit Kort. De andre Herrer ville trække sig tilbage, men Edgar siger:

»Det, som jeg har at afgjøre med Monsieur de Hauterive, kan Enhver høre — jo flere Vidner, der høre det, desto bedre — det dreier sig om at drage ham til Ansvar for en ligesaa afskyelig som absurd Bagvaskelse, som han har tilladt sig overfor en ung Dame, der staaer min Familie meget nær. De sagde . . .?«

»Jeg sagde, hvad Enhver veed — hvad Damer af det bedste Selskab vil kunne bekræfte, hvad Fyrstinde Oblonska allerede længe har vidst og som jeg idag har faaet Beviser paa.«

»Tør jeg spørge om disse Beviser?« siger Edgar og seer foragteligt paa ham.

Med et hæsligt Smil paa sine tykt opsvulmede, røde Læber tager Monsieur de Hauterive en lille Guldlænke op af sin Vestelomme — en lille Guldlænke, ved hvilken der hænger en i Bjergkrystal indfattet Firkløver.

Med en kort, heftig Bevægelse griber Edgar efter den og seer Stjernen, der er indgraveret i Bjergkrystallet.

»De kjender Armbaandet?« spørger de Hauterive.

»Ja!« siger Edgar.

»Jeg fandt det idag paa Gangen udenfor Fyrst Capitos Leilighed. Da jeg ringede paa hos Fyrsten, sagde hans Kammertjener, at Fyrsten var ikke hjemme. Eftersom jeg vidste, at han i to Dage har ligget med en forstuvet Fod paa sin Chaiselongue, saa troer jeg deraf temmelig nøie at kunne slutte, at Fyrsten havde sine Grunde til ikke at modtage Nogen. Hvad slutter De deraf?«

»Jeg slutter deraf, at Mademoiselle de Meineck ved et Besøg, hun aflagde hos en Veninde, der, som jeg veed, boer i samme Hus som Fyrsten, tabte sit Armbaand, og at Fyrst Capito ikke havde Lyst til at modtage Monsieur de Hauterive!«

»Denne Opfattelse røber mere god Villie end Skarpsindighed!« udbryder Monsieur de Hauterive. »Vil De ikke være saa god at sige mig Navnet paa den Veninde, som boer i Nummer X?« tilføier han med lurende Ondskab.

Edgar tier.

»Der seer De!« udbryder de Hauterive. »Og saa vil De forhindre mig i at røbe, hvad enhver Anden med et uhildet Blik maa gjætte, at . . .« Men inden han har udtalt Ordene, brænder Edgars Haand paa hans Kind.

Et Øieblik efter har Edgar forladt Rygeværelset og er gaaet ud i Vestibulen for at være alene og trække frisk Luft.

Der imellem de gammelflandernske Tapeter, de australske Bregner og italienske Magnolier, mellem de tænderskærende Broncenegere, som holde Lamper af matslebet Glas i Form af Blomsterbægere, staaer han med den lille Guldlænke i Haanden. Han er tilmode, som om han havde faaet et Kølleslag i Hovedet. Blaa og røde Flammer danse for hans Øine. En ubeskrivelig Angst sammensnører hans Strube. Han kunde godt skrige høit, slaa Hovedet imod Væggen i sin store Kval. Han kan ikke tro det — og alligevel . . . De Elskendes Mistro sniger sig gjennem hans Aarer. Han har ondt ved at trække Veiret. At hans Forsvar for Stella ligeoverfor Hauterive var svagt, Opfindelsen af en i Nummer X boende Veninde keitet, veed han meget godt, han veed, at Alt taler imod hende.

Har han for anden Gang i sit Liv taget saaledes feil? Hvem skal han tro paa, naar disse Barneøine have løiet for ham? Og pludselig, midt i hans Gru, hans Forfærdelse, gribes han af en uendelig Medlidenhed.

»Stakkels Barn, stakkels Barn!« siger han til sig selv. »Tumlet om i Verden uden Støtte, faderløs og saa godt som moderløs!« Vil han dømme hende . . . Nei, han vil forsvare hende, dølge hendes Brøde, beskytte hende mod hele Verden. Men en barsk Stemme i hans Indre raaber: »Hvad er der at beskytte — vil Du, tør Du tilbyde hende det Eneste, som kunde frelse hende fra Verden — din Haand . . .« Han farer sammen — hans Kval bliver mere og mere forfærdelig. Nei, det kan han ikke, og alligevel . . . hvor rasende han elsker hende! Hvorfor har han ikke dengang taget hende i sine Arme, dengang, da hun laa for hans Fødder, og kysset sig mæt paa hendes blege, yndige lille Ansigt — det drager ham med vild, lidenskabelig Higen hen til hende. Ja, han vil hen til hende — insultere hende, slaa hende, mishandle hende og saa dog — tage hende i sine Arme og dræbe hende!

»Hvorfor staaer Du her ligesom Othello med Desdemonas Lommetørklæde?« hører han pludselig sin Broders Stemme lige ved Siden af sig.

Han farer sammen, lukker Haanden over Armbaandet, søger at paatage sig en ligegyldig Mine.

»Hvor er Stella?« spørger Therese, som kommer brusende ned ad Trappen tilligemed sin Gemal.

»Hvorledes skulde jeg vide det?« svarer Edgar.

»Men Nogen maa dog vide det, Nogen maa dog finde hende!« udbryder hun yderst ærgerlig. »Lipinskys ere tagne hjem, have overgivet hende i min Varetægt, nu maa jeg vente, indtil jeg finder hende, forat jeg selv kan komme herfra. Aa, Du vil danse Cotillonen med hende? Det bliver der ikke noget af . . . jeg beder Dig, opsøg hende, og saasnart Du har fundet hende, kjøre vi hjem, men øieblikkeligt. Gulvet brænder under mine Fødder.« Og idet hun pludselig, i overspændte Nervers høieste Affekt, henvender sig til sin Mand, vedbliver Therese: »Jeg forstaaer ikke, Edmund, at Du kunde lade mig tage med paa dette Bal!«

»Det er dog et stærkt Stykke!« udbryder Legationsraaden. »Havde jeg maaske Spor af Lyst til at tage med paa Ballet? Har jeg ikke i fjorten Dage søgt at overtale Dig til at blive derfra? Men alle mine Indvendinger besvarede Du med et og samme triumferende Omkvæd: »Marie de Stéle tager ogsaa med! Da Du har en saa afgjort Aversion mod at gjøre Dig selv Bebreidelser, saa lad Hertuginde de Stéle bære Skylden og ikke jeg.«

»Marie de Stéle kunde ikke vide, at en russisk Diplomat vilde tage en Demimonde-Dame med paa Ballet og udgive hende for sin Kone.«

»Jeg ikke heller,« svarer Legationsraaden.

»En Mand bør ane saadanne Ting,« vedbliver Therese ivrig; »men Du veed aldrig noget, naar ikke hundrede Andre veed det i Forveien, Du har absolut ingen Flair; skjøndt Du nu i femten Aar har været borte fra dit Fødeland, er Du vedbleven at være den naive Østerriger.«

»Det er jeg stolt af!« udbryder Legationsraaden heftig.

»Ja, for mig kan Du være stolt af, hvad Du vil,« siger Therese ærgerlig, idet hun lader sig glide ned i en med guldpresset Læder betrukken Lænestol. »Men skaf mig nu for Guds Skyld fat i den lille Meineck, forat jeg endelig kan komme afsted.«

Edgar er allerede gaaet forat lede efter hende. Han passerer gjennem den lange Række Sale, som for Størstedelen ere tomme, fordi mange af de Tilstedeværende endnu beskjæftige sig med i betydeligt Omfang at indtage Forfriskninger.

»De To veed endnu ingenting,« tænker han bittert ved sig selv, og pludselig med høit bankende Hjerte spørger han sig selv: »Hvis hun var uskyldig, hvis hun kunde retfærdiggjøre sig!«

Forgjæves speider han til alle Sider — endelig kommer han ind i Orangeriet. En dæmpet, hulkende, klagende Lyd, som af et døende Dyr, der er krøbet ind i sin Hule, naaer hans Øre, Han skynder sig videre. Der, i det samme Boudoir, i hvilket han nylig var sammen med Fyrstinde Oblonska, sidder Stella sammenkrøben i det ene Hjørne af en Divan, med Hænderne for Ansigtet, rystende over hele Legemet af krampagtig Graad.

»Baronesse Stella,« siger han, idet han træder hen til hende — hun hører det ikke. »Stella,« siger han noget høiere og lægger sin Haand paa hendes Arm. Hun farer sammen og lader Hænderne falde ned i Skjødet, stirrer paa ham med et forfærdelig trøstesløst, fortvivlet Blik — et Blik, der faaer ham til at frygte for hendes Forstand. Han glemmer Alt — sin Mistanke, sin Kval, nærer kun en dyb Bekymring for hende. »Hvad er der i Veien, hvad er det, der piner Dem?« spørger han.

»Jeg kan ikke sige det,« svarer hun med hæs, næsten udslukt Stemme, idet hun støder Ordene meget hurtigt frem; »det er noget Forfærdeligt, Skjændigt . . . det var inde i Spisesalen . . . jeg sad lidt afsides alene, da hørte jeg to Herrer tale . . . jeg hørte mit Navn og saa . . . og saa . . . jeg vilde ikke tro det, jeg tænkte, jeg havde hørt feil . . . saa kom Herrerne forbi mig, og en af dem saae paa mig og lo . . . og saa . . . saae jeg en lille Englænderinde, som jeg var truffet sammen med i Hotel Britannia i Venedig — hun og hendes Moder — Datteren kom hen og hilste venlig paa mig — men Moderen — . . . holdt sig tilbage . . . jeg saae det godt, og hun vendte sig bort . . . Og saa kom Stase . . .« Hendes Øine møde hans. »Aa, De har allerede hørt det!« Hun udstøder en kort, hæs Stønnen, holder sig med begge Hænder for Tindingerne. Blodet er steget op i hendes Kinder — hun er halv død af Skam, af Rædsel. »Ogsaa De!« gjentager hun. »Jeg vidste, at der vilde tilstøde mig noget idag paa Ballet, ligestrax da jeg opdagede, at jeg for anden Gang havde tabt mit Armbaand, men dette . . . dette . . . havde jeg ikke ventet! Aa, Papa, Papa, jeg vil kun haabe, at Du ikke har hørt det — været Vidne dertil, — Du vilde ikke længer have Ro i Graven!« Og hun skjuler atter sit Ansigt i Hænderne og hulker.

Der paafølger en kort Taushed.

»Hun er uskyldig, hun maa være uskyldig,« jubler en Stemme i hans Hjerte, han gribes af en forfærdelig Anger over blot et Øieblik at have tvivlet paa hende. Han kunde godt falde paa Knæ for hende og kysse Fligen af hendes Kjole.

»Berolige Dem, Deres Armbaand er fundet,« hviskede han sagte. »Der har De det.«

Hun griber efter det.

»Hvor fandt De det?« spørger hun med et straalende Blik.

»Jeg har overhovedet ikke fundet det — Monsieur de Hauterive fandt det, og tilmed paa den første Trappeafsats i Huset Nr. X, Rue d'Anjou,« siger han med presset Stemme.

»Aa, jeg tænkte det nok — jeg maatte jo have tabt det idag, da jeg besøgte stakkels Tante Corrèze og de mange Pakker gled fra mig paa Trappen!« Hun siger det uden den ringeste Forlegenhed. Hun veed ikke engang, at Zino boer i Rue d'Anjou.

»Deres Tante Corrèze?« udbryder Rohritz.

»De har ikke hørt tale om min Tante Corrèze?« fremstammer hun noget forlegen.

»Jo, jeg har!«

»Hun var meget ulykkelig i sit første Ægteskab,« mumler Stella og rødmer mere og mere, »meget ulykkelig og . . . og . . . ikke saaledes som man bør være — men i fire Aar har hun været gift med Corrèze — med Corrèze, der behandler hende slet og for Øieblikket giver Concerter i Amerika. Hun gjenkjendte mig paa Gaden efter et Fotografi af mig, som Papa havde sendt hende fra Venedig. Hun var saa venlig imod mig og tillige saa bedrøvet og undseelig, og hun havde sin lille Datter ved Haanden, et vidunderlig smukt Barn, hendes udtrykte Billede kun at Barnets Haar var sort . . . Papa havde engang bedt mig om at være god imod hende, hvis jeg nogensinde skulde træffe sammen med hende, for hans Skyld . . . Hvad skulde jeg gjøre? Opfordre hende til at besøge os, turde jeg ikke, da Mama ikke vil høre tale om hende og i mange Aar har brændt hendes Breve uden at aabne dem . . . En eller to Gange traf jeg sammen med hende i Louvre, saa . . . blev hun syg — kunde ikke gaa ud . . . vilde gjerne tale med mig. Jeg besøgte hende uden at sige noget til Mama derom. Det var ikke rigtigt . . . men . . . Papa havde bedt mig om at være god imod hende . . .« Hun seer med sine store uskyldige, sorte Øine hjælpeløs og bønfaldende paa ham.

»Stakkels Barn, Afgjørelsen faldt tung for Deres gode Hjerte!« mumlede han meget blødt.

»Jeg er saa glad over, at jeg kan betro mig til Nogen,« tilstaaer hun; i den barnlige Følelse af Tryghed, som hun altid føler i Nærheden af Rohritz, har hun fuldstændig glemt sin bittre Sorg. Taarerne blinke endnu paa hendes Kinder, men hendes Øine ere tørre, hun prøver paa at befæste Armbaandet om sit Haandled, han knæler ved Siden af hende forat hjælpe hende, pludselig trækker han Armbaandet til sig, beholder det i sin Haand.

»Stella,« hviskede han sagte og meget inderligt, »det lader sig ikke negte, at De omgaaes noget uforsigtigt med Deres Lykke, tillad mig at vogte den for Dem, den vil være mere velforvaret hos mig end hos Dem.«

Hun seer paa ham, fatter ikke . . . føler blot en stor, beklemmende Glæde og veed neppe over hvad.

»Stella, mit Klenodie, min Helligdom, kunde De beslutte Dem til at blive min Hustru, kunde De finde Livet taaleligt ved min Side?«

»Taaleligt . . .« mumler hun med et Smil, som Erindringen præger saa tydeligt i hans Hjerte, at han engang vil tage det med i sin Grav. »Taaleligt . . .« hun strækker de svage, slanke Arme ud imod ham — han vil allerede jublende trykke hende til sit Bryst, men saa farer hun tilbage, blegnende, skjælvende, ude af sig selv. »Og De vil gifte Dem med en ung Pige, som hele Paris imorgen vil pege Fingre ad!« hulker hun.

»Pege Fingre ad min Brud?« udbryder han harmfuld. »Vær ikke bange, Stella, jeg kjender Verden bedre end De; man vil pege Fingre ad de Uslinger, som i deres saarede Forfængelighed have opfundet den oprørende Fabel. Der existerer dog endnu en lille Smule *Esprit de corps* blandt Englene. De oppe i Himlen tillade ikke, at det tilstøder deres jordiske Fæller noget Ondt. Et Kys, Stella, min Stjerne, min Sol, min søde, lille Brud!«

Et Øieblik tøver hun undseelig, saa berører hun let med sin varme, bløde Læber hans Tinding.

»Et paa dine graa Haar,« mumler hun.

Saa høre de Skridt nærme sig. Rohritz farer op, som En, der er grebet paa fersk Gjerning — men det er kun Legationsraaden, som kommer henimod ham.

»Hvor Pokker er Du henne?« udbryder han. »Min Hustru er allerede ude af sig selv af Utaalmodighed!«

»Therese maa undskylde,« svarer Edgar smilende; »naar man endelig i sit Liv finder Lykkens Blomst, saa kan man ikke sige: ‚Jeg har ikke Tid til at plukke Dig, min Svigerinde venter paa mig!‘«

»Ah!« udbryder Legationsraaden med et dybt Buk. »Hm, Therese vil ærgre sig, fordi jeg har havt Ret og ikke hun — men jeg glæder mig af hele mit Hjerte, ikke alene fordi jeg har faaet Ret, men fordi jeg i hele Verden ikke har kunnet ønske Dig noget skjønnere og bedre!«

*

Og nu er Stellas Forlovelse med Edgar allerede otte Dage gammel. Therese har i Begyndelsen ærgret sig over sin Mangel paa Skarpsynethed, men hendes Ærgrelse har allerede forflygtiget sig. Hun gaaer fuldstændigt op i Besørgelsen af det mest glimrende Udstyr, som

man med Penge og god Smag kan tilveiebringe i Paris.

Zino har ogsaa ærgret sig — for det første over, at Stella har havt Ubehageligheder for hans Skyld — for det Andet over, at hans midlertidige Lamhed ikke har tilladt ham øieblikkeligt at duellere med Hauterive. »Det var tragisk, ikke at kunne danse Cotillonen med vor Stjerne, men ikke at kunne slaaes for Stjernen, det er utaaleligt.«

Saaledes har Capito skrevet til Edgar i et langt, humoristisk Gratulationsbrev, hvortil han har føiet følgende Efterskrift: »Det Damebesøg, til Ære for hvilket jeg, som Du nylig bemærkede, havde vendt disse Billeder om imod Væggen — var de to Lipinsky'er, Moder og Datter. Jeg har forlovet mig med Natalie!«

Fyrstinde Oblonska har forladt Paris for at begive sig til Neapel — Fuhrwesen ledsager hende — Monsieur de Hauterive skal være reist bag efter hende. Stase er mod en Godtgjørelse bleven tilbage i Paris, hvor hun anstiller sørgelige Betragtninger over Menneskenes Utaknemmelighed! Hun lægger ikke mere Haanden i Ilden for Oblonska.

Og det nyforlovede Par . . .

Det sidder i den lille Salon med de blaa Meubler og det lyse Tæppe i Hotellet »de tre Negere«. Oberstinden sidder ved sit Skrivebord og skriver med den hende egne voldsomme Energi løs paa Noget, som aldrig bliver færdigt — sammenkrøllede og iturevne Ark ligge paa Gulvet rundt omkring hende.

Fra Gaden høres Raslen af tunge og lette Hjul, Lyden af tunge og lette Skridt. Men midt igjennem Gadetummelen hører man en ensformig drømmerisk Lyd, den af langsomt nedfaldende store Vanddraaber. Det er blevet Tøveir og Sneen driver ned fra Tagene. Af og til holder Oberstinden op med at skrive og lytter . . . I den simple Lyd ligger der noget, som gjør hende urolig, forstyrrer hende — hun veed ikke rigtigt, hvad Vanddraaberne fortælle — hun forstaaer ikke længer deres Sprog.

Henne ved Kaminen sidde Edgar og Stella; han bærer den høire Arm i et Bind. Ved den Fleuretduel, som han to Dage efter Ballet hos Fanes har havt med Cabouat de Hauterive, er han bleven saaret. I Stellas Ømhed for ham blander der sig som Følge deraf tillige taknemmelig Medlidenhed. Der sidde de Haand i Haand, lægge Planer og bygge Luftkasteller — til en lang, smuk Fremtid. Overfor Verden iagttage de endnu det strengeste Ceremoniel — alene med hinanden sige de allerede Du til hinanden!

»Blot et Spørgsmaal endnu, Guldbille,« hvisker Rohritz til sin smukke, endnu meget undseelige Brud. »Hvorledes ønsker Du at indrette dit Liv?«

»Hvorledes jeg ønsker . . . skal jeg da bestemme det?«

»Ja, vel skal Du det, min Engel,« siger han smilende; »det skjønneste i Livet for mig vil være at se Dig lykkelig.«

»Hvor Du dog er kjær og god imod mig!« mumler hun. »Hvorledes har Du dog kunnet pine mig saa længe . . . Saa længe!«

»Troer Du, at jeg befandt mig vel derved, Klenodie?« hvisker han. Hendes Bebreidelse rammer ham dybere, end hun aner. Hvorledes har han dog kunnet tøve saa længe, spørger han nu sig selv. Han tykkes sig saa uendelig fattig med sit trætte, af grublende Tvivl opfyldte Hjerte overfor hendes rene, uberørte, rige Følelse! »Men for at komme tilbage til vort store Spørgsmaal,« begynder han paany. »Vil Du tilbringe otte Maaneder i Verden og kun fire Maaneder paa Landet — eller omvendt?«

»Omvendt, hvis det lader sig gjøre.«

»Hans Leskjewitsch skrev til mig i Slutningen af sin Gratulation — det var den smukkeste og hjerteligste, jeg hidtil overhovedet havde modtaget — at hans Hustru ønskede at sælge Erlachhof for at forebygge Fristelsen til for anden Gang at trække sig tilbage fra Militærlivet til dette Capua. Skal jeg kjøbe Erlachhof til Dig, Stella, til Dig, — som din specielle Eiendom?«

»Det vilde være yndigt!« mumler hun.

»Vi kunne lade os vie her i Paris hos Gesandtskabet, imidlertid bliver Alt forberedt i Erlachhof, og vor Bryllupsreise gjøre vi over Sydfrankrig til Krain.«

Men saa ryster Stella paa Hovedet.

»Nei, vi gjøre vor Bryllupsreise til Zalow forat besøge Papas Grav. Seer Du, dengang da han forærede mig Kløverbladet, som Du nu bærer om Halsen, da sagde han til mig: ‚Naar Forsynet engang skjænker Dig en stor, stor Lykke, saa kan Du sige til Dig selv: Det har min stakkels Fader tiltryglet sig hos Vorherre!‘ Derfor maa jeg dog først og fremmest hen til ham og takke ham! Ikke sandt?«

Edgar nikker. Idet han derpaa næsten vemodig seer paa den unge Pige, siger han:

»Er Lykken da virkelig saa stor, Guldbille?«

Hun svarer ikke, men sagte, næsten ængstelig lægger hun sin slanke Arm om hans Hals og læner sit lille Hoved op til hans Bryst.

Idetsamme vender Oberstinden sig om. Besynderligt, som de faldende Vanddraabers ensformige Melodi forstyrre hende i Arbeidet. En Slags studsende Sørgmodighed paakommer hende ved Synet af de Elskende — hun vender Hovedet bort og lægger Pennen fra sig.

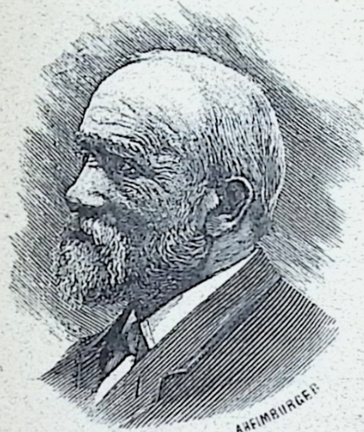
*

»*The world was all before them where to choose their place of rest and providence their guide!*« mumler hun ved sig selv. »Besynderligt, hvor godt disse Ord passe til Begyndelsen af ethvert Ægteskab! Og det er dog de sidste i ‚det tabte Paradis‘!«

F. VERMEHREN.

Af Nicolaj Bøgh.

Med Portræt efter Fotografi (1891) af Carl Poulsen.

Hist, hvor i Ly af Klostrets
gamle Have
sig Kirketaarnet hæver
imod Sky,
hvor fra de store
Valdemarers Grave
end Klokken lyder over
Land og By,
hvor Aaen blinker mellem
grønne Enge
og Lærken synger over
gyldne Vang,
der har din Moder rørt
din Vugges Gænge,
der vandred Du din Barndoms stille Gang.

Disse Ord, hvormed Vermehren engang har hilst *Jørgen Roed,* kan her siges om og til ham selv. Den 12te Mai 1823 er han født i Ringsted. Hans Forfædre udvandrede under Albas Rædselsherredømme fra Braband og kom over Tydskland her ind til Danmark. Fr. Vermehrens Farfader var Slotsforvalter hos Hertugen af Eutin. Hans Fader, der var født 1793, kom her ind i Landet 1817 og nedsatte sig som Glarmester i Ringsted. Det var en meget begavet Mand, paa en Gang romantisk anlagt og praktisk dygtig; han var flittig, sanddru og livfuld. Af Ydre var han en rigtig Vallon, ikke høi, men kraftig bygget og livlig i sine Bevægelser. Han havde Sans for Kunst og Livets høiere Ydelser; en kort Tid havde han deltaget i Undervisningen paa Kunstakademiet i Kjøbenhavn. I Ringsted var han en meget anseet Mand og valgtes f. Ex. til Borgerrepræsentant *der.* — Hans Hustru, *Sophie Amalie Franck,* var en uendelig kjærlig, mild, from Kvinde, der fra sin Barndom af havde liidt af Brystsvaghed, som tog til med Aarene og gjorde hende sygelig; ikke destomindre arbeidede hun flittig i sit Hus og var sin Mand en tro Medhjælperske.

Dette Ægtepar havde 7 Børn, 5 Sønner og 2 Døtre; Frederik var den ældste. Han blev sat i Ringsted Borgerskole, hvor det gik ham godt, skjønt Arbeidet i Faderens Værksted og Mark ikke levnede ham megen Tid til Læsning. Undervisningen var tynd og Fagene yderst faa; saaledes lærtes der f. Ex. ikke Grammatik eller Sligt. I Mai 1836 blev den 32aarige *J. G. Schjødte* ansat som Kateket ved Byens Kirke og lærte snart den 13aarige Dreng at kjende; han skrev dansk Stil med ham og viste ham sine egne Smaadigte, der anslog sympatetiske Strænge hos Lærlingen. Da kort efter Glarmester Vermehrens Fødselsdag oprandt, hilste hans Søn Frederik ham med et Digt, der forbausede og rørte den Gamle. »Du har ikke skrevet det,« sagde han. Og da han fik Forsikring derom, fortsatte han: »Saa skriv os da et andet, f. Ex. om ‚Høsten'.« Men Drengen sagde til sin Moder: »Jeg skal digte en Sang til iaften, naar der kommer Fremmede.« Det gjorde han ogsaa, og Faderen blev endnu mere glad. Saa lagde Glarmesteren og Kateketen Raad op sammen, og Resultatet blev, at Frederik burde sættes paa Sorø Akademi. Selv havde han ikke megen Lyst dertil; det var hans Plan at ville gaa i Faderens Haandværk, og han havde Lyst til legemligt Arbeide; han var stærk og kraftig og trængte til Noget at tage fat i, for at faae Kræfterne udviklet.

Han var allerede dengang omtrent saa dygtig som nogen Glarmestersvend; hans Fader indøvede ham og var stræng i sine Fordringer. Paa egen Haand havde han allerede været ude at sætte Ruder ind i Ørslevunderskov Skole, en anden Gang var han med sin Glarmesterkasse i Kværkeby og arbeidede paa Hjemveien paa Kjærup, hvis Eier *Grüner* var hans tilkommende Hustrus Onkel. Det var en anstrængende Tur; men, da han kom hjem om Aftenen, gav hans Moder ham ogsaa Pandekager, der smagte bedre end alle andre baade før og senere.

Nu var det imidlertid slaaet fast, at han skulde studere. *Schjødte* læste med ham, og der var Meget at indhente. Hans Ansøgning om at blive konfirmeret før den reglementerede Tid bevilgedes, og i August 1838 kom han ind paa Sorø Akademi, hvor Kontingentet omtrent paa samme Tid heldigvis var blevet nedsat. Her var han en af de Første i sin Klasse og fik snart Gratistplads.

Af hans Klassekammerater kan nævnes den nuværende Rektor *Petersen* i Odense, Udskrivningschefen, Oberst *Louis Lund*, Professor i Zoologi, *Chr. Lütken*, Borgmester *Kjær* i Næstved, *Adolf Boye*, en Søn af Digteren, *Karl Brun* fra Krogerup (debuterede 26. Febr. 1850 paa Det kgl. Theater), den senere bekjendte Læge i Jælling *C. J. Boye*, den nuværende Byfoged i Odense *Jørgensen* og Premierløjtnant *Gjødesen*, der døde ung. Navnlig disse tre Sidste vare nøie forbundne med Fred. Vermehren.

Af hans Lærere bør nævnes i Matematik *C. E. Mundt*, i Fransk *A. J. C. Sibbern*, i Tydsk *P. Hjort*, i Latin den senere Rektor i Odense *Henrichsen*, i Engelsk et Aarstid den syge *Chr. Wilster*, i Historie *Caspar Wegener*, i Dansk *Jens Paludan-Müller* og *Ingemann*, i Græsk *Bojesen* og i Tegning *Harder*. Man vil se, her var gode Kræfter til Veiledning paa Aandens Veie.

Ved at besøge *Harder* i dennes Værelser, saae Vermehren en Række af denne Kunstners egne Billeder. Harder var en virkelig Kunstnernatur, og, skjønt hans Arbeider lode Adskilligt tilbage at ønske, fandt den unge Elev dem dog deilige, og de vakte Længsler i ham. Snart gav han sig til at tegne. En Aften laa en af hans Kammerater og sov, og Billedet af ham fæstnede han paa Papiret; det var et meget godt Portræt, som vakte Opsigt. Snart vilde en, snart en anden af Vennerne have, han skulde tegne dem, og disse Billeder bleve sendte rundt til Vedkommendes Forældre og Slægtninge, hvor de gjorde Lykke. Først tegnede han smaat, med Sølvstift paa Pergament, senere større. Hans kunstneriske Natur gav sig ogsaa Udslag paa andre Maader: ved en Skolekomedie fremstillede han den fulde Proprietær Tang i *Hertz's* »Flyttedagen« og gjorde dette saa dygtigt, at *Bojesen* sagde til ham, han godt kunde have præsenteret sig i denne Rolle paa Kongens Nytorv. Imidlertid var Vermehren rykket op i Klasserne; de mange Udenoms-Interesser havde kølnet hans Iver for Læsningen, og, skjønt det endnu gik ham ganske godt, varetog han dog ikke Skolens Tarv med saamegen Interesse som før. Hans hele Tragten gik nu i en anden Retning. Han skrev hjem til sin Fader og bad om at maatte blive Maler; dette Brev blev ikke direkte besvaret; gjennem Moderen fik han at vide, at det havde bedrøvet Faderen. Denne havde faaet Mistillid til Kunstnervirksomhed, og det af den Grund, at hans Nabo Vognmand *Roeds* Søn, hvis Virksomhed som Maler han havde fulgt, havde kæmpet med trange Kaar. Frederik Vermehren led meget under Brydningerne mellem Sønneforpligtelsen og Kunstnertrangen. Han kom hjem i Ferien, men turde ikke tale et Ord om sine Længsler; hans Stemning er tildels udtrykt i følgende Gravskrift, han i denne Tid paa *Wessels* Viis leverede over sig selv.

Een Dag greb han i Øst,
en anden om i Vester;
hver Dag en anden Lyst,
en anden Hu ham gjæster.
Saa greb han efter Alt,
men Intet lykkes vilde;
han greb og greb kun galt,
indtil det var forsilde.

Ingemann fik tilfældigvis fat i dette Poem og sagde: »Det er en meget mørk Livsanskuelse for en ung Mand; men det er et godt Vers.«

I 1842 var han rykket op i øverste Klasse. Paa Akademiet var der foranstaltet en Udstilling af Litografier, og mellem disse havde man givet hans Tegninger Plads, hvor de vandt megen Anerkjendelse. Det var nyt Ved til den gamle Flamme. Atter skrev han hjem til Faderen og fik nu et hvast Svar, baade fra ham og *Schjødte*, der bægge foreholdt ham, at han skulde gjøre sin Pligt. I næste Ferie forlangte Faderen, at han i alt Fald skulde »tage Artium og blive Student.« Dette skete ogsaa. Atter kom han hjem i Ferien og fik nu det Spørgsmaal, hvad han vilde være, og Faderen gav tilkjende, at han ønskede, han skulde blive Præst. Det stod altsaa, forsaavidt, endnu ved det Gamle.

Jørgen Roed var imidlertid kommen hjem fra sin Reise til Italien, og under et Besøg i Ringsted havde han ogsaa gjæstet Sorø, hvor han saae Fr. Vermehren spille Komedie og endvidere hans Portrætter. Da kan kom tilbage derfra til Ringsted, sagde han til hans Fader: »Det ender med, han bliver Maler.« Gamle Vermehren tav og var mørk og bedrøvet.

Den omstridte Søn skulde nu tilbringe Rusaaret paa Sorø Akademi. *Der* vare Alle gode imod ham. Han blev fritagen fra forskjellige Øvelser, og *Tregder*, der netop paa den Tid var bleven ansat som konstitueret Lektor i den klassiske Literatur ved Akademiet, holdt, væsentlig af Hensyn til ham, Forelæsninger over græsk Kunst. Vermehren var stadig forpint ved Følelse af Forsømmelighed. I Vinteren 44 kom en soransk Bogbinder til ham og bestilte som Vignet til Brevpapir et Billede af Akademiet. Sorø Sø var tilfrossen; ud paa den gik den unge Kunstner og fuldførte sit Værk, der skaffede ham en Indtægt af 10 Rbdl. Dette medførte, at Folk kom og vilde tegnes for Betaling; derved tjente han forholdsvis ganske godt, og Faderen var forundret over, at han ikke skrev hjem efter Penge. — Nu rykkede anden Examen nær; den skulde tages i tre Afdelinger; Vermehren fik de to første, men med et daarligt Resultat; saa brød han af og gik til *Ingemann.* »Fader stoler paa Dem og holder af Dem,« sagde han, »vil De tale min Sag hos ham?« Ingemann svarede: »Siig til Deres Fader, om han vil besøge mig.« Denne Indbydelse tog Glarmester Vermehren imod. Han, som selv holdt Kjøretøi, havde faaet et Par nye, unge Heste. Da han nu kjørte afsted til Sorø, bleve disse sky og løb løbsk; den ene Line sprang, og Vognen væltede i Grøften, hvorved gamle Vermehren brækkede sit ene Ben. Budskabet herom kom paa anden Haand til Sorø og lød saaledes, at Fr. Vermehren troede, Faderen var død. Det indskrænkede sig heldigvis til et længere Sygeleie i Ringsted, hvor Patienten viste sig meget elskværdig. Han sagde til Sønnen: »Siig til Ingemann, om han vil handle i mit Sted.« Og Ingemann slog strax fast, at Fr. Vermehren skulde holde op med Studeringerne. Han havde imidlertid Friplads paa Akademiet til 1. Oktbr., og *der* blev han da og fortsatte Portrættegningen. Da Tiden var udløben, reiste han hjem til Forældrene. *Jørgen Roed* lovede at ville tage sig af ham, naar han kom til Kjøbenhavn, og paa Grundlag heraf drog han, efterat nogle forudsendte Tegninger havde beredt ham Veien, ind til Hovedstaden.

Saa blev han optagen i Kunstakademiets anden Frihaandsskole og avancerede allerede andet Kvartal op i Gibsskolen; men han følte ikke, han lærte meget *der*. Samtidig hermed underviste *Roed* ham med stort Resultat, navnlig i Retning af Tegning; den ældre Kunstners Veiledning var klar og praktisk, og det gik stadig fremad.

Vermehren havde faaet en lille Bolig i Nykongensgade, og igjennem Bekjendtskab med Apoteker *Glahn* i Sorø fik han Adgang til dennes Søns, Apoteker *Glahns* Hus, gjennem Fru *Bojesens* Medvirkning til det berømte Skuespillerpar *Nielsens* Familie; *Anna Nielsen* var, som bekjendt, hendes Søster. Begge Steder blev han modtagen med Kjærlighed

og havde, baade materielt og aandelig taget, stor Støtte her. Fra *Ingemann* havde Vermehren medbragt et Anbefalingsbrev til *Christian den Ottende*, hvor han blev elskværdig modtagen. »De kan se Dem om i Stuen,« sagde Kongen og pegede paa et Portræt, malet af den franske *I. D. Court.* »Naa, hvad synes De om det?« spurgte Kongen. Vermehren mente, det ikke var færdigt. »Synes De da, *det* er færdigt?« fortsatte Kongen og pegede paa *Juels* Portræt af sin Moder. »Ja, det er smukt,« svarede Vermehren, og Kongen sagde saa: »Mal De nu da et, der er lige saa godt.« Audiensen skaffede den unge Kunstner en Understøttelse af Chatolkassen.

Roed havde dengang Atelier paa Thotts Palæ, og her indfandt Vermehren sig daglig til Arbeide. Først kopierede han en Studie af sin Lærer, og saa satte han sig ned i Gaarden for at male frit efter Naturen. Paa det Parti, han valgte, var der et Ahorntræ, og det blev malet »i tre Etager«, første Dag den nederste. *Roed* saae paa Udførelsen og sagde: »Du skal lægge Mærke til Løvsætningen! Se, hvorledes det voxer!« Læreren tegnede nu paa Billedet for at forklare sig tydeligere. Næste Dag malede Vermehren den mellemste Del af Træet, sidste Dag Toppen, og dette udførte han omtrent lige saa godt, som han nu kan gjøre det.*

I Foraaret 1846 rykkede han ind paa Modelskolen og arbeidede her sammen med saadanne Kammerater som *Exner, Dalsgaard, Kittendorff, Habbe, F. C. Lund* og *Saabye.* Naar han ellers ikke var hos *Roed,* der holdt ham strængt til at arbeide efter Gibsmodeller, levede han mest af at tegne Portrætter. I 1846 *malede* han sine to første Billeder: Portrætter af Boghandler og Oberst *Myhre.* Henad Foraaret samme Aar sagde *Roed* til ham: »Nu er det bedst, Du holder op hos mig og gaaer paa egen Haand.« Og det skete.

I længere Tid havde hans Virksomhed i Hovedstaden holdt ham borte fra Hjemmet i Ringsted; men han havde længtes efter det, saa meget mere, som han vidste, at hans kjære Moder var yderst svag. Nu fik han Brev om, at Sygdommen var tagen til. Han begav sig da med Dagvognen afsted hjemad. Da han bedede i Roskilde, saae han en gammel Vognmandskarl fra Ringsted og sagde da Goddag til ham. »Kjender De mig ikke?« spurgte Vermehren. »Nei,« svarede den Anden. »Jeg er Søn af Glarmester Vermehren i Ringsted.« »Stakkels Mand,« fortsatte Karlen, »igaar mistede han sin Kone.« Det var et tungt Budskab for Sønnen. Han kom hjem og traf Huset i Sorg og i Opbrud, da der netop paa den Tid blev bygget om paa det. Nu blev han hjemme i længere Tid; Faderen var glad ved at have ham hos sig og støttede og respekterede ham. »Hvad vil Du nu male?« spurgte han Sønnen. Han blev da meget bestyrtet ved at faae til Svar: »Skomager Nohrs Hus.« Vedkommende Skomager boede ligeoverfor og var en velbekjendt stor Særling, krumbøiet og lang, og baade Sønnerne og Konen vare store Karrikaturer. Huset var saa svinsk som muligt. *Der* satte Vermehren sig i Gaarden og maatte stille sin Malerstol over en rædsom Rendesten. Saa gav han sig i Færd med at male Billedet. Man seer ind i Køkkenet, hvor Skomageren paa Grund af den stærke Varme er flyttet ud med sit Arbeide. Fra Køkkenet staaer Døren aaben ind til Værkstedet, hvor der er stærkt Solskin, Puddelhunden ligger og sover paa Gulvet, og Konen kommer og bringer Manden Mad. *Roed* saae under et Besøg i Ringsted Skizzen og blev glad over den Dygtighed, der var præsteret i den. Den var af pekuniære Grunde malet paa Papir og laa længe og fløð rundt, indtil Vermehrens Broder fik ham til at sætte den paa Lærred og Baronesse *Jonna Stampe* i 1876 paa en Maade tilfældig fik den i Hænde og kjøbte den; den seer ud, som den var »en gammel Nederlænder.« Selve Billedet blev i Begyndelsen af 1847 fuldført i Kjøbenhavn, hvor Vartovslemmer tjente til Model for det. I en privat Audiens paa Amalienborg fore-

* Dette Billede eies nu af Etatsraadinde *Roed.*

viste Vermehren *Christian den Ottende* det, og Kongen kjøbte det.

Høyen havde strax seet det i *Constantin Hansens* Atelier paa Prinsens Palæ, hvor Vermehren malede det, og havde hilst det med et »Se se!« Da det nu blev ophængt paa Udstillingen, omtalte han det venligt i en Anmeldelse, hvori det hedder, at Kunstnerens Pensel er bleven noget for tæt, hvor det i det store Skyggeparti gjaldt om at bevare Klarhed og Lethed; »men,« tilføier han, »det er længe siden, at en Begynder er optraadt med et saa lovende Arbeide. Man føler, at han veed Hvad han vil gjøre; . . . der er en Sandhed og Finhed i Fremstillingen, som sætter det meget høit mellem Udstillingens Malerier af Hverdagslivet; og Hvad der især gjør godt, det er den Uskyldighed, som gaaer gjennem hans Følelse for det Maleriske. Her er slet Intet opstillet til Skue, og det skader ikke Virkningen, at man i den ringe, fattige Bolig sporer Husmoderen i det ordentlig ophængte Køkkentøi, i Mandens forslidte, men renlig holdte Klæder, i Blomsterpotten indenfor de solbrændte Ruder. Det bidrager meget mere til at udbrede en hyggelig Stemning over det Hele; man faaer Godhed for de skikkelige gamle Ægtefolk.«

Sommeren 1847 tilbragte Vermehren atter hjemme i Ringsted og malede ude i Landsbyen Torped *der* i Nærheden Studier til Billedet »En Spindekone«. Samme Efteraar malede han atter flere Portrætter og tegnede det bekjendte Billede af *Ingemann*.

Nu kom det bevægede Aar 1848. Vermehren blev reven med af den nationale Begeistring og meldte sig som Frivillig paa Centralskolen ved Rosenborg. Her var han Rodekammerat med *Lundbye*, med hvem han tidligere havde gjort Bekjendtskab, og som interesserede sig for ham; de skiltes atter ad, for aldrig mere at mødes; *Lundbye* blev nemlig ansat ved 3die Liniebataillon, Vermehren ved 4de Reservebataillon. Den 1. Mai rykkede han med denne til Aalborg, derfra til Nyborg, laa en Stund paa Fyen og drog derfra over i Haderslevegnen. Han var indstillet til Officier, men henad Efteraaret paadrog han sig ved et forceret Løb Asthma, som tvang ham til at søge Afsked. Efter et Par Aars Forløb forvandt han det omtalte Legemsonde.

Vinteren 1848—49 tilbragte han i Ringsted og malede her blandt Andet »Reservesoldatens Afsked«. — I Foraaret 1849 lærte han der den kun 16aarige *Thomasine Ludvigne Grüner* at kjende, og hun gav ham snart sit Ja. Hun var Datter af den forrige Eier af Rønnebæksholm, den senere Universitets- og Kommunitetsforvalter i Ringsted G., hvis Hustru, Datter af Skibskapitain *Beyer*, Vermehren netop malede i dette Aar. Vermehrens Svigerfader var Onkel til den senere Eier af Ravnstrup, og hans tilkommende Hustrus Broder er den nuværende Eier af Egemark, Hofjægermester *Gr.* Hans unge Brud var en meget smuk Skikkelse af sydlandsk Udseende og med udmærkede Personligheds-Anlæg.

Da »Reservesoldatens Afsked med sin Familie« var færdigt, reiste Vermehren med det til Kjøbenhavn. Her saae *Høyen* det og spurgte da: »Har De solgt det, Vermehren?« Nei, det havde han da ikke. *Høyen* havde i 1847 stiftet »Selskabet for nordisk Kunst«, og det var som Formand for dette, han nu sagde: »Jeg kan desværre ikke kjøbe det, da vi kun har 200 Rdl. i Kassen.« »Men, dersom jeg nu vilde være glad derved, ogsaa for den Anerkjendelse, der ligger deri!« svarede Vermehren, Høyen mente, han kunde ikke sælge det for den Pris; men det endte da med, at Handelen blev afsluttet til Bægges Tilfredshed.

Dette Billede, som nu tilhører det kgl. Billedgalleri, fremstiller en Bondestue med et dækket Frokostbord, som Ingen synes at lokkes til. Den unge Husfader staaer i Skjorteærmer og skal til at iføre sig Uniformen for at drage i Krig. Hans Hustru staaer grædende ligeoverfor ham og stryger sin Haand gjennem Haaret paa deres lille Dreng, der har Plads ved hendes Side. Den dybe Følelse og det overvældende Indhold, der rummes i Situa-

tionen, gjør de To stumme. Den lille Dreng og hans endnu mindre Søster, der holder Moderen i Skjørtet, fatte ikke ret Hvad der foregaaer, men føle Tyngden i Luften; Drengen er bleven afbrudt i sin Legen-Soldat, Pigen rækker sin Haand ud mod Faderen. I Kakkelovnskrogen sidder en gammel Kvinde, aabenbart Hustruens Moder, ved sin Rok, og hun holder sig foreløbig tilbage fra Ægteparrets Afsked. Husets Hund ligger paa Vagt ved Mandens Oppakning. I forskjellige Gjengivelser er dette Billede bekjendt videnom.

Anbefalet ved sin Kunst havde Vermehren faaet Indbydelse til at deltage i de Kunstnersammenkomster, der hver Fredag fandt Sted i *Høyens* Hus. Her traf han en udvalgt kunstnerisk Kreds, i hvilken han erhvervede sig sande Venner, der fik megen Indflydelse paa hans aandelige Udvikling. Skjøndt visselig hans Hjerte fik rig Næring her, paa samme Tid som de intellektuelle Evner udfoldede sig, var der dog et andet Sted, hvor han følte sig endnu mere hjertelig dragen, det var hos *Nielsens*. I en lang Aarrække var han daglig Gjæst ved deres Middagsbord. *Anna Nielsen* var det ikke let at slutte Bekjendtskab med; men, havde hun først aabnet sit Sind for en Aandsbeslægtet, var hun en mageløs trofast Veninde. Vermehren lærte at elske hende som en anden Moder, han følte sig forædlet i Samfund med hendes rene, ophøiede, rolige, klare Natur med de dybe, rige Følelser, og han skylder hendes moderlige Venlighed, der ofte var en Dæmper paa hans af Naturen heftige Sind, uendelig Meget. Til den faste Kreds her hørte *Høedt, Michael Wiehe, Niels Gade* og Sangerinden *Caroline Lehmann*. Det interessanteste og smukkeste Liv i denne Kreds knytter sig vel til Hjemmet i Frederiksberg Allee i det nu nedrevne Sted, der laa paa Hjørnet af den nuværende Mynsters Vei og med Have ned til Gl. Kongevei. Her samledes Kredsen hver Søndag Middag, og da udvexledes der mange indholdsrige Meninger. Omgangen med *Høedt* var vækkende for Vermehren, og han bevidner, han har lært Meget af denne Mand; men personlig sluttede han sig nærmere til *Michael Wiehe* og *Gade*, de vare ham ved deres rene Adelskab dyrebare Mennesker. Dem Bægge har han foreviget i denne Periode. Wiehes udmærkede Profilportræt, tegnet af Vermehren, er fra 1850, Gades allerede fra 1845. Det var altsaa midt i den unge Tonemesters tyske Periode, dette Billede blev gjort, nemlig under et Sommerbesøg herhjemme. Det er blevet til paa *Anna Nielsens* Fødselsdag den 4de September. Da skulde Vennerne spise ved *Nielsens* Bord, og om Formiddagen mødte Vermehren tilfældigvis *Gade* paa Kongens Nytorv. »Aa hør,« sagde han til ham, »jeg havde saadan Lyst til at give Fru Nielsen en Gave, hun kunde blive rigtig glad for; gaa med op paa Thotts Palæ og lad mig tegne *Dem.*« »Det kan der ikke blive Tid til,« svarede Gade.« »Jo, det *skal* blive gjort,« fortsatte Vermehren, og saa gik Gade da med. Arbeidet skred rask fremad og blev kun afbrudt, medens de to Kunstnere gik hen og spiste Frokost hos *Mini*, og Tegningen var saa betids færdig, at Vermehren kunde faa en Glarmester til at sætte Ramme om det og saa bragte han det Hele til Fødselsdagsbarnet, som blev inderlig glad derover.* Dette Portræt skaffede ham *Jenny Linds* Gunst; thi hun, der skattede Gade høit, satte stor Pris paa det.

Da *Gade* atter var vendt tilbage til Tydskland, sendte Vermehren ham en meget udført Tegning: en Portrætgruppe fra *Nielsens* Havetrappe; de Afbildede vare Fru *Nielsen*, Fru *Phister*, Frøken *Thora Wexschall*, (Fru N.s Datter), Frøken *Mine Brenøe*, (Fru N.s Søster) og Jfr. *Liunge*, der styrede Nielsens Hus; neden for Trappen stod Nielsen i Samtale med *Høedt* og sine to Sønner *August* og *Carl.* Denne Tegning synes desværre at være bleven borte for *Gade.*

Men jeg gaaer nu videre i Skildringen af Vermehrens Liv som Maler efter Fuldendelsen af »Reservesoldatens Afsked«. Efter

* Denne Tegning eies nu af Fru Nielsens Søstersøn, Cand. teol. Bøjesen.

at have malet sin gamle Lærer *C. F. Wegeners* og et andet Portræt, reiste han til Silkeborg for her at fæstne Fabrikeier *Drewsens* Billede til Lærredet. Et vigtigere Resultat af denne Reise er »Hvedebrødsmanden.« Den gamle Mand, som vandrer om til Hjemmene paa Heden, har midt i Dagsvarmen sat sig til Hvile i Sandet og seer med et elskværdigt Udtryk frem for sig i Rummet. Det er maaske den første Figur i dansk Malerkunst, der er konsekvent gjennemført i Solskin.

Et sjællandsk Bondebillede frembragte Vermehren ved Studier i Omegnen af Ringsted; det var »En Bondekone, der bringer Kaffe til sin Moder, som er slumret ind ved Arbeidet«. Dette Billede vandt *Bissens* varme Roes, og, da *Høyen* paa den Tid, det var udstillet, (Foraaret 1851) holdt sine Forelæsninger i *Alfred Hages* Hus og talte om dansk Kunst, udbrød han: »Dansk Kunst! Ja, skulde jeg betegne hvad jeg mener dermed, vilde jeg pege paa et Billede, der for Tiden hænger paa Charlottenborg; det er Vermehrens »Sovende Kone«; det er dansk Kunst.« En Basstemme blandt Tilbørerne svarede: »Ja, det er vist!« Det var gamle *Grundtvigs*.

I de følgende Aar omarbeidede Vermehren »Reservesoldatens Afsked« til Biskop *Monrad* og gjentog »Hvedebrødsmanden« til *Høedt*. Endvidere udførte han en hel Mængde Portrætter, som dog ikke bleve udstillede, blandt andre af sin Fader, *Skovgaard*, en udmærket Tegning, der senere er gjengivet i Lithografi, *Høedt*, Dr. phil. *J. G. Burman-Becker*, Generalmajor *J. S. Fibiger*, Historiemaler *Dalsgaard*, *Frederik Paludan-Müllers* Hustru, *Peter Hjort*, (Tegning), o. s. v. Under et Ophold hjemme i Ringsted i 1853 havde han i Landsbyen Kværkeby, en Milsvei øst for Ringsted, malet Studie til »En Malkepige der hviler sig« og »En Huggehusmand«.

Da Vermehren kom tilbage til Kjøbenhavn, fik han *Skovgaard* til Kontubernal. De boede i Løweners Gaard i Overgaden oven Vandet paa Christianshavn, hvor de levede sammen i to Aar; *Skovgaard* var allerede 1851 bleven gift. *Constantin Hansen* boede sammesteds paa første Sal. Samlivet med disse Kunstnere indvirkede endel paa Vermehren; af *Skovgaard* lærte han meget, hvorimod *Constantin Hansens* Maade at male paa ikke var ham saa tjenlig. Vel lærte han af denne begavede Kunstner at gaa hurtigere frem og have sin Opmærksomhed mere heftet paa Helheden i Arbeidet; men han blev derved reven op af den Jordbund, hvori *Roeds* Undervisning havde plantet ham og som passede langt bedre for hans Natur.

Der kommer paa denne Tid en Brydningsproces i ham. I Foraaret 1854 paabegyndte han et Billede med Børn, der om Morgenen klædes paa i Solskinnet udenfor et Bondehus. *Marstrand* kom ud for at se paa det; han sagde: »Ja, det kan jo blive meget godt; maa jeg laane et Stykke Kridt.« Han vilde nu vise nogle Forandringer, han syntes, der burde foretages, og under alt Dette tegnede han hele Billedet over; Kompositionen var bleven meget bedre, men en hel anden, som Vermehren, med de Friluftsstudier, han havde, ikke kunde magte. Da Marstrand var gaaet, satte Vermehren sit Billede hen og erklærede til *Skovgaard*, at han ikke længer vilde være Figur-, men Landskabsmaler. *Skovgaard* svarede: »Mal ikke Skov, men gaa til Sletterne; reis til Jylland!« *Skovgaard* skrev over til den senere bekjendte Landstingsformand *Mads Pagh Bruun*, der eiede Sejlgaard, 1 Mil vest for Silkeborg, og bad ham om at modtage Vermehren; og der kom et meget imødekommende Svar. Saa reiste Vermehren derover. Han gik ud i Heden; den var ligesaa mørk som hans eget Indre. Han syntes ikke, hans kunstneriske Frembringelser svarede til hans høie Ideal, hans pekuniære Forhold vare tarvelige, forlovet var han — naar skulde han kunne gifte sig? Hvor var der Lysning? Som han gik i disse sørgelige Tanker, sprang der en stor Hund gøende imod ham, hvorpaa en gammel Mand reiste sig og kaldte paa Hunden. Og som med eet Slag fødtes dette som et Billede i hans Indre. Snart tog han fat paa at give det ydre Form, og Resultatet blev »Faare-

hyrden paa Heden«. Dette Arbeide betegner et Vendepunkt i Vermehrens Liv. Det er meget betydeligt, fuldt af Poesi og med dyb Forstaaelse af den ensomme Hedehyrdes Natur og Udviklingshistorie. Denne Skikkelse personificerer til en vis Grad Vermehrens eget Stemningsliv paa den Tid, og Udførelsen af den befrier Kunstneren fra hans Vaande. Faaer man det rette Ord for sin Smerte, forløser man den i det Samme. Men med dette Billede slog Vermehren tillige en ny Tone an i den danske Kunst. Det var den Tids Realisme, han var Talsmand for; han fulgte den et Stykke Vei videre mod det Punkt, hvor Skjønhedsgrænsen hører op — uden for den vovede Vermehren sig aldrig. Det var tydeligt, at de yngre Kunstnere efter den Tid vare paavirkede af ham og fulgte i hans Spor. — Billedet tilhører *Høedts* Svoger, Oberst *Petersen.*

Efterat det i Vinterens Løb var blevet malet færdigt i Kjøbenhavn, søgte Vermehren Akademiets Reisestipendium og fik det. I April Maaned tog han til Sorø, for at besøge sin Brud og hendes Moder, som dengang havde taget Ophold *der*, og ved denne Leilighed tegnede han det sjelden karakteristiske Portræt af Digteren *Bredahl*, der boede i sin Bondegaard paa den anden Side af Sorø Sø, og af Præsten *Ferdinand Fenger*, der fra Vermehrens Skoletid havde været ham kjær, og til hvis Gjæster i Lynge Præstegaard han havde hørt.

Anden Mai reiste saa Vermehren i Følge med *Alfred Hage* og dennes Døtre, de senere Fruer *Bissen* og *Heise*, til Paris, hvor han blev til midt i Juni. Han saae den store Udstilling *der* og malede til Fru *Heise* »En Zouav«. Saa drog han ene videre til Genf, seilede over Søen til Villeneuve, gik paa sin Fod gjennem Berner-Oberland og over St. Gotthard ned til Lago Maggiore, var derpaa nogle Dage i Mailand, senere i Genua, hvorfra han seilede til Civita Vecchia og naaede saa i Juli Maaned Rom. *Der* var det for varmt at være, og han tog derfor ud til Cerbara i Sabinerbjergene; her levede han næsten udelukkende med franske og spanske Malere; han følte, de vare ham overlegne i Maling, men ikke i Tegning. Selv gjorde han gode Studier derude og blev der til ind i Oktober, ved hvilken Tid han drog tilbage til Rom, hvor *Freund* havde leiet ham Bolig. Her førte han nu et indholdsrigt Kunstnerliv sammen med *Wegener, Ravnkilde, Thielemann, Holbech, Saabye, Freund, Ernst Meyer o. Fl.* Med *Wegener, Thielemann* og *Ravnkilde* dannede han en Kvartet; hos den Sidstnævnte holdt de Prøver, og om Aftenen gik de paa *Ernst Meyers* Anvisning rundt og sang Serenader hos dennes Bekjendte. Efter Studierne fra Cerbara malede han et mindre, arkitektonisk Billede og paabegyndte et Figurmaleri, der dog ikke blev færdigt. I Foraaret reiste han atter ud i Sabinerbjergene til den lille By Gerano, hvor han især holdt Omgang med to tydske Kunstnere fra franske Malerskoler, *Brandt* og *Max Michael*. Navnlig den Sidste havde stor Indflydelse paa Vermehren; Ingen efter *Roed* har lært ham saa Meget som denne Kunstner. Vermehren blev først melankolsk ved hans Dygtighed, derefter tog han ham til Mønster. *Ernst Meyer* sagde: »Hold Dem til *Michael;* jeg har lært Meget af ham.« *Michael* var dengang et Par og tredive Aar, havde først gjennemgaaet Akademiet i Dresden og var derefter uddannet i Paris. I Begyndelsen af Halvtredserne var han kommen til Rom og malede *der* Genrebilleder af det italienske Folke- og Kloster-Liv, først noget mangelfulde, men senere strengere og solidere i Tegning og Modellering; han førte sin Pensel med stor Blødhed og forstod udmærket at male Lys og Skygge med disses fine Nuancer. Resultatet af hans æggende Indflydelse paa Vermehren viste sig i dennes Fremstilling af en italiensk Svinedreng, hvis Hovede han malede fem Gange om, førend det vandt *Michaels* Bifald. *Ernst Meyer* saae det da og sagde: »Det er saa godt gjort, som om jeg selv kunde have malet det.«

Næste Vinter tilbragte Vermehren atter i Rom, men gjennemgik i flere Henseender store Prøvelser her; han havde det trangt. Da

Foraaret kom, reiste han med Brødrene *Edvard* og *Fritz Holm*, af hvilke den første nu er historisk Professor, den anden Bestyrer af Porcellænsfabrikken, til Florens, hvor de levede sammen en Maaneds Tid. Her var det hans Plan at kopiere Raphaels Selvportræt i Uffizij. Han naaede ikke at faae det malet, men gjengav det i en meget gjennemført Blyantstegning, en Gave til Raphaels Beundrer *Roed*. Med *Edv. Holm* reiste han over Bologna og Mantua til Venedig, hvor de efter et Ophold af en 8 Dages Tid skiltes. Derfra tog Vermehren til Wien, hvor han atter gjorde et Ophold paa en 8 Dage, saa over Prag, Dresden og Berlin hjem til Danmark, som han gjensaae i Mai 1857, altsaa efter to Aars Fraværelse. Et af de 9 Billeder — for det meste Gadepartier — han bragte med hjem, »Gadeparti fra Gerano«, blev den kongelige Malerisamlings Eiendom. Et andet Gadeparti og »En italiensk Hyrdedreng«, der høre til hans bedste Arbeider, eies af Fru *V. Hage*.

Efter at have leiet Sommerbolig i Hellebæk holdt Vermehren d. 7de Juli 1857 Bryllup i Garnisonskirken i Kjøbenhavn. General *Fibigers*, der havde været imod ham som Forældre, feirede Festen i deres Hjem, og *Chr. Richardt* havde ved denne Leilighed skrevet følgende ikke før offentliggjorte Sang:

Mel.: Duftende Enge og kornrige Vange.

Livet skal males, besynges, betragtes;
Hurra for Kunstnerne! Hurra for dem!
Livet at løve dog ei bør foragtes,
Kunsten at bygge sig Arne og Hjem.

Solskin og Skygge tilsammen at bære,
altid hinanden i Kjærlighed nær,
det er en Kunst, der bør holdes i Ære,
nordisk og jordisk — men himmelsk især.

Deilige Billeder saae han dernede;
skjønnere Billed dog fyldte hans Sjæl;
derfor han fløi til den hjemlige Rede,
sagde den evige Stad sit Farvel.

Hellebæks Kyst med de brusende Bølger,
smyk Dig for Tvende, som hilse Dig glad!
Evigheds Glimt sig i Kjærlighed dølger,
Hellebæk, Du er den evige Stad!

Byg dem et Hjem i de Hvedebrødsdage
hist ved det skummende Kattegats Strand!
Da skal de »Hyrdelivs«-Glæderne smage,
da skal han selv være »Hvedebrødsmand«.

I Hellebæk malede Vermehren en gammel Fisker, der, efterat have samlet Sten til sit Garn, hviler sig i Skyggen af en Skrænt i solbeskinnet Aftenluft, og endvidere et Parti af Kysten derude. Da Oktober kom, flyttede Ægteparret ind i den store Gaard i Overgaden over Vandet paa Hjørnet af Volden, og her blev »Sædemanden« malet, paa en Maade et symbolsk Billede, idet dets Maler nu mere end nogensinde var traadt ind i Samfundslivet og var med til at opbygge det igjennem Familielivet. I den klare, kølige Foraarsmorgen gaaer den kraftige Skikkelse frem paa Marken og udsaaer sin Sæd. Bagved kommer Hunden og Drengen, og bagest seer man ud over et sjællandsk Landskab. Dette Billede findes nu i den kongelige Malerisamling. Senere har Maleren gjentaget det til Grosserer *Hirschsprung;* Studiet dertil eies af Lensgreve *Ahlefeldt-Laurvigen.*

Somrene 1859—60—61 tilbragte Vermehren i Landsbyen Vindstrup paa den sydvestlige Side af Tjustrup Sø. Han boede hos en Bonde, men kom i nært Venskabsforhold til Pastor *Glahns,* dengang i Tjustrup, nu i Sorø. Fru Vermehren og hendes førstefødte Børn besøgte ham *der* længere Tid ad Gangen. Her malede han den første Sommer »Huslig Scene i en fattig Bondestue«. Det er et yderst tarveligt, men malerisk Rum, fra hvilket Døren staaer aaben ud til Forstuen, hvor Lyset strømmer ind og giver sin Varme til det kølige Rum bagved. Mellem Kakkelovnen og Døren sidder den gamle Husmoder og bælger Ærter og paa Tærskelen mod Forstuen en 11—12-aarig Pige, som læser i en Bog, der ligger paa hendes Skjød. Dette Billede skaffede Vermehren Udstillingsmedaillen og eies nu af den kongelige Malerisamling.

Næste Sommer dernede malede han »Et Bondekøkken«. En lille Dreng og Pige ere

komne ind for at tigge. Madmoderen har skaaret »en Stumpe« til hver af dem. Alt gaaer til i vant Orden, Tiggeriet er, tydeligt nok, en Forretningssag. — Om dette Billedes Kjøb opstod der en Debat. *Høyen* vilde have det til Galleriet, *J. C. Thomsen* var imod det. *Monrad*, der dengang var Kultusminister, tilkaldte *Marstrand* som Voldgiftsmand, og saa stod *Thomsen* ene med sin Stemme. *Marstrand* viste sig ved denne som ved forskjellige andre Leiligheder at være en Ven af Vermehrens Kunst, og personlig var han ham meget kjær.

Forskjellige andre Gadepartier og Genrebilleder skrive sig fra de omtalte Sommerophold i Vindstrup. Hvad der dengang blev fæstnet til Lærredet, er nu Altsammen revet ned og jævnet med Jorden.

I 1862 fik Vermehren det anckerske Legat og drog over Holland, Paris og Marseille tilsøes til Rom, hvor han traf Kunstfæller som *Carl Bloch, Vilhelm Bissen, F. C. Lund* og *Saabye*. Ogsaa den elskværdige, studentikose Digter *Nyblom* fra Upsala, senere *Roeds* Svigersøn, lærte han her at kjende. I Sommertiden boede han i Genazzano i Sabinerbjergene og malede her 2 Landskabsbilleder, af hvilke det ene — et af de bedste, han har frembragt — senere blev stjaalet i England. Hen paa Efteraaret kom han tilbage til Danmark.

I Vinteren 1862—63 malede han herhjemme det for sin udmærkede kunstneriske Udførelse saa bekjendte Billede »En Hestgardist, beskæftiget med at pudse sine Vaaben«. *Frederik den Syvende* afkjøbte ham det.

I Somrene 1864 og 65 laa han i en Bondegaard i Eskildstrup ved den nordvestlige Side af Tjustrup Sø. Her malede han en hel Del Genrebilleder, blandt andre »En Pige, der fodrer Høns« og »Det Indvendige af en Bondegaard«, der hænger paa den kongelige Malerisamling; dette lille, fine, yndefulde Billede viser i høi Grad Vermehrens Mesterskab. I det sidste af de ovennævnte Aar laa *Skovgaard* 6 Uger derude hos ham og malede flere deilige Studier.

Nu oprinder der meget trange Prøvelsens Tider for Vermehren. Det var, som om hans Evne var opbrugt, som han aldrig kunde naae Idealet, som der var Tomhed i ham og om ham, han følte sig fortvivlet, slog i Stykker hvad han paabegyndte og vidste slet ikke hvad han skulde. I sin Nød gik han hen til sin Ven *Høyen*, der sagde: »De kan ikke i dette Øieblik tage fat paa noget Nyt; men kopier f. Ex. »Konen, der bælger Ærter«, det kan De magte.« Vermehren fulgte dette Raad, og det dulmede hans Smerte; han udførte ogsaa nogle af sine italienske Studier.

Imidlertid havde han i de senere Aar malet forskjellige Portrætter, saaledes Litograf *Kittendorffs*, Generalkrigskommissær *Grüners*, *P. Hjorts*, sin Faders o. s. v.; men intet af disse havde han udstillet. Han fik nu Bestilling paa Grevinde *Schaffalitzky de Muckadells* og af Udstillingskomiteen paa *Jørgen Sonnes;* disse lykkedes ham, og *Sonnes* var det første af alle hans Portrætbilleder, der blev udstillet. Efter at have seet det, bestilte Papirhandler *Wanscher* sin Hustrus, og det blev udmærket vellykket. Da *Høyen* saae det, udbrød han: »Det minder mig meget stærkt om *Holbein.*« Den før omtalte Nedslaaethed hos Kunstneren havde været en Overgang til en ny Periode i hans Virksomhed, den, i hvilken han næsten udelukkende skulde ofre sig for Portrætmaleriet. Fra 1870 og til Datum har han udført omtrent 70 Portrætter, alle gjennemarbeidede med en ganske overordentlig Flid og kunstnerisk Samvittighedsfuldhed; iblandt de afbildede kan nævnes: Generalpostdirektør, Greve *S. Danneskjold-Samsøe*, Biskop *B. J. Fog, Edvard Hvidt, Alfred Hage, Edvard Collin, Gotfred Rode, F. L. Høedt, Anna Nielsen*, Billedhugger *Saabye,* ham selv og hans ældste Datter, General *Jonquières* og flere Medlemmer af denne Familie, til hvem han i mange Aar har staaet i et nøie Venskabsforhold. Enkelte Genrebilleder have banet sig Vei mellem Portrætterne og altid vakt megen Opmærksomhed og indgydt Respekt, saaledes paa sidste Udstilling »Skak-

spillerne«, som Nationalmuseet i Stockholm har kjøbt.

Den 23. Mai 1864 blev Vermehren Medlem af Kunstakademiet, i 1865 Lærer ved Modelskolens Forberedelsesklasse, i 1869 Ridder af Dannebrog og 18. Juni 1873, efter *Marstrands* Død, Professor ved Modelskolen. Næsten alle nulevende yngre Malere have nydt Godt af hans Undervisning, saaledes *Krøyer, Tuxen, Carl Thomsen, Jerndorff, Haslund, Viggo Petersen, Erik* og *Frants Henningsen, Ancker, Therkildsen, Johansen,* o. s. v. og at han har været dem en dygtig Veileder, er en bekjendt Sag.

Men denne anstrengende Lærervirksomhed ved Akademiet, som optog baade hans Formiddag og Aften, bragte ham endel bort fra egen Produktion; en Vinter maatte han afsige 7 Portrætbestillinger, en anden 6, og hvad han saaledes meddelte Andre kom til at formindske hans egen Fordel. Alligevel har denne Virksomhed været af virkelig Betydning for den danske Malerkunst og sikkert bragt ham til bedre at forstaa de Unge i deres Ydelser. Han kan med Glæde følge dem indtil *Krøyer,* paa hvis Billeder han altid seer med stor Beundring; men her mener han, at den yderste Grænse er naaet for den Realisme, han selv har slaaet an. Hvad der gaaer ud derover er Retningens Karrikatur, og dennes Mission er jo at slaa ihjel alt Det, den er voxet ud af.

Vermehrens egen Eiendommelighed som Maler skal jeg nu søge at paavise i korte Træk. Det er ikke Meningen at vise hvad han ikke er, men hvad han er; det er overhovedet en ideforladt Maade at bedømme et Menneske efter hvad han ikke er; der er mere Mening og Resultat i det Modsatte. Til evig Tid kan man jo blive ved med at tale om hvad f. Ex. Raphael mangler for at være Michel Angelo og hvad Michel Angelo mangler for at være Raphael. Sammenligninger ere altid temmelig meningsløse, da Enhver, i hvem der er Aand, er saa uendelig ulig med enhver Anden, og Gud i sin Kjærlighed til Uligheden har været rig nok til at skabe Alt forskjelligt og hver Individualitet med sinsærlige Mission, hvorved Helheden fuldkommengjøres.

Vermehren er først og fremmest *det Færdiges* Maler, og det baade hvad Form og Indhold angaaer. Han har altid gjennem en fuldendt Gjennemførelse af hver lille Enkelthed tilstræbt Helhedens Harmoni; Enkelthedernes Mangfoldighed har dannet Enheden i hans Billeder. En gammel Træsko, hvor Overlæderet er gaaet af, har han gjengivet med samme Nøiagtighed som et Ansigts Udtryk. Han vil, at man skal kunne skære hans Billeder i Stykker, og hver Stump af dem skal formelt bevise Fuldkommenheden, saaledes som i *Jan v. Eycks, Antonio Moros, Dierick Borus'* og *Gerard Dous* Billeder. Naturen, som den er, elsker han og fremstiller, indtil mindste Lysvirkning, mindste Fold, dens Rigdoms Mangfoldighed. Naturen er hans Læremester. Der fortælles, at, da den berømte græske Billedhugger *Lysipp* engang spurgte en ogsaa berømt Maler, hvilken af Fortidens Mestere han skulde efterligne, fik han det Svar: »Ingen af dem, men selve Naturen.« Dette Svar kunde netop Vermehren have givet, og han har selv fulgt dets Forskrift. Og som hans Form er færdig, saaledes, som sagt, ogsaa Indholdet. Den dybtgaaende Gjæring, den haarde Brydning i Natur og Menneskeliv, indlader han sig ikke paa at fremstille; det Afsluttede, det Modne, det inderlig Hengivne, Det, bag hvilket Livshistorien ligger fortalt eller ogsaa ubevidst visende fremad, fører han i Penselen. Men saa tegner han paa dette Grundlag med træffende Karakteristisk og sund, ærlig Naturlighed. Hans fine og skarpe Iagttagelsesevne opfatter strax det Karakteristiske i Personen og Situationen, og han gjengiver det med Ømhed. Det er derfor, han er bleven en saa ypperlig Portrætmaler; hver Gang han fremstiller en Personlighed, er det med dyb Respekt for Individets Ret, og derfor kan han i Sandhed kaldes en human Maler. I hans Genrebilleder tumles der ikke med store Masser, med mange Figurer; det

er ogsaa her mest Portrætter, han fremstiller, men i landskabelige Omgivelser; thi Naturstudiet er ham særlig karakteristisk, og han er udmærket i at gjengive Luftens Farvetoner. Alt, hvad han gjør, beviser hans kunstneriske Udholdenhed, Uforsagthed, til han med sin Pensel udtømmende faaer sagt hvad han vil, der skal siges. Hans Tegninger ere særdeles værdifulde og vise os en fuldendt Mester. I Alt, hvad han gjør, er han *dansk*, og det er ogsaa dansk Folkeliv, der i ham har faaet en sandfærdig og kjærlig Fortolker. I en Sang ved Kunstakademiets Aarsfest den 31. Marts 1880 synger han:

Det er vor Længsel, og det er vor Villie,
ved Kunstens Billedsprog at kalde frem
den Blomsterflor, der voxer paa vor Tillie,
det Skjønhedsliv, der blomstrer i vort Hjem;
og, kan begeistret kun vort Hjerte gløde
og Kunsten laane Modersmaalet Røst,
da skal den atter varme Hjerter møde
og finde Gjenklang dybt i Folkets Bryst.

For Mennesket gjælder det om at *finde sig selv* og *være sig selv;* men dette er ogsaa en Betingelse for at blive en god Kunstner. Vermehren har fra sin første Begyndelse været temmelig klar paa, hvilket Kald der var givet ham, og han har altid arbeidet ud af sin egen Individualitet, uden at gaa direkte i Andres Ledebaand. Det er han store Styrke og Ære.

Jeg har i Begyndelsen af denne Livsskildring anført et Vers, Vermehren har skrevet i en Sang til *Roed.* Idet jeg afslutter Omtalen af ham som Kunstner, anvender jeg paa ham nogle senere Vers af den samme Sang:

Og hvad Dit klare Øie dengang* skued'
Og hvad der dybt bevægede Din Aand,
det har Dit hele Væsen gjennemluet
og givet Stempel til Din Kunstnerhaand.
Naar Solen lyste paa den aabne Slette
og Livets Straaler paa hvert Græsstraa faldt,
da følte Du, at Sandhed er det Rette,
der bringer Varme, Liv og Lys i Alt.

Og, naar Dit Blik sig i Naturen tabte
og saae, at selv det Mindste er saa stort,
da lærte Du at ære alt det Skabte
og se, hvor skjønt og herligt det er gjort.
Men, naar saa Agren blev i Høsten meiet
og gav i rige Fold sin Frugt igjen,
da lærte Du at give hvad Du eied'
af Tro og Kraft i Livets Gjerning hen.

Og derfor er hvert Billed', som Du malte
et Blad af Livets store Billedbog!
og derfor er hvert Ord, Din Pensel talte,
et ærligt Hjertes sande, jævne Sprog.
Derfor med stærkt og kjærligt Kunstnersnille
Du har Dit Løfte holdt som Kunstens Tolk
og Værker skabt, som længe leve ville
til Ære for Dit Navn og for Dit Folk.

Er Vermehren paa den ene Side det *Enkeltes* Maler, saa indskrænker paa den anden Side hans Begavelse sig ikke til det Enkelte; tværtimod: ved Omgang med ham mærker man hurtig hans mangesidige Anlæg. Den Iagttagelsesevne, hans Billeder røbe, giver sig paa en yderst tiltalende Maade tilkjende i hans mundtlige Meddelelser. Hans Hukommelse er udmærket, og, da han har stort Talent til at gjengive Folks Stemmer og Talemaade, kan han fremtrylle lyslevende Personer for det indre Øie. Han kjender den Kunst, *Thucydides* tilstræbte: at forvandle en Tilhører til en Tilskuer.* Paa Literaturens Omraade er han meget bevandret og fuld af Interesse for æstetiske, biografiske og filosofiske Ydelser. Selv er han, som man har haft Beviser for i det Foregaaende, en elskværdig Digter; men hans Sky for Alt, hvad der smager af Dilettantisme, har gjort, at hans Vers saagodtsom aldrig have seet Offentlighedens Lys. Enkelte Leilighedssange og et Digt »Skildvagten paa Dannevirke« i »Fædrelandet« for 1863 ere de eneste Undtagelser

* I Barndomsdagene i Ringsted.

* Ogsaa som Oplæser har han en ikke ringe Evne. I Forbigaaende kan det fortælles, at han i sin Tid oplæste for *Lundbye Blichers* »Messingjens«, og *Lundbye* gjorde da en deilig Tegning af den med hele Oppakningen, o. s. v. Denne forærede Vermehren *Høedt*, for hvem den desværre synes at være bortkommen.

herfra, og de fremkom anonymt. Det sidste er blandt Andet et Bevis for hans dybe Fædrelandskjærlighed. — Meget imod hans Ønske, men dog med hans Villie, afskriver jeg her to Digte, der ville give et Indblik i hans Familieliv. Det første er et Rimbrev, han i November 1859 sendte fra Vindstrup ved Tjustrup Sø til sin ældste Søn *Johannes* som Svar paa Brev fra denne i Form af et Stykke Papir med Streger paa kryds og tværs. Sønnen, der som bekjendt boede i Overgaden oven Vandet ved Volden, havde, som før fortalt, i Sommerens Løb sammen med sin Moder besøgt sin Fader og da kastet sin Kjærlighed paa en Dreng, der vogtede Køer, og navnlig da paa hans Pisk. Med Brevet fulgte en Tegning af en Hundehvalp. Det lyder saaledes:

Lille Hannes med det gule Haar,
Du, som gaaer
nu hos Moer derinde »over Vandet«,
Du har skrevet yndigt til Din Fa'er,
og som Svar
sender han Dig disse Ord fra Landet.

Alt, hvad lille Hannes skrev til mig,
hver en Streg,
har hans egen Fader godt forstaaet:
at Du Dig fra Gulvet reise kan
som en Mand
og har flere Dage ene gaaet;

at Du er en rigtig voxen Dreng
og som Seng
bruger ikke mer den lille Vugge,
men i Kurven, hvor Du hviler blødt,
lukker sødt
hver en Kvæld Din kjære lille Glugge;

at der er en Tand, der nok vil frem,
som er slem
til at klø og plage Dig med Pine,
og at Du til Trøst Dig ta'er en Lur
og en Tur
hen ad Volden med Din egen Stine;

at om Dagen Du med Længsel tidt
tænker lidt
paa Din Fa'er og kan ham ikke glemme;
at Du taler om ham med Din Mo'er
mange Ord
og saa ofte ønsker, han var hjemme.

Fader bo'er endnu ved Søen hist,
som Du vist
husker, fra Du var her sidst i Sommer;
Maleriet har han færdigt snart,
og i Fart
til sin lille Hannes da han kommer.

Alt er her forandret og ei nu
som da Du
Dig i Sommervarmen kunde sole;
Skoven, som, Du husker, var saa kjønt
klædt i Grønt,
staaer og fryser nu foruden Kjole.

Fuglene, der sang saa smukt for Dig,
synge ei,
deres Toner har de maattet miste;
kun en enlig lille, kjøn Musvit
siger »Kvit!«,
mens den piller paa de nøgne Kviste.

Og paa Marken er der koldt og vaadt
og saa raat,
mens Novemberstormene de tude;
dog fra Drengen jeg Dig hilse skal,
han slaaer Knald
mellem sine Køer end derude.

Just iaftes henved Klokken fem
drev han hjem
alle Køerne, som skulde vandes;
mens de drak af Søens klare Vand,
raabte han:
»Vil De hilse Deres lille Hannes!«

Indlagt sender jeg en lille Vov,
som har Lov
til at blive hos Dig alletider;
Du kan lege med den nok saa trygt,
uden Frygt,
da den hverken gøer eller bider.

Hils nu Moder ret fra hendes Mand,
og Du kan
gjærne Kinden op til hendes lægge,
kysse hende ømt med den Besked,
som Du veed,
at jeg kommer snart til Eder Bægge.

Nu Farvel, min egen lille Knægt!
Løb kun kjækt,
og stil Dine Huse op i Rader!
Kjærlig Hilsen til Enhver især,
Du har kjær,
men den kjærligste til Dig fra
Fader.

Det andet Digt er paa Melodien »Nu hviler Mark og Enge« afsunget ved hans lille Drengs Jordefærd den 8. April 1878 og lyder saaledes:

Sov sødt, Du kjære Lille,
sov i Din Bolig stille,
trygt som ved Moders Bryst!
Din Sjæl hos Herren hviler,
og saligt nu Du smiler
herned til os fra Himlens Kyst.

Tak, kjære, milde Fader,
naar Du Din Haand oplader
og deler Gaven ud!
Tak, naar Du vil den tage
igjen fra os tilbage,
vor kjære, milde Fader Gud!

Tak, evig Pris og Ære
skal Dig, vor Frelser, være,
som Døden for os led,
saa nu fra Daabens Vande
hver Barnesjæl kan lande
hos Dig paa Paradisets Bred!

O, Fader i det Høie,
vi vil vort Hoved bøie
og bøie Hjertet med!
Vi vil saa sagte græde
og give hen med Glæde
det lille Barn til Himlens Fred!

Den Faderkjærlighed, der lyser ud af disse Digte, har Vermehren haft rig Anvendelse for. Han har sex Sønner, af hvilke de to ere Malere, og to Døtre, af hvilke den ældste er gift med Maleren *Frants Henningsen*. Een Søn og een Datter har han mistet. I 1869 døde hans Fader af Apoplexi. Hans Livs største Tab var dog det, han fristede i 1877, da hans Hustru, efter to Aars haard Sygdom af Kræft i Brystet, blev reven bort fra ham. Hun var en sjælden udmærket Kvinde, storslaaet, helstøbt, nøisom og trofast; hun fordrede kun Lidt for sig selv, men kunde gjøre Alt for Andre, hun var ydmyg og kjærlig og bar i sin hele Livsvandel Vidnesbyrd om, at hun var en moden Kristinde, hvorfor hun ogsaa med sjælden Seir overvandt Døden og sov stille hen.

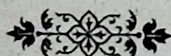
Skjøndt Vermehren nu selv er 68 Aar, arbeider han med usvækket Kraft, føler sig saagodtsom aldrig træt og er fuld af Virkelyst. Et let Nerveslag, som for et Aar siden ramte ham, overvandt han hurtig Følgerne af. Efter sin Fader har han arvet et friskt, sundt Legeme, og det regelmæssige Liv, han af Princip har ført, har bidraget Sit til at forøge hans Kræfter og holde dem oppe. Aandelig talt er han en paa kristeligt og æstetisk Grundlag fint og omhyggelig uddannet Personlighed, der er kjær for sine mange Venner, og hvis Indre det er forædlende at se ind i. I sin »Agamemnon« taler *Æschylus* om Gud og siger da:

Han, der leder de Dødelige til Visdom,
Han, der alherskende bød
Lidelser at vorde Lærddom!

Ham har Vermehren holdt sig til og har erfaret Sandheden af den her nævnte Digters Bekjendelse om Gud.

Under hans Billede vil jeg skrive nogle Ord af *Moses Mendelssohn;* de betegne i alt Fald hvad han har tilstræbt:

Nach Wahrheit forschen,
Schönheit lieben,
das Gute wollen,
das Beste thun.

DEN FRANSKE HÆR.

Af General **Lawal.**

Med 11 Illustrationer af T. de Thulstrup og G. Tiret-Bognet.

»Naa, I brunøiede Pigebørn! I bestille jo Ingenting; det hjælper ikke paa Høstarbeidet at strække Hals og bruge Øinene for at se, om der voxer Mænd til Eder i den grønne Hvede.«

To smukke Piger, som stode paa Tæerne i deres Træsko og slyngede sig som Geder til Grenene i det grønne Hegn, svarede muntert: »Vi spilde maaske dog ikke Tiden, Mester Durevoix! Regimentet er ifærd med at vende tilbage fra Maneuvrerne, det kommer her forbi om et Par Minutter. Kom og se.«

Mester Durevoix nærmede sig, fulgt af alle Arbeiderne. Støttende sig til deres River, Høtyve og Léer, saae de Alle ivrigt ud over Dalen.

»Jeg seer Ingenting,« sagde den Ene. »Hvor er Regimentet?« spurgte hans Nabo. »De brunøiede Pigebørn gjøre Nar af os,« raabte en Tredie.

»Hvad for Noget, jo der kommer det virkelig ved Foden af Høien paa den nye Vei. Man kan se det mellem Træerne.«

»Der er en Patrouille paa Toppen af Høien lige ved os, det er sikkert nok.« »Der er endnu En ved Floden og En til ved Ruinen. Naar Tropperne marchere, opstille de Speidere rundt omkring, som om de kunde risikere at møde Fjenden, hvad Øieblik det skulde være.«

»Aa, nu gaa de bort fra Veien og dreie om den afsvedne Mark. De behøve ikke at spørge om Vei, Officiererne have Alle Kort i Haanden. De se paa dem og saa vide de bedre Vei end vi; det er sikkert, spørg Rémy, som har været Soldat.«

»Det er sandt,« sagde den adspurgte Høstmand. »I min Tid, før den ulykkelige Krig, vidste vi Intet om saadant Noget. Vi gjennemgik den reglementerede Exercits, Skydeøvelser og March uden nogensinde at tænke paa Krig. I vore Dage tænker Armeen altid paa Krig og paa at lære, hvordan man skal føre Krig paa bedste Maade. Tidligere vidste vi Soldater Intet. Nu tvinger Loven os til at sende vore Børn i Skole, og naar de have lært Noget, ville de blive bedre Soldater end vi vare.«

»Saameget desto bedre,« svarede Mester Durevoix, »men nu til Arbeide, og det i en Fart.«

»Aa bare ét Minut endnu, Husbond!« raabte Pigerne; nu komme de lige her forbi, vi kunne saa udmærket godt se dem. Hvem kan vide? maaske se vi vore fremtidige Mænd i Geledderne.«

»Aa, saa I kunne kun gifte Jer med Soldater?«

»Naturligvis, Husbond! Man kan da ikke gifte sig med en Mand, der ikke har været Soldat. Ialtfald vilde jeg da ikke.« »Og jeg heller ikke,« »og jeg heller ikke,« raabte alle Pigerne.

»Lad os hente vore Kander, vi ville give nogle af Mændene at drikke, det er saa hedt.«

»Og de maa slide haardt; imorges marcherede de ud ved Daggry, og de ville ikke komme tilbage før efter Solnedgang.«

»De maa være trætte?«

»Nei, de ere vænnede til disse lange Marcher. Se hvor hurtigt de gaa, de se ikke ud, som om de vare trætte.«

Regimentet avancerede rask. Det var ikke en almindelig March, men en Maneuvre: regelmæssige Trin, fri Holdning, hurtige Skridt. De forskjellige Bevægelser bleve udførte med Præcision, uden Støi og uden at der taltes et Ord. Hverken Horn eller Trommer, fra Tid til anden en Piben. Absolut Taushed i Geledderne, ingen Talen, ingen Syngen, ingen Spøg.

Høstmanden Rémy bemærkede dette. »I min Tid,« sagde han, »pleiede vi at efterlade en Mængde Svage og Halte, nu er der ingen Efternølere, de ere Alle hærdede. Vi pleiede at gjøre en skrækkelig Støi. Man kunde høre os længe før man kunde se os. Den General, som kommanderer de Folk der, vil ikke vide af noget Vrøvl. Han har sagt: ,Ingen Efternølere,

ingen Snakken,' og der er ingen. Hvem vilde have tænkt, at man kunde faae dem til at lade være at tale? Men I se, der marchere de, og de tale ikke, og Ingen klager. Naa, det maa jeg sige, baade Mennesker og Meninger ere forandrede.«

Ja, siden Krigen 1870 er der virkelig skeet store Forandringer i Arméen. Landbefolkningen er ikke ene om at lægge Mærke til de gjorte Fremskridt. Mere kyndige og mindre venligt sindede Kritikere i Udlandet have ogsaa bemærket det.

II.

De have Ret. En ny Æra er begyndt. Tidligere byggede Menneskene Templer for en Lykkens Gudinde, som var bunden for Øinene. De ventede, at Lykken skulde komme og stolede paa Dristighed, Held eller Slumpelykke. Nu er det anderledes. I materiel Henseende er det nødvendigt at have fuldkomne Redskaber, i aandelig Henseende er det nødvendigt at have fuldkommen Kundskab. I Frankrig forsøge vi at erhverve os begge Dele.

Den anden Lørdag i Maaneden pleiede at bruges til den Forelæsning, som fandt Sted hver 14de Dag. Alle Officiererne i det 175nde Infanteri-Regiment samledes i Foredrags-Værelset i Fontenays Kaserne, og Obersten anmodede Typaud om at holde sin Tale. Den unge Major eller Bataillonschef Typaud var en Personification af den nye Armé, en udmærket Elev af den høiere Krigsskole, begavet med smukke fysiske og moralske Egenskaber, og han havde udmærket sig paa Expeditionen til Tunis. Da han samtidig havde Kundskaber og Virkelyst, var han en fuldendt Officier og meget lovende. Man ventede hans Foredrag med Utaalmodighed, saa meget mere som Titelen var: »Reorganisation efter Nederlag«, et Emne, som fik Ens Hjerte til at banke, og tillige et Emne, som var Taleren værdigt. Majorens Tale kan gjengives omtrent saaledes: Efter Slaget ved Cannæ gik det romerske Senat ud for at møde den slagne Konsul og takkede ham, fordi han ikke havde opgivet Haabet om Republikens Frelse. Dette er en smuk Lærdom, et ædelt Exempel at tænke paa.

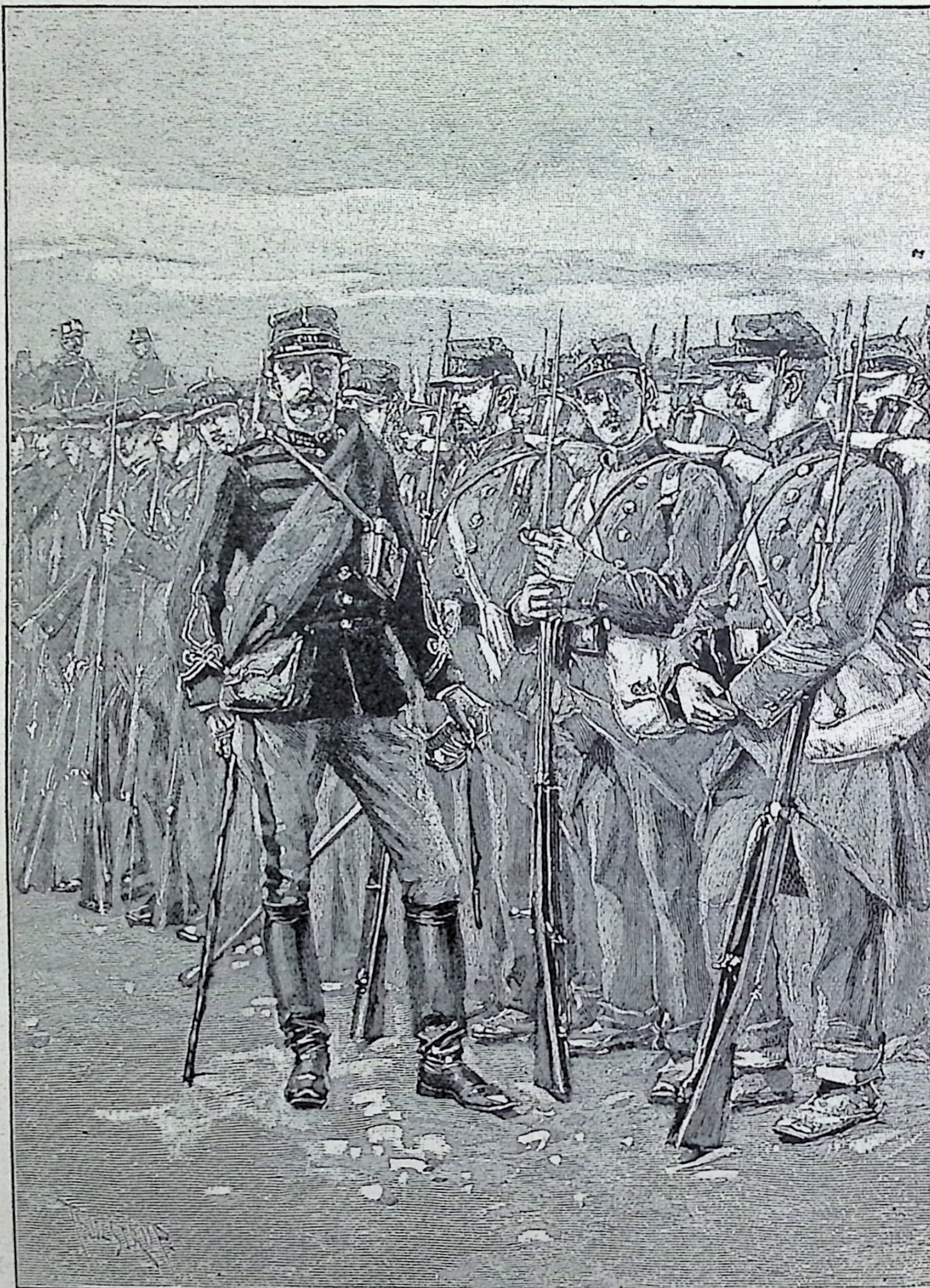
At komme med Bebreidelser i ulykkelige Tider, er det Samme som at frembringe Modløshed og Opløsning, hvorimod værdig Resignation er Spiren til Gjenoplivelse. Den er selve Haabet. Dette Haab, som er saa vanskeligt at udslukke i en krigersk Nation, der baade har kjendt til Seire og Nederlag; og Haabet om en bedre Fremtid er en livsvækkende og gjenfødende Kraft, en ubegribelig stærk Løftestang. Tillid er noget Andet. Nederlaget efterlader som hæsligt Dynd en opløsende Indflydelse, et Slags moralsk Nedtrykthed, en instinktmæssig Følelse af Nedværdigelse og Mistillid. Menneskene tvivle om deres Kraft. De haabe; og samtidigt søge de alvorlige Motiver og et solidt Grundlag for deres Haab, men Sligt findes ikke strax. Det er Frugten af Arbeide, af energiske Anstrengelser, af Tiden og fremfor Alt af Handlinger. Man maa gjøre Forsøg og prøve sig selv, før man kan begynde paa store Kampe.

At gjenoprette Materialet, at omdanne gamle Institutioner, at forny Alt er kun et Pengespørgsmaal, men at gjenoplive et Lands moralske Følelse er et vanskeligere Arbeide end at reorganisere dets Armé. Heltegjerninger ere absolut nødvendige. Ordene »Seier«, »Lykke« maa faae den patriotiske Streng til at dirre og give Klang. Smaa Seire ere nødvendige for at tjene som Indledning til Fremtiden, og Folk maa være istand til at dømme fra smaa Ting til store, at tænke sig en Chance, at forudse en Mulighed, at forudføle Noget med en Vished, der grænser til Sikkerhed. Det var den Vei, Preussen gik. Tilintetgjort ved Jena, erobret ved et Felttog paa faa Dage, sønderlemmet ved Tilsit, næsten udslettet af Europas Kort, fortvivlede det dog ikke. Det gav sig til at arbeide og organiserede sig paany. I lang Tid samlede Preussen Kræfter i Stilhed. Det studerede Krig, men det eiede ikke en eneste Officier, som havde seet Krig. Det var nødt til at handle for at undgaa Svindsot. Det optraadte atter handlende i 1848, toogfyrretyve Aar efter Jena, og hjalp Holsten mod Danmark. Det var en ussel Krig med forskjellige mislige Stillinger, uden stor Hæder, men meget nyttig, hvad praktisk Uddannelse angik. — Ved Efterretningen om Franskmændenes første Seire i Italien i 1859 mobiliserede Preusserne 3 Armékorps, endnu 3 efter Magenta og tilsidst efter Solferino alle Forbundstropperne. Endskjøndt Freden gjorde alle disse Forberedelser unødvendige, sattes derved en virkelig Generalprøve i Scene; der blev gjort et Forsøg paa Mobilisering. I 1861 begyndte Wilhelm den 1stes Regering med en Omdannelse af Arméen og alvorlige Rustninger. Da Preussen saaledes havde fuldstændiggjort sit Program, der indbefattede Omdannelse af Arméen, Forsøg paa at mobilisere, Forsøg paa at føre Krig, Iværksættelsen af udmærkede Forbedringer, følte Landet sig færdigt. Ved at iagttage andre Nationers Skjødesløshed, kom det til den Mening, at det kunde vove Adskilligt, og begyndte nu at afsløre sine Planer. Da det ikke desmindre var grænseløs forsigtigt, vilde det endnu ikke vove at være ene om et Felttog. I 1864 forenede det sig med Østerrig forat ødelægge Danmark, og i 1866 forlangte det Italiens Hjælp forat ødelægge Østerrig. Disse paa hinanden følgende Forsøg gave det Tillid, og da det var fuldkommen forberedt, følte det sig stærkt nok til at bekæmpe Frankrig, som

Cyradserer.

det overrumplede, før Franskmændene kunde tage de fornødne Forholdsregler. Alt dette var fornuftigt. Efter Angrebene i 1814 — 15 ledte Kjendsgjerningernes Logik Frankrig til at gaa frem paa samme Maade. Aaret 1823 saae en Armé ile den spanske Regering til Hjælp, besætte Madrid uden Modstand og rykke frem lige til Cadiz, hvor den glimrende Træfning paa Trocadero-Halvøen endte Krigen. I 1827 paatog Frankrig sig Grækenlands Forsvar mod den tyrkiske Undertrykkelse. En Expedition afgik til Levanten. Indtagelsen af Moreas Borg og Søslaget ved Navarino vare Seire, som havde store Følger. Dette var Forløberne for hin Epokes militaire Gjenfødelse, som snart viste sig paa en glimrende Maade i Slaget ved Staoueli og Ind-

Infanteri.

tagelsen af Algier i Juli 1830. Hvilke Forandringer i mindre end 15 Aar. Friheden var bleven gjengivet Iberien, Hellas var blevet uafhængigt, der var blevet gjort Ende paa det kristne Slaveri i Afrika, Middelhavet var blevet befriet for barbariske Sørøvere og aabnet for alle Nationers Handel; det var disse glimrende Bedrifter, som Frankrig havde udført for det forbausede Europas Øine. Trocadero, Morea, Navarino, Staoueli, Algier vare Navne, som gave Gjenlyd allevegne. Arméen, som var bleven ødelagt ved Waterloo ved de Allieredes Anstrengelser, gjenvandt ved disse Seire sin gamle Berømmelse og sin Rang som første Militairmagt, hvilken den bevarede i 40 Aar.

Denne smukke Periode efterfulgtes af Omvexlingen i 1870. Frankrig paalagde sig de tungeste Offre forat kunne fortsætte Kampen. I denne kæmpemæssige Kamp, som Frankrig uden Varsel maatte udkæmpe med en vel forberedt Fjende, forbausede det Verden ved sin haardnakkede Modstand og frelste saaledes sin Ære.

Haabet lyste over Prøvelsen. Ulykker vare ikke noget Nyt for Frankrig, ofte var det blevet anfaldet, men ligesom Antæus gjenvandt det efter Faldet sine Kræfter og reiste sig igjen. Hvad Frankrig havde gjort i Fortiden, kunde det ogsaa gjøre i Fremtiden, og denne Overbevisning holdt Landet oppe i de mørkeste Dage. Uden at tøve, gav det sig til at arbeide og reorganiserede hurtigt sin Armée. Umaadelige Udgifter, uophørligt Arbeide, almindelig Anstrengelse, Intet blev sparet under dette Arbeide paa at gjenopreise Fædrelandet.

Under disse Omstændigheder saae Nogle kun Frelse i den yderste Forsigtighed. Da de tvivlede om Landets Livskraft, raadede de til en obsolut Afholdenhed, til at concentrere sig om sit Eget med en Horizont, der var indskrænket til de snevreste Grænser og med Opgivelse af al Indflydelse i Udlandet. De glemte baade Historie og Logik. De saae ikke, at naar et Land gaaer op i een eneste Tanke, er det det Samme som at blive udslettet, isoleret, bragt i Forfald. Dersom man i Uvirksomhed og Selvforglemmelse vil vente paa den gunstige Time til at hævne sig, kan man være vis paa aldrig at se denne Time; det vilde blive en Fallit i Fremtiden, en Svindsot, som vilde bringe Døden. Efter stor Modgang kan man ikke indlade sig paa store Foretagender uden et Forspil, uden at man har ladet Arméen lugte Krudt og prøve sin Styrke paa Foretagender af mindre Vigtighed. Saaledes bar Preussen sig ad efter 1806; saaledes bar Frankrig sig ad efter 1815. Methoden er altid den Samme; der er ingen anden Methode end denne.

Heldigvis talte Frankrig ikke alene betænkelige og hypnotiserede Borgere, det eiede endnu mange energiske Mænd, som forstode, hvor vigtig en lille Krig var for at gjengive Nationen Tillid. Omstændighederne kom disse Sidste til Hjælp. Undertrykkelsen af Oprøret i Algier i 1871 viste, at Arméen ikke havde mistet sine Egenskaber. Arbeide og Reformer gave den nye Egenskaber, og da der i 1874 og 75 var Udsigt til Krig, var den franske Armé i ethvert Tilfælde meget godt istand til at optræde paa en respektabel Maade i Felten, selv om den ikke var ganske færdig. Afrika var atter Landet, hvor man søgte praktisk Uddannelse. Forskjellige Bevægelser i 1876 og 1879 nødvendiggjorde Expeditioner. Sidi Scheikh Stammens Opstand under Bou Amera førte til Krigen i det sydlige Oranais. Efter et langt og besværligt Felttog bleve Oprørerne definitivt slagne i Slaget ved Oued Fendi, Syd for Figuig. Man fik da atter gode Tanker om de militaire Forhold, saameget mere som Begivenhederne i Tunis paa den Tid begyndte at udvikle sig. I April 1881 fordobblede Grænseboerne deres Angreb og den tunisiske Regering havde ikke Magt til at undertrykke dem. De franske Kolonner trængte ind i det Indre af Khoumir, og da Beien havde modtaget Frankrigs Understøttelse, bragte vore Tropper Fredslutningen istand i hele Tunis. Til de populaire Navne Mouzaia, Isly og Taguin føiede man Bizerta, hvor Hamilcar kæmpede, Zama, der blev berømt ved Scipio, og Kerouan, Kaliffernes hellige By. Dette glimrende og hurtige Felttog greb Indbildningskraften og gjenoplivede Erindringen om Fortidens herlige Perioder.

Skuffelsen var derfor saa meget mere bitter i Juli 1882, da den franske Regering ikke fandt det rigtigt at intervenere i Ægypten i Forening med England. Det følgende Aar gav General Rivières Død Anledning til Tonkin-Expeditionen. Hanoi, Son Tay, det heltemæssige Forsvar af Tuyen Kuan, Fautcheou saae vore Tropper seirrige i det fjerne Østen. Indo-Kina blev skabt. I Senegal lagde en fransk Expedition Grunden til Fort Bomakou ved Niger. Paa samme Tid satte vor Armé sig i Besiddelse af Bugten ved Majunga og Tametaves Havn, og sikrede os Overmagten paa Madagascar. Smukke Blade i den militaire Historie, Seirssmil. Tre Protectorater vare grundede, som saaledes forøgede det nationale Territorium. Overalt bleve store Vanskeligheder overvundne; der var Frivillige i Mængde, Opoffrelse, Iver, Udholdenhed. Hver enkelt af disse Expeditioner viste, at Arméen var udmærket. Den havde Folk nok, smukke Vaaben, første Klasses Materiel. Den kunde gjøre en god Figur overfor en hvilkensomhelst Fjende. Nu er Tilliden gjenoprettet. Fra Arméen, som stadigt gaaer frem, har den forplantet sig til Nationen. Og denne Tillid er berettiget, fordi den ikke er noget Tilfældigt, men er fremkommen ved Alles Anstrengelser, har paatrængt sig En lidt efter lidt. Det tabte Materiel er

blevet erstattet. Det udgydte Blod er blevet fornyet. Fædrelandet har gjenvundet sin Sindsro, og skjøndt det endnu lider ved at have mistet sin elskede Provins, seer det dog roligt ud i Fremtiden. Med Tillid til sig selv og sin Armé, seer det stolt paa Teutonerne, som overrumplede det.

Frankrig er endnu Velléda, som elskes af sine Børn, den galliske Profetinde, der tilbedes af sine Krigere. Hun er ofte blevet overvundet, men aldrig dræbt, og hun trækker sig tilbage til det Indre af sine store Skove for at forbinde sine Saar og viser sig atter straalende i fornyet Ungdom. Efter Ulykken ved Rosbach saae hun fremad til Jena, efter Elendigheden ved Sedan skal hun, om Gud vil, opleve den Glæde at se et andet Jena. Kampen er endnu ikke endt, men naar den atter optages, vil den ikke mere være ulige. Vellédas Sønner huske godt, og Andre huske ogsaa.

III.

Ved at komme i Berøring med Ulykken bliver Karakteren fastere. Den franske Armé har faaet en mere udviklende Uddannelse og selve dens Fornøielser ere blevne alvorligere; og saadanne, som fordre Øvelser, der ere nyttige ved Krigsførelse, saasom Jagtlege, Kamplege og »rolly-papier« eller Papirjagter ere meget populaire.

En glimrende Prøve derpaa saaes nylig i Bretagne. Imellem Træerne saae Rennes' Polygon med sit Hegn af blomstrende Hvidtjørn ud som et umaadeligt Coliseum af Grønt. Batterierne og Høien gjorde det meget let for Mængden at se det beundringsværdige Panorama, som dannedes af Floden Vilaine, der bugtede sig igjennem Engene med deres Rækker af høie Poppeltræer, Skovene paa Godset La Prévalaye, Byen Rennes, som laa terrasseformigt op ad Høien og som beherskedes af Thabors uforlignelige Promenade. Det flade Land ovenpaa Høien var det Sted, hvorfra man bedst kunde iagttage alle Hændelser ved Papirjagten, derfor var det optaget af alle Notabiliteterne i Districtet. En Mængde Mennesker havde ogsaa samlet sig om Jægerne ved Afgangsstedet, som var en aaben Plads i Skoven ved det gamle Slot La Freslonière, og derfra hørtes Lyden af Jagthornene, som bebudede *le lancier*. Der er en spændt Forventning. Tilsidst gives Signalet, alle Rytterne gallopere henad Alléer og Veie og følge det Spor, som vises dem af Papirstumperne. Naar de komme ud af Skoven, se de »Vildtet«. Det er smuttet langt bort og er allerede nær ved Broen over Vilaine. Hele Flokken farer hen over Engene og jager en Flok Kvier, som forfærdes ved det pludselige Anfald, paa Flugten. Naar de ere komne over Broen, komme Jægerne ind paa Godset La Prévalaye. Hornene blæse *bien aller*, og Ekkoet naaer Polygonen, hvor Mængden seer ivrigt til med Væddeløbskikkerterne rettede mod det gamle Herresæde, hvis takkede Gavle dukke frem mellem Træerne. Det lykkes »Vildtet« paa en behændig Maade at lede Jægerne paa Vildspor hen til et gammelt udgaaet Egetræ, under hvilket man siger, at Henrik den Fjerde har siddet; de maa vende tilbage i en næsten ganske modsat Retning, og saa vende de for at naae Polygonen. Deres Ridt i Zigzag i Parkens brede Alléer og deres Sætten over Grøfter og Hegn, som indeslutte de fede Enge, ere fuldkommen synlige for Tilskuerne, der mellem Træerne kunne skjelne den flotte Samling af Officierer i forskjellige Uniformer og hist og her en civil Mands røde Frakke eller sorte Jakke. De nærme sig, og tilsidst komme de ind i Polygonen, bøiede forover paa deres skummende Heste. Naar Jægerne føle, at de iagttages af Damerne, fordobbles deres Livlighed, deres Heste fare frem, æggede af Sporen, Forhindringerne, som ere arrangerede rundt om Høien, klares med Lethed og Elegance; og den glimrende Afslutning hilses med Bravo- og Hurraraab, efterhaanden som Jægerne standse og hilse Selskabet.

Papirjagten er forbi, men Dagen er endnu ikke til Ende. Damerne vide meget godt, at Officiererne ikke ville hvile, og at de selv ikke ere komne blot for at se til, men ogsaa i Haab om bagefter at faae en Dans. Alle Vognene, som ere fulde af Tilskuere, holde i Række langsmed den ene Side af Polygonen. I Rækker paa to Mand defilere Jægerne forbi Selskabet og stige af for Enden af Vognrækken, hvorpaa alle Vognene følge efter dem. Officiererne føre derpaa Damerne ind i en lille Skov, hvor en delikat Frokost er tilberedt. Militairmusikken spiller, og efter en kort Ouverture spilles der op til Dans. En tæt slaaet Græsplaine er tilrede tæt ved. Officiererne ere ikke trætte, Damerne ere heller ikke trætte, og faa Sekunder efter er Ballet i fuld Gang og varer til Middagstiden og Aftenens Nærmelse minde de muntre Dansende om, at de maa hjem og at den henrivende Fest maa afsluttes.

IV.

Fornøielser maa imidlertid ikke være i Veien for Arbeidet. Efter en Dags Fornøielse føler Enhver sig endnu mere ivrig i Tjenesten. Der er netop kommet Rekrutter til Regimentet. Pessimisterne ere fortvivlede. Kontingentet synes dem at være meget middelmaadigt. Den samme Historie gjentager sig hvert Aar. De se tilbage til gamle Dage i Afrika og paa Krim og fremhæve hine kraftige Generationer, som trodsede Alt — Farer, Klima, Savn. De unge Hære i den skrækkelige Krig 1870 vare heller ikke daarlige. De vare improviserede, slet oplærte,

slet bevæbnede, havde daarlige Officierer, stode altid overfor en Fjende, der var dem overlegen i Antal, og alligevel lykkedes det Soldaterne at vise sig til deres Fordel i den strenge Vinter, hvor de uophørligt bleve slagne og dog altid gjorde Modstand. Nutidens Tropper ville være ligesaa gode. Soldaten har forandret sig, det kan ikke bestrides, men han har bevaret sine væsentlige Egenskaber. Hans Ligegyldighed, hans Løier, som Udlændige undertiden tage for Mangel paa Disciplin, trøste og holde ham oppe i Prøvelsens Stund og sætte ham godt istand til at taale Savn. Tilbagetoget fra Moskov, Sebastopols Beleiring, Beleiringen af Metz, Expeditionerne til Asien, Afrika og Mexiko have Alle vidnet om den samme Soliditet, den samme Udholdenhed, den samme Foragt for Fare og Ligegyldighed overfor Strabadserne ved Feltlivet, den samme Iver, det samme Mod, som altid er rede til at lægge sig for Dagen.

Den franske Soldat besidder Tapperhed, Gallernes Dyd lige fra Sagntiden af; hans Aand er snarere krigersk end militairisk. Vi forsøge at bevare den ene Egenskab, medens vi udvikle den anden: at føie Methode og Betænksomhed til den medfødte Fantasi og Lyst til Eventyr. Den moderne franske Armee er for Tiden væsentlig optagen af den militaire Opdragelse, og i denne Sag yder den subalterne Officier den mest værdifulde Hjælp.

Som ung er den subalterne Officier lidt let, familiair og altfor jevnaldrende med de Soldater, han kommanderer. Naar han atter tager fat efter at have udviklet sig og have vundet sin Medaille, er han udmærket og indtager en betydelig Stilling overfor Rekrutter og Reservesoldater. Hans Strenghed er af rette Slags, han irettesætter, skjænder og straffer, men han skjælder ikke Folkene ud, endnu mindre slaaer han dem. Hans hele Væsen er et Billede paa Virkelyst og Energi. Han forener Exempel med Befaling; han viser Veien, han arbeider. Han er athletisk af Skikkelse, hans Ansigt er brunt, han er glatraget med svære Moustacher og et langt Fipskjæg paa Hagen; hans Dragt er ulastelig, hans Physionomi er venligt, hans Udseende alvorligt og han leer sjeldent.

Saaledes saae Sergeant Trévert ud, da han underviste de nyligt ankomne Rekrutter. »Alle Eders Pligter,« pleiede han at sige til dem, »indbefattes i den ene Pligt: Lydighed. Lydighed indeslutter i sig alt Andet. Disciplin er Lydighed. Det er meget simpelt, som I ville se. Bære en Uniform, haandtere en Bøsse ordentligt, ramme en

Alpejæger.

Turco.

Skydeskive med sin Kugle, Alt dette kan en Landeværnsmand gjøre ligesaa godt som en Soldat. Men en Soldat er alligevel noget ganske Andet end en Landeværnsmand, han er disciplineret, det vil sige, han adlyder, hvorimod Landeværnsmanden kritiserer; deri ligger Forskjellen imellem dem. Naar jeg siger, at I skulle adlyde, saa betyder det, at I skulle udføre en Ordre, som betydes Eder ved et Ord eller et Tegn, og gjætte Befalingsmandens Tanker, fordi det altid er den rette Maade. At adlyde og aldrig reflektere, det er, unge Rekrutter, baade Disciplinens Hoved og store Taa. Dersom I ikke forstaa min anatomiske Sammenligning, vil jeg forklare den for Eders begrænsede Opfattelse ved at tilføie, at det er Begyndelsen og Enden paa en Soldats Pligter. Naar jeg befaler Eder at gjøre Noget, behøve I ikke at forstaa det. Trévert taler. Trévert veed, hvad han taler om. Trévert tænker for Eder. Alt, hvad I have at gjøre, er at udføre hans Befalinger og at gjøre det hurtigt. Se altid paa mig, enten det er ved Maneuvren eller paa Kamppladsen. Jeg gaaer, I følge mig. Jeg løber, I løbe. Jeg falder saaret til Jorden . . . og hvad gjøre I saa?«

»Vi tage Dem op.«

»Snak! Under Slaget standse vi ikke for at tage de Saarede op. I løbe blot endnu hurtigere afsted, I gaa paa, I træde paa mig. Det skal glæde mig at føle, hvor kraftigt I trampe afsted, og dersom jeg ikke er helt dræbt, vil jeg raabe til Eder: ‚Tramp paa mig, knus mig, *nom d'un bleu!* men angrib!'«

Dette var maaske ikke akademisk Veltalenhed, men det var ikke destomindre en Slags Veltalenhed, varm og indtrængende var den, fordi den var oprigtig. Alle hans unge Tilhørere, Studenter, Handelsmænd og Landmænd bleve bevægede ved dette maleriske og ofte mindre korrekte Sprog, som altid var ligefremt, altid gik løs paa Sagen, altid satte Pligten høiest. En subaltern Officier, som havde faaet en god Opdragelse og var en lærd Taler, vilde aldrig have frembragt en saadan Virkning.

Sergeant Trévert endte sin Tale saaledes: »Her er Befalingen for imorgen. Kl. 9 Mønstring af Regimentet, Modtagelse af de nyligt Forfremmede, Fanepræsentation for Rekrutterne. I forstaa mig nok! Gjør Jer nu Umage og puds Jer op, saa I blive splinterny fra Top til Taa!«

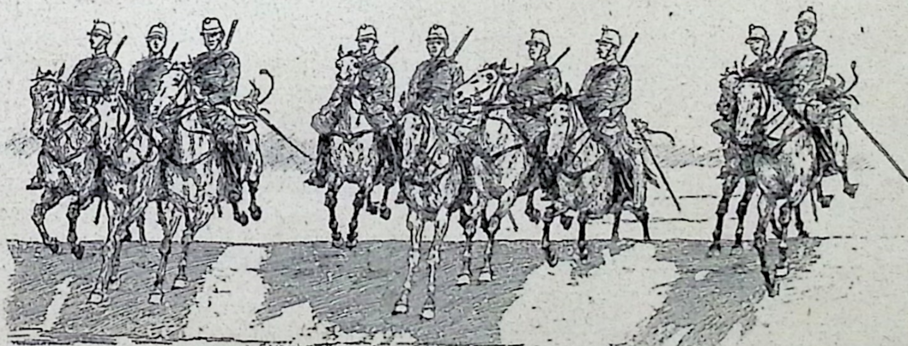
Folkene, som lige ere komne til Regimentet, faae Uniform den Dag, de komme, og blive satte i Arbeide næste Dag. De tage ikke Del i Regimentets Maneuvrer, før de ere istand til at tage sig anstændigt ud i Felten. Det Øieblik, hvor de saa at sige erklæres for at være Soldater, er naar de blive præsenterede for Fanerne, en gammel Skik, som ikke følges overalt, og som har en imponerende og begeistrende Karakter. Den griber de Unges Indbildningskraft, og paa samme Tid opfylder den de gamle Soldaters Hjerter med Bevægelse. Forat Alt kan være i Orden, blive Folkene længe oppe og staa atter tidligt op, da de have travlt med at gjøre deres

Tornyster istand, børste deres Klæder og pudse deres Mundering. Saa kommer Examinationen hos de subalterne Officierer og Peloton-Officiererne. Derefter gaa Folkene ned paa Exerceerpladsen og inspiceres af Kapitainen. Bataillonerne blive derpaa opstillede, Obersten ankommer, Musikken spiller. Obersten mønstrer Folkene omstændeligt. Rekrutterne have en ordentlig Hjertebanken ved at føle, at saamange Officierer iagttage dem skarpt. Officiererne og Under-Officiererne, som nylig ere udnævnte, blive anerkjendte efter den formelle Anordning. Imidlertid er et Kompagni afmarcheret for at hente Fanen, som kommer med sin Eskorte og standser midt i Kasernens Gaard. Trommerne lyde. Obersten befaler: »Præsenter Gevær« og hilser Fanen med sin Sabel. Trommer, Horn og Musik lyde »for Fanen«. Alle de gamle Soldater i Regimentet, som have en Dekoration eller en Medaille, gaa hen og indtage deres Pladser rundt om Fanen. De nyligt forfremmede Officierer staa foran dem. Saa befaler Obersten: »Gevær paa Skulder« o. s. v., fremsiger Investitur-Formularen for hver Officier, berører hans Skulder med sin Sabel, rækker ham hans Grads Insignier og kysser ham. Saa befaler han, at Avantgarden skal slutte Geled og at Bøsserne skulle sættes i Hob. Uden Vaaben komme Rekrutterne derpaa og staa i Halvkreds foran Fanen, som endnu er omringet af Officiererne og de Soldater, der have Dekorationer eller Medailler. »Soldater,« siger Obersten, »i Eders Byer, i Eders Landsbyer, paa Markerne, var Kirketaarnet det Punkt, I samlede Eder om. Om dette samlede sig Eders Familier, Eders Hjem, Eders Interesser. Her indtager Fanen Kirketaarnets Plads. Den er endnu mere, Fanen er Billedet paa selve Fædrelandet, Tegnet paa Ære, Symbolet paa Opoffrelse til Døden. Naar I ere stolte af at tjene under Fanen og føle Eder hædrede ved at forsvare den, saa kunne I ikke forlade den uden at blive krysteragtige Deserteurer, Forrædere mod Eders Fædreland og mod Eders Landsmænd. I se, hvor vi elske og ære vor nationale Fane. Lader Eder i Fremtiden besjæle af den samme Kjærlighed og Ærefrygt og samler Eder under alle Omstændigheder igjen ved Raabet *‚Au drapeau! au drapeau!‘* Man vil fortælle Eder Fanens Historie og det Regiments Historie, hvilket nu er Eders militaire Familie. Denne Historie indeholder allerede mange smukke Blade, søg ved Eders tappre Daad at forøge Antallet af disse Blade.«

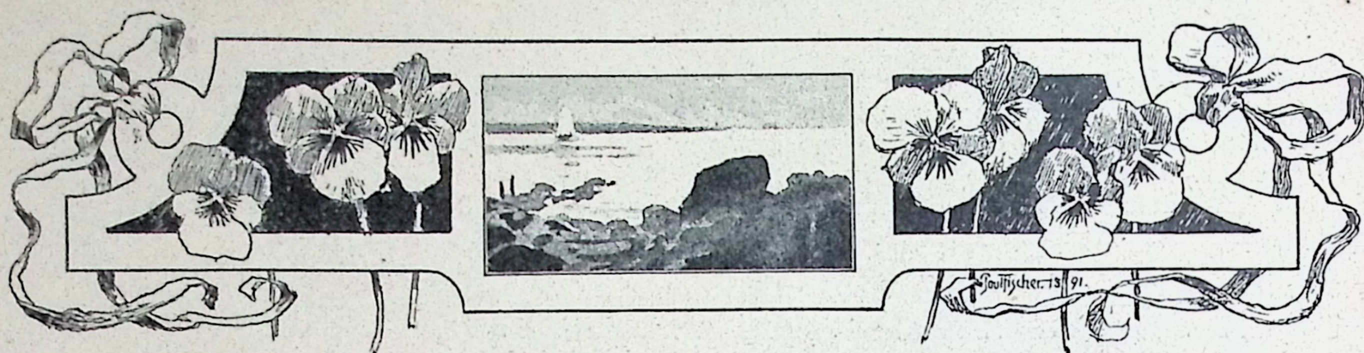
Derpaa forklarer hver Kapitain sine Folk Betydningen af Fanen. Som Symbol paa Fædrelandet forbliver den midt i Regimentet. Dens Folder tale. Hvilke Ord? Paa den ene Side »Tapperhed« og »Disciplin«, som indbefatter alle en Soldats Pligter; paa den anden Side Navnene paa de Slag, der gjenkalde alle hans Erindringer. Kapitainerne omtale de glimrende Træfninger, i hvilke Regimentet har udmærket sig, de Tab, det har lidt, med eet Ord, dets hele Historie. Naar denne Beretning er endt, tage Folkene deres Vaaben og marchere forbi Fanen, som de hilse under Tonerne af Regiments-Marchen.

Efter Fane-Præsentationen følger Udstillingen af Fanen i »Salle d'honneur«, hvor den forbliver hele Dagen, omgiven af en Vagt, som afløses hver Time. Førte af deres Underofficierer komme Rekrutterne for at se Fanen og Værelset, i hvilket der er udstillet alle Regimentets Minder: Malerier, Portraiter, Fotografier, Relikvier, Buster, Statuer o. s. v. Man søger at forklare dem Alt, hvad der angaaer Regimentet og at give dem store Tanker om den militaire Familie, som de i Fremtiden skulle tilhøre.

(Fortsættes.)

Chasseurs de Afrique.

BØDKER BASCH.

En Historie af **Theodor Storm**.

I Søndergade i min Fødeby Husum, lige overfor det lille Stræde, som fører ned til St. Jürgens Kirkegaard og over denne langs Stiftelsen til Nørregade, laa fra Begyndelsen af det 17. Aarhundrede et lille Hus, over hvis Gadedør var anbragt et i Sandsten udhugget Billede: en Mand i et lille Skib, hen til hvilket Døden var svømmet gjennem høie Bølger og allerede drog Manden ned til sig i Havet; nedenunder stod: Til Lands og Vands. Det hed sig, at en Stenhugger i sin Tid havde bygget Huset og forfærdiget dette Epitaphium til Minde om sin Fader, der som Smaaskipper havde seilet imellem Øerne og ved den Leilighed var omkommen i en Storm.

I det tredie Aarti af vort Aarhundrede, efterat den daværende gamle Eierinde var død, saae man ofte en undersætsig Mand, om Hverdagen med et Skjødskind, om Søndagen i lang, blaa Klædesfrakke og Kravestøvler, staa stille foran det og efterhaanden træde hen under det lille Lindetræ, hvis lang- og smal-klippede Krone udbredte sig imellem Billedet og Gavlvinduet. Efterat hans matblaa Øine atter en Dag havde fæstet sig ved Stenbilledet, greb han fat i Dørhaandtaget, for at træde ind i Huset; men det var lukket; gjennem Dørvinduets smaa Ruder saae han igjennem en lang Gang og en aaben Dør for Enden af den ind i et stort tomt Værelse, som fra Gaardsiden belystes af Middagssolen. Langsomt forlod Manden Stedet og gik ned ad Søndergade til Torvet, hvor han steg op ad Stentrappen til Raadstuen.

Denne lille Mand var Bødker Daniel Basch, en grublende Natur, men alligevel ingen daarlig Haandværker. Fire Uger efter havde han kjøbt det lille Hus og holdt sit Indtog i det med en gammel Svend og en endnu ældre Søster; snart hang brogede Sirtses Gardiner foran Vinduet i det underste Værelse, og mellem Geranium- og Resedapotterne, som stode i Vindueskarmen, kiggede gamle Jomfru Salomes godmodige Ansigt ud paa Gaden, naar de mange Bøndervogne kom til Byen paa Torvedagene; men i Peselen — som Bagstuen kaldes i de gamle Huse — var Bødkerværkstedet, og ude fra Gaarden lød det Dag for Dag: »Baand hold fast, hold fast!« og Hamrene slog til og de tomme Tønder gave Lyd.

Saaledes kunde vel i henved fem Aar den gamle Søster i sit Sovekammer ovenpaa have udhvilet sig efter Dagens Arbeide og i Gavlvinduet have opelsket sine Aflæggere til Blomstervinduet nedenunder, da hun en Dag sagde til sin Broder: »Daniel, Du er kun halvtreds; men jeg, den ældste, bliver snart halvfjerds; jeg kan ikke længer slæbe de tunge Vandspande, og heller ikke holde ud at skrælle de mange Kartofler.«

Daniel Basch, som stod i Skjødskind foran hende, blev helt bestyrtet. »Hm,« sagde han, »hvad mener Du? En Pige? Vist er det, Du seer noget skrøbelig ud!« Og han betragtede det rare rynkede Ansigt; men samtidig regnede han i Stilhed efter, om Haandværket kastede saa meget af sig, at han kunde tage en Pige til Hjælp for den Gamle.

»Nei, Daniel,« sagde Søsteren leende, »lad kun være at kalkulere: gamle Frauke Michels i St. Jürgen er død, hendes Kammer er ledigt, og Herrerne lader mig vel nok komme derind, naar jeg beder derom; vi er jo Borgerbørn her fra Byen.«

Daniel nikkede; Klosteret var kun ved et

kort Stræde skilt fra hans Hus, de levede godt der, bedre end i almindelige Borgerhuse; han trykkede gamle Salomes Haand: »Stop, Søster!« udbrød han. »Siig ikke mere! Siig ikke mere! Jeg har et Ærinde at besørge;« — en Straale som af Haabet om en utrolig Lykke tindrede i hans matblaa Øine — aa, vær saa god at give mig min Klædesfrakke og Kravestøvlerne!« Han tog Haanden op til Hagen; han havde ladet Skjægget staa i tre Dage — han nikkede igjen, Mester Daniel vidste, hvad han vilde. Nu hjalp hans Søster ham i den lange, blaa Stadsfrakke; Støvlerne havde han allerede taget paa; nu manglede han blot den høie Silkehat og Bambusstokken; saa skraaede han først over Gaden til Barberen, og da han glatraget kom ud derfra, gik han med noget langsommere Skridt gjennem Kræmmergaden ned til Skibsbroen og ind til gamle Havnemester Peters, med hvis yngre Broder han i sin Tid, som Skik var, havde gaaet i nederste Klasse i den lærde Skole. Da han traadte ind i Stuen — Eftermiddagssolen skinnede derind, og Kanariefuglen, som stod i Vindueskarmen imellem Blomsterne, sang just af alle Kræfter — reiste tre Jomfruer sig med deres Sytøi fra Stolene; det var Havnemesterens Døttre: Mine, Stine og Line, paa 40, 39 og 37 Aar; det var rare Piger allesammen; men den brunette Line var dog den bedste; blid, husholderisk og forstandig; derhos lidt skjelmsk. Og Mester Daniel saae paa hende, og den Brune smilede rigtig kjønt derved: »Mamsell Line,« sagde Daniel, »jeg vilde gjerne tale et Ord med Deres Fader?« Og Line blev blussende rød og skyndte sig ud for at lede sin Fader op.

En Time efter, i Bødkerhuset havde Svenden alt to Gange spurgt Jomfru Salome efter Mesteren, traadte denne ind ad Gadedøren, just som Jomfru Salome kom fra Kjøkkenet ud i Forstuen. Han pegede taus paa Dagligstuen. Da de vare derinde, tog den lille Mester sin høie Hat af: »Saa, Søster,« sagde han, »nu kan Du tale!«

Men Søsteren saae helt forbauset paa ham: »Hvad er det, Daniel?« spurgte hun; »paa hvert Haar hænger en Sveddraabe, og vi er midt i November; og dine Øine — — hvad er Du saa glad over? Har vi vundet den store Gevinst?«

»Ja, Salome, noget af den Art; eller maaske jeg vinder den senere, for jeg skulde mene, at Line Peters er et sikkert Nummer!«

»Hvad har Du at skaffe med Line Peters, Daniel?«

»Kald først paa Svenden!« sagde Daniel.

Og da Svenden var kommen, blev det aabenbaret i Familien: Mester Daniel og Line Peters vilde blive et Ægtepar; og de to gamle Sødskende faldt hinanden om Halsen og græd af Glæde over den unge Brudgom. »Og tal nu videre, Salome!« sagde denne.

»Jeg har jo ikke mere at sige, Daniel,« svarede den Gamle leende, »jeg vil ind i Stiftelsen; sæt Dig nu hen og skriv en Ansøgning for mig til Forstanderen! Nu er Du i gode Hænder!«

— — Og inden Jul sad den gamle Søster i Frauke Michels Stue i St. Jürgen, og Line Peters som Husfrue bag Urtepotterne i Bødkerhuset. Men det Første Mester Daniel gjorde som ung Ægtemand i Hvedebrødsdagene, var, at han med en Spand fuld af Mørtel og Murskeen i Haanden steg op ad en Stige til Dødsbilledet over Gadedøren og bredte et Lag Mørtel over det. »Det passer ikke længer!« sagde han til sig selv; »nei, det passer ikke længer!« og dermed gjorde han det sidste Strøg henover det. Saa steg han ned ad Stigen; og otte Dage efter, da Mørtelen var godt tør, maatte Svenden hente gamle Maler Hermes, som gjorde de nysselige Nelleker og Forglemmigeier til Stambøger; nu steg denne op ad Stigen og malede den skjønneste Provinsrose med to grønne Blade paa den graa Flade. »Godt,« sagde Mester Daniel, som i sit Skjødskin stod ved Siden af Stigen og saae til; »nu bare en lille Knop, men ikke for stor!« Og da ogsaa dette var besørget, saa gik han ind i Huset og hentede sin kjønne lille Kone. »Vil Du bare se!« sagde han og pegede paa det nye Kunstværk, »og veed Du, hvad Rosen hedder?« Det vidste den unge Kone ikke; saa sagde han: »Rosen hedder Line Basch!« — »Aa Snak!« udbrød hun og løb helt rød ind i Huset igjen, og Mester Daniel glædede sig og ilede efter hende.

*

Og det varede ikke meget længe, før Mester Daniel foruden Rosen ogsaa havde Rosenknoppen under sit Tag, og det var en lille Dreng, som blev større og større, og af hvem der efterhaanden udviklede sig en Pokkers Knegt. Han havde endnu ikke feiret sin sjette Fødselsdag, da Frits Basch allerede var kjendt i hele Gaden; hvor gjerne hans Moder end vilde opdrage ham paa Høitydsk, saa talte han dog helst Platt, især med Dyrene, som han hilste Allesammen i de smukke gamle Vers. Fandt han om Sommeren en af de smukke brogede Havesnegle, saae han paa den med sine store brune Øine og sang:

»Tinkeltut
Kom herut,
Stäk de Fi-fat Hörens ut!«

Men stak Sneglen saa de fine Følehorn ud, saa knipsede han paa dem med sine smaa Fingre og udbrød: »Lad Dig ikke narre, Tossehoved; bliv Du hjemme!« og kastede Dyret ind i Hækken. Naar saa en gul eller broget Sommerfugl fløi gjennem Haven, løb han bagefter:

Sommervagel sett di!
Näes un Ohren blött di!«

og jo længere han maatte løbe bagefter Sommerfuglen, desto høiere og ærgerligere blev hans

Sang; men blev han altfor høirøstet, saa kom Moderen tidt farende ned i Haven: »For Guds Skyld, Frits, hvad er der i Veien?« Saa lod han Armene hænge og saae halvt undseeligt, halvt skjelmsk op paa hende: »Det Fæ vilde ikke engang sætte sig!« og dermed pegede han paa Sommerfuglen, som just fløi over i Naboens Have. Moderen tog leende sin Dreng i hans brune Tupé og kyssede ham; saa løb hun med ham hen til Pilegjærdet nede i Haven og snittede et Par Grene af med Kjøkkenkniven, som hun havde beholdt i Haanden, da hun løb ud: »Der har Du et andet Spilleværk! Lav Dig nu en Pilefløite!« Hun gjorde endda Pilestykket tilrette for ham, og nu sad Frits igjen paa Bænken under det store Pæretræ og bankede med Knivskaftet paa Træstumpen, for at kunne trække den indre hvide Stok ud af Barken og sang:

»Fabian, Sebastian!
Laat de Saft ut Holt 'rut gaan!«

og det blev han ved med, indtil Fløiten var færdig.

Men han lavede ogsaa selv Vers: en Søndag Eftermiddag kom gamle Jomfru Basch i Besøg til Kaffe, og paa hendes graa Haar sad en skinnende hvid Kappe med blegrøde Taftes-Baand. De stak Drengen saadan i Øinene, at han hele Tiden sad og saae paa Kappen. »Siig da Goddag til Tante Salome!« formanede Fru Line ham. »'dag, Tante!« sagde han og havde ikke Øinene fra den hvide Kappe med de røde Baand, ikke engang da han siden sad paa en Skammel henne i Krogen, medens Fader og Moder og Tanten fornøiede sig ved Kaffebordet. Men snart begyndte han at mumle, og hans livlige Øine lo ligesom over en Gavtyvestreg. »Hvad gaaer der af Drengen?« sagde den Gamle.

»Hvad er det, min Dreng?« spurgte Fru Line, henvendt til ham.

»Maa jeg sige det,« svarede Frits.

»Hvorfor ikke, mit Barn?« sagde Tanten, »jeg giver Dig Lov.«

Nu saae Drengen saa gavtyveagtig polisk paa den Gamle og sagde:

»Ros' in Snee! Ros' in Snee!
Dat is Tante Salome!«

»Se saa!« udbrød Mester Daniel, »der fik Du den!«

Men den Gamle truede halv ærgerlig med Fingeren ad Drengen: »Det er dog en næsvis Knegt, jeres Frits!« sagde hun saa og stak sin Næse ned i Kaffekoppen.

»Hm!« sagde Mester Daniel og tog sig med Haanden op i sit allerede stærkt graasprængte Haar. Men da Frits var løbet ud paa Gaden til sine Kammerater, saae han igjen op. »Line! Mutter!« sagde han.

»Hvad vil Du, Daniel?«

»Akkurat ligesom jeg,« svarede Daniel og rystede tilfreds smilende paa Hovedet.

»Hvad er det, der er akkurat ligesom Du?« spurgte Fru Line.

»Hvad det er? — det med Drengen: Jeg sad ogsaa engang i hans Alder saadan paa en Skammel — det er endda den selvsamme — saa kom en gammel, tyk Kone fra Ostenfeld ind i Stuen til Fader, og da det var Sognefogdens Kone, saa sagde han: ‚Dreng, reis Dig op og siig pænt Goddag!' Men hendes røde og gule og blaa Gallauniform og den hvide Lap paa Hovedet faldt mig saadan i Øinene, og jeg kunde ikke blive enig med mig selv, om hun dog ikke var en Tyrk — indtil jeg endelig, inden jeg endnu havde faaet et Ord fremført, fik en krabat Kindhest af min hidsige Fader.«

Tante Salome nikkede, hun kjendte Historien; Line Basch lo: »Jeg troede, at Du ogsaa havde lavet Vers, Daniel!«

Den Gamle rystede paa Hovedet: »Nei, lille Line, det er just Sagen: jeg faaer min Kindhest og falder ned af Skammelen; Frits laver sit Vers og løber ud ad Døren.« Daniel saae rigtig venlig paa sin Hustru: »Et godt Hoved!« sagde han skjelmsk. Og Fru Line nikkede.

*

Der var Lykke nok i Mester Daniels Hus; men Enhver, der har levet sin Tid, veed nok, at Lykken, endnu mere end Livet, har snare Vinger.

Det var ved Foraarstid og i Haven grønnedes Stikkelsbærbuskene, og Storkene kom efter den lange Vintertid tilbage fra Syden for at flytte ind i deres gamle Reder paa Byens Skorstene eller hist og her bygge sig en ny. Frits laa paa Knæ foran sit Bed i Haven og plantede sine Primuler og Violer alt for tredie Gang et nyt Sted, da en Skygge fløi henover ham, og da han kiggede op, saae han en stor Stork flyve hen til hans Faders Tag og plante sine lange Ben der. »Hei Du!« raabte han:

»Adebare Esther,
Bring mi 'n lütje Schwester!«

Og Storken kastede Hovedet tilbage og klapprede skingrende ud i den klare Foraarsluft; det lange, røde Næb skinnede i Solen.

Saa smed Frits sin lille Spade og klappede muntert i Hænderne og raabte:

»Adebar, swart un witt,
Bring mi ock en Kringel mit!«

Opfyldelsen var nærmere, end han tænkte; men Storken kom flyvende, ikke med et Svøb men med et sort Flor, og af Kringler var der fuldtop i Huset, men det var Begravelseskringler, og Frits sad paa Loftstrappen og spiste dem, medens Taarerne strømmede ned ad hans Kinder. Den lille Søster havde rigtignok været der, en lille rød En, som Frits kun vovede at betragte paa Afstand; Moderen saae saa bleg ud, hun rakte ham sin Haand fra Sengen og spurgte:

»Kan Du lide hende, Frits?« Men Frits rystede taus paa Hovedet, saa løb han fra den beklumrede Stue ud i den friske Mailuft.

Tre Dage efter stode han og hans Fader ved en Kiste; i den laa hans blege Moder, den gode, livlige Fru Line; hun rørte sig slet ikke, og hendes Øine vare helt lukkede, i hendes venstre Arm laa et meget lille Barn, det var ogsaa ligblegt. Ligesom foran et fremmed, uhyggeligt Under stod Drengen med tilbageholdt Aandedrag, han var først nylig fyldt sex Aar.

Tante Salome, som stod hos dem, trykkede sin Broders Haand: »Ja, Daniel,« sagde hun, »Barnet har taget din Hustru med!«

Daniel nikkede taus og stirrede, som om han ikke var en Tanke mægtig, paa sin Døde. Men Drengens Hjerne var skræmmet op ved den Gamles Ord. »Taget med, Fatter?« spurgte han dæmpet. »Hvorfor? Hvordan det?«

Mester Daniel saae paa sin Søn, der betragtede ham med afventende Øine. »Det veed kun Vorherre!« sagde han, og hans Læber dirrede, »maaske . . . det stakkels lille Væsen, det har sagtens ikke alene kunnet finde Vei ind i den store, mørke Evighed.« Saa tog han pludselig Drengen paa Armen og lagde den anden Haand paa den Dødes kolde Pande: »Frits — hun kommer aldrig igjen — glem hende ikke!«

— — Næste Aften vare Moder og Barn begravede; Tante Salome blev et Par Dage, indtil der var antaget en Kone, som kom et Par Timer hver Dag for at gjøre Husgjerning. Den gamle Svend, som engang i sin Ungdom havde været Skibskok, paatog sig den Smule Madlavning, som de havde nødig, og Tante Salome vente tilbage til sin Stiftelse.

Saaledes fortsattes den lille Husholdning nødtørftigt, men der var ikke saadan en livlig Gang i det, som før; Fru Lines friske Stemme manglede. — Naar Frits sad i sin Pogeskole og Konen ogsaa Kl. ni om Formiddagen var gaaet, laa det lange Forhus ligesom uddød; der rørte sig Intet derinde, især ved Frokosttid, naar Arbeidet i Peselen og Gaarden hvilede og Mester og Svend sade paa Snittebænken eller paa smaa Tønder tause ligeoverfor hinanden og spiste deres Smørrebrød. Det var, som om de Begge lyttede efter Stilheden, der herskede foran i det døde Hus. Løsnede der sig saa en Stump Kalk fra Væggen derinde, kunde der nok for et Øieblik flyve ligesom et Lysskjær over Mesterens Ansigt; tyktes han dog, at han havde hørt sin Lines lette Fodtrin, men han viskede det snart igjen bort med sin barkede Haand. En Dag havde Naboens Kat listet sig ind i det halvmørke Kjøkken, som vendte ud til en snever Gang; men hvor let paa Taa den end gik, saa trængte dog en Støi derfra ud i Værkstedet, Ildtangen var falden ned fra Skorstenen. Mester Daniel lod Hammeren hvile: hvor ofte var den ikke ogsaa gleden ud af Fru Lines rappe Haand. Hvor ofte havde han saa ikke taget den op for hende, selv om han ogsaa skulde løbe ind fra Værkstedet! Nu løb han ogsaa ud i Kjøkkenet; det var for ham ligesom et helligt Spøgeri. Men da Katten var sprungen forbi ham i den aabne Dør og han sagte havde lagt Ildtangen paa Plads igjen, satte han sig paa den tomme Kjøkkenstol og stirrede snart paa Skorstenen, snart paa Kjøkkenskabet, mellem hvilke hun før travlt havde bevæget sig frem og tilbage; men Alt var og blev stille, kun et Spurvepar, som udenfor forfulgte hinanden, rutschede ned ad de smaa Vinduesruder og fløi saa skrigende videre.

Da Mester Daniel havde været borte en halv Time, gik Svenden ind i Kjøkkenet, og lagde sagte Haanden paa hans Skulder: »Mester!«

»Ja, ja, Martin.« — Saa gik de sammen ud i Værkstedet, og Mester Daniel tog igjen sit Værktøi og gav sig taus i Lag med Arbeidet.

Først naar efter Klokken elleve Klokken paa Gadedøren ringede og Frits, kommende fra Skole, foer gjennem den snevre Forstue, ind i Peselen, kom der igjen Liv i Huset og i den gamle Mester. Svenden stod saa ved Skorstenen og tilberedte det lille Maaltid, men Fader og Søn gik ud i Haven og hen til Fritses Bede. Naar saa en Knop paa en Blomst var udsprungen saa gravede han den ubarmhjertig op, og ved Fyraften gik han og hans Fader hen paa Kirkegaarden og plantede den paa Moderens Grav. »Hun seer den jo, Fader?« spurgte han saa. Den Gamle nikkede. »Det vil vi haabe, mit kjære Barn.«

Men Verden var saa fuld af andre Ting, og mange af dem vare saa fornøielige: Hunde og Katte, Marmorstene og Hasselnødder, Blommer og Kirsebær; Drengen kunde da ikke altid tænke paa sin døde Moder. Engang i Skumringen, da han og hans Fader sade i Haven under Pæretræet, sagde han, efterat de i lang Tid ikke havde talt: »Fader!«

»Hvad vil Du, Frits?«

»Jeg troer,« sagde han sagte — thi det var Frugten af hans lange Eftertanke — »jeg troer, at det alligevel er godt, at Moder er fulgt med Søster op i Himlen!«

»Hvordan det, Frits?« spurgte Mester Daniel.

Jo, Fader, hun var jo saa lille, saa lille; hun vilde være bleven bange for Vorherre!«

»Nei, Barn, for Vorherre bliver Ingen bange, uden slette Mennesker. Jeg mener nu, Frits, at det havde været bedre, om vi havde beholdt hende, saa vidste Du ogsaa, hvor bløde en Moders Hænder er!«

Men Frits sprang op fra Bænken og stillede sig rank og med knyttede Hænder foran Faderen: »Jo, Fader,« udbrød han, »det havde nok været bedre; men jeg trænger ikke mere til en Moder, jeg er en Dreng.«

Og Mester Daniel saae meget ængstelig paa sin Søn, der allerede saa tidlig vilde staa paa sine egne Ben.

*

Efterhaanden var Tiden forløben og Frits gik i sit trettende Aar. Han var en ganske kjøn Dreng, bar en kort, blaa Klædestrøie, Manchesters Benklæder og en stor rund Kaskjet, saadan som det dengang var Mode blandt Drenge, og vandrede hver For- og Eftermiddag, ligesom i sin Tid hans Fader, med en Pakke Bøger hen i den nederste Klasse i Latinskolen. I Geografi og Regning var han snart en Mester; ogsaa i de andre Fag kunde han lære bravt, det vil sige, naar han vilde; men han vilde ikke altid, og i Latin vilde han ikke have noget at gjøre med *mensa* og *amo*. »Hvad skal jeg med Latin!« sagde han. »Naar jeg er konfirmeret, kommer jeg paa Faders Værksted, og Bødkeriet gaaer ogsaa paa Tydsk, men allerbedst paa Plattydsk!«

Men det var ikke den eneste Grund: han havde, ligesom sine Kammerater, en drengeagtig Mangel paa Respekt for den gamle Collaborator, som dog i hele Byen gjaldt for en grumme lærd Mand; men denne skjønne Lærdom gik de dumme Drenge forbi, og i Alt, hvad der vedrørte det friske Liv, hvori de vare Mestere, var han alle sine Levedage vedbleven at være et Barn.

Naar om Morgenen ved hans Indtræden Drengene med alleslags Løier vare krøbne eller sprungne paa Plads, pleiede den noget gnavne Herre at strække sin magre Hals frem og idet han holdt Bogen i den ene Haand, med den anden og sit skaldede Hoved efterabe deres Spring: »Ei, I Knegte,« kunde han saa sige, »I ere jo saa lystige som Galgenfugle! Hvem vil I nu plukke idag?«

»Gid Pokker havde Dig!« mumlede Frits oppe paa sin Plads og: »Gid Pokker havde Dig!« Gid Pokker havde Dig!« løb det strax nedefter Bænken.

»Hvad tillode I Jer at bemærke?« spurgte den noget tunghøre Gamle.

Og de raabte Allesammen: »Vi sagde Godmorgen til Dem, Hr. Collaborator!«

»Naa,« svarede han, »dersom Eders Munterhed hidrører fra en god Samvittighed, saa siig mig engang, Frits Basch, hvad hedder *Gerundium* af *pulso*, jeg slaaer.«

Men selv om ogsaa Frits snart sakkede agterud i Latinen, saa var han dog i alt Andet den Første blandt sine Kammerater. Behøvedes der lidt Kontanter til en Morskab eller en Gavtyvestreg, saa kaldte han sine Fortrolige ind i det mørke Rum, som laa mellem deres ovenpaa beliggende Klasse og Taget. »Har I Penge?« spurgte han en Eftermiddag, »det gjælder om syv Skilling, jeg har to!«

»Næ,« sagde Hans Reimer, den tykke Slagtersøn, som aldrig vilde ud med noget, »jeg har ingenting, igaar kjøbte jeg mig et Marsvin.«

»Hvem kjøbte Du det af?«

»Her, af Claus Schuster.«

»Godt! — Claus, hvor mange Penge har Du igjen?«

»Tre Skilling!« sagde Claus lidt trykket, idet han samlede Pengene op af Lommen.

»Det bliver fem!« udbrød Frits, »hvem har Resten?« Men der kom allerede tre Drengehænder, som hver rakte ham en Søsling, og saa kunde Historien gaa for sig. Frits var deres betroede Mand; de vidste, at for de Søslinge eller Skillinger, som de gave ham, kunde de være sikkre paa en Morskab eller Uglspilstreg.

— — Denne Skillings-Indsamling havde kun været Forspillet til en Drengestreg imod Collaboratoren; ved den Leilighed var der blevet klingret med smaa Bjælder og affyret en lille Kanon. Alt var gaaet meget præcis, men denne Morskab havde paadraget den Gamle en Galdefeber! Timerne i Latin bleve udsatte og Frits og hans Medskyldige maatte sidde over hver Eftermiddag i en hel Uge; hele Byen talte om Historien.

»Frits,« sagde Mester Daniel til sin elskede og ellers saa beundrede Søn, »hvordan kunde I dog bære Jer saadan ad imod den lærde Mand, af hvem I kan lære saa meget!«

Men Frits lo overlegent og rystede langsomt paa Hovedet: »Lære, Fader? — Nei, ikke lære.«

»Hvad siger Du, Frits? Ikke lære? Hvorfor ikke?

»Jo, Fader« — og Drengen stak begge Hænder i Buxelommerne — »fordi han er saa dum i alt Andet!«

Mesteren holdt Frits for Munden: »Dreng, lad dog ikke Naboerne høre det!« De gik just sammen langsmed Havegjerdet, og ved Siden af var Skrædderen ifærd med at hyppe sine Kartofler.

Frits var sprungen tilside; »Fader,« udbrød han, »tag grøn Havre og en Boghvedeplante og hold det op for Næsen af Hr. Collaboratorens! Jeg vil vædde mine tre Kaniner om, at han siger: ‚Dette er Roefrø, og paa hint vil der voxe nyttige Kartofler!‘«

»Men, Frits, det er jo forfærdeligt!« sagde Mester Daniel og skubbede sin blaa strikkede Lue fra det ene Øre til det andet, »og derfor vil I aflive den stakkels Mand! Hvad kommer Havre og Boghvede de lærde Folk ved? Det er jo for Bønder!«

Frits studsede: »Aflive, Fader?«

»Ja vist; det maa sagtens ikke staa rigtig godt til; for igaar sendte de Bud efter den anden Doktor. Tænk blot, hvis hans stakkels Kone og hans lille Magdalene, som Du saa tidt har talt til mig om, nu skulde miste deres Fader for

jeres dumme Løiers Skyld! — Frits, Du har da ogsaa engang havt en Moder . . .« Men saa klikkede Stemmen for gamle Daniel. »Og din gamle Fader . . .« begyndte han igjen: »Husk vel paa det, Frits!« og dermed gik han ind i Huset igjen. Frits blev alene tilbage i Haven.

Da Svenden en hel Time efter gik nedad Hovedgangen, løb Frits endnu frem og tilbage der, samlede Smaasten op og kastede dem op i Luften, den ene efter den anden, saa det hvinede efter.

»Halløi, Frits!« udbrød Martin. »Hvem er Du saa vred paa?«

»Paa mig selv og hele Verden!« brummede Frits og kastede en ny Sten op i Luften.

»Slaa bare ikke Folk ihjel!« sagde Svenden og gik sin Vei.

Men før Aftensmaden maatte han ud i Byen; thi Frits var intetsteds at finde. Endelig nede i Havnen saae han en Dreng sidde oppe i Mastetoppen paa en Skonnert. »Er det vores Frits?« spurgte han Kaptainen, der stod ved Bolværket; Frits var nemlig gode Venner med alle Skippere og kunde godt gjøre Tjeneste som Letmatros.

Kaptainen nikkede: »Jo vel; han har nu i over en halv Time siddet og kigget paa Solnedgangen!«

Men nu maatte Frits ned og følge med Martin hjem til Aftensbordet, hvor han rigtignok ikke spiste meget mere end een Kartoffel og Halen af en Sild.

»Lad ham sidde!« hviskede Mesteren til sin Svend. »Han betænker sig.«

Ligesaa taus gik Frits næste Morgen i Skole. Formiddagen gik, det var allerede Middag, og han var endnu ikke kommen hjem; Mester og Svend sade allerede ved deres Grød, da først Gade- og derefter Stuedøren blev reven op og Frits kom farende ind. »Fader!« udbrød han — og hans Øine straalede af Lykke og Glæde — »Fader, idag har han det meget bedre! Og nu skal han ogsaa faae det godt hos os!«

»Hvem?« udbrød Mester Daniel. »Collaboratoren?«

Og Frits nikkede vigtig: »Det kan Du stole paa, Fader; vi har dannet en Sammensværgelse!«

Saa lagde Daniel Basch Skeen fra sig og drog med Magt sin Dreng ind til sit Bryst: »Min Frits, min Søn! Moders gode Dreng!«

Men Frits havde revet sig løs, løb ind i Forstuen og kom tilbage med et smukt Fuglebur, hvori der paa Pinden sad en rødbrystet Fugl med sort Kalot. »Se, Fader!« udbrød han og holdt Buret iveiret, »den har jeg faaet af Borgermesterens Julius; den fløiter »Ueb' immer Treu' und Redlichkeit«, men kun den første Halvdel, og derfor har Julius' Moder sagt, at hun ikke kunde udholde den halve Ærlighed i sit Hoved.«

»Siig mig engang, Frits,« sagde Svenden, »hvad er det egentlig for en Fugl?«

»Det er en Dompap!« svarede Frits stolt, »den har kostet Borgermesterens fem Daler.«

Daniel havde imidlertid med lykkelige Øine skiftevis seet paa Drengen og paa Fuglen. »Frits,« sagde han, »vi vil beholde den til Erindring om denne Dag.«

Saaledes var Alt godt igjen; men snart skete der noget Mærkeligt i Skolen. Da den gamle Collaborator igjen begyndte at undervise og Frits Basch tillige blev en Helt i Latinen, kunde han aabenbart ikke længer undvære Drengenes vante, kaade Drillerier; han savnede Noget, der hørte med til hans Liv; han begyndte nu selv at drille og blev bleg og ussel ved denne Fred, som alligevel, efter høitidelig Aftale, ikke blev brudt, saa længe Frits herskede i Klassen.

*

Men Dompappen vilde ikke fløite; den hang oppe i Gavlværelset, hvor Frits, siden han var bleven Latinskolediscipel, sov og arbeidede; naar det om Middagen blev for varmt — det var nemlig ved Midsommerstid, hængte han ogsaa Buret udenfor ved Siden af Vinduet, hvor den smalle Lindetræesskygge bedækkede det. Men heller ikke her vilde Fuglen begynde paa sin Sang, men udstødte kun engang imellem en melodisk Kvidren. »Den kan Ingenting,« sagde Svenden, »de har narret Dig, Frits!«

»Taalmodighed, Martin!« udbrød saa Frits, »saadan en fornem Fugl maa først blive vant til et Bødkerhus!«

Og ganske rigtigt, da Frits et Par Dage efter kom fra Skole og, som altid nu, gik sagte og lyttende op ad Trappen, saa maatte han pludselig staa stille.

»Ueb' immer Treu' und Redlichkeit!«

»Virkelig! det var Fuglen, der fløitede! Og engang til:

»Ueb' immer Treu' und Redlichkeit!«

Melodien var aldeles korrekt, og Frits nynnede Ordene med, men Fuglen kom ikke videre. Frits stod længe ubevægelig; men da den tog fat for tredie Gang, løb han ned i Værkstedet for at hente sin Fader, og Begge stode bag Kammerdøren, og Dompappen, der var i godt Humeur, fløitede tre Gange efter hinanden sit Stykke for dem, og eftersom den ikke kunde mere, saa gjentog den det ogsaa for tredie og fjerde Gang. Da hverken den Gamle eller den Unge havde hørt noget Lignende, saa henrykte det dem, som om det var et rent Mirakel. Tilsidst kom ogsaa Svenden og stod saa stille som en Mus, med Øret op til Døren: »Frits,« hviskede han, »saadan en Fugl! Jeg har aldrig i mine Levedage hørt saadan en Fugl!« Men da Frits, ligesom Dompappen begyndte igjen, sagte aabnede Kammerdøren, brød Fuglen hurtigt af; »Fiuh!« sagde den, saa hvæssede den sit sorte Næb og krøb sammen.

Dens Tilhørere vare alligevel opfyldte af Beundring. »Frits,« sagde Mester Daniel sukkende, idet han heftigt trykkede Sønnens Haand, »om din Moder havde oplevet det!«

Tiden gik; efterhaanden forstyrrede Husbeboernes Nærværelse Fuglen mindre og mindre, ligesom de ogsaa bleve vante til dens Kunststykke, men Frits vedblev troligt at passe den; om Vinteren — thi i Gavlværelset fandtes ingen Kakkelovn — hang den ved Vinduet nede i Dagligstuen ovenover den Stol, hvor i sin Tid Tante Salome og siden, kun altfor kort, den gode Fru Line havde havt sin Plads, og mange Børn, som vilde gaa forbi, bleve staaende og hørte paa den vidunderlige Fugl.

Saaledes var der gaaet et Par Aar; Frits var nu en kraftig Dreng med sikkre og kjække Øine og havde allerede i længere Tid arbeidet som Lærling i Faderens Værksted; han havde godt Haandelag for Øxe og Træhammer, kun tog han undertiden lidt for kraftigt fat, og da Tante Salome, hvilket paa Grund af tiltagende Alderdomssvaghed kun skete en à to Gange om Sommeren, en Formiddag kom ud i Værkstedet, sagde hun: »Du gjør Spektakel for tre, Frits! Er Arbeidet ogsaa derefter?«

»Enten noget eller ingenting, Tante!« udbrød Drengen og hamrede saadan løs paa Baandene, at de splintredes.

»Ih Du Forbarmende!« udbrød den Gamle, »Du har en dyr Læredreng, Daniel!«

Men Mester Daniel lo, han kjendte sin Frits; paa en eller anden Maade maatte Ilden i Drengen give sig Luft, og det kom ikke an paa et Tøndebaand; thi han vidste: Frits var en Vovehals, Faren var for ham det Samme som Rønnebær for Kramsfuglen og desto mere, jo kraftigere han blev. Han havde gjort sig gode Venner med Degnen, som tillige var Ringer, blot fordi de tre store Klokker i Kirketaarnet udøvede en hemmelighedsfuld Tiltrækningskraft paa ham. Naar der skulde ringes med dem alle tre over et fornemt Lig, saa var han allerede i Forveien oppe paa det tredieøverste Taarnloft, og ved den første Klokketone klattrede han opad Tværtræerne paa den Bjælke, som istedetfor Stige derfra førte forbi den største Klokke, og medens den brølende svang sig forbi ham, søgte han, klamret til sin Bjælke, at opfange dens Daabsindskrift og sang den høit efter en vild Melodi ud i den gjaldende Treklang:

»*Sum regina Poli, virgo Maria tonantis*!« indtil han helt fortumlet klattrede ned igjen.

Trak det op til en Storm, og fløi saa en Baad gjennem det skummende Vand fra Havnen ud i Wattenhavet, saa sad bestemt ingen Anden end Frits Basch i den, og ganske alene; man behøvede blot at spørge en af Skipperne i Havnen.

»Hvem ellers!« lød Svaret. »Den Pokkers Knegt, naar han spørger om en Baad, saa har han allerede gjort den los; han giver sig sagtens selv Forlov!«

Kom han saa hjem, gjennemblødt, med forpjusket Haar, kunde Mesteren jo nok se bekymret paa ham. »Frits, Frits!« sagde han engang, »hvis Du nu ikke kom hjem igjen fra saadan en Tour!«

Men Frits tog lystig sin Hammer og en Tønde og tog udenvidere igjen fat paa sit afbrudte Arbeide. »Fader,« sagde han trohjertet, »jeg tager idag en Time senere Fyreaften, men Du skulde bare have seet den unge Sælhund, som jeg seilede omkap med; det var idag rigtig et Veir for os!«

»Ja, ja,« sagde der Gamle. »For en Sælhund, men det er Du jo ikke!«

Drengen lod Haanden med Hammeren hænge, og han sagde slolt: »Naa, hvad det angaaer, saa kan jeg svømme ligesaa godt, som en Sælhund!« Gamle Mester Daniel rystede sukkende paa Hovedet, og Slagene paa Tønderne løde atter gjennem Værkstedet.

*

Tre Aar efter Frits' Konfirmation var der blevet rigtig stille i Mester Daniels Hus; thi Frits arbeidede nu som Svend paa et stort Bødkerværksted i Hamborg; kun een Gang om Maaneden kom der Brev fra ham. Men Mester Daniel og hans Martin kunde ogsaa nu med største Lethed overkomme Arbeidet derhjemme; thi nede i Byen var der blevet anlagt et stort nymodens Bryggeri med egen Bødker, og Daniels vigtigste Kunde, det gamle Petersen'ske Bryggeri ligeoverfor, som ikke leverede andet end det traditionelle Godt- og Skillingsøl til Byen og Omegnen, havde derved mistet en stor Del af sin Afsætning. Tante Salome forlod heller ikke mere sin Stiftelse; hun var bleven for svag dertil. Mester Daniel stod tidt tankefuld under Lindetræet udenfor Huset og saae op paa Billedet over Døren; det var nu dygtigt medtaget af Vind og Veir; sørgmodig rystede han paa Hovedet: hans Rose laa jo forlængst i Graven, og Knoppen var draget ud som en stor, udlært Knegt.

»Passer ikke længer!« mumlede han ved sig selv og gik igjen ind i Værkstedet. Undertiden gik han ogsaa ud i Haven, som om han der kunde hente sig nyt Liv, men naar han kom til sin Drengs Blomsterbede, som nu laa helt overgroede med Ukrudt, saa stod han længe, rev en og anden Gang en Haandfuld Brændenelder op, men derfor blev det ikke bedre.

Men det skulde blive endnu mere stille omkring ham. En stor Epidemi — en Tyfus, sagde Lægerne — udbrød i Byen. De Første, som bleve baarne ud paa Kirkegaarden, vare Collaboratoren og hans endnu temmelig unge Hustru; hans to Børn, lille Magdalene og hendes

lidt ældre Broder, en ondskabsfuld, skeløiet Knegt, kom til deres Bedstemoder, en gammel, lam Præsteenke, hvis Historier om Glasbjerge og forhexede Prinser rigtignok faldt mere i Lenes Smag, end hendes gnavne Faders antike Leveregler. Men til Uheld for Mester Daniel var kort efter ogsaa hans gamle Brygger Petersen død, og Enken havde ikke Mod til at fortsætte Forretningen. Saaledes blev der mindre Arbeide og Fortjeneste, og gamle Martin maatte paa sin Mesters indstændige Opfordring søge Plads i det nye Bryggeri, hvor Bødkeren trængte til en Svend.

Alt dette havde Daniel just skrevet til sin Søn, derefter gik han gjennem de tomme Stuer i sit lille Hus, stillede i Værkstedet Staver og Bunde op mod Væggene og stod tilsidst ved det ene Vindue i Dagligstuen og stirrede med forvirrede Tanker ud i den klare Februardag. Han saae ikke Folk, som af og til gik forbi; han holdt sin blaa Lue i Haanden og tog sig fra Tid til anden op i Haaret. Ja, nu vilde han blive ganske alene i Huset; han havde været en ordentlig Husholder, Renten af et Par opsparede Kapitaler og Fortjenesten fra hans lille Kundekreds vilde være tilstrækkeligt for ham! Han begyndte at regne, om og om igjen, men Facit var et og det samme. Han blev hed om Ørene, han havde tænkt sig, at det vilde beløbe sig til mere, og naar han endda vilde have lidt i Baghaanden til Nød og Sygdom? . . . Saa faldt der som en Lysstraale ind i hans Hoveds mørke Kammer; han havde jo et helt tomt Hus; hvad skulde han med Dagligstuen og Kammeret, som laa bagved den! Han kunde jo leie dem ud til en stille, gammel Person, saa havde han tilstrækkeligt! Selv kunde han jo flytte ovenpaa, ind i Frits' Gavlværelse; der skulde kun opsættes en lille Kogekakkelovn, saa kunde han selv lave sin Middagsmad!

En Slags alvorlig Tilfredshed greb Mester Daniel, og han hørte ogsaa, at Dompappen henne i det andet Vindue fløitede:

»Ueb' immer Treu' und Redlichkeit,
Bis an dein . . .«

»Fiuh!« sagde Fuglen, og den gamle Mand nikkede. Ja, saameget havde Frits faaet lært den; og nu begyndte Fuglen sit Stykke forfra. Da Daniel igjen saae ud ad Vinduet, i hvilket der i mange Tider ikke havde blomstret Roser og Geranier, saae han udenfor en Rosenknop, en otte eller ni Aars Pige med et mildt Ansigt og et Par blaa Øine, med hvilke hun, andægtig lyttende, saae op til Fuglen; hun stod nemlig med en ældre Dreng lige udenfor Vinduet. Men Drengen skelede og saae styg og hæslig ud og syntes imidlertid at tælle sine Marmorkugler efter i Lommen. Saa tog Pigen sin lille røde Haand ud af Muffen og, idet hun trak ham hen til sig, pegede hun paa Fugleburet. Men Mester Daniel, hvem Børnene ikke syntes at lægge Mærke til, blev helt forskrækket; thi ligesom en Kat, der springer efter et Bytte, sprang Drengen i Veiret med et Skrig, som om han vilde snappe den smukke Fugl. Uvilkaarligt bankede Mesteren paa Ruden og truede med knyttet Haand; saa vrængede Drengen ad ham og løb sin Vei; men den lille Pige blev staaende, som om hun af Angst ikke kunde røre sig af Pletten.

Et Smil gled henover den gode Mesters Ansigt, og han vinkede ad Barnet, at det skulde komme indenfor; men da hun ikke rørte en Fod, gik han ud til hende paa Gaden: »Kom med ind i Stuen!« sagde han og greb hendes Haand; »saa kan Du se Fuglen nærved!«

Da de vare komne indenfor, tog han Buret ned fra Væggen og stillede det paa Bordet foran hende; men Dompappen hvæssede kun Næbet og saae paa hende med sine sorte Øine.

Hun trak Veiret dybt: »Hvad er det for en Fugl?« spurgte hun sagte.

»Det er en Dompap!« svarede Mesteren.

»En Dompap?« og hun holdt længe den lille Pegefinger for Læberne. »Er den da forhexet?«

»Hvad for noget? Forhexet?« spurgte den Gamle, og hun nikkede med sine store Øine.

»Men hvorfor skulde den være forhexet?« gjentog han.

»Den fløiter jo ligesom en Dreng.«

»Vent lidt,« sagde Mesteren, for hvem dette Spørgsmaal kom ligesom fra en anden Verden, »nei, det er den rigtignok ikke! Folk siger rigtignok, at den er en dum Fugl, men Barn, den er voldsom klog, og derfor han den ogsaa fløite.«

»Naa, derfor?« gjentog Barnet; og Begge faldt nu i dybe Tanker over dette vidunderlige Tilfælde. »Siig mig engang,« sagde saa Mester Daniel, efterat han en Stund havde betragtet det fine lille Ansigt, »er Du ikke lille Magdalena, som min Frits saa tidt har talt om.«

Hun saae spørgende paa ham: »Vi er Collaboratorens Børn,« sagde hun; »men Fader og Moder er døde.«

»Ja, ja, jeg veed det; stakkels Børn!« sagde han og strøg med sin haarde Haand de guldblonde Lokker bort fra hendes lille Ansigt, som ved de sidste Ord havde fortrukket sig til Graad. »Var det da din Broder, Du fulgtes med?«

Hun nikkede. »Vi ere begge hos Bedstemoder; men hun kan ikke komme op af sin Lænestol!«

»Det er ikke heldigt for din Broder!« sagde Mesteren i en lidt streng Tone. »Hvad hedder han?«

»Tiberius.«

»Hvad for noget?« spurgte han og Barnet gjentog Ordet.

Den Gamle rystede paa Hovedet. »Er det

da et Kristennavn? Har vores Præst døbt ham saaledes?«

»Det veed jeg ikke,« sagde den Lille halvt tankeløs, da Dompappen pludselig igjen begyndte paa sin Melodi, og hun havde ikke Øine og Øren for andet. Da den havde hørt op, saae hun med sine straalende Øine paa Mesteren: »Nu maa jeg hjem,« sagde hun sagte; »jeg siger saa mange Tak!«

Han tog begge hendes smaa Hænder og saae kjærligt paa hende: »Vil Du ikke nok komme igjen en anden Gang?«

Og efter en lille Betænkningstid nikkede hun saa betydningsfuldt, som om det skulde være en Ed. Saa fulgte han hende til Døren og saae efter hende, hvor sindigt hun gik nedad Gaden. Da han derpaa kom ind i sin Stue igjen, var det for ham, som om der imidlertid var slukket et Lys derinde. Men Dompappen begyndte igjen paa sin Melodi. »Frits! Min Frits!« udbrød den Gamle og lænede sig skjælvende op til Dørkarmen.

*

Da Mai Maaned var kommen, sad Leieren allerede nede i Dagligstuen, et pynteligt Fruentimmer paa henved halvtredsindstyve Aar. Hun hed Rikke Therebinte og levede af Renterne af en Arv og en lille Pension, som en tyveaarig Kammerjomfruvirksomhed hos en grevelig Godseierinde havde indbragt hende; naar der var Baller og andre Festiviteter i Byen, gjorde hun endnu Kammerjomfrutjeneste hos Embedsmændenes eller de fornemme Bergeres Døttre og havde derved en kjøn Biindtægt. Hun var lille og mager, og naar hun gik ud ad en Dør et Par Trappetrin ned, saa var det, som om en Fugl hoppede ud; »hun er et hoppende Skelet« havde en lille ondskabsfuld Pige engang sagt om hende. Hun havde kun en lillebitte Stumpnæse, men en vidtløftig Pande, hvorfor hun ogsaa, naar man roste en ung Piges Skjønhed for hende, sjelden, skjøndt noget tøvende, undlod at bemærke: »Ja, kjøn, rigtig kjøn! Men Panden, er den ikke lidt ubetydelig?« Saa lo man fordetmeste ad hende, og hun lo selv med; thi Misundelse og Ondskab laa ikke bagved, hun vilde blot bringe sig selv lidt i Erindring, hvad Skjønhed angik. Hendes Værts lave Pande pleiede hun altid at betragte fuld af virkelig Medlidenhed og talte aldrig derom til Andre.

Oppe i Gavlværelset hang Dompappen i Vinduet, og henne i Krogen stod Kakkelovnen, i hvilken Mester Daniel kogte sine Kartofler og hver Søndag sit Stykke Kjød; han havde indrettet sin enlige Husholdning. Naar han om Formiddagen havde arbeidet et Par Timer i Bødkerværkstedet eller arbeidet i sin Have, som han senere næsten helt beplantede med Kartofler, saa sad han deroppe med Armene støttede paa Bordet og læste i sin Fødebyes Krønike af Lasz eller i gamle *pastor primarius* Melchior Kraffts Husumer Kirke- og Skolehistorie. De gamle Læderbind havde han arvet efter sin Fader, men de havde i mange Aar ligget i Skatollet sammen med hans Regnskabsbøger; nu saae de paa ham, ligesom hans egen gamle Tid, og naar han læste om, hvordan i forrige Tider *pastores* vare komne til Byen fra Øst og Vest, fra Pommern og fra Sachsen og hvordan deres Liv var gledet hen, da saae han stundom halvt forvirret op og undrede sig over, at han og Dompappen levede endnu.

Blev det Søndag, tog han altid en nybleget Skjorte paa; saa tænkte han paa sin propre Hustru: »Line — Line Basch!« sagde han og nikkede med sit graa Hoved. »Du seer det jo!« og medens han langsomt iførte sig sin Søndagsdragt, var det, som om han endnu ligesom i gamle Dage gjorde det i hendes Paasyn.

Saa gik han i Kirke for at høre Guds Ord af den gamle Præst, hvem han som Dreng havde siddet paa Skolebænk med i Quarta; fra Kirken gik han tilbage og forbi sit Hus over Kirkegaarden hen til Stiftelsen. Men hans gamle Søster var bleven sløv. »Hvad skriver Frits?« var altid hendes første Spørgsmaal, paa hvilket han kun sjelden havde noget at svare; saa spurgte hun endvidere: »Hvad sagde saa den gamle Provst?« Han fortalte hende Indholdet af Prækenen, saa godt han kunde huske det; men naar han var færdig dermed, saa var den snart Halvfemsindstyveaariges Hoved sunket ned paa Brystet og hendes Sjæl svævede i det Tusmørke, paa hvilket Natten følger. Han sad endnu en Stund og saae paa de gamle Søsterhænder, som havde hjulpet ham fra hans Barndom af; og naar den Sovende ikke rørte sig mere, nikkede han taus til hende og gik langsomt hjem.

Det var de to eneste Steder, hvor Daniel Basch gik hen i sine Søndagsklæder.

I hans Have skjød efterhaanden Kartoflerne op og dannede snart en ensartet grøn Flade, hvoraf kun det store Pæretræ ragede op og i Middagssolen kastede sin brede Skygge. Ved denne Tid, men ogsaa sent paa Eftermiddagen, naar Aftenrøden allerede stod paa Himlen, saae Naboerne over deres Havegjerder ofte den gamle Mester sidde paa Bænken, som endnu løb omkring Træet; den noget krogede Ryg lænet op til Stammen, Hænderne foldede i Skjødet, ligesom En, hvis Dagværk er tilende; og da i Juni Kartoffelbuskene bedækkedes med fine blaa og hvide Blomster, sad han ligesom i et Blomsterhav. En lille Plet, lige under Træet, var heller ikke helt beplantet med Kartofler; her havde Frits havt sin Have, og i Foraaret havde Mester Daniel luget alt Ukrudtet bort og istedetfor saaet røde Havevalmuer. Han vidste sagtens ikke, at den er Glemselens Blomst; den var for ham

snarere det Modsatte; thi Frits og hans Moder havde i sin Tid holdt saa meget af den. Og da Kartoflerne stode med lysegrønne Æbler og mørke Blade, saa aabnede Valmuen sine Knopper og vuggede de skinnende røde Blade i den lumre Sommerluftning.

Den gamle Mand, der sad paa Bænken ved Siden af dem, syntes rigtignok ikke at passe til denne Sommerpragt; Skjægget lod ikke til at være barberet i otte Dage, og de dybtliggende, matblaa Øine saae ligesom udover Verden og Livet. Han havde just, maaske for tiende Gang, læst det Brev, han holdt i Haanden; det var fra Frits; Frits var reist til Californien.

Guldfeberen var paa den Tid langtfra forbi; den lokkede endnu Mange over til Minerne og Mange i Døden, hos mangen En skjød Spirene i hans Natur til Drukkenskab, Spil og Røveri, som maaske ellers vilde have sovet for bestandig, op i frodig Væxt og kvalte ham. Rigtignok var Frits ikke taget derover som Guldgraver, men sammen med en Hamborger Collega som fastansat Bødker ved et derværende Exportslagteri, men Ordet »Californien« klang alligevel som Guld og Eventyr, og det havde først lydt for hans Øren, da han mellem Linierne i Faderens Breve troede at læse dennes truende Forarmelse. Han havde sit faste Arbeide; men naar der gaves en Leilighed, hvorfor skulde han saa ikke benytte den og berede Faderen en sorgfri Alderdom!

Mester Daniel sukkede ikke; han lod kun Hovedet hænge og gned sig med Haanden over Skjægstubbene, men han saae ikke de røde Blomster ved Siden af sig og hørte ikke Irisken, som sang i Træet over hans Hoved, ikke engang de lette Skridt, som nu kom ind fra Veien og op ad Havegangen. Først da en lille Haand lagde sig paa hans, saae han op. »Magdalena, Barn, er det Dig!« sagde han.

Hun nikkede. »Jeg vilde saa gjerne høre Fuglen synge engang til!« Men hun saae næsten forskrækket paa ham.

»Ja, ja« — sagde han ligesom til sig selv — Dompappen, den er der endnu.« Saa gik han med den lille Pige ind i Huset.

*

Det var allerede i Slutningen af November; Mester Daniel sad om Eftermiddagen i sit Gavlværelse og der brændte en hyggelig Ild i Kakkelovnen; der lugtede ovenikjøbet af Kaffe, som sagtens stod derinde; han vilde ogsaa idag gaa til Barberen, da Skjægget igjen var blevet for langt og derefter hen i Stiftelsen til sin Søster; idag vilde hun bestemt ikke falde isøvn; thi det første Brev fra Californien var kommet. »Det er ingen Kunst at tjene Penge her,« skrev Frits, »men man maa holde godt fast paa dem, hvis de ikke skal løbe som Sand gjennem Fingrene; om to Aar, Fader, saa banker jeg paa din Dør, saa arbeide vi igjen sammen.«

Dompappen hoppede muntert i sit Bur, et lykkeligt Smil gled henover den Gamles Ansigt, og han vilde just tage sin Kaffe ud af Kakkelovnen, da han hørte Nogen hoppe opad Trappen, en spids Finger bankede paa Kammerdøren, og da den gik op, viste Mamsell Rikke Therebinte sig i den. »Aa, lille Mamsell!« udbrød den Gamle.

Og Rikke neiede; hun havde taget sin Skildpaddeskam, en Foræring fra Grevinden, paa og sine filerede Handsker. »Jeg maa vel gratulere?« sagde hun.

»Hvortil?« spurgte den Gamle polisk, »De synes vel, at her lugter af Fødselsdag?«

»Aa, Hr. Basch! Jeg mener, at to enlige Husbeboere skulle dele Glæde og Sorg med hinanden, og i Formiddags — ja, ja, jeg attraperede Postbudet — er der da vel kommet Glæde tilhuse hos Dem; saa vilde jeg ogsaa gjerne udbede mig min Part deraf!«

Han truede med Fingeren ad hende: »Kvindfolk! Kvindfolk!« sagde han skjelmsk. »Men, mellem os sagt, lille Mamsell, jeg kan godt lide, at I Fruentimmer er lidt nysgjerrige!« Han sukkede, men han smilede tillige: »Det var min salig Lene ogsaa!« hviskede han til hende.

Og medens Rikke undseelig strøg sig med Haanden over den betydelige Pande, løb Mester Daniel hen til et Vægskab og hentede Kopper og Theskeer; saa tog han den varme Kaffe ud af Kakkelovnen og skjænkede for sin Husbeboer: »Og her er Sukker!« sagde han, »værsgod, lille Mamsell. Ja, ja, De har Ret, idag er det en Glædesdag; jeg har faaet Brev fra min Frits!« Og uden at røre sin Kaffe, tog han det aabne Brev, der laa paa Bordet — men han maatte le, han havde glemt at tage sine Briller paa. Men nu gjorde han det og begyndte at læse Brevet, medens Mamsell Therebinte sirligt tog sin Kop fra Munden og satte den paa Underkoppen.

Men da han kom til det Sted, hvor Frits satte en Frist af to Aar for sin Hjemkomst, da syntes pludselig Deltagelsen at udslukkes paa den Lyttendes Ansigt, medens hun sad der med foldede Hænder.

Hun rømmede sig lidt, og Mester Daniel saae paa hende: »Er De ikke vel, lille Mamselle?« spurgte han munter, »De seer paa engang saa bedrøvet ud!«

Og Mamsell Rikke saae næsten bønligt paa ham: »Ak, kjære Mester,« hviskede hun, »saa bliver jeg sagtens nødt til at forlade min lille Stue og Deres Hus!« og hun sukkede, saa at der blev helt stille i Kammeret.

Mester Daniel blev næsten bestyrtet, saaledes havde han ikke opfattet Sagen, men han fattede sig, der var jo Svendens lille Sovekammer; han tog hendes Haand: »Nei, nei, kjære Mamsell,

Frits vil ikke fortrænge Dem; han er et beskedent Menneske, sin kjære Moders gode Søn! De skal ogsaa have Deres Glæde af ham; saa bliver der igjen Liv og Lystighed her i Huset, og i Haven voxer der Ærter og Snittebønner og Blomster, han saaer ogsaa Mais — ganske ligesom dengang hans Moder levede!«

Saa smilede Mamsellen igjen, og de drak deres Kaffe og læste Brevet tilende; og da den gamle Dame anbefalede sig, udbad hun sig og fik ogsaa Tilladelse til næste Foraar at anlægge to Suppeurte-Bede til fælles Brug i Haven.

Saa gik Mester Daniel til Barberen skraaes overfor, dernæst glatraget hen i Stiftelsen til sin gamle Søster, og medens han læste Brevet for hende og endnu længe efter, holdt hun sig lysvaagen; hun sad i sin Lænestol og han lige ved Siden af hende, og de gamle Sødskende holdt i taus Glæde hinanden i Hænderne, kun engang imellem sagde hun: »Den Dreng! den Dreng! Han kan noget, og saagar i Amerika!«

Da Daniel om Aftenen kom hjem, tog han den Beslutning at fløite mere af Sangen for Dompappen. Hvor vilde Frits blive forundret, naar han om to Aar hørte den synge saaledes!

Det var en Glædesdag i Mester Daniels Liv, men den gjentog sig ikke; Vinteren kom, men intet Brev fra Frits, og jo længere Tid der gik hen, desto svagere blev Skjæret af hin Glædesflamme og desto mørkere blev der omkring den gamle Mester.

*

Et Par Aar efter, ved den Tid, da Krokus blomstrede i Slotshaven, kom et tarveligt Ligtog ud fra St. Jørgens Stiftelse; en lille Krans af Primulaer og Christtorn laa paa Kisten, en gammel Mand gik nærmest ved den; hans Gang var noget usikker og Udtrykket i hans Ansigt med de snehvide Øienbryn var dybt bevæget. Dette skyldtes sagtens ikke den Døde, som han fulgte til Graven; thi medens hendes Bevidsthed efterhaanden formørkedes var hun naaet til Livets Grænse; men den gamle Mand havde dog paa den anden Side Havet en Søn, hans eneste Barn, og han havde ikke længe hørt fra ham; men den Døde havde været den Sidste, som midt i sine Drømme havde spurgt efter ham.

Den gamle Mand var Daniel Basch, som begravede sin Søster Salome; den lille Krans havde hans Leier, den gode Rikke, bundet. »Det er et Privilegium for os gamle Jomfruer,« havde hun sagt, »uden Krans ikke til Dans!«

Toget gik Skridt for Skridt nedad Gaden hen til den anden Kirkegaard i Byens nordvestlige Ende, hvor Daniels Familiegravsted laa. Da han der traadte hen til den aabne Grav, saae han den ene Side af en halvraadden Kiste rage frem af Jorden; hans Hænder dirrede, som om han maatte gribe efter Noget; han kjendte Kisten og var næsten tilmode som ved et uhyggeligt Møde. Saa blev den nye Kiste sænket ned, og Jorden faldt paa Kistelaaget; Daniel nikkede endnu engang ned i Graven, og, medens den gamle Præst bad »Fadervor«, mumlede han ved sig selv: »ske din Villie, som i Himlen saa og paa Jorden.«

Først da han ligesom bedøvet gik hjem, grebes han af en heftig Sorg over sin gamle Søster, saa han kun med Magt kunde holde Taarerne tilbage; han var nu helt forladt.

Da han gik op paa sit Gavlværelse, stod han stille midt paa Trappen: han hørte Fuglen fløite inde i Kammeret. Det havde han rigtignok hørt de tusinde Gange; men idag lød det saa friskt, aldeles som Foraarsjubel; Mesteren gik op ad de sidste Trin og brummede Melodien til Ordene. Men hvad var det? Mesteren havde, tvivlende om Resultatet, i de sidste Uger helt opgivet Undervisningen; Eleven havde slet ingen Fremskridt gjort, og nu — nu sang den det Hele: det den kunde, da Frits kom med den, hvad Frits havde lært den og hvad tilsidst Mesteren selv havde fløitet for den. Den uventede Glæde maa sagtens have gjort den Gamle fortumlet; thi han vendte sig om, greb fat i Rækværket, og idet han bøiede sig forover, raabte han høit ned: »Frits! Frits! Nu fløiter den ogsaa den anden Linie!«

Saa blev Dagligstuedøren hurtigt aabnet, og Mamsell Rikke kom hoppende ud i Gangen. »Hvem? Hvad er det, der fløiter, Mester Daniel?« udbrød hun ængstelig.

»Dompappen! Dompappen!« lød det oppefra.

»Aa, De og Deres gamle Dompap!« udbrød Mamsell Rikke og hoppede ind i sit Kammer igjen. »Et besynderligt Menneske!« sagde hun til sig selv og rystede sine tynde Lokker; »han har lige begravet sin Søster, og saa skriger han op om sin gamle Dompap!«

Den gamle Mand deroppe havde ogsaa besindet sig, Fuglen havde nok lært sin Lektie; men hvor var Den, han havde kaldt paa?«

*

Det var ved denne Tid, at Sønnen af en Værtshusholder, »Amerikaneren«, som de siden kaldte ham, da han drev om i Byen uden at bestille noget, kom hjem fra Californien. Han var drikfældig og storpralende og var ogsaa parat til at anvende slaaende Argumenter, saa at Folk opmærksomt hørte paa ham, naar han i Fragtmandskneipen opvartede med sine Historier og tog sine Guldbrokker op af Lommen. Han havde vasket Guld sammen med Grever og Zigeunere, Tyrker og Hedninger, fortalte han en Aften, rigtignok ogsaa sammen med Frits Basch. — Men han var jo i San Francisko i et Slagteri, yttrede en af Stamgjæsterne. — Amerikaneren lo: »Han er færdig med sit Slagteri; Brædde-

skurene ere brændte; *the hounds* har taget Pengene.«

»*Hounds* — hvad er Hounds for noget?«

»Hunde! Gavtyve! Røvere;« — udbrød Amerikaneren. »Det kjender I ikke noget til her! Et Glas til, Harke! Smager billigt her hos Jer!»

Den unge Opvartningsjomfru var bleven staaende, med Haanden paa en Kande: »Vær saa venlig at sige mig, hvad tager Frits Basch sig da nu for? Vi gik til Præsten sammen.«

»Frits Basch?« svarede Guldgraveren og saae sig frækt om ved Bordet: »Calculerer, at han gjør det ikke mere!«

»Hvad siger De! Hvad er det med Frits Basch?« udbrøde Gjæsterne; den raske Dreng var i Alles Minde.

Amerikaneren tømte først sit Glas. »Det har I intet Begreb om her,« sagde han saa, »det var nede i Syden, i Oregon; en ny Guldmine! Det har I intet Begreb om: de kom løbende fra Asien, Afrika, Europa; Støvet, Dyndet, Snøften og Larmen af Mennesker og Kreaturer, de raabte og skreg i hundrede Tungemaal, langt værre, end dengang de byggede Babelstaarnet: en Irlænder blev gal, en Franskmand vilde overdøve dem Allesammen, indtil han tilsidst kun kunde fløite; men Guld! Guld var der nok af! — Harke, et Glas til!« afbrød Fortælleren.

»Men Frits! Hvad var det med ham? Var han ogsaa med?« raabte de Andre.

»Med? — Om han var med! Han gravede og vaskede for To! Han havde allerede en hel Pung fuld af Guld, som han altid bar fastbunden i Buxelommen.«

»Hvorfor fulgte han da ikke med hjem? Bleve I Uvenner?«

Amerikaneren rystede paa Hovedet: »Der var Vrøvl nok; men ikke imellem os. I Minerne, om Aftenen i Teltene, vi spillede næsten hele Natten; I har vel nok hørt Tale om det Leben. Men Frits vilde ikke, og naar de plagede ham, saa sagde han: »Spil! Jeg gjør det ikke, jeg maa bringe min Fader en blød Pude til hans gamle Hoved; har intet Guld til jeres Kort!« — Men de fik opsnuset, at han havde Lommerne fulde; saa opstod der Klammeri, og en Nat — det har I intet Begreb om — saa kom Knivene frem, og en af dem foer ned i hans Ryg mellem Skulderbladene.«

Den blonde Opvartningsjomfru udstødte et Skrig. »Stakkels gamle Daniel!« udbrød en Anden? »det var da vel ikke dødeligt?«

»Heller ikke til at leve af!« sagde Amerikaneren; »jeg har ikke seet ham siden; og hvis hans Lig ikke tilfældig laa i Veien for en ny Claim, saa har Gribbene og Rotterne nok begravet ham!«

— — Et Par Dage efter sad Fortælleren ogsaa ved Siden af Mester Daniel paa Bænken under Mamsell Rikkes Vindue, og Folk, som gik ned ad Gaden eller sade udenfor deres Døre, kunde høre ham tale. »Naa, *good bye,* Mester;« sagde han endelig, lettede paa Hatten og slentrede ligegyldig afsted, med Hænderne i Buxelommerne.

Den Gamle sad længe og stirrede efter ham; da han vilde staa op, sank han ned paa Bænken igjen; han gjorde et nyt Forsøg, og nu gik det: han famlede sig frem langs Væggen gjennem Gangen og ligesaa op ad Trappen; da han var kommen ind i sit Kammer, laasede han Døren af efter sig. De, som kom forbi nede paa Gaden, saae Solen skinne henover det klippede Lindetræ, ind ad det aabne Vindue og hørte Dompappen synge sin bekjendte Sang. (Fortsættes.)

SMAAFOLK TILBORDS.

Jeg vil aldeles ikke benegte, at smaa Børn kunne være overordentlig nydelige, især naar det er Ens egne; men ogsaa som fremmed Eiendom fryde deres uskyldige Lege Øiet, hvorved man dog altid maa sørge for at holde sig i en passende Afstand. Altfor nær Berøring har altid noget Betænkeligt ved sig, fordi det er dybt begrundet i det barnlige Gemyt at give os en lille Erindring med paa Veien, og Valget af denne Erindring er ikke altid heldigt. Medens jeg endnu var ung Officier, red jeg hver Søndag fra min lille Garnison ud til et nærliggende Gods, som tilhørte min Onkel, hvem min fortræffelige Tante havde skjænket en blomstrende Børneflok. De kjære Smaa vare yderst imødekommende imod mig og toge Rideundervisning paa mine Knæ, ligesom de ogsaa holdt meget af at lege med min lange Ryttersabel. Naar jeg saa næste Morgen stod op, viste min Oppasser mig med dyb Harme, at de nye Epauletter vare oversmurte med Sennop, og naar jeg senere holdt for Fronten af min Afdeling og der blev kommanderet: Sabel op! saa gjorde min Slire sig stædig og vilde ikke ud af Skeden.

Siden hine skjønne Dage ere mange Aar forløbne, og de dengang smaa Neveuer lade sig nu maaske selv smøre Sennop paa Epauletterne, medens det ikke længer lader sig gjøre med mig. Men jeg holder ligesaa meget af Børn som før, uanseet at de ikke ere mine egne, men tilhøre Slægt og gode Venner.

De Familier, hvem jeg omgaaes, falde efter min Inddeling i tre Klasser: 1) i saadanne, hos hvem de smaa Børn først komme tilsyne efter Bordet, 2) hos hvem de blive satte tilbords ved Desserten, og 3) hos hvem de sidde tilbords sammen med de Voxne.

Enhver af disse forskjellige Klasser har ogsaa sine forskjellige Behageligheder.

Naar *ad* 1 de smaa Børn først præsenteres efter Bordet, saa slipper man heldigst fra det. Man har indtaget sin, mere eller mindre gode, Diner, har udsøgt sig et mageligt Sofahjørne og sidder nu der, med Overkroppen lænet tilbage i de bløde Puder, Benene strakte ud fra sig, den aromatisk duftende Kaffe foran sig og af og til tagende et Drag af den ægte Regalia, da pludselig Ammen viser sig med den mindste, eller Barnepigen med den næstmindste Pode. Strax afbrydes den livlige Konversation, Fader og Moder kaste lykkelige Blikke paa de smaa Væsener, og Pigen kommer, ligeledes lykkeligt smilende, nærmere med dem. Hvad min Ringhed angaaer, saa reiser jeg mig op af min magelige Stilling og slutter mig mimisk til den almindelige Lyksalighed. Moderen tager sin Øiesten fra Pigen og danser om med Barnet i Stuen; Fader vil nu ogsaa have sin Part og lader det ride Ranke, medens han af Situationen lader sig forlede til at synge, og jeg sætter under hele Scenen et venligt Ansigt op. Det er allerede silde; Barnet maa tidlig i Seng, bliver derfor snart igjen afleveret til Pigen og forsvinder med allerkjæreste Fingerkys, som naturligvis blive besvarede af de Tilbageblivende. Imidlertid er Cigaren gaaet ud; man tænder den igjen og lægger efterhaanden sit Ansigt i alvorlige Folder og udstøder et ganske svagt Suk. Det var en behagelig lille Episode; man føler sig ordentlig gjenoplivet og forfrisket derefter. —

I det andet Tilfælde stiller Sagen sig allerede anderledes.

Dineren var fortræffelig, Vinen smagte ikke mindre ypperligt, og Konversationen blev derved til en yderst animeret. Saa komme de to Smaa ind; den Ene ved Pigens Arm, den Anden vraltende ved hendes Haand. Begge gjøre store Øine, stikke forlegne de smaa Fingre i Munden og stirre forbausede paa det uvante Syn.

»Naa, hvem er det, Bébé?« spørger Mama, »Du er vel ikke bange?«

Men Bébé er alligevel bange, sætter et grædefærdigt Ansigt op og skjuler det blonde Hoved ved Pigens Hals.

»Vær nu artig . . . giv pænt Haand,« siger Barnepigen, idet hun kommer hen til mig med den lille Engel . . . »naa, giv nu Haand . . . Herren holder jo saa meget af Dig.«

Jeg strækker allerede min Høire ud for at vise Barnet min venlige Imødekommenhed, da det trækker Haanden til sig og begynder at græde.

Situationen er alt andet end behagelig.

»Sæt hende kun her, Auguste,« siger Moderen for at forebygge yderligere Ulykker, medens hun beholder den anden Engel ved Haanden.

»Du er klogere og mere fornuftig; ikke sandt, lille Karl?« siger hun bøiet over denne; »Du giver da Herren Haanden, ikke sandt?«

Den Lille tager Fingeren ud af Munden, lader den sidste staa aaben og rækker mig den vaade Pote.

»Seer Du . . . hvor lille Karl er artig,« roser Mama; »hvem er saa den Herre? — Siig mig engang, hvem er den Herre!«

»Papa!« skriger lille Karl op, forvirret af den Anerkjendelse, der er bleven ham til Del.

Situationen er endnu mindre behagelig. Faderen veed ikke rigtig, hvad han skal sige til det; Moderen beskjæftiger sig med Bébé, som just i sin høie Stol bliver skubbet hen til Bordet, og jeg er af fuldstændig umotiveret Forlegenhed meget længe om at drikke et Glas Vin.

Imidlertid er lille Karl ligeledes anbragt ved Bordet, og begge Børnene faae Compot; den Ene bliver fodret af Mama, og den Anden af Pigen. Derved spile de de smaa Munde op ligesom et Par Fugleunger i Reden.

Konversationen er gaaet betænkelig i Staa og Enhver vilde gjerne bringe den i Gang igjen; men man veed ikke rigtigt, hvordan man skal gribe Sagen an. Jeg bryder min Hjerne for at finde en uskyldig Bemærkning; men jeg finder ingen. Pausen bliver afgjort for lang.

»En prægtig Aften idag!« udbryder jeg endelig noget akavet.

Men samtidig slaaer Bébé, i et Anfald af Lystighed, sin lille Haand ned i Æblecompotten, saa at den sprøiter om i hele Nabolaget.

»Men, Bébé!« irettesætter Mama og tørrer sit Ansigt . . . »Hvad sagde De?« tilføier hun derpaa henvendt til mig. Det er mig umuligt at gjentage min aandrige Bemærkning, og jeg beder derfor rødmende om Osten.

Lille Karl, som sidder ved Siden af mig, sparker mig hele Tiden i Siden med sine smaa Ben; den naadige Frue seer venligt spørgende paa mig, og Bébé er nu i saa godt Humeur, at det skriger op efter hver Mundfuld og formelig ryster af Glæde.

Dette gunstige Øieblik troer Mama at burde benytte, for paa samme Tid at faae Samtalen i Gang igjen og gjenoprette Troen paa Barnets Kløgt.

»Hvad hedder den Onkel?« spørger hun, »se nu rigtig nøie paa Onkel; hvad hedder saa den Onkel, Bébé?«

»Krrrrrr!« skriger det lille Væsen, medens Alles Øine nu ere fæstede paa mig.

Jeg veed ikke længer, hvad jeg skal gjøre, og propper af lutter Forlegenhed en Masse Brød ind i Munden.

»Kan Du ikke kjende din Onkel, Bébé?« spørger Papa nu forbi mig; »det er jo Onkel Florian . . . kan Du sige Onkel Florian, Bébé!«

»Onkel Dumrian!« udbryder Engelen og skriger fornøiet op.

Hele Selskabet leer, og jeg leer naturligvis med; men da jeg tilfældigt kaster et Blik i Speilet ligeoverfor mig, giver det et Sæt i mig ved at se det lidet aandrige Udtryk i mit Ansigt.

Fru nu af er Aftenen ødelagt; Børnene sige Godnat og gaa; men Samtaleemnet gaaer med dem; det er, som om jeg ikke mere kunde faae Munden paa Gled; jeg føler tydeligt, at jeg sætter et ulykkeligt Ansigt op, og naar jeg virkelig engang gjør en Bemærkning, er Stemmen uden Klang, og jo mere jeg rømmer mig, desto mere rusten bliver den.

Tilsidst gaaer Værtens Cigar ud af Kjedsomhed, den naadige Frue trækker den yndige Mund op til Gaben, og selv reiser man sig, siger ved Afskeden endnu en Dumhed og forlader Lokalet, høist utilfreds med sig selv. —

Nu er der kun tilbage at belyse det tredie Tilfælde, i hvilket Børnene spise sammen med de Voxne, og tilmed: *a)* naar man i Forveien har meldt sin Ankomst, *b)* naar man *ikke* i Forveien har meldt sin Ankomst.

Har man meldt sin Ankomst, kan man gjøre Regning paa, at den fælles Diner løber temmeligt fredeligt af; der er kun den ubehagelige Omstændighed, at der gjerne serveres extra en Omelet med Syltetøi eller lignende Ret, som er færdig i en Fart, men uagtet sin Varme har noget Afkjølende ved sig. Jeg er en meget beskedent anlagt Natur og holder ikke af, at der gjøres Ophævelser for min Skyld; derfor sætter denne indskudte Æggekage mig hver Gang i Forlegenhed; thi selv om den er nok saa let og lækker, forekommer den mig altid som en haard Skillevæg mellem Værten og min Person. Man betragter mig endnu stadig som en Fremmed, og istedetfor at glæde mig over denne Hædersspise, som det var den elskværdige Værtindes Hensigt, brænder jeg min Tunge og har næste Dag en Vable paa den.

Forat forebygge denne Omstændighed, undlod jeg engang at melde min Ankomst, men kom derved fra Dynen i Halmen.

Munter og frimodigt smilende indfandt jeg mig kort før Middagen i Familiens Skjød og opdagede strax, at jeg ialtfald ikke havde handlet efter Ønske. Herren i Huset saae noget trykket ud, og den elskværdige Frue satte ligeledes et forlegent Ansigt op og forsvandt strax i de indre Gemakker.

»Intet Menneske kan dog undgaa sin Skjæbne,« tænkte jeg; »hun bager alligevel en Æggekage . . . denne Æggekage er min Kismet.«

Lidt efter kom den naadige Frue tilbage med en tilfreds Mine; saa gik vi tilbords, og jeg ventede i Angst og Bæven paa min Æggekage . . . men Æggekagen kom ikke, derimod lige efter Suppen stegte Kyllinger, og foruden Kyllingerne tillige et Stykke Oxekjød i brun Sauce.

Jeg havde naturligvis valgt en uheldig Dag; thi naar der opvartes med Kyllinger, er der gjerne en halv pr. Mand, og naar det indskudte Menneske ogsaa skal have sin Halve, saa faaer et Barn naturligvis ingen.

Denne Reflexion havde Børnene sagtens ogsaa anstillet; thi Alles Blikke rettedes paa Fadet med Kyllingerne, og saa begyndte pludselig den yngste Pode at græde. Med sit uomtvistelige Regnetalent havde han fundet ud, at naar jeg fik hans halve Kylling, maatte han lade sig nøie med Oxekjødet.

Jeg havde langt hellere spist Æggekagen, end denne halve Kylling; thi selv om jeg ikke brændte mig paa den, saa smagte den mig alligevel slet ikke.

Efter den Tid lod jeg mig altid melde og foretrak at finde mig i Æggekagen, fremfor at berøve et stakkels, uskyldigt Barn dets naturlige Rettigheder.

Da jeg er almindelig bekjendt som en Børneven, blev jeg engang af en Familie, der har mange Børn, indbudt til at søge efter Paaskeæg.

Det er en kjøn, tydsk Skik, hvis Oprindelse jeg rigtignok ikke kjender, men som alligevel har min Sympathi.

Da det var en smuk, varm Paaskedag, sagde jeg til min Tjener, at han skulde lægge de nye, lyse Sommerbenklæder frem, hvad der ganske vist ikke stod rigtig klart for ham, men han parerede alligevel Ordre.

Til Kaffen indfandt jeg mig hos mine gode Venner, spiste en Bunke Kager og var udmærket oplagt.

Bagefter fik vi Ild paa Cigaren, og jeg gjemte de medbragte Æg under nogle tause Buske.

Forældrene havde gjort det Samme i Forveien, og en allerede meget fornuftig lille Datter fortalte mig alvorlig, at jeg havde nye Benklæder paa og dernæst, at hun ogsaa havde gjemt et Æg til mig.

Nu begyndte Store og Smaa under almindelig Jubel at søge efter Æggene.

De smaa, hvide Ben gjennemstreifede Haven paa Kryds og Tværs, der blev kigget bag enhver Busk, hvert stort Blad blev vendt om, og der

lød en klar, munter Latter, hvergang et broget Æg var fundet.

Endelig havde Enhver faaet sin Part, baade Forældre og Børn, jeg var den Eneste, som til Børnenes almindelige Jubel endnu ikke havde fundet mit.

»Onkel kan ikke finde sit Æg! Onkel kan ikke finde sit Æg!« raabte de, idet de dansede omkring mig og klappede i de smaa Hænder. — Jeg gjennemsøgte endnu engang den lille Have; men det var forgjæves, jeg havde gjennemsøgt hver Krog og maatte tilsidst sige Farvel, uden at have løst min Opgave.

Paa Hjemveien kunde jeg ikke faae Historien ud af Hovedet.

Min lille Veninde var rigtignok forekommet mig lidt nedslaaet over, at jeg ikke havde fundet mit Æg, og da hun sagde Farvel til mig, havde hun smilet skjelmsk, som for at trøste mig.

Jeg har i saadanne Sager et vist Uheld med mig, og det ærgrede mig, at jeg havde fordærvet den Lilles Glæde.

Da jeg kom hjem i min Leilighed, var det endnu for tidligt til at gaa iseng; jeg tændte derfor en Cigar og gik en Stund op og ned ad Gulvet. Saa gik jeg ud paa Altanen og tog Plads paa den der anbragte Kurvestol.

Men aldrig saasnart havde jeg sat mig ned, før jeg hørte en knasende Lyd, og paa samme Tid blev jeg noget kold bagpaa.

»Det ender nok med, at den gamle Tingest braser sammen,« tænkte jeg og reiste mig igjen, »man kan ogsaa mærke Aftentaagen.«

Saa kastede jeg Cigarstumpen bort, klædte mig af og gik iseng.

Næste Morgen, da jeg sad ved min Mokka, kom min Tjener ind med de nye Sommerbenklæder og saae alvorlig og bebreidende paa mig.

»Men, naadige Herre . . .« sagde han, idet han viste mig en besynderlig Plet.

Jeg betragtede den med stor Opmærksomhed; saa foer pludselig en Tanke gjennem mit Hoved.

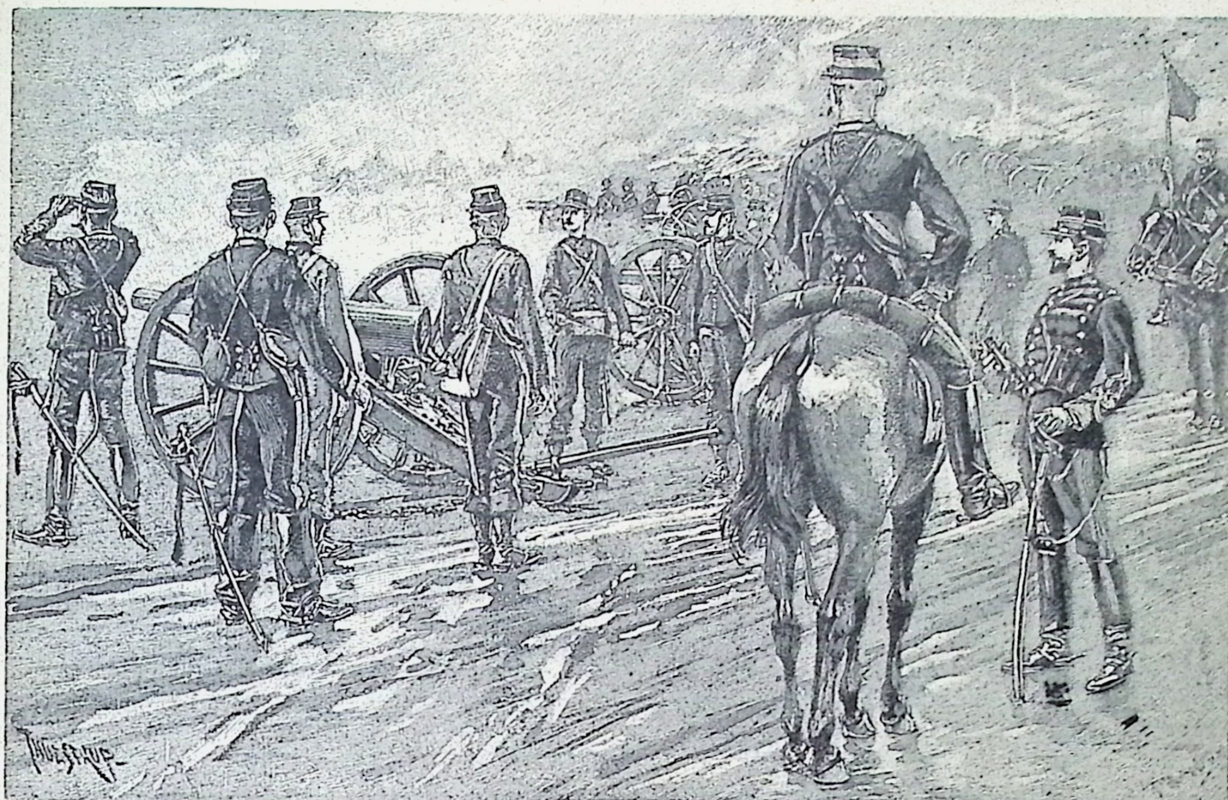
Hurtigt stod jeg op, gik ind i mit Sovekammer, hvor Klædeskabet staaer, lukker dette op og griber ned i Lommen paa den Frakke, som jeg havde paa den foregaaende Aften.

»Vent blot, din lille Gavtyv,« tænkte jeg i samme Øieblik, »saa fandt jeg det *alligevel!*«

A. v. Winterfeld.

Andrea della Robbia: Medaillon.
(Fra Hittebørnshospitalet i Florents.)

Feltartilleri.

DEN FRANSKE HÆR.

Af General Lawal.

Med 11 Illustrationer af T. de Thulstrup og G. Tiret-Bognet.

(1. Fortsættelse og Slutning.)

V.

Det er ikke let at finde Vei uden Fører i Sø-Alperne. Et mere forvovent end forsigtigt Selskab af Turister fik dette at føle for ikke længe siden. De vare tagne ud fra den henrivende Kro i La Girandola, som er bygget paa en Klippe ved Roya, og de havde isinde at stige op til Toppen af Gonella for at se Udsigten over de høie Bjærgaase. De foere vild, gik forbi det Punkt, de søgte efter og vedbleve at gaa op og ned, næsten hele Tiden gjennem Skov, indtil Trætheden tilsidst fik dem til at standse. Damerne i Selskabet vare fortvivlede og begyndte at tale om at dø af Sult i disse frygtelige Udørkener, da Lyden af et Horn hørtes i Frastand. Turisterne gjenkjendte det franske *clairon*, som lyder langt mere gjennemtrængende end det italienske Krumhorn, og da de gik efter Lyden, vare de snart ude af Skoven og kunde da se en Trop Soldater paa Marchen: en Batallion Bjergjægere (Chasseurs de montagne) med graa Dolmans og Benklæder samt Gamascher. Da de kom nærmere, saae Turisterne tydeligt Kolonnerne bugte sig op ad Siden paa den steile Bjergvold, ifærd med at stige fra den dybe Luceran-Dal til Toppen af La Calmette. Paa et Punkt til Venstre standsede en Afdeling, som dannede Avantgarden; Hovedafdelingen af Soldaterne steg langsomt opad, fulgt af en lang Række Muldyr. I dette Øieblik gav et Kanonskud Ekko fra Klippe til Klippe og forkyndte, at Angrebet skulde begynde. Lidt efter lidt fik hele Batallionen Fodfæste paa Toppen af Bjergvolden, stillede sig op paa dette vanskelige Terrain og rykkede frem mod den øverste Tinde. Musketererne gave Ild, understøttede af Artilleriets

Torden. Rækker af behændige Infanterister reiste sig fra Klipperifterne, fra Buskenes Skjul, bag de smaa Forhøininger i Jordsmonnet, viste sig et Øieblik, forsvandt saa atter, men vedbleve at rykke frem. De forskrækkede Gemser, som paa disse ensomme Steder overraskedes af denne Støi, sprang fra Klippe til Klippe. Deres vilde Flugt bringer Budskab til Indbyggerne paa den italienske Side af Bjergene, som pleie at sige: »Naar Gemserne komme flygtende herned, stige Franskmændene tilveirs.«

Angrebet fortsættes. Støien bliver stærkere. Jægerne løbe opad de steile Skraaninger. Tilsidst naae de Toppen. Hvilke Lunger og Ben de have!

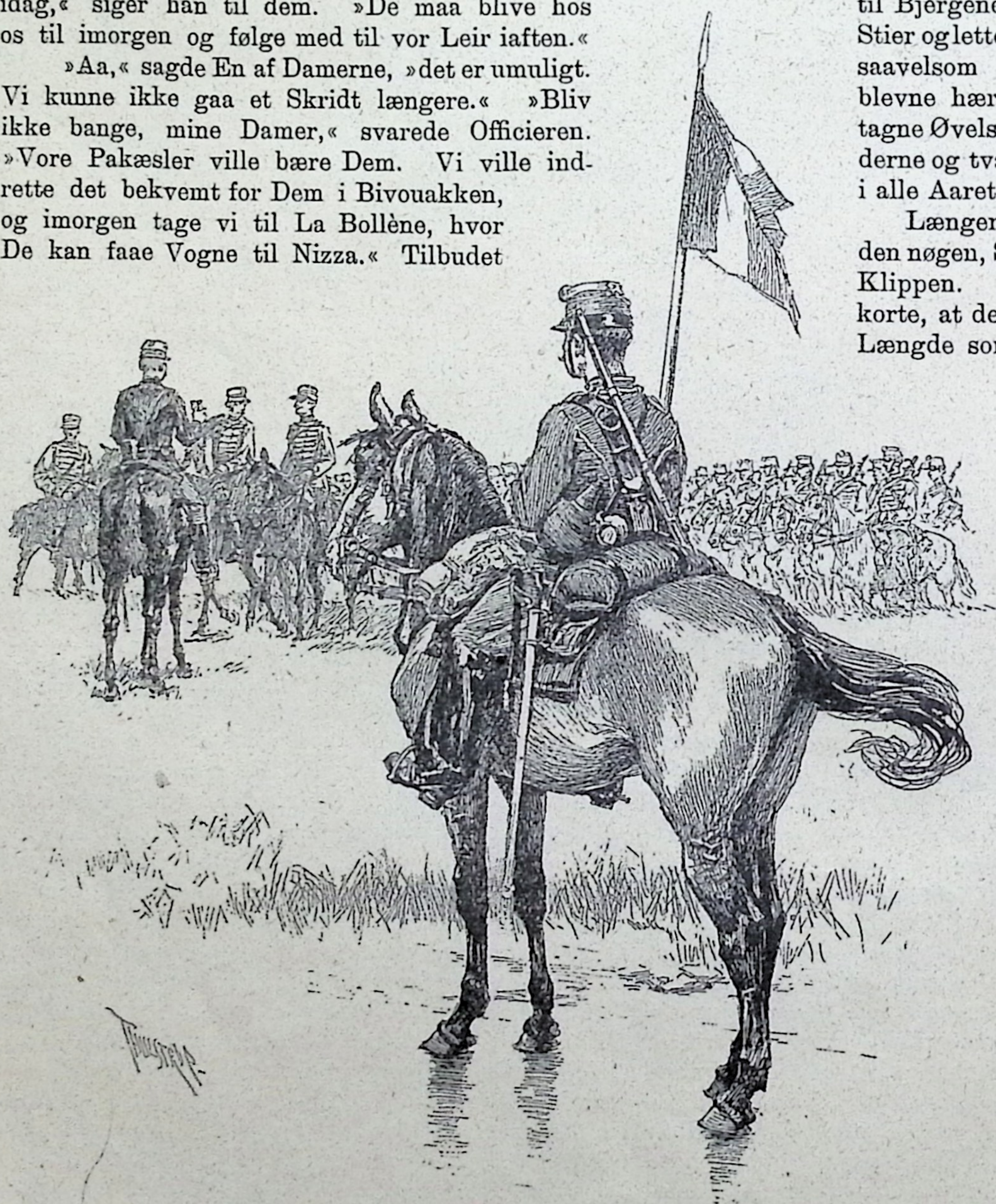
Nu standse Soldaterne, samles, lave Kaffe og hvile sig. De trætte Tourister slutte sig til dem. Den kommanderende Officier, som er bleven underrettet om deres Uheld, lover at hjælpe dem.

»Jeg kan ikke bringe Dem ned paa Sletten idag,« siger han til dem. »De maa blive hos os til imorgen og følge med til vor Leir iaften.«

»Aa,« sagde En af Damerne, »det er umuligt. Vi kunne ikke gaa et Skridt længere.« »Bliv ikke bange, mine Damer,« svarede Officieren. »Vore Pakæsler ville bære Dem. Vi ville indrette det bekvemt for Dem i Bivouakken, og imorgen tage vi til La Bollène, hvor De kan faae Vogne til Nizza.« Tilbudet blev strax modtaget. Hornet lød til Afmarch, og Damerne bleve satte op paa Ambulance-Muldyrene, ledsagede af de Herrer, som hørte til deres Selskab, og betroede til Batallionslægens Omhu. I nogen Tid var Veien temmelig god. En Times March bragte dem til Skovhuggernes Leir: en Samling Hytter, der beboes af de Mænd, som arbeide i Skoven. Her bleve Remmene spændte fastere paa Muldyrene, deres Sko undersøgte og deres Byrder lagte omhyggeligt til Rette, thi den sidste Del af Veien er den vanskeligste. Skovhuggernes Leir er det sidste Sted, hvor der er Vand, saa før man atter drager afsted, vandes alle Dyrene og alle Krukker, Flasker og andre Beholdere fyldes. Den bugtede og meget steile Sti, som fører op ad en brat Skraaning, dannet af løse Klippestykker, gjøres endnu mere ufremkommelig ved Rødder og Grene. Folkene gaa rask frem. Deres Trin vise, at de ere vænnede til Bjergene, med disses steile Stier og lette Luft. Deres Lunger, saavelsom deres Muskler ere blevne hærdede ved disse gjentagne Øvelser i Skovene, paa Høiderne og tværsover Gletscherne i alle Aarets smukke Maaneder.

Længere fremme bliver Jorden nøgen, Stien fører over selve Klippen. Vinklerne ere saa korte, at de neppe have samme Længde som Muldyr. Dyrene gaa kun meget langsomt frem, og da Ambulancen naaer Høisletten, have Soldaterne allerede været der i nogen Tid, og Bivouakken er hurtigt bleven ordnet.

Den kommanderende Officier gaaer frem for at møde Touristerne, og til disses store Overraskelse foreslaaer han at føre dem til deres Hotel. De følge ham. Muldyrene standse ved Udkanten af Høisletten, hvor Skoven begynder. Under Træerne er der bleven indrettet en Bivouak for Touristerne. En *gourbi* af Grangrene vil beskytte dem mod Nattens Kølighed.

Husarer.

Indgangen er prydet med Bouketter af Bjergblomster. — »Dette skal være Deres Hjem for een Dag, mine Damer!« siger Officieren. »Vi ville sende Dem Ambulance-Bæresengene og ved Hjælp af nogle Bregner og et Tæppe ville de faae en temmelig bekvem Seng.«

»Vi modtage Boligen, men ikke Sengene. Vi ville ikke tage dem fra Deres Syge.«

»Jeg har ingen Syge,« svarede Officieren. »Der er Ingen med Ambulancen. Ambulancen er, saa at sige, unødvendig. Vi have været paa Marchen i de sidste tre Maaneder. Vi have netop marcheret sex lange Skifter uden Hvile. Vi skulle igjen marchere imorgen, saa ville vi maaske derefter tage en Hviledag. Mine Folk ere fuldkommen trainerede. Nu maa jeg forlade Dem, mine Damer! Om en Time kommer jeg og fører Dem til Middagsbordet.«

Til den fastsatte Tid kom Officieren, og alle Touristerne fulgte ham hen over Høisletten, medens de beundrede det prægtige Panorama, som udstrakte sig foran dem. Fra Toppen af Aution (2060 Meter) saae de ved deres Fødder Mimiera-Dalen ligge som en kæmpemæssig Grøft; den stødte til Roya Dalen mod Øst tætved San Dalmazzo og beherskedes af et italiensk Fort, det mest fremskudte af de Fæstningsværker, som forsvare Col de Tende. Paa den anden Side af den dybe Mimiera Dal hævede den sidste Række af Søalperne sig, i hvilken Del Diablos Bjergaas (2687 Meter) og den spidse Top af L'Abisso (2775 Meter) hævede sig mod Himlen som en umaadelig Kolos, hvis snedækkede Tinde blev farvet rosenrød af den nedgaaende Sol, et storartet og imponerende Skue, i Særdeleshed naar man saae det fra det Indre af en Leir, der altid selv frembyder et saa mærkeligt og tiltrækkende Syn. Skildvagterne holde Vagt gaaende frem og tilbage. Muldyrene afgnave Høislettens knappe, men velsmagende Græs. Siddende paa gamle Træstammer føre Officiererne deres Reisedagbøger, gjøre deres Bemærkninger, nedskrive deres Beretninger om Landskabet, de ere komne igjennem, og tegne Skizzer af de fjerne Omrids af Bjergene. Soldaterne synge, medens de polere deres Vaaben, raabe, løbe og more sig med Spil. Naar man seer deres Bevægelser og deres Activitet, skulde man ikke tro, at de havde marcheret 25 Mil og udført en Maneuvre i en Egn, hvor Bjergnaturen lagde dem Hindringer iveien. Italienerne have Grund til at være stolte af deres Alpe-Selskaber; vore Bjergjægere staa ikke en Smule tilbage for dem med Hensyn til Haardførhed og Udholdenhed. Aftenen sænker sig. Middagsmaden bliver serveret paa et Bord, der er dannet af flettede Vidier bedækkede med blomstrende Grønsvær. Gamle Granstammer, fældede i tidligere Krige, tjene som Sæde. Et stort Baal og Fakler lavede af Grangrene lyse op for Gjæsterne ved denne originale og landlige Fest. I en saadan Høide er man forpligtet til Tarvelighed, alligevel er Beværtningen meget anstændig. Hovedretterne ere røde Agerhøns og Gemseragout, Champignons og en Slags Is tilberedt af Faaremælk og Sne, medens Desserten bestaaer i Jordbær, Frugten af Jordbærtræet og andre vilde Skovfrugter anrettede i Mosreder. Touristerne ere henrykte og takke Officiererne ved at drikke deres Skaal, og snart gaa Alle til Ro, thi næste Morgen maa de være oppe i god Tid.

Ved Daggry begynder Bataillonen atter sin March henad Aasen, afvexlende gjennem Skov og over magre Græsgange. Der er fuldkommen ensomt, undtagen naar man træffer en eller anden Pastorello, som vogter sine Geder, der bogstaveligt synes at klamre sig til Bjergets Side. Udsigten er beundringsværdig, naar de fjerne Egne vise sig gjennem en Lysning i den opalagtige Morgentaage. Toppen af Tuor naaes uden stor Vanskelighed, og derefter gaaer Veien langs med den takkede Rand af et udbrændt Krater, paa Bunden af hvilket Planchette slynger sig som et Sølvbaand. Denne Flod beskyller ved sit Udløb Grundstenene af Hôtel de la Bollène, hvis blændende hvide Mure ikke synes at være langt borte, skjøndt det vil tage flere Timer at naae det. Skraaningerne blive steilere og steilere, og Stien smallere og smallere. Damerne, som sidde i Bærekurvene og ved Muldyrenes Bevægelser svaie hid og did over Afgrunden, ere ikke fri for at være bange. De ere ikke vænnede til det Indtryk, man faaer af disse svimlende Høider og Afgrunde. Veien bliver værre, ja ligefrem afskyelig paa det Punkt, hvor man begynder at stige brat nedad, og hvor Sporet neppe er til at finde paa de uregelmæssige Klipper. Paa eet Sted hænge store Klippeblokke ud over Veien, et andet Sted maa man dreie om skarpe fremspringende Kanter, næsten overalt gaaer Veien langs Afgrundens Rand. Man kan ikke tænke sig, hvor Muldyrene skulle kunne passere med deres Byrder eller blot faae Fodfæste paa denne farlige Vei. Bataillonen gaaer videre uden at blinke, som om det var den simpleste Ting af Verden, og Bjergbatteriet følger efter, naar Turen kommer til det. Men det gjøre Touristerne ikke, de finde Faren altfor overhængende og stige af, da de foretrække at stole paa deres Fødder. Imidlertid vente de, til Stien er fri, medens de sidde paa en fremspringende Granitblok og iagttage det hele Batteri, som defilerer henad denne Vei, der endogsaa synes umulig for Geder. Det er et Taalmodighedsarbeide, der fordrer Styrke og ligesaa megen Duelighed som Koldblodighed. Soldaterne holde Muldyrene, ja endog disses Byrder oppe ved Hjælp af Reb. Saaledes støttede glide Dyrene mere end de gaa, idet de gjøre deres Forben stive og næsten berøre Jorden med deres Bagdel. Der hænder et Par Uheld,

men takket være de mangfoldige Forsigtighedsregler og Muldyrdrivernes Omhu ere de sjeldent alvorlige; de Muldyr, som falde, komme snart igjen paa Benene. Snart er dette lange, farlige Pas klaret.

Batteriet og Ambulancen slutte sig atter til Bataillonen, og efter et kort Hvil begynder Marchen igjen, og man naaer La Bollène.

Touristerne foere ind i Hotellet, henrykte over atter at befinde sig paa et civiliseret Sted og over at være istand til at hvile nogle Timer. Kolonnen fortsatte imidlertid sin March. Senere toge Touristerne afsted til Nizza i en Vogn. Henad Aften indhentede de de utrættelige Jægere, som endnu marcherede afsted, skjøndt der var forløbet over tolv Timer, siden de begyndte deres Dagværk.

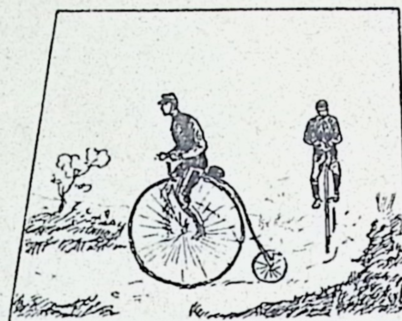

VI.

Henimod Slutningen af August Maaned frembød Florac Station paa den sydlige Jernbane et uvant Skue. Alle Betjentene vare paa deres Post. En Afdeling bevæbnede Soldater ventede ved Døren. En Officier havde Overopsyn med Anbringelsen af høie Træpæle med Indskrifterne: »Caserne haute«, »Caserne Ducale«, »Caserne des Célestins«. En hel Del Underofficierer gik op og ned ad Perronen midt imellem en Mængde Mennesker, som kun vare komne for at se til. Toget, der skulde komme Kl. 4.30, ventedes, og det skulde medbringe de fleste af de Reservesoldater, som vare indkaldte til at forrette Tjeneste i 28 Dage.

Toget kommer dampende ind paa Stationen, en Mængde Hoveder kigge ud ad alle Coupévinduer under en blandet Støi af Raaben, Kalden og Syngen. Fra alle Coupéer springe unge Mænd ud, og hver af dem bære en Vadsæk eller en Bylt. De Fleste bære civil Dragt, nogle ere i Uniform. Der er overordentlig stor Bevægelse. Saa høit som de kunne opraabe Officiererne Navnene paa Barakkerne og samle Reservesoldaterne om de Pæle, der bære Indskrifterne. Efterhaanden kommer Alt i Orden; Støien ophører; en Trommehvirvel har været tilstrækkelig til at frembringe denne Virkning. Reservesoldaterne følge Underofficierne bort fra Stationen og begynde at marchere med faste Skridt efter Regimentsmusikken, som er kommen for at møde dem. Denne Masse Folk, som for et Øieblik siden vare saa støiende og snaksomme, ere blevne stille og have taget Plads i Geledderne i korrekt Orden og marchere afsted paa den mest regelmæssige Maade i Takt efter Musikken uden Knurren eller Protest.

Efter at have naaet Barakkerne blive Afdelingerne overgivne til deres Kapitainer. Soldaternes Navne blive opraabte. Der savnes kun Faa. Reservesoldaterne blive indkvarterede i de Stuer, som nyligt have været beboede af de territoriale Tropper. I Militairlivet er der ingen Aarstid, hvor man er uvirksom. De forskjellige Slags Soldater følge efter hverandre; Rekrutter, *disponibles, non exercés, dispensés, territoriaux, reservistes* komme, det ene Hold efter det andet, for at modtage Uddannelse eller for at opfriske det Lærte.

Velocipederyttere.

Som om de vare berørte med en Tryllestav, ere alle disse Folk næste Morgen uniformerede, ekviperede, bevæbnede og i Arbeide paa Excercerpladsen. Ved at se deres Holdning, deres Iver, deres Raskhed under Exercitsen, kunde uerfarne Øine let antage dem for Regimentets regulære Tropper. Denne hurtige Forvandling — en af Nødvendighederne ved den moderne Krigsførelse — er bleven en Del af Landets Væsen og Skikke. Tre Dage efter forlod Regimentet Florac for at tage Del i den store Efteraarsmaneuvre, fuldkommen i samme Stand, som om det var draget ud paa et virkeligt Felttog.

VII.

Under Efteraarsmaneuvrerne har Troppernes Kantonnement en særegen og malerisk Karakter. Det er hverken en Fest eller et Marked eller et Torv, men det er alt dette i Forening. Gaderne ere opfyldte af Vogne, Ryttere, Stafetter, Soldater, Marketendere, Marketendersker og Leverandeurer, som alle skynde sig afsted og have meget travlt. Ethvert Hus er forandret til en Barak. Stalde, Skur, Lader og Posthuse ere opfyldte af Soldater, der ere ifærd med at rense deres Klæder, pudse deres Vaaben og koge deres Mad. Befolkningen har for en Tid opgivet at tænke paa sin egen Existents. De, som kunne finde Noget, Soldaterne kunne bruge, falbyde det; de, som Intet have at sælge, drive om for at tilfredsstille deres Nysgjerrighed.

Karrer, fulde af Brød og Kjød, følge efter Vogne, der ere belæssede med Halm eller Brænde, og de ere neppe komne til Torvepladsen, før de blive tømte af i Regimentsvognene, hvorfra deres Indhold fordeles i de forskjellige Kvarterer. Imidlertid udpakke Telegrafisterne deres Traade og anbringe dem langsmed Husene; den midlertidige Telegrafstation indrettes udfor Raadhuset, og Telegrammer begynde at indløbe og afsendes. Her er Generalstaben, den bevægende Kraft,

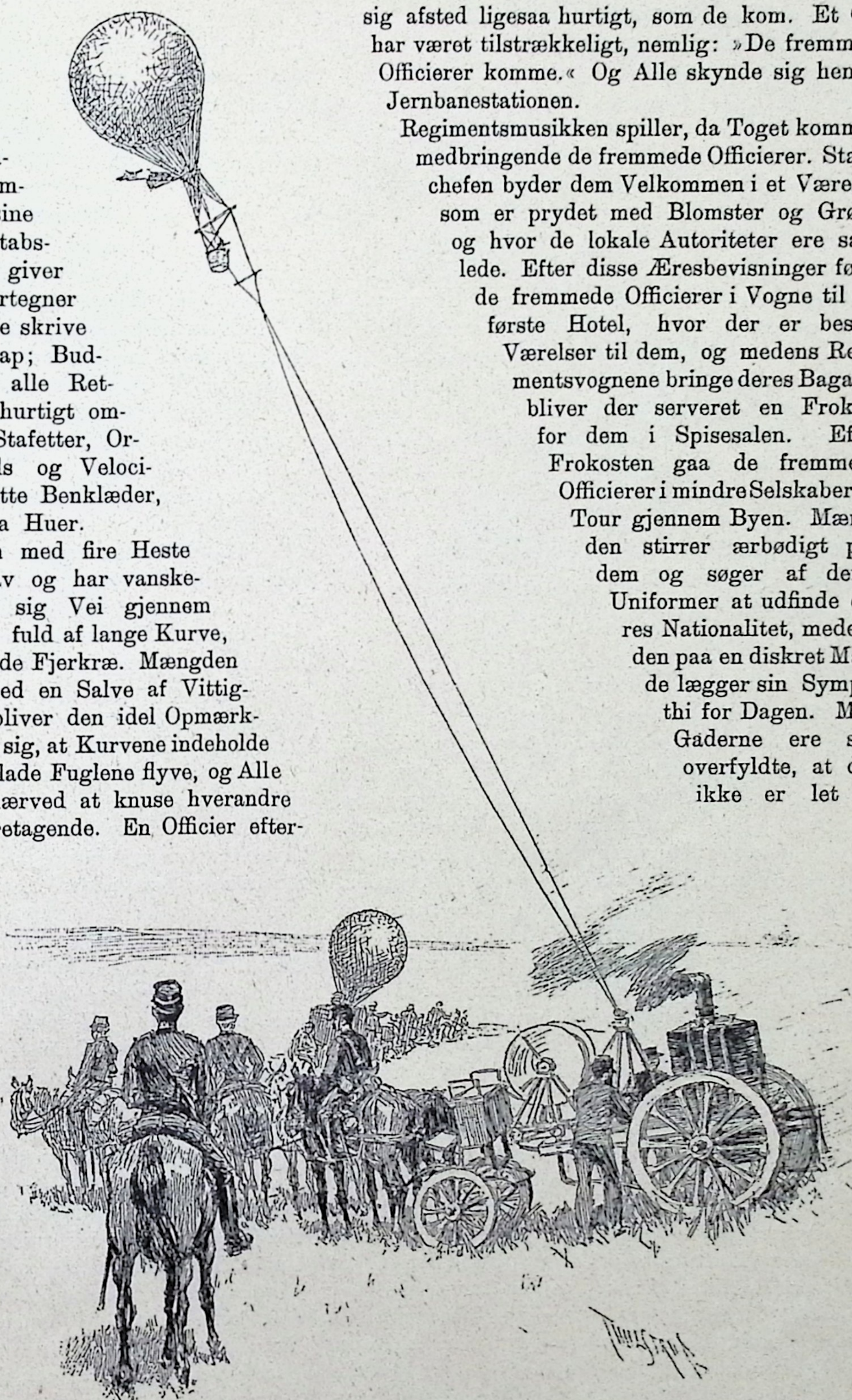
Hovedet, og tillige Apparatet, der behøves for at bringe den Øverstkommanderendes Ordrer omkring. Tilhest, omringet af alle sine Officierer, hører Stabschefen Rapporterne, giver Ordrer og undertegner Papirer; Officiererne skrive paa deres Sadelknap; Budskaber afsendes i alle Retninger og bringes hurtigt omkring af beredne Stafetter, Ordonnantser til Fods og Velocipederyttere med lette Benklæder, Gamascher og smaa Huer.

En stor Vogn med fire Heste for kommer i Trav og har vanskeligt ved at bane sig Vei gjennem Mængden. Den er fuld af lange Kurve, der synes at indeholde Fjerkræ. Mængden hilser dette Syn med en Salve af Vittigheder, men snart bliver den idel Opmærksomhed, da det viser sig, at Kurvene indeholde Brevduer. Man vil lade Fuglene flyve, og Alle trænge paa og ere nærved at knuse hverandre for at se dette Foretagende. En Officier efterseer Mærkerne paa Kurvene og lader dem aabne en efter en. Duerne komme langsomt frem, hæve sig, flyve to eller tre Gange rundt og fare derpaa afsted i lige Retning hjemad, ikke lidet bange ved de Glædesraab, der lyde fra Folk, som med dyb Interesse have fulgt dette Skuespil.

Derefter følge Luftskipper-Vognene; over den første af disse svæver der en stor Ballon, medens der i de andre Vogne er Masser af smaa Styre- eller Reserve-Balloner, Gasapparatet og Reb og Tovværk af alle Slags. Dette nye Krigs-Apparat, som de se for første Gang, gjør meget Indtryk paa Tilskuerne, og i deres Begeistring og Forbauselse hædre de det med en Ovation.

Pludselig rømmes Torvepladsen. Folk skynde sig afsted ligesaa hurtigt, som de kom. Et Ord har været tilstrækkeligt, nemlig: »De fremmede Officierer komme.« Og Alle skynde sig hen til Jernbanestationen.

Regimentsmusikken spiller, da Toget kommer, medbringende de fremmede Officierer. Stabschefen byder dem Velkommen i et Værelse, som er prydet med Blomster og Grønt, og hvor de lokale Autoriteter ere samlede. Efter disse Æresbevisninger føres de fremmede Officierer i Vogne til det første Hotel, hvor der er bestilt Værelser til dem, og medens Regimentsvognene bringe deres Bagage, bliver der serveret en Frokost for dem i Spisesalen. Efter Frokosten gaa de fremmede Officierer i mindre Selskaber en Tour gjennem Byen. Mængden stirrer ærbødigt paa dem og søger af deres Uniformer at udfinde deres Nationalitet, medens den paa en diskret Maade lægger sin Sympathi for Dagen. Men Gaderne ere saa overfyldte, at det ikke er let at spasere om. Netop paa denne Tid spises der til Aften. Gaderne, de aabne Pladser, Gaardene ere opfyldte af Borde. Hoteller, Beværtningssteder, Caféer gjøre alle mulige Anstrengelser for at tilfredsstille deres Masser af Kunder. Soldater og Reservetropper spise, drikke, le og synge. Paa Marchen, under Manøuvrerne og

Ballon-Vogne.

Tjenesten vedblive Folkene at være alvorlige, men nu, da de ikke gjøre Tjeneste, kræver den galliske Natur sin Ret og strømmer over ligesom Glassene. Ingen er i daarligt Humeur, Ingen lider af Hjemve. Alle Bekymringer glemmes. Soldatens Liv er undertiden haardt, men det kan ikke undgaaes, og Folkene ere alligevel glade og fornøiede hele Tiden — en kostelig Egenskab under Maneuvrerne, beundringsværdig i Krigstiden og en udmærket Hjælp under Modgang.

Aftenen falder paa. Lamper, Lygter og Lys tændes og fremhæve de grønne Guirlander og Transparenterne med deres Indskrifter til Ære for Arméen. Inde og ude hører man Musik og Dans. Ingen skandaløse Scener, ingen Drukkenskab. Denne aabne Munterhed, denne Kraft hos vore Folk, der efter at have marcheret hele Dagen og med Udsigt til haardt Arbeide næste Dag dog løbe om og danse, forbauser altid Udlændinge, der blive slaaede af deres fysiske Udholdenhed og gode Humeur.

VIII.

Lidt efter Solopgang herskede der Ensomhed i den lille By Monvel, der havde været saa fuld af Liv den foregaaende Aften. Tropperne vare alle forsvundne, og det var næsten alle Indbyggerne med, thi de vare gaaede ud for at se paa Maneuvrerne. I en Afstand af omtrent sex Mil fra Byen begynde Kolonnerne at vise sig og at samles. En lang Række Vogne bringe de fremmede Officierer til et stort rundt Telt, hvor en velforsynet Buffet venter dem. Den kommanderende General meldes og alle Officiererne ordne sig efter deres Nationalitet, hvorpaa den formelle Præsentation finder Sted. Saa giver Generalen Ordre til at begynde. Der er Heste i Beredskab for de fremmede Officierer, og førte af de franske Officierer, som ere stillede til deres Tjeneste, spredes de ad for at følge Gangen i Maneuvrerne. De angribende Tropper rykke langsomt frem med lange Rækker af Skarpskytter. Forsvarstropperne trække sig tilbage og samle al deres Kraft paa at forsvare Indgangen til Dalen; Hegnene, fra hvilke der hæver sig høie Popler, Møllen, hvis Dæmning løber parallel med Floden, forøger Modstandskraften. Alligevel blive Forsvarerne nødte til at vige, og trække sig følgelig tilbage indtil de komme halvveis op ad Høien, hvor en Landsby danner deres Centrum. Dette Punkt bliver Maalet for alle de Angribendes Bestræbelser. Forsvarerne blive atter tvungne til at trække sig tilbage og naae Toppen af Høien. Stillingen er udmærket og vanskelig at faae Adgang til. Forsvarerne have taget gode Forholdsregler; men Angriberne ere ligesaa dygtige. Linietropperne standse, Reserven nærmer sig, man føler, at Knudens Løsning er nær.

Til Høire bebuder en stor Støvsky og en dump Rumlen Artilleriets Nærmelse; det farer frem og stiller sig snart op paa Siden af Høien. Det er ikke længer den Slags smaa skinnende Broncekanoner, som det preussiske Artilleri ødelagde i 1870, uden at dette behøvede at frygte for at naaes af vore Projektiler. I Stedet for disse gammeldags Kanoner, se vi lange Rækker af stive, sorte Staalrør uden kunstnerisk Præg — Artilleri af lang og sikker Rækkeevne — som snart vil kunne gjøre det af med Fjenden.

Publikum skynder sig derop tilfods, tilhest, i Vogne for at se det æggende Syn, som dette Billede paa Krigen frembyder.

Paa den Side, der danner Angrebshærens venstre Fløi, er der en Høi, som behersker Canal du Midi. Nogle Batterier kjøre derop og indtage deres Stilling der. De klare Gjærder og Grøfter, gallopere videre, standse i Rækker og affyre deres Kanoner. To Eskadroner Jægere gallopere efter dem paa deres smaa dampende Heste, sætte over alle Forhindringer, fare frem over Stene og Buske, og indtage deres Stilling lidt bag ved Batterierne for at beskytte disse.

Mængden applauderer Artilleriet og Jægerne, hvis hurtige Evolution er bleven udført med uforlignelig Raskhed, Mod og *maestria.*

Fuldkommen betagne af deres Begeistring, ville Tilskuerne se Alt uden at give Agt paa de Farer, som omgive dem. Aldrig saasnart have Batterierne indtaget deres Stilling, før Skydningen begynder. Den gjentagne Kanontorden forfærder Hestene for de tæt ved hinanden staaende Vogne; Damerne holde for Ørene. Skrig og Klageraab høres. En Hest løber løbsk med en Vogn fuld af Folk; Kusken har ganske tabt Magten; Skrænten er steil, Veien løber langs Randen af Bakken, som behersker Kanalen, Omdreiningen er meget kort, Faren overhængende og ingen Hjælp synes mulig. En Lieutenant af Hjælpeeskadronen seer Faren og finder Midlet, hvorved den kan undgaaes; han lader sin Hest springe over Hegn og Grøfter og bliver holdende roligt midt paa Veien. Vognen kommer i rasende Fart, der er et frygteligt Sammenstød, Officieren og hans Hest blive væltede omkuld, og den løbske Hest og Vognen holde stille i en Støvsky. Folkene i Vognen ere ikke komne til Skade, men Lieutenanten, der har frelst deres Liv, bliver taget op, alvorligt saaret og bevidstløs. Derpaa kommer der Folk fra det røde Kors og tage sig af ham. Kanalen er i Nærheden, og paa den er der en Afdeling af Flod-Ambulancen, som nyligt er indrettet af »Union des femmes de France,« hvis Porteurer bære den saarede Officier ombord og føre ham til Landsbyen Pontpetit, hvor Armékorpsets Ambulance skal indrettes om Aftenen.

Denne Episode kunde naturligvis ikke gjøre nogen Forandring i Maneuvrens normale Ud-

vikling, som med hvert Øieblik bliver mere spændende. Skytterne slutte sig tættere sammen, Reserven rykker frem i tætte Masser; over hele Linien forstærkes Artilleriets Ild. Pelotoner af vel dækkede Infanterister danne veritable menneskelige Mitrailleuser. Musketternes Knalden tager til. Angriberne bruge alle deres Hjælpekilder og antyde derved, at det er deres Hensigt at gjøre en Kraftanstrengelse. Paa høire Fløi rykker Kavalleriet frem i Trav, halvt skjult af Forhøiningerne i Jordsmonnet. Hestene ere urolige. Man mærker paa deres tilbageholdte Løb, at Angrebet snart skal finde Sted.

Der gives Signal. Fra alle Sider styrte Tropperne frem, Kavalleriet lige mod Fjendens Flanke, Infanteriet i samme Retning. Man sætter Bajonetten paa. Trommer og Horn lyde til Angreb. Tiltrods for den steile Opgang løber man med det gjentagne Raab: »En avant! en avant!« Fjenden trækker sig tilbage, og det Samme gjør Publikum, rædselsslagen af den Masse Bajonetter, som komme derop. Angrebet er endt; Høiens Top er naaet; Stillingen er vunden!

XI.

Faa Dage efter var Armékorpset samlet paa Bredderne af Gers i den deilige Armagnac Egn, i Nærheden af Auch. De store Efteraarsmaneuvrer vare til Ende. Slutningsrevuen skulde finde Sted. Denne Begivenhed er en Fest, Lønnen for alle Anstrengelser, Erstatningen for Alles Arbeide.

Fra meget fjerne Steder have Tilskuerne samlet sig i en saa umaadelig Mængde, at Tropperne, skjøndt de ere meget talrige, næsten tabe sig mellem dette Ocean af Hoveder. Forstaden er prydet med Flag, Guirlander, Triumfbuer af Grønt, Bannere og Vimpler, som bære Indskrifter til Ære for Arméen. Strasbourg Pladsen er overfyldt af Mennesker — paa Tagene, i Træerne, i Vinduerne — hver Krog er optagen. Revuen er forbi. Den kommanderende General vender tilbage til Pladsen, fulgt af alle de fremmede Officierer i Galla-Uniform, og Forbimarchen begynder under Tilskuernes Bifald; disse forstaa nemlig Vigtigheden af det Resultat, der viser sig i Infanteriets raske og regelmæssige Skridt; Folkene ere endnu friske og tage sig godt ud efter 20 Dages svære Maneuvrer.

I denne Del af Frankrig ere Folk modtagelige for Indtryk; de have en levende Følelse af Anerkjendelse; deres demonstrative Natur finder Glæde i ydre Tegn; de føle Trang til at give deres Begeistring Luft. At se deres Reservesoldater, deres Børn, deres Medborgere marchere flinkt afsted og repræsentere deres Provins paa en glimrende Maade for Øinene af alle de fremmede militaire Udsendinge, begeistrede dem i høieste Grad og lode dem ødsle med Bifaldsraab. Alle

Jæger tilhest.

Regimenter, alle Vaabenarter, alle Faner bleve hilsede med Bifaldsraab. Selve det Langvarige ved dette Skuespil syntes at oplive dem, og deres Begeistring var berettiget.

Da det var forbi, da den kommanderende General hilste paa de tilstedeværende Udlændinge og Autoriteterne og derpaa vendte tilbage til Byen fulgt af sit glimrende Følge, lød fra alle Sider Raabet: »Vive le genéral.« Mængden syntes at bringe ham en enstemmig Tak. Der var hos disse fyrige Sydboere en ligefrem Explosion af Nationalfølelse og Kjærlighed til det Stedlige. Udentvivl var deri indbefattet en varm og taknemmelig Følelse for Chefen, som havde ledet Maneuvrerne, men denne enstemmige Hyldest gjaldt i Særdeleshed Arméen; dens Activitet og gode Uddannelse, som er en Borgen for Sikkerhed og Haab. Og gjennem deres Begeistring følte man Nationens Hjerte banke; det var selve Nationen, som gav sit Bifald tilkjende overfor dette levende Udtryk for dens Gjenfødelse.

X.

Andre, mere indskrænkede, men ikke mindre interessante Maneuvrer fandt samtidig Sted i Vogeser Distriktet, hvor udmærkede Tropper fandt begeistrede Hjerter til at beundre sig. Under det østlige Frankrigs mindre klare Himmel finder man ikke mere Sydens støiende Meddelsomhed. Ved Grænsen er Holdningen taus og melankolsk, og Blik, der ere mere veltalende end Ord, træde i Stedet for Raab. Der er en fuldkommen Modsætning mellem de to Sider af Bjergene. Paa den vestlige Side er der Stilhed, Ro, Haab. Paa

den østlige Side er der Agitation, Forfølgelse, Uro. Et forunderligt Skue! Tydskerne ere besjælede af en stadig Mistænksomhed. Røgen, der stiger tilveirs, Vinden, der blæser, en Jægers Skud, Anbringelsen af en Grøft, Opførelsen af en Mur, Alt opvækker deres Mistanke. Vore Troppers Bevægelser plage dem i Særdeleshed overordentligt. Militaire Recognosceringer af Skraaningerne af Hohneck og Prayez ere nærved at gjøre dem gale, og alle Slags Formodninger om Bevæggrundene, Midlerne og Hensigten fare dem gjennem Hovedet. Der er slet ikke noget bagved det Hele, men det faaer dem netop til at tro, at der maa være noget. De ønske bestemt at vide, hvad vi bestille. De føle sig saa lidet hjemme paa den anden Side af Bjergene, at de forbauses over at se os røre os i vort eget Land.

Tydskerne ere plagede af Frygt, deres bestandig tiltagende Rustninger bringe dem ikke til at føle sig sikkre. Seirherren, Erobreren, den mægtige Mand erklærer, at han Intet frygter, og samtidig frygter han Alt, baade hvad han seer, og endnu mere, hvad han ikke seer. Tydskerne ere i Særdeleshed bekymrede over den franske Armés Fremskridt. De føle, at vi allerede ere deres Lige og at vi maaske snart ville overgaa dem. Deraf kommer den umaadelige Trang til at faae Underretning, under alle Paaskud, ved alle Midler, under alle Forklædninger. Tourister Arbeidere, Bissekræmmere, omreisende Musikantere, flakke altid om i Egnen nær Grænsen. Men til Trods for Alt, tvivle de stedse. Alle de Forsigtighedsregler, de tage, alle de Spioner, de udsende, alle de Penge, de give ud, tilfredsstille ikke deres Nysgjerrighed. Hvorfor? Fordi den Underretning, de faae, ikke er efter deres Ønske. En pommersk Stormand, som ikke vilde tro paa den franske Armés fuldstændige Reorganisation, besluttede at se med egne Øine, og bad sin Doktor at foreskrive sig en Luftkur i Vogeserne. Bevæbnet med en jernbeslaaet Alpestok, som han bar saaledes, at Alle kunde se den, og med en Revolver skjult i sin Lomme, besteg han Bjerget, efterat have sendt nogle Speidere i Forveien. Ledsaget af sine Venner naaede han Udkanten af Skoven og satte sig ned nærved Grænsen paa Ruinerne af Lehnsslottet Zweifelhof. Fra dette Punkt kunde han overse en Del af den franske Side af Vogeserne, hvor man havde sagt ham, at der skulde foretages en Maneuvre. Han saae nogle Elsassere komme frygtsomt frem paa Aasen; de ønskede ogsaa at se vore Soldater. Den pommerske Herre sad saaledes, at han ret kunde vurdere de Førstes Sindsbevægelse og de Sidstes Fortjenester. Snart bliver der livligt paa det ensomme Sted. Nogle Speidere sees dybt nede i Dalen. Skytter vise sig i de mørke Skove. Der gjøres Forberedelser til en Kamp, og Skydningen begynder.

»Aa,« raabte den fremmede Tilskuer, »for Djævelen, hvem er disse Galleres Allierede. Jeg hører Skud, men jeg seer ingen Røg. Endnu eet gammelt Sagn kastet overbord!«

I dette Øieblik kom et Infanteri-Regiment ud fra Skoven, marcherede roligt tværsover Dalen og rykkede i Slagorden henimod den modsatte Skraaning.

»Disse Franskmænd ere dog altid uforsigtige,« bemærkede den fornemme Herre. »De have isinde at bestige disse lange Skraaninger, hvor de let ville blive skudte ned af Fjendens Ild.«

»Nei, Deres Excellence! Det er kun et Paaskud; De seer, at de nu trække sig mere til Høire.«

»Til Høire er der Klipper, jeg troer ikke, de kunne komme op ad den Vei.«

»Det synes dog saaledes. Jo, de klattre.«

»De maa være gale for at prøve paa at klattre op ad en Klippe, der er saa steil, at den næsten er lodret. Det er umuligt at stige derop.«

»De komme dog alligevel op.«

»Godt, selv om de kom op, vilde de blive nedhuggede af Fjenden paa Toppen af Høien.«

»Men Fjenden kunde ikke holde sig der. Se de franske Batterier ligeoverfor, halvveis op ad Høien, de dække med deres Ild den Skraaning, som Infanteriet klattrer op af. Deres dristige Maneuvre kan maaske dog lykkes.«

Den pommerske Stormand gav intet Svar. Han syntes at befinde sig ilde, og efter et Øieblıks Forløb forlangte han sin Kappe og sin Flaske, af hvilken han drak.

»Hvorfra kommer denne Spiritus?« spurgte han.

»Fra Aarau, Deres Excellence, det kan De se paa Mærket.«

»Ja, Flasken kommer derfra, men det, som er i den, det kommer fra Frankrig. Det kan man ikke tage feil af.«

Saa mumlede han ved sig selv: »Ubønhørlige Skjæbne! Tydskland kan ikke frembringe Cognac! Hvilket Emne for Fysiologens og Moralistens Iagttagelser! Saamegen Svaghed forenet med saamegen Kraft!«

Med Blikket rettet paa Bataillonerne, som vare ifærd med at klattre op ad Klippen, rystede han taus paa Hovedet, som om han vilde bortjage nogle ubehagelige Tanker. Han led, og dog vedblev han at gjøre sine Iagttagelser. Han saae, at Toppen naaedes ved heftig Anstrengelse, Infanteriet stod et Øieblik efter i Rækker og lod, som om de skjød stærkt paa Fjenden, der, som man antog, trak sig tilbage.

I dette Øieblik kom nogle Kvinder, der bare store Sløifer af sorte Baand i Haaret samt store hvide, broderede Forklæder, ud fra Skoven; de holdt deres Børn i Haanden og gik henimod Tropperne, som holdt Rast og modtoge dem med Glædesraab.

»Hvad skal alle de Kvinder der,« spurgte den pommerske Herre en af sine Ledsagere.

»De franske Soldater ere meget tiltrækkende for Elsasserne, Deres Excellence! Der vil muligvis blive danset iaften paa Gaarden Le Tanet.«

»Jeg troede, man havde forbudt vore Folk at gaa over Grænsen ind paa fransk Territorium.«

»Ja, men de gaa alligevel derind.«

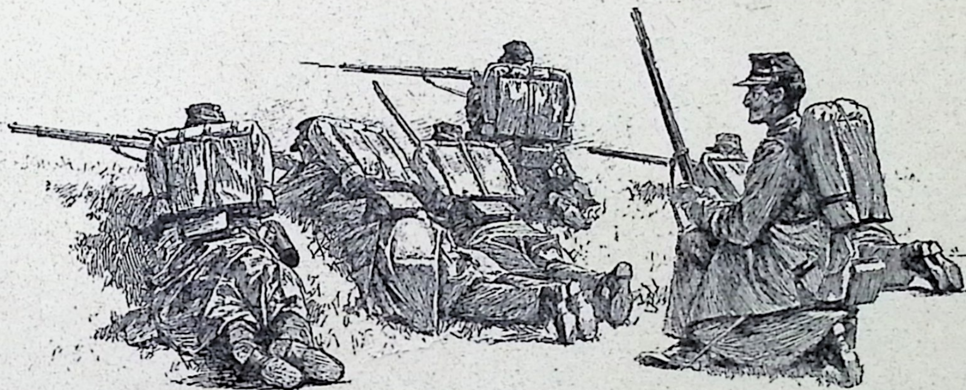
»Mon vi da behøve at bygge en Grænsemur?«

»Det vilde blive en kostbar og udentvivl unyttig Forholdsregel; Mure kunne ikke standse Hjerter eller Tanker.«

»Det er sandt,« mumlede Hans Excellence. »Uforsonlige Skjæbne! Tydskerne kunne gjøre Alt ved Guds Hjælp, men alligevel kunne de ikke faae Elsasserne til at elske sig.«

Efter et kort Hvil marcherede Tropperne tilbage ned ad Skraaningerne og naaede atter deres Bivouak. Fordi de vare øvede, var det lykkedes dem at udføre en af de Maneuvrer, som undertiden sikkre en Seir. Deres gode Humeur bar Vidne om deres Tillidsfuldhed og deres Evne til at udholde Strabadser.

Touristen havde reist sig. Han ønskede at gaa, og alligevel kunde han ikke faae Øinene fra det franske Regiment, som var ifærd med at udsende sine Forposter og Patrouiller. Kort efter kom en Patrouille op til Skildvagten, der var posteret lige under Zweifelhof. Denne raabte, »Qui vive?« og Patrouillen svarede: »France.« Teutoneren tørrede sin Pande, kastede et sidste Blik paa Leiren og gik bort med en vred Mands uregelmæssige Skridt, medens Ekkoet fra Klipperne og Elsassernes Stemmer, som løde ud fra de dybe Skove, gjentoge Ordene »Vive France« for hans plagede Øren.

Jægere tilfods.

BØDKER BASCH.

En Historie af **Theodor Storm**.

(1. Fortsættelse og Slutning.)

Men et Par Uger efter gik der det Rygte i Byen, at gamle Daniel Basch var bleven noget løierlig; Amerikaneren havde ogsaa fortalt ham Historien om Sønnen, og Sorgen havde slaaet sig paa hans Hjerne. — Ogsaa hjemme hos mig kom det paa Tale; da hans Moder i mange Aar havde tjent hos min Bedstemoder, saa hørte vi til hans trofaste Kunder. Min Hustrues Bestillinger vare, efter hendes Udsagn, hidtil blevne udførte prompt og omhyggeligt; kun for Øieblikket havde vi maattet vente længe paa et Badekar til vort syge Barn. »Gaa engang selv hen til den Gamle,« sagde hun til mig, »Du gaaer jo saa tidt der forbi!«

Da jeg kom i Tanker derom og næste Eftermiddag nærmede mig hans Hus, saae jeg der en Stige anbragt over Gadedøren; men Den, som stod paa den, var skjult af Lindetræets Løv. Da jeg traadte nærmere, gjenkjendte jeg vor gamle Mester i egen Person; han havde i den ene Haand en Meisel, i den anden en Hammer og var beskjæftiget med at fjerne den Kalk, som i sin Tid var strøget over Dørbilledet; Dødens Hjerneskal kiggede allerede frem af Kalkpudsen.

Da den Gamle kjendte mig paa min Hilsen, som jeg raabte op til ham, steg han hurtigt ned ad Stigen og førte mig gjennem den snevre Gang ind i Værkstedet. »Den er færdig, helt færdig, Hr. Landfoged!« sagde han og saae paa mig med et Par forskrækkelig hule Øine; »Deres gode Frue maa endelig ikke være vred paa mig! Jeg havde glemt det; helt glemt det — de sidste Uger!« Han greb hen i et Hjørne og viste mig det færdige Kar. »De sidste Uger!« gjentog han dæmpet.

Jeg greb hans Haand og mærkede, hvordan den skjælvede i min. »Jeg veed det, Mester,« sagde jeg, »de har bragt Jer stor Sorg.«

Saa hørte jeg Dompappen fløite, som jeg hidtil kun kjendte af Omtale; den hang i sit Bur nu her i Værkstedet i et lille Ovenvindue; fra Gaarden nikkede en blomstrende Hyld ind til den.

Den lille Kunstners Foredrag forekom mig saa nydeligt, ja — hvad der imidlertid sagtens kun var en Følge af min Stemning — saa fuld af Følelse, at jeg lyttede taus. »Der har I en rar Husfælle!« sagde jeg.

Den Gamle bøiede det hvide Hoved: »Den sidste,« mumlede han; »og det er kun en lille Fugl!«

»Den sidste? Jeg troede, at der ogsaa boede en livlig, gammel Jomfru hos Jer!«

Mester Daniel nikkede: »Jo vel, Herre; hun har blot ikke kjendt de Andre; *den*« — og han kastede et kjærligt Blik paa Fuglen — »den stammer endnu fra min Frits!«

Jeg havde Lyst til at sige: »Hæng ikke saadan med Hovedet, Gamle! Hvem veed, Frits kan alligevel en skjønne Dag komme farende ind ad Døren, og saa bliver der igjen ungt og

livligt i Jeres Hus!« Jeg havde nemlig ingen Tiltro til den forfaldne Skryder, som havde bragt hin Efterretning over Havet; men alligevel — det kunde godt ligne Frits, og Enden var ligesom et Stykke af en Avis derovre fra; taus gav jeg den gamle Mand Haanden: »Min Hustru sender Bud efter Karret,« sagde jeg, »Vorherre trøste Eder, Mester Daniel; Verden er jo saa rig.«

Men da jeg kastede et Blik paa den nedbøiede Mand, som endnu stadig stirrede paa Fugleburet, som om det var Alt hvad han havde tilbage, saa skammede jeg mig i min dumme Klogskab og vilde taus gaa min Vei.

Men i Gadedøren havde han indhentet mig; han holdt Luen i Haanden: »Undskyld! Undskyld, Herre!« gjentog han et Par Gange med et keitet Buk.

Jeg var kun kommen et Par Huse derfra, da jeg allerede igjen ned fra Stigen hørte Hammerens Slag paa Meiselen; den Gamle arbeidede igjen paa at faae sin Død frem for Dagens Lys.

— — — Folk sagde, at Mester Daniel var bleven løierlig, og det var maaske ogsaa Tilfældet; den Smule Arbeide, han endnu havde at udføre, lykkedes ham ganske vist ligesom før; men Haandværket, eller hvad deraf i tidligere Tid havde siddet i hans Hoved, var efterhaanden gaaet ned i hans Haand, og den var skrøbelig. Forøvrigt havde han lagt sine gamle Bøger ned i Skuffen igjen: hvorfor skulde han læse om Verdens Sager, nu da hans Kjære ikke længer havde Del i dem! For ham var der nu noget Andet: hver Aften, naar Mørket begyndte at falde paa eller Maanen skinnede ned fra Himlen, saa forlod Daniel sit Hus, gik ind ad Søndergade, over Torvet og bagom Slottet, gjennem Lindealléerne og den saakaldte »Dødegang« hen paa Kirkegaarden. Han havde ingen Blomster eller Kranse med; men under det lille Lindetræ, som voxede paa Lines og Salomes Grav, havde han ladet anbringe en lille Bænk; der sad han og stirrede, saa længe der endnu var et Glimt deraf at se, mod Vest udimod Havet og tænkte paa Evigheden, som nu laa foran ham.

Men han blev undertiden siddende der, efter at det var blevet helt mørkt.

Da han en Aften først efter Kl. 11 lukkede sin Gadedør op, kom Mamsell Rikke ham imøde med et tændt Lys i Haanden; hun havde siddet saa længe oppe og læst i Schillers »Røverne«: »Men Gud, Hr. Basch, hvor kommer De fra? Jeg troede, at De laa oppe i Deres Seng; ellers havde jeg ikke læst den gruelige Historie saa sent paa Aftenen!« Pludselig hoppede hun op og tog et hvidt Blad af en Ligkrans ud af hans Haar. »Det er jo fra Kirkegaarden!« skreg hun. »Hvad bestiller De paa Kirkegaarden?«

Den Gamle nikkede: »Jo, jo, lille Mamsell!« og der kom en besynderlig Glans i hans Øine: »Min salig Moder var idag ogsaa hos os, i hendes Kalemankes Nattrøie; men hun havde Jord i sit hvide Haar; blot min Frits — — men Reisen var sagtens for lang,« tilføiede han sagte og ligesom undskyldende.

»Hr. Basch,« udbrød Mamsell Rikke og viftede afværgende med sit Lommetørklæde, »De gjør En angst og bange! Kom; jeg skal lyse Dem op paa deres Kammer og i en Fart koge en Kop Kamillethe, forat De kan komme paa andre Tanker!«

Og den Gamle lod sig følge op og drak taalmodig Kamilletheen.

»I gode Engle!« udbrød Mamsell Rikke, da hun var kommen ned i sin Stue, »han er helt løierlig; men med saadan en Pande — hvad kunde man saa vente Andet?«

— — Fra den Tid af holdt Mamsell Therebinte et vaagent Øje med Mesterens Hus; »thi,« som hun sagde, »slette Mennesker kunde jo ved høilys Dag stjæle Taget af Huset ligefor Næsen af ham!« — Men ogsaa Haven tog hun sig af og passede ivrigt paa, at ikke Naboernes Katte eller Høns lagde sig til Borgeleie i hendes Urtebede; især gjorde en fremmed Dreng, som hun flere Gange havde seet liste sig gjennem Haven henimod Huset, hende urolig; men saa snart han fik Øie paa hende, var han i en Fart løbet ind gjennem Naboens Have, saa at hun ikke havde faaet andet at se af ham end en hørgul, strittende Paryk. Da hun og Magdalene en Eftermiddag gik ud i Haven, gav det pludselig et Sæt i den lille Pige. »Hvad er det, lille Lene?« spurgte Mamsell Therebinte.

»Ingenting,« sagde Lene; men det raslede dernede mellem Buskene og hendes Øine stirrede ængsteligt i den Retning.

»Var den Dreng der, som jeg har talt om?« spurte Rikke.

»Nei, jeg veed det ikke.«

»Hm, hm!« sagde Mamsellen, og dermed var Samtalen forbi; men Lene maatte hjem og syntes glad over at slippe fra den Gamle.

Et Par Dage efter havde Drengen igjen ladet sig se, og denne Gang havde han vendt Ansigtet om imod Mamsell Rikke; men hun kjendte ham ikke: han skelede og havde en kort, tyk Næse. »Fy,« sagde hun, »en styg Dreng! Hvad vil han? Stjæle? Hvad vil han stjæle? Men saadan se Gavtyve ud!«

I det første Øieblik vilde hun løbe ind i Værkstedet til Mesteren; men hun betænkte sig; ham kunde det ikke nytte at tale med. Det gav et lille Sæt i hende; saa gik hun ind i Huset, stængede Bagdøren med Laas og Slaa og satte sig ind i sin Stue og grublerede ved sit Strikketøi. Saa meget var vist, og hun nikkede bekræftende, nu paahvilede hele Ansvaret hende.

*

I den dengang meget varme August Maaned var der stor Stads i Byen; jeg husker ikke længer, om Kongen var der, eller hvad Grunden var; men om Aftenen skulde der være Bal paa Raadhuset, og lige siden Middag havde Rikke Therebinte faret om fra Hus til Hus for at hjælpe de unge Damer med deres Stads. Mester Daniel havde om Eftermiddagen repareret en lille Spand; den var gammel og falden i Staver; Mesteren havde i sin Tid lavet den til sin Frits; nu vilde han forære Lene den, næste Gang hun besøgte ham. Han var bleven varm deraf og han maatte desuden hele Tiden tørre de smaabitte »Kolerafluer« af Ansigtet, hvilke paa den Tid vare sande Plageaander. Men efterhaanden forsvandt Dyrene med Tusmørket og et gult Aftenskjær faldt skraat fra Vest ind paa de hvidtede Vægge i Værkstedet. Mesteren lod Arbeidet glide ud af Hænderne; han sad paa Snittebænken og saae paa sin Fugl, som hang i Ovenvinduet og sad duknakket og havde pustet sig op. »Pappe! Lille Pappe!« udbrød den Gamle kjærligt; men Fuglen rørte sig ikke: saa stod han op, flyttede hastigt en Træstol hen til Vinduet og stod op paa den.

Under Loftet, i hvis Nærhed Buret hang, var en Hede, som i en Bagerovn. Den Gamle stødte med rystende Haand Vinduet op og satte Krogen paa; derefter saae han igjen ængstelig paa sin Fugl. »Maa ikke blive syg, Pappe!« hviskede han til den. »Frits er død og Daniel en gammel Mand!« Han tog Fuglens Drikkeglas; det var hedt som en Suppegryde. Hurtigt stod han ned fra Stolen, travede med Glasset ud til Brønden i Gaarden og fyldte det med frisk Vand, som han drog op helt nede fra Bunden. Da han var kommen ind i Værkstedet igjen og havde hængt Glasset i Staaltraadsringen udenpaa Buret, stod han længe med Hænderne paa Ryggen og saae med spændt Opmærksomhed paa Fuglen, som tegnede sig tydeligt af mod Aftenskjæret udenfor. »Drik nu, lille Pappe, drik!« sagde han. »Skal ikke ske en anden Gang; det gamle, skjøre Hoved! Vi To maa holde ud sammen; saa drik nu, lille Pappe!«

Og Fuglen spredte virkelig Vingerne ud og stak Hovedet frem, som om den nu vaagnede; og til sin Beroligelse saae Daniel den hoppe hen til Glasset og drikke det friske Vand i tørstige Drag.

Mørket faldt mere og mere paa; Mesteren tog Skjødskindet af og sin Frakke paa og gjorde sig færdig til sin Aftentour paa Kirkegaarden. Just som han vilde ud af Huset, kom han i Tanker om Gaarddøren; han løb tilbage og stængede den; thi han vidste, at Mamsell Therebinte idag gjorde Kammerjomfru-Tjeneste ude i Byen; saa lukkede han ogsaa Gadedøren og gik i den usædvanlig mørke Aften hen til sine Afdøde.

Han blev længe paa Kirkegaarden; thi idag feirede han sin Lines Fødselsdag. De, som havde været der foruden ham, vare blevne jagne hjem af Uveiret, som trak op i Vest over Søen. Han sad alene i Mørket paa den lille Bænk og tænkte sagtens paa, hvordan han og hun, som nu blev til Støv under ham, for mange Aar siden havde siddet Haand i Haand under Pæretræet i den dengang saa vel vedligeholdte Have. Tordenen, som allerede længe havde rumlet, blev stærkere, af og til lod et Lyn Korsene og Urnerne omkring ham et Øieblik træde frem af Mørket og det susede i Asketræerne paa Kirkegaarden. Da nu Lynet med et drønende Brag slog ned et Stykke fra ham, reiste han sig uvilkaarligt. Han stod endnu et Øieblik og bøiede sit Øre ned imod Graven; men de Døde sov trygt; saa begav han sig den lange Vei hjem. Da han fra Nørregade gik over Klosterkirkegaarden, oplyste et Lyn et Øieblik de to takkede Gavle og Sidemuren af den lange Klosterbygning og i den det Vindue, bag hvilket han saa mange Gange havde siddet hos sin Søster Salome; nu var der Ingen, som hørte ham til, og han begyndte at sætte i Smaatrav; han blev greben af en pludselig Længsel efter sin ensomme Bolig; han maatte ogsaa lukke det aabne Vindue i Værkstedet, for at Regnen, der nu faldt i store Draaber, ikke skulde slaa ind i Fugleburet og paa hans Dompap.

Mamsell Rikke laa allerede i sin Jomfruseng bag de blomstrede Omhæng, da Mesteren traadte ind i Huset, og hun hørte ham skynde sig ud i Værkstedet. »Gud ske Lov,« sagde hun og gjemte sig under Dynen, »at vi har den gamle Mand hjemme!« Thi udenfor slog Regnen i Strømme mod Vinduerne. »Nu gaaer han om lidt op ad Trappen, og saa er der Ro i Huset!«

Men det varede en Stund; saa hørte hun, at der ude i Værkstedet blev rumsteret med Spanter og Bunde, der stode i Mængde op til Væggene, som om Nogen i hastig Søgen kastede Alt imellem hinanden; imidlertid plaskede Regnen ned fra Taget og Renderne ud paa Gaden. Hun havde reist sig op i Sengen; thi hun vilde ikke sove, før hendes gamle Vært var gaaet til Ro. »Naa, Gud ske Lov!« sagde hun, da hun hørte ham gaa fra Værkstedet ud i Gangen. — Men hvad var det? Han gik ikke hen til Trappen; Gaarddøren blev lukket op: han gik ud i det Herrens Veir!

Hun sad endnu en Stund; men Regnen faldt nu saa jevnt, saa søvndyssende; Mamsell Rikke var sunken tilbage; hendes Aandedrag forkyndte tydeligt den trygge Søvn.

— — Kun den brystsyge Nabo Skræder, hvis Sovekammer vendte ud til Haven, havde lige inden han gik i Seng slukket Lyset, og han og hans Kone laa endnu vaagen; først for en halv Time siden havde han stukket Naalen i Puden.

»Host da ikke saadan, Jan Peters!« sagde hans velnærede Ægtehalvdel, som laa ved Siden af ham.

»Ja, ja, Trine; med dine Lunger vilde jeg heller ikke gjøre det. Hør blot, hvordan det skyller ned.«

I dette Øieblik hørte de Begge Bagdøren i Bødkerhuset blive lukket op og bekjendte Skridt trave gjennem Gangen, der førte ud i Haven. »Du milde Jesu!« udbrød Konen; »jeg troer saamænd, at gamle Basch gaaer ud at spadsere!«

»Lad ham om det!« sagde Skræderen og hostede igjen.

»Nei, nei, hvad skal det betyde?« Og Konen sprang ud af Sengen, gik hen til Vinduet og søgte at gjennemtrænge Mørket. »Jeg troer,« sagde hun, »at han vader dernede i sine Kartofler, som ogsaa for længe siden skulde være i Kjælderen! Hvad vil han dog i Kartoflerne?«

Manden henne i Sengen svarede ikke; men i samme Øieblik lød gjennem Uveirets Rasen et Par Ord ind til dem fra Nabohaven: »Lille Pappe, gode lille Pappe!« blev der kaldt; men saa, efterat den mere voldsomt nedstyrtende Regn havde overdøvet enhver Lyd, lød der et Klageskrig, som fik den trætte Skræder til at fare op i Sengen.

»Tys!« udbrød Konen og trykkede Ansigtet endnu tættere op til Ruden.

»Trine!« begyndte Manden igjen; »det var gamle Basch! Skal vi ikke komme ham til Hjælp? Hvis det var mig, der var derude, vilde det blive min Død.«

Hun svarede længe ikke, thi efterat der var raabt et Par Gange blev det stille. »Lad ham bare!« sagde hun; »gale Mennesker kan taale mere end Du; hvorfor løber han ogsaa ved Nattetid ud i Haven med sin Fugl?«

Dermed var hun igjen krøbet ned under Dynen; Kirkeuhret slog elleve; og lidt efter snorkede Skræderfolkene.

— — Men Dagen efter rygtedes det i Nabolaget, at gamle Baschs Fugl den foregaaende Aften var fløiet bort; nu var han i Regn og Mørke løbet om i sine Kartofler og havde søgt under enhver Busk; og det var en Morskab for hele Byen, da Stodderkongen om Eftermiddagen vandrede gjennem Gaderne og, idet han slog med sin Nøgle paa det store Messingbækken, udraabte, at Bødker Daniel Baschs kunstfærdige Dompap var fløiet bort, og den, som bragte Fuglen tilbage, skulde faae en god Dusør! — »Naa,« udbrøde Naboerne leende; »det har Mamsell Therebinte besørget; det koster hende et Par Skilling, men hvad, maaske vil hun gifte sig med den Gamle!«

Og de havde Ret i, at Mamsell Rikke havde besørget Efterlysningen; men Fuglen kom ikke igjen. »Ja, ja,« sagde den tykke Stodderkonge, da Rikke bebreidede ham det, idet hun betalte ham hans Gebyhr; »hvis det havde været en Kat, eller bare en Kanin, saa vilde jeg ikke sige noget til det; men saadanne Fugle med Hale og Vinger, dem kan man egentlig slet ikke efterlyse.« Og medens Mamsell Rikke viklede sig ind i et Tankespind over dette uventede Svar, gik Udraaberen fornøiet ud ad Døren.

Endnu engang krøb hun og den Gamle om i Huset og Haven; men der var ikke andet end det tomme Bur, der med sin aabne lille Dør syntes at gjøre hele Værkstedet øde. Da Rikke efter al den frugtesløse Søgen vilde styrke den gamle Mands Kræfter med sin Grevindes Veronikadraaber, rystede han langsomt paa det hvide Hoved: »Nei mange Tak, gode lille Mamsell; det er ikke anderledes; de jordiske Glæder ere forbi.« Og han saae ud ad Vinduet op mod den blaa Himmel, som om han der søgte efter Porten ind til Evigheden.

*

Det er sagtens de overraskende og hurtigt paa hinanden følgende Begivenheder, som jeg nu maa fortælle, der have bevaret den jevne Mand i vor Erindring og foranledigede mig til at efterspore hans Livs Tildragelser, af hvilke jeg har kunnet optegne enkelte.

— — Det var en Septemberdag henad Aften, og Aftensolen skinnede høstlig mild paa de brune Tegltage, da en Flok paa henved tyve, mest større Drenge hurtigt, men i høitidelig Stilhed bevægede sig fra vor Mesters Hus opad Gaden, som her mod Øst fører ud ad Byen. Kun sjeldent blev der hvisket et Ord, i jevnt Luntetrav gik det afsted; man hørte ikke andet end Lyden af Støvlerne eller Trætøflerne, som sloge imod Stenbroen. Af og til kom en Dreng løbende ud fra et Hus og sluttede sig til Toget, idet han ivrigt men hviskende spurgte om Anledningen.

»Hvad er der paafærde? Hvor skal I hen?« spurgte netop en lille tyk Knegt.

Og den Adspurgte hviskede ham ind i Øret: »Ud til Brudehullet! Han vil drukne sig!«

»Aa Snak! Drukne sig! Hvem vil drukne sig?«

Og den Anden pegede paa gamle Mester Basch, som i Knæbenklæder og Tøfler, med Skjødskind og blaa Lue, med blegt Ansigt og hule Øine travede afsted midt imellem dem.

»Pokker heller!« sagde den nye Dreng. »Han seer hele Tiden ligeud. Hvorfor vil han drukne sig?«

»Saa ti dog stille!« hviskede den Anden; »fordi han ikke vil leve længer.«

»Hvem har sagt det?«

»Han selv.«

»Pokker heller!« udbrød den nye Dreng igjen; »blot vi havde vore to Svømmere med!«

»De er langt i Forveien.«

De to Svømmere vare et Par ældre, kraftige

Drenge, Hans Jochims og Harke Mommesen, Svømmekunstnerne blandt dem, som badede ude ved Slusen; de havde skilt sig fra Toget og vare løbne i Forveien; de mente nemlig idag at forøge deres Berømmelse betydeligt.

Flokken, som uafbrudt bevægede sig afsted, var endelig kommen udenfor Byen, hvor Husene høre op og Stengjærdet med de store Hvidtjørn strækker sig tilvenstre og Marskengene ligge tilhøire ned imod Indløbet til Havnen. Det gik nu hurtigere fremad; de vare snart henne ved Stedet! Ingen af Drengene havde talt et Ord til den gamle Mester, han intet til dem; Ingen vidste bagefter, hvorledes det gik til, at de ledsagede ham paa hans Vei til Døden; ligesaalidt faldt det dem ind, at de burde holde den Forstyrrede tilbage; selv Svømmerne, som vare løbne i Forveien, tænkte kun paa, hvordan de skulde udføre deres Heltedaad. De mødte rigtignok ældre Folk, hos hvem de kunde have søgt Raad og Bistand; men ethvert Spørgsmaal, som af Forbigaaende rettedes til Drengene, blev af disse besvaret med en taus Rysten paa Hovedet eller urokkelig Taushed. De vilde ikke lade sig forstyrre; den alle Mennesker medfødte Attraa efter selv engang at opleve det Sidste, Gyselige lige i Nærheden, drev dem afsted.

Og den gamle Mand lod til at have Hastværk; han løb hurtigere og hurtigere, ligesom i gamle Dage, naar han løb fra Værkstedet over i Kjøkkenet til sin Line; han vilde ogsaa til hende, ikke alene til hendes Grav; han vilde hen til en Port, gjennem hvilken han kunde slippe bort fra Verden; til hende, til Frits, blot ikke leve længer i den tomme Verden!

Toget vendte sig nu tilhøire op imod en bred Dæmning; et Par hundrede Skridt længer henne, hvor en høitliggende Chaussee førte forbi Enden af denne, laa dybt nede i Hjørnet Brudehullet, et af disse sorte Vandhuller, som ifølge Sagnet ere bundløse. Drengenes Øine tindrede mere og mere, jo nærmere de saae Speilet skinne i den rødlige Aftensol; og mange Hænder straktes ud og pegede paa to Bunker Tøi, som laa derhenne paa Skrænten. »Svømmerne! Svømmerne!« lød det fra Flokken. Men da de kom endnu nærmere, og fra Dæmningen kunde overse Vandet med dets Bræmme af høie Siv, laa Alt dernede speilglat og dødsstille; de strakte Hals; men de saae ikke noget til dem, der vare løbne i Forveien.

Pludselig lød der et gjennemtrængende Rædselsskrig fra Flokken; thi medens Drengene speidede efter deres Kammerater, havde Mester Daniel taget Tilløb; de saae Noget, som de ikke kunde gjenkjende, fare gjennem Luften ned i Dybet og strax efter Vandet dernede slaa op i pladskende Bølger.

Øieblikket var forbi, der blev stille; Drengene stode skjælvende oppe paa Dæmningen og begyndte at raabe om Hjælp. Men den var allerede tilstede, og fra dette Øieblik af tog Mester Daniels Skjæbne en anden Vending; thi Ungdommen tog sig af ham: fra de tætte Siv ligeoverfor kom to nøgne, muskelstærke Drenge svømmende ud, og da den gamle Mands Skikkelse atter dukkede op af Dybet, foere de til og løftede ham med et behændigt Kast op paa deres Skuldre. »Hurra!« raabte Drengene, som stode oppe paa Dæmningen og nok engang »Hurra!« og desto kraftigere, jo nærmere deres to »Svømmere«, ligesom to unge Tritoner, med kraftige Svømmetag bragte den Forulykkede i Land.

At Mester Daniel var sprunget i Dybet under et Hurra fra Drengene, er en Løgn, som skadefro Mennesker bagefter have opfundet. Ungdommen er kun sjeldent ond, og den gamle Mand med sin smukke Fugl havde jo aldrig gjort Drengene Fortræd. Men et halvt Hundrede Arme vare rede til at tage imod ham inde ved Bredden, hvorefter hans to Redningsmænd stolte gik hen til deres Tøi; et Par af Drengene løb hen til Bomhuset, som laa tætved Dæmningen, og den godmodige Kone, som var alene hjemme, stod allerede i Døren, gjennem hvilken hele Flokken nu strømmede ind med Mesteren, som de bare i deres Midte. »Han lever endnu! Han lever endnu!« raabte de til Konen, og de ungdommelige Ansigter blussede derved af Livs- og Kjærlighedsglæde.

Pludselig opdagede de midt i Trængselen en mager Kvindeskikkelse; hun havde en Straahat paa Hovedet, to lange, tynde Lokker dinglede som ængstede Slanger sammen under hendes Hage. »Rikke! Mamsell Therebinte!« lød det fra Flokken. Og hende var det; hun havde været ude i Byen i Forretninger og ved sin Hjemkomst hørt det Forfærdelige; saa havde hun pakket et stort Stykke Linned ind i Papir og var næsten uden Bevidsthed løbet bagefter med denne Pakke, som hun kastede fra sig paa det heldigt naaede Bord. »Aa, alle I søde Engle,« fremstammede hun og sank ned paa en Stol: »hvor er han henne, Drenge, hvor har I gjort af gamle Mester Daniel Basch?«

Alle Drengene saae hen paa hende og raabte igjen: »Han lever jo! Han lever, Mamsell!«

Saa foer Rikke Therebinte ligesom en Staalfjeder op fra Stolen. »Han lever?« udbrød hun.

»Ja vel lever han! Vend Jer blot om, saa kan I selv se det!«

Men Rikke vendte sig ikke om; ligesom i Dødsangst fløi hun hen til sin Pakke, bemægtigede sig den og var i et Nu ude ad Døren. »Jeg løber hen til Fysikus, til Fysikus!« raabte hun tilbage; saa løb hun som en Brushane ad Dæmningen ind til Byen. Men Bommandens gode Kone tog af sin Mands Linned og gav den Forulykkede det paa.

Den lille Mamselles paafaldende Adfærd havde rigtignok sin Grund; næste Dag blev der

nemlig fortalt, at hun i sin Pakke havde havt Mesterens Ligskjorte, der var syet for fyrretyve Aar siden, men som den Gamle den foregaaende Dag havde givet hende, for at hun, da den var gul og krøllet, kunde lade den gaa i Vask sammen med hendes Lintøi. Hun havde nu alligevel skammet sig ved at pakke Skjorten ud til den Levende.

— Men da Maanen var staaet op og Byens Huse kastede dybe Skygger ned over Gaden, blev der baaret en lang Bærekurv ind i Mester Daniels Hus; ikke Andre end Fysikus fulgte med; Mamsell Rikke havde staaet i Gadedøren og ventet paa de Kommende.

*

Mester Daniel var falden i en svær Sygdom; i flere Dage laa han hen uden Bevidsthed; den gode Mamsell Rikke og en gammel Dagleierkone sade skiftevis Dag og Nat ved hans Seng. Den første Dag syntes den Gamles Tilstand at virke næsten forvirrende paa den lille Dame: »Mester! Mester Basch! Vær dog fornuftig! De maa være fornuftig!« havde hun sagt til ham, idet hun ængstelig hoppede frem og tilbage og trak ham i Skjorteærmet; men det havde ikke hjulpet; Den gamle Fysikus havde tillige paalagt hende den største Ro, og hun gjorde altid, hvad Lægen sagde.

Ved den Tid kom jeg henad Aften hjem fra en tre Dages Forretningsreise og var staaet af Vognen oppe paa Søndergade, fordi jeg skulde meddele en der Boende Resultatet af min Reise. Da jeg siden, efter Fyraften, gik nedad Gaden ind ad Byen til, saae jeg den magre Nabo Skræder staa udenfor Mester Daniels Dør, som om han med særlig Tilfredshed lyttede efter, hvad der foregik inde i Huset.

»Naa, Mester,« sagde jeg og standsede, »er der igjen noget Glædeligt at lytte efter i stakkels Mester Daniels Hus?«

Han vendte sig om imod mig og tog Haanden op til sit graa, støvede Haar, ligesom til Hilsen; »Ja vel, ja vel, Hr. Landfoged!« sagde han derpaa; »vil De bare høre, hvor flinkt det gaaer fra Haanden. Han er endnu ved Arbeidet, han vil snart have ryddet op; send De bare nyt Arbeide! Og Værktøiet, Altsammen skinnende blankt, Altsammen amerikansk! Det arbeider ligesom af sig selv; og især med saadan en Karl!«

Skræderen hostede, ligesom til Bekræftelse, og trak sin grønne Frakke sammen over det flade Bryst. »Det var en Pokkers rask Dreng!« vedblev han; »og De skal faae at se, Herre, der er blevet en Satans Karl, en ordentlig Bødker ud af ham!«

Jeg saae paa ham; jeg forstod ikke hans Tale; jeg hørte nok en dæmpet Lyd som af en resolut arbeidende Haandværker, men Lyden kom ikke inde fra Værkstedet men ligesom fra en lille Stald ude i Gaarden.

»Ja,« sagde Skræderen; »der har han indrettet sig, for ikke at forstyrre den Gamle.«

»Kjære Mester,« sagde jeg, »tøv lidt! Hvem er den Satans Karl, der arbeider saa amerikansk ovre i Stalden?«

Skræderen spilede de matte Øine op, saa at hans Bryn foere en hel Tomme i Veiret og betragtede mig fra Top til Taa: »Kjære Herre,« sagde han overbærende, »jeg kan se, at De har været bortreist, ellers maatte De vide det: Drengen Frits Basch er iforgaars kommen hjem fra Californien, og det er en Karl som en Cyklop!«

Jeg saae noget forundret paa den begeistrede Mand: »Han er altsaa ikke bleven stukken ihjel i Minerne?«

»Jo vel, Herre, han havde ganske rigtigt Kniven siddende mellem Skulderbladene; men han havde ogsaa bedre Venner end den Hare, Amerikaneren; de slæbte ham ind i deres Telt; der laa han længe.«

»Og hans Fader, gamle Daniel,« spurgte jeg, »Glæden har da vel ligestrax gjort ham rask?«

Men Skræderen fægtede med sine opløftede Hænder i Luften og tegnede saa med Fingrene et Par Nuller foran sin Pande: »Tosset! Han er endnu helt tosset; han veed af Ingenting.«

»Gud bedre det!« sagde jeg, og udtalte det gamle Ord ligesom en Bøn; jeg kunde ikke tænke mig, at Sønnen blot var kommen hjem, for at se Faderen dø ved sin Forseelse. »Gud bedre det!« gjentog jeg.

Skræderen nikkede! »Ja, ja; men Fysikus mente, at naar Vorherre blot vilde hjælpe lidt til, skulle han nok faae ham rask igjen.«

Arbeidslarmen fra Gaardspladsen, som havde ledsaget vor Samtale, var pludselig ophørt; det blev efterhaanden mørkt. »God Nat, Mester,« sagde jeg; »Vorherre hjælper nok.«

Det, Skræderen havde fortalt, blev snart bekræftet fra alle Sider. Frits Basch var virkelig kommen hjem, taget fra Hamborg med et her hjemmehørende Fartøi: en rask Fyr, lidt høiere end Faderen, med et brunt Skjæg over de trodsige Læber og et Par Øine med et Udtryk, som om de vilde hente Fuglene ned fra Luften; de unge Piger og Karle skulde tage sig iagt for ham! Ligesom i en Rus var han løbet gjennem Huset ud i Haven, og da han ikke havde truffet et Menneske, ind i Huset igjen; da Mamsell Rikke her kom ned ad Trappen, var han aandeløs fulgt med hende op i Gavlværelset; thi paa Veien fra Havnen til sit Hjem havde han af en tidligere Kammerat hørt, hvad der var hændet Faderen. Taus var han knælet ned foran Mester Daniels Seng, i flere Timer havde han holdt den retskafne Haand i sin, klappet og kysset den; i flere Timer havde han stirret paa sin Fader, som om han tryglede om blot et eneste, lyst Blik; men Mesteren

havde i sin omtaagede Tilstand kaldt paa sin afdøde Søn.

Næste Dag havde den unge Mand pakket sin Kiste ud, seet efter i Værkstedet, om der var noget Arbeide, der skulde gjøres færdigt og derpaa indrettet sig en Arbeidsplads i Stalden.

Saaledes var der gaaet et Par Dage; han havde arbeidet, saalænge Solen skinnede, og om Natten siddet ved sin Faders Seng; han stod nu om Eftermiddagen, ørkesløs med Hammeren i Haanden mellem sit Arbeide i Stalden og saae gjennem den aabne Dør op mod den mørkeblaa Efteraarshimmel; han var alligevel noget træt. Pludselig, gjennem Kvidderen af Meiserne, der fløi omkring i Haven, hørte han lette Skridt komme opad Veien langsmed Gjærdet. Han lyttede; Skridtene bleve mere tøvende, jo mere de nærmede sig Huset. Han vilde allerede nysgjerrig gaa ud i Gaarden, da en lille Pige paa ca. tretten Aar med milde, blaa Øine kom tilsyne i den aabne Dør; i Haanden bar hun en kantet Gjenstand, som var bedækket med et blaat Silkeklæde; men hun saae undseelig, næsten forskrækket paa ham.

»Træd nærmere, *little Mistress,*« sagde han smilende.

»Er De Hr. Frits Basch?« spurgte hun sagte, idet hun tøvende satte den ene Fod paa Tærskelen.

Han nikkede: »Har nu allerede været det i tyve Aar!«

Hun saae igjen tvivlende paa ham.

»Men hvem er Du, *little fair?*« spurgte han: »har Du noget Arbeide til mig?«

»Kjender De mig ikke længer?« sagde hun. »Jeg er den afdøde Collaborators Datter.«

»Magdalena! Lille Magdalena!«

Den lille Pige nikkede; »ja,« sagde hun, »jeg var meget lille, dengang de store Drenge kastede Snebolde paa mig og skjældte mig ud for ‚Kolibri'; men De kom mig til Hjælp, og Drengene løb deres Vei.«

»Jeg husker mere endnu,« sagde han tankefuld, »jeg løftede Dig ogsaa engang op af en Snedrive, hvori de havde kastet Dig, saa kun dit lille Ansigt kiggede frem.«

Den lille Pige slog Øinene ned; men saa nikkede hun igjen hastigt med sit blonde Hoved.

Frits stod med Hænderne paa Ryggen; en varm Straale fra hans unge, brune Øine faldt paa Barnet. Saa tog hun Silketørklædet af Buret, som var skjult under det; og en rødbrystet Dompap flaggrede om i det og udstødte nogle af sine vilde Toner. »Aa, Hr. Frits,« udbrød den lille Pige, »vær nu ogsaa idag saa venlig og hør paa mig, for det er Deres Faders Fugl!«

»Vores? Vores Dompap?« udbrød han; og hans Øine bleve fugtige. »Pappe, min Pappe, Du lever endnu!« Men pludselig syntes andre Tanker at opstaa hos ham. For denne Fugls Skyld havde hans Fader søgt Døden . . . Han bed sig i Læberne. »Hvordan kommer Du til den Fugl?« udbrød han heftig.

Saa faldt det frygtsomme Barn paa Knæ for ham: »Jeg vilde bringe den tilbage; jeg tænkte, det kunde hjælpe til at gjøre den gode Mester rask igjen!«

»Bringe den tilbage? Det er altsaa Dig, der har taget den? Veed Du ikke, at min Fader har villet tage Livet af sig for dens Skyld?«

Hun saae forvirret paa ham; først nikkede hun, saa rystede hun heftigt paa Hovedet: »Vi opdagede det først idag,« fremstammede hun endelig; »saa bad jeg Bedstemoder, om jeg maatte gaa hen med den; han har havt den gjemt oppe paa Loftet i Skuret!«

Den Skræk, han havde indjaget den lille Pige, syntes pludselig at gjøre den unge Mand ondt; det var et altfor uskyldigt Ansigt, der saae op til ham. »Kom!« sagde han og reiste hende op; »Du skal ikke være saa bange; jeg mener det ikke saa slemt. Siig mig blot, hvem der har taget Fuglen? Eller er den bleven fanget ude i det Frie?«

Hun rystede atter paa sit blonde Hoved: »Nei,« sagde hun sørgmodig, »min Broder Tiberius har taget Fuglen i det aabne Vindue.«

»Saa?« sagde han: »han skeler, jeg kjender ham godt.«

»Aa, gjør ham ikke Noget, Hr. Frits!« udbrød hun og opløftede Hænderne tryglende imod ham, »han har allerede faaet sin Straf; Bedstemoder har meldt det til hans Lærere! Og siig det heller ikke til Mamsell Rikke, siig det ikke til noget Menneske!«

Han stod og saae ligesom beundrende paa hende: den vordende Jomfrues Træk vare pludseligt komne tilsyne i det barnlige Ansigt.

»Magdalena,« sagde han forvirret, »tilgiv mig! Du skal have Tak; jeg vil gjøre Alt, hvad Du ønsker; Fuglen vil nok gjøre gamle Mester Daniel rask igjen; jeg veed fra Mamsell Rikke, at han holder meget af Dig; og — kom igjen en anden Gang, Magdalena!«

Hun stod ligesom overgydt med Purpur og saae taus mod Jorden.

Han tav ligeledes; saa aabnede hun Munden.

»Vilde Du sige Noget?« spurgte han.

Men hun rystede paa Hovedet og sagde blot: »Naar Mesteren igjen lukker sine gode Øine op, maa I gjerne sige det til ham!«

Saa gik hun. Men da han allerede havde hørt Havelaagen ud til Veien falde til, saae han det blaa Silkeklæde ligge paa en Tønde. Han tog det og vilde allerede løbe efter hende og give hende det; men han lagde det fra sig igjen: »Nei,« sagde han, og et Smil fløi over hans Læber; »hun maa selv hente det!«

Saa hørte han Fuglen flaggre i sit Bur: »Kom, lille Pappe!« udbrød han munter, idet

han gik med Buret hen til Gaarddøren; »Hjemme er dog bedst! Og prøv nu paa, om Du kan gjøre det bedre end Doktoren!«

*

Byen; først hos Borgmester Lüders, der dengang regerede som en streng Enehersker, men ogsaa altid var rede til at bistaa alle dygtige Beboere med Raad og Daad; derfra var han gaaet til Oldermanden for sit Lav. Da han

FRA VÆDDELØBSBANEN. Tegn. af POUL FISCHER.

Fuglen havde allerede hængt en hel Dag oppe i Gavlværelset; Rikke havde gjort den unge Mand Spørgsmaal nok; men han havde skjelmsk smilende forsikkret hende om, at en Engel havde bragt den. Den havde endnu ikke fløitet og Mester Daniel sov omtrent uafbrudt.

Frits havde et Par Gange været ude i fuld af Haab vendte tilbage fra sin Gang, hørte han allerede nede paa Gaden Dompappens usædvanlig klare Slag, ligesom det først nu var gaaet op for Fuglen, at den befandt sig hjemme og hos sine Venner. Frits blev bange for, at den høie Sang kunde forstyrre den Syge og gik hurtig henimod Trappen. Mamsell Rikke

stak Hovedet ud ad Kjøkkendøren: »Han sover!« hviskede hun og pegede mod oven; men Frits nikkede kun og skyndte sig op ad Trappen for at faae Fuglen til at være stille.

Men da han lukkede Døren op, saae han sin Fader sidde opreist paa Albuerne i Sengen, som om han lyttede ivrigt; et Udtryk af Lyksalighed var udbredt over hans indfaldne Ansigt. Fuglen havde ikke ladet sig forstyrre, dens Slag lød høit gjennem Kammeret.

Frits traadte vaersomt hen til Fodenden af Sengen; saa vendte Mester Daniel Hovedet om, og med Skræk saae Sønnen hans Øine blive stirrende, som om Sygdommen vendte tilbage med forøget Styrke. Men Frygten var overflødig; kun et Øieblik, saa var det forbi; ligesom tøvende viste der sig et Smil paa de blege Læber, og den gamle Mands Øine bleve fugtige. »Frits! Min Frits!« udbrød han med skjælvende Røst, og han strakte Armene ud imod Sønnen og trykkede ham til sit Bryst. Og han skjød ham igjen fra sig og betragtede den unge Mands mandige Ansigt og strøg med rystende Haand over Skjægget paa hans Læbe; saa saae han igjen paa Dompappen, som blev ved med at synge. Men den endnu svage Kraft trættedes; han syntes paa engang ikke at kunne finde sig tilrette; hans Fugl sang, hans Søn laa i hans Arme: »Frits, min Frits,« spurgte han sagte, »hvor er vi henne?«

Saa kunde Sønnen ikke længer holde Taarerne tilbage: »Hjemme! Hjemme, Fatter! Og jeg er hos Dig, og vores gamle Fugl synger dertil.«

»Min Frits, min Søn, Moders gode Dreng!« fremstammede den Gamle; saa sank han tilbage paa Puden, og Vorherre sendte ham Helbredelsens blide Slummer.

— — Næste Søndag viste den Ene den Anden en Bekjendtgjørelse i Ugebladet, og de Kyndige bleve enige om, at Borgermesteren igjen stak bagved, men Bekjendtgjørelsen lød saaledes:

»Jeg tillader mig herved at underrette mine ærede Kunder om, at med Bistand af min lykkelig hjemvendte Søn Frits som udlært og vel erfaren Bødkersvend ville Bestillinger af enhver Art atter blive udførte prompt og omhyggeligt hos mig.

Daniel Basch, Bødkermester.«

Der kom Arbeide nok; thi hele den lille Byes Deltagelse havde vendt sig imod de To; Nabo Skræder skaanede heller ikke sine svage Lunger for at udbasune den unge Bødkers Dygtighed; og snart vilde Enhver have en Ballie eller ialtfald en Spand, der var lavet af den amerikanske Søn; og da Arbeidet, efter et Par Ugers Forløb, ogsaa ved Hjælp af Mesteren, som nu var bleven rask, overalt blev leveret efter Ønske, saa blev mangen en flygtig Bestiller til en fast Kunde.

Ikke længe efter, saa arbeidede ogsaa en kraftig Lærling i Værkstedet og tog rask fat; det var Hans Jochims, den ældste af de to »Svømmere«. Efter Fyraften kom Martin, den gamle Svend, ogsaa tidt paa Besøg; han vilde høre om Fritses Eventyr; og efter Nytaar, da de sidste Vintergjækker lige vare afblomstrede, saa gik Frits med Hans og Martin om Aftenen ned i Haven; de gravede efterhaanden Jorden om og lagde Ærter og saaede Gulerødder og Roer og Petersilie, og Mester Daniel stod hos og lo, da Turen tilsidst kom til den tyrkiske Hvede. Og da nu Alt var færdigt, blev Mamsell Rikke og Svenden Søndagen efter inviteret til Middag; og i det bedste Godtøl drak de paa en rig Høst i Fremtiden.

*

Jeg maa ikke glemme, hvad der foregik mellem Fader og Søn, et Par Dage efter deres første Møde. Mamsell Therebinte — hun fortalte det siden til Fysikus — sad oppe i Gavlværelset ved Vinduet og strikkede, medens Frits sad ved Faderens Seng og fortalte sine californiske Hændelser; den Gamle, hvis Bedring skred rask frem, var allerede stærk nok til at kunne høre derpaa uden Skade; han sad overende med Armene paa Overdynen. Men da Sønnen fortalte, at han, efter at være kommen paa Benene efter det omtalte Knivstik, hvorved hans opgravede Guld forsvandt som ved et Trylleri, havde faaet en Plads som Bødker hos en stor Vinavler i Nærheden af Minerne, og derpaa tilføiede: »Men det veed Du jo, Fader; jeg skrev jo dengang et langt Brev til Dig;« saa havde den Gamle gjort store Øine og det forekom Sønnen, som om Faderen saae ivrigt spørgende paa ham.

»Ja, Fader,« sagde han hurtigt; »nu veed jeg godt, at det var en stor Dumhed; men saadan bliver man ude i det Fremmede: jeg var nu af den Mening, at jeg maatte ikke skrive igjen — blot fortjene, og naar det var tilstrækkeligt, saa bringe mig selv med hjem. Og det gik langsomt, Fader, og det forslog heller ikke stort; men — det er nok surt fortjente Penge, men jeg har ærligt slidt for dem.«

Den Gamle havde fattet sig; han trykkede Sønnens Haand: »Du og Pengene tilsammen,« sagde han, »det er nok«. Men Klangen i hans Stemme var saa mat, som om der bagved skjulte sig en stor og dulgt Sorg; og en Tanke foer som Dødsangst gjennem den unge Mands Hjerne: »Fa'er,« udbrød han; han beherskede sig, for at han ikke skulde raabe det ud — »Du har ikke faaet Brevet!«

Det var et Øieblik, som om Fader og Søn

ikke vovede at se paa hinanden. Endelig sagde den Gamle langsomt: »Siden Du spørger mig derom, min Søn — jeg har ikke faaet dit Brev.«

»Og i al den Tid har Du ikke hørt andet fra mig, end hvad den Døgenigt, Amerikaneren, har smurt op af Løgne her i Byen?«

»Nei, ikke det Ringeste; han har selv fortalt mig det.«

En forfærdelig Smerte syntes at ryste det unge Legeme: »Aa, Fader! Aa, Fader!« fremstammede han.

Men Mester Daniel tog sit Barns Hoved mellem begge sine rystende Hænder: »Min Frits,« sagde han kjærligt, »nu veed jeg jo, at Du ikke havde glemt mig; det Andet — det gjør nu ikke ondt mere!«

Saa mødtes en ung og en gammel Haand, og der behøvedes ikke flere Ord; den unge Mands Hoved hvilede med lukkede Øine ved Siden af den Gamles paa Puden, uden at tænke paa den lille Skikkelse, som sad henne ved Vinduet og strikkede nerveust, indtil endelig hans Hjerte bankede i et roligere Tempo. Saa kyssede han sin Fader og gik ned til sit Arbeide.

*

Aar og Dag efter, da jeg en Eftermiddag traf sammen med Fysikus paa Keglebanen, kom Talen ogsaa paa den gode Mester Daniel. »Aa, han har det bedre, end han nogensinde har havt det!« sagde den gamle Herre, idet han saae efter sin, som altid behændigt kastede Kugle. »Det, som Folk kaldte løierligt hos ham, det har hans Sygdom taget helt bort; men besynderligt nok, een Ting til!«

»Een Ting til?« spurgte jeg; »da vel ikke til Fortræd?«

»Nei,« sagde Fysikus: »jeg mener, vistnok til Held for ham: Vorherre maa være ham god; thi Historien derude ved Brudehullet er fuldstændigt udslettet af hans Erindring.«

»Men den ene af Svømmerne er jo paa hans Værksted!«

»Kun Sønnen veed, hvad han kan takke ham for.«

Jeg nikkede: »Gid det maa vare ved!«

»Amen!« sagde den gamle Doktor og greb efter sin anden Kugle.

— — Endnu engang, første Gang efter hans Sygdom og tillige for sidste Gang, saae jeg Mester Daniel; Frits var dengang fornylig bleven Mester. Det var ud paa Sommeren efter Fyraften, da jeg, kommende fra den nærmeste Landsby, gik nedad Søndergade; paa Bænken udenfor Bødkerhuset sad den Gamle med sit nu snehvide Hoved og havde, da det endnu var meget lummert, taget sin blaa Lue af og holdt den i de foldede Hænder, ved Siden af ham sad med Sommerhat paa en kjøn blond, endnu ganske ung Pige; jeg tvivlede ikke om, at det var Collaboratorens Lene. De To syntes at høre paa en munter Historie, som Mester Frits, der i Skjødskind og Skjorteærmer stod lænet op til Lindetræet, fortalte dem; især syntes den unge Blonde, at dømme efter hendes nydelige Smil, at høre lutter gyldne Ord. Fra Haverne, gjennem Smøgerne mellem Husene trængte allerede Duften af Efteraars-Resedaer.

Jeg kunde ikke andet end træde nærmere hen til det fredelige Kløverblad. En lille Pause fulgte efter min Hilsen, som tillige gjaldt den bag Vinduet siddende Mamselle Therebinte; men efterat der var blevet gjort Plads til mig mellem den gamle Mester og den unge Pige, fik ogsaa jeg min Part af de lystige, californiske Gavtyvehistorier. Vi lo Allesammen; og idet jeg saae ham ind i det venlige, gamle Ansigt, sagde jeg:

»Sandelig, Mester, nu er det, som jeg hele Tiden har tænkt mig det: I har nu Alt igjen og mere til, end I før har havt: her Jeres Søn, den nye Mester, der Jeres Dompap, som sagtens nu har mistet sin Stemme og spiser Naadsensbrød; desuden Frøken Therebinte, og — jeg havde reist mig og gjorde min Compliment for Magdalena — fremfor Alt den unge Veninde her — men nu skulde I ogsaa stryge Døden paa Jeres gamle Husmærke over og igjen lade en frisk, rød Rose male derpaa!«

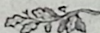
Men der blev stille efter min livlige Opfordring; kun den Gamle, hvis hvide Haar bevægedes af Aftenvinden, nikkede venligt hen for sig: »Taalmodighed lidt endnu!« sagde han uden at se op; »De glemte En; hun er ikke kommen igjen; hun venter, indtil jeg kommer til hende. — Sidenhen, saa kan Frits lade den friske Rose male; min, kjære Herre, er ikke længer af denne Verden.«

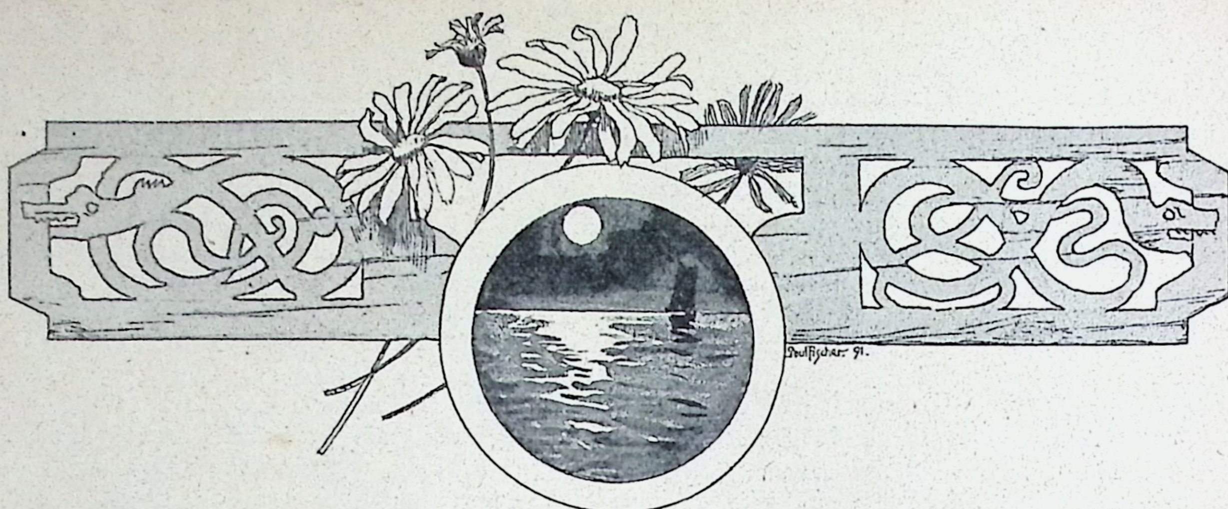
Jeg saae meget godt, hvordan den unge Pige ved disse Ord blev rød og sænkede Hovedet, og tillige det Blik fuldt af varm Tillid, som den unge Mester sendte hende. Men den Gamle havde ligesom jeg pludselig reist sig og gik, som om han vilde overlade Verden til de Unge, efter en taus Hilsen med rystende Gang ind i det allerede mørke Hus.

*

Han levede omtrent et Aar efter den Tid; en Morgen, Dagen før Frits og Magdalena skulde have Bryllup, fandt de ham med foldede Hænder blidt slumret ind i sin Seng.

Det er, hvad jeg havde at fortælle om Bødker Basch.

ALPHONSE DAUDET.

En Skitse af Dr. ERNST ECKSTEIN.

Med Portræt og 2 Illustrationer.

Dengang Schiller udtalte sin berømte Sætning: at Romanforfatteren er Digterens Halvbroder, anede han ikke, hvor fuldstændigt Literaturens og særlig den episke Digtnings Udviklingsgang skulde gjendrive den.

En Roman efter vort Begreb existerede rigtignok ikke dengang. Ved »Roman« forstod man et literairt Produkt, hvis kunstneriske Love vanskeligt lode sig definere. Der var Ridder- og Røverromaner, som dyngede et Utal af de mest gruopvækkende Begivenheder ovenpaa hinanden og kun søgte at virke ved Begivenhedernes brutale Vægt, ved det Vildt-Romantiske, det Exotiske, det Gaadefulde og Mystiske. Fragmenterne af Schillers »Aandeseer«, høre til en vis Grad ind under denne Kategori, uagtet de røbe Løvens Klo og staa langt over Samtidens i stoflig Henseende tilsvarende Frembringelser. Desuden fandtes der, hvad jeg vil kalde, subjektive Romaner, Fortællinger af et ofte hverdagsagtigt Indhold, i hvilke Forfatteren uafbrudt taler med, Frembringelser, hvis Emne for Forfatteren i Grunden kun er den Traad, hvortil han knytter sine personlige Meninger om Stat og Samfund, Kunst og Literatur, Gud og Verden — veltalende, aandrigt, følsomt, ofte humoristisk, men uden Komposition og uden Evne eller Villie til at skabe livskraftige Charakterer og klare, sammentrængte Billeder.

Overfor disse Forhold var Schillers ovenfor citerede Udtalelse forstaaelig, nutildags virker den kun som en Anachronisme. For Alvor gjentages den kun idethøieste af en eller anden aflagret Skoleprofessor, der ikke har noget Begreb om det storartede Opsving, som netop denne for vor Tidsalder charakteristiske Kunstform har taget.

Saaledes som Romanen nu foreligger, har den ligesom Dramaet, det episke Digt og Lyriken selv uddannet sine kunstneriske Love; og Fremtidens Æsthetik vil udgrunde disse med den selvsamme høitidelig-pedantiske Alvor, som den gamle Æsthetik allerede har gjort det med Hensyn til de øvrige Kunstarter. Den moderne Romandigter skaber ud fra det samme store Princip, som Lyrikeren, Epikeren, Dramatikeren: — d. v. s. ud fra den indre, kunstneriske Nødvendighed, som udelukker det Uorganiske, Vilkaarlige og

Overflødige. Og endvidere: det er en uomstødelig Kjendsgjerning, at Romanen, som den Form, der bedst svarer til vort komplicerede Kulturliv, fremfor alle øvrige Kunstarter giver vor literaire Periode dens Præg. Dette gjælder i Tydskland, i England, i Rusland, mest maaske i Frankrig.

»Hvorvidt Aaret har været et godt, middelmaadigt eller daarligt i aandelig Henseende,« — skriver M. G. Conrad i sine »Charakterköpfen«, — »om den literaire Høst har været betydelig eller ringe, det afgjør hverken Dramaet eller Lyriken, men udelukkende Romanen. Derved brydes mangen en konventionel Maalestok, kuldkastes mange med akademisk Omhu pleiede Begreber. Men hvad er derved at gjøre? Literaturens skabende Kræfter ere af en storartet Hensynsløshed mod de literair-historiske Etikette-skrivere. Aandens Svinghjul lade sig ikke tøire selv med de tykkeste og lærdeste Haarpiske, og ingen kritisk Aftale er istand til at bryde de Kredse, som Udviklingens Jern-Lov har draget. Romanen har banet sig Vei som en Helt — og idag er den Hersker. *Il tient le haut du pavé* —: lad Den protestere derimod, som har Lyst til sterile Udgydelser!«

Af Alt, hvad vi hidtil have sagt, fremgaaer det allerede tydeligt, at kun een Art af Romanen — (som overhovedet kun een Art af Kunstværket) — har kunstnerisk Berettigelse: nemlig den realistiske, som troværdigt gjengiver Ting, Begivenheder, Mennesker uden at se tilhøire eller venstre, uden ved enhver Leilighed at udkramme Forfatterens ægte eller forlorne Esprit, uden at fortabe sig i Skjønmaleriets marvløse Fraseologi; Romanen, som ikke paanøder os Extremer, Helgene i mælkehvide Klædebon og Skurke i Helvedes Skarlagen, men Personligheder, som de ere mulige i denne ufuldkomne Verden. Vi ville her hverken have konventionelle arkadiske Hyrder eller smægtende Eventyrprinser og barske Troldmænd, men de store og smaa Typer paa Menneskeheden, og tilmed grupperede og belyste paa en saadan Maade, at de i den høist mulige Grad opnaa Skinnet af virkelig Existens. Herved er det komplet ligegyldigt, om disse Typer paa Menneskeheden tilhøre den Dag idag eller tidligere Perioder: »realistisk« og »historisk« ere ligesaalidt Modsætninger, som »blaa« og »firkantet«. »*C'est le ton qui fait la musique.*« Det er ikke Stoffet, der er realistisk eller urealistisk, men Behandlingsmaaden. — En Roman, som foregaaer i det gamle Ægygten, kan være høist realistisk, en Roman fra det moderne Berlin høist urealistisk, stridende imod Sandheden og rent grebet ud af Luften. Ganske vist kan Digteren kun realistisk gjengive, hvad han har seet: men for at se som Digter, behøves ikke altid den Lysvirkning, som træffer vor Nethinde.

Realismen som Grundprincip for enhver virkelig kunstnerisk Præstation er saa selvfølgelig, at intet blot nogenlunde tænkende Menneske vilde falde paa at dadle den, hvis der ikke i den nyeste Tid var optraadt en mislykket Afart og Overdrivelse af Realismen, Naturalismen, som komplet misforstaaer Digterens Opgave og kun har frembragt Arbeider af digterisk Rang, fordi et stort Talent optræder skabende selv der, hvor det tager feil. Men ve Efterlignerne med ringere Evne!

Begge Arter — den sunde, kraftige, elskværdige Realisme og den sygelige, tidt til det Modbydelige udartende Naturalisme — have hver i Frankrig en glimrende, verdensberømt Repræsentant: Alphonse Daudet og Emile Zola. — Det er umuligt at charakterisere den ene, uden at befatte sig mere eller mindre med hans Modbillede: de have saa mange Berøringspunkter, at man ikke ustraffet skiller dem ad. Vor Studie gjælder Forfatteren til »*Jack*« og »*Nabab*«: vi citere derfor logisk Forfatteren af »*Assommoir*« og »*Germinal*«.

Zola har betegnet den Stilling, som Alphonse Daudet, der hører til hans personlige Venner, indtager i den samtidige Literatur, med følgende Ord: Daudet staaer der, hvor Poesien hører op og Naturalismen begynder.

Denne Udtalelse, uagtet den miskjender Poesiens sande Væsen, svarer alligevel — oversat fra den Zola'ske Talemaade til det Almenforstaaelige — til Sagens virkelige Sammenhæng — men meget imod den Talendes Villie. Daudet holder i Virkeligheden den gyldne Middelvei mellem en ud-

levet Romantiks Fantasterier og Smudsmalernes Udskeielser. Han seer ikke alene, som Zola, det Hæslige, det Usle, Forkastelige, men tillige det Ophøiede, Ædle, Skjønne og Nydelige. Da nu hver af de to Forfattere skildrer, hvad han har opfattet med sine Øine, saa er Daudet i langt høiere Grad Realist, end den ensidige, overfor Himmelblaat og Rosenrødt ligefrem farveblinde Forfatter til »*Bête humaine*«. De Livsbilleder, som Daudet tegner for os, fremkalde hos os en mere fuldkommen Illusion af Virkeligheden, end Zolas Frembringelser, fordi Daudet sørger for de rette Forhold i Blandingen, fordeler Lys og Skygge overensstemmende med Sandheden, og ikke i Modsætning til Erfaringen sætter det Afskyelige, Modbydelige og Slette i Høisædet, saaledes som Zola gjør det overalt, hvor han er hildet i sit misforstaaede Princip. Det er virkelig en besynderlig Theori, som kun anseer Mudderpølen for ægte, men Dugdraaben for en Opfindelse af Sværmere!

Naar Zola med glødende Iver erklærer, at han giver kun Sandhed, kun Videnskab, men aldeles ikke Poesi, saa tager han feil i dobbelt Henseende.

Da han dog opfinder frit — omend med selvfølgelig Tilknytning til visse Modeller — saa kan hans Frembringelser ikke indeholde videnskabelig Beviskraft; dette vilde kun være muligt, dersom han gav bekræftede Kjendsgjerninger.

Men for det Andet feiler han ogsaa deri, at han giver en falsk Definition af Begrebet Natursandhed. — Daudet holder sig fri for begge Vildfarelser. Kun af og til faaer det Udseende af, at ogsaa han føler sig lidt i Modsætning til de Folk, som gjengiver Livet rent digterisk, istedetfor videnskabeligt og objektivt. Nøiere beseet gjælder hans Opposition imidlertid udelukkende den banale Opfattelse, ifølge hvilken det Tragiske og Fortvivlelsen egentlig skulde stryges af Listen over det, som er værdigt til at fremstilles; hin spidsborgerlige Plathed, som forlanger, at Alt skal ende »godt«, at Lasten skal straffes og Dyden belønnes rent i det Ydre, ved Arv, rigt og lykkeligt Giftermaal etc.

Ikke Alt, hvad der er faktisk sandt, viser sig derfor ogsaa sandt for vor Følelse.

Det er faktisk sandt, at de blomstrende unge Piger, som i deres nydelige Toiletter svæve gjennem den oplyste Balsal, ere fyldte med Indvolde. Anatomen kan med stor Nøiagtighed angive os deres Beliggenhed Her under denne prægtige Rosenguirlande ligger Leveren og den sortgrønne Galde; dér mellem og lidt ovenover de to Tøistriber Maven; dér Tyndtarmen, Galdetarmen, Blindtarmen med den ormformige Tarmforlængelse, Tyktarmen, som nedstigende tilvenstre forvandler sig til Rectum. — Det er faktisk sandt, at der indenfor disse indviklede Apparater uafbrudt finder Afsondringer, chemiske Processer og mekaniske Funktioner Sted — og herover kan en Videnskabsmand ogsaa holde et yderst interessant Foredrag.

Men det er en Galskab af Naturalismen, en kunstnerisk Løgn, naar en Digter ved Skildringen af en Balsal blot antyder disse Ting for os; — og det af den simple Grund, at ikke et Menneske — det skulde da være ganske unge medicinske Studenter — *tænker* paa disse Forhold. — Saavel for Digteren som for Læseren er en ung Pige i en Balsal kun det, hun synes — en Skikkelse, der hvad det Ydre angaaer virker ved sine Former, og hvad det Indre angaaer ved Præget af hendes Personlighed, uden at man behøver cynisk at trække Sandheden frem, som jo desuden de fleste Mennesker slet ikke har noget Kjendskab til. Vi se de blussende Kinder: men kun Særlingen eller Spøgefuglen taler om Venerne, der paa Grund af en forhøiet Hjertevirksomhed skinner stærkere end ellers frem gjennem Overhudens Celler.

Ligeledes er det faktisk sandt, at Mennesket pleier at besørge visse legemlige Sysler med større eller mindre Punktlighed og med visse Mellemrum; kunstnerisk usand er imidlertid Naturalisternes Maneer bogstaveligt eller ved Antydninger at lade os overvære disse Sysler ved de af dem fremstillede Individualiteter; thi — og i Miskjendelsen af denne Omstændighed ligger Naturalismens Grund-Vildfarelse — i det virkelige Liv overværer man ikke Udøvelsen af saadanne For-

retninger. Man søger snarere ængsteligt at hemmeligholde Alt, hvad der staaer i Forbindelse med disse Ting — i godt Selskab overseer man dem ligefrem — af Aarsager, hvis Drøftelse her vilde føre altfor vidt. Mennesker, som vi daglig omgaaes med, have vi aldrig seet i saadanne Situationer. Skal det nu være kunstnerisk sandt, skal det nu være ægte og virkelig Realisme, naar Kunsten, denne Reproduktion af Livet, omstøder dette Forhold og opfordrer Læseren til at følge med hen paa Steder, hvor selv Fyrsterne gaa hen uden Følge?

Vi have her fremdraget de krasseste og mest anskuelige Exempler, fordi det Feilagtige i en Lære mest overbevisende lader sig paavise ved saadanne Extremer. Men ganske som med disse Extremer — og det er jo ikke engang de mest extreme Extremer! — forholder det sig med hundrede andre Momenter, som ikke slet saa brutalt pirre Lugtenerverne.

Digterens Kunst bestaaer netop deri, *ikke* med fotografisk Troskab at gjengive Alt paa engang, men fremdrage det Væsentlige og blot antyde eller fuldstændigt forbigaa det Uvæsentlige.

Men det Meste, som Naturalismen giver Fortrinet i sine Skildringer, er Biting.

I sin Roman »*Fromont jeune et Risler aîné*« kan Alphonse Daudet ikke negte sig, ved stakkels Mademoiselle Désirées sidste Optræden at holde en Slags Parabase og rosende at fremhæve, hvor fuldkomment han her gjengiver Virkeligheden, det sande og virkelige Liv, at en frelsende Engel ikke, saaledes som »i en Roman« i det sidste afgjørende Øieblik stiller sig mellem Heltinden og Skjæbnen, men lader Tingene gaa deres Gang. — Læseren husker nok den rørende Scene, da Désirée iler hen til Bredden af Seinen, for at springe i Vandet, medens den Elskede, som har forladt hende og nu selv er bleven ladt i Stikken af Forførersken Sidonia, paa samme Tid, uden at ane hendes Nærhed, trøstesløs streifer om i det tilstødende Kvarter . . .

Der hedder det ordret:

»Det er som om Vandet veg tilbage, omgav sig med Forhindringer, som om tykke Mure og høie Huse med Forsæt negtede hende Døden. Men den lille Halte er tapper og gaaer rask henad den ujevne Stenbro . . . Og en Anden streifer næsten i samme Kvarter, næsten paa samme Tid, ventende og speidende i Fortvivlelse om i Gaderne.«

Nu kommer det Sted, hvor Epikeren falder ud af Rollen og taler som Chorus til Læseren:

»Aa, blot de To maatte møde hinanden! Maaske vilde hun tiltale den febrilsk Omflakkende, maaske vilde hun spørge ham om Vei:

»‚Undskyld min Herre, hvor er Veien til Seinen?‘

»Han vilde øieblikkeligt kjende hende.

»‚Hvad? Er det Dem, Frøken Zizi? Hvad gjør De her — paa denne Tid?‘

»‚Jeg vil dø, Frants. De har berøvet mig Lysten til at leve.‘

»Og dybt bevæget vilde han omfavne hende, trykke hende til sit Bryst, bære hende bort paa sin Arm og sige:

»‚Nei, nei! Du maa ikke dø! Jeg trænger til Dig! Du skal trøste mig og læge al den Sorg, som en Anden har tilføiet mig!‘

»Men det er en Digters Drøm, et af de Møder, som Virkeligheden ikke kjender til. Livet er grusomt og haardt. Der behøves ofte saa Lidt for at frelse et Menneskeliv, men dette Lidet fattes.«

Her se vi Alphonse Daudet undtagelsesvis hildet i den selvsamme Vildfarelse, der er saa charakteristisk for Zola: nemlig i den Vildfarelse, at denne »Sandhed«, denne »Studie efter Naturen« udelukkende tilhører den nyeste Nutid. Han triumferer over de »Drømmere«, d. v. s. Digterne af den gamle Skole, som med »urealistisk Vilkaarlighed« vilde have hidført et saadant Møde, som »Virkeligheden« ikke kjender til.

Men denne Triumf er fuldstændig paa urette Sted — og tilmed i dobbelt Henseende.

For det Første kjender Livet virkelig til »saadanne Møder«, som, *a priori* betragtede, ikke ere overdreven usandsynlige. Det vilde aldeles ikke være noget fantastisk Mirakel, hvis en ung Pige i stakkels Zizis sørgelige Situation blev frelst ved et saadant lykkeligt Intermezzo. Daudet lader selv Personerne i sine Romaner mødes under lignende Om-

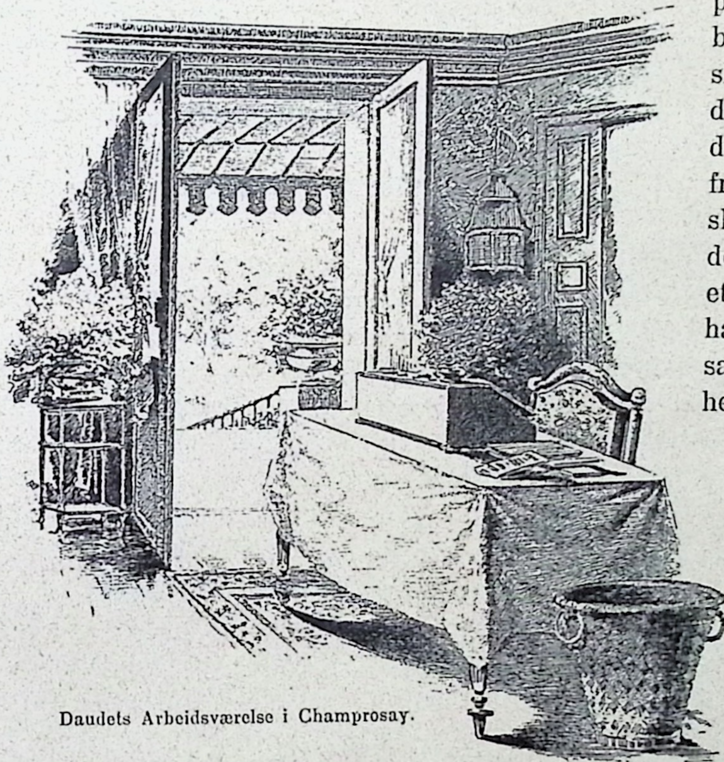
stændigheder, tilfældigt — uden at han her beskylder sig selv for overdreven Romantik. I »Nabab« f. Ex. gaaer den aristokratiske Bedrager Monpavon i Døden ganske paa samme Maade som Frøken Désirée i »Fromont og Risler«, om end væsentligt af andre Motiver. »*Monsieur de Monpavon marché à la mort.*« Han styrer henimod Forstaden, for ligesom incognito at skjære Halsen over paa sig i en obskur Badeanstalt. Saa møder han den angrende Fru Jenkins. Han spørger hende ganske vist ikke om Veien; han siger ikke: »Undskyld, Madame, kan De ikke sige mig Veien til Badeanstalten ,det sidste Suk'« o s. v ; — men han hilser hende dog med den *grand coup de chapeau si cher à la vanité des femmes, le chic suprême du salut dans la rue.* Og hun udbryder rigtignok ikke: »Er det Dem, Monsieur de Monpavon; men hun besvarer dog hans Hilsen med sin *gentil bonjour de Parisienne* —. Er dette ikke ogsaa en »Digterdrøm«, et af hine Møder, som Virkeligheden ikke kjender til?« Man seer, at Parabasen i »Fromont og Risler« hænger fuldstændigt i Luften. Den sidstnævnte Roman vilde ikke virke en Smule mindre realistisk, hvis Frants og Désirée virkelig havde truffet hinanden. Hvorvidt Désirées Død ikke var nødvendig

Alphonse Daudet

af andre, kunstneriske Grunde, bliver naturligvis et andet Spørgsmaal.

Men ogsaa seet fra et andet, langt mere vigtigt Synspunkt er den lille triumferende Følelse, som aander i hin Udgydelse, slet ikke berettiget. Allerede længe før Daudet vidste Digterne, at der »ofte behøves saa lidt« for at frelse et Menneskeliv, — og at dette Lidet alligevel udebliver. Store Digtergenier have før Daudet spundet deres Traade og ikke altid forenet to Hjerter, som hørte sammen Hvor lidt manglede der ikke i, at Romeo og Julie vare blevne et lykkeligt Par! Men Shakespeare er slet ikke stolt af at have givet Livets Grusomhed og Haardhed saa frit Spillerum og knust de To. Othello kunde jo ogsaa noget tidligere været bleven oplyst om sin Gemalindes Uskyld, uden at Sandsynligheden og Sandheden havde lidt noget Skaar. Selvfølgeligt! Kun vilde der i saa Fald ikke være blevet en Tragedie ud af det Hele, og det Emne, som Digteren havde foresat sig at behandle, vilde slet ikke være kommet til Udvikling.

Daudets Arbeidsværelse i Champrosay.

Daudet viser sig i dette Tilfælde noget smittet af den ubegrundede Hovmod hos den nye Skole — som dog, bortseet fra Zolaïsmens Udskeielser, egentlig slet ikke har bragt noget Nyt. Ved Daudets elskværdige Finfølelse virker dette forbigaaende Anfald ikke videre stødende, medens den enesaliggjørende Naturalismens Prætensioner virke frastødende. Men derfor er dette Anfald lige uberettiget. At Realismen altid har bestaaet praktisk hos alle virkelige Digtere er allerede blevet fremhævet ovenfor. Men ogsaa theoretisk har saa og saa mange Decennier før Daudet og Zola Goethe sagt til Digterne: »Greift nur hinein ins volle Menschenleben!« — og endnu tidligere hedder det i »Werther«: »Det bestyrkede mig i mit Forsæt, *for Fremtiden udelukkende at holde mig til Naturen.* Kun den er uendelig rig og *kun den udvikler den store Kunstner.*«

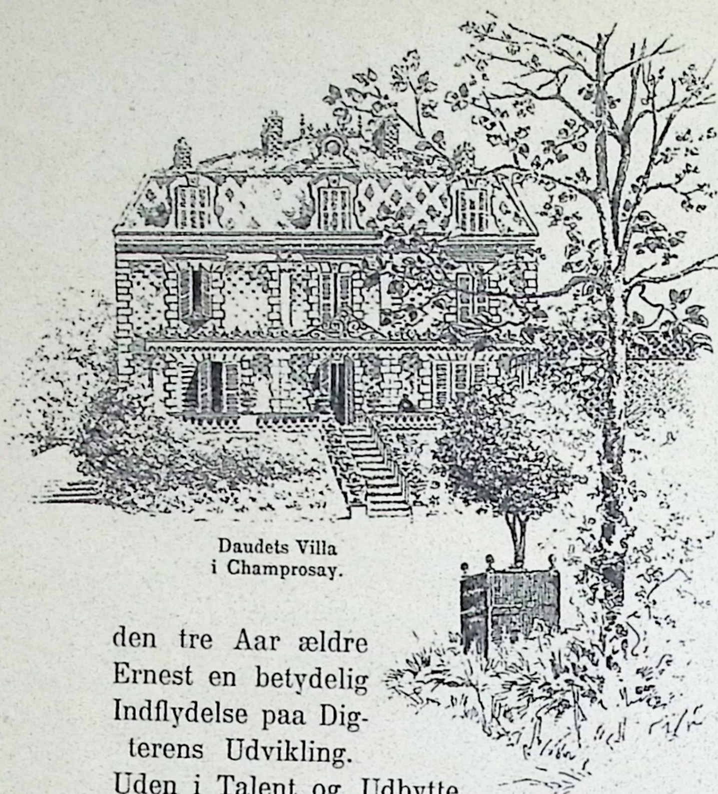
Ogsaa Schopenhauer — den mest poesikyndige blandt alle Filosofer — staaer paa Realismens Standpunkt, naar han udtaler sig som følger:

»Alt, hvad der paa nogen Maade har bevæget et Menneskehjerte og hvad der i en eller anden Situation skyder frem af den menneskelige Natur, hvad der boer og virker i et Menneskebryst, er hans Thema og Stof, samt ved Siden deraf hele den øvrige Natur. Derfor kan Digteren ligesaa godt besynge Vellysten som Mystiken, fremstille den ophøiede eller den simple Tænkemaade, efter Lune og Evne . . . Han er Menneskehedens Speil og bringer den til Bevidsthed om dens Følelser og Handlinger.«

Som Forklaring for Tungnemme, havde Schopenhauer endnu kunnet tilføie: »Naturligvis maa Digteren ogsaa behandle dette som Digter, ikke som ukunstnerisk følende Referent og Kronikeskriver.«

Paa Schopenhauers saaledes forklarede Standpunkt staaer Forfatteren til »*Jack*« og »*Nabab*«. —

Alphonse Daudet er født den 13de Mai 1840 i Nimes som Søn af den velhavende Silkefabrikant Vincent Daudet og hans Hustru Adeline. Af Daudets Sødskende havde især

Daudets Villa
i Champrosay.

den tre Aar ældre Ernest en betydelig Indflydelse paa Digterens Udvikling. Uden i Talent og Udbytte at kunne maale sig med den yngre Broder, indtager Ernest, som Læseren veed, en meget agtet Stilling i vor Tids Literatur. At han uden Misundelse har staaet den fremstræbende Alphonse bi, giver hans Personlighed i særlig sympathetisk Præg.

Alphonse Daudets Forhold til sine Forældre minder paa en overraskende Maade om Goethes selvbiografiske Meddelelser. Ogsaa Alphonse har efter Faderen, der var en særdeles flittig, korrekt og dygtig Mand arvet »des Lebens ernstes Führen«, Energien og Grundtrækkene i hans Karakter; medens det digteriske Talent og »die Lust zum Fabulieren« er en Arv efter den elskværdige Moder. Adeline Daudet var en Dame med stor Begavelse og glimrende Fantasi. I gode og onde Dage læste hun Gammelt og Nyt — især de franske Romantikeres Værker, og begunstigede den samme Forkjærlighed for Ernest og Alphonse, hvis første Lekture var Slottet Pierrefittes Mysterier og Robinson Crusoe. Ethvert Barn er Digter: hvor meget mere saa ikke disse begeistrede Drenge, som befolkede hver Krog af Hjemmet med Skikkelser af deres sprudlende Indbildningskraft, uafbrudt fulgte Robinson paa hans Eventyr, i flere Uger forhandlede med Fredag og Kanibalerne paa »den øde Ø«, d. v. s. i et Hjørne af Haven og desuden paa de tusinde Maader varierede Fabelen i de Bøger, som udgjorde deres Læsning.

Allerede under denne lykkelige Ungdomstids Drømme indtraadte der en Forandring i Faderens commercielle Stilling. Daarlig Silkehøst, uheldige Constellationer af enhver Art bragte Huset Daudet flere svære Tab, saa at der kom en yderst trang Tid, i hvilken Faderen kun med de yderste Offre hunde tilveiebringe Midlerne til sine Sønners Opdragelse og Uddannelse. Velvillige Fættere og Kusiner raadede ham til at være »praktisk« og stryge Beløbene paa Undervisningskontoen til Fordel for Husholdningen. De to Drenge kunde jo vælge en Levevei, der snarest muligt indbragte noget og saaledes befriede Faderen for en trykkende Byrde. Men Vincent Daudet modstod haardnakket disse Fristelser. Det var, som om han anede, hvad han skyldte den franske Literatur.

Jo ældre de to Drenge bleve, desto mere hjerteligt og fortroligt blev Forholdet mellem Brødrene. I sin Roman »Le petit chose« (Det lille Pus), som især i den første Halvdel indeholder en Mængde selvbiografiske Træk, skildrer Alphonse med Humor og Inderlighed dette Forhold. Ernest, en blød og mild Natur, opoffrende som en Moder, spillede den vordende Mesters Forsyn; han var hans Mentor, hans trofaste Støtte, der hjælpsom førte ham forbi Livets Afgrunde og altid var rede til at offre Gods og Blod for sin forgudede Protegé.

I et Par Aar gik den Daudetske Silkevarefabrik paa Pumperne. Saa indtraadte den længe frygtede Katastrofe: det ansete Firma gik Fallit. Saagodtsom uden Midler flyttede Vincent Daudet til Lyon, hvor han efter lang Søgen opnaaede en beskeden Stilling.

Ernest var imidlertid bleven atten, Alphonse femten Aar. Mellem de Studier og Arbeider, som paahvilede dem, havde de med den efter Moderen arvede Iver læst et betydeligt Antal Digterværker, især Hugos, Champfleurys og Flauberts Værker. Da Frankrig ikke besidder Leiebibliotheker, er det næsten et Vidunder, at de to Drenge uden Midler kunde tilfredsstille deres Læselyst i en saa omfattende Grad. Uagtet Faderers Forbud sade de i deres fælles Sovekammer og læste

næsten hele Natten ved en ussel Tællepraas. Ernest havde baaret sig ad paa en meget fiffig Maade: Af de Par Francs, som han hver Maaned havde Lov til at beholde af sin Gage — (han havde nu faaet en Ansættelse!) — anvendte han den største Del til Indkjøb af brugte Bøger hos en saakaldt Bouquinist, en Gadeantikvar, der falbød sit Lager nede ved Quaien. Til Gjengjæld for at han skjænkede denne Mand sin Søgning, havde Ernest betinget sig Ret til af og til at laane særlig interessante Værker. Bouquinisten havde Blik for den Situation, hvori de to opvakte Drenge, som begjærligt undersøgte hans Lager, befandt sig: han laante dem Bøgerne uden Vederlag — og paa den Maade vandrede hele Lageret efterhaanden hen i Ernests og Alphonses Sovekammer.

Jevnsides med denne rastløse modtagende Virksomhed gik de første Forsøg paa selv at frembringe noget. Ernest forfattede et filosofisk Læredigt »Religionen«, medens Alphonse digtede en Række smaa, lyriske Digte, som tildels bleve optagne i hans senere udkomne Samling »*Les Amoureuses*«. Alphonse viser sig i disse Vers som en Digter af stor Originalitet og Friskhed, som en Mester i Formen, som Virtuos i Stemningen. Edouard Thierry gik ovenikjøbet saa vidt, at han skrev: »Da Alfred de Musset døde, efterlod han sine fremtidige Efterlignere to Penne: den ene til Prosa, den anden til Vers. Octave Feuillet har arvet den første; Alphonse Daudet viser sig i sine »*Amoureuses*« som en værdig Arving til den anden.«

I dette Tilfælde bekræfter den gamle Kjendsgjerning sig, at Lyriken er det egentlige elementære Grundlag for al virkelig Poesi. Selv Prosadigteren maa gjennemgaa den bundne Forms Skole; der maa gives en Tid, da Lyriken er en tvingende Nødvendighed for ham: thi af alle øvrige Kunstformer behersker Lyriken dette Ubestemmelige, som vi kalde Stemning, og særlig i Lyrikens Skole lærer Digteren Udtrykkets Umiddelbarhed, Rigdom og Kraft ved al tilsyneladende Kortfattethed, Sprogets Arkitektonik og — Stil, nemlig i den Forstand, i hvilket det velbekjendte bevingede Ord erklærer Stilen for det adequate Udtryk for Mennesket.

»*Les Amoureuses*« banede da ogsaa Veien for den unge Forfatter. I flere Aar havde han ført en alt andet end behagelig Kamp med Tilværelsen. Han havde været Hjælpelærer i Alais; selv kun en Dreng, maatte han undervise »det lille Pus«, uden at have den tilbørlige Ære af sit Embede; thi foruden den pædagogiske Opgave paahvilede der ham ogsaa en Pedels Forretninger, og hvormeget han end søgte at holde Humøret oppe, følte hans Stolthed sig dog saaret. Da han ikke kunde udholde det længer, reiste han til Paris, hvor hans Broder Ernest allerede tidligere havde taget Ophold. Med to Francs i Lommen, indskibet mellem støiende, brændevinsduftende Matroser, var han efter to Dages Reise indtruffen i Seinestaden, hvor Ernest, der ansaae sig for en holden Mand — (han fortjente femoghalvfjerdsindstyve Francs om Maaneden!) — modtog ham paa Banegaarden og strax med fordobblet Iver tog ham under sine beskyttende Vinger. Men ogsaa i Paris maatte Alphonse kæmpe haardt — indtil han efterhaanden kom ind i et bedre Farvand og endelig fandt en Forlægger til sine Digte.

Hermed tog hans ydre Tilværelse en afgjørende Vending. Keiserinde Eugenie var saa henrykt over Digtene, at hun læste flere af dem høit for Hertugen af Morny og fik ham til at indhente Oplysninger om Forfatteren.

Disse Oplysninger førte til Daudets Engagement som Hertugens Privatsekretair. Den unge Digters Indvending: »*Monsieur le duc, je suis légitimiste*« — blev affærdiget med den kjølige Bemærkning: »Det er mig ligegyldigt! Hertuginden er langt mere legitimistisk.«

Fra det Øieblik af var Alphonse Daudets Stjerne i Opgang. Foruden forskjellige Novelletter og Skitser — (det Bedste deraf udkom senere under Titlerne: »*Contes du lundi*« og »*Les femmes d'artistes*«) skrev han Skuespil, gik derefter paa Reiser, tilbragte Sommeren 1861 i sit sydlige Hjem, hvor han for første Gang med fuld Bevidsthed indaandede det sangrige Provences lysmættede Atmosfære — *(Lettres de mon moulin)* — og tog saa fat paa sit første større Prosaværk — *Le petit chose.*

»*Le petit chose*« vakte af letforstaaelige Grunde *senere*, efterat Forfatteren var bleven

verdensberømt, langt mere Opmærksomhed, end dengang Bogen udkom. Uagtet de mange nydelige Enkeltheder og den ægte Humor, som især hviler over Skoleepisoderne, mangler det Hele dog paa en vis Maade Ryggrad. Den kunstneriske Opfindelse er svag. Forfatteren fængsler, saalænge han skriver sin Biografi; senere, hvor han afviger fra det Givne, viser der sig Spor af Mathed og Slappelse. Maaden, hvorpaa den blev til, er sagtens ogsaa for en Del Skyld i dette Indtryk. I sin Bog »*Trente ans de Paris*« erklærer Daudet selv, at intet af hans større Arbeider er blevet nedskrevet under saa vilkaarlige og uheldige Forhold, som »*Le petit chose*«. Uden Spor af et Udkast skrev han løs paa den. Den første (bedste) Del blev liggende i lang Tid. Mellem de to Halvdele af Værket falder Forfatterens Giftermaal. Først efter Hjemkomsten fra Bryllupsreisen blev »*Le petit chose*« atter taget frem — »under de skyggefulde Træer i Haven, paa mos-polstrede Bænke, i gyngende Baad, eller, naar det regnede, i Arbeidsværelset, hvor den unge Frue spillede sin Chopin, medens Pennen foer afsted som rasende . . .«

Bogen opnaaede en *succès d'estime*. Daudet naaede først Høidepunktet af sin Berømmelse ved den priskronede Roman: »Fromont jeune et Risler aîné«, som i utalte Tusinder af Exemplarer blev udbredt over hele Jordkloden.

»*Fromont jeune et Risler aîné*« har en Kompositionsfeil, som strax falder i Øinene. Istedetfor at give os sin »*petite Chèbe's*« Udviklingshistorie i rolig Rækkefølge, styrter Forfatteren — maaske i Misforstaaelse af et ældgammelt Kunstprincip, maaske blot fordi han ved det første Udkast ikke tænkte paa Omfanget af det, der skulde indflettes, og siden ikke længer kunde beslutte sig til en Omarbeidelse — lidt for energisk *in medias res*, viser os i første Kapitel Heltinden som nygift Fru Risler og udfylder nu et betydeligt Antal Kapitler (næsten Halvdelen af Værket) med den uendelige Forhistorie, som forklarer os, hvorledes alt dette er gaaet til. Heri ligger en forstyrrende Mangel paa Symmetri. Derved tabe Begivenhederne før Bryllupet ogsaa i umiddelbar Interesse; man lever ikke med i dem; man veed, at Alt ligger bag os; den poetiske Illusion lider Skaar. — Men hermed er ogsaa omtrent sagt Alt, hvad der kan indvendes mod Værket. Forøvrigt viser netop Kompositionen en Fasthed, som vi neppe træffe i Daudets senere Arbeider.

Max Nordau er i sine »Pariser-Breve« saa begeistret over »Fromont og Risler«, at han paastaaer, at Rækkefølgen af Daudets Romaner: »*Fromont jeune et Risler aîné*«, »*Le Nabab*«, »*Les Rois en Exil*« og »*Numa Roumestan*« betegner en svag men dog kjendelig nedstigende Linie, medens Forfatterens Succès — i Modsætning til denne Forringelse af Værdien, bevæger sig i en steil opstigende. — »Men saaledes er det jo altid,« tilføier Nordau. »I Ungdomsaarene kæmper, drømmer og lider man i en mørk Krog, og naar man er bleven træt og kold, griber Moden fat i En og trækker En frem paa Scenen i bengalsk Belysning. De største sex sibyllinske Bøger brænder man; for de sidste tre byder man i lidenskabelig Ophidselse flere Penge, end der i Begyndelsen blev forlangt for alle ni.«

Jeg er ikke tilbøielig til at underskrive Nordaus Udtalelse, hvad Charakteristiken og den skabende Potents angaaer; men jeg underskriver den med Hensyn til Kompositionen. Paa mig personlig gjorde Charaktererne i »Fromont og Risler« ikke ganske det sikkre og faste Indtryk, som Figurerne i senere Arbeider. Lille Désirée har trods al Finhed i Tegningen alligevel et Stænk af Sentimentalitet, som Daudet senere undgaaer; ligesom der overhovedet i »Fromont og Risler« hist og her klinger en Tone frem, som trods Emnets Alvor minder om Skrivemaaden i en Fortælling for den modnere Ungdom. — I Risler *sen.* se vi en Slags Forstudie til Jansoulets langt mere charakteristiske Fysiognomi. — Skuespilleren Delobelle viser rigtignok gjennemgaaende Løvens Klo.

Det lader sig ikke gjøre, indenfor Grænserne af en saa kort Skitse, som ovenikjøbet maatte indeholde nogle vigtige almindelige Synspunkter, blot flygtigt at analysere hvert enkelt af Mesterens Værker. En saadan Analyse er ogsaa forsaavidt overflødig, som Daudet med sine ubetydelige Mangler og glimrende Fortrin næsten overalt bliver sig

selv lig: kun Forholdet i Blandingen vexler. Vi indskrænke os derfor til nogle Aforismer.

Efter »Fromont og Risler« fulgte først »*Jack*«, den noget for bittert og ubarmhjertigt udspundne Historie om et uægte Barns Lidelser. I Modsætning til »Fromont og Risler« falder i »*Jack*« Kompositionen næsten fra hinanden; kun Heltens Identitet redder den fra at gaa helt i Stykker. Men Charakteristiken viser et Fremskridt. Skildringen af de forfeilede og forulykkede Existenser *(ratés)* er ligefrem mesterlig, ikke at tale om andre glimrende Episoder. Den modbydelige Skikkelse af en impotent, egenkjærlig, fordringsfuld og i Bunden raa Digter er vel intetsteds i Verdensliteraturen bleven fremstillet med en saa overbevisende Anskuelighed, som i det forpinte Barns Stedfader, i den saft- og kraftløse Nar, der skriver en Roman med Begyndelsen: »I en Dal i Pyrenæerne,« men aldrig kommer udover de fire første Linier og grunder en Revue, hvis eneste Abonnent er hans Kones gamle Elsker, den mystiske Fader til stakkels Jack.

»*Le Nabab*«, ikke ganske saa løs i Kompositionen som »*Jack*«, er en storartet anlagt Tragedie, hvis beklagelsesværdige Helt gaaer til Grunde af Ukjendskab til den menneskelige Nederdrægtighed og Lumpenhed, af overdreven Hjertensgodhed, kort sagt, fordi han ikke passer ind i det andet Keiserdømmes korrumperede Samfund. Denne Jansoulet er en Fremstilling af første Rang, ligesom de fleste øvrige Hovedpersoner, saa at enkelte Misgreb, som den fortegnede Billedhuggerinde Felicia, ikke kunne forstyrre det mægtige Totalindtryk af Værket.

»*Les Rois en Exil*« og »*Numa Roumestan*« skildre begge, skjøndt paa vidt forskjellige Omraader og med meget forskjellige Nuancer, en Kvindes Charakterstorhed overfor hendes Mands Svaghed og Ynkelighed. Den sidste af disse to Romaner virker mere sympathetisk, for det Første, fordi Kvindeskikkelsen uagtet hendes indre Storhed besidder mere Finhed, end den fyrstelige Heroine i »Rois en Exil,« og for det Andet, fordi »Numa Roumestan« paa Grund af den glimrende udarbeidede Lokalkolorit virker mere realistisk. Den provençaliske Musiker, der »synger som Vorherres Fugl« hører til vor Digters mest humoristiske og rørende Præstationer.

»*L'Evangeliste*« behandler et ægte tragisk Thema: den ældgamle Sandhed, at en mægtig Overbevisning, ligemeget af hvilken Art den end er, hensynsløst driver til Handling og endog sønderriver Familiebaand. Om denne Overbevisning for Flertallet af de Samtidige er en Taabelighed eller ikke, forandrer selvfølgelig intet i dens Virkninger.

»*L'Immortel*« er en vidunderlig Satire over det franske Akademi, ikke fri for Karikatur, men i sin Kjærne af gribende Sandhed. Folk, som den feirede hule Nød Astier-Réhu, findes desværre ogsaa andetsteds; de føre ikke sjeldent Titlen »Ordentlig Professor« og ere saa korresponderende Medlemmer af det Institut, som Daudet har blottet i sin Bog. »Den Udødelige« viser ligeledes en Variation af Daudets Yndlingsmotiv: kvindelig Overlegenhed i Modsætning til mandlig Hulhed og Ubetydelighed. Astier-Réhu er, hvad han er, kun af sin Gemalindes Naade, selv om hun ogsaa i moralsk Henseende langtfra kan maale sig med Heltinderne i »Konger i Landflygtighed« og »Numa Roumestan«.

Af Daudets øvrige Skrifter skulle vi endnu nævne Romanen »*Sappho*«, »*Histoires provençales*«, »*Tartarin*« og Skuespillet »*Den ældre Broder*«.

Til Slutning et Par almindelige Bemærkninger.

Alphonse Daudet besidder i den mest fremtrædende Grad den Evne at kunne se. Ingen indre og ingen ydre Begivenhed unddrager sig hans altomfattende Blik; for enhver Stemning i Naturen og Sjælen har han et skarpt Organ; og til denne glimrende Receptionsevne svarer en mesterlig Evne til digterisk at gjengive de mindste Nuancer. Sjeldent — ikke engang hos Forløberen for de store franske Romanciers i Nutiden, hos Balzac — har Psychologien og Naturmaleriet (i digterisk værdifuld Forstand) været saa forfinet, som hos Daudet og Zola. Thi ogsaa Zola besidder det paagjældende Talent i høieste Grad; kun det kan han takke for, at han ofte endnu fængsler der, hvor enhver Anden vilde vække Kjedsomhed og Væmmelse. Begge Digtere gyde et ubestemmeligt Fluidum af Interesse,

Anskuelighed og malerisk Belysning ud over de Gjenstande, de have foresat sig at skildre; Zola løfter paa Grund af dette Talent det tilsyneladende Øde, Banale, Hverdagsagtige op i en Sfære af mærkelig bevægende digterisk Livlighed. Saaledes t. Ex. naar han i »*La bête humaine*« beskriver den natlig øde Banegaard, eller naar han i samme Roman indgyder Lokomotivet »*La Lison*« et ligefrem individuelt Liv. Hos Daudet yttrer denne Evne sig maaske ikke fuldt saa genialt som hos Zola: men til Gjengjæld er Daudet mere smagfuld, fin og fremfor Alt begavet med ægte Humor. Ligesom Zola er Daudet Pessimist; begge ville ikke vide noget af den »ryggesløse Optimisme«, der lovpriser denne Verden som den bedste af Alle. Men medens Zola føler en vis Glæde over det Utilstrækkelige og Usle ved alt Jordisk og med Begjærlighed sammenhober alt Smudsigt, Lumpent og Nederdrægtigt, hvortil Virkeligheden jo afgiver Modeller nok, blot for at faae Ret i sin Paastand, at Alt er lavt og fordærvet, saa staaer Alphonse Daudet paa et andet, høiere og digterisk ædlere Standpunkt. Hans Hjerte føler Kjærlighed til Menneskeheden, Begeistring for det Skjønne og Gode; naar han skildrer, hvorledes Lavheden seirer, det Ophøiede og Rene gaaer til Grunde, saa bløder hans varmt bankende Hjerte, og ikke faunisk Haan spiller om hans Læber, men i det Høieste Resignationens bittre Smil. Saaledes adskiller en meget skarpt dragen Linie Realisten Daudet fra Naturalisten Zola. Kun een Gang har Daudet ladet sig forlede til at gjøre Moden — Naturalismens sygelige Udvæxter ere nemlig en Modesag — en uvilkaarlig Indrømmelse: i Romanen »*Sappho*«, hvor han i mange Enkeltheder stærkt overskrider Grænsen for det literairt Nødvendige og dermed ogsaa for det literairt Tilladelige, uagtet Emnet i og for sig: en ung Mand der bliver ødelagt af en aldrende Kokotte, ikke *eo ipso* er forkasteligt, men meget godt kunde være udarbeidet paa ægte Daudetsk Maneer.

Et særligt Fortrin hos Daudet er Stilens omhyggelige Behandling. Den, der læser dette glatte, flydende og alligevel saa fyndige Fransk, aner ikke, hvor meget Arbeide der ligger gjemt bag den tilsyneladende saa ligefremme Ord- og Tankerække. Daudet er utrættelig i at file og omarbeide. Ikke et Blad forlader Digterens Værksted, uden at hver Linie er gaaet igjennem flere Gange og fremfor alt forkortet. Selv efter den første Offentliggjørelse tager han undertiden igjen Filen frem. Saaledes maatte en fremmed Forlægger af »*Numa Roumestan*« vente i flere Maaneder paa de sidste Kapitler, som dog allerede havde været trykte i »*Gaulois*«. »*Il rogne encore*« var Sekretærens staaende Svar paa alle Forespørgsler. Af den Grund er Daudet fri for den Snakkesalighed, som undertiden findes hos Zola og der kun kan forklares ved, at Rødkridtet ikke benyttes.

I CASA NAPOLEON.

Fortælling af **Thomas A. Janvier.**

Første Afsnit.

I.

Med Hensyn til Navnet vare de gaaede paa Accord med hinanden. Madame, der var født i Toulouse, og hvis Beundring for det Corsicanske Dynasti, som havde siddet paa Thronen i hendes Fødeland Frankrig, næsten grænsede til Tilbedelse, holdt stærkt paa at kalde Etablissementet for Hotel Napoleon. Don Anastasio derimod, der satte ligesaa stor Pris paa sit eget Fødeland, hvorfra han havde ladet sig udjage ved en Revolution, hvori han til Landets Bedste havde taget Del, — og som tillige ønskede et Navn, der kunde tiltrække sig Opmærksomheden hos hans Fæller blandt de spanske Amerikanere — holdt ligesaa stærkt paa, at det skulde hedde Casa Mexicana.

Begge de interesserede Parters Lodder i Vægtskaalen — Dygtighed paa den ene Side, Kapital paa den anden — vilde nu omtrent have kunnet balancere. Madame havde i 5 Aar drevet en lille Hotelvirksomhed i South Fifth Avenue. Det var et lille indbringende Hotel, der havde et godt Ry paa sig og var meget søgt af de af hendes Landsmænd, der opholdt sig i New-York, og hun havde selv tjent gode Penge der. Men dels ved en noget hastig Forsvinden af nogle af hendes Logerende, der efterlode sig flere ukvitterede Regninger, og dels paa Grund af en heftig Ildebrand, hvorved hun mistede næsten alle sine uassurerede Eiendele, og saa endelig ved hendes Mands Sygdom og Død — det havde været et Fornuftgiftermaal, Monsieur havde været Kok — saae hun hele sit Lykkes Slot styrte sammen. Hun blev, kort sagt, styrtet fra en betydelig Velstand ned i en Afgrund af Ulykke, som hun i Øieblikket ikke mente at kunne se Bunden af. Alt hvad hun nu besad, var kun hendes indgaaende Kjendskab til at styre et Hotel, men at hun nogensinde vilde kunde gjøre denne hendes Kundskab frugtbringende ved at erhverve et nyt Hotel, ja det var Noget, der for Øieblikket forekom hende aldeles umuligt.

Paa dette Tidspunkt var det, at Don Anastasio, der lige var kommen fra Mexiko, gjorde Madame det Tilbud, at lægge sit Hjerte, sin Haand og en mindre Sum af Dollars, som han havde reddet fra sit revolutinære Skibbrud, for hendes Fødder. De skulde strax giftes, sagde han, og de skulde ogsaa snart finde et Hotel, der vilde sige Sparto til andre lignende Etablissementer. »Giftermaal,« erklærede han, »var en Mands naturlige Ret,« hvilket Faktum, paastod han, var slaaet fast i første Bog af *Don Alonzo* den Vise, Konge af Arragoniens *Siete Partidas;* i Indledningen til fjerde Bog af det samme udødelige Værk stod der ogsaa: Gud havde selv givet Loven om Giftermaal, og af den Grund er det det hæderligste og betydningsfuldeste af den hellige Kirkes syv Sacramenter. »Og derfor,« sluttede Don Anastasio med en triumpherende Mine sin Tale, »skal det holdes i Ære, fordi det var det første Sacrament, der blev indstiftet og paabudt af Gud selv i Paradiset — hvilket Paradis fra den Tid stedse var udvalgt som dets naturlige Blivested og Hjem.« Don Anastasio havde lært Retsvidenskab, og af alle hans Lovbøger havde ingen interesseret ham saa meget som *Siete Partidas*. Han erklærede, at den indbefattede al menneskelig Visdom.

Hvis Madame havde røbet Tilbøielighed til at afvise hans Tilbud, havde Don Anastasio endnu en hel Hoben Paragrafer fra *Siete Partidas* i Baghaanden, som vilde have været fuldstændigt overbevisende. Men Madame var altfor taknemlig mod ham, fordi han agtede at udfri hende af hendes alvorlige og sørgelige Stilling, til ikke at tøve længere med at modtage hans Tilbud end Sømmeligheden som ung Enke fordrede. Og da disse faa Skrupler vare hævede uden Kong Alonzos Assistance, gav hun hurtigt efter for Don Anastasios dels Kjærligheds-, dels Fornuftgrunde. — Don Anastasio var en anselig Mand, høi, imponerende, af et værdigt Ydre og førte sig med en Anstand som en Greve. Madame — lille, buttet, livlig og munter — havde intet imponerende ved sig; men hun var indtagende — hvad Enhver maatte indrømme, der vidste hvordan saadan en lille fransk Dame kan være. Hendes gode Humeur svigtede hende aldrig. Derfor udgjorde disse To et meget tiltalende Ægtepar, da Madame

en skjøn Dag kastede sin Sørgedragt forat iføre sig mere livlige Farver og blive Don Anastasios Ægteviv.

Det var netop i de Dage, der gik forud for Brylluppet, at de vare gaaede paa Accord med hinanden med Hensyn til Hotellets Navn, og det var ikke saa forunderligt, naar man nærmere overveier Omstændighederne, at Seiren var paa Madames Side. Som hun meget fornuftigt foreholdt Anastasio, vilde Ordet Casa tilstrækkelig antyde for hans Landsmænd og andre spanske Amerikanere, at dette Hotel vilde kunde byde paa spanske Anretninger og spansk Tale, medens Navnet Napoleon vilde trække franske Besøgende til. Ligeledes slog hun fast, at *hun* mente at have en vis Ret til at vælge den vigtigere Del af Navnet, fordi hun var den, der dog nærmest forstod at lede et saadant Hotels Drift, medens dette for Don Anastasio tildels var et fuldstændigt Mysterium; thi han kjendte i Grunden Intet til nogensomhelst Forretning, uden maaske den spansk-amerikanske Lov og Ret og Arrangementet af spansk-amerikanske Revolutioner, hvilke Kundskaber ikke kunde gjøres frugtbringende i New-York.

Don Anastasio kunde ikke staa sig for Madame i Argumenter; han var for høflig en Mand til at ville staa paa sin Ret, fordi han havde udfriet hende af hendes Fattigdom og Ulykke. Hun sagde derfor endelig raskt: »Ja, nu er det afgjort!« og derved blev det. Da derfor det nye fransk-spansk-amerikanske Hotel blev averteret i *Courier des États unis,* var det Navn, hvorunder det blev opført, og hvormed det efterhaanden tilkjæmpede sig et velfortjent Ry, altsaa *Casa Napoleon.*

II.

Historien om Oprettelsen og Daaben af Hotellet Casa Napoleon var allerede gammel, da Mr. og Mrs. John Rayford — for hvem New-York var en fremmed By, og for hvem et billigt Hotel absolut var en Nødvendighed — en skjøn Morgen betraadte dets Dørtærskel. Toppen af den økonomiske Bølge, der bar dem, var, forat bruge et maritimt Udtryk, saa høi, at den førte dem helt op til fjerde Sal og afleverede dem der i et af de mindste Værelser. Hvis der havde været en femte Sal i Casa Napoleon, vilde de være blevne sendte derop. — Mrs. John Rayford, hvis Gudfædre og Gudmødre i Daaben havde givet hende det temmelig upassende Navn Prudence, var aldeles henrykt over det Nye ved deres fremtidige Opholdssted. »O, hvor det er deiligt, Jack!« udbrød hun — hun havde hængt sin Hat paa en af de tre Knager paa Døren og stod nu foran et meget lille Speil og begyndte at ordne sit Haar. Det var et smukt, meget svært, brunt Haar, der fik et gyldent Skjær i Solen. »Jeg har aldrig truffet paa saa mærkeligt og saa morsomt et Sted. Det blotte Navn hensætter En i en hel anden Verden; og alle de mange Sprog som Folkene i Gjæstestuen talte, medens vi ventede dernede; det var jo som ved Opførelsen af Babels Taarn. Synes Du ikke ogsaa, Jack?«

Jack sad paa Sengen, stoppede sin Pibe og betragtede med Beundring sin Kone i hendes indtagende Stilling foran Speilet, hvor hun med opløftede Arme fæstede Naale i Haaret. Han tændte Piben, foldede Hænderne over Knæet og svarede smilende, idet han lænede sig lidt tilbage: »Jo vist gjør jeg saa, Du!«

»Og kan Du tænke Dig, Jack,« vedblev Prudence, »at vort Komme her til dette løierlige, yndige lille Hotel, hvor jeg føler mig som om jeg paa engang gjennemreiste flere fremmede Lande, har vakt en Ide hos mig: Ja, jeg faaer virkelig Lyst til at udvide mit Kjendskab til fremmede Sprog. Jeg kan allerede lidt Fransk — saae Du for et Øieblik siden, hvor fornøiet Stuepigen blev, da jeg i hendes Modersmaal takkede hende for det Vandfad, hun satte ind til os! Men især skal jeg gjøre mig Umage for at lære Spansk; ja, Du maa virkelig ogsaa give Dig til at lære Spansk, Jack. Naar din rige Halvonkel — som Du jo slet ikke har nogen Tiltro til, men jeg destomere — endelig engang kommer tilbage fra Syd-Amerika, saa maa Du da kunne forstaa, hvor fornøiet han vil blive ved at høre os tale det Sprog, som han nu i saa mange Aar har været vant til.«

»Men hvis han nu har boet i Brasilien og taler Portugisisk?« bemærkede Jack.

»Og hvis Du saa er heldig nok til at faae fat i Noget,« vedblev Prudence uden at lade sig forstyrre af hans Bemærkning, »saa vi ingen Vanskelighed have ved at betale for vort Ophold her — og det vil Du jo nok, min kjære Dreng — saa er jeg tilfreds om vi saa skulle bo her et helt Aar. Jeg tænker vi maa kunne lære Spansk paa et Aar. Og tænk Dig saa, Jack, hvor det kunde være deiligt at føre din Onkel hen til et saa smukt Sted, hvis Du uventet engang traf paa ham — thi jeg er sikker paa, at Du træffer ham ganske uventet, hvis Du da overhovedet træffer ham. Efter disse mange Aars Ophold i Syd-Amerika vil han uden Tvivl føle sig langt mere hjemme paa et Sted som dette, end i et amerikansk Hotel, hvor Alle tale Engelsk. Og hvor morsomt vil det ikke være, Jack, naar Du engang virkelig finder ham! Han har *naturligvis* samlet sig en stor Formue; den vil han *naturligvis* testamentere til Dig; og i Mellemtiden vil han *naturligvis* sørge glimrende for Dig. Hvor meget, Jack — hvor meget *omtrent* troer Du han agter at offre paa sin eneste Halvsøsters eneste Søn?«

»Mener Du i Betragtning af hans dybe Kjærlighed til hans eneste Halvsøsters hele Familie, eller paa Grund af den udsøgte Opmærksomhed, bemeldte Familie har vist ham i en Række af Aar?«

»Ingen Drillerier, Jack. Jeg veed godt, at han og din Bedstefader ikke kom godt ud af det sammen, og at det var Grunden til at han reiste til Californien og derfra saa langt ned i Syd-Amerika, at han aldrig kom hjem igjen. Men han holdt vistnok meget af din Bedstemoder, Jack. Du kan jo mærke det af hans Breve. Og det var kun fordi hun døde, at han holdt op at skrive og Du saa tabte hans Spor. Jeg er vis paa, at han længes inderligt efter den lille Halvsøster, som han sendte saa smukke Hilsener til i disse gamle Breve; og jeg kan forestille mig, hvilken Glæde det vil være for ham at se, at hun, skjøndt nu i sin Grav, dog har efterladt ham sin Søn —«

»Som han aldrig har seet for sine Øine, neppe har hørt omtale, og som han — thi min Moder blev først gift flere Aar efter at hans Breve udebleve — ikke engang kjender af Navn. Men naturligvis gjør han det, kjære Prue; jeg behøver jo blot at finde ham (selv om han ogsaa er i Live har jeg ikke den fjerneste Ide om hvor jeg skal søge ham), og saa sige ham mit Navn (som han, hvad jeg nys bemærkede, umulig kan erindre), for da strax at modtage en foreløbig Foræring af en halv Million Dollars og et bestemt Løfte om ved hans Død at arve alt hvad han eier — med fuldstændig Udelukkelse af hans syd-amerikanske Kone og hans egne 17 Børn som ere blevne fødte i Mellemtiden!«

»Aa!« udbrød Prudence i en meget nedstemt Tone, »saa Du troer han er gift og har Børn. Onkler, ja selv Halvonkler, der drage bort til fremmede Lande, de gifte sig aldrig, Jack. Det er da vel ikke dit Alvor, Jack, at han skulde være gift?«

»Jeg troer, at Du er paa Vei til at miste lidt af din Forstand,« sagde Jack, »og jeg mener, at før Du mister den hele, ville vi gaa ned og spise til Middag. Kom, Prue; maaske er Halvonkel William kommen herop med den sidste Damper fra Syd-Amerika, tagen ind her i Casa Napoleon og sidder nedenunder og venter paa os!«

»Jeg vilde blot ønske, Jack, at Du ikke vilde gjøre Nar ad mig, naar jeg er alvorlig og

Scene af Syndfloden. Efter Maleri af Holger Roed.

meget optaget af en Ting. Og jeg vil ligeledes ønske,« tilføiede hun lidt efter, »at Du kunde lære at kysse mig uden at klemme mig saa haardt og uden at ødelægge min Frisure; det Første, jeg vil bede din Halvonkel om, naar vi have fundet ham, er at lære Dig bedre Manerer.«

Saa gik de ned for at spise til Middag.

III.

Der herskede en behagelig ligefrem Tone i Casa Napoleon, som for Folk, hvis Opdragelse havde lært dem den rette Betydning af Ordet Hygge, var yderst tiltalende. I Løbet af de 20 Aar, der vare henrundne, siden Don Anastasios mexikanske Sølvdollars vare udgivne til Monteringen af Hotellet, havde Tidens mildnende Indflydelse bleget de altfor skrigende Farver paa Stolebetrækkene, Tæpperne og Tapeterne, hvilke vare valgte efter Madames lidt livlige Smag; og den samme jevnende Virkning gjorde sig bemærket i hele det lille Hotels Indretning og bidrog til at bringe baade det og dets Beboere i en behagelig Harmoni. Alt Smagløst og Pralende var udelukket, der var kun lagt an paa det Hyggelige. Madames Bestræbelser gik kun ud paa to Ting: Renlighed og et godt Kjøkken. Det Første havde hun under sit specielle Opsyn; det Andet var lidt vanskeligere for hende -- thi den Plads i Kjøkkenet, som var bleven ledig ved Monsieurs pludselige Død, var aldrig bleven udfyldt til hendes Tilfredshed. Don Anastasios eneste Grund til Jalousi var Madames gjentagne Omtale — naar Noget i Kjøkkenet ikke var som det skulde være — af hans Forgjængers culinariske Dygtighed, det eneste, hvori Madame mente han stod over Don Anastasio. Der var Tider, paa hvilke Don Anastasio mente, at hun gik lidt for vidt i denne sin Forherligelse af den ideale afdøde Kok; men saa trøstede han sig med *Siete Partida* af Kong Alonzo og ved deraf at drage den almindelige Slutning, at de Levendes faktiske Rettigheder ere større end de Dødes antagne.

Og netop fordi hendes Mønster havde dette ideale Skær, var Madame maaske mindre tilfreds med det hendes Kjøkken kunde præstere. Dels begrundet paa hendes eget Kjendskab til hvad der fordres af god fransk Kogekunst — det maa erindres, at Madame var født i Toulouse — og dels fordi hun fra Tid til anden af dygtige Personer fra de sydlige Stater havde lært Tilavningen af forskjellige Delicatesser, der passede for spansk-amerikanske Ganer, holdt hun et Bord, som Folk, der ellers kun søgte de mest bekjendte Hoteller i New-York, vilde have slikket sig om Munden efter. Don Anastasio slikkede sig virkelig om Munden, særlig paa en Søndag, naar han havde stoppet sig med *huevos en tortilla con chile* og *mole de guajolote* og derover lagt et solidt Lag af delikate *guisados* og smukt ristede *frijoles*. Med det Samme takkede han alle Helgene i Kalenderen (thi Don Anastasio var i de sidste Aar bleven religiøs) for de nye Renter, som hans revolutionære Sølvdollars havde indbragt ham. Ved slige festlige Leiligheder (naar tilfældige gode Indtægter gjorde det muligt) kunde han henvende sig til sin gamle Revolutionsfælle Sennor Estrano, og sige med Munden fuld af *mole*: »Dette her er dog bedre end at slaaes paa de fordømte Barrikader, gamle Ven.« Hvorpaa Sennor Estrano, ligeledes med Munden fuld af *mole*, svarede med tykt Mæle, men meget smilende: »De veras, Sennor!« — Og med et lille Længselssuk efter den *pulque*, der egentlig og naturlig hører til *mole*, men som udenfor Mexiko er en uopnaaelig Delikatesse, drak de hinanden til i den skikkelige Bordeaux-Vin.

Men det var dog sjeldent, at Don Anastasio kunde glæde sig ved sin gamle Krigskammerats Nærværelse. Don Estrano, som sædvanlig gik under Navnet Don Guillermo, var bleven drevet bort fra Mexiko af den samme Revolution, der havde sendt Don Anastasio høit op mod Nord; men han var bleven feiet ned mod Syd. Han var strandet i Venezuela, havde der, — da han besad den Forretningsdygtighed, som Don Anastasio fuldstændig manglede — erhvervet sig en Kaffeplantage og var i Løbet af nogle Aar bleven en Mand af Betydning. Som han rentud havde erklæret for Don Anastasio, var det ikke at vente, at nogen fornuftig Mand ofte, eller for længere Tid vilde ombytte det behagelige Liv og deilige Klima i Venezuela med New-Yorks rastløse Travlhed og foranderlige Temperatur. Don Anastasio havde tilbragt et halvt Aar i Caracas og vidste, at hans Ven virkelig havde Ret. Dog Venskabet vilde Don Anastasio ikke opgive — skjøndt han ved at bevare det tog Afstand fra Kong Alonzo: thi denne Monark erklærer udtrykkelig, at en lovlig Grund til at hæve et Venskabsforhold er, naar den ene af Vennerne boer i et fjerntliggende Land. — Heldigvis var det muligt at bilægge Sagen uden at synde mod *Siete Partidas* og uden at træde Kongen af Arragoniens Bestemmelser altfor nær (for hvem den Lethed, hvormed man nu ved Dampens Hjælp reiser, var hel ubekjendt). For Kaffehandelens Skyld, og tillige af Længsel efter sin gamle Ven, kom Don Guillermo gjerne en eller to Gange om Aaret op til det Nordlige, idet han som en klog Mand lagde sin Reiseplan saaledes, at han kunde tilbringe Oktober Maaned i New-York, som paa denne Aarstid er at foretrække for Venezuela. Og under disse Besøg havde de to gamle Fyre det rigtig rart sammen, — medens de levede høit af alle de gode Ting, som Madame satte for dem, drøftede de atter og atter deres gamle Krigsbedrifter.

Don Anastasio havde forresten heller ingen

Mangel paa Selskab i den Tid, da hans Ven og gamle Krigskammerat befandt sig i sit fjerne Hjem. Casa Napoleons Ry havde udbredt sig langt mod Syd, og over dets gjæstfri Dørtærskel bevægede sig stadig en Strøm af Reisende fra og til de spanske Øer og Centralamerika. Blandt disse Reisende gjorde Don Anastasio mange behagelige Bekjendtskaber; og det Venskab, der bestod mellem Vært og Gjæster, viste sig allerbedst ved de hjertelige Haandtryk der udvexledes, naar de skiltes og de tilsvarende, men endnu varmere Hilsener, naar de mødtes igjen.

Blandt de Reisende, der besøgte Casa Napoleon, var der kun faa af Madames Landsmænd. Men de Franskmænd, der boede i New-York — og hvis Hjem især laa vest og syd for Washington Square — satte stor Pris paa Hotellet og besøgte det flittigt. Det var her, at Festmiddage bleve afholdte og Forlovelses- og Bryllupsfrokoster indtoges — ved hvilke sidste det var vanskeligt at sige, om det var den unge Brud eller den unge Brudgom, der led mest som Skive for alle de Vittigheder, som Madames gode gamle Burgunder lod løbe af Stabelen, og af hvilken kun Fædrene og Mødrene og andre ældre Folk havde nogen virkelig Fornøielse. Foruden det Publikum, der tog Del i disse meget og stærkt besøgte Festmaaltider, indfandt der sig et Antal ældre velhavende Herrer — graahaarede Franskmænd af den jevnere Borgerstand, der vare komne til den Alder, da den franske Borgermand frit hengiver sig til Bordets Glæder. Paa en saadan Eftermiddag kunde begge Spisesale og den tilstødende Gjæstestue, hvor der var dækket en halv Snes smaa Borde, være aldeles overfyldte. Den Duft, som ved Spisetid opfyldte Casa Napoleon og trængte helt ud paa Gaden, naar Dørene bleve aabnede, var saa appetitvækkende, at selve St. Antonius vilde være bukket under for Fristelsen! Enkelte Amerikanere søgte ogsaa til Casa Napoleon. Det var ikke noget fint Publikum, — enkelte Referenter og Artister, og nogle Herrer og Damer, der vare ansatte ved Theatrene — men det var Folk, der satte Pris paa et smukt Værelse til en moderat Pris og velsmagende Frokoster og Middage til $^1/_2$ Dollar pr. Couvert, med en Bordvin til 25 Cent pr. Halvflaske, som dog ikke absolut fik Munden til at snerpe sammen. Paa Grund af deres ligefremme Optræden, som passede saa godt til Hotellet, stode disse Amerikanere paa en god Fod baade indbyrdes og med de af Casa Napoleons Gjæster, der talte et Sprog, som de forstod.

Blandt de forskjellige alt andet end indesluttede Personer, der udgjorde denne om end ikke udvalgte saa dog interessante Samling af Medborgere, fandt Don Anastasio, der holdt meget af at faae sig en lille Passiar, altid En, han kunde indlade sig med. Under sin Omflakken havde han opnaaet en ligesaa udstrakt som fragmentarisk Sprogkundskab, at han godt kunde tage det op med en orientalsk Courer, og naar han da ikke talte sit Modersmaal, Spansk — blandede han alle de forskjellige Landes Sprog mellem hinanden. Med al den Fyrighed, han endnu havde bevaret fra sin revolutionære Ungdom — og det var ikke saa lidt endda — saa var han alligevel en venlig, godmodig gammel Fyr med en behagelig blød Stemme og et gulladent, rynket Ansigt, hvorpaa der let viste sig et venligt Smil. Paa Driften af et Hotel forstod han sig ikke mere end et Barn, men han gjorde sin Nytte ved, under Madames Kontrol, at føre Bøgerne og endnu mere ved det gode Indtryk, som hans Optræden og venlige Væsen gjorde paa alle dem, der kom indenfor hans Døre.

Madame var Den, som i Virkeligheden styrede Hotellet. I Kjøkkenet tumlede hun med Kokken for at tvinge denne til at gjøre Gjæsterne tilpas, uden dog at tilsidesætte de økonomiske Hensyn. I de øvrige Regioner holdt hun et vaagent Øie med den kjønne franske Stuepige — idet hun hos denne Person fremtvang et Maximum af Flid og Dygtighed i at rede Senge og støve af og et Minimum af Koketteren med de mandlige Logerende. Og baade i Spisestuen, hvor Cuba-Negeren *Telésforo* opvartede den spansktalende Del af de Besøgende, og i Gjæstestuen, hvor den enøiede Opvarter *Théophile* besørgede den daglige Tjeneste, viste sig den gode Virkning af Madames retfærdige, men skarpe Disciplin. Med et Ord, der kunde ved den Maade, hvorpaa Madame styrede det Hele, vanskeligt findes et mere behageligt og indbydende lille Hotel i hele Verden end Casa Napoleon.

Dette viste sig ogsaa bedst ved at de, som engang havde besøgt det, altid kom igjen eller opholdt sig der i længere Tid. Gamle Mr. Duvent, der eiede en lille, men god Legetøishandel i South Fifth Avenue havde spist til Middag og drukket sin halve Flaske Pontet Canet i Restaurationen hver Aften i 15 Aar — ja, Don Anastasio og Madame betragtede ham næsten som en Broder. I fem Aar havde Mrs. Myrtle Vane, der leverede Nyheder og Artikler til forskjellige New-Yorker Blade foruden Correspondencer til flere udenbyes, boet og spist der. Mrs. Mortimer — som man mente levede af sine Penge og som ellers ikke tog sig Noget for, havde leiet det bedste Værelse i Huset for et Tidsrum af fem Aar og i denne Periode givet saa mange smaa Aftenselskaber paa sit Værelse, at Madame næsten betragtede hende som en lille Guldgrube. I sex Aar havde Oberst Withersby, der levede af at være Gründer, især af sydamerikanske Sporvognslinier, valgt Casa Napoleon til sit Hovedkvarter i New-York, og havde derved tillige bragt en Del rige Syd-Amerikanere til at tage Ophold her. Miss Violet Bream og Mr. Claude Dunbar — fordelagtigt bekjendte paa Brædderne som

Ægteparret Ned og Polly Harrison — havde gjort Casa Napoleon til deres Hjem, naar de vare saa heldige at optræde i New-York; og de smaa Diners og Soupers, som det gemytlige og gjæstfri Ægtepar gav, naar de havde Raad til saadanne Festheder, havde gjort Hotellet umaadelig populært i Artistkredse.

Journalisterne og Artisterne vare de mindst solide af Madames Kunder — men det var mindre deres Feil end et Slags Uheld, der fulgte dem. Det er ikke enhver Journalist, og endnu mindre enhver Artist i New-York, der er saaledes stillet, at han hver Aften har Raad til en Diner til ½ Dollar, uden Vin. Alt hvad der kan siges om denne Art Gjæsters jevnlige Besøg i Casa Napoleon er, at de aldrig negtede sig at spise der, naar de blot eiede en halv Dollar til at betale med. Det kan ogsaa i al Fortrolighed tilføies, at flere af dem alligevel fik deres Maaltid, selv om ogsaa den halve Dollars Tilsynekomst laa ude i en ubestemmelig Fremtid, thi Madame besad, som det gjerne er Tilfældet med smaa, korpulente Damer, et varmt og medfølende Hjerte.

IV.

Dersom Mr. John Rayford og Prudence havde kjendt New-York bedre, istedetfor at de vare fuldstændig fremmede her, kunde de ikke have fundet et mere passende og bedre Logis, end det Skjæbnen her havde anvist dem i Casa Napoleon. Et lige saa billigt, ja endog billigere Opholdssted kunde de have fundet hvorsomhelst; men intetsteds vilde de have truffet en Bopæl, som passede bedre for dem og flere af deres Medlogerende nu, da de kun levede for Fremtiden og byggede deres mange Luftkasteller. Naar undtages de ovenfor nævnte Stamgjæster, der vare *rangés* og stode sig godt — saa er det en sørgelig Sandhed, at de fleste af Madames Gjæster maatte føre en daglig Kamp med Skjæbnen baade for Nattely og Kost. Master Jack og Mistress Prudence stode i Begreb med at udfægte den samme Strid, og de gave sig ilag dermed paa den gemytligste Maade og med de letteste Hjerter af Verden.

Jack havde i flere Aar godt vidst — dels af medfødt Overbevisning, dels af Udtalelser fra hans Moder, hvis Stolthed han havde været — at han havde gjort Uret mod sig selv ved ikke at give den udmærkede Forretningsdygtighed, han besad, Leilighed til at udvikle sig i en større Virkekreds. Han besluttede derfor, da han endelig *maatte* tage en Beslutning — hans Moder havde været død i over et Aarstid, hvorfor den Hjælp, han havde kunnet yde hende, faldt bort af sig selv — at han vilde forlade den lille ubetydelige By i Susquehanna Dalen, hvor hans Liv hidtil var gledet roligt hen, og drage til en By, der var stor nok til, at hans Geni ret kunde udfolde sig. Han kom til den Slutning, at det var at spilde den kostbare Tid, at vedblive at tjene for 1200 Dollars om Aaret som Overopsynsmand ved den Vognfabrik, hvor han var ansat.

Og da saa Prudence — til Trods for det Navn hendes Gudfædre og do. Mødre havde givet hende i Daaben — havde det samme Syn paa Sagen og samtykkede i at gifte sig med ham og hjælpe ham til at fremme hans Planer, saa maatte han naturligvis tro, at han allerede saa godt som havde gjort sin Lykke. Den Tiltro, Prudence nærede til hans Lykke, var næsten endnu større end den hans Moder havde havt. Og der var Ingen til at rokke ved denne faste Tro hos hende, thi hendes eneste Slægtning her i Verden var en stakkels Stedfader, hvis Forsøg paa at danne sig en Levevei ved at oprette en Landhandel, flere Gange havde bragt ham til en Fallit, og hvis egne Interesser tvang ham til at fralægge sig et saadant Ansvar. Altsaa bleve Jack og Prudence en smuk solklar Aprilsdag viede i den lille Byes Kirke, og samme Eftermiddag gjorde de en Bryllupsreise, der endte i New-York. Da de passerede Floden i en New-Jersey Færgebaad, betragtede Jack New-York med et Smil og tænkte i sit stille Sind: Hvormeget af denne By mon Du vil eie efter 10 Aars Forløb? Han havde hørt, at »Fifth Avenue Hotel« var et meget respektabelt Hotel, og for at vække lidt Opsigt ved sin Ankomst — og vel ogsaa for ikke at fare vild — kjørte de derhen i en Droske. Hans Haand rystede lidt, da han i Fremmedbogen skrev »John Rayford med Hustru«; det var en kilden Sag saaledes for første Gang at fortælle Verden, at han var en gift Mand. De havde allerede spist til Middag engang den Dag, og det forbausede dem, da de mærkede, at Hotellets Personale ventede, at de vilde spise engang til.

Jack havde bestemt, at de, før han foretog noget Skridt for at komme ind i New-Yorks finansielle Verden, skulde tilbringe et Par Uger med at more sig og se sig om. Han følte, at han til Ære for sit Bryllup burde have en lille Ferie, og at han ikke behøvede at skynde sig med at begynde paa Arbeidet, da han havde omtrent 700 Dollars i sin Lomme. — Jack havde nemlig været klog nok til at opspare noget af sin Gage for det foregaaende Aar, og han havde arvet 400 Dollars efter sin Moder. Prudence betragtede sig selv som en ung Dame, der pludselig sad i Penge til op over Ørene; thi hendes Stedfader havde af de Rester, han havde reddet fra sin sidste Fallit, sendt hende 50 Dollars i Brudegave, en større Sum, end hun nogensinde, selv i Drømme, havde ventet at komme i Besiddelse af.

Det er høist rimeligt, at to unge Mennesker aldrig have tilbragt en behageligere Tid, end Jack

og Prudence gjorde den første Uge, de opholdt sig i New-York. I Hotellet havde de et nydeligt lille Værelse med Udsigt over Broadway, Fifth Avenue og Madison Square; de kjørte omkring i de forskjellige Parkanlæg, gjorde Udflugter paa Floden og Bugten, besaae Billedgallerierne og Museerne, besøgte forskjellige Butiker og gjorde Indkjøb af Stads, spiste flot hver Dag, og hver Aften gik de hen i et nyt Theater. Prudence erklærede, at dette Liv var altfor herligt til at kunne være virkeligt og heldede tilsidst til den lidt extravagante Ide, at de ikke alene i Verdens, men i deres egne Øine maatte være en forklædt Prins og Prinsesse!

Da Jack ved Ugens Ende blev præsenteret Hotelregningen, der tillige indbefattede Vognleien, og saae, at den beløb sig til lidt over 90 Dollars, kom han ligeledes til den samme Slutning, at dette Liv var altfor herligt til at kunne være virkeligt — men dog paa en mere naturlig Maade. De afholdt et lille gemytligt Krigsraad paa deres Værelse — thi skjøndt de vel havde givet en 60 til 70 Dollars ud til Klædningsstykker, Theaterbilletter og andre Ting, saa havde de dog endnu en kjøn Sum Penge tilbage — og besluttede med det Samme at søge et billigere Logis. Samme Eftermiddag flyttede de, og om Aftenen befandt de sig i et Værelse i et lille Hotel i Broadway, der var ligesaa godt som det, de havde forladt, og hvor de for Kost og Logi betalte den, som de fandt, meget moderate Pris af 40 Dollars om Ugen. Prudence foreslog — medens de indtog en ganske solid Middag, ved hvilken de trakterede sig selv med en halv Flaske Champagne for at høitideligholde deres tilfredsstillende Afvigen fra det hidtil førte extravagante Liv — at det vilde svare bedre til den nuværende Situation, hvis de nu betragtede sig selv som en forklædt Baron og Baronesse.

Idet de fremdeles havde det Økonomiske for Øie, leiede de ikke mere Vogn, nød alle deres Maaltider i Hotellet og vare forsigtige med deres forskjellige Indkjøb. Men de gik endnu hver Aften i Theatret og foretog smaa Udflugter.

Den anden Uge, de tilbragte i New-York, kostede dem i Alt 75 Dollars. Det var jo en stor Forskjel fra den første Uge; men da Jack havde opgjort Regningen, rystede han dog lidt paa Hovedet over Resultatet. Naa, ligemeget, han vilde snart begynde at bestille noget; desuden havde han hørt Tale om den store Gage, man kunde opnaae i New-York, og følte sig derfor fuldstændig rolig. I den tredie Uge vare de kun to Gange i Theatret og sparede i det Hele saa meget paa mange Ting, at deres hele Udgift i den Uge kun beløb sig til 60 Dollars. Jack var meget fornøiet med dette Resultat, især da han var bleven enig med sig selv om, at hans Ferie nu havde varet længe nok, og at han nu for Alvor maatte tænke paa at bestille noget.

V.

Jack troede, at det vilde være en meget let Sag for ham at faae noget at bestille, naar han blot ønskede det. Han førte med sig et Anbefalingsbrev fra Chefen for Vognfabrikken til en Bankier i Wall-Street, og han var aldeles sikker paa, at han blot behøvede at gaa derhen og præsentere sin Anbefaling for strax at opnaae en Plads, som den han ønskede. Ja, han antog endog, at der var stor Mulighed for, at Bankieren vilde tilbyde ham et Kompagniskab; han havde hørt, at Grunden, hvorfor Forretningslivet i New-York stod paa en saa glimrende Fod, var den, at Cheferne med et klart Blik paa Forholdene stadig rekruterede deres Personale med unge Mænd fra Provinserne, der røbede Handelsdygtighed.

Med denne Ide i Hovedet blev den unge Mr. Rayford baade forbauset og meget ilde berørt ved den Maade, hvorpaa hans Brev til Bankieren i Wall-Street blev modtaget. Han kom ikke engang til at tale med Bankieren, men en halv Time efter at hans Kort og Brevet var afleveret, fik han den mundtlige Besked, at Herren for Øieblikket var meget optaget, men at det skulde være ham en Fornøielse at se ham en anden Gang.

Jack følte sig en Smule skuffet, da han efter denne Modtagelse spadserede op ad Wall-Street. Paa Veien derhen havde han beundret George Washingtons Statue, men da han nu med lidt tungere Sind atter betragtede den, var han enig med sig selv om, at Benene vare overdreven lange, og at det som Kunstværk betragtet blev stærkt overvurderet. Han følte sig krænket over den afmaalte Høflighed, hvormed man havde behandlet ham. Naar Folk fra New-York vare komne med Anbefalingsbreve til det Firma, hvor han havde været ansat, havde de faaet en ganske anderledes høflig Modtagelse. Han havde selv flere Gange, efter Ordre, forat vise sig høflig overfor New-Yorkere, leiet et lille Kjøretøi og kjørt rundt med dem i Omegnen. Den uhøflige Maade, hvorpaa de her gjorde Gjengjæld, krænkede ham høiligt.

Dog maatte han alligevel, medens han spadserede op ad Broadway og det travle Liv der ligesom satte ham i et bedre Humør, tilstaa for sig selv, at man maatte tage Hensyn til den Forskjel, der var mellem det rolige Liv i Provinsen og det travle, rask pulserende Forretningsliv i New-York. I Morgenbladene havde han læst, at netop denne Bankier var stærkt engageret med et stort engelsk Aktieselskab, der agtede at kjøbe alle Garverier i de Forenede Stater. Da han læste Artiklen, slog det ham, at han maaske selv vilde faae en Haand med i denne Forretning, før den blev afgjort; nu var det vel ikke længer sandsynligt, men den Tanke, at

Bankieren nu rimeligvis havde et meget vigtigt Møde med de engelske Kapitalister, tjente dog hos ham som Undskyldning for at denne ikke havde modtaget ham. Naar de traf hinanden, vilde Bankieren naturligvis undskylde sin stødende Opførsel og saa gjøre Alt godt ved at lade ham faae Del i den næste store Forretning. Det var en trøstende Tanke for ham, at der endnu fandtes Ting, foruden Jord, her i de Forenede Stater, som engelske Selskaber havde Lyst til at kjøbe. Da han derpaa, efter endt Spadseretour, kom hjem til Prudence, havde han gjenvundet sit gode Humør, og de gik en Tour ud til Fort Lee, spadserede langs med Palisaderne og brøde endog deres Løfte om ikke at spise udenfor deres Hotel, ved at gaa ind og indtage en gemytlig Middag i en lille fransk Restauration, hvis Eier syntes særlig godt om dem og tiltalte dem paa en faderlig Maade i sit gebrokne Engelsk; derpaa spadserede de atter i Maaneskin en Tour langs Palisaderne og kom ikke tilbage til deres eget Hotel, før Sengetid.

Jacks næste Forsøg paa at faae Bankieren itale mislykkedes ogsaa; men det var dog ikke helt uden Resultat, thi han blev — paa Grund af det indtrængende Brev han havde med — anmodet om at indfinde sig næste Morgen. Det tegnede jo meget godt, hvilket var mere end der kunde siges om selve Mødet. I de 5 Minutter dette varede, blev han underrettet om, at New-York var den mest overfyldte By i Verden; men hvis han, Bankieren, skulde faae Kig paa Et eller Andet, der passede til Mr. Rayfords Ævner, skulde han underrette ham derom. Jack drev derpaa op ad Wall-Street efter at have modtaget disse trøstesløse Meddelelser, og følte sig ikke alene skuffet, men fuldstændig nedtrykt. Det var begyndt at gaa op for ham, at der var en Skyggeside ved Livet i New-York.

Da han kom hjem, fandt han heldigvis Prudence i et udmærket Humør. Under hans Fraværelse var hun selv ganske alene gaaet ud paa Opdagelse i New Yorks Gader, og havde moret sig kongeligt. Hun havde foretaget en meget underholdende Udflugt — ned ad Fifth Avenue i en Omnibus, saa langt som denne vilde kjøre hende, og derpaa rundt om i den snevreste og morsomste Del af Byen. Jack kjendte ikke mere end Prudence til den uhyggelige Bydel, som hun uskadt havde gjennemvandret; men dels fordi han gjerne vilde finde paa Noget, der kunde adsprede ham og bortlede hans Tanker fra de Ubehageligheder, som han begyndte at føle nærmede sig, og dels fordi han virkelig fik Lyst til at se den forunderlige Del af New-York, som Prudence havde opdaget, gik han villig ind paa hendes Forslag om strax at spise Frokost, og derpaa begge drage ud paa Opdagelser i den Del af Staden, hun havde truffet paa.

Forsynet maa vel sagtens have ledet Jacks Haand, da han vinkede ad en Fifth Avenue Omnibus; thi da de vare stegne ind i dette ubehagelige Kjøretøi og rumlede sydpaa, bragte hver Omdreining af Hjulene dem nærmere henimod det Sted, Skjæbnen havde bestemt for dem.

Men Jack eller Prudence anede ingenting, da de kjørte nedad Fifth Avenue, over Washington Square, ind i South Fifth Avenue og endelig steg ud af Omnibussen i Bleecker Street. Prudence var lykkelig over at kunne være Fører for Jack i det underlige Land, hun havde opdaget, og Jack, der havde et let Sind, mærkede, at Frygten for de kommende Ubehageligheder efterhaanden forsvandt fra hans Sind, medens han og Prudence vandrede gjennem de usle Gader, med Interesse betragtede de underlige Folk, de her traf paa, og gjorde hinanden opmærksom paa de mange mærkelige Ting, de saae. Prudence var især lykkelig, da hun opdagede, at hun befandt sig paa det Sted, hvor Fjermagerne og Folk, der lavede kunstige Blomster, havde slaaet sig ned; og de spekulerede begge stærkt paa, hvad et Skilt med Inskription: »Fabrikation af ‚Peps‘ til kunstige Blomster,« dog kunde betyde. Ingen af dem vidste hvad »Pep« var, og da de siden saae efter i en Ordbog, kunde de heller ikke finde Ordet. Ja, næsten alt, hvad de saae paa deres Spadseretour, interesserede og morede dem. Største Delen af de Folk de mødte, vare aabenbart ikke Amerikanere, og de enkelte Ord, de opfangede, vare enten franske eller italienske. Der behøvedes, som Prudence sagde, ingen stor Indbildningskraft for at mærke, at man befandt sig i et helt fremmed Land.

Men det, hvorved Skjæbnen spillede en Rolle ved denne Spadseretour, var, at den førte dem lige til Casa Napoleon. Det saae saa tiltalende ud, dette lille Hotel. Paa den Balkon, der løb langsmed Vinduerne paa første Sal, stode blomstrende Potteplanter; der hvilede et Præg af Sirlighed og Hygge over det Hele, og ud ad Døren strømmede der — det var lige ved Middagstid — en behagelig Duft af Mad.

»Hvor det vilde være deiligt og morsomt at bo her, Jack!« udbrød Prudence. Den Tone, hvori hun sagde dette, viste, at Muligheden af at faae sit Ønske opfyldt endnu ikke var gaaet op for hende.

Men Jack standsede og svarede: »Ja, hvorfor skulde vi ikke det?« Thi det faldt ham strax ind, at dette maatte være et langt billigere Hotel end det, de nu boede i, og at der her frembød sig en Leilighed til at betragte Livet i New-York fra en ny Side.

»Aa, Du kjære gamle Dreng! Er det virkelig din Mening? Lad os saa strax gaa derind og træffe Aftale med Folkene.« Da de saa hørte, at de kunde faae et lille Værelse paa fjerde Sal for fem Dollars om Ugen og at deres Kost kun vilde beløbe sig til tolv Dollars om

Ugen — hvortil kom den Behagelighed at blive tiltalt i gebrokkent Engelsk og at høre alle Slags Sprog summe om Ørerne paa dem — saa var det slet ikke forunderligt, at disse to livlige unge Mennesker uden et Øiebliks Tøven bestemte sig til at opslaa deres Wigwam her, og endnu samme Dag flyttede de ind.

Glad over at han saa at sige med et Strøg havde reduceret sine ugentlige Udgifter til det halve, og saa tilmed at kunne leve paa denne Maade i hele tre Maaneder, fik Jack snart sit gamle Humør igjen. Den Udsigt til Eventyr, der aabnede sig for ham ved at bo i et saa afsides Kvarter, kildrede hans Fantasi; og den Overbevisning, at han nu endelig var rigtigt ude i Verden og ifærd med at kæmpe sig frem, hævede ham i hans egne Øine. Kort sagt, det var i en meget behagelig Stemning, at Mr. og Mrs. Rayford droge ind i deres leiede Kongerige paa fjerde Sal i Casa Napoleon.

VI.

Den første Dag de gik ned for at spise til Middag — de vare jo nu Beboere af Hotellet og ikke tilfældige Gjæster i Restaurationen — førte Madame dem ind i Spisestuen, over hvis Dør der med store sorte Bogstaver var malet Ordet: *Comedor*. Siden fik de at vide, hvad dette spanske Ord betød, men de kom aldrig ganske fra den Ide de dengang havde, at Ordet stod i en skjult, men nøie Forbindelse med en eller anden ubekjendt spansk Søofficier, der udentvivl engang havde beboet det. Ja, selv efterat Jack havde erhvervet sig et meget antageligt Kjendskab til det spanske Sprog, blev han dog i den Vane at kalde en Spisestue for en »Comodore«.

De vare i det Hele enige om, at det var den morsomste Diner, de endnu havde været med til i New-York. Spisestuen havde et langt Bord i Midten og fire smaa runde Borde, et i hvert Hjørne. Madame lod dem tage Plads ved et af de smaa runde Borde, og herfra kunde de se Alt, hvad der foregik, ligesom de ogsaa, naar Døren derind til stod aaben, kunde se ind i den tilstødende Restauration. Ved det lille runde Bord i det modsatte Hjørne sad Mrs. Myrtle Vane, en blond og temmelig fyldig Skjønhed, hvem Aarene havde falmet saa meget, at hun var bleven nødt til at tye til kunstige Midler for at vedligeholde sin noget afblegede Teint. Hun var iført en omfangsrig, kulørt Selskabskjole, som Prudence erklærede trængte stærkt til Vask, og Diamantringe af alle Størrelser og Façoner funklede paa hendes store tykke Fingre. Hun lod dog til at være en rar, godmodig Skabning og nikkede venligt til de unge Folk, da de toge Plads. Ja, alle de Tilstedeværende hilste paa dem, hvad der jo forundrede dem en Del, indtil de kom til at tænke paa, at det jo var Skik i alle fremmede Hoteller. Der var kun een Dame til i Stuen, nemlig Mrs. Mortimer, ligeledes blond, men af en ganske mærkelig Farve. Selv Jack kunde se, at hendes Ansigtsfarve ikke var ægte, men ved nærmere Undersøgelse opdagede Prudence, at hendes Haar og Øienbryn vare farvede. Ja, for at bruge et Handelsudtryk, saa var Mrs. Mortimer sat istand til at møde Begjæret paa det spansk-amerikanske Marked; og et langvarigt Studium af dette Marked havde gjort hende meget øvet i at tilfredsstille dets Fordringer. Hvad hendes Paaklædning angik, vilde ikke engang Dronningen af Saba være mødt ved Table d'hôte i et elegantere Toilette. Oberst Withersby sad ligeoverfor hende — en svær Mand, med et saadant Skin af Vederhæftighed over sig, at man godt kunde tænke sig, at hvis han engang skulde træffe en saa betydelig Person som Paven i Rom, han da kunde slaa denne paa Skulderen og spørge om de ikke skulde slaa en Forretning af. Han og Mrs. Mortimer talte meget livligt, baade paa Spansk og Engelsk, og siden, da Madame satte sig hen til dem — paa Fransk. Af det, der blev sagt paa Engelsk, sluttede Jack og Prudence, at Obersten netop var vendt tilbage fra en indbringende Forretning i Bogotá. Der sad et halvt Dusin mørkladne Cubanere ved Bordet; de talte meget ivrigt sammen, og blandede sig undertiden i Oberstens og Mrs. Mortimers Samtale; ved det lille runde Bord i den længst bortliggende Del af Værelset, sad en kulsort Gentleman fra Haiti, flot paaklædt med en Masse Juveler og Ringe, og spiste sin Middagsmad alene. Alle Cubanerne toge fra Tid til anden et Par Drag af en Cigaret, som de selv rullede mellem deres gule Fingre, og saasnart Obersten var naaet til sin Kaffe tændte han ogsaa en lang Cigar. Alt dette interesserede Jack og Prudence langt mere end nogetsomhelst Stykke de havde seet paa Theatret, og hele Optrinets fremmede Præg forøgedes yderligere ved at den cubanske Neger, Telésforo, der opvartede dem, ikke kunde tale mere end et halvt Dusin engelske Ord, og stadig henvendte sig til dem paa Spansk. Da de havde trukket sig tilbage til deres eget Gemak, efter at Selskabet i Spisestuen efter Sædvane havde budt dem *good night* og *buenas noches* og *bon soir*, kastede Prudence sig om Jacks Hals og betroede ham, at hun aldrig i sit Liv havde moret sig saa kosteligt som idag.

»Ikke engang paa din Bryllupsdag?« spurgte Jack.

»Nei«, svarede Prudence, men tilføiede, da hun dog indsaae at have sagt for meget; »den kan ikke sammenlignes med almindelige Ting, men er noget for sig selv, ligesom Luft, Solskin og — —«

»Kys!« henkastede Jack.

»Jeg skammer mig virkelig over Dig, Jack,« sagde Prudence, men Tonen, hvori det blev sagt,

var dog ikke overdreven streng; »og forresten er jeg kommen til det Resultat,« vedblev hun — »at vi vel nu maa betragte os som en forklædt Greve og dito Grevinde. Vi ere blevne jagede bort fra vort Herresæde, forstaaer Du, og tvungne til at reise til Amerika fra Alt, hvad vi eiede; og derfor er det meget naturligt, at vi ere tagne ind paa dette lille Hotel og bebo et Værelse paa fjerde Sal. Og naar Du begynder at tjene nogle Penge, eller hvad der var endnu bedre, hvis Du finder din Halvonkel William og han lovformelig adopterer Dig, saa kan vi foregive, at vi igjen have faaet vore Godser tilbage.«

»Og at vi saa agter at drage ind i vort fædrene Slot gjennem en vældig Æresport, medens Musikken spiller og alle vore Fæstere komme at byde os Velkommen i rent Arbeidstøi og hvide Klæder med brogede Baand!«

»Accurat!« indrømmede Prudence; »men forresten, Jack,« vedblev hun, »hvorfor i al Verden skriver Du ikke til din Halvonkel William og spørger ham, ikke just om han vil adoptere Dig, men om han dog ikke vil hjælpe Dig til at gjøre din Lykke. Da han jo har gjort sin Lykke dernede, maa han da virkelig kunne sige Dig, hvorledes Du skal gjøre din; det vilde da ikke være for meget at forlange af ham.«

»Ja, hvis han overhovedet har gjort sin Lykke, hvilket, hvad Du maa erindre, dog er en temmelig vilkaarlig Antagelse, saa vilde det ikke være formeget. Men hvorledes vilde Du adressere dette Brev; blot ‚til William Strahan, Syd-Amerika‘?«

»Ja, naturligvis,« svarede Prudence, »det er jo der han er, ikke sandt?«

»Jo, hvis han er ilive, saa troer jeg nok at det nærmest er i Syd-Amerika, vi maa søge ham, men Syd-Amerika er stor, lille Prue!«

»Men Du skulde dog forsøge det,« vedblev Prudence, »det skader ialtfald ikke, og han *kunde* dog maaske faae det — og tænk saa, hvor deiligt Alt kunde blive. Han vilde naturligvis tage os med sig hjem; jeg har altid havt saadan Lyst til at leve i Troperne. Du veed ikke, Jack, hvor jeg om Vinteren lider af kolde Fødder om Natten! Og husk saa paa Appelsiner og Ananas og det deilige Solskin og den blaa Himmel.«

»Ananas er en ypperlig Frugt,« svarede Jack; »men hvad Du synes at trænge til, Prudence, er et Kursus i Geografi og Pomologi; i begge disse Grene af Videnskaben staaer Du temmelig langt tilbage. Jeg antager forresten ikke, at det haster med at skrive Brevet til Halvonkel William; tag derfor hellere din Hat paa, saa gaa vi en lille Tour hen til den Plads, hvor Garibaldis Statue staaer, medens jeg ryger min Aftenpibe. Derhenne under Træerne, medens alle de fremmede Tungemaal summe os om Ørene, kunde vi bilde os ind at vi sidde og høre enOpera.«

Andet Afsnit.

I.

Jack underrettede strax Bankieren om sin nye Adresse, og i en hel Uge trøstede han sig med, at hver Morgen vilde bringe ham et Brev fra denne Herre, indeholdende Tilbud om en Plads som Bogholder med en Gage af 3000 Dollars. Hans Haab om at blive Associé i et Firma var nu opgivet. Brevet kom heller ikke. Han sendte igjen en høflig Paamindelse, og da der efter tre Dages Forløb, endnu intet Svar var indløbet paa den sidste Skrivelse, besluttede han sig til en personlig Henvendelse. Han maatte vente en hel Time, og opnaaede saa endelig en to Minutters Audiens, der bragte det afgjørende Resultat, at Bankieren rentud erklærede, at han ikke kunde skaffe Mr. Rayford nogensomhelst Plads her i New-York, og at han maatte bede Mr. Rayford ikke mere lægge Beslag paa hans kostbare Tid. Han blev mildere stemt, da han saae det nedslagne Udtryk i Jacks Ansigt, og sagde, at hvis der skulde vise sig Noget, skulde han strax underrette Mr. Rayford derom. Og med en Slags beklagende Høflighed, der ikke var helt paataget, trykkede han Mr. Rayfords Haand og viste ham høfligt Døren. Det gjorde ham virkelig ondt saaledes at sende det unge Menneske bort; men hvad skulde han gjøre?

For første Gang, siden de kom til New-York, havde det Middagsmaaltid, som Jack og Prudence indtog, et melankolsk Præg. Da Jack kom hjem og fortalte Prudence den Skuffelse han havde lidt, gjorde hun Alt hvad hun kunde for at opmuntre ham. For hende syntes dette Stød i Virkeligheden ikke saa haardt som for ham, thi baade fra Fødsel og Opdragelse saae de med helt forskjellige Øine paa Livets økonomiske Forhold. Jack var opdraget i den Forestilling, at det at gjøre Gjæld var en Forbrydelse, der kun var lidt mindre strafværdig end Overtrædelsen af de ti Bud, og han havde været vant til hele sit Liv igjennem at anstrenge sig for, at hans Udgifter ikke skulde overstige hans smaa, men sikkre Indtægter. Prudence derimod, hvis modne Aar vare tilbragte i hendes flere Gange fallerede Stedfaders Hus, betragtede det at gjøre Gjæld som et af Livets nødvendige Onder, og hendes eneste Begreb om at sætte Tæring efter Næring, var blot at udbetale alle de Penge, hun havde, indtil der ikke var mere. Naar dette Punkt var naaet og det hun manglede ikke fandtes i hendes Stedfaders Butik, ja saa maatte hun undvære det, og fra dette Medgangs og Modgangs Liv, som hun og hendes Stedfader havde levet — i Overflod og Hygge, naar han med ny Kredit var begyndt paa en Frisk, og i ren Fattigdom, naar, med Fallitten hængende over Hovedet, alle Pengene vare gaaede fløiten og Varebeholdningen næsten udsolgt — havde

hun erhvervet sig en filosofisk Ligegyldighed for Fattigdom, tilligemed en Slags Tiltro til, at der nok skulde vise sig Noget, naar Nøden var størst.

Men denne uhyggelige Aften, da hun prøvede paa at trøste Jack med fra Omskiftelserne i hendes foregaaende Liv at bevise ham, hvor indlysende det var, at et saadant Uheld ikke kunde vare længe, vægrede denne sig ved at erkjende Rigtigheden af hendes Grunde, og vilde ikke tage imod Trøst. Fra hans Synspunkt droges den Mand, der uden alvorlig Bekymring saae en Situation imøde, der kun varslede stadige Udgifter og ingensomhelst Indtægter, med en forfærdelig Hurtighed ind paa Forbrydelsens Vei. Forkyndelsen af disse nye Læresætninger vakte Prudences Interesse, ja de syntes hende baade interessante og originale.

Det var i det Hele taget heldigt for Jack, at Prudence ikke havde Blik for hans økonomiske Synspunkter. Da hun hele sit Liv igjennem havde været vant til at tro paa, at det ingen Nytte var til at klage, saalænge der var Mønt i Huset, saa tabte hun dog ikke for Alvor Modet, da Sommeren gik og Jacks mange Anstrengelser for at opnaae en Plads i New-York viste sig frugtesløse. Men hun havde nu en Gang den urokkelige Tro paa hans Dygtighed, at den nok tilsidst seirrigt skulde overvinde alle Hindringer, hvorfor hun ikke i mindste Maade tabte Modet ved de gjentagne Vanskeligheder, han mødte i sine Anstrengelser for at finde Noget. Denne stadige Tiltro til ham og hendes som Følge deraf altid glade Sind oplivede Jack meget, medens Tiden gik, Dagene bleve til Maaneder og han stadig levede i en pinlig Uvirksomhed. Saalænge Prudence nærede en saadan Kjærlighed og Tillid til ham, følte han, at han ikke havde Ret til at tabe Modet. Han indleverede saaledes i Gjennemsnit tre Billetter om Dagen som Svar paa Avertissementer og søgte i det Hele taget at holde Humøret oppe, eller ialtfald lade som han gjorde det.

I den første Tid, da han indlagde Billetter — inden den døde Sommersaison var begyndt — havde han faaet to à tre Tilbud, som han nu med Glæde vilde have taget imod. Det bedste af disse var en Plads i en *en gros* Forretning med 900 Dollars om Aaret, men den Plads opgav han strax. Det var efter hans Mening aldeles urimeligt for ham at arbeide i New-York for 300 Dollars mindre end han havde faaet i Provinsen; og det var da især urimeligt at modtage en Plads, der kun kunde give ham 26 Dollars mere, end han brugte til Kost og Logis. Han og Prudence morede sig med at regne ud, hvorledes de skulde klæde sig og betale deres Smaaudgifter med den lille Sum. Nu hen i September Maaned, da han en Dag sad og grundede paa, om han skulde tage imod en Plads som Bogholder hos et nyt Exportfirma med ti Dollars om Ugen — naturligvis indtil der viste sig noget bedre — ærgrede han sig over den Spøg, han og Prudence dengang havde dreven med de 26 Dollars. Til den nu tilbudte Plads knyttedes Løfte om stadigt Arbeide, og han underrettede de to Exporteurer — to unge Mennesker, ikke meget ældre end han selv — om, at han vilde betænke sig til den næste Dag; de pressede ham for at modtage Pladsen, da hans Person tiltalte dem, og hans Referencer vare saa gode som de kunde være. Han havde tidt tænkt paa at se at komme tilbage til sin gamle Plads ved Vognfabrikken, som han saa letsindigt havde opgivet; men da han dengang havde talt vidt og bredt om den umaadelige Lykke, han ventede at gjøre i New-York, skammede han sig for at tilstaa for sig selv og Andre, at hans Anstrengelser vare blevne til lutter Skuffelser.

Da han kom hjem og fortalte Prudence om det Tilbud han havde modtaget, raadede hun ham til at gjøre som hendes Stedfader. Denne snarraadige Mand havde altid taget imod ethvert Tilbud, der blev gjort ham. »Man maa ikke kaste Vrag paa Smaating,« sagde denne øvede Fallent, »naar man ikke kan faae de store.« Prudence nærede stor Respekt for sin Stedfaders Forretningsdygtighed, og i Henhold til dennes Visdomsord bad hun Jack modtage det lille Tilbud, der nu gjordes ham, og gjøre det mest mulige ud deraf, indtil han kunde faae noget bedre — hvad der sikkert snart vilde ske. Ti Dollars om Ugen vilde strække til over Halvparten af deres Udgifter, og den Rest, de havde tilbage af deres Penge — henved 100 Dollars — vilde da vare saa meget desto længere; det var efter Prudences Mening et nemt Regnestykke. Hun udviklede et Maximum af Verdenserfaring, som virkelig var beundringsværdigt, og efter Jacks Mening tillige aldeles overbevisende. Og Resultatet af hendes Foredrag var, at han næste Morgen kjørte ind til Byen, tog imod Pladsen til de 10 Dollars om Ugen og strax begyndte paa sin Virksomhed.

Jack indsaae snart, at han befandt sig særdeles vel ved at være kommen i Virksomhed. Han var en dygtig Bogholder og interesserede sig altid for det, han vidste at kunne udføre til Fuldkommenhed; og da de unge Exporteurer hørte, at han boede mellem lutter spanske Amerikanere og kunde tale nogenlunde Spansk — thi Prudence havde udført sin store Beslutning med Hensyn til dette Sprog og havde faaet Jack til at gjøre det Samme — saa bleve de meget ivrige efter at gjøre Forretninger paa Spansk-Amerika. De sagde, at det skulde være hans Bestilling at opsnuse, og de fik ham ogsaa virkelig til at »opsnuse« en net lille Ordre, for hvilken de tilbød ham et meget rundeligt Salair.

II.

Det er en Selvfølge, at to saa flinke unge Mennesker som Jack og Prudence, ikke kunde bo en hel Sommer paa et saa venligt og hyggeligt Sted som Casa Napoleon uden at knytte nærmere Bekjendtskab med det brogede Selskab, som var samlet her. Der var hos det unge Par en Livlighed og en Ligefremhed, som baade Madame og Mr. Duvent erklærede for *très piquante* og som tillige havde en vis Evne til at fremdrage de gode Sider ved det ikke overdrevent livlige og alt andet end uskyldige Selskab, der beboede det lille Hotel.

Der var noget vist interessant i den Maade, hvorpaa de forskjellige mærkelige Charakterer, der beboede Casa Napoleon, viste sig fra deres bedste Side. Mr. Duvent, der saa regelmæssigt besøgte Hotellet, fordi han der havde Leilighed til at træffe unge rige spanske Amerikanere, som han med Held kunde føre hen i den Legetøisforretning, han var Deltager i, skildrede paa en faderlig Maade for Jack de Farer, der fandtes i en stor By, og advarede ham særligt mod at spille. Han beskrev ham, tildels af egen Erfaring, Spilleraseriet saa levende, at det løb Jack koldt nedad Ryggen. Det var ogsaa kjønt handlet af Mr. Duvent, at han spillede denne faderlige Rolle strax efter at Jack var kommen til Casa Napoleon, medens han endnu, som hans Mentor vidste, eiede nogle hundrede Dollars. At Oberst Withersby intet Forsøg gjorde paa at sikkre sig disse Dollars som et øieblikkeligt Laan — og der maatte gjerne et forskrækkeligt Antal Opfordringer til før disse Laan, som Obersten havde en vis Styrke i at glemme, bleve tilbagebetalte — havde væsentlig sin Grund i, at han, da han første Gang traf Jack, var kommen temmelig velbeslaaet tilbage fra Bogotá. Men det skal siges til Oberstens Ære, at da hans Bogotá-Dollars mod Slutningen af Sommeren næsten alle vare opbrugte og der endnu var en Del tilbage af Jacks amerikanske Dollars, afholdt han sig betænksom fra at regulere sine egne Grænser paa Bekostning af Jacks forsvarsløse Besiddelser. Han vilde være ford—, sagde Obersten paa sin korte militære Maade til Mrs. Mortimer, en Dag da hans Pengemangel kom paa Tale og Midler til at afhjælpe den bleve drøftede, hvis han vilde være saa simpel at gjøre et Forsøg der; hvilket gode Forsæt vandt Mrs. Mortimers fulde Bifald.

Damerne i Hotellet vare ligesaa vel stemte mod Jack og Prudence. Polly Harrison (fra Plakaterne kjendt under Navnet Violet Bream), der var en af de godmodigste og naturligste Skuespillerinder, som nogensinde ere optraadte i den høiere Tragedie, forelskede sig ligefrem i Prudence og det saa alvorligt, at hun ikke blev det Mindste jaloux, da Mr. Claude Dunbar, det vil sige Ned, hendes Mand, rent ud tilstod, at han ogsaa selv var helt forelsket i Prudence. Og disse to venlige Sjæle overførte den samme varme Kjærlighed paa hendes Jack — thi ved at se disse To, som Polly forklarede Prudence, kom de til at tænke paa den lykkelige Tid, da de selv vare ti Aar yngre og nylig vare blevne gifte. »De seer hvor smuk min kjære Dreng endnu er,« sagde Polly stolt; »men De skulde blot have seet ham dengang! Og hvis Deres Mand er ligesaa god og kjærlig mod Dem, som min har været mod mig,« vedblev hun med en lidt skjælvende Stemme, der fik Prudences Hjerte til at banke hende deltagende imøde; »saa behøver De aldrig at frygte, hvad der saa end skulde møde Eder.« Miss Bream og Mr. Dunbar optraadte den Sommer paa et af de mindre Theatre og vare saa venlige at forære Jack og Prudence en Mængde Fribilletter. Det var naturligvis lidt ensformig saaledes at se et og det samme Stykke en halv Snes Gange, men Prudence sagde, at det ialtfald var bedre, end slet ikke at se Noget, og tilføiede hviskende, at man ikke maatte tage det saa nøie, naar man fik en Billet foræret.

Mrs. Myrtle Vane reiste den 1. Juli til Saratoga — hvorfra hun sendte sine New-Yorker og Provins-Blade en Række Breve, der indeholdt en hel Del grammatikalske Bommerter, men ellers vare ligesaa fulde af »Kryderier« som andre lignende Breve. Og da hverken Udgiverne af Bladet eller dets Læsere, hvilke sidste hun efter sin Forklaring havde paa sin Side, havde den ringeste Ide om Stil og Grammatik, gjorde hendes Breve stor Lykke. Inden hun forlod Byen, havde Mrs. Vane vist sig meget venlig mod Prudence; og da hun vendte tilbage i Begyndelsen af September, hilste hun meget hjertelig paa sin unge Veninde og Prudence var aldeles overrasket ved at staa paa en saa fortrolig Fod med en literair Størrelse.

Mrs. Mortimer blev boende hele Sommeren i Byen. Sommeren var den Aarstid, hvori hun virkede, da det var paa den Tid, at de rige Cubanere flygtede bort fra Heden i deres eget Hjem og søgte herop til det Nordlige. Mrs. Mortimer viste sig i Begyndelsen meget venlig mod Prudence, men trak sig senere tilbage. Maaske var dette et Tegn paa virkeligt Venskab, thi hun havde opdaget den Sindets Renhed, der var saa fremtrædende i Prudences Natur og gav sig tilkjende i al hendes Gjøren og Laden. Afgjort var det, at denne Dame, hvis mest fremtrædende Egenskab ialtfald ikke var Undseelse, dog var meget tilbageholdende overfor denne unge Kone. Undertiden, naar Prudence saae op, lagde hun Mærke til, at Mrs. Mortimers Øine vare fæstede paa hende med et saa sørgmodigt Udtryk, at Prudence knap ret kunde forstaa det. Hun tænkte, at Mrs. Mortimer maaske engang havde havt

en Datter, der, hvis hun havde levet, havde været paa Alder med hende, og at det ikke var umuligt, at Mrs. Mortimer i disse Øieblikke tænkte paa det uskyldige Barn, der forlængst havde sagt Verden Farvel. Alt eftersom Sommeren skred frem og bragte de rige Cubanere med sig, vogtede Mrs. Mortimer som en Argus over Prudence, forhindrede alle disse fremmede Gentlemen i deres Forsøg paa at komme i Samtale med hende — hvilket Prudence var noget tilbøielig til, da hun saa nylig havde lært Sproget — og holdt dem saa vidt muligt borte fra hende. Oberst Withersby og Mr. Duvent smilede ofte over disse hendes Anstrengelser. »Hun er klog, er hun!« sagde Obersten; »hendes Mening er at beskytte den indenlandske Industri; og De kan være rolig for, at hun ikke vil vide af Noget, der hedder Frihandel.« Hvorpaa Mr. Duvent, idet han strøg sit graa Fipskæg, svarede: »Ja vel, Herre, hun skal nok klare Alt, den Dame!« Dog denne Gang tog disse to skarpsindige Dommere over den menneskelige Natur fuldstændig feil.

Men det mest overraskende Bevis paa den Venlighed, som Jack og Prudence var Gjenstand for, var den Omstændighed, at Don Anastasio — der skrev Hotelregningerne under Madames Control — paa Jacks Regning undlod at tilføie nogle af disse sindrige Tillæg, som det i Almindelighed var hans Vane at sætte paa Regningen. Muligvis har Madame først stoppet ham heri, men ogsaa senere vedblev han paa samme ærlige Vis. Selv da Prudence engang blev syg, bleve alle smaa Extraudgifter, der ellers upaatvivlelig vare blevne noterede, strøgne — med Madames Tilladelse og hjertelige Billigelse. Madame og Don Anastasio vare vel langt fra at være Helgener, men under den lidt haarde Skal af Optrækkeri, som Tiden og næsten tyve Aars Hoteldrift havde lagt om deres Hjerter, var der dog bleven en lille varm Plet tilbage, hvorfra der over »Børnene« — som de efterhaanden vænnede sig til at kalde det unge Par, som Tilfældet havde ført indenfor deres Døre — udstrømmede noget af den Varme, som fandtes derinde. Da Jack endelig bestemte sig til at arbeide hos de unge Exporteurer, gjorde Madame en lille Fest i den Anledning, og som Perlen ved denne Fest hentede hun en Flaske af sin fortrinlige, atten Aar gamle Burgunder op af Kjælderen, skjøndt hverken Jack eller Prudence forstode at sætte Pris paa den, og hun og Don Anastasio maatte skynde sig med at drikke den, for at den ikke skulde friste den Skam at blive blandet med Vand.

Don Anastasio var især fornøiet over de Anstrengelser, som Jack og Prudence gjorde for at lære Spansk, og hvori de hen paa Sommeren havde gjort udmærkede Fremskridt. At de saa ivrigt ønskede at lære hans eget skjønne Sprog var paa en Maade en Smiger for ham, ja en Smiger af en saa behagelig og ufrivillig Art, at den fuldstændigt blødgjorde hans Hjerte. Han sagde, at det var hans største Ønske, at de skulde lære at kjende og holde af hans intime Ven Sennor Estrano, som kunde ventes hvert Øieblik, og at han vilde ønske, at de kunde tale Spansk med ham. Sennor Estrano *talte* naturligvis Engelsk — ja han var, efter hvad Don Anastasio vidste, en født Englænder — men ved stadig at tale Spansk havde han faaet dette Sprog kjært, og de maatte undskylde at han sagde det, men Spansk var det eneste Sprog, i hvilket et Hjertes reneste Følelser kunde udtrykkes.

Don Anastasio kunde aldrig blive træt af at tale om sin kjære Ven. Der gaves ikke den Dyd som han ikke besad — i Krigen var han en ægte Ridder — ligesaa ædelmodig som tapper; han var den personificerede Blidhed og Godhed; han var *muysimpatico, muyfino* — hvilke Ord betød langt, langt mere end de tilsvarende engelske: Sympathi og Dannelse. Og da Sennor Estrano endelig kom, ja — da var det som om en Hvirvelvind var faret gjennem Casa Napoleon — saa stormende var Don Anastasios Glæde. Saadanne Omfavnelser og Klappen paa Skuldrene — afbrudte af regelmæssige Mellemrum, hvori de holdt hinanden ud fra sig i Arms Længde for ret at betragte hinanden — var et Særsyn, som Jack og Prudence aldrig før havde været Vidne til. Det gav dem et grundigt Begreb om de spanske Amerikaneres varme Hjerter, og forhøiede den venlige Følelse for Sennor Estrano, som hos dem allerede var vakt ved Don Anastasios Berømmelse af hans utallige Dyder.

Da de lærte ham bedre at kjende, blev denne deres Følelse for Don Anastasios Ven stadig varmere og stærkere. Han var en ligefrem, godhjertet, elskværdig Mand; i hele hans Tænkemaade og alle hans Handlinger viste der sig altid en tiltalende og kjærlig Imødekommenhed. Han viste strax Prudence en saa faderlig Velvillie, at selv Mrs. Mortimer ikke fattede Mistanke; og baade Jack og han bleve strax gode Venner. Da han havde hørt, at Jack sad smaat i det, og at det vilde være til Gavn for Jack, at han gjorde sine Indkjøb hos det nye Exportfirma, gik han strax ind paa Tilbudet, idet han kun beklagede, at hans største Ordrer maatte sendes til de Firmaer, han allerede stod i Forbindelse med. Jack beklagede det ligeledes, men var alligevel meget glad over de hundrede Dollars i Commissionsgebyr, der tilfaldt ham, idet hans kontante Beholdning nu var sluppen op og han havde ondt ved at faae sine Indtægter og Udgifter til at balancere.

III.

Men Jack fik en langt mere alvorlig Bekymring: Prudence blev syg. Hun havde allerede i længere Tid ikke følt sig vel; det var Noget Jack allerede længe havde seet. Efterhaanden havde hun mistet sin Appetit, og hendes Humeur havde tabt sig. Madame havde opdaget denne Forandring langt tidligere end Jack; thi han var borte hele Dagen, og om Aftenen, naar han var hjemme, gjorde Prudence sit Bedste for at være saa livlig som muligt. Det var Madame, der fik Jack til at sende Bud efter en Læge — hun kjendte en meget dygtig, som ikke var dyr og heller ikke strax presenterede Regningen. Da Lægen saa kom og efter Undersøgelsen fandt, at det var et temmeligt alvorligt Tilfælde, saa opgav Prudence strax at ville vise sig bedre end hun var for Jacks Skyld, men gik strax i Seng. Hun var meget afkræftet, talte kun lidt og sov meget. Lægen betroede Madame, at han vilde foretrække, at hans Patient laa i en stærk Feber — eller viste et eller andet bestemt Tegn, hvorefter han kunde stille sin Diagnose.

Det vakte stor Uro i Casa Napoleon, da det blev bekjendt, at den lille Skabning, der var saa afholdt, nu laa syg. Polly Harrison, der fik det at vide just som hun vilde ud og kjøbe en ny Hat — og en ny Hat var en virkelig Begivenhed i Pollys Liv — gik strax hen til Percival's og kjøbte en Krukke Kjødextrakt, som hun selv bragte Prudence, og omfavnede hende, medens hun sagde, at hun maatte sørge for snart at blive rask igjen. Polly lagde derpaa Resten af Pengene, der vare bestemte til den ny Hat, tilside, for at bruge dem til Bedste for den Syge, efterhaanden som der blev Brug for dem. Mrs. Myrtle Vane, hvis Pengepung for Øieblikket var lidt slunken, satte sig strax hen til sit Skrivebord og skrev en saa hvas Artikel om en Skilsmissesag, der netop verserede for Retten, at Udgiveren af et fremragende Blad med Glæde gav hende femten Dollars for at faae Lov til at lade den trykke i Søndagsnummeret — og det allerførste hun saa kjøbte for de femten Dollars (Resten blev gjemt til bedre Tider) var en Flaske af Madames gamle kostbare Burgunder, som Mrs. Myrtle Vane selv overbragte Prudence og bad hende modtage som Bevis paa hendes inderlige Deltagelse. Oberst Withersby, der lige var kommen tilbage fra en Tour til Valparaiso, hvor han havde gjort en Forretning i Sporvogne, som igjen havde fyldt hans Lommer, var ikke vant til at udtrykke sin Deltagelse i et Tilfælde som det foreliggende og følte sig i det Hele lidt forlegen, indtil han endelig fik den heldige Indskydelse, ved Erindringen om den Glæde, hans Moder engang følte over en lignende Foræring, at sende Prudence en stor illustreret Familiebibel. Da Mr. Duvent var saa heldig at tilhøre den høfligste af alle Nationer, saa vidste han strax, hvad *han* burde gjøre, og iværksatte det ogsaa strax. Paa Veien hen til sin respektable Forretning, kjøbte han en uhyre Bouket og en Æske med fem Pund Bonbons, hvilke Foræringer han strax tilligemed sit Kort sendte til Prudence ved en af Commis'erne i sin Forretning.

Mrs. Mortimer var den Eneste, som ikke tog Del i denne almindelige Udvexling af Deltagelse. Men hun traf Jack paa Trappen og sagde til ham med en skjælvende og brudt Røst: »Jeg har ikke sendt Deres Hustru Noget, Mr. Rayford, fordi jeg mente, at — at — jeg med mine Indtægter hellere skulde lade være. Men hvis jeg selv kan gjøre Noget,« vedblev hun ivrig, »hvis jeg kan hjælpe at pleie hende — det vil sige, hvis De vil lade mig komme ind til hende — eller i det Hele udrette Noget, aa, De veed ikke, hvilken Glæde det vilde være for mig! Jeg vilde maaske begaa nogle Feiltagelser, men hvis De ikke ønskede, at jeg skulde komme ind i Værelset, saa vilde jeg sidde udenfor paa Gangen og strax kalde paa Nogen, naar hun ønskede det. Maa jeg gjøre det, maa jeg, Mr. Rayford? Og De vil ikke være vred, fordi jeg holder af hende, vil De vel? Oh, lad mig elske hende — hun behøver ikke at vide det, og det kan dog ingen Skade gjøre hende.« Og da Mrs. Mortimer vendte sig bort, opdagede Jack, der ikke kunde forstaa hendes heftige Udbrud, at hendes langtfra naturlige Teint var bleven helt ødelagt af de meget naturlige Taarer, hun havde udgydt. Han takkede hende hjerteligt; og da han kom tilbage, fandt han hende siddende i Gangen udenfor Døren til det lille Værelse, hvor Prudence laa. Hun vilde ikke gaa ind, nei, paa ingen Maade; og i Løbet af de følgende tre Uger forlod hun ikke sin Post i Gangen. Cubanerne vare jo heller ikke komne endnu.

De følgende tre Uger vare de værste Jack endnu havde oplevet. Prudence blev vel egentlig ikke daarligere, men hun blev med hver Dag mere svag, end hun havde været Dagen forud.

»Gud give, hun maa faae et Feberanfald!« sagde Lægen, »blot jeg kan opdage Noget, jeg kan faae Tag i. Jeg kan ikke bekæmpe en Sygdom af denne Art, thi her er intet at bekæmpe.«

Jack fortalte Firmaets Eiere, hvorledes det stod til, og de viste ham al mulig Venlighed. De gave ham Lov til at blive hjemme, indtil hans Hustru blev bedre og sendte hans ugentlige Gage af ti Dollars hjem til ham hver Lørdag Aften — hvilket var meget smukt handlet af et saa nyt og alt andet end rigt Firma. Jack forlod næsten ikke det lille Værelse saa lang Dagen var. Han gik kun efter Lægens bestemte Ordre en lille Tour om Aftenen; det kunde ikke gaa an, mente Lægen, at han ogsaa blev syg, og Jack indsaae jo godt, hvor sandt det var.

Under hans korte Fraværelse sad enten Madame ved Prudences Seng og passede hende, eller Polly Harrison eller Mrs. Myrtle Vane. Jack havde bedt Mrs. Mortimer om at indtage hans Plads, men det havde hun negtet; hun mente, at det var bedre hun opholdt sig udenfor. Sennor Estrano kom ogsaa hver Dag og sad en Timestid ved Prudences Seng, betragtede hende med kjærlige, deltagende Øine, som om han ved sit venlige Blik kunde knytte den Traad fastere, som endnu bandt hende til Livet. Don Anastasio aflagde hende ligeledes smaa korte Besøg — og forsvandt saa igjen med Øine, der vare røde af at læse og søge Trøst i *Siete Partidas* af Kong *Alonzo den Vise.* Men det var kun en fattig Trøst, Don Anastasio fandt hos den vise Konge. Uagtet hans Visdom ganske vist var stor, var den dog ikke tilstrækkelig til at kaste Lys over de Skygger, der falde, naar et ungt Liv skal ombytte Tiden med Evigheden.

Det var mod Slutningen af den tredie Uge, at Lægen ved sit Morgenbesøg fattede en Smule Haab af den Omstændighed, at hans Patient aabenbart havde lidt Feber. Men dette Haabets Straale formørkedes af en ny Ængstelse. Da han gik, betroede han Madame, at der inden fireogtyve Timer vilde indtræde en Krise. Hvis Prudence endnu havde Kraft nok til at gaa denne Krise igjennem, haabede han at Alt vilde blive godt; men havde hun ikke det — ja, Lægen rystede paa Hovedet med en Mine, som Madame meget vel forstod.

Det var en meget uhyggelig Dag for Jack. Prudence var vel ikke ganske fra Samlingen, men hun blev mere og mere ophidset, alt eftersom Feberen tog til; og saa talte hun — hvad der var det allerværste for Jack at høre paa — paa en langt mere livlig Maade, end hun ellers pleiede, naar hun var rask. Hun lod til at have glemt deres Bekymringer og talte om deres Spadseretoure i New-York, om Theatrene og om hvor godt de ellers havde det. Men udpaa Eftermiddagen toge hendes Tanker en anden Retning. Hun faldt paa, at de nu bleve fattigere Dag for Dag, og at deres Udgifter, paa Grund af hendes Sygdom, vilde blive forøgede. Hun klagede over Alt og udklækkede vilde Planer for at hjælpe dem ud af den Klemme, hvori de vare komne. Saa faldt hendes Tanker paa Jacks længe savnede og høist mystiske Halvonkel, og hun fremsatte Ønsket om at Jack skulde skrive til ham. »Har Du endnu ikke skrevet til ham, Jack?« spurgte hun, og Jack, hos hvem Høflighed aldrig havde været hans stærke Side, og nu mindre end nogensinde, svarede kort, at det havde han ikke tænkt paa.

»Aa, Jack, hvor det dog er grusomt af Dig ikke at skrive dette Brev, naar jeg nu ønsker det saa meget. Hvis Du bad mig derom, vilde jeg strax gjøre det. Vær nu en god Dreng og sæt Dig hen og skriv.«

I dette Øieblik kom Lægen ind for at aflægge sit Eftermiddagsbesøg. Prudence henvendte sig til ham og sagde: »Aa! gjør mig den Tjeneste at faae Jack til at skrive Brevet. Det gjør mig saa ondt, at han ikke vil gjøre det. Der er da ikke Noget ondt i at skrive, og det kan maaske være til stor Gavn for os. Aa, faae ham til det, Doctor!«

Hendes Ansigt bar et Udtryk af Sorg og Ængstelse, da hun sagde dette.

»Ja, vist skal han skrive det, og det strax,« sagde Doctoren rask, »jeg vilde selv have opfordret ham dertil, Mrs. Rayford. Det er meget vigtigt, at dette Brev bliver skrevet og det strax.« Og derpaa hviskede han til Jack: »Jeg forstaaer naturligvis ikke et Ord af det Hele, men hvis det er et Brev, der kan skrives, saa skriv det; hvis det ikke kan skrives, saa lad som om De gjør det. Kan De ikke se, at Krisen er forestaaende!«

»Ja, Du har Ret, Kjære!« sagde Jack, »jeg vil strax tage fat, og Du skal se paa, at jeg skriver det.« — »Aa, hvor jeg er Dig taknemlig, Jack,« svarede Prudence, og det bekymrede Udtryk forlod hendes Ansigt; »skriv det blot, og læs det saa for mig, og saa vil jeg prøve paa at sove lidt.« Der fløi et Udtryk af Tilfredsstillelse over Lægens Træk, da Prudence talte om at ville sove, og som forhøiedes endnu mere, da han ved at tage hendes Haand mærkede, at den var ganske klam.

Jack gik hen til Skrivebordet, hvor Prudences lille Brevmappe laa og gav sig ifærd med at skrive det omtalte Brev. Han huskede, hvor muntert de havde talt om dette Brev den Junidag, da de saa fornøiede flyttede ind i denne Leilighed, som nu havde været Vidne til saa megen Sorg og Elendighed. Han vidste, hvad Prudence ønskede han skulde skrive, og han skrev det med Døden lurende i Nærheden.

»Læs det nu for mig, Jack,« sagde Prudence, »og skynd Dig lidt, thi jeg er saa søvnig.«

Og Jack læste:

»Casa Napoleon, 17. October.

Til

William Strahan, Esq., Syd-Amerika!

Kjære Halvonkel William! — Jeg er en Søn af din Halvsøster Mary, der ægtede min Fader, John Rayford. Jeg trænger for Øieblikket meget til din Hjælp. Min Kone er syg, og mine Midler ere meget knappe. Send mig med det samme en Vexel paa 1000 £; og vær saa venlig at gjøre Anstalter til at adoptere os Begge som din Søn og Datter og lade os komme ned til Dig. Med et hurtigt Svar vilde Du meget glæde

din hengivne Halvneveu

John Rayford.«

»Tak, Jack,« sagde Prudence mat; »det er et rigtig udmærket Brev, og jeg er vis paa, at det vil klare Alting. Kys mig nu, og saa vil jeg lægge mig til at sove.« Jack lagde Brevet paa Skrivebordet og bøiede sig ned for at kysse hende — hendes Pande var allerede kold og klam — men hun sov allerede. Lægen vinkede ad ham, og da de vare komne ud i Gangen og Døren sagte var bleven lukket efter dem, sagde Lægen glædestraalende til ham: »Min kjære Herre! vi ere komne over Vendepunktet. Deres Kone vil snart ikke være Døden saa nær, som hun var det for tyve Minutter siden. Jeg kom lige i rette Tid. Hvis De ikke havde føiet hende i at skrive dette Brev, saa troer jeg, at vi havde mistet hende, men nu troer jeg, at hun er frelst. Hun vil sove en Timestid, maaske lidt længere, og naar hun saa vaagner, vil hun være helt afkræftet, men saa er hun ogsaa paa Veie til at komme sig. Det Bedste De selv kan gjøre nu, er at gaa ud og trække lidt frisk Luft. Jeg vil kalde paa Madame, naar jeg nu gaaer ned, og saasnart hun kommer, saa gaaer De. De trænger til at komme ud i Luften. Jeg seer naturligvis herind henad Aften.«

Jack formaaede kun at sige: »Gud lønne Dem derfor, Doctor!« og da Madame lidt efter smilende kom op ad Trappen og tog ham om Halsen og kyssede ham, var han lige ved at segne om. Derpaa gik han ud. Hele hans Formue beløb sig til 49 Cent, — og dog var han den lykkeligste Mand i hele New-York.

IV.

Da Jack efter en Times rask Gang kom tilbage, var Prudence lige vaagnet og ifærd med at drikke den Bouillon, som Madame havde lavet til hende. »Det er virkelig forunderligt, Jack,« sagde hun, »jeg er saa mat, at jeg knap kan løfte min Lillefinger, og dog befinder jeg mig bedre end jeg har gjort det i mange Uger. Men hvor er jeg dog søvnig!« Og strax efter faldt hun igjen isøvn.

Det var Altsammen gaaet som det skulde, sagde Madame sagte til Jack. Prudence havde sovet saa trygt, at hun ikke engang havde mærket, at Don Guillermo var traadt ind, før Madame kunde forhindre det. Hun havde fortalt ham den glædelige Nyhed, og han var bleven meget fornøiet derover. Madame lagde Fingeren paa Læberne og forlod Værelset. Hun fortalte triumferende den glædelige Tidende nede i Gjæstestuen — det var netop Middagstid — og Oberst Withersby, der stadig flottede sig med Honoraret fra hans Valparaiso Sporvei, gav strax Champagne Stuen rundt, for at høitideligholde den lykkelige Begivenhed.

Jack tog sagte sine Sko af og tog sine Tøfler paa for at overtage sin Vagt ved Siden af Sengen. Han stod ved Skrivebordet, over hvilket Gasblusset kastede sit klare Skin, og søgte efter det dumme Brev, som han havde skrevet, thi Lægen havde jo sagt, at dette Brev havde reddet hans Hustrues Liv, og derfor vilde han altid betragte det som noget af det Dyrebareste han eiede. Men han blev høilig forundret ved at se, at det Blad han havde skrevet paa, var forsvundet; i dets Sted fandt han til sin Overraskelse et forseglet Brev med hans Adresse, skrevet med en fremmed Haand. Han brød Seglet og læste:

»Casa Napoleon, 17. October.

Min kjære Halvneveu! — Du vil fra nu af være endnu mere for mig, thi Du skal blive min elskede Søn, og din kjære Hustru, hvem jeg har lært at holde af, skal blive min kjære Datter. Jeg veed ikke, hvorledes Alt dette er gaaet til, men vi vil faae Leilighed til at drøfte Sagen, naar vi komme til Venezuela. Jeg er glad over, at Du kan Spansk, men havde Du kjendt Sproget bedre, vilde Du have gjættet, paa hvilken nem Maade vore spanske Venner have forandret mit Navn til Estrano. Naar Du har læst dette, venter Dig en meget varm *embrazo* — af din Halvonkel, som nu ogsaa er

din Fader
William Strahan.

P. S. Den Vexel, som Du bad om, medfølger. Der ligger flere Penge og venter paa Dig henne i Banken.«

Og saaledes forsvandt den mørke Bekymring, og den endnu mørkere Sorg paa en og samme Dag fra Jacks og Prudences Liv; istedetfor kom Kjærlighed og Glæde.

Den Røre, som disse overraskende Nyheder vakte i Casa Napoleon, er ikke til at beskrive. Oberst Withersby erklærede meget alvorlig, at han havde Lyst til at drikke sig fuld, og blive ved dermed en hel Uge igjennem; og han holdt Ord. Mr. Duvent var saa forvirret, at han denne Aften for første og sidste Gang i sit Liv, gav forkert Kort. Miss Violet Bream og Mr. Claude Dunbar *alias* Polly og Ned Harrison, vare enige om, at de af Hensyn til den store Lykke, der var hændet deres Venner, havde Ret til selv at feire Dagen; og da de netop havde fri fra Theatret, fik de det udmærkede Indfald at agere Tilskuere i et andet Theater og bagefter indtage en lille munter Souper. Mrs. Myrtle Vane udtrykte sin Glæde i Form af Selvopoffrelse; thi hun fortalte Intet af Alt dette til Søndagsbladet. Mrs. Mortimer lod sig ikke mærke med Noget, — thi midt under den hele Forstyrrelse forlod hun stilltiende Hotellet.

Hvad Madame angaaer, saa var hun saa straalende glad, som om denne store Lykke var overgaaet en af hendes egne Døttre. Don Anastasio, der støttede sig til den tyvende Paragraf i fjerde Partida af den vise Kong Alonzos Lovbog, erklærede, at den, som med en Faders Kjærlighed sørger for et Barn, der ikke er hans eget, derved fortjener dette Barns Kjærlighed og Lydighed; og han føiede til, at med Hensyn til et saadant Kjærlighedsforhold, som det aabenbart foreliggende, havde Kong Alonzo skrevet i syvende Paragraf i samme fjerde Partida: »Oprigtigt Venskab skal aldrig brydes, hverken paa Grund af Sygdom eller Fattigdom eller af andre sørgelige Omstændigheder; men ved saaledes at blive prøvet, skal trofast Venskab gjøres end mere stærkt, og Ven og Ven skal klynge sig endnu tættere til hinanden.«

HOLGER ROED.

Med Portrætvignet og Billede: »Scene af Syndfloden«.

Holger Peter Roed, Søn af den bekjendte Historiemaler *Jørgen Roed,* blev født i Kjøbenhavn den 2. November 1846. Der var Kunstnerblod i ham, og ligesom symbolsk gav Maleren Lundbye ham et Maleri, Skitsen til den bekjendte »Malkeplads«, i Faddergave. Blyanten var omtrent hans første Legetøi og allerede som Dreng — han var eneste Søn — havde han mere Lyst til at sidde stille og tegne end at farte om med jevnaldrende Kammerater. Det er ganske betegnende, at da han paa sin femaarige Fødselsdag — det var nede i Dresden — fik Lov til at invitere hvem han vilde, svarede han efter et Øjebliks Betænkning: »Aa, maa jeg faae Pætz?« Det var en Spids, der tilhørte en Ven af Familien. Denne Kjærlighed til Dyr fulgte ham gjennem hele Livet; saaledes da han en Vinterdag, medens det store Syndflodsbillede var under Arbeide, blev opmærksom paa en Spurv, der var frossen fast paa Akademiets Tag, gav han ikke Fred, før den lille Fugl var befriet. Han var i det Hele taget en stille, eiendommelig Natur, ligesaa haard imod sig selv, som han var mild og blød overfor Andre.

I sit trettende Aar blev han taget ud af Skolen for at nyde Privatundervisning og tegne under Faderens Veiledning. Han var saaledes vel forberedt, da han i October 1861 kom paa Akademiet. »Her,« skriver Jul. Lange*, »var den almindelige Mening om ham blandt hans Lærere og Kammerater vistnok den, at man sjeldent havde seet saa megen Evne til en hurtig og hel Opfattelse af Modellens Stilling og Bevægelse, men at han tillige havde Vanskelighed ved at binde sin Gjengivelse til et bestemt givet Forbillede, og at hans Tegnemaade med en paafaldende Lethed, som dog ikke er sjelden hos begavede Kunstnere, i deres tidligste Tid, antog Charakteren af ældre, berømte Kunstnere.« Ved denne Tid havde saaledes Abildgaard stor Indflydelse paa ham, ligesom senere Rubens, de italienske Mestere og den antike Malerkunst. I en Række Tusktegninger havde han allerede behandlet flere Motiver fra den nordiske Oldtid, saaledes »Gefion, der pløier Sjælland ud af Sverige med sine Øxne«, Compositioner, der vakte Opmærksomhed, men hans Evner udfoldede sig først ret i Concursarbeidet 1864, »Uffe hin Spages Holmgang«, der indbragte ham den Neuhausenske Præmie. Den 30. Juli 1866 bestod han Afgangsprøven som Maler, vandt 1867 — 68 den lille Guldmedaille for Cartonen »Den fortabte Søn« og i 1869 — 70 den store Guldmedaille for Maleriet »Scene af Syndfloden«. Dette var

* Et Udvalg af Holger Roeds efterladte Tegninger, Malerier etc., udstillede paa Charlottenborg. Kjøbenhavn 1874.

ingen let Opgave for den unge Kunstner, og flere Udkast i Kul og Kridt vidne om hans Anstrengelser for at tumle de kæmpende Masser, inden han endelig fandt en Løsning, der just i sin Begrænsning giver Alt. Alt er graat, foroven og forneden, Alt synes udslettet af Jorden, langt borte gjennem Regntykningen skimtes Arken mørk og stænget, alt Haab er udslukt for den lille Gruppe, som venter paa Døden; Kvinden ligger henstrakt paa Stenfladen, som Vandet snart vil skylle henover, hun holder det lille Barns Haand i sin, medens det ældste Barn med lukkede Øine læner sig op til Faderen, som løfter Armene mod Himlen i den syndige Trods, der bragte Syndfloden over Menneskene. —

Holger Roed havde nok tidligere foretaget fornøielige Udflugter til Norge og Sverige og i 1869 opholdt sig en Tid i London for hos en derværende Læge at søge Raad mod en Øienskade, Følgen af et Uheld, som ofte hæmmede ham i hans Arbeide; Kæmpebyen ved Themsen havde fyldt ham med store Indtryk, men nu satte det til Guldmedaillen knyttede store Reisestipendium ham istand til at besøge Italien, Kunstens daværende forjættede Land, ligesom Paris nu er det, nyde, lære og arbeide. Den 5. Juni forlod han Hjemmet og tog over Holland og Belgien til Paris, hvor han saae de første franske Tropper drage til Krigsskuepladsen og hørte Raabet: »*à Berlin, à Berlin!*« — »Hvorfor raaber de det!« skrev han hjem. Han levede saa meget i sin Kunst, at Begivenhederne paa den politiske Skueplads gik uændsede eller ialtfald uforstaaede forbi ham. Efter et Ophold i Schweiz ankom han i Begyndelsen af October til Rom, hvor Alt strax fyldte ham med Begeistring. I et Brev til Hjemmet skriver han: »Tak Akademi, Tak mig selv, Tak Jernbaner for heldig Befordring! Og Tak især alle de Mennesker, som have forskjønnet Veien hertil med deilige Billeder og Bygninger, som jeg nu har seet. God Fornøielse, I, som komme bagefter!« — Han tog nu fat med vant Flid og Ihærdighed, kopierede og komponerede, var aldrig ledig, men efter nogen Tids Forløb følte han sig ofte syg, manglede Lyst til at arbeide, men tvang sig alligevel til det. — »Jeg har Feber, jeg kan ikke arbeide, hvad er Grunden?« spurgte han endelig sin Læge. — »Det er Klimaet,« sagde Lægen, »De passer bedre i Sibirien end her; tag op i Bjergene; det skal nok hjælpe.« — Han fulgte ogsaa Lægens Raad, men aldrig saasnart følte han sig atter styrket, saa drev Længselen ham tilbage til Rom. — Her besøgte hans Fader ham og de toge sammen ned til Herculanum, Pompeji og Neapel, hvor Levningerne af den antike Malerkunst i høi Grad tiltrak ham ved dens Lethed, Ynde og Friskhed, som han søgte at tilegne sig, men ikke mindst paa Grund af hans Kjærlighed til den antike Sagnverden, hvorfra han selv bestandig hentede Motiver til sine Kompositioner. — Efter Faderens Afreise tog han op til Botzen, den smukke Bjerglandsby i Syd-Tyrol. Her var det, som om en Sten faldt fra hans Bryst, hans Arbeids-Lyst og -Evne voxede, og han komponerede en Mængde Ting, dels mythologiske, dels moderne, i hvilke den storladne Alpenatur dannede Baggrunden. Fire Maaneder varede Opholdet her, saa tog han til München, hvor han besøgte Carl v. Piloty, derpaa til Berlin og kom saa hjem i December 1872.

Han havde havt rigt kunstnerisk Udbytte af Reisen, men hans Helbredstilstand var bleven forværret. Han var opfyldt af store Planer, særlig sit gamle Yndlingsmotiv — Gefion — men det skortede ham paa Kraft til at udføre dem — det blev kun til Udkast — og Følelsen heraf gjorde ham ofte tungsindig, »skjøndt han, blød, letbevægelig, tilgjængelig for enhver aandelig Nydelse og glad, som han af Naturen var, mangen Gang kunde kaste alle Sorger bort og give sig helt hen i Øieblikket.« (Lange). Sommeren tilbragte han sammen med nogle Kammerater ude i Hornbæk, hvor han foruden andre Studier, bl. a. en Smedie, gjorde en Række Udkast i Olie og med Kul og Kridt til et stort Billede: »Fiskere, som vende hjem fra Fangst og trække deres Baade paa Land.« — Den følgende Vinter tilbragte han i Skovriderboligen ved Oremandsgaard, gik paa Jagt og gjorde sig gode Venner med Hundene — Dyr havde han jo altid holdt saa meget af — og søgte at vinde nye Kræfter. Paa Væggen i Skovridergaarden tegnede han med Kul og Kridt et stort Jagtstykke. Det blev hans sidste Arbeide, thi under et Besøg paa Herregaarden Iselinge blev han angreben af en Underlivsbetændelse og her døde han den 20. Februar 1874.

Al. S.

